

तद्गच्छन्नपि इतिरक्तभगवत भवेत्प्रियते अन्यथा ह्यत्रावस्थासंभोगतत्वात् । एव श्वेतवरचानरे रङ्गुमाने रुद्रपुष्पमाने शौण्यमाने शौण्यमानेः उच्यते ।
 नन नयवई चरपइ युक्तइति युयुसूत्रेण महास्यभेदः अपि कार्यप्रस्तावनायैवास्त्वयं यथावा देवविशेषायां सङ्ख्यायां संपरिवृत भक्तवर्तिशरीरस्य
 व्यन्तरेण हस्तद्वयापिष्ठितत्वात् । देवमवधेयं पश्यतेति । वैश्वभक्तवधमपतिः अभ्यरपतेः सङ्कल्पना भक्त्या प्रचितकीर्तिर्निर्गताया भक्त्या वाचिकात्ये
 चूने भभयत्र भवौ प्राग्वत् । अथवा सुप्तस्यैव ततोवा प्रानादारादोना प्राङ् प्रवभारकवसुने युग्मिवक्तु नापिकारे उक्तस्वरुपायां सङ्ख्ये भेदिता त
 दार्भो वाचमनुनत्याद्भरतपूनेः क्षितिगतवोदनीकां प्रस्तुतगृपस्य प्रवामियत्वात् क्षितिगता निर्भयत्वेन स्थिरा भेदिनी भेदिन्याश्चित्तजनो यस्या सा तथा
 ना बहुमोदिनचयः क्षमत्यः अत्र भेदिनीयदेन तात्स्यातयापदेयइति न्यायात्क्षितिवाची जना सत्यते एवविधा वसुपां अभिजयन् २ तत्रत्यापिय
 वयोकारणेन व्यपयो वुवन् २ इत्यर्थः अप्यादि वरास्यत्यंतमुः ६४ानि रत्नानितलज्जातिप्रमाणवस्तूनि आद्यावशवरीकृततलदेवापियादिप्रामाणीकृता
 निप्रतीपुन् २ गस्तु २ तद्विद्य वक्रवक्रमनुष्ठान् वक्रवक्रमनुष्ठान् वक्रवक्रमनुष्ठान् वक्रवक्रमनुष्ठान् वक्रवक्रमनुष्ठान् वक्रवक्रमनुष्ठान् वक्रवक्रमनुष्ठान् वक्रवक्रमनुष्ठान्
 व्यपनयः । एकत्वाद्विशालाद्योजनमत्वा परविज्ञानं नुपादेतेइति यत्रैव भागवतीचै तद्विवोपागच्छति तत्रोपागतः सन् किञ्चकारेत्याह । उवायिष्ठिना
 इत्यादि । उवागत्स्य वः नयवीर्यस्य दूरव विप्रकटं सामानायां वज्र दूरवामस्त ततो अन्यत्र नातिदूरे नात्यासक्त इत्याशयः द्वावयोजनमायान नवयो

नगसखितं गयवइ गरवई वुखइ ॥ तएण से मरहाहिचे गरिवे हारोत्ययसुकयरइययच्छे कुटलउज्जोइस्थानणे
 मउठदिसिखिए गरसीहे गरवई गरिवे गरवसहे मरुथ्यरायवसमकप्ये स्थप्राहिथ्यरायते स्थलच्छोए दिप्यमाणे

तत्रैवोपावच्छति । उवागत्य अप्पुनगिरिकटवसखितं गच्छति नरपतिः आहवः ॥ तत समरतापियति मरेभ्यो शारावज्जुनसुकररतिवववाः
 जिहोयविवाहिरलो वैनवानीशालाई विहाअनिवेवोय्य इतिरक्तपहइदिई तिहाआवइ आनीने अंजनगिरीपवतनो कटकनितवनानवरी वो
 उभो वरवानत्रयति इतोमति चरपति चरइ । तिहारें वे नरतदेवनो अपिपती अनुजनो इइ हारें वरी सोनावंत पुक्त सुवराइ श्रीवज्र उइव

अन्विष्टीकं वरनगरसदृश विजयपुराः स्वस्थावार सैन्य तस्य निवेशं स्थापनाकरोति छत्वाच महेकिराय सुप्रचारमुख्य शययति । शययित्वाच एव
 मवादीदिति । किमवादीदित्याह । विजयपुरेण भोदेवानुग्रिय । ममकृते आयास पीयथास्त्राच तत्र पीयथ पशुं दिमानुग्रिय तपठपया
 सादिः तदपेयास्त्रा पशुविशेषः ता कुठ छत्वा मम यत्नामाश्रयिकां प्रत्यप्ययेति । तएवमित्यादि । स्पष्ट, मयर आवसयमायासमिति । अयमभरतः
 किमक्रे इत्याह । तएवमित्यादि । ततः सभरतो राक्षा आनिषेक्याश्चिस्त्रिणात् प्रत्यवरोहति । प्रत्यवरोहण यत्रैव पीयथास्त्रास्त्रा तत्रैवपीयथास्त्राति । स-
 पानत्यच पीयथास्त्राननुग्रयति । अन्नुग्रयित्वाच पीयथास्त्राप्रमाणापयति । प्रमाणांय दक्षसस्त्राक सक्तुंयति । सस्त्रीयच दक्ष सस्त्राक दुरुहति ।

पसत्यमगलसएहि सपुष्टमाने जयसदृकयालोए हत्यस्वधवरगए सकीरटमस्रदामेण कुत्तेण धारिज्जमा
 नेण सेय्यधरचोमराहि उरुस्रमाणीहि जरकसहस्ससपरिवुठं वेसमणेचेय घणयइं श्यमरयइस
 सिन्नाए इह्णीए पहिञ्चकित्ती, गगाए महागईए दाहिणिसेण कुलेण गामागणगरस्वेठकवृमदयदीणमुहु

कुल्लसोद्योतिताननो मुकुटदीपशिरस्वः नरांसहो नरपति नरेन्द्रो नरवृषभः सठग्राह्यपुत्रबल्यः अस्म्यधिकराजतेजोलसस्यादीप्यमानः प्रशस्तमङ्ग
 स्रयतेः सक्तुंयमानः जययधृक्तासोःकः इरास्तास्त्यवरगतः सुकीरटमालादाग्राह्येवमिप्रयमावेन द्यौतवरचानरैरुहयमानैरुहयमानैः (साक) यद्य

कुहस करी जयास मतकइ मूच जइनु मुकुटं करी दीपतुळं मकाय मरमाहि सीइसपान मनुयमोपतिराजा मनुयमोइव्र मनुयमा यूपजसरीया
 मस्तदेवता व्यतरादिक तेइनां राजाव्यतरादिक तेमा । वळवतिना शरीरना अग्निष्टायकवे ज्जार देयता । व्यतरीकइस इएने द्युपगसमान
 बोपई द्वादिबरीया अयिक शकपी राकापी तेज सक्तीतिरै करी दीप्यमान दीपताई प्रसस्ताभक्षा मगलीकबचन सोमसेतलें सस्तवि तो
 २ यको जय २ एइवो जइ कीपाई वदिजनं जेइने हायीमा एक जजपरि बत्तोपको सुकीरटवृजनां कुल्लनी मालासहित एइवो बइब्रनयई

आतीति । आहस्य नामपतीर्षकुमारताप्रो देवस्य साधनावेति शेषः । अथवा अनुप्यर्षवर्षी तेन नागपतीर्षकुमाराय देवाय अष्टममन्त्र समुपय
गिनावापवाहत्रमुप्यते । यद्वा अष्टममन्त्रमिति शान्त्य भाग तथैव । एकस्मिन् दिने द्विवार भोजनीचित्येन दिनत्रयस्य पक्षांजलाभा मुनरपार

पटुणासमसंयाहसहस्रसमिद्विष्यं पिमिष्यमेहणीष्य वसुह स्यन्निजणमाणे २ स्यग्गाह वराह रयणाह पक्ति
त्यमाणे २ तद्विष्व चक्षुरयण स्युगगच्छुमाने २ जोश्रुणत्तरिष्याहि वसुहोदि वसमाणे २ जेनेव मागहत्तित्ये
तेनेव उवागच्छुह उवागच्छुता मागहत्तित्यस्स स्रूरसामते दुवा।ससजोश्रुणायाम णवजोश्रुणवित्यस

नइत्यमुपरिवृतः वेमनकश्य यनपतिः अमरपतिसन्निमया स्वया मचितकोतिः गङ्गायामहागयाः दक्षिणात्य कुले ग्रामः करनगरखेटकहड्डमवह
यद्वापनूतपत्तनमनवापसइत्यमविहतां स्तिमितमेदिनीका वसुधा अभिजायन् २ स्यगुगि वराचि रत्नाणि प्रतीच्छन् २ तद्विष्य चक्षुरजमनुगच्छन्
मात्रनाम्नितानिर्वसतोभिवेसन् २ यत्रैव नागपतीर्ष तत्रैवोपागच्छति, उपागत्य नागपतीर्षस्मादूरसामते द्वादशयोजनायाम नवयोजनाभि

धरागतो बको पोसा प्रपात जामर वीजातइ यत्तै जेइवार अगरीक देवताइ परिवस्योपको वेमनकानी परइ वनपति अमरपति
इहवरीको चक्षुरकी विष्यातत्तै कीति वेइनी गगमहागदाने दक्षिदक्षिने कुसइ ग्राम आगचानुनां नगरलोटा खेकाते नाना गाव कावठ
दुगर उपरि जला अयवरी पाटाचरानीयांवि खवीचरता सबाधप्रमुच सहस्रगर्भे ग्राम तेवइ मदिव स्तिमितस्थित नैइनीत्तै चिहां एहवी
बमुपा परनीमत नितनी २ बको तिहाभां राबवीनइ कटिकरतो बको अप्रउत्कहा वरमपाग एइवा रज उत्तनबसु जेटका ग्रहतो बको २ तेदेव्य
चक्ररजनइ पूठइ पूठइ चक्रतापका यीजन २ नें यतरें (ईहा योजन प्रगाकां मुसुनु जाबबठै तिहां भरतनु कटककाया मोटीमाटइ प्रश्लिचाले
अनेराचक्रकति नां कटकदिव्यचक्षिचालइ) वसतीइं यात्तै बइतापको चिहा नागवनीनें लोचत्तै तिहां जाबइ आबीनें नागवतीचनें कल्पनादूरगरी

श्रमविनयो रंकेनस भक्तस्यप स्वागेनासुभ भक्त त्याज्यं यत्र तर्पणा प्रगृह्णाति । अनेनाहारपीयथमुक्त । प्रगृह्यन् पीपयशास्त्राया पीपथिक पीपय
 धाम् पीपयमानेनाप्रिमतदेवतासाधनायकवृत्तविद्यो ओभिपद्यति यावत् मत्वेकादशतस्य सप्तदशः सांसारिककायचित्तमागौपित्यात् । नन्वये ये
 आदशत्रतिकोचितानि तदुक्तो अस्मत्पर्यायानुष्ठानानि सूत्रे कश्चमुपात्तानि सच्यते ऐहिकार्थेसिद्धिरपि स्वस्वसामुदागपविक्षिप त्रयसीत्यु पायोपेयजावदश
 नार्थं एवमयुधमारणश्रीविक्रयराजपग्निस्त्रादीनानि अतएव परमजागृकपुण्यप्रकृतिकाः सकलपमात्रेण चित्तापययितसुरमाधनसिद्धिनिधय आत्मा
 ना विमचक्रिषो अतिशतोदयिनः कष्टानुष्ठाने अष्टनादौ नोपतिष्ठते किंतु मागपतीर्थाधिपादिः सुरः प्रभवा इदिविहितः सन् गह्रीतप्राप्तकः सह
 देव सेवापमन्युपैति । यदाहुः श्रीदेवचक्रसूरिपादाः श्रीशातिनाथचरित्रे । ततो मागपतीर्थांनि सस सिद्धानमोक्षमे ऽ जिगीषु रप्यनायदा यिकारो त्य

वरणगरसरिच्छु विजयस्वंधाधारनिवेसं करेइ २ हा बहुहरयस्य सदावई २ हा एव ययासोखप्यामव नोदे
 धाणुप्यिध्या मम ध्याधास पोसहसालच करेहि २ हा ममएयमाणसिध्द पञ्चप्यिणाहि । तएण से बहुहरयणे
 भरहेण रक्षा एव धुमेसमाने हठतुठे विज्ञमानदिए पीइमणे जाय धुजलिकह एवसामी तहसि ध्यागाए

स्त्रीये वरनगरसदृश विजयस्कन्धाधारनिवेस करति । कृत्वावह किलशश्रयति । शश्रयित्वा एवमवादीत् ॥ विप्रमेव भादेवानुप्रिय । मम ध्या
 धासं पीपयशास्त्राच कुह । कृत्वाभैतामाज्ञप्रित्यपंय । तत तत्तवहकिरव भरतेन राधा एवमुक्त सत् इतुष्टचित्तमानस्वित्त प्रीतिसमो या

अत्यन्तपासइ पदिमही सपमागइ बारयोजनलायो भवयोजन पुहल । प्रधान मगर सरीपठे विजयसहित कटकमो घापना करइ करीनें यादि की सुता
 ररामर्ते तेहावइ तेलाकीनें एहको कहे कुतावलो भादेयानुप्रिय । भादहारइ अर्थे आवास रहयानो धर्मे पीपय साला पासो करयानो तं करीनइ माइ
 रो धासा पाबीसीयो । तिकारइ तेवहुकिल यूतार प्रसत राजा एहको कष्टोपलें एयंयत्त तुष्टपको पित्तमादि आखदयाम्यो प्रीतयत्तममपयां या

वदन्तः १ नतो द्वारययोऽन्यो तत्पुत्रो मागवेष्टितुः । विंशत्यस्य सदासद्यः सञ्जयादभिवाचसात् ९ इत्यादि । यत्तु आत्मस्ये अगद्विगुरवीतुर्विषय
 रीचद्वादीन् सङ्गते सार्वभौमपायेनिति, अनेनैवसाधर्म्येयं पीनययद्वयवृत्तिरपि । यथाबास पौन्यप्रसेन साधर्म्यं तथाचाह । प्रज्ञाचारी वेदुमपरित्या
 गो अनेन प्रज्ञाचरयपीनयुक्तः । सन्नुक्तकविपुत्रस्य श्रुत्यक्तमधिकस्य स्यात्परतः व्यपगतानि भाषावक्तव्यविशेषयानि यस्मात् सतथा सक्त कचम्वल अने
 न पदद्वयेन ग्रहीरसरकारपौन्यपुनः निमित्तं इत्यतो विमुक्त ग्रन्थ दुरिकादि नुवक्तव्य येन सतथा अनेनेष्टदेवताबिम्बनरूपमेवं व्यापार मुक्ता उप
 रभापारत्यागद्वय पौन्यपुनः । इदं कलाशायनतइति व्यक्त, एक आत्मरक्तकारागद्विषयवियोगात् अद्वितीय सत्ताविषयदात्यादिसहायविरहत्वात्
 अद्वयनन प्रतिपाद्यन् २ पातपन् २ बिहत्स्यास्तइति । ततः समरतोरक्षा उद्वनननं परिकनति पुनसाचे परिपुस्य माये इत्यर्थः

विणएण वयण पन्निमुजेइ २ सा भरइसरखी आवासपोसहसालं व करेपु २ पुच्छमाणसिच्छुं स्विप्यामेव
 पञ्चप्येणइ ॥ तएणसेनरहेराया आनिसेक्काठं हयिरयणाठं पञ्चोसहइ १ सा जेजेव पोसहसाला सेजेव उवोग
 ठइ २ सा पोसहसाल छणुप्यविमइ २ सा पोसहसालं पमज्जइ २ सा वक्कसंयारगं सुयरइ २ सा दठ्ठ

वत्पञ्चल्लिहत्वा एव सानिन्तुवर्तति छात्राया विनयेन वचन प्रसिद्धइति । प्रसिद्धुत्य भरतस्मराच्चः आत्मसत्तं पौन्यपञ्चासाच करोति, कत्वा एता
 नाद्विष्टां प्रत्यपयति । ततः समरतोरक्षा आभिवेक्ष्यात् इतिरक्तात् प्रत्यवरोइति, प्रत्यवद्वयपदेव पौन्यपञ्चासा तन्नेवोपागच्छति । उपपागत्यपी

वत् अन्त्यो करोने हे सानो निमनुष्ये कसोळे तिनच काळा विनय करोने वचन सानिन्तुवर्तति सारसराजाने अने आवास पौन्यपञ्चा
 सा पाठइकरवानो तेकरइ करोने एव आळा पाझो बुवे । तिहारपठो ते भरतराजा अभिवेक योग्य पदइतिरक्त वकी उतरें उतरीनें विष्टो
 कविपुत्रइ यासावे तिहो आवास आनीनें पौन्यपञ्चासा नाहि येनइ वेदीनें पौन्यपञ्चासां पूजई पूजोनें हाप्रलो वंचारो करइ करीनें इष्टेवचारा व

अत्र यत्नमाभिर्देशः आसक्तानीतत्वात् सस्याभीत्येवेत्यनेन पीयथाशासतः प्रतिनिष्कामति । प्रतिनिष्काम्य च पत्रैव आहोपस्याभयात् । तत्रैवीपाग
 कुति । उपागस्य च कौटुम्बिकपुरुषान् गृहयति । गृहयित्वा दीव्यवादीत् । चिप्रमेवभोदेवानुग्रिमा । इय गज रय प्रवरयोधकलिता चतुर्गिर्णो सेना सस्या
 इयत । चतस्रो पटान्छत्रिकेकविंशि तत्सुद्धावात् अवसथिता यत्र सतथा त, चकारः समुद्यये भवाद्युरपमित्यत्र योजनीयः अश्वघहनीयो रयो उद्यर
 यो नियुक्तोन्नयपाद्यैर्तुरङ्गसो रथइत्यर्थः । अनेनास्य सांयासिकरयत्नमाह । सप्रति कल्पयतः सज्जीकुरुत । इतिकृत्वा कथयित्वा आदिश्येत्यर्थः
 सज्जन्गुहममप्रविशतीति आहुपविविक्ता इत्यादि । अनुप्रविश्य च सज्जन्गुहसुखाजालादुत्ताभिराने इत्यादि तथैव । प्रागुक्तस्यानापिकारगमयवि
 त्यर्थः । यावद्रूपयत्नमाहनेपनिर्गतो पावस्मज्जनगृहा त्प्रतिनिष्कामति । प्रतिनिष्काम्य च इयगजरयप्रवरवाहन यायस् पदान् प्रवचनगरपरङ्गरसञ्जुला

सयारग दुरुहइ २ हा मोगहवित्यकुमारस्व देवस्व अष्टममत्तपरीणइ २ ता, पोसहसाठाए पोसहिए
 बभयारी उम्मुक्कमणिसुवखे वयगय मालायखग विलेवणे णिरिक्कत्तसत्यमुसले, दठनसथारीवगए एगेअथीए
 अष्टमजत्त पडिजागरमाणे २ विहरइ ॥ तएण सेन्नरहेराया अष्टममत्तसि परिणममाणसि पोसहसालाठ

पथयासाभनुप्रविशति । अनुप्रविश्य पीयथाशा प्रमाचयति । प्रमान्ये दर्जेसत्कारक सलुङ्गति सस्तीये दर्जेसत्कारक आरोहति । आरुह्य मागय
 तीर्षद्भुमारस्वदेवस्व अष्टममत्त प्रगृह्णाति । प्रगृह्य पीयथाशापा पौयपिकः ब्रह्मचारी उम्मुक्कमणिसुवखे व्यपगतमालायखविलेपनः निचिस

परि वेंसह बेंसीने मागपतीर्षद्भुमारमा देवताने साधवाने अये अष्टममत्त प्रियत्तपयाच करइ करीने पीयथाशालाने पापयवत्तायको नैपुनसे
 वानो त्याग मुत्तावे सच्चि सुबर्चसय आभरव बेवइ व्यपगत गयावे मालादुलनी कुङ्कुम प्रगुप विलेपन बदनादिक निचिस मुत्तावे सस्व आस
 च मूसल बेवइ हाभमा सपारा उपरि वेंसी वको एकलो रागादिक रहित विजानथी कोइ अष्टममत्ततपासतो यको बिबरइ । तिबाराह ते भर

नि पाप्म, मेलाए पद्विअबिभीइत्यादि प्राणवत् । अत्र सिद्धितपीपपस्य सुतोभाणपतीयेसप्रिययासी भैरतस्य पतकान् तदुत्तरकालभाविबलिकर्माया
ये । यदाइ । श्रीदेवपद्मनूरियादाध्यादिभाष चरित्रे ॥ राधा सर्वायनिपाताः क्वातो वल्लिबिचिच्छिन्नाइ विस्मरन्ति विधिनिदि १
इति । अत्रचमूत्र ५ भुक्तमपि यल्लिकर्मे व्यास्यातो विदोपप्रतिपत्ति रिति न्यायेन याच्यमिति । अथ कलकानादिबिधि भैरतो यच्चले सदाइ । तस्य

पद्विभिरकमड २ स्ना जपेव याहिरिष्या उवठाणसाछा तजेय उवागछुइ २ स्ना कोट्टुबिष्य पुारसे सदा
वेइ २ स्ना एव वयासीस्त्रिप्यमेव श्रीदेवाणुप्यस्या ! हयगयरह पथरजोहकलिष्यं वाउरगिणि सेण सखाहेठ
वाजगघटस्थासरह पन्निकप्येइतिकहु मज्जनघरं सणुप्यविसइ २ स्ना समुत्त तेहेव जाव घयलमहामेहणि
माए जाव मज्जनघराठ पन्निणिस्कमड २ स्ना हयगयरहजोहपथरवाहणजाव सेणाएपहिच्छिकिप्ती, जेणेवया

यज्जुवत् इर्नेठसरोपगतः एकः अज्ययः अष्टमज्ज मतिनापन् विहरति २ । ततः सज्जरोराधा अष्टमज्जपरिब्रजति पीपपशाखायाः प्र
विनिष्काशति । मतिनिष्कस्य यत्रैव बाह्या उपस्थानशाला तत्रैवोपागच्छति । उपागत्य कीदृम्बिकपुसुपां शश्रपति । शश्रयित्वा एवमवादी
त् । चिमनेव भादेवानुप्रियाः । इयगसरथप्रवरयोपकलितं चतुरङ्गिणीवेनां सखाइयत । चतुर्येठमाधुरवं प्रतिकल्पयत । इतिकल्पा मज्जनगृह

त राधा जठम मज्जपरिवसतां यकां पूर्येयव यत्ने योसइयासायाइयो बाहिर नोकलइ नौकलीनें जिहा बाहिरलीबइसजामी ससाकइ तिहा आ
वइ प्रापाने छात्राकारी पुरुपनें तेहोबइ तेहोवीनें एइवठुं कइइ । चिम ठतावसो छइइ । योवा वायो रथ प्रथरमलायोया सुभट तेवर
महित चतुरङ्गीवि सेना सज्जकरा चार घटाळें जिहां एइवो योवा ज्योतल्याळें जिहा एइवो अइरथ सयाभीक रथ सज्जकरो, एइवो कहीनें क्वाप
अग करवागी परभाइ पइनें पेंसीनें विगज पूवेसीपरं यावत् करवुंकाकानी चोलाबाइलाभाइयो निकल्तो चंङ्गुजानी परवं यावत् क्वाप मज्जन करवालो

निश्चयि । ततः समस्तो राजा यत्तुर्घटमधरममाकृष्ट सन् इयमजरमधरयोपकलितया ज्यातुसेमयापति गम्य साष्टे उपरित्यतो महयापति । सप्तम
 ढाणा चहरति विस्तारयस्तः पञ्चगरति समूहा सोपामद्रुपव समूहो विस्तारयत् समूहसमूह इत्यर्थे स्तेन परिक्रितः परिक्रितः चक्रश्चादर्शितमार्गः
 अनेकेषां राजयराणा मामद्रुमुकुटराणा सप्तसौ रनुयातो अनुगतोमार्गः पृष्ट यस्य सतया महता सारसरेण उत्कृष्टः प्रतीताः प्रतीताः
 बालोयण्येव्यतिरहितोध्यनिः फलकलयतहितरोध्यनिः सप्तसप्तो योरय स्तेन प्रमुभितो महामायययादुरफलोपो यो महोसमद्रु स्तस्य भूभूमिप्रति
 वीशोचानुरिति सप्तसप्तद्रुत प्राप्तमिव द्विमकलमिति गम्यते । कुपन २ चित्रगदाऽत्र इथावेगोद्यतस्य पुपदिगभिमतो मागपमात्रा सौर्धन घटमल २

द्विरित्या उवठाणसाला जेनेय चाउग्वंठे छ्यासरहे तेनेय उयागकृड २, ता चाउग्वंठ छ्यासरह दुकृडे । तएण
 से भरहंराया चाउग्वंठ छ्यासरह दुकृडेसमाने हयगयरहपवर जाहकलिछ्याए सहि सपरिवृडे महया चक्रव
 द्दगर पट्टकत्रपपरिस्किस्ते चक्रगण देसिश्चमग्गे अणेग-राय वर सहस्साण-छ्यायमग्गे महया उक्किठ सीह

मनुप्रविशति । अनुप्रविश्य अनुक्ताबालाकुलाभिरागो यायत् भयलमशानेपनिर्गतो यायत् मञ्जमगृहात् प्रसिगिधागति प्रसिगिधागति इयग ८
 रय प्रयरवाहम मायत् (पदाङ्गटवटकरपञ्चवरकुलथा) सेनया प्रपितकीर्तिं यत्रिय बालोपस्यागाथा यत्रियपातयेट माधरयं तत्रेदोपाग

पर गाद्विषो माकलीनें पोडा हाथी रय मुभट प्रवर बाहुन यावत सेतव परिवसो विख्यातल्ले कीर्ति जेइनी जिदा याइरनी येसयानीबाला ते
 एमाल्ले बिइं प्यार पटाना छपरयल्ले तिहा छावइ, आकीर्ने प्यार पटाना अथरण सार्थे पठ्या । तियादे ते भरतरात्रान प्यार पटाना अथरण उप
 परि चढ्यो चढ्यो पोडा हाथी रय भवा मुभट कलित अनुकृषी सेनासार्थे परिवसोपिक्को माटा मुजटना समूह तेइनें वृद्ध परियसोयको चक्र
 चने दियाइपोमार्गे अनन्य मुकुट वपराजा सइखगनें तेइनें अनुपातमाण पुठइ परयस्या माटा उत्कृष्टा सीहमाद योक्ते अथ्यस्तववन फल २ ए

पुनश्चमुद्रकगणान्ते प्रविशति । विपदवनाशते इत्याह । यावत् सेतस्य रथवरस्य दूरैराखिव दूर्यही कृष्य राकारत्वात् पितृमन्त्रेणैव सि प्रविष्टौ रथावयवौ
 प्राप्तेस्मात् । अतएव दूरेणैकादम्यय एतदावकाशमूतो रथचक्रान्नितयोऽवयवो विवक्ष्यते । यदाह । रथगणान्निष्ठपु रुगन्वाञ्जलनियेवत् । रथसत्त्वी
 रथापसत भारविपक्षितेवैः । इति । तएवमित्यादि । ततः समरतोराणां तुरगान् निगृह्णाति । अत्र तुरगाविति द्विवचनेन वयद्विभे व्याख्यायमा
 ने भूवायेऽदौ कत्यानपि वरदानवूरे इयचनुलवत् वक्ष्यमाकत्वात् । निगृह्णात् रथस्थापयति स्वाययित्वाच्च यनुःपरानुययि
 श्पूयति । अययादुस पराभममे तादृश पनर्वर्त्ययाह । तएवमित्यादि । ततो यनुःपरममोभतरं समरयति रितामि वक्ष्यमायानि, वक्षमासि भावो

नाय याठ कउकल रवेण पस्कान्निधमहासमुद्ररवमृष्टापिच करेभावे २ पुरत्यिमदिवामिमुहे मागह तित्येण
 उत्रणसमुदं उगाहेइ, जाव सेयुरदवरस कूपरा उल्ला, तएणसे जरहेराया तुरगे निगिखइ २ सा रह
 रुवेइ २ झा घणपरोमसुहं । तएणत सुइकगग ५ वालवव इंरघण सखिगास वर महिस दरिख्ख दपिख्ख दठ

अति । वयागत्वपानुपेट आधरवभाहः । तत समरतोराणां यातुपेटमाह रथभाहः । यन् इयणसरवमकरयोषकलितयासेनयाचाधुं सगरि

युतः नहानटपटकरपरद्वरवत्परिचितवकरवपरिद्विजितवत्यैः अनेकराववरजइशानुवातभार्गः नहताउरकटसिइभायोसकलकारवेव प्रमुनित

एवं नमुप्यनें बहुवरो बीमपातता मोटा वमुद्र वेहर्णा बहुनीपरि विधिनवण कारतोवको पूर्वैदिवि साहको भावपठोचने तटवं सवव सनुद्रमा
 पेकर भासनें तैरवर्णां कुबंरा पीलकी आर्गवर्णं पीलीलांलने वमुद्रकोचां विचारपावें से भरतराणां घोहार्नें यइइ ग्गाले छासीने रववाये व
 मोरापीनें यमूव पराजखइ यइइं विचारवं पठोते वमुव वेहोठवं अचिरीद्वत मुद्रपचनी बीकनी भासवदना खेइवो इंद्र यमुव चरीवो चक्रपक्वानाटे
 वर मधान वनपीनें वो वरदवंद दारवंदत वेहर्णां भिविड विद्र रविप यइवी जंगना अयजवी भिवें रविप निपजाम्बु वारवत्त वीइलो खेव

अति प्रभावीदितिसम्पत्तः । किङ्कलेत्याह । धनुर्गृहीत्वा किङ्कलं मत्स्याह । तत्प्रसिद्ध । अचिरोद्गतो योवालाचन्द्रः शुक्लपक्षद्वितीयायाम् स्तेनः यत्
 वत्तु (सूत्रे पञ्चनिचन्दोवमिति तद्वारोपितशुक्लस्यातिवक्रताद्यापमायमिति इन्द्रपयसा च यक्रतया सन्निकाश सवृश यस्तस्या हस्तदर्पितो ह्रयोः समामा
 र्थयो रतिशयवाचकत्वन सजातव्योतिशयो योवरमहिषः प्रधानधैरिभो यिज्ञीयणपरमिपातः प्राकृतस्यात् । तस्य वृढानि निघिहपुद्गलनिप्यभानि अत
 एवपमानि निघिहद्रादि यानिर्गुणादि तैरचित सार च यतस्तया उरगधरोभुजगदरः प्रवरगयलवरमहिषगुणं प्रवरपरमृती यरकोक्लिोच्चमरकुल मयु
 करनिकरो नीलीगुलिका एतानीय किङ्कल कालकोसिपत् प्जातमिष इमातथ तेजसा ष्वलद्दौतमिष धौतथ मिमल पट् पृष्ठभागे यस्य तत्तथा । नि
 पुञ्चन शिल्पिना मृपिठामा मुक्कालितानां भिसिमिसितित्त । देवीप्यसनासा मखिरमपटिफालां पञ्जाल तेन परिस्मिसेष्टित यस्तथा । तद्विदिय
 विद्युदिव तठकाः प्रमथ्या किरवा यस्य तस्तथा । एवविषस्य सपमीयस्य सययीनि बद्धानि चिक्कानि लाङ्कानि यत्रततया । वदरमलयाजिधौयीनि

धण । संगगा रङ्गस्य सार उरगधर गवल पथर परङ्गास्य भमरकुलणीलिणिष्ठत - घोसपट् णिउणो - चिय
 मिसिमिसित मणिरयण चटिस्थी - जालपरिस्कल तद्धितरुगतुरुणिकिरणतत्रणिज्ज खघच्चिघ दहरमलय

नरासमुद्रश्च मृतमिवकुर्वन् पूर्वविगजिमुको मागधतीर्षलववसमुद्रमवगाहते यावत् यैतरपथरस्य कूपरो छाद्री सतः स भरतो राज्ञा नुरगाम्
 निगृह्णाति, निगृह्ण रपस्थापयति स्थापयित्वा धनुः परावृणति ततस्तदधिरोदृतयालबन्धेन्द्रधनुः सखिकाश वरसह्यहसदर्थितदृढचनश्चङ्गाय
 रचितसार नुरगवर प्रवरगवलप्रवरपरधृतयभरकसमीलिज्जिग्यभातधौतपृष्ठ निपुणोपित मिसिमिसित (उज्जयालित) मखिरमपटिफालाजानपरि

सार बलजेहन्तो ह्येवनाम अथवा महिपनुगुण अथवा मातो काकवपयीअथवाभमराना कुलसमुद्र अथवा योसीगनी एतस्मी यस्सुमीपरइ स्निग्धकाला का
 विवत अथवा निर्मलं पृष्टीभागजेहन्तो निपुणकारी गर् मीपणावी पटिका माहन्ती पृथरी तेहमा समुद्रकरी देवीप्यमान एह्यो मणिरमय परिदेष्टित

मयुगाय तत्तजस्तनुःखपयिषवायु संपदपवचअइअममदुखमसाये केय दखे मझे कुसले भइ।की निठणसिप्योपगए एगमइतमिआमइरपगवा दए
 सुपुठुडिबावेबुडिआमिगवा महारायगययवा रायंतैरवा देवकुवा राजवा पयव। आरामया राजार्थवा अणुरिअमअअमअमअतनिरतर सनिरपं
 मयुठंअनता संपनिअअति सययानाको यत्तमआरामअअ कमदारकः यातमयत्तु पामयमृत्युद्विदारकानविधिपुषामय्य भाग भवतीत्यतआइ ।
 तइवः मअइमानवयाः सव यकीतीविस्वादिपतआइ अलवान् आकापइवापि विधिअसामय्य विग्रइमुरिपयठआइ यग मुरुपुःअमाविकामः सोऽ-
 दुही निठपइवा बिबिसुवतइतु यस्यातयही पुगवान् एवविषय कोअनि युवापीवनवयस्यः इदृयापि ग्लामः अन् मियनीमवत्यतः अइवातइ अ-
 वगइही उवाभाववचनः सैननिरातअइत्ययः तथा त्विरः प्रलतकायकरवे अकमो अइको इअाप ययासी तथा तयादुड निविइतर मअयमापअ
 पाबिषाइ यस अठपा पृथमतीत अमरपाअइवे अइअविषर्भा एमानि परिअतानि परिनिष्ठिततागतानि यस्य अतया मूलादिदशभात् पाचिकः
 तांतस्य परमिपतः अहीनांवइत्ययः अमिअिगी निविइतरअमापकी अविताविअविनी इइयामिसुखी जातायित्ययः यनी गअरी यस्य अमयः

ओछुगाड वंनंनरसरे।त । त० रयण।अ आव सअइगवाए विउअति २ सा तेगसिखेग मउपुणं मारुएण
 अुगठु पअ मूमितलअिमलकरणेग मणइरेग मअीउअयूरहिअसुमगधणथानिपण पिठिमनीहारीमेण
 माइनी अरियाणः सत् पुअमिअअअअ इति अत्ता अतपीरत्य दिगजाग अयाअनति अअअअवेअियसमुहुतेअ संगोइयमि अमोअअस्य।
 न नि याअमःअइअं निःपमि तमुआरआनां यावत अअमअयाताम् अिअअति अिअत्य तेन अियेअ मउपुणं माअतअ अमउ तेन अमितअविअमका
 अत आअने अिअ अतअ एअवा तीअअर तेइमीनु आमाअइ तेअमीअ यव्य पुअयअतवे अमाअठे । अअम दे देवीअप्रिये ! अयानीअनी अअअइारी
 अाठ दिनअुयारी अइतरिकाअंअं अअअत तीअेअरने अअमाअव अइमा अरापू । नेमाठे मअमे अययाअरयोनी अन अहीने अआमअोवे अयअमअ
 आअने देअियअनुअाइ अरीने आलमअेअ आअिर आठे आहीने अंअयावा यीअत ममाअ देअकें तेआमाअरे तेअइअअ रअनी याअन् अअअअ

तथा बर्मेष्टकेन बर्मेपरिचरः कुट्टनीपणरवतिशेषेण दुपुष्पेन धनेन मुष्टिकयाचमुष्ट्याः कमाकसाः मयाहताः सुतस्ताडितास्ताडिताः सता यनिधिसा
निग्रहीकृताः प्रवहप्रवसावपचपन्यकादयः सङ्गृह्यान् यस्य सतया सरसिभयमुरस्य इ शोन दमेन समन्यागतआसराः माहवाययम् तलीतालपुष्पो
सपार्थनस्य सपप्रसीक यद्युगल द्वय परिपरागलातस्थिमे ततसदृशे दाघेयसकपोनत्वाद्विणः यद्गु यस्य सतया सपन गसादरतिफने प्रवनममाक्यिकमय
(तगमेने नञ्जतऽतिशोभ्यगमेने प्रमदनेकतिगरयापि बसुभू सुनेभसथ सूकः कसापद्धितः दध कार्याभ्यामविलासितकारी प्रष्टोयाग्नी कुगलः धम्पक्
क्रियापरिष्ठागवाम नेपावी मुक्तमुनदृष्टकनेष्टः निपुशश्चिषरोपगतः निपण यथाभक्त्येव शिख्यक्रियाम कौशल उपगत प्राप्तः एक सङ्गत शलाकहस्त
क सरित्यसीद्विगलः कानसुदाय सारत्वासादिशलाकाभयोः सन्नाजनीमित्यर्थः याशदाविशस्याघोः दलसपुनर्मोददयुत्तं सस्माजनीं चैषुशलाकिका यश
शलाकानिवृत्ता समाज्ज भी महीत्वा राजानकवः राजान परवा देवकुलया सभाया पुरप्रधाना नृसन्निवेशमष्टेनुषङ्गपिकानित्यय प्रपाया पानीय
शालाः क्षारास वा दपत्योभरासकरतित्स्याम उग्राम वा म्हीदायागतकाला प्रव्याजस्तभयेनाद्वावक्षिणामकाहनाद्याध्ययभूत सकुलव द्यस्वरितमचपल
मसञ्जात त्वरायवापस्ये सञ्जनेवा सम्यक्कवचराधपगमावनयात तत्रस्वरः सामनीतमुक्त पापव्य कायीरसुक्त्य सञ्जजवमतिरुल्लनमिति निरतर । मम
अर्पातरालमाचमन मुनिपुबनत्वायाप्यकाश्यापसराखेनेष्टप्रमाणयेदिति । अशोकदृष्टातस्य दार्शनिकयोजनायाह । तथैवेतास्मपि योजनापरिमल

गद्यष्टुपण तिरिच्छ पत्राहृण भगवन् तित्यपरस्म जम्भणनवगस्म सञ्जुसमता जोष्णपारमरुल सजहा
गामऽ कम्मगरदारुसिच्छा जाय तहेय ज तत्य तगथा पत्तया कठथा कयधरथा छुसुहमचोरकु पृइच्छ दु

रवेन मनाहरेव सवर्तेषु सुरभिकसमगन्धानामितत पिदिमनिर्दोरिसमन्याहृरण तियक्ञ्जान भगवतस्तोषकरम् जम्मभजनस्य सवतः समन्तात्
नामह याम् विकुर्वन्निक्षी ने तेह शिव उपद्रवश्चित्त मुहुमुनि भाग्य पापरश्छानदत ऊर्ध्वगुहो यद्वज्र मुचिगल प्रति निमेषकारी मताहर सयम्भु
सा मुरभि मुग्त्य धुमन धूमने गत्ये प्रभुवाचित एरश्च पिह एकठाकसा ज गत्य तिहयकी मोहारीम माकजतो एरवो गत्य तेयेकरी

या नमः प्रमत्तं वसुधैव कुटुम्बकम् इति यत्तत्र योगमपरिग्रहसे दृष्ट्वा यत्तदा काष्ठया कथं करवा अमुं विप्रपतिम् अचोक्षंमस्मिन् प्रतिष्ठां वुरभिगप्य दृष्टव्ये
 नापुप्य २ सुखात् २ एकान्ते योगमनवहादव्यत्र यद्वयत्यपनयति आपनीयायोत आचारसर्वतोभावादापश्यन् विद्यापप यत्रैव भगवत्सीपकर स्तीयंकरमा
 तां च तन्नेनापागच्छति श्यामत्यत्र भगवत्तन्तार्थकरत्वं सीपकरमातुं नातिपुराणं आगार्पत्य आर्घ्यपत्स्वरं श्यामत्यः प्रारम्भभासे मग्नुस्वरं गायमान
 त्वत् परिगायत्योपीतयवनिष्कासन्तार गारस्वरं कनायत्यस्तिमुति । अचार्तुं सावधानीनामवकरः । ते कालावमित्यादि । अथ नयत उच्यते

। अगंधं यं मम अस्मिन्पिण्ड २ एगते एकेति २ सा जंगव नयवतित्यपर तित्यपरमायाय ते येव उवागच्छति
 २ सा जगद्यत तित्यपरस्य तित्यपरमाऊएष्य एदूरसामंतं श्यागायमाणीसु परिगायमाणीसु चिच्छति ॥ तेण
 काठण २ उहु लोपवत्यस्य च अठविंशकुमारीमहेश्वरिश्चातं सपुहिं १ कूजहिं सपुहिं २ सयनेहि सपुहिं २
 पामाययहिं सपुहिं पसञ्च २ अउमि सामाभिश्च साहस्यीहि एन तचेय पुष्टयसिधुं जाय चिहरंति ॥ तं०

यात्रपरिमववस मययाभामकाः कर्मकरदारपास्यात् वासन् तथैव यत् वत्र नृप वा पत्र वा कासु वा कथपर या अगुपि यत्रोत्त पूतिन दुर्मेत्य
 सरमेवै आचूयएकान्ते प्रविष्टानि । यदैव जगज्जग सीर्यकरसीपकरमाता य तत्रेयापायव्यन्ति रुपागत्यभगवत्सीपकरस्य तीपकरमातुं अदूरमा
 भवन् आनायव्यः परिगायत्याः शिरागति । तस्मिन्काले तस्मिन्भगव अथ लोकासाध्या अष्टौदिगुभारीमहेश्वरिकाः स्वकोपु २ पुष्टेपु स्वर्देव २
 ब्रह्मोप एवमा श्रीवद वातव एवम वायवे कराने तीवकरना जन्म भवन्तद पोपेर दिग्गव चिदिमि यात्रम प्रभावे भांमनकरे जिम दृष्टान्ते ए
 वाह अमकर वाकर पुष्यलो पुष्यदुह यावत् तिभक्त अतिदो योत्रम परिगम्यन् पितृ नृप इत पाददृष्टाव कासु काठपु कचराहोह अगुविजय
 जिह गलीन हाह पूतिनदूर्ध्वं दूगन्धकनू शव सेवक भलू कठाकोप गह एकान्तह योजन मल्लम कादिरन नै नापोने बिहो भगवन्त तीपकर जम

वातित्वा पासां संभज्जन्तान् पञ्चशतपीकनीशुगन्धवामनतपस्वशतकाटुकटासिस्त्रेण प्रेष्य । नन्वपोलीकयासिनीना गजदन्तगिरिगजकूटाष्टके यथा
 क्रीडादिमित्रकोमाय सत्येतावाम्यत्र भविष्यतीति चेन्नेव यथायालोकासिनीना गणदन्तगिरीषा भयाजयनेपुकासः श्रूयते तथैतासांमन्त्रमनाप्रत्येन
 तत्र मिरक्तं वाचस्तदाशु प्राकवाचित्य ताद्येनामागतः पद्यायवेनाह । मेघकरा १ मेघवती २ मेघेश ३ मेघसालिनी ४ मुयस्ता ५ यस्तसिना ६ यः
 समुस्ये वारिवेना ७ यलाहका ८ १ अययनासा यस्तस्यनासा १ तएवंनामिष्ठहृत्पीगयत्यथावनिस्मादि । व्यास गवस्तदेवपुययवशिष्टमभयिताव्य । किय

मेघकरा १ मेहयर्ह २ सुमहा ३ मेहमालिनी ४ सुवृद्धा ५ वृद्धमित्राय ६ वारिसंगो ७ बलाहया ८ ॥ १ ॥

तएव तासि उहुलोऽश्वत्यश्वाण अठयादिवाकुमारीमहत्त रेच्याण पत्तेज २ श्वासणाह चछति, एव तचेव
 पुष्टमस्त्रिष्य नाणिश्चस्त्र आश्व अम्हेण वैवाणुप्विण उहुत्रे।अश्वत्यश्वात अठदिसाकुमारीमहत्तरिश्वाते जग
 वतु नित्ययरन सम्मणमहिम करिस्त्राने। तएव सुस्त्रेहे णभीडश्वास्तित्क्कहू उत्तरपुरत्यिमदिमीभाग अ

मवनव २ स्त्रकपु २ प्रामांदावतसकपु प्रत्येक २ वसुभिः सामानिकसक्रे एव सदवपूववदित, पायद्विहरन्ति । तद्यथा मयद्वारा १ मेघवती २
 सुमया ३ मेघमालिनी ४ मुयस्ता ५ यस्तसिना ६ वारिवेना ७ यलाहका ८ ततन्नामो अथवाकास्त्राणां अष्टाना दिग्लुम्बारीगद्वारिकाया
 प्रत्येक २ आमनाभिचनन्ति । एव तदेव पयवदितं भविष्यन् यावन् तयद्यानप्रिये अर्थेनाकयास्तव्य। अष्टौ दिग्लुम्बारीमद्वारिकाः भवयत

निचकरणी माताळे निडो आदह आबीने भगवन् तियकरन अत नीचकरणीमाताने अत्यन्त दूरगर्भी अत्यन्त पासेवर्षी मतीचे वपत् लगारेक
 गतीवकी गामप्रारम्भइ परिसमस्तपके गामायका गामप्रवतिकासे यईमहरने तिशी कालार्ह २ उहुसाक मन्वन्मगनी आठ कटने यिये यमसवारी
 आठदिग्लुम्बारी महत्तरिका आपरर्वा मन्वन्मगना कूटने यिये पोताग्ना भयगनइ यियइ पोताग्ना प्रासादायतसकइ प्रत्येके २ व्यारहजार सु

[illegible]

वक्त्रमात्रं च सा जाय शुद्धजघनवल्गुं त्रिउल्लासं च सा जाय स । नङ्गय नङ्गय भङ्गय पससय उत्रससय
केशं च सा स्विष्यामंशं पङ्कजसमं । पञ्च पुष्पनाम धामसि च सा आव कालागणपञ्चर जात्र सुगणरा

[illegible]

उत्तमकारेण विरलानि चांतराणि घनमात्रे कवचसंभवात् प्रस्पृष्टानि प्रकथयन्ति स्पृष्टानि सम्स्पृष्टासम्भवात् पस्मिन्वक्षे तत्-
 प्रविरलप्रपुष्टं । अतएव रत्नस्य अक्षरेषु पुष्टलाभाय स्थूलतमतत्पुष्टलाभा विनाशयदिव्य छतिमोहरसुरभिगन्धोदकधये ययन्ति ययिष्याय । अथ
 प्रस्तुतत्रुममुस्त्रियते । तत्प्राणनपरिमयकलेषु निहतरजाः कुण्डलीति योगः निहत भूयः उरथानाभायेन क्षणीकृत रजायत्र ततथा तत्र निहितस्य
 रत्नस्यः घनमात्रानुप्राणमात्रेणापि सम्भवति । ततश्चाह । महारजः नष्ट सवया अदृश्यीभूत रजो यत्र ततथा । तयाञ्चष्ट वातोद्भूततया योजनमा-
 त्रादूरत चित्त रत्ना यत्र ततथा अतएव प्रयात सवयाऽऽद्यविव रजो यत्रततथा । अयेवात्यन्तिकत्वस्यापनायभाह । उपश्रुत रजो यत्र ततथा क
 स्वाप चिमनेव प्रत्युपयास्यति गन्धादवर्धयामिन्नतेनइत्यथः । अपावा तृतीयकृतव्यकरणावनरः । एवगन्धोदकधयपशामुसारेण पुण्यवाद्दृष्टाकेन पुण्य
 यपुक्वादलकेन प्राकृतत्वात् तृतीयाचैकसप्तौ पुण्यधये ययन्तीति । अत्रैवमित्यादियाप्यसूचितानिद सूत्र प्रये । तच्चपि येनग्नियस्यसुखाएव समाह-
 वति २ सा पुण्यवद्वलए विवदवति । सेनकाशानए मालागारदारयुधिष्या आध सिध्मोवगए एगमह पुष्कळलिम्ब वा पुष्कपहलगया पुष्कवगेरीधया
 गहाय रावगवया आयममता कयगगगहिष्णकरयशपशुचयिमुक्षेण दण्डधकेण कसुनेण पुष्कपुलोययारकसिन्ध ययमेय साठयि चन्डलीगवायय्याले जा
 वपण्यद्वलए विवलिक्ता पिप्यानेव पतचतथायति नाव जोम्बपरिमिश्रल कलयपलयजावरव्यनूयस्य पिठठाहसदरुदुरणस्य कुमनस्य आधुरवेह
 पताबन्धित वास वावति ॥ अत्रन्वाक्या ॥ तृतीययार वैक्लिपसमुद्भातेन समयपुगन्ति । कायः । सयतकयातयिकुववायै हि यमवेलाद्वयसपि धे-
 क्रिपसमुद्भातेन समयवहन न सक्रिसेप एवमज्जवावलकविकुववायै द्वितीय इदत्तु पुष्पयादकायिकुववायै तृतीय समयइत्यथ पुष्पवादर्लकानि वि
 क्वेति । सयथामानको मालाकारदारका भानिकपुत्रः अयेव प्रस्तुतकार्ये द्यापकत्वात् स्वाद्यायिपुष्पगिशयोपगतः यत्कामइतो पुष्पयादिकाया
 छाद्यात उपरित्यग्यते इति छाद्यादयोऽन छाधिका । पुष्पैर्जताच्छाधिका पुष्पच्छाधिका सा पुष्पपटनकवा पुष्पाधारभात्रनविद्येय पुष्पयागेरिकावा
 प्रसीत यायत् समतात् रतकनइ यापराकुली सुमुखीकरवाय केपेपु यइव कवचइस्तप्रकारेण गृहीत तथा फरसशाद्विप्रमुक्त सत् प्रचष्ट फरसलप्र-
 चष्टविप्रमुक्त प्राकृतत्वात् पद्व्यत्यय सताविशेषसमासः तेन कवचयइगृहीतकरदलप्रचष्टविप्रमुक्तेन दर्शोद्वयेन पद्व्ययेन कुसमेन जात्यपेक्षया

एकत्र च न कुममज्जानेन पुण्यपुण्ड्रापचारो विप्रकार लोभकलित करोति । एवंनेताणां पि कस्य लोकावासाख्या अष्टौ दिक्पुमारी भवति । पुनर्यदुभय
 विप्रतिपत्तिरित्यादिक यात्रा न पुनरिच्छते । प्राग्बद्ध व्याख्येय वाक्ययोऽन्तमयोऽन्तपरिभवश्च यावत् दृग्गदध्यास्य कमुभयस्य दये वेपेतीति । कमुभयस्य
 कमुभयस्य अन्तःस्थलजनासुरप्रभूतस्य ललजपट्यादि स्वलजविचक्रितावि भास्वरदीप्यमान प्रभूतमतिप्रचुर तत कर्मधारयः प्रास्वरण भास्वरप्रभूत
 ललजलजत्रं च तद्वन्भास्वरप्रभूतश्च तत्तथा तद्वन्भास्वरप्रभूतश्च तत्तथा तद्वन्भास्वरप्रभूतश्च तत्तथा तद्वन्भास्वरप्रभूतश्च तत्तथा तद्वन्भास्वरप्रभूतश्च तत्तथा तद्वन्भास्वरप्रभूतश्च
 स्वेत्यपः कमुभूतयदे आन्ववधिकवत्त्वेपोऽन्तरेयस्यप्रमाणं भूति शब्दललजत्रं तम सङ्गुभी यात्रा यस्य नतवातः । दृग्गदध्यास्यमिमेव चरपरम्य
 वत्त्वारि अपायादनुविश्रितिः । आमुनदत्तारोति एकमेववामद्विदे चरवादिमानस्य भवमात् यपित्वाय क्षिपरपर्येताय तन्मिस्वात्त्रिवाक्यसूचितमत्रच
 पङ्कदित्याह । यावत्तत्कासागुरुपरवसि । अत्रयावच्छ्रुता ऽवचिवाची आधसुरयरात्रिगमभयोमिति अत्र यायाकरगत कटुभक्तुनक्षत्रमधुवमयनपनगन्ध
 दृग्गदध्यास्य सुमथवरनम्यिगयवद्विभूत दिव्यति पर्येतधूत इय तत्तत्कासागुरुमन्युपपत्ति भयालापक्यादयाप्राग्वत् । यतयवभरयरात्रिगमभ-
 योप्य नुरवरद्वन्द्वस्यपामिगमनायाऽवतरकाय याग्य क्वति कल्याण यैव जगवासीचकर स्त्रीयवापगम्यति त्रयागत्य च यापगम्यति

मिगमगजाव करेति २ ह्य जंभत्र भयत्र तित्यपरमायाय तेनेय उत्रागच्छति २ ह्य जाय स्यागा

कानि विदुवन्ति । विदुष्य यावत् नितरत्र नितरत्रः प्रदुष्टः प्रदुष्टः । तस्यापिममेव प्रत्युपशाम्यन्ति । यत्र
 पुनरुदसानि पुष्पवयं वसति । यावत्कासागुरुमथर पायसुरयरात्रिगमभयोम्य क्वन्ति । कस्या यथैव भगवान् लोपेकरः लोपेकरमाताश्च न
 वयं यत्र नितरत्र जावत् । अस्मै द देवान् प्रियद । तदु लोकांनी यत्रवद्विहारी प्यासदिककुमारी नक्षत्रिकाश्च भगवन्त लोपेकरमा जन्मनक्षिमा
 कराम् ते मवन्ति । तत्र मपामरयो वन करोने च य मपुत्र आनीमह यावत् प्राकाशन विदे नेकनी वादना विदुषै २ ने यावन् नै वदन्मयति नि
 चरवादि २

मनपठे तिरश्चरश्च तिरपरमायाम् णदूरभाभते इति शास्त्र आगायत्यः परिगायत्यस्तिप्रतीति । अथरुचकथासिलीविष्णुमारीवस्तये प्रथम पूवरु
चकथाभामपुत्रा धक्तव्यमाह । तेवकालेच । तेखवमयुखमित्यादि । तस्मिन्मये पौरस्त्यरुचकथास्तथाः पूरदिगुभागयतिरुचककुटू-
वासिभ्यो ऽष्टौदिगुमारीमहत्तिकाः स्वर्गेषु स्वर्गेषु कटेषु तथैव यायद्विहरन्ति । तद्यथा । नन्दानरा १ च समुद्रये नन्दा २ व्यानन्दा ३ मन्दिवदे
ना ४ विश्वया ५ च पूवदत्त वैजयन्ती ६ जयन्ती ७ अर्पराजिता ८ इत्येताजानमतः कथिता शोपं आसमप्रकपायधिप्रयोगभगयद्द्वानपरपरमराष्ट्रानस्व-
र्गाभिर्भागिककृतपासविमानविक्रवेणादिषु तथैव यावदास्माभि मन्त्रेतव्यमिति कृत्वा भगवत्ततोपरकव्य ततीयकरमातुष पूवरुचकसमागसत्यात् पूर्य

यमाणीनु परिगायमाणीनु चिह्नति ॥ तेण कालेण २ पुरत्यिमरुच्यगवत्यह्वाते अठदिसाकुमारीमहत्तरिस्थाते
सण्हिं २ कूढेहि तहेत्र जाव विहरंति । त० णटुहराय १ णदाय २ व्याणदा ३ णदिवठणा ४ विजगोय ५
वैजयती ६ जयंती ७ सुपराजिणो ८ ॥ १ ॥ सेसतचेत्र जात्र तसेहि णभीहसुस्र तिकहु भगवते तित्य

द्वे बापागच्छन्ति उपानत्ययब्रह्माभागत्याः परिगायन्त्यास्तिष्ठन्ति, तस्मिन्काले तस्मिन्समये यौ रत्यरुचकयास्तव्याः अष्टौदिककुमारीमहसरिकाः
स्वकपु २ ब्रूय तपेभ्य द्विहरन्ति । तद्यथा नम्यासुराच १ नन्वाच २ ध्यामन्दा ३ जन्दिवर्यना ४ जिजया ५ धैजयभीष ६ जयलतीषा ७ प
राजिता ८ ॥ १ ॥ शेषं तदेव, यावद्यजुर्मानिभनेतव्यमित्युक्त्वा भगवन्स्तीर्थकरस्य लीचकरभान्तपु पुरतस्मादसाहस्यगता आगायन्त्यः परि-

પૂજાર્થાં ધાદનાકરીને ફલની બર્પાં કરસાવ યથાત્ કરસાવીને યાથત્ રુપમાગતમુખ ધૂપદ કરી ધરપતિ યાથત્ મુરચર હન્દ્રમદ આચયાયોગ્ય તેદ આગમ પરિમટલકરીને બિહાં મગચક્ષા તિષકર અને સીચકરની સાતાલે તિહા આવક ધ્યાવીને યાથત્ ભગારેક ભગતીપકી બિદ્રોપદ ગાતીપકી રહદ । ૧૬ તિપેકાલે તિલસમય પૂલદિગિનો કુચકનો યસજહારી (તિરમાકચકનામા દ્વીપને બિંધે મથ્યજાગે મળપાકારે માનુચોતરની પરે કચકનામા પદત

तो दृष्टान्तप्रार्थो इत्येवोक्तिमन्त्रन्वीः मुक्ताग्रादिविलोचनाद्युपयोगी यासाता सया विधेयकपरनिपातः प्राकृतत्वात् आगायत्यः परिगायत्यस्ति
 एतीति । अत्रपक्षद्वयं अत्रपक्षद्वयं एकादशे द्वितीयादेशेन एकादशे रुचकटीयेषुमध्यं यलायाकारो रुचकटी
 लदुर्गदीतियागसदृशदुर्गः मूले १०२२ मध्ये ३०२२ गिहरे ४०२४ योषणानि विलोकाः । तस्य गिरसि चतुर्वेसस्ये पूर्वदिशि मध्ये सिद्धायतन
 कूट मन्त्रयोः पाद्यया बत्वारि २ दिक्कुमारीका कूटानि मन्त्रोपराद्या क्तेवसमतीति ॥ समस्ति दक्षिणरुचकस्यार्णा चतुर्वेसपञ्चमते । तस्यकालेकानि
 त्यादि । तस्मिन्काले तस्मिन्समये दक्षिणरुचकस्यास्त्यादिति पूर्ववद् रुचकगिरसि दक्षिणदिशि मध्ये सिद्धायतनकूट समयतद्यत्वारि २ कूटानि तत्र
 धामिन्मन्त्रस्यः । अथोदिककुमारीमन्त्रस्तिकाः तथैव पावद्विहरन्ति । तद्यथा सनाधारा १ सुमदसा २ सुमदसा ३ यथाधरा ४ लक्ष्मीवती ५ जीमव-

यरस तित्ययरमाऊष्य पुरत्यमेण स्यायसहस्रगयात्र स्यागायमाणीनु परिगायमाणीनु चिठिति ॥ तेण
 काळेण २ दाहिगरुख्यगवत्यक्षात्र स्यठविंसाकुमारीमहस्ररिथात्र तहेत्र जात्र त्रिहरति । सं० समोहारा १
 सुव्यवथाय २ सुव्यवुद्धा ३ जसोहारा ४ छच्छिमर्ह ५ सेसमर्ह ६ चिह्नगुप्ता ७ वसुधरा ८ १ तहेत्र जात्र

मायत्याः सिद्धन्ति, तस्मिन्काले तस्मिन्समये दक्षिणरुचकस्यास्त्या अथोदिककुमारीमन्त्रस्तिकास्त्यैव पावद्विहरन्ति ॥ तद्यथा-सनाध
 रा १ सुमदसा २ सुमदसा ३ यथाधरा ४ लक्ष्मीवती ५ श्रपवती ६ चिह्नगुप्ता ७ वसुधरा ८ १ ॥ तथैवयावद्युपमाभिरवि मनेतव्यमिति कृत्या
 वर ते ५४ इत्येव पावन लक्षानुलङ्घ दम १० इजार बावीस २२ यावन पोइला जोइला पोइला तेइवस्य प
 न्तम पूबविम सिद्धे सिद्धायतन कूटय तेइने चोपवेर आठदिशा कुमारीमा ८ कूटवे इम ४ दिशिगे नव २ कूटवे अने ४ विदिचो पवेककूट
 इम ४० कूटवे त गादि आठ दिक्कुमारी मन्त्ररिक्ता पोतान्ते कूटने विदे चोपवेर सिद्धायतनवे अने एक्कट् बीगाकुमारीकात्र रई छत्रं एव

नो ६ निमग्नता ७ वसुन्धरा ८ १ तथैव भावद्युसादि अभैतव्यमिति कृत्वा निमग्नमन्योदक्षिणदिग्भागे दक्षिणदिग्भागे निमग्नमनीश्वरनोपयोगि
बलपूष बलशङ्कता व्यागायत्यः परिगायन्त्यस्तिष्ठन्तीति । साम्रत पश्चिमरुच्यस्थाना यत्तद्व्यमाह । तेषु कालेषु निम्त्यादि । सर्वैतथैव गयर पश्चिमरु
च्यवृत्तास्तथाः पश्चिमदिग्भागेयतिरुच्यवृत्तासिम्बइति । नानाव्यासां यद्येमाह । इत्यादेयो १ सरादेयो २ पश्चिमी ३ पट्यायती ४ एकमासा ५ मन्वमिका ६
भद्रा ७ सीता ८ चः सन्नुचये अस्तमीवेति कूटव्यवस्था तथैव पश्चिमरुच्यवृत्तासिम्बमन्योः पश्चिमदिग्भागे नालवृत्त व्यजन तद्वृत्तगता स्तिष्ठ-
न्तीति । शरीर्यामन्येवमेवेति । तत्तसूत्रमाह । तेषु कालेषु निम्त्यादि । व्यक्त । नयसुसुतरुच्यवृत्तासिम्बमन्योः पश्चिमदिग्भागे निम्नयति । मा-
नान्यत्तां यद्येमाह । अस्तमूना १ निमग्नयो २ पृथ्वरीका ३ चः प्राग्यत यादृशी ४ इत्या ५ सवप्रभा ६ धीदेति प्राग्यत् चः ७ इति ८ द्याहृत कूटव्य

तुझेहि नभीदृश्यव तिकूहु, जगवतु तित्यपरस्स तित्यपरमाऊएअ दोहिणेण भिगारहल्यगयातु अगायमा
नीउ परिगायमाणीतु चिठति ॥ तेण काळेण २ पञ्चत्यिमरुअगवत्यवतु अठ दिमाकुमारीमहत्तरियातु
सएहि २ जाय विहरति त० इछाववी १ सुरादेवी १ पहथी ३ पउमावई ४ तहा एगणासा ५ णबमि

नूनवतस्तीर्षकरस्य तापकरमातु न दधिबो भृङ्गारहसंगता आगायन्त्यः परिगायन्त्य स्तिमुत्ति, तस्मिन्काले तस्मिन्समये पट्टिमरुयकचा
साध्याः अष्टौ विक्रमार्पामहसुतिकाः सफेब २ कटेभू यावद्विहरन्ति । तद्याथा-इहादेशी १ सुरदेशी २ पृथिवी ३ पट्टावली ४, युक्ताद्या ५ मय-

रुचकवपयतना सबकट एकहजार योजनभन्ना वा मल्ल एकहजार योजनपाशला पियि साहासासमस योजनपाशला ऊपरब पावमइ योजन पोइला
पा.अप्र। तिमज यावत् विबरइ । तेकहो मन्दोतरा १ मन्वा २ आनन्दा ३ मन्वोयदंभी ४ विअण ५ योजनमो ६ जयमो ७ अपराजिता ८ सेयसय
तिमअ नाखवी यावत् मुफे भय न पावस्यो इय कहीने अगयला तिर्यकरनअ अने तियसरणी माज। पूबदिदि साहवी आरीसा इयमसिदि

यस्या तथैव उत्तरकृष्णान्तस्वाश्रितकर्मणो कर्तृविगणाने कापरपूजणाना आनायत्यः परिणयस्यस्तिप्रुप्तिः । अथ विद्विष अथभानिभीभासामनाय-
भरः । तेनकाशबनित्यादि । व्यक्त नवर विद्विगृहककासाख्या साख्यि कृष्णपयतस्य शिरशि भुतुर्चरत्ने बभभुय विद्विष एकेन कट तत्रयासिन्य
यतायाविद्विषभार्यो पावद्विहरति । इमावस्थागणे विद्वत् भारी नक्षत्रिकाइत्युक्तावति । यतानाधिगान्यादिकनेषु सामान्यत्र निजा न ममद्यपि
विप्रवचना २ शतरा ३ वीरानिनी ४ तथैव नक्षत्रकनेतव्यमिति कृत्वा विद्विगागतस्यात् भगवतस्तीयकारस्य तीयकारभातव वतस्तु विद्विषटापिका

श्या ६ भद्रा ७ सीछाय ८ सुठमा ९ १ ॥ तथैव जात्र तुम्मेहि णभीठस्युत्त तिस्रहु भगवत्त तित्ययरस्म
तित्ययरमाजपस्य पञ्चत्यमेग सासिअठह्यगयात्त आगायमाणीत्त परिगायमाणीत्त चिठति । तेणकाले
ण २ उत्तरिस्वरस्यगवस्यवात्त जाय विहरति । अल्पयुमा ३ मिस्मकेसीय २ पुढरीश्याय ३ चारुणी ४ हा

निषा ६ जहा ७ सीताच ८ अहनी ९ १ ॥ तथैव पावद्युपमाभिरपि न जतव्यमिति कृत्वापायद्वगवतस्तीयकारस्य सायकारमात्रव पविननाल
दृक्कृत्तनगताः आगयत्यः परिणयस्यस्तिप्रुप्तिः, तस्मिन्काश तस्मिन्गणये कर्तृकृष्णकासाख्याः पावत् । तथैव आ लम्ब पा १ निषज-

सर्पने ईशन् मालीपको विप्रश्च मालीपको वदन् १४ तिस्रइकारे तिस्रोवने दक्षिणदिशिना कृष्णकती वसवइरा आठ दिग्गङ्गारी मङ्गलिका १
तिमत्र पावत् विषरइत्त । तेंकेही सनाइरा १ सुप्रकीका २ सुप्रबहा ३ पञ्चापरा ४ सत्तोवनी ५ गणवती ६ पियत्रगुमा ७ यक्षत्तरा ८ १ तिगग पायत्
तुत्त भव मपामस्यो इम कही जनकना तिस्रकरनइ अत्त तिस्रकरनि भाताने दक्षिणदिशि पाणीइ पूण सुगारकनग इापमा लेवग जगारेक
मालीपको विसुव भीतगालीपको वेसेत्त ॥ तिस्रकाशइ तिस्रोवग पश्चिमदिशिना कृष्णपयतमी वसवइरा आठ दिग्गङ्गारी मङ्गलिका पाताम्ने
पावत् विषरइत्त । तेंकेहा इसादेवी १ सुरादेवी २ पचको ३ यत्तावती ४ तिन यकनाका ५ नवतिहा ६ भद्रा ७ आता ८ यनाठ तिनत्र पावत् तु

५ अंगता आगायस्यः परिगायत्य सिद्धो ते । अथ मध्यरुचकयोऽसिम्प आगमयितव्याः । तेषां काले तस्मिन्समये मध्यरुचक

सा ५ सप्तपञ्चा ६ चैवसिरी ७ हिरी ८ चैव उत्तर १ सहेय जाव वदिता भगवतु तित्यपरस्स तित्य
यरमाउण्य उत्तरेण वामरहृत्यगपातुं ध्यागामपाणीतुं चिठति ॥ तेषां कालेण २ विदिदिदि
रुच्यगवत्यह्वातुं चत्वारिदिसाकुमारीमहत्तरिण्यातुं जाव विहरति । त० चित्ताय १ चित्रकणगा २ सतेरा ३
सुदामिणी ४ तहेत्र जाव गनीहृत्पुत्रासिकहृ, वदिता नगवतु तित्यपरस्स तित्यपरमाउण्य चउसुविदिसासु

श्री २ पुण्डरीकाय ३ पादुकी ४ वाचा ५ गयेप्रभाचैव ६ आ ७ श्री ८ खेवासरतः ॥ १ ॥ तथैव यावद्वन्वित्याभगयतः तोषकरस्य तोषकरमातुय
उत्तरेणामरहसगताः आगायस्यः परिगायत्यसिद्धन्ति, तस्मिन्काले तस्मिन्समये विदिक् रुचकयास्तव्यावतस्त्रादिक्कुमारीमहत्तरिकाः यावद्वि-
वरन्ति ॥ तपचः चित्राच १ चित्रकणगा २ गतेरा ३ सुदामिनी ४ तथैव यावद्वन्वित्याभगवतस्तीर्थकरस्य तीर्थकरमातुय तित्यसु
विदिमुद्रापिकाहसगता आगयस्यः परिगायत्यसिद्धन्ति ॥ तस्मिन्काले तस्मिन्समये मध्यरुचकयास्तव्या वरास्त्रोदिक्कुमारी मधुसरिकाः स्वसे

स्ते जयोइस्यो इम कहीन भगवतस्तीर्थकरने मने नायकरानी माताते पदिस यीमकाः वाचनी लङ्गनइ वपत् गातोपकी विसेपइ गातोपकी वडसइ ४० ॥
तिसइ कालइ तिर्लेमने उत्तर दिशिना रुचकपयतनी मधुसरारी यावत विचरय ॥ तैकेही आतमुसा १ तितलेगी २ पुण्डरीका ३ घातुपी ४ वाचा ५
सुवप्रभा ६ निचय श्री ७ श्री ८ एथाठ उत्तरदिशिनी १ तिमज यावत् पावीमइ भगवतस्तीर्थकरमने गाताते उत्तरदिजे यागर
वाचनीसइइ इयत गातोपकी समस्तपर्वे गातोपकी यवसइ ५८ तिरुफाशइ तिरुइ समइ तैइज रुचकपयत हापरे प्यार विगि गेक्कु फूट्टे
तिइानी मधुसरारी प्यार दिक्कुमारी मधुसरिकाइ यावत् विचरय । तैकेहा चित्रा १ चित्रकणगा २ गतेरा ३ सुदामिनी ४ तिमज यावत् यावीने

यस्या तथैव उत्तररुचयः। गतयाऽस्मिन्नस्मिन् उत्तररुचयः। अत्र विविध वक्ष्यामिनीनामागमनाय-
मरः। तत्कालवर्तित्यादि। व्यक्त, नवर विविधरुचयकलास्तथा स्तस्यैव रुचयवतस्य शिरसि चतुर्ष्वङ्गे चतस्र्ययिदित एकेक कष्ट तत्रयासिन्धु
यतः। तत्कालवर्तित्यादि। इमाश्च स्वाभागे विदन्तः। त्वासी मङ्गलरिकाश्चतुर्ष्वङ्गति। एतामात्रेणान्यादिकमेव नामाभ्यस्य विज्ञा य समष्टये
नियमनका २ शतरा ३ श्रीरामिनी ४ तथैव भावकमेताव्यमिति कत्वा विविधानामस्तत्वात् भगवतस्तीर्थकरस्य तीर्थकाभासय चतस्र्यु विदित्वादीपिका।

श्या ६ भद्रा ७ सीश्याय ८ छठमा ९ १॥ तथैव जाय सुप्रोहि णभीहस्यसु तिस्रह्म भगवतु तित्ययररम
तित्ययरमाज्जपस्य पञ्चत्यमेण साधित्वाहृत्यगपाह श्यागायमाणीतु परिगायमाणीतु चिठति। सेणकाते
ण २ उत्तररिष्वरुचयवत्यस्याह जाय विहरति। अष्टयमा ३ मिरमकेसीय ४ पुढरीश्याय ५ चारुणी ६ हा।

निका ६ जद्रा ७ यीताच ८ जद्रमी ९ १॥ तथैव यानद्युपमानिरपि न प्रतप्यमिति कत्वापावद्गुणवतस्तापकरस्य तापकरमातस्य पथिमनास-
यस्तद्गुणगताः सागवत्यः परिवायत्यस्तिहृति, तस्मिन्कात् तस्मिन्तनये नृतरुचकलासाध्याः यावन्। तद्रुपा नृ लम्बया १ निमज्ज

सहमे हवन् मातायकी भियय मातीयकी यदनह १४ तिस्रहकाते तिलेसने दक्षिणविधिना। रुचकमी वमखद्वारा आठ दिशाङ्गुमारी मङ्गलरिकाह
तिमत्र पावत् बिबरहसे। तकेहा समाहारा १ सुप्रकीका २ सप्रयुद्धा ३ यगापरा ४ सत्सीवनी ५ शयवती ६ पित्रयुता ७ यवन्धरा ८ १ तिगय यायत
तुष्टो भव भवामस्यो ११ कही नगवत्ता तिस्रहकात् अने तिस्रहकात् माताय दक्षिणविधि पाकीह, पूछ प्रगारकज्जय जायमा सेइत जगारेक
मातीयको यिलेव भीतमातीयकी बेसेहें १ तिस्रहकात् तिलेसने पथिमविधिना नृपकपयतना वमखद्वारी आठ दिशाङ्गुमारी मङ्गलरिका। पाताइमे
पावत् बिबरहसे। तकेहा हत्तारेकी १ सुपदयी २ पुषकी ३ पट्टावती ४ तिस्र यकलागा ५ भवगिजा ६ भद्रा ७ यीता ८ यमाठ तिमत्र पावत् नृ

१ लक्षणम् आगायस्यः परिगणयत्य स्तिष्ठन्तीति । अथ गण्यरुक्कयादित्य आगमयितव्याः । तस्मिन्काले तस्मिन्गमये सध्यरुक्क

सा ५ सङ्ख्यया ६ खेवसिरी ७ हिरो ८ चेव उत्तरत् १ तद्देव जाय ददिसा भगवत् तित्यथरस्स तित्य
यरमाउण्ण उत्तरेण चामरहत्थगयात्तुं आगायमाणीत्तुं चिठ्ठति ॥ सेणकालेण २ विदिचि
रुत्थगवत्थत्तात्तुं चत्तारिदिसाकुमारीमहत्तरिस्थत्तुं जाय थिहरति । त० चित्ताय १ चित्तकणगा २ सत्तेरा ३
सत्तामिणी ४ तद्देव जाय णत्तीरुत्थत्तात्तुं वदिसा जगयत्तुं तित्यथरस्स तित्यथरमाउण्ण चउत्तुं विदिसासु

श्री २ पुचलीकाच ३ बाकली ४ हासा ५ नर्वमभाषिय ६ आ ७ श्री ८ खेवात्तरत् ॥ १५ तवेण पाचहुन्मिस्वाभगयत्ताः ताचकरस्य तीयकरमानुप
उत्तरं चामरहत्तगताः आगायस्यः परिगणयत्य स्तिष्ठन्तीति, तस्मिन्काले तस्मिन्गमये विदिक्कयकयासाध्यायतस्सादिक्कभारीमहत्तरिकाः पायद्वि
वरन्ति ॥ तत्ताया चित्ताय १ चित्तकनका २ उत्तेरा ३ सौदामिनी ४ तपिययायकज्जेतय्यमिति कत्थायदित्वाभगयत्तुं सीयंरव्य सीयद्वरमानुपत्तिस्सु
विदिक्कयापिकाइस्तगताः आगायस्यः परिगणयत्य स्तिष्ठन्तीति ॥ तस्मिन्काले तस्मिन्गमये सध्यरुक्कयाः साध्या यत्तस्सादिक्कभारी मयत्तरिकाः स्वकी

स्त्री मयीइस्यो इम कहीन भगवत्त तीर्थकरत्ते अने भाषकरती सातात्ते पठिन यीकणः हायना लडमइ इपत्त गातीयकी विदेवइ गातीयकी यवधइ ४० ॥
तिचइ कासइ तिर्त्तमने उत्तर दिशिगा रुक्कपववतानी यवधहारी यायत यिवरइ ॥ तैकेही आलपुसा १ मितक्केनी २ पुट्टरीका ३ याउणी ४ हासा ५
सवमगा ६ निदय श्री ७ श्री ८ एथात्त उत्तरदिशिनी १ तिमज यावत् पादीमइ भगवत्त तीयकरमइ अने तीयकरत्ते गातात्तं उत्तरदिशे पागर
हायमांसइमइ इपत्त गातीयकी समस्तपव्वे गातीयकी मधुसइ ७८ तिक्ककामप तिक्कइ समइ तेइल रुक्कपववत्त सवरे अप्पार विमि यत्तेकु फट्ठे
तिहाणी मधुसहारी अप्पार दिक्कभारी मइत्तरिकाइ यावत्त यिवरइ । तैकेहा विना १ चित्तकनका २ उत्तेरा ३ सुदामिनी ४ तिमज यायत्त यादीने

वास्तव्या। सप्यप्राग्यतिरुचकवाचित्य कायः। चतुर्विंशत्यधिकचतुःसहस्रप्रमाणे रुचकगिरोविस्तारे द्वितीयसहस्रे षट्पटिग्वभिषु षट्पुं षट्पेय पूषादि क्रमेण चतस्रस्तान्मघतोत्ययः। श्रीछांभयदेवधूरपस्तुपष्टागवृत्तौ मत्स्वप्नयने मस्त्रिमरुध्यगवत्वाहृत्यत्र रुचकद्वीपस्याप्यन्तरादुवाचित्य इत्याहुः। अत्र तस्य षडुभयतमस्य। अतस्मादिदंरुचकारिका यावद्विहरति। तद्यथा। रुपा १ रूपासिका २ सरुपा ३ रूपासिका ४ तथैव मृज्जमाभि मज्जतथ्यमिति

दीधित्याहृत्यगयातुं स्यागायमाणीतुं चिठ्ठसि। तेषकांलुण २ मास्त्रमरुध्यगवत्वाहृत्य। अत्र च स्वारिदिगुक्कुमारीमहत्तरिस्थाने सरहिं २ कूङ्कहिं सहेत्र जाव विहरति। त० रुच्या १ रुच्या २ सरुवा ३ रुच गाथई ४ तहेत्र जाव तुम्मेहिण्मीहृस्संसिक्कहुं जगवत्तुं तित्ययरम चउरगुलत्रऊणा। निणोळं कप्पयतिरत्ता विस रग खणति २ ह्मा। त्रिस्थिरगंगाभिणिहणति २ स्ता रयणागय बहुराणय पुरेतिरम्मा हरितालिस्थाए पेठ वधति

पु २ कूटपुनपेयवावद्विहरन्ति २ तद्यथा रुपा १ रुपकानिका २ सरुपा ३ रुपकावती ४ तथैवपुसाप्रिमज्जेतस्य मितिरुत्ता मगयतक्षीपंकरस्य चतुः कुनचत्रैमाजिमात्तकवपन्ति। कस्यचित्ताविदरक वनन्ति कनित्वाविदरकभाभि निचानयन्ति निचानपित्तरदेवदेवीय पूरयन्ति पूरयित्वाहरितालो

पु ३ पीठकप्रतिपीठयच्छातदुपरिहरितालिकावपन्ति बिदिमिमादि कदलीगुह्मबिदिबन्ति ततस्तथां करलीगुह्मवा यदुमप्यदेयजानेभीविचतु

पु ४ करने अम सीचकरमी जानाने चारविदिमि कूडिने बिरे एवि शायमां सहभइ इयत् गातीयकी विसेय गातीयकी यइमइ ५२ तिरे

मगवत्त निच

आने तिरेमने

मग थावत् विचरइ। तकरही रुपा १ रुपासिका २ सरुपा ३ रुपकावती ४ तिण यावत् कडाने मृज्जने भीषो भी इम कडाने मज्जन्त निचेकरने

च्यार आंगुन बन्नीमइ नाभिमाळ कांपइ कांयोने साइ पर्ये यकीने काइने विरे नाजिमान थाये थापीने रजकरो बज्जेकरोने काइपूरं पूरीने पो

कृत्वा गगनतलीचकरस्य धनुरनुलयत्रे मारिनाल कश्यपयन्ति कश्यपिस्थाच विदरक गभसुसन्ति यमिताच विदरकैकलिपताभात्रिनिभामयति निभाम
यित्वाच रवे दयल्येव प्राकृतत्वाद्दिजन्तिभ्यस्यः पूरयति पूरयित्वाच हरितालिकाभिदू यभिः पीठ यशन्ति कायः । पीठयथा ननुपरिहरितालिकाय
पतीत्ययः । विवरकसुमनादिकच सर्वे जगदवयववसाशातनामिदृश्यै पीठयथाच त्रिदिशिपयिमायज्जदिकृष्ये श्रीणि कदलीगङ्गाणि विकृष्येति ।
ततस्तेषां कदलीगङ्गाणां यदुमच्यदेशमाने श्रीणि यतु शासकानि भयमविशेयान् विकृष्यति । ततस्तेषां यतु शासकानां यदुमच्यदेशमाने श्रीणि सि
हामनानि विकृष्येति तया सिद्धान्तानामयपेतादुशो यक्षव्यासः प्रश्नः ? सिद्धान्तानां सर्वोपयोगः पूययदुजन्तिभ्यः । सप्रति सिद्धान्तनविकृष्यया

२ ता तिदिंस तत्त कयलीहरए विउस्रति । तएण तेसि कयलीहरगाण यज्जमस्रदेसनाए तत्त चउस्सालए वि
उस्रति ॥ तएण तेसि चउस्सालगाण यज्जमस्रदेसनाए तत्तसीहासणा विउस्रति । तेसिण सीहासणाण अय्य
मेच्छासवे वणावासे, पं० सखीयसत्त ज्ञाणिअहो । तएण तात्त रुअगमस्रवत्यस्रत्त चत्तोदिंसाकुमारीमहत्त

शासकानि विकृष्यन्ति ततस्तेषां यदुमच्यदेशमाने श्रीणि सिद्धान्तानि विकृष्यन्ति विकृष्यन्ति सिद्धान्तानां यदुमच्यदेशमानाः । अयमेतदुपयोगयासः
प्रश्नः ? सर्वोपयोगो भवितव्यः । ततस्सां यक्षकमच्यवासां यक्षस्योदिकुमारीमहत्तरिका यत्रैव भगयान् तीर्थकरः तीर्थकरमासाच तत्रैवोपाग
मुति उपागत्य जगद्वत् तीर्थकर करतलसपटेन तीर्थकरमातरच याद्वान्निगृह्यति गृहीत्या दत्रैव शान्तिहात्यं कदलीगङ्गा यत्रैव पतुः गाल्,

उपायवाधीर्न मार्च हरितालिका प्रोदवायद्वाद्वा पीठ यापद्वा कापीर्न त्रिदिशि पूयदशिणातरदितां त्रिदि केलीगङ्गा विकृष्यद्वा । त्रियारपक्षी
तेदकेसिगृहर्न यदुमच्यदेशमाने विचि त्रिपय नासाल भयन विसेय विकृष्यद्वा । त्रियारपक्षी तेद चोशाना भयनने यदुमच्यभागद्वा त्रिपय सिद्वा
सग यिदुबद्वा, तेद् सिद्धान्तानो यद्वा यक्षव्यास स्वरूपते, सिद्धान्तानो यक्ष ग पूयलीपरद्वा यक्ष कहयो । त्रियारपक्षी ते कृषक द्वोपनी मार्चि

ति उपवेद्यंति निपाद्य च शतपादौः सङ्ख्यादौः शतशतौऽपरापरीपथोरसेन कायापथानां शतेन वा यापथ्यं सङ्गतपादनेयमश्नपादमपि थयुयचम
तथाविचबुधुरभितलनयशब्दे तैलैरस्य नयन्ति तैलनप्यज्यमीत्यर्थः । अन्वयश्च मुरमिका गन्धवर्तकेन गन्धद्रव्याकामुत्पन्न इष्टादीनां मुहविबुधुपिनेन
गन्धयुक्तगोपूमबुधु पिबदेनवा उदृतं यन्ति सचित्तैलापमयन कुट्यन्ति उदृत्य च भगवत्ततीयकर करतलपुटेन तीयकरमातरण्य यावद्गो गृह्णन्ति गृही
त्वा च यत्रैव पौरस्य कदलीगृहं यत्रैव चतुःशाल यत्रैव च विद्यासुप्त तत्रैवोपागच्छन्ति उपगत्य च भगवत् तीयकर तीयकरमातरण्य विद्यासुप्ते निपाद

मायश्च व्याहृहि गिष्ठात् २ सा जेनेव पुरस्यमिह्वे कयलीहरए जेनेव चउस्सालए जेनेव सीहासणे तणेव
उवागच्छति २ सा जययतित्ययर तित्ययरमायरश्च सीहासणे गिसीश्यावेति २ सा तिहिउदएहिमज्जावेतित०
गघोदएण १ पुण्णोदएण २ सुखोदएण ३ मज्जाविति २ सा सव्वालकारविमूचिश्च करेति २ सा भयय
तित्ययर करयलपुठेण तित्ययरमायरश्च व्याहृहि गिष्ठात् २ सा जेनेव उत्तरिह्वे कयलीहरए जेनेव चउ

ज्जपत्ति । तद्या गन्धादकेन १ पुष्पादकेन २ शुद्धादकेन ३ मज्जापित्ता सव्वालङ्काररूपित कयन्ति कृत्या भगवत् तीयकर करतलपुटेन तीये
करमातरण्य वाण्होचं पीत्वायत्रैव खीत्तराच कदलीगृहं यत्रैव चतुःशालयत्रैव विद्यासुप्त तत्रैवोपागच्छन्ति उपगत्य भगवत्ततीयकर तीयकर
मातरश्च विद्यासुप्ते निपाद्य व्याभिगेमन् देवान् शब्दापयन्ति शब्दापयित्या एवमवादिषुः । चिममेवभोदेयानुमिध्या । सुसुदिम-

दपुं करे खबटबुद्धरीर्मे जगवन्ता निपकर प्रते करतलपुटे करीर्मे तिपकरनो माताप्रते वाहि करीर्मे यद्दे यद्दे जिह्वां पुण्यविशिनु केलिगएल्ले नि
हं चउशालमलनयै जिह्वा विद्यासुप्तयै तिह्वां श्याव श्यावीर्मे भगवन्त तिर्यकरप्रत शर्मे तियकरनोमाताप्रते विद्यासुप्ते विपे येसारे देसारीने
त्रिचि प्रकारेन पाषाण्वरीए ज्ञान करावे । तेकेहः सुगन्ध पुष्पादिक निमित्तपाणो १ जात्र प्रमुपपुल्लवः सित पाणो २ जेवल सुहपाणो ३ ज्ञान

श्रीपद्मकाण्डाभि सहरत सनाभयत । ततस्तेऽग्निगोभा देवा स्नाभी रुक्मभण्वास्तथाभि यतएभि दिम्बुसारीमद्वतरिक्षाभिरवमस्तरोक्तमु
 त्ताः आपसाः सतो वसुधावस्यादि धावद्विगयन यषण प्रतीकृत्यक्काव्येति प्रतीव्यथ चिमकेष शुद्धिमयता वयपरपयेताम् सरसाभि गोपीपद्म
 काष्ठानि सहरति ततस्ता नप्यव नकवान्वा धनञ्जो दिकजभाराभस्ररिक्वाः शरक ग्रप्रतिरुति तोल्लमुखमन्युद्वाक काष्टविशेष कुयन्ति रुत्याय
 तेनेव शरवन स्र अरवि लोकप्रसिद्ध काष्टविशेष पटयति समाजयनि घटपित्वाथ शरकोगमि मयन्ति मपिन्वाथ अग्निपालयति पातपित्वाथ अथ

वासहरपद्मपात्रु सरसाङ्ग गोभीसद्यदणकठाङ्ग साहरति ॥ तएण तात्रे मस्त्रिमरुश्रगयत्यष्टात्रे वध्वादिदिमाकु
 मारीमहत्तरिष्टात्रु सरगकरेति २ सा सूरणि चन्देति २ सा सरण सूरणि महिति २ सा स्यग्मिसिधु
 र्क्तेति २ सा गोभीमद्यदणकठे परिक्रवति २ सा स्यग्मि उज्जालति २ सा समिहाकठाङ्ग उरिक्वति २
 अग्निदेम करेति २ सा भुङ्कममकरेति २ सा रक्कापोहलश्च वधेति २ सा णाणामाणिरयणभञ्जिचिसे

पातपित्वा । अग्नि सपुसन्ति गपुस्त गोभीयवम्बकाष्ठानि प्रक्षिपन्ति प्रक्षिप्य अग्निमुज्जवालयन्ति वज्रयात्यवगिषाकाष्ठानि वपरिप्रक्षिपन्ति प्रक्षि
 प्य अल्लिङ्गने कपलिकत्वा । अतिक्रमकुपन्ति कत्वारद्यापाटलिक्वा यप्रन्ति यव्यागामाभिरवज्रस्तिचित्रीद्वीपापापयुसगोलकी गृहीत्या भगयतस्तो
 यकरस्य वध्मले दिष्टिध्यायन्ति ८ दिहर्तिगयत्राऽप्यवनेयुर्वेण यादयन्तीत्यर्थ) दिष्टिध्यायित्वा, भवसुभगवान् पयसागुः २ ततस्तानुयकमभ्यवा

मा देवानुम्रिय । अद्विदिवन्तमाने यपथर पवनयन्ती गायीर्वनामा वायवा वम्बुजकाष्ट आणो । तिसारे ते ध्यान्नाकारी देवता तेष्ट रुक्मकट्टीप म
 याने वसुधावो व्यातिदिशाकुसारीका मयसरिकाष्ट इम कष्टेयया इर्ययत्त तुष्टयया यायद्व विमयदारीने यषन मांमलय २ मय विप्रवतायको बुध्र
 दिमवन्तमाना यर्पथर पर्वतयन्ती रमसश्चित्त तामा गोशोपमाने यायगोपदगा काष्ट आण्ड । तिसारे ते मय्यरुयकट्टीपनो वपुष्कहारी ध्यारि दिशाकु

श्रीपंचदशकाष्टानि सहरत समाभवत । ततस्तोत्राभिधौगा वेया स्ताभी रुचकमभ्यवास्तव्याणि यतस्तुनि विष्णुकुमारीमङ्गनरिकाभिर्यमन्तरोक्तमु
क्ताः आस्ताः सता वटमुटावत्यादि पावद्दिनयम यत्न प्रतीकृत्यक्ताकर्ष्यन्ति प्रसीप्य चिमनेय मुद्रादिगयता वपपरपर्यताम् सरसाणि गोश्रीपचदश
काष्टानि सहरति ततस्त । मध्यरुचकयान्तव्या यमस्तो दिप्तकभारासहस्रिकाः शरक शरप्रसिक्तानि तीक्ष्णमुखमन्युत्पादक काटयिग्रेय कुयन्ति कस्याप
नेनेव शरकम सप्त अरवि लोकाप्रसिद्ध काटयिग्रेय घटयति उपाजयति घटयित्वाच शरकोभगिनि मथन्ति मथित्वाच अग्निपालयति पातयित्वाच ए

वासहरपक्ष्यानु सरसाङ्ग गोभीसचदशकठङ्ग साहरति ॥ तएण ताउ मक्षिमरुश्चगयत्यष्टोउ चक्षारिदिसाकु
मारीमहत्तरिष्ठानु सरगकरेति २ सा अरणि चक्रेति २ सा सरएण अरणि महिति २ सा अग्निगिसिधु
स्केति २ सा गोभीसचदशकठे परिकयति २ सा अग्नि उज्जालिति २ सा समिहाकठङ्ग उरिक्कवंति २
अग्निगोहाम करेति २ सा मूठकम्मकरेति २ सा रक्कापोह उल्ल उधेति २ सा गाणामाणिरयणमच्चिच्चिह्ने

पातयित्वा अग्नि सचदशानि यपुत्त गाश्रीवचमकाष्टानि प्रक्षिपन्ति प्रक्षिप्य अग्निमुज्ज्वलयन्ति सग्गयात्वसमिपाकाष्टानि सपरिचिपन्ति प्रक्षि
प्य अग्निदानं कवन्तिस्तत्त्वा । जूतिकमकुयन्ति कत्वारयापाटलिका वधन्ति यज्यागानागणिरयजस्तिविश्रीहीपापाचयसगोलकी यहीत्वा भगयत्तकी
यजरस्य कचन्ती टिह्णिअपानि ८ टिह्णिअगिअग्ग १ एवाहनपूर्वक यादयन्तीत्यर्थ) टिह्णिअपित्वा, भयतुभगयान् पयसागुः २ ततस्तान्चकमच्यया
भा देवानुम्रिय । मुद्रादिमवन्तनामे यवपर पवतपकी गाश्रीपनागा वायता चन्दककाट आखो । तिमारे ते आद्याकारी देवता तीव्र रुचकद्वीप म

प्यने यववहारी ध्यारिदिशाकुमारीका मष्टस्रिकाए इम कस्ये यकन इर्पयस्त तुमुयया यायदु यिमयजरीने यचन सामलन २ मइ रिप्रउसायनो मुद्र
दिमयन्तनासा सर्पपरपर्वतयकी रमचरित तागा गोश्रीयनामे यावमोचन्यागा काट आखइ । तियारे ते मध्यरुचकद्वीपमी यगुवहारी ध्यारि दिशाकु

पति निपाद्य अत्रिभिरुद्धैर्नम्ययति । साम्येव भीतिर्द्योयति । सत्यायत्यादिना । गत्योरकम कुङ्कुम विनिमित्तम पुण्यार्थकं ज्ञात्वादिनि
 म्निन युगोद्देशेन केवलार्थकेन नम्रयित्वा सर्वोत्साकारविजृम्भितौ कर्त्तव्येति भासुपञ्चायिनिशेषः । इत्याद्य भगवत् तोयकर करालपुटम तोयकरमातरप
 याद्भिर्गृह्णन्ति गृहीत्या पयैर्नीतराश्च करलोन्मूय पयैव पतुः । शालके पयैवच निदासम तद्विषयमनुति सुवागत्यग भगवद्य तोयकरभीयकरमातरप
 विदासने निपादयति निपाद्य आभिप्रायान देहम् सृजयति गृह्णित्वाप ययमदाविपुः । क्षिप्रमेव भीर्याभुमिपाः । तद्विषयमा स्वधरपयता द्वौ

सोले जेकं व सीहासमे तेमेव उथागच्छति २ ता जयव सित्यर सित्यपरमायर च सीहासगे णिसीआव
 ति २ द्या स्यामिदगे देवे सदावेति २ ता एव० स्वप्पामेय जेदेयाणुप्पिथ्या । चूडहिम्वनानु यासहरपव
 यात् गोसीसचंदणकठाहं साहरह ॥ तएण ते स्यामिदगादेवा ताहि स्यगमस्यस्यहहि चउहिंसिआकुमारी
 महम्मरिआहि एव युत्तासमाणा इठतठा आव विणएण वयण पळिच्छु ति ५ ता खिप्पामेय चूडहिम्वनानु

वता अपपरपवतात् मोक्षीर्षवन्दनकाष्टानि संहरत तमस्त आभिधोनिर्वादेयाः ता भीरुवक्यास्तव्याभियनसुभिदिकुमारीमङ्गलरिकाभिः पृथङ्मुखा
 सस्यो वृष्टगुहाः यावद्विन्दनवचनप्रतिपक्ष्यन्ति प्रतिपत्युद्धिगवतो ययधरपयताम् सुरभानिगोपवस्त्रकाष्टानि सहरति । ततस्ताम्रवक्त्रम
 प्वासाव्याचतस्त्रोदिगुङ्गुमारी मङ्गलरिकाः शरकवर्धनिकत्वा अर्क्षिपटयन्ति पटयित्वा शरकेन अर्क्षिमगतिमयित्वा अग्निपामयन्ति अग्नि
 करवश्च करावीने सव अस्त्रंकार आनूषकादिवश्च करो विजृम्भित करे करीम जगवन्त तियकर प्रते करतलपट वृक्षपुटश्च करान अने तोयकरलो
 मातामने कादिकरीने पडे पडीने अत्रो उतरदिजिमठे केनियश्चकर अत्रो चउगाल पवनखे जिह्वां भीष्माणमठे तिहो आउर आवीने जगवन्त
 तिश्चकरप्रति अने तियेकरलो मातामति सिंहासनमह विप चइमारश्च चइमारीने आवाकारी देयतामने तोडापश्च जेहावीने एव करे । विप चइमावन्ता

चारीर्वचनप्रवणे पदुक्कवन्तीति भावः तथा कृत्वा च गवन्तु प्रगय न् पयतायुः २ इत्याशीयवन् दवतीति । तान् उक्तलक्षणकायफरबान्तर ताकृषकस-
 प्यवास्तव्य यतस्त्रोदिकम्भारीमहत्तरिका भगवन्त तीयकर करतलपटेन तीयकरमासरन् याद्वान्ति गृहीत्वा च यत्रैव प्रगयतस्तीयकरस्य ज्ञ
 स्मभवन तत्रैवापागन्तुन्ति उपागत्य च तीयकरमातर शय्याया निपादयति निपाद्य च भगवन्त गायकर आनःपाद्यै स्यापयति स्यापयित्वा च नातिदूरा
 मधना आगायन्त्यः परिगायन्त्यस्तिष्ठन्ति एतासा च मध्ये उपायथालाब्धमिम्यो गजदन्तगिरीणां मघोभयजयामिम्य यत्नतटधिकारमुत्रै सर्गाष्ट २ कुहेष्टि
 इति पद तदपरमवलदिक्रमार्थेपिकारमुत्रपाठे साधारणवृत्तपाठे च यथासजय विधिनिषेधीमभाष्यकोपायिनि ऊसुलोक्तयामिम्योऽष्टी

मायर सयणिज्जासि णीसीस्युविति २ हा भययानित्ययर माजुपासे ठविति २ ता स्यागायमाणीनु परिगा
 यमाणीनु चिठते ॥ तेण कालेण २ सक्केणामदेविदे देवराया वज्जपाणी पुरदरे सयक्कानु सहस्सकके मघव
 पागमासणे दाहिणहुलेगाहिक्कइ यत्तीसथिमाणथासमयसहस्साहियइं एरायणवाहणे सुरिदे अयरथरवत्थधरे
 स्यालइंअमालमउत्ते नयहेभवारुक्खिन्नचवलकुहुल्लिहिज्जमाणगत्ते नासुरोदीपलत्रयणमालधरे महिहुीए

स्तिष्ठन्ति ॥ तस्मिन्काले तस्मिन्समय शक्रामानदेयेन्द्रादेिवराज वज्रपाणिः परस्पर गतक्रान्तमहत्साक्षात्सपवान् पाकशामन दक्षिणाद् लाकाधिप
 तिः द्वात्रिंशद्विमानवानिगतसहस्राधिपतिः ऐरावतयाहनःसुरेन्द्रः आरजोम्यरवस्तथरः आलपितमालामकुटः मयङ्गनवाभवित्रचञ्चल कसल्लयि
 नियारब्धमखी रायणी पोठनी धार्ये अनेक प्रकाराणा मखिरवमय भति चित्रामखल्ले वृतथाटको गान ये पापाण गात्ता यद्दीमइ भगवन्त तीयेक-
 रणा आगमा सुत्तने विपे भादो भादि आस्साखवे करीम टिटटीति एक्को गज्जकरे यत्राहे थाठे प्रगयन्त पयतमीपरं आनयायन्त एक्को आगीय
 यचम करे । विचारपक्खी तइ सक्कहुीपमध्यमी वसवहारी च्यारदिगाकुमारी महत्तरीकाइं मगयन्त तिथकर प्रते करण पुटइ इत्सपुटइ करीने अने

गिनन्नुपुङ्गंति सदीपयति सिपुह्यय गोत्रीयवद्वन्वाष्टानि प्रस्तावत रुदशः कृतातीति याच्य । यादृशीयम्पकाष्टे रगिनन्दीविमःप्यात तादृगाभी
 तिभावः । प्रक्षिपति प्रक्षिप्य च अग्नियुग्मवाप्तयति रुद्रीपयति रुदृवास्त्य च प्रादेशप्रभावाग्निहवनापयोगार्नोपनानि मन्त्रिषस्तद्रूपाविकाष्टानि प्रक्षिपति
 पूर्वीहिकाष्टप्रक्षपो उम्पदीपनाय अयच रक्षाकरकायेति विज्ञेय प्रक्षिप्य च अग्निहवम मुष्टु नि हत्वाच प्रुतेर्भस्मनः कनक्रिया तां कुयेति येन प्रयोग
 चैपनानि प्रस्मक्याचि भवति तयाकुवेतीत्यर्थः कृत्वाचजिनजनम्याः गाविक्रियादिदुष्टदेवताभ्यो द्रुग्शयादिभ्ययफरी रक्षापोन्मिकाप्रप्रानि यथाच
 नामामदितवान् भन्ता रचना तयाचिबिब्रीद्रीपायाचवतमाकौ पाषाणगुणादित्ययः गर्हीत्वाच भगवतस्तापकरस्यकसु मूवे दिदिह्यायेतीत्यगु
 करकमक्षेप तेन दिद्विष्ठायेति परस्पर प्रताडनन दिष्टानिगक्षेत्यादन्पुष्टक वाक्षयनीत्यर्थः अमनद्विवाचवीसायनादग्नय च स्वाभक्त भगयत यस्यना-

दुवेपाह्वापयद्रुगोलपु गहाय भगवतु तित्ययरस्स कयामूछसि हिदिह्यायेति भगवतु सयय पस्य नपु २ । त
 पुन तातु रुच्छगमस्रवत्यष्टातु चत्वारिदिसाक्रमारीमहत्तरिष्टातु भगवतु तित्ययरं करयलपुष्टेण तित्ययरमा
 यरं च वाहाहिंगस्यति २ तां लेजेव भगवतु तित्ययरस्स अम्मणनयणे तणेवउत्रागच्छति २ न्ना तित्ययर

सत्त्वावतस्त्राविद्वन्नारीमहत्तरिकाः भगवन्तताचकरं करपुटेन तीचकरभातरन्व यादृशीयवद्वन्ति यद्रीत्या परीच त्रगवतलोपकरस्य उम्पभवद तद्वे
 क्षोपायच्छति नृपागत्य तीचकरमातरं शयनीवे निपादयन्ति निपाद्य भगवन्त तीचकरं भातःपार्थैस्त्वापवन्ति स्वाययित्वा यागावग्न्यः परिगावस्यः

पातो महत्तरिकाह रुदरीवीपुवना साकडी करीने अरकीनुं साकडो पडोने गरे करीने अरकीनुं नाकडुं नरुह पमह अग्निपादे पाडीने अग्निविधू
 कर्हि सिबूवीने गोत्रीवनामह वावका चम्पुना आतु अग्निपादि प्रभुये पाभीने अग्नि रुदृवालाह रीपवेह इवमयोग्यमनिप आतु प्रक्षेपदे अग्नि
 नादि पालद २ अग्नि होमकए करीने पुनिकल्ले भस्मराच करुं करीने तीचकरजदं अग्ने तीचकरलोभाताने चार्थे चाडिन्वाःरिदुहद्विरोच

काशीर्वचनसवके पदुक्तं । काशीरोक्त्यमिति । छायेग्रहान्यापसरः । तेषांलोकोनिर्गत्यादि । तस्मिन्कालोत्पिन्मन्त्रये इत्यत्र समयविशेषादिकत्या-
 यवास्तव्य यत्तत्त्वोदितं पारंयच्च सामिष्य ज्ञातं महत्तरगतं आणाईसरसेणावच्च कारमाणे पालेमाणे महयाहय
 मन्त्रं तत्रैवापादयन् । छततीतलतालुसिद्धधनमुगपद्रुपद्रुप्यत्राईश्वरयेण दिष्टाईजीगजागाइ जुजमाणे विहरई ॥
 तेण तस्स सक्कस्स देविदस्स देवरयो आसण चलई, तणससक्को जाव आमण वलिय पामइ २ ता
 ठिहि पवजइ २ ता जयवतित्ययर छिहिणा आजोएई २ ता हठतुठचित्तमाणदीए पीठमणे परमसीमण
 सिए हरिसवसविमप्यमाणहिआए धाराहयकयत्रकुसुमचचुमालइअऊसत्रिअरोमकूवे विअ्निअ्थयरकमल

महत्तरकस्य आश्वेष्टरवनात्यपक्षुषम् पालयन् महताः सतृत्प्यगानयादित्यत्रमन्त्रमन्त्राः । स्रष्टाटगचमदृष्टपटपटइयादिक्रयस्य दिव्यान् भागभागान
 नुष्ठुम् विहरति । ततस्तत्त्वयस्य देवस्य देवताः आसमणनात्, तम सगक्को आसगयलिरा पश्यति द्रुम् । अथपि प्रयुगक्ति प्रयुगभगवान
 पीयकर अवधिना आग्रागयति आभास्य द्रुपद्रुचित्त आलन्दिः ॥ भागाः परमसीमल्लिकः इययययवियसद्रुदयः धाराइतजदस्य कमुग
 पक्षुनामपित प्रक्षितरोमसपः विक्रमिलवरकज मयमन्नम प्रमाणत धरकटकयटिकं परमकटकारदिराजद्रुतिववशाः प्रालस्य प्रालस्यपातम्
 रश्मोयेव आवकना प्रतिमावहाळ पीयस प्रधान देवताना इय अप सपयआतना दवताई तेमपया पाकनामा देव्यमत सिष्टादेइ तेमाई
 पाकयासन मेरुपर्यंतयको दक्षिणदिशिना त्रिष्टालोक आयालोकना स्यामो यतोसलाय विगाणवापीनाह्यामी छापिपती ऐरावतनागा इयो
 याइतदे जेइ देवतागो इन्द्र रजद्रपिण आकाशमीपरं निमलपक्ष्मना परवहार पदस्याई मागा अन्न भकट जेहे नवा मययोनय मनो हर
 चितपीपरं यपस एद्वे कुल्लेकराने लाइकतापक्षा यथाता गलस्यलजेइना देवीप्यमागळे सरीरजइना लावा पगक्षगयोद्वे एइवी परमसु मरुत

नरनयनेपोअनपण्णगनिक्कटवाभिन्य अप्याः सर्वाअपि रुक्कमयल्लुट्टेपु सीजनवखोसीपेपु भुले मइमयोचनविस्तारेपु गिरसियेपुत्तयित्तारेप य

महज्जुइए महसुल महोपस महाणुभागे महासास्के सोहम्मोरुप्पे सोहम्मवाठंसए त्रिमाणे सत्ताए सुहम्माए
सक्कास सोहामजसि । सेअसत्य यस्सीसाए त्रिमाणवासयसाहस्सीण चउरामीए सामाणिस्ससाहस्सीण ता
यत्तीसाए सायत्तीसगोणं चउख्खंलोमपाळाण अण्ण सुग्गमहिंसीण उपरियाराण तिया परिसाण सत्तएहं
अणियाण सत्तएख्ख अणियाहिंखइंण चउण चउरासीण आयरस्केदेवसाहस्सीण अण्णेसिच यत्तण सोहम्मक
प्पय्वाभीप्प वेमाणिस्सणं देवाणय वृथीगय, अण्णेपढात अण्णेसिचवत्तण देवाणय देवीगय अण्णिउगनुयवण

निककुगववा भावुरइहः मालस्ववममालाघरः गइदि को नइःपुत्तिक मइवल्लो मइयशालइलुभावा मइमीस्वर मीपमेवलय मीपमोयमगवे
विमलोमववाको बुपनापो आओरिअमने, वतवट्ठात्रियइभि गवसिचित्तमइसाण, चतुरगोत्तासागानिक्कइसावा अपत्ति यतां त्रायस्सियुरसातां
चतुबो साववात्तानां अहानो अपनइवोको अपरिवावाको विसुवापरियदां मसानामोकाणां गगानामोकापियतोनां चतपां चतुरगोत्तोनामा
त्ताणदेववइजाकां अस्स पठन्ति अय्याय चतूना मीपमेवकएयामिना वेगानिक्कामाइवाणां देवानाअपियत्तं पोपत्तं स्थामित्व जइत्त

तापेकरता मातापते बाइकरीनें पाई यहीम जिहा भगवत्त तीचकरण जम्ममवण्टइ जिहा आमे आओम तियकरतो मातापतें प्रायाने बिदे
यइमारइ अइतरीनें भगवत्त ताण वर एत मागानइ पायइ थापीने इयन् गातीचको विंगेअइ मातापको अइअइ ५१ निक्कइआल तिजे वमपइ
(पोतानें कायें एवत इअइ तमाट मइआण) (अइआणा विदाममता अण्णियाएक पइआट मक) गकरताने मीपमेव देवतामोइअ अइ देव
वाता राआ एइ अण्णक दिमाकुमारो कउ अण्णोअव मइआठ ५४ इअअमालाय अइअइ अइ अअनामाआपुअ थायमाअ पूअ देवतानें नरना बिदा

री नत्वेन विगीयसीयः प्रज्ञोनाय सौपनीयपितित्यादि व्याख्याय कश्चपशूटीकादौ प्रन्निहृत्वाकात्रलिङ्गते व्ययस्यनुममनस्कारय रणामगतर उग्रस्य

नयणययय पचलिअवरकक्रगतुहिस्यकेऊरमकहकुलहारधिरायसरहुयवच्छे पाउत्रपलत्रमाणघोलतनुमण
घरे ससंजमंनुरिष्य खवल सुरिदे सीहासणाच स्यसुठेठ २ सा पायपीठाच पञ्चोरुहइ २ सा वंरुलिष्यवरि
ठरिठस्यंअप्रनिउणोषिष्यमिसिमिसितमणिरयणमंरिष्याच पाचंछाच उमंअठ २ सा एगसांरिष्य उत्तरा
सगं करेइ २ सा स्यत्रलिमउलिष्यगहत्ये तित्ययराजिमहे ससठपय इ अणुगछइ २ सा याम जाणस्य
चेठ २ सा ठाहिणजाणु घराणिअलंसि साहहु तिसुस्ता मुठाण घराणिअलंसि निवसेठ २ सा इति १२

यद्वचरः नरंज्वनत्वरित वपलसुरेन्द्रः सिङ्गरुनाइव्यत्तिष्ठति अमुत्वायवावपाठ प्रत्याकृति प्रत्याकृष्ट पदूयव रहरिहां सुमनिपुकाचितविममि
वत्त वविरयकमदिनेपादुके अवमुत्तानि अवमुत्तयएकगाठिक मुत्तरामङ्गकराति कत्वा अल्लुविनकालनापदस्तः तापकराभिमुत्तं नसाष्टपन्नामि अ
मुगन्ति अमुमम्य वागल्लुगु अवनमुत्तति अवमुत्तयवदिचि अवनुत्तरचित्तस सङ्गत्य त्रिकृत्यः मूधोल धरचित्तने नियेगवति निवेरय इवमन्वयटन
भवति कटकपु।कस्तम्भितमञ्जी वहरति सङ्गत्य करतकपविद्वीरीत गिरत्वावतमस्तमे अल्लुविकृत्यः एवमवादीत् ७ ममाऽस्तु अहताजनयताभीय

सूचना भालागा घरचडार नोटाअ दुवस माटाइतिअरार आअरवादिअनि आंनियल सडा बल्ले अवावगवत्त माटाअनुभाययल महर मुव
वत्त सौपनइबलोकन द्विये सौपनावतसक विमालने द्विये सौपनीनामइ सजाने द्विये गजनामा सिङ्गावनने द्विये तेइइअर तिहां देवलोकेने द्विये
अनीनवाय विनाइबासुमो चारासीइअर सापानिक अत्तिष्ठान आमुपयष्टि करो इअरनरीवा ते पापानिक देवता तेभीमनायत्रिअक देवता इअरनइ
पूवनीक तेइमो नाम साग १ यम २ कुवर ३ बडव ४ एलाक पासुना पट्टा १ गिवा २ गवि ३ अंमू ४ अमला ५ अरवरा ६ अमबिका ७ पाविंको

ग ८ अथगङ्गोत्री इत्यादीनां परिचारनसिद्धिर्भी १ अथतर १ मध्य २ याष्ट्र ३ मृत्तीष्यपयदानो गांधव १ नाटिक २ हय ३ गज ४ रथ ५ सुभट ६
 यवन ७ यमातु वटकनु नातकटकना स्यामीना एकतीविश्व चोरासी २ हजार इम प्यारविश्व पडन विखिलाय कनीमप्रभार गमना आस्मरत्तक
 देवतागा अनेराइ पखि पकह सीयमदेवलाकना नसकहार देनामीक देवतामनु दयीतो साधित्यपणु अग्नेसरपण स्यामीपखो पोपकपखो पूजनी
 कयवने पोताभा/ सेम्यप्रति अश्रुतथा/अ/प्रधीनपख करतापका पालतोयका मोटइ अइत अउकित नाटिक गीत यागिय मीणा ताति झापगु
 नलाटा ताज, मेकासातु, अनेराइ, पुरि यादित्र मेपध्वमिभर पा सादल पइय लोपटइ मइ यादित्रने शय्करीने देवता मयमी भोगवयायाग्य भीम
 प्रते भोगवतापकी, यिदइ ॥ तियारपखी तइ गळ सोचगेन्द्र दयम्भ देवनाली राजाना आसन मिदामन बलइ । तियारे तेगळ कीपमनेन्द्र यायत्
 सिहापण पस्य, देवइ देवातु अयपिछान प्रकूने प्रगुजीने भगवन्त तिथकर प्रतइ अयपिछानइ करीने दये २ ने इपवन्त तुसयन्त पितने विदे आ
 खव प्रसाप्ता प्रातिक्षापी, सनपुपा अत्यन्त सीव्य प्रावचयो इयने यसेकरी यिकस्वरमान पुदय ययो मेयमीधाराइ साध्यु मुइयउ, खदस्यवइनु फूल
 यिकयुरपुइ तइमीपरइ बुचमान रासावित सन्नासुयामनो के रोमकप जइना यिकयुर उगम कमलापरे आविभइ मपखइ जेइना मचगत
 कपायमीन-प्रधान-ककच देहिरयो 'याशू'य सकट' जुइलखे जेइना' इरे करी विराजामाखे' वुद' ५ 'अईनो' मानस्यवृमणा मुक्ताफलनय लंइगो
 आपापांछा दीनाये इत्यम्भानूपकेनो परकेश्वर दून आदरसहित उतायलो बपलपखे देवताना इन्द्र सीईसमयकी ऊठइ ऊठोने पादपीठयकी क
 तरे कतरीने विदूषण अरिउगनाम/अरिहरक अजुनरजेकरी निपुसकारीगरइ निपलायो गिसमिमाठ शञ्जकलीयकी यन्त्रकान्तादिक सहित छने
 ककतन/अनुदिके, शुभित पुइयो, पादुका मोचदीप्रते कतारे मुकीमें एक आटिक अयहित आपु यख सेंइना उतराचगने छकइ करीने हायने लोहये
 करीने मुकुलझासीने आकारे आगमिषा/खे जेइना एइयाथकी तिथकर गाइभो मात छाठ पगना भन्नुपत्राइ गाइमइ हावा ठीचण ऊपोराये
 रापीने निसखो-डोवष पुयपीने विदे यापइ यापीने श्रीस्यवार गलकप्रति धरतीलखने विदे पाण्य यापीने काइल लगारेक ऊधीयाइ याइमइ
 काकस पदिरयादिके करीन स्य निस एइया वे नूजाप्रते सइइ ऊपीकरे करीयाइ हाथ तणातेवे परिगृहीत एकटा फला दशगप तिखे मायइ

विद्यामलायने मद्रमहा । लयवर्तनसमस्तपद्यादि । रात चिदात्मोपवेशनागन्तर तथ्यात्रय्य देवोन्मेषदेवराष्ट्राः अयमेतादृशो पावस्मकतयः

ग्रामद्व २ स्ना कण्ठगुह्यनित्यानु नृस्थाने साहरद्व २ स्ना करयलपरिगगहिउ सिरमात्रम मत्य ० अंज
लिक्हृ एव वयासी । नमत्यु ग आरिहताण भगवताण स्याद्वगराण तित्यपराण मयमवृथाण पुरिसुत्तमाण
पुरिससीहाण पुरिसवर्षपुनरीस्थान पुरिसवर्षगह्वलीनं लोगुसुमाण लोगणाहाण लोगहिस्थान लोगपट्टकाण
लोगपल्लोस्थगाराण सूनवद्रयाण वस्कुद्रयाण ममग्रायाण सरणदयाण जीवन्मयोण द्योहिद्रयाण धम्मदयाण
धम्मदेसयाण धम्मनायगाण धम्मनारहीण धम्मथरस्वाउरनवक्रायही ग दीत्रोत्ताण सरणगह पट्टाण अय्य

कराका आदिकराकावद्वद्वद्वाना पुरुषात्मनां पुरुषविद्यानां पुरुषवरपुट्टाकाका पुरुषवरगन्धर्वसिना नाकोत्तगाना भाकविद्यानां
लोकमदीयानां साकमद्योतकाराकां अजयद्वानां वसुदेवानां मागदानांयकरदाना की गदानां वोचदाना धनदाना धनदेगकाणा धनगायकाणा
धनसारिणिनां धनवरकापुरवचकवर्तिनां लीलोत्तारकाणां गरुडगतिप्रतिष्ठानां अमतिवृत्तवर्षानद्वगनपराकां व्यायुक्तद्वगनां विमानांभीषकाणां
लीकाणां वारकाका बुहानां आपितानां पुष्पाणां मोचकाणां सयद्यानारागानतासया व्यावाथापनराननञ्च विद्विक्कनाजपेय

द्विधावर्तकं भलावे अत्रलि अरीमद्व इम कच्च सायनाकरे ॥ भमस्कारदूते अडति मयव थाक्काणकारे अडिक्कने काअड (इहां विषय पाठके व
भमभुगद्व इवे ते अडित १ वनारकेव चिरी जेवने अवतरन्नु मही ते अडित २ कोनछि इन्द्रादिकने पुजनीकनइ जचइ अडित ३ (भगवत्ता
आनवत्ता) मनोद्व १ आन २ महारम्य ३ यगा ४ डेरा ५ न्यमुत्तिपु ६ भव ७ कोर्वा ८ छाने ९ कामु १० आ ११ धर्मे १२ मय १३ योनिव १४
१ अकयाभि बर्गेने बार छववत्ता ते भगवत्ता (परमो आदिना करवहार तैहना करवहार पमा अयनेअ विमानस्यभाम पाप्मा

सुमदपदात् । क्षोमावित्याह । कृत्यकाः कृत्य भा । जलद्वीपेद्वीपेजगदाक्षीर्षकर तस्माज्जीतमेमदनीताप्रत्युत्पन्नान गताणा जगदाक्षी देवेन्द्राणा देवराणां

क्रिहयधरनाणवसणधराण निश्चिहृच्छुभाण जिहाण जाययाण तिहाण तारयाण वुछाण बोहियाण
 मन्नाण मोच्छाण सव्वक्खुण सव्वदरिप्पीण सिवमयलमरुच्छमण तमरुक्कमच्छायाह मपुणरावत्तिय सिद्धि
 गद्धगोमधेच्छु ठाण सपत्ताण णमोज्जिहाण जीच्छुभयाण णमोत्थुण तित्ययरस्स छाद्दगरस्स जाव
 सपायित्तकामस्स वदामिण जगवत्ततत्यगय इहगए पासउमेभयवत्तत्यगण इहगयत्तिकहु वदहु णमसुद्धए हा
 सीद्धानणधरनि पुरत्थाज्जिमुहे सणिमग्गे ॥ तएण तस्म सक्कस्स ठेविदस्म देयरणा अयमेच्छाकूवे जाय

स्यान् सुप्राप्ता नानाकिमाणा ज्विभयाना नमास्तु भगवन्तायकरस्य आदिकरस्य याधस्वपादितक्षामस्य धन्वाभि भगयेन्त्स तन्नगत इहागतः
पश्य युमाभगवान् तन्नगतमिहागत इति कस्यावन्तिभमस्यति यन्तिस्वाननस्यिस्था मिहानुभगर पूर्वान्निमुश सुनिपस्तु ॥ ततस्तस्यग्रक्रस्य दये
न्रस्यदेवराजः अपयेतद्रूपोपावरसंक्षयः समदपद्यन् । इत्पञ्चक्षलभोज्यद्वीपे २ भगवान् तीणकरः तज्जीसुमेनत् इतीप्तेप्रुत्युधत्तानागताणा
गक्राना देवेन्द्राद्या देवराजा तीणकराणा कन्मनहिनाम कर्तुं तद्रुष्याभि अजमपि जगयतस्तीणकरस्य लम्बमानहिनाकरियाभि इति कृत्यागय

अथानुबन्धोत्पत्तिः, पुरीयविषयः कृतमन्त्रं कर्म वैरीणां च वै पुरुषमाह श्रीहस्तायाः पुरीयमोक्षि करप्रधानं पुद्गलं स्वेतकमलं शरीरायाः पुद्गलप्रधानं प्रपञ्चमन्त्रं गन्धहस्तीमरीयाः साकने विदे कृतमन्त्रं सुभयभाकने योगद्वयमा कश्चिद्वा रौ भाय लोकेते पट कायरुप भाय जीवने हितसा करणद्वार नृप्यभाकने निग्यात्वरुप कश्चिद्वा नाशकारीमा दीपकमरीयाः सबलोचने यिये केवलज्ञानेकरी सथातना करणद्वार जङ्घकी मातमयपञ्चने ते अभय (ब्रह्मात्मय १ परलोकात्मय २ आदानमय ३ अकस्माद्भय ४ आजायिकात्मय ५ गरुडमय ६ आपयगजय ७) मुनत्रात्मय दण्डारसमय

आ । किमिति । गच्छति भोग्यो देवग्रीवो देवराजा जम्बूद्वीपे भोगवत्सलीयकरस्य जन्ममधिपः ॥ ७३ ॥ आमात्योऽपि नृपञ्च
 द्वीपमपश्यत् तज्जम्बूद्वीपप्रशस्त्यधिकारात् तद्युगमपिदयामुप्रियाः । सद्युध्या सर्वेषुत्या सवद्भूतेषु सयममुद्रुण सवाहरेषु सयविभूत्या, सयधिनुप
 या मवद्विष्यन्नुदितमवसृजिमादन्म गच्छत्या व्यद्व्या यावद्दयेषा आत्राव्यास्यातपदामि यावरपदमपाप्यसु प्राग्यत । निजकपूरियारसपरियता, स्वकाभि

एव वयासी । 'स्त्रिप्यामय' जादेवाणुप्यथा । सन्नाएसुहम्माए मेधोधरसिंहागशोरमज्जरयरंरसद्धं 'जोअणपरिम
 ळं सुधोससुंरघट' तिसुत्तोउल्ल लेमाणे २ महया २ सद्धेण उग्घींमाणे २ एव वयासी ॥ अणवेडण
 नो सक्कदेविदे देवराया गच्छइण मोसक्क देविदेयरोया जंयहीये २ जगवत्तितत्ययरंरसं जम्मगमहिमकरिइए
 त, तुल्लेइण देवइणुप्यथा सद्धिहीए सद्धइण, सद्धयलणं सद्धसमदण सद्धायरेण विज्जहंण सद्धविभूनाए

आमापिपुतिभुगुलोवत्तुत्तादेवराज गच्छतिभा शक्रोदेयत्तादेवराज, जम्बूद्वीपे २ भुगवत्सलीयकरस्य जन्ममधिगच्छतु तद्युगमपि दयानुप्रिया ।
 सर्वेषां नवयुगस्य नवयुगस्य सवत्सुदयन जम्बूद्वीपस्य नवयुगस्य सवत्सुदयन सवत्सुदयन सवत्सुदयन सवत्सुदयन सवत्सुदयन सवत्सुदयन सवत्सुदयन सवत्सुदयन
 सा सर्वदिक्कट्टुदमशक्तमज्जिमादेन महत्त्याश्चयायावद्वयेष निजकपूरियारसपरियताः स्वकानि २ यानविमानयाह्नानि आकृता मर्कटकालपरि

वत्या जेइया रागद्वेषमा कृतं रंवार उपदेयादिक केरा अने एन रागद्वेषादिक आपावे पोतसवार समुद्र तस्या अनेरा जीयने ऊपदेशे फरीतारक
 तत्त्व भूमिभा नीचे अनेरा तत्त्वभूमिभा देवाहवहार पात कसमयपका मर्कटा अनेरा जीयने कसमयपका मर्कटा अनेरा जीयने कसमयपका मर्कटा
 सवत्सुदयन देवसमकरी, उडुद्वयहरिह अतसनिदल रागरहित अमनजानमय सपरिधरा, पीहारद्वित किरीने समारममुद्रं गिये ध्ययता
 र नयी गिरागी, एइइ विदिगति अयुगक्रम, सम्रासपाम्या तपमह काज, ममस्काराहूने जिनतीयकले काज अतीत्याये सधनय लेण तेइने आने

स्युक्तानि प्राग्विकानि प्राग्वात् वाङ्मानि निजिकारी व्याख्याः यतो ऽन्तासपरिहीयनिदिनय गथाग्याः या येवाऽरुचाः ग्राम्य पात्ररक्षसाः ये
प्रवृत्त देवराष्ट्रः इति पदद्वयं याद्य अन्तिक समोप प्रादुर्भवति । अथव्याम्यादगानन्तर हरिर्नैगमयो यदकरोत्तदाह । सगणमेव रितेगमेमीदृत्पारि ।

समुज्जमेनं समुज्जाहृष्टं ससुरे हृह ससुपण्णगधमसालकारिभृणाः ससुत्रिस्तुतिहस्तुमदुमशिंग एग
महयाद्वहीए जात्र रवेण निष्ठयपरिष्णालसपरियुक्ता सयाह २ जाणविमाणयाहगाह् टुरुताममाणा शु
कालपरिहीण चेत्र सक्करस जात्र स्यं तेषु पाउमसुगह ॥ सएण सह्रिणगमेतीउत्रे पायन्नाणिश्याहिशइ मक्कीण
३. एयं यत्तेसमाणे हठ तुठे जात्र पथ देवोविष्णुणाए त्रिणएण दगण पठिसुगेह ० प्रा मक्करस ३ शु

इति मेवब्रह्मस्यवात् अन्तिकप्रादुर्भव । ततः सहरिर्नैगमेयाहः पदाः सन्नात्रापिपनि । गलबदवम्ब्रवदवराज्ञावायवसक्त मन् यावत् सुभृः
एव इवेति आहवावित्तुयेस वचन प्रतिष्ठातिप्रतिभुस्य गलस्यान्तिकप्रतिभुस्य यदेवमुपवायोवभावा मयीपरिनिगम्भात्परभराणा
योक्त्रपरिनिवृत्ता सुदीवापष्टा । तदेवापागन्ति सवागस्य तां मेयीपरिवित्तगम्भिरनपुतराग्रां यात्रनपरिनिवृत्तां मयावा पदने प्रितयत्र
जावदति नृत्तं तनः मनेपीपरिनिगम्भोरनपुतराग्रां यात्रनपरिनिवृत्तायां मयावायां पदार्थां विहस्यत्रज्ञानिताया मया मीपमै कन्ने
नार्ती मनेस्कारपूठ प्रववत्ता तीपकरेण धमनाआविता करवह रनह यावत् भाषयने पापवा याट्टताम सूत्र तीपकर वाहइ इव भाष्ये तेमाट
एर विष्णु-वापुदु विहां कन्मस्यानन्ते रद्यापका भगवन्नामने प्रुमीपम देवताकने विवे रद्योपका देव स्यो दे भगवन् । ब्रह्मस्याम के रद्यापका
तुष्टे मुमुने इहां मीपम देवताकने विवे रद्यापकाने इम कधीने यदि ममस्कारकरइ योदी नमस्कारकरीने मित्रासनने विवे वृद्धिदि नाहना
वृद्धोहान्तर ए. तिवाएपत्तो तेइ गलनाभा देविन् देवताको रात्राने एवमेव यावत् संकल्पविचार कवना । उपमाकमुनिवृत्त भो

सुखाणि प्राप्तविभागाणि प्राग्वत् वाचमानि शिष्यादीप्यादृढाः सतो ऽक्काक्षपरिहीयनिदिनय यथाप्याया येवाऽ यास्ये गच्छन् यानरक्षयसाद्वये
 अद्रक्ष्य वेदराजः इति पदद्वयं याच्य अस्ति च ससोप प्रादुर्भवति । अथ न्याम्यादृगानन्तर इति नमय यदक्षरोमवाह । तस्य मेधेरियेगमेभीकृत्यादि ।

सन्तु मन्त्रमेगं सधुणा नृएहि मधुरे इह सधुपुष्पगधमसालकारत्रिभुना सधुत्रिस्तुनृद्विष्टुमद्वमशियाण पुग
 महयाइहीए जात्र रवेण निष्ठुयपरिष्ट्यालसपरिवृद्धा सयाड २ जाणत्रिमाणग्राहगाइ दुरुद्धाममाणा इष्ट
 कालपरिहीण चैत्र सक्करस जात्र स्य तेष्टु पाउमसुयह ० सपुण सहारिणगमेभीट्रे पायचानिष्ट्याहित्रइं मक्कोण
 ३ पुयं धत्तेसमाणे इठ तूठे जात्र गध देवोमिष्ट्याणाए त्रिणपण चगण पन्निस्तुनेहं २ त्रा मक्करस ३ इष्ट

इति नेककलस्यपात्रत् अस्ति च प्रादुर्भवत् । तस्य सहारिणमेवाइव । यदात्यन्ताकापिपनिः गच्छद्वद्वत्प्रवदवशात्प्रावायद्वलनक मन् यागत् पुनश्च
 एवं देवेति आहवादिनयेन वचन प्रतिष्ठुवातिप्रतिष्ठुत्य शक्त्यास्ति काग्रनिष्ठुति यत्रेभ्युपसारायं वभावां सयीयद्विनगम्भारमपररगदा
 योचनपरिनेष्टना सुपीयापक्ता तत्रैवापालक्यति वयनस्य तां सेपीपरमितगतम्भिरामपूरनराज्रां यात्रनवरिमसहवां मयावां यदने यिरायत्र
 ज्ञानं पतिं कर्त्तुं तत्रां सेपीपरमि नमस्मीरनपूरनराज्रायां यात्रनवरिमसहवायां मयापावां एहापां चिकृत्य नृशालितायां मन्वा मोपर्थे चम्ये
 नाद्री नमस्कारपूठ जनवना तीर्थकरने यमनाकादिना करकह रणह यावत् भासयने पापवा यादृतेन गृह तीर्थकर माहह इह आसे तेमाह
 एह शिष्टुय द्वादुबु त्रिहं कामस्यामके रद्यायवा भगवन्मप्रते हूमीपम देवनाकने विव रक्षोयका वय ज्यो से भययम् । अन्तल्यान से रद्यायका
 तुल्ले भुष्टुमे इहं सीपर्म इवसोकने विपे रद्यायकाने इम कर्त्तीमे खादे नमस्कारकरइ याद्री नमस्कारकरोने विव देवदिनि माहना
 मरुदेवम् । विवारपठो तेह यकनामा देविन्नु देवताभो राजाने एहो यत्त द्रुमकप पावन् चंक्स्वविचार जगना । उपनायन्नुनिष्ठुयहं भो

मावानां विनाशानां वा येनिकुटा वभीरप्रदेशां संतु पोषापतिताः समासाः शृङ्गाः शृङ्गमगशापुङ्गला स्तेभ्यः समुत्थितानि यानिषट्पामितिभुतां पटाव-
 दधिप्रतिश्रयानां शतसहस्राब्धितैः सकुलो जातवाप्यमू । पटायां महताप्रयत्न तावित्तार्या येयिनिगताः शृङ्गपुङ्गला स्तप्रतिपात
 वशेन सर्वसुदुविदितेषु दिव्यानुप्रावतः समुच्छलितैः प्रतिश्रितैः सकुलोपि सीथभाः कश्यपो यधिर उपजायतवति एतेन द्वादशयोन्मेष्यः समागतः
 शृङ्गः शोचयः शोचयतिनपटाः ततः कथमेकत्रतावित्तार्यां पटायां सवशं लक्ष्म्यमतिरुपजायतवति यदुच्यते तदपाकतमयसेयः । सयत्रदिव्यानुभायस स्त
 याकूपप्रतिरूपयोश्चलने ययोक्तदोषासम्भवाल एय अक्षये सौषर्मेकतये सञ्जाते पदातिपतियश्करोतवाह । तएणमित्यादि । ततः शृङ्गपुङ्गलाः सभर-
 तेयां सीथनकश्यपासिनां बहूनां विमानिकानां देवानां देवीनाञ्च एकान्तेन रत्नैरभरणेषु वस्ता यिययसुरेषु मूर्धिता अ-
 च्युपयन्ता ललापद्वयस्यपदद्वयनीलनेत्र कर्णधारयसेया सुखराया यस्त्रिरयन्यायेन सुपोषापटाः तभ्याः रमिततस्माद्विपल सकलसीधमदेयनाककु-

तित्स्कुतो उह्वालिश्याए समाणीए साहमेकप्ये शृङ्गेहि एगूणेहि वत्तीसविभागवाससयसहस्रसंहि शृङ्गाइ
 एगूणाइ वत्तीसच टासयसहस्रसाइ जमगसमग कणकगराय कान्तपयसाइ पिङ्गल्या ॥ तएण सेसेहमेकप्ये
 पासायविमाणनिस्कूहावनिश्रसधुनमुठिअप्यक्रिस्सुश्या सयसहस्र सकुलेजाए श्राविहेत्या ॥ तएण तेसि

मादेवानां देवीनाञ्च एकान्तरं प्रसक्तमित्यप्रभक्तविषयसुसूत्रिणानां सुखरपश्वरचितचित्तुलबोलत्यरितचपलप्रतियोपमे कतेमतिपापयकौतूहलद
 तत्कर्मकापचित्तोपपुक्तमानसानां सपदात्यनीकाधिपतिर्देयाः तस्मिन् पटारयेनिगान्तप्रतिश्रान्ते सुतितश्च २ तस्मिन् २ देगे २ महताशृङ्गे मज्जहोयमा

पटिकदा शतसहस्रलसगने तर्हे सकल यधिरमय सीथमदेवलोकपयो । तिवारै ते सीथम देवलोकयासो यथा देयताने मैमानिकने देयताने दयोन्म
 एकाल एतिरमसिने विर्ये आसक्त सदा प्रभक्त विषयसुसुर्मे विर्ये मूर्धित एद्या देवताने सुभर सुपापपटानो रमिषगज्ज तेद्वयी सकलमीपन दयतां

[illegible]

તથાત્ર પદ્ધિનિસ્ક્રમહ ૨ સ્તા જનેત્ર સમાણ સુદમ્માણ મેધે। ઘરસિશ્વગભીરમક્કરયસદ્। જોશ્વણપરિમજ્જહા
 સુધે। સાઘ ટા તેજેત્ર હવાગચ્છહ ૨ જ્ઞા તં મેધે। ઘરસિશ્વગંત્રીરમક્કરયરમદ્ જોશ્વણપરિમજ્જહા સુધે। સ
 ઘટ તિલ્લમેા હસાહેહ । તણ સીમ મેધે। ઘરસિશ્વગંત્રીરમક્કરસદ્। જોશ્વણપરિમજ્જહા સુધે। સાણ ઘ ટાણ

आत्मपुण्योन्मुक्त्याऽपि विनाशमवाप्तिशतसहस्रेषु (अष्टम्यर्चय तृतीया) अन्यान्येषामानि ह्युन्निगम्यतश्चैवापि यममममक कृदमकारोह कर्तुं प्र
 वृत्ताम्यभवत् ॥ ततः तृतीयोऽर्थः । आसादविमाननिकृष्टापतितभस्व पटामतिभूतांगणहस्त्वर्ध्वमोऽभवत् । ततस्तेषां नीचम्व्यवहारिणो भट्ट
 मतीसुताः विमानने विने अनेरी एककवी मतीमभाष पटानु सागरी एककार कृदकवाट ममकारका प्रकसीपुने ॥ तिसारे ते वीचनदेव
 ओक आसाद विमानतो अभिपूकृत ममीर, सहाप्रदेवतेहने विने आपसिवपद्माने मम ममममवापिना पुन तेवकी चंपुतिम कृदवायेवतावा

पंठात्वे नितरायांतो उत्पन्नवंदतुत राताः प्रकयेवचवात्समा शान्तं प्रगतिस्ततश्चिदाप्रप्रदइत्यादयिविचितीषणसमाह सास्मिन्सति तत्रतत्र नदति
 देसु तस्मिन्तस्मिन् देसीकदेशो नदतामदताशयेन तारतारस्तरं लदुपोषयन ए एवमवादीत् । किमयादीदित्याह । इन्मनुष्यस्तुमित्यादि । इतदिति
 इयं सप्त स्रस्त्रातिनादिदित्याह । जगद्गुणजननगृहकारकायकप्रस्थानसमारभाय प्रपञ्चन भवतो महवः सौचमकणववासिनो विमानिका देया देप्यय सौच-
 मेकणवते रिदवचन चित्तजन्मातरकल्याणाय सुख सद्भवसमपि सव्यसाक्षापयति । ओदेयाः शक सदेवसेययत् प्रादुर्भूतश्रेष्ठेण प्ररिनेनमेविमुरठ
 ब्रूपापयितव्यमदिष्ट यायत्प्रदुनवत् । अथशक्तादेशानतरपदेवधिषेयतदाह । सद्यन्मित्यादि । ततस्तेदेयादेप्यय एवमगतरादितमर्चेशुस्था सुदनु
 मुयावदुपयशविमपददपाः अचिः सममायभाया मेककाः केचन यद्वनमभियादुग प्रशस्तकाययाकुमः प्रयुनिरूप तप्रत्यय तदस्मान्निम्बिज्जयनमहुरकरक्यक

मे।वयम्।हश्चसुहृत्य १ स्थानवेदुम् मे। सक्ता तत्रत्र जाय श्युतिश्च पाटम्प्रथम् । तएण तेदयीशुश्च एशुमठ
 से स्र। ठठतुठ जाय हिश्यया श्रुप्येगडुता। यदणत्रासिअ एव पूञ्चणवसिश्च सक्तारवसिश्च सम्माणयसिश्च
 दसणवसिश्च कीऊहलयसिश्च जिणसभसिरागेण श्रुप्येगडुश्या सक्ताम्म ययणमयावदहमाणा श्रुप्येगडुया। श्रु

सयकोदेय द्वादेवरजः तान् यदून् वैमानिकान् देवाय दवीव अकालपरिहीनं देवश्रुतिम् प्रादुर्भूतान्प्रययति दृष्ट्वाष्टसुष्ट्, पालक नामश्या
 भिमौनिक देव शब्दपति । शब्दयित्वाएवमवादीत् । चिप्रमेय भोदेवानुमिप । अनेकसरम्मगमवसिधिसु लोकाः स्यतगालमश्रुिआकाः लाल

तेन तिमज पूयसी परे यायत् इन्द्रपार्श्वे मायह । तिबारपठो ते देयता दवी यइया अयमभिलागइ इयवन्त मुष्ट पायत इदययया केतलाइक देव
 ता तीपंकरने बोदवा निमत ईम केतलाइक गयमात्पाविके करी पूजवागिगत केतलाइक सुसिकरयागिमत केतलाइक मन्माननप्रते तिमस
 केरलाइक कौसुल सोदा निमित्त षटकाइक दक्षिणिमिते केतलाइक सौघर्म्मन्गइ वचनइ अनुग्रत तायका केतलाइक एइयाआपणो जाचारडे

द्विपरि पौर्वाशक्तोपाहसलेन । एव तवीयाकोपाः प्राकृतत्वात् स्वरितश्रीपूञ्च बपलेषसंज्ञने प्रतिषोयने कतेसति आगामिवासभाप्यमानं योप-
 ने कुतूहलेनविमिदानीनुपपादय प्रविष्यतीत्यात्मकेन वतीकस्यो धैलतवया एकापपोषकमवैकविषय चित्तं येषांते तथा मुक्तापचित्तत्वेपि कदाचि-
 नोपयोगः व्याख्यातव्यवसाहतसाह । उपयुक्तमानस्य मृग्यितं वस्तुपदवदुभयसक्ततो विद्यापदमनासक्तो विद्यापदमनासक्तो देवस्तस्मिन्

से।हम्कप्यत्रासीन यज्ञगे त्रिमाणिष्ठाप्य वद्याणय दधीगय एगतरहुप्यसत्तणिञ्चप्यमत्तयिसयसुहमुष्चिष्ट्याण
 सुसरघटाःरसिष्ठाविउलद्ये।उत्तुरीयववलपद्वे।हण कएसमाने चो।सणकोऊहउद्विखकण।गगगचिचउयउत्तमा
 णसाण सेपायप्ताणिष्ठा।द्विहदेव ससि घटारघासि निसतपदिसतसि समाणसि तत्य २ तहि २ देसे महया
 २ सहेण उग्वे।सेमाये २ एवं घयासी ॥ हदिसुगत नवतो यहुये।से।हम्मासिजे।देवा । से।हम्कप्यत्रइणो। हण

कप्यमवादीत् इत्त मस्वन्तु मवन्तः । मह्यः । शीघर्भकप्यवादिनो वेतानिकादेवाः देव्यय शीघर्भकप्यवतेः इद वचन दित्तमुलायमाज्ञापयति भादे
 चः । त्रिहः । तदेव यातत् प्रलितक प्रादुर्भवत ॥ ततः । तदेवा देव्यय एतमर्थमुक्त्वा इततएयायइत्या अप्ये कथावन्दनवन्तः पूजयन्तः सत्कारयन्तः
 यनानवन्ताइयनवन्तः कीर्तइसवन्तः अप्ये कथायकस्य वचनमनुवतमानाः अप्ये ककात्रीमनेव भारीदितिरुत्वायावत् प्रादुर्भवन्ति । ततः

कवर्ती विस्तीक ब्रजवासाइतर करीने तुरितकतावलो अपत्यवर्ते प्रति यापकीवर्त यकहं स्यु सदयापवाकरणे स्यु कापदुस्यं यइवोपोववर्ना
 कीर्तननइ विवे दिपाक भाग एकापचित्तपवै उपयागवन्तवै मन्त्रेइना मुइका देवता सेगइ ते पासाकटकनो अप्यपितिदेव तइ पंटानोयइ अत्यन्त
 उपवाता मदचपइवर्ते तिहो २ ते देयल्लामकने विवे भाटवै २ गज्ये उन्नापवाकरना २ यको वन कइइ । इदि इतिवर्ते बामनोनुलो ववा
 शीघर्भदीवलीकना मनुकइर देवता शीघर्भे ववता अप्यपति वण्डना यइका कपन दिकजुवने कवइ १ काकापइवइ । काकोदेवता ककरीव

पालकानामविधानमविद्वद्वाचिकारिखसान्नियोनि क देव शृणुयति शृणुयति । इदं वाच्यमिदं वाच्यम्
 प्राप्यत् । नवर योजनशतसहस्रविस्तीर्णमित्यत्र प्रमाणागुणनिव्यक्त योजनलक्षणम् । ननु वैक्रियप्रमाणजनितत्वेनोः सपान्गुलनिव्यक्तस्य युक्तिमत् न
 नमगपुत्रयिविमाणादितिवचन शब्दप्रतिविमानापेक्षयति याव्य अस्योखेधाङ्गुलप्रमाणनिव्यक्त्येन जयद्वीपातः सुखप्रवेशमीयत्वेन नन्दीधरविमान-
 सुकाचमस्य वैषम्योपपत्तेः तथा श्रीस्थार्भानिषत्सुर्वाध्वयने चत्वारिंशाने समापयता । तजष्टा । अथ षष्ठ्याखेरस्य अयुर्वेदीये पालय आण्डयिमाखेसवृत्ति

अथ सा लभभीश्याकालिष्य इदमिष्यउसहृत्तरगणरमगरविहगवालगकिश्वारकरुसरभचमरकजखणलयपउमलय
 भान्तिचिप्त खमगयवइरवेइश्यापरिगयाभिराम विख्याहरजमलजुअलजतजुत्तपिव अस्त्रीसहस्रसमालिणीश्य
 रुत्रगसहस्रकलिअ भिसमाग भिम्निममाण चरकुलंशुणलंस सहफास सस्सिरीश्वरुत्र घटावलचिलिअ
 मञ्जरमणहरसर सुहकत दरिसगिज्जा गिउणोचिअमिसिमिसितमगिरयणघ टिश्याजालपरिरिक्कन जोश्य

प्रकाल दशमीयं निपुकोचितमिसितमखिरचटिकाणासपरिचित योमनसहस्रविस्तारं पश्यमानगतोद्वेघ श्रीप्रत्वरितजवननिर्वाह दिव्यया
 नविमान विक्रयस विद्वत्ता यत्नामाहसि प्रत्यपयं ततः सपानमोदेवः शक्रेण देवेऽद्वेय देयराजा यव मुक्ताः सन इत्तुष्टः पायद्वे क्रियसमुत्तुहतेन

देवता रुद्र नीय श्रम अष्टापद चमरीगाय इत्थी वनलताः वेश्ठी कनकनीहृत्यादिक मासिकरी नीतस्या स्थभनेयिर्वे उद्गत् वज्ररत्नमय येविकाइकरी
 सहित ममाहर विद्याधरनां पणलज्जलता विद्यामण्यरूप तिष्ठइकरी युक्त सहित सूयभी सहस्रगमे किरणइकरी शोभायमान सञ्चित सप्तखर्गने रूपव
 करी सहित आपत सोजावत तेजसाह किरणसमुद्ग मुक्तो यको श्यापिने आलाफन जोवायाग्य सुयकारी स्पष्टाष्ट जेडमो सश्रीक शोभायमानश्चे रूप
 मेहेनु अनेक पटाना आवलि अणि तेह पलपचइ हालवे करी मधुर मनोहरखे स्वरणेहमा गुणकारी मगाहर देववायाग्य निपुणकारीभरमे

नैव्यनित्येन निमित्त एव पूज्यप्रत्यय पूजनं कथ्यसाक्षादितिः समन्वयार्थं एवकारप्रत्ययसकारस्तुत्यादिति गुणोन्नतिकरणं सुन्मानोमानममीति वि
 श्वस्य स्तुत्यस्य दशममहदपूज्यविशेषादिति तत्रागतेनास्त्यप्रभुका विकर्तव्यमित्यात्मक तत्प्रत्यय अप्येककाः प्रकृत्यय
 नननुवत्तमाणाः नहि प्रभुवचनमुपेक्ष्योपमिति प्रत्ययवचनमुपेक्ष्यताः अप्येकका आत्मवचनमुपेक्ष्यताः नित्रगममानुप्रवृत्तादित्ययः । अप्येक
 कायोऽनेतयात् प्रत्ययदुष्टिदेविद्विगलवचनहेतुनीय एवमादीत्यादिक सामान्यनितिमिति कृत्वा चितोऽवधाययवयुयात् अकासपरिहोयेय स
 कस्यदेविन्दस्व देवस्यादिति पाठः । अन्तिम प्राप्नुयन्ति । अथयज्ज्योतिर्कर्मव्यापारः । ततःसगङ्गादेवन्प्रीदवराजः सान्प्रयष्टमवैमा
 निमान् दवान् देवीच अकासपरिहोचयेति पूजयत । अन्तिकप्राप्तुर्नवन उपनिष्ठमानामुपपत्तिं मुमुक्षुः कठकृत्यज्ज्योतिर्कर्मव्यापारः

समस्तमानं बहुमाणा अप्येगदृश्याः जीश्वमेव्य एवमादृशकृद् जाय पाउल्लवति । तएण संसङ्को ऽ वेयदृश्ये
 वेमाणिपु देवेअ देवीहृश्व अकासपरिहोचयेव्य स्युतिष्य पाउल्लवमाने पासड २ सा हठे पालयगाम अ्याभि
 रुगिष्य देव सहावेइ २ सा एव अयासी ऽ स्विप्यामेव ज्योदेव्याणप्यिष्या । अुनेगस्वभस्यससिचिठ लीलठि

देवान्पूज्यभपुरयननकरिद्विगलवचन किनरुठवचनवचनतापटलवाप्रतिचित्र समोद्धृतमव्यवहिकापरिगताभिरात्र विद्यापरपन्नल युगल यग
 चित्रनिव आर्चिःकृद्विगलवचनीयं रूपककृद्विगलवचन चित्रभाब भिन्निवभाबे चतुर्नोकलगाय सकृत्यगौ सयीकद्रपं पण्टादनिमपुरमनोहरम्बरं शु
 वन कइठ । इत्यादिक निमल आर्चोने यावत् इन्द्रचनीयं । तिबारे ते सीपमइन्द्र आवह तेपका विमानिक देवता देवीमते विमम्बरद्वित खतावका
 पोतापाकइ आबतोषको इवे देवीने इववन्तवयो पाङ्कजनामइ आकाकारी देवताप्रति महाय तेजोमोने इन कइ । कतावलोचको चे देवानुमिवा
 अनेकवीरने स्वायेवरी अद्वित जीतानेऽर्धे स्मितवस्त्री-कृमकाएवरी अद्वित देवानुमिबिषेव कुरम मुजल पाडा अनुप्य लवरमळ पवो कएय विवर

रूपवत् नापाह । तत्सखमित्यादि । इतिमृशद्वयौख्यस्ता । अथतद्भूयिभाववत् यथाह । तत्सखइत्यादि । इदमोग्वदुच्ये नवर । मयीगांयसौगत्याः
स्पर्शेय भवितव्यो यथाराजप्रसीयेद्वितीयोपाने । अत्रापिप्रतीपटनवरवद्विषावत् न मणिवर्णाव्योख्यास्याता सतापिथा योद्व्याः । अत्रप्रमेकागृह
महपवत् नापाह । तत्सखमित्यादि । यावदुदयाद्य ख्यास्याय यमकराजधानीगतमुचमसभाधिकारता होया । उपरिभागवत् नापाह । तत्सखमोए

छज्जसमरमणिज्जे नूम्मिमागे सेअहाणामए थ्यालिगपुरकरेइया जाव दोआथ्थ थम्मैइया थ्थणेगसकुक्रीलग
 सहस्सवितते आवरुपप्पुआवरुसेठिप्पसेठिसुत्थिअत्थ सोयत्थिअत्थुमाणपूसमाण मच्छकगमगरुजारासारा
 फुत्तावलिपउमपप्पसोगरतरगवससलयपउमलयज्जिचित्तेहि सच्छाएहि सप्पजेहि समरीइएहि सउज्जाएहि
 णाणाविहपंश्वस्सेहि मणीहि उवसेप्पिए, तेसिण मणीण ठग्गोगधोफासोश्च जाणियस्से, जहारायप्पसेणे

द्वाविमावसइव अलकण्डूकासकसइत्यविततः आयातप्रत्यावर्तेश्चिन्नुस्थितस्वस्मिन्कवसु मागपुप्यमाणनश्यः यत्कनकारावडकारमारपुप्यायाति
 पट्टपत्रसागरतरङ्गवसन्तता पट्टलतामन्त्रिचित्रैः सुष्वायीः समन्तैः सोद्योतैः माताविषयष्ववर्णैर्मखीन्द्रपङ्गोभितः, तेषामखीना
 वखीगत्यः स्वर्गं वसन्तिव्यः । सयशाराजप्रदानीये । तस्यस्त्रिभागस्य यत्तुमध्यदेशजाने प्रेतावृक्षमवप , अनेकस्तम्भगतमर्धियाष्टः, अष्टत्र

आगस्ति प्रत्येक इ २ सारबद्धे ब्रह्मकण्डवो यावत् प्रसिद्धपक्षे तेह यानविमानने साहि तेह्वो पणु समरमणोक् भूमिभागश्च तजिमदृष्टानेकाह सादना न पशुपुव यावत् दीपशान् चम्पूइ अनेक शकुलीला कीलक सहस्रतेणे करी यिस्तीय अनक्रमे चमयटो ममरीदेवी तेछायत तेह्वीविपरीतपटो ज मरीदेवीतेप्रत्यावर्ते तेप्रत्यावत अंखित प्रभेखित स्वस्तिक सापिछा एकसायिआने प्रतिशायइ अनेराणापिया एकपूसपने पय विजदोपुरुषयेते यहमान पुट पासावकी मनुय तेपुष्पमाण सासना इ इने छाबार मोटामरसना इ डान आकार स्त्रीपुरुष जोहने कदर्पयेटाकरेते फलनो आयली

विद्वे गङ्गाविभागे इत्यत्रापिपालकविभागस्य जम्बूद्वीपादिभिः प्रभाष्यतः समस्त्य प्रमाणागुलनित्यकल्पेनैव समयतीति विद् स्यापद्युगतयोजनोद्यं ।
 ग्रीष्मत्वस्मिन्नवन । अतिशयेनयेवयदित्यर्थः । निर्वोद्भिप्रसस्तसापनियहृत्तीक्ष्ण पद्यात्पूयपदेनकमपारयः एवविष्य दित्य यामविमाम विकस्य स्य यि-
 कापच यताभाद्यदि प्रत्ययेय कठक्त्यो निवेदयत्यर्थः । तदभुयदभुतिष्ठितस्य पासकसादाह । तस्य सेपालयदेये सङ्केयमित्यादि । ततःसपाशा
 कादेयः मन्त्रेच द्यग्देवदेवराष्ट्रा एकमुचः सन् इष्टतुस यावद्द्विभयसमुद्रुपातेन समकल्प्य तदेवकराति । यामकविमानरचयतीत्ययः । अथविमानस्य

णसयसहस्रवित्यस्य पञ्चजोष्ट्यणसयमुचिष्ठ सिग्वतुरिष्ट्यजङ्गणणिष्ट्याहि दिष्टजाणविमाण विउष्ट्याहि २ ह्रा
 पृश्चमोणसिष्ट्य पञ्चप्यिणाहि ॥ तएणस पालए देवे सङ्केण ३ एव युत्सेसमाने हठतुठ जाव वेउष्टिष्ट्यसमु
 ग्वाएण समोहणह २ ह्रा तहेव करेई । तस्सण दिष्टस्स जाणविमाणस्स सिदिंसि तनु तिसोयाणपढिक्कवा
 वणानं । तेमिण पढिक्कमाण पुरतं पत्तेस्य २ तोरण वणतं जाव पढिक्कवा । तस्सण जाणविमाणस्स ह्युनो

समवहन्ति समयइत्यतदेव कराति । तस्य विषयस्य यागविभागस्य त्रिदिशि श्रीरात्रिसापामकप्रतिकृपाणि, वयक । तेषा प्रतिकृपकाणां पुरतः
 प्रत्येक २ तोरणानि, बर्बकः यावत्प्रतिकृपानि, तस्य यागविभागस्य अन्तर्गम्यमरणजोयो भूमिभागः, सपयानामकः आनिङ्गुपुप्करइव यावत्
 निपत्राथो किरकणा समुह मुक्ती मङ्गिरजनय नामो पुपरी तेहमे समुहकरी पित्त सङ्घित प्रमाणगुणानां एकसाय योजन विस्तीर्ण पोइलो पांचमइ
 योजन अनु विपु जतावन्नु वेणव कार्य निर्वोहकहि एहं देवसम्बन्धी यागविभाग विकुर्वीकरो विकुर्वीकरो एहको भाइरी आमा पटो आया
 तिहारइ तपालक रयता चीपनेद्रइ इमकअइ यकइ इवंबत मुष्ट ययो यावत् धीकीयसमद्रुपातइ करीने समुद्रुपातकर करीने तिमत्रपालक
 विमाण करइ तइ देवसम्बन्धी यागविभागइ त्रिस्वयिदिशि पूव सातव सठरे त्रिण्यत्रिशापामवगयातिआळे सवन जाइको तेइ पगयातिआमइ

रूपयण नापाह । तरसबमित्यादि । इतिशुश्रूषयोर्यथा । आचतद्रुद्रुयिभागयण यथाह । तरसखइत्यादि । इदमोग्यद्रुद्रुय गवर । मखीमाययसोग्यः
 स्पशंय भवितव्यो यथाराजप्रसीयेद्वितीयोपाने । अत्रापिजगतीपट्टावरवदिकायण न मखिवखीयोर्यथात्याता सातापिया मोदय्या । अत्रमेरागुह
 मबहुययक नापाह । तरसबमित्यादि । यावदुदयपट्टा व्याख्याय यमकराजपानीगतमुचमोसभाचिकारता होया । उपरिभागयण नापाह । तरसउक्षोए

चक्रसमरमणिजो नूमिभाग सेजहाणामए अलिगपुस्करेद्वया जाय दोशस्य चमेद्वया अणेगसकुकीलग
 सहससवितसे आबहुपहावहुसेद्विप्यसेद्विसुल्यस्य सोयल्यमत्रुमाणपुसमाण मच्छकगमगररुजारामारी
 फुत्ताबलिपउमपन्नसोगरतरगवससलयपउमलयजसिचिसेहि सच्छाएहि समरीइएहि सउज्जाएहि
 णाणाविहपंचवखोहि मणीहि उत्रसेमिए, तेसिण मणीण अगोगधोफासोस्य ज्ञाणियसो से, जहारोयप्यसेण

द्वीपिमाबसइय अनकगङ्गाकालकचक्रविततः आयतप्रत्यागतशक्तिप्रयोजिगुस्थितस्वस्मिन्कवह मासपुण्यामसस्यः कलकमकराबहारमारपुप्यायलि
 पट्टपन्नसागरतरङ्गयसन्तलता पट्टलताभक्तिचित्रेः चञ्चयीः समन्तैः समरीचिकेः सोद्योतैः मातायिचपञ्चयस्यैमखीजिरुपगोभितः, सेयामखीमां
 वखीगन्धः स्वर्गदमभितव्यः । सुयथाराजप्रदीप्ये । तस्मिन्निमागस्य यहुमध्यदेशजाने प्रेक्षागहसवपः, अनेकस्तभगतमखियिष्टः, बखज

आगलि प्रत्येकइ २ तारबहे धरमकपखो यायत् प्रतिकपखे, तेइ यानयिमानने साष्टि तेद्वयो पखु समरमखीक भसिभागइ तजिमद्वानेकाइ मादना
 न पशुइ यावत् दीपहान् चम्सहूइ अनेक शुक्पीला कीलक चइत्यतेके करी विस्तीच अमकमे जमयतु भगरीदेवी तेद्यायने सेइपीविपरीतपखे न
 मरीदेवीतेप्रत्यावर्ते तेप्रत्यावत अखियत प्रभेखिगत स्वस्तिफ साचिजा एकसाचिमाने प्रतिगापइ अनेरासाचिया एकपुसपने यच विअदीपुरुवययेते
 वहुमान पुष्ट पासायको मनुय तेपुपमाब मारणा इ इने आकार मोटामासणा इ इने आकार खोपुरुय जोइले कदपेपेटाकरेते फूलना अयासरी

चिद्रे सत्त्वाविभागे इत्यत्रापिपालकविभागेन सत्त्वं द्वीपादिभिः प्रमाकतः समस्तः प्रमाकागुलनिपकत्वेनैव समग्रतीति दिक् सपाप्युगतयोजनोयं ।
 गीप्रत्यखरितजननः । अतिशयेनमेवमवहित्यः । निर्वोद्विप्रस्तुतकायनियद्वयगीत पठात्पूर्वपदनजननपरयः एवविद्य दिव्ययामविमान विबुधस्य वि
 करण्य एतासाञ्चप्रि प्रत्यपय कृतकस्यो नियेयत्ययोः । तदनुययनुतिष्ठतिस पाक्षकस्तदाह । तस्य सेपालस्येये सक्तेयमित्यादि । ततःसुपान
 कादेयः शब्देय स्वदेवेदेवराष्ट्रा एवमुक्तः सन् इदमुक्तं पावर्तु क्रियसमुद्गुपातेन समवद्वत्य तथैवकराति । पावर्तयिमानमरचयतीत्ययः । अथविमानस्य

णसयसहस्रस्यित्यस्य पञ्चजोश्चणसयमुसिद्ध सिग्वत्तुरिश्च्यज्जगणिस्त्राहि दिव्जजाणविमाण विडस्त्राहि २ ह्रा
 एअमोणसिश्चं पञ्चप्यिणाहि ॥ तएणस पाळए देवे सक्तेण ३ एव वुत्तेसमाने हठत्तुठ जाय वेउच्चिश्चसमु
 ग्घाएण समोदगद्ध २ ह्रा तहेव करेहं । तस्सण दिव्जस्स जाणयिमाणस्स सिक्किंस तथे तित्तेयाणपण्डिकवगा
 वयात्तु । तेनिण पण्डिकगाण पुरे पत्तेश्च २ तोरणा वयात्तु जात्र पण्डिकगा । तस्सण जाणयिमाणस्स ह्युत्तो

समवद्वन्ति समवद्वत्यतथैव कराति । तस्य दिव्यस्य यानविमानस्य त्रिदिशि श्री/विजयापामयप्रतिरूपकादि, यवकः । तेषां प्रतिरूपकादीं पुरतः
 प्रत्येकं २ तोरणाणि, वरुणः यावत्प्रतिरूपानि, तस्य यानविमानस्य अस्तस्युपमरमकीयो भूविभागः, स्वययानामकः आलिङ्गपुपकरइव यावत्

निपज्वाबी बिरबगा समुद्र मुकती मकिरजमप नाभी पुपरी तं हर्मे समुद्रकरी घिस सहित प्रगाद्यांशुकनां एककाय योजन विस्तीर्य पोसतो पोचमद
 योजन कपु चिपु कताकसु जेण कार्य निर्वोद्वकहि एहसु देवसज्जती यानविमान यिकुर्वोकरो विबुर्बीनइ एहवो माहारी आष्टा पट्ठी प्रापो
 तिवासर तेषाम्ब इवता वीर्यसैद्वइ इ नकमइ यवइ इर्ययत सुट ययो यावत् द्वितीयसमुद्गुपातइ करीने समुद्गुपातकरइ करीने तिमज्जपाक्षक
 विमान करइ तइ इवसम्बन्धी यानविमानतइ त्रिस्सदिशि पूव दण्डिइ ततरे त्रिस्सत्रियापालययपानिआठे मबल जाकवो तेइ यनयानिआनइ

भक्तमात्रा २ मुरालीब ननुकेब ननुइरेख नखनइइति सद्यः । द्वितीययावत्पदात् चिरीयइति प्राप्य । धमत्यत्रास्याभनिवेशेनप्रक्रियामाह । तस्मिन्
चमित्यादि । तस्यविशेषस्य पात्नकविमामसध्यज्ञागवनिनो उपरोक्तारायां व्याख्यानतरस्यां अत्रांतरेशकस्य चतुरशीते सामानि
ननुइत्यादीं चतुरशीतिभद्रानमसइत्यादि शक्तविक्रये चतुरशीतिभद्रासनसइत्यादीत्यर्थः । पूर्वस्याविशेषज्ञानमपमन्त्रिपीडा मनुभद्राममानि ययदति

सह्ययणामए वषात् । तस्स मज्झदसत्ताए एगेयहरामए ष्यकुसे एत्थण मह एगेकुञ्जिक्कोमन्नादामे । सेण
 व्यनेहि तदरुच्चन्नप्यमाणमिस्संहि षउहि ष्यठकुभिक्कोहि मुत्तादामेहि सव्वत्तं समता सपरिस्सिक्के, तेण दामा
 तवणिज्जल्लसगा सुवस्सुपयरगमफिआ णाणामणिरयणयिअिहठाररुहारउवसेहिआ समुहया ईसि अस्सम
 सुमसपत्ता पुह्ठाठएहि आएहि मयमंदएइज्जमाणा २ जाअ निस्सुइक्केरण सदेण ते पइसे आपरेमाणा २ जाअ

स्तद्वैश्वप्रमःशमशैतुनिरद कुम्भिकैः मुक्तादानभिः सर्वत समस्तात् सम्यग्विप्रिप्तम् । तानिदानानि तपनीयलघुसकानि नृवृक्षप्रकरकनपिङ्ग
तानि नामान्तरिखविचकाराद् हारोपशोभितानिचमुदितानि ईश्वरन्याम्य संपूज्यानि पूर्ववर्तैः सन्द २ एवमिह याधन्विनृसिकाराणि, शब्देन ता
निप्रदेश्य प्रापयमाब्जानि यावदनीवोपशानमानानि २ लिखन्ति ॥ तस्य निहःसमस्यापराजदस्यां तत्तरस्या चत्तरपूर्यस्या झञ्झाकस्य च चत्तरगीतैः

[illegible]

इत्यादि । तस्योद्भासः उपपन्नः । पटलसत्ताभक्तिचित्रः यावत् सर्वोत्पन्नतत्पत्नीयस्यः प्रथमयायुष्टयेन अग्नीकृत्तसामन्त्रिचित्रवत्यादिपरिपहः द्वितीय
यावत्तृतीयवयस्ये इत्यादिचित्रावयवप्रपञ्च आश्रय राक्षसप्रभागे सूर्यप्रियात्मविमानवयस्ये ऽवपाठकमुत्र द्रुश्यते पर यद्युद्येतत्सूत्रादौष्येषु अष्टदृष्ट्याकलित्ति-
त । अथात्र मन्त्रिपीठिकावयवमायाह । तस्यचमिस्त्यादि । अथ । ताएउवर्तिइत्यादि । एतद्व्याख्याविभज्यद्वारस्थप्रबन्धकप्रामादगतसिद्धासमसूत्रवद
यस्य । तेषामित्यदि । इदमत्र प्राकण्यजवरवेदिकाकालवयस्ये व्याख्यातमिति ततोऽर्थः । अत्रप्रथमयावत्तृदश्वं तेइज्जभाषा २ पलंभाषा २ प-

इज्जो ॥ तस्सण भूमिमागस्स यज्जमप्पदेमजाए पेत्ताधरमन्नेवै स्युगेगखनसयसयिणिविठे वय्थुं जाव पट्टिऊंवे ।

तस्सउत्तोए पउमलगाभस्त्रिचिसे जाव सव्वतवणिज्जमाग जाव पट्टिऊंवे ॥ तस्सण मन्नेस्स यज्जसमरमणि

ऊस्स भूमिजागस्स यज्जमप्पदेमजागिं मह एगामणिपेटिस्था स्युठजोस्युगाइ स्यायामविस्सकनेण वज्जारिजो

स्युगाइ थाइस्येण सव्वमपिमइ वय्थुं । तीसएउवर्ति मह एगेसीहासणे वय्थुं । तस्सुउवर्ति मह एगेविजयवूमे

६। गप्रतिदयः, तस्सउद्भास पटलसत्ताभक्तिचित्र यावत् स्वतत्पत्नीयस्यः यावत्प्रतिदयः । तस्सवयवस्य यद्युभरमखीयरय भूमिभागस्य यद्युभ

प्ययप्राने महत्येकात्मविपीठिका अष्टयाकानि आयामविष्णुभाष्यावत्वारि योत्रानि यावत्स्वेन सयगयिमयी यथेकः । तस्या उपरि महदेकं

विहासम वयकः, तस्योपरिमहदेकं चित्रपूज्य सर्वरत्नयवयक, तस्य मध्यभागे एक वज्रमयगङ्गां, अत्र महदेकं कुम्भिक मुक्तादास, तदन्त्ये

त्रेचि पटलसत्ताभाष्य पावता सुनुद्वीजो कलोपना आकार वयनकानुनी अतावेज्जी पटलसत्ता कलणी इत्यादिक भातिकरो चित्रासमक्षित मोभाइ
करी सञ्चित प्रमाकांतिवरी मञ्चित करीचिकिरव मुक्तां उद्योतइ करो सञ्चित अनेक प्रकारणां पञ्चवर्णां सखीयकरो गोभावंत तेवमबिरजमो वय
गव १ पयना मर्गेण महवो त्रिम रायप्रसेवीनादि नस्याह तिम । तेइवृनिभागनें यद्यु मध्यभागइ प्रेतागुह मंथपदं अमल धागने स्वमेकरो सुनि

वितानीत्यर्थः । एवमादिविज्ञापितव्यमित्यादि । यत्तव्यं सूर्योत्पन्नमेव धार्वाग्रत्यप्येवंति । यावत्पदधर्मादयः । तस्यैवं विवक्ष्यतां नास्ति विभागस्त इमे ए
 साकृदे वद्याय से पश्यते । सेवद्वाशास ए अद्वयगपरसयाहेमतिप्रबालसूरिभ्यश्च यादृशिलालावधारितपञ्चुलिध्याय नामुनवधकस्वया केसुधाययश्चया
 पास्त्रिणापवचस्वया चवृष्टं समता सकुसुनिधश्च भवे एवमाकवे चिन्ता योवृष्टं समते । तस्यैवं दिव्येण आद्यविभागाश्च इतो दृढतरायेवे ४ यथो
 पस्यते ? गन्धोद्वासीछ ज्ञानकोशे, तद्वैय सेपालए देवे तद्वि आद्यविभागे विवक्षितां जणव गच्छे ३ तेवैय उवागगच्छ २ सा भक्ष ३ करयत्वपरिग

द्विधे ॥ तएण तस्स सीहासणस्स चउद्दिस्सि चउया चउरासीण आयरस्सकेयसाहस्सीण एवमाहं विभाभिच्छस
 रूरीच्छाभगमेण जाय पच्चप्पिणहं ॥ तएणसे सक्की ३ जाय दठहिच्छए विस्स जिणदोत्तिगमणजुग सव्वाउकार
 विन्नुसीछं उत्तरवेउत्तिहकय थिउसुद्ध २ सा छठहिअगमहिंसोहि सपरीआराहि णट्टाणीण गघट्टाणीण

सगच्छोपयत् इवइदयः दिव्य त्रिनन्त्राजिगमनयोग्यं सर्वानङ्कारविभूषितं वृत्तयेज्जिक रूपं विबुद्धते यिकुच्छं अष्टाभिरधमद्विपोत्तिं सवरिया

कारणहार गच्छइकरीते तेजिमानना प्रदयप्रति पूराता पूरातायका यावत् अत्यंत २ योभता २ यका रदइलइ । तेइ विहासनमइ यापुत्तुणइ उत्तर
 विद्यइ इयागकोवइ इहां सीपमैन्नुगा वठरासी इकार भद्रासम पूर्वविद्यइं छाठ अयमहिपीना जाठ भद्रासम
 एम अग्निकोवइ अम्यस्तर गादिली पयदगा धारइकार देयताना धारइकार जत्तुअम दचिणदिजि मय्यपपदगा यउदइणार देयताना यउदइणार
 सिहासग वैरलिकावइ गादिली परियवाना सोलइणार देवतानां १५ इकार भद्रासम पचिणदिजि सातकटकना स्यामीना सातमद्रासम ॥ तिआरपट्टी
 तेइ गवाचइसमलं प्यारेदिसइ एकेकीविसे चोरासी २ इकार एम प्यारेदिसे थियकाप ठसीमइकार आलरसकदेयतानां ३३६ ०० भद्रासम इत्या-
 दिक् कइमठं गुर्पोप देयताने गम यावत् करीते आद्यापाखी सुपइ ॥ तियारे ते सीपमैन्नु यावत् इयथययोयको देयसयथो निमैन्नुसीपंकरने

चतुर्थीया भक्तिबोहेऽम्पन्नरपयद् सम्मन्त्रिणा ह्वाहवाणा देवसदस्यादि दक्षिणस्यां मध्यभागाः पर्यद्वह्युदशाभा देवसदस्या-
नां चतुर्दशभद्राभनसदस्यादि दक्षिणपश्चिमायां नैऋतकोणे आद्वपयद् योऽश्वभद्रासमसदस्याणि पश्चिमाया सशामामनोदापि
पत्नीनां सप्त भद्रासनातीति । तद्वचनित्यादि । ततःप्रथमवक्त्रस्याप्यनामतरं द्वितीयैवकयेतस्य सिद्धाभनस्य चतुर्दशि चतस्रणां चतुर्दशीतीनां चतु-
र्गोबीकृतचतुर्दशीतिसस्याङ्गानां आत्सरचक्रदेवसदस्यानां आत्सरसदस्याधिकनक्षत्रयनितानामात्सरकक्षदेयानांनित्यथः । ताद्यति जन्मसमनानि विद्म

ॐ ५१ उग्रसाहेभागा ॥ २ ॥ अठात ॥ तस्सुण सीह।सणस्स अग्ररुस्सरेण उत्तरेण उत्तरपुरल्लिमंण पत्थण सक्कास्स
 ३ चउरासीण सामाणिअस्साहस्सीण चउरासीइ भद्दासणसाहस्सीउं, पुरल्लिमंण अठरुह अगमहिंसीण, पव
 दाहिणपुरल्लिमंण अल्लितरपरिसाए तुवा।लसण्ह देवसाहस्सीण, दाहिणेण मल्लिमाणपरिसाण चउउसण्ह
 उवसाहस्सीण, दाहिणपल्लित्तमेण दाहिरपरिसाए सो।लभणं उवसाहस्सीण, पल्लित्तमेण मत्तया अणिया

सामानिकसहस्राका बहुत्यासि भद्रासमसाहस्यः पूवस्यां आपनामपमहिपीका यवं दण्डिबपयस्या आस्यत्तरपरिपदि द्वाद्धानां द्वैवमहस्राकां
 दण्डिबस्यो मध्यमानो परिपदि बहुदधाना देवसहस्राका दण्डिबपयिमाया आस्यत्तरपरिविश्रादपाना देवमहस्राकां यद्विमायो सुप्तात्मसत्ताकापिय
 तोनां, तत्र तस्य मिहानमरय बभूवि शिबुयो अनुराशीलीनामत्तररुन्वसहस्राकां यवमादि विभापितय्य सुर्पाजगमेन यावरप्रस्यप्ये यन्ति ॥ तत्र

मत्कादाम तदयका अह लक्षणे प्रमादभावाद् व्याह अह बुभुक्ष मत्कादामेकरां चापेट सपरीक्षित योऽयार्द्धे । तेषाम्कादान रातामुबुभुमय एषा संवायमान मुबुभेन माकारेकरी परिक्रितल अनेक प्रकारणा मभिरवमय विविचभातिभा हारकरी ग्रानायमान गोभयतयद्व अनुवित बिकाश पाग वाटो क्षगारक मन्मोक्षस्ये एकेकने अशमात लयाद्धे पूर्णविकदितिने आपरे करीये इल्लू २ लणारेण होमना हायतायका पायन गितृतिमुयमे

विंतानीत्यर्थः । एवमादि विज्ञापितमिति यादि । यत्कथं धूर्वाजगमेन यायाप्रत्यप्येति । यावत्पक्षेधेयं । तत्सर्गं दिवस्स आखयिमाञ्चस इमे ए
आदये यथाय से पद्यते । येन ह्येवाभ्य आहवेगपरसुवाहेमतिभवाणसूरिभ्यश्च यावत्सिद्धास्तथापि पञ्च लिखाण्य आमुमययणसुया किमुपययसुवा
पालिआययसुवा सवृत्तं घसता सवृत्तं निभ्यश्च प्रये यथाकवे सिआ कोवकठे घसठे । तन्मय दिवुरण आखयिमाञ्चस इतो वृत्तराएवेय ४ यणे
पद्यते ? नन्वोच्छोच्छा सोच्छा कदाचपीच्छ ततश्च सेपाणए वेवे तदिह आखयिमाणं विवृतिता केणय मक्के ३ तेण्वेव सुवागसुद्ध २ सा मक्के ३ करयसपरिभ-

द्विवहे ॥ तएण तस्स सीहासणस्स चउहिंसि चउया चउरासीण आयरस्सदेवसाहस्सीण एवमाई विमाभिञ्जुसु
सूरीछ्यामगमेण जाव पच्चप्यिणई ॥ तएणसे सक्को ३ जाव हठहिंसए विह जिणवाजिगमणजुग सव्वालिआर
विज्जुसीअ उत्तरवेउस्सिहकम विउसुद्ध २ सा सुठहिअगमहिंसोहि सपरीआराहि णट्टाणीएण गधसुआणीए

सयकोटपयत्तु इहइदयः विह्य जिनन्त्राजिगमनमोभ्य सर्वालङ्कारविर्णिपित उत्तरवेदिकयक रूप विकसते विबुध्यं अष्टाभिरधमपिपीत्ति सपरिया
कटवहार गजइकरोते तविमानमा प्रवृत्तमिति पूराता पूरातायका यावत् अत्यंत ९ गोभता २ यका रक्कठइ । तेह विहासमइ यापुक्कणइ उत्तर
विहइ इयानकोवइ ईंईं सीपत्तैन्नुना वठरासीइजार वामानिक देवतामा वठरासी इजार भद्रासम पूर्वविहइ आठ अपमहिपीमा आठ मद्रासम
इम अग्निआवइ अप्पत्तर माहिली पपदाणा आरइजार देवतामा आरइजार जव्रासम दक्षिणदिशि मध्यपपदाणा ववदइआर देवताना वसइआर
विहासम नैरत्तिकावइ या।इरली परिपदाणा सोलइजार देवतामा १५ इजार मद्रासण पश्चिमदिशि सातकटफमा स्थापीमा सातभद्रामण ॥ तिवारपट्टी
तेह मुपसिहासमईं प्यारेदिसइ एकेकीविसे चोरासी ९ इजार इम प्यारेदिसें त्रिबलाप तसीमइजार आम्बरजकदेवतानां ३३६ ०० भद्रासण इत्या-
दिक कइवठे मुपोज देवतामे गम यावत् करीनें आद्यापाक्षी चुपइ ॥ तिवारे ते सौयमैन्त्र यावत् इधवतपयोयको देवसवपी जिनैस्सपीयैकरनें

द्विष्ट सिरसावत भरपए अमुनिं कहू जएव विजएवं यद्वारेइ २ सा । तमावनिष्ठाभिनि । छात्रव्याख्या । तस्य दिव्यस्य यानदिगामस्यायमेतद्रूपो भव्य
व्यामः प्रसप्तः ? यद्यबागामको ऽचिरोद्धृतस्य तारकासनुदितस्य दैमनिकस्य त्रिगिरिकालसवपिनो बालसूयस्य साविरीगाराणा वारतिमिति सप्तम्यर्थेद्वि
दीया रात्री प्रवृत्तितानो जयावनस्सबा बिशुक्लवसनया पारिकाशाः कणपट्टका स्तोत्रो वनस्य वा सुवतस्समसात् सम्यक्कुसुमितस्य । अत्र शिष्य-पुत्रुति ।
भवदेतद्रूपः स्यात् । कथञ्चित् पूरितः । भायनर्च समर्थः । तस्य दिव्यस्य यानदिगामस्य इतरेतरकएव आततरकएवेत्यादि प्राग्वत् गन्धः स्वज्ञोद्य यया

पय सन्ति तविमाण धुणुप्ययाहिर्गोकरमाने २ पुत्रिलेण तिसोवाणेण दुरुहइ २ सा जाव सीहासणसि
पुरत्यामिमुहेसणिसखे, एव खेवसोमणिष्ठावि उप्परेण तिसोवाणेण दुरुहिहा पसेस्यपत्तंस्य पुष्पास्ये सुन्न
दासणे सिसीस्यति ख्वसेसादेवाय देवीसंस्य दाहिणिसिणे तिसोवाणेण दुरुहिता तहेय जाव णिसी

राभिः नात्यभादेन नाम्यवनादितनवकादुं वद्विमान अनुप्रदक्षिणीकुवन् २ पूर्ववन्निसोपानकेन समारोपति । समावहस यावत् सिहाने पूवाभिसुका
सनिषका । एवमेव सामानिका अपि उत्तरेवन्निसोपानकेन समावहन् । समावहप्रत्येक २ पूर्वस्मिन्पक्षो ज्ञानने भनियोदन्ति व्यवगोपाचदेवा

धावना आवायोम्य सबअसकार आभरबकरी विनूयित एवठे उत्तरेवन्नियकए विनूवे करोने आठ अपमद्विपीपरिवारवहित सायं यजेकी
अपमद्विपीने १६ सोसइआरानो परिवार नात्य भाटक सावइ नयवं भाटक सायि तेइ बिमान प्रते प्रदक्षिण करतोबको पूर्वदिशिने पगयासीइ बउइ
बहीने यावत् सिहासने बिदे पूर्वदिशिसावगो बइसइ, इमव सामानिक देखतापवि उत्तरदिशिने पगयासीइ बहे बहीने प्रत्येने २ पूवइ स्थापित
नद्राउतने बियइ बेसइ । अवगोपयाकता देखता देवांगना दक्षिणदिशिने पगयासीइ बहीने तिमज यावत् बसइ । तिवारपठो तेइ सीपगमीन्ने तेइ
विनागविर्च जम्बापका एइ आठ २ नयसोइ आगति अनुकनइ बाळा ४ तिवारपठो पांकीइ नको पुहा बसइ भु गार ओटा बहित अनं देवव

पुनोयेतः पूषन्मङ्गारस्य वसपुष्यं त्वेदमकवभासं ध्येयं अस्मिन्ल्लोकेन विवक्षितवति तपौनकलप तदन्तरं यद्यनयारवमयः तपायुत वभेन सप्तमनीष्ट
 सस्थितसुखात्माकारो यस्य स तथा तथासुसिद्धः सुप्तेपापकावधनो मनुष्यस्यार्थः परिपृष्टः सरणाख्यायायाव्यप्रतिभासत् पृष्टव्यमृष्टः सुकुमारयाण्या
 यापाव्यप्रतिनेन मुप्रतिष्ठितो । ननु विपक्षपतिततयावक सतयेतेपापद्वयं २ वीक्षणेनकमचारयः अतएव श्रेयश्चक्षेभ्यो गिगिष्टोऽतिशायी सयाऽमेका
 नियरादि पसुवर्णानि बुद्धनीर्नालपुपलाकानां कश्चाचि तेऽपरिणहितो अलकतः सयासायभिरागयेति यातोवृपूतेस्यादिविशेषणद्वयं व्यक्तं तथा
 गगनतप्तनवरत्ननुक्लिप्तत्वरूपान् शिखरमपमानो यस्य स तथा योजनसहस्रमुत्सृजोऽत्यएवाह । अद्वयमहासहस्रति । अविशयेन महान् महेश्वर
 ध्वजः पुरता यवानुपव्या संस्पृष्टवति । तपश्चानिस्थादि । तदन्तरं सरूपं सकर्मामुसारिरेवप्यं वेप परिकल्पितः परिगृहीतोवैलानि तथासुसुजा

विजयत्रयंतीसमूहता गगनतलमण्डलिहंती पुरतश्चहानुपुद्गीए सपठिस्था, तथाप्यतरश्चण छुप्तनिगार ।
 तथाप्यतरश्चण वद्भारामयवहलठसंठिस्था सुसिलिठपरिचठमठ सुपङ्क्तिप विंसिठे क्षणेगवरपचत्रयकुड्नीस
 हस्रपरिमहिष्याभिरामे वातठ क्षयिजयत्रयतीवहागच्छन्नाइच्छसकलिप तुगे गगनतलमण्डलिहतिरिहरे

संप्रस्थितानि । तदन्तरं पूषकसप्तमङ्गारं दिव्याच कृष्णताकासचामरा च दधनरतिदालाकश्चुनीया यातोवृपूतविजयवैजयन्तीमनुपिता
 गगनतप्तनूलिवन्ती पुरतो ववानुपुष्यो समस्थिता तदन्तरं कश्चपङ्क्तारं तदन्तरं अजयनयनसप्तसुस्थितसुसिद्धपरिपृष्टमृष्टमुप्रतिष्ठितः

वाटलो नष्ट सस्थित रश्मो समस्तपर्वे च नो भठाल्यो सुकुमानं अनेरी पञ्चा मुप्रतिष्ठितं यत्तत्र प्रकारं रश्मूं विसेप अनेक प्रमाणं छतम पचमच
 नाशनी पताकाध्वजा चहलने तेवैकरी सञ्चित बाणकरी सप्तपुतकपित एववी विजयवैजयन्ति नामं प्रताका टाकपरद छत्र तेवैकरी महित ऊचा
 आकाशतलसग्न रपर्वोपो पोहवतोष्टे विपरण्यपतागग्रहो ह्यार योजन ऊनो ज्ञस्य तनोटा एवयो महेश्वरश्च आगतिं अमुञ्जमद बाल्यो । दिवा

नि पूरु सामधीकतया प्रगुहानि सर्वान्द्वारविभूतानि पशुानीकानि पशुानीकाधिपतयः पुरतो ययानुपूर्व्या सप्रस्थितानि । तयत्तरवण मि-
त्वादि । तदन्तर बहवः आभियोगिकादेवावदेव्यय स्वकी कवे यथा स्वकर्मापस्थिते कसरवैक्रियकरवे योयशुपारम्भकैः स्वकी विभये यथास्वकर्मा-
पस्थिते विंभवे, सपत्तिप्रिः ककी स्वकीः निपादेरुपकरवैः शकदेवैर्द्र देवराण परतय सागतय पृष्टतः पार्थितय सभया ययानुपूर्व्या यथायद्वक्रमेण
सप्रस्थिता । तयत्तरवणमिन्वादि । तदन्तर बहवः सौधमकरपयासिमो देवायदेव्यय सयद्व्या यावत्तरण्यादिम्भस्य हरिभगेनेपिष पुर स्याप्रस्थि-
द्विषयकः प्रागुक्तस्त्रात्मापको प्राज्ञः तेन स्थानिस्थानि यामविनामवाहानि आरुहाः सतो गामतय यावद्व्यात् पुरत पाद्यतय शकस्य सप्रस्थिताः ।
अथयथा शकः सौधमकरस्यात्रियेति तथाचाह । ततः शकसेन प्रागुक्तकरपेण पशुभिः सांप निक्की रनीकैः परिधिसेन सयतः परिधृते

आष्ट्यणसहस्रमासए महडमहालदए पुरते अहानुपूर्वए सपठिण । तयागततरवण सकृदनेत्रत्य
परिष्ट्यल्यसुसजा सवालकारविभूसिष्यो पचग्रणिपाहिदणो जाव सपठिआ । तया
गततरवण बहवैः अजिउगीश्व देवायेदेयोतश्च सपठि २ कवेहि जात्र णितुगेहि सका ३ पुरतेअ भगतेअ

विशिष्टः अनकरपसुवबहुभीसहस्रपरिमिषिताजिराजः यातादुपूतविमयययनीपताकाठवातिद्वयकनितसुक्तः गगतममसमुक्तिखिखर
योअनसहस्रनुक्कित सकृन्महालपः सहेग्रभक्तः पुरतो ययानुपूर्व्या सप्रस्थितः । तदन्तर सकृपमेपय्यपरिखिद्यतानि सशय्यानि सवालद्वार

रवका आपापरकारुप अत नपय्यदेय गद्याक बिबे यशवासुसज सयमानयो सहित सधे अलकारे धिभूतित एहवा पांचकटक अर्ने पाचकटकमा
स्त्रानी पाथत् पात्वा । तिवारपद्धो यथा आशकातो देयता वर्वागना पाताः नै रूपबकरी यायत् आपापण ऊपकरवै करी साइत सौधमैरुगव आग
लि मातमैर् पृष्ठ येषासत्र अणुकर्ने चाल्या । तिवारपद्धो यथा सौधमैर्द्र देवसोकनायासी देवता देवागना सयश्चदिफरी सहिष पाथत् आपापवै

॥ त्रयोपेतः पूर्वव्यमङ्कारस्य षसपूज्यत्वेनकथमात् अथच कालरिक्तत्वेन विवक्षितवति भवीनरुत्तय तद्वगन्तारं यजमन्योरवमय तथायुक्त वभेज्य शष्टममोश
 सुख्यतसुस्तरात्ताकारो यस्य सतथा तत्रासुसिष्टः सुज्ञेयापकावयवा सकृद्वस्यर्थः परित्पुष्टःसुरशाब्जयापायाब्जप्रतिभावात् मृष्टवृक्षमृष्टः सुकुमारशाणया
 पायाब्जप्रतिनेत्र सुमतिदिष्टो । ननु त्रिपञ्चपतिततयाबाक सतयतेयापदद्वय २ मीक्षनेमकमपारयः अतएव शेषज्यज्यो गिगिष्टोऽतिशायी तथाऽनेका
 निवरादि यक्षुष्योति कुटभीनांनपुयताबानां चद्वयादि तौपरिमदितो अलङ्कृतः स्यासायभिरामयेति वातोवृषूतेत्यादिभिद्योषणद्वय व्यक्त तथा
 गम्यतममरतसप्तनुलिखत् सप्तपञ्चन् द्विचरयमानो यस्य सतथा योषमनश्चकनुरमसोऽतएवाह । अतिशयेन सहाभ् सष्टेद्व
 व्यजः पुरता यथापुण्या सम्यस्त्वितवति । तप्यजमित्यादि । तप्यजमनं सतप्य व्यजमनंनुसारिनेपथ्य वेप परिकक्षितः परिगृहीतोयैस्तामि तथासुसज्जा

थिजयत्रजयतीसमूचिता गगनतलमणुलिहंती पुरतश्चहाणुपुत्रीए सपठिस्था, तयाणतरचण छसन्निगार ।
 तयाणतरचण वइरामयवहलठसठिस्था सुसिछिठपरिघठमठ सुपइठिए विचिठे स्थणेगवरपचत्रणकुइनीस
 हइसपरिमहिष्ठाभिरामे वाठरु छायेजयत्रजयतीपसागच्छसाइच्छसकलिप तुगे गगनतलमणुलिहत्तसिहरे

[illegible]

म । पञ्चपायी ताराहो नियां बगलार्गी निगमनसम्बन्धी र्पणा स्तोत्रैवोपागच्छति । यथा वरदितानामराणां विद्याहोत्रस्य स्यात् । दृग्भावे राजपयेयाति न
 तुमष्टरव्यादौ तपयामयि एतेन सप्तपदेवलोकाधारमुत्तपुषिबीप्रतिष्ठितविमानमिच्छुनागत्येतस्तसः सत्वरबाभावेन सध्य गच्छेनेति, उत्तरिक्षे विज्ञाय
 मनेह युक्तमिति चेष्टाऽस्तु स्तोत्राय गद्यान्यतुयुक्तिर्सांगत्यश्च प्रष्टव्याः । उपागत्य च योदनगतसाधुस्त्रिभे योनिगतसाधुस्त्रिभेः क्रमेण गतस्य
 सत्त्वान्तिकमकुरैः । एतेन स्थावरस्थवरस्य विमानस्य पदस्यापठयाः क्रमाः कथयन्नेयुरिति शुक्कानिरस्ता अथपतन् अथपतन्तयोत्कृष्टया यायत्
 करवात् तुरिष्वाएवत्मादिपदः देयगत्या व्यतिष्ठन् २ तिर्यगसंख्येयानां द्वीपगमुद्राणां सध्यमर्थेन यत्रैव मन्दीधरपरद्वीपा यत्रैव तस्यैव पपुसे-
 व्रतश्चरानेदक्षिणपूय आग्नेयकोचवर्ती रतिकरपवत स्तत्रैवोपागच्छति इह स्थानां गद्याग्र्येनोक्त, अन्यथा मयचमसरोद्गारादिप पठ्यमागामा
 पूर्वोद्यजनगिरिविदिग्व्यवस्थितवापीद्वयद्वयंतरावर्हिः कोचयोः प्रत्यासत्तौ प्रत्येक द्वय २ ज्ञापेन तिष्ठता सप्तानां रतिकरपद्य तागा मध्ये वि

उवागच्छ २ हा जौयनसयसाहससीर्णह धिग्गहेह उत्रयमाणे २ ताएउक्किठाए जाव देवगइए धीइय
 यमाणे २ तिरिश्चमसरिकजाण दीयसमुद्गाण मप्लमप्लेण जेनेव णदीचरयरेदीवे जेनेव दाहिणपुरतियमिह्वे
 रहुकरपइए तेनेव उत्रागच्छह, एव जाचेवसरिष्वाभस्म यत्तत्तुपा णवर, सक्काहिगारेवत्तत्तु जाव तविष्ठ

सीपनंक्षरपसमप्यमप्ये न तां दिव्यां देवहिं यायदुपवशमानः २ मेनेय सीपन्मेस्य ऋणस्योत्तराहो निर्वोतमगः, तेनेय उवागच्छति ॥ उवाग
 स्य च योगमन्त्रतसाहस्त्रिर्दीवपरैरवपतन् २ तयोत्कृष्टया यावद्वेयगत्याव्यतिष्ठजन् २ तियगमन्त्रकमेयानो द्वीपगमुद्राणां सध्य मध्येन, यनेयम
 व्यतिष्ठमतो आवसतो २ यको जिह्वा असंख्याता द्वीपगमुद्रने मध्ये ए विविचयन्ने जिह्वा मदीधरपरतामै द्वीपमे द्विये जिह्वा अग्निज्जुष्मिना रतिकर
 पयसस्य तिहां आवह, इममेह सूर्योर्गदेवतानो यत्तव्यता रायप्रसेषीनादिर्द्धे तिरगशब्धी, यत्ततोविद्येय । सीपमन्त्रेनो अग्निकार कइवो, यायत्

न यावत् पूर्वाक्षः सर्वतरेन्द्रपञ्चकः अथ को यावत् । तरेन्द्रपञ्चकेन पुरतः प्रकृत्यसाक्षेन निगम्यमानेन चतुरशीत्या सामानिकसङ्ख्येयौ यौवत्कारयान् चक-
 दि चतुरासीति व्यापारकदेवतादीरुचि इत्यादि यावत् परिप्लवः सवद्यां यावद्वेदेक यावत् कारकात् सङ्ख्युत्त एवत्यादि प्रागुक्त यावत् सीपमेक
 कृत्तस्य मध्य मध्ये न तदिष्ट्यां देवहिं यावद्वेदयात् विष देवज्जुह विष देवाबुनाव इतिपदः सीपमेकस्यवासिनां देवाना मुपब्रशयन् २ यदेव सीप

पामद्वेष्टा अहाणपुष्टीए संपठिस्था । तयाणतरचण बहवेसेहम्मकप्पवामी देवायेनेधीनुंथु सच्चिद्दीए
 जाव तुकुतःसमाणा मगातेस्य जाय संपठिमा ॥ तएण सेसङ्खे ३ तेण पचाणीस्यपरिस्सङ्खेण जाव माह
 दसएण पुरे पक्खिज्जमणेण चतुरासीए सामाणिंथु जाव परिसुंहे सच्चिद्दीए जाव रंघेणं साहम्मकप्पस्स
 मस्रमस्रेण तदिषु देवाहि जाव उवदसेमाणे २ जेणेव सेहम्मस्स कप्पस्स उत्तरिहे निज्जाणमग्गे तेणेव

विभूविदग्नि पक्ष्मानीकानि, पक्ष्मानीकाधिपत्यस्य, तदनन्तर बहव धानियागिका देवाख्यस्य स्युः २ कुर्याद्वेद्यन्त देवराज
 पुरतपनार्नेतस्य पादतस्य पचा० ॥ तदनन्तर बहवः सीपमेकस्यवासिनोदेवाद्य देव्यस्य सर्वस्यां यावदाहुताः सन्तोसागतस्य यावत्स गत्य
 ताः । ततः सस्रकलनपक्ष्मानीक परिचितेन पादमन्त्रेन्द्रपञ्चकेनपुरत प्रकृत्यसाक्षेन चतुरशीत्यासामानिकसङ्ख्येयौ यौवत्परिवृतः सर्वस्योपावद्वेष्ट

याहने चक्ष्यायका मार्गेपूठे यावत् चात्मा । तिवरि ते सीपमेन्द्र तेह पूर्वाक्ष पाचकटक सीपप्रर परिवर्त्यो यावत् महद्ग पञ्चम आगलि चासङ् ।
 सङ् यवे चतुरासीद्व्यार सामानिक देवताए यावत् परिवस्यायका सवस्रद्वि करी यावत् रवेकरी सच्चितपको सीपमेदेवसोक्तने मध्ये मध्ये विविचय ने
 ते देवसम्बन्धी देवतामो अस्मि यावत् सीपमबासी देवताने त्रिबाहता २ चको जिह्वा सीपमे देवताकनो उत्तरदिशिना निर्याचनागदे नीकलबाओ
 मायर्गे विहा आवह आर्भीने योवनसङ् प्रभाव भियह्मे योधातिज्जहूप यविकरीने हठो आहोपयको त्रेहवी कलहो यावत् देवसम्बन्धी भविकरीने

त्म । यद्ब्रह्मण्यौ तदाह । नियोक्तमार्गो निगमसम्बन्धी पंथा स्तोत्रेयोपागच्छति । यथा धरपितामागराखो विद्याहोःसुप्रकाः ति दर्शनाद्यै राजपयेयाति न
 तु नष्टरज्यादौ तयापमपि एतेन स्वप्रदेवलोकाधारवतपूषिषोप्रतिष्ठितविमानजिरुद्रमःस्यत्येतस्ततःसखरद्याभावेन सध्य मध्येनेति उप्तारिखेविज्याय
 मगोदयुक्तमिति चेद्याह स्तोत्रागमसागस्ययुक्तिसांगत्यप प्रष्टव्याः । उपागत्यप योजनशतसाधुःखिने योजनशतप्रसाद्येयिष्यैः क्रमेरिय गतव्य
 उत्रातिष्ठमकूयैः । एतेन स्यावरस्वरूपस्य विमानस्य पदव्यासरूपाः क्रमाः कथनवेयुरिति शकानिरस्ता स्यवपतम् अयपतन्तुवात्कृष्टया यायत्
 करणात् तु रिष्यायइत्यादिपदः देयगत्या व्यतिव्रजन् २ तियेगवक्येयानां द्वीपसमुद्राणां मध्यमख्येन यद्वैय मन्दीश्वरयरद्वीपो यत्रैव सस्यैव पपुषे-
 ब्रमभ्यजादेष्टिबपूषः आग्नेयकोयवर्ती रतिकरपवत सत्रैवोपागच्छति इदं स्थानोपागच्छति इदं स्थानोपागच्छति इदं स्थानोपागच्छति इदं स्थानोपागच्छति
 पूर्वोद्यन्ननिरिविद्विग्यवस्थितवापीद्वयद्वयोतरासबहिःकोचयाः प्रत्यासृती प्रत्येक द्वय २ जायेन तिष्ठता मष्टाना रतिकरपद्य सानां मध्येदि

उवागच्छ्छ २ सा जौयणसयसाहस्सीएहि विगगहेह उत्रयमाने २ ताएउक्किठाए जाव देयगइए धीइय
 यमाने २ तिरिष्यमसस्किज्जाण दीयसमुद्राण मस्रमस्रेण जेणव जदीसरयरदीवे जेणव दाहिणपुरतियमिह्वे
 रहुकरपवइए तेणेव उयागच्छ्छइ,, एव जाचेवसरिष्याभस्त वत्तइया जवर, सक्ताहिगारोवत्तइया जाव तदिह्व

सौचमंकरपस्यमध्यमख्येन तादिव्यां देवहिं यायदुपवशमानः २ येनेव सौचमस्य क्लृपसीसुराहोनिर्माणमागः, तेनेव उवागच्छति ॥ उवाग
 त्वच योजनशतसाहस्त्रिवैविपरेखपतन् २ तयोक्तुष्टया यायद्वेवगत्याव्यतिव्रजन् २ तियगमक्येयानां द्वीपसमुद्राणां मध्य मध्येन, यनेवम
 व्यतिक्रमता छावतो २ यको त्रिठा असख्याता द्वीपसमुद्रने मध्ये २ विचिषइने जिह्वा मदीश्वररजाने द्वीपने विदे जिह्वा अग्निब्रूयिना रतिकर
 पर्यंतसइ तिहां आवइ, इमजेइ दूयोमदेवतानो वक्तव्यता रामप्रसेजोमाहिर्दे तिमजोबधी, एतस्तोविशेष । सौचमंकरनो अघिकार कइवो, यायत्

न यायत् पूर्यात्तः सर्वोन्नयेन्द्रप्यत्र यत्र को यायत्तः भवेन्प्रप्यजेन पुरतःप्रकल्पयागेन निगम्यमानेन चतुरङ्गीत्या सामानिकसहस्रैः योवत्कुर्यात् ७८
 दि चतराङ्गीति आपरकदेववासीरसदि इत्यादि यायत् परिपुतः सवर्गा यावद्रवेण यावत् कुर्यात् सवर्गसु एहत्यादि प्रागुक्त प्राङ् सौपमेन्य
 चरपस सप्य मध्ये न तादित्या देवदि यावच्छ्रुत् दिव देवसु दिव देवानाव इतिपदः सौपमेनस्यवामिना देवाना मुपदशापम् २ यत्रैव सौप

यासद्विष्म अहाणपुष्टीए संपठिथ्य । सयाणतरचण सहवेसाहम्मकप्पवानी देवायेदेवीनुथ्य सविहोए
 जाव दुरुठासमाणा ममादुथ्य आय संपठिआ ॥ तएण सेसक्को ३ तेण पचाणीथ्यपरिक्कमेण जाव माहि
 वप्पएण पुरत पकिटिस्समपेण चउरासीए सामाणिथ्य जाव परिक्कमे सविहोए जाव रवेणं साहम्मकप्पस्स
 मप्पमप्पेण सविह देवाहि आय उयवसेमाणे २ जेणेव सोहम्मस्स कप्पस्स उत्तरिह्मे निज्जाणमग्गे तेणेव

विमूचिद्वानि पक्ष्मानीकानि, पक्ष्मानीकविपतयश्च, तदनन्तरं यश्च आन्निपागिका देवादेव्यश्च सवर्गः २ रुचैर्यौवप्रियोनिः शम्भदेवश्च देवराज
 पुरतचमार्त्तस्य पादतत्तव यथा ॥ तदनन्तरं यश्चः सौपमेनस्यवामिनीदेवाश्च देव्यश्च सवर्गः यावदाकृताः सन्तोभागतय यायत्तव गत्य
 ताः । तताः स्रक्कसुनपक्ष्मानीक परिचिहेन यावत्तदेन्द्रप्यजेनपुरत प्रकल्पयागेन चतुरङ्गीत्यासामानिकसहस्रैः यावत्परिपुतः सवर्गः यावत्तदेव

बाहने चठ्यापका मार्गेपूठे यावत् वात्सा । तिवारे ते सौपमेन्द्र तेह पूर्वोक्त यावत्कटस चापपर परिपुतयो यावत् यश्च च्चत्तव आगति चासह ।
 तह यदे चतरासीहमार सामानिक देवताए यावत् परिपुतयापका सवर्गदि करी यायत् रयेकरी सवितथको सौपमेनदेवलोक्तने गप्ये मप्ये विचियह मे
 ते देवसम्बन्धी देवतानो क्वदि यावत् सौपमेनवासी देवताने विपादतो २ यथा चिदा सौपमे देवलाकलो उत्तरदिशिना निपोकभागदे भीकसवाभो
 भावर्त्ते तिरा जावह आधीने योजनसह मजाह निप्रह देवाविकइरूप नविहरीने इठो आनभोपयको तेहको उत्तरी यावत् देवसम्बन्धी गविहरीने

नवादिभ्यः देवद्युतिं शरीरभरवद्विश्रासेन तथा दिव्य देवानुभावं देवगतिं प्रकृतापादेन सद्यदिव्य यागविभाग प्राप्तकामक कबूदीपपरिमाण-
 नूनविश्रारायामनरणेन प्रतिशङ्कन् २ सकृपिण् सविप्रकृति ततीययायच्छुधौ जेवेय जमुदीयेदोवे जेवेय भरवेवासेइति याज्ञकः । तत्र पूयन्नि-
 सायानप्रतिरूपकेवासाः शकस्योक्तो उपराध्या कोपामुत्तरइत्याह । तस्य सङ्घः सदेविदसदेयरको इत्यादिप्राप्तः । अथशुक्रः किमकापीदित्याह । न-
 तस्य सेवय देविदे देवरया शतुरकोशइत्यादि कथ्यः ॥ पावत्वरसपात्रं तु पूयसूत्रानसारेण कोष्य । यदबादीतदाह । समुद्रपुनेइत्यादि । न-

पुसात्यमे दिसीभाए चउरगुलमसपत्त धराजेशुल सदिष्टि जागविमाण ठवेहं २ हा अथहि अगमहिसीहिं
 दोहि अथीएहि गधक्षाणीएणय जहाणीएणय सन्ति ताठ दिष्टाठ जागविमाणानु पुरत्यिमिस्त्रेण तिसो
 आणपक्रिक्कएण पञ्चैरुहइ ॥ तएण सक्कस्स देविदस्स देवरयो चउरासीइसामाणिअसहस्सीठ ताठ
 दिष्टान् जागविमाणानु उत्तरिस्त्रेण तिसोत्राणपक्रिक्कएण पञ्चैरुहति । अथससा वंवाय देवीनश्च ताठ

वापागच्छति उपागत्य भगवत्सीयेकरस्य जन्ममरण तेन दिव्येन यागविभागेन त्रिकृत्य आदित्यप्रदक्षिणं कर्ताति कृत्वा भगवत्सीयेकरस्य
 जन्ममरणस्य उत्तरपौरस्त्ये दिग्भागे चतुरदुक्तसङ्गुलं करित्वेति तद्विषयं यागविभागं स्थापयति । स्थापयित्वा अष्टाभिरप्रमद्विधीभिः द्वाभ्या
 अग्नीकाल्यां गत्यग्नीमीकेन च नाट्याग्नीमीकेन च साहं तस्माद्विष्णुश्चाद्यागविभागान् पौरस्त्येन त्रिभोपागजप्रतिरूपकेण प्रत्यारुहति ॥ ततः शक्यस्य देवेन्द्र
 आठ अप्रमद्विपीं संहित वे कटक संहित गयर्वमइ कटक एने नाटिकने कटके करी संहित तेदिव्य यागविभागपकी पूयविचिने पगयालइ यइ नइ
 पाठोत्तरं । तिवारपल्लीं ते चौपमैयइ देवेन्द्र देवतानो राणाणा चोरायो इअर सासानिकं देयता तेइ देवमय्यथी यागविभागपकी उत्तरदिशइने
 पगयालिइ यइनइ पाठाउत्तरइ । अथद्युप याकवा देवता देवता देवयोगना तेइदिव्य यागविभागपकी बुद्धिदिशिने पगयालिइ पाठाउत्तरइ । तिवारपल्लीं

निगमनाविरहात् अतरोरतिकारपत्रो देहिबपूर्वः स्यादिति । ननु श्रीचम्पादेवतरतः शक्यः नदीधरद्वीपयावतरण मुक्तिमत् नमुनरसंख्येयद्वीप
 समुद्रातिङ्गनेव तत्रावननमित्युच्यते निगोबमाने स्या ऽप्युक्ततमस्यद्वीपस्य वा समुद्रस्य वा उपरिस्थितत्वेन समायमानत्वात्तत्राऽवतरणं ततश्च नदी
 प्रारभितगते ऽप्युक्तद्वीपसमुद्रातिङ्गनेव मुक्तिमत्तु । अथ दृष्टान्तायुक्त । एव चावेति एवमुक्तरीत्या येन मूर्धोमन्वयकल्पता यथामूर्धोम
 धीपनक्षत्रादवतीर्णं स्तवायमवीत्यर्थः नवरत्नय प्रेहः । शकाधिकारो वक्तव्यः श्रीचम्पादेवतः स्यैवाप्यः ॥ जावदत्त दिव्भ भित्यादि । प्रायोव्यस्त
 नवरं । प्रजनपावच्छेदो दृष्टांतविषयीकृतसूर्योमाधिकारस्याव्ययबुधमर्थः सचावयिर्विनामप्रतिषेधरूपयैतो वाप्यः द्वितीयमायस्यस्यो दिव्भ देयशुद्ध
 दिव्भ देवशुद्धाव इति परद्वयपारी । अस्मन्वायमर्थः । दिव्या देवद्विपतिवारसंपद सविमानयज्जघीषमक्षययानिदेयविमानानां नरीप्रोपवात्

देवद्वि जाव दिव्भजाप्यविमाण पदिसाहरमाणे २ जाव जेणेव भगवत्तु तित्ययरस्स जम्मणगगरे जेणेव
 नगवत्तु तित्ययरस्स जम्मजमवणे सेणेव उवागच्छुह ५ मा जगवत्तु तित्ययरस्स जम्मजमवण तेण दिव्भेण
 जागविमाणेण तित्सुत्ते। व्यायाहिणपयाहिण करेड २ मा भगवत्तु तित्ययरस्स जम्मजमवणस्स उप्पर

श्रीधरवराहीया, देवैव द्वाविबवीरस्सोरतिकारपर्वतः तैवेवतयागच्छति एव येन सूर्योभस्य वक्तव्यता, नवर द्वाधिकारा वक्तव्यः ॥ यावतां
 दिव्यां देवद्वि पावद्विष्य यान विमान २ प्रतिषेधरत्न २, यावद्यदेव जगवतस्तीपकरस्य जम्मजगरे, यदेव भगवतस्तीपकरस्य जम्मजगरे, तदे
 ते देवसम्बन्धी पासकजानव यानविमान उद्धारतो उद्येपता ५ बको पावत् जिह्वा भगवत्तु तित्येकरानु जम्मजगरे जिह्वा भगवत्तु तित्येकरानु जम्मजगरे जम्मज
 यनदे तिह्वां मावय माव्यीने मयवत तीर्षकरणा जम्मजमवणमिति तेह देवसम्बन्धी यानविमानां धरीने विषयकार विमाना यावाधी मदिष्टिबकरं करीने
 नवरत्न तीर्षकरणा जम्म नवरत्न २ यानकावह व्याजयुध जसप्राप्त सूर्यपरीबको क चरतीने विष ते देवसम्बन्धी यानविमान वापे यापीने

परसपदः पूर्वोक्तो ज्ञेयः तपोरुह्युपा धावत्करणात् तुरियाय इत्यादिपदः अतिव्रजम् २ यत्रैव सवरपदकर्म यत्रैवचागियेकशिशोः यत्रैवचागियेकशिशोः सन तद्वैजायगुति उपगत्य च सिद्धासनवरगतः पूर्वोभिमुखः सखियसङ्घतिः पालनयिमान च गृहीतस्त्रामिकस्य स्यास्यामिः पाश्चात्तिन समनत्रजगत् देयानामप्यनुयोगित्वाद्यभियेकशिलां धावद्गुणजद्वन्द्वसि सभाध्यते । अथशानेन्द्रावसरः । तेन कालेकमित्यादि । व-
स्तिन् कारो सुभवज्जिममममोत्तस्मिमममये विक्रमारीकृत्यामनराये । नन शक्रागमनाननरीये सर्वेयामिद्राकां जिनकृत्यामकेप युगपदेय ममागमना

पाणी वसमत्राहणे दुरिते उभरहुलेगाहिवदं अठावीसद्वयिमाणशससयसहस्राहिवदं अययययययधरे,
एव जहासकौ, डमणाणत्त महाघोसाघटो लङ्कापरक्कमे। पोवन्नाणिअहिवदं पुप्फत्तं विमाणकारी दस्किणिस्से
णिज्जाणमग्गे उभरपुरत्थिमिस्सा, रइकरवप्पत्तं मन्दरे समोभरित्तं जाव पज्जुवासड २ एव अत्रसिंठांय इदाम्मा
णिअप्पमा जाव अज्जुत्तंमि इमणाणत्त,, अउरासीहंअमोहं शान्नग्गी मत्तरीण मठीअ ॥ पम्माचत्तालीसा तीस्सा

युभवो पाद्यवाद्यानोरुपकुसुतः । एक शक्र पुरतावत्सपाणिः प्रगच्छति ॥ ततःसद्योः दवन्त्रादेयराजः अन्येयबुभिमयगपतियागमत्तरुपीति
यिद्वैनागिर्द्वे देवीनिश्चादौ सपरिवृतः सर्वार्थोपायकादितेन तयारुह्यया यायत् अतिव्रजन् २ यत्रैव मन्दरः पयतः, यत्रैव परइकयन्,
यत्रैव अ जपकशिना, यत्रैवाभियस्य सिद्धासन, तत्रैवोपायकत्ति सपागन्त्य सिद्धासनवरगतः पूर्वोभिमुखः सनिपसङ्घति ॥ तस्मिन्काले तस्मिन्
वासनाय यिमाणना माचानो स्वामा रज रक्षित आकाशनी परइ निमल यस्मन्ना परखडार इखिरोत्तेजिन मीने, तिमकइया एतलो यिद्यप महापोय
नामइ घटा लपूपाकमनामइ पाला कटकनो स्वामी पुव्यकमार्ने यिमाणता करणइार दक्षिणदिशिनी निकलयानी मार्गे इशानकोणनो रतिकर
पवत मरुपवतइ आवइ यावत् भगवन्तनी सेवाकरे । इम सौपर्नेश्वरीपरि अयम्येय याकतापचि इदं कइया यावत् अश्रुतद्वलग । एतलो यिद्येप सौच-

बुद्धिमाधपुटविशेषः तेन गच्छति एकः शब्दः पटव आतपत्रं छत्रं धरति द्वीपकायुजयोः पार्श्वयोः पततोत्तरेषु कुन्तः एकः शब्दः पुरतो यज्ज
 पादिः नन् प्रकपति निनेमपति आत्मानमिति शेषः । अथ च सत्यपि सामानिकादिदेवपरिचारेयद्विदस्य स्वयमेव पथ
 उपबिबुधवत् तत् प्रिजगद्गुरोः परिपूर्वसेवाभिप्सुत्वेनेति । अथ यथा श्रुको विषादितस्यानमाप्नोति । तथा आह । तएष सेनको इत्यादि । ततः
 सगको देवैर्दो देवराजा अत्येव बुभिक्षेन पतिवानमनरव्यातिरकैवानिन्दे देवे देवीमिव साद्रे संपरियुनः सुवर्णमायतकरणात सद्युज्जुइए इत्यादि

स्केत्रकरोति, एगेसक्के पुरत्तं सज्जपागो पक्कहुड ॥ तएण सेमक्को देविदे वेवराया अस्से हि यज्जहिं मवणवड्ढवा
 मनरजाइसवेमाणीएहि देवेहि देवीमिच्छ सस्सिहीए जाय नाइएण साए उक्किठाए जाव
 वीइवयमाने २ जेजेव मदेरेपसए जेजेव अनिसेस्यसिहा जेजेव अनिसस्यसीहासणे तेजेव
 तथागच्छइ २ हा सीहासगधरगए पुरत्याजिमह मगिगय्ये ॥ तेणकाळेण २ हज्जाणे देविदे वेवराया सुल

बभुविपरितो एव यवारिकुमाय्यः यावद्व्याधिपुस्याचित्तव क्कभावि अत्रदेव मुप्रिये । श्रुकोनाघादेवन्ना देवरात्रः भवततसाय २ रस्स अन्नम
 दिनां करिष्यामि ततपुत्राचिननेतव्यमिति कत्वा आबस्यापि नीदराति इत्वा सार्धं करप्रतिठपक विक्रमेति विबुध्य तीपकरानातुः पार्श्वे स्थापय-
 ति स्वापयित्वा पक्ष्मशाने विबभुति विबुध्य एकः शब्दः भगवन्त मीर्धकरं करतलपुटेन पशहति । एकः शब्दः पुरुतः आतपत्रपत्ते, द्वीपका

त तेद्वी पारुटीगति करो यावत् जाता जातो यथा जिह्वा नेरुपयेत जिह्वा पञ्च वगमाने जिह्वा नेकतो चोर्ध्वं वगवत् जिह्वा अभियेन करवान
 वसाहे जिहो अभिवच विहासण छे, जिह्वा आवाह आत्मीर्ने जिहासणने चिर्ने पूवदिशि पाहणो जेषइ ५ तिके कात्तदे तिके वगइ इंशोने न्नाने देवेन्द्री
 वदितागो रावा सन् आमुप छेई हावमो जेइने नृपजन्तू पाहण के जेइने देवतागो इन्न नेकवको उतरदिशिना, उव साकतो अविवतिहातु आदि

परसपः पूर्वालो जैव तयोवृक्षया धावत्करणात् गुरिणाए इत्यादिप्रहः व्यतिव्रजन् २ यत्रैव यद्वरपदैतो यत्रैवपद्वजन् यत्रैववागिप्यक्रिष्टस्य
यत्रैववागिप्यक्रिष्टस्य तत्रैववागिप्यक्रिष्टस्य सिद्धासतवगतः पूर्वोभिमुखः सखियकृतिः । पालकविमानं च गृहीतस्त्रामिकस्य स्यात्त्रामिनं
पाद्वारिखनं तनमत्रजना देवानामप्यनुयोगित्वावभियेकशिक्षो यावदगुणजद्वृद्धिदिति सुभाष्यते । अथशानेन्द्रावसरः । तेन कालेकमित्यादि । त
स्मिन् काले सुभयन्तिमजमकेतस्मिन्समये दिक्कमारीकृत्यान्तराये । नमः शक्रागममाननरोये सर्वेयामित्राणां त्रिमकल्याणकूपं युगपदेव समागमना

पाणी वसन्त्राहणे दुरिडे उभरदुलोगाहिबह्वं अथवीसद्विमाणश्राससयसहस्साहिबह्वं अथरथरथयथधरे,
एव जहानकृते, इमणाणत्त महाघोसाघटो लज्जपरक्कमे । पोवन्नागिअ्याहिबह्वं पुष्फन्तं विमाणकारी दुरिक्कणिस्से
णिज्जाणमग्गे उभरपुरत्यमित्ता, रइकरववुत्तं मदरे ४मोभरित्तं जाव पज्जुवासड्ढं २ एव अथसिंठांथि इदंजा
णिअग्गा जाव अज्जुत्तंमि इमणाणत्त,, अउरासीहअग्गोत्तं छात्रन्नगी मसरीअ मठीअ ॥ पय्याचत्तालोसा तीस्सा

युमपो पाद्वपाद्यामराक्षपकुठतः । एकःशक्रः पुरतावत्तपाधिः प्रगच्छति ॥ ततः सयक्रोः दवन्त्रादेवराजः अन्येवदुभिन्नयगपतिवागमन्तरत्न्यीति
विरहैसागिबह्वं देवीमिदसाहं सपरिवृतः सर्वेयायावत्तादित्तं तयावृष्टया यावत् व्यतिव्रजन् २ यत्रैव सन्दरः पयतः यत्रैव पयइकपन,
यत्रैव अ जपकशिक्षा, यत्रैवानियस्य सिद्धासत, तत्रैवोपागच्छति उपागन्त्य सिद्धासतवगतः पूर्वोभिमुखः सखियकृतिः ॥ तस्मिन्काले तस्मिन्

वीसलाप विमानना बाचानो स्वामा रज रचित आकाशनी परइ निमल यस्तना घरखर इच्छिरीतेजिम मोरसै, तिमकृष्टया यतलो यिश्चप मवापोय
नामइ घटा लपूपाकमनामइ पाला कटकनो स्वामी पुप्यकनार्त्ते यिसामना अरखरार दक्षिणदिशिनी निकलयानी मार्गे इशाभकोणनो रतिकर
पवत मरुपवतइ आवव यावत् भगवन्तनी सेवाकरे । इम सीयर्गन्नगीपरि अवयोप यावतापचि इद्र कइया यावत् अथ्युत्तंलज्ज । एतलो यिश्चोप सीय-

रन्त्यस्य जायमानत्वात् । यत्र बुद्धे शब्दान्नान्नान्तरीयमीशाभेष्टागमनमुक्तं तन्मन्त्रमेवैव सूत्रव्यवस्य सुभवात् ईजाभादेवेष्टो देवरात्रा भूभर्पादि त्वं पश्य-
वाचनः सुरङ्ग उतराह सोढाप्यिति । मेरीकतरतो ऽस्यैवाप्यित्यात् प्रष्टुं विशनिविमामाभावात्तन्मन्त्रादप्यिति । एतज्जामिनिभसानि प्रमृष्टरवस्त्रादि

धीमानुसमदृस्ता १ एए सामाणिज्याण, यप्रोसठाधीसात्रारम सुहवतर।मयमदृस्ता ॥ पण।बम।लीमातरनु

सकय इक्षानो देवेन्द्रादेवराजः भूतपावित्रं वनबाह्वनः सुद्रेन्द्रनराह सोकापिपत्तिः अष्टायिग्रन्थिभिमानवासिग्रन्थसहस्राधिपतिः अरभ्याम्यरवस्तु
पत्तिः एवं यथा शक्रः इ इदमानात् नरापावापण्डा संपुषाकापिपत्तिः पुष्पायिमानकारी दक्षिणाभिर्याणमागः वज्रपीर-

[illegible]

पहल में ८७ हजार चालसीक देव हंकाजन्में ८२ बरखसामानि दिवनत सुनारैन्न ३१ हजार सामानीक नरेन्न मेँ ३० हजार अफेन्न नेँ ६० हजार साविदेन्न नेँ ५० हजार मुझेन्न नेँ ४० हजार सामानीक सहकारेन्न द नेँ बीष हजार माकोवेन्न १० जें सीध लपरकार कणुतेन्न १२ जें १० हजार

—

स्वस्त्या प्राकाशकत्वात् विरति यः स्वतया एवं यथायकः सीपमेव साधयन्ति इदमत्राभावात् विशेषः सहाचोदापटा लपुपराजम-
 नानापदास्यनोदाचिपतिः पुष्पकानाविनाशकारी दक्षिणानिर्वाणानिः उत्तरादीरगत्यारतिकरपवतः मन्दरेसमवसृतः सुसागतः यायत्यवात् भगवत
 तित्वपर तित्वपरमाय तिरुत्तो जायादिकवयादिकं कर इ करितः व इ इ कसह वदिना कसमिना कसुसगणे कसममाखे अभि-
 मुद्वेविषयं पञ्चसिखेति पर्युपास्ते । अथातिवेद्येऽवशिष्टानां समत्सारवाग्नाणां वक्ष्यमाणः । एवं अयसिछाविद्वत्यादि । एय सीपमेवशानेन्द्री-
 त्यामयप्रियाऽपि इन्द्रा देवानिकानां मखितव्याः । सायदप्यनद्र एकादश्यादशकः पः अपिनिरिति । अत्रयोविशेषस्तमाइ । इय नामास्यं भेद वतु-
 रगतिः सवत्यावि शकस्य अयोतिः सवत्यावि समसकमारगद्वस्य मयसप्ततिनेन्द्रस्य वः समुचये । पट्टिप्रलेन्द्रस्य
 वः प्रावत् पञ्चशतकेन्द्रस्य अत्वारिगुणकेन्द्रस्य त्रिमासवत्यारेन्द्रस्य विशतिरासतमासवत्यकशपत्रिकेन्द्रस्य दशमवत्याखाप्युतकशपत्रिकेन्द्रस्य एते-
 सस्याप्रकाराः सामानिकानां देवानां क्रमेण दशकशपत्रसंज्ञापनागिति तेन उत्तरासीयमाभाषिष्यमाइसीयमित्येतद्विषयवस्थामेऽतीर्तद्वालापक
 असीयमानाः पिण्डसाइसीवनिन्वाग्नाभिज्ञापो पादः । तथा सीपमवशेन्द्रः त्रिगुणः इत्यानेऽष्टाविगितिलखादि युव सनत्कमारद्वेदग माइन्द्रे
 छष्टी वस्तुनाके अत्वारि तथा सातके पञ्चाशः सवत्यावि एव शक अत्वारिगासवत्यावि च समुचये सवत्यरे पटसवत्यावि आगतमाकतकश्य

सहस्रमा सहस्रवार ॥ १ ॥ स्याणय पाणयकप्ये चत्वारिमयारयाञ्चु गतिगु ॥ एणयमाणाग इमेजाणयिमाण
 कारीदृश २ त० पालय १ पुष्कय २ सोमणेन ३ भिरियच्छेअ ४ पाटयात्रस्ते ५ जामगमे ६ पीडगमे

रत्योरनिकरपवनः मन्दरे समवसृतः यावत्पर्युपास्ते इति २ एव अत्रशिग आविभ्र्वाभाषितव्याः यावत्पर्युपास्ते इदमामास्य । उत्तरगोनिर-
 स्वाभानीक एव सस्या सामानिक देयता सीपमेवनेन अतापसाय विमान इत्यानेन्द्र २ ने २८ लाय भक्त कुमारन्द्र १२ लाय माइन्द्र ८ लाय द्रष्टव्य
 त्यइ ४ लाय विमान सातक १ पञ्चास हजार महाशुक्ल ४० हजार सवत्यार देयलाक ६ हजार विमान १ आगत प्रावस मे देवशोफयइने अपार से

योद्वयोः समुदितयोश्चत्वारिंशतानि अष्टाष्ट्युतयो स्त्रीविशतानि एते विभागानसंख्याप्रकाराः धानविभागविकर्षकाश्च देवाइते यस्यभावाः ३०-
 ब्राह्मे क्रमश्च । तद्यथा । पालकः १ पुष्पकः २ श्रीमन्तः ३ श्रीवदः ४ ब्राह्मणः ५ काम्यः ६ प्रीतिगमः ७ सामारमः ८ मिमन्तः ९
 भवतो १० इति । एषान्यनुवक्तव्यं त्रैलोक्ये पंचानां २ साम्यमाह । श्रीपञ्चकानां श्रीपञ्चदेवलोकोत्पन्नानां । यद्यमद्यपि ज्ञेयम् । तथा
 नमनकनारकाणां मृष्टलोकाणां महामुद्रकाणां आनतप्राक्तकागानिन्द्राणां यदुवदन सलकालवर्षीन्द्रायेत्या सुधाया पटा इतिमगमेषो यदात्मनो
 काचित्पतिः श्रीनराज्ञानियोक्तमूनिः इतिचपीरत्यो रतिकरपर्वतः, तथाइमानकानां भारेगुल्लीतकसहस्रारामृतकानाश्च इन्द्राणां महामोपापटा ल
 पुपराकनः पदात्मनोकापिपति इतिबोभियोजनार्गः उत्तरपीरत्योरतिकरपर्वतः धनितिवास्यासकारे पयदोऽभ्यतरमप्ययास्तृपाः यस्य यावदेव
 देवा प्रजाकानवति तस्यतावत्प्रमाणा यशोवीथानिगमे तथाहया । तदौच यक्रस्याभ्यन्तरिकाया पयाद् १२ सहस्राणि देवानां मध्यमाया १४ सहस्राणि
 बाध्यायां १६ सहस्राणि ईशानेन्द्रस्याद्यायां १० सहस्राणि द्वितीयायां १२ सहस्राणि तृतीयायां १४ सहस्राणि समतुल्यारोग्रस्याद्यायां ८ सहस्राणि
 द्वितीयायां १० तृतीयायां १२ सहस्राणि । एवं भारेगुल्लय क्रमेण ६ सहस्राणि ८ १० सहस्राणि ४ ६ सहस्राणि लीतकेन्द्रस्य २४ ६ म

७ मन्थोरम ८ विमल ९ सप्तर्जनर्ह १० ॥ १ ॥ साहस्रगागसम्भकाराण यन्त्रोऽष्टागण मन्त्रासुक्ताग
 पाप्मयगाग हन्ताय सुधासाधटा हरिणेगमेसी पायम्राणिआहिग्रह उम्रनिस्त्राणिआणममी दाहिणपरित्यमि

यानिद्विमसतिः सप्तर्ध्वः ॥ पञ्चायस्यत्वारिंशत्त्रिंशत्सहस्रसहस्राणि १ एतथाभानिकानां त्रिंशत्सहस्रसहस्राणि २ एतथाभानिकानां त्रिंशत्सहस्रसहस्राणि ३
 इत्येव पञ्चायस्यत्वारिंशत्सहस्रसहस्राणि ४ आनतप्राक्तकतकपयत्वारिगानामप्युत्तरीति २ यानि विभागानानि इते यानविभागकारिणोदेवा

विभाग आरभ्य अप्युन एव देवलोका ३० त्रिंशत् ये विभागनो यथाः इत यान विभागना त्रिंशत्सहस्रार देवता श्रीपञ्चदेवता ना पालक १
 पुष्पक २ श्रीमन्त ३ श्रीवद ४ काम्य ५ प्रीतिगम ६ सामारम ७ मिमन्त ८ भवतो ९ पालक १० श्रीपञ्चदेवताकानां यन्त्रोऽष्टागण मन्त्रासुक्ताग

इत्यादि मुक्तेन्द्रस्य १ २ ४ घट्टादि सङ्ख्यादि सङ्ख्यादि ५०० अंतादि २० अंतादि आगतगमाद्यनेन्द्रस्य २ अंतेमात्रे ५ अंतादि १० अंतादि आगतगमाद्यने-
 द्रस्य १ अंत अंतेमात्रे ५०० अंतादि । इत्यादि सप्तविंशत्युक्ते तिबद्धपरिसाच्चनित्याद्याशापके यथासंख्यं प्राप्याः । अङ्केयागमा द्वैवीपयस्त्रयं प्रोच्यभि-
 त्तमादिपूजयि श्रीमन्नयनिरिवादिः स्यादश्व इत्यसौ जंबूद्वीपप्रद्वसिगप्यगतापयिनि निरूप्यगानिजिनक्रममाभिपेक्ष्यगृहये जातुमिति शयातदनुया
 वित्तेन न तत्त एतत्संख्याः संनरुद्धाश्वाः सर्वेया मिद्राबां स्वस्वनायानिकम्पयन्तु गुरुः अर्तवेत्यं ययुक्तेप्रगिशाप्याः । अथवरपठरासीषु आप-
 ररक्तगुहसाङ्गरीषु अथवररक्तदेवमाङ्गसाकं अथवररक्तपत्तरीषु आपररक्तदेवसाङ्गरीषु आङ्गेनसु इत्यादि । तयायानविगानानि
 नर्तव्यां योत्रननतमद्विक्तीकोक्तानि उपल्येन स्वविमानप्रमाणादि इदस्य स्वस्वविमान मोचनीवतसकादि नस्येवममात्र पञ्चगतयोच्चनादिक येया

स्वे रङ्गकरपञ्चग हुञ्जागगाहि दलतगसहस्रारसु अुगाण हुटाण महावासायटा। लङ्कारक्तेमोपापत्त।णीअ।
 द्विशद्वदस्किगिस्त्रिगिज्ञाणमग्ने उन्नरपुरत्यभिर्द्वैरुकरशपञ्चग परिसानुण सह।जीशभिगमे, व्यापररका सामा
 निअचउगुमा सञ्चसि ज णविमाणा सञ्चसि जे।अुगमयमहसमोधिस्त्रिया। उञ्चने ण सत्रिमागप्यमाणा

तद्यथा पालकः १ पयकः २ श्रीमन्मसः ३ श्रीवरसय ४ नग्यायतोः ५ कामगस ६ प्रातिगसः ७ मनोरसः ८ विमलः ९ मधवतोमद्रः १० ॥ श्रीचम्पका
 की, ममरकमारकाकां, प्रमसाककाकां, महाशुककाका, प्राकतकाणानिभ्रानां, मुपायाधरपद्मरिबेगमेयी पदात्यनोकाचिपतिः श्रीनराहानि
 कना २ प्रम देयवाकना ३ महाशुकदेव साकना ४ प्राकत देवलोका ईद्वमव इन्द्रन सुयीपानार्जे यटा। अरिबेगमेयीनामव पाणा कटकतो स्वायी
 सप्तविंनि नाकलवाना भमि अग्निदूकना रतिकर पञ्चत तथा अशान नादेम्य नांतन व सङ्खार ४ अञ्चुत ऐवलोकाभेन्द्रगव महा घोया नामे
 चंटा। सपुपराकगर्जामव पालिआत पटकनो स्वामी दचिच विजिगा नीकलयाला नागे प्रयांन काचिगो रतिकर पञ्चत अम्यन्तर गप्य बाह्यपवदा

योद्वयोः समर्पितयोः सत्कारिणानि अरुणाप्युतयो स्त्रीविद्यमानि एने विमानानीसस्याप्रकाराः पाणविमानविकार्युः काय देवाइते वस्त्यभाषाः श्र-
 मा दे क्रमः । तद्यथा । पाणकः १ पय्यकः २ सीमनसः ३ श्रीवरसः ४ पाः समुद्रये नद्यावतोः ५ कामगमः ६ प्रीतिगमः ७ नानारसः ८ विमलः ९
 मलता १० इति । अयम्यनुकश्य द्वयु कोनटि र्कारेण पदानां २ साम्यमाह । सीमनकामा सीचर्नदेवलोकात्पक्रानां । एयमयपि श्रेय । तथा
 समतकुमारक को पुष्टलोकादना महापुष्टकामा आणतमावतकालानिभूया मनुयवन सकालयतीश्वरपेयया सुपाया चंटा इतिगमेयो पदात्यनो
 काचिवतिः श्रीनराज्ञानियोक्तृनिः इतिचयोरस्त्यो रविकरपवेतः तथाइज्ञानकालां नाहेभूजांतकचइआराप्युतकामाच इन्द्राजी महायायाचटा ए
 पुपराक्रमः पदात्यनोकाचिवति इतिबोनियोक्तृमागोः उत्तरयोरस्त्योरतिकरपवेतः अनितिवान्यासकारे पपदोऽभ्यंतरनप्यवास्तृपा यस्य यायवेव
 द्वा प्रमाकाभवति तस्यतावदप्रमाका यवाबीबानियने तथाप्यः । ताद्येव शकस्यार्थनरिकाया पर्येदि १२ चइआवि देवानां मध्यमाया १४ चइआवि
 वाद्यायां १६ चइआवि इधामग्नस्याद्याया १० चइआवि द्वितीयायां १२ चइआवि ततोयाया १४ चइआवि समतकुमारैन्द्रस्याद्यायां ९ चइआवि
 द्वितापयो १० ततोयायां १२ चइआवि । एव नाहेभूयस क्रमेण ६ चइआवि ८ १० चइआवि ४ ६ ८ चइआवि सांतकेन्द्रस्य २४ ६ म

७ मजोरस ८ विमल १ ससुर्नर्ध १० ४ १ ॥ साहस्रगागसुनक माराग यजलेष्टुगाण महसुक्ताण
 पाणयगाण हुनाण सुधासाघटा हरिणेगमेसी पायम्राणिआहिशुठ उम्रगिस्त्राणिआगममी दाहिणवरत्यमि

मानिद्विमसति । सप्तति ८ कर्त्तुः १० पय्यकः सत्कारिणानिभूयावि १ एतवानाभिकामा द्वाविशसुविशति द्वीवशाटी २ अत्वारियतस-
 इत्य वि पय्यकः इत्यागारित् वट्पचइआवि ॥ आणतमावतकपेयवत्कारिजनाप्यपुनेजीवि २ यमानि विमानानि इने यानविमानकारिचोदेवाः

विमान कारव आप्युन एव देवलोका ३० विस्व ये विमाननो सत्या इव यान विनांभना विजुनवहार देवता सीचर्नत्यादिक ना प सक्त १
 पुय्यक २ सीमनस ३ श्रीवरस ४ नद्यावतो ५ कामगम ६ प्रीतिगम ७ नानारस ८ विमल ९ विमल १० सीचर्नदेवलोका ११ उम्रगिस्त्राणि १२ पुनारदेवलो

योद्धव्योः समुदितयोः पत्वारिचनानि अरकाप्युत्तयोः स्त्रीविश्रुतानि एते विषयानामर्थव्यापकाः। यानविधानविकर्तुं काय वेयाहने अल्पभाषाः ७-
 आदि ज्ञेयः। तद्यथा। पातकाः १ पुण्यक २ चीननसः ३ जीवरसः ४ वः समुद्रये नद्याधत्तः ५ कामगमः ६ प्रीतिगमः ७ मानारमः ८ विमलः ९
 प्रवता १० इति। अप्यन्यत्र नृप कोनर्दि कारेव रचना २ साम्यमाह। सीपमेकानां सीपमर्देवकोलात्पञ्चामा। युद्धमपि ज्ञेयः। तथा
 नमत्कमराक कर्तुं युध्यलोकानां मङ्गलमुद्रकाणां आनतमाकृतवानाभिन्नुर्वा कुरुवदन सवकासवर्तस्त्रापेक्षया सुयोया घटा इतिगमैषो यदात्यमो
 काः विपतिः। श्रीनराधामिर्बन्नुनिः इतिवपीरस्यो रतिकरणैवैव, तदावधानकानां भाहेगुर्वातकसहस्रकाराप्युत्तकानां च इन्द्राणां महापोषाघटा त
 पुपराकन पदात्यनोकापिपति दक्षिणोर्नयोऽनगनेः, उत्तरपीरस्योरतिकरणैवैव, तदावधानकानां भाहेगुर्वातकसहस्रकाराप्युत्तकानां च इन्द्राणां महापोषाघटा त
 इवा प्रमाणाभवति तस्मादधत्तमाका यथापीवाभिवने तथाईया। तद्विषयकस्यास्यैतद्विषयाः यस्य यायद्देव
 बाध्यायां १६ सहस्राणि इयानेन्द्रस्याद्या १० सहस्राणि द्वितीयायां १२ सहस्राणि तृतीयायां १४ सहस्राणि चतुर्थीयायां १४ सहस्राणि
 द्वितीयायां १० तृतीयायां १२ सहस्राणि। एवं भाष्येन नान्यथा भवेत् ८

लदाभिमाधिकीदेवो नपुनर्धैमानिकेन्द्राशा पालकाविरिभ भियतनामकः अयसि ए तदेव शक्राधिकारोऽपि शक्यं । नयंरं वृषिणपविमोरविकरपवतः ।
 किं दूरमित्याह । यावन्मन्दरेसमवसति । पर्युपासीत । अयमसीन्द्र । तेषु कालेणमित्यादि ॥ तस्मिन्काले तस्मिन्समये यस्मिन्सुरेन्द्रोऽसुररा-
 त्रा एवमेवेति । नमस्कृत्य नवर पट्टिः सामानिकसख्यातधनुर्गुणसख्याका आस्मरसकाष्टत्ययः महादुमः पदा-

राहि सिहि परिसाहि सतरहस्यणीथाहि ससाहि अणिथाहि वडहि अउसठीहि आयरस्कदेवसाह
 रसीहि अखेहि जहासकी, गयर मिमणाणस्त दुमोपायसणाणीआहि वडै उधस्सराघटा विमाण पयास जो
 अणसहस्साइ महिदस्सन् पचजोयणसयाइ विमाणकारी आभिउगिउदेवो, अयसिठ तचेव जव मदेरे

यानधिमामानि, सर्वेना योजनयतसहस्रविस्तीर्णानि वसत्वेन स्वयिमानप्रसाधानि, सर्वेषां योजनमाहस्त्रिका शक्रवजानन्दरे
 समवसरन्ति । यावरपय्युपासतइति ॥ तस्मिन्काले तस्मिन्समये यस्मिन्सुरेन्द्रो अयसुराजः यस्मिन्सुराया राजघात्याः सुमायाः सुपस्तायाः
 नमरे विहासने वतुः पट्टासाभानिकसहस्रकैः अपलिशयता आपादित्यस्तैः वतुभिर्लोकपालैः पशुभिरपमहिपीभिः सपरियाराभि तित्तन्नि परि-
 पद्वन्निः सप्तनिरलीकैः सप्तनिरलीकापिपत्तिभिः वतसुमिधतु यस्मिन्सुरास्मरशदेवसहस्रकैः अन्येय यथायकः नवर इदमानास्व, दुमः पदात्यमी

आज्ञान नवने द्युने इग्यारने नारने देवशाने ८० योजन विमान ऊचपये दूह) यिमान प्रमाण महेन्द्रध्वज सर्वे इन्द्रमह इन्द्रार योजनना ऊचप
 पचइ शीपमेन्द्र वलीने बीकासर्वे इन्द्र मेरुपर्वतइ आये यायत् तोर्व करमी सेवा करण १० ॥ तिसह काले सिधे समय नमरेन्द्रनाने अमरेन्द्र अ
 सुरतो राजा नमरसब्बा राजबाली ने जिये सुधर्मा सभाने जिये नमरमासा सिहासन ने जिये पोसठि इन्द्रार सामानिक देवताए तेभीच इव प्राय
 त्रिषव देवताए अ्यार लोकपाल देवताए पाच अप महिनीए परिवार सहित त्रिषिपरपदाए साव कटकइ साव कटकअइ स्वामी एकेकी दिशियि

[illegible]

महिदक्षया सवेदि जायुणसोहसिस्था सकृत्रज्ज। मवरुमे। सरनी जाय पठज्जुयासति १० तेण काणि २
 जमरे प्रवुरिदे सुसुरराया जमरबंवाए रायहाणीए समए सुहम्मए जमरसि सीहासणंसि चउसठीए
 सामाणिअमाहस्सीहि तायत्तीसाए तायत्रीमणिं अउहि लोगपालहि पअहिंअगमहिंसीहिं सपरिया

[illegible]

करपर्वतवति सर्वदानविभागविस्तारादिक तदेव चरमप्रस्थाधिकारोक्तमेव । पर्वदोषयाजीयाभिगने इत्येव सूत्रं देहलोप्रदीपन्यायेन सम्यग्यनीय ।
 यथादेहलोप्रदीपो न तस्य देहलोप्रदीपस्य वास्तव्यस्य प्रकाशमोपयोगी तथेव गच्छुः शोचमाचिकारे, सुख्यमाने धर्मीवृत्तिकारे वस्त्यमाने प्रसुप्तमवपतिपुप-
 यागी भवति त्रिव्यपिकारेण पर्वदोषाद्यादित्यर्थः । तस्यादि । चरमस्याभ्यन्तरिकायापयदि २४ सहस्राणि, देवाना मध्यमाया २० सहस्राणि २१ स्या
 योग इय सहस्राणि तथा बर्षोद्वस्याभ्यन्तरिकायां यपदि २० सहस्राणि मध्यमायां २४ सहस्राणि तथा धरणेभ्यस्याभ्यन्तरिकायां
 यपदि १० सहस्राणि मध्यमाया ३० सहस्राणि याद्यायां ८० सहस्राणि नूतनमस्याभ्यन्तरिकाया यपदि ५० सहस्राणि मध्यमायां ६० सहस्राणि

चउगुणा स्यायरस्को महादुमो पायत्ताणीस्याहिवई महासंधस्सराघटा सेसतचेव परिसात जहा जीयामि,
 गमे ॥ तेज काछेण २ धरणे तहेव जाणात्त दुसंमाणियुसाहस्सीन, तस्यगुमहिस्सीन, चउगुणा स्यायरस्का,
 मेघसराघटा नहसेणो पायन्नीस्याहिवई यिमाणपणवीस जोस्युणसहस्साइ महिदसुत्त सहाइजाइ जोछण

सस्मिनसमये चरककषेय नातात्त्व यत्सामानिकसहस्राणि पञ्चमसहस्राः पदगुणा आत्सरशक्ताः मेघसरापयदा भवेन्नेनः पदात्यनीकाधिवतिः
 पातविमान पञ्चविंशतियोजनसहस्राणि नद्रेन्द्रध्वज अह त्रितीयानि योजनशतानि एव मसुरेन्द्रवर्षिताना मयसयासोन्म्राणा नवर असुराणा
 ओषस्यरापयदा, नागानामेपयरा, सुपर्णाणा इषस्यरा, विद्युतांकीसुस्यरा, अग्निनामसुस्यरा विद्या मञ्जुयोषा, उदधीना सुस्यरा, द्वी-

षण्य यत्तिन्द्रमामे असुरेन्द्र असुरामो राजा इज्जण चरमेन्द्रमो परे एतलो, विवेच साति इजार सामानिक देयता सामानीक यकी योगूणा ये साप
 व्यालोस इजार असुररक्त देवता महादुम माने पासा कटकलो स्वाभो मसुरेन्द्रपयरा, पटा ओषयाकुतु सय तिमज्ज पयदा किम जीयाभिगण सूत्रने
 विवे कहीछे विम आशयी ॥ तरे छाले विषह समयय चरमेन्द्र तिमज्ज कश्यो, एतलो विवेच, त इजार सासापिक देवता त अप मसिपी देयी सा-

स्वामीकापिपतिः महाशुपस्त्रापंढा व्याख्यातोऽपिबं प्रतिपद्यतइति वनरचपाखाने वनिकस्य दानिकास्यो नियोक्यमार्गः वनरपाविभोरति-

समोसरइ पञ्जुत्रासइ ॥ तेज कालेण २ बलिअसुरिदे अस्सुराया एवमेव जवर संधीसामाणिअसुवाहसंसीन

कापिपतिः ओपस्त्रापपडा, पालविमान पञ्चागोखनसइआदि (विवारायानं) भवेन्पञ्चः पञ्चयोजनयतानि विमानरुदभिभोगिकोदेवः

अवविष्टं तदेव, पावत्मन्तरे वनवसुरति ययुपासुदे इति ॥ वस्मिन्काले वस्मिन्पुनय यलो असुरेन्द्रः अयुराज, ययमेव मयं पतिः मामानि

कमइआदि अनुगुवा आत्मरचकाः महाशुभो पदात्पनोकाविदति ॥ महीपस्त्रापपडाः शेषतदेव, परिपदेव यय जीवाभित्तने इति ॥ तस्मिन्काले

इन्द्राः	वनरेन्द्र- १	वसोवृ- १	परवैवृदि २	पुतामदेवृदि २	जोतिषा २
सामानिक सख्या	६४०००	६००००	६००००	६००००	४०००
अभ्यंतर पयसा	२४०००	२००००	६०००	६०००	८०००
मप्यपयदेव	२८०००	२४०००	३०००	६०००	१०००
वाद्यपयदेव	३२०००	२००००	८०००	३०००	१२००
आत्मरचकाः	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	१६०००

शेषेति इजार इमप्यारेदिशि वेलाव कप्यज इजार अङ्गरचक देवताय अनेरेपिब, देवे, परिवस्यो, विम सौपमन्त्र, तिमचाबवो पवि एतलो विदेव
दुमगाने पासा कटकनो स्वामी उपस्त्राजाने संदा विमान पयसा ५० इकार योजन पोहणुं तांय महेन्द्राज, पांय से ५०० योजन ऊपपदे वि
नामो वरपइर आवाकारी देवता अकसोप वाकतो विमान जाकवो, यावत् नेकने विदेव, अमन्त्र, पर्युपायना करे योवे करनी ॥ विदेवाने विवर

कुर्यात्ता इति श्रवणानिमागविस्तारादिन तदेव नगरपञ्चाधिकारीकमेव । पर्यदोयानीयानिगमे इत्यत्र, सूत्र देहलीप्रदीपन्यायेन सम्बन्धनीय ।
 पचादिदलीस्कोदीपो न तस्यदेहलीस्थयाइत्यवसुप्रकाशोपयोगी तथेवमप्युत्तेजनराधिकारे, उच्यमाने धर्मीदाधिकारे यत्प्रमाणेवदुसुभवमवतिपुप-
 यागी भवति त्रिव्यधिकारेण पर्यदोकाप्याइत्यर्थः । तथाहि । नगरस्याभ्यन्तरिकायापर्यदि २४ सहाणि, देशानां मध्यमाया २८ सहाणि २१४
 पर्व इव सहाणि तथा शरीरस्याभ्यन्तरिकायां पर्यदि २० सहाणि मध्यमायां २४ सहाणि तथा परबेन्द्रस्याभ्यन्तरिकाया
 पर्यदि ६० सहाणि मध्यमाया ३० सहाणि बाह्यायां ८० सहाणि नृतागन्तव्याभ्यन्तरिकाया पर्यदि ५० सहाणि मध्यमायां ६० सहाणि

चउगुणा स्यायरस्को महादुमो पायत्तानीश्याहिवदं महान्तधस्सराचटा सेससचेव परिसाठ जहा कीयाभि,
 गमे ॥ तेण काळेण २ घरणे तहेव नाणात्त दुसामाणिश्वसाहस्सीत्त, वुथगुमहिषीत्त, चउगुणा स्यायरस्का,
 मेघसराचटा जहसेणो पायत्तीश्याहिवदं विमाणपणधीस जोश्वणसहस्साइ महिदसुत्त स्याहाइज्जाइ जोअण

तस्मिन्समये धरत्तदीप नामास्य पदसामानिकसहाणि पदपमद्विष्यः, चउगुणा स्यात्तराचटा भवसेत्तः पदात्यनीकाधिपतिः
 दागविमान पञ्चविश्रितियोन्नसहाणि नद्रेन्द्रअव अह त्रितीयानि योणगमतानि एव मसुरेन्द्रविर्जिताभा मयमयासौन्द्रावा नवर असुराणा
 ओपस्यराचटा, नागानांनेपखटा, सुपर्णा [इसखटा, विद्युताकीइसखटा, अग्निनामसुखटा दिग्गा मञ्जुघोषा, उदधीमा मूलरा, द्वी

नपय पतिन्प्रभाम् एतरेन्द्र एतुरनो राजा इमज नमरेन्द्रनो परं एतको विसेव याहि एणार सागानिक देवता सामानीक यकी चोगुणा ये लाप
 ध्यालीस एणार अङ्गरचक देवना महादुम माने पासा फटकनो स्थानी नद्वान्तपखटा, घटा घोषपाकतु सय तिमज्ज पपदा क्षिम नीयाभिगम सूत्रने
 विदे कहीदे तिम आचनी ॥ तेषु फाले धिखव समपद परबेन्द्र तिमज्ज कइथो, एतलो विशेष, उ एणार सामानिक देवता उ अप मच्चिो देयी चा-

[illegible]

सयाइ एव मसुरिंदयज्जिआण मवणयासिइदाण जयर अ्यसुराण तंघस्सराघटा णागाणमेघस्सरा सुययाण
हसस्सरा त्रिज्जणकेचस्सरा अ्यग्गीण मज्जरसरा विसाणमज्जे।सा उव्वहीण सुस्सरा दीवाण मज्जरस्सरा।

पातां, मयुरव्या, धावूनां मन्दिरा, क्षान्तिनां नविषोषा, यतु पयिपयिः कलपत्स सहस्राणि अपुरवन्मोनां सामानिका एते यतु-
गु वा पात्सरदका, दादिवास्या नं यदाव्यनीकाविपतिः मयुरेणः, श्रीसराङ्गानावद्वति ॥ याननाभरज्योतिर्विकानेतव्याः एवमेव मयुर-
मानिष्यो वागुवा घोवांस इवार आभरयक देवता नेपथ्यरागां नं यटा मयुरेणनाते पाता काटकनो अपिपयो विमान पथ्यबीस २५ दगा
धोत्रननुं विलोय मयुरध्वज श्रीसह योजन छत्रपथे इम अपुरेन्द्र धर्मीनं नवनपथीता इट इन्मर्मे पथ्वी धरयेन्द्रनो परै एतलो विसेप । ए
मूर कुमारने उपस्यरागां नं यटा पादवी नाव कुमारने नेपथ्यरागां नं यटा, मुक्क कुमारने इषस्यरागां नं यटा विष्णुङ्गुमारने मो

दाहिनात्यानाभरन्प्रवृत्तिनाना भयनपतीप्राभा भद्रसेनपदात्पनीकापिपतिः । दक्षप्र
 पटारिह पृथक्स्थसूत्रेण सप्यु न तत्समुदायवाक्ये सर्वसपहायमिति । अथव्यन्तरेऽत्रज्यातिषेन्प्राः यावन्तत्तद्वत्यादि । व्यन्तरेऽत्राह्योतिषेन्प्राय नत
 व्याः शिष्यमुद्रिप्राप्योया एवमेव यथाभवन्वासिमस्तथैवत्यथः । नयर ब्रह्मारिसामानिकाना सहभाषि यत्तुऽधमद्विष्यः योऽहश्यास्मरचकसहभाषि
 विमानानि योजनसहस्रायामविचस्माभ्या महेन्द्रध्वजाः पञ्चविंशत्यपकयाजगशत पटायादाविष्यात्याभा मजुस्वरा श्रीनरादाकांमजुयोया पदात्य-
 नीकापिपतया विमानकारिभ्यः आभियागिकादेवा काय श्याभ्यादिष्टद्विजाभिपानिकादेया पटायादितार् कनषि विमानयिकुमुषेय प्रयमेते । न
 पुनर्हीरिनगमपियत्प लकवतमिदृष्टमानकादति व्याख्या विज्ञापप्रतिपादितोति सूयऽमुस्तमपीय बोक्त । सर्वेयानभ्यन्तरिकाया मयविदेय ना ८ सह-
 स्त्रादि मध्यमाया १० सहस्त्रादि बाह्याया १२ सहस्त्रादि । एतेयामुष्टेखरन्व । तेखकालेय तेखसमयख कालकाम पितामहे विरुयराया कतुदि
 साम विष्णुनाहस्मी द्वे ब्रह्मविष्णुगमद्विसीद्वि सपरिवाराद्वि तिश्विषिबिभ्यद्वि सनद्विषिबिभ्यद्वि सौलमद्विष्यायररकदेवसाह
 रमोद्वि तसव एवमहेपीति व्यन्तराहवज्योतिफाखपिष्टेया तेन सामानिकादिसक्याखनविशेषः परासुषाय द्विषेयः चन्द्राणा मुस्वरा मूर्याकां

ब्राह्मण अविस्तरा धर्मिष्याणजदीघासा चउसठीसठीखलु वञ्चमहस्साठ असुरमज्जाण ॥ सामाणिज्जाण ॥ एए
 अउगगोआयरकानु १ दाहिणीस्र्णाण पायसाणीआहिअई भदमणे । उत्तरिस्त्राण वस्केो थाणमतरजोइसि
 छानेअस्र्णा, एअचेअ नवर चस्रारिसामाणिअसाहस्सीनु चस्रारिअगमहिसीनु सोलस आयरकसहस्सावि

यत्वारिपसामानिक सहस्त्रादि यतस्या अथमद्विष्यः शोढय आस्मरख सहस्त्राणि विमानयाजगमद्वस्र । महेन्द्रध्वजः पञ्चविंशति याजनगत,
 पस्वरा नामे पटा अगिकपागन मजुस्वरा नामे यन् विगुक्कमारने मजुपोया नामे पटा सदधिकुमारने सुस्वरा नामे पटा द्वीपकमारने मधुरस्वरा
 नामे यन् यागकमारन मन्दिस्वरा नामे पटा क्षानितकुमारने मन्दीपोयनाम पटा योसुठि इजार सामानिक चमरेन्द्र ने याठि इजार सामानि

[illegible]

समासुरज जाव पज्ज वासास तएण ॥ से स्युञ्जए दवेदे दवराया महदेवाहिवे श्यामिउगेदेवेसद्दवेह २
 हा एववयासी ॥ खिव्वामेव जेदेयाणप्पिया ! महत्थमहग्घ महरिद विउल सित्ययराभिसेस्य उवठवेह ॥
 तएण तेस्सामिज्जेगादेशा हठतुठा जाव पणिसुणिप्पा उत्तरपरत्थिमदिसीमाय अयक्कमति २ ता वेउच्चिअ

निर्घोषा प्रवृत्तः, मन्दरेषमवसरच्च यावत्पु पाथत इति ॥ ततः सञ्च्युतादयेन्द्रोदेयराजः सङ्गान्देवाधिपः आनिषोग्यान् देवान् युञ्ज्यापयति शब्दः। पयित्वा एवमवादीत ॥ सिमन्तेव मोदेवानुम्रियाः । नङ्गायै नङ्गायै नङ्गायैपुल शार्पेन्द्रान्नियेक सपस्थापयत्, ततस्तेऽपि० नृपतुष्टा। यायश्प्रति

कार आस्मरश्च दयता विमान इवार योजनानां सांवपणे पुहल पणे, नईभ्रध्वज एकसो पक्षवीस १५५ योजनमा एकपणे दनिवदि
शिला १६ व्यंतरेभ्रनै मज्झरामाने घटा उत्तर दिशिमा १६ व्यंतरेभ्रनै मज्झ पौषामाने घटा पासा कटकनो म्मानो छाने विमानमा पण्डुपण-
इर आशाकारी देयता जाववा ६२ ज्यातिपीने मद्रमाने सुस्वरामाने घटा मयने सुस्वरमिर्चोपमाने घटा मरुपवते आवध । सर्ववद्र यायस् पर्युपा
वना करे ५ तिवार पठोरी तेच अणुलेत्र नामक वेवेभ्र देवतानो राजा मोटो देवाचिप मोसठिद्र माहि महादिक्क आभिउंगदेयताने सेवयै तेजावी
ने हम कहइ क्कताबलो हे देयानूं मिय । महा अर्यवला महर्ग मज्झो मोटाने योग्य विसीखूं धीरें ॥ योग्य अभियेक उपत्पापो आखीत्पारकरो ॥

[illegible]

માળા જોશ્યગસહસ્સં મોહિવૃક્ષયા પળવીસ જોખણસયં ઘ ટાઢાહિણાણ મજુસ્સરા ઉત્તરાણ મજુધોસા પાય
શ્યાણિશ્યાદિઘંદૈ વિમાપકરીશ્ય શ્યાન્નિતગાદેવા, જોદૈસિશ્યાણ સુસ્સરા સુસ્સરણિધોસાઢં ઘ ટાઢં મદરે

पञ्चदशविधास्यानां नम्रस्वरा, श्रीमन्महाभागे मनुष्याणां, यदात्यन्तोकाधिपतिः विमानकारीय आनियोग्येदेव, ज्योतिषिकानां सुस्वरा, सुस्वरः
य प्रक्षिप्तं ने ठ ह्माद असुर कुमाद वर्षीने अमरा १८ ह्मा ने सामानिक देवता १ इरे नरेन्द्र बर्जोनि
रचिचदिगिना नव इङ्गे पासा कटकको स्त्राणी सप्रसेन नासे यमिन्द्र वर्षीने उतर दिगिना नव ह्मादे पासा कटकको स्त्राणी देवनामे ३० म्
नरेन्द्र व्यातिवेन्द्र पचि इरका ! इम प्रवमपवीनी परे यदसो जिसेन अार इजार सामानिक देवता ३० अार अप नदिवी सोड इ-

[illegible]

समासरण जाय पञ्चवास। त तएण ॥ से स्यसुए दवेदे दधराया महवेधाहिवे स्याभिनुगेठेविसद्दावेइ २
 हा एववयासी ॥ स्त्रियामेव मोठेवाणुप्यिया । महत्यमहग्घ महारिह विउल तित्ययरासिसेस्य उवठवेह ॥
 तएण तेस्यान्निछंगादेशा हठतुठा जाव पांसुणिप्ता उत्तरपुरत्यमदिसीमाय अवक्कमति २ सा वेउसिअ

निर्णोक्तं पश्य, सम्प्रेषणस्य च यावत्पापं नास्ति । ततः सञ्जुतादधेन्द्रोद्देशरात्राः सङ्गन्त्याग्यान् देवान् यज्यापयति शब्दा
प्रसिद्धा ययमवादीत । विप्रमेव नोदेयानुप्रियाः । सहाये सहाये सहायविपुलं तीक्ष्णकरानिषेधं उपस्थापयत, ततस्कोऽपि० हस्ततुष्टा यायसप्रति

कार आत्मारब्ध दयता विमान इकार योजनमा लावपख पुष्टल पखे, नष्टेन्द्रध्वजा एकघो पञ्चयोष १५५ योजनमा अक्षपखे दक्षिदिदि
धिया १६ अक्षरेन्द्रनै मञ्जुस्वरानांने घटा तत्तर दिशिना १६ अक्षरेन्द्रने मञ्जु योयानांने घटा पासा फटकफो स्वासी अने धिमागना यिदुयव
पुर आद्याकारी देयता नाबया हर ज्योतिषीने बद्रमाने सुस्वरानांने घटा सूयने सुस्वरनिर्घोपनांने घटा मंठपयसे आयइ । सुवदद्र यायत् पर्युपा
मुना करी ५ तिवार पटो तेच अष्पुतेत्र नामह देवेन्द्र देवतामी राजा मोटो देवाधिप श्रीसठिइद्र माहि महाविक आभिर्गदेवताने तेहाये तेहायी
ने इन कहइ अताबलो चे देवानुं प्रिय । महा अयोबन्ता महर्ष मुहपो मोटाने योग्य विस्तीर्ण होयै न योग्य अभियेक उपस्थानो आणोत्पारफरो ॥

[illegible]

माणा ज्ञाश्रुणसहस्र महिवस्रया पणवीस ज्ञाश्रुणसय घ टादाहिणाण मजुस्सरा उस्सराण मजुघोसा पाय
 साणिश्राहिब्रह्म विमायक्करीश्र श्रान्निउगादेवा, जोद्धेसिस्थान सुस्सरा सुस्सरणिग्घोसाह घ टाह मदेरे

पस्ताविकात्यागा भङ्गवरा, श्रीनराहानो ननुपाया, पदात्मनोकापिपति विनाजकारीष आनियोग्येदेवा, ज्योतिषिकाना सुखरा, सुखरा,
य मलिनम् ने ठा हजार कसूर कुआर बज्रीने छानेरा १८ इन्द्र ने कामान्त्रिक देवता यह, यहयो बसगुणा आत्मरुचक देवता १ इषं प्रपरेन्द्र यजोने
दक्षिणदिशिगा भव इन्द्रने पाला कटकको खागो भद्रसेन नागे बलिन्द्र प्रबोले खतर दिशिगा भव इन्द्रने पाला कटकको खागो देवताये १० ब-
नारेन्द्र ज्योतिषेन्द्र पुंदि प्रेरका । इस जलमयतीग्री परे यत्नको निवेष्टे न्याय इन्द्राः सामानिक देवता न्याय भव मणिग्री खोख व-

विष्णुयवयाः अपि कतरत्वात् सद्यो विहासगच्छयामरतेन स मुद्रायात् स पसमुद्रकाः । अथ यायत्पदायकोऽसमुद्रकादयो याव्याः । श्यां पयास्याप्राग्यत् ।
 तालवृक्षाणि यावत्तद्द्वारव्याख्यानीतिषडः । तत्र व्याख्यानीतिं सामान्यतोषातोपदरणाणि तालवृक्षाणि तद्विशेषरूपाणि गयामष्टसदृशमष्टसदृश
 निधिः, अष्टसदृश पूषकद्विष्टकानामिति । अपि विष्णुवेद्यायाः सायकस्यमाह । यिद्विहासः इत्यादि यिद्विहासाय व्याभाविकान् देवलोकोदेयलोकावत् स्य
 पविद्वान् सद्युतान् वेद्वियावागसरोक्तात् वीवकोविकाम् यावच्छुद्धादृशगारादयो व्याजगतापाह्याः पूषकद्विष्टकाय मुद्रेमासादुपातान् गभीस्याय
 यत्रैव वीरादः समुद्रसर्वे वाग्य वीरोदकवीररूपमुद्रक गच्छन्ति । ननु वेकतोऽभिषेकागमस्यसुपदवाय वसत स्तोदेयास्तद्विष्टकोपयोगियस्तु गव
 कस्यमङ्गारादिक गच्छन्तु, पर तस्मिन्पयोगियाच्छुद्धादरमणिष्ट विहासमनामरादिकतेन समुद्रकादिक गच्छन्तु सीति चेदुच्यते, विकयकाः भूषस्यातिदेयेन

सेसि च्यतराह जाणिच्यद्वाहं, सीहासणछत्तचामरतेन समुद्रा जाव सपिसवसमुद्रा तालिच्यटा जाव च्यठ
 सहस्स कन्तुवृथाणं चिउव्वति २ ता साहाविपुवि उव्विण्णस्य कलसे जाव कन्तुगस्य निहिस्सिसा जेनेव खीरो
 दए समदे, तेनेव च्यागमखीरोदग गिण्णति २ हा जाइतत्यउप्पडाह पउमाहं जाव सहस्स पत्ताहं तोहं गिण्णं

बन्नेपेः सवपटलकाणि यिद्वोपितसराणि प्राविषव्यानि ॥ विहासमठशचामर तेलसमुद्रका यावत् सवपसमुद्रकाः तालयुक्तानि यावदष्टसदृश कदु
 च्छकाणां । विष्णुवन्ति, विष्णुव्यं स्वाभाविकान् वेद्वियाय कलशान यावत् कुहलकाय गृहीत्वा यत्रैव सीरातः समद्रः तत्रैव आगत्य सीरोदक गृ-

हिरीति विमसूर्यामर्गे अधिकांरे राय मसेसीमोहि कस्सो वे तिग सय बन्नेरो व्यामरण बन्नेरो जाग इय चन्नेरो इत्यादिक
 सय पटलक पुण्यपटलक प्रमूय सुयोपना अपि कार बन्नेरो विद्येयव यिदिष्ट अपि कतर कदवा विहासण छत्र चामर तेलमा समुद्रक दायहा पायत्
 सरिचवताः समुद्रक दायहा पीजव । यावत् एक इमार आठ पूषणा कदवा विष्णुव विष्णुवर्गेन स्वाप्तायिक सायता अने यिद्विदित सूहा कसग

डाकी पुण्यचंगेरीबागएवचर्चु एवमुक्तम्यायेन यथासूचनभारज्यमीदे ईद्राभियेकनमदे सुवचनय स्तथात्र बाच्याः छान्दसइमं आभरवचंगेरीय म्पोग इत्यनचंगेरीवमिति । तथाचवेपटकाणिबाच्यानि । तथाहि । अष्टसहस्रं पुण्यपटशकार्भा यापद्मावइक्षकपटशकार्भा, इमानिच यस्तूनि सूर्याभाभिपेक्षो पयोमबभुन्निः संक्षयेव तुल्यनि । ननु मुनेनेत्याह । विष्णुपिततरास्मत्तिविग्रिष्टानि भविताभ्यानिवाच्यानि प्रथमकश्यपीयेदेवयिर्क्यवासांऽप्युतकम्पदेव

समगुध्राएष आव समोह्विषा अठसहस्र सोधशिष्टाण कलसाण १ एव रूप्यमयाण २ मणिमयाण ३ सुवस्वरूप्यमयाण ४ सुवर्खमणिमयाण ५ रूप्यमणिमयाण ६ सुवण्यरूप्यमणिमयाण ७ व्युठंसहस्र मेमिज्जाण ८ अठसहस्र चंदनकलसाण एव भिंगाराण व्यायसाण पालाण पाईणं सुपर्ईठगाण चिस्ताण रयणकरइगाण वायकरगाणं पुण्यचंगेरीण, एव जहासूरीच्याभस्स सवचंगेरीचं सवपळउगाइ चि

मुत्य उत्तरपौररत्यदिगुमागमपक्कामनि अपकम्य वैक्रियचमुद्रपातेन यावत समवइत्य अष्टसहस्र औवदिककलसाणा एव रूप्यमयाणा भविन चानां सुवस्वरूप्यमयाणां सुवर्खमणिमयाणां दीप्यमणिमयाणां सुवचरीप्यमणिमयाणां अष्टसहस्र भौमियकाणां अष्टसहस्र चन्दनकलसाणां, एव चङ्गरकाणां आवर्षाणां स्थानीनां पाकीकां सुमतिष्ठकाणां विद्याकां राजकरावकाणां वातकरावकाणां पुण्यचङ्गेरीकां, एव प्रजा चुर्योमस्य सर्वे-

तिवार ते व्याप्तिपोग देवताः इवचन मुद्रका यावत् सान्नीने प्रशाण कावर्ष अपकचे जाइ आपकनीने वैदीय चमुद्राव करोने यावत् चमुद्राव करोने एक इज्जार नइ आठ मुद्राव नय कलशविर्कुर्वे यनठपाकव कलस एक इज्जार आठ भवि भय १००० सुवर्षे रूप्यमय १००८ सुवस्व भविमय १००० रूप्यमणि भय १००० सुवस्व रूप्य मणिमय १००८ एक इज्जार आठ भूतिमानय कलस एक इज्जार आठ चन्दन कलस चङ्गलीक यहा वम चङ्गर र सोटा १००० प्यारीका १००८ प्राच १००८ प्राप्ती १०१६ सुमतिष्ठक १०८८ चित्र १००० राजाकराजक १००० वातकरक प्रोजका १००० कुलनी चङ्गेरी व

ब्रह्मिभक्तः सर्वान्नुत्तरान् कपायद्रव्याणि आमलकादीनि सर्वोच्छिन्नातिजोरेण पुष्पाणि सर्वाङ्गगन्धाम् धासादीन् सर्वोच्छि मास्यानि पचिषादिजैर्दधि
 क्षानि सर्वाङ्गोपचाराजइसीप्रमखाः सिद्धापकाय सपयाम्गुष्ठानि गृहीत्वाथ पट्टवद्वाधुद्रहोक्कमन्वासादीनिच गुञ्जित, यथानुब्रह्मिभक्तम्यायेन सये
 एतन्ममस्याक्कारित्वेन कलसकल्याः पयताः मध्यपदलोपे कुरापवताः हिंसायसादय सपयम्वैताकपय मयमहर्ग्रेषु पट्टवद्वादिपुसयययैषु प्ररतादिपुसय
 चक्रयतिविजयेषु कञ्चादिषु यद्यस्कारपयतेषु गजवतान्षु भास्ययदादिषु सरताफतिषु चिन्नकूटादिय तथात्तरमदीषु आंदावत्याविषु विगापेत यदेत्
 पयतेषुतुनधरादीनां द्रव्यपुष्पादीनां यमलत्रयुगागायादितोषोदकभा नदीपदलोभयसटमदा एवञ्च यत्तव्यनित्ययः । यात्यदाद्वैकुरुपरिग्रह
 यम कसुद्रयेचिबिचित्रगिरियनकनिरिक्षावननिरिन्द्रदशकेषु यथाभममय यस्तगात गच्छति यायापदात् पुष्करवर्द्धीपादुस्य पूर्वांमेरी मन्त्रशाशयमे

क्लृप्तद्विविजएषु वस्कारपक्षएषु स्वरणईसु विभासिजा जाय उत्तरकुरुसु जाय सुदसणभद्दसालवणे ससुत्तु
 श्यरे जाय सिद्धत्यएषु गिस्सुति । एधणदणवणाते ससुत्तुश्यरे जाय सिद्धत्यएअ सरसच गोसीसव्वदण दिअ
 वसुमणजाम गिस्सुति, एय सेमणसपटगवणातेअ ससुत्तुश्यरे जाय सुमणदाम दद्वरमलयसुगधिए गधिअ

[illegible]

मूषत्रीह यावत् पूजहिमयन्त पदतपकी सयनकर कसायही वस्तुं सय जातना फूल मन्त्रगत्य पूर्णोदिक सयभास्य भागा यायत् सबमोटी सुपथी रा-
जहनीममूद ह्यत् घाली सरमिच मरुह हाँने पट्टाद्वय यकी दृङ्गो उदगपाखी एने कमगलोह । दम सयकुल पर्यंत ने यिये सययुस येतादुपने
निये सबमोटी । दृङ्गने निये सयहोत्रने शिष्य सर्वं जाकनति विषयने यिये एव यस्कारापर्यंतन यिये सर्वं अन्तरगदीने यिये पाखी माटी कमल सूर

परमब्रह्मस्यातिविशेषा इतरसूत्रय-ठस्यांतगतत्वेवि येयवकोचितास्तेष्वय गृहीता इति शोध्य । योग्यतावशादेवार्थप्रतिपत्ते यच्च प्रपञ्चमुद्रुष्याता तत्रय
इत्यतन्त्रलयनङ्गारादिदेवइसूपपनाबिमिति, काव्ययाकुशलाद्यापुत्रश्चितस्य भूपकदुल्लु बानां प्रहृष्टस्य नैरथस्यापत्तेः । अथप्रस्तुतमंत्रं । गन्दीस्वाय
यानि तत्रवीरादेव-यज्ञानि पटनानि यावत्परहृत्पत्रादि तानि गच्छन्ति यावत्पवात् कुमुदादिपद्मः एवमभयारीत्या पुष्करादाभतीपसमुद्रात् उदका
रिचं गच्छन्ति । धनुर्नीरोदङ्गिगिबैवीरको चरमतरामुक्त्वापुष्करोद्भजन गहीत तद्गुह्योवरवारिखोऽप्यदास्यादिति सुभाव्यते, यावच्छायावसुभय
खिर्मेवतिपाद्य । तेन वनपक्षेत्रे सनुष्यस्ये ननुष्यस्ये नरतेरावतयाः प्रसाधात् पुष्करवरद्वीपाद्भरकयोः नागवादीनावीर्यामानुदकमृत्तिर्नाच गच्छन्ति । एव
मिति वनपक्षेत्रस्यपुष्करवरद्वीपाद्भरकाना यङ्गादीना नद्यादीना आदिशदान् स्वमहागदीपद्मः यावत्पवात् उदकमभयतटमत्तिर्नाच गच्छन्ति च

ति, एवमुक्तेरदाते जाव नरहरयेषाण मागहाइण तिल्याण उवगमहिअबगिअति २ ता एव गगाइण
महाणइण जाव चुअहिमवताते सवुत्तअरे सवुत्तपुप्फे सवुत्तगधे सवुत्तमले जाव सवोसदीते सिअत्यएअ गिएहति
२ ता पउमइहातेदहोदगउप्पल।ईणिअ, एव सवुकुलपअएसु वट्टयेअहुंसु सवुत्तमइदहेसु सवुत्तवासेसु सवुत्तव

बह्विनि, गृहीत्वा यानि तत्र रापसानिपट्यानि पावरसहस्रपञ्चाविंशानि गृहयन्ति, एव पुञ्जतोवात् यावद्भरतैरैववचयोः भागपादीनांतीषानां
उदकानि नृत्तिष्वांश्च गृहयन्ति, गृहीत्वा, एव भङ्गादीनां सहाजदीनां यावत् सुश्लक्ष्णवतो सवतुङ्गरान् सवतुङ्गपाविं सर्वेपत्यान् सवमास्यानि या-

मते यावत् घृण्णा कटुका प्रति पक्षीने जिह्वा कीरोदविं सनुद्वैते तिह्वा व्यावहर्ने वाराएव कीरसमुद्रना पाखी पक्षीनश्च जेह त्रिहो कीरवर सनु
इने बिदे रापसा नांश्च कनस पटभाजश्च कणस यावत् सहस्र पत्राभाजश्च कणस कुह ते पक्ष लोह इव पुकर भर समुद्रवचो पाखी मनुवसीव
यावत् भरत पवत रोत्रन् माभय वरहाज मगास मनुज सीर्बन् पाखी अने माटी पक्षदे लोहोर्गश्च इव गङ्गा खिन्धू मनुष्य सर्वे भवामदीना पाखी म

द्रविणवत् सर्वाभितुबरम् कयापद्रव्याणि आनलकादीनि सर्वाविजातिजेनेन पुण्याणि सद्याग्न्यान् धासादीन् सर्वाणि सत्यानि ग्रथितादिभेदभि
 दानि सर्वाभितुपरीक्षाद्विषयप्रसङ्गा विद्वाद्यथाय सपथमगच्छति गृहीत्याथ पटत्रद्वारावुद्रोदकुत्पलादीनिच गच्छन्ति, ययसुद्रश्चिमयग्न्यायेन सर्वो
 पत्रमयस्याकारित्वेन कलकलकल्याः पर्वताः भण्यपवलोपे कलपवताहिमायसादय स्तेपयसुसैताः क्यय भयमहाद्वारेषु पटत्रद्वारिपुसययर्षेषु प्ररतादिपुसय
 यस्तवति विषययु कच्छादिषु यदस्कारपवतेषु गजदलास्तेषु भास्यवदादिषु सरलाकृतिषु चित्रकूटादिषु स्यात्सरगदीषु यादायस्यादिषु विगापेत यदेत्
 पयतेषु नुनयरादीनां द्रव्यत्पलादीनां कलकलपुसागयादितोर्योदकभूषां नदीषु कुोभयतटमयो छहृषं यत्तव्यमित्ययः । यायत्पदाद्वैवकुपपरिपह
 शन कसद्वये निग्रविचित्रगिरियमकगिरिकाचमगिरिद्रदरशकेषु यथाभममव यस्तजाल गच्छति यायपदात् पुष्करवर्दीपादुंस्य पूर्वोदमेरी भद्रगालयेने

क्लृप्तद्विविजएसु वस्कारपञ्चएसु स्मृतरणैसु विभासिञ्चा जाय उत्तरकुरुसु जाय सुदसणभद्दसालयणे सस्यतु
 स्मरे जाय सिद्धल्यएण्य गिरहति । एवणदणवणात्तं सस्यतुस्मरे जाय सिद्धल्यएअ सरसव गोसीसच्चदण दिह
 वसुमणगाम गिस्सति, एव सोमणसपहगयणात्तंश्च सस्यतुस्मरे जाय सुमणदाम दद्दरमलयसुगधिए गधेअ

यत्सर्वोपपीय सिद्धापकाय गृहहन्ति, गृहीत्या पटनश्रदात् प्रवोदक्य सत्यसादीनि, एष सबकुलपवतेषु यत्तयैतात्म्येषु सधमहाद्भेषु सधवर्षेषु सबवक्त्रवर्तिविश्रमेषु यत्सत्कारपयतेषु छान्तरमेषु विनापितव्य पाथदुनरक्ररूप यायासुश्रमभद्रशालयनेषु सयत्तुषराम यायत् सिद्धाधकाय गृहहन्ति

भूपतीव यावत् भूसाहितवस्तु पवतयको समनवर कसायहो वस्तु सय जातना पून मवगन्त भूखोदिक सयमास्य मासा यावत् सबमोटी मुपची रा-
जहमीप्रमूय अगे घाली सरगिव ग्रह सहेने पटनद्रव यकी द्रवनी उदगपाखी एने कमगलीड । कम सबकुल पर्यत ने विदे सयवसु घेताएपने
विदे सवमोटा । द्रवने बिदे सयक्षेत्रने धिय सवे बाळबति विजयने विदे एव वरकारापयतम विदे सवे समरमदीने विदे पाखी माटी कमल सर

मदनयने भीतममने पदकयनेन वदनुवरादीन् गच्छति । तथा तस्यैवापराद्धं अनन्य कनेन वस्तुप्राप्त गच्छति । ततो घातकीछनपूर्वोपरादे
 पोन्नतादित्यनेषु वस्तुपदो याच्य । ताता वदुदीपयि तदुपपन्नविषयाच्यः । क्रियतुपयन्तमित्याह । सुदक्षणा जयद्वीपगतो मेरुसप्त भद्रगालयने
 मयनूपरान् पादमविहायकीं गृह्णति एकमसौव नदनवनात् भवमुवराण यावत्तविहायकाद्य सरसज गोत्रीपचरन दिव्यसु सुमनोदानययितपुण्या

गिरहति २ हा पुगर्तमिलति २ हा जेनेव सामी, तेनेव उवागच्छति २ सा महत्य जात्र तित्ययराभि
 सेच्यं उवठवेति ॥ तएणसेच्छुपदेविदे ठेवराया दसहि सामाणिच्छसाहस्वीहिं सायसीसाए तायतीसपुहि
 वउहिंलेगपालेहिं विहिपरिसाहिं ससहिच्छणिपुहिं ससहिच्छणिछाहिं वझासीसाए श्यायरकडेवसाह
 स्वीहिं सधि सपरियुने तेहिंसाहाविपुहिं विउछेपुहिं यरकमलपहुठानेहिं सुरनिवरयारिपणिपुणेहिं

ति, यय नन्दनपनात् सयनुवरात् यावत् सिद्धावर्कावसरस यात्रीपचरन दिव्यसु सुमनोदानगुहति, एव सीमनपपलकवनाभ्यास सयंत
 वरान् पावामुनादानदेरनसय सौगन्धिकान सुगन्धीय गृह्णति गृहीत्वा एकत्रमिलति मिलित्वा, यत्रैवस्थानी तत्रैवोपागच्छति, मुपागत्य
 महाये यावत्तायकरानिपक्ष उपस्थापयति ॥ ततः उअच्युतेगः ॥ दशभिः छात्राभिरुपसृष्टौ स्वपक्षिगता चार्पात्रयार्देवतुमिलित्वापली स्तिसु

विष ग्रन्थ कश्चु यावत् उतर नुरने विपे यावत् सुदक्षणाया वदु दीपनी मेरु तद्वना भद्रगाल यनने विप सयतपर कयायसीयसु यायत् यमभ-
 र्मी यलीव इनमदन वन पकी भवे कयाय वस्तु यावत् चिरविष सरस गात्रीय नामा यायन्ता यम्यथ एने विव सव्यन्तो पूरागा नाका यदह २-
 म मोमन वन पकी एने पदकयन पकी सबे कयायली वस्तु यावत् पूलमी नाका वदुर एने मलयगाने सुगन्ध गन्धद्रव्यसिद्ध लेह भद्र एकठा नि
 सर भीलीने विहा स्थानीही विहा क्रानि आनीने नहरा अर्धवत्त यावत् वीचैकर योग्य अपिपक्ष वस्तु अच्युतेग पाछे मूकव ५ विवारे से अच्युते

चि गृह्णति । एवं सीमनस्यवागत् सूत्रपठे पञ्चनीलोपः प्राकृतत्वात् पङ्कजमात्रं सप्तमुदरात् यायत्सुगोदागद्वरमलयमुगन्धिकात् गन्धात् धरे-
 रमन्वीचन्वनापलिखानिद्रुनी पयती तेन तमुद्रवचनस्य तादृश्यात् पृथ्व्यपदेश इति स्यात्तद्वरमलयगन्धाभाभनिधीयत ततो दवरमलयगन्धाभा-
 बद्गो तयोः सुगन्धः परमगन्धा यत्र तान् दवरमलयसुगन्धिकात् गन्धानगृह्णति गृहास्याप इतस्तदा बिभ्रवीष्यास्याभियोगावेया एकत्रमिसाति मिलि-
 त्याच मयैवस्त्रीभी तप्रेयोपागुञ्जति उपागत्य वर्तमहात् यायद्युत्तमहात् विपुलमिति पदप्रयतीषकरा निपेक्षयोग्य स्त्रीरीदकाप्रापस्कारसुपस्याप
 यति उपमयति अथपतद्वस्यसोपस्थित कुर्वतात्ययः । अथाप्युत्तमहात्तद्वरमलयसुगन्धिकात् । ततः उपस्थितावासभिषेकमात्रमप्यापो
 उच्यतादर्वैवो दस्यभिः सासानिकसहस्रैः अपस्त्रिगतात्रायस्त्रिगोः चतुर्भिर्नौकपालै तिसृभिः पयङ्गुः सप्तजिरनीकौ सप्तभिरनौकाधिवतिभिः यस्यारिजत
 अत्सः (चक्रदेवसहस्रैः साहस्रं सपरिवृतसैः सप्ततदेवजनप्रसिद्धैः स्वाप्ताविकैर्वैकिंयेय वरकनकप्रतिष्ठा नैरित्यादि सर्वे प्राग्भवत् । सुकुन्तालकरतलपरिगृह्येते
 रनेकमहस्रसहस्रैः कलौतिति गम्य तानेव विभागतो दस्यमति । अप्रसहस्रैः शनीय सुकानां कलशानां यावत्तपयादहनहस्रैः शरीरप्याखामसुवहस्रैः समपि

चद्रगकयचञ्चाएहि स्याविठ्ठकठेगुणेहि पउमप्यलपिहाणेह करवलसुकुमालपरिगान्हि एहि अठसहस्रसण
 सोत्रियाशुण कलनाण जाय अठसहस्रं सण जाय सञ्जे, दुण्हिं सञ्जमहिअहि सञ्जनुअहिं ह जाय

निः परिवर्द्धः सप्तजिरनाकैः सप्तभिरनौकाधिवतिभिः चत्वारिंशन्वाशास्त्रपदवमपत्रैः सादृशपरिपुनः, तेः स्वाभापकैर्वैकिंयेय परकतलप्र-
 तिष्ठातैः सुत्रियरयारिप्रतिपूर्वैः चत्वारिंशत्तपत्रैः आत्रिभुक्ते भुक्ते, पञ्चोत्तरपनविचानि (मण्डो) करतल सुकमारपरिगृहीतैः, सप्तमहस्रैः च
 द्र नाम्न दयम्न दवताना राजा दस हजार सामानिक दंव साहस्र सोमस यायाग्रस देयता य सदित च्चार लोकपाल सदित त्रिदयपदेय सदित
 घात कटव सदित सात कटकनां स्वामी सदित व्याभीस हजार आस्मरचक्र देयकरी सदित सायि परिवस्त्रो यका तेद स्वभायिक गाभुता द्यगे
 मया यिभुयित प्रपाम सठम कसकाने जिते रसा सुरती सुगन्ध उठम गिमल पोखीइ प्रति पुणं मस्या यावत्ता चन्द्रे करी कीधोछे चर्चा पूजा

मदगयने भीनममने पदयवनेच सर्वतुबरादीन् गच्छन्ति । तथा तस्यैवापराधे अन्यैव कमेव वस्तुभार्त गच्छन्ति । ततो पापकीकृत्युपापराधे योन्नतादिस्थानेषु वस्तुपदो वाच्यः । यतो अबुदोपपि तदुपपत्तयैववाच्यः । कियरपयसमित्याह । सुदुष्टना अबुदोपगतो मेरुकास्य भद्रयास्यने नयेतुयरात् पावतविहायकांय गृह्णन्ति एकस्मैव नवनवनात् सवतुबरात् पावतविहायकाश्च सरसश्च गोत्रीयश्चदन दिव्यश्च सुमनोदामयपितपुष्पा

गिरहृति २ हा एगन्तमिछति २ हा जेजेव सामी, तेजेव उयागच्छति २ हा महत्य जात्र तित्ययराभि सेय्यं उवठवैति ॥ तएणसेय्यसुपदेविदे देवराया दसहिं सामोणिस्ससाहस्सीहिं तायसीसाए तायसीसएहिं चउहिंछोगपाछेहिं तिहिंपरिसाहिं सत्तहिंस्सणिणएहिं सत्तहिंस्सणिआहिंवइहिं चसालीसाए स्यायरकठेवसाहं रसीहिं सच्छि सपरियुत्ते तेहिंसाहंविण्णं विउत्तैण्हिअ वरकमलपह्ठाणेहिं सुरनिवरयारिपणिपुखेहिं

नि, एव नन्दनयनात् सवतुबरात् यावत् विहायकावसरस गाभीयचन्त्यन दिव्यश्च सुमनादाभगृह्णन्ति, एव भीनममपयकवनाभ्याच सवत बरात् पावतुनादाभदरमक्तय चीनत्विकान सुन्याह गच्छन्ति गहीला एकत्रमिलन्ति मिलित्वा, यवैवस्त्रीसी तत्रैवोपागच्छन्ति, उपागत्य मन्त्रादे पावतोपकराभिपक्क उपस्थापयन्ति ॥ ततः समञ्चुतेभ्यः इयन्तिः सानानिकसहस्रे स्वर्पकिश्रता प्रायश्चित्तद्वैयतुर्निर्गतोक्पाले सितसु

विव प्रमूय कइसु पावत् उत्तर कुरने विवै यावत् सुदुर्बेनमाभा जम्बू द्वीपनो मेरु तेहना भद्रगाल यगने विप सवतपर कयापलीकसु यावत् घेतव रसी यलीठ इनमदन बन बकी सवे कयाय वस्तु यावत् सिरविध सरस गाभीय भागव भावना चन्त्यस ज्ये देय सम्बन्धो फूलना माला यइइ इ न भागन बन बकी छने पदकबन बकी सर्व कयापली वस्तु यावत् फूलनी माला दहुर ज्ये नलपगाने सुगन्ध गन्धद्रव्यलिइ छेइ नइ एकठा नि सर भीसीने जिहां स्वामीदे विहां प्रादे स्वामीने नहा कवेबन यावत् वीरैकर योग्य अभिषेक वस्तु जम्बु तैद्र पादे नूबइ ॥ विहारे ते जम्बुते

[illegible]

सूक्तपाणी पुरतुं विठति पञ्जलिउक्षा । एव त्रिजयागसारेण जाय श्रुप्ये गदृष्ट्या देवा श्रुसिश्चसमजिते
 वलिन्नसिप्तसृष्टसमठरत्यतरावगयोहिश्च कर्तेति जाय ग गयहिमूश्च, श्रुप्ये गदृष्ट्या हिरण्यवासासति, एव
 सूत्रशस्यगवद्वरआज्जरगपत्तपुष्पफलथीश्रुमल्लग गवस जाय वृणायास वासति । श्रुप्ये गदृष्ट्या हिरण्यविहि

सुसंगताः इत्यतएव यायद्वयशून्यपाठयः पुरतस्तिष्ठन्ताति । प्राम्नासिद्धताः । एष विजयानुसारं यायद्वयेकैकैव । आसिक्तसमास्मितापक्षि
समित्तमदित नृपरम्यभरापक्षदीपिकं कुर्वन्तीति । यायद्वयव्यतिष्ठनम् । अव्येकाकारिण्ययदेव यमस्ति । एष सुयययज्जराभारपक्षपत्रपरपक्षल-

श्रीहीन इतिरिति विज्ञप देवतार्त्तं अनुसारे यायत केतसाइक देवता पठक ज्ञान प्रसिद्ध लागरक पाणीइ खादि पूजी उपलिप्त करे सया सिक्तसा
 दया सुचि पवित्र करे समुष्ट के रम्यांतरनोटो भाग जिहां इइयो करइ यावम घुपपटो मुकरा मुगत्यमय करइ केनसाइक देवता। सुपाणी वृष्टि
 करइ इन केतसाइक मुवबनी यज्य होरागा आमुबनी पत्रनी फूलनी फूलनी धीजनी भाषानी गम्यवासनी यक्षनी यायत् पूष सुगत्यवृष्यनी पु-

[illegible]

सन्ने।सहिषितुल्यणिहि सविहीए जाव रवण मइया २ ।तस्य यराभसेयण छुत्तिसिचति ॥ तएण ४॥मस्स मइया।
२ छुत्तिसेसमि बहुमाणसि इवाहुस्य।दवा दुससामरधुवकळअपफ्फय जाव हस्यगया इठतठ जाय खज्ज

[illegible]

यमोविभाषाः पुरतस्तिष्ठति । अथगर्भः । कोचन ठञ्चचारिणः कोचन यमोरोत्तरोपका कोचन फलजगणारिणइत्यादि सेवाधर्मसत्यापनाये । ननुवैरिनि
 पद्मार्थे । तत्रवैरिणामभावात्कोचनवज्जपाक्षयः कोचन भूतवाक्यः इति । कोचन कृत्राद्रव्यपपाक्षयः प्राञ्जलिहतास्तिष्ठति । अत्रातिदेशमाह । एयमि
 न्याइत्यादि । एयमुक्तप्रकारमनिकेतसूत्र विषयदेवाभिर्भिकसूत्राप्रसारकश्चेय । यायनपदात्त अप्येगइत्या पठनयण यमोभगखाइसहिअ पयिरणपुण्ड्र
 विजयपदेभ्यिकासय रिह सुरदिगन्तोदकवास वासति । अप्येगइत्याभिप्राययच्छरय भठरय पर्वतरय उवसतरय कर्तेति सिध्दाह । अत्रव्याख्याप्रा
 मवत् । वाक्यपासनात्येव । आपर्बोर्वाये एककाः कोचनदेवाः परकयमेनात्पुदक नातिवृत्तक यथास्यासया मविरलामरपट्टं रकारभुविगाशन विष्ण मुर-
 त्रिगन्तोदकयै यपैति अप्येककाः पडकवम निहतरलः नदुरत्रः स्तुभत्रः प्रशान्तरगः उपयान्तरकाः कर्धेति । अप्येककाः देवाः पडकयन

सूलपाणी पुरतु चिठति पजलिउठा । एव त्रियजयागसारेण जाय अप्येगइत्यादेवा अप्येसिश्चसमज्जित
 बलिन्नसिप्तसुइसम्मठरत्यतरावगयोहिश्च करेति जाय गयट्टिमूश्च, अप्येगइत्या हिरस्ववासयासति, एव
 सूत्रसरय गवइरआन्नरगपसपुष्पफलथीशुमल्लगयत्रया जाय वृणायास वासति । अप्येगइत्या हिरस्वयिहि

यदुस्तगता इदतहा यायदुस्वगूलवाक्यः पुरतस्तिष्ठताति ॥ प्राञ्जलिहताः, एय विजयानुसारय यायव्येकसेदेवा आनिकसुनाज्जिठापशि
 प्रमिक्तमहित मरप्यन्तरापववीयिक कुयलीति । यायदुस्ववतिजून, अव्येककाहिरस्वययं ययस्ति, एय सयवथस्वरभाभरुपत्रपापफल-

जोडीन इयिरीति विजय देवताने अनुसारे यावत केतलाइस देवता पडक वम प्रति लगारक पायोइ खादि पूजी उपनिप्त करे तथा सिक्तधा
 टया सूचि पवित्र करे समृष्ट च रम्योत्तरतोठो भाग जिहो यइयो काव यावत पूपयडो यकरी मुगन्धमय करइ, केनशाइक देवता। कृपाणी वृष्टि
 करइ इत केतलाइक सुवयनी मज्ज होराणा आपणनी यत्रनी फूलनी फूलनी वीजनी नासानी गन्धवासनी यक्षुनी यावत् पूष सुगन्धद्रव्यनी य-

[illegible]

सर्वोपासकसिद्धयुक्तेषु सावित्रीपुत्राव रवेण मद्रया २ । तत्पुत्रायामस्येण स्युजिसिधिति ॥ सपुणसा । मरुत मद्रया २ स्युजिसिधिति बहुमाप्ति इवाहस्यादेवा सुखमामरधशकृदन्तशपण्डण

[illegible]

चयोर्यिमाणाः पुरतस्तिष्ठति । अयमर्थः । केचन छत्रधारिणः केचन चणोरोत्तरेषकाः केचन कलशधारिण इत्यादि सेवापनसत्पापमाये । ननु वैरिनि
 पदार्थे । तत्र वैरिणामनायान् केचन वज्रपाणयः केचन शूलपाणयः इति । केचन छत्राग्रध्वजपाणयः प्राजसिकतास्तिष्ठति । अत्रातिवेशमाह । यद्यपि
 नयाहत्यादि । एतन्मन्त्रकारमभिषेकसूत्रं विष्णवेदेयानिदेकसुत्रमसारकथय । यायपदान् अप्ये गङ्गा पठगयण असौ अगसाहसहिषं पयिरजपुष्पु
 विष्णुपदेबुविवासाय विष्णु सुरदिगन्तोदकवास वासति । अप्ये गङ्गानिष्पृगयणठर्यं भस्तर्यं पसेतरय स्वसतर्यं करोति सिप्राह । अत्राप्यास्यामा-
 न्वत् । वाक्पावनाः स्वेव । अपिबोढार्यै एककाः केचनदेवाः पठकयमेतात्पुदकं नातिभूतिश यथास्यासया प्रविरलप्रपूटं रकारणुविनाशन पितृ मुर-
 त्रिगन्तोदकमेवैति अप्ये ककाः पठकवम निष्ठतरणः भस्तराः अप्ये गङ्गाः प्रयोतरजः उपयोतरज कथेति । अयमर्थः । अप्ये कका देवाः पठकयग

सूत्रपाणी पुरतं विठति पजलिउता । एतं त्रिजयानुसारेण जाय अप्ये गङ्गादेवा आसिश्चसमजितं
 बलिज्ञसिससुहसमठरत्यतरावगयोद्दिष्टं करोति जाय गङ्गादेवमस्य, अप्ये गङ्गा हिरेखत्रासयासति, एव
 सूत्रसारयगवद्भरआनरगपत्तपुष्पफलश्रीश्चमज्ञगत्रस जाय चयायास वासति । अप्ये गङ्गा हिरेखविहि

यः सगताः इदं नृणां यायतृज्यशूलपाणयः पुरतस्तिष्ठन्ताति ॥ प्राञ्जसिकताः, एय विजयानुसारय यायद्व्येकमेदेया आसिश्चसमाञ्जितापलि
 प्रमित्तनृवित मप्रप्यन्तरापकवीपिक कुवन्तीति । यायतृज्यशूलपाणयं धरन्ति, एय सवञ्चशस्त्राभारयवयवपफल-

जोरीन इतिरीति विजय देवतामै अनुसारे यायत केतलाइक देवता पठक वम प्रति लगारक पाणीइ कोहि पूजी उपलित करे तथा चित्तखा
 टया भूवि पवित्र करे वनपुट के रघोतरकोटो भाग्य जिह्वा एइयो करइ थावन पूपपटी एकरा सुगत्यगय करइ कोनसाइक देवता रूपानी नृपि
 करइ इम केतलाइक सुवखगो बज्ज हीराणा आपणगी यत्रगी फूसनी फलनी दीजनी माळानी गन्धवासनी यखनी यायद् पूज सुगत्यद्वयनी य

आसिक्तवर्णास्मि तोयक्षिप्तं तस्यापि त्वाभिजसोम अतएव शुभो निर्वधेष्टानि कथयतापनयने नारण्यांतराणि आपणवो नमपयापयथीपयो रथ्यापि शोभाय
 सिन् तनयाकुत्रेति । पयनय । सूत्रस्थानस्त्वानानीतवर्धनादिवस्त्रानि साग्यातरेपतयाग्राह्यतानि सति दयाशुभे विप्रदिएप दधति यादरपदात्
 पदगणयनचान्नचक लय कर ते । अप्ये गइया काका बिहारागखिष्णुपयवा माहर्षे करेति । छब्दे गइया गौसीक इत्येव हरिद पचगमित स का
 र्हेति । अप्ये गइया उबबिष्णुर्दृष्टकनस्य छल्ले गइया चंदक यवच कयतो रक्षयिद्विवारदेगनाग करेति । अप्ये गइया आशानरुपवरकदुठस्तुदकदस्तुचूचनयन
 मछन्नम इत्येति । अप्ये गइया पन्थवसरकसुरविभुदुपूरकनुआयवारलक्षिअ करेति । अप्ये गइया आशानरुपवरकदुठस्तुदकदस्तुचूचनयन
 पित्तमन्त्रद्वुष्टाभिराज सुगन्धवरगन्धिअ इति पात्रम् । पुन प्रकारातरेकदेकल्यनाम् । अप्ये गइयादिरक्षस्वादि । अप्ये कक्षाः हिरण्यकूप्यत्यवर्षे
 वष्टि वपेति कुवन्तीत्यय । एव स्वययाजनाकार्यौ । नवरं सुदुष्टे प्रतीठ रयानि बह्वैतनादानि द्रव्यानि होरकाः आभरयानि द्वाारावीनि पत्रादि
 दमनकादीनि पुष्पादि क्त्वा निच प्रतीकानि बीजानि निहायोदीनि नास्यानि यजितपुष्पादि नत्या वार्ताः वस्योद्दिगुसादिः यावत्तुष्टादृस्त्वगिति ।
 पूषानि सुगन्धद्रव्यहोदाः तथा अप्ये कक्षाः हिरण्यनिधिं हिरण्यरूपमङ्गलप्रकारं भाजयति संपदेवन्त्यो देवतात्पथः । एवमावतपदान् भुवश्च विचिर

न्नाइति । एव आध चक्षुर्विहित्नाइति । अप्ये गइया अठसिंह याजित थायति । त०-सत १ थितत २ घन
 ३ सुंसिर ४ अप्ये गइया अठसिंह गेस्य गायति । त-उस्किस्त १ पायस्त २ मवाहस्यं ३ रौद्रश्रावसाण ४

र्धाजनात्पत्यवण पावत् पूषनाच वधति । अप्ये कक्षे हिरण्यनिधिं भाजयति । एवं यावत्तुष्टादिभिं जात्रयति । अप्ये कक्षाद्यनुविध पाद्यं
 धिक्ते । अतलाहक देवता रुपानी विधियोगावह देह माहो जाहि । इम पायत् पूष विधि गोभावाह देह सापकने अेतलाहक देवता प्यार प्रकारना
 यात्रिन्न बजाहर्ष । ते केदा-तववीकादिक २ पठइनादलप्रभुन यनवाहप्रभुप ३ पुविधयादिक ४ अेतलाहक देवता प्यार प्रकारना नीत गावं ।

पवित्रं इत्यादि पदानि प्राप्नुयति । अथ संगीतविधिपुस्तकसमाह । अथ गङ्गाचरित्रं इत्यत्र इत्यादि । अप्येकस्मादनुविधाय
 वाद्यशब्दयति । तद्यथा । तत्त्वबोधादिक विवृतपट्टद्वयं श्रीहर्मन्मन्त्रसुरिपादास्तु प्रिततस्यानेषामहमनु पनतात्प्रभृतिषु शुपरियगादिक अ-
 प्येकवा यत्तुविधयेयगयति । तद्यथा । उत्कृष्ट प्रथमतः समारम्भमात्रं पादानां पादवत्तु यत्तादिपुस्तुर्भागरूपपादयुक्तिप्रियाय मदायमिति मध्य
 ज्ञानेनूक्तमादिगुणोपेततया मदनदपोलनात्मक राचितावसानमिति । राचितदशोचितकप्रकाशे ततत्राभावित सत्त्वापितमिति यायत् । अथानमस्य
 तस्यया । रोचयन्मिति पाठराचिनमिति । अर्थः सपुण्य । अप्येककाः यत्तुविधयत्तात्त्र्य नृत्यन्ति । तद्यथा । अचित्तु द्रुत आरम्भमसोक्तमिति । अ
 प्येककाद्यत्तुविधयन्मिनयगमिनयति । तद्यथा । शार्दूलिक प्रातिश्रुतिक सामान्यतोऽभिनिपातित लोकाभ्यावपाभिरुक्तमिति । यत्तागाद्यविषयोऽभि-
 नयविधयश्च भरताः दिवसगीतयाः अस्म्यो वसयाः अस्म्येकका द्वानि यद्विषय अष्टगागणित्यादिकं दिव्य गायविधिसुबदयमिति । अथ येनक्रमेण भगवता ।

अप्येगङ्गा चउत्तिष्ठ गृह णञ्चति । त०—अथिच्छा १ द्रुत २ आरम्भ ३ प्रसंग ४ अप्येगङ्गा चउ
 विह्वलमभिगय अन्निर्णेत । त—विठलिक १ पाद्विह्वल २ सामतायिनिवाह्य ३ छोगमस्त्रात्रराणिञ्च ४
 अप्येगङ्गा वभीनह्वयिह दिव्य गृहयिहि उन्नयनियत्रयं नित्रयउप्यय सकुचिछ

वादयन्ति ॥ मद्यथा । तत २ विवृत २ पत्र ३ सुपिर ४ अप्येककायत्तुविधयेय गायन्त, तद्यथा ५ चरितस १ पादाश्च २ नृत्यायित ३ रोचितायता

१ (पञ्च १ रिम २ गत्यार ३ मस्त्रिने ४ पञ्चने ५ चरेवय । येवय ६ सेवचिचरे ७ मरामसय अपिच्छा १ भीष्म १ तुक्ता २ मुष्मि ३ उक्ता ४ कतवाच
 चेन्न ५ काकासर ५ मयुक्ता ६ चरो साहूति गेअस २ पुण १ रत २ अलंकिप्रय ३ यत ४ तद्वैद्य अपिपुत्र ५ मरुर ६ यम ७ लुप्यमि ८ मर
 गुणगुति गेअस ३ मर्याय १ पुक्तिर्मा पूरिमाय रयोक्षा ३ मयुहगत्यारा ४ सुतर गत्यारा यिच्छाश्च येवा पयमान्ता ५) एकेरा सवचित प्रपम आरभता

मरुमान्छामितः पुरतः धूर्वाभदेवेन भाषितो राजप्रसीयोपागेद्विंशस्तेन क्रमेणोपदर्शयते । तत्र प्रारिचतमपानाष्टपक्षमगन्धस्यस्तनि यप्रसिच्य-
 मदी गन्धस्यनात्य । तथाहि । म्बलिकमीवरसमद्यावत्त मरुमानकप्रद्वारासमकलयाभा म्बटप्य खरुपाटभागलियवभक्तिविश्र अयाटपदगाग व्याख्याप्राय-
 त । मयरे तयो भक्त्याविष्टित्याचिन्नालकन तप्तदाकाराविभीषणा यत्र तस्या । तदुपदृष्टायतोत्पथः । यथाहि चित्रकनणि सर्वैरगट्ट-
 निनोभावादिप्रवित्या दृश्यत । तथातेऽभिनयविषयोक्त्यनात्ययि । अभिनयपदुभिरागिबकापिकसात्विकाङ्गाभेदेः समुदिभेरमुदितेया अभिनेतव्य
 यस्तुपावप्रकटनं प्रसतेर्भोगिकेनारक्त्युक्तं तत्तन्मगसाकारतया उक्त्वासा इस्तादिना तप्तदाकारदशमया याचिदेमप्रवधादी सत्तन्मङ्गलशब्दोच्चारण
 समसदं ननसिरक्तिपूषं तत्तन्मङ्गलसङ्कपीविभीषण मगलगाद्यमिति । अयद्वितीयमाद्य आवतप्रत्यायत भेविप्रभे विस्थास्तिकपुस्तनांशयदुमान-
 कमरसांइकनकराइककारनार पुण्यावलिपट्यप्रसागरनरगनांशोकातापट्यसताप्रक्तिविश्रं तत्र दृष्टिकनेच एतदद्वयसरिकादीने न तममायन कट्टि
 परीनकनच स्वसरिकादीने नत न प्रत्यावत भेस्यो यत्प्रा स्तिकाः भे विस्वस्तिकाः तेप्येकपक्षिगताःअपिप्युरिति । अनुदत्ता ये विस्वस्तिकाप्रभे
 विस्वस्तिकाः अत्रमङ्गोऽनुभूतायै यथा मध्विप्यःप्रपुङ्गवत्यादी अयमवः भक्त्यसौकस्यदलिकस्य प्रविशालगता आयेस्वस्तिका इत्यर्थः । एतेन मयम
 नाद्यमतव्यस्तिकनात्याङ्गेद्विद्वितः तद्विनिमयेननत न भयापुष्पमाच पुष्पावेत तद्विनिमयेननृत्य यथाहि पूषागन्तुन्त्रस्यन्पक्षितयुवपुमस्विद्यति
 दारुइस्तप्र यी स्वस्त्यावतिनेद्विकनी आसयन् २ सनासदानुपदानमयाचमयति तथाभिनयो यत्रनाटो तत्तत्पमाचनारु एतदेवोत्तरतः नूत्रकारो अये-
 नइकारावतीति सूत्रेण कायनेववक्ष्यति मरुमानकःअभ्याचिकटः पुङ्गवस्तद्विनिमयसिद्धत माद्य यदुमानकनाद्य एतेनमयमनाद्यगतयदुमानाद्याङ्गे
 दोरिञ्चनः मरुमानाभइक भरसांइक भरसांइकंअत्रायते तदाकारकरणेन यत्तत न तम्भरसांइकनाद्य एवमभरोइकमपि भवि यथाकाचप्रिष्ठिर्बि-
 चां देवानां किञ्चिदवाच्यनाद्यगथा अभिनेतव्य येन तद्विनिमयानुभवतीति मरुसांइकाटपटुभरसाकांइ नारुवृक्ष तद्विमन्नातीयेः सवमितिनेच अ
 लाचरेवकुति यथचारित्यात् तथा यत्रमटो अत्यमटो सवसमया रंगजूसी प्रविशति ततोवाभिनयोति तन्भरसाकांइनाद्य एव मकरकांइकाटोमकरवृन्द
 वाच्यं तद्विदवाचिपटुपत्येनादीव इदुकां आककड्डवति तथायकाट तदाकारइनेन मयाभक्तसातद्विपानकरवप्रयाज मकरकांइनाभनःएक तथा का

रणाटकं सारवपयतिः स च पथाच्छोभितिरद्वयेबरह्यते तद्विद्यात्रनूतनं निराधामास तत्रिद्विजालाविभागेन समीपतः समीपतः
 नामकं नाट्यं तथानारनाद्य नाराः कान् तदुदीपकं नाटकं नारनाटकं नृनारवप्रधानमित्यथ तथापुष्पावलिनाद्यं यत्र सुसमापूर्सुसुसनापुसु सञ्चिद्रय
 श्रयलाकादिरसनेनाऽभिनय स्तम्पुष्पावलिनाटक तथा पट्यपत्रनाद्य यत्र पट्यपत्रेपु नृत्यकट स्तम्पाविधिरप्रथमविशेषवायुधि संपूभयन् गपट्य
 पत्र स्तम्पति नापिशोदयति नचकोकरोति तत् पट्यपत्रीपलक्षित नाद्यं पट्यपत्रनाटक तथा सागरतरगभिनय नामनाद्यं यत्रवसुमीयवस्तुनो लक्षण
 वातुपवस नादी सागरतरगभिनयते अथवा यत्रतर्कभेदोक्तिताकिटता कुजुहत्याद्य स्तालोदग्रहगायकथर्को यैश्वा ऽस्तुनद्वत्या प्राप्यते तत्
 नागरतरयनात्मनाटक एव वसतादिस्त्रुवसुमेवावलोक्ततापट्यततावकुं भोभिनय नाटक नवयवसुत्वाऽभिनेतव्यवस्तुना भानत्येन नाद्यानामप्यमानस्यप्र-
 सग सोमद्वित्रियवस्यात्मविरोध, उच्यते एवाच दूत्रोच्छासत्या उपलवद्यायान्येपि तत्तदभिनयकरवपूवक नाद्याजिदाष्टिया । एयंमयनाद्येष्टपिष्टेय ३ ।
 अथतृतीय । इहानृगक्षयजतुरगनगरविहगव्यासकिजरठकशरप्रचरकुंजरवमलतापट्यलताभक्तिवित्र तत्रइहानृगावृक्षाः क्षीयमादपः प्रक्षीनाः नवर
 करवधमरावमगविशेषाः वनावृषविशेषे सस्यलताः ४ । अथचतुर्थे । एकतोवक द्विधातो वक्र एकतरुक्रवाल द्विधात वक्रवालवक्रावृ वक्रवालानिभयात्म
 कः एकतोवक मान नटाना एकसांदित्रि धनुराकारमेष्यामर्तन छानेन मे बिनाद्याहुं दोदशितः एवद्विधावक्रावृक द्वयोः परपररभिमुखदिशोर्ध्वेनोत्कारत्रे
 स्या नतन तथा एकतवक्रवाल एकस्यादित्रि नटानामकलाकारेकनतम एवद्विधात वक्रवाल द्वयोः परपररभिमुखदिशोर्ध्वे तथावक्रावृ वक्रयाल
 वक्रस्य रयांगसाहे तद्रूप पक्षकवालनवकलतदाकारेकनर्तन अत्रनकललाकारेकत्ययः । तदभिनयनामनाटक एकतोवक्रादीना क्रमेणस्यापना यथा ।
 इदं नटानां नत नस्यथानविशेष प्रयाननाम नाटक ४ । अथपञ्चम । चंद्रावनिप्रभिमर्कसूयोवलिप्रभिमर्क अलयाकारा इदंक्रमुक्ता कनकरवायलिप्र-
 विभत्स्यभिजयात्मकमावलिप्रभिमर्कनामक तत्र चन्द्रावानावलिः मे वि सप्त्याः प्रविभक्तिर्यत्रिस्तो रचनाविशेष स्तदभिनयात्मक, एवसूर्यावलिप्रवि
 भत्स्यभिजयात्मक तथावलिपादिरर्कतेषु पदेषु आवलिशब्दे योक्तते नवसयावलिप्रभिमर्कसादि । अथमर्थः । पक्षिस्त्रिपतामालस्यलइसामा अमरी
 परापयानां नटानां नाद्य एव वसपइस्थानां वसपनाद्य एववृत्तकइसगतामा तारावलिनाद्य अगयेय युक्ता तत्तद्वयवस्तुदशनेन अविभक्त्या

दृष्टा वैक्रिययत्ने क्षतुक्षुरक्षुनेन तद्वदभिनयकारकं तादृशकालं भाव्यं ज्ञेयं यतश्चावलिबाबद्विमित्यावलिबाबप्रविभक्तिसीमाभावात् ५ । अपपदे । पञ्चमूर्त्यो
 द्वुममप्रविभक्तिसुत्रजनप्रविप्रक्तिं चन्द्रसूर्ययोश्चन्द्रमनुद्वयं तत्प्रविभक्तोरचना तदभिनयगर्भेयया तद्वये सूर्यचन्द्रयोर्मण्डलमरुणं प्राप्या याऽऽरुणः प्र-
 काशं क्षयायत्राभिनीयते तदुद्वममप्रविप्रक्ति ६ । आबसप्तम । चन्द्रसूर्ययोगममप्रविप्रक्तियुक्तमागमनप्रविभक्तिं चन्द्रस्य सविभागास्मागमनं आकाशादयत
 रत्वं तस्य प्रविभक्तिं यत्रताद्ये अभिनयेनदद्यत एव सूर्ययोगममप्रविभक्ति ७ । अष्टमाष्टम । चन्द्रसूर्योर्वरप्रविप्रक्तिं युक्तमाचरणप्रविभक्तिं यथाहि चन्द्रो
 पागपटसादिना आद्रियते तथाऽभिनयद्वयं चन्द्राचरणप्रविभक्तिं एवसूर्योर्वरप्रविभक्तियं ८ । अष्टमवतन । चन्द्रमूर्योक्तमयमप्रविप्रक्तियुक्तमस्तमय
 नमद्रिप्रक्तिं यत्रसवतः सप्यारागप्रसरकलनःप्रसरकलमुदककोवाविना चन्द्रास्तमयममप्रविप्रक्तिं एव सूर्योक्तमयममप्रविभक्तियं
 नवदं कलसककोपोऽत्र वक्तव्यः । अत्रद्वयं । चन्द्रसूर्ययोगममप्रविप्रक्तियुक्तमस्तमयममप्रविभक्तिं तत्र चन्द्रोर्वा चन्द्राणां मन्त्राणां
 कारे चन्द्रमालकपेक्ष निदयन चन्द्रमस्तमप्रविभक्तिं । एव चन्द्रोर्वा सूर्यमागमयचतुराचरणमर्थमहारागायां मण्डलाकारेखाभिनयनं तादृशं अनेन चन्द्र
 मण्डलमूर्यमण्डलयो दम्भ्रावलिचूर्योर्वालिनाद्यतो ज्ञेयो दर्शितं क्षयोरावलिनामप्रविप्रक्तात् १० । प्रदीकारुण । अष्टमविहसलनितश्चपगत्रविलसितमन-
 द्यमचविलसितमनयकप द्रुतविलसितं जान भाव्यं तत्रचक्रमभिधी प्रतीती तयोस्तस्मिन् चलीत्यगतिः तथा इत्यग्नयो विहसितं मन्त्रगतिं एतेन
 विलम्बितमविरुक्ता चतुराचरणमपद्विचित्रकं द्रुतगते मन्त्रमाचत्वात तथा मन्त्रइत्यग्नयो विहसितं द्रुतगतिः तदभिनयकपं गतिप्रधानं द्रुतविल
 म्बितं नामभावात् ११ । अष्टद्वय । अष्टद्विचक्रगणप्रविभक्तिश्चक्रटो द्विःप्रतीतस्याः प्रविभक्तिं क्षयाकारतयाइत्ययो विधेयान् एतत्तु भाव्ये मस्त-
 म्बितचन्द्रयोर्वाचने प्रभावाद्यभिनये भवतीति तच्चाद्यागरस्य तमुदस्य पर्वतः अक्षोलाप्रसरकलमण्डलमण्डलादयमलीरगन्त्रिताद्यभिनयनं सागरप्रवि
 भक्तिं तथा नागराणां नगरवाचितोक्तानां सविबेकनेपथ्यकारकं लीलासंवरकं अचलचातुरीयमननित्याद्यभिनयो भागरप्रविप्रक्तिं क्षयाभक्त्यात् १२ ।
 अष्टमयोर्द्वं । मन्त्राचम्यामप्रविभक्तियुक्तमाद्य मन्त्राजन्तप्रविप्रक्त्याः शास्त्रस्यः पुनरिक्त्यं साद्य देवानां अलक्ष्मीकालकलमुखाचरणं चतुराचरणचयन
 चतुराचरणमनित्याद्यभिनयनं मन्त्राप्रविप्रक्तिं तथा चम्याभाजं महाराजधानी उपकलपकं शीततेनदीचलाभिजासादिराजधानीपस्विहः तादृशं परि

द्यासीषमासादपतु-पत्वाद्याभिनयनेन चम्याप्रविभक्तिः १३ । अथचतुर्वर्त्तः । अस्याहजमकरांशकजाराप्रविभक्तिनाममाद्यं यस्तु पूर्णव्याख्यातमेव सा
 देवो ननुर्वां नमिनयन पृथुगुक्तं तच्चतुर्व्याभिविधितानिषेदाः १४ । अथपञ्चदश । अथपञ्चदश इति कथमप्रविभक्तिः तत्र ककाराकारेणाभिगम्यदशन
 ककारप्रविभक्तिः कायः स्यान्नाम तेनानृत्यति यथा ककारोऽभिगम्यते एव खकारगकारपकाररुकारप्रविभक्तयो याव्याः एतच्च कथमप्रविभक्तिनाद्या
 यद्यापि सिपीनादौचित्र्ये च ककाराद्याकारैवेचित्र्यात् प्रसृतनाद्यासाप्यभेदतयाप्रसक्तं स्यादपि कथगीयजालीयत्वेन विधेयत्वाच्चात्र दोषः एतच्च ककारप्रविभक्ति-
 न्प्रविभक्तिनादीय खकारप्रविभक्तिनादीयमित्यादि बोध्यम् । अथवा ककाराद्योद्वयपुत्रेण चचपुटवाचपुत्रादौ ककारिका इत्यादि वाचिकाभिगम्यस्य प्रवृत्ता
 नाद्या ककारप्रविभक्ति एव काविकादानो मयानाभौद्गतत्वेन ककारखकारगकाररुकारप्रविभक्तिः भाद्य एवच खमप्रविभक्तिनाद्या एवच यग
 प्रविभक्त्यादिगत्रविषाण्यं १५ । अथपोहस्त । पठनभक्तप्रविभक्तिः १६ । अथचसदृशं । दृढदृढप्रविभक्तिः १७ । अथपाष्टादृशं । तथदधनप्रविभक्ति-
 क १८ । अथैकानविशतितम । पञ्चभनमप्रविभक्तिः १९ । अथविशतितम । अथोकायजब्रूवायाधपञ्चयमप्रविभक्तिः अथोकादयोयज्ञविशतितम स्तोत्रो य-
 न्प्रवामवक्षिष्ययानि ततस्ते यथामन्दमाकृतेरितानत्यति तद्विभिनयात्मक पञ्चयमप्रविभक्तिर्नाम नाद्या २० । अथैकविशतितम । पञ्चभनागाऽयाकचस्य
 प्रवृत्तमनवास्तुदुदितानुलक्ष्यमासक्तप्रविभक्तिः कथाप्रविभक्तिनाममाद्या इह येषां वनरपतिकापिकानां स्कन्धप्रदेशोविद्यच्छितोच्चगतैकशाखाऽव्य-
 त्तिरेकेषाम्यत् शाखोत्तरपरिस्थूर नमिगच्छति तेकथाविशेषेणा स्तोत्रं पट्याद्वपति । पट्यालताविष्वजानामर्थः प्राग्वत् एता यथा माकृतेरितानत्यति तद्व-
 निनयात्मक लताप्रविभक्तिनाम नाद्या २१ । अथद्वयाविशतितम । द्रुतनाममाद्या तच्चद्रुतमिति श्रीपू गीतयाद्याशब्दयो यनकममप्रपातेन पादतलयद्व-
 स्यापि चत्कालनेय निपातो यत्र तच्चद्रुतनाममाद्या २२ अथत्रयाविशतितम विलवित नाममाद्या यत्र विलम्बितेगीतशब्दे स्वरयालमाप्रकारेण यत्तिजंदेन
 विभ्रतोः तथैव वाद्यशब्देपि यत्तितालद्वयेण वाद्यमाने तद्वमयायिनापादसचारेण नतन तद्विलम्बितनाममाद्या २३ अथचतुर्वर्गशतितम । द्रुतविलम्बित
 नाद्या यथोक्तप्रकारद्वयेन नम न २४ । अथपञ्चविशतितम । अन्वितनाद्या अन्वितः स्यादीयततद्विभिनयपृष्ठक नाद्यामप्यन्वितसु-
 प्यते अनेन कैशिकीयूतिप्रचानाहाप्योभिगम्यपृष्ठक नाद्या सूचित २५ । अथषड्विशतितम । रिमितनाममाद्या तच्च मनुपदसचाररूपमिति यद्वाः अ-

[illegible]

[illegible]

पसारिष्यु जाय भतसमत णामत्रिषु णहविहिं उवदसेत । अण्येगइण्य सहावेत अण्येगइण्य लसेति ।
अण्येगइण्य पीनेति । एव युक्कारेति, अण्योऽनेति वगेति सीदणायणदति, अण्येगइण्य समुद्धरेति, अण्ये

ग ४ अप्येककाद्यनुविष नात्य नत्यन्ति, तथाणा-अस्थित १ द्रुत २ स्वारभट ३ भोज ४ अप्येककाद्यलविषयमभिन गगज्जिमयन्ति । तद्व्यापा

पाश्र्वात् परबन्धे न सन्दाहत सप्यज्ञाये नूकणा सहित ३ रोषितावसान बन्धवर्गे यकष ४ खेनलाभुंय सुयता व्यार प्रशारला माटिक नाच । येके

[illegible]

गङ्गायाः हरेः सिन्धु एव हस्तिगुलगुलाङ्गुल्य राश्र्मगघगङ्गास्य, अप्ये गङ्गा तिरिचि अप्ये गङ्गा उच्छोर्लेति,
पठोर्लेति अप्ये गङ्गा तिस्रयन्तिरति, पायवृक्षय करैर्लेत, भूमिचवन्त दलयति अप्ये गङ्गा मङ्गा २ सह

दार्शनिक १ प्रातिमुक्तिर् २ मानान्यता विनियामिक ३ साकमुत्पावचानिकमिति ४ अय्ये कावृत्तिप्रतिष्ठ विव्य भाट्टप्रतिष्ठमपदशयमिति । ५५-

हां अन्वित १ तु न २ आरपट ३ भसाष्ट ४ केतसाहक देवता। आरूपकारणा अन्विग्य प्रति करह । तसहा हूराताह १ प्रातिश्रुतक २ सापान्यदि
 निपातिक ३ भावसप्यायमानिक ४ केतसाहक देवता यभीच विचिनु देवसम्बन्धानाटिक देवाहह (यह वभाभ विधनाटिक भिम राजप्रणी सूत्र
 नै विवै सुपाम देवह मीशुद्भान स्वासीन देवाह ७६ तिम ईहां पखि भावना । यह आर नाटिकगी विचि अर्ने आर अभिनयभा विधि संगीत या
 न पकी बावकी । केतसाहक देवता आकाशे जललाने ऐछ पदव ते उत्पातनियात छटा यहीने कपु नलसबते परीर सकोर्बने पमारिनु ते भुओ
 चित प्रसारित यावत् आंत सखातभाने देवसकपी नाटिकविधि देवाहे । केतसाहक देवता ताहबनामाह नाटिक करह केतसाहक देवता लाकल भा
 नै अभिनययुग्म नाटिक देवाऊह (भाषाभा खीसानि अजलोठ भावना । एतर मन्दाय तहा हवर् भासतनाभूला ५ अजव नर बिबेयी कप्यापल
 पुमभूला भाविया कता विमुचि छैह अनुचय पूर्ववरोति ६ इति जेय भूला जेवाः) केतसाहक देवता पीछ पुवबाह भाव भवभल नै देवता (काक

इत्यपहसगसीहसककतकामरतेहसमुग्गायकाय अत्रकसमुग्गायइत्यगया अप्ये गहअदेवा पूयकमुग्गायगया इहगठआधद्विययाइतिपाह । एव
 व्याख्या । अप्येककाः वेनोतुतेप अवाक्याय कुवति । अप्येककाः बन्धनकसगइस्तयता गमुग्गयटपाणयः । अप्येककाः गृह्णारइस्तगता एवमगम
 रोक्तस्त्रकयेव एतेनामन्तरवतिस्तात प्रत्ययेवाप्रिलायेन सूत्रपाठेन । अप्येककाः आदवाइस्तगताः स्थानइस्तगताः यायदूपकपुष्पुकरइस्तगताः या
 पावति परिपावतीत्यन्वयः अयनिगद्विष । प्रागुक्ताभियेवाधिकारतेतुसूत्रसमाना भवताम् । आपाभियेकनिगमपूवकमागीर्यादिसुश्रमाह । तएव

माह विज्ञासक्ता जहाविजयस्स जाय ससुचधमता स्याहर्वोस परिधार्धेति ॥ तएण से सुसुइडे सपरिवारे
 समितेण महया २ स्यजिसेएण स्यजिसिचह २ सो करयउपरिगहीस्य जाय मत्तए अंजलिकहु जएण
 विजएण वस्रावेह २ सा ताहि इंठाहि जाय जय य सह पउजइ २ ता जात्र पम्हलसुकुमालाए सुरभीए

अयति, अप्येककाः पञ्चोक्तयति, अप्येकास्त्रिपदीं विन्दति, अप्येककाः पादद्वयक इत्यति, अप्येकक पूनिसपटा वदति, अप्येकका म-
 इताययेन रावयति, एव सवोगाद्यपि आनायितव्याः । अप्येकका इकारयति, एवं पुरकारयति, पक्कारयति, अयपतति,
 परिपतति, एववति, तपति, प्रतपति, यत्त्वति, विद्युनायति, वयति, अप्येकका वेवोरकलिका कुयेति, एयदेवाना कइकइव कुवति,

भाइव दय सज्ज बापरागी उक्तालीकाकली करइ इम देव सम्यन्थी इर्यनो कोसाइण गट्ठकरे कतलाइव देव उउउउ यइवा गइकरए । केत
 ताइव विहताकार भयानक रूप दिव्यरूप विबुधीनि नाचइ इत्यादिक कइवा त्रिम विजय देवताने अयिकारनोपरे यावत् भीपनेर आपापाठा
 दोइइ परिसमस्तपणे दाइइ ३ तिवारे ते अण्यतेन परिहार सहित खानी भगवत्त प्रति मोटे. नाटे अजिसेकइ अजिसेक करीने बइ इव
 मोठीने यावत् नाचइ अह्मति करीने जयइ विजयइ करीगे बपाबइ अपावीने तेइवे इउ कचनइ करी यावत् जयजय गइ प्रपुंजइ प्रपुंजीने यावत्

गित्यादि । तत्र सोऽप्युनेष्टः। अयदिबारः स्वादिन तेनानन्तरोक्तलक्षणेन महता २ अतिशयेन महताअतिपक्षेबाऽतिपिचति निगमतसूत्रस्वाद्यधीन
 कल्प सतिविषय्य करतलपरियत्रीत यावरपदसुष्टम प्राग्वत् सस्येष्टअसिहत्वा जयेन विशयेमत्र प्रागुक्तसूत्रेण यद्वयत्याशिपप्रपुनं यद्वयित्या
 पताभिपयशिष्टगुणावेताभि रिष्टाभिः सोमृषी वल्लभाभि योवत्करणात् कताहिविभाषि मनुष्यादि यगूठिइतिपाश्च । अत्रय्याख्याप्रामग्यत । या
 निभजय २ इदं प्रपुनं । सज्जमेद्विवचन जयशयस्य अत्र जयमविषयेन यद्वयित्या पुनजय २ अद्वयपागो मनुष्ययचने पुनकलितेदोयायेत्यभिहितः
 अथापिचोत्तरकालीन सप्तव्यभाह । पत्नीनिहाइत्यादि । प्रपुन्यच यावद्युदात्त सप्यद्वयपायइति यावत् । अत्रय्याख्या । तेष्टभिडेकोत्तरकालीनकलब्धेपु

गद्यकामार्हेण गायान् लुहेइ २ स । एव आव कप्यकृकगपिय स्थलकिअविज्ञसिञ्चकरेइ २ त्ता जाय
 गहृदिहिं उवदसई २ सा अक्कहि सय्योहि रययामएहि अक्करसातडुलेहि जगवत्सामिहस पुरने

आप्येकका उरुडुडुन कुवंति, आप्येकका विशतभूतानि कपाचि विबुध्यं प्रभृत्यन्ति, एवमविभक्त्याः । यत्रादिज्ञपस्य, यावत् सयतः
 सवस्तान् आधावन्ति परित्यावन्ति, ततः सज्जपुनेत्रः। अपरिवारः स्वामिन मद्रता २ सतिप्रपक्ष्य अभिपिक्वति, अभिपिक्व्य भरतलपरिगृहीय या-
 वस्तस्येऽङ्गुलिहत्वा जयेन विज्ञयेन यद्वोपयति यद्वोपयित्वा ताभिरिष्टाजिषोवज्जयत्रयशब्द प्रपुनं । प्रपुन्य यावत् पल्लमगुक्तमारया
 सुरस्यागन्धकापायित्वा गात्रादि कल्पयति कचयित्वा एव यावत् कल्पयुक्तनियामङ्कन विप्रयित कराति कल्पा यावत् नत्यविधि गुयदय-

पल्लम अत्यन्त सकुमाल सुरभी सुगन्ध एवया गन्ध कपायित वस्तव करोते गात्र गरीर सुइह लुहीम इम य यत् कल्पयुक्तनी परे अलदन आभर
 जालङ्कार इ करी विभूषित कर इ यावत् बन्नीमपिचि एव सवधीमाटिक् देवाहीने यावत् नाटिक रिपाहीने आद्या निमल फटिकनी पर इ सक्तसु-
 कामल रूपामय अत्यन्त उन्नत तनुज बोधा तैव कराने भगवन्त काभीने व्यागलिह आठ आठ मनुषीक आर्क्षेपण । तेकेष्टा आरीचो १ जत्रासन २
 यइमान धरायसुंष्ट ३ भर कलम कलम सरम्प ५ आवाप ६ सापिष्ठ ७ मन्दावर्ष ८ एइआठ मनुषीक लिहत्वा ९ शिखीने करइ कपयार पूजा तेस्यो

८. यमस्य आद्यत्वेन परमसुखसुखनारया सुरभ्या गत्यकापायिका गत्यकपायद्वयपरिष्कारितया सपुगाटिकयेतिगम्य गात्राविरहश्चतसि एवमुक्तप्रकारेण
 पावत्कृष्टपक्षमिवास्तुत वज्रास्तकारेवविजृम्भित आपरवज्रास्तकारेव करोति । यायत्स्वरवात् सुविज्ञासरेखेणोसाक्षपद्वेण गायाम् अष्टुलिपय २ सा
 नासाभीमाधवायवोच्च चरद्भुवस्वधरिचयुत इयलासापेक्षवाचरेण यवस क्षणगच्छविद्यतकम् देवदूषणुक्षलनिष्ठाया २ सा इतिपाद्य । अत्र-
 व्याख्याप्राग्वत् । तव देवदूषणुत्तरं परिणामोत्तरीयकप निवासधरिचययतोति कृत्वाच यायत्स्वरवात् सुभिक्षदामाप्नोतिइतिपाद्य । नाद्य
 विधिमुपदशयति । उपदश्यन् अन्तेः सस्वः रजतमयेरुत्तरसुखैः मणवतः स्वामिनः पुरतो अष्टमङ्गलकाम्यास्तुति । तथाया दम्पतेति पद्य
 मङ्गल मयलासेखोत्तरकृत्यमाह । निदिक्वति । अतन्तरोक्ताम्यष्टमङ्गलानि लिखित्वा करास्युपचारयित्वाद्यारभ्य कठगुणयस्यपयस्त मूत्र चक्षरवपु-

अष्टमगलपु आलिहात । त०—दम्प १ मद्रासन २ वरकलस ४ मष्क ५ विरिवच्छा
 ६ । सोत्पद्य ७ पदावस्था १ लिङ्गिष्य अष्टमगलगा १ लिङ्गिष्य करेइ उद्यार कितेपाठलमल्लिख
 वंयगासेगपुंन्नागचूच्यमजरिणधमालिअथउलतिलयकणधीरकुदकुञ्जाकोरठपत्तवमणयधरसुर भिगधगधि

पति उपदश्य अन्तेः सस्व रजतमयेः अन्तरसैकाधुतैः मणवत स्वामिनः पुरतः अष्टमङ्गलिकास्तुतिस्तुति, तथाया दम्प १ मद्रासन २
 वद्व भागक ३ वरकलस ४ मस्य ५ श्रीवास ६ स्वस्तिकमद्यावर्ते ७ लिखिताम्यष्टमङ्गलिकाणि १ लिखित्वाकोरठपुपचार, कितत् । पाटलमलि-

उपचार ते कई छे पादल दूषणा फूल मालतीगा फूल जयाभा फूल अशोक फूलना पुनाग दूषणा आवाभी नात्ररि नक्षत्रदना कुम्भचक्र कोरट
 दूषणा पात दमकाली प्रचान सगत्य सुगम जम्बू करी खचित हाचनें विर्ये घृष्टानप करतसपकी मूर्धे अक्षपद्या यइया । पांच यक्षमा बुद्धना न-
 म्बुनो तिहा आइय कारी दीपच खगइ अक्षपदे प्रमाकमात्रो अयमिक्कर फूलगो समुद्भवे करीने चन्द्रप्रमलज जल श्रीरा विदुयल सेइनो नि-

आधिकारिनिष्ठितव्याप्तीव्याख्याय । ततः प्रयत सन् यथाशास्त्रमहारक्षस्य पूषधमाकुले अतिभी नजयत स्याथाप्रयध्वान् पूषदत्वा निमवेरश्राय
सूत्रेपष्टी आप्येत्वात् । अङ्गपूषाधमत्यासेवुयामया निकटो भगवद्दशोन्नगार्णोऽतोऽ मापरेया दर्शनामृतपागविभ्रकारीस्यामिति सप्ताष्टमिपदान्यपमृत्य
दर्शांगुलिक भयान्केऽङ्गुलिकत्वा प्रयतोयथास्यामवृताविस्मरोद्यारेणु प्रयत्नवानप्यशैरोत्तरोत्तरशतप्रमाणे विशुद्धेन घबेनपाठेन पुनैर्महायने महाका

अस्स करयलगाहगहिस्थकरयलपदजठविप्यमुक्तास्स दसद्वयस्स कुसुमणिस्थस्स तत्यचित्त जाणुस्से
हप्यमाणमित्त उहनिस्थर करेड २ हा चंदप्यहरयणग्रहरवेरुलिस्थयिमलठरु कचणमणिरयगमसि चित्त
कालागुहपधरकुदुक्कनुक्कहसंत्तधूत्रगघुत्तमाणुविद्ध धूमवहि विगिमस्थत वेरुलिस्थमय कडूतुअ पगा
हिनु पयएण धुवदा।ऊण जिगयरिदस्स ससठपयाइ ठसरिप्पा दसगलिअ अजलिकरिअ मत्ययसि पयन

काचम्यकाशाकपुजागचूतमस्कर।मवमक्षिकायकुसुतिलककनवारकुन्दकुम्भकभारपटपथदममकवरसुगन्धिगन्धितस्य काचयद्गृहीतकारतप्रलज्जशिविप्रमुक्त
स्य दशाद्वयस्य कुसुमनिकरस्य, तत्रवित्र जामूकेषप्रमाकाभाइ ठपनिकर करोति कृता। चन्द्रप्रभरज्जअवैयूययिमलदवह काश्चन मखिरजन
स्तिवित्र कालागहप्रवरकदुरुक्कतकपुगन्धोत्तमानविद्ध च यपयति विमद्धत् वैदूयमय पूषकदूच्छक प्रगष्टीनु प्रयत पपदत्वा जिगवेरुकाय

मलद्वयद्वय समय मखिरवमा प्रतियरी बीआ एवथा करवागुह प्रचाम कुम्भक तरुक्कक सला रचना यपने सप्तम गन्धकरी अमुयिद सति पूषनी
वाटि समूह प्रते मूक्ततो यका वैभूय रममय कडूता घडीने सनमाल यको पूषदीने तिचकर सात एाठ पगनी पाटा उवरीने दग अङ्गुलीनी
अङ्गुली नापइ करीनइ प्रयजयत बको एव सौ आठ सव्याइ विसुट ग्रन्थ पाडइ करो गाहावृत्त साटइ काव्येकरी पूयइ अष कष्टे अय सदि-
त एइये करीने सवनां करता सवनीने ठावु वीचइ अशरुइ कपाडीने यावत् हाथ जोडी माथइ अङ्गुली कराने । इग कइइ गमस्कारहूउ सभने

यो यवान्नाहन्तिरेतुनसते रश्मिपुच्छे यमसकारिभ्यम्यपत्तेः सुतीति ससुत्यन धामजान् आम्वाति रापाटयति आम्बित्वाप यावत्तयदात् द्वादिगता-
 मुं परस्मिन्संमि निवादेदतिपाद्य । आम्बित्वास्याप्राग्वत् । कारसलपरिगृहीतं सस्तकऽङ्गुलि कृत्वा एववत्यभासमयादीत् । यद्ववादीतदाष्ट । यमो
 ह्युं सिद्धयुद्धत्यादि । नमास्तुते तुभ्य इतिहृद्यव युद्धत्यादि यदानिसम्बन्धीयानि । तत्रत्रेषुहृद्य रसस्य ईनारत्राः कभरजोरदिन ईभमगुतपस्विन
 देवनादित आमाङ्गुलिन ईसनासकृतकृत्यात् अपवा सम्प्रकारेकास अविसवादिबभनत्वात् ईमयोगिन् क्रुशमगीयाद्वाययोगित्यान् आम्पयक
 तेन तिमप नादागृहेव निम्न न निस्सहृ निर्लेख निःशब्द नामसुरय भागमवन मुक्तपु रश्मिस्तुष्ट यष्टाल प्रकाश्य सत्यमानर ज्ञान प्रकृतज्ञान स्मर-
 त्वात् नन्वादाऽन्नाहन्तिः एवमप्यपि । आम्मेय प्राक्तनज्ञानपरिक्षेपे अपरोर जीवस्वरूपस्य इत्यस्यैः परिश्रुनमशक्यलान्निनि अयथाऽम्मेव भगवद्भु-

स्पृष्टसृष्टि त्रिसुष्टगधजुषेहि मह।चित्तेहि अपुणरुत्तेहि अत्यजुत्तेहि सत्युणह २ ता वामजाणु जंघेह २ ता
 जाव करण्डपरिगहीअ मत्यए स्पृगलिकह, एवं वयासी ॥ नमोत्युते सिद्ध द्युष्ट नीरय समण समाहिअ
 समन्न समजोगि मङ्गगन्नण निस्सय नीरागढोस निम्मम निस्सग निस्सव निरुसन्नमागमूरण गुणरयणमी

सप्तपदाभ्यपमरति अपसृत्य इशाक्यासकभन्नास कनु सस्तक प्रयत्न, अपश्यतमिभुः नन्वपत्तेमहावृतेरपुनरपे रथयुक्तः सुल्लाल । वामजानु
 कसुति आदिन्वा पावरकरतसपरिगृहीत नलाने अङ्गुलि कृत्वा एवमवादीत् ॥ नमोऽस्तुते सिद्धदुष्ट नीरज अमस्य सग।दित ममाप्त समयोभिन्-
 रे मित्रु रे तत्त्वनासाव रे कर्मेरकरहित रे अमस्य तपस्वी रे समाधिबला रे समाप्त कृतकृत्य रे सययोग समाह सान अचकाय याग रे मत्स्यभा
 वातरचचार रे निर्देय रे रागद्वेव रहित रे नमोतरहित रे धरहित रे अमलेपरहित रे शस्त्ररहित रे भागनामसु महार रे गूढने विदे रश्मि
 रीपु मोक्ष प्रभमये देहना समुद्र रे आगत्य ज्ञानमय रे आम्मेय अनामनुषाठे रे तस्य शुक्तियोग्य धर्मेकपक्ष प्रधान आरिगविना अन्तर्न करवडा

आभागमत्वेन सत्तासमग्रकत्वात् भव्य भुक्तिगमनयोग्य आत्यासक्तप्रयसिद्धत्वात् धर्मेण धर्मकुर्येखरेषप्रधानेन घटुरतेन घटुरगत्वं
 तकारिणा चकव यत् तद्वत्येवशीलं सत्य सदायन इषयेवरचतुरतचकवनि न मनोऽस्तुतेतुस्य अर्हेतेजगत्पूज्याय इतिकृत्वेति सतुत्य यदते गमस्यती
 त्यादिभूय प्राग्वन् । पद्यात्र विशेषकवस्य कस्यादी नमास्तुते इत्युक्त्वा पुनरपि मनोस्तुते इत्युक्तं तत्र पुनरुक्तये प्रत्युक्तलापयाय यतोऽयमप्रमति-
 खोतयारित्रिको अग्रप्रपतेस्तसदसाधारकैकविशेषकविज्ञावनात् समुद्रप्रतप्रणामपरिवासेन इरिवाप्रतिविशयण नमास्तुतेइति नप्रयुक्तमिति । इ-
 नानिच सयोधि विशेषकानि भव्यपदवचनानि प्रायिनि भूतवदुपचारान्यथाभिव्यक्तसमये विमानासेनाद्वगविशेषणसजयादिति । अथावगिष्टानामि-

लसागर मणत मप्यमेय भविष्य धम्मवरचाउरतचक्कवही, जमेत्युते । अरहत् सिक्कटुवदइ जमसह २ हा
 णञ्जासखे णाद्धूरे सूस्ससमाणे जाव पज्जुग्रासई । एव जहाअसुअसुत्तस तहा जाव ईसाणत्तस ज्ञाणिअसु, एव
 प्रअभवईआणमतर्जाइसिआय सूरपज्जवसाणा सएण २ परिधारेण पप्पेअ २ अज्जिसिचति ॥ तएण से ई

शत्यवतन निमय भारग निर्दय निर्मेन नि रुद्र निःश्रव्य नामभूरण गुणरव्य शीनसागरानन्ताप्रमेयपमवरणानुत्तचकवनिन् । मनोऽस्तुते अए
 त्रितिकृत्वा यस्मति नमस्मति वन्तिस्वाननस्थित्वा नात्यासक्तो नातिदूरः शुअपण पायरपरियसति । एय यथा अच्युतस्य । तथा धैव इंगामस्यापि

र चक्रेकरीवर्ते ते पक्षी ई पमेवरचकवर्तो, नमस्कार हुतं तुम्हने अरह जगतपूजनीक पुन कक्षीमत्र यादइ भगस्कार करे बोदीने नमरआरकरीन अ-
 त्यन्त दूकडो नही न अतिदूर वेगसो सुभूया सेवाकरतो पक्षी यावत् पर्यपासना करे, पक्षिविधि जिम अच्युतेन्द्रनो अभिपेक्ष कक्षो तिन सये इन्द्र
 नो प्राबलन्तो पखि यावत् ईशानेन्द्र इमज कक्षी । इम प्रयनपति १० अन्तर १६ कोतिपीणा सने इन्द्र कक्षया सूर्य सगे सय इन्द्र पोताने २ ने
 परिचारइ कपे सहित प्रत्येक २ अभिवेक्ष करइ । तिहार पक्षी ईशानेन्द्रमाने देयेन्द्र देवतानो राजा पांच ईशानेन्द्रना रूप विकुर्यै २ ने एक इया

[illegible][illegible]

भविष्य । एष भवतपतिमानदातरज्योतिष्काश्च बभूवूर्ध्वपश्यन्मानः । सकोणश्च परिभारश्च प्रत्यक्षश्च अप्रतिचिद्वन्ति । सतर्ङ्गशानोदेवन्द्रो देवराजः पञ्चशानान् बिभ्रवति विबुध्वं शर्ङ्गाजानो वगवन्तं सीपकर करतलसमुपेन गृह्णाति गङ्गीत्या सिङ्गासमवरगतः पूवाभिमुखश्च निबन्धः । एकद्विजातः पृष्ठत आतथश्चपरति । द्विजीशानी समयीः पार्श्वयो वामरक्षेप कृतमः । शर्ङ्गाजानः पुनतः शून्यपादि स्तिष्ठति । ततः

मेन्त्र भगवन्त लोकेकरन् हाव सपुटव करीने पदव करीने विहालजने विवव पूवदिवि सावना बडवड, एव वशामेन्त्र भगवन्त ने पूछे वत्र ४ परे वे वशानेन्त्र वेपासव भगवन्तने वानर डालव, एव व शानेन्त्र भगवन्तने आनसि हावना विवूत लडवड भोरवड । तिवावपडी तेव वडवेमेन्त्र देव तागा रावा आभिठीय देवताने तेवावड एव वीचलने ड वडि तिपव अश्रुतेन्त्रनी परव तेव वडि आभियुनिक देवता तिपव आभिवेक वीम्य वडु

दास्यी वस्तुनापवादः ॥ एवमवाहत्यादि । एवमुक्तविधिना यथाऽप्युत्तरेत्याऽप्रिवेक्यतयं तथाप्राप्तवैतस्य यावदीशानैद्रस्यापि भवितव्यं यथा-
 भिषेकस्य सुयमशरमत्वात् एव नयनपतित्यन्तरयोक्तिका ब्रह्माः सुययययानाः स्वानेनपरिवारेण तत्र प्रत्येकं १ अत्रिपिबन्ति । अत्रावशिष्टयकस्या-
 भिवकायशरः । तप्यन्तित्यादि । तद्विषयवर्गानिपयकानतर सीयाभावेनैव दैवराजा पयेशानाम् विबुधति । एक दशानः पञ्चपाभवन्ति । एतदेव
 विभज्यन्ति । तत्र एकदशाना भगवत सीवकर करतसप्तपुटेन गृह्णाति गृहीत्वा च सिद्धासप्तवरागताः पूर्वाभिमुखः रुक्मिण्यः एकादशान् पुष्टतः आत्-

श्याम देवित्रिते देवराया पचदशाने विउच्छइ २ मा एगेइसाण नयवतित्यपर करयउसपुठेण निगहई २ हा
 सीद्वाननत्रगए पुरत्यानिमुहे ससिषस्यो एगेइसाणे पिठने आयत्रस घरेड तुत्रे इयाणा उन्नतपासि वा
 मरस्सेवकरेति एगे इयाणेपुरत सुलपाणीचिठइ ॥ तएणसे सकी देविठे देवराणा स्याभिन्नेतवे सद्वावेइसा,
 एनात्रि सहचेव आनिमेस्याणस्ति देई तवितइखेव उयगेति ॥ तएणसे सकी देविदे देवराया भगवत्तु तित्यपर

नवितव्य । एव भवतपतिवागताः तत्त्वोक्तिम्बाव चन्द्रपूर्वपचकसानाः स्वकेण २ परिवारच प्रत्येक २ अभिविबुन्ति ॥ ततर्थातोदेवन्तो
 देवराजाः पञ्चदशानाम् विबुधति विबुध एकादशानी भगवन्तं सीवकर करतसप्तपुटेन गृह्णाति गृहीत्वा सिद्धासप्तवरागताः पूर्वाभिमुखः भ-
 निपयः । एकदशानः पुष्टत आत्तएववरति । द्वावीशानी रुक्मिणीः पार्श्वयो वासरयेप कुशलः । एकादशानः पुष्टतः श्रुमयादि स्तिष्ठति । ततः

नेत्र भगवन्त सीवकरने हाप सपुटा करीने पहरई पहीने सिद्धासप्तने विषय पूर्वदिशि साहना बरचइ, एव ईशानेन्द्र भययन्त ने पूठे छत्र ४ परे
 वे इशानेन्द्र वेपासई भगवन्तने वागर डालइ, एक दशानेन्द्र भगवन्तने आगतिं हावना विबुध सर्वेनव भोरचइ । तिवात्पकी तेइ अकरेवेन्द्र देव
 तातो राजा आभिठुय देवतामे तेहावइ एव सीवन्तई चदि तिमच अणुतेअनी परइ तेइ पदि आनिदुनिव देवता तिमच अनिवेक योग्य बन्नु

स्यापि तथैवापिपेको भवितव्यः । कियद्भवत्याह । यावज्जीवोस्तु तेऽर्चयेदिति कत्या खन्दतेनमस्यति २ हा यावत्पर्युपास्तेति । अयकतल्यः ग
को जगवता जम्पुरप्रापवायोपक्रमते । तएवसित्यादि । मायत् । अयकतमगरप्रापकभूत् । तएवमिति । तसाःशशकः पञ्चकपविकुर्षुवागमन्तर च
तुरगीत्या सामानिकसहस्रे यौवत् सपरिवसः सर्वेर्वा यावकावितरवेन सपोत्कृष्टया दिव्यया देयगत्या व्यतिप्रणन् २ यथैव भगवतस्तोयंकरस्य

स घरेई, दुवेसक्ता तंभट्टपासि चामरुकेधकरेति, एकैसक्ते वज्जपाणी पुरठे पगहुह । तएणसे सक्ते चउरा
सीए सामाणिअसाइस्सीहि जाव अयसोहिअ जयणयहुवाणमतर्जोइसवेमाणिएहि देयेहि देविहिअ
सहि सपरिवुठे सविहीए जाव णाहुअरेवेण ताए उक्किठाए जाव जेणैव जगवत्तं तित्ययरस जम्मण
णयदे जेणैव जम्मणभवणे जेणैव तित्ययरमाया तेणैव उवागच्छुह २ हा जगव तित्ययर मोऊए पासे

एवमको देवेन्द्रो देवराजः चतुरशीत्या सामानिकसहस्रेः एतस्यापि सवैवाभिपयो भवितव्यः । यावज्जीवोस्तु तेऽर्चयेदिति कत्या यन्दति नमस्यति
यावत्पर्युपास्तेति । ततः सशको देवेन्द्रा देवराज पञ्चशकान् विभुवति विभुव्यं एकः शकः भगवन्त तीयकर करतशसपुटेन गृह्णाति एकःशक
पुष्टत ज्ञातपत्र धरति । द्वौशकी समयो पाशयाः चामरस्येप कुहनः एकः शक वज्रपाणिः पुरतस्तिष्ठति । ततः सशकः चतुरशीत्यासागा

येन कइमी यावत् जगन्कार इठे तुम्हन्त विजगत्पुण्येन इम कइमं यावद् जगन्कार करण यावत् पर्युपासना सेवा करह । तिवार पछी
तेइ शकदेवेन्द्र देवताना राजा पौव शकना रूप विक्कुंइ विक्कुंनें एव शक भगवन्त तिचें वरप्रति एण सपुटइ करीने यइइ एक
शक भगवन्तन पूउइ अथ परइ वे शक जगवन्त ने मे पासवें सोभर ठाणइ एव शक इयमा वज्रलइ ने भगवन्त ज्ञागलि याहाइ । तिया
रे ते शक घौपमेन्द्र चउरासी इअर सामानिक देवताए यावत् ज्ञमेरा पणि पणा भयभपथी वाशब्दन्तर यौविवी भिमनिक देयनाए देयाकृता

निय प्रकाशयेयान्ते तथातान् । पाशादय इत्यादिप्राप्यत् । तदन्तर किमित्याह । तदन्तरेषां च वस्त्वपघ्नाभा मष्टस्य गुणेष्वोऽष्टौ
तोयपारा निगमन्ति ततस्तपश्चाष्टौतोयपारा ज्वेद्विहायसि तस्यतति ज्वेद्विहाय एकत्रमिलति मिलित्याह भगवतस्तोयकरस्य नूप्ति मि-
पतति । प्रचक्षकः विहृततयानित्याह । ततः कशाको द्वेद्वेदेवराजा चतुरशीत्यासाभानिकसहस्रौ ज्वयस्त्रिगता त्रायस्त्रिशाके पावत् सपरि
वृत् सौः स्याभाविज्वेद्विहृतकलसौ महतातोयकरानिचक्षणाभिपक्ष्यति । इत्यादि सूत्रोक्ताभिपेक्षविधि यकस्याप्युक्तैर्यदस्तीति लापयमाह । एत-

तएण ताउ अठतोअघाराउ उहु धेहोसउप्ययासि २ सा एगठमिठायसि २ सा अगथउ तित्यपरस्स मुहुणसि निवयति ॥ तएण से सक्को देविदे देवराया खउरासीए सामाणिअवाहस्सीहि एअस्सअि तहेव अजिसेउ नोणिअवो जाव, जमोत्युते अरहेअसि कहू धंवइ जमसइ जाव पजुवासइ ॥ तएणसे सक्को देविदे देवराया पचसक्को विउउइ २ सा एगेमक्को मयवतित्ययर करयलपुणेण गिरहइ, एगेसक्को पिठउ आयव

[illegible]

स्त्रीपङ्कटसोम्रीये निशिपरपङ्कटमयलीलि क्रियायोगः । तपनीयेत्यदि । पदत्रयं प्राग्वत् नागामखिराणां येचिच्चिपद्दारांशुपाराः स्त्रीरुपशान्तिताः समु-
 दयः परिकरौ चेपते तथा । अप्रपन्थः । श्रीनारयोरङ्गनाला स्तथा तथापययित्वा गोलार्कारेण कृताः यथा चतुर्गोपकेस्यहुयगकता मापिताः द्दारा
 द्दाराय परिकरद्वयकतां उक्तत्वरूपयुक्तमकविषागप्रयोजनमाह । तस्मिन्निप्रमाण्यत । भगव्यांस्तीर्थं करो उन्निमिपयानिर्निर्मेपपादृष्या उत्सादरेकप्रस्य

सेसक्केदेविदे देवरायो वेसमणदेव सद्दुवेह २ ता एव वयासी ॥ खिप्पामेव ओदेवाणुप्पिप्प्या ! वत्तीस
 हिरसुक्कोहीतु वत्तीससुवसुक्कोहीतु वत्तीस रयणक्कोहीतु वत्तीससमद्दाइ वत्तीससुनगकथेजे
 सुणछायसेअ जगवतु तित्थयरस्स जम्मणजयजसि साहराहि २ ता एअमाणत्तिप्प पच्चप्पिणाहि । तएणसे

भगवतस्त्रीपङ्कटसोम्रीयेनूले स्थापयति स्थापयित्वा च एक भद्रात्त ओदानगवत् तपनीयसम्पूषक सुवर्षप्रपङ्कटमविहृत नागामखिराविविधयः ।
 राहृद्वारोपयोगिभित्तसमुदय भगवतस्त्रीपङ्कटस्य उल्लोके निःक्षिपति । तत् भगव्यांस्तीर्थंकरः अन्निमिपपादृष्यापश्यन् सुखसुखेगानिरमभाषस्तिष्ठति ।
 ततः सयक्को ह्येन्त्री देवराजः वैष्णव देवं शरण्ययति शययित्विवसवादीत् ॥ विप्रमेय भारेवानुम्रिय । द्वात्रिंशद्विरस्यकोटीः ॥ द्वात्रिंशद्विरसुवसुक्को
 हीः द्वात्रिंशद्विरसुवसुक्कोटीः द्वात्रिंशद्विरसुवसुक्कोटीः द्वात्रिंशद्विरसुवसुक्कोटीः द्वात्रिंशद्विरसुवसुक्कोटीः द्वात्रिंशद्विरसुवसुक्कोटीः (आन

वचनम कथा जम्मायमान सुवसु नी रवाइ करी सचित्त अन्नक प्रकारानामवि रवमय चिचिप प्रातिगा धार अद्दहार विहृइ करी सोनाब्बोळइ
 समुदय परिकरि जण एइ श्री दामगळ भगवता तीर्थंकरणं उल्लोकाइ ऊपरले भागइ यलगाहइ ते ओदानगळ प्रतइ भगवत्त तीर्थंकर मेयो-नेप
 रचित भुटि अत्सादर ओता यका सुपइ सुपे रजता यका रइइ । तियार पळी ते शक देवेन्त्र देवतानो राजा वैष्णव देवता ऊत्तरदिशि लोकपाल
 प्रदे तेढाये तेढावीणइ इन कइ । विप्र उतावलो यका वे देवानुं प्रिय । वत्तीस कोटी हिरस्य अप्र वत्तीस कोटि सुवर्षं यत्तीस कोटि एव यत्ती

[illegible]

ठवइ २ सा तित्ययरपांरुखग पांरुसाहरइ २ सा तुंसायणि पांरुसाहरइ २ सा एग मह खोमजुसुल
 कुंलजुसुल जगवतु तित्ययरसस संसीसगमले ठवेइ २ सा एगमहं चिरिदामगन तवगिल्ललवूमगं
 सुयखपयरगमंरुख नाणामणिरयणपियिहहाररुद्वारखसहिखसमंरुय भगवतु तित्ययरसस उखोसुसि
 निस्किइ, तख जगव तित्ययरसुणिमिषाएु दिठीएु देइमाने २ सुइसहेग सुचिरममाने चिठई ॥ तएण

निःकचहस्तौ वांश्चन्येव भवन्पतिमान्वात्ताज्मीति विविक्षीमानिर्बोधोद्वीगिण्य साहं सुदरिवृतः सख्युष्य पाथन् गाद्विस्वरवेण तपोत्कटपया ।
यैव जगद्वनतीवकरस्य जन्मनगदं ययैव जन्मजयन, ययैव तीव्रकराभाता च तत्रैवापागच्छति उपगन्त्य भगवन्ता त्रीपंकरं मातुः पादौ स्था-
पयति जगद्वनतीवकराप्रतिष्ठयत्वं प्रविशहरति प्रविशहृन् च वाचस्पतिविनी प्रविशहरति प्रतिपद्यत्य एक मरुत् श्रीमपुगलं कुवदरापुगल च

કરી પાવે પરિવસ્યો પંકા સહ જાદિ કરી પાવત્ જાજિજને કહ્યકરતો સર્વિય તેકવા સ્વક્રમ નતિ કરાનેં યાવન્ મિદાં ગગન્ત વિવેકરના જ
 ભ નમર હે ત્રિદાં જાલ્ નલન હે ત્રિદાં તીથેકરતો જાતા હે ત્રિદાં જામે જ્ઞાવોને ભવન્ત તીથેકરતો માતા નેં પાસદ મૂર્તે મૂર્તોને તીથેકરતું
 પ્રતિજ્ઞ પાછો હંદરદ સદરીને જાવસ્તાવિનો જોખા પાછા સદરદ સદરીનેં યજ સોટોં પોમવહ દુક્લ વસ્યનો યુગલ જાદિનું પાલ કુલળગોં જો
 હા મમલ્લ તીથેકરના ઇતીવાનેં મૂતનેં વિદે મૂર્તે મૂર્તોનેં યજ જાદી જો જામાજલ્ વિચિત્રજનો- જાસાનો ઓ વાનકાંદ જાનેં મહા રાવા મુ

[illegible]

वसमजठवे सकृन् जाव विणएण वयन पढिसुणेइ २ सा जजए ठेवे सहायेइ २ सा एवं वयासी ॥ । खप्पामेव
भीदेवाणुप्पिया ! बप्पीसं हिरस्सकोडीं जाव जगवठं तित्थयरस्स जम्मणज्जवणिसि साहरह २ सा एण्ण
मोणस्सिण्ण पच्चप्पिणह ॥ तएण ते जजगा देवा येसमणेनं ठेवेण एव वुप्पासमाणा इठ तठजाव खिप्पामेव

नेत्यथः सहस्र एवमाश्रितं प्रत्यर्पय । ततः सर्वभक्षोदेवः शब्देन यावत् विनयनं यत्नं प्रतिपृच्छति प्रतिपुराय नृभक्षान् देवान् शश्वपतिं
ब्रह्मपितृणा एवमवादीव । अत्रिमेव भीदेवानुमियाः । द्वात्रिंशद्विरस्यकोटीः । द्वात्रिंशत्सुखंकोटीः । यावत् भयवत्कीर्त्यैकरस्य जगन्भवने सहस्रत्, सं
इत्येताषाश्रितिका प्रत्यर्पयत । ततस्तेषुल्लङ्घा देवाविभक्तयेन देवेन स्वभुक्ताः सन्तः इष्टं दुष्टं यावद्विद्वत्प्रमेयं द्वात्रिंशद्विरस्यकोटीः । यावत् सुभग
स भक्तान्नेन वृत्तं आसनं बन्धुस्य भक्त्यावीजल रूपं यीजनं सावस्यवत्तां त्रैलोक्यं जिह्वां एवमा भगवन्त्सीधे करुणां यन्म भवत पुर ने विवे
यहर्दे मूकीने एह आश्रित पाक्षी आपो । तिवार पक्षी ते वैजलकान्ने देवता शब्द यावत् विनयने करीने जयनं शान्ते शान्ते शान्ते (देवतास्वयंभवती
संप्रतिस्ती वे भक्तिनादसहस्रद्विर्त्येवकोटिने विवे निष्ठाभादिव आश्रित्यं भुक्ता देवता) जयजगन्ने देवताप्रते सेवार्थे सेवार्थीने इह जहद्व । जता
बला बहने दे देवान् मिय । बन्धुस्य कोटि द्विरस्यरूप यावत् भयवत् सीधे करुणा जगन् जयने विवे सहस्रो मूकीने एह आश्रित भुक्ते पाक्षी आ-

[illegible]

સ્થિપ્ય।મેવ મગવત્તુ તિસ્ય પરસ્સ જમ્મણગરસિ સિવાઢગ જાવણુવ યયાસી ॥ હદિસુણતુ મવતો ચહવે જઘણ
વહ જાવ જેવ વેધાણુપ્પિચ્છા ! તિસ્ય પરસ્સ જાવ ફુહિહિતે તિવહુ ઘોસેણ ઘોસતિ ૨ ધ્વા પુણ્ણમાણત્તિઝ
પન્નુપ્પિચ્છાતિ તાણતે ચઘુઘે જવણચત્તુ ઘાણમતર જોહસ ઘંમાણિણ્ણા વેધા મગવતુ તિસ્ય પરસ્સ જમ્મણમહિમ

देवमवादीन्, इत्त नृपवन्तु जवन्तः । बहवो जवन्तपति यावत् योदयानुप्रियाः । शोधकरस्य यावन् स्मृट्स्त्रितिरुत्वापोपलक्ष्य प्रोपयन्ति । धायमि
त्वायुधानाश्च हि प्रत्यपयन्ति, यत को बहवो जवन्तपतिवानमत्तरख्यौ विपिकवैमानिकादेवो भवन्तकोपकरस्य जन्ममहिमाकवन्ति, कल्पा यत्रैवम
न्वीष्टरवरोद्धीपः, नम्रैर्बोपागच्छन्ति जपागत्यखट्वाहिनामहामहिमाः कुवन्ति, कल्पायस्यान्वेय दिशिप्रादुर्भूताः तस्यामैव दिशिप्रतिगताः, श्रीमन्मा
यु गाढकर्म विधे यावत् इमकवह । इदो इयै खोजन्तो सुख्यो यथा प्रवन्तपति व्य तर यावत् जेकोर्ष इदेयानु प्रिय । तीर्थैकरमह यावत् कुटस्थप
इमकवहीनें तदुपोपका पोये पोपीमं एव खाद्या पाठो व्यापह । तियार्ते से यथा भवन्तपती व्य तर यातिपो वीमानिह देवता भगवत तिर्थैकरगो ज
ममहिना करह करीनें बिहा नम्रीष्टर वीपवे विहा यावह आवीनें आनदिवसजो मोटो महोरससु करह करीन जेदिशियजो जराख्याइता से

याम् यदप्यति शङ्खपिस्वाभिवमवादीद् । क्षिप्रमेव श्रीदेवानुप्रिया । भगवतस्तीर्थंकरस्य जन्मनगरे भृंगगटकायाजन्मवापयपथेषु भवता २ मदेन सद्गुणोप-
यतः एवमवदत इतिवदति प्राग्वत् । मृत्स्वतुभक्तो बह्वो भवनपतिव्यक्तान्यातिस्वैभानिकादेवाद्य देव्याय योऽर्चिर्विदमाभा देवानां प्रियावति सद्योप
न भयतान्मये तोयंकरस्य तीर्थंकरमातुर्नोपपन्नं भगःप्रधारयति मुहुरक्षरपयति तस्य आर्यकमजरितेव ध्यायको भगवत्तिविशेषो योशोकेध्याज्जुष्टं

समाणा । २ एवं त्रयह, हंविमुज्जतु नवतो यद्देवे भयणयर्द्धयाणमत्तर जाहंश्वेमाणि या देवाय देवीष्टस्य जेण
देवानुप्रिया । तित्ययरश्च तित्ययरमाऊपुत्रा उवारि स्यसुहंसण पहारिर्ह । तस्सण स्यज्जगमजरिआइयसय
हामुत्थाण फुहत्तं त्विकहुं पोसण पोसेह २ सा एध्ममागिस्सिस्सं पच्चप्पिणह । तपुण ते आभिष्टगदेवा जाव
एववेवाहि ध्यागाए पठिसुत्तेति २ सा सक्कस्स देविदश्च देधरस्सो । अंतिआह पणिणिस्सकमत्ति २ ता

वा भवनपतिवानमत्तर स्मृतिविक्रैभानिका देवादेवम मदीबदेवानुप्रियाः । भगवतस्तार्थंकरस्य तीर्थंकरमातुर्नोपपन्नं शुभंभनः प्रधारयति, तस्य
आपकमङ्गुरितेव मूर्द्धाकृतयास्तुष्टु इति कृत्वापोबवं पोषयन्त । पोयपिस्वायतामाङ्गसिप्रत्यर्पयत्, ततस्तेषांभियौगिकादेवा यावदेव देवेतिआ
क्या प्रतिगृह्णन्ति, प्रतिगृह्णन्त्ययस्य देवेभ्यस्त देवराजप्रतिष्ठात् प्रतिनिष्ठाभन्ति, प्रतिनिष्ठास्यविप्रमेव भगवतस्तीर्थंकरस्य जन्मनगरेभृंगगटके याव

दे करीम सद्गुणपायका करता २ कदा इम करो इन्दी इति इयै सभलयायुस्यो पका भवनपती आन्तर योतिथो विमानिक देवता देवागमा जे कोर्दे
देवानुं प्रीय । तिथे करती तिथे करती नाताने अपराज नाष्टुभन परस्य तेष्टु आर्यकनामे भगवत्यति आओ तेष्टुनो मङ्गुरीनो परिष्टुं षूट सुतबद्ध
वास्य इमकहीनं सद्गुणपायकाकरो सद्गुणपायीमत्र एवआजायुक्तेने पादोआयो । तिवाराह तेष्वाभियोग देवता यावत् इ नजेइ स्थानी एवकी आआ
करीनें भवन साज्जते सामसीर्दे यकदेष्टेष्ट देवता मोराआगा कनीपयको नीकते मोकहीनें कतावसायकी नयवत तिथेकरना जन्मनपरत्ते विवद

नगराधिपतिचमयति सुमान् श्रीअम्बद्वरपुरश्चाक्षप्रवत्तयावणासिकसर्वर्तुजाताजयदायश्चमुनयः। विकारमोषमस्तुरम्भानमशान् प्रवृत्तिबहुमानग्रगप्रपाभोप-
 मानसु। प्रवृत्तित्रयमानमोसतपागच्छापिराण श्रीहीरविजयसूरीद्वरपरपट्योपासनाप्रवक्तव्योपाध्यायश्रीसकलबहुगविशिष्योपाध्यायश्रीशान्तिचन्द्रगुण्डि-
 निरचिताया अद्भुतोपप्रच्छसिधुतौ प्रमेयरत्नवंक्यानाम्न्यां लीयकृष्णस्मान्नियेकापिक्वार्त्तनोनाम पद्ममो वदस्कारः ५ एतया यु० ॥ ॥

कर्तेति २ स्ता जेनेत्र नदीसरवरद्रीधे तेजेत्र उवागच्छति २ स्ता अठाहिस्थात् महामहिमात् कर्तेति २ स्ता
 जामेवदिसि पाउझूओ तामेवदिसिपछिगया ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

नपूरीय रामचन्द्रगणिनियोगेन श्रीनन्दनपतिसिद्धशरीरुद्रापिते अम्बुद्रीपप्रच्छसिधुमानुवादि लीयेकृष्णस्मान्नियेकावक्तव्योनाम पद्ममो वदस्कारः ॥ ५॥

दिशिधियोवा पोतार्त्तं स्थानर्त्तं गया । एतत्तं लीये कृष्णस्मान्नियेका वक्तव्येन नाम्ना पांक्षमी अचिक्वार्त्तयो ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

पट्टं जम्बूद्वीपावर्त्मसिखद्वयं । अथवा जम्बूद्वीपमध्ययति प्रदेशाणां लयचसमुद्रस्पृ-
 श्चसमुद्रगदमुद्रचाराश्चरामप्रदेशादिति व्याकथ्यं । अथवा जम्बूद्वीपमध्ययति प्रदेशाणां लयचसमुद्रस्पृ-
 शाः स्पृष्टवतः कर्तारिक्तप्रत्ययः । अथवा जम्बूद्वीपमध्ययति प्रदेशाणां लयचसमुद्रस्पृ-
 श्चसमुद्राः समुद्रान्तरीयाद्वीपा स्तेन येयदन्तरीया स्तेनस्वरयशितादिति बुद्धाने व्यसिन् प्रष्टव्यं यत्प्रसन्नविधानं सत्तुत्तरसूत्रे प्रसन्नविधानाधानावेति ।
 यदाह । तेजवद्वीपचरामप्रदेशाः सन्त । किञ्च जम्बूद्वीपोद्वीपः सत्तद्विगम्य स्तेन लयचसमुद्रोपाश्रय्य पृथुतोयमाश्रयः यथोक्तस्य सति किञ्चित्प्रत्ययपदे-
 शान्ते किञ्चित् पुनस्तथा यथा सत्त्वन्त्यासम्पृष्टीज्येष्टागुलित्वेति तेन जम्बूद्वीपचरामप्रदेशाः लयचसमुद्रस्पृष्टाः कथं व्यपदेश्याः । अथोक्तं । गौतम ।
 निपातस्यावधारणायन्तात् तेचरामप्रदेशा जम्बूद्वीपचरद्वीपः जम्बूद्वीपवीमायसिस्थात् मन्त्रं ते लयचसमुद्रो जम्बूद्वीपवीमानमसिक्तस्य लयचसमुद्रसू-
 चानामप्राप्तत्वात् किन्तु स्वसीमागताः एव लयचसमुद्रस्पृष्टा स्तेनतटस्थतया सरपञ्चोभयनात् तत्त्वन्त्या सरपृष्टा ज्येष्टागुलित्वि स्त्रय्यपदेशान्ते एवमुक्तरी-
 त्वा लयचसमुद्रस्यापि चरामप्रदेशा जम्बूद्वीपे स्पृष्टा मज्जुद्वीपः किन्तु लयचसमुद्रो लयचसमुद्रवीमायसिस्थित्वावित्वादि भविसिध्य । अनन्तरसूत्रे जम्बूद्वीप-
 लयचोदयोः परस्परमव्यपदेश्यता उक्ता समिति तयोरेवजीवानां परस्परमव्यपदेश्या धारतापुञ्जते इत्याह । जम्बूद्वीपे इत्यादि । जम्बूद्वीपे भवन्ति ? द्वीपे

जम्बूद्वीपस्य भवन्ति । वीचस्व परसा लयचसमुद्रपुष्ठा इतापुष्ठा तेन भते ! किं जम्बूद्वीपे २ लयचस-
 मुद्दे गो० । जम्बूद्वीपे २ जोस्त्रलुलयचसमुद्दे एव लयचसमुद्रसविपरसा जम्बूद्वीपेपुष्ठा ज्ञाणिमन्त्रा ॥ जम्बूद्वी-

जम्बूद्वीपस्य भवन्ति द्वीपस्य प्रदेशाः लयचसमुद्र स्पृष्टाः (स्पृष्टवन्तः किं) । इत्यस्य स्पृष्टाः, तेभवन्ति । जम्बूद्वीपेद्वीपोः (उत)

इति जम्बूद्वीपस्य स्वरूपं स्पष्टं कथयति । जम्बूद्वीपनामा हेमगवन् द्वीपनामां ज्येष्ठस्या प्रदेशी लयच समुद्रमूर्ते परस्याह । भगवत कथं हेमगवन् । परस्यो-
 क्ते तद्वचनप्रदेशं हेमगवन् ! स्यु जम्बूद्वीपने धिये किं लयचसमुद्रने विपेकधीह हेमगवन् । तेभ्यो प्रदेशे जम्बूद्वीपने विपेक कथं पविमिदये लयचसमु-

श्रीवा स्वयद्रूपवद्रूप नृत्वा गृत्वा लवङ्गसमुद्रे प्रस्थाप्योति आण्ड्रुलि छात्राणि बाहुपाठात् प्रज्ञावगतिः भगवानाह ? गीतम् । अस्तीति निवातोऽत्र
चट्टयः सत्येववा जीवा येऽवद्राप ९ लवङ्गसमुद्रे प्रत्यायाति सत्येववायेन प्रत्ययाति जीवानां तथास्य कर्म वशतया गतिरिति विप्रसन्नवात् एव लवङ्गस-
मुद्रमुञ्चति नायमीयं । समति प्राप्नुयानां जम्बूद्वीपमध्यवर्तिपदार्थानां सुपङ्कगावनाह । कदाजोभवइत्यादि । सुपङ्कगावस्य सविस्त्वेन दुर्बोपत्वात्
नृशकदेवप्रमोहरीत्या विवृणोति तन्मन्त्रं । जम्बूद्वीवेइत्यादि । अतः प्रमोह । द्वीपो भरतप्रभाह पट्टकलापिष्यपङ्क्तिविशयो जनापिकपञ्चग्रहयो-
जनाति सदेवनाथा परिमात्रं देयानि तथा यवविधेः कठोः ककरोः इत्येव रूपेण संलग्नितेन ककरोः रूपेण कियान् प्रपन्नः । भगवानाह ? गीतम् ।
नवत्यधिकं कथयत कठगन्धितम् प्रपन्नः ? कोर्षः । भरतप्रभावेः कठो नैवत्यधिककथयतस्याने निमित्तौ जम्बूद्वीपः सपुंससप्तपद्ममावो भवति सप्तदशिवो
भरतः कथहनीशना प्राङ् भरताधिकारवृत्तौ चिन्तितेति नपुनरुच्यते पूर्वपद्यितस्तु यद्यपि कथगन्धितनिवारकापुत्रेण कृता वममुखादिभिरेव लव-
पुर्तैरभिधाना तथापि कथयत विचारैरिच्छनाचे भरतप्रभाकानि तावत्येव कथयति सवति । आशयोक्तमतिद्वारदूतम् । जम्बूद्वीवेइतित्यादि । जम्बूद्वीपो
भरतः । द्वीपः कियान् योजननन्दिनेन समन्वतुरस्य योजनप्रभाह कथयत सपुंससप्तपद्ममावो भवति सप्तकोटियत्नानि एवोवधारणे चट

यण भते ! दीवे जीवा उहु । ह २ ता लवणसमुहे पञ्चायति गो० । स्यप्येगइथा पञ्चायति स्यप्येगइथा नो । पञ्चायति एव लवणस्सवि जंमूहीवेर पेसस ॥ स्वदा १ लोछाण २ वासो ३ पष्टय ४ कडाय ५ तित्य ६

सायणपुद्गः गीतन । अम्बूहीयः २ नक्षत्रलवणसमुद्भूतः (एव लवणसमुद्भूतापि प्रदेशाजम्बूहीपस्पष्टाप्रतिपत्त्याः, अम्बूहीयेभवत्ता । द्वीपेन्द्रो-

દ્રુત વિવે મકહીયે હમસલકજ સનુદ્રના પરિષમગરપ્રસેષ) વિષ્ણ મપાય ગુચિઠે પરિચ્છે સવલગચિક્રિપય હવિલજખાત્ જંબૂદ્વીપના પરિષિ ૩૧૬૨૨૭ યજ્યારે જંબૂદ્વીપનો વિષ્ણ મ સાય માચન તેહનો જોયો જાન ૨૧૦૦ મુલાકીએ રેસુભાનં જ્ઞ મો માગવીએ જોરાગીય સઠ જવરિ જોહીય તેહને ૨૦૦૦ જો ૩ માગજોય રાગીય સઠ જવરિ જોહીય તેહને ૪ મો માગ સઠ જવરિ જોહીય તેહ યોજન ૨૬૦૫૭૨૫૧૦ જાગિય (જંબૂદ્વીપને) જારણા જહવા જહુ.

तत्र च सप्तसमुद्रपायः भवत इति नवविंशतीत्यपि जानीति व्याक्येय प्रस्तावात् अन्यथा कोटिशततो द्वितीयस्थाने सप्तसप्तशतद्विस्थानेषु भयदशकूपान्
 वति मयुष्यत गवितशक्यविरोपात् तथा यदपक्ष्माशक्यतसहस्राणि सप्तशतानि सप्तशतं त्र्यंशदं पक्ष्माशदपि क योजमाना-
 नित्येतावदाप्रमात्र जयुद्दीपस्य गविततपत्रं चेतिस्यथः सूत्रेण याजनसंख्यायाः प्रकृतस्थात् योजनावधिरेव संख्या निदिष्टा अन्यत्र तु भगवतीयुरपादी
 सापि कत्वविवक्षितं तद्यत्र तादृशमेव परस्परं धनुस्सया तद्यत्र धनुस्सि परस्परं १ इति । इयं च युक्त्येय कर
 कृत्वा च विरक्तमपायगुच्छिं अपरिच्छितं रसगवितपय इति कर्तव्यं जयुद्दीपपरिधि स्थितलयादशमसहस्रशतसंययि यमि योजनानादिको जयुद्दीपस्य चि
 क्तमस्य सप्तकपस्य पादेन चतुर्धांशेन पञ्चविंशतिसहस्ररूपेण गुणितो जयुद्दीपगवितपदमिति । तथाहि । जयुद्दीपपरिधि स्थितलोमाः योदशसहस्रा-
 नि द्वेष्टते सप्तविंशत्यधिके योजनानां तयामन्तुत्रय अपट्टाक्षित्यपि कथं यस्यां त्रयोदशानुगुणं यदादयस्तु श्रीजितभद्रगणितनाम्न
 वप्रदीतत्रैव विचारसूत्रवत्यादी नवविंशतिता अतो नतद्विचारादियते तत्र योजनराशी पञ्चविंशतिसहस्रैर्गुणिते सप्तकोटिशतानि नवविंशतीत्यः यदप-
 न्नं यदद्याः पञ्चसप्ततिसहस्राणि भवति तथा ऋशत्रये पञ्चविंशतिसहस्रगुणिते जातं पञ्चसप्ततिसहस्राणि गच्छतामा एतां च योजनानामप्यपार्थं चतु-

सेंडीच ७ विजय ८ द्रह १ सलीलात १० । पिऊए होइ सगहणी ॥ १ ॥ जयुद्दीयेण भते । दीत्रे भरहप्यमाण
 मिसेहि खनेहि केवईअ खह गणिण ५० ? गो० । १ ॥ जयुद्दीयेण भते । दीवे केवईअ जीअ गणिण १

प्राक्चतुष्टय २ सप्तसप्तसमुद्रे प्र-आयान्ति, गौतम । अयमेककालत्रयसमुद्र प्रत्यायान्ति अयमेकका २ सप्तसप्तसमुद्र नाप्रत्यायान्ति, एवं सप्तसप्तस्या-
 द्वीपनामा हेमगवन् । जयुद्दीपने विरे जीवमरीने सप्तसप्तसमुद्रे विरे अपजठर हेमगौतम केतशाईकलीव अपजेव केतशाई कत्रोव मरुपजमो इम
 सप्तसप्तसमुद्रनापदिबोय जयुद्दीपने विरे जायवा ? पञ्चसप्तस्याद्वार योजनद्वार १ योजनद्वार २ क्षेत्रद्वार ३ पर्यंतसप्तस्याद्वार ४ कूटसप्तस्याद्वार ५ तीर्थसप्त्या
 ६ श्रेष्ठिसप्त्या ७ विजयसप्त्या ८ द्रहसप्त्या ९ मदीसप्त्या १० एतार जयुद्दीपने विरे दुह १ जयुद्दीपनामे हेमगवन् । द्वीप प्राचसे द्वीवीच धृवं योजन एक

जिर्मानेवते लब्धान्यष्टादशसहस्राणि पशुगव्यधिकानि योजनानाम् अस्मि य सहस्रादिके पूर्वराशी प्रचिते जातानि इव सहस्राणि ३ य-
 तानि ५० अपिक्कानि काट्यादिका सहस्राणु सवन्न तत्रैव तथा यनपामष्टाविंश शत पशुविशितिसहस्रे गुण्यते जाता द्वाविंशद्वसवा यनुया ३२००००
 अष्टापिच यमुःसहस्रे योजन भवति ततो पात्रनामयनायष्टात्रिः सहस्रे जोगे सन्थानि यत्वारियोजनशतानि अस्मि य पूर्वराशी प्रचिते जातानि
 ६४ सहस्राणि मतपञ्चाशदपिच अङ्गुलान्यपि त्रयोदश पशुविशितिसहस्रे गुण्यते जातानि त्रीविंशतिरहस्राणि पशुविशितिसहस्राणि अष्टौगुणसपि
 पशुविशितिसहस्रे रम्यस्यते जातान्यङ्गुलानां पञ्चविंशतिरहस्राणि तेषामङ्गुलान्यङ्गुलानां द्वादशसहस्राणि पञ्चशताधिकानि तेषु पूर्वोक्ते गुतरा-
 नी प्रचितेषु ज्ञानोद्भूतरात्रि लोनि सत्तावि सप्तविंशत्सहस्राणि पञ्चशताधिकानि यथा यनुराजयनाय यक्षयत्या नामवृत्ते सन्थानि यनुया पञ्चत्रि

य० ? गी० । णट्थ्यस्वदसयस्वदगणिपुण य० ? सत्तैयय कोऽसिचयाणउद्धा लव्यन्तसयसहस्राद्व ॥ णउगवद्व
 स्वसहस्रा सयदिवद्वह्व गणित्यपय ॥ २ ॥ जम्बूद्वीवेण जंते ! वीत्रे कदवासा य० ? सप्तवासा य० ?
 त०—नरहे १ एरवपु २ हेमवपु ३ हेरखवपु ४ रम्मगयपु ५ हरियासे ६ महाविठेहे ७ ॥ ३ ॥ जम्बूद्वीवेण

पि जम्बूद्वीपविनैतव्यमिति, स्वद्वानियोजनमवपांवि पञ्चद्वद्वानि य तीयमेवय, विनयद्रष्टसिल्लाव पिबेन भवविषयपणो ॥ १ ॥ अम्यू-
 द्वीपानदन्त । द्वीपान्नतप्रमाणाभिः कवरीः क्षिपान् स्वद्वगणितेन प्रमत्तः ? गीतम । नयतिसहस्रशतानि स्वद्वगणितेन प्रमत्तः ? अम्यूद्वीपो

नाना भरतक्षेप प्रमाद पदवरीने केतलो षष्ठ गणितश्च षष्ठ सख्याद्वते । जेगीतम । एवसो नात्र १६० षष्ठ गणिते जम्बूद्वीपक्षे भरतप्रमाण १६० षष्ठ सपूय
 साय योजन साह । जम्बूद्वीपनामाद्वीपने जेजमवग । केतला योजन गणितक्षे जम्बूद्वीपना सननसुरस योजन २ प्रमाद केतला पदवाह जेगीतम । यातमश्च
 कोवि जगे नेऊ कोवि ६० क्षप्यन साय ५६ चोराबुं हजार ता जगे वीरवे ३६० ५३ १५० यतला गणित पदे योजनसाह ५ (गणकमेनेय १

गुणानि पञ्चदशपिक्तानि श्रेयं पटिरमुक्तानि अस्य धनुराशेर्यव्युत्तामयनाय सहरद्वयेन प्रागेदृते लब्धयोगेन गण्यत शेष धनुषा पञ्चदशगुणानि पञ्चदशपिक्तानि सर्वायव ज्ञातमिहयोगनामो सप्तकोटिशतानि नवतिक्कोऽप्यधिकानि पटपञ्चाशदशानुययसि सहराणि शतमेक पञ्चाशदधिकं तथा गम्य नमेक धनुषोपञ्चदशगुणानि पञ्चदशपिक्तानि आहुतामो पटिरिति ॥॥ योगगद्धार । अथवर्पाणि । जयुदीयेकमित्यादि व्यक्तं । अथपयसद्धार । जयुदीयेकमित्यादि । प्रससृज्यम् । ससरयुवे सस्यामीशनाय किञ्चिदुच्यते पट्यपथरा बुद्धिभयदादयः एकोनस्यरोमेक एकवित्रकूट एकस्य द्वि-
वित्रकूटः एतौच यमजज्ञातजायिव द्वीगिरो देवकुरुयतिनौ द्वौ यमकपर्वतौ तथैवोत्तरकुरुयतिनौ द्वौ कांसकपयसगत देयकुरुसरकुरुयति प्रद्वदग

भते । दीवे केयइथा वासहरपथ्या केयइथा मद्रपथ्या केयइथा चित्तकूना केयइथाथिचिस्तकूना
केयइथा जमगपथ्या केयइथा कचगगपथ्या केयइथा यस्कारपथ्यो केयइथा दीहवेथ्यहा केयइथा
यहवेथ्यहा प० ? गौ० जयुदीवे २ तत्रासहरपथ्या एगेमद्रपथ्य एगेचिस्तकूने एगेविचिस्तकूने दोज

द्वीपः भदन्त । विधान् यावजगच्छितेन प्रकृतः ? गौतम । सतेष्वकोटिशतानि नवतिक्तानि पटपञ्चाशच्छतसहराणि, धनुनवतिक्ता सहराणिगत
ह्यहं य गवितपद ॥ १ ॥ जम्बूद्वीपे भदन्त । द्वीपेकतिक्तापि प्रकृतानि ? गौतम । सप्तवर्षाणि प्रकृतानि ? तद्यथा भरत ? ऐम-

पक्षरसपक्षुपययातहरद्वय १२८ विपक्षरस १५१५ मठोऽत्र आगलाह ६० जयुदीयेस्य गवित्रपय १ १३ यद्वयाष्टाभाटे सूत्रमाहे काष्टु गदी अथिकपक्षुपति
गवित पद करक) जयुदीपमासा हे भगवन् द्वयीपमे विपे केतला वासवेप्रदे हे गौतम सातवासाक्षगळे तेकोशा भरतसेत्र ? येवतसेत्र २ वे भयसकोत्र
३ हेरषपयतकोत्र ४ रम्यकयतकोत्र ५ हरिमपकोत्र ६ मर्याविदेहकोत्र ७ ॥ ८ ॥ जयुदीपमासे हे भगवन् द्वयीपमे विपे केतला यवेधर पर्यतक्षि केतला मेक
पर्यतक्षि केतला चित्रकूट पर्वत केतला विचित्रकूट पर्वत केतला यमक पयस केतला कापनगिरि पयस केतला यरकारापयस केतला दीप लावा ये

कोनयद्वययोः प्रत्येक दय २ कांजनकसङ्गावात् तथा विशतिवशाकारपवसाः तत्र गजदस्ताकारः। मन्थमाहमादयद्यत्कारः तथा चतु प्रकारे महाविदेहे
 प्रत्येक चतु २ सङ्गावात् योदस्यचिन्नङ्गावयः सरला द्वयेपि निक्षिता ययोक्तसस्याभाः तथा चतुक्षिग्रहीचवेताक्या ह्यनि श्रद्धिजयेयु भरतीरावतयो
 च प्रत्येकनैकजायात् चत्वारो वेताक्याः चिनवतादिषु चतुर्षु वर्षेषु एकेकभावात् एवापेय सपुत्रापरंरति प्राग्वत् ज्यह्वीपट्टीये एकोनसप्तत्यप्यिके
 पवशते भवत इत्याख्यात भयाऽप्येय तीचकङ्किः । अष्टचूटानि । तत्र पूर्वं ज्यह्वीवेचमित्यादि । ज्यह्वीपट्टीये क्षिप्रति वर्षपरचूटानि इत्यादि प्र
 ज्ञान्त्र ज्यत्न वत्तरचूत्रे षटपद्मागुपरचूटानि तथादि पुष्पाचिनवसिद्धिकरिचोः प्रत्येक नैकदेश महाहिमवदुक्षिचोः प्रत्येकनैरौनिपपनीकवतोः प्र

मगपह्वया दाकचणगपह्वयसया थीसत्रकारपह्वया चोष्टीस दीहवस्थहा चक्षारिवहवेअहा एवामेव पुष्पा
 वरेण ज्यह्वीवे २ दुसिप्रउपुसुरा पह्वयसयामत्रतिष्ठि मस्काय ॥ १ ॥ ज्यह्वीवेण जते ! दीवे केवह्व्यो
 यासद्वरकूना केवह्व्या वस्कारकूना केवह्व्या येचुह्वकूना केवह्व्या मवरकूना पं० १ गो० । छप्यसं

यत १ रैरस्ववत ४ हरिवर्षे ५ रव्यकवर्षे ६ महावर्षे ७ ॥ ज्यह्वीये महन्त । द्वापक्षिपत्ता वर्षपरपवेताः प्रचक्षः ? चियस्तोमन्दरपवताः

क्षिपत्तवित्रचूटाः, क्षिपत्तोवित्रचूटाः, क्षिपत्तोयनकपवेताः, क्षिपत्ता काज्जनपवेताः, क्षिपत्तोदीपवेताक्याः, क्षिप-

ताद्वयद्वै केतसा दृत वताद्वयै केनीतन । ज्यह्वीपनामाङ्गापने विच ज्वर्यथार पवत पुष्पाचिनवतादिक एववत पवत ज्यह्वीपने सवेविचव एकवित्र
 चूट पवत एकवित्रचूट पवेत एव देवचूट भादित्या मेयमक पवेत उत्तर कुठ नादित्या विचक्ष काचनगिरि पवत देवचूट उत्तर कुठनप्यवति दय
 इने देवसे दय इन विने काचन पवेत लोकसरस्वरकारा अने च्यार गजवताकारे बभारा इन १० वकारा पवेत बतीच विजये एकेको एकभरते एक
 एवभरते ॥ १४ ॥ स दीर्घ सावा वेताक्य हेमवत रैरस्ववत रव्यकवत हरिवर्षे एकेको इन च्यारवत मादका वेताक्य पवेत इन चवनिलिने

स्तेन नय सर्वसंख्या ५६ अस्कारकूटाणि पश्यन्ति । तद्यथा । सरलवत्सकारेषु योऽश्वसु १६ प्रत्येक धनुस्त्रयजायास्तु ६४ गजदन्ताकृतियत्सकारेषु ग-
 न्माङ्गनीमनसयोः सप्त ९ भास्ययद्विद्युत्प्रमथो नवद्विती तमयसीलने यथोक्तसंख्या श्रीणि पशुसराणि वैताक्यकूटाणानि तत्र भरतीरायसयो विज
 याणां वैताक्येषु बहुस्त्रिंशति प्रत्येक सप्तसंख्यादुक्तसंख्यामयन वृत्तवैताक्येषु कूटाभाव , अतएव वैताक्यसूत्रे न दीर्घपदोपादानं विज्ञेयस्य व्य
 पद्येकत्वात् अत्रच व्यवेष्टेयस्याप्राप्तादिति नेरी भवतानिच मन्त्रमयगतानि यास्याणि मन्त्रवशात्समगतानि विगृह्यस्तिकूटानि तेषां भूतिप्रतिष्ठिव
 स्तेन स्ववत्प्रकूटादिति सप्रहङ्गिणाद्या पशुपकूटायेत्यत्र चोऽनुक्तसमुच्चये तेन चतुस्त्रिंशदुपपन्नकूटानि तथाअष्टौ जयूयमगतानि तायत्येयशासनलो
 यमगतानि मद्रशासनगतानिच सप्तसंख्या ७४पञ्चाशत्संख्याकानि यास्याणि, ननुतर्हि एतद्वायाविवरणसूत्रे अस्ति सप्तसंछाकूटसंख्या इत्येवकूटे

चासहकूटा त्रयसंख्यकूटा त्रिंशत्तुसरात्रेष्टहकूटसंख्या नवमवकूटा एवामेव सप्तुष्टावरण,
 जयूदीवे २ अक्षारिसप्तकूटसंख्या अत्रातिप्रमत्तकाय ॥ ५ ॥ जयूदीवेण नत्ते ! दीये नरहेवासे कइतीत्या

नोवृत्तवैताक्याः प्रसक्तः । गीतन ! जयूदीये २ पदव्येपरपर्वताः, एकः सप्तपरवतः, एकविंशकूटः, द्वीयमनपर्वतौ,
 द्वीकान्ननकपर्वतौ, विंशतिः वत्सकारपर्वताः, चतुस्त्रिंशदीर्घवैताक्याः, चत्वारोयत्तवैताक्याः, एयमेयसपूर्वपरं जयूदीये द्वीये द्वेयको-

जयूदीपमाने द्वीपमनविवे विचित्रं अने सगणोत्तर पयस २६८ होत्र एवयो विधे करे ४ कश्यो वृत्तार । जयूदीपमाने प्रेमगयम् । द्वीपने विधे केतला य
 र्पपरकूट पयसना कूट केतला थरकार पयसनाकूट केतला वैताक्य पूर्वतना कूट केतला संरु पयसना कूटद्वे । इ गीतन ! धुल्लिस्मयत शिपरीनां इग्यारे
 इग्यारे, महर्हिस्मयत रुपीमा छास ५ नीपयनीलवतना मध २ वत्ससर्व ५६ वर्यपरनां कूटसोत्तराणयपारे ध्यार २ कूट सोममस मधमाधन ए येगज
 दतत्र सात २ भासवत विद्युत्प्रमथ एवे गजवत्तलो नव २ वत्ससर्वनिलिने त्द कूट वपारा पर्वतमा एके वैताक्ये नयनयकूट वन चोत्तीस वैताक्ये ३०६ कूट
 वैताक्य पयसना संरुपयसगे विधे मध कूट नदगयनना वन सर्वनिलिने जयूदीपने विपय ध्यारसे ध्यान सप्तसंछि कूट होत्र ४६७ वत्सकष्टु, सोयेकर

कोप्रपङ्क्तयोः प्रत्येक इय २ कांजनकसङ्गात् तथा विश्रितिव्यस्कारपवताः तत्र गजयसाकाराग्न्यभावाद्यव्यस्कारः तथा चतु प्रकारे महाविदेहे प्रत्येक चतुष २ सद्गवात् पौड्याचङ्कवापः सरताः द्रुयेपि निसिता पयोक्तसस्याकाः तथा चतुष्किशोरीपदैताक्या ह्यात्रि गृहिवयेषु भरतैरावतयो य प्रत्येकनेत्रैकद्रायात् चत्वारो वैताक्याः द्विगवतादिय चतुर्षु वर्गेषु एकैकभावात् एवानेव सपुद्गावरेयति प्राग्यध् जग्रुहीपट्टीचे एकोनसप्तत्यपिचे पवतयते भवत इत्यास्याव जयाऽन्वेद्य सोपकट्टि । अरकट्टानि । तत्र मूष जग्रुहीवेचनित्यादि । जग्रुहीपट्टीचे कियति वयपरकूटानि इत्यादि प्र-
ममूष ज्वान्त कनरसने पटपद्माद्यट्टपंजरकटानि तथाचि पुनर्द्विगवतुक्तरिकाः प्रत्येक नैकवेग महाविजगदुक्तरिकोः प्रत्येकनष्टीमिपयनीसवतोः प्र-

मगपद्मया दाक षणगपद्मयसया थीसत्रस्कारपद्मया चोष्ठीस दीह्वंश्चट्टा चत्वारिवट्टवेअट्टा एवामेत्र पुष्पा
वरेण जग्रुहीवे २ दुष्टिभ्रउणुष्टरा पद्मयसयाभधतिचि मस्काय ॥ १ ॥ जग्रुहीत्रेण जते ! दीवे कैवड्ड्या
थासहरकूडा कैवड्ड्या वस्कारकूडा कैवड्ड्या येअनुकूडा कैवड्ड्या मदरकूडा प० ? गो० । छप्पयसं

वत १ वैरस्यवत ४ हरिवर्ग ५ रम्यकवर्ग ६ महाजग्व ७ ॥ जग्रुहीये भवन्त । द्वापकिपन्ता वयपरपवेताः प्रप्रसाः ? कियन्तोमन्दरपवताः

किपन्तविचक्रूटाः, कियन्तोविचित्रकूटाः, कियन्तोपनकपवेताः, कियन्तः आम्बनपवेताः, कियन्तावचस्काराः, कियन्तोदीपवैताक्याः, किय-

ताकपट्टाव केतला इव वताक्यवे हेगीठन । जग्रुहीपनाभादुवापने निप जग्रपचर पवत पुनर्द्विगवतादिक एकमरु पवत जग्रुहीपने सनेविजग्व एकचित्र
कूट पवत एकलविचक्रूट पवेत एव देवकूट नाद्विख्या देयमक पवेत उतर कुठ नाद्विख्या विजग्व कांचनगिरि पवत देवकूट उजर कुठनप्यवति इयड
इने केवले इड इम विरे काचन पवेत सोमसरसवरकारा अने ज्यार भजवताकारे जगारा इम २० वजारा पवेत जनीन विजग्वे एकेको एकभरते एक
एकभरते इम १४ स दीर्घ सावा वैताक्य देनकवत वैरस्यवत रम्यकवत हरिजने एवेने एकेको इव ज्यारवत जाटका जेवाक्य पवेत इम सनेमिसिने

स्येक नव एवेसस्यया ५६ यस्कारकूटाणि यस्मिन् । तद्यथा । सरस्वत्यस्कारेषु योऽवश १६ प्रत्येक षतसुप्रधायास् ६४ गजवन्ताकृतियसस्कारेषु गन्
न्यमादनवीमसयोः सप्त २ नास्म्यद्विद्युप्रमयोः नववृत्ति समयोक्तने ययोक्तसस्या श्रीचि पदुतराणि वेताख्याकूटशतानि सप्त भरतैरायतयो यियज
पानाच वेताख्येषु चतुस्त्रिंशति प्रत्येक नवसम्माद्युक्तसस्यामयन षतवेताख्येषु कूटाभाय , अतएव वेताख्यसूत्रे न दीपपवीपादान विज्ञीपणस्य य
भेदेकत्वात् अत्र च व्यवहृत्याज्ञायादिति मेरी नवतानिच मन्मथमगतानि याद्याचि मन्मथशालयनगतानि विगृह्णितकूटानि तेषां भूगिप्रतिष्ठित
स्वेन स्वतन्त्रकूटत्वादिति सप्रहर्षिणायाया पद्यकूटयोत्येव योऽनुक्तसमुच्चये तेन चतुस्त्रिंशत्पञ्चकूटानि तयाअष्टौ जयूवमगतानि तावत्येवशाएमसी
धमगतानि मन्मथशालयनगतानिच सवचक्या उष्टपन्नाः सरस्वत्याकाणि याद्याचि, तन्मुत्तिं एतद्गायावियरकसूत्रे यस्मिन् सप्तसठाकूटसया प्रत्येयकूट

वासहकूटा त्रयानुद्वयस्कारकूटा तिर्यात्तुसुरात्रेयहूठसया नवमवरकूटा एवामेव सप्तुवावरण,
जयूदीवे २ चत्वारिंशत्कूटसया जयतिंतिमस्काय ॥ ५ ॥ जयूदीवेण जते ! दीवे भरहेवासे कइतीत्या

सोवृत्तवेताख्याः प्रमत्ताः ? भीतम ! जयूदीवे २ पदवर्षपरपयेताः, एकाः सत्परपवतः, एकविंशत्कूटः, द्वीयमकपयती,
द्वीकाज्जनकपयती, विजतिः यस्कारपरयता , चतुस्त्रिंशत्गृहीचवेताख्याः, यत्वारोयुतवेताख्याः, एवमेवसपूर्वापरं जयूदीवे द्वीवे द्वेयको-

जयूदीपमाने जयूदीपनविधे विचित्रं जने उगशासर पवत र्दद शोच एवयो तिये करे ४ कस्तो द्यार । जयूदीपमाने रेभसयन् । जयूदीपने विधे केतला य
पपरकूट पयतना कूट केतला यरकार पयतनाकूट केतला येताद्य पर्यतना कूट केतला मरु पयतना कूटके । ईगीतम ! वृद्धिर्मथत शिपरीनां इग्यारे
इग्यारे, महर्हिमयत रूपीना आठ २ भीपयनीलयतना मय २ इमसय ५६ वर्षपरना कूटसोत्तरालयपारे ध्यार २ कूट साममस गयमादन य धेगज
रंतत सात २ मासवत विद्युप्रम एये गजकतनो मय २ इमसयेनिलिने र्द कूट यपारा पर्यतना एके येताद्ये नवमवकूट दग योसीस येताद्ये ५०६ कूट
वेताख्य पयतना मरुपयसगे विधे मय कूट नवमगमना इम सर्वगिलीने जयूदीपने विपद्य ध्यारये आनव सतमृष्टि कूट शोच ४६७ इमकस्तु, तीयेकर

सस्यातिरोधः सध्यते एतेर्वाभिर्योगाचारकत्वेन स्वतन्त्रनिरित्वाकटेषु गणना आयेनेत्याय अयमेवदत्तापि-
 प्यते, यच्च प्राञ्चपमकूटाधिकारे कश्चिदभते जम्बूद्वीपेरीवे उसनकूटेनाम पक्ष्मपक्षसे इतियून तद्विशेषयमात्रापर व्याख्येयमिति सर्वेयम्यक् । अय
 तीयोपनि । जम्बूद्वीपे २ इत्यादि । प्रसूये तीर्थाभिषिक्तां स्वस्वदेशीमासुरसाधनात् महाप्रलायतवस्थानानि तत्परसूत्रे प्ररते त्रीणि तीर्थानि प्र-
 ञ्जसन्ति । तद्यथा । मानवं पूर्वस्यां गङ्गासङ्गमेवमुत्तमा वरदाभरिचिकर्सा प्रमास पश्चिमायां सिधसंगने समुद्रस्य उयमेरावतसूत्रमपि भावनीय । नव

५० ? गो० । सप्ततित्या ५० ? त० मागहे १ वरदामे २ पञ्चासे ३ जम्बूद्वीपेण जते । दीधे एरयए यासे
 कहतित्या ५० ? गो० । तत्ततित्या ५० ? त०—मागहे १ वरदामे २ पञ्चासे ३ जम्बूद्वीपेण जते । दीधे
 महाविदेहेयासे एगमेगे चक्रवर्हिविअए कहतीत्या ५० ? गो० । तत्ततित्या ५० ? मागहे १ वरदामे २ पञ्चासे ३
 एवामेव सपुष्पावरेण, जम्बूद्वीपे २ एगेयिउसरे तित्यसए जव तिसिमस्काय ॥ ६ ॥ जम्बूद्वीपेण मते ! दीधे

नवसत्यधिर्षवतवते भवतइत्यास्याह, जम्बूद्वीपे द्वीपे विपन्तिवर्षवरजूदानी, विपन्तिवर्षाकूदानी, विपन्तिवर्षाकूदानी, विपन्ति
 मन्वरकूदानी, प्रञ्जसन्ति ? पीतन । वदपञ्चाग्रहवर्षरजूदानी, वनवतिवर्षाकूदानी, भीवि चतुर्तादि वेताकूदग्रतानि, नवमन्वरकू-

द्वार १ जम्बूद्वीपने विदे भगवन्द्द्वीपे भरतखेडवं केतला तीर्थे जे नीतम । विषय तीर्थे जे जलातरकत्वान्ते । तेदेहा भागप तीर्थे पूवविजि गगासुत्र
 सगमस्यामह १ वरदामतीर्थं दक्षिणदिशिमध्ये २ प्रमासतीर्थं पश्चिमदिशि विपूजमुद्र सगत्वाने जम्बूद्वीपने विदे जे जगवन् एरवत वर्ष केतला तीर्थे,
 जेगीतम । तीरयतीर्थे । तेदेहा भागपवरताम प्रमास ३ । जम्बूद्वीपने विदे महाविदेहेयवर्षं यवकीचक्रवर्ति नी विजयने विषय केतलातीर्थे जे नीतम
 विषयतीर्थे मानप १ वरदाम ५ प्रमास ६ एवमह वनवर्षनितीमे जम्बूद्वीपनादीपने विदे यवयो जे तीर्थेद्वार, वनवर्ष, तीर्थेकरनिदेवे द्वारदे

रं नट्योच्चारस्तारत्नवत्यौ तयोः सुसुद्रुक्वने सागधमसासे सरदासाख्या तत्रत्यापेक्षया तनैव विजयभूत्रेचायविशेष विजयसरकगगादि ४ सदानदीना यथाई श्रीताशीतोदयोः सुगने सागधमसासास्यानि सावनीयानि जवरदासास्यानि, तेषां मध्यगतानि भाष्यानि एवमेवपुर्वापरमीलनेन एक इत्युत्तर तीपश्यत भयतीत्याख्यातमिति । अथमेवयः । जमुदीयेइत्यादि । प्रसूत्रव्यक्त । उत्तरसूत्रे गौतम ! जमुदीयेद्वीपे अष्टमष्टियद्यापरमेवयः विद्याधरावासुभता चैताख्याना पूर्वापरोद्व्यादिपरिच्छिन्ना आगतमेवशा भवति तसुलि शत्यपि येताख्येषु दक्षिणत उत्तरसद्य एकैकत्रे विभाषात् सपेयाष्ट-

केवइस्यात यिज्जाहरसेठीत केवइस्यात आभिगसेठीत प० ? गा० ! जयूदीवे २ झुठसठोविज्जाहरसेठीत
 झुठसठिष्याज्जिगसेठीत प० ? एवामेव सपुस्सायरंण ॥ जयूदीवे २ छत्तीसे सेठीसए भव तित्तिमकाय ॥ ७ ॥
 जयूदीवेण मते दीवे केवइस्या चक्कयहि विजयान केवइस्या रायहाणीनु केवइया तिमिसगुडान केवइस्यात

इति प्रश्नानि ? एवंमेवसपूर्वापर, अम्यद्वीपे द्वीपेचस्वारिचसाष्टकशतानि भवन्तीत्याख्यातं, अम्यद्वीपे २ भ० । भारतेवर्षेकतितीर्थानि प्रश्नानि ? गौतम ! द्वीपेपुरवतेवर्षे कतितीर्थानिप्रशब्दया-
सागप १ वरदान २ प्रभास ३ अम्यद्वीपे २ भ० । महाविदेहेवर्षे एकेकस्मिन् षड्वर्षविविजये कतितीर्थानि प्रश्नानि ? गौतम ! द्वीपेतीर्थानि प्रश्नानि ? तद्यथा सागप १ वरदान २ प्रभास ३ अम्यद्वीपे २ एकद्वीपे २ भ० । भारतेवर्षे कतितीर्थानि प्रश्नानि ? तद्यथा सागप १ वरदान २ प्रभास ३ अम्यद्वीपे २ एकद्वीपे २ भ० ।

(महाकल उत्तरवार्तास्थानक लेखकदीप जिहा भरतपुरवतना तीर्थ जगती समीपे धूर्ने महाविदेहनातीर्थ सीतासीतोदानमहामदीने समीपे आणया)
जम्बूद्वीपमासा देमगवम् ! दुधीपने विषे कोतसी बिद्यापरनि भेण्डि विद्यापरण विमयानास्यागकडे कोतसी आभिषोग्य देयतामें रहवानी भेण्डिह ।
हमीतम् ! जम्बूद्वीपमासे दुधीपने विषह अरसठिबिद्यापरनी भेबिदे ह् आभिषुगदेवतानी भेण्डिह प्रमथयमितीने जयद्वीपमासा दुधीपने विषे

सख्याविरोधः उच्यते एतेषां निर्माणाकारकत्वेन स्यात्तत्र निरिखाकट्टेषु गणना अयमेवाश्रयः अथपन्नकृतसख्यामाश्रयपञ्चकोनं नु प्रकृता स्यमेवदशायि-
यते यच्च प्राक्पञ्चकट्टाधिकारे करिकभते जनुदीवेदीवे सप्तभूदेकाम पञ्चएयसते इति सञ्च तद्विषयोयमात्रापर व्याख्येयमिति सर्वमम्यक् । अथ
तीर्थाणि । जनुदीवे २ इत्यादि । प्रसमुने तीर्थाणि च किंवां सखकेजसीमासुरसाधनाथे महाजलावतरकस्यानानि सत्तरसूत्रे प्ररते श्रेष्ठि तीर्थाणि प्र-
कृतानि १८ तद्याथा । मागचं पूर्वस्यां नङ्गासङ्कुने समुद्रस्या वरदानद्विकस्यां प्रनास पक्षिणायां सिधसगने समुद्रस्य एवमेरावतमृगमपि मावमेव । नन्व

प० ? गो० । तत्तत्तित्या प० ? त० मागहे १ धरदामे २ पञ्चासे ३ जयह्रीयेण भते ! दीवे एरवए यासे
कदतित्या प० ? गो० । तत्तत्तित्या प० ? त०—मागहे १ धरदामे २ पञ्चासे ३ जयह्रीयेण भते ! दीवे
महाविदेहयासे एगमेगे ब्रह्मवद्विजए कहतीत्या प० ? गो० । तत्तत्तित्या प० ? मागहे १ धरदामे २ पञ्चासे ३
एवामेव सपुष्पावरेण, जयह्रीवे २ एगेबिउसरे तित्यसए भव सिधिमस्काय ॥ ६ ॥ जयह्रीवेण भते ! दीवे

नक्षत्रस्य चिह्नैर्पर्वतयते भवत इत्यास्ताः, अम्बुद्वीपे द्वीपे विद्यमानिवर्षरज्जुद्वानि, क्षियन्ति वैवाक्यरज्जुद्वानि, क्षियन्ति
 सन्दरज्जुद्वानि, प्रज्जस्यन्ति ? गीतम् । यदप्यन्तःशब्दैर्षरज्जुद्वानि, भूतलवर्षरज्जुद्वानि, भीतिं यदुत्पत्तिं वैवाक्यरज्जुद्वानि, भवत इत्यास्ताः
 ५ अम्बुद्वीपे विद्ये भवत इत्यास्ताः भवत इत्यास्ताः भवत इत्यास्ताः

धममत्यागह । भरदासतीर्थं हविषतिष्ठिमण्ये २ प्रभासतीर्थं पद्मिनिदिशि विष्णुसमुद्रं सगत्यानें जम्बूद्वीपेने विये देवदत्तवन् परबल गर्बं जेतता तीपठे,
देवीवस ! तीरपतीर्थे । तेनेहा नागधरदाग प्रभास ३ । जम्बूद्वीपेने विने भद्राविदेहोवह यक्षकीचकवति नी विजयने विषह जेततातीर्थे देवीवस
विषपतीर्थे नाग १ भरदास २ प्रभास ३ यक्षह वनवर्धजिनीने जम्बूद्वीपनागाद्वीपेने विने यक्षहो जे तीरपुत्र, वनवध, तीर्थकारविनयेने इबार

रं नटीचारकारकधत्तौ तयोः समुद्रसगने सागपमसाये धरदासाक्ष्यं तत्रत्यापेक्षया तथैव विश्वसूत्रेवायविशेष विजयसरकगगादि ४ महानदीना
मयाई शीताशीतोदयोः समने सागपमसाक्ष्यानि भावनीयानि भवरदासाक्ष्यानि तेषां सध्यगसानि भाव्यानि एवमेवपूर्वापरमीलनेन एक द्युत्तर
तीचयत भवतीत्याख्यातमिति । अथभेदयः । जम्बूद्वीवेइत्यादि । प्रससूत्रे गौतम । जम्बूद्वीपेद्वीपे अष्टपट्टिचिद्यापरश्रेणयः विद्या-
धरावासमता वेताळ्याना पूर्वापरोक्ष्यादिपरिक्षिप्ता आयतनेकसा भवति अतुलि प्रत्यपि वेताळ्येषु दक्षिणत उत्तरतय एकैकश्रे विभावात् तथैवाष्ट-

के वइश्यात विज्जाहरसंढीनु के वइश्यानु आभिनुगसंढीनु प०? गा० । जम्बूद्वीवे २ अष्टसंढीविज्जाहरसंढीनु
अष्टसंढीनुजिनुगसंढीनु प० २ एवामेव सपुष्पायरंण ॥ जम्बूद्वीवे २ छत्तीसे संढीसए भव तित्तिमरकाय ॥ ७ ॥
जम्बूद्वीवेण मते दीत्रे के वइश्या चक्रुवहि विजयातुं के वइश्या तिमिसगुडानुं के वइश्यानुं

इति प्रश्नानि ? एवमेवसपूर्वापर, जम्बूद्वीपे द्वीपेवत्वारिसप्तकुटयतानि भवतीत्याख्यात, जम्बूद्वीपे २ भ० । भारतेवर्षेकवितीर्यानि
प्रश्नानि ? गौतम । श्रीवितीर्यानि प्रश्नानि ? तद्यथा-मागध १ वरदान २ प्रभास ३, जम्बूद्वीपे ४० । द्वीपेरेवतेवर्षे कतितीर्यानिप्र० तद्यथा-
मागध १ वरदान २ प्रभास ३ जम्बूद्वीपे २ भ० । महाविदेहेवर्षे एकेकस्मिन् चक्रवर्तिविजये कतितीर्यानि प्रश्नानि ? गौतम । श्रीवितीर्यानि
प्रश्नानि ? तद्यथा मागध १ वरदान २ प्रभास ३ एवमेव सपूर्वापर, जम्बूद्वीपे २ एकद्व्युत्तर तीयशत भवतीत्याख्यात, जम्बूद्वीपे २ भ० ।

(महाबल धतरवानास्यामक तेतीपकहीव जिह्व भरतयुत्तरतना तीर्य जगती समीपे अने महाविदेहनातीर्य सीतासीतोदामहामदीने समीपे जाण्या)
जम्बूद्वीपमासा इभगवन् । द्रुवीपने विदे केतली विद्याधरनि अणि विद्याधरनइ विमवानास्यामकछे केतली आभियोग्य देवतांनं रइवामी अणिखइ ।
इयौतम । जम्बूद्वीपमासे द्रुवीपने विपइ अरुछि विद्याधरनी भे चिदे ६० आजिनुगदेवतामी अणिखइ इमसुवेमिलीने जम्बूद्वीपमासा द्रुवीपने विदे

सुख्याविरोधः रुच्यते एतेषां गिर्येनाधारकत्वेन कृतज्ञनिरित्वाकटूतेषु गवता आयसेयाशाय आयप्रकटसक्यामूषपृषङ्करणेन सञ्जृता स्वयमेवददोयि-
यते, यच्च माण्ड्यपनक्तुटापिकारे कश्चिभर्ते जनुदीवेदीवे यसमभूदेवान पवृण्यकते इतिसूत्र तद्विशीषयभाषतापर व्याख्येयमिति सर्वमस्यम् । अय-
तीर्षाणि । जनुदीवे २ इत्यादि । प्रसङ्गे तीर्षाणि च किंवां कस्यदेवसीमासुरसाधनार्थं सङ्गात्साधनरस्यगानि सत्तरसूत्रे प्ररते श्रीणि तीर्षाणि प्र-
ज्ज्ञानि । सागर्थं पूर्वस्थां गङ्गासङ्गमेसमङ्गस्य वरदानदक्षिणकां प्रभास पक्षिभायां विषयगने समुद्रस्य, यथैरावतमृगमपि भायनीय । नव

प०? गो०। तन्नित्या प०? त० मागहे १ यरदामे २ पन्नासे ३ जयद्वीयेण नत्ते! दीवे एरयए यासे
कइत्तित्या प०? गो०। तन्नित्या प०? त०—मागहे १ यरदामे २ पन्नासे ३ जयद्वीयेण नत्ते! दीये
महाविदेहेयासे एगमेगे बक्खवहिविजए कइत्तित्या प०? गो०। तन्नित्या प०? मागहे १ यरदामे २ पन्नासे ३
एवामेव सपुद्गावरेणं, जयद्वीवे २ एंगेबिउसरे तित्यसए जव तित्तिमस्काय ॥ ६ ॥ जयद्वीवेणं भत्ते! दीवे

नरसत्यविबेपवंतशवे भवतइत्याख्याय, जन्मद्वीचे द्वीचे क्षियमितवर्षरकुटाणि, क्षियन्तिवैसाक्ष्यकुटाणि, क्षियन्ति नान्तरकुटाणि, प्रक्षयानि ? भौतस ! यदपञ्चाशद्वर्षरकुटाणि, नवमवसिषस्यारकुटाणि, त्रीणि चतुसरादि वैसाक्ष्यकुटयवानि, भवमन्तरकु

द्वार १ अंबुद्वीपने विवे नमनवद्भूये भरतकेशह केतसा तीर्षके ईगीतम । विवय तीर्षके अलावतरकस्यानदै । तेकेहा नागप तीर्षे पूबविचि गगाचमुद्र
 पगमत्यानह १ भरदागतीर्षे दक्षिणदिशिअण्ये ५ प्रभासतीर्षे पविनदिनि विषुवमुद्र सनस्थाने अंबुद्वीपने विवे प्रेजगबन् प्रेरकत भर्षे केतसा तीर्षके
 रोगीतम । तीरयतीर्षके । तेकेहा नागपभरदाग प्रभास ३ । अंबुद्वीपने विवे नद्याविदेइयेनह एकभीचक्रवलि नी विजयने विवह केतसातीर्षदै हेगीतम
 विवयतीर्षदै नागप १ भरदाग ५ प्रभास ३ एवह अणवर्षेनिनीने अंबुद्वीपनाभाद्वीपने विवे एकसो जे तीर्षकुड, अणकचु, तीर्षेकरविनदेये इबारये

अष्टि रात्रिगाम्यमेव एवमेव पूर्वोपरभोजनेन अंबूद्वीपेद्वीपे मद्भि श्रंपद्वि श्रपद्वि । अमुद्वीपेति । प्र
मसूत्रव्याप्त । उत्तरपूर्वे लम्बूद्वीपेद्वीपे अमुस्त्रि श्रपद्वि श्रपद्वि मद्भि श्रपद्वि श्रपद्वि । अमुद्वीपेति । प्र
मसूत्रव्याप्त । उत्तरपूर्वे लम्बूद्वीपेद्वीपे अमुस्त्रि श्रपद्वि श्रपद्वि मद्भि श्रपद्वि श्रपद्वि । अमुद्वीपेति । प्र

[illegible][illegible]

एकदा श्रीसिद्धिदेव १३६ वनवीथे करुण प्रकाश ७ वदत अङ्गुलीपत्राणां हेमवत्सु पुत्रीपत्ने विद्ये केतसा चक्रवर्तिने जीतबायोग्यदेव कठक्पत्रि-
यद्वह केतसा राजपातादह केतसी विजिम्भा केतसी चक्रप्रपात मुक्तादि केतसा कल्पमासनागर्भे यथासिद्धि तिमिरानुपाना अष्टिदायक केतसा मृत्युभाला
गर्भे देवताङ्गे यदप्रपात मुक्ताना अष्टिदायक केतसा अम्बनकुटुम्भार्णे पर्यवर्त्तते हेगीतम् । अङ्गुलीपत्ने विजय चक्रवर्तिना विजयदेव श्रीसिद्धिदेव
विद्वहे एकमरुत एकप्रवत इम १३७ श्रीसिद्धिदेव १३८ राजधानी चालीस विनीमनुका १३९ श्रीसिद्धिदेव चक्रप्रपातमुक्ता १४० श्रीसिद्धिदेव चक्रप्रपात १४१ श्रीसिद्धिदेव

वते सुमङ्गलपूर्व लवण रूप्यकुलापविभ शयनेन पूर्वापरशीतनेन जवुहीये देवयतनैरस्यवतयोः क्षेत्रयो द्वौवशसङ्ख्यात्तर नदीगससरस्र नवतीत्ये
 वनाख्यात अत्र शतसहस्रशृङ्गाश्चर्यादपसख्याया सङ्ख्यायि प्रतीयते अस्यया यदुपलब्धशतसङ्ख्याय पतुर्गुणेन सत्याशाच्छयाधः स्यात् दृश्यतेन
 जवुमाश्चर्यादर्च्यप्रतिपत्ति ययारासलक्ष्मणावित्यत्रामशदेन वाशरयिः लक्ष्मणशृङ्गाश्चर्यात् प्रतीयते नतरेणुकासुतइति तथा जवुहीयेइत्यादि ।
 सुकोशं । हृयोयपयोः सङ्ख्यान्ती हेत प्राग्बदेय इतीति इति सजिलापूर्वाश्रयणा इतिवर्चै इरिकासा योगराश्रयणा रम्यके नरकाता पूयाश्रयणा भारी

सालिलासहस्रा नवतिस्तिमस्काय ॥ जवुदीयेन जत । दीवे हेमग्रयहरेणवणसुवाससु कङ्कमहाणइत्त प० ?
 गो० । चत्तारिमहाणइत्त प० ? त० रोहिण्या रोहिण्या सा सुवय्यकुला रूप्यकुला तत्यण एगमेगा महाणइ अ
 ठात्रीसाए २ सालिलासहस्राहि समगा पुरत्यिमपञ्चत्यिमेण लग्नणसमहु समप्पेइ,, एवामेव सपुष्पायरेण ॥

पटुप्याशरसलिलासङ्ख्यायि नवतीत्याख्यात । जम्बूद्वीपेद्वीपे देवयतनैरस्यवतयावयोः कियत्योमदानव्य प्रप्राः ? गीतम । चतस्रोमहा
 नद्य प्रप्रासा ? तदासा राक्षिता १ रोहितासा २ सुवय्यकुला ३ रौप्यकुला ४, तत्रिकैकानहामदी अष्टाविंशतिभिः सजिलासङ्ख्या सभयापूयपदि
 प्यार महाणदी । तेषा गगा १ विपू २ रत्ना ३ रत्नवती ४ तिर्था एगनदी साक्षिनी एकेकी सोटीमदी वसहु १४ हजार मदीसु वहित परीवरीपकी
 १४०० पूय पयिम दिसे लवण समुद्रमाह आइये । इमप्यार गदीनी परिवार मिसीने जवुद्वीपनामा वृवीपनइ विवे अरत एरस्यत क्षेत्रने विवे छ
 रस्य हजार मदीइइ ५६०० इमकपुं तीय करइ ॥ जवुद्वीपनामा देवयतनु । द्वीपने विवे वसयत हेरस्ययत विवे केतली सोटीमदीये । देगीतम । प्यार
 ४ सोटीमदीये । तेषा रोहिता १ राक्षितासा २ सुवय्यकुला ३ रूप्यकुला ४ तिर्था एगनाक्षिनी एकेकी सोटीमदी छठावीस २ हजार २००० मदी
 वहित यकी पूय पयिम दिशइ लवण समुद्रमाह आइये । इम एगनदीने परिवार मिसीने जवुद्वीपनामा वृवीपने देवयत हेरस्ययत क्षेत्रने विवे

तगगाधयः प्रतिष्ठन् द्विष्टिमात्रात् बुधप्रजवाः यदस्यस्तिमहाप्रज्ञा तच्च श्रीताया सदीप्येष्टसुखिजयेषु शीतोद्यायाभ्येष्टसुखिजयेषु यथैकयद्व्या-
वेन योद्धग रज्जारज्जवत्यस्य एवं ऋषुःपट्टि ह्याध्याय प्रागुक्ता अतर्जयः सर्वस्मीकते ऋदस्यस्तिरिति कुरुप्रमवाभानु गीताशीतोदापरिवारमृतस्वेना
ऽसमवाद्यि महानदीस्य स्वस्तिविजयवतचतुर्देशसहस्रमदीपरिवारसमुद्रपेतत्वेन भाष्य । एवमेव पूर्वोपरण अनुद्वयप्रवशदिय आह । अथुदीप्येष्टस्यादिष्यन्
अथुदीप्ये नवतिनहानद्यो प्रवलीत्याख्यातमिति ॥ अथैतासां चतुर्दशमहाप्रदीपानां नदीपरिवारसख्या समुद्रप्रवशदिय आह । अथुदीप्येष्टस्यादिष्यन्
नवरं यद्भरतेरावतयो युगपदपरिहृत्य ततसमानवेष्टत्वात् भरते गमापूर्वस्यचसमुद्र विषुःपथिमस्यचसमुद्र प्रविशति येरावतेवरत्तापूवचसमुद्र रक्तव-
त्परचसुद्रश्च तथा अथुदीप्येति निगद्विचिह्ननवरं देववतारैरस्यवतयोः समानयुग्मिमेष्टस्वेनसर्वोनिः देववतारोहितापूर्वमवतराहिताग्रापथिन देरस्य-

स्तिमखायं ॥ अथुदीप्येण मते ! दीप्ये नरहेरवपुस्वासेसु कद्दमहाणईतं प० ? गो० । चक्षारिमहाणईतं प० ?
गो० । गगा १ सिंधू २ रक्षा ३ रसवर्ध ४ सत्यण एगमेगामहाणईं वउद्वसहि २ सलिलासहस्रंसेहि समगा
पुरत्यमपञ्चत्यमेपं लवणसमुद्र समप्येई एषामेव सपुष्टाधरेण अथुदीप्ये २ नरहेरवपुस्वासेसु लवण

नरहेरावतयोवयोः क्षिपत्योमहाप्रज्ञाः प्रज्जसाः ? गीतम । अतस्त्रोमहाप्रज्ञाः प्रज्जसा ? सद्यथा गङ्गा १ सिन्धुः २ रक्षा ३ रक्तवती ४ तत्र एकेका
महाप्रदीपचतुर्दशानिः सलिलासहस्रैः समगापूर्वपथिमयोस्यचसमुद्र समुपसयति, एवमेवमपूर्वोपरण, अथुदीप्येष्टदीप्ये नरहेरावतयोवयोः

अने विने अथ इमसातवोत्रे वडं न चठरमोटी नदी नरैपर पर्वताना इवचकी नीकलीने अहस्य एकेके विजय वेई इमवतीस विजयें १४ अने वारे अथ
म्यनदीइम अ नदी इम मोटीनदीनिचवनीसवतने नुत्तं कुंडपकीनीकलीने अहस्य इमचमचनद अने वयोत्तर एकही मकीने अथुदीपमानाइवीपने
विपद नेअ मोटी नदीइव इमचसु सीर्वकराह । अथुदीपमाना होमचनन् ! इवीपने विने नरसयेरावतयोवनें विने अठर मोटीनदीके । देवीसम ।

माहर्षिकान्तापाय पटपद्मागत २ सङ्ख्यादि सर्वभीलानेपयोक्तवस्था । आपनेरुतसत्तरवर्तिमीमांसस्या प्रश्रयितुमाह । जमुद्वीवेद्वत्यादि । व्यक्त गयर । अस्तरमुत्रैषयसस्या इतिवयुत्रवद्गावनीया यथाकानदीनाय यथासु विद्योपः स्वययोग्यः । जमु नेरुतोद्विषोत्तरनदीसस्यामीलने सुपरिवारे उत्तरद्विषप्रधरे ग्रीताजातोदे क्वं नमीक्षिते उच्यते । प्रश्रयुत्रदि नेरुतो द्विषोत्तरद्विषभागवतिपूर्वोपरसमुद्रप्रयेरुपविशिष्टायापिपयक सेन मेरुतः गु-
दपूर्वोपरसमुद्रप्रयेत्रिन्यो रत्नयो निर्वचनपत्रे उक्तानोचः । यथा प्रश्रनिर्वचनदासस्य गिष्टव्यवहारात् । अथ पूर्वोभिमुतः ॥ विपत्यो लयकोव प्रयि
ग्रन्तीत्याह । जमुद्वीवेदीवेद्वत्यादि । जमुद्वीवेदीवे विपत्यो नदाः पूर्वोच्चिपुता लयकाव प्रविशति विपत्यः पूर्वसमुद्रप्रयेत्रिन्य इत्यर्थः । इदञ्च प्रश्र
सूत्र केवलनदीनां पूर्वदिगामित्वरूपप्रदृशविपयक सेन एवस्मात् प्रश्रयुत्राद्विभिद्यते उत्तरसूत्रे सप्तगदीलक्षादि अष्टाविंशतिच सङ्ख्याणि यावत्

नेण लवणसमुद्र समप्येह, एवामेव सपुष्पायरंण ॥ जमुद्वीवे २ हरिवासरमगवासेसु दोचजनीसा सलिला
सयसहस्वा नवतिस्त्रिमस्काय ॥ जमुद्वीवेण भते । दीयं महाविठंहेवासे कद्दमहाणइंनु प० ? गो ! दोमहाणइंनु
प० ? त० सीञ्चाय सीतञ्चाय तस्यण एगमेग/महाणइं पंचहि २ सलिलासयसहस्सेहि बन्नीसाएञ्च सलिला

कान्त । ३ नारायणा ४, तथैकेका/महा/नदी पटपद्मागदिः सलिलाधरलैः सप्तप्रापूर्ववदिमपास्तवसमुद्र समुपसर्पति, एयमेवसपूर्वोपरेश, ज-
मुद्वीवे २ हरिवपरम्यकवयोः द्येवर्तुविशति सलिलागतसहस्से भवतइत्याख्यात, जम्बूद्वीवेद्वीपे महाविठंहेवर्धे विपत्यो/महा/नदा प्र-

वावीस हजार नदीइह २२४०० इमकम्, तीर्थं करह । जमुद्वीपनामा जेनगयम् । द्वीपने चिये सङ्ख्याविदेह जेनल जिये जेतली गोटीमदीटे । जे गीत
न । बमोनीन, ३ । तेजेहा सीता १ सीतोदा २ तिहां एवैसाहिली एमेकी माटीमदी पांचपाच लाख नदीय् अर्मे यतीस ३२ हजार नदीए सचित
यकी पूव पक्षिण दिगइ सवण समुद्रमाह आइलि । इस एह ये नदीनो परिवार मिक्कीमे जमुद्वीपनामा द्वीपमे विपह महाविदेह जेनमे विपे द

धाताचार्याकृपा श्रवसस्मया जम्बूद्वीपेदीपे हरिहरम्यज्जययो हूँ नतुयैशतिसहस्रापिमे सलिलाशतसहस्रे जयतश्चति पट्पञ्चाशत्सहस्राणां
 नतुगुहने येरावतएवकापात् अत्रापि सहस्रपरतया व्याख्याय प्राग्वत् तथा जम्बूद्वीपेइत्यादि । व्यक्त भवर । ग्रीताश्रीवीर्यायेत्यत्र चकारोद्वया सु-
 स्मकसताद्यातनायः तेन समपरिवारत्वादिका णाद्या समुद्रप्रवेशः श्रीतायाः पूर्वस्यां श्रीतोदायाश्चत्वरस्यामिति । व्याख्यातो विशेषप्रतिपत्तिरित्यत्र
 द्वाद्वांशतरजम्यपिका प्राद्या नद्यापिदेवनदीत्वाविशेषेपात् शेषा कुम्भप्रभवमवाद्य श्रीताश्रीतोदापरिवारजदीप्यस्तर्गताइति मसूत्रकृता सूत्रे पुण्यविद-
 ताः । अत्रमेकतो दक्षिणस्याक्षिपत्यो नद्याइत्याह । जम्बूद्वीपेदीपे मन्दरपर्वतसहस्रादि । व्यक्त भवर चत्तरभूत्रे एकपक्षवतिसहस्रापिका सन्निभागतसह-
 स्र । तथाहि । भरतेगङ्गायाः स्त्रियोच नतुद्वेय २ सहस्रादि देमवतेराहितायारादिर्वाद्यायाद्याष्टविशतिरसहस्रादि हरिवर्षे हरिसलिला-

जम्बूद्वीपे २ हेममथहेरमुखधपुसुवाचसु धारसुसर सलिलासयसहस्रे जयतित्तिमरकाय ॥ जम्बूद्वीपेण भते ! दीपे
 हरिवासरम्मगवासेसु कईमहाणईत्त प० १ गो० । चसारिमहाणईत्त प० १ स० हरिसलिता हरिकता णर
 कता णारीकता, तस्यण एगमेगो महाणईत्त तप्यखाए २ सलिलासहस्रेहि समग्गा पुरत्यिमपञ्चत्यि

मयोः सवससुद्र समुपचपति, एवमेवजम्बूद्वीपे, नम्बूद्वीपे २ हेममथहेरमुखतयोर्वयोः इवाद्योमर सन्निभाशतसहस्र मवसोत्यास्यात १
 जम्बूद्वीपे २ हरिवर्षरम्यज्जययोः किमत्योमहाणद्याः प्रचसाः १ नीतन । चत्तलोमहाणद्याः प्रचसाः १ तद्यथा-हरिसलिला १ हरिकाला २ भर-

भारद्वाज्यार् अर्ने एकसाय नदीदूध ११००० इमज्जद्यु, तीर्थ करे ॥ जम्बूद्वीपनामे हेममथन् । द्वीपमे जिने हरिवाच रम्यज क्षेत्रने जिने जेतसी मोटी
 नदीदे ॥ देनीतन । आर मोटीनदीकह । लेकेवा हरिसलिला १ हरिकता २ नुरकाता ३ नारीकाता ४ तिहा युष्माक्षिती एकेको मोटी नदी क० ५६
 इबार मरीय सच्चिद पूव पयिमदिशि सवस समुद्रनादि नारुते । इमज्जदीपो परिवार जिबीने जम्बूद्वीपनामा द्वीपमे जिने रम्यज क्षेत्रने जिने जेतसी

निरिक्ततद्वद्वेदविचारतुल्यादियच्चनिति श्रीरत्नशेखरपुरयस्तु स्वर्गेश्वरपराचे लहसयतिनहाखंडे धारसञ्जकारणवृत्ते संशय परिशरकवृत्ते चउदसल
 एकाक्षप्यणुसहस्रायति । गङ्गानदीनां पृथग्वचनञ्चरिति तस्यगु प्रमुक्ततगम्य । नम्यप्र प्रत्येकमहाविशतिचहस्रनदीपरियारा द्वादशांतरमप्यः सय-
 नदीसकलमायाः कथं भगविता उच्यते । इमे सर्वेसरित्सक्या चतुर्दशलक्षादिलक्षणा श्रीरत्नशेखरसूरिभिः स्योपशोत्रसमाचयुती तथा प्रतिगङ्गानदी
 परिवारपीसने स्वस्वशेखरविचारमये श्रीजिनभद्रगविशमात्रमयादिमुत्रकारैः श्रीमहापणिप्यादिभिश्च भिक्तारै यान्तरगदीपरिवाराऽस्यपञ्चशेयोक्ताः, योप-
 रिभद्रसूरिभिस्तु च्छात्रोत्तरेत्यादिगाथायाः सप्रहस्या चतुरशीतिप्रमाणाः कुलगदीरगतजोत्त तत्स्थाने इमाय द्वादशगदी यतुर्दशभि २ नदीस
 इलैः सद्ग निरिप्य पञ्चास्तसञ्चोऽपूरि । तथा चउदससहस्रगुचिञ्चा ललनीमखडटे विश्रपमद्विषाभीष्मावृष्ट इण्यपुसतिसीनुञ्चाः।यवियमेव १

एग त्रयाष्टेऽसलिलासयससहस्रे पुरत्यिमपञ्चत्यिमानिमुहे उत्रणसमुद्र समप्येठ ॥ जम्बूद्वीपेण जने ! दीवे
 मदरस्स पथ्यस्स उत्तरेण केवहस्थासलिलासयसहस्रमा पुरत्यिमपञ्चत्यिमानिमुद्गा लत्रणसमुद्र समप्ये
 ति । गो० ! एगेऽत्रयाष्टेऽसलिलासयसहस्रे पुरत्यिमपञ्चत्यिमानिमेहे उत्रणनमुद्र समप्येठ ॥ जम्बूद्वीपेण

नयन्तीत्याख्यात, जम्बूद्वीपे २ मन्वरस्यपयतस्य दविचतः कियन्तिचलितागतसहस्राणि पूयपथिमाभिगुहानि लवणसमुद्र समुपसर्पन्ति, भीतम ।
 एवंपण्यतिचलितागतसहस्र पूयपथिमाभिमुखं ल खभद्र ममपमपति, जम्बूद्वीपेद्वीपेमन्वरस्य पर्यनस्योभरतः कियन्तिचलितागतसहस्राणि पू
 राने पूये पथिमदिशि साहमी लवण समुद्रमाह जाह छे । गो० एक लाप स्त्वं एजार पूय पथिमदिशि साहमी लवण समुद्रमाह जाह छे जम्बूद्वीप
 मामा भगवन् द्वीपने विपे केतला शाखगदी पूर्वदिशि साहमी लवण समुद्रमाह जाहलव । वेगीतम । सातलापनदी छाने छटापीस एजार गदी
 पूयदिशि साहमी लवण समुद्रमाह जाहछे । जम्बूद्वीपमागा वेत्रगयन् । द्वीपने यिये केतलो लाप भदी पथिम दिशि साहमी लवण समुद्रमाह जा

[illegible]

सहस्रसिंहसमगा पुरत्यिमपञ्च त्यमेण लत्रणसमुद्द समप्येद् एवामेव सपुष्पात्रण जयद्वीये २ महाविदहेवासं
दनसलिलासयसहसा बडसिंघ सलिलोसहसा भवतिस्त्रिमस्काय ॥ जयद्वीयेण मते ! दीत्रे मदरस्व पञ्च
यस्व दरिक्त्रेण केयईत्या सलिलासयसहसा पुरत्यिमपञ्चत्यिमानिमूहा लत्रणसमुद्द समप्येति । गो० ।

हस्तः ? भीतसः । दूरेन दानद्वीपं हस्तः ? भीताः । भीतोदायः ? तथैवेकाग्रमदीपं हस्तः । सलिलाशयसहस्रैः । द्वात्रिंशत्सलिलासहस्रैः । सप्तपदीपू
 षण्दशमोत्सवकनत्रं समुपसर्पति, यवनेवसपूर्वापरैश्च, जम्बूद्वीपेऽप्येवैषे महापिद्वेवैषे यशसलिलाशयसहस्राणि चतुःपङ्क्तिः सलिलसमूहाणि
 न साय नदी एते आनसि हजार नदीश्च १०५४०० नदीश्च, इमं जम्बू तीर्थं करो । जम्बूद्वीपनाभा द्वीपेने त्रिषु मेरुपर्वतान् दक्षिण दिग्वा क्षेत्री
 साय मदीकरी भीतराग्नः । पूर्वं पश्चिम दिशि साहमी कवच समुद्रमादि आह्वये । द्वे ग्रीतम । यवनाय अने जम्बू हजारनदी मेव १८५०० पर्वतने
 दक्षिणदिशि पूर्वं पश्चिम दिशि साहमी कवच समुद्रमादि जं हस्तः । जम्बूद्वीपनाभे मेरुपर्वतान् । मेरुपर्वतने उत्तरदिशि क्षेत्री साय नदी करो भीत

इसलरका टाप्यससदरसजमुदीनमि । मुनि शवतरसलरका वायससदरसलरका १ इनि एतेया जयुदीपमधस्थुणाया विभक्तकीलसे विपयजू-
ते शयसपइकीनाया नवतीति । अजयुदीपव्याससलरकाप्रभावाप्रतीत्यर्थे दशिकोत्तराभ्या दोशयोगनसर्वायमीक्षण जिज्ञासुसामुपकाराय दश्यते । यथा

	भरतशत्रुप्रमाख ॥	५-६	याजन	कला ६	एतस्स योजनकला	पुवतःपश्चिमसदोयसर्वायमीलने	
१	सुमहिमाजलपर्वतप्रमाख ॥	१०५२	योजन	कला १२	३६ दशिकोत्तरतः स	श्रीहराष्टमीभायमनुष्ट ॥ १ ॥	२८२२ योजन
२	इमवतशत्रु प्रमाख ॥	२१०५	योजन	कला ५	येमीलने ॥	विजयपोरुशक ॥ २ ॥	३५४०५ योजन
३	वृद्धहिमाजलपर्वतप्रमाख ॥	४२१०	याजन	कला १०	१०००० लदायोजन	शतरनदीपट्क ॥ ३ ॥	३५० याजन
४	हरिवपुष अमनाख ॥	८४२१	याजन	कला १	सर्वापछात्रदशिकजग	वसुस्काराऽपुर्त ॥ ४ ॥	४००० याजन
५	निपचपर्वतप्रमाख ॥	१६८४२	योजन	कला २	तीनूवयिक जो भर	नेरुमधुशालयन ॥ ५ ॥	५४०० याजन
६	महाविदेइते अमनाख ॥	३३६८४	याजन	कला ४	सामनाखे सतरनजसी	श्रीहराष्टमीसामुखवन ॥ ६ ॥	५८२२ योजन
७	नीलवतपर्वतप्रमाख ॥	१६८४२	याजन	कला २	सकधरायते इति		
८	रम्यकर्त अमनाख ॥	८४२१	योजन	कला १	मावनीयइति ॥		
९	दशिमपर्वतप्रमाख ॥	४२१०	योजन	कला १०		१०००० अत्रसर्वाप लसयोजनप्रमाख अत्रापिजग	
१०	हरिवपुष अमनाख ॥	२१०५	योजन	कला ५		तीसरकमशविकनः स्वस्वदिगगतमुखयनेऽवर्भाव	
११	शिकरिपर्वतप्रमाख ॥	१०५२	योजन	कला १२		गीपइति ॥	
१२	येरयतशत्रु अमनाख ॥	५४५	योजन	कला ६			

देदिनु ययय विजयनतयो मङ्गाविष्णो रत्नारककोत्यको अष्टाविंशतिसहस्रमदीशस्यः परिवारः सयशासकतयोपचारैःषातरमदीना परियारतयोक्त-
इत्यताऽयसीयते यद्वरमदीपरिवारमाश्रित्य तद्विष्ण्वाश्चमोविना केमापि हेतुना प्रस्तुतनूतनार्थेणापि रुचनदीसकसनाया सागणिता इति । अ-
त्रापि तस्य यदुपुतगम्यमेव । यथावातरमदीसकसनापि क्षिपते तदा जम्बूद्वीपे त्रिगवतिसहस्राधिकः सप्तशससा मदीनां भवति । यदुक्तं सुतेच-
॥

भते ! दीवे केवदृष्ट्या सलिलासयसहस्रा पुरत्याजिमहः । लयणसमृद्धं समप्येति । गो० ! सप्तसलिलासयस
हस्रा अठावीसचसहस्रा आव समप्येति ॥ जयद्वीवेण भते ! दीवे केवदृष्ट्या सलिलासयसहस्रा पञ्चत्य
मानिमहा लयणसमृद्धं समप्येति । गो० ! सप्तसलिलासयसहस्रा अठावीसचसहस्रा आव समप्येति ।

ब्रं वदितानिमुक्तानि तत्रचसमुद्रं समुपसृपति, एकपत्रवति सलिलाशतसहस्रं पूर्वेपदिनाभिमुद्रं यावत्समुपसृपति, जम्बूद्वीपे २ द्विपन्तिवलिता-
यत्तद्वत्वादि पूर्वपदिनाभिमुक्तानिलचसमुद्रं समुपसृपति, गीतम् । सप्तसलिलाशतसहस्राणि अष्टाविंशति य सप्तसलिलाशतसहस्राणि अष्टाविंशति य मङ्
म्बूद्वीपे द्विपन्तिवलिताशतसहस्राणि पूर्वपदिनाभिमुक्तानिलचसमुद्रं समुपसृपति, गीतम् । सप्तसलिलाशतसहस्राणि अष्टाविंशति य मङ्

इते । हे गीतम् ! साव साव नदी स्वर्गे अठावीस हजार मदी अष्ट०० पवित्र विद्धि साहसो लयचसमुद्रं माहे आहूते । इमं सप्त पूर्वदिशिगामनी
पवित्रदिशिगामनीमदी यकठी मिसीने बम्बूद्वीपनामा द्वीपने द्विपे चकदह सायनदी अप्पन्न इवार इव इमं तोय कर्त्ते कही द्वार १०
(एह लवपरिहार मदीनी संथा महानदी सहित जाकवी, अम्याया सुब विठठ मचनयावं तेमकी महामदी सहितं सय्या जाकवी, इदी सब भव्याने
विष १२ आरम्भान्मदीनी परिवार सुबेकीनी २००० अठावीस २ हजारनी तेमस्वीमदी जेमबोष्णत्तरमदीनई परिवार अठावी मयी । अमद
पूतनाइर कसोकर । ते मेपावे विजयनी गङ्गा किन्तु अचवा रक्ता रक्तवती कठद ९ हजारमह परिवारे अन्तर मदी पावे चकनद बीया बीतोदा

नदपदेशः अङ्गारकादय इारं मल्लच्छेदप्रतिच्छन्निचरितवन्तो ऽनुभूतवग्गः भरत्यनुभवति चरित्यत्यनुविष्यन्ति । यद्यपि धममक्षेप्रवर्तिनां सर्वेषामपि स्वीतिषावां गतिद्वार इत्यभिधीयते । तथाप्यन्यथ्यपदेशविद्योभावादेन यस्मात्तिचारादिभिगतिविशेषे गतिमप्यगतिशयेन पुनः तथापि यस्य सारागणबोटाबोध्यः शोभितवत्यः शोभते शोमियन्ते एषाच चम्प्रादिसूत्रोक्तकारबाभावेन यदुल्लपसादी ज्ञास्वरस्य मात्रे च शोभ-
मानत्वादित्य मन्नाभिप्रायः अत्रसूत्रे ऽनुकोपि नगद्यो विरूपद्योतनादितिप्रसूयोप्यः । भगवानाप ? योतस ! द्वौषन्त्रौप्रभासितवन्तौ प्रमानेते
प्रत्तासिप्यतव जयद्वीपसूत्रे सूर्याङ्कांताभ्या दिग्म्यामस्यत्र शेषयो दिबोसन्त्राभ्या प्रकाश्यमानत्वात् प्रसूत्रेषप्रकाशितयतइत्यादौ याप्रदुयचनेन नि-
र्देश स प्रसूरीतिबुधयचनेनैव भवतीति ज्ञापनाये । एकाग्रान्यतरनिष्ठवस्तुत्तु सिद्धाक्षीतरफासे सगव [[एव न्यसूत्रेचि गारनीय । तथा द्वौसूत्रौ ता-
पितवन्तौ ३ अंबूदीपकनितिशेषः । छस्मिन्नेव क्षेत्रे चम्प्राकांताभ्या दिग्म्यामन्यत्र शेषयो दिशो मूयाभ्यावाच्यमानत्वाद् तथा भट्टपञ्चाशत्तन्त्रा
युदैकस्य चन्द्रस्य प्रत्यक्षमष्टाविंशतिनक्षत्रपरिवाराभ योग युक्तवेबोत्वादि प्राग्धत् तथा पदमसत, बदमसत्युत्तर नदामसइत्यत संकेतस्य चन्द्रस्य प्रत्येक-

णस्कृता जोगजोडसु ३ त्वात्रसर महग्गहसय चारबारसु ३ एगवसयसहस्स तप्तीस खलु जेवसहसाइ पव
 यसयावणासा तारागणकेडिकोणीण ४ १ ॥ कट्टया जेतें । सुर्मऊला प० १ गो० । एगचुलसीप मऊलसए

[illegible]

अयूदीपे न्यासिष्ठापंतीति तदधिकारः समप्रतिष्ठिपाद्यते तत्र प्रस्तावनाचरितं चन्द्रादिसंख्याप्रसङ्गः । अयूदीपे भगवन् । द्वीपे कतिचन्द्राः प्रजासितवतः प्रकाशनीयवस्तुगुणोत्तितवतः प्रजास्यित्युद्योतयिष्यति चन्द्रोत्तनामकं नीवया चन्द्रनक्षत्रानामन्यप्रकाशोद्दि जलगुणोत्त इति व्यवह्रियते तेन तथाप्रसङ्गः अनादिनियमेवं अगत्स्व्यतिरिति आमतः श्रियस्य आल-
न्यपतिर्द्वौ न प्रसङ्गः प्रदुष्टानु चन्द्रादिसंख्याः तथा कतिधूयो स्तापितवतः आत्मव्यतिरिक्तवस्तुनि ताव जमितवतः एव तापयति तापयिष्यति
छातपनानकनीययावृदिमहत्ताता मुक्त प्रकाश स्तापयति लोके व्यवह्रियत तेन तथाप्रसङ्गोक्तिः तथा कियति नक्षत्रादिसंख्या स्वयं नियतमवशावा-
न्विष्यति पताङ्गनकमहत्त्वचारिन्निजमहत्त्वसंभवागते धर्मे स ह सम्बन्धयुक्तवन्ति प्राप्तवति यथाति प्राप्तवति बोध्यति प्राप्स्यन्ति । तथा कियन्ते

श्री जयदीवण मत । कइचदा पनासिसु पनासिसि पनासिस्सति, कइसूरिस्थो ध्यावविसु तविति तत्रिस्सति
'केवइअणस्सता जोगजइसु जेइति जेइस्सति, केवइया महग्गहा चारचरंसु चरति चरिस्सति, केवइ
ध्यावु तारागणके । नाकेहीवु सामति सेजिस्सति । गो० । वेअदा पनासिसु ३ वेअसूअ्यावविसु ३ ठप्पण

ब्रम्हद्वीपेन दध्म ! द्वीपे कतिबन्धाः प्रभासितवन्ताः प्रनाशयन्ति प्रभासिष्यन्ति, कतिमूर्खाः सपितवतसायन्ति सापयिष्यन्ति कतिमवश्रान्तियोगं मुक्तयन्ति यस्मिन्तिरोहयन्ति, कियत्सारागवशोटाकोट्यः शान्तिवदन्त्यः शोभन्ते, शोभिष्यन्ते गोतम !

दिनह भोतिपोभो अपिकार कहइ बह । जनु द्वीपने बिबे के भगवन् ! कोतला जन्मना लघोतकरसाहुआ अतीत काल उद्योव करे के भरतमाना
कासइ उगाव करसो अनागत काल ने बिबे, तथा कोतला सुपनपताहुआ लपके लपसी, भगवन् कहबे ते सुखी, तथा कोतला लखन जन्मना प-
इ शर्बे दीप पुनठाहुआ पुनइ के पुनरप, तथा कोतला नोन यह नवल केन प्रति जस्ता हुआ बरखे लपइके भरस्ये भनस्ये तथा कोतली दादा न

भाणि प्रतिदिनप्रभिनिके जलपानानि मरुहलानि प्रच्छसानि । मरुहलस्यैवैषां मरुहलसमृद्धस्थान भवतः । त्वयि क मरुहलप्रमथनस्यैव यद्यासि च तस्य समये एषेण यद्विपुलं च व्याप्रयासदा तात्त्विको मरुहलतास्यानयाच सति पूर्वमथयल्लादुत्तरमण्डलस्य योजनमद्वयमन्तर न स्यादिति । भगवामाह ? गीतम् । एक चतुरश्रात्म्यधिकमरुहलशय प्रच्छस । यथा चित्रिवाटोत्पूरस्य तथा ज्ञानतरङ्गारप्ररूपयिष्यते । अविताम्येयश्रेयविभागेन द्विषः विमल्योक्तसुस्या पुनः प्रस्रयति । जम्बूद्वीपे भवन्त । द्वीपे कियत् चोन्नमयगाह्य कियति सूयमथयल्लानि प्रच्छसानि ? गीतम् । जम्बूद्वीपे २ अशीतमशोत्यधिकं याजनशनयगाह्यो जातर पक्षुपाटः सूयमथयल्लानि प्रच्छसानि ? तथा लवण भवन्त । समुद्रे कियदयगाह्य कियति सूयमथयल्लानि प्रच्छसानि ? गीतम् । लवणसमुद्रे त्रिशदधिकानि श्रीविद्याजनयतानि सूत्रेऽक्षपत्वाद्यविवक्षिताम्यप्यष्टचत्वारिंशदक्षपट्टिजागमयगाह्या उग्रान्तरे यकोनविगत्यपि क सूय

महला ५० ? गी० ! उग्रणसमुद्रे तिष्ठितीसे जोअणसए उगाहिस्स । एत्थण एगूणथीसे महलसए ५० ? एवामेव सपुष्पायरेण जम्बूद्वीपे २ लवणेअसमुद्रे एगेचूलसीए सूरमळउसए जवतित्तिमरुकाए । सधुअतरानुण भते ! सूरमळलाहे केवईअए आवाहाए सधुआहिरए सूरमळले ५० ? गी० ! पचदसुत्तरे जोअणसये अ्यथो

वगाह्य कियन्ति सूयमथयल्लानि प्रच्छसानि ? गीतम् । जम्बूद्वीपे द्वीपे अशोतिर्योजनयतान्यगाह्य अत्रपञ्चपट्टिः सूयमथयल्लानि प्रच्छसानि ? लवण भवन्त । समुद्रे कियदयगाह्य कियन्ति सूयमथयल्लानि प्रच्छसानि ? गीतम् । लवणसमुद्रे अयस्त्रिंशानियोजनयतानि अयगा

जोअण १८० अवगाहीने रस्याहे इह । १८० योजन मांसि पासति ६५ सूर्यमा माहला खे ४ सायनमाने हे भगवन् । समुद्र ने विपे केतलो अवगाही ने केतला सूर्ये ना माहलाइह । हे गीतम् । लवण समुद्र ने विपे त्रिष्यसे ओस ३३० योजन अने सूत्र माहि अक्षपमाटे अत्र कस्या पणि अक्षतासास एक सट्टिया भाग योजनमा अवगाहीने इहा ३३० योजन ओ अक्षतालीस ४८ एकसट्टिया भाग ने विपे एकघो उगणीस सूर्यमा

[illegible]

પ૦? અચૂરીત્વ જાને । તીત્રે કેવદૈશ્ય ટંગાહિતા કેવદશાસુરમહલા પ૦? ગા૦ ! અચૂરીત્રે રુસીશ્યુજોઅળ
સય ટંગાહિતા પૃત્યળ પચાઠીસુરમહલા પ૦ ? સવળેળ જાને ! સમદે કેવદૈશ્ય ટંગાહિતા કેવદશા સુર

अटनस्युभरनकाययनवार वरितवठ वरति वरिप्यति, एकवतचहल वयविशन् खुसुभवन्ति वइखादि । नवइय नमस्र नितारागव-
कोटाबोटोनां १० कियन्ति भवन्त । वयवकडलानि प्रवसन्ति ? वी० एकवतचहलानि भवलवानप्रवस ? गौनय । अम्बुद्वीपे ज्ञान द्वीपे कियव

रूप १४ इन्द्रादि प्राकट्यति प्रकल्प १५ तत्र प्रथमवार रूपक नवत्र चन्द्रसावि यत्र साधे लोग युजता हूमा युत्र ख युत्रस्य एकसो ल्यातार महा
 पदवार वेत्रव वरतापूर्वा वरठे वरस्ये । एक साय १००० ० तेजास हजार ३३००० वनूनिचे हूह भवसे ८ पचास ५० एतलो कोडा कोडि तारामा
 नमूह के । नेतला के जगवन् । सुयनां प्रतिदिन समवाह्य येयनां भांडला सह (नेरुपकी एक दिशि ३३ त्रेसति भांडलां निपय २ भाये एगे ने
 नांडलां हरीवर्ध येयनी वीवाइ नेरुकी वीवादिनि ३३ नीलावन्त भावे एले ३ ख रम्यक नीला भावत्र) हे गौतम । एकसो बोराको १८४ भाऊला
 वे १४ जडुदोपतता हे नगवन् । दीपने बिदे केतकुंडल खवगाहीने केतला नूप नांडला के हे पीतम । जन्तु दीपनामा दीपने बिदे एकको खची

गीतिशानि द्वात्रिंशदधिकानि ८८३२ एतेषां भोजनानपनायवेकपद्यानाद्विपत्तेरुतेषु सद्यः शतुशत्यारिजदधिष्य योजनशत १४४ सोपमवतिष्ठते
अष्टपत्यारिगत् चतुरशीत्यधिकशतसख्यानां च मल्लानामपोतरासानि अशीत्यधिकशतसख्यानि सद्यथापि प्यासतरासानि कृपोनामिभयन्ति सद्यश्च
प्रतीतमेतत् चतसृष्वानुक्रमेण सपोतरासानि श्रीयोति एकैकमल्लोतरासश्च द्वियोजनप्रमाणं । ततश्चयीत्यधिकं शत द्विकेगणयते आतानि श्रीशि
शतानि पट्पष्ट्यधिकानि ३६६ पूर्वोक्तपशुशत्यारिषु शतमत्रप्रतिप्यते ततो आतानि पशुशतानि दशोतराशि योजनानि अष्टपत्यारिजदेकपट्टिभा
गायोजनस्य अनेनच महज्जोत्रस्य प्रमाणमिति मल्लोत्रेणैव सूयमहलैः सूर्योप्यन्तरादिभिः मयषाष्टपर्यं कसानिव्योत्तमाकाशं तद्यकपालयिज्ज-
न्मतो व्यस्य । उक्तमहल्लोत्रद्वार । अथमहलोतरद्वार । सूर्यमहलस्य सूयमहलस्य च विषयद्वयमवाध्यवधानेनोत्तरं प्रपन्नं ?
गीतम् । द्वेयोजने अयापयो ह्यतरं प्रपन्नं ? अन्तरजदेमथ विज्ञेयाप्युच्यते इति तत्त्वियुष्यमयापयेत्युक्तं कायः । पूर्वस्मादपरं महलं कियद्वरे इत्यथः ।
अत्रपचायोक्तगद्वयमुपपद्यते सयाऽन्तरमेवमहलसख्याद्वारदर्शित । अथ विम्यायामविष्कम्भमित्यादि । सूयमहलस्यमिति । मान-
खत् भगवन् ! विषदायामविष्कम्भाभ्यां कियत् परिक्षेपेन कियद्वाहयेनासुखेन प्रपन्नं ? गीतम् । अष्टपत्यारिजदेकपट्टिभागान् याजनस्यायामविष्कम्भा
भ्यां प्रपन्नं ? अथमथः । एकपाजनस्यैकपट्टिभागाः कल्पन्ते तद्वयः चोऽष्टपत्यारिजद्वयः । स्तानग्रधानायव्यायामविष्कम्भमित्यथः । तत्रिंशद्वयं नविशेय

स्कवण के वईस्यं बाहसण प० ? गो० । अरुगहीस एगसठिभाए जाअगसस आयामाअरकजण ततिगुण
साथसेस परिस्कवण अउयीसएकसठिजाए जोअणसस बाहसण प० ? ४ जअरुहीवेण भते ! दीवे मदरसस

[illegible]

मरुतगत प्रपन्न ? एव पश्यपद्यामरुतैरेकोनशीत्यधिकं योजनगत नभश्चैकपट्टिप्रमाणोन्नतया पूर्यते जम्बूद्वीपे ऽवगाह्येनं बाजीत्येकं योजनगत
 तेनग्रीयंगुपञ्चाशद्भागः पट्टपट्टिमस्यमरुतस्यकोट्याः अत्युत्पादाकामनविविचिताः अत्रपञ्चपट्टिमरुतानां विषयविभागव्यवस्थार्यास्यद्वयोदस्याष्ट-
 म्भेयं चतुस्रप्रदायः मेरा रेकतो निपयनूयुनि विपट्टिमरुतानि हरिवर्षेकीवाकोट्यां च द्वे द्वितीयपादौ मीसमभूमिं विपट्टिः रम्यक्रीवाकोट्यां च द्वे-
 इति । एवमेव सपूर्वोत्तरे च पञ्चपट्टये कोनविशत्यधिकमरुतमरुतसनीसनेन जम्बूद्वीपेद्वीपे सप्तद्वे एवचतुरशीत सूर्यमरुतगत मरुतोत्यास्यात
 मवाचाऽप्यै स्त्रीचरुङ्गिः मरुतमरुतस्यगुह्यार । अत्रमरुतस्येकगुह्यारं । सप्तद्वय । सप्तसप्ततष्टविंशतिपादौ । सर्वोत्पत्तसत् सूर्यमरुतान् प्रदत्त ।
 विपत्त्या अत्रापया क्रियता अकारण । सप्तकाश्र्य सर्वेभ्यः परपतोऽन्तरैकमयोत्यर्थः सूर्यमरुतस्यप्रपन्नः ? गीतम् । यथोत्तरादि पञ्चयोजनगतानि एव
 प्रापया अन्तराजत्वाऽप्रतिपातकपया सर्वेवाद्य सूर्यमरुत प्रपन्नः ? अत्रानुष्ठाकपि असुचत्वारिंशदेकपट्टिभागः सप्तविंशति सप्तविंशति सप्तविंशति
 तिसिनीमध्यदिशा इति पञ्चमाद्विषयाद्याः । अत्राद्याचनंवाद्यानां मरुतानाममरुतगान् कथमेतदवबोधयेत् । उच्यते । सर्वसंख्या चतुरशी-
 त्यधिकं मरुतगानं एकैकस्य मरुतस्य विषयम् । असुचत्वारिंशदेकपट्टिभागः योजनस्य सप्तचतुरशीत्यधिकं अत्रमरुतस्यारिंशतः गम्यते आताम्यसु-

हाए सप्तथाहिरए सूरमरुते प० ? सूरमरुतस्य सूर्य केन्द्रस्य अष्टाहाए अतरे प० ?
 गो० । दो।जे।स्यगाइ स्याहाए अतरे प० ? ३ सूरमरुतेन मते ! केवहुँअ स्यायामत्रिकनेन केवहुँअ परि

इ एव एकोनविंशतिः सूर्यमरुतगतानि प्रपन्नानि । एव मरुतपूर्वोत्तर । जम्बूद्वीपेद्वीपे सप्तद्वयमुद्रे एवं चतुरशीतं सूर्यमरुतगत मरुतो-
 त्यास्यात । सर्वोत्पत्तसत् मरुत । सूर्यमरुतस्यारिंशतं क्रियत्या अत्रापया २ सर्वेवाद्य सूर्यमरुतस्य प्रपन्नः ? गीतम् । पञ्चदशोत्तर योजनगतं प्रपन्न
 मादस्य १८ मादस्य ३३ इत एव विंशति जम्बूद्वीपेने विपे अने सप्तद्वयमुद्रे मरुते एवचोत्तरादि १८ सूर्यमरुत मादस्य ३३ इत एव विंशति मरुतोत्या-
 चर १ । ३ एवं मरुत सूर्य द्वार करले । सब अत्रात्तर मादिस्यां पदिस्या २ भयम् २ भूयेना मादिस्या ३ मरुतोत्या मरुतोत्या मरुतोत्या मरुतोत्या

यमदलपृष्ठकाह । जमुद्वीवेकनित्यादि । व्यक्त मयरे । अक्षतरतश्चनिति । अक्षतरतुलीय अनेनवाष्टाहतीयमवहस्रस्ययष्टेदः उत्तरसूत्रे पशुहस्कारि
श्रुतोलमसहस्रादि अष्टचयतानि यन्त्रविशत्यधिकानि दक्षुत्रे शतवैक्यष्टिप्रागान् योजनस्याबाधया अस्यगतरतुलीय स्यमवहस्रप्रष्टस । उपपत्तिस्तु
द्वितीयमवहस्रावाधायित्वावे ४४८२२ योजन ४८ इत्येयकुरे प्रस्तुतमफलमवहस्रांतरं विन्त्रविफले प्रक्षिप्ते जातयचोक्त मान एयप्रतिमवहस्रमाधाया
पृद्वावादीयमानाया मानुषपुण्यगौरव ६१ तेन तज्जिह्वायुनां शोधकभतिदेशमाह । एवकस्तुष्ट्यादि । एयमुत्तरीत्या महलत्रयदर्शितयेत्ययः । एतेन
नोपायेनप्रत्यक्षोरात्रनेदेकमवहस्रलोचनद्वयेण निष्कामन सप्तकाजिदुष्ट मष्टस्रानिदुष्टन् पुंसदहनमतराश्रियक्षितात् पुंसस्मात्सवहस्रात् सदनमतर वि-
यक्षितमुत्तरमवहस्रं सक्तामन् २ द्वे द्वे योजने अष्टचत्वारिंशत वैक्यष्टिप्रागान योजनस्य एकैकस्मिन् मष्टले अथाधाया दृष्टिमत्रियदुष्टन् २ सर्वथाहस्य
मवहस्रमुपकल्प्यचार चरति । यश्चात्रातिदेशकचिरपि सुबहु मवहस्रत्रयाजिह्वान्त्रिमदधायत् सन् प्रथमप्रुधाकशश्रुनाये द्वितीयमवहस्रलाभियुद्धिदक्षानाये
तुलीयपुनस्तद्व्यासायमिति । अय दक्षानुद्व्यार् ५ विध्यास्यानागमित्यत्सवहस्राद्वारस्य नेरुमरुतयो रथाधापृष्ठमाह । जमुद्वीवेति । जमुद्वीये भ-
दन्त । द्वीये मन्तरस्यपर्वतस्य क्षियत्याअबाधया सर्वथाहस्र सवथाहस्र रिशद्योत्रमवहस्राणि श्रीक्षिप योजनशतानि त्रियदधि
कानि आब धया सर्वथाहस्र मूयमवहस्र प्रष्टस । तत्रमन्तरात्यसुषुप्तारिचद्याकनरुहस्राणि जगती तताकवले श्रीविशतानि त्रियदधिकानि तथा द्वि

आथाहाए अष्ट तराणतरे सुरमरुले ५०० गो० । चोश्यालीसजोश्रुणसहस्राह अष्टय बाधीसेजोश्रुणसए
अदयालीसत्र एगसठिजाए जोश्रुणसस अथाहाए अष्टनराणतरे सुरमहले ५०० जयद्वीत्रेण जते । दीत्रे मत्र

स्य आयामविक्रमस्याम् । तरिबभुष्ट मविशयपरिक्षेपेण चतुर्वैशतिः एक पक्षिप्रागान् योजनस्यथापुस्येन प्रष्टस ? जम्बूद्वीये भदन्त । द्वी
एवसठिया भाग याचनना लांजपक्षे पाहलपवह ते ४८ भाग त्रिगूढा भांजेरा एतर्ले अही २॥ योजन परिधिपक्षे बाधीम २४ एक सठिया भाग
एव याचनना एतसी जाऊपक्षे बह अर्धे जवपवा माहव जचो पोरुल पचवी ४॥ (इये मेरुपवत अने महलक्षेत्रमी अथाथा अन्तरानु द्वार कह-

सापिक्वपरिच्छेदे च । अपृथक्त्वारिरिशुद्धिमुचिता द्वयोऽनेन द्विविधति रेकपट्टिना अथिक्वायोजनस्येत्यर्थः । अनुविशतिनेकपट्टिनागन् योजनस्य यादृ-
 क्येन विमानविष्कम्भस्याध्यानेनोद्यत्वात् । यत् विज्यायावविष्कम्भादिद्वार । अथनेकमल्लयोरक्षायाद्वार । तत्रादिवृत्तं । जम्बूदीवेकमित्यादि । जम्बू-
 द्वीपेद्वीपे भगवन् ? मन्दरस्यपर्वतस्य द्विपस्याध्यायया सर्वाभ्यन्तरं भूपमहल्ल इत्यत्र ? गौतम । अनुपत्त्वारिरिशयोजनसहस्राणि अपृथक्विंशत्यधिकानि
 योजनशतानि आकाशया सर्वाभ्यन्तरं भूपमहल्लमच्छस । अत्रोपपत्तिः भव्यराज्यत्रद्वीपविष्कम्भः पद्मपत्त्वारिरिशयोजनसहस्राणि इदं हि महल्लजगतीतो
 द्वीपदित्रिंशत्यात्यधिकयोजनशतापर्वकमेवमवति तेन ४५०० योजनरूपाद्वीपविष्कम्भादियति १८० योजनरूपेणाधिते जात योजननाम एतच्च यज-
 नान्विष्कम्भेन भवति तन्नापरभूपसहस्राभ्यन्तरमहल्लस्याप्यननैव करके नितायत्येवाऽक्षायासोपध्या एतेन यदभ्यन्तरे अस्मासटाकादौ नेहभययोक्त्यसामा-
 प्यता महल्लश्च आकाशापरिमाणाद्वारं पञ्चक्यकपित । तत्तन्नेवमताये अतैवाभ्यन्तरतो मल्लमच्छं अस्य सीमाकारित्वात् । अयमतिगडल्ल सूर्यस्य दूर-
 दूरगमनादवाचापरिमाणात्मनियतमित्याह । जम्बूद्वीपेकमित्यादि । जम्बूद्वीपे भवन् । द्वीपे मन्दरस्यपर्वतस्य कियत्या आकाशया सर्वोभ्यन्तरादनन्तर
 निरन्तरतया प्रापमानत्वात् द्वितीयदूरमहल्लमच्छस । गौतमा । अनुपत्त्वारिरिश्याजनसहस्राणिअपृथक् योजनशतानि द्वाविंशत्यधिकानि अपृथक्त्वारि-
 शत वैकपट्टिनागन् योजनस्याध्यायया सर्वाभ्यन्तराभन्तरं सूर्यमल्लमच्छस । पूर्वस्याद्यादेवापिक्वं सप्तित्यधिकममादन्तरमात्राच्च समाधेय । अयमनो

पञ्चयस्मिन् केवः पञ्चाष्टमस्य तरे सूरमहले पं० १ गे० । चोष्मालीसंज्ञोऽनणमदस्साह्म इष्टयवीसंज्ञो
 पञ्चमस्य तरे सूरमहले पं० १ गे० । जयहृदयेण जते । वीये मन्दस्व पञ्चयस्मिन् केवः पञ्चाष्टमस्य तरे सूरमहले पं० १ गे० ।

सन् ? मृत्युनश्वरं भवति । विषयगानातिशयान्ता विरम् परिशेषः । विषय बाधुल्येन प्रकृतम् ? नौ० । अष्टवत्वारिंशत् युक्तवृत्तिभागान् याचन
 यत्नं कीदृशी नृपं महत्त्वं कृतम् विधि आभाषाद्व्यन्तरादौ । हे नीतम् । नै योजन आभाषाद्विधि व्यन्तरादौ । आयाज विष्णुत्वारिंशद् द्वार बह
 उद् ३ ३ म मृत्युन भवति विषय नै भगवन् । कृतम् आभाषाद्विधि पञ्च कृतम् आभाषाद्विधि पञ्च । हे नीतम् । अष्टवत्वारिंशद् द्वार

यमहलंपृष्ठभाह । जयुदीवेकमित्यादि । व्याप्त मवर । अष्टतरतश्चनिति । अष्टतरतश्चनतीय अनेनद्याहृततीय अनेनसूत्रे यमुदत्वारि
 शृङ्गोन्नतसहस्रादि अष्टचशतानि पञ्चविंशत्यधिकानि दक्षिणे शतविकयटिजागान् योजनस्याबाधया अस्यशतरतुतीय मयमहलप्रच्छत । उपपत्तिस्तु
 द्वितीयमहलभाषपरितावे ४४८२२ योजन ४८ इत्येयकुरे प्रस्तुतमपठनसरक्तसंतर बिम्बविफभे प्रचिते जातययोक्त भागं यद्यप्रतिमहलमयापा
 यूद्वावाभीयमानायां सामदूण्डन्यगौरव ६९ तेन तद्विज्यामूर्त्ता कोणकमतिदेशमाह । एवमुक्तरीत्या महलत्रयद्वितीयेत्येषः । एते-
 नीपायेनप्रत्यङ्गोरात्रनेकेकसहस्रसोचनरूपेण निरुक्तान्न सवकाजिदुख मष्टनानि कुयन् सूयसदनस्तराद्वियक्षितात् पूर्वेस्मान्महलमात् तदमन्तर यि-
 वक्षितमुत्तरमकलस सक्तानम् ९ द्वे द्वे योजने अष्टचत्वारिंशत विकयटिजागान् याजमस्य एवैधस्मिन् मयहले अवाधया युद्धिमन्त्रियद्वयम् २ सवयास्त
 मवहलमुपक्रम्य चरति । यद्यप्रातिदेशकपरिपि सूत्रक मवहलत्रयानिज्यन्त्रिमदशयत् तत् प्रथमशुवाकदशोनाये द्वितीयमहलान्त्रियद्विदद्यानाये
 ततीयपुनस्तदस्याप्यनिति । अथ दब्धानुद्व्याऽपिद्याख्यानांगमित्यन्महलादुत्तरस्य नेरुमहलस्यो रबाधापशुयाह । जयुदीवेसि । जयुदीये म-
 दस्त । द्वीपे मन्दरस्यपर्वतस्य कियत्याज्जबाधया सयथाक्य धूपमवहलप्रच्छत । भीतम् । पञ्चचत्वरिंशद्योजनमहस्राणि श्रीक्षिच योजनशतानि त्रिशदधि
 कानि छात्राधया सर्वकास्त नूयमवहल प्रच्छत । तन्मन्दरात्यक्षुचत्वारिंशद्याजनमहस्राणि जगती तताकवले श्रीक्षिचतानि त्रिशदधिकानि तथा द्वि

आथाहाए अष्टतराणतरे सूरमहले ५०१ गो० । चोस्यालीसजोस्थणसहस्राह् अष्टय आधीसजोस्थणसहस्राह्
 अहयालीसव एगसठिजाए जौस्थणसस स्याहाहाए अष्टनराणतरे सूरमहले ५०१ जयुदीवेण जते । द्वीवे मद्र

स आयासधिअस्याम्याम् । तरिम्बु नविशयपरिक्षेपे च तनुर्वैशतिः एक पष्ठिजागान् योजनस्ययापुस्येन, प्रच्छत ? अम्बुदीये मदस्त । द्वी

एकसठिया भाग याजमना लीबपर्वे पाहलपचव ते ४८ भाग विगूबा काकेरा एतले अही २॥ योजन परिचिपर्वे चापीन २४ एक सठिया माल
 एक याजमना एतलो जाकपर्वे चह अर्धे अथपचा माटव जवो पोहल पचपी ४॥ (इवे नेरुपर्वेत अने महलसेनेनी अयापा अस्तानु द्वार कद

शीपमववजपृष्ठा । अमुदीयेति । प्रसमूचे धार्यामन्तरपयानुपूर्व्याद्वितीयनित्यर्थः । उत्तरसूत्रे पञ्चत्वारिंशद्योजनमवस्थापि तपेय अगतीततन्निग
 द्पिचक्षितयोत्रनातिष्ठने यद्वत्समववजपृष्ठा तस्या दन्तरजाने विम्बविषयमानेय शीपिते जात यथोक्त मानमिति । अमुदीयेति
 मन्त्र । मन्त्र । उत्तरसूत्रे पञ्चत्वारिंशद्योजनमवस्थापि श्रीविष्य शतानि चतुर्बैजस्यपिकाणि पञ्चव्यतिष्ठ यवयष्टिभागान् याजमस्यत्यस्य पूर्वमवव
 लीकात् शीतरमववसविरास्येयाजन् २ शीपिते जात यथोक्त मान पूर्वमवववसविरास्येयाजन् २ शीपिते जात यथोक्त मान याजमस्यत्यस्य पूर्वमवव
 त् मानं । उक्तावगितिषु मववसवितिष्वभाह । एव चतुष्टयादि । एवमुक्तरीत्या मववसवप्रदक्षिणेत्येवम् । एतेनापायेन प्रत्यङ्गोरात्रमकैकमवववसवो
 यगप्रदेव प्रविष्टम् अमुदीयेतिमन्त्रम् । पूर्वोक्तद्वन्द्वमन्तरात्म्यमववसवतादन्तरम् । पूर्वोक्तद्वन्द्वमन्तरात्म्यमववसवतादन्तरम् । पूर्वोक्तद्वन्द्वमन्तरात्म्यमववसवतादन्तरम्
 केकस्तिमन्तरहस्ते जवापावृत्ति निवहपम् २ इव सुमवायोगवन्नुधारोक्त यथा पूर्वोक्तावा निवह्निनिगृह्यामाव यत्वात् नियराकस्यत्यविवक्त तर्हि
 नुबन् निवहपम् २ इव त्यागान्तकस्यनुवारि धूर्वप्रदक्षिणेत्यवन् २ इत्युक्तमिति । अत्रमववचापि ज्ञापयद्वापयविवरपर्यः सर्वाभ्यन्तरमवववसव
 पुपयज्जम्भारचरतीति यतमवापावृत्तार । अत्रमवववनापासाविवह्निनिगृह्यामिद्वन्द्वम् । अत्रमववचापि ज्ञापयद्वापयविवरपर्यः सर्वाभ्यन्तरं सूयमवववसव
 विषयवापानविम्बमाभ्यां विषय परिच्छेपेव प्रष्टव्यम् । नीतम् । मन्त्रमिति योजनमववसवतामि चत्वारिंशद्विंशतानि पापानि रजम्भा

ररस पञ्चयस्व केवहमाए अयाहाए अयनरे तस्मै नूरमवहले प० ? गो० । खाश्यालीसजाश्रुगमहस्साह
 अठयपययोसे जोश्रुगसए यजतीसव एगसठिभाए अश्रुगसस अयाहाए अयनरे तस्मै नूरमवहले प० ?

ये मन्त्रस्पर्धेतस विपत्या अवाचया सर्वाभ्यन्तर सूयमववसव प्रष्टव्यम् ? नीतम् । चतुष्टवारिणानि योजनमववसवतामि आचक्षिगतिः योजनमववसवतामि
 इव) अमुदीयेनामा हे मगवन् ! द्वीप मन्त्रपर्वतर्णे केतली अवापावृत्त शीतरम् अश्रुगसस अयाहाए अयनरे तस्मै नूरमवहले प० । हे
 नीतम् । योजनीस इवार ४४०० योजन मन्त्रे जाठ से वीस ४४०० योजन एतली अवापावृत्त शीतरम् अश्रुगसस अयाहाए अयनरे तस्मै नूरमवहले प० । अमु

भ्यो आबिजोममजससहस्राणि पञ्चदशशतं योजनसहस्राण्येवोभमवतिष्ठु योजनानि किञ्चिद्द्विवित्रीयाधिकानि परितोपेयं तथायामाधिकमभयो सरपन्तिरेय । जम्बूद्वीपविराट्प्रमादुभयोः वायु योः प्रत्येकमशीत्यधिकयोजनशतशोधनं यथोक्तमात्रं । सद्यथा । जम्बूद्वीपमात्रं १००००० अस्मादशीत्यधिकयोजनशते १८० द्विगुणिते ३६० गोपिते सति ज्ञातं ६९६४० इति । परितोपस्त्वस्यैव राशेरविक्रमयगगनदृग्गुणेत्याविकरणवशादानेतत्त्वः । अन्यविक्षरभयाद्याश्रोपम्य

एष स्वल्प एण उवाएणं निस्क्रममाणे २ सूर्ये तयाणतराणं महलाणं तयाणतर महल सकममाणे २ दोडे।जो।सुणाइ सुनयालीसच एगसठिजाए जो।सुणस्स एगमेगेमदुलं अग्नाहायुहि अभिवहुमाणे २ सव्ववा हिर महल उयसकमिप्पा चारचग्ग ॥ जम्बूद्वीत्रेण मते । दीत्रे मद्रस्स पव्वयस्स केग्गहस्यए अग्नाहाए सव्ववा

अथापया सवाम्यन्तरं मूर्धनस्त्वस मच्छस ? जम्बूद्वीपे भवता । द्वीपे मन्वरस्स पवतस्य कियत्या अथापया सूर्योम्यन्तरानन्तरं मूर्धनस्त्वस मच्छस ? भीतम । पतुदत्वारिश्चानि योजनसहस्राणि अष्टच द्वाविशानियोजनशतानि अष्टचत्वारिण्य एकपट्टिभागान्याजसस्याथापया अभ्यन्तरामन्तरं मूर्धनस्त्वस मच्छस ? जम्बूद्वीपे भवता । द्वीपे मन्वरस्स पर्यतस्य कियत्या अथापया अभ्यन्तरतृतीयं मूर्धनस्त्वस मच्छस ? गीतम । पतुदत्तयारि शानि योजनसहस्राणि पञ्चविंशतिपर्यन्तशतानि पञ्चविंशत्येकपट्टिभागान् 'योजनस्याथापया अभ्यन्तरतृतीयं मूर्धनस्त्वस मच्छस ? एयस्सलु

द्वीपगमा इ प्रगवन् । द्वीपेन विदै मरुपवतने केतली आतरं अभ्यन्तरं यवी अभ्यन्तरं बाणू सुयन् नादलू ठे । इ गीतम । आमासीस पृथार ४४००० योजन अने आठचे बाबीस ४४८ २२ योजन अने वली आठतालीस एकसठरीया प्राग एक योजनमत्रा एतली अथापया आतरं अभ्यन्तरं यवी अभ्यन्तरं वीको सुयन् माल्लू खे ॥ जम्बूद्वीपगमा इ प्रगवन् । द्वीपेन विदै मरुपवतने केतली अथापया अभ्यन्तरं वीको सुयन् भाउ भू ठे । इ गीतम । वीमासीस ४४ हजार याणन अने आठसह पञ्चवीस ४४८२ ५ योजन अने यली पर्यायीस ३५ एकसठिआ प्राग योजनमा एतली

गाने, पवित्रा पदेकतो र्वाङ्गीपवित्रभाङ्गीत्यपि योजनशत यद्यापरतापि सेवा प्रयाची प्रसाणा पठ्यार्थिकागो ३६० परिरयः एकादशगुणान्यष्टात्रिंश
द्विचानि ॥११॥ एतांति जङ्घुदीपपरिरयात् शोभ्यन्ते ततो दक्षोक्त परिषे पमाण भवति । अन्तर्द्वितीयमहले तत्पुष्ठा । अष्टमसराण्यामित्यादि । अन्व
पयोजनागुणा ताःपयोचभ्यस्य मर्वाभ्यस्तरानन्तरं द्वितीय सूर्यमण्डलमायाभविष्णुमाभ्या भजनवति योजनसङ्ख्याणि यद्वा योजनशतानि पञ्चद-

हारे सूरमन्त्रे प० ? गा० । पणयालोसजोऽष्टुणसहस्त्राह तिस्रोऽष्टुतीसे जोऽष्टुणसए अष्टाहाए सष्टाहाहरे
सूरमन्त्रे प० ? जङ्घुदीप्रेण मते । दीवे मन्दरस पद्यस केशहृष्ट्याए अष्टाहाए द्याहिराणतरे सूरमन्त्रे
प० ? गो० पणयालीसजोऽष्टुणसहस्त्राह तिस्रश्च सत्तावीसेजोऽष्टुणसए तेरसय एगसठिमाए जोऽष्टुणस

येनापायेन निष्कासमसूयः तदनन्तरात् मण्डलात् तदनन्तरं मण्डलं सकाशं देहे योजने अष्टवत्वारिगत वैश्यष्टिजागान् याजनस्य एकैकस्मि
न् मण्डले अवाधया वृद्धिमन्त्रिबह्वयन् २ सवबाह्म मकलसुपसङ्कस्यचारवति । जङ्घुदीपे प्रवत्त । द्वीपे मन्दरस्य पवतस्य कियस्या अवाधया
सर्वबाह्म सुपमकलं प्रकृतम् ? नीतम् । पञ्चवत्वारिद्यानियोजन सङ्ख्याणि त्रीविधानि शानियोजनयतानि अवाधया सवबाह्म मयमयहसप्रकृतम्
अथ द्वीपे भवत्त । द्वीपमन्दरस्य पर्वतस्य कियत्याशवाधया वाद्यानन्तरसूयमण्डलं प्रकृतम् ? नीतम् । पञ्चवत्वारिगानि योजनमहस्या

अवापाह अथतर त्रीन् मयून् मोक्तून् । इतिरीते निधे भूवे उपायश्च द्याहिरमोक्ततोयको सूय तदनन्तरपूर्वित्या मोहना यको तदनन्तर एवा
मत्वे मोहने सक्रमता आतो २ यको जेवे योजन अने अष्टतालीस यकसहीद्या माग एक योजनना एकैका मोक्षलाने बिदे यत्तली अवाधानो सु-
दि बपारतो २ यको सर्व यको द्याहिरन् बहन् मोहन् उपसङ्कनी आशपीने चारकरे ५ जङ्घुदीपनामा हे मयमन् द्वीपने बिदे नेकपर्वतमण्ड अततो
अवापाह सबपी द्याहिरन् खेरन् मयून् मोक्तून् । हे नीतम् । पञ्चतालीस द्यार योजन अने त्रिभि र्बे श्रीच ५५ इव योजन एतने अवापाह

यते, पदिषा पदेकतो जंबूद्वीपविष्णुभास्वीत्यधिकं योजनमशत यद्वापरतापि तेन त्रयाणां यथागता पृथगधिकानां ३६० परिरयः एकादशशतान्यप्यत्रिंश
रपिबानि ॥१३॥ एतानि जंबूद्वीपपरिरयान् प्रोच्यन्ते ततो दयोक्त परिषेपमानं भवति । अथद्वितीयमहले तत्पृच्छा । अश्वमेधाराफनित्यादि । अन्य
ययोजनानामुगता तारयणाय स्वयं भयान्तरानन्तरं द्वितीयं सुयमवहलसायासविक्रमाभ्यां भवन्तवति योजनसहस्राणि यत्वं योजनशतानि पञ्चद-

द्विरे सूरमन्त्रे प० ? गो० ! पणयालीसजोश्चणसहस्राह् तिस्रीश्चतीसे जोश्चणसए अथाहाए सध्वाहिरे
सूरमन्त्रे प० ? जम्बूद्वीपेण मते । दीर्घे मदरस पट्टयस कथह्वाए अथाहाए आहिराणतरे सूरमन्त्रे
प० ? गो० पणयालीसजोश्चणसहस्राह् तिस्रीश्च ससावीसेजोश्चणसए तेरसय एगसठिमाए जोश्चणस

यनेनावायेन निष्कामनसूयः तदमन्तरात् नवहस्तात् तदमन्तरं नवहस्तं सञ्जानम् द्वेदे योजने अष्टचत्वारिंशत वैक्यपिजागान् योजनस्य एकैकस्मि
न् मन्त्रने अवापया द्वाद्विगुणित्वेन २ सवकाह नवहस्तानुपसक्त्यचाररति । जम्बूद्वीपे तदन्त । द्वीपे सत्वरस्य पवतस्य कियत्या अवापया
मन्त्रेनाह सूर्यमन्त्रस्य मन्त्रसम् ? नीतम् । पञ्चचत्वारिंशानियोजन सहस्राणि त्रीणिचत्वारिंशानि अवापया सवकाह सूर्यमन्त्रस्य मन्त्रसम्
जम्बूद्वीपे भदत् । द्वीपमन्त्रस्य पर्वतस्य कियत्याअवापया सप्तानामन्तरसूर्यमन्त्रस्य मन्त्रसम् ? नीतम् । पञ्चचत्वारिंशानि योजनसहस्रा
अवापाह अन्तरं शीर्षं सूर्यं मांस्त्रं छे । इतिरिते नित्ये इत्थं उपायह आहिरनोकमतोपको मूय तदमन्तरपूजित्या मोहना यको तदमन्तरं अ
मत्ते माहर्ले सक्तमता आता २ यको अवे याचन अने अष्टतालीस एवसठिण्या भाग एक योजनना एवेका मोहनामै विपे यतयो अवापानो ब
दि अवापतो २ यको सर्वं यको आहिरन् बहन् माहन् एवसक्तो आश्वीने चारकरे ४ जम्बूद्वीपमाना चे भवजन् द्वीपने विषे नेरुपजतनह अतनी
अवापाह मवपी आहिरन् वेहन् सूर्यं मांस्त्रं छे । इतिरिते नित्ये इत्थं उपायह आहिरनोकमतोपको मूय तदमन्तरपूजित्या मोहना यको तदमन्तरं अ

पंचत्रासियोजनलक्षादि पञ्चदशयोजनसहस्रादि एकत्र पचविंशत्यधिक योजनशत तत्रोपपत्तिः पूयसहस्रपरिच्छेदे १५१७३ योजनरूपे प्रागु-
क्तपक्ष्यानीताष्टादश १८ योजनरूपायादशै प्रक्षिप्ताया योजन शत भवति । अत्रोक्तातिरिक्तमथलायाभादिपरिच्छाभाय लाघवायैवमतिदेगमाह ।
एवमुक्त्युपपत्तिरिति । एवमुक्तरीत्या सहस्रत्रयदशैतयेत्यर्थः । एतेभिरुक्तप्रकारेण निष्कामन् सुयसावमन्तरात्तदन्तरं सबलससक्रामन सक्रामन् पक्षु-
पक्षुयोजनानि पक्षुत्रिगतैकपट्टिभागान् योजनः दैकैकस्मिन् सगृहले विष्कम्भवृद्धिमनियवयन २ तयोक्तरीत्याष्टादश योजनानि परिरपवृद्धिमनियवरे

णमहस्साइ एगूणगतइ च जे अणाइ किंचित्ससाहिस्याह परिरकेवण । अष्टभूतराणतरंग मते ! सूरमहले
केवइइस्य स्यायामत्रिरकमेण केवइइस्य परिरकेवेण प० ? गो० । णअणनइ जे अणसहस्स इ छच्चपणयाले जे अ
णसए पणतीस च एगसठिभाए ज अणस स्यायामत्रिरकमेण तिस्रिजे अणसयसहस्साह पसरसय जे अण
सहस्स इ एगचवनत्तर जे अणसय परिरकेवेण प० ? अण्ण तरतत्ते ग जते ! सूरमहले केवइइस्य स्यायामत्रिरक

अमशतमहस्रादि एकाननवति च योजनानि किंचित्द्विंशत्यधिक परिणपण, आभ्यन्तरानन्तर भवन्ति ? मयैभरुल कियदायामविष्कम्भाभ्याम्
कियत्परितपेच प्रकृतम् ? गौतम ! नवनवतिपात्रनसहस्रादि पट्ठ पचवत्वारिणानि पात्रनशतानि पचविंशत वैकपट्टिभागान् पात्रनस्य स्या-
यात्तविष्कम्भ स्याम्, त्र्यधिकपात्रनशत सहस्रादि पचवत्त्रय योजनसहस्रादि एक सप्तोत्तर पात्रनशत परिकेपेच प्रकृतम् ? आभ्यन्तरततीय प्र-

पडिलू हे भगवन् ! सूयन् साहलू कनल्लो ल बवण पाहलपणे कतलो परिधिपणे । इ गौतम ! नवाणउ हजार याकम ८९ ०० अने छठे स्यालीस
८९३४० योजन साहपणे पोहलपण्ड चिण्ड ३ लाय पसर हजार यात्रन अने नव्यासी योजन काहक अचिकेरा परिधिपण्ड दे । अभ्यन्तर यकी अमतर
यीसु हे भगवन् ! मूयतो साहलू केतला लावपणे पोहलपणे हे गौतम ! नवाणू हजार योजन छठे पक्षुतालीस ८९६४५ योजन अने पाचत्रीस

बरसविप्रजादस्य पण्डितस्य विप्रस्येकदेशे छाप्य सर्वोप्यस्तरान्तरमप्यस्तस्य परितोपस्थीति शतसहस्रादि पञ्चदशसहस्राप्येक चयते सप्तोत्तर यो
 जनानां ३१५१०३ तथाहि पूर्वमसहस्रादस्य विप्रने पञ्चयोऽजानि पद्यत्रिंशद्वैकपद्याज्ञागायोगस्य सहेते पञ्चानाच योजनाना पद्यविशस्यैकमागा-
 धिबानां परिरयः सप्तदशयोगानि अष्टत्रिंशद्वैकपद्याज्ञागाः समधिबानाः योजनाना परव्यवहारतो विवक्ष्यते परिपूर्णाणि अष्टादशयोगानि सानि
 पूर्वमसहस्रपरिचये पद्याधिकानि प्रविष्यन्ते तथा यथोक्त द्वितीयमसहस्रपरिचाक स्यात् । अथतृतीयमसहस्रे तत्पञ्चा । अष्टमसहस्रेणमित्यादि । अथ
 नवमसहस्रे नवमवर्तिनियोजनसहस्रादि पद्य एकापञ्चाशानि योजनशतानि नववैकपद्याज्ञानां योजनस्यार्थाव्यन्तरतृतीयाका मयकनयानस्यविप्र
 नेच । अथापपति । पूर्वमसहस्रागामविप्रने ८८१४९ योजन ३३ इत्येवकते एतन्मसहस्रवृत्ती ५ योजन ३५ प्रविष्टानां यथोक्त मानमवति । परितो

णस एगमेगे महले अथाहावृद्धि जियुहु मागीण २ सप्तस्र तर महल उवसंकमिस्सा चारचरह ५ जयुद्दीवे २
 सप्तस्र तरेण जंते ! सूरमहले केवहुस्य व्यायामविरकमेण केवहु अपरिक्केवेणं प० २ गी० । णत्रणउहु जोस्य
 णमहस्साइ छसु बसालेजोस्यणसए व्यायामविरकमेण तिसिजोस्यणसयसहस्साइ पसरसय जोअ

बापया बृद्धि निवृत्तपण २ सर्वोप्यन्तर मसहस्र मुपसकस्य चारचरति, अम्बुद्दीवे मरुत । द्वीपे सर्वाप्यन्तरं सूर्येणवहसं किपदायाभविप्रम्भा
 व्यां किपत् परिचयेच मस्रन् १ गीतम् । नव नवविद्योक्तसहस्राणि मयव्यवहारिणानि योजनशतानि व्यायामविप्रम्भाप्यां धीविप यो-

पाह बोहिल्लु जीउ मूप माऊनू बह । इकीरीते निद्ये णण सपायइ पेसतो २ बको सूर्ये तदन्तर पाठित्वा । गीठला बको तदन्तर आगत्वे नांइले
 उऊनता आवता २ बका बबे याअण अमे आठतालीस पण्य माय एकसठि योबनना एवइने मोहले अवाचानी बुद्धि प्रते पढाफतो पढाइतो बको
 च । पको अण्यतर नांऊनू सकमी आअयीने चारकरे ५ इहे नठलायानाविप्रदिशानि द्वारकइले ॥ अम्बुद्दीपने विवे च मयमन् । चबबको भाविपू

पेचत्र आखियोबलसहायि पञ्चदशयोजनसहस्राणि एकच पचविंशत्यधिक योजनगत सत्रोपपत्तिः पूयमवबलपरिच्छेदे १५१०७ योजनरूपे प्रागु-
क्तपञ्चत्वातीताष्टादश १८ योजनरूपायां युद्धौ प्रविष्टायां यचोक्त गण भवति । अत्रोक्तातिरिक्तमवबलायामादिपरिष्ठानाय लाघवायमतिदेशमाह ।
ययसुषुएषमिन्त्यादि । ययमुक्तरीत्या भवत्वययवज्वीतयेत्यर्थः । एतेनोक्तप्रकारेणनिकाशम् सूयसादमन्तरास्तदनन्तर मयससक्रामन सक्रामन् पञ्च
पञ्चयोजनानि पञ्चत्रिंशतवैकपट्टिभागान् योजनयोक्तेकस्मिन् मयसले विफलमवद्विमनिययन २ तथाकरीत्येयाष्टादश योजनानि परिरपयद्विमन्निवहे

णमहस्साह एगूणगट्टह न जे। अणाह किचित्रिससाहिष्ठाह परिरकेवण । अष्टभूतरागतरंग भते ! सूरमहले
केवदइश्य आयामयिरकमेण केवदइश्य गरिक्केव्रेण प० ? गे० ! गत्रणतह जे। अणसहस्साह छत्रपणयाले जे। अ
णसए पणतीसत्र एगसठिभाए ज अणस आयामयिरकमेण तिसिजे। अणसयसहस्साह पसरसय जे। अण
सहस्साह एगचमतसर जे। अणसय परिरकेव्रेण प० ? अण्ण तरतसुं ग भते । सू। महले केवदइश्य आयामविरक

अणसमयसहस्राणि एकाननवति च योजनानि किचिद्विंशत्यधिक परिरपय, आस्यन्तरानन्तर भदन्त ? मयंसवकल कियदायामयिफलाभ्याम्
किमपपरिचपेच मष्टतन ? गौतम ! भवमवति योजनसहस्राणि पट्ठ पचपत्वारिंशानि योजनशतानि पचत्रिंशत वैकपट्टिभागान् याजनस्य आ-
यामविफलम् भ्याम्, त्रिंशत्पाजनशत सहस्राणि पचदशत्र योजनसहस्राणि एक सप्तोत्तर याजनशत परिरपेच मष्टतन ? आस्यन्तरततोय ज-

पहिलू दे गगत्रम् । सुवन् सादलू कनलौ ल ययण पाहलपणे कतलो परिरपिपळे । च गौतम ! मवायउ हजार याजन ८८०० अने छचे ध्यालीस
८८५४ योजन लांचपळे पोहलपच त्रिंश ३ लाप पसर हजार याजन अने मवायो याजन कांइक अणिकेरा परिरपिपच ३ । अस्यन्तर यकी जनतर
वीजू दे गगवन् ! मयनो माहलू केतला लात्रपळे पोहलपळे दे गौतम ! मवाबू हजार योजन ठचे पञ्चतालीस ८८६४५ योजन अने पाचत्रीस

यम् २ ययबाभमभगपर्मज्ज्य चारवन्ति । अथप्रकारांतरेण प्रस्तावविचारपरिष्कारमाय पठामुपुब्बापणुक्काह । सधुपारिहरयुहत्वादि । प्रममय्यय्य
उत्तरमूलेययानलप पद्वक्यपिकाणि यात्रनयताम्ययागविष्काभ्या लुपपसिस्तु जम्होयो कर्क सुभायापाद्य योय प्रत्येकं त्रिगद्यपि न नि क्रोधि-
योक्तामनानि सवतीतारनितकम्य परतोभगनादस्य इत्येव श्रीविद्योक्तसत्ताक्यरादयचयहत्वादि चाभिनयम्बहशोतराणि वाजनशलाति व्याख्यातो
मग किंशुष्ट्युपरिकेद्रेण पं०? गो०। गवगद्येह अश्रुणसहस्रसङ्क कृष्णकात्रयो आश्रुगसये पञ्चयपुक्रमुठि
नापु आश्रुगसम श्रु य मविरकनैगतिसिखि जोअगमयमहम्बाह पखुरस जोअगममहम्बाह पुगवपणयीस जो
अगमय परिकेद्रेण पुष स्वलुपुणउवागग गिररुममाणे सरिए सयाणतरां महलां स तयाणतरं महल उत्र
सुरुममाणे २ पञ्च २ जोश्रुणाह पणतीसञ्च पगमठिभाए जोश्रुगसम पगमेगेमंजले त्रिक्कभयुठि अज्जिबहु
दल । मयमभह किपरायानविष्काभ्यान् किपत् परिकेपक प्रजस ? मीतस । मवगवतियोक्तसहत्वादि पट च पकपय्याजोगनशलाति
मयच पञ्चपणिभागान् पावतम्य जायानविष्काभ्यान् आदिबयोक्तशममहत्वादि यक च कचविश याकनगत परिचेषक, एवं सनयुगोपा
यन निवृत्तन नूये तदन्तरात्महत्वात्तदन्तर मवहलमुपवाकामन २ पञ्च २ योक्तानिचयजिगदकवपुषिभागान यात्रनस्युकेकस्मिन्मयहने दि-
भाग यद्वनयाया भाग एक याकनता लोचपय पाहलपकह से । त्रिखिजाच ३०००-० याकन पकर इमार यायन छान यकवा सात ३ १५ १ ३ याजन
परिचिपयै ठह । अण्णत्तर मविदुं नीत्रो हे यववन् । नूयना साहको केगल लोचपयै पाहलपयै केतलो परिचिपकह छ । हे नीवन । मकाहू इमार
यात्रन ठवै यहाव ८८ ६ ५१ योअन लोचपये योहलपये विवा हाच ३०००० पकर इमार १५००० यकनो पञ्चक य ३ १३ १२५ योअन परिचिपकह
से । इहोरीते निवे इदि तयार्थे नीकतयो २ चको मय मयनवर पूवसा महत्वाचको यदन्तर छागुल्ले नीकले संजगदो जाओ २ चको पाच पाच पो

विशेषप्रतिपत्तिरिति निनिर्दूनातिपरिच्छेपेऽन्यत्र त्विति निश्चितवृत्तस्य आश्रयपरिच्छेपकरणेन स्वयमर्थोऽप्यर्थस्यार्थविशेषमायामभेदोपरिपत्तिरिति पश्यधि-
 कानि पदयोगजनशताभ्युक्तानि तस्य परिरयमानाय तस्यैकबहुवीपपरिरये प्रक्षेपकाङ्क्षति । आश्रयहीनयमबलेनतत्पुष्टा ॥ आश्रयान्तरं भवेत् । सूरमह
 लक्ष्म्यादि । प्रज्ञाऽप्राग्वत् सत्तरसूत्रे गीतम् । एकयोगजनस्य पदेषु पञ्चाशानि योगजनशतानि पदयि शतितैकपष्टिप्रागान् योगजनस्यायामधिकप्राप्त्या
 सुवर्तितैव शयमाप्तमहल्लिखितान् पञ्चत्रिंशदेकपष्टिप्रागाधिकपञ्चयोगजेषु शोचिर्तिविति श्रोत्रियानजनलक्षणाप्यष्टादशमहल्लिखि हेव समभवते यो-

माने २ अष्टारस २ जाश्रुमाह पाररयधुह श्यामबहुमाणे २ सस्रयाहर मऊल उवसकमिहा चार चरड ॥
 सस्रयाहिरपुण भते । सूरमहले केवद्वयपरिकेवने प० ? गी० ! एगजौश्रुणसय
 सहस्रस कृच्चनठे जौअणसए श्यायामविरकनेण तिरिगु जौश्रुणसयसहस्रसाह अठारसयसहस्रसाह निगिअ
 पणुरसुमरे जौअणनए परिरकवेण ॥ आहिराणतरेण भते ! सूरमहले केवद्वय श्यायामविरकमेण केवद्वय

अभयवृत्तिमभिवृत्त २ अष्टादश २ योगजानिपरिरयवृत्तिमभिवृत्त २ सर्वथास्मयवृत्तपुसकम्यचारं चरति, सववाह भवत् । सूरम-
 वृत्त किपदायानविकप्राप्त्यां कियत् परिकेपेन प्रज्ञप्त २ गीतम् । एकयोगजनशतसहस्र पटपष्टिप्रागानि आयामयिकम्माभ्याम् श्रीश्रियोत्र
 नगतसहस्रलिखि अष्टादश सस्रलिखि श्रीश्रिय पचवशोत्तरादि योगजनशतानि परिच्छेपेन प्रज्ञप्त २ आश्रयान्तर भवत्, नूनंमहल्लिखि पदवृत्त्याया-
 याअन अने पाचत्रीस एकसठिया भाग योगजना एकैक माऊलल शोचपणे पोहल पचनी वृत्ति प्रति यथारता २ यको १८ अठार २ योगज (इहो
 व्यपहारपकी १८ योगज पूराकट्याप लि सत्तर १७ योगज अने अठारीस एकसठियाभाग एकैकैमाऊले परिच्छिपय अथ परिच्छिपेनो वृत्तिमति यथारतो २
 यको सवचको आहिरल्लेखलु माऊल्लु सवचकमी आभयोने चारकरड । सर्वयको आहिरल्लेखलु हे भगवन् ! सूर नु माहलो कतलो लायपणं पोहल

अनग्रने परितपेव कथमुपपद्यते चेदिति वक्ष्यामः, पूर्वजनस्यपरित्यागश्च योजनयोर्धनेषुस्यमिति । आद्यनृतीयमहर्षेयतत्पृष्ट्वा । आदिरतमेकमि-
त्यादि । प्रश्नापूवपत् । नृतरसूत्रे आहृततीर्थं एकयोजनस्यैव यद्वाष्टाष्टादित्वादि योजनस्यैव योजनस्यायामविव-
क्षायां पश्चिमाग्र जनान्तरपूवमवहतात् पक्षुश्चिद्वैष्यवद्विज्ञानादिकपञ्चयोजनविधेयमेव साधु प्रवर्तयित्रीणि योजनस्यैवस्याष्टादशशसद्वत्त चि द्वैवेकीन
ग्रीते पात्रनग्रने परिधेयेव पूवमवहस्यपरिधेये रष्टादशयोजनस्याधने ययोस्त प्रसक्तमवहस्य परिरिणाम । अथासिद्धेयमात्र । यथस्तुष्टुस्यपरिधेयमित्यादि ।

પરિસ્કેવેણ પ૦ ? ગો૦ ! ઇગજોષ્ઠગસયસહસ્સ તસ્ય ચડપચ્છે જોષ્ઠગસપ ઇગસઠિનાપ જોષ્ઠગસસ
 છાયામચિસ્કમેણ તિસિજાષ્ઠગસયસહસ્સાહ ચ્ઠારસયસહસ્સાહ દોગિષ્ઠ સત્તાગડૃ જોષ્ઠગસપ પરિસ્કેવેણ
 પ૦ ? ગ્રાહિરતર્જેણ નત ! સૂરમઠ્ઠે કેવદ્ઘંજા છાયામચિસ્કમેણ કેવદ્ઘંજ પ૦ ? ગો૦ ! ઇગજો
 છગસયસહસ્સ તસ્ય ચ્ઠપાલે જોષ્ઠગસપ ઘાવચ્છવ ઇગસઠિનાપ જોષ્ઠગસસ છાયામચિસ્કમેણ તિસિજો

नविष्कम्भस्यान् किपत्परिक्षेपः प्रकृतः ? गीतम् । एक याजनशतसङ्कल पट्टः बहुः पञ्चाशद्याजनशतानि पट्टविंशत्यसृष्टिभागान् योजनस्यान्
 पात्रविष्कम्भस्यान् , त्रिंशद्वि योजनशतसङ्कलादि अष्टादशसृष्टिं तु वसुमन्वात योजनशते परिक्षेपेकप्रकृतः ? वास्तवतोय भदन्तः ? सुयन्
 बहवः किपत्पात्रविष्कम्भस्यान् किपत्परिक्षेपः प्रकृतः ? गीतम् । एकयाजनशतसङ्कल पट्टः अष्टादशत्वारिंशानियोजनशतानि त्रिपपात्रदेकनष्टि-

[illegible]

प्राग्यद्वयाच्च । व्याख्यानाख्यात् गतभाषासविश्रामादिव्यतिहासिद्वार । परस्परमयाः साधारणमप्यतस्वः प्रमणवत्सादिव
 वचेय । समनिमग्नगतिद्वार । जयाकथने मूरिपसवृक्षतरङ्गस्यादि । यदाभगवत् । सयः सर्वोभ्यस्तरयशजमुपसक्रम्य चारचरति तदा एवैकेनमुद्गूर्णन
 क्रियत् चेय मनुति । नीतस । यद्युपपन्नयोजनयतस्वस्वादि द्वैवेकपण्यातो योगमयते एकैकमत्रि गतयपटिभागान् योजनसर्वैवेकेन मुद्गूर्णन गच्छति कथमि-
 दमपपद्यते वदुष्यते । इदमवतपिसवदलमकलादोरत्रेण द्वाभ्या मूर्योभ्या परिममाप्यते प्रतिमूर्योभाकाराभगवने परमाथता द्वापदीरात्रीमयसः द्रुया

श्रुगसयसहस्स । इच्छठारसयसहस्साह देविमिश्र श्रुउणासीए जौश्रुगसए परिस्कत्रेण एव खलु एएण उयाएण
 पविसमाणेसूरीए तयाणतराहुंसल्लाहं तयाणतरमल्ल उवस कममाणे पचरजौश्रुणाह पणतीसच एगस
 ठिसाए जौश्रुगस एगमेगेमल्ले धिस्क मनुहि णिनुहिमाणे २ छठारस २ जौश्रुणाह परिरयवुद्धिनिनुष्टेमाणे
 ससुअनरमल्ल उवसक्रमिन्ना चारचरह । जयाण मन । सूीए मसुअनर मल्ल उवसक्रमित्ता चारचरह ।

जागान् याज्जनस्य अवाप्तयज्जन्माभ्यां त्राकियोन्नयतसहस्वाणि अष्टादश व सप्तस्थाव ह व एकानगाते याज्जगने परिकेपम्, एय खलुएत-
 नोपायम प्रविश्यन् २ सूर्यः तद्वत्तस्मात्सकलान्तदन्तर मवदल सकामन् २ सूर्यः पय २ याज्जगानि पयत्रिगत युद्धयष्टिभागान् याज्जनस्य एक-
 मकमरुत्तस विष्कम्भत्रदिमभिसवयन् २ अष्टादश २ याज्जगानिपरिरयवुद्धिमभिसवयन् २ सर्वोभ्य तरमदलमूपसक्रम्यधार परति, तदमन्तर यदा-
 वसे सुपन्न योजन अम खवीच एक सठियाभाग योज्जमना ल वपर्वे पोहसपवर्द्धे, तिथिभाप योज्जम अठार अठार याज्ज । अर्धे पिर्मे सुताय् योज्जम
 २१८८७ परिधिपन्न (सर्वोभ्यंतर मांढले सुपदावं तिथार दिगमना १८ मूद्गुतपुड तेहन अर्धुनयगवी मल्लस गतिकीजे तिथार यथोक्तसूयदीमवागु
 पातज्जावर्धं तोपुसवद्याया कडीह ते यथवीकी जेतो उदयास्तातर मानवाह इम सर्वभाकल्ल जाययु) याहिस्ता येइययाथी प्राणुं हे भगवन् ।

अनगने परितपेक कवनुपपद्यते चेदिति यद्वाम्, पूर्वमनसपरिरयादहाइय योजनयोगनेषुस्थिति । अयमृतीयमहसेतम्पुष्टा । बाहिरतयेवमि-
 त्यादि । मन्त्रः पूर्ववत् । अतस्त्वे वास्तृतीयं एकयोजनस्य षट्पादावत्वारिगानि योजनग्रथानि द्वापद्यागतैकपट्टिभागान् योजनस्यापामविष्क-
 म्भाभ्यां यत्किंचान्न अमन्तरपूर्वमवहलात पशुविशदेकपट्टिप्रागापि कपण्ययोजनविपोजने साधु प्रवर्तते नीचि योजनसमाख्यपादशब्दस्य हि द्वैवेकीन
 ग्रीते पात्रनगने परितपेक पूर्वमवहलपरितये रसादशयोजनयोगने यथोक्त प्रसूततमवहलस्य परिधिमान । अत्रातिदेशमाह । एवमुत्पुष्टमिति ।

परिरक्तेवेण प० ? गो० ! एगजोऽष्टगसयसहस्रं तस्य षडपयं जे।ष्टुणमए तस्यीसय एगसंठिजाण जे।ष्टुणस्स
 आयामथिस्केभेण तिसिज।ष्टुणसयसहस्राह् अठारसयसहस्राह् दो।खिस्स सत्तागउए जे।ष्टुगसएपरिस्केवेण
 प० ? बाहिरतस्येण जत ! सूरमण्ठे केअईअ आयामविस्केनेण केवइस्स परिरक्तेवेण प० ? गो० ! एगजो
 षुणसयसहस्रं तस्य अठयाउंजे।ष्टुणमए यावसुय एगसंठिजाण जे।ष्टुणस्स आयामथिस्केभेण तिसिजो

मविष्कम्भाभ्याम् किपत्परिकेपक मण्डप ? गीतम् । एक पात्रनग्रथसहस्रं षट् पात्रपात्राश्याअनग्रथानि षट् विंश एवपट्टिभागान् योजनस्या-
 मानविष्कम्भाभ्याम्, आदि योजनग्रथसहस्रादि अहाइय षट्कादि द्वे नसमवत योजनग्रते परिधेयेवमण्डप ? बाह्यततीय मदम् ? सुयेन
 वदने किपरायामविष्कम्भाभ्यां विपत्परिकेक मण्डप ? गीतम् । एवंपात्रनग्रथसहस्रं षट् अष्टपात्रवारिगानियोजनग्रथानि द्विपपाद्यदेकपट्टि-

एव षेनलूपरिपवद्वै । हे गीतम् । एककाय पात्रन अने सर्वथादि १६० योजन सावपर्वे पात्रनपत्र अत्रिक्लिताय योजन अठारहत्वार यात्रन
 अने त्रिक्लिसह पत्र ३८३५ योजन परिधिपवद्वै बाहिरतयादेवद्वयापकी अमन्तर नीचू द्वे भगवन् । सुयेनु नादपुं केतपुं नीचपवद्वै योएलपव
 केतपुं परिधिपवद्वै । हे गीतम् । १ साय यात्रन एव अत्रारानि वधिकायनलो आदि अने वयावरणी आदि नाचकी अकवन्तातिनो मन्त्रन दिवद

वा । इदं गतामां मरतये प्रगतामां नमुप्याकां सप्तपत्वारिगता योजनसहस्रे , दुर्गस्याप , त्रिपटुः स्यात् । योजनशताभ्यामेकदिशस्त्याप
योजनस्य षट्तिमती रुक्मपत्तानः सूर्ये चतुर्विंशत्यंशः । अत्र च सप्तशतार्धमैत्रियाथसंख्यिकपर चक्रुषोऽप्राप्यकारिख्येन तदसंभवादिति
काशोपपत्तिरिति चेदुच्यते । इह दिवसस्यार्धमयावत्मात्र क्षेत्र व्याप्यते तावदतिथ्यवस्थित सूर्यः उपलभ्यते सद्यः लोकैकवयमानवति व्यपत्रियते सूर्यो
स्येनरनववहल दिवसप्रमाचपटुदशमुहूर्तं क्षणमहर्षं नवमुहूर्तः एकेकस्त्रियमुहूर्तं सवाम्यतरेनवहले चार चरन् पञ्चषोऽनसहस्रादि द्वे च योजनशते
एकपत्तान्महचिकेयकानत्रियतत् षट्तिमागाम् योजनस्यगच्छति एतावन्मुहूर्तमतिपरिकाच मयमिर्मुहूर्तं गुह्यते तता नवति यथोक्तं इहट्टिपचप्रासतायि
यपरिमाचमिति । एवमेवैवैपि नवहलेषु कस्वमुहूर्तगती स्वस्वदिक्साहस्रगतमुहूर्तराशिना मुखिनाया इहट्टिपचप्रासतामवति इहट्टिपचप्रासताचक्षुः
स्पष्टः पुरुषकुण्डायास्त्वैकावीं साच पूर्वतोऽपरतश्च समप्रमाचैव नवतीति द्विगुचितानायचं अमुक्यास्तातरमित्यादि यथोपा । इदं च सवदाद्यामन्तर
नवहलान् पञ्चानुपूर्व्यां गत्यमानं अयोरीत्यधिकशतम प्रतिमहल वाहोरात्रनखनः द्वााराभाषिप्रयुगीत्यधिकशतम क्षौणायनुरायचस्यचरमा , विषसो
ऽपमेवैव सूर्यचञ्चानरस्यपर्यंत दिवसचक्ररायचपयवसानकत्वात्सवामरस्येति । एतत् मयस्यत्सरप्रकारप्रकाशपनाय सूत्र प्रारभते । सेधिरकमसायेइत्या-
दि । सवाम्यतराम्नवहलविक्रमानम् जहद्वीपरंत प्रवेष्टोऽतीत्यधिकयोजनप्रमाचिकेयेने चरनाज शमवेष्टान्पञ्चानानन्तर द्वितीयचक्रमये द्वितीयमहलानि-

अयमाण २ पदमसि स्थिरस्तसि सप्ततराणसर मढल उवसकमिप्ता खारखरड । जयाण भते ।
सुरिए अप्ततराण मढल उवसकमिप्ता खारखरड । तयाण एगमेगेण मप्ततेण केवईअ खेप्त गठई ।

प्रोसर सपमानः २ प्रथमद्वारे सर्वोपनामानानामुपसङ्गचार इति । यथा भवति ? येषु व्याप्यनाराजान्तर मङ्गलं वसुधाय्य पारण-

एकडे साइलेंट स्लायड पोइन्टपन्थमी वृद्धिप्रति पटाइतो २ यको सक्कको कोहिस्तू पडिलू माउलू ठवसकमी कारकरइ छइ (एक सुये छहोरा)ने
एक भाऊबानी परिप्यूर्णरस्ये अने के छहोरात्रिना३० मुहुत येनाटे सवार्थ्यन्तर सकसमीपरिधि ३५०८८ एह खाति भागे इरीइ लियार ५२५१ यो

पादो रात्र्याः पटि० दूनां सती सवस्त्रपरिरयस्य यथाप्रागेव ते यज्ञव्यते ताम्बुहूर्तगतिप्रसाध । तथाहि । सर्वाभ्यन्तरमवस्त्रपरिरयस्त्रीषि लक्ष्मिषि प
 न्चदशमवस्त्राद्येकोनवत्यधिकानि योजनानि ३१५०८ एतेषां यथाप्रागेव ते लक्ष्य यथोक्त मुहूर्तगतिप्रसाधं ५२५१ ९८ । अथविनेयायिन्मंत्रमन्त्र
 रवेने प्रष्टापकमापद्युनोपि विनेयस्य विचित्रविक्रमं प्रष्टापनीयमित्याह । यत्तदोर्निस्त्यामिषवषादनुक्तमपि यज्ञाय यमिं ६० तवाग्न्य मन्त्रायतारकीय, तेन
 पदान् १० यजेन्मुहूर्तेन इत्यत् ५२५१ यात्रन २६ प्रसाधं गच्छति । तथा सर्वाभ्यन्तरमवस्त्रसकमन्त्रां लो इत्यतस्तु मन्त्रायस्याश्रयात्तावेकवचन सतोयस

सयाण एगमेगेण मुञ्जस्रेण केवदश्रं ६० खेत्त गच्छ । गो० ! पञ्च २ जोश्रुणसहस्राह दोश्रिप्र
 एगावणे जोश्रु मसए एगूनतीसवसठिभाएगूनतीसवसठिजोअणस्स एगमेगेण मुञ्जस्रेण गच्छं ।
 तथाण इहगयस्स मणसुस्स सीआलीसाए जोश्रुणसहस्रेहि दोहिस्सुत्तेघठेहिं जोअणसएहिं एगवी
 स.एश्रु जोअणस्स सठिन्नाएहिं सूरिए वस्कुफास इवुमागच्छं । सेणिस्सकममाणेसूरिए नवसवच्छरं

मन्त्रवन् मूयः सर्वोभ्यन्तर सवस्त्रमुपवस्त्रम्यचार चरति तदायैकजग मुहूर्तेन कियत सेत्रगच्छति । गौतम । पञ्च २ याजनसहस्राणि द्वेष्टए
 ज्ञानपद्मागते योजनयते एकोनचित्रं यष्टि जागान् योजनस्य एकेकोनमुहूर्तेनगच्छति तदाइहगतस्य मनुष्यस्य (जातावेकवचनं) तदावत्वारिय-
 ता यात्रनसहस्रे दुर्ग्या त्रिपष्टिण्यां यात्रनश्रुताभ्यान् एकविंशत्याभ्याजस्य यष्टिजगौ सूर्येष्टदुष्टार्थं श्रीप्रमाणच्छति, सन्निध्नाभन् सूर्याभ्यवस

न्युन मुञ्जसु केतसो लावपव पोइतपवे परिचिपवे, ई गौतम! एकलाभ योजन छठे आठतालीस योजन छाने बावस एकसठिया भाग योजनभा
 नावपवे पाइतपवे त्रिष्विंशत् योजन अठारइवार योजन वेठे उगवाली ३१८२५८ योजन परिचिपवे इवी रीते निचे इच्छि उपायई वेठतो बढो बूय
 तदन्तर पाइत्या माइहा। बढी तदन्तर आगळे जीवले सकलतो आबतो २ बका पांच २ याजन छाने पांचवीस एकवठीया भाग योजन एकला

नित्यं गतानामनुप्याहं सप्तपञ्चारिहता योजनसहस्रे रेकोनाशीत्यधिकेन योजनशतेन धृतेतृतीयायै सप्तमी प्राकृतत्वात् सप्तपञ्चाशतावपिष्टिभागी
 र्वाजनस्य षष्टिभागश्च एकपष्टिपाश्र्विन्ना एकपष्टिद्वयान् कृत्वा एकपष्टिपाश्र्विन्ना गुणयित्वेत्यर्थः । तस्य सहस्रेरेकोनविंशत्या चूषि काभागीः भागभागीः सूर्येय-
 पुः सप्तमं नाग्यति । तथाहि । सर्वोप्यन्तरानन्तरद्वितीयेनबले विवसप्रमाच द्वाभ्यामेकपष्टिभागभ्यां द्वीनाअष्टादशमुद्गतां स्तेपामर्द्धंभवमुद्गतां एके-
 नेकपष्टिभागन द्वीना सतः साप्तसप्तनेकपष्टिभागकरत्वायै नवापि मुद्गतां एकपष्ट्यागुण्यन्ते तस्य एकपष्टिजायोऽपनीयते ततः श्रोपानाः ता एकप-
 ष्टिभागाः पञ्चाशतास्यष्टचत्वारिंशदपिक्वानि ५४८ प्रस्तुतमरुतले मुद्गस गतिः ५५१ योजन ४३ अथचराशिः यष्टिरेवइति योजनानिपष्ट्यः गुणयित्वा
 नवस्य ते ज्ञान ३५०३ अयमेवराशिः करकविभावभायां नवयगिरायखेयवमाचवृत्तौ च ६० परिधिराशिरिति कृत्वावर्गितो लापयत् मान्यराशिन

जाअणसए सप्तायस्सएअ सठिनाएहिं जोअ्गस्स सठिभागश्च एगमठिहत्तेसा एगूणवीसाए चूषिअ्थाजाएहिं
 सूरिए चस्कुप्फास इहमागठई । सजिस्सममाणेसरिए दाअ्तिमिअ्हेरससि अ्पुत्तरतस्स मरुल उअसकमिप्पा

योजनस्य एकैकन भूदूर्तेनगच्छति । ततो इहगतस्य भुज्यस्य सप्तपञ्चारिहतायाजनमहस्रे रेकोनाशते योजनगते सप्तपञ्चाशतावपिष्टिभागे यौ

कनसू सेत्रअह वै गौतम । पांच ए हजार योजन केस एकावज ५२ ५१ याजन एतलु सत्र यको के मुद्गताह जाह । तिवारे ईहा भरतसेत्रना भनुप्यने ४३
 चवतालीस हजार योजनइ यिसइ त्रेसठि ४३ २ ६३ योजन छाने एकमीन साठिया भाग योजननां छगतो यको सय पचूरपशैं आवइ निजर इदिसइ
 ते अस्पन्तर प्रपम मांडसायको नीकलतो यको सूर्य नवा आवता सवसप्यति घइतो ए यका नवा सवसरना पइशार अहोरान्नइ यिये सूर्यास्य-
 न्तर यको अमन्तरबीजू मांडलू उपसकमी आअयोऽऽने चारकरइ निजारे से मगवन् । सय आस्पन्तर यको अमन्तर बीजू मांडलू आअयोऽने
 चारकरइ । तिवारे एकेका मुद्गतेनइ बिये केतलू सेत्रअह । वै गौतम । पांच ए हजार याजन यिसइ सबावज ५ २ ५१ योजन छाने सठतालीस सठि
 या भाप एअ योजनना एतलु कत्र एकेक मुद्गतेन जाइ तिवारइ इहा भरतसेत्रना भनुप्यइ ४३ सठतालीस हजार योजनइ एकसो सगणासी ४३

नित्यत्र गतामांनुद्याकां सम्यक्त्वारिचता योजनसहस्रे रेकोमाशीत्यधिकेन योजनशतेन धृतेतृतीयायै सप्तमी प्राकृतस्यान् समपञ्चाशत्तत्पट्टिभागे
 र्गोत्रस्य पट्टिभागश्च एकपट्टिपात्रित्वा एकपट्टिषष्ठान् कृत्वा एकपट्टिषा मुद्रयित्वेत्यर्थः । तस्य सहस्रेकोमयिष्ठस्या चूचिः काभायैः भागभागेः सूर्ये-
 दुःस्पष्टा भागद्वयति । तथाहि । सर्वोभ्यन्तरामन्तरद्वितीयेमहलो दिवसप्रमात्रं द्वाभ्यामेकपट्टिभागभ्यां द्वाभ्यामेकपट्टिभागोऽपनीयते ततः शेषाभावा एकाप-
 नेकपट्टिभागश्च द्वीमा सप्तः सातस्यनेकपट्टिभागकरवायै नवापि मुद्रुर्नो एकपट्ट्यागुप्यन्ते तस्य एकएकपट्टिभागोऽपनीयते ततः शेषाभावा एकाप-
 ट्टिभागाः पञ्चाशत्ताम्यष्टचत्वारिंशदधिकानि ५४८ प्रस्तुतमहकले मुद्रुश्च गतिः ५४९ योत्रान् ४३ अथ चराशिः पट्टिष्टेवदति योजनानिपद्यः गुणयित्वा
 नवद्वयं ते जात इति ४५७३ अथमेयराशिः करवाविमर्शनायां नवगणितोयचोत्रमासवृत्तौ च ६० परिधिराशिरिति कृत्वावर्जितो सापयान् मान्यराशिल

जाअणसए सप्ताधसएअ सठिनापडि जोशु गदस सठिभागश्च एगमठिहत्तेषा एगणवीसाए चूणिय्याजाएहि
 सूरिए चरकुफास हसुमागळई । संगिरकममाणेसरिए दाञ्जिमिण्णहेरससि अस्सरतच्च मळल उअसक्रमिप्ता

योजनस्य एकैकान भद्रतैभागव्यति । तदो इदगतस्य भद्रुपस्य सम्यक्त्वारिचतायाजगमहस्रे रेकोमागाते योजनगते समपञ्चाशत्तत्पट्टिभागि यौ

कनसू चेन्नकाइ वै गीतम । पाच २ अकार योजन सेच एकावज ५२ ५१ याजन एतलुं एत्र एको के मद्रुगद जाइ । तिवारे ईकां भरतक्षेत्रणा मनुप्यने ४३
 सदतालीस इकार याजनइ पिसइ त्रैसठि ४३ २ ६३ योजन एने एकधीस साठिया भाग योजनमां ऊगतो यको सय यदूरपधौ ध्यायइ निअर इदिसइ
 ते सम्यन्तर प्रथम सांडसायको नीकसलो यको सूर्य नवा आवता सत्रसरप्रति यइतो २ यका नवा सुवासरना पहिसा अहोरात्रमय विधि सर्वोभ्य-
 न्तर यको अनन्तरकोशू मांडलू वंपसकमी आअयोऽऽ अं चारकरइ तिवारे वे मगवन् । सूर्ये सम्यन्तर यको अमन्तर धोचू माळलू आअयो अं
 चारकरइ । तिवारे एकेका मुद्रुतनइ विवे कीतलू क्षेत्रकाइ । वे नीतना पांच ए अकार याजन पिसइ एकायज ५ २ ५१ योजन एने सप्ततालीस सठि
 पा भाय एक योजनना एतलुं एत्र एकेकइ मुद्रुर्नइ जाइ तिवारइ इदा भरतक्षेत्रणा मनुप्यइ ४३ सदतालीस इकार योत्रमय एकायो उगवासी ४३

गुण प्रपञ्चकृत्ययः पूर्वोक्तवशात्। निष्कालभाविनः स्वस्वकारमयमान २ आदरात् प्रपञ्चेऽहोरात्रे संवाच्यन्तारानन्तर नवकालं सुपञ्चकम् चार चरति ।
 एवमाहारादो दधिचायनस्याद्यः स्वस्वकारस्यापि च दधिचायनादिकत्वात्स्वस्वस्वरस्य, अत्रवाचिकार भवकार्यागस्य प्रकृतिचलनप्रकृतिभूमादौ प्रस्तुतभूमा
 र्थेषु च उपमाद्यै २ इत्यस्य स्वात् शयनीयेति पाठानुश्रयते तेन यदि समसूत्रं कदाप्याख्यादिहेतुना भाषुरेव अयमाद्येति तु स्वयमप्यसिद्धः । अथैवा
 भवत्रापि नयति । अत्रात्रयतिप्रकाशयसूत्रं । जयोक्तमित्यादि । यदा प्रगच्छन् ? सर्वोच्यन्तारानन्तर द्वितीयव्यवस्थायानापचया आद्यमवस्थानुपपन्नस्य वा
 र्त्तरति तदापदैक्यं मुहूर्तेन क्षिपत्युच्ये भवति । गीतम् । पञ्चपञ्चवाक्यमवस्थादि द्वैकपञ्चोपाज्जनकत्वे प्रत्यक्षत्वारिगतं पट्टिभागम् याञ्जनस्यै-
 द्वैक्यं पूर्वोक्तं गच्छति । कदाचित्तिच्छदुच्यते । अस्मि च नवकाले परित्यग्यरिभावं श्रीक्षिप्याज्जनकत्वादि पञ्चदशवक्त्राणि जननेन मसोत्तर व्यवहारतः
 परिवर्तने निवपयते नतकिञ्चिदुक्तं ३५१०३ तत्ताऽस्य प्रागज्जयतिव्यवस्थात पञ्चाभागेन सप्त पञ्चाक्षयं भवत्येते मुहूर्त गतिप्रमाद्यै ५२५१ ४९ । अथवा
 पूर्वोक्तव्यवस्थपरित्यग्यरिभावं व्यवहारत पूर्वोक्तव्यवस्थायान्तरानि यद्वेते निवपयते भुक्तिविद्वानि अत्रावधानं यो ६० जनानां
 पञ्चाज्जनान्वया आरादयपट्टिभागा याञ्जनस्य वेमाञ्जनमवस्थानमुहूर्त गतिपरिमाद्यैऽपि कालं प्रच्छिप्यन्ते ततो भवति यद्येकं तत्र नवकाले मुहूर्त-
 गतिप्रमाद्यै नि । अत्रापि दृष्टिपयमास्तताविषय परिभाषमाह । यदा अन्तराद्वितीयनवकाले सूर्यवति । तदा इव गतस्य समुपम्य आत्मायेकवचन

गो० । पञ्च २ जै। अणसहस्रमाह वो। अथ एगात्रयमोजगसः सीआलीस च सतिभापजाअणस
 एगमेगेण मुज्जेत्तं गच्छे । तथाण हट्ठगयस्स मणस्संस्स सीआलीमाप जै। अणसहस्रं संहि एगाजाभी०

रति । तदा एकेहेन मुहूर्तेन क्षिपत्येकगच्छति । गीतम् । पञ्च २ याञ्जनसहस्रात् नृच एकपञ्चायत याञ्जनं ते पञ्चत्वारिंशत् च पट्टिभागान्
 त्रन जने ६८ नाटिया माय आद्ये एह एक मुहूर्तश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च
 नृगच्छति आद्ये) इत्ये मुहूर्तेन गच्छति ३० जै । अत्रापि पञ्चत्वारिंशत् च पट्टिभागान् त्रन जने ६८ नाटिया माय आद्ये एह एक मुहूर्तश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च एतन्मुं क्षेत्रज्ञश्च

अत्रमहसे दिनप्रसाहमष्टादशमुद्रांशुर्भां रेकपट्टिभागे इतिना स्तेवासवैचनय द्वाभ्या नेकपट्टिभागान्प्राप्या इतिना स्ततः सामस्त्यनैकपट्टिभागकरणाये नयापि
 मुद्रां एकपट्ट्यागुह्यत तस्यैव द्वावेकपट्टिभागवपनीयते शेषः पञ्चशतानि सप्तचत्वारिंशदधिकानि ५७३ प्रस्तमदले मुद्रुत गतिः ५२५२ ५ इत्येयक
 पने योजनराशिपट्ट्या गुह्ययित्वा सवप्यतेजावं ३१५२५ अयमवराशि रन्योपरिचिराशित्येननिरूपित । अस्याय सप्तचत्वारिंशदधिक पञ्चशते ६० मुद्रुमे
 जाताः सप्तदशकोटय स्त्रयोविंशतिः अतसहस्राणि त्रिसप्ततिः सहस्राणि त्रयोविंशतिः पञ्चमस्यधिकानि १३२३३३५ एतेषा पट्टिगुणितया एक्य
 पट्ट्या ३६६० भागे इते व्यागतानि सप्तचत्वारिंशदहस्राणि पञ्चनत्यधिकानि ४७०८६ शेष विंशतिशतानि पञ्चदशगोत्रराशि २०१५ खेदराशौः पट्ट्या पञ्चन
 नाया जाता एकपट्टितया शेषराशौ भेजनेसक्या सप्तचत्वारिंशदहस्राणि सप्तभागस्य सप्तार्थेकपट्टिभागौ २ इति । सप्तचत्वारिंशदहस्रा
 साविंशतिवेगमाह । एवमुतेचत्वारिंशदहस्राणि ६० इतिशतरीत्या खलुनिष्ठित सेतेनामस्तरोदितेनोपा ६१ योग शनैः शनैः स्तन
 द्विचत्वारिंशदहस्राणिमुद्रगमनरूपेण निष्काशन् सूर्ये सप्तदशरात्रवहसा सप्तदशरात्रवहसा प्रागुक्तप्रकारेण सकाशेन ५ एकैकस्मिन्महले मुद्रुत गतिमित्यत्र
 प्राकृतत्वात् सप्तम्यर्थे द्वितीया सेनमुद्रुत गती अष्टादश २ पट्टिभागान् याजनस्य व्यवहारतः परिपूर्णां निवयतः किंचिदुक्तान् खनिवद्वयसानोऽभि
 वदपमानः चतुरशीति २ योजनानिअशीतानि किंचिन्म्यूनानि । पुरिचमुयमिति । पुरुषस्य क्षायापतोभवति रात्रुपक्षया सार्वेष्टमस्तावात् प्रथमतः

एगमगेण मुद्रात्तं गठहं । तयोण छहगयस्स मणुस्सस्स भीष्वालीसाए जे।श्रृगसहस्सेहि तयाउईए जे।श्रृ
 णहि तेत्तीसाएअ सठिन्नाएहि जे।श्रृगस्स सठिभागच एगएगसठिहालेवा ठेहिचूयिआन्नाएहि सूरि०

न्तर नृतीयमहस्रमुद्रकस्य चारक्षरति । यथा प्रवृत्त । सूर्योऽप्यन्तरेतनायममवहस्रमपमकस्य चारक्षरति । तदा एकैकममुद्रुतेन कियतक्षेत्रग-
 सकमी आश्रमपीने चारकरव । जियारव हे भगवन् सूर्ये अप्यन्तर शीन् मन्त्रिल आश्रमपीने चारकरव तिथारे एकैक ममुद्रुत इ फेत्तलू क्षेत्र जाव । हे गीतम ।
 पाच २ इत्थार योजन जिसव वाक्य ५२ ५२ योजन पाच साष्टीया भाग एक योजनना एकैके मुद्रुर्भां इ एतलू येन जाव । तिथारव वेदा भरत क्षेत्रमी

व्यस प्रासकरीमिना मुचने मूलराद्यैरेवलोभात् एपरानिः यमुचिः शरीरशब्दत्वारिचवर्षिणे भूष्यते जाताः वसदशकोटयः पञ्चविंशतिलक्षः अष्टपसति
 नदरादि षट्शतानि षट्त्रिंशदपिबानि १३२६७२३६ अयथरात्रि नागभागात्मकत्वा कयोक्तवानि प्रपञ्चतोति । एकवष्टेः षट्शतमुचिताया यायाम् रा
 मिन्नयति संनभानोद्विपते इयथ गच्छितप्रक्रियालापकापिका छत्यथाऽस्मराद्यै रेकवष्ट्यानाये वृत्तेष्वष्टिभागा कथ्यते तेवाच षट्शतभागेवृत्ते योक्तवानि
 प्रयनीम गीरेव स्थान् एवपष्ट्याचपष्ट्या गुचितायां षट्त्रिंशतानि षट्त्रिंशतानि १६१० तेभागेवृत्ते आगत वसपष्ट्यागिश्चत्सहस्रादि शतसेकचेकोना
 गीत्यष्टिच योत्रमात्रा ४७७७७७ छेदराद्यैः पष्ट्याऽपवत्तनाकिचते जाता एकवष्टि ६१ तथा शीयरायेभागे वृत्ते लब्धा सप्तपञ्चाशत्पष्टिभा
 नाः ५३ एकानविंशतिसेकस्य षट्त्रिंशतस्य सत्काः एकपाष्टभागा १६ । अयाप्यन्तरततोपमवहसस्य चारिपिष्टिषु राश्याषु वृत्तयति । सेचिरकलनाये
 मूरि ६० एव स स्रत्यदि । अयनिःकामन् सूर्वीद्वितीयेऽदोरात्रे ६१ प्रसुतापनायेचया द्वितीयमवहस इत्यर्थः । अथ्यन्तरततोपमवहसमुपचकस्य चार
 चरति । तदाएकेन मूत्रेन किमन्तेन गच्छति । भगवानाह ? नीलम । पञ्चपञ्चपोजनसहस्रादि द्वेष्वष्टिपञ्चयोचनवृत्ते पञ्चवष्टिज्जायाम योक्तव्ये
 केचन मूत्रेन गच्छति इवप्रसुतानंदसपरिरयस्य पष्ट्यात्रकने सबादमावते तदाच इवगतस्य समुध्यन्व सप्तचत्वारिंशता याक्तसहस्रैः वक्ष्यत्याच
 योचने इववच्छिगताच पष्टिभागे वीजनस्य षट्त्रिंशतयेक एकवष्टिचाक्षित्वा द्वाभ्या वृत्तिंकाभागाभ्या मूत्रसदुःशपयै इव श्रीपूमागच्छति । तथाहि ।

चारचरह । अयाण नते । सूत्रिण् अष्टतरतश्च मल्ल उत्रसकमिन्ना चारचरह, तथाअष्टगर्मेण मूत्राज्ञेय
 केचहृष्ट्यस्वेत गतहं गा० । पथ २ जोश्र्यगसहस्रवाह दोशिश्च आथसुत्रेऽअमसए पचयसंछिनाए लोष्यणसस

जनस्य षट्त्रिंशतसु एवपष्टिचाक्षित्वा एकानावयत्याचूचिकाभागेः सुपचदुःशपयोश्रीश्रीज्जागच्छति, तथा सनिमूत्रमन् सूयःद्वितीये अक्षरात्रे आष्य
 १२८ पात्रन अने सतावक चाष्टिया भाग योत्रनना अने चाष्टिष्ठ एव भाग एकवष्टि भागे छेदीह गच्छीह एवभा उगच्छीच वृत्तिंका भाग भागना भाग
 एतसे उगतो मूत्रं वक्ष्यपद्यं निचरे आये शीच ये जोना मांमूना चको नीकलतो पको सुये बीजो अक्षराचने जियह नांदिन् श्रीपू नांदिन् ७५

कथयिष्यामस्य गम्य । अथ द्वितीयमवसथपरिरयवृत्त कथनार्थादभ्यते मुद्रुत्तैकयष्टिगोत्रेण तच्छीघर्णाच ६० ६१ मुपक्रम्यते पूर्वपूर्वमण्डसादनन्तरा
 नतरेमकठले परिरपपरिभाषिताया मष्टादशाऽष्टादशयोजनानि व्यथारताः परिरूकोभि यथेते सतः पूर्वमठलेमुद्रुत्त गतिपरिभाषादमन्तरानन्तरि
 मठले मुद्रुत्त गतिपरिसाधचिताया प्रतिमुद्रुत्त मष्टादश ९ यष्टिजागा योजनस्य यद्रुते प्रतिमुद्रुत्तैक यष्टिजाग आष्टादशोक्तस्ययष्टिभागस्य सरका एकय-
 ष्टिजागाः स्योभ्यतरानन्तरे च द्वितीयमठले नवमुद्रुत्तैकयष्टिभागैर्न योजन् केच व्याप्यते लायति स्थितः सूर्यो वृष्टिपथमाप्तो भयति
 ततो नवमुद्रुत्तैकयष्ट्या मुख्यते जाताम्यष्टानवतिशतानि चतुःषष्ट्यधिकानि दृष्टेः तैर्वा दष्टिजागनयनार्थं भेदयष्ट्याजागोद्वयते सध्यमेकयष्ट्यधिक
 यतं यष्टिभागानां निचत्वारिंशत्तयष्टिजागस्य सरका एकयष्टिजागाः १६१ ४४ तत्रयिंशत्यधिकेनयष्टिभागयत्नेन सध्यै द्वेष्टुपायने व्यथयज्ञेया एकयत्वारि-
 षत्तयष्टिभागः एकयष्ट्य चष्टिभागस्य सत्काकि चत्वारिंशदेकयष्टिभागा ६१ एतस्य द्वयोजने एकयत्वारिंशत्यष्टिभागा याजनस्य एकस्य यष्टिभागस्य
 सरकाकि चत्वारिंशदेकयष्टिजागा इत्येवमप्य प्रागुक्तात् यद्यथोतिर्योजनानि पञ्चवद्विभागं याजनस्य एतस्य यष्टिभागस्य सरका यत्तु वैशतिरेकयष्टि-
 भागाः इत्येतस्माच्छोध्यते तस्मिन् स्थितानि तस्मिन् प्रयोतिर्योजनानि स्याद्विशतिः यष्टिभागा योजनस्य एकस्य यष्टिभागस्य सरका द्वि-
 चत्वारिंशदेकयष्टिभागाः ८३ २३ ४२ एतावच्च सर्वोभ्यन्तरमठलगतदृष्टिपथमाप्ततापरिभाषाद् द्वितीयमठलगतदृष्टिपथमाप्ततापरिभाषे हीन स्यात्
 एतच्चोत्तरान्तरमठलगतदृष्टिपथ ६० ६१ माप्तताचिन्ताया हानौ प्रुव व्यतस्य चतुर्वारिंशत्युच्यते ततो द्वितीयस्मान्मण्डसादनन्तर तृतीयेमठले एतद्व
 प्रुवराशिरकरस्य यष्टिभागस्य सप्तै पदत्रिंशता भागभागेः सप्तैवा यायान् राशिः स्यात् । तथाहि । व्यशीतिर्योजनानिचतुर्वैशतिः यष्टिभागा यो
 जनस्य सप्तदशचष्टिभागस्य सरका एकयष्टिभागावति । तावान् द्वितीयमठलगता दृष्टिपथमाप्ततापरिभाषादुच्यते ततो भयति यथोक्तमत्र स-
 वदस दृष्टिपथमाप्ततापरिसाधं चतुर्पेनकठले सप्त चतुर्वारिंशद्वाकस्य सप्तितः क्रियते चतुर्पेचिमठले तृतीयमठसापेक्षया द्वितीय सतःपदत्रिंशद्व
 द्वाभ्यां गुचिता द्विसप्ततिः स्यात् तथा सप्तितश्चतुर्वीत्यादिको राशिः ७३ २४ ५३ इत्येव रूपावाप्तः व्यथ च तृतीयमठलगतादृष्टिपथमाप्ततापरिभाषा-
 द्वाप्यते ततो यथावस्थितमुपेनकठलेमुपचपमाप्तिमान ६० ६१ तस्यैव सप्तचत्वारिंशद्योजनसप्तैकाचि त्रयोवयोत्तराचि आष्टीच यष्टिभागा योजनस्य एक

सूर्योदयमानस दृष्टिमासता अत्रापि सप्तम्यर्षेष्टिनीया तटीचलर्षे । तस्यां निवर्तुं यन् २ भाषणम् २० कोर्षः पूर्य २ नवरत्नसदृशपुरुषपुत्रायातो बाह्य
 दाह्यगवर्जपुरुषपुत्राया बिंबिच्युनेपतुरभीत्या योचने र्हीनाहृत्यर्षेः सर्वबाह्यनंठसमुपसक्तस्य चारचरति । यद्वाभोऽन् ८४ योचनानि किंचिन्मृगानि
 उन्नरोत्तरभस्तन्मृगानि योचने र्हीनाहृत्यर्षेः पुनरिदृशदृष्टव्यं अथोतिर्योचनानि अथोतिर्योचनानि अथोतिर्योचनानि अथोतिर्योचनानि अथोतिर्योचनानि
 पट्टिभागस्य एकचयिण्या श्रुतिभ्य एतत्कादृष्टिचत्वारिचय्यागा चेति दृष्टिपयप्रसताविवेकानौ प्रुव सतः सर्वोत्तराभ्यन्तरात् तृतीययन्मस्तसं सतः
 त्र्याप्त्य पन्निमवस्मिन् नवरत्नेदृष्टिपयप्रसताङ्गातुभिष्यते सतत्सर्वससस्यया चट्चिन्मृगस्यते सद्यथा । सर्वोत्तराभ्यन्तरात् तृतीयेनवरत्नेएवेन चटु-
 र्हीनाहृत्यर्षेः यचनेत्रिभिर्घोवत सयबाह्यनंठस्येष्टिपयप्रसताङ्गातुभिष्यते श्रुचयित्वाऽत्रुवराविमर्ष्येऽप्रविष्यते मर्हिरेवतिव्यङ्गवति सेनहीना पूर्वमवसरत्नदृष्टिपय-
 प्रासता तस्मिन्बिचिने महले दृष्टिपयप्रसताङ्गातुभिष्यते श्रुचयित्वाऽत्रुवराविमर्ष्येऽप्रविष्यते मर्हिरेवतिव्यङ्गवति सेनहीना पूर्वमवसरत्नदृष्टिपय-
 तापरिवाकसप्तचत्वारिभ्रतनहृत्यर्षेः द्वयते त्रिपय्यापिकेयोचनानाभेकवितितय चट्टिभाया योचनस्य ४५५५ २१ एतच्च नवरत्नदृष्टा गम्यं तत्तयकस्मिन्
 मुहूर्ते कपटिभागे किंचागम्यतेति चित्तायो नवरत्नदृष्टा एतच्चत्वारिभ्रतनहृत्यर्षेः द्वयते त्रिपय्यापिकेयोचनानाभेकवितितय चट्टिभाया योचनस्य ४५५५ २१ एतच्च नवरत्नदृष्टा गम्यं तत्तयकस्मिन्
 निवर्तमानानि पञ्चपट्टिप्रामायोचनस्य एकचयिण्या पट्टिभावाक्येकचयिण्याङ्गिभ्यः चतुर्भिर्योचनानां ८४ ५ २४ इत्यन्व सर्वोत्तराभ्यन्तरात् तृतीयेनवरत्नेएकस्य मुहूर्ते-

यत्कृप्साः स इष्टमागच्छे । एव स्रष्टु एपुण उथापुण निस्कममाण सूरिपु तथापतरात् महलात् तयाणतरं
 मंठल संक्रममाण २ स्यठारस २ सठिन्नापु जे । अणस्त एगमेगेमदले मुहूर्तसगद् अजिग्रहुमाणे २ चूडसीद्ध

अति । गीतम् । पशु २ याचनचरत्नानि द्वे च द्विपद्वयते योचनयते पञ्चपट्टिप्रामाय योचनस्य एवेवेन मुहूर्तेनगच्छति । तदा इवगतस्य म
 न्मृगमद २३ उहतालीत इत्रार योचन त्वन् योचन तेनीच चाठिया भाग एव योचनानी अने चाठिठे भाग एव एकचरठी भागे चेदीने नवीच ए
 दवा ये चूडिका अय भावना नाप यतसा नवी चूदे जगतो चको चट्टुल्योद जाते नीचरद दोचद । इकिरीति चट्टु निवे चढे तयापद् भिक्वतो

[illegible]

[illegible]

नक्तं प्लास इवमागतई । एव सखु एएव तत्राएव निस्कममाण सूरिए तयाणतराउ मडलानु तयाणतरं
 मडल उकममाण २ खठारस २ सठिजाए जे।अणस्त एगमेगेमडले मुस्तगइ खनिवहुमाणे २ खलसीइ

भवति । गीतम् । पशु २ याजमसहस्रकवि द्वे च द्विपशुभयेते योऽनयते पञ्चपशुभिर्जागान याजमस्य यदेवेन भुङ्क्तेनगच्छति । तदा इष्टगतस्तम्भ

मनजबब १७ सदतासीय हमार दीखन ठळू काबज लेवीक हाठिया भाग एक योजननी आने हाठिठ भाव एक एकछरी भागे बेदीने नवीर य हवा ये पुबिका ज्ञान भागना भाव यतहा बडी दूरे जगवो बडी नमुस्वर्धव ज्ञाने नीकरव दीवव : बबिरीदि कनु निबे बने कयावव निक्कवो

धरिताचं तिलोल्लासा अपराधशयसदृशाचि श्रीविद्ययाजिपद्मशोभराचि ३१२५ ६० ततोस्य प्रागुक्तपुक्तिधर्मात् पश्य। भस्मे लब्धं यथोक्तमत्रमयहलेमु-
 द्गमगतिपरिभाषयति । अत्र दृष्टिपद्मप्रोक्ततापरिभाषमाह । तदा सर्वेवाक्यमवहलजापररुकाये इहगत्रस्य मनुयस्येति प्राग्यत् । एकत्रियता यो-
 जनसदृशे रष्टमिसे कत्रियदधिके योजनशते किशताचपट्टिभागे योजनस्य ३१२३० सूयेः शीघ्रं बहु रप्यशान्ताति तथास्मिन् नवहले सूये चार
 वरति द्वादशमुद्रादमाको दिवसस्यार्धेन पाथस्तात्र षेड व्याप्यते तावद्विस्वसदृश ६० यथासः सुउपलभ्यते द्वादशानाथ मुद्रतानामर्धे पट्मद्रुता
 स्तनोयदत्र नवहले मुद्रतगतिपरिभाष पद्मे योजनसदृशाणि त्रीणि शतानि पक्षिणशशि पञ्चदशपट्टिजागा योजनस्य ३३५ १५ तत् पक्षिर्जिग्यते
 दिवसाश्चगुचिताया एवमुद्रतगते दृष्टिपद्मप्रोक्तताकारणात् ततो यथास्मन्मनवहले दृष्टिपद्मप्रोक्ततापरिभाष नवति, यद्यप्यपात्य ६० मणवहलदृष्टिपद्मप्रो-
 क्तापरिभाषात पञ्चाशोतिर्योजनानि नवपट्टिभागा पाथनस्य एकस्य पट्टिभागास्य सत्त्वाः पट्टिरेवपट्टिभागाः इत्येव राशी शोचिते इदमुपपद्यते एतच्च

२ जो ष्यणाड पुरिसछायणिद्युहुमाणं २ सख्माहिरमहल उवसकमिज्ञा चारंवरड । जथाण जते । सुंगए
 सख्माहिरं मरुल उवसकमिज्ञा चारंवरड । तयाण एगमेगेण मुज्जेण केयइंश्रं खेत्त गच्छइं गो० । पच २

मुपस्य समवत्वारिचता पाथनसदृशैः पएनवतिपाजने न्ययस्मि शता चपट्टिजागैर्धीनसस्य पट्टिजागण एक एकपट्टिपाठित्या द्वाभ्यां चूर्षिकाम्।
 गाभ्यां सूयदसुस्सये शीघ्रमागच्छति । एव खलु एतेनापापण निष्कामन सूयस्तदनन्तराम्मणकलान्तरान्तर नवहल संक्रामन् २ अपरादण २ पट्टिभा-
 यका सूय तदनन्तर पूर्वित्वा माहला यको तदनन्तर आगित्य माऊने सञ्चमतो जाता २ यका अठार २ साहिया भाग याजनमा एकेले मांऊनइ ए
 तत्री मुद्रतयति अपारतो २ यको चोरासी योजन कार्दकअंकां (चोरासी योजन कांइन सदाते आसी योजन अवीस साहिया भाग अमे सा
 हिया एक भागमा वीतालीच एक सट्टिया चूर्षिका भाग एतलू एकेले माहले सूयदीसवारूप पुस्य लाया घटाऊतो यको) पुस्यकाया ऊगतो सूयति
 ऊरविसे ते पुस्यकायाप्रति घटाऊतो २ यको (जे महलनी पुस्यकाया कोर्जे ते जेतलू माहलू इह आंअ ३३ गुणा कोर्जे ते मांअि यो ३२ ठेडाकोर्जे

[illegible]

त्याद्यन्निर्वाणमाह । एष सं पटनेष्टम्मा संयस्य भित्त्यादि । एष च वनिष्ठा यमसंक्रान्तिरुपोरग्निः प्रपतः पवसावः अयमरूपः कालवि-
शेषः पट्संस्मादाः भासापिहीयुता यत्रति व्युत्पत्तिरित्यसमायेय सम्यथाप्रथमः पवसाव इत्येक्यजनानुपयत्तेरिति । अथवा पात्रादिगणान्तं पाठात्
क्रीत्वाभावे अद्वैतद्विगुत्वेपि नकीप्रत्यय स्तेनैतत् प्रथमं पवसाव आयेत्वात्पुस्त्य । एतद्यप्रथमस्य पवसावस्यवृत्तिषागणरूपस्य पयवसान् । अथ सर्वे
वाद्यमववत्त कारान्तर सूर्योद्वितीय पवसाव प्राप्नुवन्गुण इत्येषः प्रथमे अद्वारात्ते उतरायत्यस्येति गम्य बाह्यान्तर पद्यानुपूर्व्या । द्वितीयमववत्त
मुपसक्तस्य चारचरति । अथाद्यगत्यादिप्रकारैश्चकार । जपाद्यभित्त्यादि । यदा भववन् । सूर्यः बाह्यान्तरमर्षाफलम् द्वितीयमववत्तमुपसक्तस्य चार
चरति तदा जगवन् ? एवैकम् मुहूर्तम् किपत्तत्र गच्छति । जगवान्माह ? गौतम । पञ्चपञ्चयाजमववत्तानि त्रीणि चतुर्दशानि योजनशतानि स-
प्तपञ्चाशत् षष्टिभागान् योजनस्यैकैकम् मुहूर्तम् गच्छति ५१०४ ६०

पञ्चवशांते सेपविसमाज सूरिए दे। सै दुम्मासेशुयमाणे पढमसि अहोरत्न सि बाहिराणतरं मफ़ल उवसक
मिन्ना चारचरई । अयाण जने । सूरिए बाहिराणतर मढल उवसकमिन्नाचारवरइ । तयाण एगमेगेण मुहु

अष्टाभिश्च एकत्रिंशद्भिर्वीक्षणयत्तैः त्रिज्जालाच्च याष्टिभागे योऽक्षलस्य भूयश्चक्षुषक्षीयोऽग्रभागच्छति । एषश्चप्रपञ्चः । एतत्प्रपञ्चस्य पएनामस्य प्रपञ्चमानं, सप्तविंशत्तन दूर्यः द्वितीय पएनामस्यभयन भवमेऽहोरात्रे बाह्यान्तर भयद्वल भुपसकस्यचारवर्ति भ यथा भवन्त । सूर्यः बाह्यामन्तर भव तत्ता यको नूये चतुस्सयश्च आवे कलावला निजरश्च दोसश्च एहप्र्यादित्यस्यसरमा पक्षिला खन्मास रूप दक्षिणायन कक्षीश्च, एह प्रपञ्च खन्मास एकमी प्र्यामी १८३ दीवसरूप दक्षिणायनतो पयत्रमाण ठोइला जाववो ते वाहिरस्या खोइव्या मोइला यको वेसता यको सूर्यं योजा खन्मास उतरायन प्रांत पइवो यको उतरायनमा पक्षिला अइरात्रन विपइ वाहिरस्या यका अन्नकार दीर्जुं मोइलु उपसकगी प्रामयोतइ चारकरइ । मित्रारइ रे भगवन् ।

त्याद्यानिर्घासुमाह । एतत्पदमेतद्वन्मावेयसकमित्यादि । एतच्च दक्षिणायमस्य फलश्रीत्याधिकगतविमरुयोरिति । प्रथमः पदमासः अयमरुपः कालयि-
 शेषः पदसंख्याका मासापिहीनूता यत्रति व्युरपतेरिदमसायेव मत्पथाप्रथमः पदमास इत्येकवचनानुपपत्तेरिति । अथवा पात्रादिगणांतःपाठात्
 छोट्याभावे अरवद्विगुत्वेपि भस्मोप्रत्यय क्षमेनेतत् प्रथमं पदमास आपत्वात्पुस्त्य । एतच्चप्रथमस्य पदमासस्यद्विबायागुरुपस्य पययसान । अथ सर्व-
 याद्यप्रमदवत्त चारःप्रकारं सूर्योद्वितीय पदमास प्राप्तुमर्गद्वन इत्यर्थः प्रथमे अक्षरात्रे उत्तरायणस्येति गम्य यास्यानन्तरं पदानुपूर्व्या द्वितीयमपठन
 मुपसक्तस्य चारचरति । अथाङ्गत्यादिप्रमासैशूत्रमाह । अथाकमित्यादि । यदा भगवन् ! सुयः याद्यानन्तरमर्वाकृतन द्वितीयमभक्तमुपसक्तस्य चार
 चरति तदा जगवन् ? एवैकान मुद्रुतेन विद्यत्तत्र गच्छति । जगवानाह ? गौतम ! पञ्चपञ्चायाजनसप्तस्र्वादि त्रीषिच चतुष्टतरादि योजनयतानि
 सप्तपञ्चाशदक्षपटिभागान् योजनस्यैवेकेन मुद्रुतेन गच्छति ५३०४ ^{५३} _{६०} नवा ह्यस्मिन् मरुतेपरिरमपरिमाह श्रीविष्णुस्मृत्यादि अष्टादशसप्तस्र्वादि द्वेगते स-

पञ्चवसाने सेपविसमाज सूरिण देवेषु छम्मासेश्च्यमागे पठमसि अहोरत्र सि याहिराणतरं मरुतल उवसक
 मिज्ञा चारचरई । जयाण जन । सूरिण याहिराणतर मरुतल उवसकमित्ताचारवरड । तयाण एगमेगेण मुहु

अष्टाभिय एकात्रियद्विर्वाकनयते त्रिगताच पाष्ठभागे योजनस्य नृपचरस्यक्षेत्रीप्रमाणच्छति । एवमप्रथमः पदमासः । एतदप्रथमस्य पदमानस्य
 पयवनान्, समविभजन सूर्यं द्वितीय पदमासमयन् प्रथमेऽहोरात्रे याद्यानन्तरं मरुतल मुपसक्तस्यचारचरति ॥ यदा । भदत्त ! सुयः याद्यानन्तरं नह
 तसा चको नूर्यं चतुस्सयइ आर्वे उतावतो निजरव दामह एवमादित्यसमासरता पक्षिणः क्षमास रूपं दक्षिणायन कक्षीह, एह प्रपन क्षमास एकनो
 व्यामो १२३ वीवसरूप दक्षिणायनतो पयवसान ठेह्ना आचयो, ते याहिरस्याः खेचन्वा मोहन्वा चको येसता चको सूर्यं वीजाः क्षमास उत्तरायन प्रति
 यइवो चको उत्तरायनता पक्षिणः अक्षरात्रेन विषह याहिरस्याः चको अनन्तरं दीर्गं मांडलं उवसक्तगी आमवीगव चारकरइ । त्रिवात्त दे भगवन् !

सुनयस्यचिह्ने योऽप्रमाणो ३१८८८३ सर्वोऽस्य पञ्चभागे इते लक्ष्य यथोक्तमत्रमकाले मुहूर्तगतप्रमाणं ऊहापि दृष्टियथाप्रमाणापरिमादमाह । तदा ३३
गतस्य नगुप्यस्यति प्राग्वत् एकत्रिंशता योजनसहस्रैः नवभिन्नयोजनयते रेकोनवत्वारिंशता च पश्चिमायै योजनस्य एकत्र पश्चिमागमेकदृष्टिपा दित्वा
तस्य अर्धेः पट्याः पूर्विकागमिः ३१९१६ ६० ६१ पूर्वपट्युःस्पष्ट आगच्छति तथाभ्रसिन् भवदले तस्यैवार्धं चरति दिवसोऽष्टावशमुद्रमप्रमाणो द्वाभ्यां न-

दूर्तैकदृष्टिभागाभ्यां मयिकस्यैवाचार्ये यद्मुहूर्तो एकोन मुहूर्ते कदृष्टिभागेनाधिका कालः सवस्तु भाग्ये यत्पि मुहूर्तो एकपञ्चाशदुत्पत्ते तत्तत्कः पट्टि
नान् सप्तःषट्कःप्रतिपत्ते । इतो जातानित्रीचि श्रवणानि सप्तषट्कपिकाणि एकदृष्टिजागामा ३६३ ततःप्रसृतमदले यापरिरयपरिसाष्ट श्रीचिह्नाद्यादि
जटारगजहस्तादि द्विषते नसप्तवत्पिह्ने ३१८८३ इवैव योजनराशिः पञ्चाशदुत्पत्तिस्तथा सप्तसि ताभुहूर्तपत्तिरिति यथाव्यवहित्यते तयाप्रमाणुक्त । एतन्
रेमिस्त्रिभिः श्रुते नसप्तपञ्चापिह्ने गुप्तये जाता एकदशकोटयोऽष्टवत्पिह्ना भुहूर्तपञ्चादिका निवनवत्पिकाणि ११६७१६८८८ एतस्य
एकपञ्चाशदुत्पत्तिपापल्या ३६६० भायोद्विह्ने लब्धात्येकत्रिंशत्पञ्चादि नवगताः नि वीरुशततरादि ३१६१६ अथमुद्रति चतुर्विंशतितयतानि एकोन न
त्वारिंशदधिकानि नवा अ ३६ तोयोजनस्याप्योति ततःकदृष्टिभागायनायमेकपट्याः भागोद्विपत्ते लब्धा एकानवत्वारिंशत्पट्टिभागा ३२ एकस्यत्र

सुनं केवदृष्ट्य खेत्त गच्छे । गे० । पत्र २ जोष्ट्य प्रसहस्साहृ तिस्त्रिंशत्तत्तरेजोष्ट्यसए सप्तपञ्च स्रिं
भाए जोष्ट्यगत्स एगमेगेन मुञ्जत्रेन गच्छे । तथाण दृष्टगयस्स मणुसस्स एगसीसाए जंष्ट्यगसहस्सेहि णय

समुपसम्य चारुतरति । तदा एकोन मुहूर्तेन कियत्तुक्ते न लभति । गौतमा पत्र २ योजनसहस्रादि त्रीचिच चतुशततरादि याजनश्रवणानि सप्तप

नृपे चादित्वा एको अजन्तर बीजं भागलू सप्तशतमी आकयोमइ चारुतर विचारइ एकत्र मुहूर्ते केतुं क्षेत्र जाह । रे गीतम । पांच २ इकार
योचन त्रिखित्वे चार ३३७४ योजन कन यताकन वाठीया नाव एक योजननः एतलू क्षेत्र एकोने चतुर्तेन जाह, विचारइ च ही भरतकोचन नमुक्त

पट्टिभागस्यसंस्कारः पट्टिरेकपट्टिभागाः ६० । अथतृतीयमवस्थं सेपयिषमावेहत्यादि । अथप्रविशन् अमूर्तुपीपाभिमुखं बरम् सूर्यः द्वितीयेत्यहोरात्रे सप्तरा
 यचसत्वेहत्वर्यः । माह्यतृतीयमवस्थं ६१ मुपसक्तस्य चारचरति । तदाकिमित्याह । अयाचमित्याह । यदाभगवन् । सूर्यः याह्यतृतीय मयहलमुपस
 क्रम्य चारचरति । तदा एकैकोनमुहूर्तेन विपयत्वेन गच्छति । ननवाताह ? गौतम । पञ्चपञ्चयोजनसहस्राणि श्रीणिचतुस्रराणि योजनमशतानि य
 कोनचत्वारिंशत्तत्र पट्टिभागान् योजनस्य ५३०४ ६० एकैकोनमुहूर्तेन गच्छति तथाष्टस्मिन् गणहस्ते परिरयपरिमाच तिलोसका अष्टादशसहस्राणि द्वे-
 शते एकोनाशीत्यधिके ३१५५७६ अस्स पट्ट्याभागे इने मय्य यथास्तमत्रमकलसेमुहूर्तेन गतिप्रमाच अथात्रपुट्टिपयप्रामता तदा इद्वगत्स्य मनुष्यस्य य-
 काचिकैट्टोत्रियठा चहले रेकोनपञ्चाशतात्र पट्टिभागे रेकत्र पट्टिभागनेकपट्टिपात्रित्वा तस्यसत्वे स्वपोविशत्या पूणिंका भागेः ५२००१ ४८ २३ सु
 रं त्रपुः सप्तमगच्छति । तथाहि । अस्मिन्मकले दिवसीह्वावशमुहूर्तेप्रमाच यमुज्जिर्मुहूर्तैरकपट्टिभागे रचिकमस्याहं पट्टमहूर्तां ह्वाभ्या पट्टिभागाभ्या
 सधिकं सतः मासस्यैकपट्टिभागकरवावे यत्तपि मुहूर्तां एकपट्ट्या गुह्यते गुह्यमित्वाच तत्रह्वायकपट्टिप्रगापीप्रसिष्येते तसजातानि श्रीणिगतानि अ

ाह्यु सारसुहरेहि जौअमसपट्टिहं एगुणातालीभाअ सठिन्नएहि जाअगरस सठिभागच एग एगसठिहा
 तना सठीए च्छिअभाएहि सूरिए चक्कुप्फ स हस्सुमागच्छई ॥ सेपविममाणे सूरिए दास सिस्यहेरस सि
 चाशत् पट्टिभागान् योजनस्य एकैकेन मुहूर्तेन गच्छति । तदा इद्वगत्स्य मनुष्यस्य एकत्रिंशता योजनमवस्थे नयमिय योहशानरे योजनमशे रेको
 ने एकत्रीस इजार योजन मवसइ साअ याअन अन अगअव्यालीस साठिया भाग एक याअनभा अमे साठीअु एक भाग यअ सठिया भागे छेदीन
 तेइवा स ति च्छिअ भाग प्रगना भाग एतवा यको सुयचपूस्यगइ निजरेदिसइ सतामला आयइ, त वाहिरस्या बीआ माइला यको पेसतो यको

एष्यथाधिकानि एकपक्षिमागमां ३६१ ततोऽस्मिन्महत्वे यापरित्यपरिमाहं भोविसत्तादि अष्टादशमहत्वादि द्वेभेदे एकाभाषात्यपि के ३ ८२३६ यत्त
 त्रिभिःप्रते। अष्टपक्ष्यापि के भुस्यते जाता एकादशकाटयः एकशततिशतसहस्राणि यद्विधितिःसहस्राणि द्विमसत्यधिकानि ११७२६६७२
 यस्य एकपक्ष्यागुहितया पक्ष्या ३६६० भागे लब्धानि द्वाविशतसहस्राणि एकाशरादि ३५००१ क्षय भोविषहस्राणि द्वादशाशरादि ३०१९ तेषां पष्टि
 भागानपमानेनकषष्ठ्या भागे इते लब्धः एकानपन्नाशतपष्टिभागाः ४८६ एकान्य पष्टिभागस्य सहास्रपविधितिपृष्ठि काःप्रागाः ६१ इति सुसवायोगेन
 ६१

अविजिज्ञात् सनयाये जयावं सूरिएकाद्विरावं रतश्चनवहं सयसकमिता आरंभरः । तयाव इवगपवम परिसवध सेमीमाए काप्रवमहसंदि किंचिदिय
 ननुबोर्दं वरकुत्तावं इवमान्दुहति । एनइवसीव इवनुयुक्त अयस्त्रि शतकिंचिन्मूनास्तत्र सातिरेकपाजनस्यापि मूतमहत्ताविवद्विदति सभा
 व्यनइति । अकात्रापि चतुश्चमककादिविधितिदकमाह । एवंकतइत्यादि । एवमुक्तेभमकारेव खलुनिधित नेतलोपायम गमैः २ तनवमनाराभ्यस्तन-
 वरसीमिनुकनमरुपका भ्यंतर प्रविजन् सयसावमनाराभ्यवहकान् सवमनारंनवहस सजानन् २ एकेकस्मिन्मपठले मुद्रुतगतिमित्यत्र । द्विमीयापूवव-
 न् । मुद्रुत गतिपरिमाह अष्टादश २ पष्टिभाषाज याजनस्य व्यवहारतः परिपृक्षोन निवयतः किंचिदुक्तान निवर्धेपन् २ आपयक्षित्ययः पूयमयइर-
 २

आहिरतञ्च मद्रल उवसंक्रमिसा आरवरह । जयाज मन ! सूरिपु था।हरतञ्च मद्रल उवसकमिज्ञो आर
 वरह । तयाज एगमेगेण मुद्रुतसण केप्रहृष्ट्य स्केत गच्छं । गो० । पच २ जीशुणमहस्माह तिसिष्ट्य अउर

मन्त्रारियताय पष्टिभागे योजनस्य पष्टिभाषाच एकपष्टिपाक्षिता पष्ट्यापूविकाभागेः मूयेवहस्यये ग्रीप्र भागच्छति ५ सप्रविशम मूर्पो द्वाभ्या
 मूय याथा अशोराभने जिने आहिरत्ता चको भोच नाहकु ऊपसंकनी व्याकपीने आरवरह । निवारे हे भगवन् ! मूये आहिरत्ताको भोच नाहकुं उ
 पचको व्याकपीने आरवरह, विचारय एकेके मुद्रुतीव सेवको कोच जाह । हे भीषण ! पाच २ हजार योजन शिखे ये अपार ५३०० योजन अने वन

चेष्टया अभ्यन्तराभ्यन्तरमवहसस्य परिरत्यमचिकस्यः ऽहोदयवोचनेहीनत्वात् पुरुषंष्टयायानित्यत्रापि द्वितीयोपापूर्ववत् । ततोचनैर्न । पुरुषश्चायाया द्रु-
ष्टिपथप्रमासताद्वयायां भवति । पट्टिनामैः सातिरेकाविसमचिकानि पञ्चाशीति २ योजनान्यभिवक्ष्यन् २ प्रथमद्वितीयादिषु कतिपयेषु गण्यतेषु इयम्
दि श्रुत्या मन्वन्वहसापचयातु येनैवकमेव सर्वोप्यन्तराभ्यन्तरमवहसापरता द्रुष्टिपथप्रमासितां द्वापयस्मिन्नेत सौनेय क्रमेण सवबाद्यान्मवहसाद्वार्वाक्यतेषु
द्रुष्टिपथप्रमासितामभिवक्ष्यन् प्रविशति । एत सवबाद्यान्मवहसाद्वार्वाक्यतेषु द्रुष्टिपथप्रमासितापरिभावात् सवबाद्यान्मवहसाद्वार्वाक्यते पञ्चाशीति-
योजनानि मन्वन्वहसापचयातु योजनस्य एकव द्वाविनागने कर्णद्विधाद्विना तस्य सवबाद्यान्मवहसापचयातु द्वापयति एतस्य प्रागेवप्रावितं तस्मान्न मययाद्या-

सुर जाश्रुणसः इगुणालासव साठजाए जोश्रुणस एगमगण मुहूर्ततण गछई । तयाण इहगयस मणुमसस
एगाहिएहि बहीवाए जाअ गसहसेहि एगुणपयाएअ सठिमाएहि जोअनसस सठिनागच एग एगसठिहा
छेमा तवीसाए चुखिअभाएहि सूरिए चस्कूफास हसुमागछई । एअ खलु एएण उवाएण पविसमाने

महाराष्ट्रीयः काश्मिरीयः गङ्गानुपसक्तस्य चारचरति । यदा जगवन् ? सूर्यः काश्मिरीयः मण्डलं मुपसक्तस्य चारचरति । तदा एकैकेनमुहूर्तेन
विद्यतर्कं गच्छति । मीतन । पथ २ योजनमवहसादि श्रीविष्वक्तुस्तारवि योजनयतानि एकानवस्वारिगद्यद्विजायान् योजनस्यैकैतां मुहूर्तेन
गच्छति । तदा इह गतरय मनुष्यस्य एकाधिके द्विद्विगता योजनसंख्येः एकानपचायताव एकयष्टिभारिर्पोजनस्य पष्टिभाग एव एकयष्टिपदाहेत्या

व्यासीस ३८ साष्टीया भाग एक योजनम् । एको के मुहूर्तश्च एतन्नु क्षेत्र जाह, तिबारे इहां भारत क्षेत्रता मनुष्यमह बन्नीस इकार योजन एक इ अ
धिक अने पगचपचास ३८ साष्टीया भाग एक याजनना अने बली साष्टीय भाग एक एकसठि भागे छेदीने एहवा त्रेवीस बुधिका भाग भागता
भाग एतन्ना पची सूर्य मनुष्यस्यै आठ निजरे दीसइ । इकोरीति निवइ इको उपायश्च येसो यका सूर्य तद्वन्तर पाठिन्ना मोहलायको तद्वन्तर

इयं कृत्तने द्वितीयमवहलै प्रविष्टान् तावद्भूयोपि दृष्टिपत्रमासतापरिचाह अभिवक्ष्यति । तत्र प्रुवततोऽप्युक्तनेषु मवहलेषु यस्मिन्मवहले दृष्टिपत्र-
मासतापदानुमिष्यत ततोपमवहलाराभ्य तन्मवहलसक्यया षड्विंशद्विमुस्यते । तद्यथा । तृतीयमवहलक्षित्वापायमेकेन चतुस्रमवहलक्षित्वाया द्वाभ्यां एवं
यावत्तुस्रवोभ्यन्तरमकलक्षित्वायां द्वायोत्यधिकेनयतेन, इत्येवमुच्यते । यद्यप्येता यज्जल्पते तद्वत्प्रुवराद्योरपनीयद्येव प्रुवराग्निना संहितपूर्वे २ मवहलगत
दृष्टिपत्रमासतापरिचाहं तज्जनकले प्रुष्टव्य । यथा तृतीयमवहलेषट्पट्विंशद्विमुस्यते । एकमव गुह्यत तद्विषयमवतीति ज्ञाता षट्त्रिंशदेवशा प्रुवराग्ने
दृष्टिपत्रमासतापरिचाहं तज्जनकले प्रुष्टव्य । यथा तृतीयमवहलेषट्पट्विंशद्विमुस्यते । एकमव गुह्यत तद्विषयमवतीति ज्ञाता षट्त्रिंशदेवशा प्रुवराग्ने
दृष्टिपत्रमासतापरिचाहं तज्जनकले प्रुष्टव्य । यथा तृतीयमवहलेषट्पट्विंशद्विमुस्यते । एकमव गुह्यत तद्विषयमवतीति ज्ञाता षट्त्रिंशदेवशा प्रुवराग्ने

सप्तं दृष्टिपत्रमासतापरिणाच एकविंशत्तुष्ट्याचि नवयथानि चोदयोगदाचि योजनानामेकोनवत्य रिशदेकवष्टिभागा योजनस्य एकस्यपष्टिभागस्य
नत्वा। बहिरकवष्टिभागा ३८९६ इत्येकवष्टि चोदितकियते कृतेच युतीयेनकले यथोक्त दृष्टिपत्रमासतापरिणाचं प्रवति । तच्च प्रागेवप्रदर्शितं चतुर्धे
नयकल बह्विंशद्द्वाम्भां नुस्यते नुबयित्वा प्रुवराणोरपनीय योवच प्रुवराणिनेतितीर्यमवहसगत दृष्टिपत्रमासतापरिणाचवष्टिच क्रियते ततश्च तत्र
नवकलेदृष्टिपत्रमासतापरिणाचं प्रवति द्वाविंशत्तुष्ट्याचि बह्वीत्यपिचानि योजनानामष्टपञ्चाशत् पष्टिभागा योजनस्य एकस्य पष्टिभागस्य सरकाः
एकादशैकपष्टिभागाः ३६८८६ ५८ ११ एव कृतेकपि नवकलेषु नावनीय । यथातु खर्वाभ्यन्तरे नवकले दृष्टिपत्रमासतापरिणाचं चानुनियते, तदा बह्व
त्रिंशद्द्वाम्भांस्त्रिंशत् गतेननु ६० ६१ क्यते नुतीयमवहसाहारम्ब खर्वाभ्यन्तरस्य नवकसस्य द्वायीत्यपिचयततमत्वात् ततोवातानि पञ्चवष्टियथानि
द्विपञ्चाशदपिचानि ६५५२ तेनार्मेकवष्ट्या नागेदते सव्य सरोत्तरं इत बह्विभागानां भेषाः पञ्चविंशतिः १०३ २५ इतत्पञ्चाशोदियानि नववष्टि-
भागा योजनस्य एकस्य पष्टिभागस्य सत्वाः बहिरैकवष्टिभागाः ८५ ८ ६० इत्येकपष्टिभागाः प्रुवराद्योः यो ६० ६१ क्यते वातानि यथात् प्रयोतियोज
नानि द्वाविंशतिः बह्विभागा योजनस्य एकस्यपष्टिभागस्य सरकाः ६० ६१ पञ्चविंशदेकवष्टिभागाः इव बह्विंशदेकवष्टिभागाः सप्तयाभ्यूभाः परनाभे
तानम्यते एतच्चमानेचोपदर्शितं तत्रैकस्यपष्टिभागा प्रतितवहसं नवन् यदा द्वायीत्यपिचयततममर्गने एकवष्टिचिह्नंनवत्प्रित्यते तदा बह्वष्टिरेक

यष्टिभागः। अस्म्यन्ते ततस्ते त्रयः प्रष्टिप्यन्ते ततो आसन्निर्ध्वंशश्रीतिर्योजनानि त्रयोविंशतिपष्टिभागाः योजनस्य एकस्यपष्टिभागस्य सरका द्विचत्वारिंशद्वैपष्टिभागाः ८३ स्र्द ५२ एतेन सर्वाभ्यन्तरान्तरद्वितीयमवदक्षगतं दृष्टिपथप्राप्ततापरिमाणं सप्तचत्वारिंशतचत्वारिंशति गतमेकमेकमाश्रीत्यधिकश्रेष्ठपष्टिभागाः ८३ स्र्द ५२ यत एतेन सर्वाभ्यन्तरान्तरद्वितीयमवदक्षगतं दृष्टिपथप्राप्ततापरिमाणं सप्तचत्वारिंशतचत्वारिंशति गतमेकमेकमाश्रीत्यधिक योजनानां सप्तपष्ट्या ६० १० यत यष्टिभागा योजनस्य एकस्य यष्टिभागस्य सरकाः एकमेविंशतिरेकपष्टिभागाः ४३१७८ ५३ १८ इत्ययं रूपं सञ्चितं क्रिन् यते तता यद्येकं सवाभ्यन्तरेमवल्लं दृष्टिपथप्राप्ततापरिमाणं ज्ञवति । तत्र सप्तचत्वारिंशत्स्र्दचत्वारिंशति त्रियष्ट्य ६० ११ यिकेयोजनभाजानेकविंशति ८ यष्टिभागा योजनस्य ४७८६३ २० एवं दृष्टिपथप्राप्ततायां कनियस्यु मवदक्षेषु सातिरकाणि पञ्चाशीति योजनानि ज्ञयेतमेव चतुरशी ति २ संयेने यद्योन्नाविचक्षितं ६० नि अर्थीति योजनानि छात्रिचद्व पञ् १ तान्दृक्तव्यो यायत सर्वाभ्यन्तरमवल्लमुपसक्तस्य चारधरति । इदं च स र्वाभ्यन्तरमवल्लं सवकाष्टानन्तरात् मवल्लं पञ्चानुपूर्व्योक्त्यनन्तरं प्रतिमयल्लं वा ऽहोरात्रगणनादहोरात्रोपि अश्रीत्यधिकगत र्वाभ्यन्तरमवल्लं सवकाष्टानन्तरात् मवल्लं पञ्चानुपूर्व्योक्त्यनन्तरं प्रतिमयल्लं वा ऽहोरात्रगणनादहोरात्रोपि अश्रीत्यधिकगत तस स्तनायानुतरायणस्य चरमादिवस इत्याद्यभिधातुमाह । यस्यदोषेष्टमावेदित्यादि । एयद्वितीयः परमासः प्रागुक्तपुक्त छायनविशेषो ज्ञातव्यः । ए तत्द्वितीयस्य परमासस्यपयवसानं । अश्रीत्यधिकगतमाहाराभत्वात् एयमादित्यः सम्बरश्चर छादित्यचारापलक्षितः सम्बरश्चर इति । इत्यनेनमन्त्रादि सम्बरश्चरव्युदासः । एतच्चादित्यस्य स्र्दचरस्य पर्यवसानं चरमायनचरमादिवमत्वात् इति । सभासमुद्रतगतिद्वार । सतुमम्बद्विचद्विपथयत्तद्व्यतापि ।

सूर्येण तथान्तरात् मरुलात् तथान्तरमरुल सकममाणे २ अष्टारस २ मठिमाए जेअगस्नएगमेगेमरुले
मुहुन्नगइ निवहुमाणे २ साइरेगइ पचासीठ २ जेअणइ परिमछाय अविबहुमाणे २ सख्ख तर मडल

प्रपावित्रीवपिकाभागेः सुयवदुः स्पर्शोऽग्रमागच्छति । एव यत्तु एतन्नापायेन प्रयिञ्चन् सुय स्तदनन्तरान्नयद्विभासदन्तर महशुः सुक्तामन २ अष्टार

आगिस्त्ये मांढले सक्रमतो आधतो २ बका आढार २८ सादीया भाग योगमना एके के मांढलह एतली सुद्धत गति पटाइतो २ चको मयसुष्टिया भाग अने साठि एवसठिआ बुखिका भाग एतले अणिकां पच्याली व्य योगग एतली पुढपळाया चतुस्यज्ञता प्रते अघारतो २ चको सवचकी

[illegible]

उवसकमिन्ना चारचःइ । एसण वाग्गे छम्मासे, एसण वाग्गस्स छम्मानस्स पज्जयसाने, एसण आइस्सो सशछरे,
एसण आइस्सो सशच्छुरस्स पज्जयमाने प० ? ॥ ७ ॥ जयाण भत । सुरिए सव्वसुत्तर मळल उवसकमिन्ना

दृग् पष्ठिजागान् याजमस्यै कैवल्यस्मिन् भवद्वले शुद्धतर्गसि निवस्यन् २ सातिरेकाणि पञ्चाशोति याजनामि पुत्रयज्जायामभिजन्तु यन् २ सवोत्पत्तारम
कलम नुपमुकम्यचाररति । ययोद्वितीयः भवभासः यतद्वितीयपरमासम्य पपवसान्, यथ आदित्यः सवत्सरः यतदादित्यस्य सवत्सरस्य पपव
आभ्यन्तर मांदिनू प्रवभ मांडनू उपवृकनी चारकरे । एह बीको ज्वासास रूप उत्तरायण नामह जालो य कोजा ज्वामाननो पयवसान् छवहो, एवहो
दविहायम एत उपम मीलीन ५६१ दिवसनो आदित्यवत्सरकर कवीह । एव आदित्यसवत्सररणी पववसान् जवहो कवीह । (जिबार प्ररतसीचे २८ नु

पठेन्नि नोसि भीषाद्विपि अविषययणाको रवीर्नेषिंति । यन्तु सूर्यप्रशस्तिवतीसूयमारुहस्तस्थित्यस्यचिकारे समससुरस्रसस्थितियस्य मोयो युगादी एकःपु-
 र्णो रविषयपूर्वेसा एकदन्त्रो रविषापरस्यां द्वितीयाःसूय पथिभोत्तरसां द्वितीयस्यः उत्तरपूषस्थानित्युक्त । तन्तु रविषाविभागेषु मूलोदयायेषया
 इति भाष्य । अथच सर्वात्कृष्टादिवसः पूषसम्भारसरस्यचरसो दिवसवतिवन्तुभाह । सेविरकमनायेइत्यादि । अथनिष्कामन् सूयः नवसम्रसरसमय-
 मान प्राप्नुवन्नाददानइत्यर्थे । प्रथमेअक्षरात्ते ऽप्यन्तरानन्तरद्वितीयमहलमुपसफस्य चारपरइति । अथदिगरात्रियच्यपमाह । जयाकुमिन्त्यादि ।
 यथा भगवन् ? सूयः अम्यतदानन्तरद्वितीय महलमुपसफस्य चारपरइति । तदा भगवन् ? किमहाशयः किमभाषादियसः किमहालयया किमभाषा रात्रिः
 प्रमथानाह ? गौतम । तदाटादवशमवाको ह्याभ्या मुहूर्ते कपटिमागाभ्या मूलो विवसो भवति अत्रसूत्रे प्राकृतत्वात् पठ्यत्ययः द्वादशमुहूर्त प्रमा-
 ना ह्याभ्यां मुहूर्ते कपतिन्नागाभ्या मपिथा रात्रिभवति । अत्रोपपत्तियया । अष्टादशमुहूर्ते दिवसे द्वादशमुहूर्तौ स्तेयमहलानां अथीत्यधिकगतेन
 बहुते चापवदते, भता अत्र त्रैराशिकावतारः यद्विमरहलानां अथात्यधिकगतेन यद्महूर्तौः बहु स्तेवापवदते तदा यत्तेमनहलेन निवदते चापव-
 दने । स्वापना यथा १८३ ६१ अत्रोत्तराग्निना एकलकमन मध्यरात्रिः पटकलकमो गम्यते गच्छितच यकनगच्छित तदेवमर्थतीति पठवस्थिता सेषादि

च।रवरह, तयाप्य क महालग दिवसे केमहालयाराई नयई । गा० । तयाण उत्तमकठपत्ते-उक्तींसे अठारस
 मुकुत्ते दिवसे नयइ,, जहयिष्ठ्या दुवालसमह्वाराई नयइ । सेनिरकममापेसुरिण गधससुर अयमाणे पठमसि

शान मरुत ? यशानगवन् । सूयःसर्वाभ्यन्तर भवहलमुपसफस्यचार परति । तदाकिमहालययादिवसः एकमहालयारात्रिभवति गौतम । रदा च
 ज्ञानो दिवसइह त अवमर महा विहरे १२ मुहूर्तानो रात्रि इह ते जखो १२ मुहूर्तनीरात्रि अतिष्ठम्या पखी व मुहूर्त निहो गणाह ते कहे छे, भ
 रत येरयत त्रिस्य मुहूर्त दिवसइह तिवारे महाविहरे सूय आपमे अग तिहा त्रिस्य मुहूर्त दिवस पठे । तिवारे ज्ञरत एरयते सूयं छने इम उदयास्त
 मन मलाह त्रिस्य मुहूर्त छगे ने पाच सूयदीसे इम छ मुहूर्त आरुका दिगभाज सर्वकेंत्रइ सरीपो रोइ १॥ अ (एवं दिगरात्रि वृषिज्ञान द्वार कइइछ,

राशिनाभन्यते आहवत्वा द्वागमेव्यङ्गताति । भास्वपाशकराश्यालि बीकापवत्त माकायौ काशवपरितभो राशिष्ठि कठयः आशस्तमयकपट्टिरुपः ३ स्या
गत द्वौवेकपट्टिमागी सुब्रूलस्य तौद्विवेडपवद् भवे रात्री बलवते इति । एवमपीपिकरकराश्यामाकाया । अप्यायतभमवलगतौ दिग्गराशिज्ञानिकृद्विहा-
नोपुष्टकाह । चरितरनमावेदत्यादि । अथ निष्काजन् भूयो इदिकायगसत्वे द्वितीयेकशरात्रे अत्र यावत्तद्वसुधरतश्च महल उवमकमिता इति-
श्रेय । सर्वाभ्यन्तरभद्व्यापेक्षया नभोपसङ्गस्युपसाध्यकारचरति तदाक्षिप्रमाकोदिवसः क्षिप्रमाकारात्रिभवति भौतम । तथा झट्टाद्वयमुद्भूत प्रमा-
बोद्धाभ्यो पूर्वजद्वलमत्वाभ्यो द्वाभ्यो अमस्तमज्जमकाभ्यामित्येवं चतुर्भिर्दुर्लभैकपट्टिभागे कृत्वादिपथा भवति । द्वावयमुद्भूतो उत्तमप्रकारेण्यव चतु-
र्भिर्मुद्भूतैकपट्टिमती रचिकारानि भेरति । उक्तानि रित्तमद्वैतज्ञानिदेवभाष । एवमवलज्जमवर्धितरीत्या सुखनिधित्तमतेना

स्थनारत्तनि अस्मत्तरं महल उवसकमिता चारंवरई । जयाण जने सुरिए अस्मत्तराणतरं महल उवस
 कमिमा चारवरइ । तयाणके महालए दिवसे केमहालयाराई जवई । गो० । तयाण अठारसमुज्जत्त दिवसे
 जवई । दाहि एगसठिजागमुज्जत्तहि कखे दुवालयसमुज्जत्ताराईजवठ । दोहिआ एगसठिजागमुज्जत्तहि अहिआ,

तमबाह्याग्रसः, परवरतः अष्टादशं मुहूर्तं शिवया भयति, अपन्या द्वादशमुहूर्तं रात्रिर्भवेति कुण्डिनाम् सयः तस्य सुखरसरमयमाणः मयमे अहो
रात्रि अभ्यन्तरागमने संवत्समुपसङ्गस्य चारुचरति, यदा भयवन् ? सुषु अभ्यन्तरागमनत् मन्वत्समुपसङ्गस्य चारुचरति, यदा चिन्महालयो दिवसः

बिहार है प्रगल्भ! सूर्य सनीप्यन्त पड़ि नू नाइलु सपञ्चमी आसयीने चारकरे, तिवारे क बळी मोटा विजय होइ अने के बर्हा नाही रात्रि होइ । हे गौतम! तिवारे उतमाबला पास्यो सदासी छठार गुहल मो १८ विजयहोइ जयम्ब जारा १२ गुहल नी रात्रि श्राव (रात्रि दिवस चर्चने ३० मुद्रत पूर्वहोर) । ते नादिल्ला मचन नाइला बकी नीकसवो बकी नूर्य नवा-आजवा सउस्वर प्रते प्रहरो यकी नवा जयस्वरना पड़िला जहोरामने

મનરોત્તમોપાધેય પ્રતિસહસ્રં વિવસરાત્રિસરસ્વત્પુર્ણં કવિપટિપાળદ્વયયુદ્ધિશનિકુચેળ મિષ્ણકામન્ ધૃષિણાતિમુર્ચં ગણન્ સૂર્યસાદનન્તર(ત્સશ્વસા જાદમન્તરં મહત્ સક્રામન્ ૨ દ્વીઘ્વી મૃદ્ધર્મં કવપટિમાયા વેલેલસ્તિન્ મહલે દિવસસેત્રસ્ય નિયદયન્ ૨ જાપયન્ ૨ રજનિશત્રસ્ય સાયવેશાભિયદયન્ ૨ કીયઃ । મુ-
દ્ધર્મં કવપટિપાળદ્વયગમ્ય લેષ દિવસસેત્રે જાપયન સાયવેશ રજનિસેત્રે અનિયદ્યેયચિતિ । સુવશાઘ્યમશ્વલમુપસન્નસ્ય પાર ચરતિ । પ્રતિસવસલભાગદ્વય

સે ણિસ્કમમાણે સૂરિપુ દોઝસિ અહોરત્રસિ અપ્પ તરતજ્ઞ મહલ ઉવસકમિષ્ણા ચારચરહે । જયોણ મતે !
સૂરિપુ અપ્પ તરતજ્ઞ મહલ ઉવસંકમિત્તા ચારચરહે । તયાણ કેમહાલપુ દિવસે કેમહાલયારહ જવહે । ગો !
તયાણ અઠારસમુજ્જતે વિગ્રસે જવહે, ચઝહિ પુગસંઠિનાગમુજ્જતેહિ જળે દુવાલસમુજ્જારાહે જવહે । ચઝહિ
પુગસંઠિમાગમુજ્જતેહિ અહિંચ્ચા, પથ સ્વલુ પૂણ ઉવાણ ણિસ્કમમાણેસુરિપુ તયાણતરારંમહલહ । તયા

કિમજ્ઞાનપારાધિત્તેવતિ, ગીતપ । તદઃ અણદશ મુદ્ધર્તોદિવસાન્નવતિ । દ્વામ્યાનેકયષ્ટિમાગમુદ્ધર્તોત્પામુખા દ્વાવગમુદ્ધર્તા રાત્રિમયતિ દ્વામ્યાથ
યકવષ્ટિમાગમુદ્ધર્તોમ્યામયિકતિ । સનિષ્ણકામન્ સૂર્યઃ દ્વિતીયે અહોરાત્રે અમ્યન્તરતુતીયં મહત્તલ સપસન્નકમ્યપારચરતિ । ગદામહત્ત । સૂર્યઃ અમ્ય
ન્તરતુતીય મહત્તલમુપસન્નકમ્યપારંચરતિ । તદાકિમજ્ઞાનયોદિવસઃ કિમજ્ઞાનપારાધિત્તેવતિ । ગીતપ । તદા અણદશમુદ્ધર્તો દિવસોન્નવતિ સતુ-

વિધે અમ્યન્તરચકી અન્તર ધીજૂ માહસૂ આશ્રયીને ચારકરહ । જિવારે જે ભગવન્ ! સૂર્ય અમ્યન્તર ચકી અમ્યન્તર ધીજૂ મોદસૂ સાશ્રયીને પાર
કરહ । જિવારે લેયલો મોઠો દિવસ હોષ અને લેયકી મોટી રાત્રિહોષ । જે ગીતપ । તિવારે અઠાર મુદ્ધર્ત દિવસહોષ, જે ચકમહીયા ભાગ એક મુદ્ધ
ર્તના એતલે જકરહ પાર ૧૨ મુદ્ધર્તની રાત્રિ હોષ જે ચકસહિયા ભાગ એક મુદ્ધર્તના એતલે અપિકી તે ધીજા માંઠલા ચકી ગીતલતો ચકી સૂપ
ધીજા અહોરાત્ર ને વિધે અમ્યન્તર ધીજૂ માંઠલે આશ્રયી મેં ચારકરે । જિવારે જે ભગવન્ ? સૂપ અમ્યન્તર ધીજૂ માંઠલું આશ્રયીને ચારકરહ જિવારે

शानिबुद्धीं यच्छे सर्वमकलत्रेषु भागानां हानियद्विषयार्थं वक्तुमाह । अथावगित्यादि । यद्वा यूपैः सर्वोभ्यन्तरात्मकबलादित्यत्र यत्पुत्रोपेयपदमी वक्तव्या
तेन सर्वोभ्यन्तरमकलत्राण्यं यवबाध्यमश्रुतमुपसक्तस्य चारं करोति तद्वा सर्वोभ्यन्तरमकलत्राण्यं यवोदीकृत्य ततः परस्माद् द्वितीयात्मकबला
दारभ्येत्ययः एकेन ध्ययीतेत्यबोध्यचिन्तेन रात्रिदिवानामशोरात्राणां भतेन त्रीक्षिणवटपक्षीनि पटपक्ष्यपिणानि मुहूर्तैश्चपटिभागशतानि दिवससप्तत्रय

अन्तरं महल सक्रममाणे २ दोदोएगसठिभागमुक्ते एगमेगे महले दिवसस्त्रिंशस्स निवहुंमाणे २ रयणि
स्त्रिंशस्स अमिचहुंमाणे २ सवयादिरमहल उधसकमिन्ना चारचरह । अयाण सूरि ए सव्वज्जनराजंमहलान्
सवयादिर महल उधसकमिन्ना चारचरह । तयाण सव्वज्जनरमहल पणिह्वाय एगेण तेसीएण राइदिअसएण
निखि लावठे एगसठिजागमुक्कससए दिवसस्त्रिंशस्स निवहुंसा रयणिस्त्रिंशस्स अमिचहुंथा चारचरह ।

भिरैकपटिभागमुहूर्तं वना द्वादशमुहूर्तारात्रिजवति, चतुर्निरकपटिजागमुहूर्तं रयिका युवकस्वतेनापायन निष्कामन् सुयसादनन्तरात्मकबला
तदनन्तरं मरुतलनपञ्चमामन् वहे एकपटिमाणे मुहूर्तं एकैकस्मिन् मरुतलदिवसकत्रय नियमयन् २ रजनिसेत्रस्या निवहुंयत्न २ सववाद्यं
मरुतलनपुपसक्तस्यचारचरति । यदामूय सर्वोभ्यन्तरात्मककलत्राण्यंवाद्यं मरुतल नुपसक्तस्यचारचरति तदा सर्वोभ्यन्तर मरुतल प्रक्षिपाय एकेन

कचमी पाटा दिवस दोह कचका भाटी रात्रिद्वय । जे गीतल ! निवारिं अट्टार १८ मुहूर्ततो दिवसद्वय च्यार एकवटीया भाग एक मुहूर्तना पतले
उहे छे छे चार १२ मुहूर्त नी रात्रिद्वय च्यार एकवटीया भाग एक मुहूर्त ना एतले अणिक इचिरीले निसे इचर उपाये भीकलतो यका सुयतर-
नन्तर पूबिका भीकला चको तरुनन्तर आगस्ते गीहसे उपसक्तनीने जातो २ चको बिबे एकवटीया भाग महुत ना यले जे भीकले दिवसद्वयेपना
पगइतो २ चको रात्रि सेत्रना कंधारठा २ यका चव अट्टारिन् पाहन् अथयीने चारकर । अित्रारे नूरे सर्वोभ्यन्तर पक्षिका भीकला यको चको का-

नियञ्च कीचः ददयस्वधिकत्रिगतसङ्गुनै कपटिभागे र्थायस्माञ्च क्षेत्र गम्यते सायस्माञ्च क्षेत्रं द्वापयित्वा इत्यथ सायदेव क्षेत्रे रश्मिषेत्रे व्यातिवध्य चा
रश्मरति । अयमथः । दृष्टिवायनवत्कप्रग्रीत्यधिकशतमशतलेषु प्रत्येक द्वीयनाभेज्जागृहस्य अग्रशीत्यधिकशतशेन गपटपट्यधिकत्रिगतसरागिरुपपद्यते
इति । सायदेव रश्मिषेत्रे यद् ते इत्यर्थः । एतदेव पटान्पूष्योपपृच्छति । अथाणमित्यादि । प्रससूत्र प्रागवत् । सप्तसूत्रे गीतम् । तत्रा सप्तमकाष्टा। प्रा
ना प्रकप्रायस्यामात्रा खनयोरैकद्विजा उक्तप्रायनोनान्या प्रकयकली रात्रितिर्यथः । आष्टादशमसूत्रप्रमाणा रात्रिभयति । तदा तत्र शम्भुदत्तसत्या-

જયાણ જત ! સૂરીએ સહુવાહિરમહલ ઉઘસકમિશા ચારંચરદ્ધ । તયાણ કેમહાલએદિવસ કેમહાલયા રાઈ જ
ઘઈ । ગો૦ ! તયાણ ઉત્તમકઠપત્તા ઉક્કોચિઆ છઠારસમુદ્ધતા રાઈ ભઘઈ । જહન્નએ દુવાલસમુદ્ધતે દિવ
સે જઘઈ । એસળ પઠમેલમાસે એસળ પઠમરસ, હમાસરસ પજ્જાવસાણે, સે પવિસમાણે સૂરીએ દોઝ ક

अग्रातन रात्रिदिवयतन त्रिविषयपृष्ठीम्यक्षप टभागमभूतगतानिराजनिक्षेत्रस्य निवस्यो विषमक्षत्रस्य व्यभिचर्यं चारयदति, यदागदन्ता ! मयः स
यदाद्य सङ्गमपुसप्रम्यचारंरति, तदा किमहासायादियज्ञः किमङ्गाभयारात्रिर्भति, गीतन ! तदा उन्नमकाष्टाप्राप्तः उत्क्षयत व्यष्टाद्वगन्
इतिरात्रिः अचन्यतः द्वादशमभूतीवियता ज्ञानि रूपप्रथमः परमात्मः यतवृद्धयनस्य परमात्मस्यपयसान्, सप्रविगम मयः द्वितायपयसा

चिरन्तं छद्मं मायुं छाश्रयीर्न कारकरह । तिम रे मयाभ्यन्तर पङ्क्तिः साहजाना अपवाह मुक्तामो ज्ञामी ॥३॥ अहारात्रिपञ्चनष्ट निश्चित खापति
३६६ एवमदिका भाग मुहूर्त भा दिक्कम क्षेत्रभा घटादीर्न रात्रिस्त्रीयना क्षपारीर्न कारकरे । त्रिवारे भे भगवन् ! समय समयवाहिरन्तं छद्मं मायुं लपम
क्रमी छाश्रयी कारकरे । त्रिवारे क्षेत्रको माटो दिक्कम भाह अने क्षेत्रको माटो रात्रिस्त्रीय । से गौनम । त्रिवारे अस्सम समयस्या पासोपरकृष्टी एवदर
मुहूर्तभा रात्रिस्त्रीय ज्ञान अपम्य दार ॥३॥ मुहूर्तभा विक्कम भाह एह प्रथम खभास शेषिखायन कटीष यपङ्क्तिः लपम।समी खद्दको फल्लं ते खद्दस्या

पूरुषापत्रपत्रको द्वावन्नमुहूर्तप्रभाको दिवसो भवति त्रि शम्भुहूर्तं त्वाद्यहोरात्रस्य एवचाहोरात्रो द्वाविषाययस्य चरसहस्यदिप्रष्टायनार्थमाह । एषश्च
 नित्यादि । एतद्यप्रामुखायै । अथान्न द्वितीयसहस्रं पूजकाह । जयाकमित्यादि । यदा भगवन् ? सूर्यः सवदाह्वामन्तर द्वितीयसहस्रभुपसहस्य चार
 चरति । तदा किप्रभाको दिवसो भवति किप्रभाका रात्रि प्रेवति । गीतन । अष्टादशमुहूर्तो द्वाभ्यामुहूर्त एव द्विभाग्याभ्यामुता रात्रि प्रेवति द्वादश
 मुहूर्तद्वाभ्यां मुहूर्तं कयद्विभायाभ्यापचिको दिवसो भवति । मानयोः न्यूनाधिक्यत्वात्कारये युक्तिः प्राग्वत् । अयमतीयसहस्रप्रभायाह । उपविशन्
 यति प्राग्वत् । प्रसमृज्जनचित्तयेव । एतत्सूत्रे गीतन । तदा अष्टादशमुहूर्तार्थ्या पूर्वसहस्रसकाभ्या द्वाभ्याच प्रसुप्तसहस्रसकाभ्यां इत्येव अनुतिः

स्मास ह्ययमाण २ पठमसिञ्चहेरस्तसिञ्चाहिराणतरं मरुल उवसकमिसा चारचरह । जयाण मते ! सूरिपु
 धाहिराणतरं मरुल उवसकमिसा चारचरह । तथाण केमहालए विससेमवह केमहालया राईमवई । गो०
 छठारस मुज्जत्ता राई जयई दोहि एगसठिभागमुज्जसेहि ऊणो दुवालसमूहसे दिवसे भवई, दोहि एगसठि

समपन् प्रबनेऽहाराई वाद्यानन्तरमरुल भुपसहस्यचारचरति प्रदा भगवन् । सूर्यः वाद्यानन्तरं मरुलभुपसहस्यचारचरति । तदाकिमहाल
 यो दिवसाजवति किमहासयारात्रिचंभवति । गो० । अष्टादशमुहूर्तारान्त्रिचंभवति द्वाभ्यानेकयद्विभागमुहूर्तोभ्याभूना । द्वावन्नमुहूर्तोदिवसो भवति

मासभाषको पेषतो यका सूर्य भोजा कर्मास एतारायकप्रति एहलो २ यको एतारायकना प्रबन अहारात्र ने बिने बाहिरला खेइसायकी एगमन्
 र बीत्री साइन् उपसकनी चारकरइ अचिवारे रे जगन्न । सूर्ये याहिरला खेइला यकी अमन्तर बीन् साइन् उपसकनी चारकरे तिबारे खेवहो नो
 टो दिवस होइ खेवही माटी रात्रिहोइ । (जबारे १८ मुहूर्तनोरात्रि अने १९ मुहूर्तनो दिवसहूइ तिबारे भरत येरबते चिक्य मुहूर्त रात्रगये पके यहा
 बिदेइ रूप लग अने वहा ३ मुहूर्तं रात्रि जये वहा दिवस ऊणे वन ३ त्रिखि मुहूर्त अने नै पति सुय मरीये खंगतो) रे गीतन । अहारा १८ मुह

बहुः सस्यादैर्मुद्रते कपटिभागे इत्यादि भवति । द्वौदशमुद्रतोय तथैव षडुभिर्मुद्रते कपटिभागे रथिषो दिवसो भवति । उष्णानिर्गतेषु सप्त-
 लेषुतिदेशगाह । एवमुद्रतुद्रत्यादि । एव नववृत्तप्रथमशितरीत्या एतेभ्यस्ततोक्तभोपायेन प्रतिपद्यते विषयसरात्रिषाकमुद्रते कपटिभागद्वयवृद्धिद्वयानि
 तपस्य प्रविशन्त नमूढीये नववृत्तानि कुयन् सुयस्तवन्तराम्यवृत्तलात् तदवन्तरयवृत्तस्य सप्तमन् २ द्वौदशैर्मुद्रते कपटिभागे एकैकस्मिन् नववृत्ते र

ज्ञागमुद्रतेहिं अहिं, से पथिसभागे सूरि ए दोष्ट सि अहिरस सि अहिरस मडल उत्रसकमित्ता चार
 चरई । जयाग मते । सूरि ए अहिर तस्य मडल उत्रसकमित्ता चारचरई । तयाणके मडाल ए दिवसे केमहा
 लया राई नवई । गी० । तयाण अठारसमुद्रत । राई भवई अउहि एगस ठजागमुद्रतेहिं ऊणा दुआलसमुद्रते
 दिवस नवड । अउहिं एगमठिजागमुद्रतेहिं अहिं । एअ खलु एण उवाएण पथिसभागे सूरि ए तयाणत

ह्याप्यामकय एभागमुद्रतोप्यात घटः समविशन् सूय द्वितीयऽक्षरात्रे वास्तुतोयमवस सुपमकस्य च रवरति । यदाभवत् । सूय यावत्-
 तीय नववृत्तगुपसकस्य चारवरति । तदाकिनहान् । दिवस किमहास्यारात्रिभवति । गी० । अष्टादशमुद्रतारात्रिभवति, यत्सुभ्यानेकपटिभा-
 गमुद्रतोप्यामन् । द्वौदशमुद्रते दिवसामवात यत्सुभ्यानेकपटिभागमुद्रतोप्यामपिकः एककस्यतेभावायेन प्रविशन् सूयस्तवन्तराम्यवृत्तला तद

तनीरात्रि दूध से एकसतोया भाग मुद्रत । एतले छकी उन चार १२ मद्रत नो दिवस दूध व एकमहाया भाग एक मुद्रत । एतले अपिक्ती
 तेह पचना बका सूय याकी अष्टारात्रिग घिये बाहिरला खडसा यकी ओझू भांडलु उपसकनी आश्रयीने चारकरे जिहारे हे भगवन् । सूय यादि
 रव्या छडसा यकी ओझू भांडलु उपसकनी चारकर तिहारे केवखी मोटो दिवस दूध के खली मोटी रात्रिरोह (पथ्यिदेहे सेसे मुद्रत मिथा
 चरे निरिक्कन्ति । जराहमरा उदयतं सुरक्कस्सुपठमदिसे १ मारये विगुद्रततिगे सेसे पथिन विदेहगन् आवियरयतपिअ एय तेअदिसे सव्वते

अनिरोधस्य नियन्त्रयन २ दिवसोद्यमस्य तावदेवाभिभवदुयम् २ सर्वाभ्यन्तरमवस्थानमुपसक्तस्य चारवरति यथापि सुवसवहलेषु भागानां दानियदिमवाय
निदिग्गत्वाह । अपावमित्यादि । यथा भयवत् ! सूर्यः भवयाद्यात् सुवाभ्यन्तरमवस्थानमुपसक्तस्य चार चरति । तदा भयवाद्य नयनल प्रविष्टाय स
प्रीतिरुक्त्य तदरात्रात् द्वि गीताम्बरवहलादारस्येत्यर्थः । एकैव आशीत्यधिकेन रात्रिदिवशतन श्रीणि पटपण्यधिकानि सङ्गुण कयटिभागगतानि रज

रात्रे मरुलोचने तयाभतर मरुल सक्रममाणे २ चार चरति तयाण दीवो एगसन्तिजागमुहुसे एगमेगे मरुले
रयणिखेतस्स निवृद्धेमाणे २ दिवसखेतस्स अभिवहुमाणे २ सवृक्षतरमरुलं उग्रसकमिन्ना चार चरद्ध ॥
अयाग जते । सूरि ए सवृथाहिरात्रे मरुलं उग्रसकमिन्ना चार चरद्ध । तयोण सवृथाहिर
मरुल पणिदाय एगेण तीनेकएण राहृदिद्युसण तिस्सिखुद्यठे एगसन्तिजागमुहुसए रयणिखेतस्स गिन्नु

तत्तरमरुलमुपसक्तम २ चारचरात् ० तदः दृढएकयष्टिनाममुद्धर्ते एकैस्तिम्भःकलरजनिर्कुत्रस्य नियन्त्रयन् २ दिवसखेतस्सभिभयदयन् २ म-
वाभ्यन्तरमवस्थानमुपसक्तस्यचारचरति । यथाभयः भवयाद्याम्बरवहलाः सर्वाभ्यन्तरमवस्थानमुपसक्तस्यचारचरति । तदा मवकाद्यमण्डलमखिपाय
सङ्गेनव्यागत्यचिक्कन रात्रिदिवशतन त्रिक्लिपद्वयानि मुद्रुगभतानि रजनिर्कुत्रस्यनिवृत्त्यं दिवसखेतस्सयानिचय्यचारचरति ॥ ययःद्वितीयः ययमायः

तुम् २ अत्रुदाय मपरैरपवाय मुद्रुगतिते अहकने । तदयवदनश्च सूरु गृह्णत तिगेसेसे छापमए ३) ४ गीतम् । अटार मुद्रुगना रात्रिद्वि । त्रिवारे
प्यत्र एकसङ्घीयो भाग एक मुद्रुग नो एतसी छकी छाने चार १२ मुद्रुगनो दिवसवाए चार एकसङ्घीया जाग एक मुद्रुगना एतल अपिक्का इको
रोते । नये इसे उपाह पततो यका दूय नवगन्तर पाहिल्ला मोहला यकी तदगन्तर आगये भाहले सक्रमतो आगवी तो २ यका चारचरे । तिबारे
वव एकसङ्घीया भाग मुद्रुग ना यके के नाहले एतमुद्रुगनि यमने पटाहतो २ च ३ दिवस खेतने चपारतो २ चको चकीन्तर पविष्णु मोहणू वव

निज्ञेयस्य निवर्ण्यं दिवसदेवस्य तात्पेयानिष्यन्तं नारंवरति एववाहोरात्रं सत्तरायणस्य नारसङ्ख्यादि निगमयसाह । एवमभित्यादि । प्रागवत् । अथ नवमगतापक्षेष्टद्वार । जयाचभित्यादि । यदा प्रगवत् । नूयः सर्वोभ्यन्तरमवबलमुपसङ्कम्य नारं चरति । तदा किसस्थिता किसस्थाभा तापदेवस्य सूर्यो तपस्याऽऽऽकाशसङ्घस्य सत्प्यति व्य वस्था प्रगता । नूयोतपस्य किसस्यानिति यावत् । प्रगवामाह ? गीतम् । असुमुख एषोमसुखे तस्य दस्य-
 नावाकारान्मन्मथान यत् कलजुऽपुण्यं ताशिकापुण्यं सन्मस्थानसंस्थिता प्रगता । नया द्योदेय तोषेकृद्भिः । पदमेयसस्यान दिशिगति । अन्तर्मेठविशि
 सकुचिता मर्दितवद्विशि विस्तता तथा अन्तर्मेठविशिवा अर्दवकवाकारा सयतोयुत्तमेकगताम् श्रीम् द्वीया द्युभागानभिख्याप्यास्याव्यायस्य
 तस्यात् मर्दितवद्विशि पृषुला मूर्धनमभवेन विस्तारमुपगता । एतदेव सस्यामकवनेमपपृयति । अन्तर्मेठविशि आङ्कः पट्टासुनोपनिष्टस्योसगक्य
 आसमयन्य तास्य मुक्तमप्रभागी ऽदवकवाकार स्तस्यैवस्थित सस्यान यव्याःना तथा । यद्विस्तवद्विशि शकटस्योद्विप्रतीतितास्याः मस्य गतः प्रभृति

हुंता दिवससत्तरस्य स्यभिहृत्ता चारवरद्व । एसण देऽसुठम्मासे एसण देऽसुठम्मासस्स पज्जावसाणे एसण
 स्याद्वेसुठम्मासुठरे एसण आद्वसुठम्मासुठरेन पज्जावसाणे प० १ ॥ ८ ॥ जयाण भन्ते ! सूरिण सङ्खम्पंतरमडठ

एतद्विज्ञेयस्य पयमासस्य पयवसान । एष आदित्यः सवरसरः, एतदादित्यस्य सवरसरः पययगानं प्रगमन ? यदा नययन् । सूयः सुवः
 भ्यन्तरमवबलमुपसङ्कम्य नारं चरति, तदाकिसस्थिता तापदेवस्यस्थितिः प्रगता ? गीतम् । असुमुखकलाम्युक्तापुप्यसंस्थानसंस्थितातापदे

सकनो आश्रयाने नारकरे निवार सुप सययी यादिरथा खेदस्याभासलायकी सययकी मांसिणू पक्षिणू मांसिणू उपसकमी नारकरे तिचारे सय यादिग
 रथा खेदस्या मादसययानी अयं वाह करोमै एकसो आसी अहारात्रे यदेन प्रियस्ये कासिणि एकसदिआ भाग मुसुं ना एतलू राप्रिदेवमड पटाहीने दिव
 सदेन नपारीनह चारवरद्व । एह बीजा कम्मास सत्तरायण एह याजा कम्मास रूप सत्तरायण नो पयवसान खेदो एतल एह दविवायन सत्तरायनसु
 प चारमावे आदित्यसवरसर कहीह एह आदित्य सवरसरना पयवसर्गण ठेहो कट्टू ८ इये तापदेव संस्थान द्वार कसुवद्व । निचारे से जगवन् । सुय

निमोचिष्यामी कलकानिबध्यन्ते तद्वातिविस्तृतं भवति । तद्वत्प्रत्यक्षत्वात् । अतएव हिमानी प्रतीत्य यथाक्रमं सुचिन्ता विस्तृता इति भावः । आहृता-
 रेणु माहि सोऽप्यनुसृष्टिः इति पाठः सावकाशिकः प्रतीतः सायं पुनश्च प्रभातं एतयोर्वीतिविस्तीर्णतया सत्त्वितः संस्थानं यथाः सा तथा । अ-
 चास्याः सा यामसाह । उपशुपयेवमित्यादि । उभयपार्श्वेन समस्तयोः पार्श्वयोः तस्यास्तापकेन सत्त्वितः सूर्यभेदेन द्विषाध्यवस्थितायाः प्रत्येकमेकैव
 प्रागेन द्वेपार्श्वे द्वेपार्श्वे अस्त्वित्ये अस्त्विति द्विषादिना निरूपयति । अयमर्थः । एका शरत्तस्य सूर्यकृताः दृष्टिः सा द्वितीया
 सूर्याशतस्य सूर्यकृता इति द्विषादिना सा च पञ्चवत्त्वारिभ्यश्च २ योजनमवस्थितिः आयामेन मध्यवर्तिनो मेरीरारभ्य द्रयोदशिवीनरजागयोः
 पञ्चवत्त्वारिभ्यः पावनसदृशे च वर्हिते अर्बुदीपपयने व्यवस्थितत्वात् एव पूर्वापरस्त्रानयोरपि यथा तत्र सूर्यौ तदावदायानो भोष्यः । एतच्च सूत्रं
 अर्बुदीपपयनायामनपेक्ष्य वाच्यं । तत्र च अर्बुदेषु त्रयस्त्रिंशत्पञ्चवत्त्वारि त्रींशद्यतानि त्रयस्त्रिंशदपिकानि एकत्रिंशानो योजनस्येति । एतच्च एकत्रिंशदित-
 त्वात् त्रिंशत्तानि त्रयोदशानि त्रयोदशानि इत्यादि च सूत्रकदपेक्ष्यति तत्र सोपपत्तिकं निमदिप्यते तेनात्र पुनश्च त्रिंशत्तानां च समस्त्यनवस्थित-

उयसकमित्ता चारचरह तयाप किंसतिष्ठा तावस्त्रिंसतिष्ठे प० २ गो० । उठीमुदकलवुद्यापुष्पसठ ।
 णसठिआ तावसेप्रसठिहं प० २ स्युती सकृष्टा माहि विस्तिहा अनोयहा माहि पिहुछा स्युताः स्युक्कमूह

नवस्थितिः । प्रथमा ? अन्ताः सकृष्टितावहि विस्तृता अन्ता यत्तावहि पपुका अन्ताः अर्बुदेषु सकृष्टितावहिः अर्बुदेषु सकृष्टिता, उभयोः पार्श्वयोः

सम्येयका अभ्यन्तर पश्चिन् भावसु उपपन्नयोः चारकरे निवारणं यौ सत्त्विते स्यु आकारे तापकेनो सत्त्विति व्यवस्था दृष्ट सूर्यना आतपतद्वत्त्वानो यौ आ-
 कारे संस्थानमूह । २ गीतन । अर्बुदेषु सर्वत्र नूतन वेकलवुद्यानां लिङ्गानाम् नवस्यतीन् नूतने संस्थाने आकारे सत्त्वित सूर्यनातापनो सत्त्वित हं नां
 दिनेद्वनोर्ध्वे अनुचितं सांकायी नैव सनोर्ध्वे सांकायी माहि विस्तीर्णं योजनीयं योजनीयं योजनीयं योजनीयं योजनीयं योजनीयं योजनीयं योजनीयं
 तत्रचदिर्ध्वे पुनश्च भोक्तो नैव सनोर्ध्वे पालनी चासी यत्तावन्ना वरस्यगोः उपभागः अर्बुदस्ययाकारं तेन सत्त्वित माहि चरचदिमि अर्बुदनी च

याहाऽस्वरूपमाह । दुर्बलवन्तित्यादि । तस्यायुक्तस्या स्तापके त्रसत्विने नूतनवाहे अनवस्थिते अनियतपरिमाणे भयतः । प्रतिमण्डलं यथायोगं शीघ्रं
 मानयद्मानपरिमाणवत् । तद्वत् । सर्वोभ्यन्तरा सर्वभाषा सेवशरी प्रत्येकजनवस्थितस्वभावव्याप्तमार्गं तत्र यामेकपाद्यै विप्रभमचिह्नस्य भाषासा
 सर्वोभ्यन्तरा यातु लवचदिशि जम्बूद्वीपपर्यन्तमधिकृत्य बाह्या सा स्वयाद्याः आपानस्य दक्षिणोत्तरायतसया प्रतिपन्नस्यो यिक्कमः पूर्वपरायततयेति
 साम्प्रत सर्वोभ्यन्तरायरिमाह निर्दिशति । तीक्ष्णमित्यादि । तस्यायुक्तस्या स्तापके त्रसत्विने नूतनवाहे अनवस्थिते अनियतपरिमाणे भयतः । प्रतिमण्डलं यथायोगं शीघ्रं
 दि बत्वारि पृथ्वीत्यादिभ्यो योजनशतानि नवच दशभागान् याजनस्य परिषेपस्य आश्रोपपत्तये प्रदत्ताह । एवञ्चमित्यादि । एयोऽनन्तरौक्कमसा-
 वः परिषेपविशेषो मन्दरपरितरपपरिक्षेपस्यविशेषः कुत कस्मात् एवग्रमात्र आख्यातो नामाचिकोवा इति वदेत् । जगन्नामाह ? नीतम । यास-
 म्दरस्य परिषेपे सन्निभिर्गुणवित्त्वा दशप्रतिशित्वा दशभिर्भोगे एतदेव पर्यायेण व्याचष्टे दशभिर्भोगे द्रियमालेभति एवपरिषेपविशेष आख्यात

सतिस्था याहि सगन्तुमृहसठिआ उभरुपासण तीसे दात्राहातुं स्पृणयठिस्थानेहवति पणयालीस २ जे।स्थण
 हसस्माकुं आयामेण दुवेअण तीसेश्राहातुं स्पृणयठि स्थानेहवति । त० ससुसुतरिस्थाने च आहा ससुया

तस्या दुवाहे अवस्थिते प्रवतः । पञ्चत्वारिंशदपक्रानि याजनसदृशाणि आयामेन हेतुतस्या बाह् , अनवस्थिते भयत । तद्यथा-सर्वाभ्यन्त-
 रिक्काचयाहा, सर्वेकाद्याचयाहा । तस्याः सप्तोभ्यन्तरवाहायाः मन्दरपर्यन्ताया नवयोऽनन्तरवाहादि बत्वारिपक्रयोतिर्पोन्नगताभि नवचदशजा

च्वन् मुयन्निहा यकी पाटि आकापाह ते अतो यिसीच हूह ते सस्थाने सस्थित छ । ते तापसेत्रमा येपासे मेरुपकी येदिजि माहम साहमी माटे
 २ बाहा अवस्थित सुविधानि रचित सदेव सरयो होइ पवतालीम २ इकार याजन लावपर्ये मेरुपकी येपाह जगती लगय अने तेइ एकेकीक
 तापसेत्र सस्थितिकुप बाहाने बडे बाहा अनवस्थित अनियतपरिमाण बाह । तेकेही मरु समीचे सदाभ्यन्तरका बाहा अने लावय समुद्र समीचे
 जम्बूद्वीप बेइहे बाहा तेइ तापपन्नमी सर्वोभ्यन्तरीका साहिजा बाहा मेरुपर्वत ने समीचे नय इजार याजन ध्यार से खामी छेइ याचन अने

इति षट् सप्तमिष्यः । अथमर्थः । नेरुबीप्रतिष्मन्मात्रः सूचीतपो नेरुवरिपि परिशिष्य स्थितइति नेरुसमीचे उप्यन्तरावापद्येनविषयमभिप्रा । एषैवसति मन्त्रोविश्रान्तिपदश्रुतापिबैकविश्रान्त्सुअप्रयोजनमानः सर्वोपि नेरुपरिषिरत्वापद्येअस्य विषयमता नापद्येतइति चेत्तु सर्वोभ्यन्तरेमन्त्रले यनभागः मूर्त्येदोत्तरायाकत्वास्त्वद्वीपचक्रवालास्य यवतत्र प्रदये तत्तचक्रवालास्ये श्रान्तुसारेच भीम्वृक्षभागान् प्रकाशयति । दशजागाना प्रयाणां भी नने वाचनप्रसाद ये चं तावन्नापयती ॥ ५ ॥ अनु तदि नेरुपरिचे किंगुबीकरच क्रिमये दशमायानो श्रिषागुणमेव चरितामस्तात सत्य यिमियाना मुखायबोपाये जगवतीवतीनु सीषाभयदववरिपादा दशमागसम्बं किंगुच चक्रुरिति । अथदशभिर्भागेभूतेतुरिति नेरुच्यते । नमूद्वीपचक्रवालास्ये तस्य त्रयोभागा नरदक्षिणपाशु ईयस्तस्मेवतत्पः ॥ ६ ॥ द्वीभागी पूवता द्वी वापरतः चक्रीसने दश । तच्च अष्टगत सूयः शर्मास्यन्तरे मन्त्रले चरन् भीमन्मागान् दक्षिणवात्यान् प्रकाशयति । तदाभावि भीमीतरावागैरावतगतः तदाद्वीजागी पूवतो रक्तो द्वी वापरतोपि यच्च यथाक्रमेण दक्षिणाल्म्यौतरावागा नूयः चरति तथा तथा तयोः प्रत्येक तापद्येनमयतो वृष्टे पृथक्तय भीयते एकक्रमेण चरन्कणीलेवापद्येने मदेवः सूयः पूवत्सां परतो उपरत्सां वतत तदा पूवपरिदक्षिणोः प्रत्येकं भीमभागः सापद्येन द्वीभागी दक्षिणातरयोः प्रत्येकं एकमीति । अथ गणितकनविधान । तत्रनेरुव्या

हिरिस्था चव आहा ० तीसण सवसत रिस्थावाहा। सदरपहयतेण णयजोसुणसहरसाइ वस्रारिअ
तलभीएजोसुणसए णत्रय दरजाए जोसुणस परिस्केवेण । सेण सते! परिस्केवसेसे कर्तुआहि

गान् याज्ञनाथ परिकपक, नमः । परिकपविग्रहा कुत काक्यातवति वदेत् । गौतम ! याज्ञम्वर परिलेपस्त परिकेप त्रिभिर्गुणयित्वा दशभिर्मित्त्वत् ।

नव भाग एक योजना दस भाग बीबड़ यहकी एतली परिधिपत्र ठे । तेइ हे भगवन् । यहपरिधिजो बिसेब एतलो स्वाभाटे कह्यो अपिबोको नहो । हे गौतम । कह नैतपर्वतजो परिकेव ३१३३ योजन प्रजाक ते परिकेव त्रिभुकोकीजे तिवारे ६७५८ पाद ते बरीते दस भाग छेवीब हरी द दसभाये हरीतरी बकरो ७७५६ एतकायोजन जगे एक यावजना दसभाग बीजे यहका ८ भाग आकइ एइ परिधि बिचन इन कह्यो ठे तिवे करइ

सः १००० एषा वर्गा दशकोटयः १००००००० ततो दशनिर्गुणे भाते कोटियत १००००००० अस्य दशैर्भूतानयने स्रव्याम्येकत्रिंशद्योजनसहस्रादि
 पदप्रशानि त्रयोविंशत्यधिकानि ३१६३३ एषयाश्चि स्त्रिणिर्गुण्यते जातानि चतुर्नैवतिसहस्राणि अष्टौ यताम्येकीमसस्त्यधिकानि ८४८३९ यथा दशजि-
 त्रानि स्रव्यानि नवयोजनसहस्रादि चत्वारिंशतानि यद्व्यात्यधिकानि नयथ दशभागाना यात्रमस्य । अथ श्रवणाश्रमादापरिमाश्रमाह । तीसेवाभित्या-
 दि । तस्यास्तापदे त्रसंस्थितेः स्रवणाश्रमा लवणसुगन्धस्वातेषमीये चतुर्नवतियोजनसहस्राणि अष्टौच पञ्च्यधिकानि योजनशतानि चतुरस्रदशभागान्
 योजनस्य परिचये पञ्च । अत्रापपादकसूत्रमाह । स्रव भते परिकेवद्वस्यादि । स्रवस्त १ परिचये पविश्या ७ मत्तरोक्तो यद्वति गम्य कुतआख्यातइति
 गीतभावहे दृष्टति ननवामाह ? गीतन । या लघुद्वीपपरिचये प स्रं परिचये चिन्निगुण्यित्वा दशत्रिंशत्तया दशभिर्विंशत्य इदमेव पर्वयेथाह ।
 दशभिर्मानि द्विंशमाह एष परिचये पविश्या आख्यातो नयाऽन्यैश्चतयेकद्विरिति यदेत स्रवियम्य इदमुक्त नवति । तापदे त्रस्य परमवियम्य प्रतिपया
 दयिपितव्यः स्रव लघुद्वीपपर्येतइति ततपरिधि स्याप्य योजन ३१६३३ आश ० यन्मूयि १२८ अश १३ अष्टागुल १ एतावताथ योजनमेक किंचिदून्-
 निति व्यवहारतः पूर्य विवक्ष्यते सीमयाशितानिरवरादौ गीतस्य सुकरत्तान् ततोऽगात ३१६३ ८ यन्म यिगुण्य क्रियते जातानि नवसप्तानि अत्र

एतत्रपुञ्जा गो० । जैत्रमदरस पञ्चयस्स परिरक्तेवे तपारक्तेव तिहिगुणेत्वा दसहिंछेत्वा दसहिं भागेही
 रमाण एसपरिरक्तेत्रयिससे स्याद्विपतित्रपुञ्जा । तीसेन सप्तयाद्विरिण्याश्राहा लयनसमुद्भूतेन चतुणवड्ड

दशभिन्न त्रेत्रियभावे एषपरिचपविशेप आस्याताइति नवेत् ० तथाः श्रवणाश्रमादा लवणसमुद्भूतान् चतुर्नयतियाजनसहस्राणि अष्टपच अष्टप
 इत कइते । तेह तापदप्रमती स्रव वाहिरत्ता बाह्य स्रवस्य समुद्र समीपे चौरायू इजार याजन आठवे अष्टमहि ८४८३८ योजन ४ भाग अयने एकस्रो
 योजनस्य दसभाग बीजे एइवा ४ भाग (सर्वाभ्यन्तर नाइले वर्ततो यको सुत्र दीप्तलश्याइकारी लघुद्वीप पञ्चवालभा दशभाग कस्योइ एइवात्रिंशि
 भाग प्रकागे तेमते त्रिगुणे करो दशभाग इरोए तिबारे बाह्याना परिधि विसेपपाद इवे दशभागनो मंश सरस सुप लघुद्वीपमात्रिय भाग प्रका

धनुष्युतेः प्रमादीकृतः करवसबावित्वात् । तच्च । स्वरसमयवर्णपरिधिः पृष्ठोपक्षो मुद्रुतंगति प्रयच्छति साध विवसाद्वैगतमुद्रुतंगतिराशिसा गुणितता
 चत् रपथो० सचोदयतः सूयसाप्रता यावानस्तनयतश्च पूष्टोरेपि तावानिति हि गुणितताः सप्त सापथेन भवति एतद्युक्तः सप्तद्वारे सुव्यक्त निरुपितमस्ति
 इदं सापथत्रयस्य सूर्यवाद्यमस्तनयस्य सापथेन विभावयिष्यत इति भाषायाः प्रियते । यदुक्त । श्रीमदशभागान् प्रकाशयतीति ।
 तत्रमात्रः पञ्चमुद्रुतंगतिमयीयते प्रमादः कथमवोभ्यतरेन बहो भवति । सूर्यविवसोऽसादयमुद्रुतमान भवमुद्रुतंगतिमयीयते च पञ्चस्थितसूर्यो दृश्यो भ
 वति । सत एतावत्प्रमाणं सूयोत् प्राक्तापथेन तावच्च परतोपि, इत्यव्याप्तादयमुद्रुतंगतिमयीयते प्रमाणं सप्त सापथेन सप्त विवदशभाग
 त्रयात्मक ततोभवस्यैकस्मिन् दशमानी यद्मुद्रुतंगतिमयीयते प्रमाणमवतीति । समति साभरयेमायामतस्तापथेन परिमाणं विदुष्टिपुराण । तयाणमित्या
 दि । यदा भगवन् । एतावास्तापथेन परिमाणमवतीति गम्य । तदा भगवस्तापथेन साभरयेन दक्षिणोत्तरायततया कियदायामेन प्रच्छत ? भगवान्ना
 द ? गीतम् । अतस्त्विति योजनसप्तदशानि कीदृशं त्रयस्त्रिंशदपि कानि योजनशतानि योजनसैकस्य त्रिभागश्च यावदायामेन प्रच्छत ? पञ्चवत्वारिंश

त्वेता दसनागेहीरमाणे एतपरिस्केवत्रिसंख्याहिपुत्तिवपुज्जो । तयाण मते ! ताव २ खेत्त केयद्वंश्र आया
 मेण प०० गो० ! अठहन्नरिजोष्णसहस्राद्व तिस्रिच्युतेत्तीसेजोष्णसप्त जोम्भणस्स तिजागत्र आयामेण

पक्षपरिक्षेप त्रिभिर्गुणित्वाद्यभिधिशब्दः दशभिर्भागं ग्रीयमाद्ये एतपरिक्षेपविशेष आख्यातइति वदेत् इति । तापथेन कियदाया
 मेन प्रच्छसन् । गीतम् । अष्टावसतितिर्योत्तम सप्तदशानि कीदृशं त्रयस्त्रिंशदपि कानि योजनस्य त्रिभागश्च आयामेन प्रच्छसन् ? सैरोमच्याकारे

सवर्ता यका ८४७८ एतला याजन अने १ याजनमा दशजाग कीर्त्त एववा ४ भाग आये एतपरिचिनी विशेष इयकज्जो छे तीर्थे करव इम करो ॥
 तियारे हे जगवन् । तापथेन कतलू मेरुयी खववदिशि सांभ पथे कष्टू । हे गीतम् । (मेरु यकी ४५०० हजार योजन जगती अने तियारपठो
 ४३३३ योजन अने एक योजनमो श्रीजोभाग एतलू खवव समुद्रमादि बेसिलीने ८८३३ अने योजनमो श्रीजोभाग एतलो तापथेन सावपथे) अठो

रत्नारिगणस्यैव पद्मशतानि चतुराशीत्यधिकानि ८५५४८ एवौ दशभिर्भगवो लब्धानि चतुर्नवतियोभमवस्थाधि आदीयतानि अष्टवष्टयधिकानि
 पत्वारप दशजनायायनस्य यथापि मुखकरवादीयुक्तिः प्राणवत् भवत्यत्र रविर्लो उदयत्याश्चर्यवत् सङ्ख्येयस्य अत्र दशमीस्य ५ आदासः ऋषिनामा ५
 सुहृदं चतिरिचरिचि १ इत्युक्त १ अत्रादवासीतर् प्रकाशोऽत्र नापक्षेप्रमितवकार्यः तत्र नडे द्विगिभ्यश्चानिनि सेवुष्यते सर्वोभ्यन्तरमवस्यती सूर्या
 मन्ददिशि बंभूद्वीपस्य पूर्वतोऽपरत योशोत्यदि ५ यत्र याजनाजामवर्गः ५ आश्चरति तेनाशोत्य यज्जगत्तपोभानि द्विगुणानि ४६० । अस्य वर्गम्
 लानयने जातानि ११४० यत्र च द्वीपत्रिधितः ३१६५९० इवात्सोभ्यते सतः स्थितं ११५८८ दशस्य दशजिनीग आगत ३१५०८ अत्राष्टिभगा ८ अत्रयो
 रंगवदयोः पदभिर्गुणने जात ५४ । अत्रास्य राशेविगुणनेसपद्यते यथाशो राभि सत्पादि । ८५५८६ ५२ इदं सु सूक्नेऽधिकया दशित भवेत् १० त् त्व
 भापुत्रमसितमिति भावः । श्रीसु ६० निचन्द्रसूरिकठसूत्रेनवदभवि रेऽस्य सुविचारितत्वात् प्रस्तुतेच ६० ह्युक्तया अयमेतद्वीपयन्तनाप्रविषत्येन
 भूगोः । प्रमाय सपद्यत द्वीपादिपरिचिदवस्यवाप्यागमेदशोऽगच्छपभाविअवकाम् अनेनपरिप्लवः परतो लवकोऽपद्वभाग यावत् प्राप्यमाते ताप-
 ठे नै तत्रववाले नै नानुमारेकतत्रविचस्मन्मयात् परमविचमस्तत्रकवनीय इतिनिरसं । आयमेव च दनुर्नवतियष्टस्यपञ्चशतद्वियासनादिद्वैः राशि बहु-

જોશ્ય ૧૪૬૨સાંઈ બ્યઠયચ્છઠનઠેજોમળસણ બ્રામરિણ વચ્ચાણ પરિસ્કેવેણ । સેગ નતે ! પરિસ્કે
 ઘયિસેને કનુઆદિણિવગજ્ઞા મો ૦ ! જળજયુધ્વીચમ્મ ટીવસ્સ પરિસ્ક વે સપરિસ્કેવનિહિ ગુણેસા વસહિં

सिधो ब्रह्मगता निषत्वा रिचरगनागायोजनस्य धरिष्ठपथः क्षुभ आख्यातवन्ति यदेतु । गोतम ! योजन्वहीयः य २ परिच्छे

सु तिमरावतल। सुए शिकारः प्रकासे । तिवारे ये भाग पुनर्विद्वे रात्रा एने ले माग पयिम बिद्वे रात्रि इस दशभाग जावका । इस सर्वत्र विहा
२ दूधवासे तिहा २ आगले बपत्र पूछ तापत्र) एवसी परिचयको छ । तत्र ई भगवन् । परिचिता बिलेब स्यायकी कथा हो । हे भीतन ! ओह यक्षुहो-
पनो परिह्वेव ३ १६९ २७ योवान कोस इह अनुन जानुस १३३ सपरिक्षेप भिनुको करीव । तिवारह अन्वध बाह से करीमह सयमाणे कोरीहं दयमाणे

त्रिभागः ८३३३३ १ अनेन च सम्प्रयतकम्पद्वारादीनामप्यन्तःप्रकाशः स्यादिति शङ्कते, यद्यस्मिन् व्याख्यानं श्रीमल्लवर्गिपरिपादेः नूयप्रपञ्चसिद्धौ युक्त चे-
 न् सजावन ३ या तापघ्ने श्रयाभपरिमाङ्गमप्यथा ज्वरुदीपनञ्चेतापघ्ने अस्य पक्षुवत्वारिशयोज्यसहस्रमात्रपरिमाणाभ्युपगमे मयाचूर्णोपदिष्टमिच्छा
 मति तथा तत्प्रतिपक्ष तापघ्ने नमवि, सतो यदासूर्यः सर्वेबाधमपहणमुपसक्तस्य चारचरति । तदा सर्वथाभस्वरमसीपे प्रकाशोपपन्नामिति । अथचक्ष-
 द्वावि तत्र भस्वरपरिरयपरिपेक्षाविशेषपरिमात्रं भवेद्वक्ष्यते । तस्मात्पादलिप्तभूरिव्याख्यानमभ्युपगम्यतद्व्यभिचीयते । तत्र तत्र भगवत्पादानां गभी-
 रमाशयनविद्वत्, यादृशसहस्रत्वेपि सूर्य इत्यत्रभावस्य तापघ्ने श्रयाभस्यावस्थितत्वं प्रतिपादयाम् । उक्ता सर्वभ्यन्तरे भवदुर्लभापघ्ने असिद्धिः, सम्प्रति
 प्रकाशपृष्ठगमत्वेन सद्विषययद्गुणत्वेन च सर्वभ्यन्तरमकलैः अव्यक्तसिद्धिः पृच्छति । तदा सर्वभ्यन्तरमकलैः चरकाणां सकलस्य
 क्कतिविदिगे किसस्याना अन्यकारसिद्धिः प्रकृता । यद्यपि प्रकाशतमसोः सहस्रवत्त्वावस्थितयोपात्तुं समानकालीनस्य सजवः । तथापि । आवशिष्टे
 चक्षुषु ज्वरुदीपचक्रवातादशभागेषु सम्भावयया पृच्छत आशयाकोक्तविरोधः । ननु आलोकाभावकल्पसततमः सत्यानासुत्तमेन कृतस्तरपृष्ठोचितोमच-
 ति उच्यते । नोक्तं शीतं वातं तस्य इत्यादि पृष्ठमभर्णोक्तं मन्त्रांतसाधनानीनव्ययद्वारा निवृत्तस्य पौद्गलिकस्ये निद्रे सम्मानस्यापि सिद्धेः यथा

प० ? स्युतोसकृन्ना वाहि विच्छन्ना तचव जाय । तीसेण ससुप्ततरिस्थ । याहा मदरपसुयतेण छुजोस्युगसहससाइ
 त्तिगिणस्य चउवीसे जोअणसए छम्न दसजाए जोअणस्स परिक्खेयेण । सेण भते। परिक्खेवचिसेसे कत्तुं स्याहि

मरुजलस्य कापुस्वसस्यासिद्धिः प्रकृता ? अन्तः सजवित्ता यद्दिः बिहोक्ता तदेव यावत्, तस्या सर्वाभ्यन्तरिकायादा मन्त्र
 स्यान्नेजाकारः अपकारनी सस्थिति व्यनस्याह माहि मेरुस यादिरस्य सजवसमुद्र समापे विस्तारो विमल तापघ्नेयनीपरं जायतु यावत् तेजप्र-
 कारनी मन्त्राभ्यन्तरिका माहिलीयाहा मेरुपर्वतम समीपे ठाहाजारयोजनमा त्रिसप्तसहस्राधीस द्वंद्वश्च योजन अर्धे एकयोजनना दसभागदीजे एव
 यादृशभाग यत्नलोपारचि । ऐह हे भगवन् ! परिणिमो विषय स्यादीकद्वयो तंकादीह । हे गौतम ! जमेरुपर्वतनी परिषेप ३१६२४ योजन प्रमात्रं ते

योऽन्नसदृशादि श्रीविग्रहानि त्रयस्त्रिंशद्विग्रहाणि श्रीविग्रह योजनशतानि त्रयस्त्रिंशद्विग्रहाणि उपरिच योजनविभागपुस्तानि सप्तविंशतानि
 द्रुपाः संकल्पने यथोक्तं भाग । इदं दृष्टिं कोत्तरत आयागपरिमाणवस्थितं मङ्गाविषयवृत्तवर्तते । एतन्मेवार्थं समित्येन द्रव्ययति । मेरुस
 मन्त्रपारेडित्यादि । इदमेव दृष्टा भूप्रमाणः । प्रतिहृत्पदार्थेकोपांशतः, नेत्यपरेर्भा तत्राद्यानामते इयस्यमतिक्रियागाथा । तस्मिन्पक्षे एव व्याख्येया । कर
 कारः गण्यकारो मध्यकारो मध्यकरश्च मेरोस्तस्मिन्सुति । कोषः । अष्टवासाश्च अत्यातापश्च अस्म मेरुमध्यो काला यावज्जवत्स्यस्यस्यस्य निर्देशस्य भाव
 प्रमाणस्यादु दत्ताया विस्तारस्य पठनायः । यद्वा प्रागण्मात्रप्रमाणं सापस्य तापश्च अस्यापानं कालमेरोरारभ्य जम्बुद्वीपपर्यन्तं यावत्पञ्चभूखलारिग्रहो
 जगमदृक्षाः च तथाऽनवविस्तारो द्वेयोजनस्य सयोः । यद्वा भागवत्पक्षि जम्बुद्वीपपर्यन्तानि त्रयस्त्रिंशद्विग्रहाणि योजनानि एकोयोजन
 विभाग इति रूपः । तत्र इमयमोक्षने यथोक्तप्रमाणः, एवञ्च नियमात् सकृदादिसंस्थित सकृदीदृशस्थानोऽन्तः सकृच्चितो बहिर्विस्तत इति । अथपया
 मेरुबान्धनप्रमाणः । प्रतिहृत्पदार्थे इति सत्, तेषां सर्वोत्तरतुलनायेयगाथा । तत्पक्षे वैव्याख्येया । मेरोमध्यभागी मन्दरादौ पावस्यस्यस्यस्यस्यस्यस्य
 एतेन मन्दरादुत्तरतुलनाय योऽन्नसदृशादि पूर्वरादौ प्रविष्टाने जायते च अग्नीतिमदृशयोजनानि श्रीविग्रहमन्त्रानि त्रयस्त्रिंशद्विग्रहाणि एवमष्टयोजन

प० ? मेरुनमस्यारे जावय लवणस्सद्वल्लभागो सावायामोएसो सगद्धीसठितं निम्ममा ॥ १ ॥ तयाणं भंते ! किसिठिआ स्यधकारसठिई ॥ ५० ? गो० ! लहीमहकलवयापुण्णसठाणसठिआ स्यधकारसठिई

या नक्षत्रकस्य रुद्रपदभागो नापक्षपायायामर्थः, अक्षटद्विचस्थितो निपयमात् १ तथा प्रवृत्ता? विवस्थिता अन्यकारस्य स्थितिः प्रवृत्ता? गीतम् । अथ

यसाचे एवपरिच्छेपविधीप आख्यातइति वदेत् । अथास्याथवस्थितशङ्काभाह । तदा सर्वान्मन्तरमयलक्षणाकाराले अन्यकारकियदा-
यामेन प्रपन्न ? गीतम् । छट्सप्ततियोजनसहस्रादिभीषिष अयस्त्रिशदधिकानि योजनशतानि योजनत्रिजगवैक अवस्थिततापक्षे त्रसृगित्यायास
इवायमपि आध्यः । तेन मन्दरादुत्पन्नपञ्चसहस्रयोजनाम्यधिकानि सन्त्यानि । सूर्यप्रकाशाभायवति क्षेत्रेस्वतन्त्राधकारप्रसङ्गात् फन्दरादी तया
प्रत्यक्षदृग्भात् सूत्रेऽविवक्षिताम्यपि व्याख्यातो विधीयप्रतिपत्तिरिति दर्शित नि॥ अथ पदार्थपर्व्या तापक्षेत्रे त्रसृगिति पशुति । जपाष्टमित्यादि । यथा
मगधम् । भूयः सुवर्णाद्वनमलसमसकम्प्य कारवरति । तत्रादि सुराजन्तस्थिता तापक्षेत्रद्वरिणिति प्रपन्ता । गीतम् कश्चिन्मन्त्रलक्षणापुष्पसरथास

रसाद् दासिभ पणयाले जे। अणसए छच्च वसजाणज। अणरम पारस्केवण। सण भते। पारिस्केवधिसेसेकने
 आहिणतिषएजा गो०। लेणजचूद्दीनरस पारिस्केवे तपरिस्केव दोहिगुणेंता जाय तच्चेत्र तयाण भते।
 अचयारस्केहे केवइअ आमामेण प०? गो०। अठहस्ररिजोअणसद्वसाह तिणिय तेधीसे जे। अणसए

इति वद्रेन् गीतम् । यामन्यूरस्य पयतस्य परिच्छेपः, तयरिसेप द्व।भ्यागुच्छित्याशुभित्रिस्तस्याद्यभिमर्ग द्विपभाण्डे यूपपरितेपविज्ञेयं श्याख्यातइति वद्रेत् । तस्या स्ववाद्यावाहा लयजनमुद्रान्ते त्रियष्टियोजन सङ्ख्याणि इय पञ्चमस्यादि शायोजनगते पटषडशभागान् योजनस्य परिच्छेपेण ।

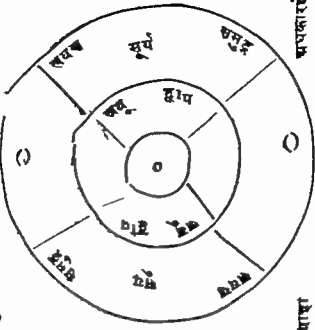
इ अथर्ववेदीयानी परिधि ३१६२८ योजन तपरिधि विंगिबीकरीम यावन् । तिम पूयलापरें आखन् । तियारइ दे जगबन् । अपकारन् कृष कोतलूं ला
बपयें सइ । हे गीतम ! अद्यात्तरि पजार याजल त्रिखसइ तेत्रीस योजन अने एक योजनमो श्रीजात्राग एतलु लापययें । यियारें । हे भगवन् !
सूर्य सयपी बाहिरलूं कोरलूं माहलूं उबसकनी आभगीनें चारकरइ तियार सो सस्यामइ तापकोत्रनी सस्यतिछइ । हे गीतम ! अहमुप कलपुका
पुरपनें सस्याने सस्यतयें तिमज पूबलीपरें आगयु एतलो विशेष जाणयु जेह अपकार सस्यतिनु पूयइ प्रमाण सखनु कष्टुछे तेताप के

पास्य पीद्विविक्तत्वं तथाऽप्यत्र पूर्वोच्यते । मुच्यचित्तत्वाकाश विस्तरभिर्याच्यते इति, अत्र मुच्यकलनुकापुष्पयस्यानसत्स्थिता आन्यकारसत्त्विनि प्रकृष्टाया
 प्रपन्नः मनुष्या मर्दिपि सततत्वादि । एवेव तापघोषकवस्थित्यधिकारीकनोय धाव्य । नियमपर्यन्तमिदं धाव्य । यावत्तस्याः आन्यकारसत्स्थितेः सर्वान्यस्तदि-
 यायाया मन्दपर्यवर्तते पदयोजनसहस्राणि श्रीविष्णुविद्यस्यपि कानि योजनशतानि पठन् दशभागान् याजनस्य परिणयेषु । अत्रोपपत्ति सूत्रकदेवा
 इ । मेवमिति । मन्त्रसूत्रादायवत् । अत्रमूत्र योमेवपरिचयेः यः सूत्रयोर्विद्यतिवदयताविद्येकत्रियद्याजनसहस्रभाग सत परिचये पट्टाभ्यां गुह्यमिच्छा सुवर्ग
 स्यत्तरनपत्तसम्पद्वै तापघोषकसत्त्वानो जयाको भागामाप्तयोत्तरासौ रजनियोजनस्य दशभागसहस्रभागद्वय २ भागत्वात् दशनिर्दिष्टस्य दशमि नोमेष्ट्रिय-
 नाय यस्यपरिचये विद्येय आम्नातमिति वदे प्रगवाम् ? गौतमः स्मयिष्येभ्यः । तथाहि । ८१६५५ यतद्वद्वाभ्यां गुह्यते काठामि विपश्चिह्नस्त्रिह्नादि द्वे
 गते पट्भरव्यादिगद्विप १३१४६ एषां दशभिर्जाने लब्ध पचोक्त भाग । अथकाष्ठकाहाराह । तायेकमित्यादि । तस्याः आन्यकारसत्स्थितेः सुवयाद्या
 वाया पूर्वताऽपरतय परमपिक्तमो सवकमनुश्रुत विपदि योजनसहस्रस्य द्वे २ पञ्चकात्वारिशहस्रिके योजनशते पठन् दशभागान् योजनस्य परिचये
 वेदेति । अत्रोपपत्ति सूत्रकदेवाह । सकमित्यादिभ्यः । अत्रं कर्तुमीपपरिचये ३१६२८ तपरिचये प्रागक्तहेतुनाद्वाभ्यां गुह्यमिच्छा दशभिर्भाजिद्वि-

एतियएज्जा । गोअमा । जेणमद्वरस्स परिक्ख वे तपरिक्खेय दोहिगुणेष्वा दसहि त्वा दसहिं ज्ञाने द्वीरमाणे
 एसण परिक्खे वविसेसेस्स्यहि एतियएज्जा । तीसेण सस्य्याहि रिस्साम्माहा लउन्नणसमदुंतेण सेमहीजोअणसह

रपथनात् पठयोजनसहस्रादि श्रीविष्णु विद्यतिप्रयत्नशतानि पठन् दशभागान् याजनस्य पारमेयवति ॥ स भवत् । परिक्षेपयिष्येयः कुताऽपि य
 परिचय विगुकोकीजे १३२४३ पात्रन याह तदयनानगद्वयौ दशभागद्वयौ तापका ३२४ योजन अने एकगजानमगः १० प्राग कीर्ते एवमा ६ भाग
 प्यावे एह परिचिन्ता निगपकह्यो तीये करह । तेअपकारो सर्वेवाहिलो याहा सवकसगुदू समीपत्र अचठि ६५ अत्रार यासन विसद पचतालीस
 १३२४५ याजन अने एकयोजनमा इअ भागकीजे एवमाह भाग परिचिपवर्द्धे । तेह रेपगकम् । परिचिणो विद्येय सायो कदोहः । रे योतन । रे

भकारसंज्ञातिप्रथमने सयंयाद्यमहले सयंतापक्षेत्रस्थिसिअचकार
स्थितिदिगमानमुपुत्तं १२ रात्रिमानमुपुत्तं १८ यत्रफ लांयपचता
पणु जमुद्वीपे ४५००० लवले ३३३३३।१ सर्वे ३८३३३३।१३

सापक्षेत्रस्थिसिअचकार
अस्य तरयाद्या ६३२४ यो० ६ ज्ञाग अस्य तरयाद्या ८४५५ यो० ज्ञाग
साक्षिरलीयाद्या ६३२४ यो० ६१०भा० याक्षिरलीयाद्या ८४५५ यो० भा०
४।१०१०

मपक्षेत्रस्थिसिअचकार
नुरिति । संमति सूर्योपकारादेतस्वस्थानिग दूरामनादिवर्तनरूप विचारोतर यत्न
दज्ञाग हारमाह । अमुदावेकमित्यादि जमुद्वीपेद्वीप भद्रता सूर्यो लक्षणमनुपुत्तं
उदयोपलक्षित मुहूर्त एवमस्तमनमुहूर्तं सूर्येयकारलोपणापत्वात् दूरेय द्रष्टृ रया
नापक्षेत्रस्थिसिअचकार मूलोच द्रष्टृप्रतीत्यये सया आसक्तं दृश्यते द्रष्टारादि स्वकूपतः

सहृषेष्टसु जवर नाण त ज सुधयार सठिईए पुष्टवणि
अप्रमाण ततावस्त्रिस्तठिईए जेष्टसु जतावस्त्रिस्तसठिईए
पुष्टवस्त्रिस्तसठिईए जेष्टसु जतावस्त्रिस्तसठिईए जेष्टसु १ जमुद्वीपेण
भते ! दीवे सूरिस्था उगममनमुहूर्तसि मूलोच दूरेष्टदीस
ति मसू तिअमुहूर्तसि मूलोच दूरेममलेदीसति अत्यमणमु

मदन्त यदा । सूर्यः सययाद्य मबदश मुपसकम्यचारंरति । तदा किसस्थिता
सापक्षेत्रस्थितिः प्रकृता ? गीतम । अथमुसकलंमुकापुप्यसत्यानसाख्यनाम
कृता ? तदेय सर्वे मतस्य नवरनामात्य । यत् अन्यकारसंस्थितेः पूर्ववाप्यत
जमुद्वीपनामा । ईमगवन् । द्वीपने किं सय सयमुहूर्तमह विपक्ष जगतो न
प्याह मुहूर्त नैधिये अस्तमनमुहूर्तं नह यिदे सूर्यकाले सभा सरीया अक्षपणे
दे । ई गीतम । तिमजसरिया अक्षपणेले सभमत्तलपक्षी ००० योगन सयसाक्ष

रियता प्रपन्ना । तदवार्थतरनवमगततापद्ये असुरिषितिसरकनेसुसर्बनवरिबतानवविबतथाहादिक नैषध । मवरनिव नामात्वविद्येयः पदपकारस-
 रियतेः पूषमर्षीम्यत्तारमदमगततापद्ये असुरिषियतिप्रकारे वसिष्ठ १३२४३ ६ इत्याद्यक्य प्रभाष तापपद्ये असुरियतेः प्रगाण नैतव्य । द्वीपपरिपिदशभाग-
 गाभभागद्वयप्रभाषस्यात् यतापद्ये असुरिषितेः पूषवसिष्ठ १० व रूप प्रगाण तदव्यकारसुरिषिते नैतव्य द्वीपपरिपिदशभागसुरिषितेः प्रगाणस्य
 प्रपायस्यान् पदस्य तापद्ये प्रसाधयत् तनवसाधन्यायः, तत्र मर १० सोपधाकाय हेतुरिति एवं मर्षीम्यत्तारमदली उम्यत्तारमदली उम्यत्तारमदली उम्यत्तारमदली
 रिषि सं ६४-६ ६ इत्याद्यक्य दशमपद्ये असुरिषिते वीय । यस्य तत्रैवविक्रमेऽव्यकारसुरिषितः १३२४ ६ इत्याद्यक्य प्रसाधन मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन
 मर १० तापद्ये असुरिषिते यदि तन्मरकसपरिषी १३२४ ६ इत्याद्यक्य प्रसाधन मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन
 द्वाद्वागमृदुम प्रभाषीऽतो द्वाद्वागमृदुम तापद्ये असुरिषिते वीय । यस्य तत्रैवविक्रमेऽव्यकारसुरिषितः १३२४ ६ इत्याद्यक्य प्रसाधन मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन
 राशिद्वि पादपरिषीतिनव्यकारसुरिषिते वीय । यस्य तत्रैवविक्रमेऽव्यकारसुरिषितः १३२४ ६ इत्याद्यक्य प्रसाधन मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन

जैश्वणस्य तिभागस्य स्यायामेव प० ? जयाण जते ! सुरिष सप्तधादिर मरुत उत्रसकमिन्ना वारश्चरई
 तयायकिसिष्ठिस्था तावस्के समष्टिई प० ? गो० ! उह्नीमृदकलशस्याप्यक्तसहाणसिष्ठिस्था प० ? तस्येव

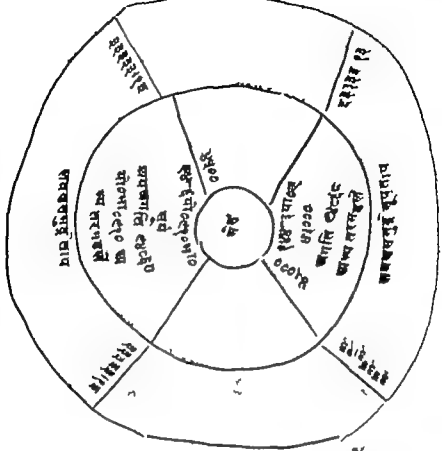
सज्जनबन् ? परिसवविश्रयः सुतआदस्यात इतिप्रदेव । नीतन । योजम्बूहीपस्य परिदेवः तपरिषप द्वाभ्यानुबधित्वा पावतदेव, तदा भदना अन्य
 काः १३३ विसादराबलेन प्रपन्नः । नीतन । अहमसतिर्वीर्यजन सज्ज्यासि श्रीविश्वव्यक्तिशान्तियोजनगानानि योजनस्य विभागस्य आयानेन प्रपन्नः
 जतो सस्थितम् प्रगाण पावतः । खर्ने स्रष्ट तापद्येनो सस्थितम् पूषस्य प्रगाण मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन मर १० इत्याद्यक्य प्रसाधन
 प्रगाणा इ मययम् ! द्वीपने विद्ये सूर्य वस्य मुहूर्तने विषय मुहूर्तने विषय मुहूर्तने विषय मुहूर्तने विषय मुहूर्तने विषय मुहूर्तने विषय मुहूर्तने विषय
 खर्ने दूरेवेनो दीवदले अस्तमन मुहूर्तनद विषय सूर्य आचमनो वेसवि दूरे वेगलोवे नूले नीचो दीवद जह ॥ वे नीचन ! विमज पावतु दीवदवे

ले वासर्वादिग्रह इत्यामा पेशया दूरेष विप्रकटयेद्ये ग्रह प्रतीत्येवेषा सुर्वो दृश्येते ब्रह्मादि सध्यान्ते उदयास्तमयनदशभापेक्षया आसन्न रवि पश्यति
 योजनगतादृगेनैव तदातस्य व्यतिरिक्तत्वात् सन्त्यते पुनरुदयास्तमयनप्रतीत्यपक्षया व्यतिरिक्तमिति । अत्र सप्तमश्लाघामश्लोवसेयः अत्र भागयाभाह । तदे
 वयद्भवताऽनन्तरमेव प्रसविचयीकृत तत्तयेवेत्यर्थः । यावद्दृश्येते हति । अथ च भट्टश्रीलायभागाप्रतीति नां ज्ञानदृशां प्रतीत्या सह विसर्गदित्यति सवा
 दाय पुनर्गोचरः पठति । जयुद्धीवेचमित्यादि । जयुद्धीये भदन्तः द्वीये मुद्रमनमूर्तेष सध्यात्तिक मुद्रतेष आस्तमयनमुद्रतेष अत्र च शशवाजश्रवा
 सुर्वो नमन्त्रोक्तकालेषु समौ वसन्तेन अत्रापि काकुपाठात्प्रसावगतिः । भयवागाहः तदेव यद्भवतासाप्रति पट । यावदुदित्येनेति । सवशोद्गमनमुद्रतादिषु
 समी समध्यवधानायुधत्वेन समस्तक्षयेषया ऽहो योचनशतामीति कृत्वा नहि सतां ज्ञानप्रतीतिचपमपक्षया भवति भगवदुक्तमेवामुवदन्त्र विप्रतिपत्ति
 वीच प्रमुमाह । जडकनित्यादि । प्रसूत्ररपुष्ट । उत्तरसूत्रे गौतम । संख्यायाः भूयनश्चलगततजसः प्रतिपातेन दूरतरत्वादुद्गमनदेशस्य तदप्रसरणे-
 नेत्यर्थः उद्गममुद्रतेषूरेचमूलव दृश्यते लेख्या प्रतिपातोहि सुकृद्दृश्यत्वे न स्वभावेन दूरस्यापि सुपण्यासकप्रतीतिजनयति । एवगस्तमयनमुद्रतेषु व्या
 न्तेषु द्वयोः समगमकत्वात् सध्यात्तिकमूर्तेषु लेख्यायाश्च भिदापेगप्रसप्तमेन सर्वत्रकोजस प्रतापेनेत्यर्थः । मूलेषु दूरेषु दृश्येते सध्यान्ते स्मासकोपि सुर्वे-

स्रुतेण । हता गो० । तचेय जाव उच्चमेण । जङ्गण जत । जयुद्धीय २ स्रीआ उगममणमुक्तससिश्च
 मस्रुतिश्चमुहुत्तसिश्च अत्यमणमुक्तससिश्च सस्रुत्यसमाउच्चतेण कम्हण मन ! जयुद्धीवे सूरिश्च उगम

मूल च दृश्यते सध्यान्ते मूर्ते मले च दूरे च दृश्येते, अस्तमन मूर्ते दूरे च मूर्ते च दृश्यन्त, इमं गीतम् । तदेव पायदु श्येते ॥ सध्याद्द्वीपे भदन्तः ।
 सर्वभामा चरीया ऊपपव च । तस्यामाटे हे जगन्मन ! जयुद्धीपमाया द्वीपमेधिये सुय उदय मुद्रत न च यिय च दूरेयगलोखे छने
 मुलेदीसखे यावत् अस्तमन मूर्तेम च विष च गेलोखे अने मुलेदीसेख च । हे गौतम ! सस्यापुण मज्जमा तांमे प्रति पातेकरी वेगलामाटे अत्य
 तं जमाटेने विर्य उदय मुद्रत वेगलोखे सोपचि दूकडो दीसख लेख्यातेजने आकार च तापकरीने सध्याग् च मुद्रत न च यिये दूकलोखे अने वेगलादी

ममत्वादिता पोन्नमहरीः ममपित्रै च वरित
 मृदुनासासमयोः नूये पश्यति आसक्तं पुनमन्यते
 विमरुटु सतनपि नमतिपठते नप्यातिबभूवत इति
 नप्यापय्याऽन्नादिभोगो नगलस्य दिवदस्य नाम
 प्योतः मयस्य मुहुन स्याति समप्यातिः सभावी
 मुहुत य वि नप्यातिबो नप्याबभूव इत्ययः सचरु
 क्तचसिदुरेश्च मलेश्चदीयति । हुतो
 गो० तत्तैव जाय दीसति ॥ असुदी
 सेण जंतु दीवे सुरिआ उगमममु
 क्ततंचिश्च ममृतिश्चमृत्तसिश्च
 सुत्यमणमुक्तासश्च ससृत्यसमाउ
 मगापंचापेक्षे नत्वितेनैतच्च । यनापेक्षसुत्वि
 तेः पूवबचितमगाव तदन्धकारसुत्विनेतस्य ॥
 चम्बूद्रावे भदत्त । सुयो उग्रमन भूते दूरे च
 स्यातिचक ऊषपव उग्र ॥ इवे सुये दूरासकादि
 दयनाभोभ प्रतिपति द्वाकहरे यिद्रो हे भगवन् ।
 चंबूदीपने विवे सुये उदय मुहुन न विवे मज्जान
 मुहुत ने विवे कफमन मुहुत ने विपश्च सर्वकालश्च

प्रदुमह । तर्भते ? किपुठ इत्यादि । अथयावत्पदस्यश्रेय अपुठ गच्छन्ति गोअमा । पुठगच्छन्ति गोअमा ? किठगाठगच्छन्ति अपथो-
नाठ गच्छन्ति । गोअमा । ठगाठं गच्छन्ति कोअथोनाठं गच्छन्ति तभते ? किअथतरोगाठं गच्छति । परपरोगाठगच्छति । गोअमा । अथतरोगाठगच्छन्ति ।
वोपरपरोगाठगच्छन्ति तन्नते ? किअथुगच्छति । भायरंगगच्छति । अथेगच्छन्ति गोअमा । सन्तपिगच्छति तिरिअपि-
गच्छन्ति अथेविगच्छन्ति । तन्नते ? किआहगच्छति मथेगच्छति । गोअमा । आहपिगच्छन्ति मथेविगच्छति पन्तवसाथेयिगच्छन्ति तभ
त ? किमपिसयगच्छति अविस्वयगच्छति गोअमा । मविस्वयगच्छति कोअविस्वयगच्छति तभते ? किआथुपुवि गच्छन्ति आथुपुवि गच्छन्ति । गोअमा । आ
थुपुवि गच्छन्ति कोअथुपुवि गच्छन्ति तन्नते ? किएगविस्विगच्छन्ति गोअमा । निपमागुहिसिगच्छन्ति । अथव्याख्या । तन्नवत्त ? क्षेत्र किस्पृष्ट मय
विन्धेन सहस्पृष्टमागत पशुता उतिक मति ततापृष्ट । अथपृष्ठकस्यायमाशय । मयमानदिदथ किचित्पापृष्टमतिक्रम्यते यथाऽपथरकक्षेत्र किचि
स्वात्पृष्ट यथा देहलोचनगतोऽत्र कः प्रकार इति । भगवानाह ? गौतम । स्पृष्ट गगानः माऽपृष्टं अथ सूययियेन सहस्पृष्टम सूययिस्वायगाहचैत्राहदि
रपि समभवति । रंघुमाया अयगाहनातोऽपि कविपयत्वात् । ततः प्रकथयति । तन्नवत्तस्पृष्ट क्षेत्रे अथगाढ मूयपिन्धेन/मयापृष्ट आधितितित्ययः स
तानवगाढ नेताऽनामपीकृतमसपिपिननिःशः । भगवानाह ? गौतम । अथगाहक्षेत्रे गगानोऽनयगाढ आश्रितस्मैथत्यजमयोगान् । अथ यद्गदत ?

हीवण नते। दीव सूरिस्था कितीअ खेस गच्छति पदुपणस्यसगच्छति अणगयसेन गच्छति गो०!
पोतीयसेत गच्छति पदुप्या खेस गच्छति पोश्याणगयसेत गच्छति । त नते! किपठगच्छति जात्र

७. मगमपूर्ते वा गप्यान्ति मगुद्धतयाऽऽसेगीतम? क्षेत्र्याप्रतिपानेन, उद्गममगुद्धेन दूरेऽमूलन वृश्य ते ॥ साध्याभिनायेन सप्यान्तेमगुद्धेन मलेगदूरेय

કોપ્રત્યેકમા શુદ્ધયતેન દૂરપયોતિ જન્યતિ । યજ્ઞમેવાસક્ત્યેન વીતશેષ્યાકલ્પ વિભવ્યિષમ્મોદયોમાવાદુરત્વેન સમ્પ્રસેશ્યાકલ્પ વિતજ્જાનિયી
 યાદ્યવ વાપ્ત્યાઃ । ઇદમનાસતમયનાદીનિષ ક્ષયોતિષ્ઠાકાં નતિપ્રજ્ઞતતયા જાયતે શતિ, તેનાં ગણનપ્રભાદેવાશ્વ દુરનાદ । અબુદીવશ્વનિત્યાદિ । અબુ
 દ્યોવે પ્રવલ્લ ? દ્યોવે સૂર્યોક્તિમતોત નતિવિષયીકૃત સોમ ગચ્છતઃ અતિક્રામત સતપ્રસુરપક્ષ ધર્તમાન નતિવિષયોક્તિપ્રમાણ સત અનાગત નતિવિષયો
 કરિવ્યમાણ યતેન રહસ્ય યદાકાશ્ચર્ય સૂચકતેજઃપ્રાપ્તોતિ । તત્કેન્દ્રનુચ્યતે સેનાસ્થાતોતાદિ અવદારવિષયલ્લ જોપપચતે છાનાવિનિષનસ્થાવિતિ
 પ્રાંજાનિરક્ષા જનવાનાદ ? ગીતમ । નોજદ્વસ્યનિયેપાયસ્વાકાતોત છે જ ગચ્છતઃ અતીતક્રિયાવિષયીકૃતે વતમાનક્રિયાયા સ્વાસપન્નાત્ પ્રત્યુરપક્ષ ગચ્છ
 ત । વત્ત માનક્રિયાવિષયે વત્ત માનક્રિયાયાઃ સમ્પન્નાત્ નોજનાયત અનાયતક્રિયાવિષયેયિ તદ્વસમ્પન્નાત્ અજપ્રસ્તાવાદુતિવિષય જોત્ર કોટુકસ્થાવિતિ

નમુજ્જાત્તચિ દૂરેશ્ચ મુલેશ્ચ દીસતિ જાવ અત્યમનમુજ્જાત્તસિ દુરેશ્ચ મુલેશ્ચ દીસતિ ગોઃ । હેસાપન્નિધાણ
 ડગમનમુજ્જાત્તસિ દૂરેશ્ચ મુલેશ્ચ દીસતિ, હેસાદિતાલેશ્ચ મસ્ય તિભમુહુસ ચિ મુલેશ્ચ દૂરેશ્ચ દીસતિ હેસા
 પન્નિધાણ અત્યમનમુહુસ ચિ દૂરેશ્ચ મુલેશ્ચ દીસતિ । એવ સ્વલુ ગોઃ । તલ્લેવ જાવ દીસતિ ॥ ૧૦ ॥ જમ્

દ્યોવે સૂર્યો ડગમનમુહુર્તે વા સપ્ત્યાન્નિકમુહુર્તે વા અસતમનમુહુર્તે વા સવજ્જતો તજ્જાતેન, જત્તતદેવયાવુજ્જત્વેન યદિ પ્રવલ્લ । અસ્વ દ્યોવે ૨ સૂર્યો
 નમનમુહુર્તે વાનવજ્જમનાઃ વસન્તમ, અસ્માન્ પ્રવલ્લ । અમ્બુદ્યોવે ૨ ડગમનમુહુર્તે દૂરે જ મુલે જ દૃશ્યેતે, વાવદસનમનુહુર્તે જ દૂરેષમુલે જ દૃશ્યેતે ।
 નરહે સેસ્થાને પ્રતિ પાતેમદ તેજઃ કરીમદ અસતમનમુહુર્ત મે વિષદ્ બેગલોજ । યચિ દુઃકહોવીસેહે જ્ઞચિરીતે મિવે । જે ગીતમ । તિમજ પાવત્
 રીજજ્જ । રવેષ્પારોષેય છતોતાદિ પ્રશ્ન દુરકરહી । અમ્બુદ્યોપનામા દીપને જિવે નૂર્યે સ્પુષ્પતીત પૂજ્જ શુભ્યુ તેજેન્ને જારહે, જિ જતે માનકેજ્જ જા
 રહ નવિકરદ ટદ્ જિ અનાગતજેજ્જ જારહે નતિકરેજ્જ । જે ગીતમ । અવિત જેન્ને જાતાન ખી જતમાન જેન્ને જારહે નતિકરે જિ અનાગત જેન્ને

पञ्च मयुतः। एतन्मगानुपूर्वाऽऽकनेषोऽऽभासकनित्यर्थः। दृष्टे द्वितीयास्तोयायै गीतम् । आत्मुष्योभ्यस्तथा । प्रागुक्तमेव दिक्प्रस-
 व्यक्त्याऽप्याह । तद्वत्पदस्य किमेकविधिर्यकदिगनियमकश्च न गच्छतः। यावत्सप्तविंशतिविषयक गीतम् । नियमात् पद्विंशति तत्रपुंविपुंसिपगुदिसु नृदितः।
 समस्तुटमेव गगन् दृश्यते। कर्णोपोदिग्ममनसु यथापपद्यते तथा प्रागुच्यते । समत्येतद्विषयेति शेषोऽत्रभासमादिसूत्रात्प्याह । शेषोभासविषयत्वादि । ए-
 वमिति भवत्सूत्रप्रकारश्च अत्रभासयतर्ह्यदुद्योतयतः यथाऽस्तुरन्तरमेव दृश्यते । तत्रवत्प्रकारोभोयसुर्येति । तद्वत्पदस्य ? कोत्र स्पृष्टसूत्रेण साध्यां अ-
 द्वासाधयतः सताऽस्पृष्ट । जगज्जानाह ? इयम् सारस्यं दीयादिगच्छरत्नव्याकां प्रभाया गदादिरयश्चपूवकमेववादि। सकलदर्शनात् एवं स्पृष्टपदयोऽप्या-
 ध्याहारपदानि षडुर्षोपांगताष्टाविंशतितमपदै आहारपदविषयकानि पदानि दृष्टावितेतव्यानि । तद्यथा । पुष्पाहत्वादि । प्रथमतः स्पृष्टविषय-
 मूत्र तताऽवगाहसूत्रं ततोऽबुवादरसूत्रं ततज्ज्वाधोपाः प्रपुलितमूत्रं नतलाह इति उपलब्धमेतत् आदिमध्यावसायमूत्रं ततोविषयमूत्रं तदमस्वरसानुपू-
 र्धमूत्रं ततो यावत्तमियमात् पद्विंशतिसूत्रं । अत्र यथासम्भवविषयसूत्राख्यपसवकादृष्टं पानि, अत्रकीर्णोविदिगभाषणमूत्रकृत स्वयमेवयवस्यमिति ।

नने । दीवे सूरश्याग कितोतस्वसं कियारयाकज्जह पनुप्पस अगागए । गा० ! पाताएस्वेसं । कराराश्याकज्जह

त म् रूपञ्च सञ्च गच्छत अमाननकञ्च गच्छतः गीतम् । मातासकेश्च गच्छतः, प्रत्युत्पन्न सञ्च गच्छतः, भाषणागत सञ्च गच्छतः, तत् जदत्त ।
 किं इवम् सञ्च गच्छतः । यावत् नियमात् पद्विंशति एव सवज्जासयतः, तत् भवत् । किं स्पृष्टमवभासयतः । एवमाह रपदाभिच नैतव्यामि, रपु

श्यागद्वानन्तरानुधादादिविषयानुपूर्वचिं न यावत् पद्विंशतिनियमात्, एवमुच्योतयतः तापमतः प्रभासयतः, अस्मद्भोवे भवत् । धोवे सूर्यो वि-
 गत इत्यने विषयः, हे गीतम् । अतीत रुन्ने उच्योतकरया रूप क्रिया गयी यत्त माग सञ्च खड अमानत क्षेत्रन विवे नयी । सेह हे भगवन् । रपु करसी

करंटाइ के अख फरसी करकड । हे गीतम् । करसी करकडें पचि अण करसी नयी यावत् नियमे खदिजि फरकड (इवे ऊढं अण श्रीठर केत्रे प्रकाशयो-
 जन सप्या द्वार पडें के) । अद्भुदीपभाभा हे भगवन् । द्वीपस्यं यिवे मूय केतसूत्रेन अवोदय । अह केतसूत्रेण केतसूत्रे श्रीठा चेत्र तपइखड । गीतम् ।

अथमाहुं धर्म्ययथानेना अयोक्तुं भुतपरधरावमाहुं व्यवधानेनास्योक्तुं । भगवन्माह ? गीतम् । अतस्तरावगाहं नपुनःपरपरायगाहं किमु न भवति
 यमिन्द्राकाग्रयेहे यो न दहन्नाययया उच्ययथा जना उच्यगाहः न भवदहसावयवसमवायाशयः गच्छति नपुनरेपरभवत्साधयया उच्यगाहः तस्य ध्यायितृत्वेन
 परंपरायगाहत्वात् तथा स भगवन्मम वि स्यादित्याह । ननु दहन्त ? अयुगयुतः धावरया गीतम् । अथ यथा स्यात्स्यस्तरमदहन्ते वा यथाया जादरमपि
 यथाया दहन्ते वापेक्षया तम युज्ज्वालो ज्ञानकारेण गमनं सम्भातुं यमनश्च कृद्वाचस्तिथयर्गा इत्येति कस्मादिति प्रश्नमिति । ननु दहन्त यो अमुं दहन्
 यन्ति ये वा गच्छन्तः यो न । अहन्तमपि तिस्रस्य यथापि स्याज्जोधास्तिथयर्गा इत्येति भागरूपश्चमुद्विग्नश्चिन्तितो जागमसाधोराध्यायेषया इदं च । अथ या
 त्राश्च नियमा अद्विचिन्तितः परमपुत्रमद्विवाचाः स्यात् । इदं च व्याख्या न दह पनापमर्गा धावरभापापराष्टादिशानि साह्यपरदगताध्यायस्तिथयर्गियय
 यद्विचिन्तितमश्रव्यस्यानुसारश्च स्तमिति वाच्य । गमनञ्च क्रिया सा च अनुसामयिक्त्वा नृचिकान्निकलभाया स्यादित्यादिर ध्यायिः सा तद्वन्
 दहन् ? किमादौ गच्छतः किमप्ये उत यद्वद्वानेका भगवन्माह ? गीतम् । अद्विमुद्रुन प्रभावस्य न दहन्त सज्जनस्य धावरपि सध्यं हि पर्ययमानेपि वा ग
 छन्तः नृत्तप्रकारश्चेत् न दहन्त कालमसाधनात् । अथ तद्वदहन्त ? सविषय स्यादिति चेन्न गच्छतः उत स्य विषयवा स्यान्मुक्तिनित्ययः । गीतम् । स
 विषय इपुंदावगाहनिरन्तरावगाहस्य रूप गच्छन्तः न सविषय अथपुंदावगाहपरपरावगाहो जाको गमनापोदत्वात् तद्वदहन् ? आनपुत्र्य क्रमश्च यथा

नियमाद्विनि, एव तमासेत । स मतः । अपुंठ तच्चासात एव स्याहारपय इ न भवद् इ पुंठागाढागतार
 शुणमहं आह विनयाणपस्वीय आध निश्चयमाकुर्विसि । एव उज्जोर्वेति तत्रेति पञ्चासेति ११ अश्वहीध्रेण

इत्येते, नश्य मतिपानेन प्रजननपुद्गे पूरेषु मूत्रदशयेते, एव सन्तु गीतम् । तदेव यामधुश्येते ॥ अम्बुदूराये भवन्ता द्वीपेषु यो जिततीतसेन पश्य
 पद नरे प्राज्ञ आदिपथ्य मस विषय मस आहू पूर्वी यावन् निरे अद्विधि अर्येणमत्र इम उद्यात करद्दी तये अर प्रभासे छद् । सुपने दिवे किन्ना
 दार कश्य कर न अद्वीपीयता वा रे प्रगमन् । द्वीपने विरे मूयमद म्यु ज्वीत जेवने विच क्रिया उद्यात करवाकूप जे जे वतमान जेवने विरे जे जना

म्याप । सद्यागाद्यासाऽभ्यागाद्या क्रिया एवमगन्तरावगाढपरपरवर्तनगतसूत्र । साक भस्ते ? अथूनिज्जार दाराराकिज्जइ गाअगा । अणुविधायरविमिति ।
 साक्रिया । अयज्जसमरिकाकिमयुवो भारावा क्रियते गीतस । अणुरपि सवाभ्यन्तरभरकलले श्रायज्जानमापेराया । यादरापि सययाप्तमणलप श्रायभा ।
 सगापेराया क्कआपसिरेग्गु श्रविजावना सूधलदमस्तरमेव करिण्या । साक भस्ते ? किछाअ कज्जइ भस्तेकिज्जइ पज्जयमाकद्विज्जइ गाअसा । अअइ
 पि किज्जइ सन्नविज्जिज्जइ पज्जयसाकद्विज्जइ । गरुभसूत्रइनाऽत्रापिभासभा । अयविपयमूत्रमालपुयीमूत्र पव्विक्कसूत्रप षे यमिति । अथ यथोवश-
 द्वारमाइ । अयदीयेव सित्यादि । प्रससूत्रे अयत्त उतरदूत्रे गीतस । अयमेकपात्रमशत सापपतः स्वविभागस्योपरि योजनशतप्रमोखस्य सापदोत्रस्य
 ज्ञावात अष्टादशयोत्रमात्यघस्तापयतः कय यथोप्यामष्टासु योजनशतैश्चपागतेषु मूलस तस्मात् योजनसहस्र अथाद्यानासु स्नाद्य यावसापगात् सस
 तस्य रिमद्योत्तनसहस्राणि इत्यादि प्रमाक स त्रै त्रियक्ष्णापयतः शतस्र भवोत्कृष्टस्त्रिभक्तः स्पशपिचया योष्य । तिरर्गु क्कयनेन पूयपधिमयोरेये

अणसय उहु तवयति अठारसजोअणसयोह अष्टेनवयति सीधालीसजोअणसहस्साइ दे।अस्य तेवठेजोअ
 णसए एगथीसञ्च सठिजाए जोअणसस तिरिअ तवयनि । ३ अथेतेण जने । माणसुत्तरस पधयस्स जंचदि
 मसूरिअणगहगणणस्क नताराकवा तेण भते । देवा कि उहु । ववयणा कप्योववयणा त्रिमाणोत्रयणा गा चारो

तेयक्क । गीतस । एकपात्रमशत अय्येतापयतः अष्टादशपात्रमशतानि अथः साधयतः, सप्तयत्थारिगथोत्रमसहस्रं चि दृषत्रिपट्टियोजनयत य
 कविगति चयट्टिजागाग पागनस्य त्रियक्ष्णापयतः, अस्तभक्तान् । मामुपात्तरस्य पयतस्य ये अष्टसयचष्टणकमक्षत्रताराकपा ते भवन्तः देवाः किमञ्चा

विमानादिक गह दिये अपता छे क देवशाक ने विप अपता अइ के स्वातियोभा यिमानने बिचे अपमाकइ चार ते मणमे जमपु तेइमे अाअयी
 छइ के प्यार रहित त्थिर रइयाअइ के गतिने विप रवि आसत्तअइ गति आअयीअइ । हे गीतस । मादि सामुपात्तर पयतने मनुप्येतेत्र ते विपए

पृथग्द्व्योतयतीभवं प्रकाशयन् यथास्मृतेष्वनुरूपेण तापयतोऽपनीतमीत सुदृशः यथासूक्ष्म विपीलिकादिदृश्यते तथा कठतः प्रमासयतोऽतिताप
 यागाद्विनाशोऽपनीतमीन सुदृशः यथासूक्ष्मतर दृश्यतः । उक्तमेवार्थं शिष्यहितायकारातरप्रशयितुं दृश्यं द्वावभावाः । जम्बूद्वीवेष्विति । अमू
 द्वीपे भवतः ? द्वाप द्वयाभूयः । कियतीतेषु जम्बूद्वीवेष्वनुरूपेण क्रियाऽवभाषणादिका क्रिया कर्मेकतरिप्रयोगेय तेनप्रथतीत्यर्थः । प्रत्युत्पन्नेऽपगतोवा
 न्नवभावाः ? गीतम् । नोऽतीतेषु त्रिविधाक्रियतः प्रत्युत्पन्ने क्रियते भाषणागते व्याख्यायाम्यतः । सा क्रिया भगवन् ? किमप्यु क्रियते गीतम् । स्पृ
 शानेनभावपजन स्पृष्ट भावकप्रत्ययविधानात् सद्योभाषणाभूषणरूपेणैव । सूयतेकसा खेदस्यरप्युने उक्तप्रसन्नमुद्योतन तापन प्रभासमवेत्या
 दिकाक्रियास्यादिति । अथवा स्पृष्टात्परशनादिति यच्चभोपरशनाव्याख्यं य नञ्अप्यु क्रियते । अत्रपावकपदान् आहारपदा निपाद्यादि तत्रैयसूत्र
 पठति । नच प्रप्ते ? किनुगाडा अयोगाडा गीतम् । दुगाडा आद्ययोगाडा अद्यायि आद्येनप्रत्ययविधानाद्वर्गमहमवगाहम केचि तेन पद्वशाभाभव

पदुप्ययोकञ्जइ प्योसुणागए । सा जत। कि पुठाककञ्जइ सुपुठाककञ्जइ । गो । पुठाककञ्जइ गोसुपुठा जात्र
 णियमाळद्विसि १२ जम्बूद्वीवेषु मते। द्वीवे सुरीया केचइसुखम उहु सययति अहेतितिरिञ्जत्र । गो० एगजो

न नीमवेधे क्रिया करोतिभवति प्रत्युत्पन्ने अभागतोवा, भी० । नातीनेकनेक्रियाकरोति प्रत्युत्पन्न करोति भोक्तागत सामदत्ताः कि स्पृष्टकरोति
 अपस्पृष्टकरोति । नीतम् । स्पृष्टकरोतिभी अभापुष्ट । वाचकियमान रटविधि, जम्बूद्वीपे भवन् । द्वीपे द्वीपे कि तत्रे च अर्थं तापयतः अप

एवमा वाचन जम्बू द्वेन पोताना विभाग अर्गतिप ठे मूय विभाग वकी हेठे आउस योवते सा मू लठे अने तिवावा एक इमार योजन अया
 दान ठे, निदी पछि प्रमाण करे ठा १८०० अडार से यावन हेठे तपइ ठे उडतालीय इजार यावन विमइ अमहि यावन अने एकबीन एकमहि
 या प्राग यावनना एतम् भीष्टु तपइइइ (पवे समुय कथवर्त्ति व्यातिक कडपनु द्वारकइ कड) । वे भगवन् ! जाम्बूयोत्तर पवनने एनसे अहो द्वीप
 गादि समुय रुचने विपइ ने बंभूना मूय यडनअत्र तापअप व्यातिपीड । तेइ वे भगवन् ! ते देवता स्यु भोचमादि देवलोक उडर पैनेयन अनुभार

कृपादि तापघेनादि कुत्रभोक्तव्यदीपगत नेहवर्तितोच्छ्रममिति तापघेनविशेषोक्तव्यम्भूयोयामेय । ननुनक्षत्रादीना यथासम्भव विशेषणाना नियोज्यस्यात् ।
 अत्रेनात् साधारण्येनविशेषयकाह । साहस्रिकाभिलेखयत्तसहस्रसंख्याकाभिः विभुविं कामि यिकुविं कामि यिकुविं तन्नाकारपथारिणीभि मास्त्राभि राभियोगिककम
 कारिणीभिः नाद्यागलवाद्यादिकर्मप्रवणत्वात् ननु तृतीयपथदूपादिः पर्यङ्गिदेयसमूहरूपाभिः कर्तुंभूनाभिः यदुपयम नात्र नाद्यादिगणपेक्षया न
 इतादृकारेणारुतामश्रुताक्रितानि माद्योगीतेवावित्तम वादित्रवादमरूपे त्रिविधेपिसगीते इत्यर्थः सत्रोतलसालरूपयुष्टितानि । शीघ्रप्राग्वत् । तथ।स्य
 भावतो गतिरतिरिक्तैर्बांशपयद्वलगतै र्देवैर्वेगेन षष्ठ्यमु विमानेपूतकृष्टायः सिद्धगादा नुच्यते यौच योक्तकलकलकलौ क्रियते तत्रबोलीगामसुखेडल
 दत्त्वा नहताशयेन पूतकरक कलकलद्वयान्नाकाशदसमूह सत्रवेण नहता २ समद्वरजभूतमिय कूर्वाणा नेकमिति यागः क्वियिशिष्टमित्याह । अत्रुसतो
 वनिमलज धूमदमयस्यात् रजसुलत्वाच्च पर्येतराजपवतद्व प्रदक्षिणावतमण्डलचारमिति प्रकर्षेण सवास दिशुविदिपुत्र परित्तसत्ताचम्प्रादीनादक्षि
 षयवनेरुन्न ।ति यस्मिन्नावतने सवत्तलपरित्तमकरूपे समदक्षिणः आयतो येषां सवत्तलानां तानि तथा तप यथाचारोभयति तथाक्षिवायिशेषेण तंग
 प्रदक्षिणावर्तमवत्तलचार यथास्यात्तथा नरूपपरिवर्तनेइमि योक्त । अयमयः । चम्प्रादयः सर्वेपि समयसेत्यति नो नेह परितः प्रदक्षिणावत्स मण्डल
 चारेण त्वमतीति । अथपञ्चवत्तमद्वारनाह । तेनिरुमित्यादि । तेषां भवन्त ? ज्यातिप्रदेवानां यथा इन्द्रदयागते तदा तेदेया इन्द्राभीन्द्रधिरवकास्ते

गह्वरद्वया गहनमावयगा उहोमहकलद्वया पुष्कसठासठाह आश्रुगसाहाम्मपुह तावस्वन्नाह सयसाह
 सिम आहि वेउंश्रुआहि बाहिगाहं परिमाह महयाहयणहृगीषुयाहंश्रुतनीतलन।लतद्विअधणमहगपठ

य च ७ धूमाः यावत् शक्रपाः, तेदेवानोक्त्यैपपञ्चका नोक्तरीपपञ्चका पिसामापपञ्चकाः चाराययसकाः नोचाराभ्यक्तिकाः गतिरतिना गति
 रथा एइवी अर्जक सहस्रगते योजनं प्रमाणं तापकृत्र करीनह अमक मण्डलगने देयतानी दीक्षांय बाहिगलो आभियोग कमकर देवसानो पर्ये-
 दाह करी महता मू ग आहत पञ्चाद्या एइयां माटीर गाधवादित्र धाजो तात्री वीका हाथना सालोटा वालश्रुटित घन मेघनी परप यात्रप ए

कृपादि तापतेषां च कुत्रं लोचबुद्धीपगत मेरुं परितोऽप्यगति तापतेष्वविशेषवचनसूर्योक्तमेव । ननु महाश्रीदीपो यथासम्भव विशेषणानां निमित्तस्तथात् ।
 अथेतां साधारण्येन विशेष्यमाह । साहसिकाभिरनेकशतसहस्रसख्याकाभिः विबुधि काभि विबुधि तन्नासाकूपथारिणीभि आह्वयानि राभियोगिककम
 कारिणीति भाषागणवाद्यनिकर्तप्रवणत्वात् ननु तृतीयपदद्वयाभिः पर्येद्वैद्यसमूहप्राभिः कर्तृमनाभिः बहुवचन चात्र नाद्यादिगणपेक्षया स-
 इताप्रकारिबाह्यताप्रश्लाकितानि नाद्येणीतेवावित्त च वाविश्रवावमरूपे त्रिविधेपिसयीते इत्ययः तत्रोत्तललानरूपयुटितानि । अथप्रागवत । तथास्य-
 नावतो गतिरितिकैकोऽप्यवदन्तगते देवेवेगेन गच्छन्तु विमानेपूतकट्टायाः सिद्धमादा मुष्यते यीच धोलकलकलकली क्रियते तत्रवीलीनामनुसुहस्त
 दत्त्वा सहताशयेन कृतकरव कलकलवज्राकलशदधुष्ट स्तब्धेव सहता २ समद्वरवभूतमित्त कुबोवा मेरुमिति यागा कियिगिट्टिमित्याह । अष्टमती
 दनिमखल दूमदमयत्वात् रत्नबहुलात्वाच्च पवतराकपवतद्र प्रदक्षिणावत्तमहलचारमिति प्रकर्षेण सर्वान दिनुयिदिपुत्र परिछनताचन्द्रादीनादधि
 वयवमेरुज गति पस्मिन्नावर्तने भवतलपरिच्यमकरूपे समवक्षिणः आवर्तनी येना सहलाना नानि तथा तेय यथाचारोभयति तथाक्रियाविशेषस्य तेग
 प्रदक्षिणावर्तमहलचार यथास्यात्तया मरुपरिवर्ततेति यावत् । अयमर्थः । चन्द्रावयः सर्वेपि मरुयतेत्यस्मिन्ने मेरु परितः प्रदक्षिणावत्तमहल-
 चारेव छनतीति । अथवच्छदशमद्वरमाह । तस्मिन्वित्यादि । तेयो भटक्त ? इत्यतः किमेवेत्याह । यदा इदमवयवते तदा तेदेया इदानीं द्विरिदं काले

गह्वरद्विष्टा गहममावखगा उहोमहकलद्विष्टा पुष्कसठासाठाह जाश्रुणसाहात्मसाह तावस्वत्ताह सयसाह
 स्मि आह वेउत्तिष्टाहि वाहिगाह परिमाह महायाहयणट्टीश्रुत्राह्मंश्रुतनीनलमलतहिश्रुघणमृद्गपट्ट

य च वसूपाः यावत् राकृपाः, त्रिदेवामोक्त्यैवपथका नोक्तश्रीपपयद्वाः विमानापपथका चारापपथका नीचाराभ्यतिकाः गतिरतिका गति
 रष्टा एहवी क्षर्म्मक सहस्रगने योजनं प्रमां च तापकृत्र करीमह अमक सहस्रगने देवतामी वेकाय बाहिराक्षी आभियोग क्षर्म्मकर देवतामी पर्य-
 दाह करी महता भू ग आहत वज्राद्या एहवा माटी च गासयावित्र बाजा तांश्री वीषा इयमा तालाटा तालश्रुटित यन मेप्रनी परह यात्रह ए

कथमुच्यन्ति । भगवानाह ० गौतम ! तथा आचार पण्डवा सामानिकादेवाः समूय एकमुद्दिष्टया मूल्येभ्यः । तन्म्यामिच्छामः पसुपदा विह
 रन्ति । तद्विभ्रस्यानवरिपण्येति क्रियेत कालमिति चरतध्याह ॥ यावद्व्यस्तत्रहर्गुणपयकतरपकाप्रयति ॥ इदानीदिद्विरष्टमं प्रहसयथाह । ४
 म्परा इयमिः स्यादि ॥ इद्वस्त्यन जन्मन्त ! कियत्तं काल मुपयादेनेभ्यस्त्यातन निरचिते प्रहस । प्रगव भाह ० गौतम ! अपम्यामं समया । तन्त्रक
 पेच पवनासास यावतततः परनकस्य सत्य येद्वस्त्यापदसम्भवात् इति । ममनि समयकृत्रमिद्विति ध्यातिक्षायां स्वठयं यद्वनि । यद्विषयात्मित्या-
 दि । यद्विषयादु जगवन् ! सातुबोतरस्य पयोतस्य यवभ्रावयादेवा साकिमूर्ध्वगपकाइत्यादि । प्रससजम्रावन् । नियचममूलेन साधुपपलाः गापि
 कथापयकाः कित् विमानापयकाः तथा साकारापयकाः नाचारयुक्ताः किन्कारस्थितिकाः अतएव सागनिरनयोनिभिः सप्तपयकाः पक्षेपुका-

प्यत्रार्हस्यैव विष्णुः सोऽग्नौ गच्छ नु जमाणा । मद्रया उक्ता भो ह मा यथे । त्रकल कलरुवेण शुक्ल पञ्च पराय
 पया हि नाय मद्रलवारं मेरुशृण परिश्रुति ॥ तेमिण जत देवाण जाहे हृदे च एभयतु मद्रह मिश्याणि पकरेति ।

[illegible]

इसो १ सादर पत्रा प्रमुख सार्दाअन रजगणेइ करीन देव सवयो भोसवया। वाग्य भागप्रति भागयला यका गाटइ गुम् माकएपस साप्रपागु करवा
अने घाल ते इसनो असु अने कलकल ने व्याकल यदु तइने रने करो सविस यका छावयो निगेन मय पवतला राआ मय जातिपाने प्रन्सियाइ
मरल बार ममता पका बिमका युइवा मठपवनने म त प्रदबिबाइ मरलकार करता यका भमकइ १४० इये इ न ने छावोवैस्यति कल्पद्वार करे
ही तेइ देवताओ इन्द्रपवइ हे भमकन् । जिबारो ते देवताओ इन्द्र पवइ, तिबारो ते देवता इन्द्रने विरहकाले गुकरो । हे गोसम ! मजित् तिबारो

सस्यानवस्थिते र्वाग्भगवत्तथाहस्त्रिके स्तापशेस्त्रैस्तान् प्रदेशान् अवभासयन्तीत्यादि क्रिया योगः पञ्चैष्टकासंख्यार्गवात्र यथापक्वं पुकाध्यायान्तो दीपा
 नवति विस्तरस्तुक्ताका चतुरस्राय तथानांय गनुष्यशेत्राद्विस्तृतिर्ना चन्द्रमूर्त्या गतापक्षेव्राणि । आयागतो उनेकयोगलक्षप्रमाणाणि विष्क-
 भस्त एकयात्राक्षप्रमाणाणि । इयमेवभावमा मानुयोत्तरपथसाम् योजनलक्षादौतिष्ठनेकरवविभायभाक्करवानुसारेण प्रथमाचन्द्रमूपयस्मितातो
 यात्रागतातिष्ठने द्वितीयापयस्मिन्नेतप्रथमपर्यन्ति गतचन्द्रमूर्त्या वेतावर्त्तापक्षेयस्यायाम्, विस्तारय एवं मूर्त्यादपरमूर्ती समयोक्षनातिक्रमे वेगे लघ
 यात्राप्रमाणाः इयम् भावमात्रमपत्त्यपेक्षया योद्धव्या । एयमनयि गच्छ ॥ सयसाष्टरिचष्टिंइत्यादि । प्रायत् । कथभूताइत्याह । सुखलेश्याः एतच्च
 विज्ञाप्य चन्द्राभमिति तनतेनातिशीततेजसः मन्यस्तादृश्य शीतकाशादी नयकाततः शीतरश्मयपत्ययः । मन्दलेश्या एतयं भूयान्मति तेनतेनात्यु

गो० । जात्र ताहे चत्वारिपच सामाणिआदेशा तठाण उत्रसंपज्जिज्ञाण विहरति जात्र तस्यण इदंउववयां
 भवई ॥ इदंठाणेण भते ! केवइइस्य कालउववाएण विरहिपुप०? गो० जहन्तेण एगंसमयं उक्कीसेण छम्मासे
 उववाएणं विरहिपु प०? बहिस्थाण मते ! माणुनुत्तरस्स पड्यस्स जंचदिम जात्र ताराखवा तचेय जेस्यच्चं

रः पक्ष्यावासानानिकादेवः तस्यानमुपसप्य विहरति यावत्सत्रान्त्यश्चन्द्रश्चपतो भवति, इन्द्रश्चानं पदस्य । कियत्त काल उपपा तेनयिरित्त,
 गौतम ! अथस्यतः एक समय उरुपैक परमासां उपपातेनयिरित्त प्र०? यच्चिस्तदुभगवन् भाग्योत्तरस्य पर्येतस्य येपन्त्रयावत्ताराख्याः, तदे
 प्यार र्वाय सामाणीकि देवता एकठा मिसीने तेष इन्द्रनुस्यामक आश्रयीने विचरत् । आसने तिहा इन्द्र ऊपतो न पूर । ता क्षणे तां क्षण चन्द्रनु
 स्यामक पाशह । इन्द्रन् स्यामक दे प्रगयन् । केतलोकात् इन्द्र ऊपमा यिमां यिरचितराह, वे गीतग । अपत्य यकी एक १ समय उरकएपयें क्षमा
 च लगई इन्द्रना उपपाव विरह डुब तिह्वारपकी अथस्य ऊपले । हे भगवन् ! न मुगात्तर पर्येउषकी यादिर भनुष्यपेत्र यादिर जे चन्द्रमा गय पर

[illegible]

नाजस्त यिमाजावधसुगा णोचोरोवधसुगा चाराठिइआ णोगइसमायसुगा पक्किठगसंठाण
 संठिण्हिं जौष्यणसयसाइसिपुंइ तावसस्तेहिं सयसाहसिस्स्याहिं येउसिस्स्याहिं याहिंराहिं परिसाहिं महया
 इयणहुंगीयवाइस्य जात्र मुजमाणा सुहलेस्सा मदलेस्सा मदायधलेस्सा चिस्रतरलेस्सा व्यसोणसमेगाठाहिं

इमं तस्य, ज्ञानास्य, विमानापपञ्चका नाशारापपञ्चका नागतिवशापञ्चकाः मरुपुञ्जस्य मरुत्प्लवः यैः जलमृग-
 नाहं विदोः तापवद्वैः यतसाहस्रिकाभिर्विबुधैः विद्वद्भिः २१ प्राप्तिः परियङ्गिः महताश्चतसृन् ग्रीतवाविश्रयावत् मुमुक्षुः सुखमेषया मन्त्रलेखया स

नमः ताराक्षय निमः पूवन्तीपरि बाह्या, एतन्तो विद्याय विमानोपपत्त्याह चारापण्य नदी चार करता नदी चार एहित स्थिर च गतिकरवा-
ने विवे रति आचक्रनयो गति समापक नदी स्थिरवाह पाकी ईटिने सस्याने स्थिरा क, विमानोकी इट योदशपरवर्षो भावपण्ड वि मदी ५ने
पोरम दाह तिम मनुष्य क्षेत्र बाहिरवा चन्द्र सूर्यना तापकेत्र पवास हजार योजन योदशपरवे १ काय मोक्षन कायपवे १५५, तेमाटे अनक कायपवे

यथात् आगत । यथासर्वोद्गाभावे व्यवस्था प्रसूयकाह । तेष्विष भते० देवायमित्यादि । प्राग्बत् । इति कृतापसुदगानुयोगद्वारे सप्तप्रकृपणा ॥
 अथ चन्द्रवत्त्वमसाह । तत्रसप्त मयोगद्वाराणि नक्षत्रसंख्याप्रकृपणा १ भयद्वलक्षेत्रप्रकृपणा २ प्रनिभयलक्षेत्रप्रकृपणा ३ मन्त्रलक्षेत्रप्रकृपणा ४ म-
 न्द्रास्यिकृत्यप्रत्यमादिभयद्वलक्षेत्राणां ५ भवोध्यन्तरादिसंख्यायामादि ६ सुदूतमनति ७ तत्रादौ वयलक्षेत्रसंख्याप्रकृपणापुनरिति । कतिपयजराप्रत्यादि ।
 कति भदन्त ० चन्द्रसंख्यानि प्रकृतानि । भगवानाह ० गौतम ! पञ्चदशचन्द्रसंख्यानि प्रकृतानि ? अथैषा मध्येकतिद्वीयकतिमयौहति व्यस्यर्थ
 पञ्चति । अपूर्वनि भदन्त ० द्वाप कियद्वगाद्य कियति चन्द्रसंख्यानि प्रकृतानि ० गौतम ! अपूर्वनिद्वीये अगोत्यपिक योत्रनगतमयगाद्य पञ्च
 चन्द्रसंख्यानि प्रकृतानि । अथनक्षत्रसंख्याप्रकृतानि त्रीणि योजनशतानि । अथगाद्य स्यान्तरे द्वाचन्द्रसंख्या

उत्सवाह कृदाविषठाणाठस्या सप्तसप्तमता तपसे तमासेति उज्जोवेनि पभासेति । तेष्विष भते ! देवाण
 आदिहदे चन्द्रसंख्यानि प्रकृतानि जाय जह्मणे एकसमय उक्तोसंण तस्मात्ता १५ कर्दण भते ।
 चन्द्रमद्वला प० ? गो० । पञ्चस चन्द्रमद्वला प० ? जम्बूद्वीयेण भते । श्रीवे केन्द्रसंख्या त्रिगोहिता केन्द्रसंख्या चन्द्र

न्द्रातपस्यः । चित्रातरलक्षणाः । अन्त्यास्य समयगात्राणि । शश्यानि । नूतनायस्थानस्थिताः । सयसः समन्तात् । २००० प्रदेशान् । अथभामयनिता । उद्यो-
 तयनिता प्रजाभयनिता । तेषां प्रगवत् । देवानां यदा चन्द्रसंख्यायते तदाते कथमिदानीं प्रकयेति । यावज्जन्तपन्त्ये गत समय उत्कृपतः पयस मा ॥ १५॥

योजनम तापस्ये करो । अथनक्षत्रसंख्याप्रकृतानि । अथगात्राणि । शश्यानि । नूतनायस्थानस्थिताः । सयसः समन्तात् । २००० प्रदेशान् । अथभामयनिता । उद्यो-
 तयनिता प्रजाभयनिता । तेषां प्रगवत् । देवानां यदा चन्द्रसंख्यायते तदाते कथमिदानीं प्रकयेति । यावज्जन्तपन्त्ये गत समय उत्कृपतः पयस मा ॥ १५॥

स्तानि प्रपन्नानि ? एवंनेव सुपूर्वोपरं च अद्वितीयत्वे लक्षणवस्तुने पक्षद्वयं चम्पूमहत्त्वानि भवतीति आस्थातमिति । अथमपहलणे अग्ररूपया प्रथम
 काह । मधुप्लव्णगरामुपमित्यादि । सर्वोभ्यगता अद्वन्त ! चम्पूमहत्त्वात् क्षिपत्याश्रयाऽपया सकाशात् चम्पूमहत्त्वमिति । चम्पूमहत्त्वोः
 सर्वोभ्यन्तरादिनि सर्वमाश्रान्ते यंश्यासमाकाशे तन्महत्त्वस्य तत्र च अकाशास्तयाविकम्भं पञ्चयोजनयतानि दशोत्तराणि अष्टवत्वारिंशयेकपट्टि-
 भाना योजनस्य ५ १० ४८ इदं च अकाशातो यकबोध्यं । तथाहि । चम्पूस्य महत्त्वानि पञ्चदश चम्पूविषयस्य विषयम्भः एकपट्टिभागस्मकयोऽग्रमस्य
 पटपञ्चाशद्विंशति ३१ न ते ५६ पञ्चदशानि गुरुयते जात ८४० ततएवा याजनामयनार्थे एकपट्ट्या भागेषुने सज्यानि त्रयोदशयोगोऽग्रमनि शयाः स-
 त्तवत्वारिंशत् तथापञ्चदशाना महत्त्वाना सत्तराणि चतुर्दश एतेकस्यांतरस्य प्रमाणं पक्षुनि शब्द एकपट्टिभागान्यवस-

मन्त्रा प० ? गो० ! जगद्दीवे २ स्वसीधोऽनसय तंगाहिवा एत्यण पंचचदमढला प० ? लवणेण जत !
पुच्छा गो० ! लवणेण समुद्धे तिथितीसंजोऽनसए तंगाहिवा एत्यण वसचदमढला प० ? एथामेव सपुच्छा
धरेण ॥ जगद्दीवे २ लवणेण समुद्धे पणसरचदमढला भवति तिमंकाय २ ससुप्प सराज्जेण जते । चदमढला जे

कति प्रदन्तु ! बन्धनमकलानि प्रच्छसन्ति ? गीतम् । पशुदश बन्धनमकलानि प्रच्छसन्ति ? द्वौ वै क्षियदवगाह्य क्षियन्ति बन्धनमकलानि प्रच्छसन्ति ? गीतम् । अन्ध्रुहीय २ अग्नीतिथौ जनमताम्यवगाह्याश्च पशुदश बन्धनमकलानि प्रच्छसन्ति ? प्रश्नः २

वंतनां कूटस्थिर इव तिम सदेव एक स्थानकश्च स्थिररश्चा यकाः सोपकार ते प्रदेस पोताभां तापक्षत्र प्रमाद्य प्रदेस मति अवनार्थे इव उद्यात करे
 हैं प्रमास्य ठे । हे मयवन् ! देवताभिर्न कियारें बन्धन विचार ते दवता बन्धने बिरोध कामेषु करे यावत् अपण्य एक १ समय सकलटो बन्धन
 सुर्गे विरोधकालपुत्र (एव पकार इ रे सूर्यपक्षपात कहलह । भवतस्य १ भवतस्य २ मललोतर ३ विवायाभादि ४ लक मलल अनाथा ५ भवसाय

पाञ्चिकस्य सत्त्वा दत्तारोभागाः तस्यः पञ्चभिर्गुणैर्गुणैर्गुणैः जातानि सत्त्वारियोजनानि नवत्यधिकानि येषु त्रिशदेकपट्टिभागा स्तेष्विच-
तुदशभिर्गुणैः जातानि सत्त्वारियोजनानि विंशत्यधिकानि ४२० अथ रात्रिकपट्टिभागास्तक स्तेन एकपट्टा प्रागो द्विपते लब्धानि यद्वयोजनानि
एषु पञ्चराशौ प्रचिदसु जातानि ४२६ योजनानि शेषादसु पञ्चाशदेकपट्टिभागा सिदति येष एकस्य पट्टिभागस्य षड्भागास्त्यार मस्रभागाः स्तेष्विच-
दशभिर्गुणैः जातः पट्पञ्च यत् तेषा धर्मभिर्गुणैः सत्त्वाप्रत्येकपट्टिभागा स्तेऽनन्तरोक्तवत् पञ्चाशति प्रचिप्यते जाताद्वापट्टिः ६२ सत्रैकपट्टि-
प्रागो योजनसङ्ख्या तच्च योजनराशौ प्रचिप्यते एकैकपट्टिभागः शेषः ४८७ योजन १ इदं स्रमणसंख्येयं यापिच विम्यते शराशि स्वयौदशयोजन
मस्रसत्त्वारिशदेकपट्टिभागास्तकः योपि षड्भागांतरराशौ प्रचिप्यते जात योजनानि ६१ ५१० यथ पूर्वोक्तिरितः एक एकपट्टिभागः सप्तचत्वारिंशति प्र-

कत्रहञ्चाए अथाहाए सख्याहिरए मऊले प० ? गो० ! पचदसुसरे जोअणसए ख्याहाए सख्याहिरए
चदमऊल प० ? ३ चदमऊलस्सण भत ! चदमऊलस्सण एसण केवहञ्च आथाहाए अतरे प० ? गो० !

तत्र च समुद्रं त्रीणि त्रिगानि वा जलस्य तावदाद्यान्तरं दश चन्द्रमण्डलानि प्रसृजान् ? एवं चैवमप्युपोपरे च ४ अस्य द्वीप २ लवण्य
तन्मूद्रं पञ्चदश चन्द्रमण्डलानि नवलीत्याख्यान्, सर्वाभ्यन्तराश्चन्द्रमण्डलान् भवन्त ! विपत्याश्वायाचया सयमाद्य चन्द्रमण्डल प्रसृज १ गो०

सादि ६ मण्डलमिति ७ निर्वा प्रथम मण्डल सयाद्वार फर्हे ठर ४ केतना हे मण्डल ! चन्द्रमाणा मांडलाहे । च १ नम ! पञ्च ११ चन्द्रमाणा साण्डला
हे । अयु द्वीपमाणा हे भगवन् ! द्वीपने विदे केमळू अत्रगाही मय केतला हे । हे गीमण ! अयु द्वीपमाणा द्वीपने विप एकमो अथी
१८० योजन छठगाहीमड इहा एक वा अमी १८० योजनगे विदे पांच चन्द्रमाणा मांडलाठर । लवण्य समुद्रे हे जगवन् ! केतलू अत्रगाहीने के-
तला चन्द्र मांडलाहे । हे १ न ! लवण्य मुने विदे विस्स से ग्राम ३३० योजन अने अल्पसाटे सूत्रमांदि अणकट्या पणि ४० गकमण्डिया भाग
एतलू अत्रगाहीमड इहा ३३० यथा ५८ एवमण्डिया भागम विपद दय १० चन्द्रमाणा मांडलाठर । इमं सुय मिलावे जयद्वीपमाणा द्वीपने

[illegible]

पणतीस २ ओझ्याहं तीसकपगमठिसाए जाळणस्स पगसठितागण पगमसहाळेस। वसतिधुगिआभाए
वदमऊउस्स २ झ्याहाए झ्यरे प०? ४ वदमऊलण भते। केवहुंझ आयामयिस्समेण केवहुंझ परिस्के
तन। पण्णोमराणि पाळणझमसि झ्यापण्ण

[illegible]

दिनाङ्कान्तरं । चन्द्रमण्डलेषु भते ? केचन अत्रापामहत्यादि । चन्द्रमण्डल भगवन् ? कियदायामविक्रमाभ्यां कियदपरिणं पेष कियद्दुःखसंवेनीतिस्वेन प्रसूतं गीतम् । यदप्यन्वागतमखण्डिभागान् योजनस्यायामविक्रमाभ्यां एकस्य याजनस्य एकपट्टिभागोक्तस्य यायत् प्रमाणाभागा सायत्प्रमाणापट्ट पट्टाशङ्काप्रमाणाभित्येष । तद्विषयस्य सविशेषाधिक्यं परितः पञ्च करणरीत्या द्वेयाजने पञ्चपञ्चाशद्भागः साधिकाइत्यर्थः । अष्टाविंशतिमेकपट्टिभागान् याजनस्य याइत्यन । अत्रमण्डलमपिकृत्य प्रयत्नादिमण्डलायाध्याप्रशमाह । जम्बूद्वीपे २ इत्यादि । जम्बूद्वीपे २ भगवन् ? मन्दरस्यपयतस्य किय

वेण केचदृष्ट्याहस्येण प० ? गो० । छप्यत् एगसठिनाए जोख्यणस्सआयामाधिक्यमेण त तिगुणसविसेस परिस्केवेण अठ्ठावीसएगसठिभाए जोख्यणस्स आहस्येण ५ जम्बूद्वीपेण भते । वीधे मदरस्स पव्हयस्स केव इथाए अथाहाए सव्वसुत्तरए खदमढले प० ? गो० । बोआलीसजोअणसहससाइ ख्युठयवीसेजोख्यणसए

धपाअन्तरं प्रसूतं ? चन्द्रमण्डल भगवन् । कियदायामविक्रमाभ्यां कियत् परिणं पञ्च कियद्दुःखसंवेनीति प्र० ? गीतम् । यदप्यन्वागतमखण्डिभागान् याजनस्य आयामविक्रमाभ्यां ? तत्त्रिगुणं सविशेषं परितोपेयं अष्टाव्यतिवैकपट्टिभागान् योजनस्य याइत्यन । जम्बूद्वीपे २ मम्बू

चन्द्रमण्डलेन अत्रापामहत्यादिना हार कइ खे ॥ चन्द्रमानं माण्डलं विषये भगवन् । केतलू लावपणे पाइल पणइ केतलो परिधि पञ्च केतलू लावपणे कचपणे खे । हे गीतम् । अथ्यन् एकसठिपा भाग एक याजनमा एतलू लावपणे पाइलपणे खे । ते यकी त्रिगुणं अथिकेसु वे आश्रण एते ५५ एकसठिपा भागएतलू परिधिपञ्च खइ । अठ्ठावीस एकसठिपा प्राग एक याजनमा एतलू लावपणे कचपणे खे । इये मेस एते मण्डलने आतरा द्वार एहे ख । जम्बूद्वीपनामा हे प्रगवन् । द्वापने विषय मेरुपयतने केतला अथाया आतरख सर्वाभ्यन्तरं खेइलू चन्द्रमानं माण्डलं छइ । हे गीत

तया अबापया सर्वास्यस्तर चन्द्रनवरत्न प्रकाश ? गीतस चमूचत्वारिंशद्योषानसहस्राणि प्रष्टुमिच्छन्त्येकान् योजनगतान् योषया स्यात्स्यस्तर चन्द्र-
नवरत्न प्रकाशमिति ? उपपत्तिस्तु प्राक् सूर्यवक्त्रव्यताया वृथिता । द्वितीयचक्रतावाप्राप्तमाह । ज्युष्टीये २ इत्यादि । सप्तद-
श पवतस्य क्षिपत्या अबाधया अस्मत्तराजस्त र द्वितीय चन्द्रनवरत्न प्रकाश । गीतस ! चतुष्टया रिशद्योषानसहस्राणि । एतौ चतुष्टया अबाधिका
नि योजनगतानि पञ्चविंशतिरेकयष्टिजागान् योजनस्य एकचतुष्टयसिभाग समेषा क्षित्या चतुष्टयि काभागानयाधया स्यात्स्यस्तराजस्त र द्वितीय
चन्द्रनवरत्न प्रकाश ? अत्राप्यपत्तिः प्राग्नेऽप्यग्गरनवरत्नगताराशौ नवरत्नातरयोश्चमहान्विचक्रभाराश्याः प्रष्टवे जायते । तथा हि ४४८२३ तयः

શ્રુત્વાહાપુ સહસ્રતર ચદમહલે પં૦ ? જબ્દુદીઘણ જાતે ! વીઘે મવરસ સહપસ કચહઘ્રાપુ શ્રુત્વાહાપુ અણ
 તરાણતરે ચદમહલે પં૦ ? ગો૦ । બોણાલીસંજોશ્રુણસહસાહ અઠયછપ્પનેજોશ્રુણયપુ પળયોસચ પુગસઠિ
 નાપુ બોશ્રુણસ પુગસઠિમાગચ પુગ સત્તઠાઠેમા અસારિપુગઆનાપુ શ્રુત્વાહાપુ અણ તરાણતરે ચદમહલે

रस पदस्य कियत्या आवापया सर्वोप्यन्तरं चन्द्रमकल प्रज्ञप्त १ गीतम् । अतुल्यारिपद्योन्नतसहस्राणि अष्टवयिप्रवासनगत आवापया च-
 र्वाव्यंतरं चन्द्रमकल प्रज्ञप्तं ? अम्बू द्वीपे द्वीपे नन्दरस्य पर्वतस्य कियत्या आवापया अन्धमकल प्रज्ञप्तं १ गीतम् । अतुल्य-
 स्वारिगानिरोन्नतसहस्राणि अष्टवयिप्रवासनगतानि पञ्चविंशतिरैकयष्टिमागन् यावन्तस्य एकयष्टिमागन् चतुरष्टिका

पृथग्भवन्तयोऽनन्तराणि । अस्मिन्महर्षीतारणे श्रयोऽजानामि इह तर्थांतरसुरकविज्ञेयपट्टिभागानां मरुतर्थाधिष्ठमसरूपदृष्टं गृहेकपट्टिजागानाप्य परबपर
 मोऽनन्तरात् नई एकपट्ट्या भागेबागस योजनकक तस्य पूर्वोक्ताया पञ्चाद्विशतिप्रतिपद्यते जातापटत्रिग्राद्वयोक्तमाणा ग्रेयाः पञ्चविंशतिरप्यपट्टिमाणा
 चत्वारः सि कात्रागावति । अन्तर्भोग । जयुर्वेदे २ इत्यादि । प्रसन्नप्रमायत् । उत्तरसूत्र द्वितीयमण्डलमरुतराशी ३६ यात्रानामि नश्च एकद्वत्यय
 प्रसेपजात । यथोक्त । अथ चतुर्णां द्विसप्तदशतिदेष्टमात्र । एवमुक्तीत्या एवमुक्तीत्या मरुतलत्रयदर्शितयेत्यथा । यन्नेगापायेन प्रत्यष्टारात्र
 नेष्टे कसकनभापनद्वये निष्कामम् लवर्वाजिमुखं मरुतलानि जयन् चन्द्र सप्तमन्तराद्विचिता एवस्मान्मण्डला द्विर्वाचितमुत्तरमण्डल सकामन् २
 पट्टिगनपट्टिगोक्तमिति । अथ योक्तमयस्यागानवीप्याप्राप्तसक्यापट्टिगिप्यागानि । तेन पञ्चविंशति पट्टिगिगति एव पट्टिभागान् योक्तमस्य एकमेकैकैक

प० ? जयुर्वेदेऽपि भते । दीवे मंदरस्य पक्षयस्स कवइष्याए अवाहाए अस्म तरतच्चे चदमहले प० ? गो० ।
 चोआलीस जौअणसहस्सइ अठ्ठय आणउए जौअणसए एगावस्यच एगसठिमाए जौअणस्स एगसठि
 ज्ञागचएगसहह छेन्ना एगेचुसिअ्याजाए अवाहाए अस्म तरतच्चे चदमहले प० ? एव खलुएएण उवाएण

भागान् अवाधया अस्मन्तरानन्तर चद्रमण्डल प्रष्टत ? जयुर्वेदे २ मन्दरस्य पवसस्य कियत्या अवाधया अस्मन्तर नृनीय अस्मन्तरल प्रष्टत ? गीतम् ।
 अथ चत्वारिंशति योक्तममहत्वादि अत्रवद्विगतितियात्रभग्यानि एकपचमश्वेकपट्टिभागान् याजनस्य एकपट्टिभागतु मस्यच्छित्वा एकप च्छि-

लो अवाधया अस्मन्तर यकी अमन्तर याजु पत्रमानू साहजाह ॥ जयुर्वेदोपमाणा ऐ भगवन् । द्वीपमे विरे मेरु पथतन केतला अवाधया अम्यन्तर
 यकी याजु पट्टमानू साहज ॥ ऐ गीतम् । योमान्नीय चत्वार याजन आठ से य जू याजन ५०० यवायज एकमट्टिया प्राग एक योभागमा ५०० य
 लो एकसठिउ एम प्राग सातमार्गे छरीइ एहवा एक चूर्णिका भाग एतलो अवाधया अम्यन्तर यीजु चद्रमानू मारुता खे । इलीरीति नित्रये एण

[illegible]

निष्कममाये २ चद तयाणतराठमदछाते तयाणतर मदल सकममाणे २ छत्तीस २ जोअण्णाइ पणश्रीसच
 एगसठिभाए जोअणस्स एगसठिभागचएग सप्तहा तेसा चसारिबुणियाभाए एगमेगेमदले अयाहावुहि
 आनिवहुमाण २ सव्वाहिरंमदल उवसकमिस्ता चारचरई ॥ जगुव्वीवेंण जते । दीवें मदरस्स पव्वयस्स केव
 द्दयाण अयाहाए सव्वयोदिरए चदमदले प० १ गो० । पणयालीसजोअणवहस्साइं तियाअतीसे जोअणसए

[illegible]

द्वितीयं चन्द्रमण्डलं प्रपन्नः । गीतम् । पञ्चवत्वारिण्यद्यानामसहस्राणि द्वयं निमत्यधिकं याजमगते पञ्चत्रिंशद्वैकपट्टिः । गान् योजनस्य एकवैपपट्टि-
भागं सप्तधा कृत्वा त्रैयं किं काभागानवाधया सर्वपाद्यानामन्तरं द्वितीयचन्द्रमण्डलं प्रपन्नः । सप्तपाद्यामसहस्रराजं । पटत्रिंशद्योजनानि पञ्चयिगसिद्यो-
जनेनपट्टिजाला एकवैकपट्टिगालस्य सत्या सत्याः सप्तभागाः पात्यते आयते यथाक्ता राज्ञिः । अथतत्तीयमसहस्रपट्ट्याः । जयुर्दीये २ इत्यादि । प्रप-
न्नस्यसुगमं चन्द्रमण्डलं पञ्चवत्वारिण्यद्यानामसहस्राणि द्वयं सप्तपाद्यानामधिकं याजमगते सत्यस्य एकपट्टिभागान् पाजनस्य एकस्य पट्टिभागं सहसा लि-

ख्यथाहाए सप्तमाहिरए चद्रमण्डले प० ? जयुर्दीवण मत । दीये मदरस्स पट्टयस्स केवइअए ख्यथाहाए
आहिराणतरे चद्रमण्डले प० ? गो० । पणयालीसजोअणसहस्साइ देणिय्यतेणउए जोअणसए पणतीसच ए
गसहिमाए जोअयस्स एगसहिजागच एगसहहत्तेमा तिया च्वाणय्यामाए ख्यथाहाए आहिराणतरे चद्र-
मण्डले प० ? जयुर्दीवण जतेदीयेमदरस्स पट्टयस्स केवइअए ख्यथाहाए आहिरतच्चे चद्रमण्डले प० ?

प्रपन्नः गीतम् । पञ्चवत्वारिण्यद्यानामसहस्राणि त्रीणि त्रिंशतयाजमगताणि अवाधया सययास्य चन्द्रमण्डलं प्रपन्नः । अष्टद्वीप २ मन्द-
रस्य पवनस्य कियत्वा अवाधया आद्यानामन्तरं चन्द्रमण्डलं प्रपन्नः । गो० । पञ्चवत्वारिण्यद्यानामसहस्राणि त्रैचत्रिंशद्वैकपट्टिजालं पञ्चत्रिंशत्प-
यकपट्टिभागान् याजमग्नं एकपट्टिजालं सप्तपाद्यानाम् अवाधया आद्यानामन्तरं चन्द्रमण्डलं प्रपन्नः । अष्टद्वीपे २ स

अवाधया मय आहिरलू कण्डलू चन्द्रमाल मोडलू य । हे गीतम् । पण चालास ४५ हजार याजम त्रिण्णं च्वाणं योजन ४५ ३३० याजम तालनी अय।
पाइ पव वाहिरलू कण्डल मोडलू चद्रमालू । जयुर्दीवणमा हे प्रणवम । द्वीपने चित्तं मेरुपमानं केतला अवाधया आहिरला यकी उगन्तरं मोडू च
द्रमालू मोडलू चद्र । हे गीतम् । पञ्चवत्वारिण्यद्यानामसहस्राणि द्वयं सप्तपाद्यानाम् अवाधया आद्यानामन्तरं चन्द्रमण्डलं प्रपन्नः । अष्टद्वीपे २ स

त्या पटवृक्षकाभागाम अवापया वाद्यमनीयं चन्द्रमवहल प्रकृतं । उपपत्तिस्तु वाद्यद्वितीयमवहलरात्र स्तोत्रेव यद्विगद्यासनादिक रात्रिपातयित्वा
 पयोच नात्मनामव्य । अवापयावर्तिमहलसुतिरवावा । एवमवहल-वादि । अवा । मवर अवापायाः वृद्धि निधद्वयम् २ वापयम्वापयदित्ययः ।
 अवा मवीभ्यन्तरादिमहलायासाद्याह । मनुष्यन्तरेवमित्यादि । सर्वोभ्यन्तरं भदना । चन्द्रमवहल कियदायाभिविषभाभ्यां कियपरिहारेण प्रकृतं ?
 गीतम् । अत्र त्रिपोजनमहलाचि पटवचस्वारिजदचिकानि योजनश्रुताभ्यायामविषमम् भ्यां प्राविष योजनसङ्गाण पशुदशयाक्रमसहस्रायेकात्मन-
 वतिन योजनानि विचित्रिमुपायिकानि परिपेच प्रकृतं ? उपपत्तिस्तु गद्यत्राय सूयमहलापिक्कर दक्षिणा । अथद्वितीयसङ्घर्षमराखतरवत्यादि । अ-
 भ्यन्तान्तरे कैप पक्षा यासर्वाभ्यान्तरं महल सप्तसत्रे गीतम् । मधमवतियाञ्चमहलाचि सप्तव द्वादशाक्षराणि याञ्चनगानानि युक्तपञ्चागतव यक-
 पट्टिम मान् याञ्चनस्य एकैकपट्टिनाम मत्सपाष्टिवा एकवृत्तिं काजागनायामभिविक्तभाभ्यां । तथाहि । एकलक्षपट्टिना द्वितीयमहला सुकामग यद्वज्रग

गी० ! पमयालीस लोचससहस्राह दी सस्य सप्तायसो जोश्रुणसप जययगसाठजोए जोश्रुयास्स
 एगसठिजागव एगं सप्तहाठेभो लचुसिथानाए सुथाहाए धाहिरतसु चउमहले ५० ७ एव खलु एए
 जउत्राएण पत्रिसमाणे चंटे सयाणतराठे महुलाठे तयाणतर महुल सकममाणे २ ठनीस २ जेश्रु

म्हरस्य पवतस्य कियत्या अवापया वाद्यमनीयं चन्द्रमवहल प्रकृतम् । पशुवत्यादिगद्यात्म सवत्याचि द्वेपवतपञ्चाशद्याप्रगगते मयव यकप
 द्विभागान् योजनस्य एकप धुभागव सप्तपाक्षित्वा पटवृक्षिकाभागानवापया वाद्यमनीयं चन्द्रमवहल प्रकृतं । एवं स्वश्रेयेनेमोपायेन प्रविगम्
 पहाठे एक भाग सात भागह छदीह यथाचि त्रिंशु वृक्षिका भाग एतली अवापाव वाहिरलायकी अन्तर बीजु चन्द्रमानु मत्तमह । अवादीपमाना व
 भगवन् । हापने विवे नकपवतमह केवली अवापाव वाहिरन् बीजु चन्द्रमानु भाग्यन्तु व । ते गीतम् । पञ्चतालीन वृक्षार योजन अने विवे वृक्षार

द्योत्राणि पञ्चविंशतिरैकपट्टिभागान् योजनस्य एकस्यच एकपट्टिभागस्य रसया द्वित्रस्य सकागम् चतुरोभागान् विमुष्य सकागमिति व्यपरोतोपि साव-
 स्वेवयाजनानि विमुष्य सकागमिति उभयपीलने ज्ञात द्वासप्ततियोजनानि एकपञ्चाशदेकपट्टिभागा याजनस्य एकस्यचकपट्टिभागस्य सप्तयाद्वित्रस्य सका-
 यकोत्रागो द्वितीयमहले विष्वभायामन्त्रितायाभधिकत्वेन प्राप्यतेइति । तच्च पूर्वमहलराशौ प्रक्षिप्यते जायते यथोक्तम्, द्वितीयमहलायाभयिफभमान

णाइ पणथीसचपगमठिन्नाए जौयणस्स एगसठिन्नोगचएग सप्तहालेत्ता चत्तारिचुत्थिअप्पाए एगमेगेमढल
 अथाहायुद्धि णिबुद्धुमाने २ सप्तप्लतर मरुल उवसकमिप्पा चारचरई ६ सप्तप्लतरेण भते ! चदमरुले केव
 ईअ अ्यायामविस्समेण केवइत्थु परिकेवेण प० १ गो० । णयणउइजौअ्यणसहस्साइ क्खच्चहाले जौअ्यणसए
 आयामविरुभेण तिरिअजौअ्यणसयसहस्साइ पयसग्गजौअ्यणसहस्साइ एगूणणउइच्चजौअगाइ किच्चिवि

चरइ तदन्तरात्मबहलातन्तर मरुल सकागम २ यद्विंशानि २ यात्राणानि पञ्चविंशचकपट्टिभागान् योजनस्यैकपट्टिभागश्च एक सप्तया-
 द्वित्राचतुरयूचिकानागान् एकस्मिन्नहलो अवाधयावृद्धिनिवधयन् २ सर्वोप्यतरमबल मुपसृक्तम्यथार चरति ॥ सर्वोप्यतर प्रदन्त । चन्द्र
 मरुल किण्ढायामविकम्भस्याम् किरपरिखेपेण प्रकृतम् ? गीतम् । नवनवति योजनसहस्राणि पट्चत्वारिण्यानि योजनशतानि आयामविकभास्या

च ४५२५१ योजन नव ८ एकचठीया भाग एक योजनना ५ने वली एकचठीउं एक भाग सात भागे खेदीए एइवा छ पूछिकानाग एतली अवाधाने
 यादिरू श्रीगू ३ चन्द्रमानू माइलो छै । इकीरीते निर्दे एइइ तथाच पेसताचको चन्द्रमा तदन्तर पूवला माइला यकी तदन्तर आगस्यै माइलो
 सकमतो आवता २ यकी खत्रीस २ योजन पचवीच एकचठीया भाग एक योजनना ५ने एकचठीउं एक भाग सात भागे छेदीए एइवा व्यापि ४
 पूचिका भाग एकेक माइलइ एतली अवाधानी युद्धि मयि घटाऊतो २ यकी सर्वोप्यतर पडिणू माइलू उपसृक्तमीने चारकरइ ॥ ६ ॥ सर्वोप्यतर

प्रपपञ्चग्रीस्यपिकानि योजनशतानि एकवत्पारिजत वैक्यपुत्रिभागान् योजनस्य एकच एकपुत्रिभागान् सप्तपञ्चिह्यः द्वीपपूकिक जगः यायानविफभा
स्यः । अथ द्वितीयमवहलगतराजी ह्यासति योजनगाम्येकपञ्चशत वैक्यपुत्रिभागान् योजनस्य एकच पूकिकाभाग प्रशिप्य यथास्य भागमानेनस्य । ग्री
बिजोनागसद्यादि पञ्चदशदोशनसस्यैक पञ्चैक मत्राशदपिकानि योजनगतानि क्षिधिद्वेयोपाधिकानि परिषयेण । इह पूवगणहलपरिरयराशी
नुपाजनगतत्रिशपिबे प्रशिप्यापयतिः कार्यः । अथ बतुर्थादिनस्यसेवतिदेशमाह । एवसलहस्यवि । पर्वथस निष्कामस्यभूये यायत्पदात् तययन

तालीसच एगसठिभाएजोअणस्स एगसठिजागच एग ससह।तेता दोणसुण्णिअण्णाए अयायामविसकज्जण
तिणिअण्णिअण्णसयसहस्साइ पणसरसजोअण्णसहस्साहं पचयएगूणणपणो जेअण्णसए किच्चिच्चिसंसाहिए
परिस्केवेण । एवं खलु एएण उवाएण णिस्सममाणे चटे जावसकममाणे २ बावत्तरि २ जोअण्णइ एगाय

पिद्विमयापिबामि परिवर्षेण । अभ्यभारयतीय यायरपृथ्वा ? गौतम । तयमयविभोगमशतसद्वस्त्रादि मसृषपञ्चाशीतियाशनशतानि एकपत्न्यादि
श द्वैत्रयस्तिभागायाज्नस्य एकयस्तिभागश्च एक सप्तपादित्वा द्वौपूद्विकामागौ आपामयिकम्माग्या घीशिव भोगमशतमपत्त्राणि पञ्चश्र्ग योजन

भाग सावपणे पाइकपणे ठे । त्रासु साय योजना पछर हजार योजना उनै त्रिणि से तगखीस ३१५३१८ याणा काइक अघिकेरें परिधिपणटव । अ
प्यन्तर बीजा सांठसानी यावत् पट्ठा करवी न हे गौ राग । नवायू हजार योजना सात से पण्यानी ८८७९९ याजा उनै एकताशीघ एकसहीया भाग
एक याजमना उनै यसी एकसहीछे एक पाग मात भागे खेइ एइरा से बुयिका भाग साय पणे पोइलपणे छे, त्रिय पाय याजन पकर हजार
योजना उनै पाच से तगसपचास ३ १५ ५ ४८ याजन कांइक छापिबेरा परिधिपणे खर । यबीरीरिति निसे ये इवे सुपायइ नीकलतो यको यमन्ना
यावत् यकसो जातो २ यका वसुन्तरि याजन ८१ एकायक एकसठिया भाग एक याजमना उनै यभी एकसहीछे भाग एक सास भागे छेदीय य

राष्ट्रमवलोक्य तपश्चतस्रसन्निति धार्य सकामम् २ द्वाससति २ योजनानि योजनसख्यापदगतवीप्साप्रागसख्यापदेष्टुपि गार्ह्या तेनैकपञ्चाशत् ७८०
यपञ्चाशते वैकपादुमाभात् योजनस्य यत्रच एकपट्टिमात्रं सप्तधादित्वा एकमेकं चूषिकाप्रागं मेकैकस्मिन्मयवले पिण्डस्मरद्विमभिन्नद्वयम् २ देहे द्विग्रा
द्विपदे योजनयत् परिरयद्विनिर्बन्धम् २ सप्त बाह्यभरवत्समुपसक्तस्य चारुचरतोत्तं । समृति पद्यानुपूर्व्यापृच्छति । सप्त बाह्यरयणमित्यादि । मय
मात्रं भवति ? चन्द्रमवलोक्य किंपदायानविक्रान्त्या उपपत्तिस्तु जम्बूद्वीपो लङ्क समयोः इत्येकं त्रीणि योजनग्रतानि त्रिगदपिकानि तुभयमीत्यने यो

शुं च एगसठिनाए सोख्यरस एगसठिनागच एग सव्हालेत्ता एगचुखिछ्याभाग एगमेगेमढले विरक जे
 धुहि अभिबहुमाण २ दोदोतीसाइ जोख्यणसयाइ परियत्रुहिंअमिबहुमाणे २ सव्वाहिरमढले उवसक
 मिह्ता चारंवरई । सव्वाहिरएण मंत । चदमढले केवइइय्थ्यायामविरकमेणं केवइइय्थ्या परिकेवण प० १
 ने० । एगजोख्यणसयसइरसं छसुसठेजोख्यणसए थ्यायामविरक जेण तिरिणजोख्यणसयसइरसाइ अठारख

नृदत्तादि पशुपयकामधुताग्राहकमयताभि किञ्चित्द्विविधविधानाणि परिकीरेष्व, एवं स्वश्वेतनापायेन निष्क्रान्तं चन्द्रः मायात् सकामम् २ द्वाभुस
ति २ पात्रमनि एकपञ्चाश्व एकवसिभावान् योजतस्य एव एकवसिजागव एकवसपात्रित्या शुक्रव भूखिजाजाग यक्षैस्मिन् मयकले विक्रन
वद्विभसिर्द्वयम् २ द्वे हे त्रिष्टोपोत्रमशतै परिरथवद्विभसिर्द्वयम् २ स्ववकाशमकलम मण्डपकम्पचारं भरति । सुययाद्य शदना ! चन्द्रमकल

इया एक बुद्धिवा भाग एहेबे साहसे लाभ एक पोइल पबनी मुद्धि प्रति बघारता ए बका बिसइ ओस कमइ ओस याअन परिधिनी बदि ए
ति बघारता २ बको रुबे बाहिर नू सेइलू नाइलू आअपीनें बार बार । एव बाहिरलू हे भगवन् । बग्गुमानु अरिअनू सेतला साबपवे पोइलपवे
बतला परिधिपवे हें । हे बीठन ! एक लाभ याअन अने हरे सुधि योजन एतलू साबपवे पोइलपवे हे । त्रिकय लाभ योजन अठार अठार योजन

जनानां पटगतानि पट्टाचिकानीति । श्रीविष्णु योजनलक्षणं अष्टादशसंख्यां श्रीविष्णु पञ्चदशोत्तरादि योजनशतानि परितोषेण । अत्रोपपत्तिः ।
 बभूवुपपरिचो पञ्चपिण्डयत्तपरिचो प्रचिसे भवति तथाकामान । अथद्वितीय । बाहिराशमित्यादि । बाह्यान्तरं द्वितीयं सप्तहलमित्यपः पृष्ठेति
 प्रष्टाकापकस्तवेव । यस्मिन्ने गीतम् । एकयाजनलक्षणं पञ्चयष्टाश्रीत्यधिकानि योजनशतानि सप्तचैकपट्टिभागान् याजनस्य सप्तय एकपट्टिभागं सप्तया

जोऽष्टाष्टसहस्राद् त्रिणिअपसुरसुत्रंजोऽष्टाष्टसहस्रं परिकेवण । बाहिराण तरेपुच्छा, गो० । एगजोऽष्टाष्टसहस्रं
 सहस्रं पञ्चसत्तासीए जोअणसए जययएगसंठिजाएजोऽष्टाष्टसहस्रं एगसंठिजागखणं सप्तहलं तच्चुणि
 छाभाए छायासविस्समं तिसिजोयगसयसहस्राद् छठारसजोअणसहस्राद् पचासीइजोअष्टाष्टसहस्रं
 परिकेवण । बाहिरतच्चैगपुच्छा । गो । एगजोऽष्टाष्टसहस्रं पञ्चषउदसुत्तरंजोऽष्टाष्टसहस्रं एगजोऽष्टाष्टसहस्रं

कियत् अयासविस्साम्भा विमत परितोषेण प्रष्टम् ? गीतम् । एक योजनशतसहस्रं पट्टवष्टिर्योगशतानि छायासविस्साम्भा श्रीविष्णुजन
 ज्ञानमहत्वादि अष्टादश याजनसहस्रादि श्रीविष्णु पञ्चदशोत्तरादि याजनशतानि परितोषेण । बाह्यान्तरं पञ्चा । गीतम् । एकयाजनशतसहस्रं
 पञ्चमसाशतिपोजनशतानि सप्तय एकपट्टिभागान् याजनस्य एकपट्टिभागसु एक सप्तपाखित्वा पट्टं बुद्धिंका भागान् छायासविस्साम्भा । श्रीवि

उत्ते त्रिचिष्टे पञ्च ३ १८ ३ १५ याजन परितोषेण बाहिरसहस्रा यको बाह्यान्तरेपुच्छा ॥ इ गीतम् । अत्र साय योजन पञ्चवे
 १५८३ सत्योसी योजन उत्ते सप्त ८ एकसहस्रा ज्ञाण एक याजनम् उत्ते यको एकसहस्री एक भागं सात भागे खेदोह एहया ख बुद्धिंका ज्ञाण एह
 सायपणे पाहल पणे ख त्रिचिष्टे साय याजन अठार इकार ३१८०० योजन उत्ते पञ्चामी ३ १८ ३ यो योजन एहलु परितोषे बाहिरसहस्रा यको श्रीजा
 माह्यान्तरेपुच्छा ३ १८ ३ गीतम् । एक १ साय याजन पाचसहस्रं पञ्च ३ १५ याजन अत्र सगोस १९ एकसहस्री भागं याजनम् उत्ते यको एकसहस्री ए

दित्वा यद्बुद्धिर्वाभावान् आयासविश्वभाष्याः । अत्रोपपत्तिः । पूर्वराशौ द्वैतमिति योक्तवान्येकपक्षान्नं वैकल्पविभागान् योजनस्य एकस्यैव सूक्ष्मपि
 प्राप्तस्य सप्तपादिकस्य एक प्रागपत्नीयकतयाः श्रीविद्याजननस्यैव अष्टादश सहस्राणि पञ्चाशोति योजनानि परिक्षेपेण, सप्तपादमपवृत्तपरिचोः
 द्वैतनेत्रिंशदपिकयाजनानोपपत्तये यथोक्तं भाग । अणुतृतीय । याद्विरतसुखमित्यादि । साध्यतृतीयं भट्टम् ? यन्मगलस्य याद्विष्टात् सयंमगलस्य
 त्रयेण सप्तमूत्रे गीतम् । एकयाजनस्य पञ्चचतुर्दशतरादि याजनशतानि एकौनवित्रति वैकल्पविभागम् याजनस्य एकवैकपट्टिभाग सप्तपादित्वा
 पञ्चबुद्धिर्वाभावान् आयासविश्वभाष्याः, अत्रसुगतिसु द्वितीयमवहकारशोः द्वावसतियोजनविक रात्रिमपनीय कार्या, त्रिंशद्विषयजनस्यैव नष्टशत्रु-
 इत्यादि असुखपञ्चपञ्चाशदपिकानि याजनशतानिपरिक्षेपेण । उपपत्तिस्त पुर्वराशौ द्वैतविषयद्विकेऽपनीयकार्या । अणुतृतीयोदिसमवहसुतिद्वयमा

सचपुगसंठिमाए जाअजसस पुगसंठिजागच पुग सप्तहस्तत्रा पच बुगस्युजाए व्यायामात्रस्कमेण तिरिपि
 जाअणसयसहस्वाह सप्तसरसजोअणहस्माह अठय पणपय्मो जेअणमए परिरुंवेण ॥ एव स्वतु एणण उवाणण
 पत्रिममाणे चदे जाय सकममाण २ साठसरि २ लोअणाह पुगायसामएगवठिजाए जेअणसस पुगमठिमा

च याजनजननइत्यादि अष्टादशयाजननइत्यादि पञ्चाशोतियाजनानि च परिक्षेपेण, द्वावयुताय प्रवत्त । यन्मगलस्य क्रियत् आयासविश्वभा-
 ष्या क्रियत् परिक्षेपेण प्रवत्तम् । गीतम् । एव याजनयवहस्वाह पञ्चचतुर्दशतरादि योजनशतानि एकान्विगतियैकपट्टिभागान् याजनस्य एव

च प्राग सातभागव द्वेदीय एववा पांच बुद्धिर्वा भाग एतल्लू सांव पल्ले पोइलपल्ले, त्रिंशि जाय याजन सप्तहस्तत्रा योजन अष्ट वै पञ्चावन
 ३१५५५ याजन परिपिपल्ले द्वितीते निचये इल्ले लपाये पेंसतो यका यन्मस यावत् सकगतो २ यको यदुसरि ३२ योजन एकावत् एकपट्टिवा
 भाग योजनभा ३३ एकवठिठ भाग एक साठ भाग द्वेदीय एवयो एक १ बुद्धिर्वा भाग एववे नाइले यनली सावपल्ले पोइलपल्लेनो बट्टिमति

च । सर्वलक्षणस्यादि पूर्ववत् । प्रविर्गं दाम्भोपावत्पदान् सयच्छतराष्ट्रमण्डलाष्टं । तथार्थतरंगशृङ्गोभित्तिशब्दं । संकानन् २ द्वाघसति २ योअनानि यञ्
 पन्थाशतनेकपन्थाशत वैकपट्टिभागग योजनस्य एकपट्टिभागश्च सप्तधाष्टित्वा एकमेकं चूशि आप्रागमकेकस्मिन्मण्डले धिक्कभृष्टि नियद्वयम् २ द्वा
 पयन द्वापयन्त्रितयः द्वे द्वे भिश्चपिके योअनशते परिरपट्टि नियद्वयम् २ द्वापयन्त्रावयन्त्रितयः । सधाभ्यन्तरमण्डलमुपसक्रम्य पारपरसि । अय
 मष्टुतगतिप्रकृपणा । जयाचमित्यादि । पूर्ववत् भवन्त । चन्द्रः सधाभ्यन्तरमण्डलमुपसक्रम्य पारपरति । तथा एकैकेन मुहूर्तेनकियस्तेग्रगुति । भ
 नवाभाह २ गौतम । पद्मयोमलसहस्राणि त्रिघसति च योजनानि सप्तमसतिष्व चतुसत्या । रिगन्धिकानि भागगतानिगुति । कस्मसरकामागाहत्याह ।
 सवहस्रप्रक्रमात् सयोन्यत्तरत्रयोदर्शान् सहस्रैः समभियशतैः पञ्चविंशत्यधिकैर्भागेभिस्त्व । विभज्यैतत्पञ्चसहस्रयोजनमादिक गतिपरिमाद्यमानेत्यम् ।

ગત્ર એગ સત્તદલિત્તા એગચૂણિયાત્રાગ એગમેગેમઠલે વિસ્ક જયુહુ ગિવ્વહુ માણે ૨ ટોદાતાસાહજામ્મણસયાહ
પરિરયવ્વુહિ ગિવ્વહેમોણ ૨ સ્વપ્પ તરમઠલ ઉયસકમિત્તાચારચરહે ૭ જયાણ મત્તે ! ચર્વે સ્વપ્પ તરમઠલ
ઉયસકમિત્તો ચારચરહે । તયાણ એગમેગેમઠ્ઠજેણ કેચ્છેચ્છેલેલે ગત્થં । ગો ! પચ્ચજેચ્છણમહસ્સાહુ તેવ્વહરિ

यष्टिभागव्ययकमसपादित्वा पण्य दूढिकाभ्रागामायामविक्रमाभ्यां श्रीश्रियोज्ज्वलशतद्वेष्टादि सप्ततियोजनसहस्रादि अष्टपञ्चपञ्चपञ्चाशद्योजन
शतानि परिहरेषु ॥ एव खल्यतेनोपायन प्रविशम बन्धः पाषट्सकामन् २ द्विसप्ततिर्योजनानि एक पञ्चाशच्च एकयष्टिभागान् योजनस्य एकयष्टि

पटावता २ यका विसे त्रास २ योजन २३० एतली परिचिना बुद्धिमति पटावतो २ यको सुयोम्यत्तर पहिले माळलू छाद्ययीने चारकरव ॥ सुवे मु
हूर्तनी गतिद्वार कहेंव ॥ चन्द्रमा वाचसि ६२ सुहूर्त ॐ एक सुहूर्तमा २२१ भाग कीर्णे एहवा २३ भाग एतले काले पूख मळल फरसे) बिदारे च
भगवन् ! चन्द्रमा सवयकी क्षम्यन्तर माहिणू मोळणू आभयीने धार करइ । विवारे एकेक सुहूर्तइ कीतलू लेत्रवाइ एहयो प्रमकर छइ । रे गौराम ।

इत्तं गच्छति भीतसः । पञ्चयोजनसहस्राणि त्रिसप्ततिष्वयोजनानि यद्विशिष्टतः ऋतुः सप्तत्यधिकानि प्रागशतानि गच्छति मण्डलं त्रयोदशानि सहस्रैः
 यापरपदात् तप्तद्विषपक्षबीसेहिं सयदि नितिद्याह्य दित्वा चिजन्त्य यतत्पुत्रं प्राग्नाविहार्यमिति नेह पुनरुच्यते । अग्नोपपत्तिः द्वितीयपञ्चमनरुहले
 परिरपपरिताः ३१५३८ एतद् द्वाभ्यामेकविंशत्यधिकानि शताभ्यां गुण्यते जात ३१५४८८ एषा त्रयोदशभिः सहस्रैः सप्तभिः शतैः पञ्चविंशत्यधिक-
 द्वे भागे लब्धानि पञ्चवाजनसहस्राणि सप्तसप्तत्यधिकानि ५०३७ येषपद्विशिष्टशतानि ऋतुः सप्तत्यधिकानि भागानां । अयत्तुताय । अयासुमित्यादि ।
 यदा भवन्तः ? पञ्चः अन्यन्तरतताय मण्डलमुपसक्तस्य आरभरति । तदायैवेकेन मुद्रुत्तेन क्षिपतयेन गच्छति । गीतस्य । पञ्च इदं ७३ योजनसहस्रा
 वि प्रणीतिष्वयानानि त्रयोदशयोजनसहस्राणि श्रीविष्वक् योजनशतानि गच्छतिमण्डलं त्रयोदशानिः सह १३२५५ लैरित्यादि पू-
 यवत् । अग्नोपपत्तिषाः । अत्रमण्डलपरिरयः ३१५४८ एतद् द्वाभ्यामेकविंशत्यधिकानि शताभ्यां गुण्यते जात ६८३६३८६ एषां त्रयोदशानि सहस्रैः
 सप्तभिः शतैः पञ्चविंशत्यधिके प्रागशते लब्धानि पञ्चसहस्राभ्यामधिकानि ५०८० त्रय त्रयोदशसहस्राणि श्रीविंशतायामेकविंशत्यधिकानि भागा
 नां १३३८६ । अत्र तत्तर्कादिमण्डलसहितदिशनाह । एवमुक्त्युपपत्तिनित्यादि । पुण्यत नित्यामन् ऋतुसादनन्तरात् यापस्यदान् मण्डलानामदगन्तरं म
 ण्डल संक्रामन् १ श्रीवि २ यात्रानामि १३२५५ पञ्चसप्ततिष्वयोजनानि भागशतान्यैकस्मिन्मण्डले मुद्रुत गतिमभियद्वयन् २ त्रयोदशमण्डल

न गसः गच्छद् मण्डलं तरसहिंमहसंसेहि जावतेता । जयाण मतः सदे क्षुद्र तरतश्च मण्डलं जात्र गच्छेद् ।
 गो० । पञ्चजोषगसहस्राह ससोक्ष्वजोषगाह तेरसयभागसहस्राहं तिरिगिअ एगुणतीसभागसए गच्छद् मण्ड-

नीतसः । पञ्चयात्रमसहस्राणि त्रिसप्ततियोजनशतानि अष्टसप्ततिष्वयोजनानि गच्छति । मण्डलप्रपादगतिः सहस्रैः सप्तभिष्वयोजनं पञ्चभि-
 नाठनमाह एक यात्रमना तेरहवारं जात से पञ्चबीस १३२५५ प्राग कावे एवमा भाग । निशारे से मण्डलम् । अन्तरा अष्टमन्तरं श्रीमु० नाहन् आद्य
 योमं चार करे पावत् तिवारं एवेव मुद्रुतं च सेतम् येनकाह । हे गीतस्य । पांच ५ हजार योजन लब्धो योजन ८० ३ नै तेरहवारं प्राग विष्वक् से मण्डलीच

मुपसृज्य चार चरति । कपमेतद्वसीयते इति चेदुच्यते । प्रतिपन्नसबल परिरययदि द्वैशते त्रिशदधिके १२० अस्या अयोवशसृष्टादिकेन राशि
ना भागे इत शब्दाभि श्रीविश्वयोगानि शेष पञ्चवतिपन्नपञ्चाशदधिकानि भागशतानि ३ । अथपञ्चाशुपूर्व्या पृष्ठति । अथाष्टमित्यादि । यदा भ-
६६ ५५

ल, तरसहि जायतेत्ता एव खलु एएणउवाएण णिस्कममाणे चदे तयाणतराएम डलाने तयाणतर जाय स
कममाणे तिसि २ ओच्छगाइ लणउइव पचावणे भागसए एगमेगेमडले मुज्झगड स्थभिइमाणे २ सख
याहिर मडल उवसकमिता चारचरइ ॥ जयोग मते। चदे सखवाहिरमडल उवसकमिता चारचरइ । तयाण
एगमेगेण मुज्झत्तण केवइअं खेत्त गच्छइ । गो० । पञ्चजोशुणसहस्साइ एगच पगवीसजोशुणमय अउणत्तरि

शान्तिशशैखित्वा । सदाने इवगनस मनुष्यस सप्तवस्थारशश्याजमनइले द्वाव्याचन्निपट्टित्वा याजनशताभ्या एकशियत्यावपट्टिजागैर्पोजन
स चन्नुइसुस्समैशीग्रमागच्छति । यदा भवत्ता । चन्नुः अस्वत्तराजन्तर सबलमुपसकम्प चारचरति यायत् कियन् इवगच्छति । गीतम । पच
योअम सइत्ताणि सममत्तनिच योगनशानि पट्त्रिशनव चतदंशानर भागशत गच्छति ॥ सबल अयोदशभिः सक्खैः यावतचित्वा । यदाम

जाग एनलू माडल जाइ एक याजनता १३३२५ भाग कीज खोराते तिजे इणो उपापइ निकलता यका यन्त्रसा यावत् सुकगतो जातो यको नि
सि २ योजन व ५ने खलुस पञ्चावण ५१ भाग एकेव गाडलइ एतली मुण्ण गति मति यथारतो २ यका भवे याहिरणू ठेइलू माडलू ध्याअपीने
चारकरइ । खिवारे हे प्रगवम । चन्नुसा सर्वे याहिरणू खेइलू माडलू ध्यामयाने चारकरे । तिवारे एकेन मण्ण व केतलू सेअ भाइ हे गीतम । पच्च ५
इअर योजन एकसा पच्चवीस ५१२५ याअन सगवात्तर से मऊ भाग ६८९० भाग एतली भाइ माडलू एक योजनगा सेरइअर सात से पच्चवीस

कुरुं गच्छति गीतम् । पञ्चपञ्चमसहस्राणि सप्तसप्ततिषु योजनानि षट्त्रिंशत्षु षतुःसप्तत्यधिकाणि भागशतानि गच्छति मण्डल त्रयोदशतिः सप्तस्रैः
 पादपरपदात् सप्तद्विपञ्चनीसेदि सयदि निदिश्याद् द्वित्वा यिनस्य एतत्सुभ्रं प्राग्भावितायमिति नेह पुणरुच्यत । अत्रोपपत्तिः द्वितीयचन्द्रमण्डले
 परिपरपरियाच ३१५३१८ एतद् द्वाभ्यामेकविंशत्यधिकाभ्यां शताभ्यां मुख्यते जात ३१८५४८८ यथा त्रयोदशभिः सप्तभिः अतः पञ्चविंशत्यधि-
 वे भागे लब्धानि पञ्चपञ्चमसहस्राणि सप्तसप्तत्यधिकाणि ५८७ येष्वष्टत्रिंशत्शतानि षतुःसप्तत्यधिकाणि भागानां । अथतृतीय । अपाठमित्यादि ।
 यदा भवता ? चन्द्रः अन्यन्तरततोप सकलपुपसङ्ख्यं चारचरति । तदाएकेकेन मुहूर्तेन क्रियतच्छेन गच्छति । गीतम् । पञ्च बर्ष ७४ यासागसहस्रा
 वि व्यतीतिषु याज्जानानि अयादयन्मानसहस्राणि त्रिंशच्च एकोनविंशत्यधिकाणि भागशतानि गच्छतिमण्डलं त्रयोदशतिः सप्त १३५५ सैरित्यादि पू-
 ववत् । अत्रोपपत्तिपथा । अत्रमण्डलपरिरयः ३१५३१८ एतद् द्वाभ्यामेकविंशत्यधिकाभ्यां शताभ्यां मुख्यते जात ३१८५४८८ यथा त्रयोदशतिः सप्तस्रैः
 सप्तभिः शतैः पञ्चविंशत्यधिकाणि सप्तसप्तत्यधिकाणि ५८८० अथ त्रयोदशसहस्राणि त्रिंशत्शतास्यकोनविंशत्यधिकाणि भागा-
 नां १३३८८ । अथ षतुर्वादिमण्डलेतिविशयाह । एकल्लुसुरएकनित्यादि । पूर्ववत् निष्कासन् चन्द्रसादमन्तरात् यावत्तुष्टान् मण्डलानामन्तरं म-
 ण्डल संज्ञासम् ९ त्रीणि २ याज्जानानि १३३५५ एकवतिषु पञ्चपञ्चमसहस्राणि भागशतान्येकविंशत्यधिकाणि मुहूर्त गतिमभिवदयन् २ मययाष्टमण्डल

न गसपु गच्छद् मण्डल तरसहिमहसंहाह जावतेता । जयाण भता चदे सप्त तरसञ्च मण्डल जात्र गच्छद् ।
 गौ० पञ्चजोषगसहस्राह सप्तोद्वजोषाणाह तेरसयभागसहस्राह तिरियाञ्च एगुणतीसभागसपु गच्छद् मण्ड

गीतम् । पञ्चपञ्चमसहस्राणि त्रिसप्ततिषु योजनशतानि सप्तसप्ततिषु षतुयास्वारिगङ्गागञ्जत गच्छति १ मण्डलत्रयोदशतिः सप्तस्रैः सप्तभिषु पञ्चवि
 न्तिमञ्जराह एक याज्जाना तेरद्वजार सात से पञ्चवीस १३३५ प्राग कोके एहया भाग । अत्रारे से भगवन् । चन्द्रना व्यत्यन्तर त्रिंशु, नांरुन् व्यत्य
 यीने चार करे यावत् तिबारे एकेव मुहूर्तह जेतन् पञ्चजराह । से गीतम् । पांच ५ हजार योजन अनी योजन ८० ७३ तेरद्वजार गगन त्रिंशु सप्तवीस

[illegible]

जगद्दीत्र २ ध्यमीध्रजोध्यणसय उगाहिता एत्यण देणस्कन्नमदला प० ? लत्रणेण जंत ! समुहे कवद
अनुगाहिता कंशईध्याणस्कन्नमदला प० ? गो० ! लत्रणेणसमुहे तिष्ठितीसेजे।ध्याणसए उगाहिता एत्यणछ

तम ! अन्वूक्ष्वाप २ अश्रुतिर्योत्रमश्रुतान्वयगाद्य अश्रुद्वयमश्रुतस्य प्रसङ्गः सख्ये प्र०। नमस्ते कियदवगाद्य विपत्ति मचमबहलानि प्रसप्तानिदं गीतम् । सख्येनमुक्ते श्रीविभ्रिशाणि योलाभश्रुतान्वयगाद्याय यदुत्तममबहलानि प्रसप्तानि ? एवमेवम पूर्वोपरिख, अश्रुद्वीये २ सख्येनमद्वे

चय माहन्ता से । हे गीतम ! सम्बुद्धिपन्नाया द्वापने बिये एकसो छनी याजन १८० योजन खयगाहीम इहा ये लखत्रमा माऊलां छे ॥ लखत्रमाया हे भगवन् ! समुद्रम बिये केतपू अउगादाने केतला लखत्रमा माहन्ता ख । हे गीतम ! लखय समुद्रने विये त्रिखि से ग्रीस ३३० योजन खोगाहीने इहां छ लखत्रमा माहन्तां से । इनीपरे सबमसीने लखदुपने मियइ ५ने लखय समुद्रने बिये यईने आउ मरनां माहन्ता होइ, इमकसो सीये करइ ८ इवे

संशयोदयानि यौवत्यदात्तपक्षैः सप्तमिः शतैः पञ्चविंशत्यधिकैः कृत्वा । अत्रोपपत्तिः अत्रमवस्थे परिणयः ३१८८५ एतद्ब्रह्मस्य मेकविंशत्यधिक-
 म्या प्रताप्यां नुस्यते आत अर्द्ध३५ एषा १३५५ एप्रिर्मानेवते सव्यं ५१५ शोवं १८९० । अयत्तुतीय । अयावन्तित्यादि । यदा भवन्त ? सर्वबाह्य
 मयकृत्तित्यादि । प्रसः प्रागवत् । भीतन । पञ्चयाजनसहस्रास्येक बाहादश्याधिक [१३५५] योजनयत वतुदशयपपुष्याधिकानिप्रागशतानि गच्छति ।
 अवसन्नयोदशभिः सहस्रैः सप्तमिः शतैः पञ्चविंशत्यधिकैः कृत्वा अत्रोपपत्तिः आवनवस्थेपरिरयपरिमात्र ३१८८५ एतद्ब्रह्मस्य मेकविंशत्यधिकाम्यां
 प्रताप्या नुस्यते आत अर्द्ध३५ एषा १३५५ एप्रिर्मानेवते सव्यं ५१८ शोवं भागाः १४५ । अयवतुयार्दिनवकृत्तित्येवदेशमाह । ययकृत्तुइत्या-
 दि । एनेनापायेन यावच्छतम् पविनाकचरे तयचंतरायेनवकृत्तित्येवदेशमाह । तयचंतर मयकृत्त १३५५ निति आद्यं सव्यमन् २ प्रीवियोजनानि ययवतिष्ठ

१। यवतुमात्र २ सव्यप्रतरमंक्रल सव्यसकमिप्ता चारंवरई ८ कडुज मंते । जस्वस्रमडलो ५० ? गो० अठ
 जस्वस्रमडला ५० ? १ जंयुहीयेन मते । दीवेकेत्रईअं ख्यागाहिप्ता केवट्टछाणकस्रमडला ५० ? गो० ।

प्रवति नञ्चति नञ्चतं त्रयोदशभिः सहस्रैः । सप्तप्रिदशपचविंशैः शतैः कृत्वा एवकचरेनेनापायेन यावदसकमन् २ प्रीवियाजनानि ययव-
 तित्व पञ्च पंचाशद्वागनञ्चानि एवैकस्मिन् नवकृत्त जंयुतगतिं जिवदयन् २ सर्वाभ्यन्तरंनकृत्त नुपवंकञ्च चारंवरति ४ । कति भगवन् । नकृत्तन-
 कृत्तानि प्रवसति ? भीतन । अहीनवस्रमडलानि प्रवसति ? जंयुहीये नदत्त । शोवेकियद्वजगाह्य जियन्तिनवस्रमडलानि प्रवसति ? गो

प्रो ४ इवे नञ्च अविचार करे कड । तिस्रो ८ द्वार नवकृत्त संख्या १ नवकृत्त चार कड २ नञ्च विनाभासर ३ विनाभायाजानादि ४ नञ्च नवकृत्तने मेक
 चकी अयाचा ५ नकृत्तायाजानादि ६ नुपुर्नैयति ७ नकृत्तनकृत्त मे अम्रनकृत्त ने साचद निदयवं ८ । तिस्रो प्रवजमडल सव्याद्वार करे कड) केतका
 रे मयवन् । नवकृत्तां मोकसांछद । वे भीतन । आठ नवकृत्तां मोकसांछे । १ । जंयुहीयेनाजानादि १ । जंयुहीयेन विदे केतन अत्रगाहीमे केतका न

गङ्गाप्रविभागस्य च भवन्त । कियत्या ज्ञयाथया अन्तर प्रपन्न । गीतम् । द्वेयोजने नक्षत्रविभागस्य गतत्रविभागस्यया व्यापयासर प्रपन्न । अथमथः ।
 अष्टास्वपि भवन्तनु यत्र २ भवन्ते यायसि गच्छाया विमानोनि तेषामन्तरयाथकमिदं भूत्र यथा अभिजितक्षत्रविभागस्य भवन्तक्षत्रविभागस्य च
 रपरमन्तरं द्वेयोजने । ननु गच्छत्रसरक्षमथाम्यन्तरादिभिरुल्लानामन्तरभूयश्च अन्यथामक्षत्रमरुल्लाना वत्स्यमाणचन्द्रमयफलसमयसारमन्त्रेषु सप्त विरो-
 चात् । अग मक्षत्रविभागानामायासादियप्ररूपका ४ । अरक्तसहस्यादि । मक्षत्रमरुल्लाना भवन्त ? कियदायामविजानास्यां कियतपरिक्षेपेण कियद्वा इत्येना
 द्वैत्येन प्रपन्नं ? गीतम् । गच्छुसगायामविजानास्यां सरित्प्रगच्छ सयिष्यप परिक्षेपेण अक्षुभावा योइत्येन प्रपन्नमिति । समत्येयामेव मरुमधिकृत्याया-
 ना मरुपणा । जयद्वीवसि । जयद्वीवे भवन्त ? द्वीवे मरुदरस्यपलस्य कियत्या अयाथया यथाभ्यतर मरुग्रमरुल्लं प्रपन्न ? गीतम् । भवन्मथारिगङ्गा

सम दलससय एसम केन्द्रस्य। एआयाहाए स्यतरे प०? गी० टा२जास्यगाइ णरकत्तम दलससय २ स्यवाहाए
स्यतरे प०? ४ णरकत्तम दले ण भते । केन्द्रस्य आयाम विसर्कणे केन्द्रस्य पारिस्केवेण केन्द्रस्य बाह्येण
प०? गी० । गाऊस्य आयाम विसर्कमेण, त तिगणसधिसस पारिस्केवेण स्यहुगाऊस्य बाह्येण प०? ५

द्वयोत्रमेवमत्रमद्वयस्य २ वाच्यथा स्वनर प्र० ? ननु अत्रमद्वयस्य कियद्वयाहस्येन प्रकृत ? नीनग गच्छन्मायामविष्कम्भाख्या, तत्रिजगत् सविशेषपरिक्रमेण व्युत्पद्यमाना प्रकृतस्य पयतस्य

[illegible]

पुत्रानि ? नीतस ! सवससमुद्रे श्रीवि त्रिशदधिकानि योद्धनशताम्यवगाद्यात्रांतरे पट्नसुत्रनवहलानि प्रप्लसामि ? अत्रोपसहारयाक्षेणोऽवसस्या भी स्रवति । एवमेवसपूर्वोपरेव । अयूद्वीपेद्वीपे सवससमुद्रे चाष्टौनवसवहलानि भवन्ति इत्याख्यात । अकारोऽत्रागमिहः । अयमयवहलचाणोऽत्रप्रसू पया । सप्तस्रनराइत्यादि । सप्तोऽभ्यंतरात् भवन्त ? मस्रसवहलान् कियत्याख्यायया सववाद्य नवस्रनशर्लं प्रप्लस ? गौतस ! पशुवगोतराणि यो- जनशताम्यवापया सववाद्य नवस्रनसकल प्रप्लस । इवच सूत्र नवस्रकास्यपक्षया द्वादस्य अन्यथा सूर्याभ्यंतरनवहलस्यापिना सन्निजिदा विद्वादशनस त्राद्या नवस्थितनवस्रकस्त्वेन सववाद्यनवहलस्येवाजावान् । तेमायमथः सपलः सूर्याभ्यन्तरनवस्रकलज्जातोपान् सववाद्य नवस्रनगहलज्जातोय इय त्याश्चवापया प्रप्लसमिति याच्य । अथाभ्यन्तरादिनवहलस्यापिना अष्टाविंशते अष्टकाणां परस्परमन्तरनिरूपणानाह सरकलइत्यादि । नवस्रनवहलस्य

नरकप्रमहता प०? एवामेव संप्रसाधरेण । जयद्भित्ते २ छत्रेण्यसमुद्दे स्थणस्कतमल्लान्नव्रत्तिं मरकाय॥

२ सङ्गम तरावुग भते । णस्कममळानु केवईआएश्याहाए सङ्ग्याहिए णस्कतम दुडे प० ? गो० ।

पंचदसुत्तरे ज्योष्णसप्त स्यादाहण सप्त्याहिरणस्कप्तम फलं प० ? ३ णस्कप्तम फलरूपेण भते ! णस्क

अतुल्यमवकलानि सवनीत्याख्यात ॥ सर्वोप्यन्तरादु ज्ञायत ॥ नष्टमवकलस्य सत्यं वाह्यं नष्टमवकलस्य प्रज्ञात ? गी० । पञ्चद
माहाराष्ट्रियोजनयताभ्यापयारुहवाहाननष्टमवकलं प्र० ? नष्टमवकलस्य भवन् ॥ नष्टमवकलस्य यतस्तु कियत्या व्यवायया अन्तर प्रज्ञात ? गी० ।

महलवार खचट्टार कहे छह । सबऽप्यतर ह भगवन् । महलना नाँयना बकी केतली प्रयाणाह सर्व बाहिरलू खबलू नखत्र महल के । हे गीतम । पाँच स दस ११० पात्रना एक पाह सब बाहिरलू खेहलू नखत्र महल के । हवे महलाठर हार कह के । नखत्रमहलने ह भगवन् । नखत्र महलने परत्यरे एक नखत्र यकी बीजा नखत्रनइ एहनी खेहलू अवाणाह अन्तर के । हे गीतम । अ योजन युध नखत्रना मऊलने अने बीजा नखत्रना महल

तरसबलगतिचिन्तायां द्वादशांगानामपि मन्त्राणां संप्रदाय बहुयुगस्योक्त्यादि द्वेच पशुयष्ट्यधिक्योक्तमशने अष्टाद-

हसद् तिगिश्चसीसेजीअणसए अथाहए सवुयाहिरए णस्कतमळले प० ? ६ सवुसुनरेण भते ! णस्कत
मळले केवहुंश्च आयामविस्कत्तेण केवहुंश्च परिस्कत्तेण प० ? गो० ! णवणउहुंजीअणसहससद् छसु च
हाले जाअणसए आयामविस्कत्तेण तिगिअणसयसहससद् पणसरसजीअणसहससद् एगुणणवहुंजो
अणाद् किञ्चिअसेसहससद् परिस्कत्तेण प० ? सवुयाहिरएण भते ! णस्कतमळलेकेवहुंश्च आयामवि
स्कत्तेण केवहुंश्च परिस्कत्तेण प० ? गो० ! एगुजीअणसयसहससद् छसुसठंजीअणसए आयामविस्कत्तेण

त्वारिअणसयसहससद् किञ्चिअसेसहससद् पणसरसजीअणसहससद् एगुणणवहुंजो अणाद् किञ्चिअसेसहससद् परिस्कत्तेण प० ? गो० ! एगुजीअणसयसहससद् छसुसठंजीअणसए आयामविस्कत्तेण
मविस्कत्ताभ्यां कियत्परिचयेव प्रवृत्त ? गीतम् । नव नवति याजनसहस्राणि पट्टच चत्वारिंशति योजनशतानि आयामविस्कत्ताभ्याम् । श्रीविप
योजनशतसहस्राणि पट्टचयोजनसहस्राणि एकोजनवतिचपाजनानि किञ्चिद्विगोपापिकाणि परिचयेवप्रवृत्त सर्वबाह्य मदन्त ! नवप्रमदल
कियदायामविस्कत्ताभ्यां कियत् परिचयेव प्रवृत्त ? गीतम् । यत्नं योजनशतसहस्र पट्टचयष्टानि योजनशतानि आयामविस्कत्ताभ्याम् श्रीविप

प्रमदल छ (इयं मङ्गलायामादि द्वार कर्हं छद्द । सदाभ्यन्तर पश्चिन्नु च जगद्यन् । नवप्रमदल केतलू लायपण पोहलपणे छे केतलो परिधि
पणे छे । हे गीतम् । नवोपुं हल्लार याजन कसे चालीस ८८३४० याजन यत्तलू लायपणे पोहलपणे त्रिखिलाय योजन पट्टचहल्लार योजन उने म-
न्वासी ८८ योजन काहक अधिक्तेरा परिधिपणहले । सव अष्टिररुं हे गणवन् ! नवप्र मळले केतलू लायपणे पोहल पणे छे, केतलो परिधिपण छे ।
हे गीतम् । एक साय योजन उने छर्हं साहि ६६० योजन यत्तलू लायपणे पोहलपणे छे, चिन्ति साय योजन प्रहार प्रहार त्रिखि सें पण्णर ३१८३१५

श्रीभगवद्वाचि अष्टव क्रियत्यपिक्वाणि योजनमशताव्ययाधया सर्वाभ्येतर नक्षत्रमवहस प्रकृतं । उपपत्तिस्तु सूर्याधिकारेनिरूपिता । अथवाभ्यमवहस
 साक्षात्पृच्छति । जम्बूद्वीपे भद्रत ? द्वीपे मन्दरसप्तवतस्य क्रियत्या अथाधया सर्वबाह्य नक्षत्रमवहस प्रकृतं । पञ्चवत्वारि-
 श्चाश्रममयवत्वादि त्रीणि विष्टदपिकाणि योजनमशताव्ययाधया सर्वव ह्य नक्षत्रमवहस प्रकृतं । अथपतिः प्राग्वत् । अथपतिमेयायाभादिनिरूपयति ।
 शतद्वारेवतित्यादि । प्राग्वत् । अथ शतबाह्यमवहसप्रकृतं । शतबाह्यमवहसप्रकृतं । अथपतिः प्राग्वत् । अथपतिमेयायाभादिनिरूपयति ।
 विचक्षणपरिषदाः परिभाषाः । अष्टावपि नक्षत्रमवहसप्रकृतं । अष्टावपि नक्षत्रमवहसप्रकृतं । अथपतिः प्राग्वत् । अथपतिमेयायाभादिनिरूपयति ।
 यदा प्रदत्त ? नक्षत्र नक्षत्रमवहसप्रकृतं । अष्टावपि नक्षत्रमवहसप्रकृतं । अष्टावपि नक्षत्रमवहसप्रकृतं । अथपतिः प्राग्वत् । अथपतिमेयायाभादिनिरूपयति ।

जम्बूद्वीपे जने । दीव मन्दरसप्तवहस केन्द्रस्थाए अथाहाए सप्तमसरे णस्कनमहले प० १ गो० । चो
 स्थासीसजोअणमवहसाइ स्युठयवीसजोअगसए स्याहाए सप्तमसरे णस्कनमहले प० १ जम्बूद्वीपे जने ।
 दीवे मन्दरसप्तवहस केन्द्रस्थाए अथाहाए मन्नाहिरए णस्कनमहले प० १ गो० । पणयालीमजोअगस

क्रियत्या अथाधया सर्वोभ्यन्तर नक्षत्रमवहस प्रकृतं । दीव । अथवास्वारिण्यानि योजनमवहसादि अष्टव विशाणि पावनप्रतापि अथाधया सर्वो
 भ्यन्तरं नक्षत्रमवहस प्रकृतं । अथ द्वीपे भद्रत ? द्वीपे मन्दरसप्तवहसप्रकृतं । अथाधया सर्वोभ्यन्तर नक्षत्रमवहसप्रकृतं । दीव । पञ्चव
 ह्य द्वीपे विष्टे मन्दरवतने जगती अथाधया अष्टव सर्वोभ्यन्तर पदितु नक्षत्र मोहसत्तं । दीव । अथाधया अष्टव सर्वोभ्यन्तर पदितु नक्षत्र मोहसत्तं । दीव ।
 वाचन एतलो अथाधया सर्वोभ्यन्तर पदितु नक्षत्र मोहसत्तं । जम्बूद्वीपे जने । दीव । अथाधया अष्टव सर्वोभ्यन्तर पदितु नक्षत्र मोहसत्तं । दीव ।
 वाहिरल्लु अष्टव नक्षत्र मोहसत्तं । दीव । अथाधया अष्टव सर्वोभ्यन्तर पदितु नक्षत्र मोहसत्तं । दीव । अथाधया अष्टव सर्वोभ्यन्तर पदितु नक्षत्र मोहसत्तं । दीव ।

लघ्यानि ५२५ जेप १८२६३ सागा एतायती सवोग्यस्तरमबहलै ऽभिषिदादीना द्वादशापत्राका मुद्रुतगतिः । अथ व्याप्ते मसत्रमसडले मुद्रुता गति
पृथुति । लयाङ्गनि २१६० त्पादि । यदा भदना ! नक्षत्र मध्य यात्र्य मबहलमपसक्रम्य चारम्भरति । तदा ऐकैकेनमुद्रुतेन कियतुनेत्र गडुति । अ
वाप्ये कवचन प्राग्ब ७ । गौतम ! पञ्चयाजमसङ्ख्यादि श्रीबिबैकोनविंशत्यधिकानि योजनानि पाहगमनामसङ्ख्यादि श्रोत्रिय पञ्चपष्ट्याधिकानि
भागशतानि गडुति । मबहलमेकविंशत्या प्रागमसङ्ख्यै नैवभिण्य पष्ट्याधिकैः शते स्थितावसि । अत्रापपतिः अत्रमबहलैपरिधिः ३९८३५ अय त्रिभिः
सप्तपष्ट्याधिकैः शतेः ६९० गुस्यते जात ११९८२१ ६०५ अस्य राक्षरेकविंशत्या सङ्ख्यै नवभिः शतैः पष्ट्याधिकैः भागेन साङ्ख्यानि ५३१८ योजनानि श्रेय
१६३६५ भागाः एतायतीसवयाद्ये नक्षत्रमबहलै भृगशीय० नूतिना भटाना मवत्रायां मुद्रुत गतिः उक्तातायत मवीभ्यस्तरसुबबाष्टमबहलपति ना मय
२१८३० बाका मुद्रुत गतिः । अय मवत्रशतारकायावस्थितमबहलकात्वेन प्रतिनियतगतिक्त्वेनवाऽवशिष्टेय पट्सुमबहलैय मसुस गतिपरिधान दुःकर

सह एकत्रीसाएनागसहस्रं हि णवहिअ सठं हि सएहिठेसा, जयाण मत्ते ! णस्सते ससुत्राहिरममलं उयसक
मिहा चारचरइ तथाण एगमेगेण मुक्कसेण केवइस्सु खंसु गच्छई । गो० ! पच्चजोच्चणसहससाइ तिरियिअएगू
णवीसंजोअणसए सालसयभागसहससे तिरियिअपणठे भागसए गच्छइममल एकवीसाए ज्जागसहससे हि णय

इत्यादि द्वय त्रिपटिगागयते गच्छति भक्तल एकयिष्यत्यामागमस्यै नवनिघपष्टागतैश्चिह्नस्था । यद् भगयन् ! नवम्र सयद्याऽऽ सक्तलसपुस्तकं
म्यधारयति । तद् एकैस्मै न द्विपरात्रगच्छति । गौतम ! पक्वयाजनमइत्यादिश्रीखिच एकोनविंशति योऽष्टगयभागसइत्यःवि

बीच २१ हजार मयसे साठि भाग कीजे यहवा भाग । सिवारै हे भगवन् । गवध सव बाहिरलो खेइलो गाइलु प्राश्रयीने चारकरे । सिवारै एकैअ
 मुइत २ केतलो चैन जाइ । हे गीवध ! पाब हजार याकम त्रिणि से उगबीस ५३१९ योजन अगे सोलहआर गाग त्रिणि से पांचसठि १६३६५ भाग

ग्रन्थनामसङ्ख्यादि द्वेष प्रियच्छाधिके प्राणशते गच्छति । मन्त्रलक्ष्येकविंशत्या प्राणसङ्ख्ये भवति ॥ पञ्चदशिके गतेः क्षित्यादिति । छत्रोपपत्ति इह मन्त्राय
मन्त्रलक्ष्येकविंशत्या प्राणसङ्ख्ये भवति ॥ पञ्चदशिके गतेः क्षित्यादिति । छत्रोपपत्ति इह मन्त्राय
मन्त्रलक्ष्येकविंशत्या प्राणसङ्ख्ये भवति ॥ पञ्चदशिके गतेः क्षित्यादिति । छत्रोपपत्ति इह मन्त्राय

तिथिजो भणसयसहस्साइ छठारसजो अणसहरसाइ तिसिख्यपणरसुत्तरेजो अणसए परिस्केंवेण प० ? ७ ज
 योण मते ! नस्कुत्ते सदसुत्तरमदल उअसकमिमाचारचरइ । तथाण एगमेगेणमुज्जुत्तेण केअइइयु खेत्त गच्छइ
 गो० ! पवजोअणसहरसाइ दोसिख्यपणठेजो अणसए छठारसयजागसहरसे दोणियुत्तेअठेजागसए गठइम

नयसहस्रादि अष्टावश्या याज्ञन पञ्चदशोत्तरादि योजनशतानि पत्रिकेयम् २०१ । यदा भगयन् । मयत्र सर्वाभ्यस्तरनवत
समुपवक्रम्यभारं वरति, तदा यदेकोन मुहूर्तेन विषय् क्षेत्रपण्डति । नीताय । पञ्चयाजनासहस्रादि द्वेष पञ्चपट्टियोभमजते अष्टावश्या ज्ञानय

योगन एतसा परिपिपदे ब) इहाँ मद्यन लनबसति थुं मुहूर्त उमे एक मुहूर्त नी इदण भाग कीले यइवा ३०७ भाग एतसब आले एइ नऊल संपु
य फरसे (इवे मुहूर्त गति द्वार करहे । जिबारे हे मगनन् मद्यन सर्वाप्यंतर पहिन् नऊल माअपीने चारकरेइ, तिबारे एकेक मुहूर्त ब नेतल्लु होत्र
आइ हे गीधम । पोच इबार बिने पाबसति थुं ३५५ योजन उगे अठारइआर भाग विसे त्रेषति १८२६३ भाग एतल्लु मडलअइ एव योजनभा एव

नृतीये कृत्तिका चतुर्थे रोहिणी विज्ञाप्य पञ्चमे विज्ञाह। यत्ते असुराद्या सप्तमे ज्येष्ठा आष्टमे मृगशिरः छात्री पुष्यः अश्लेषा मूलो पुस्तथ पूर्यायाढोहरायाढ
 योद्धुं तरे अग्न्यन्तरतो दुहे बाह्यतइति एवम्यस्त्रमणललायतारसदृशकचम्भसयशपरिष्यनुसारेण प्रागुत्तरीत्या द्वितीयादीनामपि मध्यममणललाणां
 मुहूर्तगतिः परिभाषनीया। उक्ता प्रतिमणल यन्त्रादौना याजनात्मिका मधूतगतिः अचतेषामेव प्रतिमणल भागात्मिका मुहूर्तगति प्रश्रयति।
 एगमेनेदमित्यादि। एकेकेन भगवन् ? मुहूर्तेन चन्द्रः कियति भागयतानि गच्छति। गीतम्। यद्यम्भबलमुपसक्तस्य चारयति। तस्मत्तस्य मण्ड
 लस्य सम्बन्धिनः परितोपस्य सप्तदशयताम्यष्टदिशानैरपि कानि गच्छति। मणलमणलपरिषेपमेकेन लक्षणेणापनयत्याच ग्रतेः छित्या विजज्य इयमत्र
 भावना इष्टप्रयसतश्चन्द्रमणलकालो निरूपणीय सावनन्तरं तदनुसारेण मुहूर्तगतपरिमाण भावनीय। तत्रमणलकालनिरूपकायमिदं त्रैरागिक
 यद्विस्तृत्यभिः ग्रते रटपट्यचिके सकलपुगवति निरुदमवशे च द्रुह्यापचपात पूषमहली रट दशयतानि त्रिगदधिकानि रात्रिदिवानां लभ्यन्ते ततो
 द्वाभ्या मणमणलाभ्या मकेममणलनेतिभावः कतिरात्रिदिवानिलभ्यन्ते रात्रिप्रपस्यापमा १५८। १६६०। २। अत्रात्येन रात्रिना द्विकलसंख्येन मध्यरात्रौ
 नेषु न जातानि पट्विद्यस्तानि पट्यधिकानि ३६६० तेषामाद्यारात्रिना भागद्वय लब्ध्यादु रात्रिदिवे क्षेपसिपति पत्रयैगत्यधिक्यन १२४ तत्रैकस्मिन्
 रात्रिदिविर्भागस्म दूनादिति। तस्य त्रिस्तानुगुणे जातानि सप्तत्रिगस्तानि त्रिग्यधिकानि ३५० तेषां सप्तदशभिः ग्रतेः अटपट्यचिके जने पुने शब्दो

२ मण्डलपरिकेयस्स सप्तदश २ अष्टांशेभोगसपु गच्छत मण्डल सयसहस्सेन स्युठ। णउईपस्य सएहिच्छता
 एगमेगेण भन। मुञ्जस्तन सूरिण केवदुष्टा भागसयादं गच्छत गो०। जजमण्डलउग्रसक्रमिज्ञाचारचरड

ते एतेकेनम मुहूर्तेनचन्द्रः कियतिभागयतानि गच्छति। गीतम्। यद्यम्भबल मपसकस्यचार चरति, तस्य २ मणलपरिषपस्य सप्तदश अष्टप

विपे बहो इग्यारमान विपे सातना १ पञ्चमा चन्द्र मणलने विपे अष्टांशो ८ मध्यम मणल मेलाखइ (इयं भागमिक मुहूर्तगति ५६६०)। दे भग
 वन्। एक मुहूर्ते चन्द्रना केतलाद्यौ भागप्राप्त मणललनी परिधिमा। दे गीतम्। जेन मणलल आभयोने चारकरइ तेते मणललनी परिधिमा सत

[illegible]

॥ तपसा । अग्निविदुर्बोचयिष्य । अतमिबन् पूषसाइपरी । रवता । आहु । गो० । अथ हि
 हिष्य सठेहि सएहि लेप्ता ८ एएण जते । अठणस्कसुम ठला कहि चंदम ठलेहिं समोअरति गो० । अथ हि
 चंदम ठलेहिं समोअरति त० पठमचंदम ठले सप्तमे अठमे दसमे इक्कारसमे पसरसमेचदम ठले
 एगमेगेण मते । मुक्कत्तेण चंदे केवइआइ भागसयाइ गच्छइ गो० । अजमइलंडवसकमिन्नो चारचरइ । तसस

[illegible]

[illegible]

तस्व २ मन्त्रपरिष्केपस्म ए॥ठारस तीसे जागसपु गच्छुई मन्त्रल सयसहस्सेण छठाणउईएअसएहिजेसा

श्रुत्वा गच्छतामियच्छते । परस्मैपदसहस्रे रट्पदवत्पाशशतैः क्लृप्ता, एकेकेनभः । मुहूर्तेन सूर्ये क्षिपन्ति प्रागशतानि गच्छन्ति ॥ गौतम । यद्यस्मि लला मप

र से ॐ छद्मसिद्धि भाग साइ एकइ मुहूर्तइ नवकलमी परिधि एत लाय सनें अष्टाष्टु सोय बेदीय एइवा भाग एकेके मुहूर्तइ । इ अंगवन् ।

टीमूनुमी सतः से प्रवेक्ष्योरदुर्मेनापवर्तना जाताः सेयो रोगिकयोर्विश्रुतिः सेत्करागिद्विगते एकविंशत्यधिके सागत मद्रुतस्यैव विगत्यधिकं गतद्वयभागा स्याद्विषयः ९ एनाकताः कासन हे अगुनलपरिपूर्णेवरति । विमक्तं जवनि । एतावताकासेन परिपूर्णमेकमहसचद्रुवरति तदेव चतुस्रसकाल ९ मद्रुपचा । असेतदनुसरिच मुद्रुत गतिः । सचयेदु रानिविये ते मुद्रुत पराये त्रि यता गुहयते ज्ञानाः पटिर्भूतसो १० नप २३ रितनयद्रुयाः सेप जाता द्वापटिः एषासवणेनार्ये गताम्या मेकविंशत्यधिकाम्या गुहयते गुहयित्वा पापरितभां ययोविगतिः प्रविप्यते २२१ जातानि ययोदसचइकाचि सतगनानि पचविंशत्यधिकोमानि । एतदेकमहसकालतमुद्रुत मत्कैकविंशत्यधिकगतद्वयभा गानां परिसाच ततस्त्रै रागिचपरच यदि ययोदयानिः सइसैः सप्तानिः गतैः पञ्चविंशत्यधिकैरेकविंशत्यधिकगतद्वयभागानां महगभागा एकगतमइस मशानयतिगतानि सप्त ते ततएकेन मुद्रुतेन एकवभासचे राशिप्रयस्यापनः १३२५] १ ८८० [१ इहाधारानिर्मुद्रुतगतेचविंशत्यधिकगतद्वयभागरूप सतःमयण नार्चनस्योरारिकलकता द्वाभ्या गताभ्या एकविंशत्यधिकाम्या गुहयते ज्ञाते द्वेगते एवविंशत्यधिके २२१ ताभ्या गण्यो रागिगेहयने जाता द्वे कोट्योद्विचत्वारिचस्रसः पचपाष्टमइसाक्यसौयतानि २४२५४० तेषाप्रपादयानिः सइसैः २२२१ः गतैः पचविंशत्यधिकैर्भागोद्विपते सप्तानि ससदययताभ्यापट्यधिकानि १५८ एतावता भागान् यत्रतत्रवा सकल योमद्रुतेन गतुति । अपगचः । इहाष्टाविंशत्या मघनैः स्वगत्या स्वस्वजा तपरिभाकेन कया पायसैत्र च्या व्याप्यमान समख्यते ता ऐकगदमकसमुपकल्प्यते । एतावद्वपन खमेयद्वितीयमदृमहस द्वितीयाष्टाविगति नचचपनचसद्रागत्रमितमितस्मैवममाक मुद्रिपरिकषिपतमेक सकल सेदोकातव्यः एकलक्षपरिपूर्कानि चाटुगवतिगतानि कयनेतस्यात्पत्तिरिति चेदुच्यते । इवचिविपानि नकत्रादि, तद्यथा समसेनाक्यदुकेषाचि द्वापुसेनाचिच इहायान् प्रमाच सेधमसुरादेव गम्यने सूर्येव तावत् प्रमाच चंद्रेव चहयोग यानिनकत्राचि गतुनि ततो अक्षिनी कतिना मगशिर पुण्या मघा पूर्वकाशुनी इस्तचिभायमुद्राया मूल पूर्वोवाहाइति तथापानि एतदगाराचमिति स्य सेत्रस्य चंद्रेवचहयोगधनुकते ताभ्याद्वेनाक्यदुधनु प्रमाच कत्र यपाताभ्यद्रु सेनाकोति व्यस्पतिभाजान् तानिच पट् । तद्यथा । मन्त्रिचच भरवी आर्द्रा अर्क्षेया स्वातिर्ज्येष्ठेति । तथाद्वितीयपमैयस्य तद्रुयादे चार्द्धेनित्यम् - १ अर्द्धेअर्द्धेनाधिक सेत्रमसुराचमभिज

ज्ञातः उपरितमा रात्रिस्त्रोविशतानि सप्तोत्तरादि ३०३ खेदः रात्रिष्ठाविशतानि सप्तपट्यधिकानि ३६७ तमआगतमेकरात्रि दिवमेकस्यच रात्रि दिवस्ये
कानत्रि शत्रुगुह्याः एकस्यचमुहूत स सप्तपट्यधिकविशतभागाना त्रीविशतानि सप्ताष्टरादि १ ५९ ३०३ । इदानीमेतदनुसारेणमुहूतगतपरिमा
८६०

चित्यते नष्टरात्रिदिवे त्रिशत्रुमुहूतो ३० तपु उपरितमाएकाग्रिशत्रुमुहूतोः प्रतिप्यते जाता एकोनपष्टिमुहूताना सतः सासप्तसु नार्ये त्रिभिःशतैः
सप्तपट्यधिकै नैस्यत गुणयित्वाचोपरितमानि त्रीवि शतानि सप्तोत्तरादि प्रचित्यते आतान्येकविशतिसहस्राणि नवगतानि पट्यधिकानि ३१८६०
तत छैरात्रिक यदिमुहूतगतमसप्तपट्यधिकविशतभागानामेकविशत्या सहस्रैः नवभिःशतैः पट्यधिकै रेकगतसहस्रमष्टमष्टमविशतानि सप्तहलभागाना
सप्त्यते ततएकेन मुहूर्तेनकिलमाप्तम् । रात्रिश्रयस्यापमा २१८६० १८८८०० १ । अत्राद्यो रात्रि मुहूतगतसप्तपट्यधिकविशतभागरूप स्ततोऽन्यपि-
रात्रि स्थिनिःशतैः सप्तपट्यधिकै नैस्यते आतानि त्रीस्येवशतानि सप्तपट्यधिकानि ३६७ तैमप्यो रात्रि गुणयते जाताद्यतस्रः काट्यो द्वैसके पचाय-
तिःसहस्रादि पटत्रतानि ४०८८६६०० तेषामाद्येन रात्रिमा एकविशतिसहस्राणि नवशतानि बरक्यधिकानि इत्येवकूपेच जाया त्रिपते सप्तान्यष्टादश-
शतानि पट्विंशदधिकानि १८३५ एतावता भागाव सप्तप्रतिमुहूर्ते गच्छति । इदं च जागतसक गतिविचारय चन्द्रादित्रयस्य यथाक्षर गतिशीलस्ये सप्त-
याक्रम । तथाहि । सर्वस्या नक्षत्रादि शीघ्रगतानि सकलस्योक्तजागीकृतस्य पञ्चत्रिंशद्विंशतभागानामेकस्मिन्मुहूर्ते आक्रमणाल तैस्यो
नन्दगतयः सूर्याः एकैकस्मिन् मुहूर्ते चिंशद्विंशतभागानामाक्रमणाल तस्य चन्द्रावन्दगतय एकैकस्मिन्मुहूर्ते अष्टपट्यधिकमसदशभागाना-

तस्य २ सकलपरिकेयस्य अष्टारसपणतीसे जागस ७ गच्छेत् सकलसयमहस्सेण अष्टाण्डर्हणअ सगहितेना ॥

न् । एकैकन मुहूर्तेन नक्षत्रादि कियनि भागशतानि गच्छति । गौतम । यद्यम्बकलमपयसक्यचार चरन्ति, तस्य २ सप्तहलपरिचपस्य अष्टादश
४ पूर्वभाद्रपद ५ चरभाद्रपद ६ रेवती ७ अश्विनी ८ भरणी ९ पूर्वफाल्गुणी १० चतुष्ठा ११ स्वाति १२ मीने मासर्ले पूर्वजम् १ सप्ता २ श्री

दयवीयतवति २६ दुष्पते द्विरागिहकरा स्यादि । पद्यापुष्टं रेकवतवहसमष्टानवतिशतानि भवद्वतभागानां लभ्यते ततः यमेनमुष्टनैः कांसिभागान्
 मज्जातरे । रागिप्रयस्यापना १० । १०८०० । १ अत्रात्यत्र राशिना एककलकलन गध्यसरागुणैः जात सतावानेव यमेनगुचित तदेवभवतीति वचनमाव
 तसससाटोनरागिना यद्विस्तरेणनभागो द्वियते सध्याप्यष्टादशशतानि त्रिषदधिकानि १०८० यतावतो भागान् भवद्वलस्य सूर्यकेकेन मुष्टनैः न गच्छति ।
 एव नवद्वारा नामात्मिका गति प्रसपका ३ । यमेनेकमिस्त्यादि । प्रससूचमुगल । उत्तरपुष्टे तु गौतम ! यद्यदास्मीयमास्मीयप्रतिनियतमवद्वलमुप-
 सन्नस्य चार्चरति तस्यतस्मास्मीयस्य भवद्वलस्य सम्बन्धिनः परिपेपरिचरे रष्टादशजाययतानि पञ्चविशदधिकानि गच्छति भवद्वल शतसहस्रेकाष्टनव
 त्याच यतिः श्रुत्वा, इहपि प्रथमतोभवद्वलकातो निरुपकीय सावस्तवसुरेदीव मुष्टनगतिपरिमावभावना तत्रभवद्वलकालप्रमापचित्तायो इदकेरा-
 गिभं यद्यगादयनिः यतिः पञ्चत्रिषदधिकैः सकलपुगवति त्रिषुमेककले द्वितीयाष्टादशितिनसत्रादेवपातु पूर्वमेवइतिरित्यप । अष्टादशयतानि त्रिष-
 दधिकानि रात्रिदिवानां तस्य ते तताष्टाभ्यामवभयवद्वकाभ्यामेकेन परिपूर्वेन सकलकलेति ज्ञात्वा, किलमात्रे । रात्रिषयस्यापना । १८३५ । १३३० । २
 अत्रात्येनराशिना मध्यरात्रेगुणैः जातानि द्वाविंशतानि वक्ष्यधिकानि १८३५ सावयेन जागद्वरव लब्धमेकरात्रि विद्ये १
 द्यावादि तिसृष्टादशयतानि पञ्चविंशत्यधिकानि १८३५ तथा मुष्टनान्यभाभमेतानि त्रिषयतागुस्यंते जातानि चतुःपञ्चाशद्वरवत्त्रादि वसयतानि प-
 ञ्चाशदधिकानि ५४५० तेषामष्टादशतिः व्रतिः पसुत्रिषदधिकेजोगेवते सख्याएकोनत्रिषयमुष्टनोः २८ ततः येषुष्टेष्टेवकराश्योः पसुकेनापवत ना

एगमेगेण वते ! मुञ्जसैण णस्कते केवइसु इ ज्ञागसयाहु गच्छुड । गो० जंजमटले उत्रसकमिस्ता चारचरइ

सकम्यचार भरति । तस्य तस्यमवद्वलपरिकपस्य अष्टाद्वानि विद्यानि भागशतानि गच्छति । सकल शतसहस्रे रष्टानवत्यापवते । श्रुत्वा, भगव
 पूव भवद्वलनी परिपिना केतलाती भाव साह । हे गौतम ! जेसं भवद्वल आश्रयीने चारकरइ, तते भवद्वलनी परिपिनी जकार ये चीज भागजाइ,
 भवद्वलनी परिपि एक साव जमे अठावू चाइ'छेदीव एवका भाग (विद्या पदिके ना कल जार मध्य अविजित १ भवव ९ पमिहा ३ अतभिष्य

यति, तत एनपूर्वविदेहप्रकाशका दृष्टिपूर्वस्था भरताविशेषापेक्षयोदयमासादयति अपरविदेहप्रकाशस्वरूपरीतरस्याभिरावतादित्ये त्रापेक्षयोदयमा
सादयति । अत्रैश्याम्यादिविषयवहारो नेकतो बोध्यः । आभ्यन्तरतादिगणना सास्त्रसूरीदयदिशिः पूर्वदिक्स्थेष्टाग्नेयाविकोचव्यवहारानुपपत्तेरि
ति । एवमप्रकृते भगवानाह ? इत्येत्यव्ययसम्बन्धमनाह तेन हेमीतम ! इत्यग्नेव यथास्व प्रज्ञयसि तथैवेत्यर्थः । अग्नेनच सूर्यस्य तिर्यगदिव्य गतिर
ता । ननु तत्परवीदञ्चआख्यइत्यादि भाषास्तस्मात्सत्याभादूर्ध्वनाप्यथ स्तौम येमम्यते सूर्यः पश्चिमसमुद्रं प्रविश्य पातालोन्मत्ता पुनः पूर्वप्रसृष्टे रुदन्ती-
त्यादि । तस्मात्त निपिद्विमिति । अथ पूषकद्रुपन्त्यगौरवमयादतिदेश्याक्यमाह । यथा, पञ्चममृते प्रथमेऽर्धु शब्दे तथा जखितव्य । विपरपयन्तमि-
त्याह । पावत् खेवत्विमृत्तमप्यिक्कीनेवत्यिष्टमप्यिक्की अखचित्पुण्ड्र सत्यकाली पञ्चतेइति सूत्र । अथाह मते ? अमुदीयदीवे दार्ष्टिकद्विद्वान्म भवइ तथाच
उत्तररुदिविद्वाने भवइ अथाहउत्तररुदिवसे भवइ तथाच अमुदीयदीवे मन्दरस पशुयाम्भ परत्यमपश्वित्मिनेव राह भवइ इता गात्रमा ? अथाह ज-
मुदीयदीवे दार्ष्टिकरुदिवसे जावराह भवइ अथाह मते ? अमुदीयदीवे मन्दरस पशुयाम्भ पुरत्यमपश्वित्मिनेव भवइ तथाच पश्वित्यमपश्वित्मिनेव भ-
वइ । अथाह पश्वित्यमपश्वित्मिनेव दियसे भवइ । अथाह अमुदीयदीवे मन्दरस उत्तररुदिवसे राह भवइ । इता ? गोत्रमा ? अथाह अमुदीयदीवे मन्द-
रस पुरत्यमपश्वित्मिनेव दियसे जाव राह भवइ । अथाह मते ? अमुदीयदीवे दार्ष्टिकरुदिवसे अष्टारसमभुते दियसे भवइ । तथाच उत्तररुदिविद्वान्मस्य
अष्टारसमभुते दियसे भवइ । अथाह उत्तररुदिवसे अष्टारसमभुते भवइ । तथाच अमुदीयदीवे मन्दरस पश्वित्यमपश्वित्मिनेव जखितव्य इवा

इणमागच्छति दानिगपहुणम गच्छ पहुणउदीणमागच्छति पहुणउदीणमगच्छउदीणपाहुणमागच्छति इता

चिच्छे (दिगन्तर) आगच्छत १ प्राचीनरुदिव्यमृत्त्यवहिकप्राचीनमागच्छतः २ रुदिव्यप्रतीचीन मध्वत्यप्राचीनोमदीचीन भागच्छतः ३ प्राचीमादी
हे भगवन् । मध्वत इ भगवन्महत्तमिपरिधि जेताना सो प्रागजाह । हे गीतम । अर्जे भगवन् आश्रयीर्गे चारुकरे तेते भगवन्मनी परिधिना अष्टार से पा
त्रीस भाग जाह, मध्वतनी परिधि एक साय अष्टाबूसे भागे छदीह एइया भाग ४ अबू द्वीपनामा हे भगवन् । द्वीपने विदे सूर्ये उत्तर पूर्व इय ।

साकगच्छात् पक्षीसु बह्मलक्ष्मणादिनतिभावता नियतपतिका स्तेन नतेयां नवहस्तादिचिन्ताभापि गतिप्ररूपका तारकाबाधप्यवस्थितमस्तसकत्वा स-
 न्नादिभिः उच्यमानाप्रवचिन्तनाद् नवहस्तादिप्ररूपकाकृता । सप्रति सूयसोद्गमस्तमयने अपिक्तस्य नवयोनिष्याभिनिविष्टबुद्ध्या विप्रतिपन्ना स्तेन
 तद्विप्रतिपन्निकाकृतं प्रश्नमाह । चन्द्रदीवेकनित्यादि । जम्बूद्वीपे भवन्ता १ द्वीपे द्वीसूयपै जम्बूद्वीपे द्वयारेवजावात् उदीचीनप्राचीन उदगेवोदीचीनं
 उदीचीनवतदुदीच्याप्राप्तान्तात् प्राचीनश्च प्राच्याः प्रत्यावतत्तदुदीचीनप्राचीन अत्रकनार्पेर्जनप्रत्ययः दिगन्तर द्वेभदिगपेक्षयोत्तरपूर्वस्यामीशानकोक्षे
 इत्यर्थः । अत्रप्राक्तत्वात् समस्यै द्वितीया उद्भूत्य पूर्वविदेशापठयोदयप्राप्य प्राचीनदीक्षेदिगन्तरे प्राक्दक्षिणस्यामाग्नेयकाक्षेइत्यर्थः आगच्छतः
 क्रमवैवासां पातइत्यर्थः । इहोद्गमनस्तमयनश्च द्रष्टृलक्षविवक्षयाऽवसेय । तत्राहि । यथाभद्ररूपीतौ स्यातां ते तयोक्तदय व्यवहरति, येषां तु दृ-
 र्यौनन्तावश्यौ तीक्ष्णतपोरस्तनय व्यवहरतीत्यनियतामुद्यास्तनपाधिति । अत्र काकुपाठात् प्रसोक्तगन्ताव्यः तत्ताभ्रतादिकेभ्योपेक्षया प्राग्दक्षिः
 कस्यामुद्भूत्य इविक्रमताप्यानामकृत स्तत्रापि द्वाकप्रतीच्या मपरविदेशोपेक्षोद्भूत्य प्रतीचीनोदीचीने वायव्यकाक्षे आगच्छत स्तत्रापिच वायव्याग्ने-
 रान्तादिष्वेभ्योपेक्षामुद्भूत्योदीचीनप्रतीचीन इशानकोक्षे आगच्छतः, एव सामान्यतः सूयपोरुदयविधिष्विद्योक्तः पुनरेवं यदेकःसूर्यः आग्नेयकोक्षे उद्भू-
 तति तत्राद्भूतवन्तरतादांनि नैवदक्षिणदिग्भवतीनि चेन्नादि प्रक श्रयति । तदा, परापिवायव्यकोक्षे उद्भूतो नैराक्षरदिगप्राचीन्यैराक्षरतादीनि चेन्नादि
 प्रकाशयति । भारतश्च सूर्यो नवहस्तस्यप्राप्यनन् नैश्चनकाक्षे उद्भूतः मन्मथपरज्वाविदेशान् प्रकाशयति । देशवतस्तु ऐशान्यामुद्भूतः पूर्वविदेशान् प्रकाश-

अमुद्भूतश्च मते ! दीप्ति सूरिस्थः । उदीचपाद्गुणमुग्गत पाद्गुणदाहिणमागच्छति पाद्गुणदोहिणमुग्गलदाहिणया

पर्वत्रिगणान् भागशानानि गच्छति । नवहस्तस्यतसहस्रैरष्टावधत्याश्रयैरिहस्ता न जम्बूद्वीपे भवन् । द्वापे सूर्यो उदीचीनप्राचीनउद्भूत्य प्राचीनद-
 चनोदते कृतिका १ चार्च राहवा १ चित्रा २ पौषमे विष्वक् ३ चर्च उमुराथा १ सातमे ज्येष्ठा १ आठमे ण ते मन्मथ नृगक्षिर १ आद्दी २ पुष्य
 १ अश्लेषा ४ मूल ५ हस्त ६ पूर्वोक्ताह ७ उत्तराषाढ ८ तिरहा पूर्वोक्त हा उत्तराषाढाभा नैवे तारा नवहस्त नाह ९ अं ज्येष्ठे चार्चिरेव ततो मन्मथ) यदेक ।

समय । तयारुं जाव मन्दरस पारवयस उत्तरदादिषेर्षं दावन्तरपदाकनसमयसि घोसाण पठने । समथ पक्रियणे प्रियं । एता गोअमा । जयाखं
भंते ० जमुदीवेदीवे मन्दरस पुरतिपमेख एअवेय सव सगारेअव जायपदियवो भय । एय जहासमएण अभिलायोमचिउं यासाख तदा आयलि
आयवि भाविआयो अयोपावविपोवेववि जवेववि मुबुतोखवि अहोरोत्तवि परफेणवि भासेखवि उक्केखवि एयसि सववसि जहासमपरस अभिला
वो तहामाविअरयो । जयाण मते ? जमुदीये २ जेम्माख पधमेसमए पदियणज जहेयवासाण अभिलावो तथेय जेम्माखवि गिरावावि भाविअरयो
जाव उत्तर ० एव एयतिखिवि मतेसि तीस आसायगा भाविअरा । जयाण जते ? जमुदीये २ मन्दरस दादिखहुं पठने अयसे पदियणज । तयारुं
उत्तरहुं यि पठने अयसे पदियणज । जहा समएण अभिलावा तथेव अयसेववि भाविअरवो जाव एअन्तरपहाकडसमयसि पठने अयण पक्रियसे
भय । जहा अयसेव खाजिलावो तहा सवगुरखवि जाविअरवो अयववि वाससएणवि वाससएणववि वाससपसइसेणवि पुणवनेणवि पुठेववि
तुक्रिअनेववि तुवियववि एवपुय्ये २ तुविय २ अकळे २ अयये २ इहुंये २ उप्पले २ पठने २ पठले २ अत्यचिउरे २ अयए २ वसएण २ पसएअर
वृत्तिय २ मोसपइलिय २ पल्लियनेववि साभरोयमखवि भाविअरवो । जयाण जते । जमुदीवेदीये दादिखहुं पठमा ठेमप्विबी पदियणज । स
याव उत्तरहुं यि पठमा ठेमप्विबी पदियणज । तयाव उत्तरहुं पठमा । तयाव जमुदीवेदीये मन्दरस पठयस पुरतिपमपदीरियनेख खेवरियउं
मप्विबी खेवरिय ठेमप्विबीअवटिए तयकाले पकते । समकान्ठणे । इत्ता गोअमा । तथेव उयारेअव्यं । जाव समकान्ठेमी जहा ठेमप्विबीए
आसावउं भविउं । एव उरसप्विबीएवि जाविअरवो । अयव्याव्या । अयोक्केअविआगानुसारेव दिवसरान्निविमागमा । यहा भगवन् ० जमु
दीयेद्वोपे नसतो ददिवाहुं ददिखभागे दिवसो भवति तयानराहुं यि दिवसो भवति एकससूयस्यैकदिशि मसकणारे उपरस सूयस तत्समसुोपा
यामेवाउपरस्यां दिशि मसकणारसमवात् । इह यद्यपि ददिवाहुं तयानराहुं इत्तुत्त तयापि ददिखभागे उत्तरभागेवेति योज्य । अइणसस आग
मात्रापत्वात्, यतो यदि ददिवाहुं उत्तराहुं समथएव दिवसः स्यात्तदा कथं पूर्वणा उपरेख च रात्रिः स्यादिति कथं युज्येत अहं तु यपइसेन सर्वेनेत्र
स गुरीतत्यात् इव ददिवाहुं दिवसो भवति ददिवादिमागमाअनयसेय । मत्सह तदाच जमुदीवेदीये मन्दरसपर्वसस पूर्वस्यामपरस्यां च रात्रि जयसि

सममुत्तु। राह भवइ इता ? मोक्षमा ! अयाच भते ? जनुदीवेदीये मग्दरस पुग्-
 रिमच उक्कोसए अछारसमुत्तुते दिवसे प्रवइ । आव । तयाच जनुदीवेदीये उतरदाहिक जाव राह भवइ अयाच भते ? जनुदीवेदीये दाहिकहु
 अछारसमुत्तुताकतरे दिवसे भवइ तयाच उतर० अछार० भवइ तयाच जनुदीवेदीये मग्दरस-
 ररिमनेक सातिरेगदुवाकसमुत्तुता राह भवइ । इता ? माध्यामा ! अयाच जनुदीवेदीये जाव राह भवइ । अयाच भते ? जनुदीये २ मग्दरस पुर
 रिमनेक अछारसमुत्तुताकतरे दिवसभवइ तयाच पक्कियेय । अयाच जनुदीवेदीये मग्दरस उतरदाहिकेच साहरेगा बुयाकम-
 मुत्तुता राह भवइ । एवतेवकनेउमारेअथ उतरसमुत्तुनेदिवस तेरममुत्तुताराह मगरसमुत्तुताकतरे दिवसे सातिरेगतेरसमुत्तुता राह सोलममु-
 तुते दिवसे जादसमुत्तुता राहे धाकममुत्तुताकतरे दिवसे सातिरेगजादसमुत्तुता राहे पक्करसमुत्तुताराहे पक्करसमुत्तुताकतरे दि-
 वसे साहरेगपक्करसमुत्तुता राह जादसमुत्तुतदिवसे सालममुत्तुता राह जादसमुत्तुताकतरे दिवसे सातिरेगसालममुत्तुता राह भवइ तेरममुत्तुतेदिवसे
 उतरसमुत्तुताराह तेरसमुत्तुताच तरे दिवस सातिरेगमगरसमुत्तुताराह । अयाच भते ? जनुदीवेदीये दाहिकहुअसएदुवाकसमुत्तुते दिवसेभवइ ।
 तयाच उतरहे वि । अयाच उतरहे । तयाच जनुदीवेदीये मग्दरस पुररिमनेक तयमेच उक्कोसिया अछारसमुत्तुता राह भवइ । इता ? गाछ-
 भा । एववेवउदरेअथ जाव राह भवइ । अयाच भते ? जनुदीवेदीये मग्दरपुररिमनेक जहसएदुवाकसमुत्तुते दिवसे भवइ । तयाच पक्कियेने-
 च । अयाच पक्कियेनेचवि । तयाच जनुदीवेदीये मग्दरस उतरदाहिक उक्कोसिया अछारसमुत्तुता राह भवइ । इता ? गोछभा जाव राह
 प्रवइ । अयाच भते ? जनुदीवेदीये दाहिकहु बासाच पढने समए पक्कियेअइ । तयाच उतरहे विवासाच पढने समएपक्कियेअइ । अयाच उतरहे
 बासाच पढने समए पक्कियेअइ । अयाच जनुदीवेदीये मग्दरसपक्कियेअ पुररिमनेकअरियनेक अकतरपुररिमनेकअमपवि बासाच पढने समए पक्कि-
 येअइ । इता गोअभा ! अयाच भते ? जनुदीवेदीये दाहिकहुबासाच पढनेसमए पक्कियेअइ । तयवेच जाव पक्कियेअइ । अयाच भते ! जनुदीये २
 मग्दरस पक्कियेअ पुररिमनेक बासाचपढने समए पक्कियेअइ । तयाच पक्कियेनेक विवासाच पढने समए । अयाच पक्कियेनेक बासाच पढने

दुस्तरगतसन्नेमलने भारसमधुनेदिवसेति । अग्रोत्यपि कृतगतसन्नेमलले समयः प्रोच्यः । कालापिकारादिवसाद् । अयाचं भते ! जयद्वीवेदीये द्वादिश
द्वे वासावमित्यादि । वासवमिति । चतुर्नासप्रमाचवर्षाकालस्य सवपि प्रथम आद्यः समयः साःप्रतिष्ठिते सपद्यतेमयतीत्यर्थः । सद्योत्तरासु पियपावा
प्रथमः समयः भवति सुमन्त्रानेपत्ये नद्विषादुत्तरासु चतुर्थोपचारभावात् यदाचोत्तरासु वर्षाकालस्य प्रथमः समयः तदा जम्बूद्वीपेद्वीपे मन्दरस्य
पयतस्य पूर्वोपरयोर्द्विशारंगतरपूरस्कान्ते समये अमतरा निबध्दघणाने दक्षिणादुवयाप्रथमसापेक्षया सवासीशोपि स्मादुत्तराद् । पुरस्कृत पुरोयसां ज
त्रिव्यन्त्रिच्येः समयः प्रतीतः ततः पञ्चमयसः कल्प शारयोऽतस्तत्र तथाकृततरपद्यातुक्ते समये पूर्वोपरविदेहयवोप्रथमसमयापेक्षया योऽनन्तरः प्रथा
सकृताऽनीतः । अमयः सप्तद्विषातरया चर्नोकासप्रथमसमया प्रवर्ततीति । इह यस्मिन् समये दक्षिणादुत्तरासु च वर्षाकालस्य प्रथमः समयः तदन्तरे
अयेतने द्वितीयेसमये पूर्वोपरिमयो वर्षाका प्रथमः समयो भवतीत्येसाधनाओक्तावपि यस्मिन् समये पूयपयिमया वर्षाकालस्य प्रथमः समयः समयो
भवसि ततोऽनन्तरं पद्याङ्गविनि समयेदक्षिणोत्तरादयो वर्षाकालस्य प्रथमः समयोभवतीतिगम्यते । तद्विषयस्यसोपादानं कथ्यते । इहक्रमोक्तं
क्रमान्म्योऽभिहितोऽर्थः प्रपचितज्ञानाभाश्रिण्यावामतिपुनित्वो भवति ततस्तोयान्नसहपैतदुक्तमित्यदोषः । एवं अज्ञानस्यकमित्यादि । एवं यथा
समयेन वर्षाकालप्रतिष्ठादा प्रथितव्यः । सर्वैव । अयाच भत ! जम्बूद्वीवेदीये द्वादिशद्वे वासाव पठमाभावल्लिखापक्रियन्तः । यथाच उत्तरासु यिवासाय
पठमाभावल्लिखा पङ्क्तिव्यः । अयाच उत्तराद्वे वसाय पठमा आवल्लिखा पङ्क्तिव्यः । तयाच जम्बूद्वीवे मन्दरस्यपञ्चमस्य पुरन्मिमपञ्चत्यनेन व्य
तरपूरव्यवसतयसिवासाय पठमाभावल्लिखा । पङ्क्तिव्यः । गोअमा ! अयाच जम्बूद्वीवेदीये द्वादिशद्वे वासाय पठमाभावल्लिखापङ्क्तिव्यः तदेवभाव
पङ्क्तिव्यः । अयाच भते ! जम्बूद्वीवे मन्दरस्यपञ्चमस्य पुरन्मिमपञ्चत्यनेन वासाय पठमा आवल्लिखा पङ्क्तिव्यः । तयाच पञ्चत्यनेन यिवासाय पठमा
आवल्लिखापङ्क्तिव्यः । अयाच पञ्चत्यनेन पठमा आवल्लिखा पङ्क्तिव्यः । तयाच जम्बूद्वीवे मन्दरस्यपञ्चमस्य उत्तराद्विषय अन्तरपद्याकृतममयसि
वासाय पठमा आवल्लिखा पङ्क्तिव्यः । इता योअमत्यादि । तदेवोत्तरावोपमित्यर्थः । एवं आनप्राद्यावपेद्यपि आवल्लिखाद्यास्तुप्राग्ययस् । यमपय
देमतावति । गीतकाशचतुर्मासाणां गिन्द् र्वेति प्रोक्तावा चतुर्मासाणां पठमेषूपवेति दक्षिणापम आयणादित्वात् सवन्तरस्यकालव्यतिभि । यमपय

मन्त्रेभ्यस्मावि नूयस्यामावाण् इत्येव काङ्क्षा प्रसी कृते मगवाभाह । इत्था । गोपनेत्यादि । यदा ऊर्ध्वोदीयेदीये दक्षिणाहौ विवसो पावद्रात्रिभवेतीत्य प्र
 गुप्तारक्षोप । संक्षररावृत्त्या दिवसरात्रिभिर्ज्ञान पट्टभाह । यदा भवेत् । ऊर्ध्वोदीये १ भद्रस्य पवतस्य पूर्वोदिवसो भवति तदा पश्चिमायामपि दिवसो
 भवति प्रामुख्येन देव यदा अपरिमायां दिवसकारा मेरोरद्विचोत्तरयो रात्रिः । प्रमृशूत्रचैतत् इता भीषत्यादि । उत्तरसूत्र भवेत् उक्ताः सामान्यतो दिवस
 रात्रिभिर्भागः । संप्रतिपत्तयविद्येतद्भाह । यदा भवेत् । ऊर्ध्वोदीयेदीये दक्षिणाहौ संकवकोष्टादय मुहूर्तो दिवसा भवेतीत्यादिष्व यूत्र प्रायोनिगदसिद्ध
 तथापि क्षिप्रितेनदृत्त्यादि गवतिस्यते । इह किमसूयस्य चतुरश्रीत्यपिच मलसयत् भवति, तत्र किमस्य यूयोपमये पक्षपटिमङ्गानि भवति एको
 नविंशत्यपिच यत् तेषां सवकवमुहुरण्यो भवति तत्र सर्वोप्य तदेकहले यदा पूर्वो भवति तदा सायममुहूर्तो दिवसा जयति कथं यदा सर्वभाष्टे
 भवते पूर्वो जयति तदा सर्वत्राप्यो द्वादशमुहूर्तो दिवसो भवति ततश्च द्वितीयमलकादारम्य प्रतिपदस्य द्वाभ्यां मुहूर्तौ कथयिभागान् यो दिनस्य चतुरो
 व्यश्रीत्यपिच ततममलसे यद्मुहूर्तो यत्तु तस्येवमष्टोदश मुहूर्तो दिवसो जयति । अतएव द्वादशमुहूर्तो रात्रिभवेति त्रियम्मुहूर्तत्वाद्देवोरात्रस्य ।
 अष्टारममुहूर्तावतरति । यदा सर्वोप्य तममलकागतरे भवते पूर्वो जयति तदा मुहूर्ते कथयिभागद्वयोर्भागे ऽष्टोदशमुहूर्तो दिवसो भवति सचाष्टा
 दशमुहूर्तो दिवसावनतरो ऽष्टादशमुहूर्तो भवति अपरिपुः सोतिरेना दुर्वाकसमुहूर्तावति । तदा द्वाभ्यां मुहूर्तौ कथयिभागान् यो नयिका द्वादश
 मुहूर्तो रात्रिभवति यावता भार्गवदिन द्वापते तावतारात्रिभवेति त्रियम्मुहूर्तत्वाद्देवोरात्रस्येति । एवमित्युपसहारे एतेना मन
 रोर्ध्वं नोपायेन । अथात्र भते ऊर्ध्वोदीये दीक्षिते इत्यनेत्यर्थः । अंतारेण्यहति । दिनभान इकोकाये । तदेकवर्क्षेयति । सत्तरवेत्यादि । तत्र
 भर्गोप्यतरंमलकादारम्यैव त्रिभिर्भागमलकाहौ यदा सूर्ये सदासप्तदशमुहूर्तो दिवसो जयति पूर्वोत्तरादिभिर्भागे भयोदशमुहूर्तोऽत्र रात्रिरिति सत्तरमुहूर्ताव
 तरति । मुहूर्तौ कथयिभागद्वयोर्भागे सप्तदशमुहूर्त प्रजाको दिवसो ऽप्येव द्वितीयादारम्य द्वात्रिंशतममलकाहौ भवति । एतन्मत्तरत्वन्यत्राप्युक्तम् । अति
 रेवतेरमममुनाराहति । मुहूर्ते कथयिभागद्वयेन सातिरेकत्वं एव सर्वत्रकोकमुहूर्ते दिवसति द्वितीयादारम्यैव कथयितममलकोकमुहूर्तो दिवसो भवति
 पक्षराममुहूर्ते दिवसेति । द्विमवशिष्टममलकाहौ सप्त भागे सूर्ये चोदममुहूर्ते दिवसेति । द्वात्रिंशत्सत्तरममलको देवोरात्रमुहूर्ते दिवसेति । अत्र द्विपचाम

दुर्भरान्तमेकस्ते नारममभुनेदिवसेति । अग्नीत्यपि अश्रुतमेकहले सवशाद्येष्टुः । कालाचिकारादिदमाह । अयाच भते ! अबुद्धीवेदीये दाद्विष
 द्वे वासावमित्यादि । वासवमिति । चतुर्भुजप्रमाणवर्षाकालस्य सप्तमि प्रथम आद्याः समयः सप्तःप्रतिश्रुते सपशतेभयतीत्यर्थः । तदाभराद्वैपियवाणां
 प्रथमः समयः सप्तमि सप्तमि शनैर्यत्वे मदक्षिणाद्वैतनराद्वैतसूययोवारभावात् यदाबासराद्वैतवर्षाकालस्य प्रथमः समयः तदा जम्बूद्वीपेदीये मन्त्रस्य
 पयस्य पूर्वोपरयोर्विश्वरूपरपुरस्कृते समयं अजतरा निष्कलपाने दक्षिणार्धयोःप्रथमतयापेक्षया । सप्तातीतोपि स्यादत आह । पुरस्कृत पुरोयतां न
 विप्रान्त्रिभ्यः समयः प्रतीतः तत्त पदत्रयस्य कल्प पारयोः उत्तमत्र तदाअजतरपञ्चातकृते समये पूर्वोपरविदेवपाप्रथममयापेक्षयां योऽजतरः प्रथो
 तक्रताऽनीतः समयः सप्तद्विषाक्षराया वर्षाकालप्रथमसमया प्रवर्ततीति । इह यस्मिन् समये दक्षिणाद्वैतनराद्वैत वर्षाकालस्य प्रथमः समयः तदनन्तरं
 अयेनने द्वितीयेनमये पूर्ववचिमयो वर्षाकां प्रथमः समयो भवतीत्येतावन्मात्रोक्तावपि यस्मिन् समये पूयपद्यिमयाः वर्षाकालस्य प्रथमः समयो
 भवति ततोऽनन्तरं पञ्चाङ्गाविति समयद्विषाक्षीतराद्वयोः वर्षाकालस्य प्रथमः समयोभवतीतिगम्यते । यद्विषमयनस्योपादानं नृष्यते । इहकर्मोत्
 क्तमाभ्यां अभिहितोयः प्रपचितक्षामागंशिय्याकांनतिसुनिधितो भवति ततस्तोपानमगयद्वैतदुष्कमित्यदोषः । एवं अज्ञानमयममित्यादि । यय यथा
 समयेन वर्षाकालमिताया प्रवित्तव्याः । सवेच । अयाच भते ! अबुद्धीवेदीये दाद्विषद्वे वासाव पठमाद्यावन्निष्ठापद्विषज्जः । तयाच अन्तरद्वैतियासाव
 पठमाद्यावन्निष्ठा पद्विषज्जः । अयाच अन्तरद्वैतवसाव पाठमा आद्वितिया पद्विषज्जः । तयाच जम्बूद्वीपेदीये मन्त्रमयपद्यम्य पुरत्यिमयद्वित्यमेव अय
 तरपुररकसमयसिवासाव पठमाद्यावन्निष्ठा । पद्विषज्जः । गोअना । अयाच जम्बूद्वीपेदीये दाद्विषद्वे वासाव पठमाद्यावन्निष्ठापद्विषज्जः नवेवसाव
 पद्विषज्जः । अयाच भते ! जम्बूद्वीपेदीये मन्त्रमयपद्यम्य पुरत्यिममेव वासाव पाठमा आद्वितिया पद्विषज्जः । तयाच पद्युत्यमेवद्विवासाव पद्विषा
 आद्वितियापद्विषज्जः । अयाच पद्युत्यममेव पाठमा आद्वितिया पद्विषज्जः तयाच जम्बूद्वीपेदीये मन्त्रमयपद्यम्य अन्तरद्वैतिया अन्तरपद्यममयसि
 वासाव पठमा आद्वितिया पद्विषकाभाह । इता गोअमत्यादि । तदेवोदारवीयमित्यर्थः । यय आभासावादिपदेवपि आद्वितियाद्यपस्तुमागयतः ।
 तेमतावति । गीतकासचतुर्भुजाना गिन्ह्वेति प्रोप्ताकां चतुर्भुजपदेति दक्षिणायन आद्वितियात् सवशरस्यज्जुगवन्ति । युगपय

मयमरमास एवम पुनरेव नवेत्यतिदेशकरणात् यगस्यापि दृष्टिषामरयो पूर्वसमये प्रतिपत्तिः प्रामपरयो सुषुप्तमरये पुरोवति निषमये प्रतिपत्ति । स्वीतिपरदन्तु मायवधुनपद्वियए बालवकरवे मभीदकरकते मन्त्र्यपदमसमए भुगसस्रग्राहविआवाहि । इत्यस्याः भाषाया व्याख्याने सर्वत्रमरवे पेरवते नहानिदेयुष भावबभामसुसुप्तपठे कृष्णपठे प्रतिपद्वितिषी बालवकरवे अपिनिषमयेप्रबभसमयेयुगस्याद्विभिजानीहीतीहंवाचमास्तारयेय । यना स्वीतिपरदन्तुसकतो आचार्यो वासन्धः यपमगवत्यादिधुभ्रादद्यास्तु मायुरवाचमगुगतइति भविष्यवृत्तिं युगपदानुसृत्यं युगपप्रतिपत्ति ममये नंभावपानः । प्रथादि । शल्येकोशविसेवा मूरपभावे हुमि नायव्या इतिवचभाद्रपदि पूर्वैवारविशेषकालविज्ञेयप्रतिपत्तिं दक्षिणोत्तरयाराद्य ममये प्रागपरयो रुतरममये तदिहं इतिबोत्तरप्रतिपत्तिममये पूर्वकालव्यापयसाच याच्य पूर्वोपरविदेशापेक्षयास्त्येव सद्वित्तये रस्ययोदीर्घेवरख अपरंवाच मूषद्वय याच्य ययो धारविशेषा दृष्टिकान्तरप्रतिपत्तिममयापययोत्तरसमये पूर्वोपरयोः कालविज्ञेयप्रतिपत्तिरित्यादिको भूयान् परवचभाय काय इत्यतं प्रमगेन । पुस्तगेकविति । पूर्वोत्तरुत्तरीत्यपलक्षप्रमाख पुस्तकेविति पूर्वपूर्वोक्तमेव चतुरशीतिवचलक्षगुहित एवंचतुरशीतिवचलक्षग विननुत्तरानरं स्थान भवति बहुनवस्यपिक्क वाच्यशतमतिभे स्थाने भवतीति । पदमोर्धमप्यिषीति अवसर्पिस्थाः प्रथमाविभागः प्रथमाश्वसर्पिष्यो भवार्त्तं भति ? दारिकट्टे पदमशु सद्वित्तयोपद्विवज्जः । तयाचउत्तरद्वि इत्यादि व्यक्त । मवर वैधत्यिशुसर्पिष्यो नैवास्त्युत्सर्विषी । कुतइत्याह । अवस्थितः नवद्य गृहस्यद्रुपसकालः प्रकृतः । इममर्कद्विआयुसक्ति । अथ प्रकृतापिकारसुपसहकाह । इवेसाजगद्दीपइत्यादि । इत्येवा एव नन्तराश्वस्रज्जवा जगद्दीपप्रकृति राद्यदीपस्य यथावस्थितस्वरूपनिरूपिका धन्यपमृति सत्यामस्मिन्परागेइत्यथः पुनरेव विनक्तिव्यव्यः प्रारुतत्वात्

गी० । अहा पञ्चमसपुठमउहेसे आसजेअत्यिशुसप्यिणी अथछिण तस्यकाले प० ? समभासुसे । इस्सेसा

बीनउद्रत्य उदीचीमाचीनआनपहनः ४ इत गीतम । यथा पञ्चममते प्रथमं उद्देश यावत नैवास्त्युत्सर्विषी, अवस्थितस्तकालो प्रकृतः ० अ

मभीवे उगीमे मूष दृष्टिकर अग्निवासे आचमे, पूर्वे नद्या विदेशो उपेक्षा पूष दृष्टिकर अग्निवासे उगीमर दृष्टिक पश्चिम मेरति कावे व्यावर्त्ते,

सूयप्रच्छतिः सूयाधिकारप्रतिपदपदतिथस्तुना भगवत्ससस्यादीनां प्रसाम सूर्यप्रच्छत्यादि महायज्यायेत्या सरोपस्तेन समाप्ता भवति । अथचन्द्रयज्ञस्य प्रसामाश्च । जम्बूद्वीपेभ्यः । जम्बूद्वीपे भवन्ति । द्वीपे चन्द्रायुदीर्घाप्रचोदितमाने बहुल्य प्राप्तीनाद्विबदिगभागे आगच्छतः इत्यादि यथासूर्य लक्ष्यता तथाचन्द्रयज्ञस्य । यथावाश्वेऽजगस्यः पञ्चमशतस्य दशने षड् शके चन्द्रगतिः । क्षिप्रपथेन मन्त्रप्राप्तमित्याह । यावदवस्थितस्तत्रकालाः प्रच्छतः ? इत्यस्य । ऐक्यायुक्तमिति ज्ञाप्य पञ्चजिह्वीरुगाह । इमेसाहत्यादि । व्यास्य मपूर्ववत् । परसूयप्रच्छासिस्थानेचन्द्रप्रच्छासिर्गच्छा । एतेषां

जम्बूद्वीपपञ्चमी सुरपणञ्ची वत्युसमासेन समस्तान्नवर्ह । जम्बूद्वीपेण भते । दीवे चविमा उदीगपाईणमुग्ग
छुपाइणदाहिणमागच्छति,, अह । सुरवत्सस्यया जहा पचमसयस्स दसमेउद्देसे जात्र छुवठिण तस्यकाले

नञ्च । इत्यया जम्बूद्वीपप्रच्छतिः, सूयप्रच्छतिः वस्तुसमासेन समाप्ताभवति ॥ जम्बूद्वीपे भगवन् । द्वीपचन्द्रना उदीचीन प्राचीनद्वित्य प्राचीनद्वि
च आगच्छतः । यथा सूयवत्सस्यता यथा पञ्चमशतस्य दशमशतस्ये यावदवस्थित स्तत्रकालः प्रच्छतः ? इत्ययाजम्बूद्वीपप्रच्छति चन्द्रप्र
भरतलोत्रनी उपेक्षाश्च दक्षिण पश्चिम नैरति कोर्धे जगिर्ने पश्चिम उत्तरे मायकञ्च आयमञ्च, पश्चिम महा विदेहनी अपेक्षाश्च पश्चिम उत्तरे मायू कर्धे जगिर्ने ज
त्तर पूयश्च आयमर्ने, एरवतादि क्षेत्रनी उपेक्षाश्च करोर्धे हे गीतम । तिमण जिम पश्चिमाश्रतकने जिर्धे पश्चिमे रुद्देगश्च कच्छू छे । तिम कश्चिद्या, तियार्
रुद्देपांवि वर्षाकालना प्रथम समय इमञ्चतु आयमवया यग जे भरत ऐरवर्ते रुद्देने माहः विदेर्धे पश्चिमिज आशया, एक स्थामाधपञ्च यावत् पूयप
श्चिम महा विदेहक्षेत्र ने विप उत्तरसपिथी अथमपिथी मयो अथस्वित्त एव स्वस्वप तिहा कालखड्ग ॥ अहो ममणा आउपावर्तो । एतर्ने एव जम्बूद्वीप
प्रथमीनामश्च उपान सूर्याधिकार रूप सूय प्रच्छतीगा यस्तु अधिकार ने मम ताह स क्षेत्र करो मपूञ्च याह । जम्बूद्वीपनामा हे ममथन् । द्वीपर्ने विपश्च
चन्द्रगा इयान कोर्धे जगिर्ने अग्निक्काश्च आय मे इत्यादि जिम सूयना मच्छयता निमज सर्वे ज खडा, जिम कर्धे छे पापना गत कर्मे दग्गसे छ

स्मादिपि यं चारविगोः। अथामरविप्रपाः प्रवर्ततेति। तद्धैप्रसमाह। कं तेर्षभतेइत्यादि। तत्रनक्षत्रेषु प्रबोनाशत्र क्रिमुम् प्रवर्तति चम्पयारच
रन् यावताकाशान। भिन्नित आरध्यानरायाहाजवपर्यंत गच्छति ताममाशोभाशोभासः। यद्विहा चम्पस्ममकवकसुसपित्वतंतामिप्यत्र इत्युपचारो
नाभोपि नक्षत्र सप्त द्वादशेषुको नक्षत्रसम्भारः। तथा युगसम्भारः। पञ्चसम्भारधरात्मकयुगं तदेव वैजम्भो यक्ष्यमाकाशक
नम्भारः प्रभावं परिकावं दिक्कादीनां तेनोपसृष्टितो यक्ष्यमाकएव नक्षत्रसम्भारदिः प्रभावंमवारः। सएव नक्षत्रानां वक्ष्यमाकसप्तपाकां प्रभा

५०? समगाहंसो? इच्छेनाजयुद्धीवपक्षी चदपरास्त्री यत्युसमासेण सम्मत्ता भवद् ॥ कक्ष्य मत्त । सत्ररच्छुरा

५०० गो०! पंचसथछरा ५०? सं० पक्षस्तसत्रछरे १ जगसत्रछरे २ पमीणसत्रछरे ३ लक्ष्मणसत्रछरे ४

असिः वक्षस्तमास्त सकाशः पक्षीत ॥ कियताः! भवन्तः! सत्रमराः प्रक्षमाः १ गीतयः १ पक्षसत्रमराः १ जगः १ लक्ष्मणसत्रमरा १ युगसत्र

द्वयश्च कच्छू तनत्र जाकवा यावत् प्रवर्तित्वन एक कपा तिह। नाहा विदेह सत्रकास काह। अहा मयस। आरुयावता यत्न एव जम्भुपाप प्रक्षमा
न नह उपयिग चम्पयिकार रूप चम्प प्रछप्ता उपायनह वस्तु अपिकारनें सलासर सद्येकरी स्यूखबाह विवारे भरतक्षेत्रे एरवतह विवस हूह
तिवारे पत्र पवित्र नहा विदेहेरात्र हूह ॐ तिकां दिक्चक्रुष तिवारे वहां रात्रि काह विवारे भरत ऐरवमह स्रकष्टो १८ मुहूर्तानो विषममुह ति-
कारे पूष पवित्र विदेहे १२ मुहूर्तमीरात्रि ॐ वः। अथम्य रात्रिजिवारे स्रकष्टो दिक्चक्रुष वहां भरत ऐरवते ॐ नहा विदेहे वितमग रात्रि-
मान मरीप जावतु तिप ईहा वर्षाकालो प्रवेम सयय हूह एवं पाच सत्रसर कह्ये जेतला हे मयवन्! सत्रमरके हे गीतम! पाच सत्रसरक
या तेकेहा नक्षत्र सत्रमर १ युगसत्रमर २ प्रभाच सत्रमर ३ चम्पना अभिजित प्रमुष ४ अष्टावीरे नक्षत्र जेतले काले भागवो रवे स प्रभाच
सत्रमर कक्षीह सत्रक सत्रमर ४ मुनीहर सत्रमर ५ नक्षत्र सत्रमर हे मयवन्! जेतकव भेदे कह्यो, हे मीयव! जार नेहवं कह्यो तेकेवां

सुकोनचित्राश्रितानि द्वात्रिंशद्व्यापिभागविभक्त्य तसो गणितसभा
 वनया सुयस्यवरसरयस्कान्त्रिजन्तासातिक्कने भक्त्याद्रमासाऽपि को
 सम्यते, सय यथा सम्यते तथापुर्वाचार्येप्रादशितेय करणगाथा ।
 चन्द्रसखा यिसेसो आहम्सय इविज्जसामम्भ । तीमङ्गखिउ
 सतो इवइपुआदि नासमा इका १ छाया अन्नरगमनिका आवित्य
 मन्त्रान्धिमामासव्य मन्त्रात् अन्त्रस्य चन्द्रमामस्य माभवति विस्रेय
 इह विज्ञये कृतिसति यदर्याययते तदप्युपधागाद्विस्रेयः सन्निग-

ययसाम	सुधराम	मकुस १	चंद्र २	आतु ३	आधिस्य ४	आत्रियद्वन ५
दिनमुया	५२३	४५४	३९०	३५५	३८३	३८३
भागसय्याखेद	५१ ५७	१२ ६२	००	००	४४ ६२	—
विनसया	२७	२८	३०	२०४	४१	—
ज्रागसय्या	२१ ६७	३२ ६२	—	००	१२१ १२५	—

तागुविन सन् भयन्येको ऽपिकसामः तत्र सूयभासपविभागात् आह त्रिंशद्वीराहपाचन्द्रमासपरिभासनेकात्रिंशद्विनामि द्वात्रिंशच्च द्वापटिजगा
 विगस्यन्येवठप शाप्यने तत स्थित पद्यादिजनकेकेन द्वापटिभागेन न्यून तद्यदिन त्रियता गुरुपते कातानि पिगद्विनामि एकपट्टापटिभास त्रियता
 गुचिता जातः त्रिंशद्व्यापटिभागा स्तेत्रिंशद्विनेभ्यः शोध्यन्ते ततःस्थितानि शपादि एकोनत्रिंशद्विनामि द्वात्रिंशच्च द्वापटिभागाद्विमस्य एतावदपरिमा
 स्यन्त्रमासवर्ति भवति संप्रसरसरसकत्रिंशत्मासातिक्कने एकोधिकसासो मुनेष सुयमासाः यद्विस्ततोऽजयापि सूप्रसरसरसकत्रिंशत्मासातिक्कने द्वि
 तीया द्विकसामो भयनि । उक्तम् । सदीय एवैआए इवइपुआदि नासगा जगद्वनि । यादीमे पञ्चमय इवइ अयोऽजगतनि १ अस्या अप्यसरगमनि

पक्षा प० ७ एवामेव सपुष्ठाऽत्रेण पथसवत्करिएजुगे एगेचउह्रीसं पक्षसपु प० १ सेतजुगसत्रत्तरे, पमाणसत्र

भगवन् चन्द्रसरसरस्य चतविंसतिः पर्वो वि प्रकृतानि १ पञ्चमस्य अन्धिवदि तस्यवसरस्य पक्षविंशति पर्यावि प्रकृतानि १ एयमेव सपुर्वापरस्य
 िगतामस्त तावर्ष गविजु मस्तो इवइपुआदि मासगोऽहका १ अदीय अह आय इवइपुआदिमासगा जुगद्वनि ११२ यावांसह पञ्चमय इवइ

[illegible]

છુરણ જાને । જડાગ્રહ પૃથ્વી ગાઠ । પૃથ્વીગ્રહે પૃથ્વી તાળસ્કન્ને । સ્વયં રૂઝકે ૩ છાદિત્ત ૪ છામિત્તિદિત્ત ૫
 નેત્રપમાણસચ્ચુરે, નક્ષત્રમન્ત્રરણ નેત્ર । કઠચિદ્ધ પૃથ્વીગો । પૃથ્વીદિ પૃથ્વી તાળ સમયગસ્ક વાજોગ જોડોમિત્તિ,

पञ्चमं चरन्दिनं पुनः पुनश्च त्रयैर्मतिः पञ्चभूतानि प्रकृतानि । असाद्यसुखेनरो भगवत् १ कालविदः प्रमुक्तः २ गिरिज ।

[illegible]

[illegible]

समय-रुक् रिगमति, गच्छ याणाहसानु यज्ञउचुह हाइणस्त्रुने १ मन्त्रिममग पुष्यमा स जोडितिधिममथारि
पस्त्रुता । कद्रुते यज्ञउचुनुवा तमाहुसयछरवद २ यिसम पयालिणोपरिगमति शुगऊऊवृदिनिपुष्करु ३ ॥
वासन म्मवामहं तमाहुम-च्छर कर्म ३ पदुति दगागवरस पफ्फुत्तागवदेःश्याडुञ्जो ५ शुप्ये पात्रिछात्ता

[illegible]

एकस्मिन् पक्षे एतन्तरादितस्त्रयमेव पक्षान्पिषाण्यं पट्टी क्षणीतायां यत्प्रियं येषु पक्षेप्रतिष्ठातेत्येवम् । यतस्मिन् नक्षत्रे यमादुपैव गगद्वयमात्रे यको
 ः मासो नयति द्वितीयस्वपिबभाया ट्राविशी द्वाविणत्यधिके पक्षेनोऽतिभाते पुणस्यांते पुणस्य प क्षार्ण प्रबाल तेन यगमज्ये तसाये
 दम्भरेऽधिकभावाः पक्षमवेति द्वौयुतेऽनिरादिनक्षत्ररौ यद्यपि सुयमपेक्षकात्मके युगे नक्षत्राभातुययज्जपभास्यपिक्समव क्षयापि नष्टमास
 रौ वे एतद्वाराविषयस्याप्तुः काः यदा नक्षत्राभातोक्षौखिगेयनो यवनादिजिह्व व्यवहियते ॥ यामनक्षत्राभातुः । एतया नक्षत्रादिसुयस्तराया मास
 दम्भनामानवभादिप्रमाणेन माससुवक्षराधिकारे वक्ष्यति एतेन च ब्राह्मणः पक्षयनस्य धरा पक्षजिह्व व्यते इति तानि क्षनिप्रतिययैज्जपतीति पट्ट
 ॥ ३३ ॥ एतन् नक्षत्रादिति । प्रथमस्य युगादौ प्रथमस्य भगवन् ॥ नक्षत्रसुवक्षरस्य क्षनिपक्षादि पक्षरूपादि प्रक्षप्तानि ॥ गीमन् ! नक्षत्रिणं पयानि

छरण जने । कदायह प । गा० । पञ्चाशदे प०० त० गस्कत्रे । पद २ उक्त ३ आहृत्त्र ४ अभिवाहुए ५
 नैसपगणमयछरे, अक्षममश्चुरण जन । कदुत्रिहे प००गे । पञ्चविहे प०० त० समयगरकवाजेग जोष्वनि,

पञ्चमशरीरकं यन्, यद् यत्तद्विभक्तिः पञ्चगतानि प्रकृतानि । सत्तावान् यमसुत्रात्, सत्तावसुत्रेणो भगवन् । कान्तविद्यः प्रकृतः । गीगम् ।

१०३३ पुग नाम । २ । पांच करमना एगन विषय बाब पांच में करस अपिब भासहाब) यद्वयः करयना यगने विषय नास ई२ । पख १४ । अपि
१०३४ पाणि १३० पदे यद्वय पुगने विर्वे ई३ बार नयन किर ते भवा युगनादिन १८ । ३० । तेहने ई३ जामे इराब लाणे से लकड नासमान ह३ । भागे
१०३५ न चन्द्रम ममान ई३ भाग साने तेहने नाममान ह३ भ में सत्रा अपिद्वयनामकीन यद्वय चन्द्रमान में कारमो भाग चन्द्रमास गाड़े प्रसीदने
मियदि नसामनाग एमबन न बार युका कोत्र लिबारे सत्रभरमान बाव । इति चयनरमान पांच अयनरमान युगने त्रिये यमने को
१०३६ पप्याहा साठ यास यद्वय पुगस गमर कायाई २ । प्रमाक सव कर से पनत्रन् कोरल पदे ककिठ के नीतन । पांच पदे कछा ललेहा
१०३७ बयःभर (कर्मभिरुपाय भावी रवहारकारना साए सेवाठे यमयाय अत्रवार बुहादेनु) अत्रानुनामना बिरा कोराच रव पछानीका

दृष्टव्यमात्मवेदास्य प्रतिपत्तये परब्रह्मसुभवात् द्वितीयस्य पुरुषस्य प्रसन्नस्यैव यथमेव अजितयि हृतस्यारसमन्त्रे पृथगिति पयामि तस्य प्रयोदशस्य
 नामात्मकान प्रतिपन्न परब्रह्मसुभवात् एवम-१५ भिन्नद्वितापि, सुयोगाद । एवमयूयां परमात्मनेन दत्तविशेषयथा-प्रयत्नी त्यास्या- । अयममीयः ।
 पमात्मसुभवा इत्यादि । प्रमात्मसुभवाः कतिविध प्रकृतः ? गौतम । दत्तविशेषः प्रकृतः १ तद्वया । न तद्वया २ । अयमसुभवाः । अजित्यः अजित्यदि
 तस्य एव न सत्त्वब्रह्म-१५ भिन्नद्वितापि । प्रमात्मसुभवाः कतिविध प्रकृतः ? गौतम । दत्तविशेषः प्रकृतः १ तद्वया । न तद्वया २ । अयमसुभवाः । अजित्यः अजित्यदि
 नामात्मसुभवात् कृतसुभवा इति । आदित्यचार्य दक्षिणातराण्याभ्यां निष्कर्षः आदित्यसुभवात् प्रमात्मसुभवात् सत्त्वसुभवात् प्रमात्मसुभवा
 त्रिपथे तस्य नामप्रमात्वाधीनत्वाद्वादी साधप्रमाण । तदाहि इहकिल परब्रह्मण्डः भिन्नद्वितापि तात्ता । भेदसुभवात् परब्रह्मण्डप्रमाणे यो
 अद्वारायः प्रमात्मसुभवात् प्रवर्ति कथमनद्वयमायते इति चतुर्थ्ये । इहभूयस्य दक्षिणमन्त्रं वाऽप्यन अग्नी-५ धिनिग्निगतात्तात्ता

समयः क रिणमति, णञ्चुण्णाहसात्त यज्जउत्तु हाइणस्कसे १ मसिममग पुग्गमा स जोहतित्रिममयारि
 णरुत्ता । ककूत्तु यज्जउत्तुत्ता । तमाज्जसुत्तुत्ता २ यिसम पशालिणोपरिणमति अण्णज्जउत्तुत्ता ३ यिसम पशालिणोपरिणमति अण्णज्जउत्तुत्ता ३ यिसम
 वासनः ममवाग्गई तमाहुस-च्छुर कम्म ३ पुत्तुत्ति तमागव्वरस पुप्फत्ताणाण्यदोः अण्णज्जउत्तुत्ता ॥ अण्ण्येणत्तिअत्तात्ता

पञ्चविध प्रकृतः २ तद्वया १ चान्द्रः २ अग्निः ३ आदित्य ४ अजित्य ५ अयमसुभवात् प्रमात्मसुभवात् सत्त्वसुभवात् प्रमात्मसुभवात् सत्त्वसुभवात् प्रमात्मसुभवात्
 ता । कतिविध प्रकृतः ? पञ्चविधः प्रकृतः १ तद्वया २ अग्निः ३ आदित्य ४ अजित्य ५ अयमसुभवात् प्रमात्मसुभवात् सत्त्वसुभवात् प्रमात्मसुभवात् सत्त्वसुभवात् प्रमात्मसुभवात्

मासा) १ च-५ सुभवा २ अग्नि सुभवा ३ आदित्य सुभवा ४ अजित्य सुभवा ५ अयमसुभवात् प्रमात्मसुभवात् सत्त्वसुभवात् प्रमात्मसुभवात् सत्त्वसुभवात् प्रमात्मसुभवात्
 केतव्य मेव कसा, हे गौतम । पाँच भदे कस्यो तेकेह । जना वसुता भुले । स वसुतापि विदुषाक सुभवात् पुष्पि सादिकने दिवे भवत्य धाग

पुनश्च पञ्चद्विजापनेनानि पञ्चचोराशयानि इति चवर्षीरूपया दशायमानि सतश्च्युतीत्यधिक दिनज्ज्ञात दशकम् गृह्यते इत्यागच्छति यथाक्तादिनरा-
 जिः मयेप्रमाद दिनर धिग्व्यापयित्वा नक्षत्रचन्द्रादित्यभाषाभा विनालयनाथे यथाक्रमसप्तपट्टिद्वापस्यै कपटिपट्टिभाषये जोगहारे भोगहरैस् तथा
 यथोक्त नक्षत्रादिनासप्तचन्द्रवर्षदिनपरिमाणमागच्छति । तथाहि । पुनर्दिनराशि १८३० रूपः अग्न्य सप्तपट्टियुगभाषादिति सप्तपट्ट्याभागीप्रियते यस्म्य
 तत्तद्वर्षमासमास । तथातस्मैय युगदिनराशेः १८३० रूपस्य एकपट्टियुगे क्षतुभाषादिति एकपट्ट्या जोगहरणम् क्षतमासमान तथा पुनर्मृपमाभा
 यट्टिरिति प्रुवराश १८३० रूपस्य षट्त्वाभाषाहारे यत्तम् तत्सूयसासमान तथाऽमिवर्द्धितवर्षे तृतीय पञ्चमया त्रयोदशचन्द्रमाना भवति तद्वर्षे द्वा
 दशभाषाक्रियत ततएवैनाज्ञाताऽमिवर्द्धि तमास इत्युच्यते इहकिसामिवर्द्धितसप्तवर्षस्य त्रयोदशचन्द्रमानस्य दिनप्रमाणं त्र्यग्रीत्यधिकानि त्रींशानि
 तानि चतुर्वत्वारिंशच्च द्वापट्टिभाषा कपमिति चेदुच्यते । चन्द्रमासमान दिन २६ यतद्वृत्तत्रयोदशभिर्गैरूप्यते आत्मानि सप्तसप्तत्यन्तराणि त्रींशानि
 दिनानाः पादशानराणि चत्वारिंशतानि आशानां तेन दिन प्रागस्यद्वापट्टिज्ज्ञा ३२ गा स्वता विनामयनाय द्वापट्ट्याभाषा त्रियते लब्धानि पठन्तिमानि
 तानान्य पूर्वोक्तदिनय मास्यते आत्मानि त्रींशतानि त्र्यग्रीत्यधिकानि दि ६२ माता चतुष्ट्वारिंशच्च द्वापट्टिज्ज्ञाः । तथा वर्षेद्वादशमाभाषति सः
 मानयमाय द्वादशमिमाणा त्रियते लब्धा एकत्रिंशच्चोराशः । ग्रीवा स्तिसु त्रयोराशः एकादश तेन द्वादशाना भाग सप्तपट्ट्यति तेन यद्विगुणादशचन्द्र
 त्वारिंशच्चद्वापट्टिभाषाभाषार्थ द्वावट्ट्या गृह्यन्त तद्वः पूर्वोराशि नञ्चुत्यति त्रैयस्य विद्याभाषात्मान् तेन सूक्ते द्विकापे द्विगुणाकृतया द्वापट्ट्या चर्चये-
 गत्यधिकजततपयो एकादश गृह्यन्ते आस १३६७ चतुष्ट्वारिंशच्चद्वापट्टिभाषायापि त्रयस्य मापे द्विगुर्बोक्रियते क्त्वा भूगराशौ प्रसिध्यन्ते आस १४५२
 यथा द्वात्रिंश ज्ञात इते लब्धमकविशत्यन्तरात चतुर्विंशत्सुनरगतमासानां एतावद्विपिद्वितमासप्रमाद यनेपा क्रमेणाकृत्यापमायथा । दिन इदञ्च
 २३ २९ ३० ३१ मासत्रादिनाममान वर्षेद्वादशमासादितिद्वादशगुण स्थापयमान जनयति । स्थापना यथा भाग मासत्रादिसप्ततत्तरमान सप्तच ३
 २१ ३२ ० ३० १२८ ३ दिन इत ३२३-३५४ ३६० ३६६ ३८२]माच सप्तवर्ष प्राग इति निगमनवाक्य एवञ्च नप्ये क्षतमास क्षतचन्द्रत्वरारिचन्नाकेः पुन-०
 ३२ ३२ ० ३० १२४ भाग ५१ १२ ० ० ५४]इहिकर्त्तातरनृस्य विमुक्तवर्षत्रियते निरंशकस्वेगमुच्यते । यद्वत् । अस्यानिरनमासकयो ०

[illegible]

तेने ५ पण्डितविराजमानि पण्यचोराशयकाणि इति सवर्षेख्यया देशायमानि तसाम्प्रजोत्यधिक दिनभूत देशकाल गम्यते इत्यागच्छति यथास्त्रोविनरा-
 जे। ययमगा। दिनर सिन्ध्यापयिस्वा नद्यन्त्रभूश्रुत्वावित्यभाषाभा विभाषयनाथे यथाक्रमसप्तपट्टिद्वाराभर्षे ख्यपट्टिभर्षे जोगहारे भांगररेत् तला
 यययो न सत्रादिसामयननुष्यमविद्वजपरिसावसागच्छति । तथाहि । यगदिनरात्रि १८३० रूप्य सप्तपट्टियुगसासाहति सप्तपट्ट्याभांगोद्विपते यल्लब्ध
 नयसवधानमनाम । सत्रातस्यैय युगदिनरात्रोः १८३० रूप्य एकपट्टियुगे खतुसासाहनि एकपट्ट्या प्रागवरखलब्ध खतुमासमान तथा युगेसप्तपट्ट्याः
 यययिनि प्रवराग १८३० रूप्य सप्तपट्ट्याभांगहारे यल्लब्ध तत्सुयसासमान तथाऽनिकर्षितवर्षे लुनीय पञ्चमवा ज्योतिषगणनूनाभा भवति तद्वर्षे द्वा
 दशभातोऽक्रियत ततएवैऽप्रागाऽभिर्वर्षे तमास इत्युच्यते इहजिह्वाभिर्वर्षे तसवत्सरस्य ज्योतिषगणनूनामस्य दिनमनास्य ज्योतिष्यधिकानि श्रीविद्या
 नानि यतश्चत्वारिंशच्च द्वापट्टिभागा कयमिति वेदुच्यते । यद्वनासमान दिन २६ यतद्वपत्रयोदशभिर्गुरुर्यते ज्ञातानि सप्तसप्तत्युहराक्षि श्रीविष्णुगमि
 दिनानां यादशाभरावि चत्स रिशतानि जाशाना तेच दिन ज्ञागस्यद्वापट्टिजा ३२ गा कतोर दिनमपनार्ये द्वापट्ट्याभागा त्रिपते लब्धानि यल्लदिमानि
 ता। नच पूर्वोक्तदिनप माहयते ज्ञातानि श्रीविश्वरानि अशात्यधिकानि वि ६२ नामा जतुशुल्वारिभश्च द्वापट्टिजागाः तना यद्वेद्वदशनामाहति ना।
 नामयमय द्वापट्ट्याभिभागा त्रिपते लब्धा एकत्रिंशच्छोरात्राः योवा लिह त्वहोरात्राः एकादश तेच द्वापट्ट्याना मान तमयद्वान्ति तेन यदियकावगणतुघ
 त्वाऽरिजद्वद्वापट्टिभाषमोवनाये द्वापट्ट्या गुरुर्यता तवः पर्वोरात्रि लभुछमति श्रीवस्य विद्यामानत्वात् तेन नूत्ने त्रिकाये द्विगुणाकनया द्वापट्ट्याः चमर्षि-
 द्यत्यधिकजततदपयो एकादश नस्यन्ते जात १३६७ जतुशुल्वारिद्वद्वापट्टिभागाप्यपि नक्षत्र नाथे द्विगुर्बर्षेक्रियते कत्वा नूत्तरात्रो प्रचिप्यत जात १४३२
 ययं द्वात्रिणि ज्ञाग इते लब्धमकविशस्यत्तरजग जतुर्द्विजसुनरगतभागाभा एतावद्विपयिटितनासप्रभाह एतेया क्रमेर्बर्षेख्ययापनायया । दिन इदं
 १९ ३० ३१ मासत्रादिमासमान बर्षेद्वद्वापट्ट्याभासाहतिद्वापट्ट्यागुल्ल सप्तवर्षमान ज्ञनयति । ख्यापना यथा भागत्रादिसप्ततसरमान सप्तच प्र
 ११ ३२ ० ३० १२१८ दिन ३२३ ३१४ ३६० ३६६ ३८३]मास सवत्सर ज्ञान इति निगमनवाक्य एवाच मध्ये खतमान खतसवत्सराधिकलाभैः पुत्र ०
 ३२ ३२ ० ३० १२४ मान ३१ १२ ० ० ४४]वृद्धिकलावरकस्य विबुज्यवत्रिपते निर्देशकलेखनसुबोक्त्यात् । यद्वद्व । ज्ञानानि रनवायमानो ०

स्ताकेनापि ययैव च मय सवत्र सम्यक्निश्चयत तभादित्यस्यत्सर पूषय उपदिशति । अथाभियष्टिः कः आहवत्यादि । यस्मिन् सयामरे लक्षणा
नयदिवसाश्चतस्र आदित्यतेजसा कृत्वा अतावत्तसा परिचरते च ययैव्यपि निम्नस्थानामि स्थलानि च जलेन पुरयति त सयत्सरं आनीयि । यथा
त सयत्सरमभियष्टि तमाहुः पूषययद्वति । सप्रति ज्ञैवसयत्सरप्रश्नाद् । अकिष्ठुरवत्यादि । ज्ञैवसयत्सरमरा भवत् । कतिचिधः प्रश्नाः ? गीतम् ।
अमुयिगतिविधः प्रश्नाः ? मद्या । अभिजिम्नैवसयत्सरः अयः अययज्ञैवसयत्सरः अमिषाज्ञैवसयत्सरः अतज्जिपक्षज्ञैवसयत्सर पूष
द्रूपद ज्ञैवसयत्सरः वत्सरभद्रपदाज्ञैवसयत्सरः रयतीज्ञैवसयत्सरः अश्विनीज्ञैवसयत्सरः भरणीज्ञैवसयत्सरः कृत्तिकाज्ञैवसयत्सरः
रोहिणीज्ञैवसयत्सरः याचनपदानमगजिराज्ञैवसयत्सरः इत्यादि याच्य । अने चोत्तरायाहाज्ञैवसयत्सरः तत्र यस्मिन् सयत्सरं अज्जिज्ञिता

अज्जिज्ञाह्य आणे ॥५॥ सेतलस्कणसवत्करे । सणिक्कुरसवत्करेण भते । भद्विहिदे ५०० गो० । अष्टावीसडविदे
५० १ त० अर्भिर्द्वसत्रणघणिठा सयभिसया दीक्षुहा तिनद्वया ॥ रेवद्विह्यस्सिणि जरणी कसिछ तहरोहि
०ीवेत्र १ जाच उन्नरासाठात्त जवा सणिठरे महगहे तीसाण सवत्करहि सङ्गक्कमहल समाणेठं । सेत्त

अनृमयविददति पय्यक्कम् । यवेमसम्यकयपति तमाहुः सवत्सर कम ३ पयि शुक्रकार्गानरस पुष्पक्कमानावदति शादित्य । अक्षपनापि ययैव च म
म्यक् निष्पद्यतेनाय ४ आदित्यतेजोत्तसा चक्षयदिमनश्चनयः परिक्रमन्ति ॥ पूरयतिगिम्न ग्रहेः तमाहुः जियिनुत्तज्ञाने ५ मतायान शचक्षमयत्सरः

ते निम्न स्थानम् जने करो पूराद् यो मय यमम् तेह ययै लक्ष्म करो अभिविदति त सवत्सर आहो ५ यत्तल गड लक्ष ४ सयत्सर कदीद् । ग
नेदर सयत्सर हे भगवन् । केसले भेद्व कथो । हे गीतम् । अठावीस भेदे कथ्ये । तेषेका अभिजिम् १ अयय २ धयिष्टा ३ गतभिपक् ४ पूषजद्रपदा
५ उन्नरागद्रपदा ६ रेवती ७ अश्विनी ८ भरणी ९ कृत्तिका १० राहिणी ११ । १ । योयन् उन्नरायाहा ज्ञैवस सयत्सर स्त अयया गमिदर गामे मद्वा

पीको नापः काङ्गुन दोशो वेशाया ज्येष्ठ आषाढ इति क्षोक्षोक्षरादि नामान् सू ने । तद्यथा । प्रपत्ताः आथकोऽभिनदितो द्वितीय प्रतिष्ठित स्ततोपो
विजयः चतुष्प्रातिवृत्तः पञ्चमः अयान् पशुः शिवः सप्तम दिशिः अष्टमः हिमयान युग्रय पादपूरणाय सङ्गद्ये भसगाभः तेन द्विमवगामष्ट गिशिर
द्विमवोति नयमोवर्त्तमानः दशमः कुमुसम्भय युकादशो निहपो द्वादशो वनखिरोद्धति । अग सूर्यप्रष्टमिदृती अभिनदितस्याने ध्यानिन द यग
गिराहस्यामनुवमविरोयाइति । अयप्रतिमास कतिपयाइति प्रत्यक्षाह । युगमगश्मदस्यादि । यैकल्य प्रवृत्त ? नासस्य कतिपया प्रपत्ताः गीन
न ! द्वीपकोप्रष्टरी । तद्यथा । कृतमपको यथ प्रवरः पुः स्यविमामेन चन्द्रविमाननाडकोति तेन योऽन्धकारयपुन पचः समकुलपल शालपको यग्र न

सिधयेथ ६ सिधिरेश्च ७ सहमय १ णममेवसतमास दममेकुसमसजव एक'रसणिदाहेश्च वणथिरोहेश्च
धारसे २ एगमेगस्सण जत। मामस्स कट्ठपस्का प० १ गो०। दोपस्का प० ? त० अज्जलपस्केश्च सुक्कप
स्केअ, एगमेगस्सण मत। पस्क्स्म कट्ठ दिवमा प० १ गो०। पणरस दिवसा प० ? त० पडिवा दिवसे

ग्रनैदरः सयदमरः ॥ एकैकस्य भदत्त । ववस्वरस्य कतिनासा प्रशस्तः ? संपा द्विविधानि नामपेयानि प्रज्जसा
नि ? तदया लौकिकानि १ लोकोत्तराणि २ अत्रलौकिकानि नामः ३ पदः ४ आयुः ५ ज्ञादपदः ६ यायदापादः ७ लोकातरकानि नामान्तरान्

तच्छेदः अभिगन्धित आद्यश्च । प्रतिष्ठित भाद्रवर्षे र यिष्य च शाश्वत श्रीनिन्दन ४ कानि क स्याम ५ पागगिर निय ६ पीप गिरिय ७ साय
दिनयत् फागुन ८ । १ । अथमी मग्न सास ९ येन दसमाकुम्भसम्भव । ० वेषापहग्यारो निदाप ११ स्पेट धनविरोध बारभा १२ ज्ञापाउ
मान ३ एकेका हे भगवन ! मामग्नः कलना पक्षकथा । हे गीतम । य पक्ष कथा, तेकरा अनुसार पक्ष त थदुल पक्ष १ अत्रआलापक्ष ले गुतापक्ष
एकेका हे भगवन ! परता कलना दिवस कथा । हे गौतम । पद्धर दिवस कथा । संकोरा प्रति पक्षा दिवस १ द्वितीया दिवस २ पायत् पञ्चदशा दि

दिवसाः प्रचक्ष्माः? एतत् कर्मवासोपेक्षया द्रष्टव्य । तत्रैव पूर्वा नामा पञ्चदशमासद्वीराश्राणा समुदासः । प्रतिपद्विषयः प्रतिपद्यते पञ्चस्याद्य
तथादिति प्रतिपत् प्रथमादियसद्व्ययः तथाद्वितीयाद्वितीयोदिवसो यावत्पञ्चरात्रात् तृतीयास्तृतीयोदिवसद्व्ययः । अस्ते पञ्चदशी पञ्चदशोदिव
सः? एतेषां त्रयसु । पञ्चदशानां दिवसाणां कतिमासयेयानि प्रचक्ष्माणि गीतम् । पञ्चदशानां मध्येयानि प्रचक्ष्माणि ? तद्यथा प्रथमापूर्वांगो द्वितीय चित्र
मनोरमाः स्तुतायोक्तमाह चतुर्थोपशोऽत्र पञ्चमोयशोपरः षष्ठः सप्तमाससमूहः अष्टमश्चतुर्मासप्रियत्तो ऽष्टमाः सौमनसो नवमोऽधनत्रयः दशमो ऽथसि

पथारस तिही प०? त० न दे जहै जए तुठे पुखे परकस पचमी, पुणरवि णहै भहै जए तुछे पुखे परक
रस दसमी, पुणरवि णहै जहै जए तुठे पुखे परकस पथारसी,, एव ते तिगुणा तिहीते सखेसि दिवसाण
ति ॥ एगमेगससण भते! परकस कहराइते प०? गी० । पथारस राईते प०? त० पडिआराई जाव पथार

द्वियः १ द्विताया दिवसः २ चाकरपञ्चदशी त्रियस १५ एतेषां त्रयसु । पञ्चदशानां दिवसानां कतिमासयेयानि प्रचक्ष्माणि ? गीतम् । पञ्च
दशमासयेयानि प्रचक्ष्माणि ? तद्यथा पूर्वाङ्गः १ चित्रमनोरमस्य २ ततोमनोरमस्य ३ यशोभङ्गस्य ४ यशोपरः ५ पथः सप्तमाससमूहस्य ६ ॥ १ ॥ ८
अष्टमद्विपिक्तस्य ७ सौमनसो ८ घनजस्य ९ बोधुव्यजस्यविहो १० भिन्नाता ११ त्यागः १२ शतजय शिव १३ अग्नियेदस १४ उपयमो १५ दिवसा-
नां भवन्ति नामधेयानि १५ ॥ २ ॥ एतेषां भवन्ति । पञ्चदशानां दिवसानां कतिमित्ययं प्रचक्ष्माः ? गीतम् । पञ्चदशतित्ययः प्रचक्ष्माः ? तद्यथा-न

पञ्च तुच ४ चाय पूषपचमी ५ पांचमी, यली फिरीते मन्दा खती ६ मद्रा ७ साते जया ८ आहै तुछा ९ नयमी पुखपक्षमी १० दसमी, बली सि
रीने मन्दा ११ एग्यारस भद्रा १२ पारसि जया १३ तैरसि तुछ १४ चखदसि पुखी पचमी १५ पनरसि इम पांथ त्रिगुणी पकर सिपि सर्व दिवसमी
हाइ । एकेका हे भगवन् ! पचमी खेतली रात्रिबुद्ध । हे गीतम् ! पकर रात्रिबुद्ध । तेकेरी प्रतिपदा रात्रि ? यावत् पञ्चदशी रात्रि, एह हे भगव

एव चन्द्रविमानमात्मने दृष्टति तेन स्योत्कृष्टाचवन्विततया शुक्लं पद्मं शुकपद्मः द्वीपकारी तस्यैव शोतमर्थं तेन ह्वायि पद्मीसदृशमिच्छिन्नागकी सद्रूप-
मनेन्द्र्याकी भवतइति । प्रथमयादिवससक्या पृष्ठभाषटे । एतन्नेगरसखमित्यादि । एतेकस्य पद्मस्य कृष्णशुक्लात्मनस्य भवन्त । कृत्तिविवसा प्रष्ट
ताः । पद्मपि दिवसमयो ऽष्टारानेकदं तावपि भूयप्रकाशयत काकविशेषव्याघ्रपङ्कट रात्रिविभागप्रसूनस्यस्य विधास्यमानत्वात् गीतम ! पञ्चदश

मिथ्यादिवसे जाव पसरसी दिवसे, एणसिण भते ! पसरसएह दिवसाण कट्टणामधज्जा प० १ ग।० पस्स
रत्तणामधेज्जा प० १ तं० पुट्ट ने सिद्धमणेरेअ ततोमणे।हेरे चेव जसजहेअजमघरे छठे सव्वकामसमि
हेअ ! इदमुत्तुत्तिसिसेसु सामणस घणजए सु बोधसु अत्यसिद्धे सुभिजाए सुसुमणे सयजएचव २ अ
म्मिअसे उअसमे दिवसाणहेत्तिआमसेज्जा ॥ एणमिण भते ! पसरमएह दिवसाण कट्ट तिही पं० १ गी० ।

नेव आभनदितः १ प्रतिष्ठितः २ विद्वयः ३ प्रतिवद्वन ४ ज्ञेयान् ५ ग्रिथः दैव ६ सिधिरव ७ सद्वित्ताव ८ ५ १ । नवभावसस्तमानः ९ दशम
दुपुनवजवः १० ॥ एकादशानिदापय ११ अनवितापय द्वादशः १२ ॥ १२ ॥ एतेकस्य भवन्त ! नावस्यकतिपयाः प्रज्जताः १ गीतम ! द्वीपनी ०
ज्जमी १ त० वा बहुलपचव गजपचव । एतेकस्य भवन्त ! पद्मस्य कतिदिवसाः प्रज्जताः १ गीतम ! पञ्चदशदिवसः प्रज्जताः १ तद्यथा प्रतिप-
दव १५ यद् इ भवन्त ! पञ्च दिवसमा केतसा कामकट्या १ गीतम ! पञ्चरात्रम कट्या १५ तत्कट्टी पूवाग १ पडवे सादुमभारन २ धाज भलाइर ३
भीय । म० यथा भद्र ४ यादि यमाकर ५ पावनी मयकानममृदि ६ खट्ठि १ इन्द्र मुद्रपाभित्त सातली ७ माभनन ८ खाडिना जलत्रय ९ नव
वा खवो खचजि १० दमनी अमिआत ११ इय्यारपी अत्ययन १२ बारसी जतत्रय १३ । २ । अग्निबोहन १४ चउद्वि उपवक्त १५ पखिरवि एव
दिवसमी ववाराणमदूव । एह हे भवन् ! पञ्च दिवसमी केतसा विक्कि कट्टी हे नीयन ! पञ्चर विवि कट्टी कट्टी कट्टी १५ पडवे अट्टा १ गीतम । पञ्च १

वा येने अगमराक्ताभाद्याः पञ्चविंशत्याः पञ्चदशसस्याः कस्तिष्य सर्वेषां पञ्चदशगतामपि दियगार्गा भवन्ति यत्नाय दियगतिष्य सध्यते आद्य ।
 दियमतिष्यः कः प्रातिविद्योपा यन तिविप्रसूत्रस्य पयिगियथाग । उच्यते । मूयचारकतोविवसः सय प्रत्यक्षविद्युत्पञ्च पञ्चपारकतातिपिः कयमिति
 पदुच्यत ययपुष्टिमापययम न प्रारभ्य द्वायदिजागीकृतस्य चक्षुरयकृतस्य सदावरकीयौ द्वीभागी वक्षयित्वा शयस्य पयिमागाल्मकस्य यतर्भागात्मकः
 पञ्चभ्रापागा यावताकात्मन प्रुयराधुयिमात्मन आधुना भवन्ति अयवासात्येन सयय प्रकटितो भवति नावान् कालयिषापतिषिः । आधराधियल-
 व्यप्रसमाप । यममेगममहत्यादि । एकैकस्य भवन्त पचस्य कतिराशयो जलतरोवदिवसालामेय परमार्गाख्याः प्रसताः ? गीतम ! पञ्चदशराश्रय म
 प्रसाः ० नद्यथा । प्रतिपद्वात्रि यावत्कारकात द्विभाषितराश्रिपरिपङ्कः सय पञ्चदशराश्रिरिति । यस्यामिबनित्यादि । प्रससप्रसगम सुसरसूत्र गगन

माथिज्जाइ । पञ्चाभिण जने । पणारससु राईण कइसिहो प० ? गा० । पणारसतहि प० ? त० उगगाय
 हु १ जोगवई २ जसवई ३ सखुमिहो ४ पुङ्गामा ५ पुगराखि उगगावई ६ जगवई ७ जसवई ८ सखुसि
 हा ९ सुहणामा १० पणराखि उगगावई ११ भागवई १२ जसवई १३ सखुसिहा १४ सुहणामा १५ पयति

चाप्रतिपद्वात्रिः यावत्पञ्चदशराश्रिः, आसा भदन्त ! पञ्चदशमा पयानि प्रसतानि १ गीतम ! पञ्चदशमागपयान प्रसतानि १
 नद्याथा जलनाथ १ सुमसत्रा २ यलोपत्या ३ यगाचरा ४ सोसमसापेय तथा ५ श्रीसभूना ६ बखाह्व्या ॥ १ ॥ विजयपाप ७ येनयलो ८ जयन्ती
 देयात्मन् । पञ्चदशमा रात्रि १५ निरति यइवा पञ्च गामोन्नर, यइ १५ नाम रात्रिमा नाम जाख्या, मृदु भगवम । पञ्च रात्रिनी कतावी तियि कइरी
 ४ ठे । ते गीतम' पञ्चर तियिई । तकीइ सयवती नम्यतिथरात्रि १ भागवती भद्रातिथि रात्रि २ यगोवनी जया तियि रात्रि ३ मय मियुया रिक्ताति
 पि रात्रि ४ मुभगामा पूसो तियि रात्रि ५ यना किराने सयवती गन्ध तियि रात्रि ६ भागवती भद्रा विधि रात्रि ७ यगावती द्रयातिथिरात्रि ८ सुयसि

दुः पञ्चमगाऽभिषेकः ता द्वादशीऽत्यगमः अष्टौदशःशतजयः अनुष्टौगिर्विशेषः पञ्चदशःशतजयः विषयाना भवति नामधेयानि इति । यमस्येवा
 दिवसानी पञ्चदशानियोः पितृशुभराजः यमभिषेकान्त्यादि । यतयामनक्तोक्तानां पञ्चदशाना दिवसानां प्रदत्ताः कतिपिययः प्रदत्ताः गीतम । पञ्च
 दानिययः प्रदत्ताः ? तद्यथा । मन्त्रा मद्गो जय सुष्टोऽप्यत्ररित् पुष्पः अत्र त्रिपिशदस्य पुष्टिनिर्विशयया मन्त्रादिपदानानपि पुष्टिनिर्देशः क्योति
 म्भरद्वयप्रसिद्धिपदादौ मदा भद्रा अयाद्व्यादि स्तोत्रनिर्देशेभ्यस्तकारो दृश्यते सपयस्य पञ्चदशतिव्यात्मकस्य पक्षस्य पञ्चमीइति उक्त । एतेन
 यन्मनीतः पर्यो यस्यादिविपरीता मदादिकमेषैव पुनरावसिद्धिस्तथा । तत्रैव सूत्रे आठ पुनरपि मदाः भद्राः जयः सुष्टः पुष्पः उक्तपक्षस्य दशमी ।
 यममदिमीयाज्यावन्निः पयवसिता पुनरपि मदा भद्राः जयः सुष्टः पुष्पः सच पक्षस्य पञ्चदशमी । उक्तमर्थेनिगमयति । एवमुक्तरीत्या व्यावृत्तिव्यक्त्य-

सी राइ, एष्टासिप भते! पञ्चरत्नरह राइण कठ णामघेज्जा प०० गो० । पञ्चरत्तणामघज्जा प० ? त०
 उभमाय सुणस्कता एठावच्च। जसोहरा । सामणसावेव तहा विरिसज्जुआय वाघहो १ थिजयाय वेज्जयं
 ती जयती अपराइआय इठाया समाहारा वेज्जतहा तेज्जातहा छुइतेज्जाय २ देवान दो णिरहं रयणीण णो

ला १ भद्रा २ अया ३ पुष्पा ४ पूर्वोपक्षस्य पक्षो पुनरपि मन्त्रा भद्राजयानुष्ठः॥ पूर्वोपक्षस्य दशमी पुनरपि मन्त्रा भद्राजयानुष्ठ पूर्वोपक्षस्य प
 द्वाभ्या ५ एव तानिगुण साधयः सर्वथा दिक्कामानिनि । एकैकस्य भद्रा । पक्षस्य कतिरात्रयः प्रदत्ताः १ गीतम । पञ्चदशरात्रयः प्रदत्ताः १ तद्य
 न् । पञ्च रात्रिनां कतनां नाम ते । ४ गीतम । पञ्चरात्रं ते । तेकहा उक्तया प्रविपदा रात्रि १ मूलरात्रा द्वितीया रात्रि २ युवायत्या तृतीया रात्रि
 ३ यथापरा अनुष्टौ रात्रि ४ सामनता पात्रयो रात्रि ५ तिन श्रीसमूना पट्टी ६ ज्ञात्रयो ७ १ ४ विजया अमनी रात्रि ३ वेज्जयन्ती अमनी रात्रि जय
 म्ना भवना रात्रि ६ अपरात्रिता दशमी रात्रि १० वेडा यन्नापमनी ११ जय ज्ञारा द्वादशमी १२ सेजा जयावन्ती रात्रि १३ अस्तिनेजा अनुष्टौयो १४ ५

रात्रिः यशोमती अमरतिचिरद्वीरादिः सर्वविदा मुद्रातिचिरद्वीरादिः युजनामापुष्कोतिचिः यशोमतीरात्रिः पुनरपि उपकृती मन्दतिचिरद्वीरादिः
 भीमवती भद्रातिचिरद्वीरादिः यशोमती अमरतिचिरद्वीरादिः युजनामापुष्कोतिचिः युजनामापुष्कोतिचिः युजनामापुष्कोतिचिः युजनामापुष्कोतिचिः
 यदा मन्दाविपण्णतिपीना त्रिरावृत्त्या पशुदशतिथयो भवति तयोपवतीप्रद्वीरादिः त्रिरावृत्त्यापि पशुदशतिथयो भवन्तीति । अथैकस्यावृत्त्या २०

वेमसये १४ द्यौः १५ श्यामते १६ यिगएष्य १७ धीसस्ये १८ पायावसे १९ उत्रसमेष्ट्य २० ॥ २ ॥
 गचह २१ श्रुतिगवसे २२ सयवसे २३ सापयथ २४ अममेष्ट्य २५ अणत्र २६ मोमे २७ वसहे २८
 सहठे २९ रास्कसेवेव ३० ॥ ३ ॥ कइण नसे । कण्ठा ५० १ गो । पक्कारसकरण ५० १ तं ५० अथ १
 अ लव २ कीलव ३ धीचिछांछुण ४ मराह ५ वगिजं ६ यिछी ७ मउणी ८ चउप्यय ९ गामा १०

मुभतामा ५ पुनरपि उपावती भागवती यशोमती सबधि, १ युजनामा ५ द्वि २ एव त्रिगुणा एतास्तिथय सर्वासां रात्रीणां एकैकस्य भगवन् । अ
 वरावणय कतिमुद्राः प्रकृता १ नीलम । त्रिगुमुद्राः प्रकृताः १ तद्यथा रुद्रः योगान् २ मित्र ३ वायुः ४ सुवीरः ५ सत्येयानिचक्रः ६ सावे
 म्नी ७ वलवान् ८ प्रकृता ९ बहुसत्य १० धीवचक्राः ११ ॥ त्वष्टा १२ अजितात्मा १३ वेधवको १४ वाहवको १५ अतमः १६ यिगपय १७ यिद्य
 निचक्र ६ साहिन्द ७ वलवान् ८ प्रकृता ९ बहुसत्य १० वृष्टा ११ ॥ १ ॥ त्वष्टा १२ भाविता १३ वेधवको १४ वाहवको १५ अतमः १६ यिगपय १७
 विद्यसेन १८ प्राजापत्य १९ उपयाम २० ॥ २ ॥ गांधर्व २१ अग्निवेश २२ वतयुपम २३ आतपयाम् २४ अणम २५ अश्वयाम नंद नीम २७ वृषभ २८ स-
 र्याय २९ रावस ३० ॥ ३ ॥ केतला के भगवन् करण ल । ये गीतम । वय्यार करण के ११ सेकेडा यय १ यासय २ कीलय ३ श्योदिलायन ४ यामन
 सेतिस गरादि ५ यानिच ६ यिटी ७ शुक्रमो ८ वतुगद ९ नाग १० किस्तुम ११ ॥ १ ॥ एते भगवन् । इय्यारकरवसाहि केतला वारस वरसे केतला का

पञ्चदशगणमयेवानि प्रपद्यानि । तद्यथा । दशमप्रतिपद्वादिः । सुनक्षत्राद्वितीयादिः । एलापत्यासौतीया यथाधराचतुर्थी सौमभयाप्यप्समी श्रीसंजुता
 पक्षे बिज्रयाप्यप्समी श्रीवलीकृष्टनी जयलीकृष्टनी अपराजितादशनी ब्रह्मायुष्मादशनी सनादाष्टादशी तेषां कथावशी प्रतिनिजाचतुर्थी देवानाम्प्रा-
 पञ्चदशी निरतिरिक्तं वि पञ्चदश्यानामोत्तर इयानि रजानो नासपेयानि । यथा अष्टारात्राया विवसरात्रिभागन सङ्गातराचि कथितानि तथा
 दिवसनिविश्यांतराचि प्रागुक्तानि । अथरात्रिनिविश्यांतराचि प्रसयकाह । एतासौ जहस्त ? पञ्चदश्यानी रात्रीका कतिविधयः
 प्रपद्या ? गौतम । पञ्चदशतिथयः प्रपद्याः ? तद्यथा । प्रथमाचतुर्थती भन्वातिथिरात्रिः द्वितीयाज्जागृतती भन्वातिथिरात्रिः तृतीयायशोमती जया-
 तिथिरात्रिः चतुर्थीमयचिः । मुञ्जातिथिरात्रिः पञ्चमायुषमात्रा पूर्वातिथिरात्रिः पुनरपि पष्ठोत्तरवती भन्वातिथिरात्रिः भोगवती भन्वातिथिः सप्तमी-

गुणः पततिहोतुं सर्वेसि रादृष्य, एगमेगस्त्वण प्रते । अहोरात्रस्व कश्चमुञ्जात्ता प० ! गी० ! तीसम्
 कुता प० ? तं० कहे ? सेए २ मिसे ३ थाउ ४ सुत्रीए ५ तहेत्र अमिचवे ६ माहिं
 द ७ यलत्र ८ धजे ९ थज्जसहे १० वेवईसाणे ११ ॥ १ ॥ तठेअ १२ जोविअप्या १३

८ अपरात्रिताच १३ इत्याच ११ समाहार देव तथा १२ सचाच तथा १३ अतिवजाच १४ देवानाम्प्राप्यानि १५ ३ ५ यत्तामां
 प्रदत्ता । पञ्चदश्यानां रात्रीकां कतिविधयः प्रपद्याः । गौतम । पञ्चदशतिथयः प्रपद्या १ तद्यथा कथावती १ भोगवती २ पद्यामती ३ सर्वेसिद्धा ४

इयः रात्रा निवि रात्रि ५ सुपमाना पूषा तिचि रात्रि १० वलीकिरीणह उपवती भन्वा तिथि रात्रि ११ भागवती जद्वा तिचि रात्रि १२ जयवती ज
 य निवि रात्रि १३ गत निद्रा रिक्तातिथि रात्रि १४ मुञ्जामा पूषा तिचि रात्रि १५ इम एव पाच पिण्डी पञ्जरतिपि सवरात्रिमी होइ सब रात्रिमी
 होइ । ऐसेक भयवन् ' अदोरात्रा केतनां मुहूर्तपट्ट । ये नीतम ! मोच मुहूर्त कदा छे । तेकेही कट्ट १ होत २ निच ३ भाउ ४ सुपीन ५ तिजम ज

कार्यमस्तुत्तरप्रमाणम् । कतिभवते इत्यादि । कतिभवन्तः । करवानि प्रष्टव्यानि । गौतम । शब्दावप्रकारानि प्रष्टव्यानि । तद्यथा यव बालय कौलव स्त्री
बिलोचन प्रम्यत्रासत्याने नेतिस्मितिनिरादिः प्रम्यत्र गर वचिणे विष्टिः शत्रुनिः यतप्यव नाग किंसुप्रतिनिति एतया । यदस्तिरत्वादिष्यत्किप्रम

स्कस्स पाठ्याए राते यव करणजवर्ह १ विष्ट्याए विद्या बालवे करण जवर्ह २ राते कौलवे करणजवर्ह
३ तद्व्याए विद्या स्त्रीबिलोच्युण करण भवर्ह ४ राते गराड करण जवर्ह ५ बडत्यीए विद्या वणिज ६
राते ६ विष्टी ७ पंचमीए विद्या यव १ राते बालय कुठोए विद्या कौलव २ राते स्त्रीबिलोच्युण ४ सप्त
मीए विद्या गराड ५ राते वणिज ६ स्युठमीए विद्या विष्टी ७ रातेयव १ पंचमीए विद्या बालवं २ राते

निचरादि, कतिकरवानि स्थिरादि प्रष्टव्यानि । गौतम । सप्तकरवानिचरादि बत्वारिकरवानि स्थिराणि प्रष्टव्यानि ? तद्यथा यव । बालय २
कौलव ३ स्त्रीबिलाचनं ४ गरादि ५ वचिज ६ विष्टिः, ७ एतानि सप्तकरवानि चरादि बत्वारि करव नि स्थिराणि प्रष्टव्यानि ? तद्यथा शत्रुनि यनु
प्यद २ नाग ३ किंसुप्र ४ एतानि बत्वारि करवानिस्थिराणि प्र ० ? एतेषां भवन्तः । चरादि स्थिरादि वा कस भवन्ति, गौतम । शुक्लपचस्य प्र
तिपदिरात्री यवकरव भवति ॥ द्वितीयाया दिवाभास्य करव भवति, रात्री कौलव करव जयति ॥ त्रितीयाया दिवा स्त्रीबिलोचन प्ररण भ-
वति, रात्रीमरं करव भवति, चण्ड्योऽ विद्यावचिज, रात्रीविष्टिः, पचस्यो विद्या यव रात्रीयालयं, पचस्यो विद्या कौलव, रात्री स्त्रीबिलाचन, सु

यन् । पर विर करव विष्टिः शुभ । ये गौतम । शुक्ल पचमी पठिवाह रात्रि यव करव शुभ १ मीजनं दिवसें बालय करव शुभ २ रात्रि कौलव करण
शुभ ३ मीजनं दिवसें स्त्रीबिलोचन करव शुभ ४ रात्रि गरादि करव शुभ ५ चण्ड्यो दिवसें वचिज ६ रात्रि वाटी ७ पाचमीने दिवसें यव १ रात्रि
वासव २ वचिने दिवसें कौलव ३ रात्रि स्त्रीबिलोचन ४ सातमीने दिवसें गरादि ५ रात्रि वचिज ६ वृणाठमीने दिवसें वाटी ७ रात्रि यव १ मय

पट्टांनि गवपिन् पशुति । एगनेग मवजित्वादि । एदेकस्य भदस्य १ छाशरीश्रस्य किकतिपुष्टाः प्रष्टाः गीतसः । श्रिगम्पुस्तोः प्रष्टा सद्यः प्र-
 दगाभः द्वितापः श्रेवान् मनीयानिष्ठः बतुर्बोवायुः पञ्चमः सुपातः पष्टाऽभिचन्द्रः सप्तमोमाहृष्टः अष्टमाबलवान् नवमात्रष्टः दशमोयुभृत्यः एका
 दशम्यामः द्वादशम्ययुः त्रयोदशमावितात्मा चतुर्दशमिमन्त्रः पष्टुदशोवाक्यः पादशान्तः सप्तमोविषयः अष्टादशाविद्युधेनः एकानविशन्तिवम-
 प्रत्रापत्यः विशन्तिवपुत्रमः एकविशन्तिवमन्त्रः द्वविशन्तिवमन्त्रः त्रविशन्तिवमन्त्रः चतुर्विशन्तिवमन्त्रः पञ्चविशन्ति
 तनोऽयमः षड्विशन्तिवमन्त्रः सप्तविशन्तिवमन्त्रः अष्टाविशन्तिवमन्त्रः एकविशन्तिवमन्त्रः एकविशन्तिवमन्त्रः एकविशन्तिवमन्त्रः एकविशन्तिवमन्त्रः

किं छुग ११ ५ १ ५ एगमण मत्त । पञ्च रमयह् करणा कङ्करणाभरा कङ्करमात्यस्ता प १ १ गे ० ।
 सप्तकरणाभरा अस्तारिकरणात्यरा प १ १ त ० द्य १ एगम २ कोलव ३ त्यविलोष्टुण ५ गराह ५
 वाणज ६ विही ७ एण ७ सप्तकरणाभरा अस्तारिकरणा त्यरा प ० १ त सटुणी १ सटुप्यय २ गाग ३
 विद्युग ४ एण अस्तारिकरणात्यरा प ० १ एण मत्ते । अरात्रा त्यरात्रा करणाक्यः सप्तानि गे ० सुक्तप

मत्तः १८ प्राञ्चावस्य १८ उवगमव २० गन्ध २१ आगमवश्य २२ शतवृष २३ आतपथा २४ सामन्त २५ अष्टवहन् २६ ज्ञाना २७ वृषजः २८ सथा
 र्चो राक्षसदि २९ ३ ३ ३ कतिमगवम । करणानि प्रष्टानि । गीतसः । एकादश करणानि प्रष्टानि । तद्यथा-वय १ वाजव २ कोलव ३ को
 विन्धोचन ४ गरादि ५ वबिज ६ विष्टिः ७ शुभु मेः ८ पनुप्यव ९ नाग १० किलप्रमिति ११ यतेपां मगवम । एकादशाना करणाना कति करणा

रव स्थिर ४ । ५ गीतसः । सात ७ करव परवह व्यादि ८ करव स्थिर ९ । तेकहा वय १ वाजव २ कोलव ३ अविज्ञाचन ४ गरादि ५ वबिज ६
 विष्टि ७ एर साव ८ करव परवह व्यादि ९ । तेकहा वय १ वाजव २ कोलव ३ अविज्ञाचन ४ गरादि ५ वबिज ६ गरादि ७ एर साव ८ करव परवह व्यादि ९ ।

नित्यादि । तयचैनमिगन्निह नदरे दिमरात्रिदिश रैन यनपुथकपथकथन तनकरवाला निव्यदुप्रमावस्थास् कान्तपदुदय। रात्री गकनि अमाया
 स्वावा त्रिया ननु पद रात्रीन भ गुकपमतिपदि दिया कससग पति नव्यारि स्थिराणि आस्वयतिथिपु जयन्तीत्यथः । अथपद्यपि मयस्यापिकाण
 म मदापरियतनस्त्रभासस्वनाद्यनाभावाद्दृश्यमाकसूवारम्भा ऽनपपत्र स्तथाप्यस्त्यव कालविहीपम्याद्यनविचारः शतीन पथः सुवर्तमर समतिपथ
 दोमः सुवर्तमरः इत्यादि व्ययदरम्याप्यचनिदृत्वान् तेन कालयिगेवाधानादिपठति । किनाइशायमित्यादि । कयन्टादिपण्यकामयर्ती आदिः म

विही ७ चउत्पीए दया यय १ राउ आलव २ पचमीए दिवा कोलव ३ राउ ल्योविलोअण ४ ठठीए दिवा
 गराइ ५ राउ वणिज ६ सत्तमीए दिवा विही ७ राउ यय १ अठमीए दिवा आलव २ राउ कोलव ३ नव
 मीए दिवा ल्योविलोअण ४ राउ गराइ ५ दसमीए दिवा वणिज ६ राउ विही ७ एक्कारमीए दिवा वव १
 राउ आलव २ आरसीए दिवाकोलव ३ राउ ल्योविलोअण ४ तरसीए दिवा गराइ ५ राउ वणिज ६ चऊइ

विशाचन राशे। नराति, तमायायय दिवा यरि रात्री विष्टिः नत्तप्या दिवा वय, रात्रीयालय, पन्थमा दिया कोलय, रात्रा स्त्रीवितापम
 पस्यादियागराति रात्री वडिज, मत्तमा दिया विष्टि रात्रीवव, अम्मा दियायालय, राशे कोलय, नवमा दिया स्त्रीविनाचन, रात्री
 नराति, दत्तमा दिवा वडिज रात्री विष्टिः यकाइया दियायय रात्री आलव, द्वाइया दिया कोलय रात्री स्त्रीविनाचन, अयोण्या

दिव्यापन ४ रात्र गरादि ५ साअने दिवसे वणिज ६ रात्रि विष्टा ७ चठपी ने दिवसे वय २ रात्रि आलय २ पावमाने दिवसे कोलय ३ रात्रि स्त्री
 दियाचन ४ छत्रीने दिवसे यरादि ५ रात्रि वडिज ६ सातमीने दिवसे विष्टी ७ रात्रि वव २ अत्तमाने दिवसे पालय रात्रि कोलय ३ रात्रमी
 न दिवस कायिनाचन ४ रात्रि गरादि ५ दसमाने दिवसे वणिज ६ रात्रि विष्टा ७ इग्यारमीने दिवसे वय २ रात्रि आलय २ पारमाने दिवसे

नाहः एतन्निर्गन्धादि । एतेषां पदस्य उच्चारणानां कारणानि यस्यां कृतिकरणानि यस्यां कृतिकरणानि प्रकृतानि? अकारोऽप्रमस्य, न
प्रधानाह ? नीतय । यत्प्रकारानि यस्यां कृतिकरणानि यस्यां कृतिकरणानि प्रकृतानि? अकारोऽप्रमस्य, न
नि प्रेषानि यस्यां यत्प्रकारानि यस्यां कृतिकरणानि यस्यां कृतिकरणानि प्रकृतानि? अकारोऽप्रमस्य, न
स्यादि यस्यां निष्पत्तिः प्रकृतानि? इति निगमनयाप्य प्रारजकनिगमकयाऽप्युपजेतेन नात्रपुनस्तितिः । एतेषां स्थाननिगम प्रपञ्चाह । एतेषां स्थान-

प्रादय ३ दशमीए दिवा त्यीचिंलोअण ४ रातुं गराड्ड ५ एक्कारसीए दिवा घणिज ६ रातुं बिछी ७ घार
 मीण दिवा यय १ रातुं बालव २ तेरसीए दिवा कोलव ३ रातुं त्यीचिंलोअण ४ बजहुमीए दिवागराड्ड ५
 रातुं घणिज ६ पुणिमाण न्रियाविठो ७ करणे जयति रातुं घव करणजयति बङ्गलपक्कस्सपक्रियाए दिवा वा
 लय २ रातुं कोलव ३ चिहमाण न्रिया त्यीचिंलोअण ४ रातुं गराड्ड ५ तड्ड्याए दिवा घणिज ६ रातुं

[illegible]

आम दिवमें यागव २ रात्रि कीलय ३ द्यमीन दिगडों स्त्रीयिनापन ४ रात्रि गरावि ५ इग्यादमीनव दिवमें यद्योज ६ रात्रि बिष्टी ७ आरसमीने दिवमें यद १ रात्रि ब लज २ तेरमीने दिवस कीलय द रात्रि स्त्रायिलोचन ४ यत्रुविमें दिवमव गरावि ५ रात्रे यविज ६ पुकोनाकी ने दिवसे दिवस ७ अगु होइ रात्रि बव अरण हाइ । नाथारा पछमी पतिनामव दिवसे सालन करव हाइ २ रात्रि कीलय ३ बिजने दिवमें ली

नित्यादि । मयचैतन्यमिदं नदर दिनरात्रिदिनं तेन यन्पुण्यफलकथनं तत्करणात् तिम्यदुप्रमाणाख्यासु कालत्रयमुदयः रात्रौ गकलि अमावा
 साया दियः तस्य पद रात्रौलाभः शुक्लपक्षमतिपदि दियः फलस्तत्र यति कथ्यारि स्थिरादि आस्यवतिथिषु जयन्तीत्यर्थः । अथपद्यपि सयम्यापिबाल
 स मदापरिगतमस्यभावस्थानाद्यानाभायादुदयमाससु नारम्भा उपपन्नः सत्तथाप्यस्यैव कालविधौपय्याद्यानविचार आसीतः परः त्वरम्भः सुप्रतिपक्ष
 शोभः सुवर्भरः इत्यादि अथवा रम्भाप्यमिदुत्थान् तेन कालविज्ञेयाभावादिपञ्चति । किंवा इष्टान्यमित्यादि । कदाप्यपिपञ्चकालतयर्षी आदिः प्र

विही ७ चउत्पीए द्वा यय १ रातु आलव २ पचमीए दिवा कोलव ३ रातु त्योचिलोअण ४ वठीए दिवा
 गराइ ५ रातु वणिज ६ सत्तमीए दिवा विही ७ रातु यय १ अठमीए दिवा आलव २ रातु कोलव ३ नव
 मीए दिवा त्योचिलोअण ४ रातु गराइ ५ दसमीए दिवा वणिज ६ रातु विही ७ एक्कारमीए दिवा वव १
 रातु आलव २ बारसीए दिवाकोलव ३ रातु त्योचिलोअण ४ तरसीए दिवा गराइ ५ रातु वणिज ६ चऊइ

विज्ञाचन रात्रौ गराति, तनायापया दिवा यारः रात्रौ विष्टिः तत्तथा दिवा वय, रात्रौआलव, पचम्या दिवा कोलव, रात्रौ स्त्रीचिलोअण
 पञ्चादियानगराति रात्रौ यकिज, सप्तम्या दिवा विष्टि रात्रौवव, अष्टम्या न्यिकालव, रात्रौ कोलव, नवम्या दिवा स्त्रीचिलोअण, रात्रौ
 सराति, दशम्या दिवा वणिज रात्रौ विष्टिः एकादश्या दिवावव, रात्रौ आलव, द्वादश्या दिवा कोलव रात्रौ स्त्रीचिलोअण, त्रयोदश्या

यिप्यापन ४ रात्रि गरादि ५ साजमे दिवसे वणिज ६ रात्रि विष्टा ७ चउपी मे दिवसे वय २ रात्रि आलव २ पाचमामे दिवसे कोलव ३ रात्रि स्त्री
 दिवाचन ४ छत्रोमे दिवसे गरादि ५ रात्रि ववोत्र ६ सातमीने दिवसे विष्टो ७ रात्रि वव २ अष्टमामे दिवसे आलव रात्रि कोलव ३ नवमी
 न दिवस काचिनाचन ४ रात्रि गरादि ५ दसमामे दिवसे वणिज ६ रात्रि विष्टा ७ दश्यामामे दिवसे वय २ रात्रि आलव २ बारसीने दिवसे

पत्नीं यथा किमादिक्ताः सुवस्त्राः इदं प्रसूयन्तः अन्नादिसपरसरापेक्षया श्रेयं । अन्नाद्यः परिपूर्णसूयसरापेक्षया युगस्य काः प्रादि ७२
 नदि प्रसाधनादि नस्यात् किदन्तिरासरायकयोरप्यतरदादि यथास्ते किमादिक आयने मनुजमन्य भूते प्राकृतस्यात् काः प्रादिहादीना मन्मतरः
 प्यारी यथाते दिमादिकाः अन्नाद्यः काथावन्नादिसन्ध्यायार्थं आदि येषांते किमादिका भासाः एव किमादिकीपत्नी किमादिकाप्रकाराणाः किम दिक्ता
 नदूनाः किमादिकानि करवानि नक्षत्रानि प्रसूयन्तः भगवानाह १ गौतम । अन्नादिरीयेत अन्नादिकाः संवसराः अन्नादिप्रतिवदि

श्रीपु त्रिया विष्ठी ७ रातु सउणी ८ स्यमावासाए दिवा चउप्यय १ रातु गाग १० सुक्तापस्करस पक्रिवाए
 दिवा फिदुगग करण मवदं ११ किमाद्विषाणं मंत ! संवतरा १ किमाद्विषा २ स्ययगा २ किमाद्विषाउक्त ३
 किमाद्विषा मासा ४ किमाद्विषा परका ५ किमाद्विषा अहोरत्ना ६ किमाद्विषा मंजुला ७ किमाद्विषा करणा

दिवा तर्पति रात्रौ बहिरः, अनुस्वयादिवा विष्टिः रात्रौ गच्छति, अन्नाद्यस्यापो दिवा बतपदं रात्रौ नाग, युक्तपस्य प्रतिपदि दिवा किमु
 प्र करचं प्रवति २ किमादिका भवन्तः ! सुवस्त्राः, किमादिके आयने, किमादिका अन्नाद्यः, किमादिकाभासाः, किमादिकी पत्नी, कि-
 मादिका अहोरत्नाः, किमादिका मंजुलाः किमादिकानि करवानि, किमादिकानि मन्त्रादि, प्रवसति १ गौतम । अन्नादिकाः संवसराः,

श्रीमत् ३ रात्रि स्त्री वेलाचन ४ रात्रिने दिवस भरादि ५ रात्रि बहिरः ६ अरुदसीने दिवस विष्टी ७ रात्रिं सुक्तापस्य न दिवसो न
 नाः पर ८ रात्रि नाग १० युक्तपस्य पदिमाने दिवसे किमु प्र करचद्वयं ११ स्या आदिक हे भगवन् ! सुवस्त्राः स्याः आदिक आयन २ स्या आदिक अन्ना-
 १ स्या आदिक भाग ४ स्या आदिक पर ५ स्या आदिक अहोरत्ना ६ स्या आदिक मंजुला ७ स्या आदिक करच ८ स्या आदिक मन्त्रादि ९ स्या
 गौतम १० स्या अदिक सुवस्त्राः आदि भाटे दक्षिणापनादिक आयन मन युजनो आदिनाटे माद्विषा नदी आदिक अन्ना आदिक

तत्पञ्चाभिर्वर्द्धितानामवसरासरपञ्चकालकस्य युगस्य प्रयुतौ प्रथमतोऽथैव प्रवर्तमानत् नाल्पविर्द्धितस्य तस्य युगेत्रिगम्भायातिक्रमे सङ्गाथाविति ।
 ननु युगस्यादीवर्तमानत्वात् चन्द्रधरसरः सवासराद्यानादिरुक्ता स्तर्हि युगस्यादित्य कथं उच्यते युगे प्रतिपद्यमाने सर्वकालविधौषाः सुपमसुयगादयः
 प्रतिपद्यन्ते युगे पर्यवस्यति अन्येष्ववकल्लयोतिचारमूलस्य सूर्यदक्षिणायनस्य चन्द्रासरायकस्य युगपत्प्रवृत्तिर्युगादावेव नोपि चन्द्रायकस्याभिनिध्याने
 प्रथमवमपय एव सूरायकस्यतु पुष्यस्य चयोविशतौ नक्षत्रपिञ्जणेपु व्यतीतेषु तेन चिह्न युगस्यादित्वमिति तथा दक्षिणायनसवरसरस्य प्रथमे परमासाः सप्त
 द्वाविप्यास्ते तथा स्यादित्वचास्य युगप्रारम्भे प्रथमनः प्रयुसत्वात् एतच्च सूर्यायनावेकवचन पञ्चायनापेक्षयात् उत्तरायणस्य दित्वावकस्य स्यात् युगारम्भेव
 न्द्रस्मोत्तरायणप्रवृत्तत्वात् प्रायश्चतुरापादभाबवरूपमासद्वयात्मकस्याविर्पेक्षात् प्रायुहादिका क्रतयः यगादीन् शब्देकदेशस्य स्यायकमामस्य प्रयत्नमानत्वात्
 युञ्ज्मायवाविकमासाः प्रागल्भ्यतारय बहुलपक्षादिकौ पक्षौ सावकवचनपक्ष एव युगदिप्रगतेः दिवसादिकाश्चरारात्राः महतो दक्षिणायनयोः सू-
 योदय एव युगप्रतिपत्तेः भरतेरावतापेक्षया इत्येकल विदेवापक्षयानु रात्रौ तत्प्रयत्नः तथा रुद्रस्मिन्महोत्तमानां मध्ये प्रथमः सप्त्यादियेवति तथा
 ६१।सप्त्यैव प्रवर्तते तथाजासनादिकानि करकानि बहुलमतिपक्षियसस्यैव नभयान् तथाऽभिजिद्वदिकानि नक्षत्रादि तत्तत्प्रकारस्य नक्षत्राणां क्रमण
 यनेप्रवृत्त मानस्य न तथा स्यात्सरायादानक्षत्रचरममगयः पाद्यात्ययुगस्यातः ततोऽभिगमयगस्यादिनक्षत्रमभिजिदेवनि । हेममन्त्र ! हेममन्त्र ! हेममन्त्र !

७ किमिह्या जलस्र १ प० ? गी० ! चदाह्या सवतरा दक्षिणाह्या अमगा पाउसाह्या उज सावगाइ
 स्यामासा यज्जलाह्या परको दिवसाह्या अहेरसा रोहाह्या मुकुता यथाह्या भरणा अग्निजिह्याह

दक्षिणादिक अयने, प्रायुहादिकाः क्रतयः सावसादिकानामाः सप्त्यादिकौ पक्षौ, दिवसादिक अहारात्रे, रौद्रादिकाः मुहूर्ताः, यथादिका
 । दक्ष मास जायन्त यदि पक्षिवा आदि पक्षयुगनी आदि माट कल्पपक्षादि दिवसादिक अहोरात्र गौत्र महूर्तादिक मुहूर्त सू । उगता प्रथम
 हो । ते मन्त्री पक्षादिक करव यदि पक्षत्र दिवस प्रथम पुह ते भवा अग्निनिउ आ देव नक्षत्र आरण यदि पक्षत्रे पुह त मन्त्री अहो मम

॥ न न गच्छापन जिप्यन् एत प्रशद्विययकोद्यागविषापन ये अस्य ऐक्यसम्पन्नः । अत्रै १ युनेऽप्यनारिप्रसाधस्तुति । पञ्चगव्यश्रिरिष्य सुगहत्यादि । पञ्च
 न गच्छापनोऽऽ गानमप्यनि पञ्चनवभरिष्यपुन अत्रै नानरभश्च दशप्रयमाहत्यादिकान विरायः चन्द्रसुवर्णरापयागिनी च द्वायद्यानातचतुस्त्रिगुद्विधि
 चन्द्रगम्यनमभयान् नय भद्रम् । कात्ययनानि ' प्रश्नानि ? क्षियनश्चतनः एवनिनिगय्यट यत्र स्वश्रयाजनाकार्येन्यथाऽिध्यञ्चक तेन कियन्ता मामः । प-
 चा लक्षणायाः क्षियः न मूर्तो प्रश्नाः' भगवानाह ? नीतन । पञ्चनवभरिष्येयुगेरश्रयपनानि प्रतिबद्धनचन्द्रमयभवात् यय त्रिशङ्कुअनयः प्रत्ययन
 द्वात्रिंशत्तम्यवान् द्वात्रिंशत्तम्यवप्राश्र सकपट्टिदिनमानः सूर्येय ननु अतुसयत्नपप्राश्रः यदिदिनप्रसाध्यास्तीक्ष्णः । तद्यथासन्निवप्तिमोसा
 इत्यनरभश्च निरस्यदि सथायपुसिनाः कौराः प्रतिप्रतनानामुपपम्भवात् सकविशस्यनरपञ्चगत प्रलिनास पञ्चदशसम्भवात् । अत्रादशजानानि त्रिशद
 विध स्यत्रात्रात्रा प्रत्ययः १८३ अष्टारात्राः कोन वज्रगुहाः १३० सुहृत्परातःपञ्चाश मरुतानानि प्रत्यक्षारात्रात्रिजम्भूमाहनि पगाद्यारा-
 कावै १८३० सत्याकावा विजाना मन्त्रन मन्त्रमस्यामम्भवात् नृक मन्त्रमूपादीनां मत्यादि स्वरूप । अय द्वागदाल मन्त्रानि यित्तुदुरिरगाधानाह ।

श्रु। णरुक्त्रा प० १ समगानुम । पञ्चश्रवत्तरिण भनः जुगे केवदुसः । उज केवदुसः । म।
 म कं यदुधु' परकः केवदुश्रु। अहोरत्रा केवदुश्रु। मक्तता प ? गे० । पञ्चसत्रचक्रुरिपण जगे ठसञ्चय ॥ नीसं
 नि ३१२ । न० अर्भिन्नाऽऽनमसशाचि भक्तानि इति पञ्चमवर्णारिष्य यु । न सगच्छ । पञ्च सवर्णारिष्य पञ्च कल्पयानानि भक्षयानि कानि च्च
 नयः पञ्च नयः पञ्चा लक्षारये क्षियान् मन्त्रानां प्रश्नानि ॥ गौतम । पञ्च सुवर्णारिष्य पञ्चेष्टश्रययानानि श्रवणय पञ्चमोवाः दक्ष यशस्यनर
 वा दाशपायना ' पांय नवभरमाह ३ जगन्म ' युगन क्षिय कोनना अपण कोनना अत्र कतया नाम कोनना ॥ अत्र कतना अहोरात्रि कतना मनुम
 अ (पाया पावय पट्टन पक्षिय यालावकरके अगाहमरुती । सवत्यपत्रम समय जुगस्स अाह क्षियावादि ? इ गौतम । पाञ सुवर्णारिष्य युगन
 । दवेरय प्रपन (२६ अरुन मनुमास पञ्चारिष्य आदिम्य संवत्सर सवयो अकिन्तु नेरुण प्रमाच पञ्चानाट) आज अतु पाठिनास नय सव्य जी मन्त्रो

आगादेवयइत्यादि । यागाऽन्यादियेतेरपि नक्षत्राणां किमन्यत्र चन्द्रोपसङ्गं दक्षिणयोगि विनिर्लङ्घनसंख्यानि-इत्यादिको दिग्योग १ देवताः नक्षत्रत्रयेय-
ताः २ ताराग्र नक्षत्राणां तारापरिसङ्ख्या ३ गात्राणि नक्षत्राणां ४ सख्यानां निम्नत्राणां ५ चन्द्ररवियोगोपायत्राणां ६ चन्द्ररवियोगसङ्ख्यायाः ६ पुष्पानिम्न-
लक्षणाणि नक्षत्राणि उपसङ्ख्यादुपलक्षानि कुभापक्षानिम्न ७ कतिपू क्षमाः कति अमावास्याय ८ सङ्क्रियातः यत्नाभामेय पूर्णिमाभावास्यानां पर-
स्परपक्षयो नक्षत्राणां सम्बन्ध ९ च सुमुख्य गताभाउभ्य परिसमीपक्षिचतुर्दशविमलत्रयः १० चसमुच्चये ख्यायद्वारतु मेतद्वारानुयायित्वेन नक्षत्रक-
लतमिति । अप्य चन्द्रस्य नक्षत्रैः सङ्गं दक्षिणादिविगयोगो भवति, तेन प्रथमतो नक्षत्रपरिपाटीमाह । कतिपू भल इत्यादि । अत्र उपसङ्ख्यादराहर्षे । अ-
भिजित् १ अथ २ घनिष्ठा ३ शतभिषक् ४ पूर्वभद्रपदा ५ उत्तरभद्रपदा ६ रवनी ७ अश्विनी ८ मर्या ९ कनिष्ठा १० रोहिणी ११ मृगशिरः १२

उजसठीमासा एगेथीसुप्तपस्कनए स्थठारसतीसाय्यहे।रप्तसया चउप्यस्य मुक्तप्तसङ्ख्या गत्रसया प०? ओगी

१ देवय २ तारग ३ गीत ४ सठाण ५ चद्र ६ रविजोगी ७ कुल ८ पुष्पिमस्यत्रमसाय ९ सखियाए १०

स्युगसाय ११ कंडण जेंते! गरकक्षा प०? गी०। स्थठात्रीसणस्कथा प०? त० स्युजिई १ सत्रणो २ घणिठा

पश्यत अष्टादशविधान्यद्वाराचयतामि चतुःपञ्चाशद् मुहूर्तचरसाणि भवचयतानि प्रष्टयानि? याग १ देवता २ ताराग्र इ गात्राणि ४ स-
ख्यानाणि ५ चन्द्ररवियोग ६ कलाणि, पूर्णिमा ८ अमावास्या ९ सङ्क्रियातः १० अमेताच ११ कति जदत्त! नक्षत्राणि प्रष्टयानि १ गीतस!

मीच १२० पक्ष अकारसङ्ग मीस १२३० अकारात्र चठप्यज हकार नवसे ५४ ९०० मुहूर्त कथा खे । चन्द्र मसत्रन दिग्योग १ देवता २ नक्षत्रना ता-
गण्या इ नक्षत्रर्ना गात्र ४ नक्षत्रतारा सख्यान ५ नक्षत्रने चन्द्र सुयसाचे योग ६ मूय साय याग ७ कुल उपलल नक्षत्र ८ पूर्णिमा अमायस्या
याग ९ पूर्णिमा अमावास्यानो परस्पर नक्षत्र साय सङ्क्रियात १० सासपरि सभा, एक नक्षत्र ११ (इह ईग्यार द्वार कइए सङ्ग प्रथम चन्द्रमशत्रमे

[illegible]

शु। फरफन। ५०० समानानुम। पञ्चवत्तरिण भन। जुगे के वहुअ। सुपणा। के वहुअ। उऊ के वहुअ। मा
म के वहु-ग। परफ। के वहुअ। आहोरव। के वहुअ। मकत। प ? गे। ७। पञ्चसञ्चरिण जुगे ठसअय ॥ नीस

[illegible]

व्यग्रद्वाराभिदृश्य । मृष्यते । अयमन्त्रैरुपमङ्ग यागकालस्याशुपीयास्वेन महाभारतानामपिपुसया विधत्तकालम् । यदुक्तम् । ममयोपागे सप्तयिगमितसर्गं सम
 थापे जगद्भावदीये अभिपुत्र्यजहि सत्ताथाभापदरकताह मयवधारे बहव यत्तद्वृत्तियया । अमूनयेन शातकायशक्तौ अन्निजिदुर्गः सप्तयिगस्याम
 तत्रै लखनवारः प्रथमने अभिखिखयत्वात्तराकाशानुषपादानमपेयशनादिति । अथप्रथमाद्विपुयोगद्वाराह । एतेमिषमित्यादि । मतेपा जदस्त ?
 असादिशमनसवाहो मध्ये कतरादिमन्त्राणि यानि सदा चम्पस्य दक्षिणेभ्यस्तिसृष्वो दिशि व्यवस्थितानि यागपात्रमते । सद्यस्तुवति १ २ य
 कतराणि गन्तव्यानि यानि सदा चम्पस्यान्तेबातरस्यादिशि व्यवस्थितानि योगवोत्रयति २ तथा कतरादिमन्त्राणि यानि चम्पस्य दक्षिणव्यामप्युत्तर
 स्यागपि प्रसदन्ति मन्त्रविनामनिविमद्वामप्ये गमनकृप याय योजयति केपा मन्त्रविनामना मध्ये मन्त्रागगुनीत्याय ३ तथाकतराणि मन्त्राणि

साढा २८ एवासण मत । अठात्रीसाए मस्कता जण सया चदस्स दाहिणेण जोगजो
 ऐति ४ कयरेणस्कता जेअसया चदस्स उत्तरेण जोगजोएनि, कयरेणस्कता जेणचदस्स दाहिणेणवि उत्तरे
 णवि पमहु पिजे ग जोगेति ३ कयरेणस्कता जेणचदस्स दाहिणेणवि पमहुपिजोगंजोगेति ४ कयरेणस्कता

हा कतराणि मन्त्राणि यानि सदाचम्पस्य दक्षिणेन याग युजन्ति ११ कतराणि मन्त्राणि यानिमदा चम्पस्य उत्तरेणयोग युजन्ति २ कतराणि
 मन्त्राणि यानि सदाचम्पस्य दक्षिणेनापि उत्तरेणेनापि याग युजन्ति ३ कतराणिमन्त्राणि यानिमदचम्पस्य दक्षिणेनापि प्रमदमपिवाग य-
 २ य ३ भयवत्तम् । अठाव्याम २ मन्त्राणादि फलसा मन्त्राह, जगद्देव चम्पस्याम दक्षिणं त्रिज रद्या यका याग युजह क १ केतला मदात्र छे म
 ४ सर्वेच चम्पस्यामे उत्तरदिशि रद्या यका योग युजह छे २ तथा केतला मन्त्रा जेम् चम्पस्याम दक्षिणदिशि पन्नि उत्तरदिशि प्रमद चम्पस्याम
 जेवामे त्रिजह पन्नि याग पन्त्रह क ३ तथा केतला मन्त्रा जेम् चम्पस्यामे दक्षिणदिशि रद्या यका याग प्रमद्वं मितमममप्यह पन्नि याग युजह

[illegible]

३ सयजिसया ४ पुसुमदुयया ५ उत्तरजदुयया ६ रेवई ७ स्यसिमणी ८ जरण ९ कनिष्ठा १० रोहिणी ११ मिअसिदं १२ अद्दा १३ पुणवसु १४ पूना १५ अस्सेसा १६ मघा १७ पुष्यफगुणी १८ उत्तरफगुणी १९ इत्यो २० चित्रा २१ भाद्र २२ विसाहा २३ स्यणुराहाय २४ जिहा २५ मूल २६ पक्षामाढा २७ उत्तरा

अष्टाविंशत्यक्षरानि प्रकृतानि ० नद्याया अजिजित् १ मयकाः २ चनिष्ठा ३ गतमिया ४ पूवमद्रपदा ५ उत्तरजद्रपदा ६ रवता ७ अष्टिना ८ भर्या ९ कनिष्ठा १० राटिची ११ भगजिरा १२ आर्द्रा १३ पुमवसुः १४ पुष्य १५ अश्लेषा १६ मया १७ पूवकल्गुनी १८ उत्तर कल्गुनी १९ इला २० बित्रा २१ क्षान्ति २२ निमाक्षा २३ अनुराधा २४ ज्येष्ठा २५ मूल -६ पूषायादा २७ उत्तरायादा २८ इति २ एतेका भदल ! अष्टाविंशतेनक्षत्रा

[illegible]

व्यवहारादिदृश्यं । उच्यते । अस्य चन्द्रस्य यामसाक्षस्याहपायस्वेन मक्षत्रांतरात्मप्रविष्टतया विद्यमानत्वात् । यदुक्तं । ममयोपांगे सप्तविंशतितल सम
 याये जम्बूद्वीपे अभिव्यज्जाह सप्तायाभायकरकताह संयवज्जारे बह्वह गमद्वयनियया । ग्रमद्वारेण भातकायश्चादौ क्षन्नित्रिदुर्गः सप्तविंशत्यात्म
 चरे व्यवहारः प्रयत्नते अभिजिह्वस्यत्वात्तराकाशतत्त्वपादानुपयेयमादिति । अयप्रयमादिदुपयोगद्वारमाह । गतेमिष्टमित्यादि । ग्रमेया प्रदत्त ?
 सप्तविंशतिसप्तशतौ मध्ये क्षतरादिमक्षत्रादि यानि सदा चन्द्रस्य दक्षिणेनक्षत्रादिस्मादिनि व्यवस्थितानि यागयाजमते । सयन्त्यनुयति १ २ य
 क्षतरादि मक्षत्रादि यानि सदा चन्द्रस्यान्तरेक्षतरस्यादिनि व्यवस्थितानि योगयोग्यमिति २ तथा क्षतरादिमक्षत्रादि यानि चन्द्रस्य दक्षिणस्यामप्युत्तर
 स्यामपि प्रमदन्मपि मक्षत्रविमानानि विमदन्मध्ये गमनरूप याय योग्यमिति कोणां चन्द्रविमसामाना मध्ये मक्षत्रागमनोत्सयः इ तथाक्षतरादि मक्षत्रादि

साढा २८ एएखण मत । छाठात्रीसाए णस्कत्ता ण कयरे णस्कत्ता जण सया च्चदस्स दाहिणेण जोगजो
एति ॥ कयरेण स्कत्ता जेणसया च्चदस्स उत्तरेण जोगजोएनि, कयरेणस्कत्ता जेणच्चदस्स दाहिणेणवि उत्तरे
णवि पमहु पिजे ग जोएति ३ कयरेणस्कत्ता जेणच्चदस्स दाहिणेणवि पमहुपिजोगजोएति ४ कयरेणस्कत्ता

[illegible]

नामप्यम्भरमहलचारिरवेन समानेपि अभिहितस्य चवतोऽप्यम्भरवर्तित्यात् अम्भस्तरेणान्निरुहति तत्रयानिमानोनि प्रोभ्यन् मन्त्राणि यानि सदा
बन्धस्याम्भरस्या योग योजयति, तानि द्वादश । तस्याया । अभिहित् भवषो षणिष्ठा शतभिषक् पूयभद्रपदा उत्तरभद्रपदा रेवती खिद्योनी प्ररफो पूय-
फल्गुनी वनरकगुनी स्याति यदाविते मरु पन्त्रस्ययोगस्तदास्वप्नावायुद्रः शोवेष्टेय मरुतल्लसु स्यात् यथाच भिक्षमबलस्ययिमा चद्रेषु सरु त्रिल
मरुबलस्य पितृवशाका योग स्तपामयलविभागकरणाधिकारे प्रतिपादित स्त्रानःसुदेवता व्यतरदिगवस्थितान्येव चन्त्रेषु सप्त यागमायातोति । यम्,
समवायाने अभिक्षिप्ताइष्टाव क्व करकदा चन्त्रःस उत्तरच गोग आरुति अभिष्टस्यको जाव भरणी इत्युक्त तत्रवममयायाभुदायमाभिजित्कचत्र-
मादौ कृत्वा निरन्तरयानित्वम नवानामेव विवर्तितत्वात् उत्तरयानिनामपि पूवफल्गुस्युत्तरफल्गुनास्त्रातामा कृत्वाकारादिकोमृगगिरिःप्रमखनचत्रयो-

जोगं जोएति, तेण वारस । त० स्यमिह १ सधगो २ धणिठा ३ सयजिसया ४ पञ्चमद्वयया ५ उत्तरम
द्वयया ६ रेवई ७ स्यस्त्रिणी ८ जरणी ९ पुष्पाफल्गुनी १० उत्तरफल्गुनी ११ साई १२ तंत्यण जेते ण
स्कत्ता जेण सयाचदस्स दोहिणट्टेवि उत्तरट्टेवि पमहुपि जागजोयति, तेणमत्त । त० कस्मिष्ठा १ रोहिणी

अथ पदप्यं तानि मन्त्राणि, तत्रयानिनामि मन्त्राणि यानि सदाचन्त्रस्य उत्तररेवयाग मुष्मन्ति, तानिद्वादश । तस्याया अभिहित् १ मन्त्रः २
धनिष्ठा ३ शतभिषा ४ पूर्वभद्रपदा ५ उत्तरभद्रपदा ६ रेवती ७ अश्विनी ८ भरणी ९ पूवफल्गुनी १० उत्तर फल्गुनी ११ स्वातिः १२ सप्त यानि

म्भरमाने उत्तरदिग्मे रह्या यका याग प्रयुज्य च्छर तेन वार मन्त्र १२ तेजोवा अभिहित् १ मन्त्र २ धणिष्ठा ३ पतभिषक ४ पूर्वजद्वपदा ५ उत्तर
भद्रपदा ६ रेवती ७ अश्विनी ८ भरिषो ९ पुषो फाल्गुनी १० उत्तरा फाल्गुनी ११ स्वाति १२ निचो ण मन्त्र णर मदैय यम्भरमाने दक्षिणदिग्गि रह्या
यका पक्षि उत्तरदिग्गि रह्या यका पक्षि प्रमदु मरुल मध्ये प्रमदु मेदाने रह्या यका पक्षि योग युग्म च्छर, तेन वाय मन्त्र ७ तेजोवा अभिहित् १

[illegible]

जेनष्वदस्स सयापमद्दोष्ण जाएति ५ गा० । एणसिण
 ष्वठावीसाए णस्कन्नाण तस्य जतेनस्कन्ना जेणसया
 ष्वदस्स वाहिणेण जोगजाएति, तेन छ नस्कन्ता, त मिथ्यस्मि १ ष्वद्धा २ पुस्से ३ सिसेस ४ हत्था ५
 तहेव मूढा ६ वोद्दिग्दधादि मडलस्स कुप्पेतेणस्कन्ना ५ तस्यण जतेनस्कन्ता जेन सयाष्वदस्स उत्तरेण

भक्ति ४ अ० १८ गि भक्त्याभियानि सदाचन्द्रगुण प्रणयेयोग युञ्जति, गीतम् । एतेषा अष्टावकृतकृताकां, तत्र यानितानि भक्त्यावि, यानि -
नराचन्द्रगुण दक्षिणनयाग पञ्चमि, तानिषट् तत्पदाः सत्यान सृजयिः १ आदौ २ पृथ ३ छान्द ४ इत्य ५ पूज ६ अक्षिस्तानु वाचनमवह

कठिणतया कनका मलय अथ चन्द्रमान मदीय प्रणव विमान विषय चरौन याग प्रयुक्त छड ॥ ३ नीलम । एत अठान्नाय नमस्त माहव तिहो ओह
 मलय अथ मदीय चन्द्रमाने दक्षिणविदि रच्यो यका याग प्रयुज क तड छ मलय हो । तेकएा नुगधिर १ आहो २ पुष्य ३ असेवा ४ जल ५ तिम
 मय ६ बाहिरत्या होइत्या पकरमा चन्द्रमागा माहलाने बाहिरय एह मलयछड ते प्रणी दक्षिणदिनि याग युक्त तिहो छ मलय अह जया न

[illegible]

॥ कंदिवयाए प० ? गो० । बम्हदेवयाए प० ? सत्रणेणरक्ते विमोदेवयाए प० ? धाणठा वसुदेवयाए

बहुलं योगम युक्ता, पुस्त, पादपेन तत्रपसद्वचन, यसदाबन्धस्य प्रमदेयाग युक्त, साधका क्येसा इति, यस्यां मगयन् । अष्टाधिशते-
मे मध्ये योग युज्य खर लेख एक क्येसा नक्षत्र क, (विष तट ययद यके मत्तत्र तुमुयाप अं जिण सससुययद यके मध्यम असुट याद ते देवत-
स्यामी अपिपती नक्षत्र) इये मत्तत्र देवता द्वार करे खे । एए हे भगवन् ! शसावीस मत्तत्र माहि अभिभित् नक्षत्रमो क्क देवता स्वामी छे ।

नागतनरेण योगममभाजन् तत्र यागिभानि सप्तत्राणि यानि सदाचक्षुरस्य दक्षिणेनावि भूतेश्वरि प्रसन्नमपि योग योगमपि अयि सवप्र परम्परमम-
 युवायः तानि भूतः । तद्यथा । कृत्तिका राक्षसी पुनयस भया वित्रा वित्राहा अमर या यतयाच विद्यापि योगदत्तय यन् स्वानागः उपनाध्ययने
 भवदापाने ५ प्रनमसदायः अठपरकताः अग्नेय सति पमदु आग ओएति कतिप्रा राक्षसा पक्षसू मदा विना विनाचा अखराहा छेठादिनि सत्रा
 सुस्यानुरोपनेकस्यैकप्रमदयानस्य विवक्षितत्वान् व्यष्टाप्रिमगृहणा यत्न आकसीटीकाकृता उभयपार्श्वीनि यत्न व्यस्यानयता सनानि सत्तत्र स्थजय
 योगानि चक्षुरस्यानुरक्तद्विरेणच मुख्यत कथाचिद्विरेणचि उपपत्ताति तच्च वस्तुमोचकपुष्टाभूत्रेखवद्वि विरापीनि गप्रमोष्ठ नथा तत्र यने तत्राये मदा
 चक्षुरस्य दक्षिणेनावि प्रमदमपि याग याजयत्न स्तुत्रेयापदे पूवायाहासरायादाकृते तेषि प्रत्यक्ष चमकारे तत्र दृष्ट तदि अठनादिन्य पक्षुदशस्यम्

२ पुनस्तु ३ मत्रा ४ वित्रा ५ विभादा ६ व्युगगाहा ७ तत्यग जसेगस्कन । जगसया चन्द्रसम दाहिण
 शुत्रि पमदुपि जोग जायति, सानु ८ दुधेश्वाहाहा । मध्याह्निरएमरलेजागज हनुवा ९ तत्यग जेतैणरकसे
 जेजसया चन्द्रसम पमदु जोग जाएह । माणएगाजहा १ पमसिन्न सते । छुठा नासाए णरकम्राग छुमिडुणरकसे

तानि सवत्र चि, यानि सदाचक्षुरस्य दक्षिणेनावि अमरकावि प्रसन्नमपि याग मुजमि । तानिमस, तद्यथा कृत्तिका १ राक्षसा २ पनवस ३ म-
 वा ४ वित्रा ५ वित्राया ६ सगराया ७ तत्र येने गमत्र ये सदाचक्षुरस्य दक्षिणेनावि प्रमदमपि याग योगपत्न, तेषु अयाद २ सवद्याह्ने म-
 राक्षसा २ पनवस ३ भया ४ वित्रा ५ वित्राया ६ सगराया ७ वित्रा ये नवत्र ८ ह मदेव चक्षुरागो दक्षिणेनावि राक्षसा भका पक्षि प्रमदु सवत्र
 भयार भरीने पक्षि याग मुजम ८ । तत्र च नवत्र पूर्ण पादा अत्रायाहा य मेव नवत्राया अवार २ सारा ह तैनादि अद्वया पक्षरणा चक्षुर मदन
 नादि वे च वापछे ५ मे वे सारा नादिर ह ते भवी दक्षिण पक्षि प्रमदमपि योग मुजम ८ सव नादिर से अद्वये मंक्रने प्रमदु नवत्र जेदी

न्यायद्विनि प्रविष्ट २६ छापा अन्वतामदेय स्तेनपयावाङ्म तावन्ति प्रविष्ट २७ विद्यदेवास्त्रयोदश २८ सन्नाभापकासस्थितप्रकारः मनुष्ये मयसमि-
 भित्तसन्नागजप्रसासनी २ सन्नाभाका देवाहन्यधिकारता मयः २८ यनया प्रत्यविप्रवसादिकपया परिपास्या मनुष्यताधिकप्रयुषश्चयमवदन्कसम-
 आश्रित्यपया मय्या परिमयासिप्रार्थनीया २ यावदुत्तरावका किटपसाप्रप्रसा ० नीतन । विद्यदेवताप्रप्रमि । सन्नाभाराम्भ्याद्वारमाह । एतेभिनिभि-
 त्यादि । गतपो भदया ० एटाविशतसन्नाया मय्ये ० भिनिनिभय कति साराण्ये निधिसिमार प्रप्रस ० भगयामाष्ट १ नीतन । निस्त्रसाराशस्ये लि
 विनादं प्रप्रस । नारादात्र ह्यासिनिविमानानि अचिकारारणादप्रजातीवस्योतिष्काना विमानागत्यथः । गत पञ्चमज्जानामज्जातिष्कस्तारकाः गति
 तामा द्विद्वानिनि रेक सन्नाभित्तित्तवद्वारः सन्नाभ २ अन्यज्जातायेन समदायनाम्यज्जातीय समदायीति विरापास् विराचद्यात्र गत्यत्राया विमानानि
 सन्नाभेति नारकाकांच विमानानि कपति २ तथा ज्युष्टीपेगम्भरागिगम्भराकाका कोटाकाटीणा यद्वपट्टिमसन्नाभि मय्यगानि पञ्चमसतिद्विति यामस्या
 ताव्यनिगयान गत्यत्रमय्यानाष्टविशतिरूपा सन्नाभय मनुष्टियान । मनु तदि गतेषा विमानात्रा केडिपयाः मय्यते अभिनिदादिमसन्नाभय यया क-
 भिन्मर्चिद्वि का गत्यद्वयानिद्विनि त्वति यवमनिज्जिज्जकत्रन्यायेन मेगख्य २ । यस्य गतत्रय यावत्यस्तारा वद्वज्ज सत्ताराम्य्यापरिमाय । यथात्रिकमन्नि

दृष्ट २५ नरकु २६ छाक २७ विस्साय २८ एव नरकत्राण एसापरिवाही जेअह्मा । जात्र, उन्नगसाठाकि
 दवया प० १ गो ० । विस्मनेत्रया प, १ एणसिण जते । आठात्रीसाण नरकत्तण सन्निडुणस्कते कडुंतारे

१० मन्नापनिः ११नासः १२ न्द्र १३ अदिनि १४ मृष्टम्यनिः १५ मया १६ विमिः १७ जगः १८ जपना १९ स्वया २० स्वया २१ यायाः २२ इन्द्रागना

राष्ट्रिभिस प्रभापति प्रस्ता १० मृगगिरगा सोम १२ आद्रागो रुद्र १३ पुमवमगा आदित्य १४ पय्यगो युष्टस्यति देयता १५ सन्नेयामा सप्य दय १६ म-
 पाणा विनर १७ पूवा कालगुमीगो भग १८ न्द्ररा कालगुमीगो भग १९ एस्तगो मयिता २० यिनामी त्यमा २१ स्वातिनी यायु २२ यिमापाभा इन्द्र २३
 २४ गिरादय २५ उगुरापाभा मिय २६ इव टागो इन्द्र २७ मयगा नैश्वेति रुवता २८ पुर्वापाठगा जलदय २९ उमरापाठगा विषदय ३० दम प्रगिरोसे धा-

गुणेनाऽनवस्यमाद्येनक्रमेण तेनद्या पाठप्राप्योया प्रविनय्याहृत्यः । अन्तपरिपाटी अविचिद्विद्विग्नसत्रपरिपाठ्यनसारेण देवसाभाया सावलिङ्का ह-
 नापदेयतास्तः । प्रष्टा १ विष्णुः २ वसुः ३ वरुणः ४ अश्वः ५ अभिवृद्धिः ६ अथवादिष्टुप्रुष्टति पूषाः पूषणमन्त्रोदेवो ननु सूर्यपर्यायस्तेन रेखन्त्येय
 पोऽन्व ७ निमिप्रविद्विद्विग्नसत्रपरिपाटी ८ यमः ९ अग्निः १० प्रजापतिरिति प्रज्ञानमन्त्रोदेवः अथवा प्रज्ञाव पर्यायान् सवते तेन प्राङ्मयमि-
 त्यादि प्रमिद्वि ११ नोमद्यष्ट स्तनयोम्य चाङ्गवसमित्यादि प्रमिद्वि १२ इन्द्र विवस्वतेन रीतूना कास्मिमीति प्रमिद्वि १३ अदिति देवयिद्योवः १४ वृद्धयपतिः
 प्रमिद्विः १५ सूर्यः १६ विनयनामा १७ प्रवनामादेवविद्योवः १८ आयपामर्त्यमनामको देवविद्योवः १९ सवितायुवः २० स्वहास्वष्टनामको देव कोमत्याप्त्री
 विद्या इति प्रमिद्वि २१ वायु २२ इन्द्राजो २३ तेन विद्याकाङ्क्षितैवमिति प्रमिद्वि मिमोमिप्रनामको देव २४ इन्द्रः २५ नैष्ठनः २६ सवस्तेनमूहः आ-

प. ? पपज क्रमेण णेच्छाः स्यात्परिवाही इमात्तु तत्रय छ स० यमहा १ त्रिगु २ वसु ३ वरुण ४ अश्वि ५
 अमिषवही ६ पुन ७ आसे ८ अमे ९ अग्नी १० पयाग्रह ११ सोमे १२ रुद्र १३ अदिति १४ विहस्सद्व
 १५ सप्य १६ पिउ १७ भगे १८ सुऊमे १९ सविद्या २० तठा २१ वाज २२ इन्द्रग्री २३ मिहे २४

मयवाको अभिमिषवत्र वि देवताक मयहे ? गौतम । अरुदेवताकं मयस्य १ अरुदेवता विष्णुदेवता मयस्य २ अनिष्टावसुदेवता मयस्य ३ एनेम
 अरुदेवता मयस्य ४ अनुपरिप टिहना देवताः प्रष्टा १ विष्णुः वसुः ३ वरुण ४ अश्वः ५ अभिवृद्धिः ६ अथवादिष्टुप्रुष्टति पूषाः पूषणमन्त्रोदेवो ननु सूर्यपर्यायस्तेन रेखन्त्येय
 गौतम । अभिमिष मयस्य ७ अरुदेवता मयस्य ८ अनुपरिप टिहना देवताः प्रष्टा १ विष्णुः वसुः ३ वरुण ४ अश्वः ५ अभिवृद्धिः ६ अथवादिष्टुप्रुष्टति पूषाः पूषणमन्त्रोदेवो ननु सूर्यपर्यायस्तेन रेखन्त्येय
 मयस्य ७ अरुदेवता मयस्य ८ अनुपरिप टिहना देवताः प्रष्टा १ विष्णुः वसुः ३ वरुण ४ अश्वः ५ अभिवृद्धिः ६ अथवादिष्टुप्रुष्टति पूषाः पूषणमन्त्रोदेवो ननु सूर्यपर्यायस्तेन रेखन्त्येय

उवाच ॥ स्वरूपतामसोऽसृजः । यत्तद्वदं गोत्रस्य स्वरूपं लोके प्रसिद्धं नृपायनतप्रकाशकाद्यप्यरुयात्प्रिधानस्तद्वत्पत्यसतामनोगोत्रं यथा गर्गस्यापत्यसतामनो
 गर्गोभिधानो गोत्रमिति मदीयं स्वरूपमशङ्कां गात्रं सम्भवति तेयामोपपातिकारणात् तत्तत्तत् गोत्रसम्भवो द्रष्टव्यो यस्मिन्नशने शुभ्रैरजुर्नैर्वापिषैः स-
 मास यस्य गोत्रस्य यथाक्रमं शुभ्रमजुम वाभवति तत्तत्सगोत्रं तत्तत्प्रोपपत्तिः तत्रसूत्रं । एते विवक्षित्यादि । एते यामपुत्रियते न नत्राद्या मय्यं भद-
 न्त ॥ अत्रिभिरुक्तं किं नात्र प्रष्टव्यं ? गौतम ! नौद्वन्द्वगोत्रीये मगोत्रं समाभगोत्रं नौद्वन्द्वयमगात्रमित्ययः एवमप्ये विष्टे य मयाभिहितः
 प्रारभ्य कापथायमत्रगाथा इति गाथाः सास माः । मागल्लायत्वादि । नौद्वन्द्वयान् ६ भारायन् २ तथा अथनाथ इ कण्डिलित्वं पदैकदेशे पद-
 समानायापचारात् कण्डिलायमिति याच्य ४ ततश्च न तत्कर ५ यमत्रय ६ वैभयदं ननुस्ये लोचनं पय्यायम ७ च ममस्ये आद्यायनय ८ प्रागवश

चउ २४ तिग २५ वेय ॥ एकवारसग २६ चउक्ता २७ चउक्ताग २८ चउत्तिग भते ! अठाथी
 साए नस्कत्ताण सुजिह्वं नस्कत्ते किगोत्ते प० ? गो० । मागल्लायगसगोत्ते ॥ गाथा मागल्लभ्यण १ सखायणं
 २ तह अगगनाव ३ कखिले ४ तत्तांज जाउ कखे ५ धणजजचेत्र ६ थोचखे १ पुरसायणं ७ अरसाग

नत्यस्तारः, इत्यत्र तत् तारापुं, त्रिकणिक पधकगतक द्विकटिकद्वयगतक त्रिक तथा त्रिकण्यं पदपञ्च त्रिक लेनकचतुः पञ्चन त्रिकपटक
 वेय १ सप्तकटिकटिक पञ्चन एकेक पञ्चचतुस्त्रिक वेय । एकावशकचतुष्क चतुष्क वेयसारायमिति २ एतेषां भगयन् । अष्टाविंशते गतत्राद्या

तारा लेतलं आख्या एव ताराणां सख्या आख्या (अ नचत्रना जनना तारा पुत्र ते मस्यामी तिति ते नचत्र दूष । तिवार सुभकायदत्यगवी)
 ते अत्रिभिरितना तारा ३ अत्रकनाताराणां ३ घनिष्ठाना तारा १ सप्तजिबाना २०० तारा पूयजद्रपराणां २ सतर जद्रपदना २ रेवतीना सारी ३२
 अथगीना ३ सराणां तारा ३ कसिकाणा ६ रादिकाणा ५ तारा भगविरणा तारा ३ आर्द्रानातारा प्रमथगुना तारा ४ पुय्यना तारा ३ ५ पयाना तारा

त्रितः १ त्रिकयचक्षस्य २ पञ्चकयभिष्टायाः ३ अतगतत्रिपञ्चः ४ द्विकपूर्वप्रद्वयदायाः ५ द्विकममभर्षयदायाः ६ द्वात्रिंशद्वैवत्याः ७ त्रिकमद्विन्त्याः ८
 तत्पञ्चिकोन्नरक्ष्याः ९ सप्तमुक्षय भट्टकसिकायाः १० पञ्चकरीक्षियाः ११ त्रिकमयशिरसः १२ एककीकाद्रोयाः १३ पञ्चकपुनर्वस्त्रोः यद्वन्त्यत्र तत्पञ्चसाधु स्त
 म्मान्नर १४ त्रिकपुण्यस्य १५ पट्टकमस्यदायाः १६ चैवति समुद्ये सप्तकनपायाः १७ द्विक पुष्यकाशेगुन्याः १८ द्विकमुत्तरकशेगुन्याः १९ पञ्चकशेखस्य २०
 यकादित्रायाः २१ एकक स्यातेः २२ पञ्चविंशसायाः २३ अस्थारः अमराधायाः २४ त्रिकज्येष्टायाः २५ वैवशब्दः पूर्ववत् । एकादशकमुत्तस्य २६ चतुष्क
 पुष्यादायाः २७ चक्रमुत्तरादायाः २८ चैवति तथैवतारापयति । तारासख्याकथनप्रयोगनश्च दक्षश्च यावत्तारासख्यापरिभाषक प्रयति तस्य-
 काचीनिधि कृमकादित्यत्र गतभिपकरवत्यास्तुक्केन यमस्य द्वात्रिंशत्कतिचिन्धि भ गेहतेयश्च शिशुसगमनाकातिचिर्वल्लेगीयेति । छात्रगीप्रह्वार । इहान

प० ? गा० । ततारे प० ? एव जेअसु, जस्सजहञ्जाते ताराते इममत्तरगरगतिग १ तिग २ पंचग ३
 सय ४ दुग ५ दुग ६ यप्तीसग ७ तिग ८ तह तिगंश्च ९ त १० प्यंचग ११ तिग १२ एक्किग १३ चउग
 १४ तिग १५ छक्किगं १६ चैय १७ सप्तग १८ दुग १९ पंचग २० एक्कि २१ क्किग २२ पञ्च २३

२१ नि० २४ इन्द्रः स नैर्बतः स आयः २५ विद्युच्च २६ एव मन्त्राको एषा परिपाटीनेतव्या ० यावत् उत्तरायादा कि देवता प्रज्ञता ? गीतम ।
 विद्यदेवताया प्रज्ञता ० एनेवा मगवन् । अष्टाविंशतेमन्त्राको अभिविज्जमन्त्रं कतितार प्रज्ञस ० गीतम । प्रितारे प्रज्ञस ? एवं नैसव्यायस्य या

दावाम मत्तवता दयतानो परद्विपाटी काकियो यावत् उत्तरायादानो । ३ प्रगवन् । पुत्र वेयता ३ । (इडा ताराव्यातिपीना विमान मन्त्रानी अतिमा
 त्रावन्तः । मन्त्रान् संयत्त रूप विनकाइ सर्वादिक् गृहस्थपरम्पर त्रिकणा स्याता पुत्र तिग) ३ गीतम । एव ३ प्रगवन् । एव मन्त्रमाहि बिद्य देवता
 दश (इये मत्तवता दारा सस्याद्वारा) चतु दश । अभिविज्ज मन्त्रमना कतता सदा ३ । ३ गीतम । त्रिस्वतारा ३ । एव कावता जेइ मन्त्रमना जेतता

श्रवणानि तानीमानि अत्रिभिर्विश्वे गोश्रीर्पावलिस्तस्यान अग्रवस्य जोसारस्तस्यान धनिष्टीया शत्रुनिपत्रस्तस्यान शतभिषजः पुष्पोपचारस्तस्यान पुये
 नद्रपदायाः अत्रवापीस्तस्यान उत्तरमद्रपदाया अप्यदवापीस्तस्यान एतद्वदवापीद्वयमीक्षतेन परिपूषावापी भवति तेन मूत्रेवापीत्युक्तं अत्राः सस्या-
 नामा सर्वस्यान्मृताविचारकोया रथत्यागीस्तस्यान अद्विभ्याः अश्वस्त्यसस्त्यान भरस्या भयस्त्यान कनिकाया तुरधारास्त्यान रोहिण्याः शकटद्वि-
 सस्यान नृगधिरसः नृगशीपस्त्यान अर्द्राया कपिरविदुस्तस्यान पुनर्वसुः तुलास्त्यान पुष्यस्त्यप्रसिद्धितयद्भानकस्त्यान अश्लेषायाः पताकास्त्यान म-
 पायाः प्राकारस्तस्यान पूर्वकस्त्युन्याश्वद पत्न्युस्तस्यान उत्तरकस्त्युन्याश्वद पत्न्युस्त्यान अत्रापि अश्वपत्न्युद्वयमीक्षतेन परिपूष पत्न्युमेवति तेन
 सस्यान्मृता न इतस्य इतस्तस्यान चित्राया भुवनहमसुवर्धपुष्यस्त्यान स्वाते कीशस्त्यान विशाखाया दानभिः पशुरज्जुस्त्यान अमराधाया ए

व्यायण २७ वग्वेयसुष्टु २७ गौतम ४ एषिण भन्ते । अथाशीसाए षस्कन्नानं व्यनिहं णरकस्ते कि
 सठिए ५० ? गौ० । गोसीसायलिसठिए ५० १ गाहा-गोसीसायलि १ काहार २ सऊणि ३ पुष्फोऽग्रयार ४
 वात्रीशु ५ गात्राय ७ व्यासस्वर्धग ८ जग ९ तुरधाराय १० सगद्वही ११ सिगसीमायलि १२ षहिरयिंदु

त्रिवायन व्याघ्रापत्यच गोत्रादि ॥ ४ ॥ एतदा जगवन् । अश्वनिशतेमचत्राणा अत्रिचिक्चत्र चिस्तस्थित प्रकृत ? गौतम । गोशीर्पावलि सस्वि-
 त प्रकृत ? गाथा गोपीर्पावलि कासारश्रमुनि पुष्पोपचारवापीच ॥ नौवाअश्वस्त्यक भग्नुरधारागशकटद्विः ॥ १ ॥ नृगशीर्पावलि कपिरविदुतुला

अत्रिचित्तमु मोक्षस्वायच गात्र १ अश्वरज्जु सस्यायकगात्र २ त्रिष धनिसानु अयभाया गात्र ३ शतत्रिपञ्चमु कलिनायना गोत्र ४ त्रिम पुत्रमद्रपदनु
 जातुकक गोत्र ५ उत्तरमद्रपदनु धर्मजंय गात्र ६ ॥ १ ॥ रेवतीनु पुष्यायन गोत्र ७ अश्विमीम अद्यायन गोत्र ८ अश्वीम भागवेगगोत्र ९ कनि
 काय अग्निवेशय गात्र १० रोहिणी गौतम । गोत्र ११ भुगधिरज्जु पारद्वान गोत्र १२ आर्द्रानुलोहीत्य गोत्र १३ पुनः सु गो चासीष्ट गोत्र १४ २ पुष्यनु

प न अग्निवत्प्रपद्य १३ गीतम् ११ भारद्वाज १२ श्रीहृत् १३ शैवलि । अत्रापि पूर्वश्रुत्यपरि लीङि १२ने धासिर्ह १४ मन्त्रमन्त्रायण १५ सावध्यायम्
 च १६ पिगापमम् १७ गावसमिन्ध्यापि पदैर्ज्यैश्च पदसमुदायापचारात् गोवध्यायम् १८ काश्यप १९ कौशिके २० दारुणायन २१ चामरश्रुयम् २२ गुणा
 यम् २३ त्रिषु प अकारायाः प्राकृतसौत्ताप्रभावा भावाः कस्यान्लोभ्याय गीतव्यायन २४ विश्विंशगायन २५ कात्यायनभट्टानि मूले २६ तनय वल्लियापचाना-
 गव यत्तव्य यम् २७ ह्य पूत्य २८ यत्तिमात्रादि । अथसम्बन्धद्वारे । एनेमिहसित्यादि । यतया भट्टम् २ अष्टाविंशते मन्त्राणां अभिहितस्य क-
 र्येय मस्विन मन्त्रानां यस्य तनका मन्त्रम् । या अर्चैवस्वावर्तोऽनष्टमूर्त्तानां वापयणक विसागमसम्बन्धात् मन्त्रम् ३ यम् औपनसप्रमन्त्रानानि

णस्य ७ भगवत्सुख १ छुगिगत्रसंख्य १० गाअम ११ नारदाए १२ छाहिसुख १३ यामिठे १४ २
 होमज्जायले १६ मठहायकं १६ पिमाययेखु १७ गोवले १८ केसय १९ कानिख २० दसू यण २१
 उन्नामरत्ताय २२ सुगाय २३ ३ गोमसुयायण २४ तगिच्छाययेखु २५ कसु यणेहयदेमले २६ तनेखु यस्त्रि

अग्निहोत्रत्र विनात्र मन्त्रम् । गीतम् । श्रीदुम्बायनसुगाव मन्त्रम् २ गाथा श्रीदुम्बायन अकारयन ३ तथा अयभाग ३ काखिले ४ तनय ११ । कर्से भन
 त्रये विह कादुले ॥ १ ॥ वीष्म्यायनकाद्यायनक भागवत्सुगा विमर्शय ॥ गीतम् चरद्वाजी कौटिल्येय चानिह ॥ २॥ अममन्त्रायनमन्त्राः इत्यायमन्त्र
 पिमायनच गावस ३ काश्यप की अत्रार्चोक्त चामर कायन गुह्यायनच ॥ ३ ॥ गीतव्यायन तित्तिरमाग्रन च कात्यायन भयतिमूले ३ तनय ३४

१ नपानताय २ पूर्वोक्ताङ्गुलानां तास ३ उत्तराकाङ्गुलानां २ इत्यन तास ४ चित्राणो तास ५ स्वातिर्गो तास १ विभायण तास ॥ अमूरायण।
 तास ४ त्रेधा तास नूतनतास ११ पूर्वोक्ताङ्गुलानां तास ६ उत्तराकाङ्गुलानां तास ७ मन्त्रेष्ट यष्ट अष्टाङ्गुलानां नक्षत्रानां तासानीं सख्या कर्तव्ये इ अथ नक्ष
 त्रानां यावद्दूर पश्येत् । एव २८ नक्षत्राणां अग्निभिन् नक्षत्रान् सुग्रीव षे २६ गीतम् । श्रीदुम्बायन गोत्रका, नक्षत्रानां नापा अयगोत्र काड षे ।

भगवते अस्मिन् भगवद्विभागस्य सप्तपट्टिपादिकस्य पटपट्टिभागान् यावदस्य पट्टिगोत्रस्तु साधुपूजि साऽमावास्यापरिसमाप्तिबालभाविमद्यप्रपरिधानो
पायउत्तात् पटपट्टिमुद्रतोः पञ्चद्वयापट्टिभागः एकस्य द्वयापट्टिभागस्य सप्तपट्टिभागः इत्येव रूपं यद् भूषणोः मङ्गप्रदोषनापि कारिसप्तपट्टिगतिः सप्त-
पट्टिभागः सप्तद्वयादे द्वयाद्या गुह्यत आत् १६३३ यथा सप्तपट्टिभागोक्तते आगत २४ ६६ एयमिति यथाअपिअत्रैकविंशतिज्ञानेभ्यः सप्तपट्टिगतव
मुद्रतरुपां योग्यालआधोत सप्तपट्टिदेवेत्यर्थः १ इनाद्विर्वेत्यमावादि ६२६३ गोथानि रवगतव्य चन्द्रयाभालसमानमितिगम्य । स
द्या अज्जितल चन्द्रयागः सप्तपट्टिपट्टीकतो ऽहोरात्रः कस्यने संपूर्वोक्ता एकविंशतिज्ञागाः पूर्वोक्तेन कारणेन नवमुद्रतोः सप्तपट्टिगतिद्व कला
भ्यति तथा इमभिवक् भरणी आत्रो अक्षय्या स्वतिः ज्येष्ठा षष्ठ्यासुद्रतोन् यावत् पञ्चद्व सप्त सयोगः सप्तयो
येपां ताति तथा । तद्या एतेषां यस्यापि नक्षत्राणां प्रत्येक सप्तपट्टिपट्टीकतस्याहोरात्रस्य सप्तकान् साधुन् त्रयस्त्रिंशद्गुभागान् यावच्चन्द्रोऽसह
योभोभवति ततो मुद्रतंसप्तपट्टिभागकरवाये त्रयस्त्रिंशद्विभक्ता गुह्यते आतानि नवशतानि सप्तपट्टिकाणि ६६३ यदपिचाहुं तदपि त्रि -

णवमुद्राते सप्तधोसप्तसप्तसठिनाए मुद्रात्रसम चदेण सद्धि जोगजोएष्टं । एव ह्रमाहि गाहाहि छुणगंतसु
छुभिइस्स चदजोगा सप्तठि स्वठिनु अहेरतो । तज्ज त्तिणत्रमहुभ्रामसप्ताधीसकलानेसु १ सयभिसया जरणोने

निच सप्तपट्टिभागान् मुद्रतस्य चन्द्रोऽसह पाग याजयति ॥ एव इनाभिगाथोभिरवगन्तव्य , अगिजितचन्द्रयागः सप्तपट्टिअपठकाकताः सप्तोरात्र
२० ए २८ सप्तत्रता गात्र होइ इवे नक्षत्राणां सस्यान द्वार कपे ख ४ एव ४ प्रगयम् । अछाधीस नक्षत्र भाइइ अभिजित् मक्षत्र स्वइ आकारइ
सस्थित ख । हे मीरुम् । गात्रीय अलिणइ आकारइ सस्थित खइ इण २८ नक्षत्राणां सस्यान गाथाइ कपेइ खइ । अभिजित् गोत्रीयावली म
स्याने सस्थित खइ २ अत्रक काशः २ ये सस्याने २ धनीष्टा शुक्ली पत्रर सस्याने इ शत भीपक पुटकापनारने सस्याने सस्थित ४ पूयधत्र उत्तर
मद्रपद वे य पाते सस्याने रेवतो भावाने सस्यान ३ अक्षणी अष्टस्कन्धने सस्याने ८ भरणी भगने सस्याने ८ तितिका धुर्यारा सस्यानइ सस्थित

कायनिसंस्थान स्मैष्टापाः यद्भक्षसस्योभ भूक्षस्यवधिकक्षानुसस्य मपूत्रोपाठाया गजविक्रमसस्थान सतरायाठायाः सिद्धिनियीदगसस्थोभ इति सस्यानानि ।
 एषपचन्द्रविवोगद्वारं । एतेषिविभित्स्यादि । एतेषा भवन्त ? एतादिविशतमन्त्राणां मध्ये अग्निजिह्वस्य कतिमुद्राणां चन्द्रेण साधे योगयोजयति
 मन्त्र्यंकोरादीत्ययः । गौतम ! भवमुद्रातोकेस्य च मुद्रास्य सप्तविंशतिसप्तपष्ठिप्रानान् चन्द्रेण साधुं योगयोजयति । कथमेतद्वससीयते । उच्यते ।
 इह भिक्षवस्य सप्तपष्ठिचक्रीकृतस्य द्वाराजस्यैकविंशतिप्रानान् चन्द्रेण सह यामनुवैति तेन एकविंशतिरपिमायाः मुद्रागतप्रानागकराण्यं अहोरात्रे
 विंशत्मुद्रातोकेष्विद्विज्ज्ञतायुक्त्यन्ते साक्षात् भवत्यतानिभिशवद्विकानि ६१० एषा सप्तवस्थाप्रानेइते वक्ष्या नयमुद्रातो एवस्य सप्तसप्तविंशतिः सप्तपष्ठि-
 भागाः ६-११ एषच भवेकपण्यः चन्द्रस्य सप्तप्रयोगकाशः, यानु श्रीशभयदेवबुद्धिपादैः समवायोने भवनसमवायवृत्तौ भवमुद्रातोन् चतुर्विंति च द्वापष्ठि-

तुल ६७ १४ द्युमपाण १५ पठागा १६ पागारे १७ पालस्यक १९ हृत्ये २० मुहुफुल्ल चैय २१ २ कीलगा २२
दामणि २३ एगाबडीच २४ गयवत २५ पिठल गूडे २६ गयचिक्कमेअ २७ तप्पो सीहिनिसीहीष्य २८
संठाणा २ एएमिण जत्तेः छठाथीमाप णरकवाप छानिहं णस्सत्ते कइमक्कत्ते चवेण सान्नि जोग जोएहं गो०।

बह्वानकपताकाः ॥ प्राकार प्रतिपदः ॥ असीमुखपुण्यकैव ॥ २२॥ कीलकदाननि स्थायसिद्ध गवरत्ना ॥ बुद्धिबल सागुल ॥ यत्रविजयवतततः विह्वनि
पीरन च सल्यानानि ॥ ३ ॥ यतेषां प्रगमनं ॥ लक्षणाणां ॥ अपिष्टिकस्य कतिमुहूर्तान् ॥ कन्देक साधुयोग योषपति ॥ गीतस ॥ नवमुहूर्तान् ॥ सप्तविंश-

अथनञ्जायन ॥ ११ ॥ असेषो नो मीतव्यायन मीत्र १६ नयान् पिनायनकात्र १७ पूवीकासुनीनु आनञ्जायन आत्र १८ उत्तराकासुनीनु आरुप
गात्र १९ इक्षान् कीलिक गात्र २० चित्रान् इनीयन मीत्र २१ स्वातिनु आनरुद्धायन मीत्र २२ बिज्जायनो सुंवायन मीत्र २३ इ अन्नुरायान् गौत्र
लव्यायन मीत्र २४ वेठान् विपिस्तायनगात्र २५ ब्रूलनु कात्यायन मीत्र २६ तिर्य पूवीकाङ्गानु बधिरायायन आत्र २७ उत्तराकाङ्गानु व्याग्रयत्य मीत्र

मागाने नस्य द्वापद्विभागस्य सप्तपद्विधाऽधिकस्य पदपद्विभागान् यायवस्यपद्विभागतस्त सप्तपुष्पि माडमायास्यापरिसमाप्तिमाशभायिनस्यपद्विभागो
 पायठक्तात् पदपद्विपुंस्तोः पचचद्विभागः एकस्यच द्वापद्विभागस्य सप्तपद्विभाग इत्येवकप द् पु यराशोः नक्षत्रशोभनापिभारसप्तविंशतिः सप्त-
 पद्विभागः सप्तपद्विभागं द्वापद्विभागं गुहपत्ते जात १६५५ एयां सप्तपद्विभागोदते आगत २५ ६६ एयमिति यथाप्रतिज्ञितएकविंशतिज्ञानेभ्यः सप्तपद्विभव
 मुद्रुतकपा योगकालप्रतीत सप्तपद्विभागः १ एनाप्रिबेस्यसावादि ६२ ६३ गोयानि रवगतस्य चम्प्यामन्नाशभानमितिगम्य । स
 द्वाया अजिज्ञित चम्प्याग सप्तपद्विपुंस्तो उदोरः चम्प्यते संपूर्वोक्ता एकविंशतिज्ञागाः पूर्वोक्तेन करणेन नयमुद्रुतो सप्तपद्विपुंस्तो कला
 भवति तस्य शनभियक भरको छात्रो अज्ञलपा स्वाति ज्येष्ठ चामनुद्यपे एतामि पद्विज्ञात्रि पचद्विपुंस्तोम् यावत् चम्प्य सप्त सयोग सप्तयो
 येपां ताति तथा । तद्यथा एतेपा पक्षानपि नक्षत्रावा प्रत्येक सप्तपद्विपुंस्तोस्तस्यादोरः सप्तकाम् सादोम् चद्विपुंस्तोम् यावत् चम्प्य सप्त सयोग सप्तयो
 योगोभवति ततो मुद्रुतगतसप्तपद्विभागवरको भयत्रिंशत्त्रिंशता गुर्यते आतामि नयशतानि भवतानि ६६० यदपिषाहं तदपि त्रि-

नयमुद्रुतसे सप्तऽधीकचसप्तसठिनाए मुद्रुतसप्त चदेण सद्धि जोगजोएहं । एव द्रुमाहि गाहाहि छुणुगतसु
 छुभिहस्स चदजेगा सप्तठि स्वठिठि अहेरस्तो । तत्ता तिणवमहुभामसामोसकलाहंथ १ सयभिसया नरणीने

तिच सप्तपद्विभागान् मुद्रुतस्य चम्प्येवमाह याग याजयति ॥ एव ननाभिगायोभिरवगमय्य , अगिज्ञितचम्प्याग सप्तपद्विपुंस्तोऽकता अदोरः ॥

२९ ए २८ नक्षत्रना गात्र दोह इवे नक्षत्रना सस्यान द्वार कहे व ४ एव ५ प्रगवन् ! अठायोम नक्षत्र माह इ छभिजित् मक्षत्र स्य इ छान्नाह
 सन्धित व । हे मीतन ! गात्रीप बलिपत्र आकार इ सस्थित व ५ नक्षत्रना सस्याम गाया इ कहे व ६ छभिजित् गोत्रीयावली म
 स्थाने सस्थित छ २ अथ च कासार ये सस्याने २ यनीसा शुद्धी पत्र सस्याने व गत भीपक परकापनारने सस्याने सस्थित ४ पूयपत्र उत्तर
 गद्रपव ये योपाने सस्याने रवतो भायाने सस्यान ३ अद्यनो अद्यस्त्यने सस्याने ८ भरणी भगने सस्याने ९ रतिका धुरवारा सस्यान इ सस्थित

किं श्रममुपार्जयति । चन्द्रं चन्द्रविषये ययौऽनन्तरास्ते यो गोमहाप्राणां घातव्यवति । एतानि शास्त्रिणि बहुर्जानि क्रमेणैव भो वराहं चोत्रसमये श्रवणकालि
 सिद्धागते खडानि एषां बिम्बचिरेतने ज्यातिः सास्त्रे येषु यमुत्तरासीकतु यथाऽपुमासवर्षाण्यप्येकविंशतीनीति श्रीमदाचार्यकण्ठबहुसिद्धिपुनके प्रया
 चोपयोगः दुर्किट्टदिवहृदिने वस्त्रमयपुमलाष्टे कायध्वासमस्थितानि अक्षरान् अयहृदिने कायधो प्रत्यादौ उक्तधम्नयोगः । एतेषिणभतेष्टत्यादि ।
 एतेषां भद्वतः । अष्टविंशतेनचराबा मय्ये अभिजिह्ववत्र कतिअहोरात्रान् सूर्यस्यसह्ये योगयोजयति । गौतमा चतस्रोऽहोरात्रान् पट्चमुहूर्तान् सूर्ये
 साहयोगे योजयति । कवमितिपेदुच्यते यत्तत्रअहोरात्रस्य यायतः सप्तपष्टिभागान् चन्द्रेण सप्तमवतिष्टते तत्रचत्र ताः तएकविंशत्यादौमित्ययः ।
 यत्रभागान् रात्रिद्वयस्य पञ्चमायह्वान् तैः पञ्चभिरेक रात्रिद्वि भवतीत्ययः सूर्येण संग म्रजति प्रहणप्रहृत्य यस्यानन्तमस्योक्तः सप्तपष्टिभागान् चन्द्र
 मागवाग्या स्तेपष्टिभिर्भत्य तैः अष्टे तत् पञ्चमभागान्मकमहोरात्र ह्येय त्रिंशभागुचयित्या पञ्चान्निभन्वते लब्ध मुहूर्तैः उक्तं च उत्तरिक आयस्य यवस्य
 चन्द्रेणमागमसूता सपञ्चाने रात्रिद्वयस्य घुरेण सायहृदयसि । तद्यथा अन्तिमकचत्रेकविंशति सप्तपष्टिभागान् चन्द्रेण संग यत्तैरे सतः यत्तायतः

परस्कृत्तानि सुगच्छन्ते । ४ एतस्मिन् जते । अष्टाश्रीसाए जस्कृत्तानि अष्टाश्रीरत्ने सुरेण सठिजे ग
 जे। एति गो० ! चक्षारिअहेरत्ने सुमूजते सुरेण सठिजे गजे। एयहमाहि गाहाहिनेच्छुह ।

गः ॥ १ ॥ तिलसोभरा पुमवसुरोदिस्यो विग्रासाच ॥ एतानि पएनसत्राणि पञ्चमत्वारिगममहुत सयोगः ४ ३ ॥ अथयेपाणि नक्षत्राणि पण्यद

इ नीपीदग्न सत्याम संस्थित लङ् २८ एह २८ नक्षत्राना सत्याम हूह इवे नक्षत्रां चन्द्रमारविद्यामद्वार कर्ते लङ् । एह चे भगवन् । अष्टाश्रीस न
 सत्रगाह्य अभिजित मचत्र फलसा मुहूर्ते चन्द्रमासासह योग करह अभिजात् एक अहोरात्रिना ६७ सतसठि भाग फीले एहया २१ भाग ते भाग
 २१ ते श्रीस गवा फीले ६३० पुवा एतलो मीना विसमपक्षो कक्षो ते ६३० न ६७ के भाग जाल्ये लब्धा ८ महुत २१ भागः त्रया गतमिवादि ३३ ॥
 माग मन्वादि ६७ भागः परिपूव, य नक्षत्र पञ्चमाने सपाते योग करे के तेएने पांच को भाग त्रिपले जेवाचे ते पूव सपाते योग करे तेवसा

पण्डनामान् अहाराजस्य पूर्वैव सम वन नगखसेय एषविजतेय र्पथभिर्भागे इते सख्याहस्वारीऽश्वीराजाः एका' पञ्चमभागा ऽवतिष्ठते समपूर्वसंनिपत्ताः
 पञ्चिगता गुरुपते वाताखिलत तस्याः पञ्चभिर्भागेभूने सख्याः पञ्चमुहूर्तमिति एकमभिजिह्वान्यायत श्वभनश्चक्राका सूययागकाप्रहपञ्च इमभिस्तस्यमा
 चाभिर्भागेवाचि नैतस्य तत्रानिजिह्वद्वयपञ्चमुहूर्तान् चतरखमेवलाग्न परिपूर्वोन् अश्वीराजान् सूयैकममनश्चति श्वयोपपत्तिः । प्रथमतएवकृता । श्वचक्रद्वे
 योबाबा नक्षत्राबां पूर्वैवपथ योमान् काकपरिणाकमचिह्नत्येति गन्ध वर्यानि तत्राश्विभिमिपञ्च भरबाश्वार्द्राश्वमेसेनस्वःतिः ज्येष्ठा चेत्येतानिपटमण्ड
 त्राचिमत्येवं पूर्वैवचनवृत्तिसुहृन्नादेकविजतिपटबाश्वीराजानिति तद्यथा एतानिजसत्राचिह्नद्वैकमममार्द्रां न जयस्त्रिगत सख्याम सप्तपट्टिजागान
 त्रव्रति तनएतावतः पञ्चभागान् अहाराजस्य सूयैकममत्रजयेति प्रत्येवं प्रागुक्तकरवाप्रानाख्यान् अप्यस्त्रिभनपञ्चभिर्भागेकृत्वा पट्ट्याश्वीराजो
 योबाः तादौलपः पञ्चगणास्ते स्ववृत्त नागोऽजाताः सप्त तेमुहूर्तानमनायाचिह्ननागुस्यते आतेहृद्वतदशार्दरे २० तर्पयतिरिपूस्ते नहूर्तानकनायद्वयभिर्भागे
 इवतेसख्या एषविजतिमुहूर्तांशति तथानिखलजराः चरअत्रपरा चरअत्रपरा इत्येवकृताः पञ्चमूर्तेद्विबीविजगुहाचएनानिपटम-

श्वनीहृत्तसमुक्ततेवज्ञा रेभ्युक्तेवलं स्वहोऽरसे । सुरणसमगच्छदृष्टासंभागेवात्तामि ए सयभिसयाजरणीश्वी
 अह्राश्वंग्सेभ्सऽहजंठाया वसुसिमृक्कमे इक्कात्रीना कृत्रैव श्वहोऽरसे ए तिखे ३ उत्तराह पुनश्चमरोद्विनीश्विना

नापि भव नानिभान्मूर्तान् ३ चन्द्रे एवायोगः नक्षत्राकां नृकालव्यः ॥ ४ ॥ एतदा भवन्त । अष्टादिशून्यनक्षत्राकां ज्ञानिविद्वत्त कति अहारा
 दिन तथा मुहूर्त अभिज्ञत् ५ दिन ६ मुहूर्त इत्यादि (हे गौतम ! नव मुहूर्त ॐ सताकाच सतमठीका भाग एव नहूर्तना चन्द्रनामाप योग
 करइ इत एह गायाए २० नक्षत्रना चन्द्र सावं याग जाबवा ते नाया अभिज्ञिन् नक्षत्रनो चन्द्रभावाचइ याग एक अहाराजना नतकठिमान की
 चइ एरवा एकमोच प्राग हुइ तेइना नव मुहूर्त हुइ ॐ सताकाच सता एतला योग करइ १ सतमिचइ १ भरवी २ अह्रा इ अजोवा ४ कांति
 ५ ज्येष्ठा ६ एह च नक्षत्र पकर मुहूर्त सार्ते चन्द्रसावं सताकाच ३ पुनर्वसू ४ रोहिणी ५ मिथुना ६

अथावि नृपवसनं प्रवर्त्तते मुद्रुतां न आश्चेन्न विंशतिं काश्चोरात्रातिं सद्यथा एतानि धत्तुं सशस्त्रा विचित्रं वसत्रं सप्तपट्टिना गासा शतशेकम्यप्य भागस्य । तु प्रत्येकं प्रजतिं ततः एतावतः पञ्चपाषाणद्वारात्रस्य सूर्येक्षणं प्रअनमवगन्तव्यं तेन शतस्य पञ्चप्रिगागेष्टे लब्धा विद्यति रक्षारात्राः यवदे तत्प्रिग-
नामुपयते आताः खिन्नस्या दशनिमोने हते लब्धास्त्रयोमुद्रुता इति तथा आश्रयीया वि श्रवणपट्टिना पुनत्रपदारैरत्यश्चिनीकृति कामर्गाशिरः पुष्पमया
पूर्वकस्मृतीदृश विचित्रं अमर धामूलपूत्रावाहाहपावि नमश्चावि पञ्चदशापि सूर्येकसमं प्रजतिं यति ह्वादेशे वमुद्रुतां श्रयोदश समान् परिपूयान-
होरात्रानि एतानि परिपूयान् सप्तपट्टिभागान् चन्द्रेकसमं प्रजतिं ततः पूर्वैकसहस्रानि पञ्चभागान् द्वात्राघस्य सप्तपट्टिमस्यान गच्छति सप्तपट्टेय
पञ्चत्रिमासकृते लब्धाः सप्तपट्टिना श्रयोदश । श्रेयीद्वौ भागी तौ त्रिंशत्पात्रस्येते जाताः पट्टिः तस्याः पञ्चत्रिमासकृते लब्धाः द्वादशमुद्रुता इति । अत्र च प्रस-
क्तं नृत्वा सूर्यपागदशानत दश्रपोनपर्यन्तं च यथासायते ततो दश्यते ज्योतिः करहोण । करकनमूरजोगोमुद्रुतरासीकठे छपञ्चगुणा सप्तहीरयिमनो लहो
चदरससालीनो । नमश्चाकामद्वेष्टादीनां यासूर्येकवहयोग सप्तमुद्रुत राशौ कियते कस्याप्य पञ्चभिर्गुण्यते ततः सप्तपट्ट्या भागेष्टे पञ्चस्य सप्तपट्ट्ययोग
पुनश्च प्रावता आवि शिष्याः पूजति । यत्र सूर्यः पट्टिर्विज्ञान एकविंशति वमुद्रुतां द्वाविंशति हते तत्र चन्द्रः कियन्त काशति हतीति तत्र मुद्रुतरात्रिंशत् रसी-
ये पट्टिर्विज्ञा त्रिंशत्पात्रस्येते गुणयित्वा सापरिमता एकविंशति मुद्रुताः प्रविष्यन्ते जाते द्वे श्रेयोभोतरे २०१ ते पञ्चभिर्गुण्यते जात पञ्चोत्तर स-

ज्ञानं नूर्वेचसाद्वेपोगं पीकयति ॥ गौतम ! चतुरो अक्षराभ्याम् पठन्मुहूर्तां न् सूर्यश्च साहस्यार्गं योजयति । एवं इमास्त्रिगोपाभिर्मेतस्य ॥ अन्ति
 त्रित् पयमुहूर्तां चतस्रं केवलानक्षराभ्याम् सूर्यश्च सप्त गच्छति इतः प्रोवासा यस्यानि ॥ १ ॥ अतःपिपयन् प्ररस्योऽमाद्रोक्षेयास्वाति ज्येष्ठाथ ॥
 एव नपत्र सूर्यं साचइ जाइ तिरुप मुहूर्त ७३३३३ ॥ अतःपिपय याकता गच्छत्र यत्तर १५ सूर्य साचइ जाइ धार १२ मुहूर्तं ७३३३३ ॥
 धारात्र सर्गे इम इक्षरीते चन्द्रवत्तथ्यता परे सूर्यवत्तथ्यता गाक्षयी (इवे) गच्छत्र कुलापमुहूर्तार साइ रे, केवला गच्छत्र ई भगवन् । केवला कुलकेतला

[illegible]

कृते, तेरसयसमे स्ये।रसे ४ कठण, भते। कुला कईउयकुला पं० १ गो० बारसकुला बारस
उयकुला बत्तारिकुले।बकुला, प० १ बारसकुला, त० धणिठाकुल १ उमरमहुनयाकुलं २ अस्सिणीकुलं

[illegible]

अप्युक्त कृतम्। बुलापदुक्तं ह्ये। हे मीतम्। आर नक्षत्रं दुक्तं (कस्तुरि) राघ ये मन्त्रैः प्रायः चरैः' जावाभोपरिचयाह्व उपजायते जाय चयु-
नामानिष तानि नक्षत्राणि आनिटोपायैः प्रायः अजिह्वया चनिष्ठः परपर्यायः। परि चनासि नुधिसि' इति कुलं उपपुनं संज्ञानिष कुलाभा अपञ्च

[illegible]

३ कश्चिआकुलं १ मिश्रसिरंकुल ५ पुस्सेकुल ६ मघाकुल ७ उत्तरफगणीकुल ८ वित्ताकुल ९
विषाहाकुल १० मूलेकुल ११ उत्तरासाढाकुलं १२ माषाणपरिणामा हातिकुलान् १३ कुलाउहेठिमगा
हातिपुणकुलोवकुला । सुभीदसयअधुणराहा १२ बारसउयकुला, त० सवणोउवकुल १ पुष्वभद्व
याउवकुल २ रेवहुउयकुल ३ भरणीउवकुल ४ रोहिणीउवकुल ५ पुणवसूउयकुल ६ अरसे

कति उपपन्नानि, कति कुलापकुलानि मष्टानि ? भौतस । द्वादशकुलानि द्वादश उपपन्नानि चत्वारि कुलोपकुलानि मष्टानि । द्वादशकुलानि । तदथा धर्मिष्ठकिल १ उत्तरभद्रपदाकुल २ अश्विनीकुल ३ कृत्तिकाकुल ४ मृगशिरःकुल ५ पुष्यःकुल ६ मघाकुल ७ उत्तराश्विनीकुल ८ चित्राकुल ९ विशाखाकुल १० जूलकुल ११ उत्तराषाढाकुल १२ १३ माघाभा परिधानानि भवन्ति कुलोपकुलानि अपस्तम् भयन्तिभुनः कुलोपकुलानि । अभिजित् १ यतमियक २ आर्द्रा ३ आनराधा ४ द्वादशापकुलानि, तदथा-अथ उपकुलं, पूयभद्रपदा उपकुलं २ रेयती उपकुलं ३ मरली

मानि नवत्राष्टि अथवादीनि तानि उपकुलानि कुलानां समीप मुपकुल तत्रयमेते यानि नवत्राष्टि एत देयाश्च वार नवत्र सपकुल प्यार नवत्र क लोपकुलवत्र वार १२ नवत्र कुल मासानां परिकामाशुनोति कुल तेनेहा घनिमा कुल १ आवय मास सतरजत्रपदकुल २ भाद्रमास आघिममास आ धिमी कुल ३ कनिका कुल ४ मृगशिर कुल ५ पुष्यकुल ६ मघा कुल ७ सतरा कार्तुनी कुल ८ चित्राकुल ९ विशाखा कुल १० मूलकुल ११ सतरा- पाठ कुल १२ अ नवत्र प्राय वमा संपूर्ण षाह कते सार्धने नर्ते मास दोह ते कुल नवत्र कहेए एत कुल नवत्र गे पंडिता ते उपकुल नवत्र एते

पञ्चमं आद्राक्षन्नापञ्चन अनुराधाक लोपकुलं कुलाविस्त्राप्रयोजनतु पूर्वेषु जाताः शतारः, सुषामे स्वादिनो जायः अन्ये पु, स्वम्यसेवाप्रोपायिनी
 च उदाधपइत्यादि । अथपूविभाभावास्याहार । अतिशयतेइत्यादि । अति भवत । पूविभाः परित्कटयोदगकलाकभद्रापेतकालविशङ्कपा पूर्वैण
 चान्ने निवेसादि व्युत्पत्तेः नाभादिभ इतीनप्रत्यये रूपसिद्धिः । तथा अति अभावास्याः एककालावच्छेदनेकस्मिन्नस्ये अद्रसूर्यावस्थानापर
 मानविशेषकपाः अनादिच ब्रह्मसूरी ककताऽस्यामिति व्युत्पत्तिः स्यादिकेऽप्रत्यये स्त्रीलिङ्गं द्वाप्रत्ययेच रूपसिद्धिः प्रकृताः ? गीतम । जातिभेद-
 मधिकृत्य द्वारमपूवि नाः द्वारमजभावाव्याः प्रकृता ? तथा भाविही सवित्राणिहान्यां भवा भाविही आत्मबभामनाविनी प्रोत्पत्तावत्तरप्रवृत्तपा

काउवकुल ७ पुत्रफगणीउवकुल ८ हत्याउवकुल ९ साइउवकुल १० जेठाउवकुल ११ पुत्रासा-
 'ठाउवकुल १२' वसारिकुलोवकुल त० अमिदं कुलोवकुल १ सयमिसयाकुलोवकुल २ अद्वा
 कुलोवकुल ३ अणुगाहाकुलोवकुल ४ कडुण भत । पुष्टिमाह कडु अमात्रासाह प० ? गो० । बारसपुस्ति

उपकुल ४ रोहिवा उपकुल ५ पुनकतु उपकुल ६ असेवा उपकुल ७ पुत्रकणुना उपकुल ८ इल उरकल ९ स्वातिउपकुल १० ज्येष्ठा उपकु
 ल ११ पूर्वाषाढा उपकुल १२ अत्वारि कर्कोपकुलानि प्रकृताणि ? तथा अमिन्निकलोपकुले । अतमिना कुलापकुल २ अद्वा कुलापकुल ३ अ
 मुराधा कुलापकुल ४ अति भवत । वीरिभाः कति अभावास्या प्रकृता ? गीतम । द्वारमपूविभाः द्वारम अमात्रासा प्रकृताः ? तथा
 उपकुल नै पहिली मद्यं ते कुलापकुल नवच कवीय ते अवार अत्रिजित् । अतमिपव ५ आद्री ६ अमुराधा ७ अचार कुलापकुल बार १२

उपकुल ८ कुलाभा वनापु मुप कुल तेकरा अरक उप कुल १ पुनमद्रपव उपकुल २ रेवती उपकुल ३ अरबी उपकुल ४ रोहिवा उपकुल
 ५ पुनकतु उपकुल ६ अरवा उपकुल ७ पूर्वाषाढा उपकुल ८ अति उपकुल ९ इल उपकुल १० ज्येष्ठा उपकुल ११ पूर्वाषाढा उपकुल १२

तस्यानया प्रीष्टपदी प्राद्वपदभावितो अद्ययुगद्यितो तस्यांमथाऽप्राद्ययुगो आद्यितेयमाप्रभावितो एवकार्तिको सागशार्पो वीयो माघो काणुनी ने प्री
 वेत्राको ज्येष्ठामूली आद्यादीदति, प्रथमपदे पृथि सानावस्यपार्भवेन निर्देशवि सतरधूने यद्वजदेन निर्देश स्वकामैक्यद्वामाघं तेषाऽमायास्यापि आ
 विष्टो प्रीष्टपदी प्राद्ययुगो इत्यादिनि व्यपदेश्याः । ननद्याविष्टो पृथि ना अविष्टायागाद्वति अमायास्यासु आद्यितेन तथा अस्या असे यामयायो
 नस्य अविष्टमात्रत्वात् उच्यते साविष्टीपृथि ना असेति आविष्ट आद्यवमास तस्येय आविष्टो आवस्यमासभावितोऽन्यथः । एय प्रीष्टपद्याद्विष्टमाया
 स्यात् वाच्य । समतितैव सत्रै रद्वैकापौसि मासी परिसमाप्यते तानि विपृष्टिपराद्व । सावष्टिक प्रतइत्याद्व । आद्यिष्टीपौखनार्नो जवन^२ कति नक्षत्राणि
 वि योगं योजयति । योगकुर्वति कति नक्षत्राणि चन्नेष्वसहस्रयुज्य परिवर्त्तापयतीत्यथः । भगवामाह । गौतम ! श्रीवि नक्षत्राणि
 योगं योजयति । यानि कुर्वति कति नक्षत्राणि चन्नेष्वसहस्रयुज्य परिवर्त्तापयति । नष्टायाः । अभिहित् अथको यमिष्टा इह अत्रचयनिष्टारूपे द्वेयस्य नक्षत्रे आविष्टी
 योगं योजयति । यानि कुर्वति कति नक्षत्राणि चन्नेष्वसहस्रयुज्य परिवर्त्तापयति । नष्टायाः । अभिहित् अथको यमिष्टा इह अत्रचयनिष्टारूपे द्वेयस्य नक्षत्रे आविष्टी

मातु धारमस्यमावासातः प०० । त सायठी १, चेठवद्व २, आसंइ ३, कतिगो ४, मगासिरो ५, पोसी ६

माही ७, फगुणी ८, चेती ९, वैसाही १०, जेठामूनी ११, आसाही १२, सोत्रिठीग जने ! पृथुमासि कइ
 णस्कन्वो जोग जोगति । गो० । तिसिखसूक्ता जोग जोगति तं^० अचिहं सवणी घणिठा । चेठवद्वईग जने ।

साविष्टी १, प्रीष्टपदी २, आद्यिर्मा ३, कतिको ४, सागशार्पो ५, वीयो ६, माघी ७, काणुनी ८, चार्पो ९, वैशाखी १०, ज्येष्ठामूनी ११, आषाढी १२
 याविष्टी नक्षत्राणि निर्दिष्टाऽत्राद्वियागयोजयति । गौतम ! आदिमत्राद्वियागं योजयति तस्या अचिहं । अत्रय २, यमिष्टा ३, प्रीष्टपदी ४,

धार नक्षत्र कुलापकुल, तेकइ । अभिहित् कुलापकुल २, आद्यी कुलापकुल ३, अमर भा कुलापकुल ४ । इये पृथिमा अमा
 मास्या द्वार कइ बइ । केतली के भुवम् । पृथिमा ५, केतली ६, वे गौतम । वार १२, पूर्णिमा अमावस्या छे तेकेदी अ यिष्टी यायण १

पी० मां० परिपन्नापयतः पंचस्यपि युगभाविनीषु पाण्डिनासु द्वाप्यभिहितः परिसमापकावयमानः केवलशशिप्रिक्रमः अवबोधनमहं सवदिति तद-
 विपरिवर्तनापवर्तितम् ॥ किंच साध्याप्यतद्वद आविही समापकनचदशनं ज्ञेय । पंचस्यपि आविहीषु पुण्यिमाषु को पूषि नो किमनत्र क्रियासु
 नृहर्तेषु विपानप्रतिपानेनच गतेषु गय्ययुष परिसमापयतीति सूत्रेष्टिकावर्धनाथे त्विदमप्रवचनप्रसिद्धं करक भावनीय नात्रयद्वनिपुञ्जनावासप्रवृत्तश्च
 विविभिर्देवैरिह नि अवधार ठावेष्ट्याः सतिप्रवृत्तिं सगुहिय १ याममातास्यानिष्टं युगेष्ट्यातुमिच्छसि यथाः अस्मिन्नवृत्ते वतमानापरिसमाप्तमवतीति
 नावदूरीकृत्यो' जनांशालास्यतिक्रान्ता स्तावत्यासव्यया इत्यथाः 'वस्यमावस्यरूपमवधारयते प्रपञ्चतया स्थाप्यत इत्यवधार्यो भूवराज्ञिः तनवधार्य
 सतिचिह्निकरी स्थापयित्वाः सगुहयेत् । अथ किमसाको अष्टावध्यायराशिरिति तत्प्रमावनिरूपकावमाह । ठावर्तोयमभुना विशिष्टिनागमपचपद्विपस्था ।
 वाचविहवावचनसिगावर्धनावधोना २ षट्पद्विहनुतो एकस्यच सङ्कलस्य पचपरिपूर्काद्विपस्थाना, एकस्यच द्वावष्टिप्रानस्य एकः सप्तवर्द्धितना भाग
 धर्मनाम्नासाको अवधारणः कथमेतावत्प्रमावस्यात्पत्तिरिति चेत् सच्यते इदयदि चेत्तुर्विद्य-अधिकेनवर्धनेन पचनूपनचत्रपर्यायाः सच्यन्ते ततो
 द्वाप्यं कवन्नां किमनामदे । रात्रिप्रवस्थापना १२४ ५२ अकारन्त्वेन रात्रिना द्विकलचक्रेण नंधारायि पञ्चकलचका मुस्यते आतादस्य तेना चतविंश-
 त्पञ्चिक्यन वर्तेन भाववरवं तत्रचष्टोदकराशयो द्वि कोनापवतना आतसपरितनचष्टेष्ट्या रायि पञ्चकलगा उपलनाद्वचष्टिकयः सख्याः पञ्चद्विवाष्ट
 ज्ञानाः इनेन नववर्षादि कर्तव्यत्वाति नवत्रकरकावभागादगमिनि स्रष्टिचिह्नैः शनैः सप्तवष्टिप्रानचकैः गुस्यन्ते आताति एकनवतिश्रतानि पञ्चाशद
 पञ्चमि ६५० वीररात्रिरिति द्वावष्टिप्रमावः सप्तवस्थांनृकयते जानाम्येकवत्वारिचष्टतानि चतःपञ्चाशन्चिकान ४५५४ उपरितनरायि सुदृशानियमाय

पुष्टिम कङ्कमस्कन्ना ओम ओपुति । गा० । निःसु णस्कन्ना जाग आपुनि । स० सयजिसय । पुष्टिमद्वयया उत्त ।
 दण्ड । पौषवर्धनीं कानि नवच वि योगं याचगन्ति । नीनम । आदिनवत्राविधियोग योजयन्ति, तद्यथा सतजिवा १ पूर्वमद्वयरा २ उत्तरमद्व
 मीहवरी भाद्रवानी २ आषाढे ३ आश्वि का ४ भाद्रपदी ५ पोषी ६ माही ७ कार्तिक ८ वैशाख ९ वैशाखी १० ज्येष्ठानुमी ११ आषाढी १२ । आषाढपुनी

मयस्त्रिंशत्प्रत्ययपठे आत्मा द्वैलक्ष्णे चतुःपञ्चाशदधिकैकचतुस्रस्त्राविंशत्ये भागद्वयं सख्याः षट्पञ्चिमुद्र
 तौ, ६६ त्रयोविंशतिः स्त्रियति त्रीविंशतानि यद्विंशत्यधिकानि ३५६ तदा द्वापट्टिभागानयमाये तानि यष्ट्यागवयन्ते जातानि विंशतिचरस्त्राविंशत्ये
 द्वात्रिंशदधिकानि २०५२ तेषामनन्तरोरुद्वेराश्रिता ४५४ भागा द्विपते सख्याः पञ्चद्वापट्टिभागा ५ त्रयोविंशतिर्द्विपट्टिः ततस्तस्याद्वापट्ट्या अपवयतना
 क्रियते जातएकः खेदराश्रयः रपि द्वापट्ट्यापवत्ते जाया जाता सप्तपट्टिः ततश्चागतं षट्पट्टिनमुद्रतां एकस्यच मुद्रनं स द्वापट्टिभागस्य एकः सप्तपट्टिभागइति
 तदेव मुक्तनवपायराश्रितमात्र । सप्ततिशोवविधिमात्र । एकावयवद्वारासि इत्यध्यायासचतुर्मुद्रा चरकतासहस्रो सोद्वयमविधि निशाने ३ यतनन
 तरोदितस्वरूपमवधारयराश्रितमिच्छाभावास्यासुगुण धामभावास्या ज्ञातुमिच्छति तत् सगुणितं कुर्वाणं ज्ञातुं च नृणां वि शोपनीयानि ततोऽत ऊर्ध्वं
 नृणां च शोचनकविशोचनप्रकार वक्ष्यमाण निशानयत व्याकलयत तत्र प्रथमतः पुनयसुशासनकमाह । यावोसंभवमुद्रता ज्ञायामोस विसृष्टिना
 भाव एभ्यः पुनरुसय सोद्वेष्ट इव इपुस्य ४ द्वाविंशतिमुद्रताः एकस्यच मुद्रतस्य यद्विंशत्यधिकमुद्रापट्टिभागाः एतन् यतावत्प्रमाद्य पुनर्यमुनश्चतस्रस्य
 परिपुर्णमवति शोद्वेष्ट कथमेव प्रमादस्य आधनकस्योरपतिरिति यदुच्यते यदि चतुर्विंशत्यधिकेन यद्व्यतेन पञ्चसूयनश्चतस्रस्य योयालस्यते ततएक पर्वो
 तिह्नास्य कतिपर्यायास्तैर्नैकेन पर्वका लभ्यन्ते । राश्रितप्रस्थापना । १२५ १ अत्रास्येनराश्रिता एककलषणेन सध्यराश्रिः पञ्चकुर्यो गुरयते जाताः
 पञ्चैव एकैकगुणित तदेवजयतेति वचनात् तेषां चतुर्विंशत्यधिकेन व्यतेन भागोद्विपते सख्याः पञ्चचतुर्विंशत्यधिकमुद्रताभागा ततो नृणां नयनाय
 एतेऽष्टादशभिः शतैश्चित्रश्रद्विकै सप्तपट्टिभागरूपे गुरुयितव्या इति गुणकारराश्रितोद्वेराश्रयो द्वि कोनापवर्तना जाता गुणकारराशिः नवशतानि पं-
 चदशाक्षराणि ८१५ क्षराश्रितोद्विपट्टिः तत्र पञ्चभयभिः शतैः पञ्चदशोत्तरे गुरुयते जातानि पञ्चचत्वारिंशत्युतानि पञ्चसप्तत्यधिकानि ४५५३ द्वेद्वेराश्रितौ
 षट्सप्तचः सप्तपट्ट्या मवयते जातान्येकचत्वारिंशत्युतानि चतुःपञ्चाशदधिकानि ४५५४ तया पुण्यस्य त्रयोविंशतिप्रत्याः प्राकृतमयुगपरमयययि सप्त
 योगमायासि तद्वाध्यगवयते जातानि चतुर्दशशतानि यद्विंशत्यधिकानि १४२६ तानि प्राकननात्पञ्चसप्तत्यधिकपञ्चचत्वारिंशत्युतमभावात् श्राप्यते
 शय विष्ठति एकत्रिंशत्युतानि एकोमपञ्चाशदधिकानि ६१४८ एतानि मुद्रतागुणयते त्रिंशतागुणयते जातानि चतुर्मेवतिचरस्त्राविंशत्ये पत्वारिंशतानि सप्त

[illegible]

[illegible]

पृथुति युगम्यादी प्रवनापीय नाथी कस्मिन् चन्द्रगच्छत्रयोगे सतासिमुपगच्छतीति, तत्र पठयतिमुद्रुनी एकस्यच मुद्रुतस्य पञ्चद्वारपट्टिनागा एकस्यच
 द्वापट्टिभागस्यैकस्यपट्टिभाग इत्येवद्वयाऽवधारणाद्विभ्रियते समवनाया पीय नासां चित्त पट्टमित्येकेन युज्यते एकैकच गुणितत्वेव प्रवति तत्र
 साम्याद्विजिता नवमुद्रुनी एकस्यच मुद्रुतस्य चतुर्वैष्टिद्वारपट्टिभाग एकस्यच द्वापट्टिभाग पठयतिभागोक्तः तेन द्वापट्टिरपि द्वापट्टिभागराशी
 तत्र पट्टयेनचमुद्रुनी युद्धः स्थितः पठातयसपञ्चाशत् तेष्यः एकामुद्रुनी गुरीत्वा द्वापट्टिभागोक्तः तेन द्वापट्टिरपि द्वापट्टिभागराशी
 यंरक्तव प्रक्षिप्यते आताः सप्तपट्टिनागा स्तेन्य क्षतुर्वैष्टिः सुदुः स्थिताः पठात् त्रिबत्वारिखतत्तेन्यः एक ऊपमादाय सप्तपट्टिभागोक्तियत
 तेन सप्तपट्टिरपिभासाः समपट्टिनामेकचयेप्रक्षिप्यते आतासप्तपट्टिभागो स्तेन्यः पट्टयष्टिगुहाः स्थिती पञ्चमुद्रुनीसप्तपट्टिनायो तत्रस्थि यता-
 मुद्रुनीः भवतः सुदुः स्थिताः पठाम्मुद्रुनीः पट्टयष्टिः सप्तपट्टिनायत यनिहासप्तपट्टिनायत यनिहासप्तपट्टिनायत यनिहासप्तपट्टिनायत यनिहासप्तपट्टिनायत
 भातेषु एकस्यच द्वापट्टिभागस्य पञ्चपट्टिनामेकस्येषु द्वापट्टिनामेकस्येषु प्रवनापीय नाथी समासिनिपतिः । एवं पञ्चाभाः युगमाविनीनामाविहीना
 पृथि नाना क्षतिप्रवनेन क्षिप्रपट्टिनायत परितन्नासि भावनोया तथा प्रीतपट्टिनिपति भाद्रपट्टी अरुत । पीथेनार्थी कतिनक्षत्राणि योगयोग्यवति ।
 भगवानाह नीतम । प्रीतिनक्षत्राणि यानं याजयति । तद्यथा शतजिह्वं पूर्वेजद्रपदा सप्तपट्टपदा आसां पञ्चाभाःसपि युगमाविनीनामानुपनक्षत्राणां
 चभ्येष्टम्यतरव परितन्नापमात् । आहपुर्नी भवन् । पीथ नाथी कतिनक्षत्राणि याग योजयति गीतम द्वितीययतः रेवती अक्षिनीच इहोत्तरमद्रपदान
 चभनपिकाशिदामुद्रुनीपीथनाथी पारननाययति परं तत्र प्रीतपट्टीनयि लोकेच प्रीतपट्टीमेव तस्य प्रथास्य तन्नासा तस्याः अभिधानादतस्तद्विद नञि

द्वागद्वय आस्मोहण मतेऽपि पुंसम कर्षणस्कन्ना जाग जोएति गा०।०।० जागं जोपति । त० रेवट्टे स्यसिगणीस्य ॥

परा ३ व्याधिनीं तदन्तः । पीथिनाथी कतिनक्षत्राणि याग याजयति । गीतम । द्रुमक्षेत्रे याग याजयतः, तद्यथा रेवती १ अक्षिनीच २ कर्ति
 रे मरवन् । पूथिनःप्रतद्व क्षेपता नक्षत्र याग करव च । रे गीतम । त्रिचि नक्षत्र याग करव च । रे रेवती अक्षिनीच १ मरव २ नमिहा ३ भाद्रनाभी

वसितमित्यदोषः । अन्यद्वे समापयत इत्युक्तम् । आसायद्वीना युगभाविनीना मुक्तनक्षत्रयान्मध्ये अन्यतरेष्वपरिसमापनात् तथा कृतिर्कीर्णौष मासौ द्वेन
 चने तद्यथा भरणी कृतिर्काच इहाप्यद्विनी नक्षत्रं काचित्कर्तिर्कीर्णौष मासौ परिसमापयति परतदाद्युक्त्यां पौष मास्यो प्रथाममितीह नविष्यति
 मित्यदोषः अतोऽत्रापि द्वे इत्युक्तम् आसायद्वीना युगभाविनीनां मुक्तनक्षत्रयोर्मध्ये अन्यतरेष्वपरिसापनात् तथा मागशीषो पौष मासौ द्वे नक्षत्रे ।
 तद्यथा रोहिणी मगधिरस्य आसायद्वीना युगभाविनीनां मुक्तनक्षत्रयोर्मध्ये अन्यतरेष्वपरिसमापनात् तथापौषो श्रीणिगक्षत्राणि तद्यथा
 आश्वी पूर्वंनक्षत्रं पुष्यस्य आसायुगममध्ये ऽपिकक्षत्रसंभवेन पक्षावपि युगभाविनीनां मुक्तनक्षत्राणामध्ये अन्यतरेष्वपरिसमापनात् तथा मासौ पौष मासौ
 द्वे नक्षत्रे तद्यथा आश्वीया माघादयश्च अश्वत् पूर्वंनक्षत्राणी पुष्यौ पाश्वी तेनाया युगभाविनीनां पक्षानामपिमध्ये काचित्पक्षयोः काचित् पूर्वं
 कर्कशनी काचित् पुष्यस्य परिसमापयति तथा अश्वीनी पौष मासौ द्वे नक्षत्रे तद्यथा पूष्यक्षत्रानी नक्षत्रेष्वुनीन आसां पक्षानामपि युगभाविनीनां मुक्तनक्षत्रयोर्मध्ये अन्य
 यानक्षत्रयोर्मध्ये अन्यतरेष्व समापनात् तथा वैशीपौष मासौ द्वे नक्षत्रे तद्यथा इक्ष्वाकुश्रय आसायद्वीना युगभाविनीनां मुक्तनक्षत्रयोर्मध्ये अन्यतरेष्वपरिसमापनात् तथा
 तरेष्व समापनात् । तथा वैशाखौ द्वे तद्यथा स्वातिविशाखा चण्डाद्वीना युगभाविनीनां मुक्तनक्षत्रयोर्मध्ये अन्यतरेष्व समापनात् तथा चैत्य
 नक्षत्रः परस्यामेवपौष मास्यो तत्पक्षाद्युपान्तं, नेति अत्रा द्वे इत्युक्तम् आसां यद्वीना युगभाविनीनां मुक्तनक्षत्रयोर्मध्ये अन्यतरेष्व समापनात् तथा चैत्य

कत्तोईणदा सरणीकसिधाय । मगसिरीणदो रोहिणी मगसिरच, पोसिणतिणि छद्दा पुण्णसु पसा, पसा, माधीण दो आस्सेसामधाय, फग्गणीणदा पप्पाफग्गणीछ, उप्पराफग्गणीछ सेव्वीणदो हत्थो चिनाय, वेसा

की प्रशंसा । दुः ० भरखी । कृत्तिका ५ यागशायी ० दुः ० रात्रिखी । मृगशिरस २ पीयी श्रीखि ० याद्री । पुनर्वसुः २ पुष्यः ३ मार्षी दुः ० स्वा
द भगवन् ! पूषिभा मते कतवा नराध याग करइ के । इ भीतम । त्रिणि नराध योग करइ सशभियक् । पुनर्वसुपद २ उत्तराश्वपद ३
आमाइ दे भगवन् ! पूषिना प्रति केतलां नराध योग करे खइ । हे भीतम । ये याग करइ, तेकाइ रेवती । अश्विनी ५ कातिकी पूषिभाप्रति ५ नराध-

पुनरिति पुनरप्यादौ प्रथमापीक भावो कस्मिन् चान्नप्रथमागे सभासिमुपगच्छतीति, तत्र चटवर्तिर्मुहूर्त एवस्य च मुहूर्तस्य पञ्चद्वारद्विजागा एवस्य च
द्वारद्विभागस्यैकमस्रद्विभाग इत्येवकृपाऽवधारयतिप्रियते सम्यक्भावो पीक नासा किल यस्मिन्त्येकेन मुहूर्ते एकेनच गुणिततदेव प्रवर्ति तत
तात्मादन्तिना नवमुहूर्तो एवस्य च मुहूर्तस्य अनुविशतिद्वारद्विभागा एवस्य च द्वारद्विभागस्य चटवर्तिभागा इत्येकमभावां शायनक शायनीय,
तत्र चटवर्तेनचमुहूर्तोः गृहः स्थिताः पञ्चाशत्तमपञ्चाशत् तस्यः एवानुहूर्तो गरीखा द्वारद्विभागीकृतः तेन द्वारद्विरपि द्वारद्विभागराशी
पञ्चककृप प्रसिप्यते जातः तस्रद्विभागा सोऽथ एतुर्विशतिः सुदुः स्थिताः पञ्चात् त्रिषत्वारिंशत्तस्यः एवं रूपमादाय सप्तद्विभागक्रियत
तेन सप्तद्विरपिभागाः सप्तद्विप्रानेकनव्येप्रसिप्यन्ते आतामसद्विभागा सप्तस्यः चटवर्तिगुहाः स्थितौ पञ्चाद्विमुहूर्तसप्तद्विजामी ततस्त्रि यता-
मुहूर्ते । अथवाः सुः स्थिताः पञ्चा । चटवर्तिः ततश्चनगत यमिष्टाभस्रस्य त्रिमुहूर्तस्य एवस्य च मुहूर्तस्य एकोनविशतिसस्ये बुद्धावधि
भागे च

॥ प्रौढपरीनिति भाद्रपदीं प्रवृत्त ! परीक्षाधी क्षतिनष्टादि योगयोग्यवति ।

पदा कृत्स्नप्रपदा आसौ पञ्चान्नपि युगभाविनीभानामुत्तमश्रावति

ग योजयति गीतम्, 'हृषीकप्यतः रेवती अश्विनी च' इति हारमद्रुपवाल

द्वयमेव तस्य प्रथम्य तन्वाद्या तस्याः अन्विषानादतलविह नवि

दो जागं जोति । त० रेखई छुटिसणीष्य ॥

त्रे याग धानयतः, तद्यथा रेवती १ अश्विनीष २ कर्कति

६ हैं । तेकेरा अन्निजित् १ मण २ बलिहा ३ भावुवाभी

वचिन्तयिष्येति । अतो हेतुमापयत इत्युक्तम् । आर्चावद्भूतिना युगभाविनीना मुक्तमनस्ययान्मये अन्यतरेणपरिचयापनात् तथा कतिर्कोपीक भाषो देन
 चने तदपरा भवती कृतिनाच इहाप्यद्विती नवत्र कचित्कर्तित्वां पीखेभाषो परितदाद्ययुक्त्यां पीख भाषा प्रयामभितो न नविवचित
 नित्यदेवः अतोऽत्रापि हे इत्युक्तम् आर्चावद्भूतिना युगभाविनीनां उक्तमनस्ययान्मये अन्यतरेणपरिचयापनात् तथा भार्गवीयां पीख भाषो हे नवत्रे ।
 तदपरा रोहिणी भगविरय आर्चापयानामपि युगभाविनीना उक्तमनस्ययान्मये अन्यतरेणपरिचयापनात् तथापीयीं पीखभाषो श्रीखिमनत्रादि तदपरा
 आर्चा पुनस्तु पुन्यस्य आर्चापुननमये उपिक्तमनस्ययान्मये यगभाविनीना उक्तमनस्ययान्मये अन्यतरेणपरिचयापनात् तथाभाषो पीखा भाषो
 हे नवत्रे तदपरा आर्चेना नापाचन अद्यात् यवैकस्मिन् पीयी पाद्यो तेनाया युगभाविनीना पयानामपिमये कचित्देवः कचित्मया कचित् पूर्व
 कृन्तुनी कचित् पुन्यस्य परिसमापयति तथा कृन्तुनी पीख भाषो हे नवत्र तदपरा पुनकृन्तुनी उतरकृन्तुनीच आर्चा पयानामपि युगभाविनीना उक्त
 यामनस्ययान्मये अन्यतरेण समापनात् तथा वैत्रीपीख भाषो हे नवत्रे तदपरा इत्यदिशाच आर्चापयानामपि युगभाविनीना मुक्तयाननस्ययान्मये अन्य
 तरेण समापनात् । तथा वैशाखी हे तदपरा स्वातिविशाखा चयस्ययानुराधा इदं हि अनुराधामनस्य विशाखाल पर विशाखाभाषां पूखि भाषां प्रयाना
 तनः परस्यानेवपीख भाषां तत्सावाहुयान्, नेति अतो हे इत्युक्तम् आर्चावद्भूतिना यगभाविनीना उक्तमनस्ययान्मये अन्यतरेण समापनात् तथा अन्येष्टा

कस्तोईण दा मरणीकसिस्थाय । मगसिरीजदे । रोहिणी मगसिरत्र, पोसिणसिणि शुद्धा पुगसुस पुंसा,
 माधीन देा अस्सेमामधाय, फग्गुणीगदा पुसाफग्गु गीशु, उन्नराफाग्गुणीअ चैक्षीणदे। इत्ये चिन्ताय, वेसा

की प्रदत्ता । ५० भरणी । कृतिनाच २ भागआर्चा ० हे० रात्रिखी । मगसिरत्र २ पीयी श्रीखी ० आर्चा १ पनर्वसुः २ पुन्य ३ भाषो हे० अ
 न भगवन् । पूषिमा प्रते कतसां नवत्र याग करइ के । न गीतन । चिखि नवत्र योग करइ के तैकरा सतमियन् १ पूर्वभद्रपद २ उत्तरभद्रपद ३
 आर्चाइ हे भगवन् । पूषिमा प्रते कतसां नवत्र योग करे करइ । हे गीतन । वे याग करइ तैकरा रेवती । अद्विनी १ कतिनी पूषिमाप्रति २ मच-

धमिष्ठ नससगमनि तस्यैव कलमसिद्धस्य सतः आविष्टां वीर्यमासां भावत् उपपन्नमुज्जत् अक्षयमवयय यमोक्त कुलोपकल युज्जत् अत्रिन्निवयय युग
 न्ति तद्विनोपायां सासिद्धां पूष्टिमासां दादयन्मुमुक्षु विचिन्तयमाधकाश्च धैर्यपु कद्रुव सह धामपदैति ततः अक्षयमवययत्वात् अक्षयनवितस्याः
 वीर्यमासाः यदेनवमि त्यातद्वि तोपरिगमापयति इति विवक्षितत्वाद्यु नस्कीत्यतः । सप्रत्ययकङ्कारणात् । यत एव अत्रिन्निवयय कुलादिभिः सावि
 मुक्तोवीर्योपायो ग्रीति तद्वयः । अत्रेष्टासूक्तं आर्षव्यवधानमपि युगपाविनीनां उक्तमवका मध्ये अत्र्यरेव ममापत्तात् तस्य आवादीं वीर्य
 द्वातर्हं वद्यथा पूजावदः । इतरथाऽपि साका कुनातेष्वपि कनाकतमवम अखानपि युगपाविनीनां उक्तमवका मध्ये अत्र्यरेव ममापत्तात् । समति कज
 मासो प्रतिपादयन् एताद्विद्वानपि कनादिपात्रनां मद्वनतिष्ठितव्यापनाय प्रकयकात् । नाविष्टावन्तित्यादि । आविष्टी भवतः । किमुक्त युनति उपपन्न
 युनति एतापकर्तव्यमनि ममापत्तात्धीनम् । कनका यमोक्तं तादृजः कलमस्य तत कलमस्य ममापत्तात् । यतर्हमवका मपि कलोपकलमपि तस्य कलममजत

हा मव । स ह । असाहाय कठामुनीम् । तासु । अगुराहा कंठा मूला । आसादीणव । पूष्टामाठ । उत्तरासा
 हाय, सायिणीग तंते । पूष्टम् कि कुल जोण्ड उत्रकुलजोण्ड कुलात्रकुल जोण्ड गो० । कुलत्राजाण्ड उत्र
 । कुलत्राजोण्ड कले । यकुल यजोण्डं कुल जोण्डाणे ध यंठा । अस्मिन्नेजोण्ड उत्रकुल ज। एमाग सवगणरकने

योवा १ मपाच २ काकुनी द्वि० पूष्टोत्तमुनी १ उत्तरकलगनाच २ योवी० द्वे० इत्याः २ विचिन्तय २ योवादी० द्वे० इत्याः १ विशाखाच २ अये-
 धामुनी० नादि० अतरणा, अयेष्टा २ पूरुव ३ आपादी० द्वे० पूर्वोवाहा १ उत्तरावाहाच २ म आविष्टी जयन्त । यं इत्यानीं कि कलमपानि, किं
 च याग करव जरको १ कतिवा २ मागसीप्रति नं रादिवा १ मगमिर के पोसिते विचि अत्रा १ यनवसू २ यय ३ मापीव ये मयच अयेष्टा
 १ मपा २ क कुनीव नं पूर्वोकाकुनी २ उत्तराकाकुनी २ योवीव नं पूष्ट १ विचि वा २ अयेष्टामुनीव विचि अत्रा

[illegible]

हो भव । स ह । प्रसादाय कथामुनीय । तस्य । अग्राहा कथा मुला । असादीणद । पुष्टामाढ । उत्तरासा
 दाय, सायिहीन नते । पुष्टिम कि कुल जोण्ड उयकुलजोण्ड कुलायकुल जोण्ड गा० । कुलवाजापण्ड उय
 , कुलवाजोण्ड छ । यकुल वाजोण्ड कुल जोण्डानि ध यंठा नस्समेजोण्ड उयकुल जापमाण सवगणस्समे

प्रेक्षा १ नपाव २ पाशुनी हं० पूत्रीपाशुना १ उत्तराश्वनाथ २ विप्रो० हं० स्वानिः १ विद्याकाव २ स्वो
 प्रामूर्नी० शीवि०, अनरापा, स्वेष्टा २ मूर्तिव ३ योपादी० हं० पूर्वाभावा १ उत्तराभावा २ ३ आचिती प्रवन्त । यें शिवाजी विजयलपनालि, किं
 न नाम करार नरको १ क्षतिमा २ नागमरीप्रति नें राहिका १ नगगिर २ पोखितते त्रिचि छात्रा १ पूनवसू २ पण्य ३ माधीव नें मन्त्र आभेधा
 १ नपा ४ कशुनोद नें पूर्वापाशुनी २ उत्तरापाशुनी ३ वेजीव नें हस्त १ चिवा २ वेजीव नें स्वोष्टापूर्वीव त्रिचि प्रवन्-

परलोभसत्रयमन्ति कानि कानिच । मागशीयां भवत पौष्प मासौ किं कस तदेवेति द्वे युंलः कोप्यः पृष्ठमुपकुलत्रा युमस्ति
नभयति कुमोपकुल तत्रकुलयजन सगशिरानमत्र युनन्ति सयति उपकुल युजन् रोहिणी मागशीयी पौष्प मासौ भित्तामुपसहारदास्य प्राणयत् । या
यलापत्रायतिदशराह । यजनमिच्छाश्रीह गान्ति । यवश्री एक छापिपौष्पाशः यान्तृकख्याः यावदापाद्रीपूष्पि मागश्यपः पौष्पिज्येष्टामुसीव पूष्पिं मां कल्पना

જો.એમાને શ્વરિસુળીનરક્તે જ એહ ઉઘકલજા.એમાણ રચકળકત્તે જા.એહ શ્વરસાર્ધંગ પુણિમ કુલધોજા.એહ ઉઘ
 કુલ ૧ જો.એહ બુલેળયાજુમા ઉઘકુલં ગવાજુમા આરસોદ પુણિમા જુતેસિચસહ સિષ્ટા ૧ કશિદંણ જતે ૧ પુણિમ
 કિકુલ ૩ પુછા ગો ૦ ૧ કુલધાજા.એહ ઉઘકુલં ત્રાજા.એહ યં.કુટ્રોચકુલ જો.એહ કુલજો.એમાને કશિષ્ટા ૧ નરક્તે
 જા.એહ ઉઘકુલં નરણી ૧ સિદંણ કાચ વસહ સિષ્ટા ૧ મમગશિરીખં જતે ૧ પુણિમ કિકુલ તચેચ દો જો.એહ

यमस्ति बुद्धापकुल पुद्गलः शतमियाभक्तश्च युनक्ति । प्रीष्टपदो पीबंसासी बुद्धश्च युनक्ति, बुद्धेनवापुन्मा। पापत
बुद्धोपकुलं नवा प्रीष्टपदी पीबंसासी युक्तेतिवक्तव्या आश्चर्या भदन्त ! वय्मा ॥ गौतम ! कलयायुनस्ति उपमुलदायुगलि, मोलमने बुलापज्जल
बुल यधुत् आश्चिनीभक्तश्च युनक्ति उपकुल युनक्त रेवनीभक्तश्च युनक्ति, आसुययो पीपमसी कलवापुगलि उपकलंवायुगलि, कलेमवायस्ता उपक

तापकुल याग न करने कुलपाग करइ ता अशुनी भगवत याग करइ उपकल याग करइ तो रेवती नक्षत्र याग करइ आचार्य पूछिमा प्रति कुलपयि
याग करइ उपकलपयि याग करइ कुलें गुरुत वकी उप अक्षयका यक्षयकी आभोइ पूछि मा युक्त छै हम कहिया हूइ । क्षाति की हे भगवन् । पू-
छि मा प्रति सु कुल के उपकल न कुलोपकुल योग करें पछा सं भीतम । अलपयि योग करइ उपकलपयि योग करइ कुलोपकुल योग न क
रइ कुलपाग करें ता भक्तिः भक्षय याग करइ उपकुल योग करें ता प्ररणी क्षाति की पूछिमा यावत् कथ्या हूइ । भागगिर हे भगवन् । पूछि मा

पोत्रमास्ति ततः प्रीट्पद्वौ पीषभासीं कुसुमायुनस्ति उपकमलामुनस्ति कुलोपकुसुमायुनस्तीति वक्तव्यं स्यात् इति स्वमिये स्यात् प्रतिपादनं कुपोत् पदि,
 वा न नोनवायुना यतो प्रीट्पद्वीपीषभासी उपकुसुमायुनस्ति वक्तव्यं स्यात् इति तथा । अस्मोऽस्मिन्नि स्मिन्नि स्मिन्नि स्मिन्नि
 भर्तुनेति पञ्चा गीतमनुसयायुनस्ति उपकुसुमायुनस्ति नोनजतेकुसुमायुनस्ति वक्तव्यं स्यात् इति तथा । तथैव नोनवायुनस्ति उपकुसुमायुनस्ति
 वक्तव्यं । यतयेन वक्तव्यं कुसुमायुनस्ति उपकुसुमायुनस्ति वक्तव्यं स्यात् इति । तथाकास्ति वक्तव्यं स्यात् इति । तथाकास्ति वक्तव्यं स्यात्
 स्यात् इति स्वमिये स्यात् प्रतिपादनं कुपोत् पदि वा न नोनवायुनस्ति वक्तव्यं स्यात् इति । तथैव नोनवायुनस्ति उपकुसुमायुनस्ति उपकुसुमायुनस्ति
 पीषभासीं नि वक्तव्यमिति पञ्चा । नोनवायुनस्ति उपकुसुमायुनस्ति वक्तव्यं स्यात् इति तथाकास्ति वक्तव्यं स्यात् इति । तथाकास्ति वक्तव्यं स्यात्

પૂર કુલ જે એમાને ઉત્તરજન્મદુઃખયાણસ્થિતે જોઈને ઉત્તરજન્મ
 પુસ્તિમ કુલ થાજોઈને જાતકુલે થકુલ થા જોઈને કુલે થકુલે થકુલે થકુલે થકુલે
 પુતિમા જન્મે તિત્તજન્મસિયા । સ્થિતિસે થકુલ મં પુતિ । મોઠા કુલ થાજોઈને ઉત્તરજન્મ જોઈને પોતિ
 કુલ કુલ જે એમાને ઉત્તરજન્મદુઃખયાણસ્થિતે જોઈને ઉત્તરજન્મ

भावुनि, कुलनवापुला उपकसतनापुला। कुलापकुलेनवा पुला। आबिहीपूबिमा पुनोसिबलल स्यात्, प्रौढपरौ भदल। दीर्घिभाषौ किनु
 संवनि ३ पृष्ठा, गीतम। अकवा उपकसता कुलोपकुलापुननि ॥ कुलपुम्व उत्तरजद्रपद्ममधपुननि उपकुल पुंसत् पूर्वमद्रपदा० भवद्र
 कुनपवि योगवरह कमनयव योन करव ता उत्तरमद्रपद्मकव योग करव तो पूर्वजद्रपद्मकवापकुत्र योन करै तो अतनि
 वद् यान करै। भाद्रवानी पुष्टिमा प्रणि पुन इम करवो हूइ कुनपवि योग करव यावत् कलापकुलपवि नोन करै कलव मुलवकी यावत् कलोप
 कुनै मुलवकी भाद्रवानी पुष्टि मा पुन इम करवो हूइ। आसोह पूबि नानी पुला। हे गीतम। कुनपवि यागकरै वपकुल पवि योग करै पवि कु

द्वितीयः परमाद्यत पुनरिमासमावासा इमानि श्रीवि नमश्चावि परिसमापयति । तद्यथा । पुनर्वसु पुण्यो ऽथेवाप आसां पञ्चमाभामपि पुगमाविनीना
 नमश्चक्रयाची मध्ये ऽन्यतरेवसमापनात् करुणवात्र प्रागुक्त । तथाप्रौढपदी भदन्त ! अमावासां कति नमश्चावि युजति । गीतम ! हे नमश्चै युक्त । मद्यथा ।
 पूर्वफल्गुनी चतुर्दशीमासमावासायाः । अस्यास्तु माद्रपदपूर्वि नावतिशतत्रिपक्षतो व्यवहारतोपि करुणीत्या निवयतवाऽवोगाखने पञ्चदशत्वात्
 आसापञ्चमाभामपि पुगमाविनीना नमश्चक्रयाची मध्ये ऽन्यतरेवसमापनात् करुण पूर्ववत् तथा आद्यपुखो ममावासां कतिममश्चावि युजति । गीतम !
 हे नमश्चयुक्त । तद्यथा इत्येवमपि व्यवहारत निवयतस्तत्राद्ययत्री ममावासा श्रीवि नमश्चावि समापयति तद्यथा चतुर्दशीमासो इत्येव
 त्रय यत् पूर्वमाद्ययत्री पूर्वि माया सुतममपदप्रागुक्तहेतोर्नविवक्षिता पर निवयतः सा आयातीति सत्याः पञ्चदशत्वादु नरकसगुन्यत्र गृहीता आ
 सापञ्चमां पुगमाविनीनां नमश्चक्रयाचामध्ये ऽन्यतरेवसमापनात् भायमाग्रागवत् । तथाकस्मिन् अमावासा द्वे नमश्चैयुक्तः तद्यथा स्वाति यिशादाच
 एवदपि व्यवहारतः निवयतस्तु श्रीवि स्वातिः यिशाका चित्राच अस्यामपि पूर्वमाया अस्मिन्पुनराचैमश्चित्रायुक्ताः आमापञ्चमाभामपि यगमाविनीना
 नमश्चक्रयाचा मध्ये ऽन्यतरेवसमापनादिति । तथास्मगशाची श्रीवि नमश्चावि युजति । तद्यथा अमुराधा ज्येष्ठा मूलश्च एतदपि व्यवहारतो मिथ-
 यतः पुनरिमानि श्रीवि नमश्चावि इमानमावासा परिसमापयति । तद्यथा यिशाका अमुराधा ज्येष्ठा आसा पञ्चमा पुगमाविनीना नमश्चक्रयाचा

जाएति त० अस्सेसाय महाय, पेठयईण जन। अमावास कड णरकना जीएति ने०। दो पुञ्जाफगुणीअ
 उमराफगुणीअ अस्सेइण दे। हत्थो १ चिसाय २ कसिडण दो साह चिसाहाय ५ मग्गसिरिण तिसि अगु

विबुल ते एवदयत्त, ना भवति कुलोपकल, कुलपयत्त मगेशरा मद्यत्र युजति, उपकुल० राक्षसी० मागयोर्वी पीणमाची पावदुल्लव्य

विबुलापकुल न कहीइ । आवरणी इ भगवन् । अमावासा प्रति केतला मद्यत्र योग करे । हे गीतम । मइ मद्यत्र याग करे ठे, तेकेइ अथेया १
 मया २, माद्रयाणी इ भगवन् । अमावासा प्रति केतला मद्यत्र योग करइ । हे गीतम । य नमश्च पुण्यो फाल्गुनी १ चतुरा फाल्गुनी २ आसाइ अमा

यमनि नृगकुलपपमि कुलीपकुलं यमनि शोयिहानावाप्यादीनां कर्त्तव्यं युनक्ति उपकुलं वा युनक्ति कुलीपकुलं नमस्कृत्य तदस्मादादिति । अथाभावा
 यः । भाविह पश्यादि । भाविहो भावकवावभाविर्भो अभावास्या कतिनमत्रादि युनक्ति यथायागं यन्त्रपुत्रस्युत्पन्नाविहो अभावास्या परिसमाप
 र्ति । भगवानाह? नीतमा हेनचत्रे युक्तः तद्यथा धर्मया भया, इदम्यवधारणयमनयस्मिन्मन्त्रे पीछ मासी प्रार्थति ततश्चारण्याऽर्धाङ्गते पञ्चदशेपतु
 द्गवाभचत्रे अभावास्यानवति यस्मि च भवत्रे अभावास्या ततश्चारण्य परतःपञ्चदशे चतुर्वयावा भवत्रे पीछ मासी तत्राविहो पीछ मासी क्षिप्र भव
 चपनिहोवा वात्ता तमाऽनावा स्यामप्यस्या स्यायेषा भयाचोक्षा लोकेश तिशिगबितामुसारता भयापमप्यभावास्या वात्तमाभायाभपि प्रतिपदि प
 त्तिनवात्तत्रे प्रवचनोऽभावास्याऽभूत् ततःनकुलोप्यहोरात्रोऽभावास्यातिव्यवह्रियत इतो भयानमत्रमप्य बभ्यवहारतो अभावास्यायां प्राप्यतेति नमस्ति

गोनयसिकुलेऽथकुल कुलजोपुमागे मगसिरगस्कसे उत्रकुल रेहिणी मगसिरीण पुस्मिम जाय वसुवृत्ति
 स्त्रा, पयससिस्थादृयि आय स्यामादं पेसि जैठामूली च कुल वा उत्रकुल वा कुलेऽथकुल वा संसिस्थाप क
 ल या उत्रकुलं वा कुलोऽथकुलं गमस्कृष्ट, सावित्रीण भतेः अमायास कई गस्कृष्टा जोपुति गो० । देा पारकम्ना

नमस्तपुनः ० चागुपत्रो पीछमासी युनक्ति यमस्या ॥ अगतर्को भगवन् । पीछमासी किदुल इ पुच्छा, गीचम । कुलवायुनक्ति उपकुलं वा यु
 नक्ति, मो क्लीपकानं यमनि, कुलपुत्रन कतिनमत्र युनक्ति, उपकुलः ० अरबी० कानिंकी यावदुल्लब्धा । न गंभीरी पीछमासी भगवन् ।

प्रनह १०० अवाग करह, तिगत्र यादन् र्हे भवत्र याग करह कुलापकुल याग न करे कलपाय करह ता नृगधिर नक्षत्र योग करे उपकुल याग न
 रे मो रादिकी, भाग विरी पूसि ना प्रति यावत् करवा हूह । इमथय पूसि मापचि सत्र कइकी यावन अवाही स्मरे । पाबीअने ज्येष्ठामूली पूसि-
 वा प्रने कुनगचि याग करे उपकुलपचि याग करह कुलापकुलपचि योग करे सच पूसि ना प्रति कुलपचि योग करह उपकुलपचि याग करह प

द्वितीयः परमाद्यतः पुनरिमासमाकास्या इमानि श्रीवि नमस्तत्रादि परिसमापयति । तद्यथा । पुनर्वैशु पुण्यो ऽग्नेयाप आसा पशुनामानपि युगमायिनीमा नमस्तत्रयाकां मध्ये ऽन्यतरेष्वसमापनात् करणत्राग्रगुक्तः । तथाप्रौढपदो भवन्तः अमावास्यां कति नमस्तत्रादि युजति । गीतमः द्वे नमस्त्रे युक्तः । तद्यथा । पूयकरगुनी उत्तरकरगुनी चयद्वामपदाद्याद्या । अस्यास्तु भाद्रपदपूर्णिमायन्तिशतत्रिपक्षतो व्यवहारतोऽपि करकरोत्या निधयसदाऽवोगाकमे पञ्चदशत्वात् आसापशुनामानपि युगमायिनीनां नमस्तत्रयाकां मध्ये ऽन्यतरेष्वसमापनात् करण पूययत् तथा आद्ययुको अमावास्या कतिनमस्तत्रादि युजति । गीतमः द्वे नमस्त्रे युक्तः । तद्यथा इत्यत्रिशाच इदमपि व्यवहारतः निधयतस्तु आद्ययुको अमावास्यां श्रीवि नमस्तत्रादि समापयति तद्यथा उत्तरकरगुनी इत्यपि तत्राच पक्ष पूर्वमाद्ययस्यां पूषि माया नुनरभद्रपदमागुरुकैतोमयिवक्षिता पर निधयतः सा आयातीति तस्याः पञ्चदशत्वादुत्तरकरगम्यत्र गृहीता आ सांपशुनां युगमायिनीनां नमस्तत्रयाकां मध्ये ऽन्यतरेष्वसमापनात् भायनाग्रागवत् । तथाकस्ति को अमावास्या द्वे नमस्त्रे युक्तः तद्यथा स्वातिः यियाद्याच यनदपि व्यवहारतः निधयतस्तु श्रीवि स्वातिः यियाद्या वित्राच अस्यानपि पूषिमाया अश्विन्यनुराचेनचित्रायुक्ताः आसांपञ्चः नामपि यगमायिनीनां नमस्तत्रयाका मध्ये ऽन्यतरेष्वसमापनादिति । तथामागशीर्षीं श्रीवि नमस्तत्रादि युजति । तद्यथा अनुराधा ज्येष्ठा मूलच एतदपि व्यवहारतो निधयतः पुनरिपानि श्रीवि नमस्तत्रादि इमानमायास्या परिसमापयति । तद्यथा यियाद्या अनुराधा स्यष्टाच आसा पञ्चाना युगमायिनीमा नमस्तत्रयाका

जाएति तं० अस्सेसाय महाय, येठयर्द्धण जनः अमावास कः णस्कना जीएति गो० । दो पुष्टाफग्गुणीअ
उत्तराफग्गुणीअ अस्सेर्द्धण दे० इत्थो १ चित्ताय २ कस्सिडंण दो साह विसाहाय ॥ मग्गसिरिण तिसिं अणु

विबुल ते एवदुपत्ता, ना भवति कुलोपकलं, कुलपयत्तं मग्गिरा नमस्तत्र युजति, उपकुल० राहिका० मार्गेशीर्षीं पौषमासो यावदुपपद्य

विबुलपकुल न कहीइ । यावकनी इ भगवन् । अमावास्या प्रति केतला नमस्तत्र योग करें । दे गीतम । मइ मक्कत्त याग करे जे, तजेइ अग्नेया १ मया २, भाद्रयानी दे भगवन् । अमावास्या प्रति केतला नमस्तत्र योग करइ । दे गीतम । ये नमस्तत्र पूयो काएगुनी १ उत्तरा काएगुनी २ आसाइ अमा

युनन्ति उपकुलबापुनस्ति कुलापकुलबा युनन्ति शोयिदामानाप्यादीना कुलबा युनन्ति उपकुलबापुनस्ति कुलोपकुलं ननयपते तदभावावदिति । अथानाया
स्याः । सायाउ उइत्यादि । अविष्टी भावकभावाविर्नी अभावास्यां कतिनकात्रादि युजति यथोयाने अन्तकमुदसमुन्यभाविष्टीं अभावास्यां परिसमाप
यंति । भगवानाह? गौतम! हेमन्त्रे युक्तः तद्यथा अक्षया भया इव्यवधारणयमतन यस्मिन्नन्त्रे पीण मभी प्रायति ततप्यारभ्याऽप्यंक्तने पक्षुद्वयेषु
दक्षबानन्त्रे अभावास्याजयति यस्मि न नन्त्रे अभावास्या ततप्यारभ्य परतःपञ्चदशे अतुदशया मन्त्रे पीण मासी तत्रमाविष्टा पीण मासी क्षिप्त अत्र
अचनिष्टायो वाक्ता तनाऽभावां स्यामप्यस्या अक्षेया मषापोक्ता लोकेच तिमिगितानुसारता गतायानप्यनावाक्यायां वन्नभावायानपि प्रतिपदि य
स्मिन्नद्वेरात्रे प्रथमनोऽनावास्याभूतु तत मन्त्रोप्यद्वेरात्रोऽनावथ्येतिव्यवक्षिपत ततो भयानननमप्य वव्यवधारतोऽनावथ्येतिव्यवक्षिपत गच्छति

પાત્રવતિકુલે વિકુલ કુલ જો।પમાને મગસિરગસ્કતે ઉશ્ચકુલ રોહિણી મગસિરીળ પુષ્પમં જાય યશ્વત્સિ
 શ્યા, પવંસસિશ્ચાત્તિ જાય શ્યાસાતિં પેસિ જૈઠ।મૂલો ચ કુલ વા ઉવકુલ વા કુલેશ્ચકુલ વા સંસિશ્ચાળ ક
 લ વા ઉવકુલ વા કુલેશ્ચકુલ જમશ્ચકુલ, સાવિત્રીળ ભતે, અમાગસ કઈં નચક્રવા જોણિ ગોં। દો નચક્રવા

लनवायुत्तः० आशुपुत्री पीडकाशो मुखेति जलज्या । कार्तिकी भगवत् । पीडमाशो विदुल व पूज्या, भीतम । कुलवामुगति उपकुलवामु
नति, नो बलपक्षसं युनति, क्षत्पुत्रन् कलिबाभकत्र युनति, उपकुलं० जरीशो० कार्तिकी यावदुलज्या । न गयोपी पीडमाशो भगवत् ।

प्रतः स पु कुलयाग करः, तिस्र पावत् नै भक्त याग कर पुलापकुल याग न करे कलयाग करः सा भगशिर भक्त याग करे उपकुल याग करे सो पादिकी, माय सिरी पूषि मा प्रति यावत् कदा दूह । इमशय पूषि मा पवि भय करको यावत् छावाही करे । पायोअने ज्येष्ठाभूमी पूषि मा प्रते कुलपवि याग करे उपकुलपवि याग करे प्रति कुलपवि याग करे उपकुलपवि याग करः प

८३ वि आर्द्रा पमवसुः पुष्यः शनद्वि व्यवहारतः परमापस्तम्ब इमानि श्रीवि सगशिरः आर्द्रा पुनवसुष आर्द्रा युगांतं उपिक्त्वा सप्तमघम पक्षात्
 वि पञ्चमानी तथैवति । अत्र सूर्यश्चतुर्दशरात्रमात्रे यत्राऽभिलिखतर्जयति तत्रमगस्य सौकफालखात् यतस्तत् समवायागे, ऋतुमीयेदीये अभिद्वज्जो-
 वि सप्तमीयाय चत्वारिंशं सववहारार्थद्वयं । अथाभावास्यासुक्तमावियोजनप्रश्नाह । सावित्रीमिमादि । आधिर्षी प्रवल्त ? अभायास्यां वि
 कुल पुनति उपकुलपुनति सुभोपकुलपुनति । भगवानाह ? गौतम ! कुलंवायुनति उपकुलया युनति वाशयः समुद्ये मोलजतेकुलापकुल तत्रकु-
 लंपुनत् आविहीममावासां मद्यानवत् युनति । यतश्चामागुलपुनत्वा व्यवहारतः कल परमाशत पुनः कुलपणत् पुप्यगश्च युनतीति यतश्चामागे
 दोन एवमनुनरवृत्तमपि व्यवहारमधिकृत्य पञ्चायोग परिभाषनीयमिति । उपकुलपुनत् असेवानवत्पुनति । अथापसहारमाह यतस्तत्प्रकारेण ह्यास्या

कलजोऽर्ह उवकुलजोऽर्ह कुलीयकुल जोऽर्ह गो० । कलुत्राजोऽर्ह उवकुलुत्राजोऽर्ह पीलजइकुलोत्रकुल क-
 लजोऽर्ह उवकुलजोऽर्ह उवकुलुत्राजोऽर्ह उवकुलुत्राजोऽर्ह ॥ सावित्रीण अमावास कुलुत्राजो

वि पुनति, गो० । हे पूर्वोक्तपुनती चतुरण्णुनीचेति आगुपुत्री हे, इत्यादिवाच, कार्त्तिके द्वे स्यातिः विशाखाय, मागशीर्षी श्रीवि अनुराधा
 ज्येष्ठा मूलच, पौर्वा द्वे, पूर्वोपादा चतुरापादा, मार्गशीर्षी अभिजित् मघकः घनिष्ठा, आशुनीश्रीवि, शतभिषा पुनमद्रपदा चतुरजद्रपदा
 वैशी द्वे, रथती अधिनीच, वैशाखी द्वे भरणी कृत्तिका च, ज्येष्ठापूर्वा द्वे, रोहिणी मृगशिरस, आपादी श्रीवि ज्योतीपुनवसुः पुष्य इति ।
 आधिर्षी सगवन् ! अभावास्या किञ्चन योजयति, उपकुल योजयति, गौतम ! कस्यायोक्तयति उपकुल या योजयति,

ति शु कुल मघत्र याग करह के उपकुल याग करे । हे गौतम ! कुलपवि योग करे उपकुलपवि याग करह पवि कुलापकुल योग न पामइ ।
 कुवपाग करे तो मघा मघत्र योग करह उपकुल योग करे तो असेया मघत्र योग करह । आवशनी अमावास्या प्रवह कुलयोग करे उपकुल पवि

मय्येऽप्यन्तरेण ममापन्नात् इति । तत्रापीवीममावास्या हेनकात्रे युलः पूषापाठा उत्तरापाठाप यन्त्रपि व्यवहारमन्त्र निप्रयसः पगस्त्रीवि मन्त्रा
 वि परिसमापयति । तस्या मूल मूर्तीपाठा उत्तरपाठाप व्यापौ युगलभिप्रितः पाठश्रवण व्यवहारोतीतस्यपि अवयवमङ्गुल्यात् पञ्चदशत्य मगाये
 यं । एतदपि व्यवहारतः निवयतः पुनश्चापि उत्तरपाठा अनिप्रित अवयव व्यापयवागागपीत्यादि पूर्ववत् मन्त्राश्रयुर्नी कोवि । मन्त्रापः गान
 सियत् पूर्ववत्पुनः उत्तरमन्त्रपदा इत्यदपि व्यवहारः एतः निवयतः स्त्रीवि यथा यनिप्रयमभियन् पञ्चमङ्गुल्यात् । व्यापौगन्धुभासपीत्यादि । एतेषु
 तत्रावीर्षो हेनकात्रे रेवती अश्विनी एतदपि व्यवहारतः निवयतस्त्रीवि यथापूर्वमङ्गुल्यात् उत्तरमङ्गुल्यात् रेवतीप व्यापयपीत्यादि एतेषु । तत्रास्त्रेप
 मूर्ती हे रोहिणी मन्त्राश्रय एतदपि व्यवहारतः निवयतस्त्रीवि यथापूर्वमङ्गुल्यात् व्यापयपीत्यादि मन्त्रमन् । मन्त्रा व्यापयपीत्यादि एतेषु मन्त्रा

राशो जेठा मूलाश्र, पोलीय वा पुञ्जामाठा उत्तरामाठाप, मोदिनाताप अग्निहे मन्त्राः प्राणिठा फग्गु गीग
 तिस्त्रि सयभिसया पञ्चमङ्गुल्या उत्तरमङ्गुल्या वेनाग वा रेवत अस्मिनीश्र, वेनाहीग दो भरणी कस्तिङ्गः य
 जेठामूलीग दो रोहिणी मन्त्रानिरन्, अत्र होंग तिस्त्रो अत्रा पुनश्च पस्से ॥ सात्रिहीग मने अमायास कि

स्यात् एवमावका अपि पाठश्रवणी दीर्घेऽन्तर्गतीय कुलीयः उपश्रवणः पुनःपञ्चमगा गपिस्त्रावा फग्गु । यत्राश्रवणः कस्तिङ्गः मन्त्रमन्त्र
 आविर्णी मयवन् । अमावास्या कानि मन्त्रावि पुनक्ति, गीतन् । हेनकात्रे पुनक्ताः, तस्या व्यापयवा मयाच । मोठपरी गगवन् । अग्निमन्त्रा

वायवा मन्त्रमन्त्र इत्यन्तः विष्वा कानि कात्र म् क्वाति । विष्वाया २ मागगिराव त्रिस्त्रि मन्त्र अर्जुनाथा । स्पष्टा २ गुल ३ पापाय वे पञ्चोपाठा ।
 उत्तरावाडा २ मापी त्रिस्त्रि अग्निप्रित । अन्तर २ कानि ३ काशगनाव त्रिस्त्रि मन्त्रमियक् । पूवजद्वय २ उत्तर मन्त्रपद ३ वेनीय मन्त्र रेयतो । अश्विनी
 २ वेनीपीने म् भरणी । कस्तिङ्ग २ अत्रागुलीय वे रात्रिवा । मन्त्राश्र २ व्यापयपीय त्रिस्त्रि कात्री । पुनक्ता २ पुन ३ कानि मन्त्रो वे मन्त्रमन् व्यापयवा

नञ्ज शब्दमुपपादयन्तीति शब्दः । अथमभिव्यक्तिरुद्देशः । तत्त्वविवेकानुसारतः यथैव सामानाधिकरण्यात् पूर्वाभावात् तत्त्ववत्त्वमिति
यमेवमुक्तव्यमस्ति ननु । अपाङ्गवत्तेरित्यादि । यदा भवति । आविष्टीकविधानादयुक्ता पूर्वविशेषाभावात् तदा तस्या अपूर्वकतत्त्वभावात् तदा भावी भवति ।
तत्त्ववत्त्वता नूतनानि यदातु भावी भवतान्तरयुक्ता पूर्वभावा भवति तदा पाश्चात्या अपूर्वभावात् आविष्टीकविधानात् भवतीति काङ्क्षाग्रम । भवत्याभावात्
भवति । नूतनानि तत्त्व भवितुम् । यदा आविष्टीकविधानात् तत्त्ववत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता ।
भावी भवति तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता ।
अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता । अथ नूतनानि तत्त्ववत्त्वता ।

मूर्ते नस्सक्ते जोएई उवकुल जहा कुलोयकुल अणुराहा जाय जुसाइत वसह सिया एव माहीए फग्गु
 जीए श्यामादी० कुल वा उवकुल या फलोयकुल वा अत्रसेसिस्थान कुल वा उवकुल वा ओएई । जयाण
 जते । सात्रिहीपुण्यिमा मयहे, तयाण माही अमायासा जत्रई, जयाण भ० ! माही पुण्ड्रिमानजहे, तयाण सा

नागरीदो भवन् । तदेव, कस भूमिपदम दोअपति नपुबुब स्पेहा, दुओयभुस अनराथा, धायपुक्तेति वक्तव्यास्यात्, एवमराथाः कावगुत्याः
आय क्वाकसुलंवा उपकुसुताओपकसवा आवशपिकाकाः कुलिवा उपकमवा क्वापकुसया योअपतोत्यादि ॥ पहा अदस् । आनिदो पूजिनाम
कुनापकलपलि याग काइ, अनदोप काकना अथावास्याइ कल मदन आयया उपकला मदन योग कराइ (अये खनिपात हार कसप ख ६) सिम
हे भनभम । पनिहा मदन यत्त पूखि माहूइ तिवारे भाइरली अभावाथाः भया नपय हूइ । अने खिवारे भयः मुल पूखि माहूइ तिवारे पलिह
यत्त अभावास्या हूइ । हे माठम । खिवारे पनिहा मुक्त विमय सब कहयो खिवारे हे भगयन् । अतर भद्रपय पुक्त पूखि माहूइ तिवारे हर

कुनोपकुलास्यो आबिछ्या अनावास्या यन्त्रयोगः समस्ति गनुकुलोपकुलेन ततः आबिछीअमावास्या जुअमपि युनन्ति उपकुलमपियमन्ति इतिवत्त
 वा स्यात् पदिवाकलेनवापुना उपकुलेनवापुकासतो आबिछी अनावास्यायत्तेति वक्तव्य स्यात् । तथाप्रीष्टपदो भदत्त ? अमावास्यामित्यादि तदेवप्र-
 मथूर्व उत्तरमूर्ध्वे कुलोपकुले युक्तः नोयुनन्तिकुलोपकुलं वक्तव्यमुक्त उत्तरप्रश्नगुनीनवत् पूर्वप्रश्नगुनीनवत् युनन्ति उपकुलमुक्त युनन्ति उपसहार
 युक्त वरीव मानवोर्वा तदव प्रमथूर्व किङ्कुल आदर्श्यादि । तत्रकुलमुक्त भूलनवत् युनन्ति उपकुलमुक्त स्वेष्टानवत् कुलोपकुल युनन्ति उपकुलमुक्त
 नवत् युनन्ति यावत्करवापुमकारपुत्र युनन्ति वक्तव्य स्यात् एवमाध्याः काकुमुध्याः कापाठ्याप कुलवा उपकुलवा कुलोपकुलवा अथरिकावां कु-

एइ उचकुलंवाजोएइ कुलंगवाजुमा उचकुलंगवा जुमा साविठी अमावासा जुमैस्तिवत्तसिद्धिः । पोठत्र
 ईय भते । अमावास तथेव दो जोएइ कुलंवा उचकुलंवा गोलभतेकुलंवाकुल कुलजोएमाने उचराफगु
 नी गस्कत्तेजोएइ उचकुल पुवाफगुणी । पोठवइअ अमावास जायत्रवत्त सिद्धिः । मगसिरीग तथेव कुल

भासभर्त कुलोपकुलं । कुलमुक्तं नयनवत् यात्रयति उपकुलं युक्तं व्यभेयानवत् यात्रयति । आबिछी अनावास्यां किङ्कुल योजयति उप-
 कुलंवा यात्रयति कुलेनवापुका उपकुलेनवापुना आबिछी अनावास्या युनन्तिवत्तव्यास्यात् । प्रीष्टपदो भदत्त । अमावास्यां तदेव द्वेयोजयति ।
 कुलवा उपकुलवा नोलभतेकुलोपकुलं कुलमुक्तं उत्तराकासुनीनवत् युक्तं । उपकुलं पूर्वाकासुनी प्रीष्टपदो अमावास्यां यात्रयति वायात् ।

योग कर कुल पुन बकी उपकुलवत् पदि पुक्तपकी आवासीया यत्त क इम करको इह । भाद्रवामो ये भगवन् । अनावास्यां प्रते तिनत्र
 यावत् न यागकरे कुनयोग करे उपकुल पदि योग करे कुलोपकुल न पावे कुलपुल करे तो उत्तरा कासुनी नवत् योगकरे उपकुलयोग करे तो
 पूर्वाकासुनी यागकरे । भाद्रवामो अनावस्यां प्रते यावत् करको इह । इम भागवरीइ इय भावो कागुलोह आवासीइ कुलपदि उपकुल पदि

बहुत्रादारस्य अविष्टानङ्गस्य पक्षद्वयत्वादिति य ठोत्तमात्र विषये एतद्व्यभावमात्रमपेक्ष्य भावनीय । यदा भवति? माघी मघानक्षत्रयुक्ता पूषिमा
 भवति तदा आविष्टी अविष्टानक्षत्रयुक्ता पाशात्याग्रमावास्या भवति मघानक्षत्रादारस्य पूषद्विष्टानक्षत्रस्य पक्षद्वयत्वात् इदञ्च माघमासमपिक्त्य
 भावनीय । यदा भवति? मघीपक्षी उत्तरभद्रपदायुक्ता पीष माघी भवति तदा पाशात्याग्रमावास्या उत्तरभद्रगुनीनक्षत्रयुक्ता भवति उत्तरभद्रपदान
 आरस्य पूषगुत्तरभद्रगुनीनक्षत्रस्य पक्षद्वयत्वात् एतच्च भाद्रपक्षमासमपिक्त्या व्यवलेय तदाचोत्तरभद्रगुनीनक्षत्रयुक्ता पीष माघी भवति तदा अमा-
 वास्या मघीपक्षी उत्तरभद्रपदापेता भवति उत्तरभद्रपदायुक्तस्य पूषभुत्तरभद्रपदायुक्तस्य पक्षद्वयत्वात् इदञ्च काशगुनमासमपिक्त्योक्त । एवमेतेषाभि-
 स्तापेन इमापूषि मा अमावास्या भवति उत्तरभद्रपदायुक्तस्य पूषभुत्तरभद्रपदायुक्तस्य पक्षद्वयत्वात् एतच्च व्यवहारमपिक्त्योक्तमप्येव गिदयस्येव स्यात्तस्य गुणमासमपिक्त्या ममावास्याया चित्रा-
 अश्विमास्य पूर्व चित्रानक्षत्रस्य पक्षद्वयत्वात् एतच्च व्यवहारमपिक्त्योक्तमप्येव गिदयस्येव स्यात्तस्य गुणमासमपिक्त्या ममावास्याया चित्रा-
 मघमासमपिक्त्या एतच्च माघमासमपिक्त्या पीष माघी भवति तदा पाशात्याग्रमावास्या आविष्टी अविष्टानक्षत्रयुक्ता भवति
 एतदपि व्यवहारतः निश्चितः । एवमपि वैकान्तिकादिष्वपि ममावास्याया अविष्टानक्षत्रस्य पक्षद्वयत्वात् एतदपि सुप्रमाश्रितवैकान्तिकादिपिक्त्य प्रवत्त

विष्टी अमावासाभवई हुता गी० अमापसायिठी तचेप्रयत्तसु, जयाण जते । पेठवई पुषिनामानवई तथाण
 फगणी अमावासाभवई, जयाण फगणीपूषिमामग्रई तथाणपेठवई अमावासाभवई हुता गी० । तचेत्र

भवि, तदाभाषी जमानन्ता भवति । यदा भवति । माघा पूर्वाण्यपि, तदा आविष्टो अम यस्या भवति । इत्त गीतमा यदा आविष्टो, तदेव
 चात्रभी युक्त अमावास्या इह अम विवार उत्तराश्विगुनी युक्त पूर्वमा इह विवार उत्तर भद्रपदयुक्त अमावास्या इह । ये गीतमा । तिनत्र
 कदय इम इति अभिज्ञावइ एव पूषि मा ठो अमावास्या आविष्टी । अश्विनी युक्त पूषि मा इह विवार चित्रा युक्त अमावास्या इह कृत्तिका युक्त
 पूषिमा इह विवार चित्रा युक्त अमावास्या इह । भृगुगिर युक्त पूषि मा इह विवार ज्येष्ठा युक्त अमावास्या इह । रोह पुष्य युक्त पूषि मा इह

अविद्येवभावः । एतदेवाह । तस्य आद्यकालस्य चरनेदिवसे द्वे परीक्ष्यारिषागुलानि पीरुपी प्रवति । अयद्वितीयसासंपृच्छति । यायाणमित्यादि ।
 वर्षां चो वयोनालस्य प्रवत्ता । द्वितीय ज्ञानुपदलस्य सास कति नक्षत्राणि नयति आस्यवाक्यभावायः प्राग्वद्भावायः । गीतम् । यत्वारि नक्षत्राणि न

जेस अरिमदिवसे संसिधेय दिवसांसि होपयाह यत्सारिष्य अगुलाह पीरसीभयई । वासाण जंते । दोस मास
 कइ णस्कन्ता जेंति गो० । यत्सारि त० घणिठा सयभिसया पुव्वजद्वयया उत्तरजद्वयया, घणिठा यउद्वस अ
 होरसे जेइ सयभिसया ससअहोरसे जेइ पुव्वजद्वयया अउत्तरजद्वयया एग अहोरसजेइ । तसि

नक्षत्राणि नयन्ति गीतम् । यत्वारि नक्षत्राणि नयन्ति । तस्या उत्तरायाहा अभिनिष्पद्यः घनिष्ठा, उत्तरायाहा यदुर्वाषोरान् नयन्ति ।
 अतित्रितसहस्रहोरान्नामनयति, अथकोऽगुलावहोरान्नामनयति, घनिष्ठा एव अहोरान् नयति, तस्मिन्नाहोराव्याख्याया यूर्योऽनुप-
 पटति । तस्यमात्रस्य चरनदिवसः तस्मिन्दिनसे त्रिपदा अनुकुला पीरुपी नयति, वर्षां चो नयन्ति । द्वितीय मास अतिनक्षत्राणि नयन्ति । गी०

तस्मिन् दिवसे जेतनो विनमान रात्रिमानं पूष तेजना सोमो ज्ञान ते पीरसी लक्ष्मी । तेह रात्रि निवारि जे रात्रि लनापल नक्षत्र पूष ते न-
 क्षत्र अगह तिबारे रात्रिपदे उदवास्तातेर आकाशने सोमे मागे अनुपदे नक्षत्र तिबारे प्रथम पीरसी याइ ते नक्षत्र मायव आवे तिबारे अहोरान्
 याइ ते नक्षत्र २ आकाशने पावे मागे पादू रहे तिबारे पाविसी पीरसी याइ ते नक्षत्र आपने तिबारे रात्रिपूषे याइ इन पीरसीमान आस्यो
 दिव पीरसीमान सूत्रोक्तरीति आस्यो (तेह आस्य मासने जेह ठेइसे दिवसे यइपगे अने प्यार आगुल ठायाइ पीरसीयाइ (इन्ता० एह व्यवहार
 नयमेते पस्मिन् नक्षत्रे पीरसीमासी प्रवति ततः आरम्भावोक्तने पञ्चदशे १५ यदुर्वासे १५ वा मन्त्रे नियन्तो अमाधारया प्रवति) ययोवासाणा जे प्र
 गयन् । पीनामास मयि केयला नक्षत्र पूर्वकरे रात्रि जे पीतम् । प्यारि मयत्र, तेकेह घनिष्ठा । अथत्रिपद २ पूषमन्त्रपद ४ यतिष्ठा

प्रथममास आदशसप्तम कतिनस्तथाहि सुवर्णसंगमनेनाकारार्थपरिममायकस्योऽर्चनेन नयति हिक्कसकत्वादस्य समाप्तिमितिगम्यते कार्यः षडस्य ण-
 चव्याकस्तुद्विगु इमाजिनस्तथाहि यदा अस्तनयति तदाआवर्णमासं ऽहोरात्रसमाप्तिरित्यर्थः । तेनैताभि रात्रिपरिसमापकस्याश्राद्धिनश्चास्य च्यमने
 भगवानाह भीतन। अत्वारिजहन्नाहि नयति । तद्यथा उत्तरायादा अभिषिक्त भवथा यमिष्टाच भत्रीहाराय ह प्रथमान अनुदगज्जकाराराश्रान् भवति सदन
 तर मभिषिक्तहृत्त सहाहाराजकयति । ततः अवर्णमस्तमहो अहोरात्राजकयति एवञ्च सवर्षक-भया आवर्णमस्यै कान्तिप्रगनहोरात्रा गतास्ततः
 परं आवर्णमासस्य सन्ध्यानि चरमनेककाराचं यमिष्टाजकं नयति एवं आवर्णमास अत्यगि नस्तथाहि नयति अम्यञ्च नैतद्वारस्य प्रोजन रात्रि-
 ज्ञानादौ जसेह जयारति चरकत सनिकृष्टवज्रभाये सुवर्णविरलेन्या सप्रापयकनकार्त्तं १ इत्यादौ तदनुरापमञ्च दिनमानज्ञानमायाञ्च । तस्मि य
 आवर्णमासे प्रथमद्वारवादारस्य प्रतिदिनभ्याप्यमदनककार्त्तया तथैकवचनपि यनयतने यथा तस्य आवर्णमासस्ययेन चतुरगलाधिकारद्विपदा
 पीठवीजवति । अत्रवाय विद्वदः । यस्यां चकार्तो यावद्विनरात्रिर्मान तदनयोऽगाधोवोयानः प्रहरवति यावन् अ पाहपूर्वमायांच द्विपदप्रभावा
 पीठवी तस्याच आवर्णसत्त्वचनरयसमकृपे चतुरगुलाधिक पीठवी अवति मासमयानचारादनेहनिर्देशः नैत चतुरगुलाधिकपीठवीभ्याश्चापयति विमप

धाणठा उत्तरामाढ। अउद्धमअहारस जेह स्याजई मभ अहारस जेह सवणो अउद्धहारस जेह धाणठा
 एगअहोरेने जेह । तन्निजप्रमामनि अउरगुलेपेरमीण ज्ञायाण सुंणि अणुपरिअहइ । तस्मण मामरुम

नारा वेडाका अनावाया मायसाणी पचनत्वा अ हानूना अभावग्या पीया पूजना आयाही अभावग्या ॥ अयोको भदना । मयमनास कति
 आठ अहारात्र सने रात्रिपूस करइ भानहा एव अहारात्रि जगइ रात्रि पूज करे (प्रथम भावच मासगा १४ दिन सने उत्तरावाहा मचत्र छने
 तिबारे रात्रिपछे ५ने आचम तिबारे रात्रि पूजबाइ तेह १४ दिन पछी ५ लग अभिषिन् जग तिबारे रात्रि पछे ५ने आचने तिबारे रात्रि पूजबाइ)
 तिशार पछा भावच ने दिवसे पूर्विकाइ यमिष्टा इन काठ जाकत्रा तेह भावच भावने विवे दिवसे च्यार अगुलपेरने जायाइ भूयपरकत इ नव

मम । श्रीबिलसत्रादि वस्तरपद्रुपदा देवसी अस्थिनीच तपोभरप्रपदा वस्त्रयरोत्रिदियाम् भवति देवसी पद्मद्वय रात्रिदियाम्भवति । अस्थिनीएक रात्रिदिय भवति । एतन्मृतीपमास श्रीबिलसत्रादि भवति तस्मिन् मासे द्वादशांगुलपौरुष्या द्वादशांगुलाधिकपौरुष्या द्वादशांगुलपौरुष्या सूर्योऽनुपरायते मासायः पूर्वयम् । एतदेवाह । तस्यामासस्य चरमेद्विचसे रेखापादपयस्त्यासनी सीमा तत्स्थानि श्रीबिलसत्रादि पौरुषी भवति बिम्बुल भवति । परि-

सामि दुत्रालसंगुलप रसीए सूरिए अणुपरिच्छदह । तस्सण सासस्स जेस चरिमेदित्रसे तासि० छट्ठाह । तिरियपयाह पोरमीनत्रहं ३ बामाण मते । चउत्थ मास कह गस्कत्ता जेति गे० । तिरिय त० अस्सिखणी भरणी कनिश्चा अस्सिखणी चउट्ठस नरणी पयारस कत्तिआ एग, तासचण माससि सोलसगुलपेरसिए छायाए सूरिए अणुपरिच्छदहं, तदवणमासम्स जेसे चरिमेदित्रसे तासि० तिरियपयाह चन्नारिखगुलाह पोरिमीनत्रहं ४ हेम

उत्तराश्वपदा देवता अस्थिमा, उत्तराश्वप । चतुदशरात्रिदियान् भवति । रवती पञ्चम्या अस्थिनी एक, तस्मिन् मासे द्वादशांगुलपौरुष्या द्वादशांगुलपदा सूर्यः अणुपटति ॥ तस्यच मासस्य यदरभोविवसः तस्मिन् दिवसे रेखास्यानि श्रीबिलसत्रादि पौरुषा भवति । ययोबां भग० । चतुर्थ सापकतिनसत्रादिभवति । गौ० । श्रीबिल अस्थिनी भरणी कत्तिआ अस्थिनी चतुर्वंश भरणी पञ्चम्या कत्तिआयक, तस्मिन् मासे द्वादशांगुलपौरुषी

देवसी पत्तर १५ अश्वोरात्र जने अस्थिनी एक १ अश्वोरात्र ज । रात्रि पूर्ण करे तत्र अस्थिमा मासने बिपय बार अणुल पोरमा छायाए सूर्य खिरव तेह अस्थिमा मासमे खेरने चरम दिवसे पगनी रेयापर्येन श्रीबिल पगनी पूण छायाए पोरमी द्वादश यया मासने हे भगवन् ! मासे कत्तिआ मासे केतला नखत्र रात्रि पूण कर छे । हे गीतम ! श्रीबिल मय्यत्र रात्रि पूण करे । तेकदा अश्वमी १ भरणी २ कत्तिआ ३ अस्थिनी पत्तर १४ अश्वोरात्र सग रात्रि पूण करव भरणी पत्तर अश्वोरात्र सगे कत्तिआ एक १ अश्वोरात्र सगे तेह कत्तिआ मासने साल १६ अणुल पोरमीनी छायाए

इति बत्थारिणोगुप्तानि पीठयोऽप्रवृत्ति । गतो यथाकालः । अथ हेमन्तकालपृष्ठति । हेमन्तायमित्यादि । हेमन्तायानां हेमन्तकालस्य जन्तुः । प्रथमं नागोद्योर्ध्वस्य वासं कतिनवत्रादि नयति । गीतम् । श्रीदि कतिनका रोहिणी मृगशिरस तत्र कतिनकाचतुर्दशहोरात्रात् रोहिणी पञ्चदशहोरात्रात् मृगशिरसहोरात्रं नयति । तस्मिन् वागे विद्यत्यगुप्तयोऽप्य विद्यत्यगुप्ताधिकपीठव्या ध्यायया सूर्योऽनुपरावसते भावार्थः पूषवत् । एतदेवाह ।

१. मिअसिर वज्रहृम अद्वाष्ट्यठ पुणष्टसुसप्त पुस्सो एगराहदिश्य जेइ । तयोण अथवीसगुलपेरिसीए ढायाए सु रिए अणुपरिअहइं तस्सण मासस्स जेसेअरिमेद्वसे तसिचणविअससि छेठठाइ चत्तारिपयाइ पेरिसी भवइं ६ हेमताण जने ! तस्से मास कठ णरकत्ता । जेति गो० तिसि तं० पुस्सो अस्सिलेसा महा पुस्सोचउइस अस्सिलेसापस्सरस महाएक्कं, तयाण वीसगुलपेरिसीए छायाए सूरिये अणुपरिअहइ । तस्सण मासस्स जेसे

ज्ञानि पीठयो नवति । हेमन्तायाना भवन् । द्वितीय मासकतिनवत्रादिनयति । गी० चत्वारिमासत्रादि नयति । तद्यथा मृगशिर आर्द्रापुन-
वत्तुः पुष्यः मृगशिरचतुर्दशरात्रिदिवान् नयति आर्द्रो अष्टौनयति पुनर्वसुः सप्तरात्रिदिवान् पुष्यएकरात्रिदिवान् नयति । तथा चतुर्दशकुलया पौ-
रव्याद्यायया सूर्येः अनुपपठति । तस्य च मासस्य गृहमोदिवसस्तस्मिन् दिवसे सखास्थानि चत्वारिपदानि पीठयो भवति । हेमन्तायाना जगवन् ।

वन् । श्री च पोषमासे केतसा नवत्र रात्रि पूषं करे । २ गीतम् अथ ४ नवत्र रात्रि पूषं करे । तेकेहा मृगशिर १ आर्द्रो २ पुनर्वसु ३ पुष्य ४ मृगशिर चउइ १४ अहारात्रि लगह आर्द्रो आठ अहारात्रं जने पुनर्वसू साठ अहोरात्रं जने रात्रि पूषं करे पूष एव अहोरात्रि जने रात्रि पूषं करे तितारे चउनीय अगूल पोरसीमी ढायाइ सूर्ये किरा तंइ पोषमासने जेइ चउले दिवसे तंइ चरण दिवसने दिवे पावरेया पर्यंत प्यारि ४ पुष्यपूष पोरसी याइ ६ गीतकासे हे भगवन् । श्रीच मासे माघमासे केतसा नवत्र रात्रि पूषं करे । हे गीतम् । त्रिंश नवत्र, तेकेहा पुष्य १

पूखीनि षोडशदानि दीठयो नयति । अथचतुर्धे पृष्ठति । मासपणित्यादि । ययोर्धा ययोर्मासस्य भद्रम् । चतुर्धेकाति कलपय मास कतिमप्यत्रा-
 वि नयति । भीतन । श्रीवि अष्टिनी भरवी कतिका सत्राष्टिनी भरवी पण्ड्यशोरात्रान् कतिका एकनशोरात्र नयति सति स
 नावे पाठयोगुलपीठ्या षोडश्यामुलपिठ्यदीठ्या त्रायणा दूर्यो अनुपरावर्तते भावार्थः पूर्ववत् । यतदेवाह । तस्य मासस्य चरमेदिवसे त्रीणि प

त्राण भवे ! पठममासं कङ्कजस्कन्ता ज्येति गो० । त्रिंशत् त० कस्तिआ रोहिणी मिअसिरं कस्तिआ चऊहस
 रोहिणीपखुरस मिअसिरपुगं अहोरसं, ज्येति संचिचन मासचिथीसगुलपेरसीए त्रायाए सूरिए अणुपरिअ
 हह । तस्सण माससस जेचं करिमेदिवसे संचिचणदिवससि तिखिपयाह् अठयअगुलाह् पेरसिनचई ५ हेम
 ताण जत । दोसुंमास कङ्कजस्कन्ता ज्येति गो० । चप्पारिणस्कन्ता ज्येति त० मिअसिर अह्वा पुणह्वत्त पुस्सेा

ठ्या त्रायणा दूर्यो अनुपपटति । तस्यमासस्यच, चरमेदिवसस्तस्मिन् दिवसे षोडशदानिचत्वारि अङ्कानि पीठ्योज्जवति । इमन्मासां भग
 वत् । प्रचनपण्ड कतिनचत्रादिनयति । भीतन । श्रीवि कस्तिकारोहिणी नृगक्षिरस कतिका चतुर्धेय रोहिणी पण्डदत्र नृगक्षिर एक अहो
 रात्र भयति तस्मि त्रिंशत्तुलपीठ्यात्रायणा दूर्यो अनुपपटति । तस्यमासस्यचषट्सादिवसः तस्मि चदिवसे षोडशदानि अष्टुच अङ्क

दूर्यो क्षिरस सेह कस्तिन मासने सेहसे दिवसे त्रिंश पण्ड ७ अणुल त्रायाह पारसी बाह ॥ भीतकालने से प्रगवन् । पहिले मागक्षिर का
 सत्र सेतसा नचत्र रात्रि पूष करह । से भीतन । त्रिखिनय्यत्र । सेकेवा कतिका १ रात्रिबी २ नृगक्षिर ३ कतिका चऊह अहोरात्र भने रात्रि पुचंकरे
 रात्रिबी पत्रर रात्र दिवस लने नृगक्षिर एक अहोरात्रि लने रात्रि पूष करे सेह मागक्षिर मासने बिचइ बीस अंनुन पोरवी त्रायाह दूर्यो
 क्षिरस तह मागक्षिर मासमंइ सेहल दिवसे सेह सेहका दिवसने बिच त्रिंश पण्ड अने अठ अणुल त्रायाह पोरवी बाह भीतकालने से प्रग

इति चत्वारिंशद्विंशति यौग्योपपत्ति । गतो यर्थाकालः । अथ हेमन्तकालपृथुति । हेमन्ताच्चमित्यादि । हेमन्ताना हेमन्तकालस्य प्रदत्त । प्रथमं नाम्नीर्यलक्षणे सत्सु कतिनववर्षाणि भवन्ति । नीतन । नीति कतिना रोहिणी युगशिरस्य तत्र कतिनाचतुर्वर्षाहोरात्रान् रोहिणी पञ्चदशाहोरात्रान् नभश्चिरएकमहोरात्र भवति । तस्मिन् च जाये विश्वत्यगुलपौरुष्या विश्वत्यगुलाचिकपौरुष्या स्वायया सूर्योऽनुपरावर्तते भावार्थः पूर्ववत् । एतदेवाह ।

ॐ मिश्रसिंहर चक्रद्वयस्य अष्टाश्वत्थपुण्ड्रसूक्तं पुस्तो एगराह्मदिश्य णेइ । तयोण अउवीसगुलपेरिसीए लायाए सु
रिए अणुपरिअहइ तस्सण मासस्स जेसेषरिमेदिवसे तंसिचणविचससि लेह्ठाइ चत्तारिपयाइ पेरिसी मयइ
धु हेमताण जत्ते ! सच्चैमासं कइ णस्कत्ता । जेति गो० तिखि तं० पुस्तो असिलेसा महा पुसोचउदुस
असिलेसापखरस महाएक्कं, तयाण वीसगुलपेरिसीए लायाए सुरिये अणुपरिअहइ । तस्सण मासस्स जेसे

क्षानि पीरुषी भवति । हेमस्तामां भगवन् ! द्वितीय मासकतिमश्राखिनपन्ति । गौ० अस्वारिमश्राखि नपन्ति । तद्यथा मृगशिरः आश्वीपुन
 वशुः पुष्यः नृमशिरधतुर्दशरात्रिविषान् मयति आश्वी अष्टौमयति पुमवशुः सप्तरात्रिविषान् पुष्यएवरात्रिविष नपति । तथा ननुदशःकुलया पौ०
 कप्याबापया द्यूर्बैः अनुपर्यटति । तस्यबमासस्य यद्वरमोदिवशस्तस्मिन् विषये लक्षास्थानि भस्वारिपदानि पीरुषी भवति । हेमस्तामा भगवन् !

वन् । श्रीम पीपसासे केतसा नयन रात्रि पूषे करे । ह गीतस अर ४ नयन रात्रि पूष करे । आर्द्रा २ पुनबन् ३ पुष्य
४ मृगशिर जउद १४ अक्षराणि लभ आर्द्रा आठ अक्षराण सगे पुनबन् साठ अक्षराण सगे रात्रि पूष करे पुष्य एक अक्षराणि सगे रात्रि
पूष करे तिबारे षष्ठमीय अपुस पोरसीनी छायाण मुये फिरइ तेह पोषमासने लेह कहले दिवसे तेह वरम दिवसने बिजे पावरेया दयेत व्यति ४
पुषपूष पोरसी माइ ६ शोतकासे हे भगवन् । ओकर मासे माघमासे केतसा नयन रात्रि पूषे करे । हे गीतस ! त्रिंस्वि नयन, तेकेहा पुष्य १

पूखीनि श्रीविपदानि यौठवी भवति । बाबाबनित्यादि । बायोबां बायोबाति कलकलं मासं कतिनसत्रा-
 चि भवति । यौतन । श्रीवि बादिनी भरी कलिका तत्रादिनी चतुर्दशहोरात्रान् नरबी पन्ध्रदशहोरात्रान् कलिका एकनहोरात्र भवति तस्मि च
 नाये बाक्यामुत्तपौठवा मोहगुणाधिकपौठवा ज्ञायया दूर्यो अनुपरावर्तते भावार्थः पूर्ववत् । एतदेवाह । तस्य नासत्त्वं परमेदिवसे श्रीवि प

तार्जं मते । पठममासं कङ्कणस्कन्ता जेति गो० । त्रिंशु स० कतिआ रोहिणी मिअसिर कसिस्थि अऊदुस
 रोहिणीपखरस मिअसिर पुगं अहोरत्न, जेति ससिचण माससि धीसंगुलपेरसीए ठायाए सूरिए अणुपरिअ
 दृढ । तस्सण मासस्स जेवे अरिमेदिवसे तसिचणदिवससि त्रिंशुपयाइ अठयअगुलाइ पोरसिन्नअइं ५ हेम
 ताण जत । दोसुमास कङ्कणस्कन्ता जेति गो० । चत्वारिणस्कन्ता जेति स० मिअसिर अद्धा पुणअसु पुस्सेा

ठवा बावया दूर्यो अनुपवटति । तत्रबावस्यच भरमेदिवसस्तस्मिन् दिवसे श्रीविपदानिचत्वारि अङ्गुलानि यौठवीभवति । हेमन्ताजा नग
 वन् । प्रथमपाद कतिनसत्रादिभयानि । यौतन । श्रीवि कतिनारोहिणी नगमिरच कलिका चतुदश रोहिणी पन्ध्रदश नगमिर एक अहो
 रात्र भवति तस्मि कलाने त्रिंशु-अङ्गुलपौठवाज्ञायया दूर्यो अनुपवटति । तस्समासपयपरमादिजनः तस्मि चदिवसे श्रीविपदानि अष्टच अङ्गु

दूर्ये किरच तेह कार्त्तिक भागने केवल्ले दिवसे त्रिंशु पत्र ७५ अणुल ठायाइ पारसी बाइ ३ सोलबाकने हे जगवन् । पङ्किल भागमिर मा
 सत्र केतला नग-
 राहिणी

जे रात्रि पूष करे तेह भागसिद्ध मासने बिबइ बीस अणुल पोरनी ठायाइ नूय
 जे रात्रि पूष करे तेह भागसिद्ध मासने बिबइ बीस अणुल पोरनी ठायाइ नूय

एतानि चत्वारिणामुक्तानि पौकधीप्रवृत्ति । गतो यर्योकास्तः । अथ हेमन्तकालपृष्ठति । हेमन्तावधित्यादि । हेमन्ताभा हेमन्तकालस्य प्रदन्त । प्रथम
नागागोपेक्षसंज्ञा नान् कतिनववर्षाणि भवति । गीतम् । त्रीणि कतिना रोहिणी मृगशिरस्य तत्र कतिनाचतुर्दशाहोरात्रात् रोहिणी पञ्चदशाहोरात्रात्
मृगशिरस्यचतुर्दशाहोरात्रं भवति । तस्मिन् च चार्ये विद्यत्यगुलपीठ्या विगत्यमलाचिकपीठ्या आयया मूर्योऽनुपरावर्त्तते भावार्थः पूर्ववत् । एतदेवाह ।

५ मिअसिर चतुर्दश अष्टाष्टाष्ट पुण्ड्रसूचस पुस्सो एगाराहद्विष्ट जेह । तयोण चतवीसगुलपेरिसीएळायाए सु
रिण्णुपेरिष्टाहद्वे तस्सण मासस्स जेसेचरिमे देवसे तंसिषणविवससि छेहठाइ चचारिपयाइ चेरिसी भवई
६ हेमन्ताण जने । तस्से मासं कड णस्कत्ता । जेति गो० तिखि त० पुस्सो असिलेसा महा पुस्सोचउदइस
असिलेसापयसरस महाएह्कां, तयाण थीसगुलपेरिसीए छायाण सूरिये अणुपरिष्ठहह । तस्सण मासस्स जेसे

साणि पौकधी भवति । हेमन्ताभा भवन् । द्वितीय मासकतिनववर्षाणि भवति । गी० चत्वारिपञ्चदशाह भवति । तद्यथा मृगशिरः आर्द्रोपुन-
वहः पुण्यः मृगशिरस्यतुर्दशरात्रिदिवान् भवति आर्द्रो अष्टौभवति पुनवहः सप्तरात्रिदिवान् पुण्यश्चक्ररात्रिदिव भवति । तदा चतुर्दशाहुनया पौ-
ष्याद्यायया सूर्यः अनुपर्यटति । तस्यचमासस्य यसरनोदिवसस्तस्मिन् दिवसे सखास्थानि चत्वारिपञ्चानि पौकधी भवति । हेमन्ताभा जगन् ।

वन् । भीम पोपमासे जेतसा नय्यत्र रात्रि पूषं करे । ४ गीतम् अार ४ नवत्र रात्रि पूष करे । तदेवा मृगशिर १ आर्द्रो २ पुनवत् ३ पुण्य
४ मृगशिर चउद ५ अक्षरानि सगह आर्द्रो अष्ट अहोरात्र जने पुनवत् सात अहोरात्र जने रात्रि पूष करे पूष एक अहोरात्रि जने रात्रि
पूषकरे तिबारे चतवीस अगूण पोरसीनी छायाइ सूर्ये क्षिप्र तेह पोसमासने जेह चहले दिवसे तेह चत्स दिवसने बिजे पावरेया पयत च्यारि ४
पणपूष पोरसी याह ६ शीतकाले हे भवन् । त्रीणह मासे मासमासे जेतसा नवत्र रात्रि पूषं ! करे । हे गीतम् । त्रिखि नय्यत्र, सेकेहा पुण्य १

तस्यमासस्य यत्नो दिवसस्तस्मिन् दिवसे भीषिपदानि असृज्युस्तानि पीरुपी प्रबलीति । अथद्वितीयपश्यति । हेमतासमेष्टस्यादि । हेमतासा-
 लस्य महत्त २ द्वितीय पीरुतामस नाथ कतिमद्यथाचि नयति । गीतम । आत्मारि मद्यथाचि नयति । सद्यथा । मृगशिरः पार्श्वी पुनवसुः यय्यद तच्च
 मृगशिरस्यतुर्दशरात्रिदिवान् नयति आद्रोऽद्रो नयति पुनवसुसरात्रिदिवान् पुन्यः यत्नरात्रिदिव नयति तथा चतयिंशत्यनुत्पीरुप्या चतयिंशत्यनु-

चरिमेद्विशसुतंमिषण दिवससि सिंक्षिपयाइं अठंगुलाइं पोरसीमयड्ड ७ हेमताण मने। अउस्य माम कइ
 जरकन्ना येति । गो० तिसि स० महा पुष्पाफगुणी, उमगफगुणी महा अउइस पुष्पाफगुणी पयारस उम
 राफगुणीणाअहारत्त गेइ,, तथाक मोलम गुलपोरसीए छायाए सुरिण अणुपरिकइड्ड । तस्सण मासस्स
 जसेअरिमेद्विशसुतंमिषणदिवससि सिंक्षिपयाइ अन्नारिखंगलाह पोरसीमयड्ड ॥ गिमन्नाण जने। पढममान

तृतीयमास कतिमद्यथाचिनयति । गीतम । प्रीति, पया अजया अयाच, पुयवतुदशरात्रिदिवानि अद्येवा पव्दइय मय। यत्न ३ तदोपियाड्डगु
 तापो पीरुप्याआपया सुवेः अणपयटति । तस्य माजस्यय यत्नरमादिवस कस्मिन्न दिवसे आदिपदानि अमृगगतानि पीरुपी भवति । हेम
 तातां भदन्त ! अतुर्देवासु अर्धं मद्यथाचि नयति । गी० । आचि । सद्यथा-मद्यथापुवकगुनी तथा उत्तरअणुनी तथा अतुदशरात्रि दिवानि मय

असना २ तथा ३ पय अउइ सगे अहाराणि अद्येवा पकर १५ अहाराणि सगे तिवारे आम २० अणुन पोस्ताइ आयाइ सुय
 किरइ तेइ माय मासने ठइले दिवस तेइ दिवसने बिंदि सिंक्षि ३ पय आठ अणुन पारसी इइ ७ शातकामने हे भगवन् । अउये अगुपुमासि
 केवला नयत्र रात्रि पस करे । हे गीतम । सिंक्षि न यत्न तेकेइ मया १ पुर्वोपाणुनी २ उत्तरा आहमनी ३ मया अउर अहाराणि सगे पुनो क
 मुको पकर अहाराणि सम उत्तरा आणुना एक अहोरात्रि सगे रात्रि पूस करे । तिवारे सोल अणुन पीरिमीना आयाइ सुय किरइ तेइ कानुन

स्थापित्ववीर्यम् । द्वायया मूर्धोऽनुपरावर्तते भावाद्यः पूववत् । तस्यमासस्य चरनेदिवसे रेखा पादपयमयस्तिमी सीमा सतस्थानि यत्वारिपदानि पदि
 रुपी भवति । किमुक्तमवति परिपूर्णाणि यत्वारि पदानि वीर्यो भवति । अथतृतीयपशुति । हेमन्ताणमित्यादि । एतत्पुनः । अथचतुर्थेपशुति
 हेमन्ताय भते ? अथतृ इत्यादिसंगम । अन्तातो हेमन्ताः । अथययीकपशुति । निरुद्धाण भते ? पदमहन्त्यादि । तथागिम्हाय भते ? दोषइत्यादि ।

कइं णस्कक्षा नेति । गो० । तिथि त० उत्तराफगुणी १ हल्यो २ चित्रा ३ उत्तराफगुणी चउहस १४
 हल्यो पशुरस १५ चित्राएग राहुदिवगइ १ तथाण दुवालम गलपेरसीए ५२ लायाए सूरिए अणुपरिअ
 हइं ॥ तरमण मासरस जेसेचरिमेदिग्रमे तसिचणमास सि लेहठाइ तिथिपयाइं पेरसीन्नयइं । गिम्हाण
 भते । दोच्च मास कहुगरकक्षा नेति । गो० । तिथि त० चित्रा साईं यिसाहा चित्राचउहस साईं पशुरस

ति, पूर्वाफगुनी पम्बदगारात्रिविधानि मयति, उत्तरफगुनी एक रात्रिदिवमयति, तदाशालपाहुलपा वीर्य्या द्वायया सय अनुपयटति । तस्यमा
 सस्य ययपदमादिसस्तिम् दिवसे श्रीविपदानि यत्वारि अहुगुलानि वीर्यो भवति ॥ यासाया भवता । प्रथम मास कतिमसत्रादि मयन्ति गीत
 म । श्राद्धिमसत्रादि मयन्ति । उत्तराफगुनी इस्तविवाच, उत्तराफगुनी चतुदशरात्रिदिवानिमयति, चित्रा एक रात्रिदिव मयति इहा पपदभ्रात्रि

च मासने केवल दिवसे तेष दिवसने शिवे त्रिाख पम च्यारि आगुल पोरसी द्वाय ८ सक्तालाने रे भगवन् । पश्चिमे चित्रमासे केतला मयत्र रात्रि
 पूष्य घाई रे गीतम । श्रिणि मयत्र तंकहा उत्तरा फागुनी इस्तवित्रा सतराफगुनी १४ छापोरात्रि पूष्यकरे इस्त पगर १५ चित्रा एक छापोरात्रि
 जने पूष्यकरे तिवारे द्वादगागुल पारसी द्वाय १ मूर्धे किरि तेष वैत्र मासमो ठोइले दिवसने शिवे लेउ स्थिन त्रिखिपग पोरसी घाय सग्दालाने रे
 मगवन् । दूजा वेगाख मास ने विदे केतला मयत्र रात्रि पूष्य करे रे गीतम । श्रिणि मयत्र मेकेरा चित्रा १ स्याति २ यियापा ३ पित्रा चकद छ

तस्यमासस्य यवस्तो दिवससप्तस्मिन् दिवसे श्रीविपदानि अष्टांगानि पौरुषो प्रवर्ततेति । अथद्वितीयपृष्ठानि । हेमन्ताद्यभतेइत्यादि । येमन्तपञ्चा-
 लस्य भदल १ द्वितीय पौ मासक नास कतिगणनादि नयति । गौतम । बरवति नक्षत्राणि नयति । तथाया । मृगशिरः । आर्द्रा पुनवसुः पयस्य तत्र
 मृगशिरस्यनुराश्रितानि नयति । आर्द्राश्रितानि नयति पुनवसुसप्तरात्रिदिवान् पुष्यः एकरात्रिदिवं नयति तथा अनर्ध्विपत्यगुलपौरुष्या अर्धविगत्यगु-

चरिमेद्विग्रसतंमिषण दिवससि तिस्रिपयाह् अष्टगुलाह् पौराज्ञीमवह् ७ हेमन्ताण मने । अउत्य माम कहे
 णस्कन्ना भेति । गौ० तिस्रि तं० महा पुष्पाफगुणी, उषगाफगुणी महा अउहस पुष्पाफगुणी पयसरस उन्न
 राफगुणीपुगुगुहास्त णह्, तथाण मोलम गुलपौरसीए छायाए सूरिण अणुपरिअहह । तस्सण मासस्स
 जसेअरिमेद्विग्रसतंमिषणदिवससि तिस्रिपयाह् अष्टगुलाह् पौराज्ञीमवह् ॥ गिम्हाण जने । पत्तममाम

नृतीयमास कतिवचकाचिनयति । गौतम । जोवि, पया अक्षया भषाच, पुष्यवसुसप्तरात्रिदिवानि अक्षेपा पञ्चदश मषा । एउ २ तदादिगुलगु
 लायो पौरुष्याकापया दूयः अणपयटति । तस्य मासस्य एयवरमादिवस सस्मिन् दिवसे अविपदानि अष्टागुलानि पौरुषो भवति । हेम
 न्तामा भदल । अतुपेमास कति नक्षत्राणि नयति । गौ० । जोवि । तथाया-मषापुवकसुगुनी मषा उत्तराश्रितानि मषा अतुदशरात्रि दिवादि गय

अक्षया २ मषा । ३ पुष्य अक्षर सने अक्षरात्रि अक्षेपा पञ्च १५ अक्षरात्रि सने गया एकरात्रि सने तियाहे मीम २० अंगुल पौरसीह आयाह मये
 किरण तेह मास मासने अहर्णे विवह तेह दिवमने विपे त्रिदि ३ पग आठ अंगुल पारसी ह्रा ३ शतिकासने ये भगवम् । अउपे कागुपमानि
 केवला मयत्र रात्रि पुस करे । हे गौतम । त्रिदि न यत्र तेकहा मषा १ पूर्वाषाढगुनी २ उत्तरा अक्षरात्रि ३ मषा अक्षर अक्षरात्रि सने पुष्य क
 सुगुनी पञ्च अक्षरात्रि सग उत्तरा अक्षरात्रि एउ अक्षरात्रि सने रात्रि पुस करे । तियाहे सोल अंगुल पौरिषीमा आयाह मय किरण तेह कागुल

स्वायिचक्रीकृपा। छापया मूर्त्योऽनुपरायत्तते सावाचः पूवयत् । तस्यसासस्य परनेदियसे रीया पादपयस्तयानिनी सीमा सतस्यानि चत्वारिपदानि पदि
रुपी भवति । किमुक्तजयति परिपूक्योनि चत्वारि पदानि पीरुयो भवति । अथतृतीयपद्युति । हेमन्ताचमित्यादि । एतत्पुनः । अथचतुर्थेपद्युति
हेमन्ताच भते ? चउत्त्य इत्यादिपुनः । अर्त्ततो हेमन्ताः । अथयीकपद्युति । गिरुताच भते ? चउत्त्य इत्यादि । तथागिरुताच भते ? दोषइत्यादि ।

कई नरकज्ञा नेति । गो० । तिगि त० उत्तराफगुणी १ हत्यो २ चित्रा ३ उत्तराफगुणी चउत्त्य १४
हत्यो पयुरस १५ चित्राएग राइदियगइ १ तथाण दुत्रालम गुलपेरसीए १२ तायए सूरिए व्युगपरिश्य
हई ॥ तरुण मासरस जेसेचरिमेदिग्रमे तसिचणमाससि छेहछाई तिगिपयाइ पेरसीन्नचई । गिरुताण
भते । दोच्च मास कडुंगस्कन्ना नेति । गो० । तिगि त० चित्रा साई यिसाहा चित्राचउत्त्य साई पयुरस

ति, पूर्योफगुनी पम्बदगरात्रिविधानि भवति, उत्तराफगुनी एक रात्रिदियनयति, तदाशालयाङ्गुलया पीरुपा खापया सुय अनुपपटति । तस्यमा
सस्य यएयवत्नादिसस्तस्मिन् दिवसे श्रीविपदानि चत्वारि अङ्गुलानि पीरुयी भवति ॥ पीसाणां भवन्ता प्रथम मास कतिमत्तत्राणि भवन्ति गीत
स । त्रिविधमत्तत्राणि भवन्ति । उत्तराफगुनी इस्तविधाच, उत्तराफगुनी धतुवृशरात्रिदिवानिमयति, चित्रा एक रात्रिदिव नयति इस्तः पयदभरात्रि

च मासने छेइल दिवसे तेच दिवसने विदे त्रिगुल मा व्यारि आंगुल पोरसी इरा ८ अन्तालागे भे गययन् । पश्चिमे क्षेत्रमासे क्षेत्रवा गय्यत्र रात्रि
पूख चार्ध हे गीतमा । त्रिगुल मय्यत्र तेकेहा उत्तराफगुनी इस्तचित्रा उत्तराफगुनी १४ अन्तारात्रि पूखकरे इस्त पतर १५ चित्रा एक अयोरात्रि
सने पूखकरे तिवारे द्वादशीगुल पारसी खायर मूर्ध किरे तेच क्षेत्र सामागे छेइले दिवसने विदे छेइले स्थिन त्रिगुल पोरसी याच तग्दालाने छे
जययन् । दूजा येगास मास ने विदे क्षेत्रला मय्यत्र रात्रि पूख करे छे गीतमा । त्रिगुल मय्यत्र तेकेहा चित्रा १ स्याति २ यियापा ३ चित्रा चउत्त्य ४

तथा निश्चयाच्च भवति । ननु मास इत्यादि । तथा निश्चयाच्च जते ? यद्वत् इत्यादि । अथार्थोपीमानि योऽप्यकालमथाहि मुद्यापानि प्रायः प्राक्कालमन्त्राभ्यां च
 स्वाः नृ नयं तस्मिन् भाषादेभावे प्रकाशयवस्तुनो वक्तव्यं नृनया भवन्तु रक्षसस्याभस्यितस्य मन्त्रचतुरक्षसस्याभस्यितस्य मन्त्रोपपरिनिगदसत्यानन्त्य
 मन्त्रोपपरिनिगदसत्यानन्त्य मन्त्रचतुरक्षसस्याभस्यितस्य मन्त्रचतुरक्षसस्याभस्यितस्य मन्त्रोपपरिनिगदसत्यानन्त्य मन्त्रोपपरिनिगदसत्यानन्त्य

त्रिसाहा एगाराहृदिष्य जहं, तथाप्य अठगलपेरिसीए क्वायाए सूरिए अणुपरिच्छुहृह । तस्मिन् मासस्य जेने
 चरिमेदिवसे तास दीपयाहं अठगुलाह पेरिसी जत्रहं ॥ गिमहाण जते । तच्च मास कर्हं गरकना येति
 गो० । चत्वारि त० त्रिसाहा अणुराहा जेठा मूले, त्रिसाहा चउहंम अणुराहा अठ जेठासन्न मूलाएक्का राह
 दिष्य जेहं । तथाप्य चउरंगलपेरिसीए क्वायाए सूरिए अणुपरिच्छुहृह । तस्मिन् मासस्य जेने चरिमेदिवसे

दिवानि । अथ एव रात्रिदिव, तदा द्वादशागुलपः पौर्णमास्यायाः सूय अनुपवेदति, तथा मासस्य यपवरमोदियम स्तस्मिन् दिवसे लग्नास्या
 नि श्रीविपदानि पौरुषो भवति । पीठ्याया प्रवृत्तिः । द्वितीयमासकतिनस्यत्राहि भवति । गो० । श्रीविपदानि विप्राद्यातिः वि
 प्राद्यात् । विप्रा चतुर्दश्यानि दिवानि भवति स्नाति । पञ्चदश्यानि दिवानि भवति । विप्राया द्वादशा रात्रिदिव भवति तदा अष्टादशगुलपः पौरुष्या

श्रीरात्रि लग्ना रात्रि पुत्त करह स्नाति पञ्च द्वादशरात्रि विप्राया एव अष्टादश्यानि लग्ना रात्रि पुत्त करह । तिवारे अष्ट ८ अगुल पादरमो अष्टादश मू
 र्धे चित्त १० वैजाय मासो दोहले दिवसमे विप जे पय प हर गो जे आठ अगुल अष्टादश पादरिजा माह १० ॥ द्वादश्याने जे भगवन् । श्रीजे जे
 हमासे कंतला भव्य रात्रि पूजेकरे जे पीठ्या । अगदि भव्यन दोहला विप्राया १ अगुलपः ए ज्येष्टा ८ मूल ४ विप्राया चउहंम अष्टोरात्रि जने अणु
 राया अठ ८ सहा ८ त्रि जने ज्येष्टा सात अष्टो रात्रि जने मूल एव अष्टारात्र लग्ना रात्रि पुत्त करे तिवारे अष्ट ८ अगुल पादरमो अष्टादश मूय चित्त

मा दिवसस्य धनुर्जने प्रतिष्ठाते शेषे वा स्वप्नमाकाश्याया भवति निश्चयतः पुनरापादनामस्य चरमदियसे तथापि सद्यो म्वन्तरे भगवदसौ पञ्चमाने सूर्ये ततो
यन् प्रकाश्य वस्तु यत्तत्स्वान्न भवति तत्स्थानापि तथा स्वस्थानोपचायसे तत्तत्तत् । यन्स्य युक्त्याहत्यादि । एतदेवाह । स्वप्नायमनुरगिन्या स्थस्यस्व-
कीयस्य द्वापानिबन्धनस्य वस्तुतः कायः शरीर स्वकायस्तमनुरूपते अगकारविद्यमानो न्ययजीना स्मरगिनी द्विपसदेत्यादिनापि मत्र प्रत्यय स्वया

ता न० दोषयाह चक्षारश्मगलाह पौरसा भवद् ११ । गम्हाण भता चउत्य मास कहुणस्कहा णात । गा० ।

सिणि णस्कहा णेति । स० मूलो पुष्पानाढा उत्तरासाढा, मूलो चउदम राहदियाह णेह । पुष्पानाढा पयारस
राहदियह णेह उत्तरासाढा एगराहदिय णेह । तथाण चहाए समचउरसे स हाणसठिआए णगोहपरिमह
त्ताण मक्कागमण रणिआण हायाण मणिए आण परिच्छहद् ॥ तरसण मासस्स जेसे चरिमेदित्रसे तसि० लेह

आपया मूय अनुपपटति, तस्य मासस्य यय्य चरमादिवमस्तास्मन् दिवसद्वयद्वयश्चाङ्गुलानिपीरुणा जयति । धीरमाणां मगधन ततोयमास
कतिनसत्राङ्गिनपति । योतन । चत्वारिणसत्राङ्गिनपति । तथाया विज्ञासा अन्नराधा ज्येष्ठामूल०, विज्ञासाचतस्रश्चरित्रिदिवानिगपति । अनुरा
धा अश्वीरात्रिदिवानिगपति, ज्येष्ठामश्वरित्रिदिवानिगपति, नक्षत्राणिदिवनपति तदा शुभरुक्मलपीरुण्याद्यायया मयधनपयटति, तस्य नाम

तद् न्य पुमाने कश्चल दिवस वष ण २ प्यार आगूण पोहरमा याह ११ सप्ताशामे ३ भगवन् । यउच आयाहमास केताण। नय्यत्र रात्रि पुगुकर डे
गोतम । त्रिणि गय्यत्र रात्रि पूण करह तेकहा मूल १ । पुष्यायाहा २ उत्तरायाहा ३ मूल यउद ११ अश्वीरात्रि जने रात्रि पूण करे पुष्यायाहा पयार
१५ अश्वीरात्रि जने रात्रि पूण करे उत्तरायाहा १ एक मक्कासादि स्त । नियार यम पस्तूना पुतथायाह समनुरस्त्रवस्तनी मगधनस्त्र सस्याने सस्यि
ति द्यावाह म्ययोप परिसहसस्वगानी म्ययाथप रेमकह द्यावाह पातानी क्कायाणह आकारह यदयो द्यायाह मय फिरह ते अपाण मासने ठहले

तथा निश्चयः मते। तद्युगावस्थादि । तथा निश्चयः प्रते ? अतएव इत्यादि । यत्पार्यपीमानि पापकालमप्रापि युगायानि प्रायः प्राक्कृतमनुमानसारि
 खान् नवरं तस्मिन्नायदेवासे प्रकाशयन्वस्तुनो वस्तस्य नूनया भवन्नुत्तरसंस्थानसंस्थितया भवन्नुत्तरसंस्थानसंस्थितया भवन्नुत्तरसंस्थानसंस्थितया
 न्यपोपपरिसरवत्तया न्यमववमेतत्त एवेवसंस्थानसंस्थितया प्रकाशयन् वस्तुनः शेषसंस्थानसंस्थितया आयादुष्टि भासे प्रायः भवस्यापि प्रकाशयस्यवस्तु

अत्रसाहा एगाराहुदिश्य जहै, तयाण छंठगलपेरिखीए छायाए सूरिए छुणपरिछुहह । तस्सणमाससह जेने
 चरिमेदिवसे तास दोपयाहु छंठ गुलाहं पेरिमी तत्रहं २ गिम्हाण जंत । तच्च मास कई गरकना नेति
 गी० । चमारि त० त्रिमाहा अणुराहा जेठा मूले, त्रिमाहा अउरुम अणुराहा अउठ जेठाचन मूलाएक राह
 विच्छं जेहं । नयाण अउरंगलपेरिमीए छायाए सूरिए छुणपरिछुहह । तस्मण मामम्म जेने चरिमेदिवसे

दिवानि । अत्र एक रात्रिदिव, तदा द्वादशगुलया पौषव्याख्यायाः श्रुप अनुपपेठति, तस्य साधवपय एषवरनोदिवस स्तस्मिन् दिवसे सरास्या
 ति श्रीविद्यदनि पौषी भवति । पीठभावां प्रवन्त । द्वितीयमासकतिनवराशि भवति । गी० । मोक्षि नवरात्राति, तद्यथा विद्यास्थाति । वि
 द्याद्याच । चित्रा अनुदंशानि दिवानि भवति स्मृतिः । पशुदशरात्रिदिवानिभयति । विद्याद्या एक रात्रिदिव भवति तदा अष्टाङ्गुलया पौष्या

शोराणि लग रात्रि पुरव करव स्मृति पकर अष्टारात्र विद्याया एक अष्टोरात्रि लग रात्रि पुरव करव । तिवारे आठ ० अंगुल पाहरमी आयाह सु
 वे चिरर तेह बीमाय नासको दोहले दिवसमे विद्य वे पण प हर ती ५ने आठ अंगुल आयाह पाहरिमी साह १० ॥ अष्टाङ्गाने वे भयवन् । श्रीने अवे
 एनासे कतला मयव रात्रि पूबेकरे वे गीतन । चारि नवरात्रि तेहेवा विद्याया १ अंगुलाया २ ज्येष्ठा ३ मूल ४ विद्याया चक्रद अष्टोरात्रि लगे अन्
 राया अ ८ अष्टा र त्रि लगे ज्येष्ठा साठ अष्टो रात्रि लगे नून एक अष्टोरात्रि लग रात्रि पूष करे तिवारे चार अंगुल पारमी आयाह नये चिरव

नो दिवसस्य अनुज्ञांति निष्कान्ते प्रयेषा स्वप्नमाकृष्टाया भवति निवृत्तः पुनरापादयामस्य चरमदिवसे तत्रापि सर्वाभ्यस्तरमयहसे मत्तमाने मूर्धे ततो यन् प्रकाश्य वस्तु यत्तत्सत्याम भवति तत्सङ्ख्यायापि तथासंस्थानोपजायते तत्तच्छक्त । यन्स्य वृत्तयाहत्यादि । एतदेवाह । स्वकायमभ्युत्थित्या स्वस्यस्थ-
 दीयस्य ज्ञातानिबन्धनस्य वस्तुनः कायः शरीर स्वकायस्तमनस्क्यते प्रमकारिविदधानो मयमोना अनरगिमी द्विपद्भेत्यादिनापिभज प्रत्यय स्तया

ताम० दोपयादु चक्षारअगलाह पोरसा मयद ११ । गम्हाण भता चउत्य मास कङ्गास्कता ण त । गा० ।
 तिखि णस्कन्ना णेति । त० मूलो पुष्पाभाठा उत्तराभाठा, मूलो अचद्वन राह्दियाद्व णेद्व । पुष्पाभाठा पञ्जरस
 राह्दियाद्व णेद्व उत्तराभाठा एगराह्दियाद्व णेद्व । तयाण अहाए समचउरसे स ठाणसठिअए णगोहपरिमद
 त्ताम मन्नागमण रगिअए छायाण मूर्तिए अण परिअद्व ॥ तरसण मासस्स जेसे अरिमेदिअसे तसि० लेह

छायाः मूय अनुपपद्यति, तस्य मासस्य यस्य चरमादिवसस्तस्मिन् दिवसद्वयद्वयकाङ्गुलानिपीठयो जयति । मासभाठा भगधन ततोयमाव
 कतिनचत्राचिनपति । गौतम । चत्वारिदशत्राचिनपति । तद्यथा विगाखा अनुराधा स्पेष्टानमल, विगाखाचतुश्चरात्रिदियानिगमति । अनुरा
 धा खगौरात्रिदियानिमपति, स्वप्नमसरात्रिदियानिमपति, मल यकुरात्रिदिवनपति तथा चतुर्दशलपौरुषायाया मयधनपयदति, तस्य मास

तदस्य प्रमाने कइल दिवस कइ पण २ अणार आगूण पोहरया पाइ ११ सञ्जालाने क भगवन् । अउय आयादुमास केतसा नय्यअ रात्रि पूसुकरे के
 नीतम । त्रिखि मय्यअ रात्रि पूसु करइ तेकइ मूल १ । पूर्वोयाडा २ उत्तरायाडा ३ मूल अउद १४ अदोरात्रि लगे रात्रि पूसु करे पूर्वोयाडा पञ्जर
 १५ खगौरात्रि लगे रात्रि पूसु करे उत्तरायाडा १ एक अङ्गारादि स्म । निवार हल यस्तमा मूसंखायाह समचउरअयस्तमो समचतुरस्र सस्थाने सस्थि
 ति ज्ञायाह न्ययोप परिमहलसस्यागमो मय्याअपरिमहल ज्ञायाह पोतानी कायामल आकारइ यद्यो ज्ञायाह मूय फिरइ ते ज्ञयाड मासने जइले

शुक्लापसन्नुर्भित्या शायया सूर्योऽनुप्रतिबिम्बस परावर्तते । एतदुक्तमवति आयादृश्य प्रभादृशोरात्रादारभ्य प्रतिदिनरमयान्यमबलसंक्रांत्यो तथा
 कयचनपि मयःपरावर्तते यथा सर्वस्यापि प्रकाशस्य वस्तुनो दिवसस्य वस्तुभोगोऽतिक्रांते शेषेवा स्यामुकारा स्वप्रमाणाच्छायाभवेतीति शेष मुगम
 इदं च पीठपीप्रभाब व्यपहारतत्तक निवयतः सार्द्धं विद्यता ऽशोरात्रे अनुरगुला दृष्टिर्ज्ञानिनो वदितव्या तथाचमिदमपतः पीठपीप्रभाबप्रतिपादना-
 यमिनाः पूर्वाचार्यप्रसिद्धाः करवशाभाः । पक्षे पक्षरसंगुले तिदि सद्विपरिशीदध्यायये । टलसील यमविभर्गे जलसु त विप्रायादि । अदृशोऽयि-
 समस्तदृ दूरिकचनपवठविज्जनायह्वा अह दयव समस्तदु नेयह्वा उत्तरं स्पष्ट २ अयकगएतिद्विराशो चठगुले पक्षपाय मइयनि । जलदु मगुलाखिय एय-
 बुद्धापीरीसीष्ट ३ दूरिकचबुद्धीदुपपमठ स्मृत्कार्त्तु दोदनायह्वा ४ उत्तरजयवहाकी कायवृचठहि पायादि ५ सावचमहुलवदिवया दुपयापक्षपोरिबी घु-
 नाहा ६ चतारिअकुलाह सावेव बहुयतनो ७ इकतीसइजागा तिदियमुककुआरप चतारि ८ दूरिकचध्याययेमुद्धो आयय चनारियुपयाह ९ उत्तरखयये
 इकी चठहिपायादि जावदोपाया १० एवनपोरिशीय बुद्धिचया हु ति नायह्वा ११ बुद्धीयाह्वाणीवा आयह्वाः पारिशीह्वा दिघाठ १२ तसादिवसगएख ससठ
 तंनु अयकनयं ८ । अचव्याक्याः पुनज्ये यस्मिन्पवदि यस्मातिथौ पीठपीपरिभाब शानुमिष्यते तस पूर्वे यगादितथारभ्य यानि पर्वाणि अति-
 क्रान्तानि तानि ज्ञियते यस्याच पञ्चदशभिर्गुण्यनो गुणयित्वाच विवक्षितायास्तिसयः प्रागतिक्रांतास्तिसय स्ताभिः सद्विस्तानि ज्ञियते कृत्याच पद
 मीत्यधिकन यतेन तर्पानामो ज्ञियते इदैकस्मिन् अपनध्यामीत्यपिजनबलसशतपनिभावे चन्मनिप्यादितानां तिसोमां पक्षमीत्यधिकशत जयति तस-
 स्तेनमानेदने चञ्जल्य तद्विजानीहि सम्यनवधारयेत्यर्थः । तत्र यदिक्तव्यविषय नवति । यथा एककस्मिन्ःपञ्चकः क्षमको मयकोवा तदासतपर्यंतव
 तिरद्विकचनपमज्जानव्य । अय भवति कस्य सन यथाष्टिक शतुष पदकः क्षमको दशभोधा तदातपयेतवर्तिसत्तराययमवसेय । तदेयमुक्ता दक्षिणी
 परायचपरिज्ञानापायः । समतिभइशीत्यधिकेन जानेद्वते यशुपमवतिष्ठते यादवा भागासमधनयशोप सिष्ठति । तद्वनविधिमाह । अयकगएइत्यादि । यः
 पूर्वभाग इने भागसमवेता श्लोपाद्रुतो अयनगतस्तिचिराशि भवेते च वस्तुभिर्गुण्यते गुणयित्वाच पक्ष पादेन युगमप्ये यानि मस्यया पर्वाणि चरविं
 ब्रत्यापकचनसस्यानि तथापादन चतुर्वेनाशनेकजिघत्ताइत्यर्थः तयाप्राग्नेदने यशु ताल्यगुणानि चकारादगुणाशःचपीठव्याः सयमको ज्ञोतव्या

ति दक्षिणायने पदभ्रुवराग्रे सपरि वृद्धी उत्तरायणे पदभ्रुवराग्रेऽप्येव ज्ञातव्यानीत्यर्थः । अथैवभूतस्य गुणकारस्य भागद्वारस्याकृत्यमुत्पत्तिरित्युच्यते यदि
 पृथगीत्यपि केन चतुर्विंशत्यगुलानि सवेयवृद्धौ वा प्राप्यन्ते तत एकस्यातिथौ कायुतिः स्योवा । राशिप्रयख्यापना १८६ २४ १ अत्रात्येन राशिना एकफलव
 येनमप्यनोराशियनविंशतिरूपो गुरुपते जाताः सतावा नैव एकेनगुणित तदेवभयतीति यथमात् ततछाद्येन राशिना पदश्रीत्यधिकशतकूपेन भागा
 त्रिपते तत्रोपतिवराग्रेः स्ताकत्वाद्भागो नक्षत्रपते तत्र खेद्योरेवराशयोः पदकेनापयसनाजातउपरिततो राशिद्वानुपक्रमो उपस्तन एकमिश्रशुद्धाध्यमेक
 र्गतिथौ चत्वारएकत्रिंशद्भाग सवेयवृद्धौ चेति अनुयोगकारक एकविंशद्भागकारक इति । इहपञ्चाश साव्यगुलानि सवेयवृद्धौ वा ज्ञातव्यानीत्युक्तम् । तत्र
 कस्मिन्नपने कियप्रमाभ्रुवराशेरुपरिवृद्धौ कस्मिन् वाअपने किप्रमाभ्रुवराशौ जय इत्येतद्विकल्पयायमाह । दक्षिणयुद्धोदित्यादि । दक्षिणायने द्वि-
 पदान् पदद्वयस्योपरि क्रुल्लाना धदिछातव्या तत्रायणे वक्तव्यः पादेभ्य नकाशद्गुलाना ज्ञातिः तत्रयुगमप्ये प्रयससवरसरे दक्षिणायने यरोदिय
 सादारम्य युद्धिस्तखिरूपपति । सावरेत्यादि । साधद्वय युनरय प्रयमे सवरनरै आवणमासयुल्लपयेतिपदि पीरुपी द्विपदा पदद्वयप्रमाबा ध्रुवा
 प्रयति । ततस्तस्याः प्रतिपदप्रारम्य प्रतितिथिकमेव सायद्वृते यावन्मासेन सूयमानेन साद्विंशद्द्वीरात्रप्रमाबाहन एकत्रिंशसिप्यत्सकेनेत्यर्थ
 चत्वारिगुलानि वदते कयमेतद्वसीयते । यथामासेन साद्विंशद्द्वीरात्रप्रमाबाहेन एकत्रिंशतिप्यात्सकेनेत्यसज्याह । एकसीचेत्यादि । यत एकस्यां
 तिथौ चत्वारएकत्रिंशद्भागवदेत एतच्च मानेवमावित । परिपूर्णेन दक्षिणायने युद्धिः परिपूर्णाणि चत्वारिपदानि ततोमासेन साद्विंशद्द्वीरात्रप्रमाबाहेन
 एकत्रिंशतिप्यात्सकेनेत्युक्त तदेवमुक्तावृद्धिः । समति ज्ञानिमाह । समरेत्यादि । युगस्यप्रममेवगानरेमाघमासेयुल्लपते सप्तम्याप्रारम्य तनुम्य
 पात्रम्याः नकाशात् प्रतितिथि एकविंशद्भागकनुपयज्ञानि स्तावदयसेया यायदुनरायणपयते द्वी पादौ पीरुपीति । एवप्रममसयरसरगतोयिधि ।
 द्वितीयसवरसरे आवरेमासयुल्लपकत्रयाद्वीमादौकत्यायदि साधमासेयुल्लपतेप्रतिपतकयस्यादिः तनुर्मेसवरसरे आवरेमासे यदुल्लपते सप्तमीयुद्धे
 रादिः साधमासेयुल्लपते अथोदशीकयस्यादि पञ्चमे सवरसरश्चायवेमासेगुल्लपते तनुर्पीयुद्धेरादिः । साधमासे शुक्लपक्षे दशमीकयस्यादिः । एतच्च
 करकगणानुवातमपि पूर्वाभापप्रद्विखितव्यास्यामादयसित । समत्युपसहारमाह । एवमुक्तप्रकारेण पीरुप्या पीरुपीयिपये पृष्टिचपी

पचाक्रम दक्षिणागनेपुत्ररायणेय इदितक्यौ नदेवमश्वरायमधिकृत्यध्यास्यासाः बरवर्गधाः । मद्रत्यस्येकरकस्य भावसा क्रियते कोपिपुत्रिणि यगादित
 म्भारस्य पञ्चाशीनितसे पञ्चवि पञ्चम्यो तिथी कतिपया पीरुषी भवति तत्रचनुरशीतिप्रियते तस्याद्याचस्ता यस्तुस्यानिपी पञ्चनि पञ्चचतुरशीतिच
 पञ्चदशभिर्गुण्यते जातानि द्वादशशतानि पञ्चविंशकानि १५० एतेषु मध्ये उपसन्नाः पञ्चविंशत्यगते जातानि १५५ तेषां पञ्चशीत्यधिकशनेन प्रागा-
 द्रियते लब्धाः पद आगत पद ध्ययनान्यति कोतानि भस्मभयन वगते तद्गतच गोपमकापञ्चाशदधिकशत तिष्ठति १४६ तनपनुभिर्गुण्यते आतानि पञ्च
 शतानि यस्यकृत्यधिकानि ५६ तेषामकत्रिंशता भागद्वये लब्धाः एकोनविंशतिः क्षुपास्तिष्ठन्ति सप्त तद्वद्वादशांगुलानि पात्रद्वये कोनविंशतिः द्वादश
 भिः पदसञ्च क्षेपाच्च तिष्ठन्ति भर्तृगुलानि पञ्चवायनभस्मरायच सद्गुन सप्तत द्वाविंशत्यन वगत् ततः पदसकमप्रचान्दुलानि पदद्वयप्रमाचे छ यराशी
 प्रविध्य ते जातानि श्रीक्षिपदानि सप्तान्दुलानि येन सप्तएकत्रिंशद्भागाः क्षुपीजूलवत् सौ तान्पञ्च गूढम् । तत्राष्टौ यथा अद्भुतइति तमसाष्टभिर्गुण्यते
 जातानि यद्व्यञ्जायन ५६ तस्याएकत्रिंशताभागैरेते लब्धाएकोपञ्चः क्षेपास्तिष्ठन्ति यस्यपञ्चविंशतिरेकत्रिंशद्भागाः आगतपञ्चाशीतितमेपठयक्षिपदुम्या
 श्रीक्षिपदानि सप्तान्दुलानि एकोपञ्च एकस्यचयदस्यपञ्चविंशतिरेकत्रिंशद्भागा इत्येतावन्तीरीरुयति तेषां क्षुपरकोपिपुत्रिणि । भस्मनयतितने पञ्चवि प
 ण्यतिथौ कतिपदापीरुषी तत्रयस्यविभिन्नि यते तस्याद्याचस्ता स्यस्यस्यनितन पञ्चदशभिर्गुण्यते आतानि चतदशशतानि चत्वारिंशदधिकानि १५०
 तेषां मध्ये उपसन्नाः पञ्चमविंशत्यगते जातानि चतुर्दश शतानि पञ्चचत्वारिंशदधिकानि १४५ तेषाचचर्गीत्तचिडेनशनेनप्रागाद्रियते लब्धानि सप्त द्य
 यतानि क्षेपतिष्ठति निचत्वारिंशदधिकशत १४६ तनपनुभिर्गुण्यते जातानि पञ्चशतानि द्विसप्तस्यधिकानि ५६ तेषाभेकत्रिंशताप्रागो द्रियते लब्धाप्य
 द्वादशान्दुलानि १० तेषामध्ये द्वादशभिर्गुण्यते पदभिनि लब्धमेकपदपञ्चान्दुलानिचपरिंशादृरिताष्टदश १४ तेषयानयमायमप्रभिर्गुण्य ते आत द्वाद-
 शोत्तरमत्त १२ तस्यैकत्रिंशताभागे द्वे लब्धा स्रयापवाः क्षेपास्तिष्ठन्ति यस्यस्रयाएकैभविंशतिरेकत्रिंशद्भागाःभस्मभयनान्यति कोतानि अयुन वगते द्य
 एकचयन भस्मरायच तनरायच पदचतुर्दशपाद्व अ चराष्टर्वाणि सप्तव्याः ततएकपदसप्तगुलानि त्रयोपञ्च एकस्यच ययस्य एकैभविंशतिरेकत्रिंशद्भागा
 इति पदचतुर्दशपात्स्यते श्रवतिष्ठतिद्वेपदेचत्वापञ्चानि चत्वारपादाः एकस्यच ययस्य द्वादशयएकत्रिंशद्भागाः एतावन्ती युनेआदितधारण्य सप्ततर्बति

तमेव च पञ्चम्यातिथौ पौरुषीति । एव सर्वत्र भावमीय । भ्रमति पौक्यीपरिभाषा । ५४० यमगतवदरिमा कथापमा भर्ति करणगाथा । धृष्टीवेत्यादि । पौ-
 रुष्यायावतीवद्विद्वर्गनिवर्गं दृष्टुं । ततः प्रकाशाद्भवसंगतेन प्रयत्नं घातेन वा त्रैरागिककरवायुधारेण यज्ञस्य ततश्चयनगत व्ययनस्यासावत्प्रमासु गरा येदि-
 शस्य उपकरणवापाकुराच । भावमास्थिय । तत्र दक्षिणायने पवहुयस्योपरि चत्वारिण्यमुलानि धृष्टीदृष्टानि तत्ताकोवि पृष्ठानि किमतदक्षिणायनस्य अ-
 यत्रैरागिककर्मावतारापदि चतुर्भिर्गुणस्य एकत्रिगुणो रेकातिचिन्मयते । ततश्चतुर्विंशत्युलैः कलितिधीर्लभामहे । राशित्रयस्यापमा ४ १ ४ अत्राष्ट्यो
 राशिर्गुणस्य एकत्रिगुणकरवायु मेकत्रिगुलानुस्यते आतश्चतुर्विंशत्यधिकगत १५४ तेनमध्योराशिगुस्यते । आत तदेव चतुर्विंशत्यधिकगत १२४ तस्य
 चतुष्कदपचाद्विराशिना जागाद्विपते लब्ध्या एकत्रिगु सययः । आगत दक्षिणायन एकत्रिगुसमायां तिथौ पतुर्गुणापीस्र्यां दृष्टिरिति । तथा उत्तरायणे
 पदचतुर्गुणाद्गुलासकहीनपौक्या भुयलभ्य कोविपद्यति । किमतसुतरायणस्य अत्रापि । त्रैरागिक यदिचतुर्भिर्गुलस्य एकत्रिगुलानि रेकातिचिन्मयते
 ततोऽष्टुभिर्गुलैर्द्विभिः कलितिययालभ्यते । राशित्रयस्यापमा ४ १ ८ अत्रांत्या राशिरैकत्रिगुगकरवायं सकलित्यना गुस्यते आते द्वैशते अष्टुचत्वारि-
 ञ्दधिके २४८ तास्या मध्योराशिरैककस्यो गुस्यते आते तेययुं शते अष्टुचत्वारिण्यधिके २४८ तयोराशौ न राशिना चतुष्कदपेयभागपरसु लब्ध्याद्व्याप

ठाए पौपचाड पौरसी हवइ । एएसि पुहुत्रयिआण पयाण इमास गहुणो त० जोगीवेवयतारगा गोत्त स ठा

स यस्य चरमादियवस्तस्मिन् दिवसेद्वेपदेवत्वारिचाठगुलानिपौरुष्याभवति । धौलमांथा भगवत । चतुर्व मास कतिमत्राचिन्मयति । गीत-
 न । त्रौहिमचत्राचिन्मयति, तद्याच । मूलः पर्वोपाह । उत्तरायणा, मूल चतुदशरात्रिदियामिनयति । पूर्वोपाह पञ्चदशरात्रिदिवानिमयति ।

विषयव पादरेया सने सुपूष ने पय छायाद पौहरिचो हूव (आपाहमासने केहले विवसे सर्वाभ्यन्तर मन्त्रल सूर्य हूव सियारे प्रहरदिवस चठते ५ने
 पाचिम प्रहर दिवसे प्रकाश्य यणू जे सुस्थाने ते यकी तेहलो छाया हूव छाने सव्याने प्रकाश्य यस्तमादि छाया येसे दीसे मही ५ने पौपमासने छे
 दले दिवसे सर्वायाहर मन्त्रल सूर्य हूव सियारे प्रपम प्रहर दिवसे प्रकाश्य वस्तु यकी यिमसी छाया हूव छाने सव्याने प्रकाश्य यस्त जे मही छाया

सिः ६९ आगतमुत्तरायणेद्वयायहितमायां तिनी जगद्यगुसा नि पौरुष्याः होनानीति । अथोपसहारबोकाभाह । एतेष्विहत्यादि । एतेषामनन्तरीक्षानां
 पूर्वयस्मिन्नाना पदानामनिय वक्ष्यमाकाशपञ्चमी गाय । तद्यथा । ओगादेवपतारग्यहत्यादि प्राग्व्याख्यातस्वरूपा अस्यानिगमभाषे पुनरुपन्यास स्तेन न
 पुनरुक्तिर्नोवनीयेति । यन्तु पूर्वमुद यशभयो सन्निपातद्वारे सूत्रे साध्यादुपात्तं समतिष आयाद्वार तद्व्यवित्तस्यात् सूत्रकाराणां प्रवर्तः पूष्टि सामावा
 स्याद्वारेष्विपातद्वारमन्तर्जायित कायाद्वारं नेतद्वारानुमाय्ययिप्तिवक्ष्यरूपतया पूर्वविविचितमिति श्येय । अथास्मिन्नेवाप्यिहारे योऽयमिहारी रपा
 न्तरप्रतिपादनाय याचः द्रुपमाह । हिंति सविहत्यादि । अथ सन्तर्क्ययोस्तारामकल उपसहयात् समयस्मौ उपरिचप्रसुसमवेत्यादि वक्तव्य १ श-
 श्रिपरिवारावक्तव्यः २ अयानिपकस्य मन्दरतो उवाचावक्तव्या ३ तथैव सोकातेत्यातिवक्तारकाया ४ परवितस्तात ज्योतिषकस्यायाया ५ त्वि मन्त्रम
 तद्वारकेष्वस्याप्यन्तरे किञ्चिद्विः किञ्चोर्ध्वं किञ्चावसरतीति वक्तव्य ६ १ ज्योतिषविनाशानां वक्तव्य ७ उपानेवमभाष वक्तव्य ८ चन्द्रादीनां यि

प् स इदरयिजागो ॥ कलपयिमुमष्ट्यमावाभा णे श्यातायाय धोधय १ हिंति १ ससिपरिवारो २ मन्दरयाहा ३
 तद्देव लागत ४ चरपिष्टुलाने अथाहा ५ श्रुता धार्दिष उम्बमहे ६ ॥१॥ सठागख ७ यमाग ८ वहंति ९

उत्तराभाषाएव रन्निविबनयति, तदावतया सनचनुरक्कस्यमसात्यतया सन्नायमनुरङ्गिस्साष्टापया मूर्धसनुवपटति ।

तस्य भासस्य पदेष चरनोदिवसस्तस्मिन् विवसलेकास्यद्वेपदे पौरुषीभवति । एतेषां पूर्ववद्वितानां पदाना इत्याः सयद्विस्त्यो गायः । तद्यथा

इह इति आ पयोपत्रावका) एह पूर्वैव वक्तव्या कस्याः द्यपद १० द्वार तेहनी एह सयहवी नाया ज्ञासिबो पूर्वोक्त क्रितीने तेष गाया कइह ॥ १

तेवेहो अमूल नत्तरनेव पसेवचतु रपुल बहु एहायए बाभो माथव चतरगूल । १ । इत्यादि सूत्रोक्त एह पोरसाष्टायाः अदि दानि जावबो । जे दिने

जतलो पाहरिहोइ च पद खपरति लाया इह इहा पाहरिहोनी काया ते होपकनी काया जावबो) तेवेही न

धय चद्रने दिधिमाग १ नय्यत्रमाः क्वानीदेव ॥ २ नय्यत्रनी तारा सय्या ३ मय्यत्रना संत्ताने ४ नय्यत्रयाच चन्द्र पुये योज ६ नय्यत्र

नामानि कियता वदतीति वक्ष्यन् ८ यथामध्ये के श्रीपूजतयः केन्युगंतयदति वक्तव्य १० एषा मध्ये केअस्यदयो नदपययेति वक्तव्य ११ तार-
 द १ परस्परभन्तर वक्तव्य १२ अग्रमहिष्यो वक्तव्याः १३ बुद्धिकेनाभ्यस्तारपपतसुत्कस्त्रीजनन सह प्रजुर्ज्ञाण कर्त्तुं समस्यन्त्रादि नैवादति वक्तव्य १४
 स्थितिरागुया वक्तव्य १५ ह्य निष्कारासहयवृत्त्य वक्तव्य १६ इति । अथ प्रथमद्वारं पिपक्षिपरह । अत्युत्तमिदयादि । अस्त्येतद् भगवन् ! बन्धूमयो
 र्नां दीवानां विठ पिप्ति को द्रायेकया अभक्तनाम्यपि ताराकृपास्ताराकृपविमानाधिष्ठातरो वेधा द्युतिविभयादिकमपेक्ष्य कश्चिदश्वोपि होमाश्रयि न-
 दति । कश्चिन्नुश्याम्यपि सदृशाम्यपि भवति अपिक्वत्वन स्वस्त्रेभ्यः परिवारवेवानां मसुभवतीति नपृषु । तथासर्वेयीति चन्द्रादिविमानै केन्ना-
 पक्षया सममिदस्थिताम्यपि ताराकृपास्ताराविमानाधिष्ठातरो वेना स्तपि चन्द्रमूर्धोणादेवानां द्युतिविजवाहिकमपेक्ष्य कश्चिदश्वोपि कोचसत्त्वा

श्रीहृगह १० ह्महमसाय ११ तारतर १२ गमहिंसो १३ नृदिअपक्त १४ छिडछ १५ अप्ययक्त १६ ॥२॥
 स्यात्स्थिग भते । चन्द्रिमसुरिआण हिाठ पि ताराकृपा अगुपि तुल्लानि समेयि ताराकृपा अगुपि तुल्लानि उप्यि
 पि ताराकृपा अगुपि तुल्लानि । हन्ता गो० । तथेय उच्चरंअद्य ॥ संकेणठेण ज्ञे० । तथ वच्चद । अस्त्यिग प० ? गो० !

यानो १ देवताः २ ताराय द्व गात्र ४ सस्थान ५ चन्द्रविभागः ७ ८ कुल ८ पूजिना ८ असायसा । मता १० कायाभयाद्व्या ॥ १ ॥ अथः ग्रथि
 परिवारा २ भन्दरवाद्या ३ तवेकलोकाताः ४ ॥ धरणितालावाद्या ५ अन्तयश्चिरोध्न नयः ॥ २ ॥ सस्थानय १ प्रमाद्य २ यदन्ति ३ श्रीप्रगति ४

कलापकलादि ७ पूजिना अमावास्या द्वार ८ मेलद्वार ९ द्वे मेली १६ द्वार कर्त्तुं छे ७ छे छपरि तारा विचार १ चन्द्रमा
 परिवार स्या द्वार २ ज्योतीषकर्त्तुं नेरुपनी अवाधा द्वार ३ तिमलोकात यकी ज्योतिषक अवाधा द्वार ४ समजूनसपरतो यकी ज्योतिषक अवा
 पाद्वार ५ माहि बाहिर खसु अथा मचत्र विचार द्वार ६ ७ १ ॥ ज्योतिषक विमानना सस्थान द्वार ७ विमानप्रमाण द्वार ८ विमानवाद्या ९ श्रीप्रगति

शिः ६२ आगतमुत्तरापदेद्वयद्वितयाया त्रिषो अष्टावगुणानि पौरुष्या होमानीति । अथोपसहारबोक्त्वाह । एतेष्विदृत्यादि । एतेषामननरोक्तामा
 पूर्ववस्थितानां परानामिय ब्रह्मनाडासपडकी गाथा । तद्यथा । ओगादेवयतारगइत्यादि प्रागुभ्यास्यातस्वरुपा अस्यभिगममायै पुमरुपन्यासं स्तोत्रं न
 पुनरुक्तिं प्रोक्तानीयेति । यत्तु पूर्वमुद शसभाये सविपासद्वार यूने सावावुपासं समतिष आयाद्वार तद्विविचित्रत्वात् सूत्रकाराणां प्रवर्ततेः पुष्टिमाभावा
 स्याद्वारेवविपासद्वारत्नतर्जोवित आयाद्वार मेतद्वारानुयाय्यपिप्रिक्तस्वरुपतया पूर्वकविविचिंतनमिति श्येय । अथास्मिन्नेवाधिकारे योइशमिद्वीरे रथो
 न्तरमतिपादनाय गाथा द्रव्यमाह । विंति सविदृत्यादि । अथ सन्मुखययोस्ताराजस्तस उपसहकात् समपत्नी उपरिचिज्जुसमवेत्यादि वक्तव्य १ य
 शिपरिबारावक्तव्यः २ ज्यानिपक्तस्य नन्तरतो अवाचकत्वात् ३ तथैव लोकातेज्यानिबक्यारवाया ४ परचित्तनात् ज्योतिश्चक्रस्यावाया ५ वि नचत्रम
 तत्कारवेवस्याप्यन्तरे किर्वाडिः किचोडै विजावहरतीति वक्तव्य ६ १ ज्योतिश्चविमानानां सत्त्वान वक्तव्य ७ एयानेवप्रमाणं वक्तव्य ८ बभ्रादीनां वि

ण चंदरधिजागी ० कलपयिमुमस्यमावाभा णेष्ट्यात्तायाय योधय १ हिंति १ ससिपरिवारो २ मदरवाहा ३
 तदेव लागत ४ धरणिश्रुलातं सम्राट् ५ श्रुता बाहिंश्च उद्भूतमेह ६ ॥१॥ सठाणच ७ पमाण ८ वहति ९

उत्तरावाद्याय रात्रिदिवनपति, तदावृत्तया सनचनुरस्वरुपस्थानसंस्थितया अथापपरिमरवृत्तया सकायमनुरङ्गिस्पाठायया मूष्यनुपपटति ।
 तस्य जालस्य यएव चरनीद्विसस्तस्मिन् दिवसलंकास्वदेवहे पीरुयोगवति । एतेषां पूर्ववर्तितानां पदानां इत्ता सप्रक्षिप्तो गाथाः । तद्यथा-
 इह इति आ पर्यायवाक्या) एह पूर्वह वक्तव्या कथा दशपद १० द्वार तेजना एह सप्रहकी गाथा आदिबो पूर्वीक्त विरीने तेह गाथा कहइ कर ।
 तेकेही अगूल सत्तरनेक पठेवचतु गुल कहइ एहायए बाबी भायव चतरगूल । १ । इत्यादि सूत्रोक्त एह पोरवाट्टाया कहि हानि जावबी । अ विने
 चतली पाइरिहीह अ पद अवरति छाया भूइ ततली ते दिवस भय्याकथाया इह इहा पाइरिहीनी छाया ते डोवचनी छाया जावबी) तेकेही न
 प्यत्र चद्रने दिशिपान १ नयवना क्कानीयेन ॥ २ नयवनी तारा संख्या ३ नयवना नोत्र ४ नयवना सत्त्वार्ते ५ नयवनाच चन्द्र सुये योग ६ नयव

विद्यत्यपि मे योजनमने रित्येवं कथया अबाधया ज्योतिषे चारं चरति । किमु न प्रवति । नेरुनयनशालेनैकविंशत्यधिकान्येकादश योजनयतां नि मुक्त्वा
 चरज्योतिषक ताराकूप चारं चरति । प्रक्रमान्त्रद्वीपमतभवसेय । अथवा सवसमुद्राद्विष्यातिषकस्य मेरुतोदूरवर्तित्वेन प्रमाणावसन्नयः पू-
 येन सूर्यचन्द्रवक्रपथपिचार अबाधाद्वारे सूर्यचन्द्रयोरव मेरुतो उवाधावस्था सांप्रत तारापटलस्येति भयूर्यापरविरोधवति । अत्र स्थिरज्योतिषक्रम
 लाकृतः कियत्या अबाधया अर्वाक्षय्यतिष्ठति पियस्त्रिपुबुधैर्द्वारमाह । सायताठुवमित्यादि । सोकातलो अलोकावितो उवाध कियत्या अबाधया
 प्रक्रमान् स्थिरज्योतिषक प्रक्रम । भगवानाह ? गौतम । समस्तज्जावात् एकादशजिरेकादशाधिकेयोजनयते रवाधया ज्योतिषमक्रम ? प्रक्रमान् स्थिर
 योष्य चरज्योतिषकस्य तन्नाभावादिधि । अकपण्चमद्वारे पञ्चति । चरचितलपुंश प्रतो इत्यनेन सूर्यकवेयोनयनपूखे ममसूत्रं घोष्य । तच्चपरविषयशा
 ठेव मते । उह उष्यवता केवदकाय अबाधाय विठिले जोहसे चार चर । गाअमा ? इत्यन्त वरलेकवेयस्य वस्तुस्कन्धस्सारकत्व नियमात् । तन्नायममय ।
 चरचितलान् समयमविदुत् समजुतलभूभागान् दूरपत्य कियत्या उवाधया अपस्तन ज्योतिषं तारापटल चारचरति । भगवानाह ? गौतम । वसभि-

ण स्रुठ । हसपृहिं चदधिमाने स्रुठहिं स्रुसीएहि जोस्युणसपृहि उधरिस्से ताराकवे नत्रहिजोस्युणसपृहि चारचरहुं ॥

निरेक विद्यत्यापावनयने अबाधया ज्योतिषचार चरति । साकातान् भग । कियत्या अबाधया ज्योतिषचार चरति । गौ । एकादशभिः २
 योजनयने रवाधया ज्योतिष मक्रम ? चरचितलान् प्रवत्त । अथ दूरपत्य कियत्या अबाधया अपस्तान् ज्योतिष चार चरति । गौ ? वसभि
 मावनमनी अबाधाय केट स्थिर ज्योतिषक रहे ठे । इवे प्रतो तले यको ऊर्खे अबाधा द्वार कहें ठे । चरसीतलेयको समजुतलपकी ये भगवन् ।
 जेवा ऊप्यहिनें जाइए तिहा नेवली अबाधाय आंतरव डेठिलु ज्योतीषक ताराकूप चार करे ठे । ये गौतम । सम भूतलपकी सातसें जेऊ
 ५०० योजनव डेठलू ज्योतिषक ताराकूप चार करे ठे । इन सूर्ये विमान सम भूतलपकी आठसे ८०० योजन ऊंचो सूर्ये चार करे ठे चन्द्रवि-
 भाच समभूतलपकी आठसे असी ८०० योजन चार करे ठे । ऊपरिला ग्रहमा ताराकूप समभूतलपकी नवसे ऊपरि चारकरे ठे । ग्रहानि समग-

समति । यन्मेगमयमयसदित्यादि । एकैकस्य भदन् २ अन्त्रस्य कियतो मयापद्या परिवार साधाक्रियति मद्यत्रादि परिवारः सध । कियन्त्यस्वारगण्य
कोटाकाट्यः परिवारनूताः प्रकृताः । प्रगणाभाह ? गीतम् । अहागालिमेहापद्याः परिवारोऽष्टाविशतिमद्यत्रादि परिवारः पठयष्टिसदस्यादि भवगता
नि पञ्चमसगतानि पञ्चमसत्यधिकानि नारागबकाटाकाटोभा परिवारभूतानि प्रकृतानि । यद्यप्यत्र एतेष्वष्टस्येवपरियारतयात्रा साधपि मूयस्या
वीरत्वादेतेष्व परिवारतया उवगन्त्याः समवायस्य ग्रीवाभिगमसञ्चयस्यावौ तथादर्शनात् । अपनतोय द्वार पृष्ठति । मन्दररमयभतेष्टत्यादि । न
मन्दरस्य भदन् ? पद्यस्य कियत्वाः अवाधया अयानराजोत्तम्यातिव ल्योतिषाळ चार चरनि । भगवानाह ? गीतम् । जगत्स्वभावात् एकादशमिरेक

अथाहाए जोडसचारं चरई ३ छे गताहुंग जते । केथईआए अथाहाए जोडसचारचरइ गो० । पुक्तारसप
क्तारसहि जोष्टुगसपहि अथाहाए जोड से० प० ? घरणिछुलाहुंग मते । उहु उव्यइमा कंठइछाए अथा
हाए हेठिसे जोडसचारचरइ गो० । मझहि गउपहि जोष्टुगसपहि हिठिसे जोडसचारचरइ एवसूरविमा

काट्यः परिवार प्रकृताः ? गीतम् । अष्टाष्टातिः भडापद्याः परिवारः अगावस्यतिमद्यत्र हि पारवारः पद्याष्टसदस्यादि भवगयतानि पञ्चस
सतिमनानि परिवारः नारागबकोटाकाटोभा प्रकृताः ? मन्दरस्य प्रगवन् । पवतस्य कियत्वा अवाधया ल्योतिषचार चरनि । गौ ? यकाट्य

छे ३ ६ गीतम् । अठपानी म नाहापद्या अन्त्रमाना परिवार छे अठाकास एग मय्यत्रानी अन्त्रमानो परिवार छे कासठि इवार मयस पच्योभरि ६६
८ ७५७००० ०० ० ०० यतना तारा अन्त्रमाना परिवार छ ३ ३ छे नेरुबकी अवाधा द्वार ३ ३ नेरुनामा हे भगवन् । पवतने केतसी अवाधाह ल्योती
वा चार चरे छे । हे गीतम् । इव्यार स एकरीव ११२९ योत्रन मळयकी फिरती कोपकेर यतली अवाधाळह । क्यातिषळ चार चरे छे ३ ३ छे लोकांत
रकी अवाधा द्वार चरे छे ० लोकांतकी हे भगवन् । केतसी अवाधाह केडह स्थिर ल्योतिषळ छे । हे गीतम् । इव्यारहे ७५७००० ११११

विगत्या याजनैरुपरितनतारापटल चारचरई । अत्रसूत्राभावात्वात् सूत्रेऽनुक्तानि प्रहाणां मन्त्रप्राकाशोत्रविभागव्यस्यामतावराभिता सपञ्चयिरुपा
दौ दक्षिणस्थिते यतानिचसम्यक्त्वौ योजमाना भुवस्तलात् सधनिचस्थितास्ताराः सर्वापस्तकमस्तनारकापटलाद्वत्त्वाद्योजमानानि दयोपरि सूत्राणां
पटल तस्मादयोति शीतराचिर्वा चत्वारितु ततो गत्वा मन्त्रपटल स्थित गत्वा ततोपिगत्वारिमुद्यमाना पटलभवेत् शुक्राबाध गुरुणाथ जौमानामन्त्र
सहितान् शीचित्रीचिच गत्वाद्वक्त्रमेव पटलस्थितमिति । अथपट द्वारं पृष्ठयन्नाह जम्बुद्वीपेकवत्यादि । जम्बुद्वीपे भद्रम् ? द्वीपे अष्टाविंशतेभद्राणां

चारचरइ सूरविमाणानु चद्विमाणे असीठए जोअणहि चोरचरई । सूरविमाणानु जोअणसए उद्यरिह
ताराकये चारचरई चद्विमाणानु बीसाए जोअणहि उवरिह ताराकये चारचरई ५ जम्बुद्वीपेण मन्ते ! दीत्रे
अष्टाबीसाए णस्कत्ताण कयेरेणस्कत्ते ससुअनर चारचरइ कयेरेणस्कत्ते ससुअाहिर चारचरइ कयेरेमसुअिठि

च रचरति एव चन्द्रविम न भवत्यायोजनै चारचरति । उपरितनतारा रूप दगासैर्योजनगतेः चारचरति सूय विमानाद्यन्त्र विमान अशीत्या
याजनैः चारचरति सूयविमानात् योजनगते उपरितनतारा रूप चार चरति । यन्त्रविमानात् विगत्यायाजनै रूपरितन तारा रूप चारचरति अम्य
द्वीपे जगवन् । द्वीपे अष्टाविंशतेभद्राणां कतरकमन्त्र सर्वोप्य तर चारचरति । कतरकमन्त्र मन्त्राद्य चारचरति । कतरकमन्त्र मन्त्राद्यस्ताराधारे

च र कर ख ॥ वे गीतम् । वेष्ठसा तारा रूप ज्यातिद्यक यको दग योजनानी जवापाप सूय चार करे ठइ । इम चन्द्र विमान वेष्ठसा तारा रूप ज्या-
तिद्यकयको नेक ८० याजन चार करे खे । उपरिना यष्टमाशाठप वेष्ठसातागाइय ज्यातिद्यकयको एकनौ दग ११० योजन चार करे खइ । सूय वि-
मानयको चन्द्रमान् विमान अमी ८० याजनइ चारकरे के, सूय विमानयको एकमा १०० योजने उपरिनां तारा रूप मन्त्र मन्त्र चार करे खे । प
अविमानयकी वास २० योजने उपरस्था यष्टमाशाठप चारकरे खे ॥ ५ सूय अस्त्यन्तर वाष्टादिमन्त्र द्वार करे खे । जम्बुद्वीपमात्रा वे भगवन् । द्वी-

नवत्यपिने पौर्णमासी रित्येव रूपया अवाधया अपस्तन स्वातिथिः कारचरति । अयत्तपूर्वविधयमवाधायस्थस्य सविष्य भगवान् स्वयमेवाह । एव-
 चरविभागे अष्टदिं सयदि चरइत्यादि । एवमुक्त्यायेनयवासमभूनिभागादपस्तन ज्योतिषक मयत्यधिकसप्तयोजनगते स्तयासमभूनिभागादेव सू-
 विनामसप्तयोजनगते चन्द्रविनाममधीत्यधिके रष्टमियोजनगतेः उपरितन ताराकप नवमियोजनगते चारं चरति । अथज्योतिषकचारसेत्रायेवया
 अवाधायममाह । ज्योतिषकस्य दशोत्तरयोजनगतवाधस्यसप्तगतात्त्रास् स्थित्या अवाधया मयविमान चारचरति । गौ
 तम । दशमियोजनेरित्येव रूपया अवाधया सूर्यविमान चार चरति । अत्रयमूत्रसप्तगतादूच गत्यधिकसप्तयोजनगतात्त्रिने ज्योतिषकयाइत्यनूल
 मूनत्रावाधमदेवमतरः साऽनचिमेतस्याः एवचन्द्रादियूरेपि । एवचन्द्रविमान नवस्यायोजने रित्येव रूपया अवाधया चारचरति । सप्तयोजनगतात्त्राकप
 दश्याधिकेयान्नयतेन्यातिथिः कवाइत्येव मतेइत्येवः चारचरति । अथगतायनविशिष्यव्युपपादनाय सूर्यादीनां परस्परमतरंमूत्ररुदाह । सूर्यविमाणाठेइ-
 त्यादि । सूर्यविमानात् चन्द्रविमान अशीत्यायोजनेवार चरति । सूर्यविमानात् योजनगतेऽतिरिक्ते उपरितन तारापटलंचारचरति चन्द्रविमानात्

जाडसंरुण नते । हेठिलोत्तलठ केवइथाए थ्याहाए सूर्यविमाणे चारचरइ गो० । दसहिजोअपेहिं
 व्युथाहाए चारचरइ । एवं चंद्रविमाणे जडएजोथ्यणेहिं चारचरइ । उपरिसेताराकत्रे दमूतरे जोथ्यणसए

नंदत्या योजनयतेरपलात् ज्योतिषं चारचरति । एव सूर्यविमान अष्टमिः ग्रहेः चन्द्रविमान अष्टभिर्यीत्या योजनगते रूपरिताराकप, नवमि
 योजनगते उपरिचारं चरति । ज्योतिषस्य जगवन् अपस्तनगतान् स्थित्या अवाधया सूर्यविमान चारचरति । गौ० । दशमियोजनगतेरवाधया
 तासै पाचनानां नुत्रललात् । नवतिथि स्थिता साराः सर्वापस्तान्नप्रसृते । १ । ताराणां पटशास्त्रात्वा योजनानि दशोपरि सूर्यां पटलं तस्माद्
 शीति शीतरीचियां । २ चत्वारिनुततो गत्वा नवत्रपटल स्थित । गदतापिच चत्वारि बुधानां पटलं भवेत् । ३ । बुद्ध्यां च नुदकां च भीमानां न
 स्रष्टश्चिनां ४ शीचि श्रीचिच नत्तोऽष्टै कनेच पटल स्थित ॥ ज्योतिषकणा से दशग्रहे । हेठिलोत्तलठ केवइथाए थ्याहाए चारचरइ गो० । दसहिजोअपेहिं

विद्यन्त्या याजनेरूपरितनतारापटल चारवरति । अथसूत्राभावात्वात् सूत्रेऽनुक्तानि ग्रहाणां नक्षत्राणां चोत्रविभागव्यवस्थासताताराधिता सप्तषण्णिरया
 दौ दशितासिष्यते यतानि सप्तयत्योश्चै योजमाना भुवस्तलात् सप्ततिचस्थितास्ताराः सर्वापस्तान्नसप्तलमारकापटशास्त्रव्यः योजमानि दशोपरि सूर्याणा
 पटल तस्मादधीति शीतराविषा जावारितु सतो गत्वानद्यपटल स्थित गत्वा ततोपिगत्वारियुधामा पटलमयेत् शुक्राकाश गुरुकाश प्रीतामागन्त-
 सप्तिमा शोचित्रीविष गत्वादेकमेव पटलस्थितमिति । अथपट द्वारं पृथुयकाश्च ज्युद्धीवेकवत्यादि । ज्युद्धीवे मरुतः । द्वीपे अष्टाविंशतेमक्षत्राणां

चारचरइ सूरविमाणानु चद्विमाण एसीठए जोअणेहि चारचरइ । सूरविमाणानु जोअणसए उयरिस्ते
 ताराकये चारचरइं चद्विमाणानु बीसाए जोअणेहि उयरिस्ते ताराकये चारचरइं ५ जयूद्धीवेण मते ! दीवे
 अष्टाधीसाए णस्कत्तुण कयेरेणस्कत्ते सप्तमर चारचरइ कयेरेमक्षत्रिठि

न रपरति एव चन्द्रविमान भवत्यायोजने चारवरति । उपरितनतारा रूप उद्यासरेवैजगतेः चारवरति सूर्य विमानावन्त्र विमान अशीत्या
 याजनैः चारवरति सूर्यविमानात् यौजनगते उपरितनतारा रूप चार परति । चन्द्रविमानात् विगत्यायाजने रूपरितन तारा रूप चारवरति ग्रन्थ
 द्वावे जगदन् । द्वीपे अष्टाविंशतेमक्षत्राणां कतरकत्तत्र सर्वस्य तरे चारवरति । कतरकत्तत्र मयश्चाप्य चारवरति । कतरकत्तत्र मयश्चाप्य

च र कर ख ॥ हे गीतम । हेठला तारा रूप ज्योतदक यकी दृश जोअमनी शशापाठ सूर्य चार करे ठइ । इम चन्द्र विमान हेठला तारा रूप उद्या-
 सिउकयकी नेक ८० योजन चार करे खे । उपरिना धवतारा रूप हेठलाताग रूप ज्योतिषकयकी एकसौ दश १२० योजन चार करे कर । सूर्य वि
 गानयकी चन्द्रमान विमान असी ८० योजन चार करे खे । सूर्य विमानयकी एकसौ १०० योजने उपरिना तारा रूप मक्षत्र ग्रह चार करे खे । प
 न्द्रविमानयकी सोच २० योजने उपरत्या अष्टातारा रूप चार करे खे ॥ ५ सूर्ये शस्यन्तर यास्यादिमक्षत्र द्वार करे खे । ज्युद्धीपतामा हे भगवन् ! द्वी

सुप्तमद्वारयच्छति । अमुं विभाषेव नित्यादि । अन्तर्विभाग प्रवृत्तः । किं स स्थितं विषयस्यास्य प्रवृत्तः । गीतम् । उक्तानीकृतः दुष्कपित्यफलसंस्थानसंस्थित्यतः
सर्वस्वद्विषयः समुद्रतोच्छिन्नमप्राप्तसिद्धमित्यनेन विषयद्वारपुरस्य प्रकट्यगतः प्रासादवत्कः सर्वोपि विभासकरणात् स्त्रीवैक्यजनपूर्वकीवाच्यः । एतच्चन्द्र
विभासमन्यायेन सुधाखिपूयोदिस्यात्किं विभावानि भेतव्यानि । सस्यामनैवैत्यपुद्गिप्रायकीयानि । ननु यद्विषयार्थयपि ज्योतिष्कविभासान्यर्थादीकृतकपि-
त्याकारादि तदवच्छिन्नमयविभासाम्पतित्पूलाख्यादुदयकासेऽस्तमयकासेषां च विषया तिर्यकपरिच्छिन्नानि कस्मात्तथाविधानि नोपलभ्यन्ते यस्तु शिरसः उप
रिक्तजनानां नेयामपत्त्यापि ज्ञानपुष्पभूततया प्रतिभासः अद्वैतकपित्यस्य शिरसः उपरिदूरसर्वस्यापितस्य परिभासः अस्मत्सर्वो वस्तुनसया द्रव्यमागत्याद
सोपि न सस्यम् भायनवति पूकुसुमस्यापि तथावद्यत्तात्तु सृज्यते इहादुष्कपित्याकारादि नभसः स्येन विमानानि प्रतियोगसंख्यानि किन्तु विमानानां योऽनि
तेषां योऽनितामनुपरि चन्द्रादीनां प्रासादाः स्तेषां प्रासादास्तथाकथयन्नापि व्ययस्थिता यथापीठे मन्दप्राप्त्यनुसंध्याकारो भवति उपपूरज्जावदकाततः स
मवृत्ततया जनाभाप्रतिभासत ततो न कश्चिदुपायः । अथाप्यनुसंधारं पश्यति । अथावभाषेव नित्यादि । अन्तर्विभासवर्णितप्रवृत्तः । प्रवृत्तः ? किं प्रवृत्तः
विषयनेन विषयद्वारस्य नोद्वेस्त्वेन प्रवृत्तः ? उपलब्धकान्तुयुगेदिविभासमपि प्रपन्नत इत्यर्थः । अथप्येतेषां तद्वृत्तमाह । गीतम् । मन्विधितिपद निश्चयेऽल
यारेऽन पदपञ्चाशदैकपटिभागान् योजनस्य बिसिरीषं चन्द्रमण्डल भवति । अयमर्थः । एकस्याप्रसादागुलैर्वो भगस्यैकपटिजानीकृतस्य पदपञ्चाशता भागैः

संछिणं सत्त्वकालिङ्गमण्डपं चक्षुःश्रुत्यायमं चिच्छिणं पृथक् पृथक् ।
यामधिरक्तनेत्रं केवलं चक्षुःश्रुत्यायमं चिच्छिणं पृथक् पृथक् ।

पन्नविनाभ जगज्जम् । क्षिपद्यापद्रिकमाभ्यां क्षिपत् न इत्येव प्रसृतं गौतम । यदुपवाशमादत्सभागीविस्तीर्णे यन्मरणकाल प्रावति । अष्टावश

६ ॥ इवै सस्यान द्वार कर्हं के । चन्द्रमार्गो विमाने जे प्रगवन् । स्यै सस्यार्ने धस्थित छै । जे गीतम् । अद्भुत्य अद्भुयोकोठने फलने संस्थाने सुस्थित
छै, मय स्फुटिकरत्रमय आस्पृक्षत उदित प्रज्ञायें हम सबे अग्रज जाणवी, हम सबे व्यातिप्रियमाण जाणवा ३ (एइ तारामा विमानम् प्रसाध उड्डौ-

समुद्दिती योवत्प्रभाब भवति तावत्प्रभाबो ऽस्य विस्तार इत्यर्थः । यत्तदर्थं नः । मनुजायामपि भवत्यन् दृष्टनेयाभरमुग्र तेनायामाविगायानेव परि
 चयसु स्वयमस्युद्यः यत्तस्य सयियेषस्त्रिगुणः परेष्विति प्रतिनिधेः । वादस्यै चासुविगतिभागात् पावनस्य याव्य यदप्युग्रागानामर्दुतावनप्य ना-
 भात् सर्वेषामपि व्यापित्वयिनानाभा स्वस्वव्यापप्रभावात् यदप्रभापयादनागानि यवगात् । अथाप्यदृष्ट्या रित्जनभागात् विभीरे मृगभरत्वं नव
 ति तत्वारिजङ्गाम् यावद्भूयादव्य तस्य आदव्य तयद्यौष्कागीच यद्वागोनवयादपात्रगानित्यर्थः । तथानव्य पात्र भवति तस्यारे यद्वागमित्यर्थः
 तस्याः क्रोधादित्यर्थः ताराकायिनामिद्विस्तीक्ष्णोनि यद्वागानां विषयानां नखे यव्यपोष्यान् नम्य तद्देवावश्य तत्रभि यवाक्रोशो यद्वागानां क्रो
 शो यद्वागानावस्य क्रोशतुयो यस्ताराविमानावस्य इत्येवमिति । एतद्यौत्स्नयिनिजानारात्रेव निमाना यस्यानः । त्वात्तदप्येत्पति कतारात्रेव क्रियान् त

१. यादस्य तस्स योधसु १ अट्ठयालीसभाए यिच्छिण सुग्गमडलहेइ अउगीसखलुभाए यादस्य तस्स योधसु २
 दाकासस्य गट्ठाण जस्सन्नाअनु हयठ्तस्सहु । तम्महुंनाराण तस्सपुंयेय यादस ॥ ३ ॥ च्चदम्मिमाणेण भन !

[illegible]

स्थापानविक्रमपरिमाणं पञ्चचतुश्रानि सप्तस्वपरिमाणं तृतीयानि धनुःशतानीति तत्पार्थिव्यै । अथनयनद्वार प्रक्षविपयोक्त्यन्नाथ । चन्द्रवि-
 माखेचमित्यादि । चन्द्रविमानं भवति ? इतिदेवसहस्राणि परियहसि । गीतन । मोहशदेवसहस्राणि परियहति एतेकस्यादिशि यतुःयतु सप्तस्राया
 पद्मनाम् । इयमन्नप्राप्तता । इहचन्द्रदीनां विमानानि तयाजगत्स्थभाभ्यात्निरालयमानि ध्वजानामभ्यवतिष्ठ ते केयल येष्वाभियागिकादेवा स्नेतयाऽपि-
 नानकनोदपयञ्चान् नमामन्वातीयाना हीनजातीयाना वा देवानां निजगङ्गिर्मातिशयदशुमार्यमास्मान् बहुगन्धमानाः प्रमावभृतः सतसयभृन्ग्रीलेषु
 विमानेषुचः कृत्वा २ कचित् सिद्धयानि कोविद्वज्रकृपाणि कोचिद्वज्रमकृपाणि कोचिद्वज्रमकृपाणि कृत्वा तानि विमानानि यदृशि । नवेतदनुपपन्न त-
 दाहि ययालोकेपि तथा विमानियोग्यमानवर्मापयोगभागी इमान् अन्येवां समानजालीयाना या पूर्वपरिचितानामेव नङ्गनायकस्यास्य सुप्रनिद्वस्यसमस्त-
 इति निजमाहाराभ्याविशयदशोनाथै सुवन्निष्कोचित कर्मे प्रमुदितः करोति तथा अाभियोगिकाश्चपि देवा स्वयाविषानियाग्यनानकर्मपभागजानः
 समानजालीयानाहीनजातीयानां वा इयानां अन्यपामेव वयः समृद्धा यत् सकल लोकप्रसिद्धाना चन्द्रादीनां विमानानि यद्वाच इत्येवनिशमाहस्यातिग
 यद्वाचानां नास्मान् बहुगन्धमाना सप्तप्रकारेण चन्द्रादिविमानानि यदृतीति । अथैवानेव मोहशदेवसहस्राणा व्यक्तिलाह । चन्द्र-
 विमानस्य पूर्वस्यां यद्यपि जगत्स्थभायेन ज्वालिफाका सूर्योदयाकितीव पूर्वोत्तमसयति चारानुसारं 'परापरदिक्परावत्तसमवाय् । तथापि जिग

ऋहृदेवसाहस्सीत् परिवहति गे० । अलसदेयसाहस्सीत् परिवहति । चन्द्रविमाणस्सृण पुरेत्यिमेण संस्थाण
 सुभगाण सुप्यन्तीण सस्वतलविमलनिम्नलद्विधगगे।स्त्रीरफेणरयणिगरप्यगासाण त्थिरलठपठवहृवी

साहस्यः उपरिवहन्ति ॥ चन्द्रविमाणस्य पूर्वस्यां ह्येताना सुभगाणा सुप्रभाता शस्वतलविमलनिम्नलद्विधगगे गोप्तीर फल रक्तनिर्कर प्रकाशाना
 ननु मोहसपञ्चायी ऋहृ ज्ञापयौ हू ॥ १ ॥ ८ इवे विमानयाहक देवचय्या द्वार केहंटे । यस्त्रमागु विमाण हे प्रगयन् । केतला देयता यदे ठे त
 पाळें ठेइ चन्द्र विमाणनें पूर्वदिशि द्यौतवर्चं घोला सुभग सात्राग्ययस्त धनी प्रभा फाति सयना तलानीपरि ऊजयल निमल दधिगा घन समूह तथा

नचिवाब्धियन्तुतो उपरमवादिक् पूर्वति व्यवस्थिते यथा दानदिक् सिद्धरूपधारिकां देवानां पत्यारि भद्रादि पौरत्या याद्वा पूजयायेवइतीति म
 न्वायः तेचामेव विस्तेषायाद् । सेष्वावनित्यादि । येतानां द्योतयन्तीना तथाभुगगागां गीभाग्यवतां अगधियापामित्यर्थः तथाभुगगाया मुमुगोन्नगप्रभा
 दोस्तिर्यथा ते तथा तथा तथायत्ततस्तु द्युज्ज्वल्यमानो विगलनिर्गमो उत्पन्ननिर्गमो द्योत्पन्नमस्यानोक्त इति गाधोरक्षेयः प्रमिदुः रमतनिकर प्रप्य
 रात्रिलेबासेष प्रकाशदोषःप्रसारो येषां तथा येषां तथायमाः वर्तुलाः पीवरः पुष्टाः नुमिष्टा अविवराविमिष्टा स्तीरवा प्रदिक्वाया दष्टा स्ताभि
 बिदनिदिक् विवृत्त मुक्त येषां तथा प्रायादि विद्वान्तोपा द्वाकाविख्यातपुत्राएव भवतीति । यजपवा विद्वितपानुमानेकापन्नान्तेनिते मुन ये
 यते तथा दत्त कनधारयस्तेयां तथा रक्षोत्पन्नपञ्चत् मुदुसुखासे अतिकोचने तानुजिरये येषां तथा येषां तथाभुगुटिकायनोमतपीद्विप्लव सद्
 त्रिपयस्तेष्वादिबी येषां तथा तथा प्रायोहि द्विस्त्रयोवानो चक्षुवि पीतयस्त्रोतीति । तथापीदरे उपचिन्तेवरेप्रपाने छद्म अये येषां तथापरिचूयः अग
 एव विपुलोबिस्त्रीचः स्त्रियो येषाव तथा दत्त पदद्वयकनप रयस्तेयां तथाभूदयो विजडाः क्कुटः मृत्वाः प्रतलाः मन्वेः प्रयस्ताः बरवर्काः प्रपा

वरसुचिछिचिचिठितेस्कदातीत्रिदंविषयमुद्गाग रतुप्यलपत्तमउच्चसुकुमाउतालुजोद्गाग मज्जगुलिछापगठ
 स्काय पीधरवरोरूपं पढिपुसुचिठलस्रधाण मिउत्रिसयसुज्जमउत्तगपसत्यवरयथाकेसरादोयसेहिआण

विरसदपुष्टयत्तपीवरसस्त्रिद विमिदनाचरवर्गां अ व्रतमन्नानां रक्षापन्नपन्नगुदृक्कुम्भारतानुचितानां मपुनटिकाविमुखायाका पोवरवरोर-
 पायना दूषणो जेव तथा रूपानो लताव ते करोवा याता यथाग तत्र प्रमरव अद्वा एद्वा स्थिर पुष्ट मस पुष्ट मन्नादना पुष्ट मस्त्रिह विरानो
 मरी लवकायेव क्षीएव तीयी एद्वाती राडाएकरी विठवीत नाभायमान के मुव लहणो रत्नोपन्न रामा कनकना पत्रनो परि मुदृ बृहन्ना पत्य
 म्म कोनल तासुं अं नीप क जेइती एद्वाती नन्नी गुटिकानो परि पीनो के आदि जेइती एद्वाती पुष्ट के मर उक्त यथा जेइती प्रतिपूरी विस्ती
 र्त्त के पांयो जेइनु एद्वा मधु'विबर नून लवककरो प्रपन्न भक्तां प्रयाज वर्कोपिन जेवरादोयइकरी नाभायमान उक्त वडिग जइलत पन्नोपरि

[illegible]

कविअसुनामअसुत्रायस्य।फा।तिअलगूलाण बद्धरामयणस्काण बद्धरामयदाढाण बद्धरामयदताण तत्र
णिज्जमीहाण तत्रणिज्जतलुब्धाण तवणिज्जओत्तगसुजोईध्राण कामगमाण पीडगमाण मणोगमाण
माणोरमाण सुभिमयगमाणं आभियगहूण सुभिययलाण सुमिश्यलत्रीरिअपुरिसक्कारपरक्कामाण महया

नां प्रतिपूर्णाविपुलस्तथा ना नृदुविशदसूक्ष्मसज्जप्रशस्तय (वककेसरटापश) भिताना तच्छित्तमृनिर्मितसुखातप्रास्त्रादित्वाद्गुलाना यज्जमयम-
 धानां धम्ममपदद्वयाका वल्लभपदस्ताना तपनीयस्मिद्धाना तपनीयतानुक्तानां तपनीययोगशब्दसुयोजिताना कामगन्धाना प्रतिगन्धाना मनोगन्धाना

नमोऽहं ज्ञातिवत्त आस्फटित भूम्ह अस्मादपु का लङ्गल पुछ जेवइ एवइ। बज्जमय खे मय जेइना एइना। बज्जमय छे वावाछ जेइनी एइया
बज्जमय छे इति जेइना। एइवा तपनीय रत्नसूक्तमय छे जोग जेइनी तपनीय रत्नसूक्तमय जोगप्रहारी
आप्तादे वांसहदाइगति छे जेइनी प्रीति चित्तज्ज्ञासह करी गत छे जेइनी मननीपरि योगवत्त छे गति जेइनी मनोरमगति छे जेइनी अभिमत
गति छे जेइनी अभीस अरमवी गत छ जेइनी अभीस अरगध्यां वसवीर्यं पुरुषाकार पराक्रमयन्त महा आस्फटित श्रीइगाद योल एयेना फ

निविताम्विभक्तौ उपरमवादिषू पूर्वति व्यवधिषते यथा दानदिषू विश्वरूपचारिका देवाना पत्यारि मरुत्वादि पीरत्या मावां पूवपाद्येवदतोति म
 म्बन्धः तेवापेव विद्येवायाह । सेवाकनित्यादि । द्योतनां योतयस्यां तयानुभवाणां वीभायवतां अमप्रियाणामित्ययः तयामुप्रभायां सुमुयोजनगामभा
 रीसिर्मेवा ते तथा तेषां तवायलतलं द्युक्तमप्यमो विमलनिर्गो अत्यन्तनिर्गो योदधिपभरत्यामोक्तं दधि गाघीरकेनः प्रमिदुः रभतगिक्तारूप्य-
 रात्रिस्त्रेवालेन प्रकाशस्त्रेवाप्रसारी येपाते तथा तेषां सवायुसाः गर्भसाः पीवराः पुष्टाः मुद्रिष्टा अविबराविग्रिष्टा स्त्रीवरा जेदिकाया दष्टा स्त्रीभि
 विबनिबिं विवत मुक्त चेकते तथा मायादि निदकातीया द्वादिनि द्योतमुद्राएय भयतोति । अथवा विद्वितपानुमानेकापत्यान्गोनिनें मुरत ये
 बांते तथा वतः कनचारयस्त्रेवां तथा रक्तोत्पलपत्रवत् पुदुसुक्तमासे अतिकोमले ठानुजिगवे येपाते तथा तेषां तयामपुगुटिकापनीभूतचीद्विपिठ सगु
 त्वियसेवादिबी देवां तथा तेन मायोदि दिकाबीवाणां चर्चुवि पीतवर्धोनीति । तयापीयरे उपचितवरेप्रपाने ऊरु जये येपाते तयापरिपूयोः वत
 एव विपुलीबिलीकः । स्कन्वी येपाते तथा वतः पत्रद्वयकषेय रयस्त्रेवां तयान्दवो विग्रहाः स्फुटाः मूलाः प्रतलाः लक्ष्मिः प्रयस्ताः वरवर्काः प्रपा

वरसुसिष्ठत्रिविधतिस्त्रेवातीविदधियमुहाण रतप्यलपत्तमउच्चसुकुमावताहुजीहाणं मज्जगुलिच्छापगल
 रक्ताण पीवरवरोरुणं पट्टिपुच्छापिठलखधाण मित्रिसयसुज्जमलक्षणपसत्यधरथणकेसराहेवसेहिष्माण

त्विरलसदुदयतपीवरसृग्नि विमिश्रनाक्षरसुर्गि म यतमुखाणां रक्तापलपत्रमुदुकमुक्तवारतानुजिरहामो मपुगुटिकापिकासाकां पीवरवरोरु
 मायना रूपलो जेद तथा कपानो वनाइ ते करीया धाला प्रकाश तत्र प्रसरइ जेइवा एइवा त्विर दूढ तद पुष्ट पुष्ट वृत्तवाटया पुष्ट मुमिद बिहारी
 मरी लवचापेत धीएव तीवी एइबी दाडाएवरी निकवीत जामायमाण जे मुन जहेनो रक्तोगपन राता कनकना पत्रमो परि मद्र मूहाका छत्य-
 न्न कानल तासठं अं नीम च जेइनी एइबी नपूनी मुटिकानी परि पीनी जे आनि जेइनी एइबी पुष्ट जे वर उक्त जया जेइनी प्रतिपूरी बिस्ती
 लं जे पांघो जेइनु एइवा नदु बिबर मूल लवचवरी प्रजप्त भला प्रयाग वकोपेत जेसराहोपइकरी जामायमाण ऊरु वज्जिन जइरत प्रतीपरि

नवर्णः पादोत्तरसटाः स्वल्पकोसरमुष्टास्तामिकपञ्चोभितामा तथासञ्चिन्तम् । इतस्तुममित सुदुष्प्रयोमखीकृत मज्जात ग्राममत्तया खातमास्मोदित च मना
यास्त्रालित तांगूल येस्ते तथा तथा तथावप्समय मन्त्रामा तेतादित्वादिस्व वज्रमयदग्नाकां वज्रमयदन्ताां त्रयाणामप्यययामा मन्मगुरत्यापदशुभाये
यज्योपमायो तथातपनीयमयकिङ्कानां तथा सपनीयमयताशुक्लाना तथातपनीय पाकक प्रतीत सुयोजित येपु ते तथा तथा कामेनस्त्रेष्टुया ममा
ममन येपांने तथा तथा पञ्चचिगमिपति तथमस्तुतोत्पथः । अत्रयवर्णयुक्त्वग्रस्यगम्पद्भृत्यदेनात्प्रत्ययः । तथा प्रीतिदितास्त्रामस्तेममोगमन
पदाते तथातेयो तथा मनावद्वुनोगमन वेगवर्धेन येपांते तथातेया तथातपनाहमाकां मनोधराका तथाप्यमितगतीनां मनुवरगभीमामित्यथः तथा अ-

कविश्वसुनामअसुत्रायश्रुफातिअलगूलाण
 णिज्जात्रीढाण तयणिज्जातालुआण तवणिज्जाजोसगसुजोईआण
 माणेरमाण सुभिमयगमाण आभिमयगईण सुभिमयलणं सुभिमयलयीरिअपुरिसक्कारपरक्कामाण महया
 कविश्वसुनामअसुत्रायश्रुफातिअलगूलाण यइरामयदाढाण यइरामयदताण तत्र

नां प्रतिपूष्विपुसस्त्वन्ना मृदुविशद्वृत्तसखप्रशुषावखजेनराटापगाभितानां तच्छ्रुतमृनिर्जितमुभातआरकाटितलाङ्गुलाना यज्जमयम
खानां वल्लमपहृष्टां वल्लमपदन्नाना तपनीपल्लिङ्गाना तपनीयतानुकारां तपनीयोपक्रकमुपोक्षिताना कामगमाना प्रतिगताना मनीगमाना

[illegible]

तिता पतापदव्यत्ययः प्राकृतान् तन्वादीनां सुरक्षानि यानि पञ्चानि विदुःशालकपाणि तेषां प्रकाशं व्यक्तभाषी येनोपाते तथागसकाव्ययाक वित्त।
 लस्येदितिदेसापमानारक्तबिद्वः पट्टाभीति व्यपयितेदिति तत् पदद्वयकर्मधारयः एतेषा तथागस्युक्तमुख्या तस्योक्ततत्वात् तथापनीयमया
 दत्तारक्तत्वेन विद्य सत्यतरवात्रक्यांपेयविस्तीर्णोपपन्नो चक्षुष्यापत्तयुभी व्यपयितेदिति तत् पदद्वयकर्मधारयः एतेषा तथागस्युक्तमुख्या तस्योक्ततत्वात् तथापनीयमया
 रुचवत्ती तद्वा रतीपदव्यत्ययत्वेन चक्षुष्योत्पन्नो कर्णो येषांते तथागतेषा । व्यपयितेदिति तत् पदद्वयकर्मधारयः एतेषा तथागस्युक्तमुख्या तस्योक्ततत्वात् तथापनीयमया
 स्त्रिंशो पक्षे पक्षवती तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि तिस्रोऽंशानि

कुञ्जुश्चलसुष्ठुपीवरयद्वरसा द्वाहाहस्यदत्तसुरसपउमप्यगासाण व्यप्ययायमुहाण तत्रणिज्जायिसालकया
 चचलचलतविमलञ्जलाण मञ्जवर्णानिसती गदुपत्तलतित्रसुमणिरयणलाञ्छणाण अञ्जगयमउलमसिञ्चा
 धवलसरिससठिमि सुगददकसिमुफालिञ्चामयसुत्रायदंनमसलोवसेभिञ्चाण कचणकोभीपविठदतगगि

आदीप्तुमुक्तपदप्रकाशानां व्यप्ययमञ्जलाण तपनीयविद्यासकचक्षुष्यलक्षणादिमसावृणानां मधुवर्कमिमलसिञ्चपत्रलत्रिषण्मणिरयलोभ-
 नानां अल्पदुल्लसदुल्लसि तपनीयविद्यासकचक्षुष्यलक्षणादिमसावृणानां मधुवर्कमिमलसिञ्चपत्रलत्रिषण्मणिरयलोभ-

के लाहक वपमन रूप कतवःइह अमुमरुदे यद्वन तद् चन्द्रादिकां विमान यद्वद यद्व इति जायः) चन्द्र विमानमद् दयिच'द्विज्ञां द्योतपी वा सभ
 सोमाप्ययत्त मसी प्रभाकृतियत्त क्षपणातलानीपरि विमल अ-यत्त विमल ध्वनिना मयूह गायगा दूषणां फीच तथा रूपाना समुद्र लेदनी परि ऊ
 नवा प्रकाशत यन्मय ठे कुमस्पल जङ्गनो सूस्थित पूट यन्मय यर वृत्त यादृशी सूक्ति के मेदनी वेदीप्यमान राता कणशनी परे प्रगाज छे की
 इनो एववा व्यप्ययन उपलवो ठे मू चरन् तपनीय राता सुयक्ष्मय विस्तीर्ण कृत्वा एत्यव यपक्ष चालता विमल निर्मल ऊजलकाम य जेद

तेषां तया तपनीयमयो मुयद्वा कथा इदमरम्भु येपाते तयाद्विंताः सत्रावर्ष्यां स्ते तथा मलोदुहुरा यशोरक्तदा स्ते तयो तलावद्वयस्य पदद्वयनी
सने कमपारव स्तया तथाविमल तथा यममफल यस्या तत् तयावलयलाकाञ्चि श्रवित युतिमुच साकन यस्य सत् तयानामामबिरत्नमय्यः पाये
गाः पायेवितिन्या घटा अयाद्वपुषटाः यस्य तत् तथा एवविष रक्तमयी तिर्यग्यद्वा यारब्धु सस्या समित यदुपटावगत सस्य योमयुरस्वर स्तेग
ननाहाराणां तथा आलीन सुसिद्धं निर्जेरमरकेगत्वात् मयाज्जपुल वरबाविलयमानत्वात् यन्निन वन्तल सुजातोखद्वमग्राहता रमणीया भगोद्वरा या
स्वा यस्य तत् एवविष गात्रवरिपुष्टन पुष्ट येपाते तथा तेषां तिर्येवोदि पुष्टनैव गात्र प्रमाज्ज्यतीति । तथा उपविभा नामलाः परिपूर्णः पूषायय
या स्तया कूर्मवदुक्ता वरयाः सैवंपुलपवोपतायीपुनर इत्यर्थः विरक्तः पादविर्षेण येपाते तथा तथा अङ्कुरमयगण्डानां । तवयिज्जमी-

पांसगरययामयवद्वरज्जुलब्धिअघटाः जुष्टुलमज्जरसरमणहराण अर्षीणपमाणजुप्तयद्विष्टुसुजायलरकगपसत्पर
मणिज्जवालग्नपरिपुष्टगाणा उवचिअपदिपुगाकुमववणलज्जविक्रमाणा अकमयणरकाणा तयणिज्जजीहाणा

विरवपवटावापुकरकतमयमद्वरज्जुलम्बितपवटायुगलमपुस्तरमनाहाराणां आलीनप्रमोखपुस्तवतिसुजातलक्षमशस्तरमखीययालगात्रपरिपुष्टना
कारी रूप करी विराजमान छे तपनीय राता सुयखं विगाल विसीख तिलक प्रमुग मूया भरव करो प्रति मयितटे अनेक प्रकाराः मणिरवमय
मुहो मल्लभनां आनन वैवेयनाळाभरण मयान याच्या छे जेहने वैमुयं रत्नमय विचित्र प्रकारभा दह मितल मज्जमय तोयस्वतीवो लह एहयो
मकुम कुंभस्थकने मिय याच्या छे जेहने एहवा तपनीय राता सुयणमय भली परि पायो कुण प्रदपनी दोरवो तेवेकरी दप्यंयत घलाद्वर
यस्यवन्त टाह मिनल यममज्जल अय्यमय झाला मज्जाहयानी तेवेकरी ललित ममोद्वर छे सादण यथाश्रयो जेहनी एहया उनेक मकारमो मणि
रत्नमय घटा उने तेहने पसह रक्त रूपामय घांभी रज्जु दोरवो तेवे क्षम्यायमाण यक्षणा माहनी घटाना युगल जोदशा तेदयो मयूर स्वर गद-
तेवेकरी मगोद्वर छे अलीन प्रमाखोपत मृत्तित बाटनी मूजात जातियस्त लक्षणइकरी मसस्त रमणीक याक्ष छे जेहणा एहयो गात्र परिपुष्ट

[illegible]

तवणिज्जतालुस्य। तवणिज्जजोसुगसुजोईआण कामगमाण पीईगमाण मणोरमाण मणोह
राण अनिस्यगईण स्यमिअयलथोरैस्यपुरिसक्कारपरक्कमाण महयागजिरगुलुगुलुईस्यरयेण मज्जारेण मज्जारेण
पुरतो अंधरं दिसातस्य ओजयंता वप्तारि देवसाहस्सीनुं गयक्कवधारीण देशाण दक्षिणिअ माहुं परिवहंत

नां उपचितप्रतिपूर्वकमवलम्वतुचिक्रमाद्योऽङ्कनमनकानां तपनीयश्रियाणां तपनीयतालुकाणां तपनीयोऽङ्कनमुपाश्रिताणां कामनानां प्रो-
तिनमनां मनोनानां मनोरमाणां मनोहराणां अनितगतोनां अनितवसवीर्यपुरुषधारपरारूपाणां महानागम्भीरगुणगुणावितरयंतु मयूरैव
इ पुच्छो बहनु एववा उपचित पुष्ट मतिपूर्व कुमकावधानो परे उन्नत चरय तेष्वेकरो नयू जताबली छे गति ब्रह्मो यद्वा एद्वरजनय वे
नव वेषना एववा तपनीय राता सुबक मय तातू छे जेषू तपनीय राता सुबक मय भोजनइकरी जातया एववा छे कांन वांछितगमिना कर-
वहार प्रीति इवैकरी यतना करवहार मणषिंचित नतिना करवहार मनोरम जनाइर अजमनि गतिमा करवहार जलमया जलवीर्य पुनवहार
पररूजनवत माठे गम्भीर मूलगुणाट मयैकरी मयूरं ननाइर अयैकरी आकांगतन प्रति पुरता नका दिदंमतिं जालाचवा मको ४ चभार देवता

श्रेय लभ्यते इति नुसं येयति तथा तत् पूर्ववत् पञ्चतुष्टयकर्मधारय कोर्पो तथाच क्रमितं कुटिलगगन क्षात्रि विज्ञासुददुग्धम पुलित गतिनिर्धोपः स
 बाकाशः कर्मवद्वप एवकपा चलचपला उत्पलचपला गथिता गतिर्वेपाते तथा तथा चलतपाक्षोर्भां छायापाद्य यो रचनतस्यास् तथा संगतपाक्षोर्भा
 वद्वपयाबाधितपाक्षोर्भां तथा मुक्तापाक्षोर्भां मुनिप्यकपाक्षोर्भां तथा पीवरपुष्टा कतिता यृता सुवस्थिता सुसुस्थानाकाटि यपाति तथा तेना तथा
 आवलवान्यकलवमस्यानानि सेपुप्रसन्नानि लकायमाना न लचवैः प्रमावेनच यथाचितेन युक्तानि रमणीयानि वासगङ्गानि चामराखियपाते तथा

॥ २ ॥ चद्रधिमागस्सम पञ्चात्यमेण सस्येण सुजगाण सुप्पभाण खलचत्रलकुहसालीण घर्णणिचिच्छिसुसुद्ध
 लरकणुयथइसिध्याणयधससांठाण चकमिअलल्लिअपुलिच्छुचलचलगद्धिअगइण सयायपासाण सगयपा
 साण सुजायपासाण पीवरयहिअमसठिअकडोण तुलत्रपलत्रलरकणपमाणजुन्नरमणिअल्लालगङ्गाण समखुरवा

मनाहरच पूरपस्य अन्वरविश्वगोजयस्यवत्वारि देवसादृश्यः गजसपथारिवां देवानां इतिवा याहां परियवृत्तिः । चन्द्रयिमानस्य पठिभायां
 येतानां सुमनागा सुप्रभाकां चलचपलकुहसालीनां घननिचितनुबद्धलघोवेतद्वपगागतवृत्ताद्यानां चक्रुगितलमितल्लुतचलचपलगायत
 द्वाजानां कृपता परबहार वततः इतिवदिशिनो बाहः बहर्द्धे २ चन्द्र यिमानस्य पथिमदिक्षे शेत्तपोत्रा नीमाग्यनस्य भक्तो प्रभासहित । चल
 चलस चपल आगोपाकां डालनो कुम्भरुप तेष्वेकरी साभावस्य भिविह भित्तिपुष्ट सयद सन्नर्णे करी रुक्त इवनलगारेण जमात नम्या यूपजप्र-
 पाम श्रेष्ठ टीग ख अङ्गनां यद्ववाचकमित कटिलगति विज्ञासगनि पुलितमासागति चपल उत्पल गतुयस्य खे गति जेद्वरी यप्रया संगत
 जत्तोपरि नम्या खे पासा जेद्वनां यद्ववा समन एकठा मिलता खे पासां जेद्वनां यद्ववां मुगाय रुमन टी पासा जेद्ववा यद्ववा पुप्रुत्ते यताकारे
 सुसंस्थित भक्तो स कटि जेद्वनी यद्ववा आवलवम स्यामकइ प्रलम्यायमान ललवे करी प्रमावे करी युक्त रमणीक मनाहर खे यालगद्वचानर जेद्व-

[illegible]

लिघाणां समलिहिच्छसिगतिस्कगसगाण तणमुज्झमसुजायणिद्वलोमतयिघराण उव्विच्छिमसठयिसाल
पत्तिपुक्खयधपएससुदराण वेसुलिच्छमिसतकरुक्कसुनिरिक्कणाण जुमपमाणपहाणउरुगपसत्थरमणिद्वालव
जगगगचउथरगलसोत्तिच्छाण घरथरगसुमद्वयदुक्कठपरिमहिच्छाणं पाणामणिक्कगगरयणचहिच्छावेगति

यथानां सखनपाद्रीनां सङ्गवपाद्यानां सुकावपाद्यानां चोवरवागिनभुसुस्थितकटानां छायनम्यप्रलम्बलस्य सप्रसस्तनपायकायगसहागा सप्रसस्ताना-
 नाराका नमललिनस्येतीववायनकूठाभा तनुभूस्ममुत्रातल्लिगपरोमल्लविवरणा सप्रचितर्नामनविशालप्रतिपुखाकन्यप्ररे श्रमगुन्दरायां पेदुवागिमल

ने सरीबा प्र कुराडमें बालिबान पुढ जइना असा परपर साहामांदि मरीभा तीचवतोया हें छपनाग अथो अइना। यइबा गड्ड
 ठो अइना। यइबा मस्य अत्यंत सुख मंत्रात भला खिग्य यइबाजे रोम तेइनी कांतिना परलहार उपचित पुष्ट मोमल नार्मेकरी महित बिना-
 न बिलीय प्रतिपक्ष पूरो यइबाजे स्कयप्रदेश लब्धो तेविकरी मोभावना बिजुपरखणय दीपना कटाखवत मुमुक्षुनां भिरीकव व्यापन हें अइना।
 यइबा प्रमाओपेत प्रपान लखव सहित, अलो रमबोव यइवो वग रजनानें प्रपान अवन विवेकरी भावामना ह परपरजनानें कइना। आभरव

लाभप्रतिष्ठे सोम भोत्रितगणानां पदव्यत्यय प्राग्भर्त्तु तथाघचेरकाः कठामरचविशेषाः सुगन्धा यद्वा यत्र सप्तासी कठश्च तेन परितोदितानां तथा
 नः। गामकारमन्त्रिनकरचमाभ्यो यापयितुम्। सुवृषटाः। विभिक्षयेदत्यये स्नासीयैकविंशतिपरवचसिस्थापितत्वेन शुक्ला सुपुरविता मासिकाः भोग्यो
 यर्पते तथा तेषां तथावरपदाः वलघटिकातो विप्रियुतरेकेन प्रधानपटागल्लयपाते वरपटागल्लकास्ते तथा माशयासुवसास्ते तथा तत पदद्वयकर्णे-
 धारय सोपां तथा पुण्याक्षकारमेयविक्षेयेषाश्च पट्ताभि मयविकासीनि मक्षलः। मल्लविताभि सुरभीनि सेषा भाक्षासाभिर्विभूषितानां पदव्यत्ययः प्राग्भर्त्तु
 तथावञ्जरबन्धाः कुरा प्रसीता वेवाने तथा तेषोविकिचः। मन्त्रिधनकादिमण्येन नानाप्रकारा विदुरावस्तुरैर्मन्त्रवृत्तित्येन विलम्बाः तुरा येपाते

अमुकयमालिष्ठाण धरघटागल्लयमालुज्जलसिधिराण पउमप्यलसगलसुरद्विमालाधिमूसिष्ठाण यद्दंरखु
 राण विविहिविस्फुराण फालिष्ठागमयदताण तवणिज्जजीहाण तवणिज्जजातगसुजोड
 ज्ञाणं कामगमाण वीडगमाण मणोरमाण अमिश्चगह्वण शुभमशुभलखीरिअपुंरिसक्कारपरक्की

कटावसुभिरावधानां यत्तमसावभयान्तलसमजस्तमसा। पलम्बभक्तुगन्धोदुपरगल्लकाजितानां धरपरकसशब्दयदप्रउपरिसिद्धितानां सानामपि
 कनकरवपटिकावेगस्विन्नमुक्तनासिकाणां धरपटागल्लकमालावज्जलजिरोधराया पट्टोत्पन्नमकल सरजिभानाविज्जुपितानां वज्जसुराया विविधरा

जना गद्वयत तेह वाप्या क कठने विपे तर्हे करो सद्धित तव उमक प्रकारो मणि उने सुवण उमे रत्न ते मय गाक्षी पटिका श्रीश्री प्रभाने
 विरे चापह करीने जसी रचित हें मालिका भवि प्रधान पटा गलाने विपे हें जेहन तथा माकाकरी खजल सोभाना चरखदार पट्टमूर्धे यिका
 साय। नरपल्लवन्त्र विकार्वी कर्मल इत्यादि समस्त सुरभि सुगन्धनी गालाह करो यिज्जुपित एवम्। वज्जराजपट्टे हें खरो जेदनी एवम्। विविध उमे
 व प्रकारनी भाटी सुरा अवरि खुरो से जहने एहवा स्फुटिक रत्नमय दा। जेदना एवम्। तपनीय रात। मुयक मय हें जीम जेहना तपनीय

तथा तेषां तथास्त्रटिकमयद्वन्नामो तथातपमीयमयताशुक्लानां तथातपमीययोः प्रकृष्योऽजितामा तथाकाममाश्रितित्यादि नटपदानि प्राङ्गत महता गल्भीरेकनन्नितरवच्च ककारश्चदृक्पेक्षत्यादि प्राक्कदिति । अथचतुययाद्यावाहकानाह । चन्द्रविभाषरमणमित्यादि । चन्द्रविभाषस्यासुरस्या जिनमि विनदिशङ्कनरपायौ वाच्यौ इत्यर्थे एयकपचारिकां देवानां चत्वारि देवमहत्वाणि शनरां चार्हां परिवहन्तीति भव्यत्यः । एतेनागमित्यादि प्रागयत् । तथाहतायेना बलं वा तथा भविसङ्ग्रिपारवे ततश्च तरोपारकोयेगादिधारणा द्वायनः संवत्सरा येषां तारगमिष्टायणा योवमरुत इत्यर्थे अतस्तेषां चतुर्गुणमाश्रितित्यादि यावः तथाहरिनेषको चतुरपतिविद्योर्ध्वं सप्तमृजुलं कृद्वमल तथामद्विवाविश्विनल तद्वृत्तिनी येषांते तथा तेषां शुभा-
शुभा

मात्र महयागल्लिङ्गगभिरख्यत्र मङ्गरेण पूरताद्यथरदिसात्तेश्च संनयता। चत्तारिठयसामरसीत्ते
वसहकवधारीण देवाण पञ्चव्यिमिष्व बाहूपरित्रहति ॥ चतुर्विमाणस्सण उत्तरेण संमाण सुजाण सुभागाण
सुप्यजाण वरमहिषायाणा इरिमेषामउलमसिष्यताण चंचुसिञ्जल्लिङ्गपठपयलव्वल्लगईण लघण

राको स्पष्टिकनपद्वाना तपनीयविश्वानो तपनीयसामुक्तानो तपनीययाकसुयोजितानो कामगम मा प्रीतिगमानो ममानमानो मनोरमाद्यो ज
नितगतीना अनितवत्तवीर्यपुरुषकारपरकनाका जह्मामक्षितगतीरयेष नपुरेव मनोहरं पुरयःस्यो उवर्तलं दिगमप्रभीभयंत्य चलन्नादिनना
राता सुवस्य नय तानूयं जह्मं तपनाय राता सुवस्य नय कोर्त्रैकरी जाम्या एव्वा कामयोदित गतिना करकहार प्रीति इयइका गतिना करक
इदु मनकोठाइ नति करकहार मनोहर जह्म अकनवि गतिना करकहार अकनव्या अकनव्या पुंनपकार पर जह्मगः करकहार भोटा भक्ति त न
प्रीर नयकर जह्म करीने नपूर भीटो जनाहरइ करीने पूरता चका ज्ञाकायतनो प्रते ओ दिगदिना प्रते मोत्रावताः अका ज्यार इका र देवताः
वयवद्वपना करकहार देवताः पवित्र दिशीनो जाहा नई ई अ जन्त्र विमानने कतरदिशि चीनचाका मुभव भक्ता तरवेन जल लक्ष्मा करकहार इः

यः । अपचन्द्रवत्तस्य सूर्योदिवत्तस्यविषये ऽतिद्वेष्ट चन्द्रादीनां सिद्धादिसंख्यामपचन्द्रविभाषाभाह । गाढा । सोलमदेयसहस्राहत्यादि । अपचन्द्रगति-
 प्राधास्याद्व्याख्यास्य दृश्यमानप्रस्तुतसूत्रार्थेषु पुरस्तितापि प्रथम एव सूत्रसित्याद्यालापको व्याख्येयो यथा एवचन्द्रविमानयाश्चामसारेण मय
 विमानानामपि वाङ्मन्त्रावसु नीया यावत्ताराकृपाद्यामपि विमानवाङ्मन्त्रावसु नीया यावत्तपदात् ग्रहविमानानां मन्त्रविमानानां यिमानयाश्चामसारेण मय
 नीया नवर स्पष्टवसपातः ॥ अथर्वः ॥ सर्वेषां ज्योतिष्कानां विमानवाङ्मन्त्रावसु नीया यावत्तपदात् ग्रहविमानानां मन्त्रविमानानां यिमानयाश्चामसारेण मय
 तेषां यत्पञ्चाङ्गाहति गाढे सोलमेत्यादि । वाङ्मन्त्रदेवमन्त्रादि प्रवति चन्द्रचन्द्रविमानमेवति समधय तथा सूर्ययिमानेपि वाङ्मन्त्रदेवमन्त्रादि

तिचन्द्रसुचैत्रसूरेषु ॥ स्पष्टेयसहस्राह ऽक्किक्कीमीगहत्रिभाण १ चन्द्रारिसहस्राह णस्कप्तमि अ हवतिङ्किक्की
 दोचैत्रसहस्राह ताराकृतेक्ष्ममक्ष्मि २ एणविण मते ! चदिमसूरिच्यगहणणस्कत्तताराकृवाण । कयरेमसूरि
 ग्वगड कयरेसस्रसिग्घगईतग।ऐचेय कयरेमस्रप्यगई गो० ! चंदेहिते।सूरासिग्घगई सूरहिते।गडासिग्घगई

चतस्रा देवसहस्रस्य इयरूपधारिचदेवानां औत्तराद्या वाद्यापरिवर्तिता एव सूर्ययिमानानि यावत्ताराकृपविमानानि नयर स्पष्टवसपात इति ॥
 गाढा ॥ वाङ्मन्त्रदेवमन्त्रादि मवति चन्द्रपुसूर्येषु ॥ अष्टैवमन्त्रादि ऐकस्मिन् ग्रहविमाने ॥ १ ॥ चत्यादि स्रस्त्राणि मन्त्रत्रैवभयति ऐकैकस्मिन्

। तमसूर्यविमानमत्र पचि १६ इत्यार देवता इष्ट अष्टारदेवार देवता एकेव ग्रहविमानने विप विमानना १ यष्टदेवार धार इत्यार देवता एकेका नव
 चना विमाननइ विडे विमाननाइइ इष्ट ऐष्टार देवता एकेकाताराविमानने विपे विमानना यष्टदेवार इष्ट । एष्टे अष्टगति ग्रीपूगति अ दि
 द्वार कडक । एष्टेजगवन् । चन्द्रमा सूर्ये यष्ट मन्त्र ताराकृप ज्योतिषी पादि कुल मययकी ग्रीपू सतायली गति कुलसव यकी अष्टपयोनी इ
 लुह गतिवत देगीतम । चन्द्रमापको सूर्यविप सतायली गतिवत इष्ट सूर्य यकी यष्ट सतायली गतिवत खे यष्ट यकी मन्त्र अतायली गतिवत इष्ट

बहुवचनान् प्राकृतत्वात् तथा अहीदेवमइत्याख्येकस्मिन् ग्रहविमाने तथा चत्वारिणइत्यादि नवत्रये द्विकस्मिन् भवति तथा द्वेय मइत्येतारा-
 रुपविमानेय्वेकस्मिन्नि । अथग्रहपट्टापरमाह । एतेष्विदमित्यादि । एतेषां भवन्त । अत्रभूयपग्रहयनचतस्रताराठपाकां मध्ये कतरः नवगोग्र
 मतिः सर्वस्यचन्द्रादिव्यपारम्योतिष्ठभ्यः ग्रीष्मगतिः इत्यन्ध भवोप्यन्तरमरहसापेक्षया कतरपञ्चमग्रीष्मगतिस्तरः अत्रद्रयोः प्रकृष्टतरप् इत्यन्ध मयबाभ्य
 मरहसापेक्षया । अन्धनरमरहसापेक्षया खलबाभ्यनरहस्य नतिप्रकवस्य सप्रसिद्धत्वात् प्रकृष्टइतिगन्तव्य । भगवानाह ? गीतम् । अन्धभ्यः भूयाः
 मयग्रीष्मगतयः सूर्यस्य ग्रहाः ग्रीष्मगतयः प्रहस्यो नक्षत्रादि ग्रीष्मगतीनां नक्षत्रेभ्यस्ताराकृपादि ग्रीष्मगतीनि सुहृत्संगती दिवाचर्मामावां पर्यां पर्यां
 मतिप्रकवस्यागमसिद्धत्वात् अतएव सर्वस्योऽप्येवा मरुगतिर्येवात् नच मयविषादमन्त्रा सप्तमसर्वभ्यः ग्रीष्मगतीनि ताराकृपादीनि । अथैकादशगद्गार

गह्विद्विज्ञानस्कन्नासिग्वगइ अस्कत्तेहिता ताराकृपासिग्वगइ सख्यमिग्वगडताराकृपा एषसिण
 मते । अदिमसूरिग्वगइगणस्कन्नासाराकृपाणं कयैर्मन्त्रमहि हेआ, कयैरसख्यप्यि हेआ, ताराकृप्येहिता

न । इ देव इत्येताराकृप द्विकस्मिन् ३२ । एतेषां भगवन् । अत्रभूयपग्रहयनचतस्रताराकृपाकां कतरः नवगोग्रगतिः कतरः नवगोग्रगतिस्तर
 देव । कतरःसूर्यस्यगतिः भीतने । अत्रभ्यः सूर्यां मयत्राग्रगतयः भूम्योपग्रहाः शाग्रगतयः ग्रहेभ्योनक्षत्रादि ग्रीष्म मयत्रेभ्यकाराकृपाः । ग्रीष्म-

नेष्टत्र चकीं तारा खनाचकी मतिवतह ज्ञेयचकीं उच्यगति अत्रभ्या उममयचकीं ग्रीष्मगतिर्बत तारादे इव अमयत्रि न मरुद्वि न द्वार चरते । यद्ग्रह
 मरुन् । अत्रभ्या भूय पग्रह नक्षत्र ताराकृपक्यातिनी भादि केतना सचचकी मयत्राद्विक मोटाकी अद्विबतह न भीतम् । ताराचकी मयत्र भाटी
 अद्विबतदे मयत्रचकी पद् मरुद्वि न भाटी अद्विनाचकीछे पग्रचकी भूय भाटी अद्विनाचकीछे सूरचकी अत्रभ्या मोदी अद्विनां चकादे मयचकी
 भाटी अद्विना चकी तारा इव चकी भाटी अद्विना चकी अत्रभ्या (इव अत्रभ्या मोक्षन जेक्याइका अर्ने तेचने जेकादे ऐन्वाराए चकीचकाचने

[illegible]

विष आचानिक निष्योचानिकः पर्वतादिस्वल्पः तत्रगव आचानः
 गस्कतामहिहृश्या पस्कमेहितागतामहिहृ ॥ गहहितीसुरिष्यामहिहृआ सुरिहृतो चदामहिहृश्या सव्व
 प्विहृआ ताराकथा सव्वमहिहृआचदा ॥ अयदीयेण जने । वीधे ताराएअताराएअ केअइएअथाहापअन
 रे प ? गो० । दुअिहेअतरे प० ? त० । थायाहापअ निहृवाइए अहयेण पअधणुमयाइ उक्कीसेण दोगा

[illegible]

न्यायिका । गौतम ! ताराकूपध्यानसञ्ज्ञाविषयसङ्गतिमानमप्यत्रापायकहेतुर्विद्ये हे भगवन् ! तारा तारावृत्ते के
 बयाला ताराममेव तमबा धारद्वारविम्व बालाभयाजन एतत् । इवेतारान् अत्रापायार कहेव अद्भुतापमे विद्ये हे भगवन् ! तारा तारावृत्ते के
 तमे अत्रापीव एतावत् छ । ३ गौतम ! व प्रकारे अन्तरकहे । तैकडा व्य पात पयतादि अन्तर निर्व्यापीत स्वाप्तायिक एतत् निर्व्यापातिक
 एतावत् अथस्य पांच न पनू प्रमाव सङ्कश्व हे गाऊ प्रभाव तारान् अन्तर व एतने के व्यापानि क एतत् तेष्व अथन्य विवे कामादि योजन
 (ध्यात्स्) योजन नियमवर्षत्त उचो ते खगरि पांचसे योजन नियम कबा ते मोखर ऊपर एहीसे याजन पोइला सेइने ये पामे एतत् एतत् योजन

बहुवचनान् प्राकृतत्वात् तथा जाहीदेवनइजाएवेकेस्मिन् एवस्मिन्नेतन्ने नवने ऐकेस्मिन् पवति तथा हुं ऐय सुइखेतारा
 रूपविभागेऐकेस्मिन्ति । अपइयनद्वाराप्रमाद । एतेविचसिन्वादि । एतेका भवन्त । अन्नुमपइयनअत्रताराकपाकी मये कतरः भवतीगुप्र
 मतिः सर्वेभ्यश्चरिभ्यश्चरिभ्योतिष्ठेभ्यः ग्रीपुगतिः इवन् नवीभ्यन्तारमवहसापेठया अतरवसवगीपुगतितरकाः अचट्टयो मरुतेतरप् इवन् मयमाय
 मवहसापेठयाच । अन्त्यन्तरवहसापेठया सबबाद्यमपठनस्य गतिप्रकचस्य समसिद्धत्वात् मरुहइतिगलब्ध । भमयानाच ? गीतम ! अन्त्रभ्यः मयोः
 नवेजीपुगतयः सूर्येभ्यःपहाः ग्रीपुगतयः एवम्यो नद्वयादि ग्रीपुगतीनि नद्वयेभ्य स्ताराकपादि यापुगतीनि मुहुर्तंगती दिवायेमाकाश परंपा परंपा
 नतिप्रकचस्यानसिद्धत्वात् अतएव सर्वेभ्योऽप्य नद्वार्गतिर्येवात तथा एवविषादन्ना सत्तामर्तभ्यः ग्रीपुगतीनि ताराकपाकीति । अथैकादशद्वार

गह्वरितामस्कम् । सिग्घगह् जस्कत्वेद्विता ताराकपासिग्घगह् सस्यनिग्घगहंताराकपा एपुसिण
 भंते । अदिमसूरिस्त्रिगह्गणस्कन्ताराकपास कयरेमन्त्रमहिद्विआ, कयरसस्यप्यिहुआ गी० ! ताराकयेद्वितो

न । हुं ऐय इवसेताराकप ऐकेस्मिन् ॥ २ ॥ एतेका भगवन् ! अन्नुमपइयनअत्रताराकपाकी कतरः सबगाप्रगतिः कतरः सबगीप्रगतितरका
 ऐव । कतरः नवीभ्यपुगतिः पीतमे । अन्त्रभ्यः सूर्यो भवगाप्रगतयः नूयभ्योपहाः ग्रीप्रगतयः एवम्योमवहसादि ग्री० नवनेभ्यन्ताराकपाः ग्रीप्र-

नवने चकी तारा अगावकी नतिवतत नवेवका अपगति अन्त्रभा अमवहकी योगनतिवत तारादे इव अत्रपट्टि न चट्टि न द्वार चट्टे । एवइम
 यन् ! अन्त्रभा सूर्य प्रइगच नवने ताराकपकातिवी नादि केनता सबकी नद्वार्गद्विच कोठीको अट्टिकनच ह पीतम ! ताराचकी मवह माटी
 अट्टिकनचे नवनेचकी एव चट्टि न नोनी अट्टिकाचकीसी यदचकी नूप माटी अट्टिनाचकाळे सुवचका अन्त्रभा कोठी अट्टिका चकोदे मवकी
 याही अट्टिना चकी तारा सब चकी माटी अट्टिना चकी अन्त्रभा (एव इवार पीतम ऐवपाइता अर्ज तेइमे ऐवादे इन्वार एवजीअवाअने

साधामित्यर्थः । तत्र चतुर्विधमिति । प्राकृतार्थेन चतुरित कुटिलगमनं व्यवहारं चतुर्गुणकृतयेत्यर्थः उचितं सङ्गताकारं पादस्यास्यैव योरेषा
 टन पादस्यैव चतुर्विधं च तत्संज्ञितं च विचार्यत इति । पतितजनविशेषः प्रसिद्धः एव तथा तथा चलयतीति चलो मायुः क्षपमास्यात् तद्वृत्तपक्षधरता
 स्तीवचपला नतिर्देवा से तथा तेनो तथासंपन्नगतीरेति कथं वस्यममुष्यवदम भावम ग्रीष्ममृगमम घोरं गतिचालुये त्रिपदी भूमीपदत्रयव्याम
 त्रिपदी च तमर्तनरूपवदो अविनीकाः वेगवती विचिता आप्यस्ता गतिर्देवो तथा तेषां तथा सलंति दालायमानाणि स्यामिति प्राकृतस्याद्रुम्यावि मस्त
 नानानि कटु म्यस्तानि वरपूवचानि येनोते तथा तथा सक्तपाद्यागनित्यादि पद्यपदानि प्राग्बन् नवरं कालप्रधानानि पुत्रानि साक्षपुत्रान्यर्थो-

वगणधायपधोरणतिग्रहजडप्रासिस्किमुगर्हण उल तलामगललायधरमूसगण सणयपासाण सणयपासाण सगयपा
 साण सजायपासाण पीवरेयट्टिखसुसठिअकडीण ; उल यपल यलस्कणपमाणजृनरमणिज्जयालपुछाण

इत्यर्थः नृपमठपचारिका देवाना पविनीः कांशापरिवहन्ति । च त्रिभिमानस्योतरस्यां यतानां गुणानां भवमाना सुप्रभानां तरसां ज्ञापमानां इति-
 नेसचनुजसमज्जिआकावा चतुरितकलितपुजितकसपपुषंज्जलगतीनां सपनकलनयावनवीरचत्रिपदात्रिभिन्नगतीनां ज्ञानज्ञानमन्मातवर

वन चवत्वर च जहना एनकः पीवमत्रपुव इतिनेकक वनरपतान् नृपुन यल तथा जज्ञिवा ते तद्वदो आसी आनि च जहनी एववा चतुर्विध क-
 टिलकवति विज्ञानमन्म नति तथा पुसित भावा वति एवदो वल मायुनी परि चपल च नति ओदनी एववा जवन ते आदिप्रमचतु जववा जवन
 नकडडवा भावन रावतु भारवः ते नति जलपदे पीपदी के चिच पने कर्तू राववा जहनी गति एवदो विवाच नति जवे दोलावनां ज्ञायापाका
 बांवा ज्ञानक नगाहर कठ नसान विवे कीच्या ज्ञेः प्रपान पूवन जहना जवन जमथा च पावा जहनी वपवा जवन मिलनाच पावा जवन। एववा
 प्रसादे पासाजहवा पुट नृ । वाठलो-वूकलित के कटि जहवा जवकने ए.ने प्रमंवाकमान सक्त ओ प्रमावर करी पुन जमोहर जव

पा. सरावीत्यर्थः तयातदुसुनेतिपदं प्राग्वन् तथासद्धी विशदशब्दस्य। अथवापरः परमसन्निहिता प्रतिशमयूषमकेकसम्भवात् मन्मा तन्वी लक्षणम्
 प्रस्ता विस्तीर्णोयाकेष्वप्यालिः स्कन्धदेशमे वि स्तोपरति सेतया तेषा तथा खलंतः सुयद्वयेन सुशोभाकापस्यासकाद्यप्य आकारा आभरवतिशेया स्तय
 य ललाटवरभूषणानि येयन्ते तथा तेषा तपो सखमबहवमुखाभरव अथवाचप्रसयमानगङ्गाः वासरानि न स्वासकाच प्रतीता एषा दृग्द स्तनयते
 यवास्थाने निपोजिता येयस्ति तेतथा अद्यावित्वाद्यप्रत्ययेरुपसिद्धिः परिसिद्धताकटिर्नेर्यात तथा ततःपदद्वयकधारयस्तेयां तथातपोययुराकां
 तथातपोयविविद्वान्निन्यादि भवपदानि प्राग्वत् तथासद्धता बहुव्यापिना इत्यङ्गितकपायः किमकिलापितरयः सामदश्व स्तनेत्यादिप्राग्वत् एष्य
 ललाटवरभूषणानि येयन्ते तथा तपो सखमबहवमुखाभरव अथवाचप्रसयमानगङ्गाः वासरानि न स्वासकाच प्रतीता एषा दृग्द स्तनयते

तणसुक्रमसुजायणिश्रुलोमशुविधराण मिउविसयसुहुमलस्कगपसत्यवित्याकैमवालिधराण ललतधासग
 ललाटवरभूषणाण मुहुमक्रगटवल्लगामरधासगपरिम क्रिष्णकलीण तत्रणिज्जसुगण तवणिज्जजीहाण
 तत्रणिज्जतालुआण' तवणिज्जजोमगसुजोड्ड्याण कामगमाण पीडगमाण मणोरमाण

प्रयुक्तानां सश्रतपाद्यानां सजातपाद्यानां पाद्यवर्तितसन्निहितकटीनां अक्षस्यप्रभम्बलपत्रमाखपत्तरमणीयबालपुष्पानां तन्नु
 ललमुक्तानि शिखरोमश्चविचराः। मनुविश्वसूक्तललतवप्रस्तविस्तीर्णकेसरपाणिपराणा ललन्स्यामललाटयभूषणाना मुक्कमक्रकायधूलकचाम

मा आभर अन्यत सूक्ष्मजला आतिथत खिण्य रोम तद्धनी आतिना चरकाचार मक्रमाल निम्भ ल मूल ललचें करी प्रमस्त यिस्काण लायी एष्यो
 स्कन्धवरवी कसनी मे वि नेहना चरकाचार शोचना जे स्वासगनासे वप्यकुने आकारे आभरण तेन निलाद ने प्रिये प्रयाग सतम प्रयण खड जे
 इने एहवा मुपमक्रन सुसर्गो आभरक प्रलम्बनांन गुह आभर स्वासग तिचें करी परिपक्रित छे कधि जेदनी एहवा तपनीय राहा मुयसु मरद
 इ सुरी जहनी एहवा राता मुयसु नय छे बीप्र जेहनी राता सुयसु नय छे ताकुं जेहमू राता मुयसु नय आत्रेकरी जोतस्था एहवा काम वाखिन

ननु वि विमानाद्वावाहकविदादिभ्यश्चमूत्रे कियति पदानि प्रस्तुतं पाङ्गुमन्त्रादश्रमपाठानुसारीत्यपि श्रीश्रीवाग्निगोपां स्यादश्रमपाठानुसारं
 व्याख्यातानि नवतन्त्रावधानाभ्यान् पाठयेत् नान्यथाति न च यन् श्रीनक्षत्रयनिरिपादे क्रीडाश्रममन्त्रायाय क्वचित् सिद्धादानां कम् न दृश्यते तद्व
 पुनपुनकम् ननुमनित्युपचिन अथश्र देवदुव्याख्याने नमयोअन तच्च जपुद्रापटोकापरिभाषनीया न अ भदितरं इत्यस्यास्य कृतत्वादि न सिद्धयि
 वपाकृतत्वं न द्वयो वृत्तयोः सदृशपाठश्च कथं न प्राप्यतइति । यन्मन्त्रोवाभिगमपाठयुगान्यपि सिद्धमाहअपोखरइअपाशाचगित्यादि पदानि तस्यास्या
 नानि तनप्रस्तुतपुत्रे नववाक्यद्वयत्वात् यानिच पदानि प्रस्तुतसंज्ञाश्रमपाठे दृष्टानि नान्येव श्रीवाग्निगमपाठानुसारं नमनपाठादित्य व्याख्यानाभीत्य-

अमिअगुण श्रुमिश्रयलश्रीश्रुपुत्रिसंस्कारपरस्त्रमाग महयान्नयहेमिश्रुक्लिकिलाहसुरवेग महुरेग नृण
 इरेण पूरेनाश्रुवर विसाहस्य से।सयता वसारिनेत्रमाहस्मीरुं हयकत्रघारीण ठेयाण उन्नरिस आहपरिच
 इति ४ एवमूत्रिम पाण आव ताराक्यावमाणाण णवर एवदेवसुध्याए ॥ गाहा ॥ सालरादेवमहस्मा हय

एवामुपपरिअनकटाभा तपनापकुराकां तपनीयतलुत्रिचालां तपनाययारककमृपोजिनाभा काचमनाभावत्वात् नमगनाभां नभारमाहा ॥
 नितवतीनां अनितवत्तरीयपुत्रकवारपरकमाकां नवृताश्रयहेविनक्लिकिलायितरतेन मधुरेव नमाचरेण पूरयन्त्यो उम्बरनसं दिगजत्राभयन्त्यः

ननिनाकरव डार प्राति इवइ कदा ननिना करव डार नननार्इकइ यनिना करवडार नम।वर अचनविननिना करवडार काचमना जलमाव पव
 वाकार पराअनवत नाह वाकाने देवारकइ अचनें क्लिकिमारवजइई करी नपुर्नीठं नमाचरइ करी कृताचका काकाअप्रति इअदिअप्रति को
 आकतायका चार इकार ऐवता वाकाना कपका करव डार ऐवता उन्नर दिविनी वाचामति कपवं । इणपूजकव विद्यानव काळ् ताराकपनें विना
 न काकनी कृतता विज्ञेय ने । एवरेकतली कपुत्रकवा काकनी ॥ तपनां चव्याचवेई एवेवडार ऐवता करवडारपुत्रं पन्नपनाना विमानने विवे

यन्निष्कृत्यापत्तिर्न तन्मप्यत पंचपदुःशतानि उत्कृष्टतो ये गव्य ते एतच्च जगत्स्रज्जासादेवावततथ्य । यद्यध्यायात्तत्र तज्जनयते पट्प
 छ्यपिने एतच्च नियपकृताधिकमपेक्ष्य वेदितव्य । तथाहि निवचनपतः स्रज्जास्रजो प्युवेद्यत्वारि योजनयतानि तस्य चोपरि पञ्चयोजनशतोद्यानि
 कृतानि तानिच मूले पञ्चयोजनशताप्यावापयिष माप्या नप्यो श्रीचियोजनयतानि पञ्चसहस्रधिकानि उपरि स्रज्जतो ये योजनयते येषां
 वापरितनमागसमोऽत्रप्रदेशे तथाजगत्स्रज्जासादेवावतपट्टी योजनाप्यवापया कृत्वा ताराविभाजानि परिच्यवंति ततो जघन्यतो व्यापारितकम-
 तरद्वे योजनयतेपट्पचिने भवतः सत्कर्तव्यतो द्वादशयोजनसहस्रादि द्वे योजनयते द्विचत्वारिंशदधिके एतच्च मेरुमयेत्य द्रष्टव्य । तथाहि मेरोदऽ
 शयोजनसहस्रादि मेरोपापपतो ऽवापया एकादशयोजनस्रज्जास्रजानि ततः सर्वस्रज्जाभीजने भवति द्वादशयोजनसहस्रादि द्वे योजनयते

ऊश्चाह व्याघाद्वैपुअए जहस्रेण दोखिछावठे जोमणसए उक्कोसेण चारसजोअणसहससाइ दोखिअथायाले
 जोअणसए ताराकयस्स २ अथाहाए अतरे प०? चदस्सण भते! जोईसिदस्सजोइसरसो कइअगमहिंसीठे
 प०? गो०! चत्सारिअगमहिंसीठे प०? त० चंदप्पमा दोसिणाभा अस्सिमाला पमकरा, तादण एगमेगा

सिंहानि ताराकयादि । सर्वमहसिंहाद्वाराः ॥ जम्बूद्वीपे मगवन् ! द्वीपे तारामावतारायाः क्षिपत्यावताराया अन्तर प्रप्रसन् ? गौतम ! द्वि-
 त्विष अन्तर प्रप्रस तपया व्यापातिकञ्च निव्योपातिकञ्च, निव्योपातिक जघन्यथ पञ्चपदुःशतानि उत्कृष्टतो ये गव्य ते । व्यापारितक जघन्येन द्वेच

वेगसो तारा भने ठे इमए बिसे कावठि २६६ योजनमा अतर) सत्पदुःशतानि उत्कृष्टतो ये गव्य ते एतच्च जगत्स्रज्जासादेवावततथ्य । यद्यध्यायात्तत्र तज्जनयते पट्प
 छ्यपिने एतच्च नियपकृताधिकमपेक्ष्य वेदितव्य । तथाहि निवचनपतः स्रज्जास्रजो प्युवेद्यत्वारि योजनयतानि तस्य चोपरि पञ्चयोजनशतोद्यानि
 कृतानि तानिच मूले पञ्चयोजनशताप्यावापयिष माप्या नप्यो श्रीचियोजनयतानि पञ्चसहस्रधिकानि उपरि स्रज्जतो ये योजनयते येषां
 वापरितनमागसमोऽत्रप्रदेशे तथाजगत्स्रज्जासादेवावतपट्टी योजनाप्यवापया कृत्वा ताराविभाजानि परिच्यवंति ततो जघन्यतो व्यापारितकम-
 तरद्वे योजनयतेपट्पचिने भवतः सत्कर्तव्यतो द्वादशयोजनसहस्रादि द्वे योजनयते द्विचत्वारिंशदधिके एतच्च मेरुमयेत्य द्रष्टव्य । तथाहि मेरोदऽ
 शयोजनसहस्रादि मेरोपापपतो ऽवापया एकादशयोजनस्रज्जास्रजानि ततः सर्वस्रज्जाभीजने भवति द्वादशयोजनसहस्रादि द्वे योजनयते

द्विजत्वारिविधिषु ये एतत्ताराकूपस्य आन्तरप्रकाशमिति । अथत्रयोयुग्मद्वाराप्रकाशयाप । अदरसुखमित्यादि । प्रसन्नसुखमुगम । उत्तरसुखे चतस्रोऽपगदिप्यः
 सद्यया । चन्द्रप्रभाद्विचित्राभिलिखितोत्तमानाभिलिखितालीप्रकाशरा सतद्यनुःसस्याकथनानतरपरिवारो यत्तस्यैवत्यर्थः । एषैकस्यादेव्यादयत्वारि २ देवी-
 चक्षुष्यादि परिवारः प्रकाशः । विपुल प्रवति एकेकाग्रमद्विप्यो चतुस्रो २ देवीचक्षुष्याणां पहराणी । अथयिचक्षुष्यासमयमभाप । प्रजुःसमयःशेनिति
 वाक्यान्तकारेणानि चक्षुष्यत्ययात् सादृत्य भूता अथमद्विप्यो परिवारयावसरे तयाविद्या स्योतिफरावचद्वेदेष्टानुपगध्याम्यमात्मसमामरूप देवीचक्षुष्य
 विबुधित्वा विमानाविकानि पुनरेवमुक्तप्रकारेण संपूर्णपरिभोक्तमेव योक्तव्येवीचक्षुष्यादि चन्द्रदेयस्य भवति चतस्रोऽपमद्विप्यपक्षैकपालमनापह पतुः
 चक्षुष्यैवीपरिवाराः स सर्वसम्पत्ते नवति योक्तव्येवीचक्षुष्यादि इत्यस्या परमेन्द्रादितुष्टिकककव्यताचिकारे स्रष्टपरिपारसस्यानुमारेण विपुल्यवीप

पुटेवीपु चक्षुषारि २ देवीचक्षुष्याहं परिवारो । प० ? पञ्चूण सात्त एगमेगावेवी स्यसदेवीचक्षुष्य परिवार वि
 चक्षुष्यपु एवमेव संपूर्णावरेण स्रष्टसदेवीचक्षुष्यासेत्तुतुक्तिपु पञ्चूण जते ! चर्वेजेईसिदे जाइसराया चदव
 क्रिसएचिमाने चवाएरायहाणीए सजाएसुहम्माए तुक्तिपुणसहि महयाहयणहगीमयाईअ जाय दिव्वाइ मो

चद्वचक्षुष्यविषे योक्तमयते, उत्कर्षेव द्वावय योक्तमयविषे योक्तमयते ताराकूपस्य ताराकूपस्य काथया अन्तरे प्रकाशम्? चन्द्रस्य
 मयवम । स्वीतिवेन्द्रस्य स्वीतिवराहः कति अथमद्विप्यः प्रकाशः ? नीतम । चतस्र अथमद्विप्यः प्रकाशः ? तद्यया चन्द्रप्रजादोमिकाजा २ अथि

देवाने अपार अपार देवीना परिवार ते समर्पे छ । ते माद्विप्यी एवेवी देवी अन्तरी इकार देवी विबुधवा सनर्पे छे । इग सव अपारे दे
 वीनो परिवार मिमीने स्रष्ट इकार देवी चाध एतले तुष्टिक अन्तपुर चक्षुष्य । इवे तुष्टिक प्रपू द्वार चक्षुष्य ११ सनय दे भगवन् ! चन्द्रमा ज्या
 विपीन इन्द्र व्यातिपीनो राधा चन्द्रावतस्रस्र माजा विनोमजइ विवे चन्द्राजाना राजधानीने चूपल्यो सथाने विवे तुष्टिक अन्तः पुरावाच मोटे

वक्ष्यामः । तस्य जीवाभिगमादौ चन्द्रदेवाभासपि ननु यत् स हस्तस्य परियारानुसारं च ननु चतुर्दशीसहस्रविक्रयकादृश्यने छात्रतः ततः पति मर्तानरमय-
 सेय प्रस्तुतपूजादर्थलेखनैर्गुण्य धात्रेयमिति । सेतुतुष्टिपुष्टि तदेतत् चन्द्रदेवस्य त्रुटिकमतः पर । उक्तं । जीवाभिगमबुद्धौ त्रुटिकमतः । पुरमुपदि-
 श्यते इति । अयमनुवर्गद्वार प्रसपति । पट्टकमित्यादि । प्रभ भवन्त । चन्द्राभ्यातिर्येदो ज्ञातिपराजदन्त्रावतसकृद्विमाने चन्द्रापांरात्रायाम् सुधर्मो-
 मां सजाया त्रुटिकेनेत्यन्त पुरेव सार्धं सद्याहत्यादिप्राग्यत् विवर्तनित्यग्यय अत्रकाकुपाठान् प्रश्नसूत्रमयगतव्य । भगवानाप्तु ? गीतम् । नायमप्यः
 समर्थः छापकनार्थेन ज्ञातम् । एकमुच्यते यावत्कारकात्कापञ्चदेवादिद्विषोदरायाचदयिर्हंसयविमाके चदापरायकाकाए सजः । सुदन्ताएतुद्विष्ट
 सविमया इयगीप्यवाहस्यदृत्रावदिवाह जोगभोगार्थं भुजमावहन्ति प्राप्य । विवर्तनमिति । अत्रोत्तरसूत्रमाह । गीतम् । चन्द्रस्य ज्योतिर्येदं चन्द्रा

गमोगाह् भुजमागविहरिसप्त । गो० ? गोहणठेममठ । सेकेगठेण जते । जाव विहरिसप्त । गो० ! चन्द्रसण
 जोह्वसिदसचव्यहंसप यिमाने चदापरायहाणीए सजाए सुहम्माए माणवपुचैव्वअखने यहरामए सुगोलअट्टन
 मुग्गए सु वज्जहंठेजणसकहात्ते मणिस्सिक्तात्ते च्चिठ्ठि ॥ तात्तंण चन्द्रस एव्वा सिचयज्जण देवाणयदेयीणय एव्व

मास्तिनो ह प्रच्छरा ४ तावा मदेवस्यादेव्या । त्वादिद्यासहस्राणि परितारः प्रश्नः । प्रभु तावा एकेका देवी अन्यदेवीसहस्र परितार वि
 कथितं, एवमेव संपूर्णोपरं पोहकदेवीसहस्राणि, तदेतत् ब्रुटक । प्रभुनैगवन् । पन्त्रः ज्योतिर्येन्द्र ज्योतिपगणः चन्द्रायतनकेविमाने च

अर्धे यत्राद्यानाटिग गीत बाजिबह कर यावत् द्रव सक्थी प्रागववा याव्य भागवते भागवता चको विचरवा समर्प ठे । ई गीतम् । ए एयस
 मर्पे नरो ते कुच प्रप्ये ई मगतम् । इम लहीव ख जे यायत्त विचरवा समभ नहा ई गीतम् । चन्द्रमा ज्योतिपीनो इन्द्र चन्द्रायतनस्य यिमाने
 यिप चन्द्रमाता राजधानी मधुमोनामा समान यिदे मावृक मासे चैत्य स्थजने यिदे (चैत्यगो परिपुत्रया याव्य ठे तेमाटे ध्ये-स्यम्) यज्य रय

रतसखविमानेचन्द्रायां रात्रिपाप्या सुभायां शुभर्मायां भावयन्तां चैत्यस्तंभी चैत्यस्तंभी चैत्यस्तंभी गोखवद्रुतेषु सुभुद्र
 द्वेषु सुपुटरूपनादेषु ब्रह्माब्जिनसकथ्यः सन्निविताः स्थापिता स्तिष्ठन्ति । तासखनितिप्राग्वत् । बभ्रुस्य अत्येयाच बभ्रुना दधानां दधोगां चासुनीया
 बभ्रुनादिना यावत्करकात् बरनीयाः क्षुत्तिभिः भनस्यनीयाः प्रबानयः पूजनीयाः पुण्यैः साकारणीया वस्त्रादिभिः सम्माननीयाः प्रतिपत्तिविशेषै
 रितरिति यावत् । पर्युपावनीयाः कस्याबभित्यादि । बुद्ध्या अपठनार्थेन एकमुच्यते गीतम् । प्रजुरिभि निनेधिविजिनसकथयि संपां बभ्रुमानपरत्येना
 द्यावतानीकत्वमिति । अथैवसति कस्यातीतदेवानाविवाल्यापि अग्रविधारतः द्यातनेत्याद्यापकर्तुमाह । प्रभूषमिति । प्रभुयन्द्रः सुभाया सुपत्नी
 यां चतुर्भिः सामानिकरश्चैः एकमित्युक्तप्रकारेण यावत्करकात् बभ्रुभिरयमिषीति । उपरिवाराभिरित्यादिकः सर्वोपाशापकोवाच्य दिव्यान्मोग

गिच्छात् जाव पञ्जुयासुणिज्जात् । संवेणठेण गो० । गोपञ्जु जाय विहरिषु पभूण चढेसभाएसुहम्माएसुचिह
 सामाप्तिष्वसहस्वीहि एधं आव विष्ठाह मोगजोगाह जुंजमाणे विहरिषु कंयलपरिष्कारिअइहीए गोचैवण
 मेहुणअसिअं विजया १ बेजयंती २ जयती ३ क्षपराजिता ४ सर्वेसि गहाण एस्यात्तं क्षगमहिंसीत्तं तावत्तर

भ्रायां रात्रिपाप्यां सुभायां शुभर्मायां सुटकेन साठे मरुताइवत्तणीतयाविप्ररेवेण यावद्विष्यान् भोगभोगान् जुञ्जन् विहन्ते । गीतम् । भायन
 यं सनयं । अथवेनार्थेन भनयनं यावद्विहन्ते । गीतम् । बभ्रुस्य स्मृतिपत्रस्य बभ्रुवतसकविमाने बभ्रुयां राजपाप्यां सुभायां सुभर्मायां ना

मप गोखवद्रुताकारे वमद्रुकावकाठप भावने विषय यवी तीर्थकरनी दाहा अस्थिरूप निशिसस्यापीरहे छे सेदाहाठ बभ्रुमाने ऽने अन्नरापचि य
 वा इवता देवीने पूज्यवायोम वा बभ्रुनादिके करी यावत् पयुपायना सेवा करवी याग्य से । ते अथनाटे से गीतम् । समय नही यावत् छी साने
 विषयजाने समये बह बभ्रुना शुभर्मा सुभाने विने अ्यार इकार सापानीक देवताइ करी इम यावत् दलबबपी भोग भागवतो बका विवरवा व

भोगाः यदा स्नानं भुज्यागे विहर्तुमिति । अत्रैव विद्येयमाह । केवलमवर परिवारः परिकरस्तस्य श्रद्धिः सपत्न्या एते सर्वे पितृमपरिचारकाः अहं
 सेपास्तानो त्वेव निजस्त्रादिविद्येययोगाप्रियापेक्षेति भावः । निजपत्नीयुगप्रत्ययं सूरतन्निमित्तं यथाप्रवृत्त्येव भोगभोगान् प्रुक्तानो विहर्तुमप्रवृत्ति ।
 अथप्रसूतोपांशोर्गोपदुष्टमपि जीवाविगतायुयागार्थोदुष्ट सूर्यायमक्षिपीकथ्यमुपदृश्यते । सूरस्य लोहवरणो लङ्घ्यगमनश्चिच्छेदं पक्ष्माणं गोष्ठ-
 ना । चत्वारि अन्गनश्चिच्छेदं पक्ष्माणं । तज्जहाः सूरप्यन्ना आययामा अक्षिमासि प मकरा एव अवसेस आवाचदस्य बर सूर्यहसएविभाणे सूरसि
 श्रीहसवसीति व्यक्त । अहणद्वादीनामपमक्षिपीवकथ्यमाह । विजपावद्वत्यादि । यद्वादीनामाविशदान्मन्त्रकारपरियद्वाः सर्वयामपि विजपावद्विषयती
 त्यादि । ननु भिनोमनिरेवाप्रमक्षिणो ह्येयाः । कस्तमेव विद्विष्यन्माह । कावत्तरवत्यादि । यद्वसतस्यपिकस्य प्रहृशतस्यापि जपुद्वादीपवर्तिचन्द्रहयपरिवार

स्सवि गहसयस्स एआतं अगमहि सीतं वसुधातं गहगामाह इमाहि गाहाहि । त० इगालए १ त्रिश्चालए २
 छाहिछंके ३ सणिछरे ४ चेंवसाऊणिए ५ पाऊणिए ६ कणगसणामायपचेंव ११ ॥ १ सेमे १२ सहि
 ए १३ अस्सासजेअ १४ कजेवएअ १५ कलूरए १६ अयकरए १७ दुइसए १८ सखसगामावि तिखेव

बववैवैत्वस्तमे वज्जयेयु भासवृत्तसमुद्भवेप चण्डुमिजिनसवपाणि समिधिसानिधिसिद्धि । तानिच चन्द्रस्य अन्त्येपात्र यद्गना देवामाचदवीमांषं ज्ञवनी
 यानि पावपर्युपासनीयानि ॥ आपतेनादैव गीतम् । मोमजुरिति यावद्विहर्तुं ॥ प्रभुश्चन्द्र समायासुपनीया चतसृज्जिः सामानिकसाहस्रोभिः, एय

मय केवल देवता परिवारमो अद्विकरो पक्षि सेयूग समागमोर्तोभा प्राग मही विजया १ वैजयती २ जयती ३ अपराजिता ४ मय ग्रह नक्षत्र ता
 रान् एव च्चार अप मक्षिपी हूह एकखो ज्योत्तरि ग्रहने पक्षि १३५ एही च्चार अप मक्षिपी कक्षी (सुरप्रभा १ आतपाशा २ अचिमालो ३ प्रमज
 रा ४ ए ४ मयनी उपमक्षिपी आक्षिमी जीवा भिगमद) अट्यासी ग्रहणा नाम एह गायह करी जाववा । तैकेही अङ्गारक १ विकासक १ लोहि

[illegible]

णिच्छातं जाय पञ्चुथासणिच्छातं । संतंणठेण गो० । जोपन्नं जाय विहरित्तं पभूण चट्टेसभाएसुहम्माए चउहि
सामाणिसुसहस्सीहि एयं जाय विद्याइ मोगजोगाइ जुंजमाणे विहरित्तं कंयलपरिष्यारिसइहीए मेचिअण
मेहुणअहिअं विजया १ येजयती २ जयती ३ अयपराजिता ४ सर्वेसि गहोअ एअ्यातं अयगमहिसीनं आवसुर

मन्त्राणां राजधान्यां सनायासुधनीया मुटकेन खाटे महताहतमृत्युगीतयाद्वित्रवेष्ट यावद्विष्वान् मुकुम्बं बिहते, गीतम् । भावन-
यः सनयः । खापकेनार्जेन ननयनं यावद्विहते । नीतयः चन्द्रस्य ल्योतिपद्मस्य चन्द्रावतस्योदिताने चन्द्रायां राजधान्यां सनायां सुधनीयां मा

જય નીલવતાકારે સમગ્રકદાવકાઠપ ભાંડને વિવદ્ય ઘડી સીંચકરની શાઢા અસ્થિરૂપ નિશિસસ્યાપીરહે છે તેશાઢાનું ચમ્પ્રમાને ડને અનૈરાપલિ પ
 શા દલતા રેલીને પૂજ્યબાયોવ હ વત્તનાદિકી કરો યાવત્ પર્યુપાયના સેધા કરવી યાગ્ય છે. તે અજનાઈ જે ગીતજા ! સમજ નહીં યાવત્ ક્ષી શાને
 વિચરવાને તત્તર્થ હદ ચમ્પ્રમા સૂચના સુમાને વિપ આર શાખાખીઢ દેલતાદ કરી હમ યાવત્ દેલસઘષી ભોગ ભાગવતો જલા વિચરવા હ

मसपः प्रकृताकारकमिति शेषः । यावद्भाष्यकेतो र्पक्षस्याधर्माद्विषयः यावत्करणादिव प्रत्यक्ष त्रिषो वक्ष्यमाना नीलेरुष्विष्य इत्यसि यत्तारि भासांतल-
पुष्कत्रक्षेत्रे इगदगवयो अ कायकधेय ३ इदग्निपुमके अ हरिपिगलए धुवे अ वदरसद्वराधुधगत्यो माणयगे कामफासे अ ४ दुरएपमुदे विप्रहे वि
मुचिप्रव्येतहापयवे अ अतिप्रालए अ अरुवे अगिप्रकाले महाकाले ५ सोत्यिष्य सोयत्यिष्यवदमाकगतहापलत्रे अ निशालोएफिपुज्जोए सयप
देवेव मुनाने ६ सेसकर खेमकरअः सकर पत्रकरे अ वीषवे अरए विरए अ तथा अयोगतइवी अ शोके अ ७ विमलयितत्ययिवत्ये विसानसइसासवए
वेव अतिप्रहीएगजही अ होइविचनीअभापवे ८ करकरिअरायअगल वीषवे पुष्कजायके अ अठासीइ गहा लु नानवा अापुपुहीए ९ । अत्र
अः १० । कसमदीपलचित नाम येयांते कसमाना सते प्रपएव । लघाणा । अर १२ कसमानाः १३ कसयर्षाभाः १४ नीले रुम्ये अगदे विगयमूले द्वि
व्याख्या । कसमदीपलचित नाम येयांते कसमाना सते प्रपएव । लघाणा । नीलाः १५ नीलायमासः १६ रुम्यो १७ रुम्यायमासः १८ मासेति नामद्वयोपलख्य । तद्यथा ।
द्विनामसमवात् स्वसंख्या भवति अत्वार सत्वा । नीलाः १५ नीलायमासः १६ रुम्यो १७ रुम्यायमासः १८ मासेति नामद्वयोपलख्य । तद्यथा ।

नामसम्भवात् स्वसङ्ख्या भवति त्वार कोट्या । नाका ६३ माहा
५० विसृष्टिर्भवे ५१ तहापयत्नेस्य ५२ जडिषालए ५३ व्यरुणे ५४ व्यगिडे ५५ काडे ५६ माहा
काडे ५७ ॥ ५ ॥ सोल्यस्य ५८ सोवत्यस्यए ५९ वरुमाणगतहा ६० पलवेस्य ६१ निम्बाले।ए ६२ नि

काष्ठि ५७ ॥ ५ ॥ सात्वत्य ५० ज्ञानस्य १३
साहित्याङ्गा ३ शनिद्वार ४ दीव ५ आपुनिकाः ५ प्रापुनिकाः ६ फमक समामाग पर्वय ११ सोमः १२ सचितः १३ अद्यसेनय १४ कार्योपगमः १५ कच्छू
रत्नः १६ अजकरत्नः १७ दुग्दुमकः १८ शुद्धसमाभामखयः १९ मालेरूपेमयति यत्याः २० जस्मातिलपुण्यावर्गे ३२ इक्षवणः ३४ कायो ३५ धप्य
य दश ब्रम्हानी ३७ भूचकेतुः ३८ हरि पिङ्गलकी ४० बुधय ४१ शुक्रय ४२ बृहस्पतिरात्रु अगस्तिसायणषष्ठाः ४३ कामस्यर्वाय ४७ चुरकः ४८ प्रमु
को ४९ विकटो ५० विमन्त्रिकस्थो ५१ तथा पिकल्पय ५२ ञटिकाशकय ५३ छरुचः ५४ छाग्निलक्ष्मी ५६ महाकाल ५७ स्वस्तिक श्रीय-
मकेतू ५८ हरि ६९ पिङ्गलक ४७ पुष्य ४१ शुक्र ४२ बृहस्पति ४३ रात्रु ४४ अगस्ति ४५ माघमक ४६ कामस्यवर्ष ४७ ४ चूरक ४८ प्रमुख ४९ विकट ५०
विमन्त्रिकस्य ५१ विम प्रकरण ५२ ञटाल ५३ अरुच ५४ अक्षित ५५ काश ५६ महाकाल ५७ ५ स्वस्तिक ५८ श्रीवस्तिक ५९ यद्द मामक तिग ६० प्रलय

मूलाणा पद्माकां द्विगुणिताया अष्टाभीतेरित्यर्थः । एताश्चमत्तरोक्ता विजयाद्या अप्रगन्धिष्यो यस्तव्याः इमाभि ब्रह्ममाद्यानि मेषाणि रुक्मगासाङ्गातिग
म्ये । इदञ्च पश्यतस्स विद्येनबबाध्य अत्र सुखार्थेप्रपन्नमुपमपि मद्यत्रैवतसमूहेष्य क्रममाधाव्याद्याख्यातस्यति प्रथममष्टाभीतिपद्मनाममूत्रं यदा
ख्यापते । इनामप्यहस्यादि । अङ्कुरकः १ विकलकः २ कादितिकः ३ यनेपरः ४ व्यापुनिकः ५ प्रापुनिकः ६ कनकेनमङ्क एकद्वीग समान माम
यनाते कनकममाननामान स्तेपन्नेव प्रानुक्तयस्यापरिपात्या योजनीयाः मद्याः कवः ७ कवकः ८ कवककवकः ९ कवयितामकः १० कवयसतामकः ११
मानेत्स्यादि सोमः १२ सदितः १३ अद्यापुनः १४ कार्योपगः १५ कर्पूरकः १६ अजकरकः १७ दुम्बुजकः १८ शार समाननामाना मात्रि ग्रन्थश्रुतिकता
इत्यर्थः स्तेचने स्तद्या यकः १९ अजनामः २० अजकनामः २१ एकमूक्तन प्रकारेण भवितव्य । प्रत्येकमपमद्विमीकयमायाद्याशानेप डाकां मा

२१ ॥ २ ॥ तिस्रु त्रक सजामा २४ नीलकृषीद्ववत्तिचत्तारि २८ भास ३० तिलपुष्कश्यो ३२ दगवखु ३४
काय ३५ बन्धु ३६ ॥ ३ ॥ इदग्नि ३७ घूमर्कज ३८ हरि ३९ पिगल ४० द्युहेय ४१ सुक्लो ४२
त्रिहस्सह ४३ राहु ४४ अगह्यी ४५ माणवगे ४६ कामफासेअ ४७ ॥ ४ ॥ घुरए ४८ पमहे ४९ थिच्चु

यावत् दिव्यान् नामजागान मुमुन विहरति ॥ केवल परिवारदुष्यो, निवप नेपुनयातो, वित्रया, वैजयन्ती २ जयन्ती ३ अपतन्जिता ४ पर्येषां
इना एतावापनद्विप्यः क्दुससत्यविषया विपद्वसतस्य एता अप्रगन्धिष्यः वस्तव्याः । यइनामानि १३ मानिगोषाजिः । अङ्कुरको १ विकलको ०
ताक २ यनेपर ४ व्यापुनिक ५ प्रापुनिक ६ कव ७ कव ८ कवककवक ९ कव सतामक ११ भास १२ सदित १३ अजनाम १४ का
र्षीय १५ कर्पूरक १६ अजकरक १७ दुम्बक १८ शार १९ अजनाम २० अजकनाम २१ घूमर्कज २२ अजकनाम २३ कनकेनमङ्क २४ कोल २५ मोलाव
भास २६ रूप २७ अजनाम २८ मस २९ अजनाम ३० तिल ३१ तिलपुष्कश्यो ३२ दग ३३ दगवखु ३४ ३ इन्द्राग्नि ३७ घू-

नसदाऽऽरुणापाकरदमिति श्रेयः । याचयुभावकेतो र्धरासाधमहिष्यः यायकारणादिव द्रष्टव्य तिथौ वक्रसमागः नीलेरुष्विष्य इत्यसि यत्तारि भासतिलन-
 पुरफवसे दग्दगवसे अ कापयसेप ३ इदग्निपूषकेन हरिपिगलए युहेअ युकेअ वदरसदराहुअगत्यो भाववगे कामकासेअ ४ पुरएपमहे विअठे वि
 सचिकप्ये तहापपद्वेअ जट्टिआलए अ अठवे अग्निपकाले महाकाले ५ सोत्तिअ सोवत्तिअएअवदभाअगतहापलवेअ निआलोएकिपुअोए सयप
 हेसेव ठभासे ६ सेसकर सेमकरआःमकर पमकरेअ योपवे अरए विरएअ तहा असागतहवीअ ओकेअ ७ विमलदितत्यविषत्ये यिसाशातहासलसुधए
 वेव अतिअहीएगवडीअ होइविअहीअबापवे ८ करवरिअरायअगल बोपवे पुगज्जायकेअ अठासीह महा खलु मायवा आसुपुधोए ९ अत्र
 आःआ । कसयदोपलक्षित नाम येयते कसनामान को जयएव । तदापा । अशः २२ कसनामः २३ कसयकोमः २४ नीशे रुप्ये अगदेविययभूते द्वि-
 द्विनामसुभवात् सवसक्यया भवति चत्वार सदापा । नीलः २५ नीलावनासः २६ रुप्यो २७ रुप्यावजासः २८ भासेति नामद्वयोपलख १ । तदापा ।

५० विसधिरुप्ये ५१ तहापयसेअ ५२ जट्टिआलए ५३ अरुणे ५४ अगिले ५५ काले ५६ माहा
 काले ५७ ॥ ५ ॥ सोत्तिअ ५८ सोवत्तिअ ५९ वरुमाणागतहा ६० पलवेअ ६१ निआले । ए ६२ णि

आहितान्ना ३ सनैवर ४ दैव ५ आपुनिकः ५ प्रापुनिकः ६ कमल समान पचेव ११ सोमः १२ चरित १३ अश्वसेनय १४ कार्योपगमः १५ कच्छ
 रकः १६ अककरकः १७ कुन्दुमकः १८ कुन्दुसमाभामखयः १९ नीलेरुपमयति चत्वारः २० अस्ताविलपुयवणे ३२ दकयवः ३३ कायो ३५ यध्य
 य ३६ इन्द्राग्नी ३७ धूयकेतु ३८ हरि पिङ्गलकी ४० सुपय ४१ शुक्रय ४२ बृहस्पतिराहु अगस्तिमाखवकाः ४३ कामस्पर्शेय ४७ घुरकः ४८ प्रमु
 को ४९ विकटो ५० विसन्धिकर्यो ५१ तथा पिकल्पय ५२ जट्टिकालकय ५३ अरुवः ५४ अङ्गिलकासी ५६ मषाकालः ५७ स्वस्तिक मीय-
 गकेतु ६८ हरि ६९ पिङ्गलक ७१ सुप ७१ शुक्र ७२ बृहस्पति ७३ राहु ७४ अगस्ति ७५ भावयक ७६ कामसपर्ष ७७ ४ घुरक ७८ प्रमुच ७९ विकट ५०
 विसन्धिकर्य ११ तिम प्रकरप ५२ जटाल ५३ अरुव ५४ अचिंत ५५ कास ५६ महाकाल ५७ ५ स्वस्तिक ५८ सोवस्तिक ५९ धद्व मानक तिग ६० प्रलय

मसु एते मसराशिः १० तिसः ११ तिसपुप्यवकः १२ रक १३ दकयवः १४ काय १५ यव्यः १६ च समुद्यये बन्धुगमिः १७ पुनडेसुः १८ हरिः १९
पिङ्गुमकः २० पुयः २१ बलावेव । वनस्येयि । युक्तः २२ चुरपतिः २३ राहुः २४ अगस्तिः २५ माण्ड्यकः २६ कामरपथः २७ ४ चुरकः २८ प्रमुयः २९
विषटः ३० विसचिकरयः ३१ तथा प्रकल्पः ३२ खटालः ३३ अरुखः ३४ अग्निः ३५ कासः ३६ महाकाशः ३७ ५ स्वस्तिकाः ३८ सीवस्तिकाः ३९ वदे
मानकः ४० तथाप्रसन्नः ४१ नित्यालोकाः ४२ नित्योद्योतः ४३ स्वयम्भूतः ४४ आद्यभावः ४५ ६ अयस्कः ४६ सेमकरः ४७ आभकरः ४८ प्रमकरः ४९ यो
द्वयः अरकाः ५० विरकाः ५१ तथाअयोचः ५२ तथावीरयोचः ५३ ७ विमलः ५४ वितसः ५५ पियरत्रः ५६ विशालः ५७ शासः ५८ सुत्रतः ५९ अग्नि
वृत्तिः ६० एकवटी ६१ नवति द्विचटी ६२ त्रयोविचटी ६३ चारः ६४ करिषः ६५ राजा ६६ अगस्तः ६७ योद्वयः पुष्पकेतुः ६८ सावकेतुर्द्वि ६९ अष्टाशीति-
यथाः बहुधातव्या आनुपूर्व्येति । अथसहासगहावनित्यादिपदेन सूचिताना मन्त्राद्यामपिदेयतद्वारात्ममस्तियादनाय गायःद्वयसाह । धम्माह्वत्या
दि । प्रज्ञा अनिचित् । विष्णुः अन्नकः २ कसुर्बलिहा ३ कठकः यतभियक् ४ अथ पूर्वजन्मपथाः ५ बुद्धिरित्यत्र परैकदेशेयपदमनुदायोपचारादभिवृद्धिः

सूक्तोप ६३ सयपहे ६४ येयथजासे ६५ ॥ ६ ॥ सेअकरे ६६ खेमकरे ६७ अ्यामकरेअ ६८ पमकरेश्च ६९
योधवे सरप ७० अिरपश्च ७१ तथा अ्यसेग ७२ सहथीअसेगेश्च ७३ ॥ ७ ॥ धिमल ७४ वितस्त ७५
मिथते ७६ विसाल ७७ सहसाल ७८ सुसुए ७९ चेत्र अ्यनिअही ८० एगजही ८१ होडुअिजहीअ ८२

सिक्को १९ वचनानको तथा प्रसन्न च नित्यालोको निरपाद्यातः ३३ स्वयम्भूतय अयजासः ३५ सेमकरः ३६ सेमकरा ३७ आभकराय प्रमकरय
३८ माद्वयः अरका ५० विरको च तथा ५१ अयोर्कनकावीरयोचक ५२ यिमला वितसविचकी ५३ बिशालः ५४ तथागान सुत्रतीवेच ५९ अभिवृ
६१ नित्यालोका ६२ निरयोद्योत ६३ स्वयम्भूत ६४ आद्यभाव ६५ ६ अयस्क ६६ सेमकर ६७ आभकर ६८ प्रमकर ६९ जीवको अरका ७० विरका ७१
विम अन्ना ७२ विम बीरयोच ७३ ७ विमल ७४ वितस ७५ निवस्त्र ७६ बिशाल ७७ शास ७८ सुत्रत ७९ अग्निवृत्ति ८० एकवटी ८१ द्व द्विचटी-

मसु २० मसुरादिः ३० तिकः ३१ तिसपुप्यवर्षः ३२ दृक् ३३ दृक्पयः ३४ कायः ३५ यव्यः ३६ च समुच्चये इन्द्राग्निः ३७ पुनर्वसुः ३८ वारिः ३९
 पिङ्गकः ४० पुयः ४१ वसुधैव । एवमये वि । बुधः ४२ पृथ्वीपतिः ४३ राहुः ४४ अगस्त्यः ४५ मातृवकः ४६ कानस्पत्यः ४७ ४ पुरवः ४८ प्रमुतः ४९
 विकटः ५० विवचिकरपः ५१ तथा प्रकरपः ५२ कटाक्षः ५३ अरुचः ५४ अग्निः ५५ काशः ५६ महाकाशः ५७ ५ स्वस्तिकाः ५८ सीवस्तिकाः ५९ वैद
 मानकः ६० तथाप्रसन्नः ६१ नित्यालोकाः ६२ नित्योद्योतः ६३ स्वयमग्नः ६४ स्यामासः ६५ श्वेत्स्वरः ६६ वेमकरः ६७ आर्मकरः ६८ प्रमकरः ६९ यो
 दृव्यः करजाः ७० विरजाः ७१ तथाप्रदोक्तः ७२ तथावीतयोक्तः ७३ ७ विमलः ७४ विरजः ७५ विद्यासः ७६ शासः ७७ सुप्रतः ७८ अग्नि
 वृत्तिः ७९ एकवर्ती ७९ भवति द्विवर्ती ८० नोद्व्यः ८१ करः ८२ करिकाः ८३ राजा ८४ अगस्त्यः ८५ योद्व्यः पुप्यकेतुः ८६ ज्ञातकेतुति ८७ अष्टायोति-
 पदाः बलजातया आनुपूर्व्यं वि । अष्टवर्षायनया अष्टनित्यादिपदेन सूचितानां नक्षत्राद्यानपि वेद्यद्वारा मोमसिपादनाय भाषाद्वयमाह । यन्माहस्या
 रि । प्रसा अभिचिन् । विष्णुः अकः १ वचपेनिहा ३ वरुणः द्रवमियम् ४ अश्वः पूर्वप्रद्वयदाः ५ वृद्धित्वश्च परैकेशोपहसमुदायोपचारादभिपुष्टिः

दि । प्रसा अभिचिन् । विष्णुः अकः १ वचपेनिहा ३ वरुणः द्रवमियम् ४ अश्वः पूर्वप्रद्वयदाः ५ वृद्धित्वश्च परैकेशोपहसमुदायोपचारादभिपुष्टिः
 रि । प्रसा अभिचिन् । विष्णुः अकः १ वचपेनिहा ३ वरुणः द्रवमियम् ४ अश्वः पूर्वप्रद्वयदाः ५ वृद्धित्वश्च परैकेशोपहसमुदायोपचारादभिपुष्टिः
 दि । प्रसा अभिचिन् । विष्णुः अकः १ वचपेनिहा ३ वरुणः द्रवमियम् ४ अश्वः पूर्वप्रद्वयदाः ५ वृद्धित्वश्च परैकेशोपहसमुदायोपचारादभिपुष्टिः

सुक्तोप ६३ सयपहं ६४ खेयर्तनासे ६५ ॥ ६ ॥ सेअकरे ६६ खेमकरे ६७ स्यामकरेअ ६८ पमकरेअ ६९
 योघहे अरए ७० विरएअ ७१ तथा स्यसाग ७२ तद्वीअसंगेअ ७३ ॥ ७ ॥ विमल ७४ वितत ७५
 धियते ७६ विसाल ७७ सहसाल ७८ सुसए ७९ खेत्र स्यनिअही ८० एगजही ८१ होडविजहीअ ८२
 सिको ५६ वचनानका तथा प्रसन्न च नित्यालोको नित्याद्योतः ६६ स्वयमग्नयेव अकजासः ६७ श्वेत्स्वरः ६८ वेमकरा ६९ आर्मकरश्च प्रमकरश्च
 ६९ वापुव्यः करजा ७० विरजा ७१ आशोर्बतवावीतजोक्तय ७२ विमला वितसधिवस्त्री ७३ विद्यासः ७४ तथाग्रज मुत्रतीचेव ७५ अग्निम्
 ६१ नित्यालोका ६२ नित्योद्योत ६३ स्वयमग्न ६४ स्यामास ६५ श्वेत्स्वर ६६ वेमकर ६७ आर्मकर ६८ प्रमकर ६९ खेमको अरजा ७० विरजा ७१
 ६१ नित्यालोका ६२ नित्योद्योत ६३ स्वयमग्न ६४ स्यामास ६५ श्वेत्स्वर ६६ वेमकर ६७ आर्मकर ६८ प्रमकर ६९ खेमको अरजा ७० विरजा ७१

विनिमानवाङ्मसुंनु माध्य । अपसूर्यःपुत्र ॥ सूरविमारेइत्यादि ॥ अथ अथप्रहादीर्मास्थितिबुद्धान्याह । सूरविमारेइत्यादि । एवामित्रीश्यापि
 बुद्धानिगदिसिद्धान्ति । अपयोऽथ्य द्वार पञ्चात । एतेषां नमन्तरोक्तामा प्रत्यक्षप्रमादोपेततत्ताराद्या ग्रामदन्त । सप्तसहितप्रह
 नचप्रतारकपादा कतरे कतरेत्यो उज्वा स्तोकाः वाविकल्पसमुच्चयायः । कतरे कतरेत्यो बाहुकाया कतरे कतरेत्यस्त्यावा अत्रविभक्तिविपरिणामेन

तंवाण जहसुं ण चउप्पागपलित्थम उक्कोसेण पलित्थम वाससहस्समप्पहिस्स, सूरविमाणेदेवीण जहसुं ण
 चउप्पागपलित्थम उक्कोसेण अरुपलित्थम पचहिंसाससण्हि स्सहिंय गह्विमाणेण देवाण जहसुं ण चउ
 प्पागपलित्थम उक्कोसेण पलित्थम, गह्विमाणेदेवीण जहसुं ण चउप्पागपलित्थम उक्कोसेण अरुपलित्थम, जहसुं विमाणेदेवीण
 त्थम जहसुं विमाणे देवाण जहसुं ण चउप्पागपलित्थम उक्कोसेण अरुपलित्थम, जहसुं विमाणेदेवीणा अपन्यत

अरुपसहस्रै रत्यधिक । सूर्यविमारे देवाणां अपन्यतः । चतुर्जागपत्यापन उरकपत पत्यापन वपसहस्र सत्यधिक । सूर्यविमानेदेवीणा अपन्यत
 चतुर्जागपत्यापन उरकपतः अरु पत्योपन पञ्चभिःवप सहस्रैः अत्यधिक । ग्रहविमाने देवाना अपन्यतः चतुर्जागपत्योपन उरकपत पत्योपन, अरु
 ग्रहविमाने देवीनां अपन्यतः चतुर्जागपत्यापन । उरकपतः अरु पत्योपन, नक्षत्र विमाने देवाना अपन्यतः चतुर्जागपत्योपन उरकपतः अरु
 सूर्ये अपन्यतः पञ्चास हजार वरसे अधिक आयुः । सूर्य विमाने विर्ये देयतानु अपन्यतः पत्यापनमो चोया भाग उरकपतः ए
 क पत्योपन एक हजार वरस अधिक आयुः सूर्य विमाने विर्ये देवानु अपन्यतः चोया भाग पश्योपनमो उरकपतः अरु पश्योपन पाचसहस्र वर-
 स अधिक आयुः । ग्रह विमाने विर्ये देवतानो अपन्यतः पश्योपनमो चोया भाग उरकपतः एक पश्योपन आयुः । ग्रह विमाने विर्ये
 देवीना अपन्यतः पश्योपनमो चोया भाग उरकपतः अरु पश्योपन आयुः । नक्षत्र विमाने विर्ये देयतानु अपन्यतः पश्योपनमो चोया भाग

नवरात्रि शीतुष्यानि । ननु स्रक्साभिमावसम्यन्धप्रतिपादकभावमन्तरेण कथमेवताभामग्निप्रथमाभामिषपद्वैरम् । उच्यते । अग्निप्रातरि अग्निप्रेष्यस्यो पचारद्वयति । एतेषाणां विद्यतेरपि नवरात्रा विजयादिमाभनि रवपूर्वात्ता सतस्रोऽयमग्निप्रेष्योवक्तव्या इति । तारकात्रि सप्तवसति मयसह-
 आधिक्यपदपट्टिभेदाकाटीप्रभासत्वेन बहुवक्तव्यतया नामव्यवहारस्याऽसुखव्यवहारकत्वेन बोधेन । परमेयाव्येता एवचतस्रोऽयमग्निप्रेष्यो योज्याइति ।
 अथपचदसहस्र प्रसविषयीकुर्वन्नाह । अन्वविभागेऽप्येतेहत्वादि । प्रसवूषसुगमउत्तरसूषसुगमार्गपश्योपममिति । बहुगोममात्र परकोपमं बहुगोमपश्यो
 पमनितिविषयेष्वसमाप्तः पश्योपमं बहुगोमइत्येव । पूरकायत्वात्पूरकप्रत्ययलोपः एवमप्येऽमुज्जागपश्योपमाइत्येव बोध्यम् । अन्वविमानेहि अन्वदेवः सामा
 निकायत्वारोदवादेऽप्यपरिवसति तेषां च द्रव्यसामानिकापेक्षयोत्पन्नानामु योष्य तेषामेवोत्कृष्टगुणः समवायः अन्तराहोदिव्यापेक्षेति स्यसुपर्वा

मिसि २४ इदे २५ निरुद्धे २६ व्याक २७ विरसाय २८ योधसू । २ चद्विमाणेन जते । देवाण केवईप्रका
 छंछिई प० ? गो० । जहस्येण चउज्जागपलिच्छम उक्कोसेणपलिच्छम वाससयसहसमस्रहिश्य, चद्विमाणेण
 देशीय जहस्येण चउज्जागपलिच्छमं उक्कोसेण अरुपलिच्छम पयासाएथाससहस्रैहिश्यस्रहिश्य, सुरविमाणे

इत्यो २१ निरुद्धिः २२ आपः २३ विद्ये २४ शीतुष्याः २५ २६ अन्वविमानस्य मदस्त । देवानां विपत्कालस्थितिः प्रकृता ? गीतम् । अचन्यतः
 चतुर्भाजपत्न्योपम उत्कर्षेण पत्न्योपम धर्षयानसहस्र अम्यपिच । अन्वविमाने देवीना जपम्यतः चतुर्भाजपत्न्योपम उत्कर्षतः अरु पत्न्योपम पया

तिस इत्यग्नि विद्याका २३ मित्र उज्जागा २४ इत्यग्नि मूला २५ निरुद्धि मूला २६ आप पूर्वोपादा २७ विद्य उत्तरापादा २८ जाययो २९ मय्य ३० २५ ०
 इवे त्विति तारकईदे । अन्वविमाने विदे दे भगवन् ! देवताजी केतकाकामनी केतकाकोलने स्थिति चे । दे गीतम् । अथम्यपचद पत्न्योपमो
 बाधो नाम उत्कृष्टपदे एव पत्न्योपम एकलाच भरत अविच आर्गु इव । अन्व विगलने विदे देवीने जपम्यपदे पत्न्योपमनो बोधा जग उत्कृष्टप

100

ननु स्रष्टा निमित्तसम्बन्धप्रतिपादकभावमन्तरेण कथदेवतानामभिन्नकृत्रमाभानि संपद्येत् । उच्यते । अचिष्टांतरि अचिष्टेयस्यो
पकारादुच्यते । एतेषां चाष्टविधतेरपि नष्टाका वा विषयादिभामपि स्वपूर्वात्ता कृताऽप्रसङ्गिण्योक्त्या इति । तारकाकाञ्च सपञ्चसति नवसह
आपिकपदयष्टिभोटाकादीप्रमासत्वेन बहुसंख्याकतया नात्मव्यवहारस्याऽसंख्यव्यवहारकत्वेन चापेक्षा परमेयामप्येता एवचतस्रोऽप्रसङ्गिण्यो योऽ्या इति ।
अप्यपञ्चदशद्वार प्रसविषयीकृतं काह । चक्षुर्विभागेकप्रते इत्यादि । प्रश्नसूत्रमुममठतरसूत्रचतुर्भाष्यपक्षयोपममिति । चतुर्गागमात्र पक्षयोपमचतुर्भाष्यपक्षयो
पममिति विज्ञेयश्च सप्तसप्तः पक्षयोपमचतुर्भाष्यपक्षयोः पूरकायत्वात् पूरकप्रत्ययस्योपः एवमप्येऽष्टप्रागपक्षयोपमादावपि लोप्य । चक्षुर्विभागेऽष्ट पञ्चदेवः सामा
निक्तायत्वारोदादेव्यश्च परिवर्धति तेषां च द्वयसामानिकापेक्षयो नृकसुभायु र्दीप्य तेषां मेवोक्तरुष्टायुः सम्मयात् नपथ्य नात्तरुष्टादिदेवापेक्षयैति एवसूयो

मिसे २४ इदे २५ निरई २६ ख्याज २७ विस्साय २८ बोधसू। २ चदविमाणण जते । देवाण कं वईष्पका
 छंठिई ५०१ गो० । जहखेण चउजागपलित्ठम उक्कोसेण पलित्ठम वाससयसहरसमसुहिइय, चदयिमाणेण
 देयीण जहखेण चउसुजागपलित्ठमं उक्कोसेण अरु पलित्ठम पयासाएयाससहरसेहिइयसुहिइय, सुरयिमाणे

इन्द्रो २१ निश्चतिः २२ आपः २३ विद्ये २८ बीदुष्याः ४ २ ॥ अङ्गयिमागम्य भवन्त । देवानां क्षिपत्कालस्थितिः प्रज्ञप्ता ? गौतम ! अपमृत्यः
बनुर्भायपत्न्योपम कल्बर्षेण पत्न्योपम धर्मशतशतल अभ्यपिबन् । बम्भूविनाभे देवीना अपमृत्यः बनुर्भायपत्न्योपम साकपत अद् पत्न्योपम पञ्च

तिम इन्द्राग्नि बिजाबा न्ने मित्र उजुराबा २४ इन्द्र ज्येष्ठा ५५ मिश्रुति मूल ६ आप पूर्वाषाढा २८ आश्वी ५ २६ मघ्य ॥ २४ ५
इवै स्थिति द्वारकईहै । अन्नबिभागने बिबै हे भगवन् । देवतानी कोतसाकाभनी कोतसाकोसलगे स्थिति हैं । हे गीतम । अपन्यपबह पश्योपनी
बायो भाग गरुडपर्वें एक पस्वोपन एकलाव वरन अष्टिक आर्य दूह । अन्न बिभागनें बिबै देवीनें अपन्यपर्वें पश्योपमनी बोयो नाम गरुडप

शीयकरान् विपृच्छिषु राह । जंयुद्दीनेष भन्ति? दीये जहृषपयइत्यादि । जयुद्दीये भवन्तः? द्वीये जपन्यपदे सर्वस्वोक्त्याने या उत्कृष्टपदे सर्वोत्कृष्टस्याने
 याविचार्यमाद्ये इति श्रौयः कियत्तस्तीयकराः सर्वोयेष सर्वसक्या केयसिदुष्टिमाजया इत्यर्थः प्रपञ्चाः? नीतमा? जपन्यपदे सत्याः प्रप्यते । सचादि ।
 जयुद्दीपस्य पूयविदेशगीतामहानद्याद्विपानीकते दक्षिणोत्तरदिग्भागयो रैकेकस्याः सङ्गायास् द्वी अपरविदेशेपि शीतोत्पयामश्चामया द्विभागीकृते सपेय
 द्वीजिमेद्री निमित्ता दस्तारः भारतेरायतयोस्तु एकातसुपमादाबभावएव उत्कृष्टपदे यत्तुजिगततीयकराः सर्वोयेष प्रपञ्चाः? सचादि । सचाविदेशे
 प्रतिविजयमरतैरायतयोदैकेकस्य सम्ययइति स्वमीमने यत्तुस्ति अत्र एयादि प्रगवतां स्वस्वोत्रवसिति जकिमिय सप्तमयस्यामससखविरोपासभयात्
 एषश्च विहरमावजिनापेचया कोच । ननु जम्मापेक्षया तपिनायां उत्कृष्टपदे जयुद्दीये यत्तुस्ति शत स्तीयेकराणामसप्तयादिति । अचात्रिय जपन्योत्

तारारूत्रासखेज्जगुणा १६ जयुद्दीवेण जते! दीवे जहृषपपथा उक्तीसपपथा कंवइंश्यासित्ययरा ससुगगेण
 प० १ गो०! जहृषपपचक्षारि उक्तीसपपचीत्तीस तित्ययरा ससुगगेण प०? जयुद्दीवेण जते! दीवे जहृष
 पपथा उक्तीसपपथा केयहृष्याचक्ष्मथहीससुगगेण प०? गो०! जहृषपपचक्षारि उक्तीसपपतीस चक्ष्मथही स

चिसखेपगुबानि पहाः सस्मेयगुधाः तारारूत्राः सस्मेयगुधा ॥ जयुद्दीये भगवन् । द्वीये जपन्यपदेया उत्कृष्टपदेया कियत्तस्तीयकराः सर्वा
 येव मप्रज्ञाः? नीतमा? जपन्य पदेचत्वार उत्कृष्टपदे यत्तुजिगततीयकरा सर्वोयेष मप्रज्ञाः? जयुद्दीये भगवन् । द्वीये जियत्तः जपन्यपदेया

१ तुल्य सरीपा सवपकी पहा नचन्यादिक भी याहा छे, तेहपकी मकथ सख्यात गुहा छे २ उठावीस गुणामाट तेए यकी पहा सख्यात गुणा
 गुणा काजेंत तेह यकी तारा सख्यात गुणा १६ जयुद्दीपमासा ऐ भगवन् । दीपने विषे जपन्यपदए ऽपथा उत्कृष्टपदे केवला शीयकर सर्वे स
 पाए एक अवसरे दूर । ऐ नीतमा । जपन्यपदे आर दूर महा विदेशे ऐश्वर उत्कृष्टपदे शीयकर सर्वोयेष दूर गहाविदेशेने षष्ठ शीयकर से ३२

यथाव्याख्येयाः कतरेभ्यो विद्येयवेति गीतम् । चन्द्रसूर्यायतेद्वयेपि परस्परतुल्याः प्रतिद्वीप प्रतिचन्द्र चन्द्रसूर्यायासमसम्यावत्येन तन्मयीयद्वा
सर्वेयेयुबाकोम्य सारादुपाविषस्ये यमुबानि अष्टाविधसि शुचत्वात् तन्मयीप यद्वाः सख्येयगुणाः सातिरेकाधिगुबत्वात् तन्मयीपि सारादुपावि सख्येय
मुबानि प्रमूतबाटाकोटीगुबत्वादिति । व्याख्यात यादृशमप्यवबुल्लङ्घार सेनमपूर्णे सपञ्चमीगापाहुयव्यास्मात्तमिति । अथत्रयद्वीपे सपम्योत्तुष्टपदाभ्यां

अहृयणे ण चउम्मागपलितुवमं उक्खोसेजसाहिअ चउम्मागपलित्वम, तारात्रिमाणदेवाण अहृयणे ण अष्टभाग
पलित्वम उक्खोसेज चउम्मागपलित्वम, तारात्रिमाणदेवीण अहृयणे ण अष्टभागपलित्वम उक्खोसेज
साइरेगठमाणपलित्वम पुणंसिज भते । अदिमसूरिअगहणकसत्तोरारुवाण करेरे २ हित्ता अप्पात्रायज्ज
स्यावा तुल्लावा विसेसाहिअ्याथा गो० । अदिमसूरिअ्याऽवेतत्ताससुत्थोया जसकत्रासयेज्जगुणा गहासंसेज्जगुणा

पस्योपम । मन्त्र विमाने देवीनाः अपन्यतः चतुर्भागपस्योपम उत्कपतः साधिका चतुर्भागपस्योपम साराविमाने देवानां अपन्यतः अष्टभागम
स्त्रीपम उत्कपत चतुर्भां मपस्योपमसाराविमानेदेवीनां अपन्यतः अष्टभागपस्योपम उत्कपतः सातिरेक अष्ट पस्त्रापम । एतेषां ममयत् । चन्द्र
सूर्यपदचमन्त्र सारादुपावा कतरे कतरेभ्यो, अस्त्रावाबुबावातुल्यावा विषयोपिवावा । गीतम् । चन्द्रसूर्यौ द्वावपितस्त्रीसवत्रया मयथा

उत्कपतवे अर्धे पश्योपम आयू दूह । मयत्रविमानर्णे देवीनां अन्यपर्वे पश्योपमनो चावो प्राग उत्कपतवे कावक अधिका ऊर्ध्वो चावा माग
पश्योपमनो, तारा विमाने विदे देवतानो अपन्यपवे पश्योपमनो आठनी माग उत्कपतवे पश्योपमनो चावो प्राग । तारा विमाने विदे देवीना
अन्य पर्वे पश्योपमनो आठनी माग उत्कपतवे ऊर्ध्वो पश्योपमनो आठनी माग कावक अधिका इत्थे अपन्यतुत्तरा कते र्हे । एव प्रगवत् ।
चन्द्रना सूर्ये एव मन्त्र सारा रूप स्त्रीतिथी साहि शुच कुचस्यो मोह उचवा चर्वा तथा चर्वा विषेयधिका । हे गीतम् । चन्द्रना सूर्य

घबधिराधानायेना न्यतरामितसेने सदाभ्यतरस्याभावावति । अथैते निधिपतयो भवतीति । जयद्वीपेनिधिसस्यामपुमोह । जयद्वीपेदीयेद्वत्यादि । जय-
 द्वीपे द्वीपे क्षिपति निधिरवानि सदाभ्यतरस्याभावावति यानिगङ्गादिगदीमुखस्यानि यक्ययर्त्त ईसगतपरिपूष पक्षेद्विद्विज्यव्यायुतोऽष्टमपःकरणा
 ऽमनरं स्वसात्करोति । तानि सर्वायेव सयेसस्यया प्रसप्तानि ? भगवानाह ? गौतम ! त्रीविपदुत्तराणि निधिरवशतानि सर्वायेव प्रसप्तानि ? तथ-
 या । तवसस्याकानि निधानानि चतुस्त्रिंशदा मुख्य तद्वति यथास्तस्येति । इयं समासाश्रित्य प्रकृषणाकृता । आपनिधिपतीनां कतिनिधानानि वि-
 यदितकाल भोग्यानि भवतीति प्रसप्तानि । जयद्वीपेदीयेद्वत्यादि । जयद्वीपेदीये क्षिपति निधिरवशतानि परिजोग्यतया सप्तमे प्रयोगेन यक्ययति-
 नि व्यापयणावत्यन इवमितिशीघ्रं चक यमिवायोत्पश्यमत्तर निर्विलम्बनित्यर्थः व्यागस्तुति । भगवानाह ? गौतम ! जयद्वीपे पटाश्रित्य जयन्यपद-

केवद्विज्यानिहिरयणसया परिजोग्यताए हस्तमागच्छति गो० । जहस्यपएवतीस उक्ता । सपए दीप्तिमसिस्तग नि।
 हिरयणसया परिजोग्यताए हस्तमागच्छति ॥ जयद्वीपेन जते । दीये केवद्विज्या पवित्रिया रयणसया सस्रगणेन
 प० ? गो० । देवसुस्ररा पवित्रियुरयणसया सस्रगणेन प० ? जयद्वीपेन जते । दीये जहस्यपएवा उक्ता । सप

म । त्रीविपदुत्तराणि निधिरवशतानि सर्वायेव प्रसप्तानि ? जयद्वीपे भवन्त । द्वीपे क्षिपतिनिधि रवशतानि परिजोग्यतया श्रीप्रमाणच्छन्ति ।
 गौतम ! जयद्वीपे पटाश्रित्य जयन्यपदे पटाश्रित्य जहस्यपदे हस्तमागच्छन्ति ॥ जयद्वीपे भवन्त । द्वीपे क्षिपति पट्टेन्द्रिय
 यति हृद ॥ त्रयद्वीपेनामा हे भगवन् । द्वीपेने केतसा निधिरव चक्यवति न परिभागपदे सय स्यात्सदीपक । हे गौतम ! त्रीविषय ३०६ नि-
 धित्व सय स्यात् सदैव गङ्गाजनीने मूय सास्तता क ते क्षिप हन विजय मरत युरयम इम तस्र तवगुणा कोसो यथास्तमान ३०६ निधान पाद ०
 जयद्वीपेनामा हे भगवन् ! द्वीपेने विवे केतसा निधिरव चक्यवति ने परिजोगपदे शाप्रकायइ ध्याये । हे गौतम ! यैक्या चक्यवति ने मय हृद ३०६

च वविराचामावेना न्यतराश्रितसंगे तदाभ्यन्तरस्याभावाविति । अथैते निधिपतयो भवतीति । अयूदीयेनिधिसंस्थाप्रमुसोह । अयूदीयेदीयेद्वत्यादि । अयू-
 दीये द्वीये द्विवति निधिरत्नानि उत्कृष्टनिधानानि यानिगङ्गादिनदीमुखस्थानि चक्रवर्ती पृथगतपरिपूष पवृक्षद्विग्विजयव्याधुतोऽष्टमतपःकरणा
 उत्तरा अवातुवतीति । तानि सर्वापेक्ष सर्वसंख्या प्रकृतानि ? गौतम । त्रीक्षिपुनराविनिधिरत्नयत्नानि सर्वापेक्ष प्रकृतानि ? तद्य
 वा । नवदस्याक्षानि निधानानि चतुर्दिशता गुप्तं तद्वति यथातथसंकेति । इयं समाश्रित्य प्ररूपकाकृताः । अयनिधिपतीनां कतिगिधानानि यि-
 वक्षितकाल भोग्यानि भवतीति प्रसन्नाह । अयूदीयेदीयेद्वत्यादि । अयूदीयेदीये द्विवति निधिरत्नयत्नानि परिज्ञायतया उत्पन्ने प्रयोक्त्रे चक्रवर्ति-
 नि सर्वापेक्षसंख्यं हवृमिति श्रीपुं चक्र यस्मिन्नापोऽस्यजलर निर्दिष्टमनित्यर्थः प्रागुच्यते । भगवानाह ? गौतम । अयस्यपदे पटत्रिंशत् सप्तम्यपद

केचद्वक्ष्ये । निधिरयणसया परिज्ञेगसाए हवृमागच्छति गो० ! अहस्यपृष्ठतीस उक्ता । सपए दोखिसिहुरा गि
 हिरयणसया परिज्ञे गसाए हवृमागच्छति ॥ अयूदीयेण ज्ञते । दीये केचद्वक्ष्य पचिदिया रयणसया सवृगेण
 प० ? गो० । दे वसुभरा पचिदियरयणमया सवृगेण प० ? अयूदीयेण ज्ञते । दीये अहस्यपृष्ठा उक्तासप

॥ त्रिखिपुनरावि निधिरत्नयत्नानि सर्वापेक्ष प्रकृतानि ? अयूदीये भवन्ति । द्वीये कियन्तिनिधि रत्नयत्नानि परिज्ञायतया श्रीप्रमागच्छन्ति ।
 गौतम । अयस्यपदे पटत्रिंशत् उत्कृष्टपदे द्वे सप्ततिः निधिरत्नयत्नानि परिज्ञायतया हवृमागच्छन्ति ॥ अयूदीये भवन्ति । द्वीये कियन्ति पट्टेभिरप

वति हृष्ट ॥ अयूदीयेपनामा हे भगवन् । द्वीपने केतला निधिरत्न चक्रवर्ति न परिभागपणे सय सयासदेपक्ष ॥ हे गौतम । त्रिखिपु क ३०३ लि-
 पिरत्न सय सयासदेपक्ष गङ्गाभरीने मूयं सास्त्रता च ते किम इदं विषय भरत एरणम इमं हृष्ट नवगुणा कोको यथाकमान ३०३ निधान याह ॥
 अयूदीयेपनामा हे भगवन् । द्वीपने विपे केतला निधिरत्न चक्रवर्ति ने परिभागपणे शाप्रकायह छावे । हे गौतम । एदेका चक्रवर्ति ने मय हृष्ट इम

प्राविक्तो ब्रह्मविनिष्ठा नवनविपाणानि बहुमुचितानि यथोक्तस्य्याप्रदात्रीति शतशतपदेतु द्वेसप्तत्यधिके निधिरवशते परिभोग्यसया श्रीपुनागशुच उक्त-
 कृतपदमादिनां ब्रह्मिणां विज्ञानो नवननविपाणानि भवतीति नवनविज्ञानागुण्यता इत्युपपद्यते यथाश्रवण्येति । अथश्रवण्युद्गीपवर्तिषष्ठ्यष्टिरवसस्यापि
 पृष्ठिपुत्राह अमुद्गीवेति । अमुद्गीवे २ नदन्त ? किंपति पम्बेन्द्रियरजानिसेनापत्यादीनि सप्त तेषांशतानि सर्वोपेयं प्रश्रुप्तानि ? नगवानाह ? गीतम ।
 द्वेदशोत्तरे पम्बेन्द्रियरवयवे सप्तोपेयं प्रश्रुप्ते ? तद्यथा । तत्कृतपदमादिनां विज्ञानां पञ्चिषां प्रत्येकं श्रुतपदेन्द्रियरजसद्वावन सप्तसस्या त्रिशता गुण्यते
 भवति यथाश्रवण । तनुनिबिबर्षोपपञ्चायो बहुकिं यथा गुणन पक्षेन्द्रियरजसर्वापपञ्चार्यानु किमितिचिन्ताता गुणन कथ्यते दशसुयासुदेययिजमेपु
 तदातयावनुपसंज्ञात् निपीर्मातु नियतमाश्रयेण सर्वोपपञ्च पक्ष्ये तेष रजसर्वायुपक्ष्ये तेष नक्तित्सस्याकृतो यिद्येयवति । अथरजसपरि
 भोगमसंभूतमाह । अमुद्गीवेदस्यादि । प्रायोद्याख्यातत्वादुक्त । अथैकेन्द्रियरजानि प्रसयितुमाह । अमुद्गीवेतिव्यक्त । अथरजसपरिभोगसुत्र पञ्चमाह । अथश्रवण्युद्गीपव-
 रजसादीनि तेषांशतानि । अथैकेन्द्रियरजपरिभोगसुत्र पञ्चमाह । अथश्रवण्युद्गीपव विज्ञानादीनिपञ्चमाह । अमुद्गीवेति । अथश्रवण्युद्गीपव

पद्म के वदहस्य। पश्चिदिष्टरयजसयो परिभोगसाए हस्तमागच्छति । गो० ! जहयापए अठावीस उक्कीस
पप दोखिदसुप्ररापधिदिश्ररणसया परिजीगसाए हस्तमागच्छति ॥ जमुहीत्रेण भत! दीवे केवहुजाए

रजयतां सर्वपाप मञ्जसि ? नीतस ! ह दशोत्तरे पञ्चेन्द्रिय रजस ? सर्वापाप मञ्जस ? जम्बूद्वीपे जग ! द्वीप अपन्यपर्वेया उत्तरमुपदे या

अपन्यपहं चार चक्रवर्ति ने ३६ लिपि रत्न परिभाषा आये सत्सुपपत्त ६० चक्रवर्ति निपिरत्न परिज्ञानपत्र २३० लिपि आये एक श्रयनरे । जङ्गुहीपनामा ३ भगवन् । द्वीपने विवे कोठली पचेन्निपुण रथ योगापति प्रसुप-सुप सख्याइ पुह । हे गीतन । बिसेवग पचेन्निपुण सवे स-प्याइ हुइ त किम एकका चक्रवर्ति ने ३ पदन्नीय रत्नहुइ हम सत्सुपपत्ते ३० चक्रवर्ति ने २१० हुइ । जङ्गुहीपनामा हे जगवन् । द्वीपने विवे जप न्यपदइ ठाठटे पदे कोठसी पचिद्विप रत्न एक आबसर चक्रवर्ति ने परिभाग पचे आयाइ । हे गीतन । जपन्यपदे चार चक्रवर्ति ने जङ्गुहीप

॥ पुनः प्रसविपयीकरखेमरुद्धं धाविषे त्रपमं प्रवक्तरायप्रसाधना द्विस्मरणशोकाविनेयजनस्मरस्वरूपोपकारायेति । तेनो
ग्रहस्पृक्षीयत्वनिर्देशः स्त्रीवेपि यत्तेमान्यस्यात् । किंपदुद्धेधेनो हत्येन मन्मिप्रविष्टस्येत्यर्थः किंपदुद्धेधेन नूनिर्गतेतो
तेद्यत्यग्रीक्षणेन प्रच्छस? भगवानाह गौतम! विष्कभायानपरिवेपविषय नियन्मयूत्रं प्राग्वत् उद्धेधाविमियं वममन्त्रेयु एव
नवमयति याजमसदस्यादि ऊर्ध्वोगत्येन सातिरकयोजनमथतश्च उद्योये स प्रच्छस? ननु स हत्यध्ययशरीरो जलाश
तमादौ मक्षिःश्वीवेतुनक्षिं प्यवशारविषयस्यादिति सच्यते । समभूतसादारम्य रथप्रज्ञायामयः सधृक्षयोजनाभिप्रायवृ
त्तेश्चरस्योपलम्बमानस्य नोहत्वव्यवहार सुप्रचिद्वृत्त्य । तथा जम्बूद्वीपोरपद्यानां क्षीर्यकृता जम्बूद्वीपमेतौः पद्मगयमैऽ

नपपुत्रा उक्ते। सपएया परिभोगत्ताए हसमागच्छति ॥ गो० । जहणपए स्थिठाग्रीस
रा एगि देअरणमया परिभोगत्ताए हसमागच्छति ॥ जयहुदीवेण भंत। दीवे केयइइयं
। इयं परिस्केयण केवइअउव्वहेण केवइइयं उहं उच्चतण केवइअसव्वगणे ण प० ?

परिभोग्यताये शीघ्रमागच्छन्ति ॥ गीतम् । अपन्यपदे अष्टाविंशतिः सरकृष्टपदे द्वे दशोत्तरे पचेत्रिंशपरध्वजते परि-
द्वीपे भगवन् । द्वीपे क्षिपन्ति एकैत्रिंशपरध्वजानि सर्वाप्येष प्रध्वजानि ? गीतम् । द्वे दशोत्तरे एकैत्रिंशपरध्वजते च

વતિ ને વિશે રથ ૧૧૦ પદેન્દ્રિય રત્ન પરિભોગ પસંદે જાયે । જયુગમા જે સગવળ ! દ્વીપને દિવે કેસલોય યુક્તેન્દ્રિ
 ત્વ પદે સ્કાદ પદે ચાક્યતિ'મ પરિભોગ પસંદે જાયે । જે ગૌતમ ! અપન્યપદે છાઠાચીસ પદેન્દ્રિય રત્ન પરિભોગપસંદે
 દેન્દ્રિયરત્ન ત્રીસ ચાક્યતિ'ને પરિભોગપસંદે જાયે । જયુગમા જે સગવળ ! દ્વીપને દિવે કેસલો હાપપણે પોણલપણે

ज्ञापितो चकवतिनां नवनिधानानि बहुमुञ्चिद्वानि यथोक्तसंस्थाप्रदानोति सत्कष्टपदेतु हे ससत्यधिके निधिरजयते परिभोम्यथा योपुनागस्तुव सत्-
 कष्टपदमाविनां चक्रिषां त्रिशतां नवनवनिधानानि भवतीति भवविश्रतागुह्यस्त इत्युपपद्यते यथाचकवत्येति । अथजम्बूद्वीपवर्तिचक्रवर्तिरजसस्यापि
 युष्टियुराह जम्बूद्वीपनि । जम्बूद्वीपे २ भद्रका ? कियति पञ्चभ्रियरजानिसेनापत्याद्रीनि सप्त सेयांशतानि सर्वापेक्ष प्रशस्तानि ? भगवानाह ? गीतम् ।
 हृदग्रोत्तरे पञ्चभ्रियरजयते सर्वापेक्ष प्रशस्ते ? तद्व्याप । उत्कृष्टपदमाविनां विश्रतां भक्रिषां प्रत्येक सप्तपञ्चद्विपरत्यसम्भावेन सप्तसदस्या विश्रता गुह्यमते
 भवति यथास्तनम् । ननुनिधिसर्वापपृष्ठया चतुस्त्रिंशत्सर्वोपपृष्ठायानु किमिति विश्रता गुह्यम् उच्यते दशसुवासुदेयविक्रयेषु
 त्रिदशेपाञ्चपञ्चमाहू निधीर्नातु निधत्तमावलेन सर्वेदाप्युपलब्धेः तेन रजसर्वापसूत्रे रजपरिभोगयूत्रेण नकवित्सस्याकृतो विगोपयति । अथरजपरि
 भोगप्रसमूत्रनाह । जम्बूद्वीपेइत्यादि । प्रापोढ्याक्यातत्वादुच्यते । अथैकेद्विपरजानि प्रशयितुमाह । जम्बूद्वीपेतिष्यते । नयर एकैद्विपरजानिचक्रिषां
 चक्रादीनि तेषांभतानीति । अथैकेद्विपरजपरिभोगसूत्रं पृष्ठमाह । जम्बूद्वीपेतिष्यते । अथजम्बूद्वीपस्य विजभाद्रीनिपृष्ठमाह । जम्बूद्वीपेति । अथमूत्रे

एषा केवद्विष्टा पचिद्विष्टरयणसयो परिभोगज्ञाए हस्रमागच्छति । गो० । जहस्रपए अष्टावीसं उक्ते।स
 प० दोसिदसुमरापंचिद्विष्टरयणसया परिभोगज्ञाए हस्रमागच्छति ॥ जंयुद्वीपेण जतः दीवे केवद्विष्टमाए

एवमनाम सर्वापेक्ष प्रशस्तानि ? गीतम् । हृदग्रोत्तरे पञ्चैभ्रिय रजसने सर्वापेक्ष प्रशस्ते ? जम्बूद्वीपे ७० । द्वीप जपन्त्यपदेया उत्कृष्टपदे या
 जपन्त्यपदे चार चकवति ने ३६ त्रिपि रज परिभाग आये उत्कृष्टपद ३० चकवति ने विसद्व चित्तरि निधिरज परिभोगपद ३० त्रिपि आये एक
 अवन्तरे । जम्बूद्वीपनामा हे भगवन् । द्वीपने विवे केतली पंचेभ्रिय एय सेनापति प्रसूय-यव सस्याह हृद । हे गीतम् । विसेदश पचेभ्रियरज सर्व स-
 व्याह हृद न किम एकका चकवति ने ३ पचन्प्रीय रजहृद इम. उत्कृष्टपदे ३० चकवति ने २१० । जम्बूद्वीपनामा हे भगवन् । द्वीपने विवे जप
 म्यपदर उरकटे पदे केतला पचिद्विष्ट रज एय जपन्त्यपदे चकवति न परिभाग पचे आवह । हे गीतम् । जपन्त्यपदे चार चकवति ने सप्तवीस

नदेह। श्रियपत्नीं प्रममूत्रे उपम्यासः । भगवानाह गीतम् पुषिवीपरिबामोपि पवतादिमस्यात् अप्यारिबामोपि गदीहृदादिमस्यात् जीयपरिबामोपि
 मुरवनाविपु वमरपत्यादिमत्वात् यद्यपि क्लमये पचिष्णुकायपरिबामत्वप्रवृत्तेनैव जीयपरिबामस्य सिद्धं तथापि लोके तथाजीयस्यसाध्ययथा
 रात् पूषणप्रवृत्त वमरपत्यादीनां जीयत्वव्यवहारः स्वपरसमस्तइति । इतिपुष्पपरिबामोपि मूर्तेत्यस्य प्रत्यक्षसिद्धत्वात् । कार्यं ज्युद्धवीपोपि स्क
 पक्षपः पदावेः सभायवेः संसृदिनेरेयप्रवति समुदायरूपत्वात् समुदायिनइति । अथ यद्विषयं जीयपरिबामरूपं कतिचित्तं जीवा अत्रोत्पन्नपू

एगजोत्थणसहस्स उव्वहेण णवणउह्म जोत्थणसहस्साह्म साडरेगाह्म उह्म उव्वहेण साडरेगं जोअणसयसहस्स
 सव्वर्गं ण प० ? जयुद्धवीरणं मत्ते ! वीर्ये किं सासए ज्यसासए गो० । सिअसासए सिअअसासए । संकेणठेण
 नंतं ! एयवुच्चह्म सिअसासए सिअज्यसासए गो० । दव्वठयाएवामए वयगघरसफासपज्जवेहि ज्यसासए संतेण

द्वेषत किमानूर्ध्वमुदीर्यतेन विमान् सर्वोपेव प्रवृत्तः ? गीतम् । जम्बूद्वीपः २ एकं शतसहस्रमायामपिफलमास्यां । श्रीविद्योजनशतसहस्रादि
 पोहग्रव सहस्रादि द्वयं समयिगत्पिके योजनशते त्रीन् लोकांश्च अष्टाविंशतिं वनःशतानि त्रयोदशानुक्तानि अष्टाशुक्लं किंविद्विशेषाचिन्नपरि
 रोपेव । एकं योजनशतसहस्रमुद्रुपेन भवनवति योजनशतसहस्रादि चातिरेकादि अथ मुद्गैस्त्वेन । चातिरेकं योजनशतसहस्रं सर्वोपेण प्र-
 वृत्तः ? जम्बूद्वीपो जगधन् । द्वीपः किमयतः अष्टाशत । गीतम् । अस्तिचग्राधतः अस्तिच ग्राधतइति २ अथकेनार्येन भगवन् । अथ

योजनमैकं अथा केतिहा लगे जम्बूद्वीपनामा व्यवहारः से माते क्वाश्च अधिकेरा साप नात्रम ऊरुपके षण्ण ऊरुपके भिक्षोने सर्वसस्याह ते जम्बूद्वीप ॥
 जम्बूद्वीपनामा हे भगवन् । द्वीपने द्विपे द्वीपं सुं शास्वतो वे अत्राश्वतो वे ॥ हे गीतम् । शास्वतोपचि ते अत्राश्वतो पचि वे । ते दुस्र अर्थे हे भग
 वन् । इमं करे कर, शास्वतो पचि वे । हे गीतम् । जम्बूद्वीपनामे एकं लक्षयोजनप्रमाणं द्रव्यपक्षे शास्वतो छद्मं यत्संन्यतरस एक्यं प

[illegible]

गो० । जयद्वीये २ एगजोअणसयसहरस श्यायामविक्खभण त्तिण्णिजोअणसयसहरसाइ सोलसयसहरसाइ
देअण्णिअसत्तावीसे जेअणसए त्तिण्णिअकोस अठावीसंअ घणसयं तरसयअइगलअ विसेसाहिअ परिक्खेण

शांतरे एकस्मिन्परब्रह्मते परिब्रोज्यतया ब्राह्मणागच्छन्ति ॥ अम्बूद्रोपा भदत्त । द्वीपः क्रियान् आयासविक्रमाभ्याम् । क्रियान् परिचयस्य क्रियानु-
वादेन प्रचक्षते ? अम्बूद्रोप जगत् । द्वीप क्रियन्ति एकस्मिन्परब्रह्मतानि परिभाष्यतया यीप्रसागच्छन्ति, अपन्यपदे अष्टाविंशतिः शरकृष्टपदे द्वाद-

अगरक्षभाद्यादिति किनो वारानुरूपका इत्याह । असकृन्नेकशः श्रवणा । अजतकृत्यः अनन्तवारान् सुसारस्यान्नादित्यादिति । अथ जम्बूद्वीपेति भा
 श्याख्युरपनिनिमित्तच्छिष्टासिपुः पृच्छति । सेवेकच्छेभ मते । एवमुद्यह जम्बूद्वीपेदीपे इत्यादि । अथ केनार्थेन भदन्त ? एवमुच्यते जम्बूद्वीपेदीपः भग
 वानाह ? गीतम् । जम्बूद्वीपेदीपे तत्रतत्रदेशे तस्यदेशे यद्भवो जम्बूद्वीपाः एकेककृपाः विरलस्थितत्वात् तथा यद्भुनि जयूयनानि जम्बू
 यद्यायश्च समुद्रभावेन स्थिताः अविरलस्थितत्वात् एककक्षातीपतकसमूहो वनमिति यचनात् । तथा यद्भवो जम्बूयनपङ्काः जम्बूवृक्षसमूहाण्य विक्रातीप-
 तकमिमिताः । अनेककक्षातीपतकसमूहो वनपङ्कङ्गति यचनात् सत्रापि जम्बूद्वीपाभावेन प्राधान्यमिति मस्तुते यथाकसाकस्य । अन्यथा अपरवृक्षाका वन
 तकमिमिति जम्बूद्वीपपङ्कमवस्थितिविषयत्वे उच्यते । नित्य सर्वकाल कसुमिताः यायतपदान् विशुं नाहया विश्वलवह

पुग्गलपारणामे, गो०। पुढविपरिणामेवि जीवपरिणामेवि पुग्गलपरिणामेवि ॥ जयूद्दीवेण
मते । दीवे सखेपाणा सखेनूणा सखेजीवा सखेसत्ता पुढविकाइअत्ताए तेउकाइअत्ताए
याउकाइअत्ताए यस्सरसइकाइअत्ताए उययअपुत्ता । इता गो० । अयसइ अयुया अयणंतसुत्ता संकेणठेण मते।

त्रिविधपरिधानः त्रिसप्तपरिधानः श्रीवपुपरिधानः, गौतम ! पृथिवीपरिधानानि अप्परिधानानि जीवपरिधानानि पुद्गलपरिधानानि नोपि । अण्वद्वीपे भगवन् ! द्वीप सर्वमाणाः सर्वलोकाः सर्वनिष्ठानि सर्वाणि सत्त्वानि अप्पायिकतया खेजसायिकतया

गङ्गी वाह अख्यय छै एवस्वित्त सदैव एकरूप रह नित्यछै जखनासा हुगैप कछु ॥ जखुदुगैप मासा ह्यै मगवन् ! दुगैपनै धियै सु पृथिवी परिखाम छै परब्री पित्तनै छै आकपरिबास पाकीमय छै अपवा लीयमय छै अपवा पद्मलपिठमय छ ॥ ह्यै गीतम ! पृथ्वीपिठमय छै पाकीमय पखि छ लीयमय पखि छे अचित्त पुद्गल पिठमय पखि छ ॥ जखुमागा ह्यै मगवन् ! दुगैपनै धियै सवप्राणी छैदुगै सैत्रो खोरिन्द्रि सवजन्म बनस्यनीक्षाप सयं

या घतनेत्याशङ्क्याह । जम्बूद्वीपेवपतेइत्यादि । जम्बूद्वीपे सर्वप्राजाः द्वित्रियत्तुत्तिग्रया सर्वबीयाः सर्वद्रव्याः सर्वद्रुतास्तरयः सर्वसखाः
 पचिष्यत्तुप्रोथापुष्पापिका अनेन च साध्यवहारिकाराशिः वचयकएयायप्रशः अनादिनिगोत्रनिर्गतानामेव प्राबल्योद्यारिरूपविशेषपर्यायप्रतिपत्तेः पुष्पिणी
 कापिबतया अप्कापिकतया तेवस्कापिकतया वायुकापिकतया धनरपत्तिकापिकतया उपपन्नपूर्वाः उत्पन्नपूर्वाः । जगत्प्राजाह ? इत्ता गोप्त्रमा ।
 एवं गौतम । यदेवमसम्भूतं सचैव प्रत्युद्यारबीय पुष्पिणीकापिकतया धातुमरुतपत्तिकापिकतया उपपन्नपूर्वाः काप्यक्रमेण ससारस्यागादिस्वात् मयुमः
 सर्वप्राजाद्या जीवविशेषायुगपदुत्पत्ताः सुकलनोचामानेककाल जम्बूद्वीपे पचिष्यादिसावनोरपादे सुकलनेकमारकादिभेदाभावाप्रमत्तः भवेत्तवस्ति तथा

ठेण गो० । एवम्वृद्धं विष्णुसासणं ॥ चिष्यस्यसासणं ॥ जम्बूद्वीपेण जन्ते । दीधेकालनु क्वे चिरहेहाड, गो० । पाक
 याविष्मासी जकयाविणभत्रिस्सइ भुवि च जघइअ भयिस्सइअ धुवे णिअणं सासणं अस्सकणं
 स्यइणं अत्रठिणं णिअं जम्बूद्वीपे २ प० ? जम्बूद्वीपेण जन्ते । दीधे किं पुठविपरिणामे आउपरिणामे जीअपरिणामे

मुच्यते अस्तिचसाधतः अस्तिचसाधतः इच्छेयया साधतः वर्ययदेः गत्वरसस्पर्शोपर्यवे रयाद्यतः अपतेनार्चनं गौतम । यय मुच्यते अस्तिच
 साधतः । अस्तिच अयाद्यतः जम्बूद्वीपो जनवन् । द्वीपः कासतः कियता विर भवति । गौतम । मकदापि मासीत् मकदापिजवति मकदापिभवि
 प्यति धम्वच भवति च भविष्यति च प्र कानित्य साधतः अद्यतः अद्ययः नित्यः जम्बूद्वीपो द्वीपः प्रच्छन्नवति ॥ जम्बूद्वीपो भगवन् । द्वीपः किपू-
 योपचरो असास्वतो हे, तिचे उर्वररी हे गौतम । इन कहीइ सायतोपवि च असास्वतो पवि हे ॥ जम्बू द्वीपमाया जन्ते । द्वीपमे विदे कासत-
 को जेनसाकानताइ रहे । हे गौतम । अस्तिचको विहारे पवि न दूर तो इन नही जतैमान कासे इनकां विहारे नयी इन नही अगागत का
 से विहारे पवि नही दूर इन नही अतीतकासे हूतो जत माग कासे चर अगागत कासे पवि हूसे स्थिर के लिये ये च शारवतो खइ विहारेकय

अगस्त्यभाषादिति ब्रिन्नो धारामुरपन्ना इत्याह । असकृन्नेकणः श्रवणा । अमलकृत्यः अमलतवाराम् समारम्भानादित्यादिति । अयं अमृद्वीपेति ना
 धाद्युत्पत्तिनिमित्तविद्यासिद्धिः पृच्छति । सेनेकेषु भते । एवमुक्तं अमृद्वीपेदीये इत्यादि । अयं केमारीन भदस्त ? एवमुच्यते अमृद्वीपोद्वीपः भग
 वानाह ? गौतम । अमृद्वीपेदीये तत्रतत्रदेशे तस्यदेशस्य तत्रतत्रप्रदेशे यश्चो अथूयुषा ऐकैकरूपाः विरलस्थितस्यात् तथा यष्टुनि अयूवमानि अमृ-
 द्वाएव समुद्भूतावेन स्थिभाः अविरलस्थितस्यात् एकजातीयतरुसमूहो यमिति वचनात् । तथा यश्चो अयूयनपदाः अयूयुषसमूहाश्च यिजातीय-
 तरुनिधिताः सनेकजातीयतरुसमूहो यमपवद्वदिति यथमात् तत्रापि अमृद्वीपजातेषु प्राधान्यामिति प्रस्तुते वस्तुवशाकृत्य । अन्यथा अपरमुखाया वन
 एवै निमित्तमूने अमृद्वीपपट्टप्रवृत्तिनिमित्तत्वे संशयान्त्याह । तेषु कथमन्ताइत्याह । नित्यं सर्वकाल कमुनिशा यायतपदास्तु सिद्धं गात्रका विवृणोत्यह

पुग्गलपरणामे, गो०! पुढविपरिणामेवि जीवपरिणामेवि पुग्गलपरिणामेवि ॥ जयूद्दीवेण
मते ! दीवे सर्वेपाणा सर्वेज्जाया सर्वेसत्ता पुढविकाइअत्ताए अत्ताकाइअत्ताए तेउकाइअत्ताए
वात्ताकाइअत्ताए अत्तासर्वकाइअत्ताए उयययपुत्ता । हता गो० ! अत्तासर्व अत्ताया अत्तातत्ता सत्ता सत्ता मत्ता

यिबीपरिणामः क्षिप्तपूरिषासः क्षिप्तद्वलपरिणामः, गौतम ! पुण्योपरिणासावि अपूपरिणामोवि जीवपरिणामोवि पुद्गलपरिणा
मो वि न जम्बूद्वीपे भगवन् । द्वीपे सर्वप्राण्याः सर्वबीजाः सर्वणिज्भूतानि सर्वास्त्रिसत्त्वानि पृथिवीआयिकृतया अप्रकायिकृतया तेन कायिकृतया

गद्दी पाह अख्यय तें आनस्थित सदैव एककूप ब्रह्म गित्यहें ज्ञाननामा द्वीप काण्ड ५ छाव्हीप भागा हे भगवन् ! द्वीपमें यिपें सु पृथिवी परिणाम हें पृथ्वी पिऊनें तें आनवविवांस पाणीमय हें अथवा जीयमय हें अथवा यद्रूप/पलमय ह ह हे गौतम ! पृथ्वीपिहमय हें पाणीमय पणि हें जीयमय पणि ह अथित पुद्रल पिहमय पणि ह ॥ ज्ञाननामा हे भगवन् ! द्वीपमें यिपें सयंप्राणी घेंद्री तेंद्री मोरेन्द्रि सबज्जन यमस्पनीक्षाय सपें

या रतनेत्याशङ्क्यह । जम्बूद्वीपे मयतः? द्वीपे सर्वमाकाः द्वित्रिपतु रिरिभ्रियाः सर्वजीवाः पर्वेद्वियाः सर्वज्जनासारवः सर्वस्रव्याः
 पूर्वव्यसेन्नोपायुकायिकाः अनेन च सोऽव्यवहारिकराशिराज्यपकथयायप्रकाः अनादिनिगोदनिर्गोतानामेव प्रायज्जीवाविरूपविशेषपयोपप्रतिपत्तेः पृथिवी
 कापिचतया अप्रकायिकतया तेजस्क्यायिकतया वायुकायिकतया जलरयत्तिकायिकतया रूपकपूर्वाः उपपन्नपूर्वाः । जगवानाह ? इता गोममा ।
 एवं गीतम् । पदैवममममम तथैव प्रत्युच्चारणीयं पृथिवीकायिकतया याज्जुनरयत्तिकायिकतया रूपकपूर्वाः आत्मकमेव स्रसारसामादिस्वात् भपुनः
 सर्वमाकाशयो जीवविशेषापुनरुपपन्नाः स्रक्तजीवानामेवैकान जम्बूद्वीपे पृथिव्यादिभावगोत्यादे स्रक्तवेवगारकारादिमेवामावममन्तः नचैतदस्ति तथा

हेम गो०! एवमुक्तं हि असासप ॥ सिध्यस्यसासप ॥ जम्बूद्वीपेण जते! दीधिकाछन्तुं केव चिरहेहाड, गो० । एक
 याविणासी एकयाविनस्य एकयाविणभविस्सह भुविच जयद्वस्य भविस्सहस्य धुवे णिध्यपुं सासपुं स्यस्कपुं
 स्यपुं अवधिपुं णिञ्जे जम्बूद्वीपे २ प०? जम्बूद्वीपेण जते! दीधे किं पुढविपरिणामे स्याऊपरिणामे जोघपरिणामे

मुच्यते अस्तिचसाधतः अस्तिचासाधतः इत्येवया साधतः पर्वपयवे, जम्बरससहस्रपर्यवे रद्याधतः अयतेनार्चन गीतम् । यय मुच्यते अस्तिच
 साधतः अस्तिच सासाधत जम्बूद्वीपो जगज्जम् । द्वीपः काततः कियता पिर मयति । गीतम् । गच्छदायि नासीतन्मकदापिजयति मकदापिमवि
 यति धमूवच मयतिच मविपयिच प्रकानित्य यायतः अक्षयः नित्यः जम्बूद्वीपो द्वीप प्रच्छमइति ॥ जम्बूद्वीपो भगवन् । द्वीपः किंपु

योपवर्तते असाधतो हे, तिस्रे उर्व्वरौ हे गीतम् । इन नहीन सास्यतोयधि च असास्यतो यधि हे ॥ जम्बू द्वीपजन्मा जते । द्वीपने विवे कातय
 को जेगताकातताइ रहे । हे गीतम् । अतिसकासे किहारे यधि न हुए तो इन नही वर्तमान काले इनका किहारे नयो इन नही छायागत का
 ले किहारे पधि नही हुए इन नही अतीतकाले हुतो मठ मान काले खर छायागत काले पधि हुये स्थिर के निपये च शास्यतो छइ बिबारेचय

अगरस्याभावादिति किंनो कारणमुपपन्ना इत्याह । असकृन्नेकधाः प्रपन्ना । अमन्तवारात् र्यंसारस्यानादित्यादिति । अयं जम्बूद्वीपेति मा
 साख्युत्पत्तिनिमित्तजिज्ञासियुः पृच्छति । सेकेवार्त्तं भवेत् । यत्पुत्रश्च जम्बूद्वीपेदीर्घे इत्यादि । अयं केमार्त्तं भदमा ? एवमुच्यते जम्बूद्वीपोद्वीपः भग
 यामाह ? नीतम् । जम्बूद्वीपेद्वीपे भद्रतत्त्वदेवे तस्यदेवस्य स भद्रतत्त्वदेवे घटवो जम्बूयुषाः एवैककृपाः विरलास्थितत्वात् तथा अष्टानि जम्बूयमानि जम्बू-
 वृक्षाश्च समूहजातेन स्थिताः अद्विरलास्थितत्वात् एकजातीयतरुसमूहो यममिति यचनान् । तथा घटयो जम्बूयनपट्टाः जम्बूवृक्षसमूहाण्य विजातीय-
 तरुनिमित्ततः । अनेकजातीयतरुसमूहो यमपण्डइति यचनान् तथापि जम्बूवृक्षाणामेव प्राधान्यमिति प्रसृतं यथाकसाक्षस्य । अन्यथा अपरपृष्ठाका घन
 तरुवै निमित्तजुने जम्बूद्वीपपण्डप्रवृत्तिनिमित्तत्वे ऽसाधयत्याह । नित्यं सयकाल कमुनिताः यायतपदात् सिद्धं भावप्या पितृरायह

पुगलपारथामे, गो०। पुढत्रिपरिणामेति जीवपरिणामेति पुगलपरिणामेति ॥ जयद्दीव्येण
मते ! दीर्घे सर्वपाणा सर्वे नृणा सर्वे जीवा सर्वे सप्ता पुढयिकादृशताए अजकादृशताए ते उकादृशताए
वाजकादृशताए अखरसदकादृशताए उचययसपुष्ठा । हता गो० ! अथह अमुया अणंतसुप्ता संकेणठेण भते !

पिषीपरिणामः क्षिणपरिणामः क्षिणद्रुतपरिणामः, गीतगः। पूयियोपरिणामोऽपि अप्परिणामोऽपि जीयपरिणामोऽपि पुद्गलपरिणामोऽपि ॥ अस्मद्भूते भगवन् ! द्वीप सर्वप्राणाः सर्वजीवाः सर्वोनिपूतानि सर्वाश्चिन्तानि पूयियोऽप्यिच्छतया अप्प्राप्यिच्छतया हेतुः काप्यिच्छतया।

गरी पाह प्रथम ते आवस्थित सदैव एकरूप काव नित्यते अवतामा द्वीप कष्ट ॥ समुद्रीप नामा हे भगवन् ! द्वीपों जिनें सु पृथिवी परिणाम हें
 मी पित्तों हें प्राकृष्टपरिणाम पाहोसय हें प्रथमा अथवा अथवा पद्वअपिठमय छ ॥ हे गौतम ! पृथ्वीपिठमय हें पाणीमय पणि छ
 ीयमय पणि हे अक्षित पुद्गल पिठमय पणि छ ॥ पादनामा हे भगवन् ! द्वीपों जिनें सयप्राची चंद्रो तेंद्रो पोरनि सयजून यमस्यनीकाय सय

या विषयपदव्या आविष्टिद्विमुक्तिमाद्यत्तवद्वयवद्वय गुणवद्वय गोष्ठवद्वय जगत्त्रिष्व विविधविषय पदविषय सुविमलवति प्राप्ता । एतव्या
 क्यान् प्राणवपदवद्वयं कृतमिति तताह्ये । तत्त्ववसुकोपेताद्य वद्व्याः विषयाप्रतीत्य प्रतीत्य उपशोभमाना स्तिष्ठति । इदञ्च नित्यद्वयसुमितस्त्वादिक
 अयपूर्वाभापुनरुक्तवैयर्थ्या बाध्य । अल्पवैयर्थ्यां प्रावद्व्याः तत्राविपुष्यकसीद्वयवत्त्वेन प्रत्ययबाधात् एतेन अयपूर्ववद्वयलोदीपो अयूदीप इत्यावेदित
 नवति । अथवा अस्यां सुदृष्टानिषाभोधाभापुनराभा पूर्व अयपूर्वापिकारं व्याख्यातनाभा देवो नवति को यायतन्त्रखान् महन्नुर्गए इत्यादि प्रा
 द्य । पक्षोपपत्तिविकारः परिकल्पति । अत्रोत्तरेण प्रवत्ता ? एवमुच्यते व्यापित्यनापुनराभा नरेवाभयभूतया अव्योपलक्षितो द्वीपो अयूदीपवति ।
 नृवैरंगोद्वपर वृत्रवैरंगं स्मारयतीति । अयुत्तरवत् । अयूदीवरसदीवरस सावएवामयेस्ते पक्षते ? अक्षययाइसमासी वक्षयाइकति वक्षयाइव-

एव वृक्षे जयुदीवे २, गो० अयूदीवं जदीवे सत्य २ देसे २ तर्हि २ ग्रहवे अयूदस्का अयूवयसा जयूवणसं
 न्नाजिञ्च कुसुमिथ्या आव पिठि मजरिचिन्नसगधरा सिरीए अर्द्धय २ उत्रसेनेमाणा चिठ ति । अयुएय सुदुसं
 नाए अगादिणाम देत्रे महूए आत्र पठित्थमठिईए परित्रसई । सेतेणठेणं गो० एवमुच्यते अयूदीवे २,

वायव्यविक्रया जगत्त्रिष्वविषयतया तत्त्ववपुषीः इति नीतम् । अत्रोत्तरं अत्रा जगत्त्रिष्व विविधविषय पदविषय सुविमलवति प्राप्ता । एतव्या
 अयूदीपः ॥ नीतम् । अयूदीपे २ तत्रोत्तरं २ देसे अर्द्धय २ उत्रसेनेमाणा चिठ ति । अयुएय सुदुसं
 पदव्युत्पत्तिव पृथ्वी पाणी तेन वायु पृथ्वीकाय पक्षे अपकायपक्षे तत्रोत्तरं २ देसे अर्द्धय २ उत्रसेनेमाणा चिठ ति । अयुएय सुदुसं
 तम् । अत्रोत्तरं अत्रा जगत्त्रिष्व विविधविषय पदविषय सुविमलवति प्राप्ता । एतव्या
 द्वीपेन विवे देसे द्युत्रे विवे २ यदा अयूना जगत्त्रिष्व विविधविषय पदविषय सुविमलवति प्राप्ता । एतव्या

भविष्यद् जावचिषे इति श्रुय । श्रीशान्तिमार्गं तथा दर्शनात् एतेन विभाकारभावप्रत्यवतारो जगद्दीपयति चतुर्यः प्रसन्नो निर्यतु इति । उपपन्नस्तुत-
तो यद्वा दशांगीवृक्षसूत्रप्रकाशविद्युत्कर्मा श्रीसुषमस्वामी स्वस्तिन् गुह्यत्वाभिमान परिनिर्दीप्यः प्रस्तुतग्रन्थमाशोपदशगयूथक निगमनवाक्यमाह । तस्य च नि-
त्यादि । आद्यतत्वाद्वाद्यतनामकत्वाच्च सद्गुणीय जगद्दीपय सद्गुणीय भवः सदा हि द्रावणीयस्तपति श्रीतरागा सरतः असतो भगवान् सदा श्रीरो मिथिलाया म-
न्यां नाभिमेवेत्ये सद्गुणो असत्वात् सद्गुणसत्त्वोभा सद्गुणोभायकाभा सद्गुणोदेयाना यद्गुणोदेयाना नपुनरेकोति युक्त
रसकस्य चित्पुरतः एव यथोक्तमुक्तानुशारेणैव । आस्थाति प्रयसतो वाच्यनाशक्यनेन एव भापते, विशेषयथमकयनतः एव प्रस्थापयति । व्यस्तपयो
यवचनतएव प्रकृत्यस्तुपपत्तिः, आस्येयस्याभिधानमाह । जगद्दीपप्रशस्तिरिति नामाग्रहोपांगमिति शेषः । एतच्च ग्रन्थाद्ये ब्रह्मापि कैकचत्वारिंशच्छ्लो-
कमान । यत्र श्रीमत्सयमिरिपादैः सुप्रमदप्रसिद्धोक्ताया द्वितीयप्राप्तस्य प्रथमोद्देशे एवामेव सप्तपञ्चसलिला सप्तसावसिद्धि

तएण समने जगव महाबीरे महिलोए जयरीए माणिजेहे चेहए बहण समणाण बज्जण समणीण बहण
सावयाण बहण साविआण बहण देयाण बहण मझगए एवमाईस्वई एवनासई एवभस्वई एव

त्रिधा अतीवोपयोगमाना स्तिष्ठति । जम्बां सुवदनाया अनादृतो नात्रादेवः नर्हादिको यावदपत्न्योपमस्थितिकः प्रतिवसति ॥ अथतेनायेन गी
तम् । एवमुच्यते जम्बूद्वीपो द्वीप इति । ततः अमरको भगवान् । महावीरः निपित्तायां भगयोः भाषिभद्रे सेत्ये यद्भूना यत्तस्याना वरहीनां अन-

ऊनयकठीकीपी भांजरि रुप अवतसकना धरकहार साभाइकरी छत्यस्त २ शोभता २ यका जमुद्वीप जमुसुदगनामइ विपइ अनादितगाने देवता जमुद्वीपनो अपिपति महा अद्विजल पावन एक पस्पोपमनो स्थितिवस्त यसइ छै ॥ तिखे छयै रे गौतम । इज कहीए जमुद्वीपनामैं द्वीप सि-
वारेपकी धनइ तपस्यो भगयत ज्ञानवत एइवा भी मइओर विबिस्लामांमैं भगरीनैं विवैं साखिभद्रनामा नैत्यगने विवै पखासाघुने पखासा

धारारनववापापद्वन्द्वर यातः श्रीऋगानस्तामरी ज्ञत एव सर्वसोवपयदुक्तत्वेनसाधया निरणने य मद्रूयादिति यत्नप्रागापयेन यपगप्रागापयमाये
 दिनं भयति अथवाश्रीसुममस्यानिसवाधन श्रीजद्वस्त्राभिन प्रति हे आये । इति अथयमेप्रस्तुत जवूदीप मद्रमिनामने स्वतत्राप्यपने मनु
 ग्रात्वेपरिष्ठादिवत् युतकथाप्राप्तगते अये यथा परस्परमनुसंधायाः । समुद्ययेतुष प्रप न कारण न व्याकरण च प्रमाप्रया यिसरगीशमोत्रनु
 पहाये वार वार प्रकाशयेन अपवा प्रतिवस्तुनाभावादिप्रकाशनेनप्रदर्शयतीतिसधय अननगदुपारतम्य मभिहित तत्रार्थे जवूदीपादि पदानामन्वयः
 यथावेबेबठे बजते एवमुच्य जवूदीवेगोअना अदीचणदीवतस्य सत्य तत्रि तद्विभक्तयूधरका जयवखा जयूधणसहाणिस कुमुनिआ जावपिद्विममज
 रेयेष्टिमगपर । विरीयअर्च व द्भवसोमेनाबापिठ ति जवूयसुवरायाअबाहिएनावेये मदिदिए जावपलिठममठिए परिपसइ सेतेणठे ण गोअनाए
 वमुच्य जवूदीवेदीवे इति तथाहे तुनिमित्त सधया जवूयं मते वदेसोवसराया जवूवैवसएविनाये वदाएरायहाणीए सभाएमुइत्माए मुहिएण सति
 मइया इयवहनीआवाइअ जाव विवाइ प्रोमप्रोगाइ मुजमाके विहरितए गोअना जोइवठे समठ इत्यत्राजियातव्यायस्य सेकेण ठेख जायविहरितए
 नाअना यदस्स जोवविदस्स जवूवैवसएविनाके वदाएरायहाणीए सभाएमुइत्माए भाणवए वेइअखनेवहरामएसुगोखवहसमुगए सुपहूइंठे जिखसक
 इठेमनिरिक्ततच्छिठ ति ताउंख वदस्स जावसिचवहूणं देवाखय देवीखय अष्टविज्जाठे जावपगवावसविकाठे सतेणठेख गोअनाआमनूति एवसूय
 हे तुमतिपादकं तथाप्रमः विद्यपदस्य । अस्य प्रतिपादनरूप मयासाकेप्युप्यते उनेमप्रमः नि सम्यक्कथयितानि अन्वया सर्वयायवभावविदोभगयत
 प्रष्ट्यायोभायेन कताप्रमममत्र इति यथा कद्विज्जमतेजवूदीवे दीवे केमहालएण मते जवूहोवेदीवे क्विसटिएणमतेजवूदीवेदीवे किनयार
 जावपहाथारकमते जवूदीय दाव पक्षते गोअना अपयस जवूदीवेदीवे सवुदीयसमुदाण सवुस्रनरए सवुपुहुए वहु तेष्ठापूअसठाणसठिए
 वहे पूरकराणिआसठाकमठिए वने पडिपणकदमठाकसठिए एगत्राअकमयमइत्स आयाभविस्त्रज ख तिणिमोअकसयसइत्साइ दाखिए यथा
 याचेत्राप्यअमए निखिअकोवे अठावीसक धणमय तरययगल्लाइ अदगुल्लख किचियिसेसाइअ परिकेयेख पक्षते इति तथाकरणमपवावो विद्यापवय
 गमितियावत् तच्च मत्तर पदगधितसूत्रयाप्य यथा कद्विज्जने जवूदीवेदीवे यरथएवाम वाचे पक्षते गोअना विहरितस्सउतरणं उतरनयसमुदस्स

दरिद्रवर्गं पुरस्तिन्ननयकस्यदुस्तयद्विन्ने कपयन्मिमलवचसुदुस्तं पुरस्तिमेवं एत्यस्य अमुदीयेदीने एराययस्याम वाचे पश्यने स्थापयन्तुलो षट्पञ्चदशूलो
 न्न अयं वचनद्वया नरदस्तं नद्यं कदा निरवयोभावेभ्यः। एषीकबलासुखिकमया सपरिच्छिदाया इत्यतिवेगमूत्रं क्वर एराययस्यद्विगुणं देवे एरायय से
 तवति य एराययवावेति तयायाकारस्य संप्रसातरूपं तद्वयवा जपाच्च ज्ञाते सूरिय एवमन्तरमदल टीवसकमिहः। कारचरइ तयाच एगमेगस्य मुकुतेण
 केवद्विगुणं गच्छइ गावसा । यद्युपपुत्रा। एषकसद्वकाइ दौक्षिअणगावस्य सोअकसय एगूवतीसञ्च सठ्ठिमाए आअकसस एगमेगेन मुकुताय गच्छइ इ-
 त्वज्जने तेनाय इवयवाचनसु सस्सोयाभीवाय आअकससस्वेहि दादिय तेवठेहि कोअकसयइ एणकोवाएअ सठ्ठिमागेसूरियचरक-
 एवम इवमनाअइत्यनरूपेय सुत्रेववूयस्य वहुः यवमासता। शिवेकापुष्टापि परोपकारेकप्रकृतन नगवता स्वयज्याकृतंति । इतिअवीमीति सुचनं
 न्नामो अवूसाभिन्नप्रतिपूते अइतिप्रवीनि कोवः गुरुसप्रदाया गवन्निद अमुदीपमज्जिभानकनअयन । नतुनया स्वमुच्योरेप्रतिवमिति उपदशयती-
 त्यत्र वचनानिदं स्रिवातननिवृत्तेः। अमुदीपमज्जसु पाकृविषयकाचमवेदुत्वकृदविचिद्वीभायोः । अत्रच एव्ययवसाने भीनत्सहावीरानानकपन
 चाममङ्गमिति । इति सातिअयनदेवकारसमुज्जासविस्सयमानएवयुगीनगरापिपति वकवति सजान भीअकङ्करपुरजाअमदत्तपाकुमासिअसवतस्तु-
 त्तातामयदरनदुदवादिबरनेचनस्तु एवमाप्रदानं प्रवृत्तिबुधानयगमचानोपमानवाअमठविजयनान भीनतपागज्जाविताअ ओदीरविअयसरीअरपद-
 पञ्चोपाभनामवचनद्वोपायाय भीसकसवङ्गुखिअिपोपायाय श्रीआंतिअङ्गुखिअिरविताया अमुदीपमज्जसिवाती रत्नसङ्कपाभारत्या ह्योतिअापि
 कारवस्य गानान सतमो वचस्कारः सजान सारुभासीच सजानेय ओअमुदीपमज्जत्सुपाङ्गुवृत्तिः । अः । ओवःभीमतिभूमसूतवपसा योमोइराअरिपु-
 रज्यवे अइमासितोयतनञ्च आभन्व पावेवस । योवुपुअ सदाअिअिअयसदां मुमैस्तवताअयवाग् यस्तीभोचियपतिः अियमवदतो भीवीरदेवः। अता ॥ १३
 अइलिअवाअनिकितेपु नकाअिपु नानेयदेववचोविद्वितो जगत्या । आदेयभाअदचदुपुवकविधान भीनीतनोउज्जु वनपूरितविद्विआयः ॥ २ ॥
 यवन्म प्रवचनोपरितोपवसे भीवीरपुष्टुल्लिअराअवाही । उज्जाकितेपु नकपुष्टुल्लिअवाभा मुवाअथ ज्ञानतानिअिरिपुअिद्वी ॥ ३ ॥ तस्यामनोः
 एवविद्वत्पुपरस्पर। या तसजानस्तुननकाकिकिअनवावा । आठ अनाहुएवकअरुपकिअपूरेः भीवीकापोवकइति अचिठः। अविज्जने ॥ ४ ॥ पञ्चः। अवीर-

चनतोऽभ्युदयविभाष्य यत्प्रभूयेत्यत्र नमस्तर्थात्स्वीकीया । भूतिनिर्माणं यत्प्रभूदेवमगो सोयसतातपमगो भक्त्यप्रगल्भः ॥ ५ ॥ तत्रानेकेभ्यः भूविहि-
 तगुरोः श्रीजगद्गुरुभ्यः दायायाया विवाया सदसिरेवसिवा स्वधियास्तेकमायाः । आदिकारैरिबोर्द्वैविकिलभरगता दुःप्रमादावमगः येनदुर्मे
 वितन्त्रैः स्वपरचितकते भक्तिक्याभक्तक्रियाया ॥ ६ ॥ अथुप्यवेदुप्य चरणगुरुवेदुप्यसहित प्रमादाद्वैमक्य प्रयचमविधेः सरलपकता गुणीपापस्येत्य
 भक्त्य खलबुधोक्त्वविषयः कृपादासीदस्मिन् परमगुरुगणत्त्वविमलः ॥ ७ ॥ अतर्थाद्व्यभिक्ति द्विधापिकमत यद्वावतास्यागत मिःअद्वैतुपयागय प्रक-
 टित न्यक्तुष्टु वाऽस्यप्रज्ञाः । आद्यभ्यातविसेदिगादिभमयेः साम्यभरम्यनवा आतर्हैवभिदोपि मन्दिरमयेः सरलतोऽप्यस्तमः ॥ ८ ॥ स्वगच्छेत्स्वस्मिन्
 प्रपयतिरर्त्ता स्मयभतस्तथा साधाधया प्रुयचमयएव प्रभूरुचो ययावेतत्पहाधिपतिपुरुषे सयतगण कृपाद्व गद्यीगद्यौ प्रजगितयगस्तुःनुयन्ते ॥ ९ ॥
 तत्पहनुपचमिः सुगुप्तपमवीलप्रवृत्तपटु भरतकमाया । मूरीसुरोविजयदानगुरुर्वभूव केवादिनो यिजयदानमभूयस्य ॥ १० ॥ नालीकतारनिधि-
 नित्ररविपुनेया चक्रुदतुसुखचतुज्जलचक्रुदः । यत्प्रतापपरितापक्षतो ननीता एते सङ्गाअयिचक्रत्यपयादतापि ॥ ११ ॥ सापहगुरुदीरदीरयिजयो
 विज्वाक्यमाधियाम् लायद्गाम्यनिधि प्रियागमाविधि ह्यारित्रिर्वावाविधिः । यद्यप्याप्य जगत्तर्पैकसुजग मुक्ताभयाभारसर श्रीवाग्यागिय दीयकाल-
 जनिनो आभक्तक्रियाभ्यामपि ॥ १२ ॥ श्रीमाग्यस्यसाक्षा चपसद्विगुणिक्रियाद्वितायां प्रसिद्धेः श्रीताग्य देगताया जकदरनयतिः पादयो पादुकाद्यो श्री-
 त्राग्य पस्पपाणकवद्विजय नेनमूरीसुरादौ श्रीमाग्यदेशनस्त्वहमभक्त्या स्वाभ्याकोपयात ॥ १३ ॥ इवार्नीततृपहे गुरुविजयसमा यिजयते
 पक्षीक ल मूर्तः भूविहितभताचारनिजय । विरेज राजस्वान् शयचरणको येनयिभुनः गुणग्राभो यस्माद्वृजयतिद्विगुणेनय सजगः ॥ १४ ॥ खलास्ते
 सोराद्वि परबगुखराद्वि भूविहिता विनेयापिद्वराशि प्रतिवचनराशि कुमतिनः । कथिाकीर्त्त राशिचिरदिनपराश्रिच गुरयो विदु स्याने आने नापि
 मुकतराशि पुनरम् ॥ १५ ॥ गुरोरसामुत्वा अवचमपूरचक्रवरित स्वगत्यवर्धित गुरुगुणगकोपाजगमय । कसरकारोक्तयाम मसलिलसदृस्तानिमियहक
 पटलकदम्बता मुक्कसुसङ्गतगियमहनः ॥ १६ ॥ तयां गच्छे गुणयतापूर्विरगस्यभानः श्रीयाचकः सकलजन्मगुरुगुणन्य मेपाविपुप्रयमतः प्रयगागकीर्त्ति स्म
 पिपेदीयकयिजभाज सुप्रसिद्धा ॥ १७ ॥ पुन पुन सस्मतिनीयुदीया प्रविक्रियपटुप्रक्रियाया । पुनःपुनर्लोचनसाद्रभायः पुन पुनर्निःसुसमस्तभाय ॥ १८

नेवीगिप्ये गुनपंगननविहिता सुपद्वैवकम्बुधोपप्राप्तिसिद्धिः स्वपरहितकृतेशांतिचम्रेष्वचछे । यदै आबिहस काःतुपुशरशरम् वक्षयाभाप्रसाद्य ॥ १६ ॥
 ११ रास्ये रास्ये सिवाश्रीपक्षरानुवतेः पुस्यकाठरयविद्याः ॥ १९ ॥ अस्त्योपाकुसुमास्मायां स्तवीयनलिमायातः । सप्रदायव्यापायाश्च पूववसिन्निति
 ताः ॥ २० ॥ बिभ्रुभागमादिष्यो यदत्रनिचितनया । भीनोचनेकाश्लोच्य आप्यसामुद्येनपि ॥ २१ ॥ तस्य गुमायवाःसर्वे पाठ्यसुखभासपि । नम
 स्तः ॥ २२ ॥ प्रसयाबट्टहासौकचिभवि लक्षत्रकमुमप्रज राष्ट्र श्यानाभिननसुनये पूरिततर । सत्राकार मूयः काङ्कुकुरकापनयति प्रुवता
 भवमुन्नतः ॥ २३ ॥ प्रसयाबट्टहासौकचिभवि लक्षत्रकमुमप्रज राष्ट्र श्यानाभिननसुनये पूरिततर । सत्राकार मूयः काङ्कुकुरकापनयति प्रुवता
 वक्तं द्याद्विपमविबलादेः परिचिताः ॥ २४ ॥ छात्राधनसमयमना पुराससधीयते प्रशस्तिरियं सपगुवचावाक्यरसाभ्यसति शायिकयसमगुरी ॥ २५ ॥
 यन्भीताम्यनभ्रर गुणगोयवांभोनीशरः शीतःकोप्यमवत पुरापिनिनयाचारःसतापुषितः । हित्वायन पतिवरावद्वपरायनयनवससुगुरी यत्ताया
 पदद्वय शाररिताम् नीवमिय शिशिपत ॥ २६ ॥ यदूपमद्वन सदाविवमन निम्नोतिरिस्मभिया शरकातिषपदातिक विदमते काशत्यानिश नायक ।
 विवभाचनवच चतसिभता यदगुवाकसया देव्याशासनवीसिकुचनतयो यद्वप्यननत्यदुमुतं ॥ २७ ॥ तस्योपकङ्करनहीयरसमान विख्यातिमद्विजय
 नननबापिप नां । नदति पदयवरात्रपद्वचानाः श्रीसूरविजयाविद्वाननुनराः श्रीहरचूरपि प्रासादाकृषयतत्त्वद्वज्जतर
 चक्षुषाः । चत्वाशोप्यायुनः दृढिकृते मननानिपचाः ॥ २८ ॥ तदादि ॥ श्रीसूरविजयाविद्वाननुनराः श्रीहरचूरपि प्रासादाकृषयतत्त्वद्वज्जतर
 वक्ष्यमायागतं पत्रैनामनसितुतारविधी सरक्षयाराधिता येस्याताः चित्तिनवहले वनकितप्रपञ्चकाद्युतः ॥ २९ ॥ सुवाचमुस्यमुसैकतनःप्रपञ्च
 राबिजुबन्धकवः प्रतिज्ञासमानाः । श्रीवाचका विनकद्वयशरानिषाणा स्तोत्रादिभागुणजनु कतावथाभाः ॥ ३० ॥ युग ॥ तदा ॥ पञ्चविगन
 पुगशराः पगसवकाबाजनासाद्वि प्रकावतकपि येचनपुरतराः प्रापुःप्रसिद्धिपरा । श्रीबीरेगवचारिणोतमद्वन श्रीहीःसूरीगुरी येराकट्टिभयास्तदा
 नननुपानाः पपुर्वाकपुर्वा ॥ ३१ ॥ ननककककविज्ञानविनागनादि आकाशभाङ्गनलनाकुशलाट्टीयाः । श्रीभोमयुकेविजयवाचकभाषधेयाः स्तो
 नननुरवि परेष्टेवचप्रवेयाः ॥ ३२ ॥ युग ॥ त्रिच वनेपिक्कादिरे करनुदेः लयावचसरीरजाः चर्चदेविगिरःककावपि नुगव कायलैनावनाः । चक्षु की

नविमह आगच्छे इति ईय । श्रीरामिगमावसौ तथादशनात् एतेन विनाकारमाद्यप्रत्ययतारा जयद्वीपवति पनयोऽसी निःकुड्वति । अथमस्तुता-
तीचद्वारश्रीसचसमूचावियकर्म श्रीसुचमस्वाभी स्वस्मिन् गुरुत्वाभिमान परिजिह्वीयुः प्रस्तुतपत्न्यमाभापदशगपूवक निगगनवाप्यमाह । सगयनि
त्पादि । गद्यतत्वाद्याद्यतनामकत्याश्च यदूपाय जवद्वीपवस्यो भायः सुतदि भावनोपलपति योतरागा सतः श्रमणोभग्यान् गङ्गायारो निचिलाया म
गया माविभद्रवैत्ये बहूना अमखाता यदूनाअमखीनां यदूनामावखायां यदूनामाविकानां यदूनादेवानां यदूनादेवीनां गध्यगता नपुनरकाले गन्त-
रस्यकच्चिरपुरतः एयययोक्तमुक्तानुसारयेत्यर्थः । आख्याति प्रयसतामाध्याताअकथनेन एयजायते विशेषयपगककनतः स्यमष्टापययनि । व्यतपया

तएण समणे भगव महेश्वीर मदिहाएणयरीए माणिभदे चंडए यहुण समणएण यहुण समणीण यहुण
साथयाण नहुण माविष्ठाण यहुण नेयाण यहुण दवीण मझ्झण एवमाहुस्वहं एयभासहुं एवयणयेहु एव

श्रीया छतीयापशाभमानः स्तिष्ठन्ति । जस्यो मुदवागायां छनावृता तामनादेयः महद्विका यावरपर्योपमस्थितिकः प्रतिवसति ॥ अथतेसापेन गी-
तम् । एवमुच्यते जयद्वीपा द्वीप इति । ततः असको गगयान् । महावीरः निचिलायां गगया माविभद्रे येत्ये यदूना अमखानां यद्वीनां अम-
खीनां यदूना आवकाया यदूना आविकिनां यदूना देवाना यदूना देवीना गध्यगतो यवमा स्याति एय जायते एय मष्टापयति एय मरुपयति

विगमकठीकीची मांजरि इप अवतचकणः परचहार सोमाइकरी अत्यन्त २ शाजता २ यका जवद्वीप जयमुदयानाह विपइ अमादितनाने दयता
जयद्वीपना अपिपति महः अद्विक्ता तावत् एक पक्षोपमनो स्थितियत्त वसइ छे ॥ निखे अये हे गीतम् । इम जदीए जयद्वीपगामे द्वीप ति
यारपखी अमख तपस्वी भगवन्त आगयत एवमा श्री महावीर निचिलानामे मगरीने [यिये माविभद्रवागा येत्ययमने चिये चणामाचूने चखांमा
अभीने चना आयकने पखी आविकामे पखा देवाता ने चखी दवीनइ मध्य विवि वेठा यका इम थाप्यमात्र यकी कइ छइ इग विसेप ययने कउ

नवीनार्थं मुमुक्षुर्नानिदिता नयद्वैदेवस्मृद्धीपमप्रसिद्धिः। सापरहितपदोभातिपन्नकथं । यत्तु भाविमन्मन्त्रोद्भवाऽत्राऽपि पञ्चपात्राप्रमाण ॥ ६
 ५१ रात्रिं रात्रिं विद्यायीपचपरपुतेः पुरयकाठस्यसिध्याः ॥ १६ ॥ अस्मोपाङ्गस्यनाम्नायां स्मृतेषामसिध्याः । सुप्रज्ञापय्यमाणं पुण्यसिद्धिरिति
 तः ॥ ३० ॥ निरुद्धागभादिभ्यो यद्वन्निमित्ततया । श्रीमान्निस्तदालोच्य भाष्यंयानपदेनैवि ॥ ३१ ॥ नृप्य गुणाध्यायार्थे वाक्यं गुरुत्वावति । नम
 ज्ञाननिनिज्ञादात्तात्वाधीत्याज्ञादिनाम् ॥ ३२ ॥ नमोरेगिद्वनपाङ्ग यथासति विदुष्यतायिश्चरुतिना । यद्व्यापिगयाकुण्ठं चगगनतिष्ठाम
 भगवन्मनः ॥ ३३ ॥ स्रवपावदुर्लभाकनिनगमि गच्छच्छगुमयसं रात्राऽद्यागागिगमसुगये पूरिततर् । गुञ्जाकारं गुणः काश्चकुट्टाःपगयति भूषणा
 गर्भं द्यादिवलनिमन्त्रोः परिचिताः ॥ ३४ ॥ छात्रापापगमपगना पुरासवधीयते प्रशस्तिरियं तपनुकपायाख्यरात्राजयति द्यादिसममगुरी ॥ ३५ ॥
 शम्भोभाग्यमन्तरं गुणगकायार्थवकागोदरा तोताकोव्यभवत्त यथाविनिवयायारःसतापुजितः । द्रियायस्य वतिनरावश्वपदानयाननसतापुरी यत्नाता
 वगद्व्यहारचरिताम् नोवद्विप मिमिवत ॥ ३६ ॥ यदुप्यनद्वज महाविद्वज्ज नित्यसंतिरस्यमिया यरकोलियवद्वानिकं निरासने काश्चानिगतायकः ।
 ।चन्द्रचिन्तनच जतनिनता यदुग्गताकाङ्क्षुपा दिश्याग्राभनदीसिककनतपो यदुप्याभनत्सङ्गुर्न ॥ ३७ ॥ तस्मीच्छक्यारण्योऽधश्चतानाग निर्यानिगद्विजव-
 नननकापिप न । नरति पदुप्यनरात्रपद्वधनाः श्रीनूर्योविजयदेवमसिप्रभाताः ॥ ३८ ॥ जिह्विभयक ॥ श्रीनिशयतनगरीयुरगखगावकनिश्चक्र
 वचकाः । ज्ञानाध्यातुनः सुदिकते संगतापिपुकाः ॥ ३९ ॥ तत्रादि ॥ श्रीमूर्यजयादिदानमुर्गः । श्रीहारगुरपि मातायाटगतमल्लगङ्गमन्तरं
 नमप्रदायानतं यज्ञेनमसिन्धुतारवधिधी नरकायादयिना येस्याताः । जिनिनद्वले जगकिनमंज्यर्दरावृताः ॥ ४० ॥ जुगपकपद्व्यङ्गमोक्ततामपद्वि
 रादिगुणप्रकथयः प्रतिज्ञासमानाः । श्रीभाषका निमन्त्रयकराभिधाना स्तोत्रादिनामुक्कनर्णमु कतायभाताः ॥ ४१ ॥ य न ॥ तत्रा ॥ यमसिधता
 पात्राः यमसमकावाक्यानादपि प्रशाकमन्त्रापि यवचपुतराः । मायुःप्रजिद्विपरा । श्रीवीरेगकाचारिनीतमत्रा श्रीहारागुरी यरात्रिगयाजद्वि-
 नननभाभाताः पपुर्वाकमुर्गः ॥ ४३ ॥ जगकनकचविज्ञानागनादि आकाशनाहनककाङ्क्षुल्लाद्विनीयाः । श्रीभाषमुकेविनद्वकाचकनाथापेयाः । ज्ञा-
 नद्वीरेवि चरेभुंजममेवाः ॥ ४४ ॥ सुप्य ॥ क्रिय ॥ देवेरिभिकानादि विरनुकीः । चेमाङ्ककरीरयाः जर्वादेविराककावपि मुलम जायसीनानयाः । जगु श्री-

[illegible]

पात्रमथ जलमुदीर्यत, स्वात्मशरीरगतानि जातानि ज्ञापयतिष्ठमात्मनाम् । यावन्निवृत्तायुषं धृपयित्वादिनिति । अथ जगदीश भद्रम् । एवंमुच्यते
 मधुपातो पृथगेनारयवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदत इति । गौतम ? शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः
 पृथुपायकानि पद्यानि शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः
 शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः शृङ्गायतिवृत्तवैकाग्र्यवदतः

[illegible]

को पायमन्त्रानुभावः पश्येयमस्थितिक परिचयति । अथ शृङ्गापातिदेवसेवयिभिनिष्टि । सेव्य तस्य इत्यादि । सकृदापातीदेव सकृदप्रसूतगिरी चतु-
 खासामभिक्कमन्त्राया पावरपदाद्विजयदेवयस्यैकसुत्र सर्वमपि द्वेय व्याख्ययथ । क्रियारपेतमित्याह । राजधानीमन्दरस्य दक्षिणस्यामन्त्रस्मिन् अष्टद्वीपे
 द्वावेति । अष्टद्वीपप्रपत्त्याद्वीपे एतत्सुत्रद्वयेपि पलित्वमन्त्रिपरिचयगतस्य सूत्रस्य पूर्वसूत्रे यथाजित स्तद्विषयं विजयदेवकारणादिमूर्ध्वेतित्यनेय

एव अष्टद्वीप, हेमधपञ्चास २ गा० । चतुर्द्वीपमयसमहोर्मिमयताह वासहरपञ्चगोर्द्वीपसुत समवगाढ णिञ्च हेम दलह,
 णिञ्च हेमपञ्चासह, हेमधपञ्च इत्यदेवे मन्त्रिद्वीप पलित्वमन्त्रिद्वीप परिचयसह ॥ सिपण्टेण गो० । एव अष्टद्वीप,
 हेमधपञ्चास २ कद्विप भन । अष्टद्वीपे २ महाहिमयतेणाम वासहरपञ्चगो २ गो० । हरिवासरस द्वादि
 येण हेमधयसरस वासरस त्रमेरेण पुरस्थिमलत्रणसमुद्भूतस पञ्चस्थिमेण पञ्चस्थिमलत्रणसमुद्भूतस पुरस्थिमेण

यय हेमद्वीप ययान्ति गीतन । अष्टद्विपमन्त्रादिमन्त्राः अथपरपयताभ्या द्विपासमयगह नित्य हेमददाति नित्यहेम प्रकाशयति हेमयत यात्रद
 वा मन्त्रद्विप पत्न्यापमस्थितिः परिचयति एतेनार्थेन गीतन । एवमुच्यते हेमयतयय हेमयत यय, ह भदस । अष्टद्वीपे २ महाहिमयाकाशः ॥
 ययपरपयतः प्रकृत ? गीतन । हरिचयस्यदक्षिणतः हेमयतययसोत्तराया पीरत्यस्यययसमुद्भूतस पयिने पायात्यस्यययसमुद्भूतस पूययया अष्टद्वीपद्वी

य दिशि अन्तरा अष्टद्वीपसं विषयः । ते कुर्वन् अर्थे हे पययत् । इम कदाह तौ हेमयतयय ययय भासह, हे गीतन । अष्टद्विपमयस्य अने भावा हेमयत
 एवे अथपर पयतह वेपावे दक्षिण उत्तरदिशि मर्पादा कायाह, सर्वेय सुयह दिद्वीप नित्यहेम सुयय प्रकाशह, हेमयतनगाने इहा देयवा म-
 हा अष्टद्विपस्य एक पत्नीपमनो स्थिति ययय अह । तिष्ठे अर्थे हे गीतन इत कद्विद्वीप, ये हेमयतयय केय २, किञ्च स्थानके हे पययत् । अष्टद्वीपने
 यिय मन्त्रा हेमयतयय नामह अथपर पर्यवच्छेद, हे गीतन । इराष्टद्वीपमन्त्रे दक्षिणदिशि हेमयतययमाष्टद्वीपे उत्तरदिशि पूयदिशिना सययसमुद्भूते पयि

दृष्टत्वात् बहुपदसंज्ञात् अत्रिदाराद्यैर्बुधसुभ्राभ्याम्यथायोगेन बुधबुधभुतसमन्तमेवात्र इत्यसिद्धिरेव । अथ अथ शब्दापातिवृत्तवैलक्षण्यं चेन्न
विचार्यिष्यन्तु परिधयः स्यादिति भावः उक्तं तत्कथं भवेत् सत्र विचारः कथ्यते । आमातरमवाधाराया । अथ हिमवतवपस्वनागमार्गपञ्चवि । सुतेकठं च
न्यादि । अथ कर्मार्थः । भगवत्कथमुक्तं । द्वैतवत्तत्तद्देवयववपस्विनि । गीतस्य । बुधहिमवत्तद्वाहिमवद्बुध्या अथ परपदताभ्यां द्विभात्यो रश्मिचोन्न
। द्वयोः सत्यशब्दं धर्मिष्ठं तदा विरमवतीरेर देवयव । अथ भावः । बुधहिमवत्तद्वापातरोहे तत्केन सतीद्वाभ्यासवि ताभ्यां यथाकमनुमयो रश्मिचो

बुधस्य जयुदीधे २ महाहिमवत्तेणामवासहरपक्षेण ५०१ पाईणपदोणापपु उदीणदाहिगावित्तिस्वो दुहाउवण
मुह पुठे पुरत्तिमिस्त्रापु कोदीपु पुरत्तिमिस्त्र उद्यणसमुह पुठे, पस्त्रित्तिमिस्त्रापु जाव पुठे, दौजोत्थण
उहं उवत्तेण, पय्यासजोत्थणाई उवहेण, अष्टारिजोअणसहस्साइ दीत्तिस्त्र दसुहरेजोत्थणसपु दसय
। सहनाप जोत्थणस्त्र विरक मंथं, तस्त्रपाइपुत्तिमपस्त्रित्तिमेण णवजोत्थणसहस्साइ दीत्तिस्त्र उडाव
इत्येताकाशायपपरवत्तः प्रश्नः १ मावीनमतीचीनापत्ता उदीचीनदत्तिविस्तीव द्विपासवत्तमुह २पुटः पीरत्स्यपा कोत्था, पाप

इः पादात्स्यपा कोत्था पापात्स्य शतवत्तमुह २पुटः इं योजनयते कथं सुदीप्तं न यस्यायथोक्तान्मुहोयेन, अत्तारिपोअणसहस्साइ द्वे
तत्तयोजनयते इत्येताकाशायपपरवत्तान् योजनस्य त्रिकोणेन तस्यावत्त पूर्वपरिमपया नव योजनसहस्साइ द्वे च यदुत्तरे योजनयतेनवदे
द्विज परिमदियिना सवत्त समदुर्गे पूवदिस्त्र इत्ता ७७०००० विसे अत्रो देमवत्त नापत्त तत्तपर पवत्तदे, पूव पविमदिस्त्रो साया चलर द्योव
द्विज पावत्ता नो उवहेण सवत्त समद करसाइ, पूवदिस्त्रो चत्ति पूर्वदियिना सवत्त समद भति करस्यो पविमदिस्त्रो यावत्त करस्यो नसें योजन
१००० अत्र उवत्तपर पवाइ ५० योजन उवत्तदे यत्ता ७७००० इत्तार योजन २१० योजन १० भाग उगवीचीपा योजनत्ता एतत्तं योइत्तो । तेइनी वाइता

तत्प्राप्तं यो कवचीनामिति सत्यं तयोः सम्यग्भि यदिवा नित्यं काष्ठजयेपि हेमसुवस्य ददाति आशमप्रदानादिना प्रयश्रुति । कोप तत्रत्यमुनिम
 तत्प्राप्तं यो कवचीनामिति सत्यं तयोः सम्यग्भि यदिवा नित्यं काष्ठजयेपि हेमसुवस्य ददाति आशमप्रदानादिना प्रयश्रुति । कोप तत्रत्यमुनिम
 नृणां हि सुपवस्यनाद्युपभोगे हेमसया शिक्षापटका उपपुष्पते तत उपचारैकदरातीत्युक्तं नित्यं ह्यप्रकाशयति ततो ह्यमनित्ययोगे प्रशस्यता उस्या
 कीति हेमवत् हेमवदेव हेमवत प्रकाशेराकृतिगच्छता प्रकाशित्वमिति स्वार्थेऽवप्रत्यय हेमवत यात्र देवा न हर्दिक् पर्योपमस्यति कः परियस
 ति तेन सद्यागा हेमवतमिति व्यपदिरयते हेमवतादेवः स्थानित्वेनास्यासी स्याद्विस्तारप्रत्ययथा । अथासौवात्सर सीमाकारी यो वपथरगिरिस्त

त्वं जात्युणस एणवयगुणवोसहजा ए जोत्युणस अठनागव स्यायामेण ॥ तत्स जीवा उत्तरेण पाइणपइणा
 यया दुहाउवणसमुद पुठा पुरत्थिमिस्स ए कोही ए पुरत्थिस्स उवणसमुद पुठा पच्चत्थिमिस्स ए जाव पुठा,
 तेवस्स जोअणसहरसाइ एणवयगुणतोसे जोत्युणस ए उच्च पुगुणवीसहजा ए जोअुरस किंचिविसेसाहि ए स्याया
 मेण ॥ तत्स अण दाहिणेण सहावस्स जोत्युणसहरसाइ दोसिअतेणउ ए जोत्युणस ए दसयगुणवीसहजा ए

कोमयिद्यतिभगान् याजनस्याहं नागवायामेन, तस्य जीवा कलरस्या प्राचीनप्रतीचीनायतः द्विषाणवणसमुद एव ए पौरत्सया कोट्यापौरत्स्य स
 यवसमुद एव ए पादात्सया काट्या पादात्स्य कयवसमुद एव ए त्रिपुष्पाद्योक्तसहस्यापि नवधैकत्रिषाद्याकमयातानि पट्वैकान्यदितिभगान् या
 जनस्य किञ्चिद्विज्ञेयपयिका अयायामेन, तस्य यणः पुष्ट दक्षिणतः सप्तपञ्चाद्योक्तसहस्यापि द्वे च श्रुते याजनशते दशधैकान्यदितिभगान् यो

पूर्वं पयिस ५ हजार योजन सर्वे स्यात्तर ८२३ योजन नव दशगोत्रीया नाग योजनना ८ ॥ अने अहं भाग सप्तगो क्षाप्रपणं । तेद्वनो श्रीवापकळ
 उत्तरदिशि पूय पविमन्न खावो वे खाहे क्षवस्य समुद्रने पुरसीख, पूजदिशिगो सन्धि पूयदिशिगा क्षवस्य समुद्रने पुरसीखे पयिसदिशिगो सन्धि याथ
 ए पुरसीख, वेपक ५३ हजार योजन नवसे एकत्रोस ५३ ८ ३१ याजन अने क दशगोत्रीया भाग याजनना फादक अर्धेक सप्तगो लापपसे । तेद्वनो

गोरक्षेन रात्रिनामहानदी प्रवृत्ताभिरुवाचती योऽहमपि रात्रिपोषमागतामि पशुष्वेकोनविंशतिनागान् योजामस्य यद्विद्याभिमुखी पयसैरुवाच सा महता।

ज्जस्स नूभिन्नागस्स वज्जमभूदे सभाए एत्थेण मह एगे महापउमइहेणाम दहे प० १ दोजोत्थणसइससाइ
थ्वापासेण, एगजोत्थणसइस्स विस्सक भेण, दणजोत्थणाइ कसेहेण, थ्वाक्खे रययामयकूले एव थ्वायामपिस्सक न
विज्जणा ज्ञाक्खं पउमदइस्स वसुधया सावेवणेत्थ्वा। पउमप्यमाण दोजोत्थणाइ, थ्वाढी जाव, महापउमइहे
वथ्वानाइ हिरीत्थइत्यदेयो जाव पठित्थमठिइंथ्वा परिवसइं ॥ सेण्णठेण गो०। एव वसुइं महापउमइहे २
थ्वादुत्तरवण गो०। महापउमइहेस्स वासए णामधंजे प०? जणकपायेण थ्वासि ३ तस्सण महापउमइ
इस्स दुरिकिण्हेण तिरणेण रोहिथ्वामहाणइं पय्वासासमाणी सेत्थसपच्चत्तेरे जोत्थणसए पचयएगणवीसइ

व । तस्य पशुसमरसकायस्य नूभिन्नागस्य बहुलव्यादयभार्गेऽथ महान् एका महापट्टद्वीनासा इदं प्रयासः ? इदं योजमासइते आपासेन, एक
यायनवत्स विवस्मैन्, दस्ययोजमास्युद्देशेन, आच्छः रजतममकूलाः, एव आयासविक्रमपिहीना पार्थव पट्टद्वस्य यकज्यता दैवाश्रितव्या ॥
पट्टप्रसाह इदं योजत आर्षो पावत् महापट्टद्वस्योन्नामि प्रीयाश्रदेयो पायस्यस्यापमस्त्रितिका परिवचसि ॥ अयेतेनार्धेन गो०। एव सुत्तपने, महा

सभ्यनागे वन विविध इहा आढी एव महापट्ट इदमार्गे इदइव । व इत्थार योजन सायपवे एक इत्थार योजन पाइलपवे दय योजन उ वपवे
मिमस रूपा मपठे पट भवन् वनशोकपवे पाइलपकां विना अपूर्वे पट्टद्वस्मो यकज्यता करो । से वस्तव्यता इहा पठि महापट्ट इदमो काय
पी, वनसन्त प्रमाथ ये जोजन्तुइ अर्धे आथवो यावत् कनस महापट्टद्वस्यरीपावे, प्रीनामे इहा देवी पायस् एव पक्यापनो स्थिति वसइ ये । सि
वे अथइ हे मीयम । वन करोइ व महा पट्टद्व इदयोनाम । निरकार पवे हे गीतम । महा पट्टद्वसन्त साधुना गमय, सदैव सेइ महापट्ट इदने

[illegible]

आद्य पाणिपत्रयसो हिमणीहिं तयोहि य उग्रसेनिन आद्य आनयति सर्वति ॥ तस्मिन् ब्रह्मसमरमणि
आद्य पाणिपत्रयसो हिमणीहिं तयोहि य उग्रसेनिन आद्य आनयति सर्वति ॥ तस्मिन् ब्रह्मसमरमणि

[illegible]

माध्याह्न्यादिप्रप नयर । सविषयिक मोक्षमयत गताप्रपातबुद्धयो द्विगुणायामधिकमभ्यास श्रीविमोक्षमयसामि अशीत्यधिकाणि किञ्चिद्विगेयोक्तानि
कमाल करण ३७८ कोय । किंपदभूरधिकको न किञ्चिदूनाऽशीतिककावत्ये । अष्टमास द्वीपवकाप्रभाह । भरवचमित्यादि । व्याह नयर । गम्भी
द्वीपतोद्विगुणायामधिकमभ्यास योक्तमोक्षमयानि राहितद्वीपप्रपाकमित्यर्थः । सेवमित्यादि । समान राहितदीवहत्यादि । युगम नयर ३० पयि

सजोष्टणसय स्यायामाधिकस्कभेण, तिरियाष्टसीप कोसणभए किञ्चिविसेसुणेपरिस्केवेण दसजोष्टणाह उव्वहण
सुच्छे, सोवेवधसुत वहरतल्ले वहेसमतीरे काव तौरणा, तरसणरोहिष्टप्यवायकद्वस वज्जमझुदेसनाए
पुसण मह पुगे रोहिष्टदीवेगाम दीवे प० ? सोत्तसजोष्टणाह स्यायामाधिकस्कभेण, साईरेगाह पसास
जोष्टणाह परिस्केवेण, दीकोसेजसिए जलतात, सव्ववहरामए सुच्छे । सेण एगाए पउमवरवईष्टाए

प्रयवति आर भवदेक रोहितप्रपातबुद्ध माया कथं प्रपत्तम् ? य विगतिक योक्तमयत स्यायामाधिकमभ्यास प्रपत्तम् ? श्रीकृष्णगतिर्वीर्यमयतानि कि
चिद्विजगामानि परिकवेह, दययोक्तमभ्युद्धेवेन, अष्टमसक, सयययकः यज्जतल्ले वस समतीरे, यावसाएह म तस्य राहितप्रपातबुद्धस्य धपुस
अद्वयभाग अर महानेको रोहितद्वीपो भावद्वीपः प्रपत्तः । श्रीकोश योक्तमयि आयामाधिकमभ्यास, सातिरेकादि पचाशद्योक्तानि परिकवे

द्वीपो भूपरिमिताय कथा बुद्धे सस्यामह सस्यामह । सर्वरक्षणय निर्मल राहितपा नाहानदी जिहवा पडवहर । वरा माटा एक रोहित प्रपात
मुक्तं एकवो वीथ १ २० योक्तम सामा पादभाह । तिरियवर असी ३८० याज्ज प्रकारक ठोको परिधिपर्ये अर दय माज्ज ऊठाटह, निमल तेह
य पूर्वसो मयन जावया । मय्यारमय सलोखर मुलधाटला समतार वटखर मायत् तोरखे, तेह रोहित प्रपात कुरनह यवू मय्यतागद्विचिरे
वरा माटा एक रोहित द्वीपमासे द्वीपवर्त्त । सोल १६ याज्ज मय्यपर्ये पादसपर्ये । कावक मय्यिकेटा पचास १० याज्ज परिधिपर्ये द्वीकोय कपो

पटपुपमपिभिन्नेन मुक्तायसोद्धारयस्थितेन चातिरेकद्विधाजनप्रतिबेदेन चातिरेकस्वल्प रोहिताप्रपातमुद्धारुं चापेक्षया धीम । प्रपातेनप्रपतति । पोहये
स्यादिसत्त्वात्पवनस्य चतुःसद्व्युत्पत्तद्व्यवसायगतदेकादिद्ययतिभागान्नकागव्याकाद्विरिण्याचारसद्व्यवसायव्यवसायके द्रव्यभावे सत्यद्वौकठाद्भवति । अतः
एवमेव रोहितायाःपवनस्य । अपरथायतः प्रपतति सदाऽपव रयेयति । रोहिताच्चमित्यादि । प्रायत । अथपवनप्रपततिरहाह । रोहिताच्चमित्यादि ।

नापु जोक्षणरस दाद्विधाभिमुखी पक्षपुणगता महापावहमुहपवसिपुण मुनावलिहारसाठपुण साह्रनातु
जोषुणसहपुण पथापुण पवहर्ह, रोहिथाप महापह जतपवहर्ह एतणमहपगाजसिपुआ प० ? साणजसिपुआ
जोक्षण अयामेण, अरुहेरसजोषुणाह पिरक मेण, कोसबाहर्हेण, मगरमुहविउठसठाणसठिआ सल्लवडरा
गड अुक्का । रोहिपुआण महापहर्ह जाहे पवहर्ह, एतण मह पगे रोहिपुपवसाकठिणाम कुठे प० ? सधी

पवनरुह ? अणसर गीतम । अहपवनरुहस पावत सानयम प्रश्नः ? पवहर्हविहासोत्, वल अहपवनरुहस दक्षिणमनोरजन राहिता अहान
दायपुहा सतोपाहय पवतानराहि जोक्षणयानि पवहर्हकोणयिद्यविभागत् योजनस्य दक्षिणानिमुखी पवतेनगत्वा अहवा पटमुहमहसिकेन मुक्ता
सभाहारवस्थितेन चातिरेकद्विधाजनप्रतिबेदेन प्रपातेन प्रपतति । रोहिता अहानदी यत्र प्रपतति, अत्र अहत्येका जिहिक्का प्रपसा ? सर्वाजिहिक्का
योहल नायामेन अहृदयोदय योजनानि विकल्पेन, जोय बाहुत्येन, अकरमुहविहससम्प्राप्तकस्थिता । सबकवमयी अह्ना राहिता अहानदी यत्र
दक्षिण दिशिने सोरपह रोहिता । अहानदी नीचली यधी वहावे पाव ११०५ योजन अने पाव ठगजिधोया भाप योजनना दक्षिण दिशि साहसो प
वत अगरे अहनी पाटा । पहाणा मुह चरीचह मुक्तायसी हारने सस्यागाह काहेन अविबेरा धुंहे पावनले प्रपाते पठेऊह । रोहितानदी विहाप
का पठेहे हरां माटी एक का ग्री प्रवासीहे । ते जोभी एक योजन सावपहे । साहा दार योजन पोहल पहे एक कोस जाहपहे पाटा भगरन

मरतनदीतो द्विगुणमदीपरिवारसाध्, अथोमानेकगतीं अमृदीपकाह दारयित्वा पूर्वमानेन स्रवकसमुद्रं समुपसपत्तिं प्रदिशतीत्यर्थः । अथ साधया यदीदृश्यातीतदेवोम रोहिदायकव्यसाह । रोहिद्व्यजलि । अतिदेशसूत्रत्वादेव प्राप्यत् । अथास्मादुत्तरगामिनी नदी काऽवतरती त्यागक्याह । तस्य सन्निविध्यन् । हरिकलाहत्यादि । कथम् । अत्र सङ्गरयथासहतिपातो मृष्टादशद्वयोपिस्त्रिप्रमादापवितस्य सभाप्यते यद्वत्तदेवविचारयिषु सर्वोसा जिह्विकाना यज्यमपत्येमेव मज्जन्तत् अस्माद्यथागा प्रायो यज्यमपत्येमेवोपपत्तेय । हरिकलाहमित्यादि । अन्त गयत् हरिकालाप्रपातकुह हेयोमन

णइ पथूहासमाणी हेमवय वास एज्जेमाणी २ सद्वावर्हंशहवंशुहपव्वपथुठजोसुणीण सुस पहा पुरत्यान्निमुही
 सु।वहासमाणी हेमवयवास दुहाधिनयमाणी २ सुठावीसाए सत्तिहासहसंहि समग्गा सुहेजगई दोलहहा
 पुरत्थिमेण लवणसमुह समप्येई ॥ रोहिस्थाण जहा रोहिस्थसा तहा पवहेमहेसु भाणिस्तुहा, जाव स परिरिक

२ यद्यप्यतिदृग्भवेताद्वयवर्तनद्वयोक्तनेमासमासा पूर्वान्निमुक्ती आपतायतो हेमवत य ए द्विधा विनयन्ता २ अष्टाविशतिभि सत्तिहासहत्तैः स
 भया। अथाजगतीं दारयित्वा परैरस्य स्रवकसमुद्रं समुपसपत्ति । रोहिदा यथा राहिदाया सथा प्रयत्नेय मुखेव भवितव्या यायत् सपरिकि
 सा, तस्य भवापव्यहृदस्य जगरीह तोरजेन हरिकाला नद्यानदी प्रख्यातायती यावद्वयकोचरास्त्रि योक्तनयानि पञ्चव एकोनविशतिनागान् यो

हा से पुराती २ यकी इहे जगती भेदीमे पूषदिदि स्रवक समुद्रं से निजह, रोहिदा नदी जिमरापितया नदी तिम प्रयाहमह मूलह सूर्ये आथ
 बी यायत् परिकरी यका, ते महापव्य द्रवने अने उत्तर दिशिमे तोरहह हरिकला नद्यानदी भोक्तोयकी सोक्तयह पाथ १६० ५ योक्तन अने पाथ
 ठगकोचोळा नाग एक योक्तनना उत्तरदिदिहि साहमी पर्वत टापदि आग्ने कोटा पहाला मुपसरपह कोतोना शान्ते सस्याने फाहक स्यधिकेरा
 पर्व २०० याज्ज ५० प्रपाते हेतो पवह ऊह, हरिकला साहानदी जिहायकी पवहले तिहा कोटी एकभोनी प्रमासिक्के, दं याज्ज लायपसे पययी

दम्भादिक प्रभाव सदेव कायः । अदृक्कायादिकभेग देशाभाकाशमुद्यत्वे वेति, अथाप्राहितादेवीशयनादिवत्स कोपि । अथस्य चेकेकठे च एते ? रो
 दिव्यादेवे र इत्यादि भूधावाप्यः । अत्राति यथेय अथवाप्यमिती तथाह । तस्यसि । तस्मराहिताप्रपातकुलस्य दाहिबान्तेन तोरवेन द्वारोद्वेत्यर्थः रोहिता
 महाभरी प्रष्ट दान्तितासवी देशवत्तव्यं आगच्छती र दिनवत्तव्ये आभिमुखमायातीत्यर्थः । आद्यापातिमायात् नृसंवेताक्यप्रवत्तमह योजनेनकोशयुगेना
 उभयसः उभयिष्टा दूरस्थितेत्यर्थः पूर्वोभयुक्ती आगतासवी दिनवत्तव्यं द्विधाविभज्यती र द्विधाजन्तुवेती र अष्टाविशत्या अस्मिन्नासहसी समयापूर्वो

पुनोगयधवासनेष सवत्तं समवाप्तपरिरिक्ते । रोहिष्पदीवरस्य चपि अङ्गसमरमपिङ्गे भूमिमागे प० ?
 तत्स्य यङ्गसमरमपिङ्गरस भूमिमागरस अङ्गमङ्गनेसभाए पृथग मह पुनो जवणे प० ? कोसस्थायमिष,
 केमनत्वेय व्यमाणाव अङ्गेका नापिष्टुत्वे । ॥ तत्स्य रोहिष्पय्यायकङ्करस दाहिपिष्टेण तोरणेय रोहिष्मामहा

य द्वाकागुलिता अस्माकात्, अथवत्तमयः अङ्गः, अथवा पटवत्तव्यिकाया एकेन अन्तरादेन अदृक्ताः समत्वात् अपरिचितः ? रोहिठद्वी
 पस्यापरि यदुसमरसवापो भूमिमागः प्रष्टसः ? तस्य अङ्गुलरसवापोयय भूमिमायाय अङ्गुमप्यदेश्यात् अथ अहदेक जवण प्रष्टसत् ? को
 यमायामेव, येन तदेव, अथवापरिचितः । तस्य रोहिताप्रपातकुलस्य दाहिवेन तोरवेन रोहिता महाभरी प्रष्टा सवी दिनवत्तव्यं अथ एवमिती
 याथायका अथ अन्तरात्मप निमित्त । ते द्वौय एव पटवत्तव्यिकाया एव अन्तराहकरी चापकेर बीज्यात् । तेरोहित द्वीपने अथपरि यदु सवी रसवि
 च भूमिमागत् । तेदयत्वं समरमपिङ्ग भूमिमागत् यदु अथमागत् इह । कोटा एव अथवापरि एव कोसकावपत्वं सवत्तिसज पूर्वोत्तीपरं अथपरि च ति
 नत्र अविद्यात्ते राहित प्रपात कुलस्य दाहिवेतिमिती तोरवत् रोहिता महाभरी भोक्तायकी दिनवत्तव्यं अङ्गप्रसि यं भागे दीद्वयती यकी आद्यापा-
 ती यद्व वेतास्य पयव प्रति अह याजने अथ पोहवीयकी पूर्व दिग्निधाहनी अलोयकी वेतायता द्वेप्रपात येभागे दीद्वयती यकी र इकार न

भरतनदीतो द्विगुणनदीपरियारस्यत् ॥ अथोभानेनगतौ जगद्दीपकोट दारपित्या पूर्वभागेन सखसमुद्र समपसपयति प्रविशतीत्यर्थः । अथ साधना
 परोद्विताशातिदेवोन रोद्वितावकथासाह । रोद्विषजलि । अतिदेशसुश्रवणादेय प्रायस् । अथास्मादुत्तरनामिमी नदी काऽन्यतरती त्यागक्याह । नरस-
 वसितिधाम । हरिकलाहत्यादि । कठय । अथ समुद्रपक्षामहतिपातो भद्रादसद्रूपेपिस्त्रिप्रमादापविसरण्य सभाष्यते घृह्नन्नेनविचारान्दिषु सर्वासा
 जिह्रिकाणा यज्जनयत्येमेव भयनात् अस्माद्याना प्रायो यज्जनयत्येमेयोपपत्तेय । हरिकलाहमित्यादि । यत्क नवर, हरिकलाप्रपातकुह द्वेयोभन

णइ पयूढासमाणी हेमवय वास पुज्येमाणो २ सद्वाचर्ह्यद्वेष्टुहपक्ष्यशुद्धजोष्टुर्णिष श्वसपहा पुरत्यानिमुही
 श्वावज्ञासमाणी हेमवयवास दुहाधिनयमाणी २ श्चठावीचापु सलिलासहसंहि समगा। श्वहेजगर्ह दोलइहा
 पुरत्यमेव लवणसमुद् समप्येर्ह ॥ रोहिष्ठाण जहा रोहिष्ठा सा तहा पवहेमहेष्ट भाणिश्वहा, जाव स परिरिक्क

२ श्वापतिवृन्दैवाक्यवत्तमद्भयोन्नमसमासा पूवाभिमुक्तो आवतासतो हेमवय वय द्विधा विनमन्ता २ अष्टाधियस्त्रिभिः सलिलासहस्रैः स
 नया श्वावज्ञानौ दारयित्वा पौरस्त्य सपक्षसमुद्र समुपसप्यति । रोहिता यथा राहित्यासा तथा प्रयाद्वेप मुस्वेच भणितव्या पायत् सपरिधि
 सा, तस्य महापयज्जहत्स्य सन्नेव लोरकेन हरिकलात् महातदी प्रयूढासतो पाक्ष्यपक्षोत्तरादि योजनशालानि पञ्चव एकोनविशतिनागान् यो
 दौ से पुरातो २ यको वेठे अगती भवाने पुष्यदिशि सपक्ष समुद्र मे निजह, रोहिता नदी जिनरापितया नदी तिस प्रयाद्वमद् भूसह सूर्ये अण
 मी पावत् परिवरी यक्षा, ते महापयज्जहत्ते जने उत्तर दिशिमे पौरवह हरिकला नद्यामदी भोक्तायको सोमसह पाय १६० ५ योजन जने पोष
 समुज्जीवीक्षा भाग एक योजनमा उत्तरदिशि साहमी पर्यंत लापरि जाहमे कोटा पक्षाना मुपसरीयद् योतीना हारने सस्याने फादक श्वधिक्करा
 पसे २०० योजन ५० प्रयाते वेठी पवह टह, हरिकला साहमादी जिह्रायको पवहले विहा माटी एकजोमी प्रमासिल्ले, दं पाशान लापपसे पययो

यनेवत्यदिगदिभेजायामिदंभाष्या समुपोजनयतामि एकोनपद्यानि एकोनपद्याचिकानिपरिचिनाइति । तस्यव्यमित्यादि । मुद्रप्रप प्राक्सूत्रानुपपत्तिः ।
 रव्य पादुप्य । नवर निरुद्धापातिन युतहेताव्य पोन्ननेगाड्यप्रप्रा पादिमेतावत्तावती इतिवपमानमरुत यद्व्यभाष्यरूप द्विपा विमलमाना २ पट्प

त्ता ॥ सरसण महापउमद्वहरस उधरिसे ष सोरणेण इरिकसा महाणह पयुदासमाणी सोलसपयुत्तरे जोशुण
 सप पवय पुगणवीसइत्तापु जोशणरस उत्तराभिमुही पयपुणगासा महपायलमुपवस्सिपुण मुष्ठावलिहारस
 ठिपुण साइरेगदुवोशुणसपुण पयापुण पयलह । इरिकताण महाणह अत पवइह, एत्थण मह पुगा जिप्पि
 ध्या प० ? दाजोशुणह ध्यायामेण, पणवीसजोशुणह विरकमेण, सुहुजोशुण याइसेण, मगरमुहविउठ
 सठाणसठिध्या सहरयणानह सुक्खा इरिकसाण महाणह अहि पयलह एत्थणमह पुगेहिरिक तप्पवायकुणिगा

अनस उतराभिमुखी पवसेन गत्ता नहता पटमुसमवनिक्केन मुक्कावलोहारसस्थितल सातिरत्तद्विपाजलगातिक्कन प्रायतन प्रपवति, इरिकान्ता ।
 शानरा यत्ता प्रपवति, अन्नमइत्तेकाजिहिका प्रप्रासा ? हे पाजने अयामेण, पवविधवति योजनानि विज्जमेण, छाही योजनानि पाहुसेम ।
 कटमुसविश्वतवस्थान सस्थिता सर्वरत्तनयो अन्ता इरिकान्ता । महाणही यत्त प्रपवति, एव महदेक इरिकान्ताप्रपातमुक्क नाका कुक्क
 व पाजल पाइलपव्हे छाहुं योजन काठपव्हे नगरमइत्त भूय पिकारुं बुह सस्थाने सस्थितव्हे । सर्वरत्तवप निमल इरिकान्ता नाहामदी जिह्वा
 टं विदा मोटा एक इरिकताप्रपात कुठनाने कुठव्हे वेसे आसिय २ ५० पाजल सायपव्हे पाइलपव्हे सातसह भुगयोवीठि ३ ५२ पाजल प
 वव्हे । निमल कुठनीयलप्रपाता मुक्कसीपरि सववाइही यावत सारवत्तने । तेह इरिकताप्रपात कुठने यहुमप्यभातो विवि इहा मोटो रा
 रिक्काता दापनामे दीपव्हे । वसीव इ२ योजन सावपव्हे पोइलपव्हे एकसो एक १०१ योजन परिधिपव्हे वे जोव वज्जे पावो वक्को । सयत्तवना

प्रायता मदीसहस्रैः समया परिपूर्णं दिनवसचेन्नदीतो द्विगन्तदीपरिधारस्यात् । यदिभेदमागेन यद्यकोदधिमुपैति । सप्रत्यम्याः प्रधाद्यादिक्रिय
भासमित्याह । हरिकताहत्यादि । हरिकान्तामहागदी प्रधाहन्निगमे पञ्चदियमियाअनामि यिकभेन अद्ययाअमसहंभेन अमनरय माद्रया

मकुरुं प०० टासिचत्ताले जोअणसए आयामविस्क नेण, सहअउणठे जोअणसए परिरुंवेण, अचुं । एवकु
ठवसहस्रया सहा णेअहा, जाव तेरण ॥ तरसण हरिकतप्यमायकुठस्स वज्जमझरेसभाए एत्थण मह एगे हरे
कतदीवे णाम दीवे प०० वत्तीभ जोअणाह आयामविस्कभेण, एगुत्तर जोअणसय परिरुंवेण, दीकोसे
जमिए जलताठे सहस्रयणामए अचुं । सेण एगाए पउमवरवेहआए एगेणय वणसठेण जाव सपरिरुंवे,
यथातुं माणियहा पमाण च सयणिज्जाव अठोअ नाणिअहो ॥ तरसण हरिकतप्यमायकुठस्स उहिरिहेण तेर

अमन् ? हे कस्यादिह याअमसते आयागविक्रमाभ्याम् । सहेकोमपुष्पानि याअमशतानि परिकेयण अह एव कुडयसस्यतानंतथा । याअघारण
तस्य हरिकान्ताप्रपातकुडस्य अगुमस्यदेशमाग अत्र महानिका हरिकान्तद्वीपोभासा द्वीपः प्रधातः ? द्वात्रिंशद्याजानान्यापामविक्रमाभ्याम् । एको
सर याअमसय परिरुंवेह द्वीकायावुकितो कान्ताभ्याम् । सवरवमय अहः सयकयः पट्यवरवेदिकया एकेणय यमस्यवेहेन यावरसपरिचिस ॥ च
चको भञ्जितथा । प्रमाच यपनीयच अथच भञ्जितथाः तस्य हरिकान्ताप्रपातकफरम्य अमरेण सोरयेन यायत् प्रम्य दासती हरिकासयय स्रगन्तो

मस । ते द्वीप एक पञ्चमरवेदिकाह एको अमयहे करीमे यायन् याठयार्थे । एयमा एकम जयमनु प्रमाच अयादीपनो एय तं सय पुधता परिकाच
बा०० सेह हरिकान्त प्रपात कुडमह उसर दिथिर्ने तारखह हरिकाता महामदी नीकसी यकी एरियय केअप्रति आसी २ यकी यिकटापातीगामा यस
वैवाज्य पयतमपति एक योजन सखपोहती यकी पविमदिथि साहगी वसी यकी हरिवय केअप्रति मे भागे यीहवती २ यकी । यप्यक ५६ दगार

२ अथैव २ प्रतिपादन समुदितयोक्तयोः पार्थयोः अत्रारिचदुभयुच्चा प्रतिपार्थे एतुर्वैशतिपृथोक्त्यप परिचक्षाना २ भुक्तपूर्वे समुद्रप्रवेगे आ
 नतायाति पात्रापयगति विकर्षेन पक्षपादभाष्युद्देशेन लभयोः पार्थयो द्वौभ्या पदप्रवरवेदिकाभ्या द्वाभ्याच समपयद्वाभ्या उपरिचिप्ता । अथैवस्यपु
 यप हरिकता महाणह पवृदासमाणी हरिवासवास एजेमाणी २ विस्थदावह बहुवेस्थु ज्ञोस्थणेय स्थस पक्षो
 पक्षस्थिमानिमुही स्थापत्तासमाणी हरिवास दुहावेनयमाणी २ लुप्यस्थाप सलिलासहरसेहि समनगा स्थैकगाह
 दातहसः पक्षस्थिमेण लवणसमुद्र समप्येह ॥ हरिक ताण महाणहै पवहे पणवीस ज्ञोस्थगाह विरक्त मेण,
 स्थदभोस्थण उव्वेहेण, सयापत्तरवण मायाप २ परिपदुमाणी २ मुहमुळे स्थदुहकाह ज्ञास्थणसयाह विरक्त
 मेण, पवजोस्थगाह उव्वेहेण, उच्चतपासि दोहि पउमवरवेहेस्थोह दोहिस्थ लणसनेहि सपरिस्थिक्ता । महा

विकटापासित बुद्धैतत्प्रवक्तु पात्रमेवा समया पक्षिमानिभुक्ती आहलायती हरितय द्विधा विनक्तव्यो २ पदपक्षपात्रावसिक्तासहस्रौ समया अ
 पात्रगतौ दारपिक्ता पाक्षिमात्सलवक्तुसमुद्र समुपसर्पति ॥ हरिकान्तः महाणदी प्रवाहे पञ्चविंशतिवोक्तताति विकर्षेन अहयोधनमुद्देशेन वदल
 वर मात्रया परिचक्षानाः भुक्तपूर्वे स्थापुतोयानि पात्रमयतानि विकर्षेन पवयोक्तमाभ्युद्देशेन समयोः पार्थया द्वौभ्या पदप्रवरवेदिकाभ्या द्वा
 नरीय पूताती २ यका वृद्ध जगती सेरीने पक्षिमुदिप्य आवक्त समुद्रने भक्तवर्ह । हरिकान्ता महाणदी प्रवयक्ती भीकशता प्रवाह पववीस पोक्त
 पादल पर्व । अह योजन लक्षपर्व ॥ विहारपक्षी नात्रा २ स्थानुक्तो योजन २ प्रति एकेक पार्थ योय २ पान्द दयल वेपार्थे ४० पान्द लपरी २ पव
 मुपमूर्ते समुद्र प्रवेसह पक्षीहै २५० योजन पोक्तल पक्षे पात्र से योजन लक्षपक्षे वेपार्थे वे पदप्रवर वेदिकाह वे जलपक्षे जरी बोटिदे ॥ नरा द्विलभा
 गाभा हे भगवन् । सर्वेवर पववले विवे वेवका कूटवे । हे गीतल । काठकूट से कोहा विद्यापवक्तु कूट १ नरा द्विलत्तयल कूट २ द्विलत्तल कूट ३ रीर्

दयलव्यसाह । महाहिमयतेति । महाहिमयति यथपरपक्षे भगवन् ? कतिकुटाणि । गौतमेत्यादि । सुप्रसुप्तान् कुटानां नामाथस्तथ सिद्धापवन्
 कूटं महाहिमयदधिष्ठातृकूटं हिमयतयति कूटं रोहितामदीश्वरीकूटं शीतुरीकूटं हरिकाभानदीश्वरीकूटं हरियपयति कूटं धैर्यकूटं तद्रूपमयस्यात् स
 दासिकत्याद्यति । स्यामिति कूटानामुद्यत्वादि विद्यापतमपसादासाच्च अस्मादिदलस्यामिसाथ यथाकथं महाद्विकस्य यन्त्र राक्षस्यस्य स्थापय अत्रा
 विद्यास्यं केवलं नामविपर्ययस्य देवानां राजधानीमावेति । सामतमहाहिमयतो नामार्थं निरूपयन्साह । सेकेष्वहोऽस्मिन्त्यादि । अस्मि अथर मत्तर

हिमयतप भते ! वासहरपक्षप कर्षकृहा प० ? गो० ! अठकूटा प० ? त० सिद्धाययणकूट ॥ १ ॥ महा
 हिमयतकूटे ॥ २ ॥ हिमययकूटे ॥ ३ ॥ रोहिष्कूटे ॥ ४ ॥ हिरीकूटे ॥ ५ ॥ हरिकतकूटे ॥ ६ ॥ हरियास
 कूटे ॥ ७ ॥ धेरोष्ठिष्कूटे ॥ ८ ॥ एव चूतहिमयतकूटाणां जाय सत्तद्विषया साक्षेयणेऽसह । सेकेणठेण भते !
 एव चूतर्ह, महाहिमयते वासहरपक्षप २ गो० ! महाहिमयतेण वासहरपक्षप चूतहिमयतेण वासहरपक्षय

भ्याः वनकवहाभ्याः स्वपरिचिता ॥ महाहिमयति भवन्त । वपथरपक्षे कति कुटानि प्रपञ्चानि ? गौतम ? अष्टौ कूटानि प्रपञ्चानि ? तद्यथा
 विद्यापतकूट १ महाहिमयतकूट २ हिमयतकूट ३ रोहिताकूट ४ शीकूट ५ हरिकान्तकूट ६ हरियपकूट ७ धैर्यकूट ८ एव चूतहिमयतकूटानां पा
 षट्त्रिंशत्तानां शेषतोत्तमा । अथमदन्त । केनार्थेनैवमुच्यते, महाहिमयान् यथपरपक्षतो महाहिमयान् यथपरपक्षतः गौतम ! महाहिमयान् यथपरप

तकूट ४ शी देवी कूट ५ हरिकासा कूट ६ हरियप कूट ७ धैर्य कूट ८ वपथुष्म हिमयन्त पक्षेऽस्मा कूटसो ज्ञेयव्यवस्था पूर्वे कदा तेऽस्य दशापयि आ
 ययो रोहिष्य अर्थे हे भगवन् । इमं कश्चिद् अहं आह हिमयन्त यथपर पयत एवमा दे गौतम । महा हिमयन्त नामा यथपर पयत युष्म हिमयन्त
 यथपर पयत आसीं साधयन् अथपक्षे पादशापक्षे परिधिपक्ष करोते । अस्मिन्नाये आटीऽह दीपशायां के, महा हिमयन्त नामे द्वा दशवा मोटो

२. क्रमेण २ प्रतिपादन समुदितयोक्तयोः पार्श्वयोः अन्तारियद्गुणानां प्रतिपार्थं समुचितयुक्त्येत्यर्थः । परिचयमाणा २ भुक्तमूर्ते समुद्रपर्वते महे
 मत्तापानि योजनयानि विचक्रेण पट्टपादनाभ्युद्वेगेन कथयोः पाद्ययो द्वौपा पट्टपरवेष्टिकाभ्यां द्वाभ्यां यत्नपट्टाभ्यां सपरिचितः । अथैतस्य
 षण्ण हरिकंठा महागद्ग पवद्गसमाणी हरिवासवास एजेमाणी २ यिस्थदायद्ग बहुवेस्थद्ग जोस्थणेण स्थस पक्षा
 पक्षित्यमानिमुद्गी स्थवत्तासमाणी हरिवास दुहाधिनयमाणी २ छप्पकाए सलिलासहरसेहि समगता स्थहेजगाद्ग
 दातहसा पक्षित्यमेण छवणसमुद्ग समप्येह ॥ हरिकंताण महागर्ह पवहे पणवीसजोस्थगाद्ग विरक मेण,
 स्थद्गजोस्थण उद्धेहेण, सयाणतरवण मायाए २ परिग्रहमाणी २ मुद्गमुले स्थद्गऽहजगाद्ग जोस्थणसयाद्ग विरक
 मेण, पवजोस्थगाद्ग उद्धेहेण, उच्चटपासि दोहि पउमवरवेर्हस्थऽहि दोहिस्थ वणसन्नेहि सपरिरिकंठा । मद्गा

विचकटापातित दूग्धधैर्यावयवत पाकनेना समासाः पदिगानिमुक्ता आहंतावती हरिवर्ष द्विपा विमलवन्तो २ पट्टपट्टाशससिक्तासहस्रैः जनपा य
 भाजगतीं दारयित्वा पादिसात्पक्षकवत्सुद्ग समुपवर्षति ० हरिकान्ता महागदी प्रवाहे पर्वविधवित्तियोजनानि विचक्रेण महेयोक्तममुद्गेयेन पट्टन
 म्भार भाजया पवित्रमाणा भुक्तमूर्ते स्थादयतीयानि पाकनयानि विचक्रेण पययोक्तमामुद्गेयेन, कथयोः पार्श्वयो द्वौभ्यो पट्टपरवेष्टिकाभ्यां द्वा

मदाए पुरातो २ वका उठर जयनी सेरीने पठिमदिऽय तावत् समुद्गर्मे भलवर्ह । हरिकान्ता मदागदी द्रव्यवन्तो जोकलता प्रवाह पववीस योजन
 पादल पर्व । एह योजन वक्रपर्व ॥ विहारपट्टी गात्रा २ अगुक्तो योजन २ प्रति पट्टेय पार्श्वे योय २ यत्नप वमज वेपावै ४० यत्नप वयती २ पक्षी
 मुपमूर्ते समुद्र महेयद्ग पट्टीसे २५० योजन योवत् पक्षे पाव से योजन कटपक्षे वेपावे वे पट्टपर वेष्टिकाद्ग जो वणपट्टे करी कीटीवे ॥ मदा विमलवन्तो
 नासा हे भयपण् ! वषवर पवतने विहे केवला कूटवे । हे गीतम ! आठकूट से केहा चिद्वापवत् कूट १ मदा विमलवन्तो कूट २ वीनवत् कूट ३ दीवि

दयक्यमाह । महाहिमवतेति । महाहिमवतेति यथपरपक्षे भगवन् ? कतिकूटानि । गीतसेत्यादि । सूत्रसुगम कूटानां नामाप्रसत्यय किंदायसम
 नूट महाहिमवदपिष्टासूकूटं हेमवतयतिकूटं राहितानदीसूरीकूटं ग्रीसुराकूटं हरिकान्तामरीसूरीकूटं हरिययपतिकूटं वैशूर्यकूटं तद्रजनपल्यात् म
 दासिकत्यायेति । ययमिति कूटानामुद्यत्वादिषिष्टायतनप्रासादाणां अनादितत्प्राप्तिमाय यथाकथं महृष्टिकस्य यमस्य राजधान्य स्तम्भस्य अन्ना
 विद्यास्य केवलं ताम्रविपर्यायस्य देवानां राजधानीनामेति । चाप्रतममहाहिमवतो नामार्थं निरूपयन्माह । संकेण्डेष्मिन्यादि । अथन मयत्त महत्त

हिमवतण मते । वासहरपक्षिर् कर्षकूटा प० ? गो० । अथकूटा प० ? त० सिद्धाययणकूटं ॥ १ ॥ महा
 हिमवतकूटे ॥ २ ॥ हेमवयकूटे ॥ ३ ॥ रोहिषकूटे ॥ ४ ॥ हिरीकूटे ॥ ५ ॥ हरिकतकूटे ॥ ६ ॥ हरियास
 कूटे ॥ ७ ॥ वैरलिष्यकूटे ॥ ८ ॥ एष चूतहिमवतकूटानां जाय वत्तस्यया साचेयणेअष्टा । संकेण्डेण मते ।
 एव चूतर्ष, महाहिमवते वासहरपक्षिर् २ गो० । महाहिमवतेण वासहरपक्षिर् चूतहिमवतेण वासहरपक्ष्य

स्यात् यनकूटानां सवतिविता ॥ महाहिमवति जगत् । वनपरपक्ष कति कूटानि प्रप्राप्ति ? गीतस ? अष्टौ कूटानि प्रप्राप्ति ? सद्यथा
 चिन्तायतनकूट १ महाहिमवतकूट २ हेमवतकूट ३ रोहिषकूट ४ ग्रीकूट ५ हरिकान्तकूट ६ हरिययकूट ७ वैशूर्यकूट ८ एष चूतहिमवतकूटानां या
 अष्टाश्रयानामावेवनेन स्यात् । अथमदन्त । किमर्थेनेयमुच्यते, महाहिमवतान् ययवरपयता महाहिमवतान् ययवरपयतः गीतस । अष्टाहिमवतान् ययवरप

अकूट ४ प्रा देवी कूट ५ हरिकान्ता कूट ६ हरिययं कूट ७ वैशूर्यं कूट ८ वनचूत हिमवत पयतमा कूटनी व्यपक्यन्त्या पूर्वे कूटा तेष्वन द्वापयि जा
 यो तेष्विष्य अर्थे हे भगवन्, वनकूटोह ठाह माहा हिमवतस यथपर पयत एवमा हे गीतस । महा हिमवतस नामा यथपर पयत चूत हिमवतस
 पयत्त पयत आभी सावयवे कषपक्षे पादसपक्षे परिधिपक्ष करीमे । अतियगे माटील्ल दीयलाया खे महा हिमवतस नामे द्वा दियता भीटी

इत्यादि । तस्मिन्वाहत्यादि । तस्मिन्वाहत्यादि । मूलमयमपिषाण । अथास्यस्यकर्मपिपुष्टिपुराह । इरियासेहत्यादि । इरियपस्यपस्य भगवन् ।
 कोदुष्टाकारमात्रप्रत्ययतार प्रत्ययः ? गीतम् । मूलमयमपिषाणो मूलमिमाणाः प्रत्ययः । अथासिदेशवाक्यमाह । मावममिषाणिसृष्टीपञ्चानितः एव
 मयोना नृकानाह यर्को गत्यः स्यः यद्व दक्षिणतः पट्यवर्येदिकामुसारंहेत्याह । अथवलायपक्षकपक्षिपक्षमाह । इरियासेहत्यादि । इरिय

पञ्चालिमिषस लक्षणसमुद् पुठे स्थुजोअणसहससाह चत्तारिअ पुगधीसे जोअणसपु पुगधपुगधीसईमगा
 जोअणसस विक्खनण । तस्स वाहा पुरालिमपञ्चालिमेष तस्सजोअणसहससाह तिरिअअ पुगसठे जोअणसपु
 छस पुगगधीसईमपु जोअणसस स्थुजोमगाध स्थायामेण ॥ तस्स जीआ उत्तरेण पाईणपईणायया दुहालधण
 समइ पठा परालिमिषाण जाध पठा तेवहारि जोअणसहससाह णवयपुगहरे जोअणसपु सत्तरसयपुगधी

म् ? एव यावत्पाद्यात्तया कात्या पाद्यात्स एववसमुद्गपपु, अग्री योजनसहससाह चत्तारिअ स्यादिरिअ स्यादिरिअ पाञ्चमशतानि एक वैकागदियसि
 भान योजनसस विक्खनमेण, तस्मिन्वाहा पुण्यपक्षिमाया स्यपीत्ययोजनसहससाह । जीणव स्यपट्यानि योजनमशतानि पट्यैकोनयियसतिमागान्
 योजनससहससाहजायामेति, तस्मिन्वाहा कसरात प्राचीनप्रतीचीनायता द्विभासवस्यममदपुष्टा मुखयाकोत्या पीरसस्य लयस्यमुद्ग रपुष्टा

कीस ८ ४ २१ योजन अने एक दगधीसीति भाग याजनना सतहा पोहसपयह । तेहना याहा पूष यदिम दिग्धिप तेर १४ हजार याजन त्रिस्व
 स । एकमठि १३ ४ ६१ योजन अने छठगविहीया भाग याजनना अहं भाग सतही सावपये । तस्मिन्वा जीआ पण्य लनरदियि पूष यदिम दिग्धि
 लायो ये छेहल लयस समुद्र करसाहे पूष परिम यावन करसोके, तेहुसरि हजार योजन मयसे स्यासरि याजन ३३ ९ ३१ या० ७ भाग अने
 सतल दगधीसीआ भाग योजनना अने अहं भाग सतही सावपये । तेहुम पुनपपुष्ट दक्षिणदिग्धि पठरासी ८४ हजार योजन अने सोल ६० १६ या

गत्वे महाहिमयाग्नयपरायवतः । सुद्वहिमयाग्नयपरायवतः प्रविषाय प्रतीत्य सुद्वहिमयदेवयेत्यर्थः योऽनयायाविधिब्रह्मात् आयामायेषया दीपं तद्वत्
 एव शुद्धत्वाद्यवयवा महातरुपर्येति । आयाया महाहिमयाग्न्याऽऽवृतः । पक्षोपपास्याविधौ परित्यजति । सुद्वेष्टायाभोषत्येत्यादायैकवर्णायाः सभा
 दारापुत्रायाः । अथद्विरपगमाप्यवर्षावसतः ॥ कश्चिन्न भवे ? अथ द्वीपे २ इत्यादि । अथ । अथ । अथी याजमसहस्रावि जलारिष योऽनयायावि
 पञ्चविंशत्यधिकानि एकैकेनामिच्छानिनामभाष याजमस्य विष्णवेण महाहिमयतो विष्णुविष्णुभक्तत्वादिति । अनुनास्ययागादिभयमाह । वससयागा

पाणिहाय ह्यायामसुतवेहविस्कभपरिरकेषेण महतराण्येव दीहतराण्येव महाहिमयतेत्यर्थं इत्येवैव महिद्विपु
 जाय पाठित्वमार्तर्हपपरिवसर्ह ॥ कश्चिन्न भवे । अथद्वीपे २ इति वासेणामवासे प० ? गो । पिसहस्रस वास
 हरपक्षपरस दारिकेण महाहिमयवसस वासहरपक्षपरस उत्तरेण पुरत्यिमलवणसमुद्रसस पञ्चत्यिमेण पञ्चत्यि
 मलवणसमुद्रसस पुरत्यिमेण पुत्र्यण जम्बूद्वीपे २ हेति वासेणामवासे प० ? पुत्र जाय पञ्चत्यिमेणापु केद्वीपु

बभ सुद्वहिमयवतः वयपरवर्षतः प्रविषाय आयामाग्न्याग्न्येवविष्णुभक्तत्वादिति दीपतद्वत् एव महातरुपर्य, अथा हिमयाग्न्याग्न्यादेवो महाद्विष्णो
 यावत् पक्षोपपास्याविधौ परित्यजति । अथद्वीपे द्वीपे इति वासेणामवासे प्रथम ? गौतम । निषण्यस्य वयपरवर्षतस्य दारिकेवतो महाहिम
 यनाजपपर वयमस्य वससस्मिन् दीरत्त्यस्य वयममुद्रस्य पयिने याजमस्य वयममुद्रस्य पूर्वस्यान् अथअथद्वीपद्वीपे इति वासेणामवासे प्रथम
 पयिपयस यावत् पक्षोपपासी स्थिति अथद्वीपे । किंवा हे भगवन् । अनुनाया द्वीपत यिदे इति वासे वेत्रना जम्बूद्वीपे हे गौतम । निषण्यना
 म । वयपर वयमने दारिकेवति महा हिमयवयनाया वयपर वर्षतमे वससद्विष्णो पुत्रे द्विष्णो जम्बूद्वीपे पयिपयिष्णो पयिपयिष्णो जम्बूद्वीपे
 पुत्रद्विष्णो इति । अथद्वीपनाया द्वीपे पयिपयिष्णो वयममुद्रस्य वयममुद्रस्य वयममुद्रस्य वयममुद्रस्य वयममुद्रस्य वयममुद्रस्य वयममुद्रस्य

इत्यादि । तत्सञ्जीवाइत्यादि । तत्करुणुमित्यादि । मूर्धन्यमपि यत् । अथास्यस्वरूपपिपुष्टिपुराह । इति वाचेरित्यादि । इति यपस्य यपस्य भगवन् ।
 कोट्युपाकाराभावात्प्रत्ययत्वारः प्रपञ्चः ? गोचरः । धनुसमरमञ्जीवा नृनिर्भागः प्रपञ्चः । अर्थातिदेशवाक्यमाह । यावन्मन्त्रिभिरुपेक्षीयमाश्रितः स्य
 सञ्जीवा नृनामाय पर्यो गन्तव्यं यद्दृष्टं प्रविष्टव्यं पञ्चपरवेदिकानुष्ठारेवेत्याह । अत्रव्यसायपस्यरूपमिदमन्माह । इति वाचेरित्यादि । द्वेय

पञ्चल्यमिह लक्षणसमुद् पुठे स्थुठजोष्ठाणसहससाह अत्रातिस्थ एगवीसे जोष्ठाणसप एगवपुगणवीसहससाग
 जोष्ठाणस विक्लनण । तत्स वाहा पुरत्यिमपञ्चल्यमेव तत्सजोष्ठाणसहससाह तिरिथिस्थ एगसठे जोष्ठाणसप
 छत्र पुगणवीसहसाप जोष्ठाणसस स्थुठसगां व श्यायामेव ॥ तत्स जीवा उत्तरेण पार्श्वेण पार्श्वेण यया दुहाल्लक्षण
 समस पन्ना परत्यिमिहाप जाव पन्ना तेवसुरि जोष्ठाणसहससाह णवयपुगुहरे जोष्ठाणसप सत्तरसयपुगणवी

व ? एवं यावत्पाशात्पया क्रात्या पाशात्प स्रवत्समुद्रापट्, आदौ योक्षमवहकाणि परत्यादिच एकापयानियमात्मनानि एक वैकोनपि यति
 भाग योक्षमस विक्लमेव, तत्सवादा पूषपदिमया स्वभोदशयोक्षमवहकाणि । श्रीण्वं एकवष्टानि योक्षमयानि षट् वैकोनपि यतिनागाम्
 योक्षमस्य दृजानावापानेति, तत्सञ्जीवा क्लृप्ताः प्राचीनप्रतीचीनायता द्विधास्त्ववत्समद्वैःपुटः पूषयाकोट्या पीरित्य सययसमुद्रं रपुटः

योस ८४२१ योक्षम अने एक क्लृप्तीसीत् भाग याक्षमना एतत्ता पादसपयह । तेहना याथा पूष पदिम दिग्दिग् तेर १२ एवात याक्षम त्रिस्त्र
 स । एकमिति १३ ३ ६१ योक्षम अने क्लृप्तादिजीवा भाग योक्षमना आह भाग एतत्ती क्षादपये । तद्वन्ती जीवा पयस्य सत्तरदिग्नि पूष पदिम दिग्नि
 क्षावा से वेहत्त सयय समुद्र परस्योत्ते पूष पदिम यावत परस्योत्ते, तेजुसुरि एवात योक्षम नमस्ते एकाद्वारि याक्षम ३३ ९ ३१ या १० १ भाग अने
 सयय तोगवीसीत् भाग योक्षमना अने आह भाग सययती क्षादपये । वेहत्त भुत्तपुट द्युतिवदिग्नि यत्तरासी ८४ एवात याक्षम अने सोल ६० १६ या

स्य सारमन्त्रेन तत्रतत्र देयप्रदेशेषु च विकारयो जलाशया अकालाएव सतीत्यर्थः । आग्नेकरेशपश्चलेन सर्वोपि वाय्वादिजलाशयासापको प्राप्तः । यत्र कालनियमायमाह । एवमासुषमाएवसाहि । एवप्रकारेण यस्य जाले यस्मिन्गुणे यःसवभाया अथयपि कीदृतीपारकस्यानुभावः सएवापरि

सहजाए जाष्टुणस्स स्थूनागव स्यायामेण । तस्स धणु दाहिणेण चउरासीह जोष्टुणसहस्साहं सोलसयजास्य
णाह चत्तारिष्य पुगूगवीसहजाए जोष्टुणस्स परिसक्केनेण, हरिवासरस्सण नते ! वासरस्स केरीसए आयारमाय
/ जोष्टुारे प० ? गो० । यज्जसमरमाणज्जेभूमिज्जामे प० ? जाव मणीहि सणेहिष्य उवसेनिपु पुवंमणीण
तणाणयययोगोफासांसहेय भाणियसो, हरिवासेण वासे तत्त २ देसे २ ताहि २ यहवेसुहुसकिन्तयाए

विश्रुतिपर्यञ्चसहसाहि नव वेकाहर माज्जमज्ज ससयगतानि एकोनविंशतिभागान् योजनमादृशभागशान्तेन, तस्यधनुः पृष्ठ दक्षिणतधनु
रयोतिपाञ्चमसहसाहि गोशयगतानि योजनानि जत्तारिएकोनविंशतिभागान् माज्जमय परिसेयेव, हरिचर्यस्य ययस्य पदन्त ! कीदृशक
आकारज्जासस्यजवारः प्रज्जसः ? नीतस ! यहुसमरमवोपा भूमिज्जामः प्रज्जसः ? माज्जमकीमि सन्दीपोपगान्तिव, एवमवोमा तूष्णानाय यवर्गेण
भाःस्यशाश्वदस्य मन्त्रितयः हरिचर्यमज २ देये तासाः ज्ज्जा सुट्ठा सुट्टिकाः एवमः सुपस सयभाया अमभावाः सएवापरिक्षेपः सर्वोऽप्यञ्चवज्ज

ज्जव व्यार उपकीवोपा भाग योजन एकमा एतन् परिक्षेपस ० हरिचर्य नामा हे भयवस ! कृशना केह्वो आकार भाव भ्यस्तपट्टे । हे गीतस ! यथा स
मा रमकोक भूमिभापव पावव क्विचि वृक्षादिके करी साभाज्जमज्ज, इत्यथे सयमान्ते योजाआराभो अणुमाव इम मन्त्रिता तज्जाकरी चर्यमन्त परस श्व
सवं जाहिवा । हरिजासदेवने निवे यका इतीसुट्टिकाणा इत्यथे सुयमान्ते मीका आराणा पूर्वे कयो अन्नुभाव तेहिण समस्ताइरां क्विचिपो ॥ क्विवावे इ भग
वन् ! हरिचर्य देवने निवे निक्कटा पातीनाज्ज गृह वीवाअन्नामे यवर्गे हे गीतस ! हरिचलिस्ता मज्जानदीम मन्त्रिमन्त्रि हरिकावा मज्जानदीमे पुत्रदि-

येयः संपूर्णं परब्रह्मः सुपमाप्रतिपादनामकथास्थितकालस्य सप्तसंवादात् । अथास्यैवस्यदिनाश्रयनिरिवाह । कद्रिणमित्यादि । प्रसक्तश्रवण
 उत्तरमस्यै हरितो हरिवर्तिनाया भवामद्याः पदिभाषां हरिकान्तायामहानद्याः पूषणा हरिवयस्य वयस्य यदुमभ्यदेशमार्गे अत्रात्तरे विकटापातीना
 मावस्यैनाह्वयपयतः प्रप्लुताः ? अथनिरागस्य आशयार्थमितिदेशसुप्रमाह । ययविकटापातिपुत्रायेतादयवर्णने क्रियमाणे मय्य शर्दापातिगो विक्रमाश्रय्यो
 दूतवपरिहोपसस्यानाभाजक आसौ वयस्यकथयित्स्वर दकाराक्षरस्यप्राचादसरस्याभिराज्याप्यादित्यवहः, विकटापातिप्रभाषि विकटापातिवर्णार्थाभिप

एव जौहसमाप्युण्णनांवा सांचेव व्युपरिसेसे वसुधो । कहिण नते । हरिवासे त्रियन्तावर्हणाम वद्वचश्च
 पक्षुः प० ? गो० । हरीए महाणहंपु पक्षुस्त्यमेण हरिकनाए महाणहंपु पुरस्त्यमेण हरिवासरस वज्रमझ
 देसनाए पुरत्यण विअहावर्हणामं वद्वेवेषुहपक्षुः प० ? एव जीचेव सदावहसस विरकभुञ्जतुह्वेहपरिरकेव
 सटाणवसावासांश्च सांचेव विअह्वावहससवि नाणिषुधो । एवयर अरुणोदेवो पञ्चमाह जाव विअह्वावह

अहवि = कभद्वत् । हरिवर्दे वर्दे विकटापातीनांवा युक्तवेताद्वयवर्तः प्रप्लुताः ? गीतस्य । हरिताया महाभद्याः पदिमवो हरिकास्ताया महाभ
 द्याः पूषस्तिन् हरिवर्देस्य वयस्य यदुमभ्यदेशमार्गे अत्रविकटापातीनांवा युक्तवेताद्वयपयतः प्रप्लुताः ? एव मय्य शर्दापातिगो विक्रमोयस्योद्वेस
 परिहोपसस्यामवर्णार्थाश्रयः सपुत्राश्रयविकटापातिगोवि भवितव्यः । एयर अरुणादेवः पट्टानिमाय हिक्टापातिवर्णार्थाभिप, अरुणयाश्रयेया

वि हरिवर्दे येमने यदुमभ्यजाना विवि हरि विकटा पातीपाने मूत धिताद्वय पर्यंतले । एम केह शर्दापाती मूत येनाद्वयनो विरक्त भवर्णो क्वपपक्षु क
 कपक्षुं परिधि सस्यान मयवोषपूर्वे अदिष्टे तेहज सर्व विकटापाती मूत येताद्वयने पवि केवयो एतसा विसेय अरुणमाने देवता अविपसी तिहा क
 तस विकटापती सरोपादे, यर्वैकरी अरुणमाने हहा देवता माहा अद्रिभगतपसे छ, एम दण्डिअदिदि राजपाती आचप्यो । नेस्यद एवै दे भगवन् ।

एव सारलभेन वसन्तस्य रस्यप्रदेशेन च द्विकादयो जलाशयाः प्रकृता एव सतीत्यर्थः । आदिकदेशपद्वेन सर्वत्रापि वाप्यादिवसाप्यप्राप्तयो धावः । यत्र चानिष्ठया यन्माह । एवमावृत्तमाहस्यादि । एवमकारेण यस्य ज्ञाने तस्मिन्नेवे मःसयमायाः अवसथिषी द्वितीयारब्धसानुभावः सत्यापदि

सहजापु आशुपसस श्रुतनागस स्यायमेण । तस्य धनु दाहिणेण चउरासीह जीशुणसहस्राह सोलसयजाशु
णाह चत्तारिषु पुगूगवीसहजापु जीशुणसस परिसक्त्रेण, हरिवासरस्य जने । वासरस केरीसपु आयारमाय
पनोश्वारे प० ? गो० ! यक्रसमरमणिज्जेममिनागे प० ? जाय मणीहि सवेहिषु उवसेनिपु पुवमणीण
तणणययसो गयोफासांसद्दोय भाणियसो, हरिवासेण वासे तस्य २ वेसे २ सहि २ सहवेसुहुसकिन्नापु

विसर्पिर्द्योवनसहसाधि नद वैकातर पावनमव सतमयतानि एकोनविंशतिभागान् योजनस्याहभागद्याभनेन, सत्यधनुः पृष्ठ दक्षिणतटानु
रयातिपावनसहसाधि गोहसयतामि योजनानि अस्यारिपुकोनविंशतिभागान् पावनस्य परिकेपेव, हरिचर्यस्य यवनस्य जयन्त । कीदृशक
आकारावाकप्रत्यवतारः प्रवसः ? नीतसः । मनुसमरमवीया नूनिजगः प्रवसः ? पावनमवीधि सवीरोपयाभिवाः, एवमवीनां दृष्टान्तस्य यवर्गेण
भ्यास्यस्यापद्वय दक्षिणतः हरिचर्येनन २ वेरो तासाः अक्राः सुद्राः सुद्रिक्काः एवयः सुवस सुयसाया अलभाय सत्यापरिहायः सर्वोऽप्यववक

अन व्यापु रंगकावाया भाग योजन एवमा एतान् परिधिपथ २ हरिचय नासा हे भगवन्त । कृत्रता कर्तव्यो आकार भाव व्यकपटो । हे गोतस । ययो स
ना एवजोह भूतिभावन, यावत् नकि दृष्टादिके कटी साभावनतस, वमवे सुयमागाने बीजाकाराणो अणुभावं वम नकिना तज्जाकरी यवर्गान् पत्रस यद्
सह दक्षिणः । हरिवासरुनेने विदे यथा वलीशुद्रिकाणा वमवे सुयमागान् भाजा माराणा पूर्व कटो मनुभाव रोहिण समस्तवरा कर्हिमे ॥ किहावे हे भग
वन् । हरिचर्ये रुनेने विदे निक्कटा पावीनामह नृत वैताक्यणासे ययव हे गोतस । हरिचोसासा मद्यानदीन पविमदिदि, हरिकांता नद्यानदीने पूवदि

कारकवर्गो अस्तु चरणीमपि दार्ष्टिक्यं आशङ्क्यस्तु नि आरुह्यप्रकाशा मकुर्वते उभास्वरत्नादिभ्य नतथा इत्याह । अरुहावन्तासाविति । केचन ये ताया पूष
 वत् मरुदस्तासि शालवत्ता स्ते हि अतिदोताः भूयु सोया सखिकाणाः सृग्गाः तत सद्योगाद्विचये शेषमुच्यते, कोयः इति शब्देन सूपयद्रव मन्त्रकेष
 न भनुष्याः सूपवत्ता उरुता अरुहावभाषाः सूपवत्ता रत्नवत् प्रसाद्यदुद्रव्यम् गृह्यते । केचन चद्रव्ययेता इति इत्यप्यवदत्ता भनुष्याः साभ्यवसानस्तस्य
 यथा उभेदमसिपतिः तत सद्योपात् चोत्र इत्यवति व्यपदिरयत्, इत्यप्य सद्रव्येय इति चयं, यदाच भनुष्ययोगात् इति शब्दः सेयेन भवे तदा स्वभावाद्

मलवणसमुद्भूतस पञ्चतियमेण पञ्चतियमलवणसमुद्भूतस पुरातियमेण एतत्तु जगद्दीये २ णिसहेणाम वासहरपव्वरु
 प० ? पाहंणपहंणायु उदीणदाहिणायिच्छिच्छि दुहालवणसमुद्भूते पुरातियमिस्साए वाय प्पुठे अचारि जोसु
 णसयाइ उहुउच्चैणेण अस्सरिगतंअसयाइ उच्चैहेण, सोलसजोसुणसहरसाइ सुठयवायाउे जोसुणसए दीसि
 सु एगणवीसइजाए जोसुणसस विरुकेभेण ॥ तसस याहा पुरातियमेण वीस जोसुणसहरसाइ एगव पयाठ

विमतः पश्चिमसमवसन्नस्य पुरतः अथ अम्यद्दीये द्वीये निपयोभाषा यपयत्तयसः प्रश्नः ? प्राचीनप्रतीकाभाषतः अदीपीनद्विचयविसीकः
 द्विचालवसन्नस्य इत्युः पीररन्त्यया कोट्या यापरस्पृष्टः, अत्यारिपोन्नयता । न्युप्य मुद्यस्वेनपत्सादिगद्य गयतासि सट्टेचन पोक्तय याअनसइ
 ताहि अष्टव द्विचत्वारिंशानिमोन्नयनयानि द्वीयेकोमयिंशतिनागी योन्ननस्य यिक्कमेन तस्य वाहा पूर्वपद्यिमयो, यिंशतिपोन्नमवदत्ताहिदएकवा

सेचने चरुदिशि पूषदिशिना सयव समुद्रम पयिम दिशि पयिम दिशिना सयव समुद्रमे पूर्वदिशि इहा अपूर्वदोपनामे द्वीपमे यिये निपय नाभ-
 रं मपयत्तयमलवपुपयिमदिशि लांया चत्तर द्दिचिच्छे पोहलो येदिसे अयव समुद्रमे करसो पूषदिशि यावत् करसो अ्यारिचय जोन्नन उठ उच्य
 पचे २ पारिसे ४०३ नाका उरवपचे इचो सोल १६ इत्तार यावत् १६ ८ ४२ या० अ्याउसे यं तासीस योन्नन अर्त्तं यं उन्नयोवीया भाग योन्ननपी

तेन विहटापातीतिनाम अठवदाश्च देव आधिपत्य परिपालयति सेन तथोगादपि सद्यानामप्रसिद्ध । आह । विषदृशनामकदेवाद्विहटापातीति नाम
 कथमुपपद्यते उच्यते एतथा विहटापातिपतिरिति सत्करपयुक्तकादियु आस्थापते सामानिज्जारीनामप्यनमेव नामा प्रसिद्धे । इतिशामर्थ्याद्विहटा
 पातीति, मुत्तलनमववादाधियतिपु मृदण्णमविचारदियु दैरस्ययतेविहटापाती इतिर्ये मन्थापातीसुम्भ, तत्परानु केवस्मिन्मन्थ । एव यावद्विधि
 वस्यादिति भेरीराजधानी सेनया । अत्र इतिवपनामार्थे विपश्चिपुत्राह । सेनेकते चहस्यादि । मन्मसुत्रसुगम । उत्तरसूत्रे इतिर्ये २ केवल सनका अठ

यथाभाह सुरुणेसु हस्य देवे महिहिण्ण एव दाहिणेण रायहाणी पेसुसु । सेकेणठेण भते ! पुय दुसुसुह, हरि
 वास २ गो० । इतिवासेण वासे मयया एतथा सुरुणेनासा सेस्या ससदलससिगगासा हरिवासेसु हस्य
 देवे महिहिण्ण साय पलित्तममठिह्ण्ण परिवसह । सेण्णठेण गो० । पुय दुसुसुह हरिवासे २ कहिणजते । जम्भ
 द्वीवे २ णिसहेणा मवासहरपसुप ५० १गो० । महाधितेहरस वासरस दारिकेणेण हरिवासरस उप्परेण पुरत्थि

अहर्हिण्डः, एव यावद्विहटापातीनाम । अथ जलार्थेन जलम् । इतिर्ये इतिर्ये । गीतम् । इतिर्ये यदे मनुजा अठवदाः अठवावभासः
 योसः अथरत्नमिहकावाः, इतिर्ये वाग्रदेवो अहर्हिण्डो पावत्यस्योपमस्थितिः । परिवसति, सायवभासेन गीतम् । एवमुच्यते ५ क्कमदन्त १ ज
 म्भुत्तावे द्वीपे निवधानासा अठवर पयसः प्रकासा १ गीतम् । अहर्हिण्डेहस्यवपस्य दक्षिणस्या इतिर्यस्य उत्तरस्यान् पीरस्यस्यवजसमुद्रस्य प

एव अहिर इतिर्ये २ नामे वास दे गीतम् । इतिर्ये कथने द्विरे जलसाहस्य भगव्य राता मर्हे रापी आति प्रकाश करे कर जलसाहस्य सेनवर्ध
 वेव पोसा चकलात्त सतिरा भोसा । इतिर्येनामे वहा देवता अहर्हिण्ड यावत् पश्योपममो स्थिति जते अह । तित्ते अर्धे दे गीतम् । एव अहिर
 ह । इतिर्ये २ नाम । किदां ह दे भगवन् । अहर्हिण्डोपमे द्विरे निपय नामे वर्धपर पयस दे गीतम् । अहा विदेह जाला सेनने दक्षिण इतिर्ये

रोवां स्तोत्रस्य मनुष्या येनाद्विदन्त्यान् पोषणयोग्यमसहसादि द्विषत्वारिण्यानि द्विषत्वारिण्यापिक्काति अष्टौषयोजनप्रधानि द्वीष एकोनपिङ्गदिभागो
 योजनस्य विष्मतेन महादिभवतो द्विगुणविष्मताभावात् । अथवाहादिसूत्रप्रथमाह । तत्समाहादित्यादि । तत्समीपादित्यादि । अथ पापस्य दाह
 पाहं कपटीयायया दुष्टसं कलकसमुद् पुढा पुरदिभिन्नाए क्षणकसमुद् अथ पुढावति यास्य । तत्सपयसुमित्यादि । सर्वपूजसूत्रानुसारेण व्याप्येय ॥
 अथ निपचमेयविशेषविशिनष्टि । कथावत्यादि । अथ पापस्य दाह मन्त्रसंज्ञकतावति यास्य स्तोत्रमन्त्रत् । अथारयदेपमीकापापस्य अथपापदाह

आहि दोहिषु वणसन्नेहि स पारिकुहे । निषहरसण वासहरपक्षयरस उरपि वक्तासमरमणिज्जंभूमिभागे प० ?
 जाय आसयति सयति ॥ तत्सण वक्तासमरमणिज्जस्र भूमिनागरस वक्तामस्रदेवाभापु एत्यण सह पुगे तिनि
 छिद्वहेणामदहे प० ? पाहंणपहंणापु उदीणदाहिणविष्किंयो वसुारिजोषुणसहरसाह व्यायमिण, दोजो
 सुणसहरसाहं यिरसंमेण, दसजोयणाह उप्पेहेण, सुक्के सयहे रययामयकुले ॥ तत्सण तिनिछिद्वहरस चउ

एवमवदिक्ताया ह्यात्मावबनकल्याणा यावत्तवयदिहिताः । निपदस्य अथपरपदसंयोगादि मनुसमरमणीयो भूमिभागः प्रश्नः ? पापदाहयनि
 मेरते, तस्य मनुसमरमणीयस्य भूमिभागस्य मनुसमरदेवमानेऽत्र तिनिछिद्वहे जायमाह प्रश्नः ? प्राचीन प्रतीचीनायत [उदीपीनद्विष वि
 स्तोत्र कल्याणि योजनसहसादि व्यायमिण, हे योजन सहस्रोपिज्जमेन, दशयोजनभाष्यदेवण, अथः दाहोराजतमयकुलाः । तस्य तिनिछिद्वहस्य

आत्मा जाप याजनमा परापिपहे कलकने संस्थाप सस्थितवै । सर्वतपमीय रासा सुयव मयते निमल ये पावे दोपद्वार यदेकाद अर्गे ये मनप
 करोने चहित छे गोपयमता मयपर परवत कपरि पाहं सगो रमणीक भूमिभाग्ये यावत् देयता दंसह छह सुहर्षे । सेह मनुसमरमणीक भूमिभाग
 ने मनु मप्य भागे सर्वविषि दहा मोटो एक तिनिछिद्वहमाने दहर्षे । तिनिछि हे कलकलोपरता से प्रधान दहते तिनिछिद्वह । पूर्व पक्षिनाह साय

यपनादाः प्रमुच्यन्ते, यदाह । तस्य।यमसदीकाहद्वयवत्सी । हरपोमिदेहाव पशूनादि।तस्य।वति । यद्विधा हरिकर्मनामा आश्रयेन आश्रियतस्य परि
 ब्रजयति तेन तदा।पाद्विपि हरिचये । अथा।नलोकाक्रेत्र निपपातु।विषय।मुक्तं तर्हि स।नपयः आसीति यज्जति । अद्विजमिन्त्यादि । प्रश्नमुद्भवत्क ।
 तन्मये भव।द्विदस्य ययस्य दक्षिणस्यां हरिययकोत्तरस्यां पीरस्य।वमयोदस्य।पश्चिमायां पश्चिमस्य।वचसुद्गस्य पूर्वस्यां । अत्रात्तरे च।वृद्धीपेद्वीपेनि
 यानामा। वयधत्पुनः प्रश्नः ? मा।त्रा।नप्रतोषीनेत्यादि।प्रामत्, जल्यारियो।जनयता।युद्धीचलनेन जल्यारि न।जुतयता।न्यद्विपेन संवयर्धसमयेश्रमि

जात्युणस्य दुष्टिस्तु पुनू।पवीसहनाए जात्युणसस स्युत्तमगाव स्या।यानेप ॥ तस्व जीवा उत्तरेप जाव चउप
 यइ जं।त्युणमहस्साहं पुनाव छप्पन्नं जं।त्युणसयं दे।सिस्तु पुनू।पवीसहनाए जात्युणसस स्या।यानेप ॥ तस्व यपु
 दाहिमेप पुनजो।यणसयसहस्व चउवीसव जं।यणसहस्साह ति।सिस्तु छायाते जं।त्युणसपु णवयपुनू।पवीसह
 भाए जं।त्युणसस परि।रक्तेवेण,, कस्यु।गसठा।णसठिए सवतव।ण।जमए अच्ये उमठे।पसि दे।हि पउमवसरवेइ

दयव।य।दा।ननयव।नि द्वीदेकीन।वियति।मापी यो।जनस्य।हृ भाग।व।य।सेन सस्य।कीषः सनर।सिम् न पापस्यु।नय।सिपो।जनसहस्र।का।वि एकस्य पदपश्यास
 दा।ननग द्वीदेकीन।वियति।मापी यो।जनस्य।यानेनेति । तस्य यनुद।हि।वत एक यो।जनसयसहस्र यनुदिये।यतिपो।जनसहस्र।का।वि । वी।चि।व द्वि।जल्य
 ।यप।दा।ननयत।नि नवद्विको।न।वियति।मागा।पु यो।जनस्य परि।रक्तेवेति कस्य।व सस्या।न स।स्य।तः सुयतपनी।पसयः अच्ये उमठे।पसि दे।हि पउमवसरवेइ
 ।रसपवे । तहमी धा।रां पुन वि।पि पविने वीस २० हजार यो।जन एकसो पासठि यो।जन २०।१२५ यो० अने नं सगवीसीया दान यो।पनना छ
 यइ भा।य सा।नपवे । तेहमी जं।धा।य।वे ससरदि।यि यावत् चउपा।यूं हजार यो।जन एकसो छप्पस ८४ १ १२ यो।जन अने नं सगवीसीया दान एक
 वतसं। सयसं सा।नपवे । तेहमी यप पुइ दक्षि।व दि।पि एक १ सा।य यो।जन चउवीस हजार वीनसें जे।वा।सीस १ २२२५५ यो।जन अने नव सगवी

रोच । स्त्रीष्वस्य मनुष्या गोतो द्विद्वस्वात् पोहणपोजनसहकारि द्विभार्या रिया नि द्विषस्व । रियादपि कामि स्त्रीष्वप्योक्षणश्यामि द्वीष स्त्रीको गोविप्रनिभा गो
 योजनस्य विप्रमेम महाविमयतो द्विगुणविप्रममनात्वात् । अपयथाहाविमुपपयमाह । सरसयाहावत्यादि । सरसजीयाहत्यादि । अप योयस्यदात्
 पार्श्वपदीयापया दुष्टं सज्जसमुद् पुन पुनरिभिन्नाय सवसमुद् अप पुनहति प्राप । तस्वपुनभिन्नादि । सपपुनसुपानुसारेण व्याख्यं य ॥
 अप निपचमेयविशेषेयविभियानि । सपगदत्यावि । अप योयस्यदात् मवसेसमनाहति प्राप योयमायत् । अपययैयकोनायाप्यस्य यमायमां

स्याहि दोहिष्व वणसकेहि सपरिरिकहे । णिसहरसण वासहरपक्षपरस उपि वज्जसमरमाणिज्जभूमिभागो प० ?
 गाव स्यासयति सयति ॥ तस्वप वज्जसमरमणिज्जस भूमिनागरस वज्जमस्रदेवभापु एत्थण मह पुनो तिनि
 हिद्वहेणामदहे प० ? पार्श्वपार्श्वणायप उदीणदाहिणविच्छिमे वसुारिकोस्यणसहरसाह व्यायामेण, दोजो
 स्यणसहरसाह विस्केमेण, वसजोयणाह उव्वहेण, स्यक्के सरहे रययामयकत्ते ॥ तस्वप तिनिगिहिद्वहेस वउ

दावराविहाम्भा द्वाभ्यावमसकम्भा यावरासपरिचित्तः । निपयस वयपरपदस्योपरि मनुसमरमधीयो भूमिनाग मयस ? पायदाभयानि
 येरते, तस्य मनुसमरमधीयस्य भूमिनागस्य मनुसप्यदेशगानेऽत्र विनिच्छिद्रदो जायाद्दः मयसः ? प्राचीन प्रवीचीनायत रुदीचीनदक्षिण वि
 स्तीर्णः जत्यारि योजनसहकारि व्यायामेण, हे योजन सहस्येयिकमेण, दणपोक्षणम्युपेण, स्यक्क सस्वीरजलमयकत्तः । तस्य तिनिगिहिद्वहेस

साम्पा ज्ञान पाजनना परपिपहे कवकने सरयाग सस्थितहे । सर्वतपनीय राता सुयर्थे मयत्ते निमज्ज सं पावं वेपट्ठपर यदिक्काह अने सं यनपह
 करीने सवित ठं नीपयमाता सपपर पर्यंत ऊपरि यर्थं समो रमवीक भूमिभागत्ते यायत् देयता संसह ठाव सुवर्द्धे । तेद मनुसमरमधीक भूमिभाग
 ते मनु सप्य भार्ये सर्वविधि ददा गोटी एक विनिच्छिद्रद्वगाने द्रवहे । विनिच्छि सं कमलनीपराग ते मयान द्रवते तिनिगिहिद्वहे । पुनं पयिगाह साय

तेषां स्वीकृत्य चतुर्णां योगोद्दिष्टत्वात् योऽर्थयोगजनसहस्राणि द्विचत्वारिंशानि द्विचत्वारिंशदधिकानि अष्टौषधोक्तप्रयोगानि द्वीप एकौषधिप्रतिभागो
 योगस्य विप्रमेयं सहादिसवतो द्विगुणविक्रममागच्छात् । अथवाहादिसूत्रप्रयोगमाह । तस्यवाहादित्यादि । तस्यजीवादित्यादि । अथ यापस्यदात्
 पाह्वेषपदीयापया दुश्च संभवसमुद् पुना पुरस्त्रिभिन्नाय सववसमुद् अथ पुनाहसि पाद । तस्यपयुक्तिन्यादि । सर्वपूवसूत्राभुसारेण व्याख्येय ॥
 अथ निपयनेष्वियेष्वेव चिथिनादि । सज्जाहत्त्यादि । अत्र जायस्यत्वात् सव्वत्तं वसमाहसि पादय धेयप्रापयत् । अथारयदेवकीकापान्यस्य यमकन्यादि

व्याहि दोहिष्य वणसक्रेहि स पारिरिकहे । णिसहस्रसण वासहरपह्यपरस उप्पि वक्कसमरमणिज्जंभूमिभागो प० ?
 जाव व्यासयति सयति ॥ तस्सण वक्कसमरमणिज्जस्र भूमिजागरस वक्कमज्जदेज्जाभाए एस्यण मह पुगे तिणि
 छिद्दहेणामदहे प० ? पाह्वणपह्वणायप उदीणदाहिणविच्छिक्खो वसुारिजोष्णसहससाह व्यायामेण, दोजो
 ष्णसहससाह्वं चिरक्कमेण, दसजोयणाह उव्वहेण, ष्खक्के सराहे रययामयकुले ॥ तस्सण तिणिछिद्दहेस चउ

द्वावरवेदिकाया द्वाभ्याश्च वससुखाभ्या यावत्सपरिधिस्तः । निपयस्य वयपरपयतस्योपरि भुजसमरमणीयो भूमिभागः प्रश्नः ? यावदात्मयन्ति
 येरते, तस्य बहुसन्नरमणीयस्य भूमिभागस्य बहुमध्यदेयभागोऽत्र विनिच्छिद्दहेदो जायाहवः प्रश्नः ? प्राचीन प्रतीचीनायत्त [उदीचीनदक्षिण यि
 स्तीच वत्सादि योगसहस्राणि व्यायामेण, द्वे योगेन सहस्त्रेभिर्यजेत्, दशधोक्तानाम्यद् पत्त, अथ सव्वत्तोरत्तमयकुल । तस्य चितिच्छिद्दहेस

साध्या नाम याजमना परधिपद्वे रुक्कर्म सत्यान सत्थितत्वे । सर्ववपणीय दाता सुयस्य मयत्ते निमस्य वे पावे वेपद्वयत्त वेदिकाह अर्ने वे वनपद
 करीने चहित ठे नोपयमाना मयपर पर्वत ऊपरि यणुं समो रमणीक भूमिभागत्ते यावत् देयता येवव उव्व सुखे । तेद पदुसन्नरमणीक भूमिभाग
 ने पदु मय भागे समेचिचिह्वं सहा सोदो एक विणिच्छिद्दहेयाने दह्वे । विणिच्छि ते कमलमोपरण ते प्रधान दह्वे विणिच्छिद्दहे । पुये पविमह साय

रयारि प्रिवोपागमार्तिकप्रकाशि प्रवृत्ताभि १ सुयमित्यं प्रकारेण इत्यर्थं कक्रियमाद्ये माध्याह्नेऽथकारस्य प्रवाच्यऽथय तेन माधत्परिपूर्णां देव नष्टापत्त
 द्रवस्य दक्षप्रता आयासविक्रमविहीना वैद्यतिगिकिद्रवस्यकथा । सुयदेव व्यक्तमात्राये । तदेव नष्टापत्तद्रवगतमेव पट्टाभा पु
 तिदेवोक्तसामां प्रमात्र एककोटिविशिष्टव्यपञ्चाशत्तरीकयातिव्यतिरूप । अन्यथा उभयपट्टाभापासविक्रमरूपप्रभास्य नष्टापत्तद्रवगतपट्टे-
 व्या द्विगुणस्येनविराधापातात् द्रवस्य प्रमात्रमुद्देशक्य बाध्य । आयासविक्रमयोः पूयगुणत्वादिति । व्यपक्तिगिद्रवस्यमाध्यः सुय । सेकेषु
 च जले ? स्वद्रव्यं तिमिच्छिद्रे र इत्यादि प्राक्पूजानुशारेण बाध्य । माधत्तिगिद्रव्यकर्माभि स्रपत्तादीनि धूलिवात्रापिपत्य परिपाक्यानि । सेते
 यदेव इत्यादि प्रावत् । व्यपञ्चाशद्विशिष्टमेव प्रवृत्ति लाभा । तस्यचिनिद्रवस्य दासिष्वात्मेतोरत्वेन इतिमात्रो हरि
 चिस्तितापरपर्याया नष्टानदी प्रागुदास्यो वसनाजनसहकाशि यत्तारिच पाजनयानि एकविंशत्येकानि एकत्र एकानवियतिमात्रा
 पुनापर्वीसङ्गताग कोष्टासस दाहिगाभिमुहो पञ्चपुनगता महयावदमहपवात्तपुण जाय साहरेगावजो ।
 श्वागसहपुष्पं पवापुण पवकहं । पुव जाचेव हरिकताप वत्तस्त्रिपा सावेय दरीपसाधि जेष्ठहा । जिज्ञिस्थाप
 कुरुस दीवसस नवपरस सर्ववप्यमाण छठीये ज्ञाणिष्ठ्वो, जाय छहेजगई दाउडता लप्यथाप सखिलोच

रिच एकविंशतिपाजनयानि एकत्र एकानवियतिभाग योजनस्य दक्षिणाभिमुहो पर्यंतमेतत्ता नष्टापत्तमुसुप्रवृत्तिमेव माधत् साविरेकेण
 योजनयतिक्रम प्रपातेन प्रपतति, स्य मावेव हरिकतापायकत्वात् सावेयद्विरताया अपिमेतत्ता । किद्रिकापा कुशस्य द्वीपस्य भयगास्य सर्वेव
 दक्षिणदिक्षिते तोरवद हरिचला भद्रामदी मीकसी यको सास वजार पाजन यवारसे एक मीच ७ ४ २१ योजन अने एक लणयोषोयो ज्ञाग यो
 नमनो दक्षिण साहमी पर्यंत ऊपरि जहने सोटा मङ्गाता मुप सरीपे माधत् कावक व्यधिकेता ययारि से ४०० योजन प्रपाते करीने देह पकेते ।

[illegible][illegible]

तत्र तु हरिकथा इवावसेय । अपास्यान्निवृत्तास्वरूपमाह । सीतेप्रारत्नादि वृत्ताभाष । नवर मायामेन वत्सारिपोजनानि हरिकदीन्निवृत्ताद्विगुह-
 रथात् पञ्चाशदोजानानि निरुपन हरिचदाप्रथमो द्विगुणश्च सीतोद्याप्रथममातव्यत्वात् । एव भावस्त्वपि पूजन्निवृत्तातो द्विगुणमवसेय । अप
 कुरुस्वरूपमाह । सीतेप्रारत्नवाचकहरित्यादि । एतच्चनित्यादि । अत्र कुरुस्य योजनसंख्याहरिकुवतो द्विगुण्येनोपपादनीया । अपसीतोदाद्वीप
 स्वरूपमाह । तत्रचनित्यादि । अत्र सीतोदाद्वीपः अपानानिचक्रमास्या चतुर्ष्वपिपोजनानि पूर्वोक्तद्वीपतो द्विगुणापानविचक्रमास्याम् व्यधिकेद्वेयते

एत्यणमहपुगा जिस्मिन्ना व० ? चहारिकोष्टुणाह श्यायामेण, पस्यासजोष्टुणाह विरुक्मेण, जोष्टुणवाहसे ण,
 मगरसुहविउहसठाणचठिन्ना सव्ववहरामहं श्वक्का । सीउश्याण मदाणहं जहिपववकहं एत्यण मह पुगे सीउ
 श्वप्पवायकठेणाम कठे प० ? चचारिष्टुसीए जोष्टुणसए श्यायामविरुक्मेण, पखरसश्वठारे जोष्टुणसए
 किञ्चिच्चिसेसुणे वरिस्केवेण, श्वक्के । एव कटवसव्वपा णेष्टुवा जाव तोरण । सरसणसीउंश्वप्पवायकटहरस वहु

सिंहेन यावत्सावितरेकवत्तुर्पोजनयातिक्केन प्रपासेन प्रपतति । सीतोदा मद्यामदी यत्र प्रपतति, अत्र महत्तेकाजिह्विका प्रपत्ता ? वत्सारिपोष
 मान्यापानेन, पञ्चाशदोजानानि निरुपनेन, योजन बाहुल्येन, नकरमुखाविपुलासस्यानवस्थिता सवधजनपी अष्टा, सीतोदा नद्यामदी यत्र प्रप
 तति, अत्र महत्तेक सीतोद्याप्रपातकुरुव भावाः कुरुं प्रपत्ता ? वत्सारि अयोतियर्पोजनयतामि अपानानिचक्रमास्याम् पञ्चदश श्रष्टादशपोज-

हजार योजन अपारिसे एक पीस ३ ४ २१ याज्ज एक तेमपीसीयो भाग योजन एकना उत्तर वाहमी पवत रूपरि अहने पाटा पक्रामा मूय खरीपइ
 यावत् पार्थक व्यपिच अपारसे ४८० योजन प्रपातइ हेते पठेके, सीतोदा चदाभरी जिह्वापी पक्रवसे सिद्या सीदी एक जो चि प्रस्थासिकपक्ष ययारि
 से ४८० योजन सावपसे पञ्चाश ५० योजन पाइसपसे एक १ योजन जाक्रपसे पाटा मगर मउनु सुपयिक्कीण इइ से सरयाने वस्थित ते चत्र पज्ज

[illegible][illegible][illegible][illegible]

धर्मात्मीयोदाभोधोद्विष्टो ज्योतिष्मत्सन्निवृत्तः तदाऽपि धर्मात्मीयसुखी परावृत्तासतो विद्युत्प्रभं यत्नस्कारपथं नैव तत्कोष्ठागतकुठगोपकगिरिमधोदारपि
 स्वा भद्ररसपथस्य पदिभेगापरयिदेहपदे पथिभविदेह विद्याविभजन्ती २ एतेकसाधकयतिपिजयादष्टाधियात्मा २ नदीसहस्रै रापूयमाणा २ ।
 तथाहि । अस्या दृष्टिचक्षुस्यवर्धितयादृष्टके द्वे द्वे जगन्मायी गङ्गासिन्धुनामी चतुर्दश २ सहस्रनदीपरिवारे सत्तरक्षयतिविजयादष्टके द्वे द्वे मयानदी
 रत्नारत्नवतीनामी नादापरिवारे स्नाहति प्रतिविजयमष्टाविजयतिनदीसहस्राणि । अथसर्वायणास्यानदीपरिवारविशेषपथद्वारेणाह । पञ्चभिर्नदीलक्षै

महापार्श्वं पञ्चदासमाणी देवकुठं पुञ्जमाणी २ त्रिजयिचिह्नकुठं पञ्चपुं निसव १ देवकुठं २ सुर
 ३ सुलस ४ त्रिजुप्यभ ५ दहेसु दुहाविभयमाणी २ चतरासीपु सतिजासहस्रैहि स्याजरेमाणी
 २ नदसाठवण पुञ्जमेणी २ भद्ररपञ्चयदेहि जेसुणेहि असपथा पञ्चत्विमानिमुही स्यावहासमाणी
 सुहेविज्जुप्यभयक्कास्कारपञ्चय द्वाठइत्ता भद्ररस पञ्चयस पञ्चस्त्रियेण स्यावरविदेहवास दुहाविभयमाणी २

अन्तयः अथ यथनदेव, वेदिकायमकठं नूनिभागं जयनयपनायाथाय भवितव्याः । तस्य श्रीतोदाप्रयातकुठस्य सत्तरखेन वीरखेन श्रीतोदा
 सहासदी प्रपञ्चदासती देवकुठम् इत्युक्ती विजयविभजन्ती पथती निजपदेवकुठसुरसुससविद्युत्प्रभं द्वाष्टिया विभजन्ती चतुर्दशानिभि
 सतिजासहस्रै रापूयमाणा भद्रसासवणमीयुक्ती भद्ररपथं द्वाभ्या पाञ्चमाभ्यां सप्तमा पदिभाभिमुखी अयसासती अयो विद्युत्प्रभयस्कार

कुठमद्यु भय भाग विजय इति माटी एक श्रीतोदा द्वीपमासे द्वीपक । जोरसाठि ६४ योजन कापयर्थ पाइल पर्थ वेसे ३ २०२ योजन परिधि
 पर्थ ३ २ योजन ऊचो पाणीयो सव भव्यरमय निमल श्रेय तिमल जाहयो वेदिका यनपथ नूनिभाग जयन समनीय शय पूवक्षीपरि जाचिया ।
 ते श्रीतोदा प्रयात कुठमह अस्तरविभिर्न दारवर्ध श्रीतोदा सहासदी भीमक्षी यक्की देय कुठजेवर्ध आचती यक्की चित्र द्विचित्र स ३ पथतमवि निव

[illegible]

मनुजममपु पुस्तक मद्र पूर्ण सौतुष्टादीषणाम दीये प० ? चउमठि जीष्टुणाइ श्यायामचिरकनेण, दीये
 विजसुरि आष्टकसपु परिरकेयेण, दीयेसे ऊचिपु कठसातु सव्वपहरामपु श्रुच्छे । सेससवेव विइष्टु वणसकं
 ममिमा॥ नयण सपणिज्ज सुठोष्ट भाषिष्टुहो ॥ तस्सण सीतुष्टुप्पमायकुरुस्स उहसरिसेण तौरणेण सीष्टा

२४१। न किंचिद्विषयान् परिस्तेषु, अहं एव कुण्डवत्प्रतानेतव्या दावताएः । तस्य शीतादाप्रपञ्चकुरवस्य वहुमप्युद्यमानोऽत्र नश्वानेकः
२४२। १५। नानाशुभः प्रसन्न इत्यतः परिषदाश्रमाभ्यामानिषत्प्रभाभ्याम्, द्वेष्टुत्तरपात्रमणवे परिस्तेषु, दीकाशानुच्छिताकलानाएः सवय

[illegible]

धामाः शीतोदानेवोद्दिष्टौ क्रोधास्त्राक्षमित्ययः ततःपश्चिमादिमुष्णी परावृथावर्ती विद्युत्प्रभं दण्डस्कारपथव मैश्वरकाङ्क्षातत्कृत्तुगोपकगिरिमथोदाराप
 त्वा मन्त्रस्यपर्वतस्य पश्चिमोपपरिवेष्टेर्षवर्षं पश्चिमविष्टे द्विषाविभज्यन्ती २ एकेकस्मात्तत्कृत्यनिषिधयाष्टाधियश्या २ भदीसहर्षे रापूयमाद्या २ ।
 दयाहि । अस्या दक्षिणकूलनवविक्रयादष्टके द्वे द्वे जहामयी मङ्गाचिन्तुमाक्षी यष्टुदय २ सहजमदीपरिवारे वनारकूलवसिषिधयाष्टकेष द्वे द्वे मरानयी
 रज्जारक्यतीलाक्षी लायारविश्वारे स्तवति प्रतिविजयमष्टाधियशितिनीसहसाणि । अथसर्वाध्यासायादीपरिवारविशेषवद्गारेषाह । पथमिनंदीलाक्षी

महाणर्हं पयुतासमाणी देवकुरु एज्जेमाणी २ चित्ताधिषिहकुरुं पक्षपुं निसव १ देवकुरु २ सुर
 ३ सुलस ४ विजुप्यम ५ दहेष्टु दुहाविमयमाणी २ वजरासीपु सत्तितासहर्षेहि स्याज्जेमाणी
 २ नदसावपण एज्जेमणी २ मदरपक्षयदेहि जेस्येहि स्यसपसा पक्षित्यमानिमुही स्यावसासमाणी
 सुहेविजुप्यमवक्कस्कारपक्षय द्वालहत्ता मदरस पक्षयस पक्षित्यमेण स्ययरविदेहवास दुहाविमयमाणी २

अन्तयः अजः शेषतदेव, वेदिकावन्तकल दूभिजाग जयनशयनायायाय भवितव्याः । सस्य शीतोदानप्रपत्तकुरुस्य वनारकेन शीतोदा
 नद्वानदी मध्यहावती शेषकुरुन् इयती विजविचित्रकट्टी पयती निषयदेयकुरुसुरसुलसविद्युत्प्रभद्विषा विभज्यन्ती वनारशालिभि
 सत्तितासहर्षे रापूयमाद्या भद्रशालयनमीयती मन्त्रपथव द्वाभ्या पाजनाभ्याम समासा पदिमाभिमुखी क्वास्तावती अथो विद्युत्प्रभयवक्कस्कार

मुहन् यदु मध्य भाग द्विषि वहा माटो एव शीतोदा द्वीपनासे द्वीपव । वोउसोहि ६६ योजन स्त्रायपयुं पाहल पयुं वेसे न् २०२ योजन परविषि
 पवर्ष २ कास अथो पाथोथो सव वज्जरवभय मिसंक्ष शेष तिमज्ज काणयो वेदिका यनपव दूभिभाग जयन समपीप यय पूवलीपरि जाणिया ।
 वे शीतोदा प्रपाव कुहनव क्कसरदियिन् शीरवह शीतोदा मरानदी भीकली यका देय कुरुकेवर्षे अावती यको विम्र पिचिदय ए वे पयवप्रसि निप

परिचयः एव मूत्रमुक्तगतिं करणयाम् किञ्चित् चाधिकस्यैव दौकायी जसःपुंल्लूतः सवकयस्यः स्युः शेषमुक्तात्तरस्य मूत्राद्यापमकरणात्
भवयत् । तद्युविमयस्वारस्याय नासतीतिदिशति । यदिक्वात्रसंज्ञमुक्तिभागभजनपमीपातिनाप्याति । अत्रमूत्रे विभक्तिरूपः प्राकृतस्यात् स्याद
मीनाद्याप्य मूत्रादौपयत् भविष्यत्यति । अथयद्येवमपिमुपपाति । तथा । एतत्संज्ञीसंज्ञयमायवत्यापि । तस्यमीतीदामपावकुलस्य सीतरा
वततादेवेन मीनादानवागदी मन्त्राद्यमी देवकुरुम् वृत्ती २ शत्रुमी २ अत्रमूत्र स्यस्यस्य आकारान्तरस्य प्राकृतस्यात् विभक्तिविभक्तौ पत्रमी
यूवावकमन्त्रिणी निपय १ ददकुरु २ मूर व सुस्य ५ विमुद्राम ५ इत्यादि द्विषा विभजनी २ तन्मन्त्रेयवरी २ अत्रैव विजनागमोजमापिबिभक्ति
कुरुवतमानस्यवमैभविष्यकुरुपयत पूयतः कत्यादिबिष्यकुरुय ददिमतः कत्यादेवकुरुपयवरीवति मूत्राद्यप्यापिससमैविभक्तिंनप्येकैककुर्यात् द्विषाती
करुण भवन्ति कर्त्तातारैवेककुरुनिविद्यमर्मात्मा सन्निवाधरीरापुयसाजा २ भद्रावाक्यमनेकमयसजमयो वृत्ती २ नदरपयसद्वाप्यां योजनाभ्यः ।

મજ્જિમસમાપ પુત્યથ મહ પુતો સીઠસાદોધેખામ દીધે વં ? અહમઠિ જોણાહ સ્વાયામચિરકત્તેણં, દોરિણ
થિડસરે જોણસપર પરિરકંધેણ, દોકોસે કસિપુ જાહતાવં સહ્યથહરામપુ સ્પર્ધ્યે । સેસતથેવ વેદ્યસ્ય, વળસઠ
સમિમાગ નંધણ સયણિજ્ઞ સ્થાઠોસ્ય માણિણ્ણો ॥ તત્તસર્ણં સીઠસ્યપ્પવાયકુઠરસ હસરિસેણ તોરણેણ સીસ્યા

प्रयत्नात् किञ्चिद्विषयान् परिहरेत्, अथ एष कुतश्च यथातथा यायागिरा । तस्य वीणादामपातकुतस्य मृगमध्यदेशभागेऽत्र भृशानेकः
 वीणादीन्नेषा नाद्यादीषः प्रसक्तः ? अतः पक्षिपाजनाभ्यामाधिविषयाभ्याम्, द्वेष्टु तदयोक्तव्यं परिहरेत्, वीणायास्तु जिह्वाजनाभ्याम्, सप्तम

॥ अथ निम्न सीतादा आह। नरा जिह्वां वृत्ते पञ्चोत्ते लिह्वां भाटा एक सीतादा प्रपात कुङ्कुमासे कुङ्कुमे आरिसे अयो ५८० योघन सांघपचं पोद्दा
 यत्ते अवाह अठार ११ १८ योघन आहह ठावा परिधिपचं निगल हन कुङ्कुमी यक्कअवा आहयो प्रयथीपदे आवप् धारहल्लमे । तेह सीतादा प्रपात

कूट हरितपत्रेष्वपलिकूट पूषविदेहपलिकूट हरितसंक्षितामदीशुरीकूट धूमिलानिष्ठिरसुरी सस्याः कूट शीतोदासदीशुरीकूट अपरावदेहपातकूट रु-
 व कथयवाग्निरित्यिदोपसदादिपयकूट । अथयकाव्ये उतिदेहावधसाह । आश्वेयवत्यादि । यएय भुद्रहिमयलिकूटानामाशुषस्ययिकभाभ्यासहितः परितोप
 पशुस्ययिकभमपरितोपः पशुधात् कूटयकाः पूर्वयणितो उपसन्नपन्थोक्तः सएय इहापि छातव्यः । सयाहि पश्वयोक्तमश्वान्पुषस्य भूक्षयिपन्नमहेत्या-
 दि । राक्षसामोक्ष वैभ इहापिनेतव्या । अथसिगविपरिकानेगाशयोक्तगाहति । कायः यथाशुद्रहिमयद्विरिकूटस्य दक्षिणेनसिपंगसवयेयान् द्वीपसमुद्रान
 व्य तेष्वहत्याऽन्यास्मिन् लवूद्वीपे सुद्रहिमवतीमावो राजधानी तथा इहापि नियपागाभराजधानीति । अशुभास्यमासाय प्रसन्नकाह । चेक्रेकठेकमि
 त्यादि । अन्तः नवर । निपवेयपधरपर्यनेपद्वानि कूटानि निपयसस्यानस्यितानि तत्र नितराजदतेभ्योपृष्टया सभारापित भारनिति निपयं द्युपन्नः

भागी २ मुहमले पञ्चज।सुणसयाह । अस्कभण, दञ्जाजासुणाह उव्वेहेण, उन्नत् पासि दोहि पउमन्नरवेई
 सुाहि दोहिशु वणम नेहि सपरिरिकत्ता । णिसट्ठेण जत्त । वामहुरपसुण कहकूहा प० ? गो० । णअकूहा

सासादा मरुत्तदी प्रवाह पञ्च।यद्योक्तमनि विक्रम म योक्त म पुद्गेपेन, सदमन्तर सात्रया परितर्मेनात्ता मुखमूले पञ्च योक्तमश्वानि विक्र
 म्नेन दयायाजमानि वृद्धेयन, उभयोः पाद्वेयो द्वौभ्यां पट्टावरयेदिकाभ्या द्वाभ्याप वणस्यश्वभ्या सप्त परिक्षिपेति ॥ निपद्येन । वपधरपयते कसि

नी यका वेठे विद्युत्पन्नतात्ता मयारः पवत मसि भवार्ने मठ पर्वतने पश्चिमदिशि पश्चिम साया विदहर्मे ये भार्गे विहपतो यकी २ एकेक अक्ष
 ताभमी विमय यकी अठ।योष २ एठ एकार मदीए पुरासी यकी मदीने दक्षिणक्षुब्ध अठ विजयव सेरा एकेकी पियपये वे मदी गङ्गा सिभपु व
 उद २ इकारमह परिवारव वम अठ।योष २ इकार मदी मने उत्तरक्षुसे यकी विजयवत्ता रक्तयती येये मदी वम २८ इकार वम सास विजय
 नी यतीस मदी एकेकीमो ववद २ इकार मदीमो परिवार अने ववराधी इकार देव कूट भाद्विती वम सध भिखीने पापलाप मतीस एकार ग
 ने सखिव पुराती यकी वयन्त नामा पश्चिम दिशि मती अपु द्वीपना द्वाग्ने येठे जगती प्रवे भेदीने पश्चिमस दिशि क्षयण समुद्रमादि दासव खे ॥

दोषरूपे। समयापरिपूर्णा । तथाहि प्रसारमपमूलवर्तिनिप्रलयपादशब्देऽपि विद्यमानि रथा विद्यति मदीयवत्साक्षीत्पदा विद्यति सवत्साक्षि
 तः । अतएव गुरयत्तदाभ्यष्टवत्पारिभारसदृशापि व्यापराणी कुरुतात एव सवत्सवरीप्रभेदे आस पयोऽवसाजनिमिति । अयोऽवसाजस्य द्वारस्य
 त्वेति जगद्ग्राहकस्य जगतीद्वारपिण्या पवित्रेण पवित्रभागेन समवसन्तु सगुणपयतीति । अथनास्यादिभ्यस्याद्याह । सीतुआहत्स्यादि ।
 त्वेति जगद्ग्राहकस्य जगतीद्वारपिण्या पवित्रेण पवित्रभागेन समवसन्तु सगुणपयतीति । अथनास्यादिभ्यस्याद्याह । सीतुआहत्स्यादि ।
 प्रसारस्य द्विगुणत्वात् योऽवसाजमुद्भवेदेव सवत्सवेन पञ्चाशद्योग
 पञ्चाशत्तानि सवत्सवेनसामान्यं तदवसाजं भाजया २ क्रमेण २ प्रतियोगतः सगुणितयाकनयोः पार्श्वयो रधीति यजुर्वेदाः प्रतिपादौ कस्यादिर्यादन्तु
 दोषवः पवित्रद्वारानां २ सुवत्सवे सगुणप्रवेदे पञ्चयोजनयोजानि विक्रमेण प्रवद्विक्रम्यायेत्यथा शुक्तिविक्रमस्य दसपुञ्जत्वात् दसयोजनानामुद्भवेदेव
 ५ । अथप्रवाराद्वयपंचेयता उत्त दसपुञ्जत्वात् । अथान्वयेकटवत्कस्याद्याह । विमलेकविम्यादि । विमलपलनकूट नियमवचनपरापिपवाराव

एगमेगातं सक्त्वमद्विजिज्ञमातं अष्टावीचाए २ सलित्तासहस्वेहि स्यात्प्रमाणी २ यथाहि सलित्तासहस्वेहि
 पसीसाए सलित्तासहस्वेहि सममगा अहेजयंतरस दारसवजगाह दासहसा पक्षित्यमेव लयणसमुद्गं समप्येहं ।
 सीतं व्यापमहाणहं पचहे यथास जे। अथाह विरक्तमेण, जे। अथा लज्जेहेण । सभाप्यतरवण मायाए २ परिजहु

पचव रारपित्ता नन्दास्यवर्तस्य कविर्मेनका परमिदेवयर्धं द्विपादिमज्जन्तो २ यदीकस्याद्यक्यतिविषया दसविधत्वा ससिंसासहस्वे रापूपमा
 ५ । पञ्चभिः ससिंसासहस्वे द्वीविजयात् सलित्तासहस्वे । समगाऽयोजनयजस्य द्वारस्य जगतीं दारपित्ता पवित्रेण समवसन्तु सगुणपयतीति ।
 ५ । दसपुञ्ज २ सूर २ भूजस ४ विद्युत्प्रमत्त ४ ए पाच द्रव्यमिति ते भागे विद्योयती यक्षी ते द्रव्यं यथाहि जहती यक्षी देव कुरमाहि जवररासी हव्यार
 नरा मे जगाते पूरायो यक्षी २ सद्रमास जलगाहि व्यावती यक्षी २ नेरु पर्वतं प्रवि वि योजनं भाव योहसी यक्षी विद्यायी पवित्रमद्विषि साहसी ज

मूढ हरियपदेप्रपतिकूटं पूर्वविदेहपतिकूटं हरितसखिसामदीसुरीकूटं भूतिस्त्रिगिहिरहसुरी तस्याः कूटं शीतोदात्मदीसुरीकूटं अपराधदेहपातकूटं
 एकदण्डवागगिरिविद्योपसार्धपिपकूटं । समप्रवक्तव्ये उतिदेहासूत्रसाह । आनेषवत्यादि । यएव सुद्रष्टिमयतिकूटं नामासुप्रत्ययिकभाभ्यासहितः परिधेय
 पक्षालविक्रमपरिधेयः यथादात् कूटयसका पूजयसिखी उपसामपन्योक्तः सएव हवापि घातव्य । तथापि पञ्चमोजनप्रदानुष्ठान् मूलवियक्तमदेत्याह
 दि । राजधानीश्च शैव हवापितेतस्या । अथसिगयिपरिधानोनाथयोगाहति । काय यथासुद्रष्टिमयद्रिफूटस्य दक्षिणेणसिपगसहमेयान् द्वीपसमुद्रान्
 असेनन्याऽभ्यस्मिन् जम्बूद्वीपे सुद्रष्टिमवतीनाथी राजधानी तथा हवापि नियथागामराजधानीति । अथुनास्यमासाय प्रसन्नकाह । सेनेष्वर्धेणनि
 त्यादि । अत्र नवर् । निधयेयपथरपयनेयानि कूटानि निपचसस्यानस्यितानि तत्र नितरानहतेत्यर्थेपठया समारापित भारमिति निपयो ध्रुपनः

मागी २ मुहमले पचज।ष्टुणसयाह । अस्कभण, दञ्जजाशुगाह उहेहेण, उन्नतं पांसि दे।हि पउमवरवेहै
 श्याहि दे।हिस्व वणम केहि सपरिरिकत्त। । णिसठेण नत्त । धाभहरपष्टुण कडकुट्ट। प० ? गो० । णात्रकुट्टा

सासादा महानदी प्रवाहे पञ्च।शद्योजनानि विप्रभम न योजन मुद्देयेण, तदगत्तर सात्रया परिय ५ नासा मुखमूले पच योजनयदानि विप्र
 भमेन दयपात्रनामि चहुयेण, समयोः पाधेयो द्वीभ्यां पटनयरवेदिकाभ्या द्वाभ्याप धनसहस्राभ्या सम्य रिरिहेति ॥ निपट्टेन । धपथरपयमे कति

श्री यका हेठे विद्यारमननासा कवारः पचत मठि भद्रीने सेठ पर्यतने पधिमदिशि पधिम नाथा विरहने वे भागे विरहयती यकी २ एकेक अक
 वसितनी विमय यकी अठावीस २ ५० हजार नदाए पूराती यकी मदीने दक्षिणकुल अाठ विजापह तेया एकेकी विजाप दे वे मदी गङ्गा विभ्यु अ
 वर २ हजारनह परिवारह हम अठावीस २ हजार नदी मने वसरकुले एककी विजापरका रक्तयती वेये मदी हम २८ हजार हम सास विजाप
 नी यवीस मदी एकेकीनी वरव २ हजार मदीनी परिवार अने वररासी हजार देव कुठ माहिली हम सय भिक्षीने पापलाप मत्तीस हजार न
 दी वरिव पूराती यकी अयस नामा पधिम दिशि मत्ती अयु द्वापना द्वाग्ने हेठे जागती प्रवे भेदीने पट्टिमम दिग्गि लपय समुद्रमादि जालव वे ॥

यथादाहिन्यादितरुपविधिः तावत्प्राप्तमस्ति। एतदेवप्राप्यारोहः । यूपपुस्तकानामस्ति। तानि नियमयथाहरेव आधिपत्य परिधानयति सेन निपया
 कारकतया। विपयदववागाट। निपयदति अयद्विपयदति । एष यद्विपयमूत्रे नराविदेवस यावत्स दक्षिणेकमित्युक्त । तस्मिन् मदायिदेवमित्या
 । कद्विपयित्यादि । इभरनेभ्यादि । सूत्र सयपात्र नपर । मदायिदेवमात्र यदे यूपयुक्तेन प्रकृतः ? नीतस । नीतसयोऽप्यपरपयवस्य यूपयुक्त्येव
 य० ? त० । सिद्धायपणकृत ॥ १ ॥ णिसठकृते ॥ २ ॥ हरिपासकृते ॥ ३ ॥ पुष्टिविदेहकृते ॥ ४ ॥ हरि
 कृते ॥ ५ ॥ विहकृते ॥ ६ ॥ सीतस्थाकृते ॥ ७ ॥ व्युत्तरयिदेहकृते ॥ ८ ॥ रुक्मकृते ॥ ९ ॥ जोष्वेव सुप्त
 हिमयतकृता। उक्तुसविस्मकनपरिस्केयोप पुष्टयस्मिन् रायहाणीछ सावेव इहपि णेछाहा संकेणठेन भते ।

।। निम प्रकृतानि ? मीयन । नर र कृतानि प्रकृतानि ? यथा। सिद्धायसकृत् १ निमयकृत् २ हरिपयकृत् ३ पुष्टिविदेहकृत् ४ हरिकृत् ५ पु
 कृत ६ सीतादाहकृत् ७ अपरविदेहकृत् ८ रुक्म कृत् ९ यूपयुक्तुहिमयकृता। मुक्तयविष्मभ्यपरिक्तेन। पुष्टयविही राक्षयानीव सयदेहापितेव
 यः । यय कृतानि भवन् । यूपयुक्तु, निपया। अपरपरवर्तता निपयो नयेपरपयवर्तते । यीयस ? निपये अपरपरवर्तते यद्विनि कृतानि प्रक

साधारा मदागदी इहमाहि यो भीककता मुक्त प्रवाह पचास पात्रन पाहस पर्वे एव योजन रुक्मयते । सिद्धाययती मगात्र २ अमुक्तने योजन प्र
 । न रुक्मै पात्र से व्यालीन २ यन्मय इम मेपासे ॥ यन्मयता वृद्धिपयती यकी मुक्तयुक्ते सुगृह तं प्रवेष्टव पात्रसे ४०० योजन योहसपर्वे द्या यो
 यन छदपर्वे मेपासे ये पट्यपरवर्तिका यद्विही अने मे यमयमकरी सविर्तते । निपय नाते हे भगवम् । ययपर पयवर्तते यिदे केतया कुहते । हे यीयस ।
 नयद्विह से केदा । विहायतमकृत् १ निपयकृत् २ हरिपय कृत् ३ पुष्ट विदेहकृत् ४ हरिसविहा कृत् ५ पुष्टिविहकृत् ६ सीतोदाहकृत् ७ अपरविदेहकृत्
 ८ रुक्म कृत् ९ नर र कृतानि मदागदी कृतानो कृतययो पाहसपचा परिधिपर्व पुष्टय ययय । राक्षयानी सविस्म पुष्टय यम कदो तेव्यय सव ददा प

विजागकारिणो दक्षिणेतिथयः । विसहस्रसहस्रादि । अथ मधुर । परमकसस्यामसात्पन्न भवन्मुखात् । पद्वपाजनगतानि चतुर्योत्यधिकानि चतुरश्रीकोनविधलिभागात् यात्रमस्य विक्रमेन निपयधिकम्माद्विगस्यविक्रमकस्यात् । अथवादादिमुत्रमाह ।
 तस्य महाविदेहस्य वयस्य पूर्वापरभागेन दाहा प्रत्येकव्यक्तिशयाजनसहस्राणि सप्तस्य यात्रमगतानि सप्तपट्यधिकानि सप्तस्य
 कोनविजलिभागात् यात्रमस्य आपाभेनेति । मनु माहयाचमुपलोकहरागसादिआदिथमुपल । अथवायवसस सप्तस द्विदिसेपाह वर्तियपागात् ।
 महालोपसु पृथाद्विदेहाना दक्षिवाहस्यानराहस्यप सम्बन्धिनो सप्तमेकमष्टपयागरसहस्राणि शतमेकं त्रयोदशाधिक यात्रमना पोतयव दम्भाः साद्री
 योजान ३५११३ कलाः १६ कलाहेतयेव परिमाणानुपपन्न एष्ट निपयाद्विसम्बधिसप्तमेक चतुर्विंशतिसहस्राणि श्रीचिन्मलानि पद्वस्यारिशदधिकानि

एवमुच्चह णिसहे वासहरपक्षे २ गो० । णिसहेण वासहरपक्षे एहवेकूना णिसहसठाणसठिअ । उसह
 सठाणसठिअ, णिसहेअ हंत्यदेवे माहिहीए जाअ पठित्तवमाठिहंए परिअरहं । सेतेणठेण गो० । एव वुच्चह
 णिसहेवासहरपक्षे २ कहिण जते । जयूहीवे २ महाप्रिदे हेणामवासे प० ? गो० । पीलवत्तरस वासहर

साणि ? निपयसस्यानसस्थितानि अथमसस्यानसस्थितानि, निपयऽअदेवा माह्विहो यावरपस्यापमस्थितिकः परिवसवि, सर्वनादेम गौत
 न । एवमुच्यते । निपयो पयपरपयमो निपयावयपरपयतरति, अमदत्त । अम्यद्वीपे द्वीपे विदेह नावा वय मज्जस ? गौतम । भीकयतो प
 विजागवो ॥ नंसह अर्थ हे मगवन् । वन कहिहो निपय वयपर पयत एह्ये नामे । हे गौतम । निपयमामा यपपर पयतन यिये पयो फूट निपयने
 सस्याने ठे निपयते अत्यन्त सह पूठह स्कन्ध आर सहह ते निपय यपमपयोपातरह सुपम यज्जस सस्याने सस्थितये निपयमामे एदा देयता म
 हा अद्विधन्त यायत् पत्यापने आत्तप यवह लह । सिखे अर्थ हे गौतम । वन करीए निपय यपपर पयस एहयागम । किहा ह मगवन् । अम्यद्वीपमो

पुषादरादित्यादिरूपविशिष्टाः नामन्यानामस्थिताः नि समदेवपपापापरेणाह । यूपमसस्यानसस्थिताः निपथयानदेव आधिपत्य परिपालयति तेन निपथा
 कारकृत्पाता विपथदवपापादा निपथइति व्यथिपतेइति । अथ यथिपपपुत्रे सदाविदेइस्य यासस्य दक्षिणेक्षमित्युच्यते । तस्मिन् सदाविदेइमित्या
 ह । अदिशगित्यादि । कथारतेत्यादि । यूप स्यापपप नपर । मदाविदेइमान सर्व चतुषष्टेय प्रजस ? गीतस । भीमवतोवपथरपपतस्य चतुर्षुस्य चेन
 प० ? तं० । सिद्धाययणकृत् ॥ १ ॥ णिसकृत्कृत् ॥ २ ॥ हरिधासकृत् ॥ ३ ॥ पुष्टिचिदेहकृत् ॥ ४ ॥ हरि
 धृति ॥ ५ ॥ थिहृकृत् ॥ ६ ॥ सीतस्थाकृत् ॥ ७ ॥ सुधरयिदेहकृत् ॥ ८ ॥ रुक्मगकृत् ॥ ९ ॥ जीवेव सुज्ञ
 हिमप्रतपुलाण उच्चैर्वाविरक्त नपरिस्कंवेय पुष्टिप्रयित्तं रायहाणीष साखेय हृदयि णेष्वाहा संकेणठेण भवे ।

कृत् । नि प्रजस । नि ? गीतस । नव ८ कृत् । नि प्रजस । सद्यः सिद्धायतनकृत् १ निपथकृत् २ हरिधयकृत् ३ पूर्वचिदेहकृत् ४ हरिकृत् ५ च
 ति कृत् ६ सीताशकृत् ७ अपरविदेहकृत् ८ रुक्म कृत् ९ मयस्युश्चिदमवकृत् । मयस्यविश्वस्यपरिप्रेयः पूर्ववचिदो राजपानीव सरवेदापिनोव
 यः ॥ अथ केनार्थेन भवत् । सर्वमुच्यते, निपथः वपथरपवर्तना निपथो वर्धयपवतइति । गीतस ? निपथे वपथरपवते कर्तुनि कृत् । नि प्रज
 सातोरा भवानदी प्ररमाहि यो भीमवता शुल प्रयाह पथाव याजन पाहस पर्वे एक याजन करणर्षी । विहारपठो नागाह २ अशुकर्षे योजन म
 ता सृष्टे पर्वे चं व्यालोम २ यनूप इम वेपासे ८० यनूपना वृद्धिपथो ययो नूपनूले समुद्र तं प्रवेस्य पावसे ५०० योजन मोहकपर्वे द्य या
 सम कृत्पथ वेपासे तं पटसरवदिका स्रक्ती अमे ये समयकरी संहितव । निपथ नाम हं शुभाजन् । वपथर पवतर्षे यिदे केतसा कुरुते । हे गीतस ।
 नवभुट हं ते केरा । सिद्धायतनकृत् १ निपथकृत् २ हरिधय कृत् ३ पुष्टिचिदेहकृत् ४ हरिचक्षिषा कृत् ५ पुति कृत् ६ सीतोदाकृत् ७ अपरविदेहकृत्
 ८ रुक्म कृत् ९ नव चतुर्विधवतना कृत् । नो रुक्मपर्व पाहसपथा परित्थिपपुत्रे पुत्रव वसथा राजपानी संहित पुत्र इम कर्तुो तेहस सव इहा प

विनागकारिणो दक्षिणेत्यर्थः । विश्वसहस्रत्वादिति । अथ नवर । परमकसस्यानयस्थितभाष्यभूतस्यात् । यिक्तारेव प्रयक्षि गच्छीकगसहस्रादि
पट्वपाजनशक्तिं भूतुरशीत्यधिकानि भूतुरद्वैकीभविशतिभाषान् याजनस्य विप्रभवेन निपयविप्रभाद्रुदिगच्छविप्रभक्त्यात् । अथवादादिसूत्रमाह ।
तरसवाहृत्यादि । तस्य महाविदेहस्य वयस्य पूर्वोपरभागेन वाहा प्रत्यक्षप्रयक्षिगच्छाजनसहस्राणि सप्तत्रयाजनशक्तिं सप्तत्रयाजनशक्तिं सप्तत्रया
कोनविप्रभक्तिनागान् याजनस्य आयागेनेति । नन महापापशुभपाठोक्तहरागशक्तिं आदिभूतुपठ । अतश्चद्वयसहस्रस्य तस्य द्वैविधिसंज्ञाह इतिवचनम् ।
महतापसु पट्टाद्विदेहाना दक्षिणादस्योभराहस्य सम्बन्धिनो लक्ष्मणकनटपञ्चाशत्सहस्राणि शतमेकं त्रयोदशायिक याजनानां पौकशय कक्षाः साद्वी
याजन १५०९३ कक्षाः । १६ कक्षादेवेत्येव परिभाषाशुभसु पट्ट निपयान्निवस्यधिलक्षणेन चतुर्विंशतिसहस्राणि त्रीणिशतानि पट्वस्यारिशदधिकानि

पुष्यसूत्रे णिसहे वासहरपक्षे २ गो० । णिसहेण वासहरपक्षे २ यहेकेकुटा णिसहसठाणस ठिष्ठा उसह
स ठाणस ठिष्ठा, णिसहेष्वा हेत्यदेवे महिहीए जाय पठित्वममठिहेए परिचरहे । सेतेणठेण गो० । पुष्य वृद्धेह
णिसहेवासहरपक्षे २ कहिण जते । जायुद्दीवे २ महानिदे हेणामवासे प० ? गो० । णिलवतस्स वासहर

शानि ? निपयस्यानवस्थितानि अप्रमसस्यानवस्थितानि, निपयाऽनवेना महिद्विको यायस्यस्यापमस्थितिकः परिवचति, सवेतार्थेन गीत
स । एवमुच्यते । निपयो वपयपयतो निपयावपयपयतवति, क्षमदन्त । जम्बुद्वीपे द्वीपे विदेह भावा वप प्रकृत ? गीतस । लीजयतो य

विवाहपाठनेत्यर्थः अर्थे हे भगवन् । इमं कश्चिदे निपय वपयपर पयत एवमेव माने । हे गीतस । निपयनाभा वपयपर पयतन विदे चर्चो कट निपयने
सस्याने ठे निपयते अत्यन्त सह पूठस्त्वन्माह भार सह ते निपय शुभपयपर्यायतरस्य शुभम यल्लदन् सस्याने सस्थितखे निपयनामे इरादेवता न
रा अद्विदन्त यायत् पट्टोपनि आक्रिय यस्य लह । विखे अर्थे हे गीतस । इमं कश्चिदे निपय वपयपर पयत एवमेवमान । किंवा ह भगवन् । जम्बुद्वीपतो

[illegible]

पक्ष्मपरम दारिकेण णिसहस्रम् । अहमपक्ष्मपरम उत्तरण पुरलियमल्लणसमुद्धरस पक्ष्मलियमेण पक्ष्मलियमल्लण
समुद्धरस पुरलियमेण पल्लण जयुद्धेवे २ महामिददेहेणाम घासे प० ? पार्श्वणपङ्कणायपु, उदीणदाहिणवि
क्षिणो पल्लिच्छकस ठाणव ठिपु दुद्दाल्लणसमुद्ध पुठे पुरलिय जाय पुठे पक्ष्मलियमिस्स । पु केहीप पक्ष्मलियमि

[illegible]

स्य सद्यश्च दक्षिणतस्तत्तरो यास्तदाऽन्त्यमनागत्यात् । अथाऽस्य पुनः पटमाह । तस्य विदेहस्याभयो पाशयोः । यत्तदेव यिष्युषो
 ति । अतएव हि देवति । अतएवार्थे दक्षिणपार्श्वे वा एकयोक्तव्यत्वं अष्टपञ्चाशद्वयोक्तव्यत्वं स्यात् । एकश्च योजनमात्रं त्रयोदशोत्तरं योपशब्देकान्विययति
 भागान् योजनस्य द्विषष्टिद्वयोपाधिकान् परिवेषे च पञ्चान्यथ साद्वी योदशकलायुक्ता स्यादथ किञ्चिद्विषयोपाधिकपदेन सगृहीतं सङ्घटितकलायास्तु नयि
 यद्विनाहति । अथाधिकार्थमूक्तव्यार्थे कस्यान्तरं दस्यते । तच्च द्वयोपपरिपिकित्वा सख्याः पात्रावसहस्राणि द्वे शते सप्तविंशत्यधिकं याजमाना भाग्यत्रयम
 टा विधायानुं शतं त्रयोदशानुमान्येकमर्द्धकूलं याजन्तः ११८ ७ भोग्यात् धनूषि १२८ अङ्गुल १३ अङ्गुल १ । तत्र याजन्तराग्निर्धुकिर्यते क्षभ्यमकलशमष्टा
 यज्जग्राहकृत्वायि शतसैकं त्रयोदशानि च याजन्त १५०७१३ यत्सैकं याजन्त इय तत्कलाः किमते कथा । एकान्विययतिः क्रोशत्रयं च कलाः सपादा
 शतुदश कलाः सभयसीकते कालाः सपादाश्चयिष्य शतं कलाः सपादास्तथाः साद्वीपादशकलाः यथ कलायाः अष्टसो भागाधिकशतद्वरति यानिथ
 यनुपासद्वैस्रथानि जताः यद्विपुनयि । यानिथ साद्वी त्रयोदशानुमानासर्द्धं पादोक्तानि सप्तानुमानि तदेतत्सर्वमस्यत्वाय विधायितमिति । अथका विदेह

जाव पुठे तिस्रोऽं जाऽष्टुणमर्द्धसहस्रं छस्रं चतुसीं जाऽष्टुणसं चत्तारस्य पुशुणवीसहस्रां जाऽष्टुणस्स ऽद
 रकभेण । तस्सस्यः हा पुरत्तिमपञ्चत्थिमेण तिस्रोऽं जाऽष्टुणसहस्रसहस्रं सत्तय सतसठे जाऽष्टुणसं सप्तयगुणवी

इय विक्कमं । तस्यपादाः पूयपटिमयोक्तव्यमिष्टमद्योक्तव्यसहस्राणि सप्तश्च सप्तपटिर्पञ्चशतानि सप्त द्विकोत्तविंशविभागान् योक्तव्यपादासंसेति
 सस्य वीया धनुमप्यवेममानो प्राचीनप्रतीचीनायता द्विपाशयवचमुद्रं स्पृष्टा पूवपाकाया पौरस्त्य क्षयवचमुद्रं स्पृष्टा एव पादात्मया कोट्या

पोथम अथ चत्तरासी ३३ ६ प्य योजन अगारि सगवीचीया माग याजन्तला पाश्वल पक्ष । तेजना याहा पूय पटिमे प्रत्येक २ तत्राच ३३ हजार सा
 वस सतसठि ३३ २ ६२ याजन्त अने साव सगवीचीया जाग योजनना सायपसे । तद्वनी जीयापपक्ष काहा विदेहने सप्यमाने यिपि पूव पटिम

परस्य भेदाधिक्यपथात् । नन्वाविदेहवर्गित्यादि । नन्वाविदेहस्य यत् चतुर्थिष चतु मकार पूयविदेहाश्रम्यतस्य नन्वाविदेहस्यन अपदेहस्यन।नस्यात्
 अतएव चतु पुंभावविदेहदशकुलनकुलकपु केवयिगपु प्रस्यवसार सुभावतादौ विचारकायत्वेन यस्य तत्तथा चतुर्थिषस्य पयापोयाय ठञ् पय
 विदेहापाभेत् नन्वापगतप्राग्विदेहः एवयधितनः योऽपरविदेहः दक्षिणतो देयकुलसामा विदेहः उत्तरात्कुलसामा विदेहः । ननु पूर्वोपर
 विदेहाः नमानस्यमानाकुलस्य नन्वाविदेहस्यपदेरयत्नाऽस्तु देयकुलस्यतत्कथा त्वन्मभूमिकत्वन अप नन्वाविदेहस्यनमपदशः । उच्यते । प्रस्तुतस्य
 नन्वा उत्तरात्पेक्षया नन्वाभासत्वात् नन्वाकायनस्यपागित्वा नन्वाविदेहेयापिष्टेयत्वाच्च नन्वाविदेहस्याप्यथा समुचितैवति सयसुस्य । अथास्तस्य
 नन्वयस्यविभुमात् । नन्वाविदेहस्यत्वादि । प्रायत् । अत्र यावत्करत्वात् न्यासिद्वयस्यकारत्वा आध्यात्मिकादिवपञ्चवर्गैश्चि नकीश्चि तन्वाश्चि अतवकाभिदे
 शति । सप्तममन्त्रस्यकपमात् । नन्वाविदेहवर्गमित्यादि प्रायत् । आभ्या सुधाभ्यामस्य कर्त्तव्यमित्यन्यथाश्चि अन्वया कवकादिप्रवृत्तानां प्रकादीन

सङ्भाप जाश्रुणस्स स्यायामग । तस्म जीवा वज्रमसृदसभाप पाद्विपद्वणायथा दुह्मलक्षणममुद् पुठा पुर
 ह्यिमित्राप जाव पुठा, एग जोश्रुणसयसहस्स स्यायामेण, तस्स यण उन्नतपासि उन्नरनाहिणेण एग जोश्रुण
 सयसहस्स स्रुठाश्चस्य च जोश्रुणसहस्सह एगश्च तेरसुत्तर जोश्रुणसय सोलसय एगुणयीसहनाप जोश्रुणस्स

वासपुष्टा, एक योजनगतं नवत्यनायामेनेति ॥ सस्य यदुः पटु सभयाः पाद्ययोः वनरदक्षिणपारेक योजनयवसहस्रमष्टपञ्चाशच्च याजनसह
 याचि एकसु यपोद्योगर योजनगत योद्वेकोनविंशति भागात् किंचिद्विधेयाधिकम् परिश्रयेवेति । नन्वाविदेह सय चतुर्थिष चतुः प्रत्ययता
 दिशि साधो यदिपि लवय समुद्रने फरस्य युवदिशि यावत् फरसा एक क्षाप योजन क्षाप पक्षे । सङ्गो चतु पुष्ट देपासि सप्त दिक्षिदे दिशि एक
 वादिष्टि प्रत्येक एक क्षाप स्रुठाश्च स्रुत्वात् अने एकसा तेर १५८ ११३ योजन अपि यत्नी संशे रोगवीर्योष्ठा भाग याजनना काश्चक अपिधिक परि

कश्चिन्मत्स्यं तद्वपुःशान्तामासु मनुष्याणां पञ्चमयतिगाधित्वं न स्यात् ॥ अथास्तमागाधप्रमथकात् । सेकेष्वठे कश्चित्प्रादि । प्राथमम् । प्रथमसूत्रसंगतं चत्तर
 सूत्रं गीतम् । मद्वापिदेहावधं भरतेरावतद्विशेषवदेत्यप्यपरम्यन्वयवैभ्यः आयासयिकम्यसस्यानपरिचारेण सनाहारादिकवद्भावाः सभायासादिभिर्यक प्र-
 सीद परिचारात् । परिधिः अत्र च असातया विद्योपचरिर्देहोऽप्योक्तता यथासमयं भवतीत्यापार्जनं न ह्यसकस्य लक्षप्रमाणाद्योपाकृत्यात् । तथा चिकम्भेन
 त्रिकोर्ध्वतरकस्य चार्थिकस्य चोतिपदप्रतापिचक्रयपिकं शरीरमवद्वयप्रमाणात् । तथा सस्याभेधपक्षकपक्षेयं पिपुलतरकस्य पायद्वये पीपयोस्तस्य
 किञ्चिद्विसेसाहिपुं परिस्केत्रेण । मद्वापिदेहेष्वभासे चउच्चिहे चउप्यकोश्वारे प० ? त० पुष्टिविदेहे १ सुधरयि
 देहे २ देवकुंरा ३ उग्रकुंरा ४ ॥ मद्वापिदेहेरसुण भते ! वासस केरिसपुं सुधारनावपकोश्वारे प० ?
 गो० । वज्रसमरमणिज्जोममिन्नगो प० ? जाव किस्सिमोहिचेय सुकिस्सिमोहिचेय मद्वापिदेहेण ज्ञत्ते ! वासे
 मणुश्वान केरिसपुं सुधारनावपकोश्वारे प० ? गो० । तेरिण मणुषाण छविहे सवयणे छविहेसंठाणे

रं मज्झसम् ? तद्यथा पुष्विविद्वत् १ अयद्विद्वत् २ देवकठ ३ उग्रकठ ४, मद्वापिदेहस्य भदन्त । ययस्य कादृशक आकारजावप्रत्ययतारः प्रथ-
 मा ? गीतम् । बहुसमरमणीयो भूमिमासः प्रथमः ? पावतरकविदेहिवा कश्चित्देहिवा, मद्वापिदेहे भदन्त ! वर्धं मनुमानास कीदृशक आकारजाव प्र-
 त्ययतारः प्रथमः ? तथा मनुमाना पद्मविषय सवयव एकविषय सस्यान पद्मपद्मः शान्त्युत्थान्पूर्व सुधिरस्येन जपन्त्योमात्मसुहृदे चरकरीय पुष्यकोटि आ-
 पयजे । माहा विदेहनाम शेषम व्याप प्रकार रेखं चतुर्विधं ते ज्येष्ठा मेरु यकी पूर्वं पिदेह १ मेरु यकी पयिष अथरयिदेह २ मेरुपी दक्षिणे देयकु-
 र मेरुपी उत्तरे उत्तर सुठ ४ ॥ माहा विदेहनामा द्वे भगवन् । शेषतो केहयो आकारभाय स्वरूपजे । द्वे गीतम् । ययं सम रमायिक जूमिनागदे
 पावत् कश्चिमेकरी अठश्चिमेकरी माहा विदेहनामा दोषने विवे हे भगवन् । मनुष्यापी केहयो आकारभाव स्वरूपपट्टात् । हे गीतम् । तेह मनुष्यमे कप्र

प्रसाधयत् । हेमयादीनां पद्मकपस्थितत्वे पृथक्गतौकाशानां सत्युत्पत्तेः प्रयापरेपार्थपम्यादिति । तथा परिष्कारेण सुप्रमाणतरूपस्य एतद्
 गृह्यस्य अष्टावर्षाभ्युपगमनादिति । अतएव महापृथ्व्याभ्युपेयं विकटपरोपगमनेन देह शरीरमाप्नोषति यावत् पेयानि महाविदग्धाः । अथवा
 महाभियायन विदग्धो मर्यादां दृष्टः शरीर कर्मेव यथाते तथा एतद्वासाप्रत्या मनुष्या । तथाहि । एव विदग्धेषु सद्यदा पद्मपत्रं गताभ्यादि
 रक्तमरुतम् विनष्टमाप्नुयात् । तथा यथायदेवमन्ययोगादिरमपि त्रय महाविदेह । महाविदेहस्य सप्त कथायाद्विषयगतपय एतत् प्राप्नोते

पथयगमयाह उह उच्चतण अहस्येण स्यतामुत्तच उक्तीसेण पुस्रकोणी स्याउय पाठेति २ सा स्यप्येगहया
 णिरयगामी जाय स्यप्येगहया । अभिप्रति जाय स्यस करेति ॥ संकेणठेण भते । एव वृक्षे महानिदेहेवासं २
 गो० । महाविदेहेण वासे मरुदेवपहेमययहिरस्यययहिरसासरमगवासेहिसे । स्यायामविस्कमसठाण
 परिगाहेण विद्विद्युत्तराए चेव विपुलतराए चेव महसिराए चेव सुप्यमाणतराए चेव महानिदेहाय हस्य

सुः पासपत्ति, पासपितया अत्येक क निरयगामिनो यावत् पकके सिध्यन्ति यावत्सययुः साक्षात्समं कुवन्ति । अथकमायेम भवन्ति । एवमव्यते
 यदाविदेह यदे महाविदेहयपे, गीष्म । महाविदेहयपे अरौरावतहेमयतहेरसयतवहिरपारम्यकवयेभ्यः आयामपि कभसस्यस्यान्यरिकाहे
 विस्तारकमय महसत्कमेव सुप्रमाणतरकमेव, महाविदेहायतय मनुष्या । परिचक्षन्ति ? महाविदेहयावदेयो मरुद्दिक्कः पायप्लस्यापनस्थि

कार सपयव य । उ प्रकार मा सस्याभक्त, पावस एतुय मरु कनयवह अथगाहना शरीरउह जयत्ययकी अमर मुहुर्तेन आठयो वरकटो पूव को
 किमने पाठय । पावह पाप्नोते कतलाहक मनुष्य नरक मे आह पावत् केतलाहक मनुष्य विद्वपाह पावत् सुभारता । अलकते । ते कुरु भये हे म
 ययम् । इन कहीय क भारा विदेह त्रय भारा विदेह भाग हे यौतय । भारा विदेह द्वादश भरतयवेव रैयतयकत्र वेमवत्त त्रय वरिचयकत्र । रत्य

न सन्तो यदुवचनेन व्यभिचरति इत्येतच्च कृषिदेवत्वमासीति तदपि प्रमाद्य पूयगर्दिपिभि स्थापप्रयोगकरत्वात् । अथवा महाविदेहगमादेवो ऽत्रा
 चिपत्य परिपालयति तेन सद्याभादपि महाविदेहवति क्षेत्रमाभ्यत् । समत्पुनरुक्त पशुकाभस्तदुपपागित्येन प्रपन्न गन्धमादनयदाकारगिरिप्रपन्नमात् ।
 कश्चिद्विदित्यादि । अत्राभ्यदेहवर्षे गन्धमादगोत्रात् यदासिम्भर्ष्ये स्वगाप्य क्षेत्रे द्वीसम्पू कुवन्तीति यथाकारः सञ्जातीयोयनिवि यदाभ्यार
 पयन्ता गजदन्तापरपर्वत प्रपन्नः ? गोमस । नालयभासा यपथरपयतस्य दक्षिणभागेन सन्दरभ्यपयतस्य नेराकक्षरपथिमेनोत्तरस्याः पथिमापाय अ
 मणुरसा परिवसति । महाविदेहस्य इत्य देवे महिद्वीप जाय पलित्वमुत्तिष्ठतु परिवसई । सेतेगडो ण गो० ।
 एवमुच्चैर्ह महाविदेहवासे २ खड्गुत्तरवर्ष गो० । महाविदेहस्य वासस्य सासण णामथेज्जे प० ? जणकयाई
 णासि इ कहिण भते । महाविदेहवासे गधमायणेणाम वरकारपट्टण प० ? गो० । णीलवंतस्स वासहर
 पट्टयस्स दाहिणेण मन्दरस्स पट्टयस्स उत्तरपञ्चत्थिमेण गधिलायहस्स विजयस्स पुरत्थिमेण उत्तरकुराण

सिद्ध परिवसति । सदत्तंनार्थेन गौतम । ययमुज्जने, मन्दाविदेह यये महाविदेह यय, प्रनन्तरव गतत्त । महाविदेहस्यवपस्य यास्यत्त नामथप
 प्रपन्न ? यज्जराविदासीत्, कमदत्त । महाविदेहवर्षे गन्धमादगो भासा यज्जस्कारपयत्त प्रपन्नः ? गोमस । गोमयत्ता यपथरपयतस्य दक्षिणेन स
 न्दरस्यवपथरपयत्तस्य उत्तरव गन्धिनावत्ता । विजयस्यपुर्वे उत्तरकुरुणा पयिमेन एव अत्राविदेह वर्षे गन्धमादगोत्रात् वासस्कारपयत्त, प्रपन्नः ?

क क्षेत्र यथा सांयपथे पाण्डपक सस्यामपथे परिधिपथे करार्ते यको पाण्डस पथव करार्ते विस्तीरितवत् । पथं साद्य पथा मर्दं मदान माटोवत्
 पन्तः पुटुमा यको परिधिमाटं सुप्रमाणत्वर ठे अथवा मोत्राव सरीर ओवत्ता विजय इरे मे थिरे पाव से यन्पयो कापाना अर्त्ते देव दुर उत्तर कुर
 ते (विजयगजनी व्यापाना एववा सन्पु विदा पथे खे) माथा विदेहनासे एवा देवता अद्विपन्न यावत् एक पक्षोपनीत्यतिपन्न दसव खे सिद्धा

प्रमादयान् देवतादाता पञ्चकमस्थितस्यैपि पूज्यवर्तीकानामा समुत्तरेण पूयापरेपार्थपस्यादिति । तथा परिष्कारेण सुप्रभावतरकण्ठय एतद्
 मनुष्यस्य कर्मद्वारापपरिष्कारमात्मनोदिति । अतएव महात्मनोऽप्येव विकटपरीयान् देहः शरीरवातोऽवति यावत् सेपासे महाविदेहा । एतया
 महाविदेहाय विकटो परायणः देहः शरीर कलेवर सेपासे तथा दृढशक्त्यत्वा मनुष्या । तथाहि । तत्र विष्णुसुखदा पञ्चभुजं शतोऽङ्गुली
 यकः कस्तुरि विमलः शोभ्यमानो महाविदेहममययोगादिविरसपि तेष महाविदेहा । महाविदेहयः शम्भुः कर्माभाद्रपुत्रयन्माधव्य एतन् मागेयो-

पञ्चगुणसयाह उह उच्चैरेण अहम्येण स्यात्समुन्नत उक्तासण पुत्रिकीणी स्यादय पाठेति १ सा स्युप्येगदया
 फिरयगामी जाय स्युप्येगदया सिद्धति जाय स्युव करेति ॥ सेकेणठेण भवे । एव सुसुहं महाविदेहेवासं २
 गो० । महाविदेहेपं वासे भरहरेवयहेमययहिरसुत्रयहिरसासरसमगवासेहितो स्यायामविरक्त मसठाण
 परित्पाहेण विदित्यतराए श्वेव विपुलतराए चैव महसराए चैव सुप्यमाणतराए चैव महाविदेहाय इत्य

पुः पातपत्ति, पातपित्ता एतदेक क निरयगामिनो यावत्पञ्चकं सिध्यन्ति यावत्सयदुःखाभासस्य कुचन्ति । एतदेकमर्थेन भदन्त । एवमप्यते
 महाविदेह वर्दे, महाविदेहवर्दे, शीघ्रम् । महाविदेहवर्दे शरीरवयवहेमवतहिरण्यवतहिरण्यरसमकवर्धेभ्यः क्षायामयिकममसस्यानपरिष्कारे
 पित्ताशुतरकमेव महातरकमेव सुप्रभावतरकमेव, महाविदेहायतत्र मनुष्याः परित्सन्ति १ महाविदेहायवदेयो गार्हपिक यावत्पित्तापमसि

कार सपपञ्च ४ । त्र प्रकार भाः सख्यामत्र पाञ्चय यनुय इह अयपयव महाभागाना शरीरलह अयमयकी अन्तर सुसुतेनु एतत्तयो ररकटो पूव को
 क्रिन्ने एतत्तया पातव पातोमे अतलाहव मनुष्य तरक मे जाह यावत् अतलाहव मनुष्य सिद्धयाह यावत् सपारता अमकते । ते कुच पार्थ हे भ
 पयन् । एव कटोप के भारा विदेह केव साहा विदेह नाम हे गीतय । भारा विदेह इव भरवणेव देवतएव हेमवत्त केव हरिवयदेव । रत्य

कतराजयति मा। हिपुत्रिभ्रागेन धायप्राकोवेहस्यथः गन्धिलामरस्याः शीतोरोताकुसुमति नोऽष्टमविजयस्य पूर्वैश्च सत्तरकुसुमा सर्वैः कुटुम्भोभोगप्रतिवेद्यस्य
 पवित्रेभेन आह्वानरे सदाविदेहेवर्धे मन्थमादकोणान् यत्कारकार्यवर्ततः ५ अक्षसः १ कतराद्विजयपोरापयः प्राचीनप्रतीचीभयाः पूषपविभयो दिव्य िरसीस
 विजयोक्तसहस्रादि द्वे च भवामरेपाक्षमयते पट्टश्च स्यान्निष्पतिभान् पाञ्चनस्यायामेल । अत्र यद्यपि यत्प्रभारिषसम्भूतानां यत्कारकारिणीया सा
 विवेकाष्टमद्विजयारिगयाजलप्रभाजकुसुमंनमति नामेताद्यानायायो नवययते तथाप्य या यत्कमायपरिजलत्वन मधुतरदन्नायगाद्विस्तान सन्भव

पञ्च।त्यमेव पृथप्य मङ्गाविदेहेवासं गंधमायजेकाम यत्कारपञ्चपुं वं०? उत्तरदाहिणायपुं पार्श्वपद्मणविजित्ते
 तीस्रं क्षणसहस्रसङ्गं दुर्लभं यत्पुत्रे कोऽन्यसपुं कम्पुगणधीसहनापुं कोऽक्षणस्य स्यायामेव, णीलवतवास
 इरपञ्चपदेवं यत्प्रातिर्कोऽक्षणसयाङ्ग उदुत्ससेव, यत्प्रातिगात स्यसयाह उदेहेव, यत्प्रकोऽक्षणसयाह विरक्तनेव ॥
 तयाणसरय्यं मायापुं २ उत्सहेउदेहेपतिष्णुहीपुं परिषुदुमाजे २ विरक्तनपरिहाणीपुं परिहायमाणे २ मन्दर

कतराद्विजयायतः, प्राचीनप्रतीचीनविजयीका विजयोक्तसहस्रादि द्वेकनवातर योगनयने पट्टेकोनविंशतिप्रायान् योगनस्यायामन, नीलवद्वय
 यत्प्रवर्तमान यत्प्राति पाञ्चनयाताभ्युद्गुसुख्येन, यत्प्राति यत्प्रसङ्गनामुदुत्सेन, पञ्चयोगनयनानि विरक्तसेन, यद्वनत्तरव भावपा उत्सयेयोद्वेष पति
 यथा पतिवर्तमानः २ विरक्तनपरिहाया परिशीयमानः अनुरपयर्तमानो योगनयनभ्युद्गुसुख्येन, यत्प्रातात्तयातामुदुत्सेन, यत्प्रसस्यासहस्येप
 विर्द्धे यत्पट्टे दे मीतन । इत कविर्दे कतर आद्या विद्विह २ एवमेव नाम्ने । निरन्तर सदैव दे मीतन । आद्या विदेह केनसु साक्ष्यतु मासद्वे के भवो अतो
 त कतरादे न पुपु क्षयवा सर्वेभान् कान् नयो क्षयवा अनागत कान् नयो पुनरिति नयो सदैव साक्ष्यतो कतर विर्द्धे स्यात्त के दे भगवन्त । सदा विदे
 ह केवमेव विजय नभ्यनाशन नाम्ने नवद्वया यत्कार पर्ववर्तते । के मीतन । मीतनयनानाया पर्वपर पञ्चवर्ते एविवदिदिष्टि । येन पञ्चवर्ते कतर पवित्रमदिष्टि

तीति । भीक्षपट्टपपरसमीपे जल्यारि योजनशतानि कर्तुं शक्येन जल्यारि गच्छन्तानि सहेयेन पञ्चयोजनशतानि पितृकर्मिण तदमन्तर माश्रया २ क-
 र्त्तुं कर्मचोरत्वे पोद्रे पयो कदाच्योदत्ययोः परितः परितः परितः २ विज्जन्तपरितः परितः परितः २ मन्दरपयसस्य भरो रत्नेपमीपे पशुपोजनश-
 तान्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे
 स्थितः सर्वोत्तमनारवमय । मीनमाश्रयति यः कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे
 इत्यादि । गन्धमादन्तस्य पञ्चकारपञ्चतस्योपरि कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे

पशुपतञ्ज पञ्चङ्गोष्णसमाह उह उहसुहेण पशुग।कञ्जसमाह उह हेण, श्वात्तरस्य श्वसस्तेजःहंभाना विरकमेण
 प० ? गयद्वससठाणसठिणु सव्वरयणामणु श्वत्ते, तुभन्तपाविठोहि पञ्चमरमेहसुठोहि ठोहि श्व वणस ठोहि
 स परित्तिक्कत्ते । गयमायणससण वरकारपञ्चयरस उप्पि वज्जसमरमणिक्कं भूमिभानो प० ? जाय श्वासयत्ति

भाग विज्जन्तेन प्रज्ञाः ? मन्दरपयसस्य सत्तिवत् । सयत्तमपः प्रज्ञाः उभयाः यास्य याद्वीभ्या । पञ्चमरवद्विज्जन्तस्य तुभन्तपाव यगस्यपठ।भ्या सव्वसः
 सव्वसन्तान् सयत्तिवत् । गन्धमादन्तस्य वज्जसकारपञ्चतस्योपरि कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे
 सकारपयते कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे

यावि ययपञ्च गन्धमादन्तीनामा विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे
 यत्तर दयिज्जन्तस्य सायो पूव पयिमद्विज्जन्तं पावसो । योस द्वावार ३००० याजन्त येने मय ३००० याजन्त यत्तर दयिज्जन्तस्य सायो पूव पयिमद्विज्जन्तं पावसो । योस द्वावार ३००० याजन्त येने मय ३००० याजन्त
 सयत्तपञ्च भीक्षपयस मयपर पञ्चतमस्य कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे येन कर्त्तुं शक्यतां विज्जन्तमन्तरादित्यन पशुपशु त्रिंशताभ्युद्रे

नयप्रवृत्तयस्तथाह । गन्धमापदेरस्यादि । अथ नयरे एकटिककूट एकटिकरयस्यस्थान् आह्वितायकट आह्वितरयस्यस्थान् आनयनाद्यादेयस्य कट
 यागप्रकूट । नय यथालेनाद्यान्त्रियु सिद्धायागनात्रिकूटयस्य प्रयापरायस्यस्य नदृष्टत्वापि सत क्वचिद्विवायत्त्याह । क्वचिद्व्यभक्तत्वादि । यत् नय
 यथा वेनाद्यादिषु सि यत्नमकूट धमादुपलब्ध युर्वैद्य नयः कथञ्चापान्त्रियु स्थितानि । तयात्र मन्त्ररासस्य सिद्धायनकट अन्तरादुत्तरपश्चिमाया यायया
 दिशि यन्मादनकूटयानु भवितव्यपुष्याभासप्राप्त्यादि । यदेव कूटत्रिभुवनसि सिद्धायनकटय प्रमाद्य नद्वैतया सर्वेषां सिद्धायननादिकूटानां पश्चिमत

गयमायणेष मते । वरकारपश्चिप कठकूटा प० ? गो० । सप्तकूटा प० ? तं० सिद्धायणकूटे ॥ १ ॥ गय
 मायणकूटे ॥ २ ॥ गयिछायाकूटे ॥ ३ ॥ उत्तरकूटे ॥ ४ ॥ फलिहकूटे ॥ ५ ॥ छोहिष्टुरकूटे ॥ ६ ॥
 छोणदकूटे ॥ ७ ॥ कहिष मते । गयमायणे वरकारपश्चिप सिद्धायणकूटेनाम कूट प० ? गो० । मत्तरस
 यष्टपरस उत्तरपश्चिस्त्रिमेण गयमायणकूटस्य द्वाहिणपरस्त्रिमेण पश्यण गयमायणे वरकारपश्चिप सिद्धायय

ट ४ स्वराटककट ५ लाहि । गयकूट ६ आगमकट ७ क्रान्त्या । गन्धमादस्य यत्नकारपयने सि । यत्नमकूट नाद्याकूट प्रकट ? गौतम । अन्तरस्य प
 यत्नकारयार्थमाया गन्धमादस्य कूटस्य दक्षिणपूरुषा अथगन्धमादने वज्रसुकरापर्यन्ते सिद्धायनकूट भानाकूट प्रकट ? यष्टिष्टुट्टिमयसि
 सिद्धायनमकूटस्य प्रमाद्य नद्वैद्य युर्वैद्या भवितव्या । एव यैषादिषु आसि कटानि पश्चिमायानि । जलुषसुनोपस्य उत्तरपश्चिमायां पयन
 या-मायाह २ आगममे कथयथा कथयथागो वृद्धि यथतो २ यको पोहस्य पयानो द्वाहिह पटनो २ यका मेठ मयतने यमार्थे पाय स ५ ० याग्रम
 कट १ पय पय पाय से ५० मयक वेता कथयते आगमगो अथकातपो नाम पोहस्यपक्षे द्वायोना दातये सस्याने सस्थित सयारवमय निससत
 वेपसे मे पयपर प्रहिकाथर अने वे मयकह वे गोवरी सपरिसि सदिह । यन्मादगन्धमा दयारपयकट कयदि पय स्या रमकोक भूमिनामवे पा

थ । अपाद्वय भनपितद्वयेति । अथस्याशु शेषकृतावाप्त निष्पन्नकारणेति मनसिकत्याह । एवंवेवइत्यादि । एव ध्वनेत्येवमिदं प्रायसमानुषादेव
 यिदिष्टुवायस्यकोषेषु ब्राह्मकृतानि विद्यायतनादीनि मन्त्रितव्यानि । उच्यतेकथाना मन्त्रितानिर्देशस्तु एवमन्त्रानियेदाराभाषिष्यद्वाइति सूत्रविपरका
 ऋणुत्वा समाधेयः । अपमयः । सेरोरतल्लरपर्याधिसमां विद्यायतनकूट तस्मादुत्तरपरिभाया गन्धमादमकूट तस्मात्पणभिलायातीकूट सुसरपदिनाया
 मिति । अत्र तिलामाययोदिय समुदिता विवर्धिताइति बहुल्येन निर्गमः अमुयसुराकुकूट तृतीयस्य गन्धिलामतीकूटसोत्तरपरिभाया पञ्चमस्य
 स्फटिककूटस्य दशितलः ॥ मनु यथा तवीपाद्भिलायातीकूटाश्चनृप सप्तकुत्तुसुरपरिभाया अर्णुर्गन्तुतीय दक्षिणपुषस्या तया पञ्चमागस्तिक
 कृतान अथ दक्षिणस्या अर्णुर्गूट सर्वगच्छते । अथत पयमस्य अस्त्वमेव पयमकूटतएव दक्षिणपर्वोपतिवत्तमात् पञ्चमाग्नृतुय दक्षिणस्यामिति श्रेया-

णकनेगामं कूट प० ? जचेव बुद्धिहेमवत सिद्धायपणकूरस पमाण, तच्चेव एतसि सहेसि नाणिष्यद्वा, एवचेव
 यिदेसाहि तिसिक्कना नाणिष्यद्वा, अउत्ये महत्तरस उत्तरपञ्चत्येमेण पचमसस दाहिणेण सेसा उत्तरदाहिणेण
 फलिहलोहिअरकेसु भोगकरा मोधई दो देययानं सेसेसु सरिसणामयो देवा छरसुधि पासायवन्तिसगा रायद्वा

दक्षिणमा शोनामि कनररयियस्या, स्फटिकसाहितामकूटयोः भागकराभागत्यो देयते, शेषेषु सद्गणामकूटदेयाः ॥ पटस्वपिमासादावतस
 काः १ (एवा) राज्यास्यो विदिषु ॥ अथकेनार्थेन भवन्तः । एवमुच्यते गन्धमादमो अस्त्वस्वरपयतः गन्धमादमो पचस्वरपयतः गन्धमादमस्य

यम् देयता वसव इव गन्धमादमनामा अस्वर पर्यंतर्ने विदे हे भगवन् । कतसा फुटर्ते । हे गोतम । सातकूटर्ते । सेकेवा सिद्धायतनकूट १ गन्धमादम

कूट २ गन्धमापती कूट ३ उत्तर कूट ४ स्फटिक कूट ५ सोहिनाथ कूट ६ व्यामन्त कूट ७ क्रिष्टा हे भगवन् । गन्धमादमनामां अयार पयतने विदे
 विद्यायतन कूटनामा कूटवे । हे नौतम । तेर पर्यंतर्ने उत्तर पयसिर्दिशो यापू कण्ठ गन्धमादम कूटने दक्षिण पयसिर्दिशि अग्निमकूट इवा गन्धमादम

स्यप्रवृत्त्यभावात् । गन्धमायदेत्यादि । अत्र भवेत् स्फुटिककूट स्फुटिकराशयस्यात् साद्विशाककूट साद्वितरयवक्षस्यात् आतन्नाद्यादेवस्य कूट
 साधनकूट । भन् यथवेताद्यादिरपु सिद्धायननादिकूटव्यवस्था पुत्रापरायतस्थान तदुदभापि सत कविहिंस्रपदत्याह । अद्विष्टभगवत्यादि । व्यक्त नपर
 यथा देवाद्यादिरपु वि तयतनकूट समुद्रावध पूर्वेष तत कभक्षयापात्रि स्थितामि । तथाप्य सन्तरासस्य किट्टायतनकूट सन्तरादुत्तरपश्चिमाया व्यापध्या
 दिशि गन्धमादकूटव्या दक्षिणपृथ्व्याभासप्राप्तिसि । यदेव कूटद्विधमिति सिद्धायतनकूटस्य प्रमात्र नववेतपा सर्वथा किट्टायतनादिकूटानां द्रव्यित

गधमायपेय भवे । वस्कारपञ्चपु-कडकूटा प० ? गो० । सप्तकूटा प० ? त० सिद्धायपणकूटे ॥ १ ॥ गध
 मायणकूटे ॥ २ ॥ गधिल्लाघर्कूटे ॥ ३ ॥ उत्तरकूटे ॥ ४ ॥ फलिहकूटे ॥ ५ ॥ छोहिस्थिरकूटे ॥ ६ ॥
 छोणदकूटे ॥ ७ ॥ कडिण भत । गधमायणे वस्कारपञ्चपु सिद्धायपणकूटेगाम कूट प० ? गो० । मद्गरस
 पञ्चपरस उत्तरपञ्चस्थिमेण गधमायाणकूटरसः । द्वादिगपुरस्थिमेण पस्थण गधमायणे वस्कारपञ्चपु सिद्धायय

त ४ स्फुटिककूट ५ सादि । अकूट ६ व्यानकूट ७ कभक्ष । गन्धमादस्य वस्कारपवधे वि तयननकूट साधकूट प्रथम ? गोलम । सन्तरस्य प
 यतस्यातरपश्चिमाया गन्धमादस्य कूटस्य दक्षिणपूरस्य आनन्धमादने वस्तुकारवधेने सिद्धायतनकूट नासाकूट प्रथम ? यदेवमुद्दिष्टमवति
 सिद्धायतनकूटस्य पुनराय मदेव यथेया सर्वथा पश्चिमतया । एव यैपश्चिन्ति साधि कूटानि दक्षिणवर्त्यानि । अतुयेनूनायस्य उत्तरपश्चिमायां पथन

का-साधार २ व्यानकूट उत्तरपथा कूटपक्षानो यद्वि भयतो २ पक्षो योयस्य पक्षानो द्वाविष्ट पटलो २ पक्षा सेत मयतर्त्त सनापे पाथ स ५ ० याप्रम
 कः १ उत्तर पक्ष पाथ से ५०० गाम् कूटोटा कूटपर्व व्यानकूटो अमकूटानां गाम योद्वसपथं द्वायोना दाघर्त्ते सस्याने सारिपसस्य यत्तरवधाय निमल
 वेपथसे ३ पट्यवर द्रविकाद्वर अने से अमकूट के-तोकरी उपरिस्थित सद्विष । गन्धमादन्तनामा अपारपथत ऊपरि यणु सम । रमकोक भूमिनागवे पा

वत्सदास दाहात्प्राजातर वासद्विपसायाः।मिति वदारासभोद्धाः पायस्यदात्गन्धाराति कमपद अस्मिन् प्रयत्नि एवमुक्तेतिप्यः पूछति । भवेदेसद्वृत्ता
 गन्धमादरस्मान्त्वहति । भगवतादा । भायस्यः समसः । गन्धमादनस्य इवोभयदुक्ताद्गन्धादिष्टनरकएव पायस्यप्रकारात् फान्तरकएवत्येवत्यदिपदप्रह
 मित्यसमवाये तन्मतेन गीतस । एषमुच्यते गन्धस्य स्वयमाश्रयीव मद्यतिथि। तस्मिन्वाविदेवदेयोभा मनासीति गन्धमादनः कृद्गुणमिति प्रथमात् क
 लयनदप्रत्ययः पञ्चपुण्यस्येत्यस्य मनुज्याधिकारादतिशायिनादिवत् मकाराकारस्य दीर्घत्वमिति गन्धमादनमाया चात्रदेया महर्दिकः परियसति ।
 तेन तद्युगादिमिमांस । अन्त्यवचदप्रत्ययत् । अथपाञ्चपुण्यमितिगन्ध गन्धमादनोमिरुपित साकनरककामिरुपयति । कश्चिन्नामत्यादि । क्व भदन्त ?
 महर्दिदेवर्षे जगत्कुलमायाया कुलवः प्रथमः गीतस । महर्त्स्य पर्यन्ताया नरना मीस्ववगावपयवतस्य दक्षिणतो गन्धमादनस्य वक्षस्कारपयवतस्य

पा।पव। परिमुञ्जसा।पा।पव। त्रराछ। मज्जसा। जाव गधा स्युनिगिरसयति ॥ भवेएस्य।कदे, पांइणठेसमठे गध
 मायनरसक इतिइठनरापुवेअ जाव गधे प० ? सेवेणठेण गो० । एव बुद्धं गधमायणेयस्कारपव्वए २
 गधमायणेअ इत्यतेवमहिहिपु परियसइ । सुदुत्तरवण सासए णामयेज्जे । कहिण नत्र ! महाविदेवसे जत्तर

रा मनाद्यागन्ध।पायस्यभिर्मांससरसि, भवेत्तद्वृत्तो (गन्धमादनस्य गन्ध) नायस्य समय, गन्धमादनस्य इत्यद्वृत्तरकदैव पायदुल्य प्रथमः ? स
 दत्तेनार्थेन गीतस । एव मज्जत, गन्धमादनो वक्षस्कारपवर्षतो गन्धमादनो वक्षस्करपवणः गन्धमादनयाव देवा महर्दिकः परियसति । अन्तन्तरय

ता पद्मान पायस् पासता बुध करता रुक्रेता। यका बुद्ध आसीत्तरता यका भागयता गयशयता यका कृतस्य सुदार समान्तर पायस् गय माक्रक
 सिप्यकइ । वे प्रगवत् । एवया शीव । रुतर ए प्रथमसमय मही गध पादनता गध एव यकी इष्टतर अन्त्यत जलस पायन गधके, निर्वे प्रथम गधका
 री महर्दे से भाटे वे गीतस । इस कइइते गधमादन वरक रा पयस २ गध पादनमानी इहा देवता माया अद्विषन्त यस्य खे । निरन्तरपसे सुदैय

व चत्तरतो नीलपद्मपरासका कुरुचरममर्दशशिः पूषापरायसा द्विधा पूषपदिमनाभाया पद्य कारपद्यतपुष्टा । एतदेवविश्रुत्वाति । तद्यथा । पी-
 रस्तपयाकोव्यापीरस्त्य यथाकारपद्यत भास्वपद्यत स्पष्टा पादास्तया पादास्त्य यन्मगादृमनामान यत्तत्कारपद्यतस्पष्टा अपिपञ्चाशद्याननसदृस्याणि द्यायाने
 न तद्वद्विस्तृत्यते । मेराः पूर्वस्या दिशि मनुष्याश्वमनायामतो द्वाविश्रुतियोक्तसदृस्याणि एवपदिमायामपि अभयमीलनेकास चतुर्दशारिभ्यस्त-
 द्वादि सकृद्विस्तृते दशाश्वस्ययाजनात्मके प्रविष्टिमाना चतुःपञ्चाशद्योजनसदृस्याणि एकैकस यथाकारनिरेवपपरसमीपे पशुस्य पञ्चयोक्तमशानि
 ततोद्गयो यद्वद्वारनिर्गयोः पशुस्यपरिभाष योजनसदृस्य तत पूषाश्वेयमीयते जात पूर्वराशिदिपञ्चाशद्याननसदृस्याणीति । एतदेवासा धनु पृष्ट-
 साध । पीनेकपशुनादिवेकैर्नित्यादि । तासा यमःपष्ट द्रविजला मेरापांश्वपस्तथाः पट्टियाजनसदृस्याणि चत्वारिदश याजनशानि अष्टादशानि

जोश्रुणसष्ट दे।शिश्च ण्गुणधीसठभाष्ट ओश्रुणस्य चित्रकमण । तीसेजीवा उत्तरेण पादंगपदंणामया दुहु।चरका
 रपक्षय पुठा तं पुरत्विमिह।ष्ट कोकीष्ट पुरत्विमिहं चरकारपक्षयं पुठा पक्ष।स्यमिह।ष्ट कोकीष्ट पक्ष।स्य
 मिहं चरकारपक्षय पुठा, तेयस्य जोश्रुणसदृसरसाष्ट सायामेण । तीसेचणप्यठ दार्हिणेण सठिजोश्रुणसदृसरसाष्ट

भायसा रुत्तरद्विज्वरीकायां प्राद्वत्तसंस्थानसंस्थिता । एवार्थपात्रन चरसांश्चि अष्टौचतुःशस्यारिभ्यत् याजनशानि द्वौनेकानांविश्रुतिसमाग्री याक
 नस्त विक्रमनमि, तथा सोधा चत्तरतः प्राचीनमनायीनायना द्विधाचक्षकारपद्यत स्पष्टा, तद्यथा पीरस्त्यया कोट्या पीरस्त्य दान्ताकारपद्यत भृ-
 जोवाद्या भाग पाञ्चनभा सूतका पाश्वपद्ये । तेदभा कोवापद्यत चत्तरं पूर्ण पश्चिमदिशि यापी म दिशि यद्यार पद्यतमे करसीत्वे । ते कदा पक्षं
 दिशिमी सन्ति पूर्वदिशिना यद्यार पद्यत प्रति करसीत्वे । पश्चिम दिशिमी सन्ति पश्चिमदिशिना यद्यार पद्यतमे करसीत्वे । त्रेप्यक्ष ५३ एतार यात्रा
 न सावयवे । तेदमी यत्रपष्ट द्रविजदिशि साठि ६० दृज्जार यात्रास्य साठार ६० ७ १८ यात्रा अत्र यात्रा जुगच्छासिद्धा गाय याकानना परिधि

पुयतीवस्य नावस्य रूपस्य मास्यवतः पविमवतः अथातरे कतरकुरवाणासा कुरवः प्रथमाः प्राक्पविभायता कतरद्विचित्रिस्तीर्षा आद्वन्द्वकारा एका
 दयापाजानवद्वसास्यदीयतानि ह्याचत्वारिगद्विचित्रानि द्वीवेकीनविषयविदायी याजमस्यधिकमम । अथापयनिर्यया । मद्वाविदेव्विकिभात् ३३:८४
 कताः ४ इत्येवद्वयात् मरविचित्रं ठपनाते यमस्याद्वैकते कताकाराणि स्यात् । ननु यपयपयरादीना कताव्यवस्याप्रथमकापेक्षया अस्ति ययाम्नापका
 यम अतः । यतीव्वित्वातित्वादि । कती विदेव्वकथनाजान्नर कथामासादेव्वकुर्विधुक्क कथयुत्तरकथा निरुपय कथ्यते । यतुद्विगुखेविदेव्वमाय
 ययं प्राद्विस्सेन कवत्ताप्पनात् कथये यूपते तेन प्रयत्नतत्तनरकत कथन भततयाव्वस्वीविधुत्तममयीमनवीविशाय मन्थमादममहपदद्वयस्कारप्रकपय
 भततामद्विषयान् विशाय क्युत्तवाक्क्यादिविषयकयमवेति । अदीताया जीयानाह । तीवेद्वत्पादि । यथायुत्तरकुक्कवा कुवेएकवचन प्राकतवाक्की

कुराणामकुरा प० ? गो० । मद्वरस्य पञ्चयरस उत्तरेण णीउवसरस वासहरपञ्चयरस दक्किणेण गधमाय
 प्परस वस्कारपञ्चयरस पुरात्थिमेण माउवसरस वस्कारपञ्चयरस पस्सत्थिमेण पुरात्थ उत्तरकुराणामकुरा प० ?
 पाहणपर्वणायया उदीणदोद्विषविठिणा अत्तवदसठाप्पसठिष्सा हक्कारसजीअणसहरसाह् अत्तयथायाते

धायप ज्ञानपयमिति । कतरस्य । मद्वाविदेव्वकते कतरकुरवाणासा कुरवः प्रथमाः ? गोवम । मन्वरस्य पञ्चतस्य कतरता, तीसवतावपयपरपञ्चतस्य
 दविचतः, पत्तमाद्वतस्य वस्कारपर्वतस्य पुरागे, ज्ञानवत अथस्कारपञ्चतस्य पविमवतः, अथ कतरकुरवोनासा करवः प्रथमाः ? प्राचीनप्रतीची
 धास्सता भान्ते कुरवस्यानकद्वे अपयवन् । नाहा विद्वद्वेचने विष कतर कुकुमानं कुठके । वे गोतय । मर पयवने कतर दिद्वि मीसवन्त यपयर
 पयवने दविच दिद्वि गत्यनारत्त वस्कार पर्वतने पूर्वदिशि मासवममामा यकारा पयवने पविमद्विषि द्वा कतर कुकुमानं कुरा कहीह्वं । पुने
 पविमद्विषि सादी । कतर दविच पारजा अर्धवन्तानां सस्यान् सस्यपर्वे । इयार द्वा र योजन आठसे मद्वास्तीस ११ ८ ४२ योजन ये उग-

व श्रुतौ श्रीमद्वपरासका श्रुतमपदेयमेति । एतापरासता द्विधा पूषपदिसमागभा यस कारवधसपूष्टा । एतदेववियुक्ताति । सद्यथा । पी-
 रत्सपकोत्थापीरत्य वराकारपयत भाषपयत पपुष्टा पाशान्यथा पाशान्य मन्मसादमनामान भवत्कारवयतपपुष्टा त्रिपशुपयाजानसदृस्यादि व्यापाने
 न ससकचमित्तुष्यते । मेराः पूर्वस्या दिशि भद्रशालवमगामासतो द्वाविशालियोक्तासदृस्यादि एयपदिमायासवि कभयमीलनेकात वतुदस्यारिपुस
 रस्यादि नवविधने दशसदृस्याजगत्सर्वे पक्षिसिमात वतुपशुःशयोत्रसदृस्यादि यकैकया वराकारमिरेयवपरसमीपे पपुष्ट्य पञ्चमोक्तागतानि
 गयोदयो वसन्तारविर्षीः पूषत्वपरिमात्र मोक्तसदृस्या तस पूषराशोरपमीयसे नासः पूषराशिरिववन्त्यायथावत्सदृस्यामीति । एतेनासा वतु पूष
 नाह । वीनेवपुष्टरादिबेकनित्यादि । वासा यन् यद्व दित्तता मेराप्रासकदस्यथः पदिनाजगदृस्यादि वत्यादिश्च पाजान्यतामि सद्यदशानि

जोष्टुगसपु दंष्टिष्टु पशुपवीसठभापु जोष्टुगस्व चिरकमण । तीसेजीवा उत्तरेण पाईगपईपायया दुह्मवस्का
 रपक्षय पुठा तं पुरास्त्रिमित्रापु कोहीपु पुरास्त्रिमित्र वस्कारपक्षय पुठा पञ्चस्त्रिमित्रापु कोहीपु पञ्चस्त्रिय
 मित्रं वस्कारपक्षय पुठा, तैयस्य जोष्टुगसठरसाह कायामेण । तीसेवणप्यठ दंष्टिणेक सठिजोष्टुगसठरसाह

नापला वसन्तद्विषवासाया का वसन्तस्यमानसास्वता । एकादशपायन सवस्त्रादि अष्टीश्रुतावरागभात् पाजान्यतामि द्वौषेकागदियतिभानी पाज
 मस्य विकलेनिति । तया जोवा ससरातः प्राचीनपणजीवायता द्विपायनकारपयन सपुष्टा । तस्या पीरत्सया कोत्था पीरत्स पञ्चमः पयसत रप
 जोवासा भाग दाजानमा सूतका पाद्वसपय । तैवमा जोयायसठ वसन्तं पूर्वं पदिमद्विष कापी य दिशि मस्यार पयसने करवीके । से कदा मुदं
 दिक्षिमा सन्धि पूर्वदिशिना मस्यार पयस प्रति करवीके । पदिम दिशिमी सन्धि पदिमद्विषिना मस्यार पयसने करवीके । से कदा मुदं
 दिक्षिमा सन्धि पूर्वदिशिना मस्यार पयस प्रति करवीके । पदिम दिशिमी सन्धि पदिमद्विषिना मस्यार पयसने करवीके । से कदा मुदं

अष्टादशधिकाभि द्वादश वैश्वानरितियागान् योजनस्य परिकीयेषु । तथाहि एकैक्यकस्कारणैरेरायाम विह शय्याजलकहस्तादिद्वेष यथाभारं पट्
 कलाः तता द्वापय रकारपाराय यथाहने पयाज्ज यानमिति । अथैतासांस्वरूपप्रकथनायाह । उत्तरजुराण्कमित्यादि । उन्नरुक्ता भदन्त । फेदुग
 याकारायापय ययतारस्यरूपयिर्नाय प्रश्नः ? गीतम् । बहुसमरमथाया नृमिजनागः प्रश्नः । स्रमस्रन्त्यायेन पूर्वं भरणप्रकारं वक्षि ता येय भपमय
 यथाया याधारकस्य यानयनः शैव निरयगोला भेजया । कियत्ययन्तमित्याह । यायन् पट्प्रकारः पट्यनन्त्यादयो मनुष्यासावदिति । उत्ता नरकु
 यतप्रता । अथनृनिमीयमकययती प्रकथयति । कश्चिदमित्यादि । क जदस्य ? जनरकटु यथाहीनान् द्वी पयर्तो प्रश्नमी । गीतम् । गीकत्रनी

वसतिरिषु सुठारसेजोऽष्टमसृ द्वात्रिंशगुणयोमद्वभाए जाअणसस परिरकेदग । उत्तरकुराण्य भते । कुराए
 करिसृष्ट्यायारत्ताश्रपठे स्यार प० ? गा० । अज्जसमरमणिज्जे नृमिजनागे प० ? पय पुह्वयांसुष्टा जावेव
 सुनमसुमनायमव्वया सावेय गीसुव्वा जाय, पट्टमगवा ॥ १ ॥ मिष्टुगवा ॥ २ ॥ सुमना ॥ ३ ॥ सह ॥ ४ ॥

हा एव याज्ञात्सय पायन् पायात्स अज्जकारयवत रूपण, प्रियवाश्याअनस्रस्यारिं ध्यायसेमति, धायायनुः पुष्टदक्खिन्नः शट्टियान्नमसुत्ता
 वि यत्थारिच अष्टादशानिपाअनस्रमणि द्वादशवैकीनविशतिभागान् योजनस्यपरिकीयेषु ॥ उत्तरकुक्कालदन्त । । करुणा कीदृश आकारमाश्रमस्य
 जनारः प्रश्नः ? गीतम् । । बहुसमरमकीया भूमिजनागः प्रश्नः ? एव पुत्रवाचना यावैव मयसपयमाश्रमप्रता सावैवनेतव्या ॥ पायन् पट्यनन्त्या ?

पट्टे सै । उत्तर कुराभासे व भमन्न । कुराज विप केदवा याकारनाय स्वरूप क्व वै गीतम् । यथा समो रमयाक भूमिजनाग तै वम पूर्वोक्तप्रथ
 योज भरणप्रकारं सुगम भुयमा नासे परिज्ञा ज्ञारानी अकथ्यता तेहम वदती पञ्चिवाक्यमी । पायम् हा प्रकारणा मनुष्य पट्यनन्त्य ? गीतिगन्त २
 अमना ३ सह ४ तवती ५ श्वेतिवारी ६ किह । वै भपमम् । उत्तर कुठने विपे । अमक नासे ये पर्यवर्ते, वै गीतम् । भोक्षयन्त वपपर पयतना द्वावि

यदपरपर्वतस्य दक्षिणः। त्वापरमास्तात् इत्यत्र दक्षिणात् परमात इत्यस्यति द्वेय क्वात्क्षापेक्ष्यधी दक्षिणात्मापरमास्तात्। दारभ्यार्वाक् दक्षिणात्तिमुद्य
 मित्यर्थः । द्यष्टीपापान्तश्चतानि यमुदित शब्दपिकाति श्रुतुरवस्यभागान् याजनस्यापायया उपाम्भराक्षेकत्वेति ज्ञेयः प्रीतापासप्राप्तया कृमयोः एकःपुं
 ल्ले एकःपधिमकुले इत्ययः अत्रात्तरे यमकीनाप द्वी पवती प्रष्टसी ? एकं योधानसहस्रमूर्त्तिपत्येन अर्द्धतृतीयाति योजनयतात्स्युद्धेनेन चञ्चुपपत्तुया
 शस्य भूम्यवयावात नसे योजनसहस्रमपायायिकम्भावा धनाकारत्वात् नभ्ये भूतस्तत याजनशतानि क्रमे ऽर्द्धप्रागिति याजनशतानि व्यायामयिक

तश्चुली ॥ ५ ॥ साणिचारी ॥ ६ ॥ कहिण नत । उत्तरकुराणु जमगाणाम दुवे पव्विया पं० ? गा० ? णीउवत
 रस यासहरपव्वयरस दारिकणिस्सालं चरिमतालं अठवउत्तीसेजोखणसणु चत्तारिखु ससभाणु जोखणरख
 ख्यावाहाण सीख्याणु महाणईणु उभत कुले एत्थण जमगाणाम दुवे पव्विया पं० ? एगजोखणसहरस उहु उच्च
 नेण खुहुःहुंजाहु जोखणसयोहु उव्वेहेण, भूले एगजोखणमहरस व्यायामयिरकमेण, मस्सेखुठठम।हु जोखण

मितगत्यः २ अमनाः ३ चरः ४ दैतिस्मिन् ५ एनेयारिचः ६ कृमत्तः । उत्तरकुरुयमकीनाप्रा द्वी पयसी प्रष्टसी ? नीतम । नीसवता ययधर
 पयतस्य दक्षिणात्मापरमास्तात् द्यष्टी योजनयतानि यमुदितानि यत्वारिवस्यभागान् याजनस्यापायया धीताया गहामद्या उमयोः क्लृप्तयोः द्या
 य यमकीनाप्राद्वीपवती प्रष्टसी ? एकयोधानसहस्रमूर्त्ति पत्येनेन, अर्द्ध द्वितीयानियोजनशतानि अर्द्धेनेन, भूले एक याजनशतनायामयिकम्भावा

च विधिना चरिमात खेइका यकी खाठ से यययोच ८ २४ याजन प्यार सातीआटाग याजन एकता व्यायाया व्यासरइ सोता माएःनदी मय
 ये कुल एक पूर्ण कुले एक पयिम कुले इहा यमकमाते ये पयत कष्टाते एक १ इकार योधान ऊर्द्धे पत्यपवले खलीसे योजन देहे उरुपवले । भूले
 एक इमार १००० योजन लायपव च पाइल पखे यीविधावा सात से ३१ योजन लायपवले पोइल पखे उपरि पाय से ५८० योजन लायपवले पोइल

भाष्यः एवमित्यदृश्यया अनादि क्रमे पञ्चमोक्तमश्रान्तापागच्छिन्नम्भाभ्यां भूतो भीति योजनसदृशादि एकस्य भाजनयात द्वापद्वयधिक किञ्चिद्विशेषाधिक द्विपञ्चाशदित्ययः पारिवेदेव स्य नान्यपरिचिरपरितगपरिचिर स्य भेदोद्वे । भूतोन्विस्तीर्णो नान्योवच्छिन्नाः शुपरितगुक्तो यमको यमशब्दाती द्यातरी जयोपद् सस्यान तेनवस्थितो परस्परं सदृशसस्यानाधिस्यः । द्वायवः यमकाभास शङ्खनिविशेयः स्यात्सस्यानसस्थितो सस्यानजामयो भूभतः प्रादप्य वस्थितप्रताडन्येन गोपुष्ट्येव बोधः नर्वात्मना कलकनयो शेषव्यवह । द्वाष्टादशशब्ताष्टकोत्पत्तिरेव । भीतशब्दुपपरस्य यमकयोद्याभारमेक यमकयोः

सयाहं स्यायामविस्कम्प, उद्यारपञ्चोष्टुणसयाह स्यायामविस्कम्पे, मूलेतिष्ठिजोष्टुणसहरसाह पुनश्चयावठ
जोष्टुणसय किञ्चिद्येसेसाहिष्ट परिस्केवेण, मम्मोदोजोष्टुणसहरसाह तिस्रिष्ट वायहरे जोष्टुणमप किञ्चि
येसेसाहिष्ट परिस्केवेण, उद्यारिणजोयणसहरस पञ्चयणकाभीष्ट जोयणसप किञ्चिद्येसेसाहिष्ट परिस्केवेण,
मूलेधिच्छिष्टा मम्मोसस्केसा उद्यि सणुष्टा जमगसठाणसठिष्ठा सङ्ककणगामया स्रष्टा सण्डा पहेय र

सु, भव्ये इन्द्रादृशानिवाज्जनयातानि ज्ञानानां विज्जन्माभ्याम् । उपरिचययोगनयातानि ज्ञानानां विज्जन्माभ्याम् । श्रीविद्याज्जनसहकारि एकत्र द्विपठि
वाञ्छनयात किञ्चिद्विषयोपाधिक परिक्रमेण, भाष्ये द्वे योजनसहकार्ये श्रीविद्याद्विपञ्चाशद्योजनयातानि किञ्चिद्विषयोपाधिकानि परिक्रमेण, उपरि एक योज
नसहकार्य पञ्चसहकार्योतिर्पञ्चनयातानि किञ्चिद्विषयोपाधिकानि परिक्रमेण, भूषेयिकीर्णौ भव्ये इन्द्रादृशौ उपरितनुदी । यस्यैकवस्थानसदित्यतौ स

पय । मूलाह त्रिभिः ३ द्वात्रा पाञ्चन एकया नासति ३ १ ६२ योजन नाहक अथिक् परिधिपय । द्विचि त्र २ द्वात्रा योजन त्रिभ्य सं बहोसति
योजन नाहक अथिक् परिधिपय ३ १ ७९ योजन नाहक अथिक् परिधिपय १ । मूलं दिक्सीक पाहसो
त्रिचि साकहो कपरि पावता यमक कोहर्षो अस्याभाह दोहर्षो सस्यात्तं स्रियतर्हो सयककगुणयथापयवे निरंल । मूलापू कोगल मत्पेके २

प्रथमब्रह्म द्वितीय प्रथमब्रह्म तृतीयद्वितीयब्रह्म सृतीयब्रह्म अतुर्थे सृतीयब्रह्म सप्तमब्रह्म अष्टम ब्रह्म नवमब्रह्म पञ्चम-
 ब्रह्म यद् पट् पञ्चमब्रह्म सप्तमब्रह्म अतिरिपञ्चमस्य सप्तम सप्तमिह सप्तमपञ्चमरात्रि अष्टमप्रभाशानि सप्तम कुरुषिष्कभात् याजग ११७२ कक्षा २ ४
 न्येवकृपात् योजनसहस्रायामयो यमकृपाः योजनसहस्रमेक तालययमाद्यायामाः पञ्चामा ब्रह्माणां योजनसहस्रमेक कम्पमीलने याजनसहस्रपट्क
 याज्यतेष आत याजग ५४२ कक्षा तनासप्तमिनीये वृत्ते ८३४ ४ यज्ञाद्यष्टि कुरुसाक कक्षाद्वय तदक्षयया निविधाकितानि । अग्नीमानसरोष्कर्वेदिका
 अमनसप्रमायाया । तातेवमित्यादि । अन्तः । अतन्तेतयोपरकितादाह । तेसिधमिम्यादि । तयोमकपयवपाठपरि षडुसमसकीयो भूमिभागः

पञ्चमवरवेहस्था परिरिकक्षा पक्षेय २ अणसहपरिकक्षा ॥ तातण पञ्चमवरवेहस्थात् दीगाज्ज्ञाह उहउह
 तेष पञ्चषष्ठ्ययाह विरकनेण, वेहस्थापणसमसमं ज्ञाणिकसो ॥ तेषिण जमगपह्ययाण उर्यि अज्जसमर
 मणिज्जे नूनिजानो प०० आद्य । तेसिण अज्जसमरमणिज्जरस नूनिजानगरस अज्जमस्रदेसमाए एस्यण दुवेवा

वकनकमया अन्तो अन्तो प्रत्येक २ द्वाव्या पट्ठवरयोदकाव्यापरिक्रिप्ती प्रत्येक १ अणपनाया सपरिचिती ॥ त पट्ठमवरवर्दिके द्वाव्यानी क-
 व्यमन्त्रलेन, पञ्चपुनः शतानि यिकन्मेन, वेदिकापयवकस्य अर्थका भवितव्यवति । तपार्थमकपयववयावपरि षडुसमरमकीयो नूनिभागो प्रष्टसी ?
 यावज्जयोवहसमरमस्यापयो भूमिजानयो षडुसमवेपमाय अद्य द्वौ २ प्रासादावतसकी प्रष्टसी ? सी प्रासादावतसकी द्वावष्टियावनानि अद्ययो
 पट्ठवर वर्दिकाह परिक्षित संहित । प्रत्येकह २ अणपठ करा परिक्षित संहिते ॥ ते पट्ठवर वेदिका ओसरा भेगाठ अह अथपये पात्रवे पुनः
 पाहसपवे वेदिकागह अतसहलो अस्मन् पुनशी परे आद्यया । वेह मन्त्रक पयतमह ऊपरि पयुं सम रमकीक नूनिभाग अह यायत् तेह अमक
 पट्ठवता षडुसमो रमकिह भूमिभागसि षडुसमय भागाह द्विधि अह ये प्रासादावतसक सादा यासति ३२५ योजन ऊह

भाष्यां उपरिपदसमाधत्तादिप्रभे पञ्चयोजनशालाभ्यामागच्छिष्यभाष्या भूमे शीघ्रं योजनसहस्रादि एकत्र याजनशत द्वापद्वयधिक द्विचिद्विधोपाधिक
 क्रियाकाशानित्ययः परित्येवेव एव मध्यपरिधिद्वयमितलपरिधिच स्रय संयोद्धे । भूमेविस्तीर्णी मध्येचक्षितः द्रुपदितभुङ्गी यमकी यमसत्तादी द्वातरी
 तयोपद्व सस्यास संनयसितो परस्परं सद्गुणसस्यामावित्यर्थः । अथवा यमकाशानं शङ्कुनिविधोपाः सत्तसस्यानस्यितो सस्यामभामयो भूतसःप्रारभ्य
 सक्षिप्रभावायेन मापुद्गस्येय शोच्य वर्धालना कलकभयी शोचकात् । अष्टादशशालाद्याकोल्परिधेयः । भीतमद्वयं चरस्य ममकपोसाम्तरमेक यमकयोः

सयाहं शु।यामविस्कम्प, उद्यारपञ्चजोष्टुणसयःहं शु।यामविस्कभेज, मुखेतिस्वजोष्टुणसहस्राहं पुगंषयाधठ
 जोष्टुणसय किञ्चिद्विसेवाहंष्टु परिस्केवेण, मभूमेदोजोष्टुणसहस्राहं सिस्वष्टु वाधसरे जोष्टुणसए किञ्चि
 विसंसाहिए परिस्केवेण, उद्यारिणजोष्टुणसहस्रस पञ्चयएकाधीए जोष्टुणसए किञ्चिद्विसेवाहिए परिस्केवेण,
 मुखेतिस्वष्टुया मभूमेसस्किना उष्टि तपुष्टु अमगसठाणसठिष्ठा सङ्ककणगामया शुष्टु सठहा पस्येय २

म्, मध्ये अर्द्धाष्टमानिपाजनशालानि आयागविष्कम्पाभ्याम्, उपरिपदसंयोजनशालानि आयागविष्कम्पाभ्याम् भूत शीघ्रिपाजनसहस्रादि एकत्र द्विपदि
 याजनशत किञ्चिद्विसेवाधिक परित्येवेव, मध्ये द्वेयोजनसहस्रे शीघ्रिचिद्विपदामाष्टोक्तसत्तानि किञ्चिद्विसेवाधिकानि परित्येवेव, उपरि एक योज
 नसहस्र पञ्चयएकाष्टोतिर्योजनशालानि किञ्चिद्विसेवाधिकानि परित्येवेव, भूमेविस्तीर्णी मध्ये सक्षिरी उपरितभुङ्गी । यमकसस्यानस्यितो स

पद । भूतसह द्विचिद्वेव उद्यार याजन एकया द्वापदि २ १ द्वे योजन काहक अपिच परित्येव । द्विचिद्वेव २ उद्यार याजन द्विस्य सं यदोसति
 योजन काहक अपिच परित्येवेव उपरि एक उद्यार योजन पाच ये अथवापी १ ५ ७ योजन काहक अपिच परित्येवेव । भूमे विस्तीर्ण पाहलो
 द्विचिद्वेव काहको उपरि पाचला यमक जोहर्षे अस्याभाह वेहर्ने सस्यासं सक्षिद्वेव सवककणगुणसमपदे निर्मल । भूतान् कोगत मत्त्येके २

जगद्गोपेन्द्रीप द्वादशभोजनसहस्राख्ययगाध्यानाभारे संमकपोर्द्वययो यमिकेनाभराज्यभ्यो प्रपन्नं । द्वादशयाजनसहस्राख्यायामाधिकभाभ्या सुसिधाय-
 योजनसहस्राधि सधय योजनयतानि अष्टसहस्रारिशदधिकानि किञ्चिद्विज्ञेयाधिकाणि परितोषेण प्रत्येक २ हेअपि प्रादारापरिधिसे । फीदृग्गो ती प्रा-
 काराधिति । तत्सहस्रकपमाह । तेजपागारमित्यादि । ती प्राकारो सप्तत्रिण्योजनानि योजनान्धसहितानि सङ्घर्षित्येन गूले अर्धे त्रयादष्ट याजन
 येन ताम्बद्वयोदशानि योजनानि यिकसमेन भय्येपद्वयोदशानि योजनानि यिकसमेन गूलेयिष भवसामय्ययिदमस्याद्भानत्वात् उपरि धीलिषाद्
 प्रोशापि योजनानि यिकसेन स्यात्ताडपि भय्ययिद्वयोदशो उर्ध्वानत्वात् अतएव गूलेयिस्तीर्णयित्यादि पदत्रय विवृताप्राय यद्विपसी अनपलक्ष्यशा-
 यकोवत्सास एतत्तदुत्तरी उपलक्ष्यमात्रकोवत्वात् येषमात्रत् । अथानयोः कविशापकवसुदमाह । सेषपागाराङ्कायात्राविहृत्यादि । ती प्रकारो ना
 नानाभोमां पद्मरामसद्विकतरकताजनादीना पञ्चप्रकारापयोर्धेयुतानि सपाथैः कविणोपदेः प्रकाराधिकपशानिशरी । एतदेकविद्युकोति । तद्यथा ।
 कभीपर्यवच्छुद्धिरिति । एतदेव कविणीयंकाशासहस्रादितानमाह । तेजमित्यादि । निगद्विष । अथानयाः क्रियतिद्वाराणीत्याह । अग्निगायमित्या
 दि । यमिकयोरान्जयाभ्यो रद्वैकस्या याथाया पादौ पञ्चविधत्यधिक २ द्वादशत प्रपन्नं १ सानिध्वारादि द्वायष्टियाप्यनानि सङ्घयान्नप यद्गोपत्येन एक

जमगापक्षपा २ गा० । जमगापक्ष० सु तस्य २ देसे २ तदि २ रकुक्कास्त्रुक्त्रिपासु वाधीसु जाय विरुपति
 क्षासु बह्वेतेउप्यछाह जाय जमगावसाभाह जमगाय इत्यनुवे देवामहिहीष्ठा तेषातस्य अउराह सामाणिय

तस । यमकपर्वनयास्तपतभदेवा तय २ यदुपुत्रुद्रपुत्रिकासुवापीपु पावद्विजपल्लिकासु यद्गुमि चल्पनाति पाषल्याकवर्पानाति, यमकीषात्र द्वी दे
 धी मरुद्विकी पावापञ्चोपमस्यमिकी, तयोस्तत्रगुखा सामातिकसहस्राह, पायसमुपजमाखी विहरताः । अथतत्तार्थेन गीतम् । एवमच्यन्ते,
 हे । यमकमाने वथा य देवता मह । अद्विद्यन्त पापान् देवता सज्जपी भाग भागता यदा विधरे छे, ते अर्थ गीतम् । एम कदाएहे यमक दयता २
 गिरस्तरपत्रे चदैत्र सास्त्रमुनामहे पावत् यमक पवत्र एहवो नाग । किष्ठा हे जगयत् जगत् देवतागो यमिकतामे राजघामो कहेतेहे दे गीतम् ।

प्रपत्तिः साधपूर्विका। सर्वभूतानामर्थकः सर्वत्रयः । विपत्तयर्थाभिपत्त्या । यावत्तपो भूषणभारवाधोपस्य पूर्वसिभागस्य अनुमन्यदेशभावे द्वौ प्रासादावप्यस्य
 सद्यो प्रपत्तिः । अथतपोकृत्याद्याह । तेष्वभिपत्तिः । निरविशेषं विषयदेशप्रासादसिद्धासनादिभ्यश्चिह्नयति सूत्रयन्त्यस्य । नवर मन्त्रकृत्याभिपत्त्यायेनेति ।
 अथानयोर्नामप्यप्रपत्त्याह । संकष्टवर्त्तमानित्यादि । प्रपत्तुं भवति । उत्तरसूत्रे यमकपर्यंतयोक्तव्यमन्त्रदेशतत्त्वमन्त्रदेशे शुद्धसूत्रेकासुयामद्वितीयं चिह्नं यद्व
 सूर्यस्य नि यत्रयावत्पदात्तं सुमुद्रादीनि वाप्यानि तथाप्यमन्त्रप्रभाषोतिविपिपद्व क्तव्यमन्त्रोपसङ्गपर्यंतं क्तव्यमन्त्राणि सदाकाराण्योत्तर्यः । तथाप्यमन्त्र
 सर्वानि यमकवद्यं सुमुद्रादर्थोनीत्याह । यदिवाप्यमन्त्रानि यानी द्वीरेवो मन्त्रविहीनो मन्त्रं परिपश्यत क्तव्यं यमकव्यति विद्यमानवत् । अथानपाराज्यवर्त्तनी
 प्रमावत्तः । अविश्वमित्यादि । अथर्वस्य । यमकपार्श्वेवो यं निवेनामन्त्राज्यवर्त्तनी प्रपत्तिः ? नीतस्य । अथ्वद्वौपेय्यीये मन्त्रस्य यमकस्यो स्वरवाऽभ्यस्तिम्

पासायवन्ति सगा य० ? तेषु पासायवन्ति मगा वासन्ति जोषणाह सूर्यजोष्यपच उहउच्चतेण हक्तासीस
 जोषणाह कोसच स्यापामविरकमेव पासायवस्युत माणिष्यसि । सीहासणासपरिवारा जाव हस्यण जमगाण
 देवाण सोलसग्रह स्यापरकदेवसाहसवीण सोलसमहासणसाहसवीड पणत्तातं सेकेणठेण नते । एवञ्चञ्चिह्नं

यमक अथ सुखल्येन एवविद्यानिबोधनानि ज्ञात्वा आशान्तिपिबन्धमाप्ता, प्रासादपर्यन्तो ज्ञातव्यः ॥ विद्यासमेवपरिपारे यावत् ॥ अथ यम
 कयोः देवयोः पोषणानामात्मनस्यैव देवसहजातां होत्राणानि अर्वाचनसहस्राणि प्रपत्तानि ? अथकोनायेन भवन्ति । एतन्मुच्यते, यमकीपयवती २ गी
 छदपच द्वे वदा एकयोस यावन्त ज्ञातं पूर्वं पाहस्य पर्यं प्रासादगो भवेन जायवो सिद्धास्य परितवारं संहिता जायदा । यावत् दृष्टां यमक देयतामा
 चासं प्रसार आत्मनस्य देयतामा सोल ११ एवमार मन्त्रास्य ज्ञेयाः । तेषुच मन्त्रे दे भगवन् । इमं कपिये यमक पञ्चत यमक पयत दे नीतस्य ।
 जमक पर्यवर्त्तने पिये तरे व्यापके विद्या विद्या ज्ञातुमी भोटी ज्ञानवीने जिये यावत् विजयपिबन्धे मिये यवता जमक यावत् यमक पञ्चत जरीना ज्ञेये

एवम् कोच यिमस्यमेव मन्त्राणामुक्तिमपहृतिश्चाह्वय यदेव मनुमनसगच्छित्ते भूमिभाए सज्जोऽं सीहासवा सपरितारा, तत्पथं जगति देवा महि
 द्वीपा ज्ञायपस्तिष्ठवमिद्विषा परितवन्ति । तज्जहा अघोए वानिबव जपय भूयद्वि । एवमयोक्तवमप्रासादेऽयोक्तनामा देवः । एव त्रिधपितवामानादेया

जामिगान् रायहाणीन् प० ? धारसजोश्चणसहससाह श्यायामधिरकनेण, सत्तस्तीस जामणसहससाह णवय
 श्चुठयाते जामणसए किञ्चियिसेसाहिण्ण परिरकेवेण, पत्तेश्च २ पायारपरिरिकता ॥ तेण पागारा सहस्तीस जौ
 श्चणाह श्चुठजोश्चपव उहुउच्चसेण, मूठं श्चुठसेरसजोश्चणाह विरकभेण, मसुं लसकोसाह जौश्चणाह विरक
 भेण, उवधिरं तित्तिस्स सश्चुठकोसाह जौश्चणाह विरकभेण, मूठेयित्तिसा मसुं सेरिकता उय्यि तणुश्चा आहिबट्टा

मन्तरसपवंतसाभारत अन्यस्मिन् जम्बूद्वीपद्वीपे द्वादशपादमसहस्रकास्त्वगायथा यज्जपमकपार्देवपायमन्त्रे राजपात्मी मज्जम ? द्वादशपादमसह
 स्रकास्यायामसिद्धमाभ्या, सप्तत्रिंशद्योजनसहस्रकाहि नवव अष्टावत्यागशानि योजनमयानि किञ्चिद्विधेयधिकानि परित्तेपव, प्रत्येक प्रत्येक द्वे
 अयि प्राकारपरित्तित्ते, तौ प्राकारौ सप्तत्रिंशद्योजनानि अट्टयाजमय कल्पं भूयस्येन मूले अर्धेधयादशयोक्तसन्ति प्रियमेव मय्ये पट्सकोद्यानि
 योजनानि विक्रमेन उपरिजोहिसाहकोशानियोजनानि विक्रमेन, मूले यिसीर्धोमय्ये सत्तिरे । उपरित्तमूको यद्विध तौ पल्लपट्टरत्तीसवख

इह अपिक्क परित्तपवर्त्तं द्वे प्रत्येक २ प्राकार गढ करि परित्तिसकं तेह प्रकार गढ साहा मातजोस पद्दः । पाज्जल ऊर्द्धं ऊज्जपवर्त्तं मूले साहा पार १२॥
 योजन पौहलपवर्त्तं । द्विच सवाह योजन पौहल पवर्त्तं ऊपरि त्रिचि योजन एवमेव अट्टजोस पाहल पवर्त्तं मूले पौहसा यिचि साकठा ऊपरि पाव
 सा पाहिर वृत्त माटसा माहि अट्टरक ज्ञापूसा सवखसय त्रिमेससाह्वं । तेह प्राकारगढ एवेक जालिमा मखिरमणय पययवृत्ती कोसीर्व करीने सो
 सापमान द्वे । ते केव्हां कासा मावव् पोसा एह कोसीसा मागरी अट्ट कोश सायपवर्त्तं कावक कासा एव म्माय ऊर्द्धं ऊज्जपवर्त्तं पावसह ५०० पल्ल

विप्रशयाप्रभाति कार्त्तव्यं विप्रस्येन सायदेय प्रयेगेन श्वेताग्निं परकनकसूयिकाकानि । आपवापमतिदेवोभाह । एव राजप्रभादे यदिमात्रं सूर्यास्तना
 मरु तस्य मरुप्रभायां याद्वारदस्यकः सङ्घर्षादि पाद्याः । विप्रपयपकमित्याह । यावदष्टाष्टमगलकानि । अत्रालिष्टिष्टगपिमूत्रनशिचित्त । दिक्प्रद्वार
 मरुदे सूर्यतोऽयत्तदास्तिष्ठतस्यात् । अतिदिष्टान्स्वोभयभापिषाम्यभुति । अथाभयोर्धर्भगे एनपण्डवकल्पभाह । अग्निपाकमित्यादि । यनिकयो
 राज्याभ्यो धर्मादिगितनमूना दिशाधनधारं धर्मादिह कस्तिकाया पूर्वदिक्षित्यर्थः । पशुपण्डवोक्तयस्तस्यभाषायाया मयाततराकस्त्येति नभ्यसे
 त्वारि यनमहाति मरुतानि । तद्व्या । अथाकनकसूर्यपयस्य नभ्यकनक आसुवमिति । अद्वितयाभाषायाद्याह । तस्य पयससाहत्यादि । तेचयन
 यताः सातिरेकादि हार्द्ययोजनसद्व्यादि अथाभेन पण्डयाभनयताग्निं विप्रजनं मत्सेकमत्सेकं प्राकारे परिशिष्टाः कृत्वाहति । पदोपस्यिती क
 मूर्धोपपदमर्यादिकाप्रकारकितितः पूर्वोपनयनमकको भूभक्ष मादादाधतसकाय भित्तित्याः । भूभयदेव । तेषुच वरुचहाय अतो वरुचनरसिञ्जना
 नूतिनाया पयसा ? तेकहाकामए चाग्निश्रुपुराकरीरका जाववाकाधितपण्डवस्य हि तत्वेहि नवीहि यथागतिद्या एति । प्राभादसूत्रनभ्येव । तसिच य
 वयहात यदुनमरेमभाए पर्तस्य पतेय यानायाविमह पयसे ? तस्य पाप्मयवर्त्तया मा हि आद्याह अजाप्रकव वरुचवत्त व वक्रतीस जा

साहसभीण जावभुजमापा।वहरसि । सतपठण गो० । एव दुसिद्वजमगपव्या २ सुदुस्तरवण सासपुण्यामयजे
 जाय जमगपव्या कटिप भंस । जमगाय देवाण जमिगात् रायहाणीत् य० ? गो० । जयुद्दीधदीवे मद
 रक्तस पव्यग्रस उभरेण सुणमिजयदीवे २ वारसगासुणसहरसाहु रगाहिंस । एत्यण जमगाण देवाण
 यमकववती २, एतत्तराव य धर्तनामयय यायपुनकयवती २ । अभवत् । यमकयादेवपायमकाराज्यागी मरुता ? गीनय । अक्यदोपेद्वीये
 मयुद्वापम द्विरे मरुववतम रुवरदिक् अमरा एतस्यासा मयुद्वापमासा द्वीयमे विदे वारयोयम १२ ०२ याजम अहवत् । वहा यमकमाभा दवतागी
 यनिकानामे राज्यागी ठह । वार १२ ववार योजन सावपवे पोहस पवे । साव योय ६० ववार योयस मयसे अक्यवासीस ३२ ८ ४० योजन । का

अथ च कोस च विस्मयेन च मन्त्राणां च विष्णोः च तदेव मन्त्रमस्मिन् विष्णोः भूमिभागे च कोसं सीतासना उपरिचारा, तत्त्वं च नारि देया मयि
 द्वाभ्यां चापयस्मिन् वनविहारा परित्यज्यते । तत्र ह्यस्मिन् सति यद्येव चपय मूयति । अत्राशोकवमप्रासादेऽशोकमन्त्रा देया एव त्रिधापि सदा मन्त्रा देया
 जर्मिनात् रायहाणीत् प० ? चारसजोऽष्टासहस्रसाह श्यायामिदिरकनेण, सत्तहीस जौपणसहस्रसाह णयय
 श्रुतयाति जौपणसृ किञ्चिद्विसेसाहिपु परिरकेवेण, पत्तेष्ट २ पायारपरिरिकता ॥ तेण पागारा सत्तहीस जौ
 श्रुणाह श्रुतजोऽष्टाणव उहुउच्चतेण, मूले श्रुतहेरसजोऽष्टाणह विरक मेण, मस्रे लसकोसाह जौश्रुणाह विरक
 मेण, उवारे तिसि सश्रुतकोसाह जौश्रुणाह विरक मेण, मूले विविदिता मस्रे सरिकता उय्यि तणुष्टा वाहिबहा

मन्त्रस्य पर्वस्य तत्त्वत् अस्मिन् अस्मिन् द्वापद्वये द्वाष्टयाजलसहस्रायद्वयाय अत्र पञ्चकपार्द्वपायमके राज्यान्वी मन्त्रस ? द्वाष्टयाजलसह
 स्रास्यायामयि च मन्त्रा, सत्तहीसजोऽष्टाणव श्रुतयाति जौपणसत्तहीस किञ्चिद्विभेगाधिकानि परिरकेवेण, मन्त्रेक मन्त्रेक द्वे
 अपि प्राकारपरित्यजे, तौ प्राकारौ सत्तहीसजोऽष्टाणानि अट्टयाजलसहस्रं मूले अट्टयाद्वयाजोऽष्टाणानि विरकमेण मन्त्रे पट्टसकोऽष्टानि
 योजनानि विरकमेण उपरिचोऽष्टाणानि योजनानि विरकमेण, मूले विष्णोः मन्त्रे सति तौ उपरिचोऽष्टाणानि उपरिचोऽष्टाणानि
 श्रुतयाति परिरकेवेण मन्त्रेक मन्त्रेक द्वे प्राकार गह करि परिरकेवेण तेह प्रकार गह याहा नातजोस प० १। याजल ऊहु ऊवपर्वे मूले सादा यार १ द्वा
 योजन योजनपर्वे । विवि सवाव योजन योजन पर्वे ऊपरि त्रिधा योजन अर्धे अट्टकोस योजन पर्वे मूले योजन विवि सामका ऊपरि पाव
 का पाद्विद एत यादशा माहि अतुरस्य चापुः सयरस्य प निर्मलसार्धे । तेह प्राकारगह अनेक आतिना मन्त्रिप्रमाण पञ्चमर्षी फासीसे करीने सो
 भागमान ह । ते कोहा कासा पावत् योजन तेह कोसीसा कागरी अट्टकोश सामयर्षे कावक ऊव अट्टे प्राण ऊहु ऊवपर्वे पावस्य ५०० यन्तु

विप्रशयाश्चानि प्राप्तेषु विप्रभ्येन शायदेव प्रवेगेन हेतुगतिं परकण्वस्तूपिकाकानि । साधवाश्चपतिदेयेनाह । एष राजप्रभाये यद्विभाष सुपूर्वजना
 भक्त तस्य पञ्चपदनायं साद्वारदस्यकः सङ्ख्यायि साधवा । विप्रपरपयसविस्त्याह । यावद्व्याप्तमनसकानि । अत्रातिविष्टमपिमानसिचित्तं । विप्रपद्वार
 प्रकरे सूरतोऽवसदासिचित्तस्यात् । अतिविष्टमनोभयप्रापिसाम्यायेति । प्रथमयोषधिविभाग एवपञ्चदशपद्व्याह । अग्निप्राप्तिसिस्त्यादि । यमिहप्रयो
 राजप्राप्तो यतद्विप्रितनूया विप्रायसाधार यतद्विष्टमसिस्त्याह । यस्तुपञ्चयोक्तव्यसाम्याभावात् सपातलराजकस्येति गम्यते न
 त्वारि वनपदाति प्रपन्नानि । तद्यथा । प्रथाकवनमपयसवन नयपकवन आसवसमिति । व्यद्वितवनापापाद्याह । तस्य पञ्चसदाहृत्यादि । तैययन
 यताः सातिरेकादि द्वाहययोरवनसरकाकि आयागेन पञ्चपाशमखलानि विप्रजन प्रत्येकप्रत्येक प्राकारे परिचिन्ता कताहति । यदोपलक्षितो न
 यदोपपत्तावयदिकाप्रकरविक्रितः पूर्वोक्तपयसवको भूभक्ष मादाहृतस्यकाय भक्षितव्याः । भूभयदेव । तैसिह वरुवहाह अतो द्रुमुवनरमयिभ्या
 नृपिनामा पयसा ? संजहाकामय आनिद्रुपुकरेहता आत्यकाकिन्टपञ्चवस्य हि तत्केहि नवीहि वयसातिष्ठा इति । मानाद्रुमुवनमयोव । तैसिह य
 न्वराना यमुनमरेवमाय वनेष्व वनेष्व यागयागविचयह पयसो ? तस्य पाभापयवहेतया शान्ति आद्याह । अत्रकाप्रकव तन्त वनस्य च वक्रतीस आ

साहसधीय जाह्यभुजमपा।सहरति । सतपठस्य गो० । पुत्र धुसुहन्नमगपसुवा २ सुदुस्तरवण सासपुण।मधुर्ज
 जाय अमगपसुवा कठिण भर्तु । अमगाय देवाण जमिगातुं रायहापीतं प० ? गो० । जम्बुद्वीवेदीवे मद
 रत्नम पसुग्रत्न लक्षरेण सुणमिजयद्वीवे २ वारसजासुणसद्वरसाहु सुगाहिस । पुत्र्यण जमगाण देवाण
 यमकपयती २, अमभारत्न स सतनामयय यावदायकववती २ । अमदत्त । यमकपादेव पायनकारराजयागो प्रपत्ता ? गीतम । अम्य द्रोपदीये
 यमद्वीपम दिवे सतपवतन उतरहिंसि अमरा अयसपाशा प्रहृष्टापनाया द्वीपने विष आरयोक्तन १२ ०२ यावत्त जहमह । इहा यमकमासा दयतामी
 यमिजानामे राजपागो त्वह । वार १२ इकार योक्तन जाह्यपद्वे योहृत पद्वे । सात वीस इ० इकार योक्तन जयसे अजनासीस इ० ८ अ० योक्तन । का

स्वात् तिस्रिन्नामसहस्राद् वसुपयप्तावृत्तं श्रीभक्तस्य परिकल्पयेच्चमित्यादि सुप्रकृत्यानुपपत्तेर्य श्रीवाग्भिनमतो लिख्यते । आदर्शैषाद्वयपदानां

सुखेव पयसेण, सञ्जा वरकणगत्यभिस्थाना । एष रायप्पसेणाहज्जाविमाणवत्तस्सिमा दारधसा
मगछगा । जमिस्थोण रायहाणीण चउहेसि पच २ जांश्लणसए सुवाहाए चसा।री यणस ना प
गवणे १ सत्तवसुवणे २ चपगयणे ३ चुसुवणे ४ ॥ तेण वणस दा साहेरेगाह धारसजांअणसहस्साह
आयामे म, पचजांश्लणसयाह विस्कमण, पजेसुए पागारपरिकेता, किन्ना, वणस नवयाते नूमीते पासाय

श्रुतानिप्रकरणकपूर्विकाकानि, एष राजप्रतीयविमानवल्ग्व्यताया द्वावल्ग्वकः, यावत् अष्टाष्टमंगलिकाणि प्रष्टमानि ? यन्निकपो राजधाम्ना
 यशुहि शिपव पवयाजनाभ्यापया चत्वारि वनखजानि प्रष्टमानि ? तथाया अशोकव्रत ? चमपयव्रत २ वपकव्रत ३ वृक्षव्रत ४ धानिवनखडा
 नि धानिरेकादि द्वादशयाजतवल्ग्विका ध्यायामेव, पचयोगजगशानि विक्रमेव, प्रत्येक २ प्राकारपरिधिमानि, कपो वनसुखव्यको नून्माः

हृदयप्रियेरा मारुतवार मोक्षन क्षीयपत्र पात्र से यात्रन पोहल पण भृत्येकर २ मा. बार गवहकरी धरित त्वे । रुपा मोलाखर, यमयकना मयुष्य
नूनिना मासादायलसक पूबकी परिजायिका । यमिका राजपामीने नादि पत्रुं यम रसयिक भूमि भागखर ययन ज्ञाययो । ते पत्रुं सुमरनयिक
भूमिभागा हैं । ते यत्रुनयनयने निचर हरा में कवकारिकासपत से राजपामीपति वैवतामा मासादायलसकमी पिठिका रूप खर । मार से पा
कल १२०० मोक्षन क्षीय पत्रुं पोहल पत्रुं त्रिरुप खरार छात से यमाङ्क मोक्षन परिधिपत्रुं अङ्क मोक्ष ज्ञाययत्रुं । यय ज्ञायनद राया सुयणैमयके नि

परिममन्ती मयः । अथानयोः लभार्निगतलज्जमाह । अणिगाहमित्यादि । यमिज्जयोराजपाभ्यो रत्तर्भ्यभार्नि वज्जुसमरसज्जीयो भूमिज्जाग मज्जसुः ? अथ
 अति मूढगतपदेन अलिङ्गपुन्यरहया ज्ञान पशुयथो हि मज्जीहि उचसोभिए अथसहविह्वलो जाव यद्वेदे जाय देवोऽथ आसयति जाव विहरती
 त्यन्ता पाद्या । अथ च स्वकारिकाशयमसूत्रमाह योऽदृश्यमान मपि राजप्रसीयसुपुर्णमिमानवथा के जीवाभिगमे विप्रयाराजपाभीवसु केच दृश्यमान-

सुतोचउरसा सहुरयणामया सुक्कु । तेपपागारा आगामपिपञ्चस्योहि कथिसीसण्हि उचसोहिआ । त०
 किथोहि आव सुक्कुसेहि । तेण कथिसोसगा सुठ्ठकोस आयामेण, देसूण सुठ्ठकोस उहु उच्चसेण, पञ्चपण
 सयाह माहसेण, सहमणिमया सुक्कु । अमिगाण रायहाणीण पुगमेगाए आहाए पणवीसं २ दारसय प० ?
 तेण दारा वामंठि ओसुणाह सुठ्ठोआसुपञ्च उहु उच्चसेण, हक्कमीम ओसुणाह कोसवविरकत्तेण तावह

अथो अन्ते, दीप्ताकारी आनामकिपञ्चवर्णे अपिपोर्ध्वेकपयोभिरी, तत्तथा । कपीपोवज्जुद्धिः, तानिअपिपोर्ध्वकानि आहुओयनायानेण, दे-
 योनामदुंकोसमूञ्च सुद्धत्वेण पञ्चपणु यतानिआहुत्वेण, सवमखिमयानि अज्जानि । यनिकपोराजपाभ्यो देवैकस्यावाहया (पाह्ये) पञ्चविशतिः २
 दारयत मज्जसु १ तानिद्वारादि हावटिपोर्ध्वकानि अह योजनसु अञ्च सुद्धत्वेण, सुद्धविशानिपोजनानि कोयवविकल्पेण, तावदेवचप्रवेयेण,

आकपये सवमखि मय मिससह । यनिक राजपाभी नह एकेकह पासह एकसो पञ्चवीस १२५ आरका ह्ये । तेघारका साहा वाचठि ६२० योजन
 इत्ये पाञ्चन अह अच पर्व, सवा हकवीस ६१ । योजन पाहस पर्वे तेलसोच प्रवेस पर्वे । अवे अचसो प्रपाण सुवज्जसय भूमिकाह इम राकाप्र
 योप सुत्र माहि सुपुर्णमिमानन्तो अर्थेय अचअता कहीअह । तिसहारा द्वार अर्धेण आअता यावत् आठ २ अङ्गुलीक ह्ये । यनिका राजपाभी न्ये आ
 रह दिवह पांच से २ योजन अर्धतारको आठे आर वनसहह्ये । ते केव्हां अयोग वन १ सप्तपञ्च वन २ अणव वन ३ आनवत ४ ते वनवर आ-

स्वात् तित्थिगोष्ठावधरसाह सत्तपयन्नावधर ओष्ठावधर परिबद्धेवधित्थादि सुप्रस्थानानुपपत्तेः च ओष्ठावधरसधा लिख्यते । आदर्शोपद्वयमान
 स्वय केककवेगुत्थादेवेति । तद्यथा । तोषवधित्थादि । तोषावधुसमरसवीथामा भूमिभागाना धनुमप्यदेयमानो व्याघातरे द्वेवधकारिकाक्षयत प्रपत्तेः
 तपयरेवधभूताति प्रासादावधरकादे रित्पुष्कारिकारावधानी प्रनुमाकप्रासादायतवकाक्षमा पीठिका अन्त्यध स्थियमुपकार्यैवकारिकेति प्रसिद्धा ।

सुचेव पदसेप, सञ्चा वरकणगत्सुभिष्टागा । एव रायप्यसेगाहज्जाविमाणवत्तद्वया दारधसुतं, जाय स्युठठ
 मगठगा । जामेष्ट्याय रायहाणीण चउद्धिसि पच २ जेष्ट्यासए सुवाहाए चहारी वणस हा प० ? त० सुष्टो
 गवणे १ सत्तवसुवणे २ वपगवणे ३ चूसुवणे ४ ॥ तेण वणस हा साहेरगाह वारसजेष्ट्यासहरसाह
 जायाने प, पचजेष्ट्यासयाह विस्क मण, पनेष्ट्य २ पागारपरिस्कहा, किन्हा, वणस हावसुतं नुमीतं वासाय

शुचः निवरकमसूपिकाकानि, एव राजप्रसीयविमानवधव्यताया द्वायेवक, याव १ अटावभायशिकाति प्रपत्तानि ? यमिकयो राजधान्यो
 वहुद्धि शिपव पचयावनाभ्यवाधया वत्तारि वनसकानि प्रपत्तानि ? तद्यथा अशोकवन १ वसपववन २ वपकवन ३ वूतवन ४ वानिवनसहा
 ति वातिरेकानि द्वादशयोवनसहस्रानि व्यायासेन, पचयोवनगणानि विकसेन, प्रत्येक २ प्राकारपरिधिमानि, कम्पो वनसहवणको नुम्मा

इव अविहेरा वारहाद योवन लावपच पांच से यावन पोहस पच प्रत्येक २ माहार गठइकरो सहित ठे । कथ्य मोहावध वनयठना वसुं व
 पुणिना प्रासादावधरसक पूर्वलो परिष्ठापिना । यमिका राजपातोने भाहि पचू सभ रमविह भूमि भागवद वधन कावयो । से पचू समरमणिक
 मुनिभाग से । से वधुमभ्यमानो विवद इहा से वपकारिकाक्षयन से राजपातोपति देवताना प्रासादायतवकनी पिठिका रूप वद । वार से यो
 वन १२०० मोवन लाव पचै पोहस पचै विवद इवार वात से पचावू मोवन परिधिपचै अर्द्ध कोस जाहपचै । सुवं कावूवद राजा सुवर्णमपचै मि-

उत्तम । गृहस्थान रमत राष्ट्राभ्युपकार्यपकारितेति, साधयन्नेव गृहस्थिब लेखप्रतिराजपातिमवत इति हे उक्ते । द्वादशयोगनशानि आध्यात्मिक
भाष्या श्रीविद्यावल्लभस्वामि सप्तमपावनशानि पञ्चनवस्यधिकानि परितोषेण अष्टश्लोकं भक्तुःसहस्रपरिभाषां आहस्येन । सर्वोत्तमा । आभूतदम्प
एषु प्रत्यह २ प्रत्युपकारिकालयने पञ्चवर्षविरामपरिहिते प्रत्यह २ वनयवयव को नञितव्यः । सप्त जगतीगतपटनपरवेदिकास्थपनपद्मानुसारवैति

धार्तवगाय नाणयव्हा ॥ जामगायं रायव्हाणीण श्रुते वक्त्रसमरमणिज्जे मुमिदानी प० ? वसुगो, तंसिष
वक्त्रसमरमणिज्जाय नूनिनागाण वक्त्रमम्वेसभाए एत्थण दुवेउवयारिआउयणे प० ? वारस कोशुणसयाइ
श्रुयामविस्रकभेण, तिसिअगोशुणसइस्साइ ससुप पचाणउए कोशुणसए परिरकेवेण, अट्ठजीयणाय वाइहेण
सहजपूणयामया श्रुक्का, पत्तेय २ दुयेपउमयरवेइश्रु परिस्सिआ पहेय २ वणसहवसउंमणिश्रुत्ति । तिसो

प्रासादावतसकामां च नञितव्यः ॥ यमिकपाराजयान्ते रत्नबहुसमरमन्त्राया भूमिनागाः प्रवृत्ताः ? वक्त्रवति, तेषां बहुसमरमन्त्रीयाना नूनिना
याना बहुसमरमन्त्रानां अट्ठेउपकारिकालयने प्रवृत्ते ? द्वादशपावनशानि आध्यात्मिकमन्त्राया, श्रीविजोन्नतवस्त्रादि सप्तवपनवतिपोक
भयानानि परितोषेण, अट्ठकोशवर्णाश्रुतेण, सप्तजपूणदम्पे अष्टे, प्रत्येक २ पटनपरवेदिकापरिहिते । प्रत्येक २ वनयवयवको भवितव्यः ।

मत्त प्रत्यह २ पटनपर वेदिकापरिहिते, प्रत्येक २ पटनपर वेदिकापरिहिते प्रत्येक वनयवयवका मत्तके, अष्टको । यगपात्रिपा दोरवर्ते व्यार दिशि
नूनि भाग पूवशी परि कइया कोमलीगमनी । ते वपकारिकासपननइ बहुगण्यभागाइ वसवियि वहा एक प्रासादावतवक ठे । सारा दासठिइर ।
योगन उट्ठ उचपठे सुवा एकश्रीस ३१ । योगन पाइल पहे मर्हेण आहवो ज्योतिर वदया ट्ठपरिआण नूनिभाग शिवासन परिवारवहिव वन प्रासा
दनापत्ति नूतप्रासादने ४ दिशि आहवो । तिहा पहिली पत्ति तद ४ प्रासादावतवक सुवा इकश्रीस ३१ योगन क १ उचपठे काइल अपिकेरा

त्रिसोपानमतिरूपकाच्च शरीरावरोहमाश्रितानि चतुर्दिशि पूर्वोदितिशुशेपानि तोरकानि चतुर्दिशि भूमिभागयोपकारिकास्तपनमप्यगतौ भण्डितम् ।
तत्तमन्नादि वीर्यामिगमोपागमनानि क्रमेणैव सेव्यं यत्पुत्रहेतुं सुखाच्च कोष्ठपणाच्च श्लेष्माश्लिषिकमेव लवयारिश्वास्तपणसमस्य परिकसेवेव । तेष्विष्य स्वयमारि-
ज्जापयणाच्च चतुर्दिशि चतारि तिस्रोवायपदिरूपयणा पयणा ? यस्मिन् तेष्विष्य तिसावायपदिरूपयणा पुरतः पसेष्वपसेष्वेव तोरका पयणा ? यस्मिन् तेष्विष्य
स्वयमारिश्वास्तपयणा चतुष्पदिरूपयणा पयणा ? यस्मिन् तेष्विष्य तिसावायपदिरूपयणा पुरतः पसेष्वपसेष्वेव तोरका पयणा । अथयमकदेययोर्भूतप्रासादस्व-
रूपमाह । तत्रवच्चितित्यादि । तस्योपकारिकास्तपनस्य चतुष्पदिरूपयणा पयणा ? इवापि योजनान्तद्वयाजनस्य कर्तुर्भूतत्वे
न एकत्रिययोजनानि कोष्ठावायानदिकम्पनान्या यस्मात् तानिपयमायादस्येव वाच्यः । यस्मिन्कायपरिभागी भूमिस्त्रागावयोमागी सिंहासनस्यपरित्यारे सा-
मानिकादिपरितारभद्रासनव्यवस्थाचर्चिन् यस्याच्च उपकारिकास्तपनस्य प्रासादाच्चतस्रस्य चैकययमेव दिवसा चन्द्राकभूमिभावादिवास्तनाय द्विदयनेन
विजया नतसुत्रकाराणां विचित्रप्रवृत्तिरन्तर्भाविति । अथास्यपरितारमासाः प्रकल्पमाह । पृथपासापयतीयुहत्यादि । एवं नक्षत्रमासाच्चतस्रस्रानुसारं च

धाणपदिरूपयणा तारणा अउदितिसि भूमिजगोष्प ज्ञानिषुष्टौ ॥ तत्सप्त यज्जनसूत्रेसभाए पृथ्यण पुगेपासायय
ऋतसप प० ? आवाठि जोष्पणह्ण्डजोष्पणच उह्ण्डसुतेण हक्कतीमे जोष्पणह्ण्ड कोसच ह्यायामचिरक नंण

त्रिसोपासपदिरूपकाच्च तारकानि चतुर्दिशि भूमिजगोष्पविस्तार्याहति ॥ तस्य चतुष्पदिरूपयणा पयणा ? इवापि यो-
जनान्तद्वयोजनस्य उपपन्नप्रवृत्तेन सूत्रमिष्ययाजनानि प्राशयथापायविकम्पनान्या पयणा यस्मिन्कायपरिभागी भूमिजगोष्पविस्तार्याहति सत्यरित्यादि ॥ ए-

सादा १५५ योजन साव पञ्च पोहल पर्वे च । योयो प्रासादगो पच्छिमेव १६ प्रासादायतस काश्च छपिचकरो सादा पञ्च१५ ॥ योजन स्तुतुं छपय ५ ।
काश्च छपिचकरो सादा सात ७ । योजन सावपर्वे पोहल पर्वे । योयो प्रासादगो पच्छिमेव १६ प्रासादायतस काश्च छपिचकरो सादा सात ७॥ योजन
स्तुतुं छपय ५ काश्च छपिचकरो सादापिच्छि ६॥ योजन सावपर्वे पोहल पर्वे । एवमो यण सर्वेहासत परितार चर्चित जाणना । सेयं नान प्रासादाव

परिभारमासाद्य भयो जातव्याः श्रीधामिनसताः । एतयस्य च मूलमासादृतवशुर्हिदुः पट्यानामिव परिकेपरूपा अत्रगन्तव्या नयनः सूचिभोजकः ॥
 माहयसिपाठयस्य संवत्पासायवर्षस्य अथहि चरति नरदं चरन्तपयमायुर्मे हि पासायवद्विसयसि चरुसलसासपरिचिन्तते । सप्रासादावतस
 पुत्रुर्नि, प्रासादावतस्यै कर्तृद्वीक्षत्यप्रमादमादि आत्राद्वयस्यै नारसयोग्यते प्रमादमादे नय विजन्मयायो नील नरुप्रमासादावेवया सार्दो
 जन्मयावीत्यस्यः सवताः सवतात् संवत्तिष्ठस । स्यपुत्रुत्वादि कर्तुं साधनान् न करोमाह । एकस्मिन्मयोक्तानि जात्राभोपायेन साह द्वायदिप्रोम
 'सूतावतस्य' सागात् सातिरेकास्य स्रोजाचिकानि एव वोहयानि साह पञ्चदशयोजनानि विजन्मयाभाभ्यानिनिति । अपदिनीप्रमासाहयसि
 न तेजपासायवर्षस्यः अथहि चरति नरदं पुत्रुत्वात्प्रमादमादे । न पासायवर्षस्ये चरुस लनता सपरिरेकसादति । सप्रयनवज्जिगताद्वत्सा
 २। प्रासादाः प्रत्येकमस्यैवतानि कर्तृद्वीक्षत्यविजन्मयायो नील नरुप्रमासादावेवया सार्दो चरति नरदं चरन्तपयमायुर्मे हि पासायवद्विसयसि चरुसलसासपरिचिन्तते । सप्रासादावतस
 ३। स्यपुत्रुत्वादि कर्तुं साधनान् न करोमाह । एकस्मिन्मयोक्तानि जात्राभोपायेन साह द्वायदिप्रोम
 ४। स्यपुत्रुत्वादि कर्तुं साधनान् न करोमाह । एकस्मिन्मयोक्तानि जात्राभोपायेन साह द्वायदिप्रोम

॥ हि पासायवर्षस्ये चरुस लनता सपरिचिन्तते । सप्रासादावतस
 यसात् चरुसाष्टा मुमिनागा श्रीहासगासपरिचिन्तते । एव पासायपतीत ॥ तस्यपत्तमापही तंणपासायथाक्रवता
 हक्किनीस श्रीछणाह कोसस्य तह चरुसेण साहरेगाह स्युर्चोत्तसज्जोअणाह आयामविरक्रमेण त्रिहृष्टा
 पासायपती तंणपासायथाक्रिमा साहरेगाह स्युर्चोत्तस ज्जोअणाह तह चरुसेण साहरेगाह स्युर्चोत्ताह

यसाद्यपयस्य ॥ तस्य प्रमासायसि ॥ तंण पासायवतस्यः । एकस्मिन्मयोक्तानि जात्राभोपायेन साह द्वायदिप्रोम
 नयनः सूचिभोजकः ॥

प्रमासादादेवमा ऽप्याप्रमासोवृत्त्यधिक्रमायामीः सद्यः समसात् सपरिनिष्ठाः । अतएवैते धृतीपयक्तिगताः बहु पटिमासादाः स्युषा सुषुत्यादि
 प्रसाद्य सुषुप्तदाहः । ते यमुःपटिरपिमासादाः सातिरेकास्यर्थाष्टमयाजान्मुपत्येन सातिरेकलघुमापयत् । अमुष्टानि अदृत्ततीपानि सातिरेकाणि
 सादृकायाष्टानांयकानि विक्रमायामाभ्या स्याः सर्वेषां यर्मुकः सिद्धासनामिष सपरिघाटाणि माय्येणः । अथप्यपक्रिमासादेषु सिद्धासाः प्रत्येकमेकैक
 मूलमासादेभ्य मूलसिद्धासन सिद्धासनपारघारापसमित्यादि क्लेशसमासपत्तौ श्रीमत्पयणिरिषादाः । तथा प्रथमतस्तपयपत्त्या मूलमासादेपरिघारे भद्रा
 सनाति द्विमासपत्तौपरिघारयट्यासनामि जीयाभिगमोयाने इत्यादि विषयादसमाधाना मधुमुत्तमस्य । यद्यपि जायाजिगमे यिजयद्वयप्रद्वारे तथा
 आभगयत्पयपत्तौपनप्रकरणे मासादपक्तिचक्रं तथाप्यय यथाकथिकारे पक्तित्रय मास्य । पक्तित्रयमासादसपद्वयेषु १४ मूलमासादेन सदस्यसदस्यया
 पत्त्यागीतिःमासादाः १५ । अथात्र सभापञ्चकप्रपञ्चपिचक्रमाः भुवर्गसमास्यरूप निरूपयन्ति । लेखितमित्यादि । १६ यमोर्गलमासादायतनकयोस्त-

ज।ष्टुणाह् शुभामासविक्रमण, तहस्यापासायपती तेषपासायवक्रिसगा साहरेगाह् शुक्र १४ ठमाहजोष्टुणाह् उहु
 उच्चतेण, साहरेगाह् शुक्रुठजोष्टुणाह् शुभामासविक्रमणेण, वयत्तसीहासणासपरिवारा। सर्वं तेषिण मूलपासा
 यथाहिसयाण उन्नरपुरतिस्यमेदिसीजाए एत्यण कमगाण देवाण समातं सहस्रमातं प०? शुक्र २० रुतेरसजोष्टुणाह्

आयानविक्रममाभ्या, द्वितीयापमासादपक्षि २ ते मासादावसककाः सातिरेकाणि अद्वयोदययाजानामि कृष्ण सुषुत्येन, सातिरेकाणि आर्द्धाष्टानि
 योजनानि आयामविक्रममाभ्या २ तृतीयापमासादपक्षिः ॥ ते मासादावसककाः सातिरेकाणि अद्वयिमानि योजनानि कृष्ण सुषुत्येन, सातिरेका-

२ योजन कद्रुप कृष्णपर्वे । अनेक योगन क्तोने करीने सनिधियु सधिर सपानो पयय जीयाभिगम स्रय यको जायया । ते सुषुप्तं सभासद् वि
 चिदिसि प्रियि पारखार्जे । ते पारखा वै योजन कर्तुं कृष्णपर्वे एक १ योजन पोष्टल पसे तैत्तल्लज प्रयेसपयद् । सभादिक यस्तन आख्या यायन

यतया विष्कोर्षी आक्षीर्षी विद्यानां शुद्धिताभाभातोद्यानां येषां सौः सम्यक् भोगमणोहारितया प्रकर्षेण मदिरा णद्वयती । शेषमाश्रयत् । अथास्या
 कश्चिद्गता दीप्त्याह । तासि च सनाश्चमित्यादि । तथा सप्तयोः सृष्टमयो स्थितिरपि श्रीणिद्वाराश्च प्रकृत्यानि । पयिसाया द्वावाभावात् सामिद्वाराणि प्र-
 त्यक्त द्वेभोजने कर्तव्यत्वं योजनमेकविंशतेन तावदेव योजन भोग प्रयोगेन होतावत्यादि पदेन सूचितः परिपूर्णा द्वारखलका मास्थी पायद्वनमाशा ।
 अथमुसमहयादिपट्कानि कथयामाह । तेषां द्वावाश्च पुरतः प्रत्येक २ अथा सुखमहपाः प्रकृत्याः ? सभाद्वावाप्रवर्तिनी भवता
 इत्यर्थः । तेषां नववपा अर्धयोर्यययोजनान्यायामेन पट्कमोयानि योजनानि निष्कमन सान्तिरेवे द्वेभोजने कर्तव्यत्वेन एतेषामपि अर्थेगसम्भवे
 सकिञ्चिद्वाह्लादि वर्धन सधर्मसमाहय निरवयवे इत्यर्थः । यावद्द्वाराणां दुर्मिसागानां च वर्धनं यद्यप्यत्र द्वाराभनेव सभाप्रकृतं न तदतिदेशेन नय

यस्तु । तासि च सभाया सुहृन्माण तदिदं चित्तं दारा प० ? तेषां दारा दाजोष्टुणाह उह उच्चैवेण, जोष्टुण
 विरक्तनेण, तावद्वैष्टुवेव पदेचण, सनायस्तुं जाव वणमाशा । तेषां दाराण पुरतं पक्षेष्ट २ ततं मु
 हसन्ना, अस्तुत्तरस जोष्टुणाह अथायामेण सनकोसाह जोष्टुणाह विरक्त मेण साहंरगाह दीजोष्टुणाह उह

नक्त्यादेवपाः सन्तेसुधर्मप्रकृतः ? अहं अथादशयोजनानि आयामेन, पट्कमोयानि योजनानि विष्कमन, नयमावनाम्पुष्पं मुधत्वेन, अनकलापना
 तस्यमिदं, सभाप्रकृतः । एतां वज्रपाः सधमसाया स्थितिरपि योजि द्वाराश्चि प्रकृत्यानि ? सानि द्वाराश्चि द्वेभोजने अष्ट मुधत्वेन, योजन, विरक्तने
 न, तावदेवप्रवक्ष्याम, श्रुतामि, यवका यावन् वनगासा, तेषां द्वावाश्च परतः प्रत्येक २ अयोमुख्यमहपा, अर्धयोर्यययोजनानि आयामेन, पट्-

काहक सधिमोरा यं योजन कर्तुं अशक्य । यायत् पारयागो भूतिसागना वक्ष्य आयाभिमसायो जायव । प्रेक्षापर नदपन्ते ते रक्तमहपन तेद्वक
 प्रसाद्य आश्रयो । तेरा नदपन्ते विवे भूमिभाषणा वक्ष्य कदया । तिरा मरि योक्तका कदयो । तेह मरिपाटुका एक योजन सायपक्षे पाह्यपक्षे

पसया यिक्कीर्षी आकीर्णी दिव्याना शुटितामाभातोद्याना येनष्टा स्त्रीः सम्पद् आश्रमनोद्वारितया प्रकर्षेण नदिता श्रद्धयती । शेषमात्रवत् । आयास्या
 कश्चित् रा नीत्याह । सावित्र्य सप्राकृतिन्यादि । सयाःसमयोः सयमयो स्त्रिदिवि नीचिद्वारात्रि प्रष्टमसि । पयिमाया द्वाराभावात् तानिद्वारात्रि प्र-
 त्यक्त द्वेयोक्तेःकदाचिद्यत्न योजनमेकपिकलेन तावदेव योजन मेक प्रवेगेन सुताहत्यादि पदेन मूलितः परिपूर्णी द्वारयकका भाष्यो मायदममासा ।
 अयमसुखमदयादिपदकनिक्रयजायाह । तेषिष्वदारात्रिमित्यादि । तर्पाद्वारात्रा पुरतः प्रत्येक २ जया मुखमदया प्रष्टमः ? सभाद्वाराप्रयसिषो नष्टपा
 हत्ययः । तेष नक्तवपा अङ्गजयोदयायोजनान्यायामेन पदसंक्रोशानि योजनानि निष्कर्मन साविरेके द्वेयोक्तेः कञ्चक्ष्येन एतेयमपि अयुगेनसम्भव
 सकिषिटाहत्यादि वस्येन सयमसमाहव निरवशेष इष्टव्य । यावद्वारात्रा मूलिमयागनात्र वस्येन यद्यप्यत्र द्वारान्तमेव सभाप्रयत्न न तदतिदेशेन नष्ट

यस्तु । तानिप सभाप सुहृन्मण सिद्विसि तत्तद्वारा प० ? तंणद्वारा दाजोष्टुणाह उहु उच्चवेण, ओष्टुण
 विस्कर्नेन, तावहंष्टुवेव पदेसण, सनायस्तुं जाव वणमाछा । तेषिण द्वाराण पुरत पहीष्टु २ तत्तं मु
 हसकत्रा, अष्टत्तेरस जोअगाह अ्यायामेग छनकोसाह जोष्टुगाह विस्कर्नेन साहंरगाह दोजोष्टुणाह उहु

सक्तयादेवपाः सनेसुखमेप्रस्त ? अह जयादशयोजनानि आयामेन, पदसंक्राशानियोजनानि यिष्कर्मन, भवयोक्तान्मुष्ट सुष्टत्वेन, अमकस्तमश
 वसन्तिहे, सभाप्रष्टवः । तया वनयाः सुयमया स्त्रिदिविनीचि द्वारात्रि प्रष्टमसि ? तानि द्वारात्रि द्वेयोक्तेः सयमसुष्टत्वेन, याकत, यिक्की
 न, तावदेवप्रवेक्षण, सेगानि, वक्तः यावत् वनयासा, तेषाद्वारात्रा पुरत प्रत्येक २ जयोमुखमदयाः, अहंजयोदशयानानि आयामेन, पद-

काहव अथिकेरा से योजन कर्तुं अत्रपय । यावत् यारवाणा मूलिमयागना प्रष्टव आयाभिगमायो आकथा । प्रेक्षापर नष्टपनु से रङ्गमदपनु सेद्व
 प्रमात्र आकथो । दोरा नष्टपने विवे मूलिमयागना यवण कदया । तिरा नष्टि पीठका कदयो । तेह नष्टिपाठका एक योजन स्त्रायपदे पार्श्वपदे

नमस्त्वयस्त्रेयि तावन्मात्रमेवापाति । तावन्पि जीवाभिगमादियु शुद्धमहत्त्वमस्य के भूमिजागयस्य कस्य दृष्टस्यात् अत्राधिदेवः । अयमेवात्मनश्चमयकलत् ।
यथादाह । वेद्युपरमवद्वधावभित्यादि । प्रेरणाद्वनवद्वधामा रक्षुमवद्वधामा तदेव मुख्यमकृपाकमेव प्रमाद्य भूमिभागादिति यदेन अयं द्वारादिक भूमि
भागपर्यंत वाच्य स्युव नक्षिपीटिकावाच्या एतावद्वयसूत्रकमिदसूत्र । तेषिख मुहमवद्वधाय पुरतं पतस्य २ पद्यापरमकृपा पयसा । सस्य पद्यापरम
वद्वधा अद्वितेस्वजावदाह । आयामेव जावदाजीव्यादाह वद्व वद्वतेव जावमक्षिकासो । तेषिख यमुमद्वेस्वजाय पतये २ पदराभायायस्वकाकमा पयसा
तेसिखं यमुममद्वेस्वभाय पतस्य २ नक्षिपटिकासुं पयसाप्योति । वज्रमाय मयत्, अत्रपाटः यमुमकाकाराभक्षिपीटिकाधारयिद्वेय । एस्याः प्रमाद्याय
साह । तांतेव नक्षिपटिकासुं जावद्व आयामयिस्वभाय अद्वजावद्व याद्वेय सवमक्षिमद्व । याद्वयुवाभाक्षिपट्यादिति । एय सिद्दासर्मान भवि
तव्यानि स्वपरिवारादीत्ययः । सेपयवत् । अत्रकूपायसरः । तेषिखमित्यादि । तेषा प्रेरणाद्वमवद्वधामा पुरसा नक्षिपटिकाः एवमयुयचम ममाद्व

उच्चैर्ज्ञेय, जाव दार। नूनिजागाय वेदापरमद्वधाण तर्चव पमाण भूमिजागो मणिपेटिस्थानस्य । ताऊण
मणिपेटिस्थानं जोष्ट्यण स्थायामधिरुक्तेण, स्युवजोष्ट्यण वाह्मेण, सवमणिमद्वं चोद्वासणा भाणिस्थुह ॥
तेसिख वेदापरमद्वधाण पुरतं मणिपेटिस्थानं प० ? ताऊण मणिपेटिस्थानं टोडांष्ट्यणाह स्थायामधिरुक्

वक्रायाः निमोचनानि विष्कम्भेन, कातिरेके द्रुपाजने अर्ज्योमुख्येन, यायस् द्वारादि भूमिभागादेति ॥ प्रेरणाद्वमवद्वधामा रक्षुमवद्वधामा तदेव मुख्यमकृपाकमेव प्रमाद्य भूमिभागादिति यदेन अयं द्वारादिक भूमि
भागपर्यंत वाच्य स्युव नक्षिपीटिकावाच्या एतावद्वयसूत्रकमिदसूत्र । तेषिख मुहमवद्वधाय पुरतं पतस्य २ पद्यापरमकृपा पयसा । सस्य पद्यापरम
वद्वधा अद्वितेस्वजावदाह । आयामेव जावदाजीव्यादाह वद्व वद्वतेव जावमक्षिकासो । तेषिख यमुमद्वेस्वजाय पतये २ पदराभायायस्वकाकमा पयसा
तेसिखं यमुममद्वेस्वभाय पतस्य २ नक्षिपटिकासुं पयसाप्योति । वज्रमाय मयत्, अत्रपाटः यमुमकाकाराभक्षिपीटिकाधारयिद्वेय । एस्याः प्रमाद्याय
साह । तांतेव नक्षिपटिकासुं जावद्व आयामयिस्वभाय अद्वजावद्व याद्वेय सवमक्षिमद्व । याद्वयुवाभाक्षिपट्यादिति । एय सिद्दासर्मान भवि
तव्यानि स्वपरिवारादीत्ययः । सेपयवत् । अत्रकूपायसरः । तेषिखमित्यादि । तेषा प्रेरणाद्वमवद्वधामा पुरसा नक्षिपटिकाः एवमयुयचम ममाद्व

अह योजन जाहपर्वे सवमक्षिमय मे । तेषा सिद्दासर्मान परित्वा सवित कद्वया । तेह प्रमापर मद्वयमे यागान्त्र अद्वियाटिकादे तेह नक्षि पाटिका
मे योजन जाहपर्वे पोद्वठ पर्वे एव योजन जाहपर्वे । सवमक्षिमयवद्व । ते नक्षिपीटिकासुं अयदे पद्वेमे २ विस्व चेत्यल्लुपवद्व तेनूमे मे चेत्यल्लु

शेलीयय यपा द्विवचनस्याने बहुवचन इत्यापायादित्यादिषु । किन्तु बहुवचनविषयाय तेनात्र तिसृषु प्रेक्षागुरुष्वपदद्वयस्य सूत्रेकसद्व्यावात् तिस्रो
 पादाः । अन्यत्र लीघाभिगनादिषु तथादशकात् । अथैतासांभाषाह । पाठेष्वनित्यादि । कठ्य यथाप्येवमसूत्रादर्शेषु नाम्न्येव व्यापामधिकर्मेण अ
 दशोऽस्य बाह्येव इतिपाठा गुरस्यते तथापि लीघादिगमपाठदृष्टत्वेन राजप्रभोयादिषु प्रेक्षामसक्यमसिद्धिपीठिकातः सूत्रमनसिद्धिपीठिकाया द्विगुणमात्र
 रत्वेन दृष्टस्याव्याय सम्यक्पाठाः सन्नाय्यते आदर्शेषु लिपिप्रकारसु शुभसिद्धयः । अथ सूत्रपक्षमायाह । तासिद्धनित्यादि । तासां मन्त्रिपीठिकानामु
 परि प्रत्येक २ सूत्राः प्रज्ञाताः । लीघादिगमादीसु दैत्यसूत्रादिति द्वयोक्तमे कर्तुं शक्येन द्वे योक्तने व्यापामधिकर्माभ्या व्याख्यातो यिद्येवमितिपक्षे
 त्विति द्वयोक्ते द्वयोक्तने व्यापामधिकर्माभ्या व्याप्ते । अन्यथा मन्त्रिपीठिकासूत्रयो रभेदस्यस्यात् लीघाभिगनादीसु सातिरेके द्वे योक्तने सप्तस्यनित्यप
 नेव ऐतां चेतस्त्वनेवोपमया दृढयति । शब्ददर्शासि । यायानरत्वात् सखदशधिमलनिम्नत्वादिपिपद्यगोक्ताः रत्नचरमयमिथारप्यगाथा सङ्गरपण्यस्य च
 सप्तद्विसूत्रादिति । प्रारब्धत् । किंपदुरथादमित्याह । प्राषदष्टाष्टमङ्गलकानीति । अथतद्यनुदिशिपदकिलदाह । संविष्य पूभाद्यनित्यादि । तेषां सू
 चानां प्रत्येक चतुर्दश जतस्त्रो मन्त्रिपीठिकाः प्रज्ञाताः । तादृशमन्त्रिपीठिकाः याजनस्यापामदिकर्मनेन एव योक्तन्यादृश्येन सप्त क्रियप्रतिपाद्यकव्यास्तस

न्नेण लीघुण बाह्येण सप्तमणिमईत । तासिण त्रयिप्य पक्षेय २ तत्तल्लूना, टोजोऽष्टुणाह उहु
 उच्चत्तेण जोऽष्टुण स्यायामाधिरकमेण, संस्था सखतल जाय अठठमगाठगा । तेसिण पूभाण चउद्विसि चत्ता

प्रेक्षागुरुष्वपाना पुरस्ता मन्त्रिपीठिकाः, सामन्त्रिपाठिकाद्वेयोक्तने व्यापामाधकमाभ्या, योजनवागुरत्वेन, सप्तमन्त्रिभरय, तासांमुपरि प्रत्येक २
 सप्तः सूत्रा द्वयोक्तने अत्र मन्त्रिपीठिकाः, द्वे योक्तने व्यापामधिकर्माभ्या, संस्थाः शङ्खसंज्ञं, यापदष्टाष्टमङ्गलसिद्धानि ॥ तेषां सूत्राणां सप्तद्विसिचत्तस्योम

उहुं अत्र पञ्च एक याजन साय पक्षे योदृष्ट पञ्च पाश्चात् सखदस्य केद्वयः । यायत् अठ २ मङ्गलीक जायवा । संद्व दैत्य स्थुभन व्यादिरदिशि व्यार
 मन्त्रिपीठिकाः, संद्व मन्त्रिपाठिकाः एक याजन सायपक्षे योदृष्ट पक्षे अर्द्धं योक्तन आठपण्यह । श्रुता लिख्य प्रतिभा करद्वयो, संद्वना यद्यो लीघाभिगनादी

मूल चेद । वाचिह मन्त्रिदेहिआह वयि पत्ते कथन क मन्त्रारि विरुपकिनाते जिह्मवेष्टमकारमेसाते पक्षिप्रकविषकाते पुमाभिपुद्गीते सोमिन्विमसाते
 पितृलि । नन्तर । वसन्ता यद्वासाहा यन्त्राहवा मारिषका इति । एतदुक्तानादिक देताह्येविष्टपयनगायिकादे प्रागुक्त । गताः स्याताः ॥ देहस्यरुक्ताय
 सित्यादिकम् । आत्रक्षेत्ररुक्ताहो जीवाभिगमाकोवाकाः । सन्ताप । वेदिक चदप्ररुक्ताह्य इयमद्याकवे यस्यानामे पक्षिमे । तस्या । चरमस्यर-
 मयसुपहन्तिअविहिता रितामयकवेकसिअठारुक्ताह्य सुकायकरजायकवपदुभयियासासास । आकाशायपयजविविष्टमाह्यकारयेकसिअपनतयदिकज
 पतर्हिता कर्तृपरतनयसुक्ताह्यकापप्रववरकरपरा । यिजिसनकिरययसरनिहृष्टमरुत्तमिअसास । स्यात्माधरपदा मीचीका सन्त्राकाका
 कनपरवसनररुक्ताह्यिअमकनययविष्टाहृक्ता पासादीया कायपरिष्टाहृति । आत्रकासा । तेपा क्षेत्रपुष्टाकासयमनदूपा दर्श्यावाह्य प्राप्त
 स्यापा मन्त्ररुक्तायानि भूतानि यथाही दन्त्राकाः तथा रज्ज्वात्जनमपा सुप्रनिष्ठिता विदिया यदुत्तम्यदेमभाने कर्तृयिमिगता ग्राहा येपाते तथा
 वतापुत्रपरहेन कनयारायः रिदरुक्तायः कर्तो येपाते तथा तथा क्षिपुपरकनयो कर्तिरः रुक्तो येपाते तथा सदा पूयपदेन कनयाराय सुक्ताह्य कनदूपा
 भुद मर मयान यज्जातकप कप्य वतासिकाः मन्त्रानिभ्यः भूतान्मन्त्रियासाः गान्ताः ग्राहा यपाते तथा नात्मनिदरायस्मिदा विविधः ग्राहा मन्त्र
 रिमाणवेदीस्याह प० ? तातुण माणये दृष्टात आकण स्यापानिस्कनेण, ह्युदजीष्टुण वाहनेण, जिगापानि
 मातु वमस्तुत, वेहृष्टुकरकाण मणिवेदीस्यात दीजीष्टुणाह स्यापामपिस्कमेण जीष्टुण वाहनेण वेहृष्टुकरस्क

विपाठिकाः प्रश्नाः ? वाचविपीठिना योगनगापापयिमाभ्यः, अर्धपाजन यादुन्मन्त्र, अगमनिमायज्याः ॥ क्षेत्रपुष्टाका गविपीठिकाः दूपा
 कमे आयागयिरकनाभ्यः, याजनमन्त्राङ्गेन, क्षेत्रपुष्टकवेकः, तयाक्षेत्रपुष्टाका परतस्त्रिआमविपाठिकाः ताय, योगनगापापयिद्विभक्त्या, यद्वया
 र्जायती, पुनयो आहवा । क्षेत्रपुष्टाका गविपीठिका ये याजन लाभ पर्वे पादस पर्वे पूज याजन आहपर्वे क्षेत्रपुष्टाको वस्तुन योपा भिगमापी ते
 क्षेत्रपुष्टाकर आगानि त्रिचिभविपाठिका ठार । तेह मन्त्रि विदिका स्क योगन लाभ पर्व पादस पर्वे यद्वा याजन आहपर्वे । ते गविपिठिका

याया विनिर्धतयासाः प्रसादाः शास्त्रविनिर्धतयाया येयंति तथा सथा देवुर्पाणि देवुर्धनयानि पयाः वि येपावे सथा सथावपनीयाति सपनीयमया
 ति पञ्चदशानि येपावे तथा ततः पूर्ववत् पदद्वयपदद्वयसाक्षनन कथापारयः काप्रमदी काङ्क्षनद्वयानकसुख विवेकमया रक्तयर्का मृदुसुक्तमारा अत्यस
 कायसाः प्रसादा इयदुर्मरीक्षितपदपदायाः पक्षबा आतपुष्य प्रथमपदप्रभाषयया यराकराः प्रथममुद्रियामाभा सान् परिक्षिते तथा विविचरसिद्धरक्तमया
 ति सुरभावि कुसमालि फलानिच तथा भरेव नमितानामयाहिताः शास्त्रा येयति तथा सती शोभना ह्याया मयानि सहाया स्वयसप्रमताः अतएवस
 याकाः तथासादृशासाः न करकानामुद्घोतनावात् अयतसपरसाभि फलानि येयानि तथा अयिक नयनमनानिचतिकराः । येयमाभयत् । तेव देवअठ
 मयाः अन्तेहि मृदुहि तिलयसकमपक्ष भोवनचिरीचरुमिषसद्विषयसादृश्यपदचभोवकणपकयपक्षसतासतासः सपिपयासपिपयगुपाराययरायकमलदिठ
 मयाहि सवृठे समता सपरितिक्षताहर्ति । तेवियवृथा अन्तेवभुभि तिलककसवगह्यत्रापगगिरीपसप्रपक्षदपिपयस श्रीप्रथयवदननीपकुटककदम्बपनववाश-
 समानप्रियासप्रियगुपारायतपसराववृद्धनदिद्विदेः सुवतः सुमनात् सपरितिक्षता । एतेव यथा केहिषासकाशतः केहिषोक्त पावनमनयाः । तेव तिलया
 कायसदिकसामसवला कम्बवला आधुसुरमा । तेव तिलकादयावृथा मल्लवतः कन्दवलादित्यादि । वृषवसम प्रथमोपाङ्गताऽवसेय । यायत्सुरमा
 इति । तेव तिलयाकायनदिकसया अन्ताहि मृदुहि पठमसयाहि कावसानसयाहि च सवृठे समता सपरितिक्षता । तेव तिलकादयोवृथा अन्त्याभि य-
 भुभिः पटलता न पर्ववद्वयानसलताति सुवतः सुमनात् सपरितिक्षताः । यायसुसाद्वय नागलताभयकलताया पायाः । हाकव मठमसयाठे कावसानस
 यास मिमृशुभिअमठे कावपदिरवमठे । ताव पटलताया मित्यकुसुमिता इत्यादि क्षतायसम मायप्रतिरयाः । तेविव देवअठकस्याव वरिप अठठ-

वमठे । तसिष चैवमृकरकाण पुरतं ततं मणिपेठिष्ठानं प० ? सातुण मणिपेठिष्ठानं जीष्टुण श्यायामवि

अतयादुत्यं न, तासासुपरिप्रत्येकं २ नयेभ्यश्चजाः प्रसाताः ? ते अर्द्धादसानिचोक्तमनि कथ्यं भुषावे न, अर्द्धकोयमुद्घेयं, अत्र कोयवादुत्यं न,

कपरं प्रत्येकं २ । नहिभ्यश्चजा ह्ये ते नहिभ्यश्चजायाडा साव आ योजन कर्तुं कथयत्ये अर्द्धकास कडपणे हेठे अर्द्धं कोय जाडपणे वक्षमय इ

सुत्रे प्रापमान्तेष्टादि नभ्यापुष्करिस्थो प्रयोगाद्भवशात् पश्चादुक्त्यास्मान्ते भक्षप्रधानाद्यास्थानस्य । अथपथासुषर्मावभासः वृत्तरूपस्या 'विधि सि' श्रुत्यतस्तत्पश्चात्तत्पुष्पभादिषि सपवातसुता एव पूर्वस्यापुष्पस्यात् परपरभुम्भारपुष्पस्या वाच्यं यावद्विनिर्णीतं भुम्भारपूर्वस्या नभ्यापुष्करिणीति । अथ यजमानिगम्य रापश्चादीश्वरत्यादि सूत्रेषु द्विषयमेव वासिष्ठावर्षिष्य लाक्ष्यत्वेदेष्टुसुत्रे इत्यादि सूत्रेष्वेकययमेव निर्देशः सूत्रकाराणां प्रवृत्तिविधिष्यादिति । अकिन्तेयनिकादिधेराज्यान्मयी । अथसपाराधपथा यत्तत्केवयत्तत्तत्त्यादिसंस्तरपास्यामायविसरारादि सूत्रकृत् सपद्मगायमाश्च । उच्यतां सुषर्मा इत्यादि । उपपत्तीमन्तकथो देवयोश्चरपनिर्वाद्या तत्तत्तत्पञ्चयोः सरयोः शुभम्ययसायविसनरूपः सकृदपः तस्य अभिप्रेक्षः पद्मानिप्रेक्षः तस्य विभूयकाः सप्तकारसमायान्तकारपरिधानं तताश्चवसायः पुस्तकाराद्गृहगतप तस्यः अथनिकासिद्धायतनार्थां तस्यः सुषर्मायान्तम यथाश्च परिवारकथापरिवारकरश्च परिवारकथाश्च अविधिं परिवारस्यापनं यथा यन्तकथादेवयोः सिद्धाधनयोः पत्तिोजानभागे जसुःनरस्यसाधानिकमद्रासमस्यापनं सैव

कारश्च भक्त षिठह, ववसायसमासु पुस्त्ययरपण । अदापुष्करिणीतं अलिप्रेक्षा सुवृत्तरपणामय । दीर्घायणाह
 श्रुत्यामथिरक्तनेण सुकीसजोष्टुण याहने ष ॥ उच्यतां सकप्यो अतिसेष्टु विमसणायववसातं ॥ अष्टुणिष्टु सु
 हम्भगमो अहाय परिवारणाहहो १ आसहृष्टुमिपमाप्यमि जतिजमगानं णीउच्यतातं ॥ सावहृष्टुमत्तरस्वत्तु जम

वसायाः, अष्टुमिका सुषर्मायान्ता यथाश्चपरिवारका अदिः १ यावद्विप्रमाश्च तवसायनकी नीक्षयमयी । सावदेवात्तरस्वत्तु यन्तहृष्टयोद्ग्राहणाश्च २ ॥

ऊपना दवताते अतिपेक्ष करयती सुभास विषय पथा अभिपेक्ष करवा याम्य कलयादिकना प्राह कश्चा अलकार आभूयश्च परिद्वानो सुभासे विषये यथां अलकार आभरवना भाव दासहा येहं नष्टुय प्रमुपटह । अजापन दवताते शुभाप्यवसाय चित्तवत्तु १ सेष्टुवसायसमानं विषये पुस्तकारपटह नरा पुष्करणी यावीर्त्तं यतीपीठहे नो सूर्य रव मय आचय । ते यतीपीठ ये यापन साय पथा पद्मगायमाश्च एक कोस अथिक एक योजन आहपथे

परिहाराया परिहीयमाहः २ । यद्यस्यसि । प्राकृतत्वात् पञ्चम्यर्थसप्तमी तेन सर्वस्यपरमाप्तये मथ्यताऽहं वृथाययोन्नमगतातिक्रमे इत्यप्य द्विहीकार्यो
 याहस्येन सर्वोत्तमा अनुमदपय आश्रमिन्यादि । यद्य एवाप्यपठयारहत्यादि । तदिति धनतरोत्तम अनुपपद्य सत्यम् पद्यवरपदिद्वयम् मृगपय धन-
 सन्तेन धर्मतः समसाह सपरिधिभिनि धनः द्वयारपि पद्यवरयोदिकावन्मदयायस्य का समस्यः प्राङ्गनमः तेषाप्रपन्यतापि धरमाते द्विकोणापु व्य
 सधाराहाराधमित्याद्यस्याह । तस्य धर्मिन्यादि । तस्य जयपीठस्य अनुदिशि एताति दिग्गन्तापयनचित्ताति यस्याति विष्वापात्रमनिष्टयदापि दन्त
 पृथगा उत्तरकुराणु जम्बुपेठेणाम पेठे प० ? पञ्चजोष्यणसयाह स्यायामविरक्तभेण, पथारव एकासीहजोष्यण
 सयाह किञ्चिद्विसुचाहिष्याह परिरुकेषेण, वक्रमङ्गदेसजाणु धारवजोष्यणाह बाहर्षेण तयाणतरमायाणु
 २ पणुसपरिहाणीणु परीहायमाणे २ सवेसुण चरिमपेरतेसु देदिगाडस्याह बाहर्षेण सङ्गजम्बुणयामणु स्यु
 ष्ठे । सेण पुगाणु पडमयरवेहस्याणु पुगेणय यणसन्तेण सङ्गुतं समतासंपरिरिक्ते, दुणापि ययानु ॥ तस्सय जम्बु

यतोवदस्कारयवतस्यपदिमत सोतायामदामयाः पयमिन् कल जगद्वसरकठमु जम्बु पाठमाद्यापाट मष्टा, पयवाजगयताति द्यायामदिद्वता
 त्या, पयद्वसएकासीतिर्याकमयताति किञ्चिद्विष्टेयपिक्ताति परिरुकेषय ॥ यजुनभ्येगभागे द्वादशपात्रमति याहुत्स्य तदनन्तरवमदपमदेय
 परिहात्या परिहीयमात्रः २ सर्वपुत्ररमभातेषु द्वे द्वे गच्छती याहुत्स्येन, भवज्जाम्बु मदनय सत्यं ॥ तत सत्यपयद्यवरयेदिद्वया मङ्गमपयगतहेन य
 कद्व भगयत । उत्तरकुरने विष जम्बुपीठनासे पाठवे द्वे भीतम् । पीठयन्त यपपर पयनने दधिष दिमद गेठ पद्यतमे जम्बर दिर्यो मानवन्तप
 पार पद्यनने पदिमदिर्यो योसा मङ्गलदीने पुषविज्जिगह कुलह रुत्तर कठने मिसे सफळं द्रुवं योमयास इम योष द्रुवे १० भा कज्जल पद्यतदे । रुत
 र कुरने वदः जम्बु पीठनासे पीठवे । पात्र से याणन साय पद्ये पाद्यन पण पयमसे मृकाता १५ ८, पात्रज काहक अयिक्तेता परिधिपञ्च यजुनभ्य

साति ? एतामिष श्रीणि भास्तिनाभि द्विकोशोष्वाति भवति काशविस्तीक्ष्णाति । अतएव प्रान्ते द्विकोशमाहस्यात् पीठात् शतरतामयतरताप मुसायत्
 दारभूताति । यण कदशापदस्कथा यावत्तोरवाति । नरसखमितादि । तस्यामणिपीठिकाया उपरि अत्रकसूः सुदशगणाक्षी प्रकृता ? एतुपाअगान्यद्वी
 सुत्येन कद्वयधोयनसद्वयेन भूप्रवेक्षेन । अथासाएवोषुत्वस्याष्टपाअनाति विभागसाद्वाभ्यां सुत्राभ्यां दृश्यते । लोभेषुमित्यादि । तस्यावाशः स्कन्धः
 कदाहुपरितनः शाखाप्रत्ययपयनो उच्यते द्वे योजने कर्तृषुत्येनात्र योजन बाह्व्येन पिपहेन तस्या शाखायिहिमाप रपयाया विद्मस्तुता शाखा
 अभागाप्रभवा कर्तृगताबाह्वः पद्व्याकनाभ्युर्ध्वत्येन तथा बहुनभ्यवेगभागे प्रकरणात् अपूर्वतिगम्य अष्टीयोअनाम्यपायनविक्रमाभ्यां तान्येव अस्याः
 स्कन्धापरितनभागावृतमद्यपि । इह प्रत्यक्षनेत्रैकाशाया निगता वाद्य कोशामाभि चत्वारि योजनानि तेन पूर्वापरशाखादिरयस्कन्धापाह्व्यसवभ्युर्ध्वयोव
 नमीयानोनाकनरस्यामपस बहुनभ्यवेगभागावाद्य व्यावहारिकाप्राप्तः दद्यादाता मास्त्राप्रपत्त्याने सभ्यवेद्यस्योक्तैश्चभद्रियमण्यस्यात् पुरुषस्य कटि

पैठरस चउद्दिशि चक्षारितिसोत्राणपक्रिचगा । प० ? वस्यत् जाव तारणाह ॥ तरसण जयपैठरस यक्रामझ
 देसजाप एत्यण मणिपेठिआ प० ? सुठजोअणाह आयामविस्रमेण चक्षारितोअणाह वाहसेण, तीसेण
 मणिपेठिआप उप्पि पत्यण जयसुदसणा प० ? सुठजोअणाह उह उच्चत्तेण सुठजोअण उच्चहेण । तीसेण

यत्ता सनताप, उपरिदिप्त द्वयोरपिचक्रः । तन्नाकस्य पीठस्य एतादृशं त्रियुलानिचत्वारि त्रिधापातकप्रतिकपकादि प्रकृतानि ? यथकः यावत्तोरवा
 ति । तस्यकद्वपीठस्य बहुनभ्यवेगभागे अत्रमणिपीठिका प्रपत्ता ? अष्टयोअनाम्यपायनविक्रमाभ्यां अस्यारियाअनामिवाह्वयेन, तस्यामणिपीठिका

॥१॥ निम्बि पार १२ योजन आश्रयः । तिवात् पक्षी माथा २ अणुकमे २ । प्रदेगनी वाहि पट्टनु पट्टनु यक्षु सम वापयेर खेदत्स्या प्रदेसने यिप मे
 ॥१॥ ॥१॥ अणुपपरपाप निमेष । ते अणु पीठक एक पट्टनपर येषिकार एह यनपक्षक करा योपस्करे परिरिप्त याटयो ठे । चेदिकायनपठने

य । स ब्रह्मेन्द्रे प्राक् तेषु विदेहाः ते च श्रीतापान्नहामदा दधिबोधराजागामा द्विधा विभक्ताः । एव मेन्द्रे पश्चिमाया ते अपरविदेहा स्ते वि तथैव
 शालोदया द्विधा विभक्ताः एव विदेहामा अत्वारोभाणादधिवाः । समस्तभीषु विजययवस्कारादिव्यवस्थासाधार्थं पित्रायागत्या सुभक्तद्वयपिप्पसा
 धरीत्या पोषणीयानां दुर्याया विसरतो निरूप्यते । तत्रैकैकस्मिन् भागे यथायोगे साम्यवदादे गणद्वयस्कारयवस्कारानिरेः समीपे एकैविजयः तथा
 वत्साराः सुरसव्यवस्कारास्तिस्रश्चात्मनः । एवाधमाणां वक्तृणा वयसराधि पदसव्यवस्थाप्यतराधि कृपाणां वि भवति । तथाच प्रसीतमेव सुतस्य चान्गुणी
 नामव्यतराजानि श्रीवीरि ततोऽन्तरेऽन्तरे एकैकस्मात्वात् ब्रह्मविजयाः सुनेच अत्वारो वयस्यरात्रय एकैकान्नरभ्यामतिता स्तस्यनुष्ठानदीया न
 रसाह पञ्चठिच सहस्रमाह छद्मछत्तीसे जीष्मणसु परिस्केवेण, सेसजहाचमरवधाण रायहाणीण तद्वापमाण
 नाणिपयसु ॥ सेकेण ठण नते । एव दुस्रह माछवतेण वरकारपसुण गो० । माछवतेण वरकारपसु एतस्य २ देसे
 तहि २ ग्रहवे सरिष्ठागुत्ता णवमाछिष्ठागुत्ता जाय मगादतिष्ठागुत्ता, तेणगाम्मा दसठवस्य कुसुम कुसुमे नि ।

जनशानसहस्रपयसि च पावनसहस्रादिपदं च ऋषिशा निपाद्यममता निपरिद्धेयस्य, यथ यथा वमरवध्यापारः (अथाभ्यास्तथाप्रभाण भक्तिस्तथा,
 सहादृक्कः सहाद्युक्तिकः ॥ अथकेनार्थेन भगवत्सेवमम्यते, मास्त्याम्यवस्कारपयसः २ । गीतस्य ० भाष्यवति वरस्कारपयने तत्रमज्जये, सप्त

य पञ्चह सह हरासहस्रदं सहस्र पावन पादपूर्णे पापघह १० पावन पादहृत्ता माश्रयन्त गणद्वयमाधे किमभाधे एषा क्रिह पावसे योजन गण
 रत्नागा कथा अने वेपास अदीस २ पावन गणद्वयता द्यादिर निराधारी ह । इम वेपासे पावसे २ पावन आकासे ररु छह । तेनाटे पिकद नदो
 यमभ पयनर्मे प्रमाद्य आद्यया राजधानी कसरदिशि अमप्याता दीप समुद्र व्यतिक्रमीने अनेरा जम्बूद्वीप मे विवे लनरदिशि मार १२ मारह
 रज्जार योजन अवागाहान आहगाह इहा हरिसह देयतामी हरिरवय मासे राजधानी से । वररासी रज्जार पावन क्षाप्र पणे पादसपणे से क्षाप

उवाचरे हरिसहस्रस्य हरिसहस्रानामी रात्र्यामी प्रज्ज्ञा ? अतुरशीतिपोजनसहस्रास्यायाम निजभाष्या द्विपोजनसहस्रे पञ्चपठेष्व योयनसहस्रापि
 पद्व ह्रदिभ्रष्टपिच्छानि पावनमालानि परिक्रमेव द्वेय यथाजगत्त्रयत्रया यत्परैर्राज्याभ्याः प्रमाद्य भवित भगवत्यने तथाप्रमाद्य मासादादीनामपि
 तथामिति । अदिद्वीय सहस्रस्य हरति सुहस्रास्य भासमिति तत्रिपयके प्रप्रमिययने भूवर्ते । तथैव । सेदेकठेष्व मत । एवमुद्यह हरिसहस्रपूरे २ गा
 असाहरिसहस्रपूरे अहरे तथ्यकाह पलभाह हरिसहस्रसमवकाह आद्य हरिसहस्रवामदेयस्य इत्य अदिदीय आद्य परिजसह । सेतेपठेष्व आद्य एतु
 तरे अह मासमा । आद्य सास्य आनयपञ्चेद्वति । अथायसहस्रसहस्रास्यगानार्थप्रभवति । सेदेकठ क्वनित्यादि । प्रमाद्यः प्राग्भवत् तस्यसह मातन । मास्य
 दति अयसहस्रसहस्रे सत्र २ द्वेये स्यामे तस्मिन्तस्मिन् प्रदेये देदीकदेस इत्ययः । यद्वयः स्रिकापुण्याः सवमासिका पुण्या यायमगादन्तिकानुहमा स
 मीतिपञ्चमः । तेगुहमाः सेजानुभावतः सदैव पञ्चमसे क्षुप्तुम क्षुप्तुमयमि अमयमीत्ययः । येगुहमाका भावपञ्चतः अहसहस्रसहस्रस्य यदुहस्रमपिचिन्न भूनि
 मास आतवियतायसाक्षानुक्तपुप्यपुकापञ्चसहस्रसिक्त क्षुल्लिनि । एवदयः प्राग्भवत् । सतोभास्य पुप्य नित्यमस्यासोविनास्यवान् माहययाकाया दीयदास्य
 महस्रिका यावत्परयोपमसिक्तिकः तत लयाभावयमपि भावपञ्चत् । अयापरवेत्यादिप्राग्भवत् । एव द्विपिपाविदेहा स्तदया पुयमिदेहा अपरविदेहा

रेण अस्सस्केकेदीवे अस्स मिअव्वदीवे २ उभरेण वारसजोअणसहस्रसाह तगाहित्ता एत्थप हरिसहस्रस
 देवसस हरिसहस्रानाम रायहामी प० ? अतरासीह जोअणसहस्रसाह अ्यायामविरक भेण दीजोअणसयसह

सहस्रं भाषाकट प्रज्ज्ञा ? एकपाजनसहस्रपुर्णमुपलभे, यनकप्रमाजनमेतथा । रात्र्य म्युत्तरतः अयस्ये यद्वापात्, अम्यसिममम्यद्वापे २
 अतुरस्मिन्द्वादशपोजनसहस्रास्यवगाक्याह हरिसहस्रस्य हरिपञ्चानाश्राराज्यामीप्रज्ज्ञा ? अतुरशीतिपोजनसहस्रास्यायामविजभाष्याम् । द्वेयो

ए याकनु पूवसीपरि अतर दक्षिण आकाशा । आठ कुट एक प्रमात्ते सरीका आकाशा । किदा वे भगवत् । नाजयज्जमे विसे हरिसहस्र कुटमानह
 कुट वे । वे गीतम । पूवेमद कुटमान अतरदिसे जीजयज्ज यपपर ने दक्षिण दिशिं हरां हरिसहस्र कुटमाने कुट वे, एक हजार माजन अद्वय च-

य । ध्रुवमेतरे प्राक्तेपूर्वविदेहाः तेष गोदायामहामया दृष्टिबोधरत्नाभाया द्विधाविभक्ताः । एय मेतरे पश्चिमाया ते व्यपरविदेहा स्तेपि नपेय
 शीतोदया द्विधाविभक्ताः एय विदेहाना यत्पारोभागाद्विंशताः । सप्तमनीपु विजयवधस्कारादिभयस्यालाययाये पित्रागत्या सुभक्तद्विपिप्यमा
 धरीत्या मोषनीयाना वुर्योना यिस्कारतो निरुप्य ते । तद्देवैकस्मिन् भासे यथायोग नाभ्यवदाहे गजदत्ताकारवधस्कारगिरे सुनीये एकैविजयः सया-
 यत्कारः सरत्नवधस्कारादिकस्य दानंदाः । एयासमाना वसुमा मन्तरादि पद्मवधाय्यतरादि रूपाणामि भयति । सयान्न प्रतीतमेत शतवधभागुशी
 नामप्यतराजानि श्रीयीति सतीऽस्मरेऽन्तरे एकैकसङ्गावात बह्विजयाः एतेच वाजारी वधस्कारादय एकैकानरनशातरिता स्तवधनुकामद्वौहा न
 रसाङ्ग पक्षिष्ठिच सहस्रमाह दुस्रुत्तीसे जोष्यणसु परिस्कवेण, सेसजडावमरचवाण रायहाणीण तद्वापमाण
 नापियह ॥ सेकेणठण जते । एष वसुङ्ग मालवतेण वस्कारपहणु गो० । मालवतेण वस्कारपहणु एतस्य २ देसे
 तद्दि २ वद्वेच सरिष्ट्यागुम्मा गद्यमालिष्ट्यागुम्मा जाय मगदतिष्ट्यागुम्मा, तेणगम्मा दसद्ववस कुसुम कुसुमेति ।

अमशमसहस्रपपयति च पाञ्चनसहस्राष्टिपद् च पद्मशानिपाञ्चनयतानिपरिकेपक, शय यथा यपरवध्यायाराजधान्यास्तायाप्रमाद्य भयितव्य
 महद्विजः महोष्टिजः ॥ अथजनापेन मगद्येधमप्यति, मास्यदाम्बवधस्कारपयसः २ । गीतस २ माव्ययति यजस्कारपयते सद्यनञ्चदेहो, यय

च पयह एह हरावधकूट सहर याञ्चन पाहर्णु पावधह ५०० याञ्चन पाहर्णा नाभायन गजदत्तामार्ये क्रिममाद्य वहा किङ्क पावधसे योजन गवा
 दत्तामा सया अते वेपास झट्टीस २ याञ्चन मज्जदत्ता जाहिर निराधारी ह । इस वेपासे पावधसे ५ याञ्चन आकासे रस्कट्टह । तेमाटे यिकद भट्टी
 यमध पक्षमसे प्रमाद्य जावध राजधानी जहारद्विष्टि अचप्याता द्वीप सुमुद्र प्यतिक्रमीने अनेरा जवूद्वीप ने विवे छनरद्विष्टि दार १२ पारह
 हज्जार योजन अचपाहान आहमह हहा हरिचह देयतानी हरिरवह मासे राजधानी ह । यत्परासी दज्जार याञ्चन क्षाम पणे पोद्वसपणे से क्षाप

व्यासादिति श्रीमत्पाराशर्यमुनिविरचिते । श्रुत्यात्मनोऽर्थोक्तश्रीतामस्यमंत्रावली । कश्चिद्विनिर्वादि । इह पदस्य । मन्त्रादिदेवैर्धर्मं श्रीतामसमन्त्रया उक्तं
 विन्यासितं श्रीतामसा मन्त्रमुद्भवमेवैव यन्तयोऽतामुद्भवत्तन्नाम यन्मन्त्रस्य ? अथार्थात्तामुत्पत्त्यनेन श्रीतामसायन्मन्त्रमुद्भव उक्तत्वेनेत्येव दाक्षिणात्यं शास्त्राण्यु
 द्यमनिरस्त । तथा हि ब्रह्मविरिमुद्भवमिति एकं शास्त्राणीत्यन्तार्थे द्वितीयशान्तिविषययोः २ तृतीयश्री-नेत्यादिविषययोः ३ पञ्चमश्रीतामसायन्मन्त्राया ४

इष्टु इत्यदेवे परित्यजह । सेपुपण्ठेन । कश्चिद्य मन्त्रे । मन्त्रादिदेवैर्वासे श्रीश्रुणु मन्त्राण्यहं उक्तं त्रिंशं श्रीश्रुणु
 वपेणाम वपे प० ? गो० । श्रीश्रुणुतस्य दक्षिणेन श्रीश्रुणु उक्तं पुनरित्यमलवपसमुद्भव पञ्चतन्त्रेण पुनरुक्त
 छात्रार्थविज्ञापकस्य पुनरित्यनेन पुनरुक्त उक्तं त्रिंशं श्रीश्रुणुमुद्भवपेणाम वपे प० ? उत्तरदाहिगायत्रं पार्श्वपदं
 यिच्छित्ते श्रीश्रुणु कश्चिद्विज्ञापकस्य पुनरुक्त उक्तं त्रिंशं श्रीश्रुणु पुनरुक्त उक्तं त्रिंशं श्रीश्रुणु पुनरुक्त उक्तं त्रिंशं श्रीश्रुणु

श्रीमत्पाराशर्य सातानुसूक्तस्य पवित्राया एवमेवैकस्य पुनरुक्तं एकं अथान्येतिदेवैर्धर्मं पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः प्रपन्नः ? उत्तरदाहिगायत्रः । एव यथा
 कश्चिद्विज्ञापकस्य, यावत् पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः परित्यजति । एतेनार्थेन, गीता । ॥ कश्चिद्विज्ञापकस्य । मन्त्रादिदेवैर्धर्मं सातानुसूक्तस्य पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः
 सातानुसूक्तस्य मन्त्रस्य ? श्रीश्रुणुतस्य विज्ञापकस्य श्रीतामसायन्मन्त्रस्य श्रीश्रुणुतस्य पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः प्रपन्नः ? उत्तरदाहिगायत्रः । एव यथा

नमोऽस्ति तन्मा मन्त्रे । किंवा इ मन्त्राण्यु । मन्त्रादिदेवैर्धर्मं पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः प्रपन्नः ? उत्तरदाहिगायत्रः । एव यथा
 श्रीश्रुणुतस्य उत्तरदाहिगायत्रो श्रीतामसायन्मन्त्रो पवित्राया एवमेवैकस्य पुनरुक्तं एकं अथान्येतिदेवैर्धर्मं पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः प्रपन्नः ? उत्तरदाहिगायत्रः । एव यथा
 उत्तरदाहिगायत्रो श्रीतामसायन्मन्त्रो पवित्राया एवमेवैकस्य पुनरुक्तं एकं अथान्येतिदेवैर्धर्मं पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः प्रपन्नः ? उत्तरदाहिगायत्रः । एव यथा
 किंवा इ मन्त्राण्यु । मन्त्रादिदेवैर्धर्मं पुनरुक्तं यतोऽन्त्यादिः प्रपन्नः ? उत्तरदाहिगायत्रः । एव यथा

एषामभ्ये द्याद्यस्यैवगीतात एतरेय दर्शनात् । गीतास । नीलवदोद्विजसा गीतायाः शरसा पौरतत्पलववधुद्रुपविभाया । पुष्कलायसीमक्रयसि
 विजयस्य पूयसा अत्रातरे गीतामुपवसमान मन मन्त्रस ? एतरेद्विजयापतेत्यादि विद्योपधानि विअयवदूयाध्यानि । इद्विजयवदस्कारनिपवतनद्याः
 सयद्रुत्सविस्ताराः धनमुक्तानिषु निपयसमीपे नीलयरसमीपेवाभ्यविज नाति गीतागीतोदीभयमूकपार्थेसु पयुयिक भाति जगत्समुरोधात् । यथाहि
 पूयसाभपरस्याप दिधि विपयाकीलवतोधारस्य जयतीव्यज्यत्या गीतायोतोदीभयमूकपार्थेसु पयुयिक भाति जगत्समुरोधात् । यथाहि
 यति । गीतामदान्त्यते द्वेपावनसहस्रे नवय द्वाविज्यविजानि पादागयतानि विज भेन । अत्रोपयति । प्रावत् विजयपयलस्काराद्य शरानदी
 नेत्रपव द्रुपुर्वापरभद्रशास्त्रवनायान्मीकने जालानि व्यर्थे अस्मराद्ये र्धपुद्गीपपरिताहान् शोषा यय इत्ये अत्यगीतागीतोन्प्योरैकस्मिन् दक्षिणे
 एतरेयाः य ने द्वेमुक्यवनेद्वति द्वाभ्या भागेवृत्त ध्यागलानि द्वाविज्यस्यविकल्पकोनविजयद्योजनयनानि र्दत्त एतच्च छेपेसेद्वति प टाडशुद्धः । एतच्चपु
 त्यपरिताह नवय गीनाशातारयानुसुप्रस्थापना वेतराकारावकाशाद्वैद्य सहादिपद्वयव्य सर्वानुद्रुपियतारगानादित्याप । सदनतरप साधया म
 धयानाद्येन परिद्वीपमान २५ निमुपगह्वर २ भासवद्वयवद्वयगतने एतन्नेकोनविजयतिनाय पावनस्य विज भेन एकादश्या यावत् पूयत्येनेत्यर्थः ।
 काताभ्यनाभ्यासावित्यन्तत द्वितीया । अत्र करव नृकमलाना भवसुविजभा ययपरपार्थे तेन ययपरपीयास इदकरव समनिष्टति । तयाहिन्द्रप्रस्तु

मेक सीध्यामहाणर्द्धतेण दीर्घाष्ट्यणसहस्रसाह णवयम्नावीसेत्रोयणसप विरक्कमेण ॥ तयाणतरवय मायाए २
 परिहायमाणे २ णीलवतत्रासहरपष्टयतेण एग एगणवीसठ्ठनाग जीष्ट्यणस्सविरक्कमेण । सेणएगाए पउमवव

सीतामुसुवन नायावम मन्त्रस ? एतरेद्विजयायन प्राचीनप्रतीचीनविस्तीर्य पादय योवभसइत्यादिपन्थ य द्विजयतिपाजनयनानि द्वीरेव्याल-

सिनासवधसुमद्रने पविमध पकलायतीने विजयने पूयदिषाह ईहा ससरदिजिजयसी शातामुक्यवनामप धमल । एतरे दक्षिणए लाया पूर्वपक्षि
 पोहलो सीतइ प्रारयाजन पावचइयायू १६१२२ योजन व्यने येमंगवीसीप्रालान योजन कायपल सासामदानदीने चमीपव पद दूयाःरपोजन दाने

आसादिति श्रीमत्पादपदसिद्धिः । अथानन्तरमेवोक्तमीशानुक्तमलक्षणात् । कश्चिन्नित्यादि । एतदत्र । महादिदेवैर्धर्मो नीतायामनुमत्या वस्तु
 दिग्बलिं नीताया भुक्तमुद्रमये वनशीतानुक्तयत्नात् वन प्रकृतं ? अथर्षात्तानुसृत्यमेव नीतादायनमनुद्रव्यं अक्षरत्वेनैव दाक्षिणात्यं यावानुप
 वननिरस्तं । तथाश्चित्त्वरिमुक्तयत्नात् एव नीतामीशवत्तामन्वे द्वितीयमीशानिपपयोः १ ततीयमीशानिपपयोः २ पशुपयादादीनायत्ताः ३

इष्ट इत्यदेवे परित्वसह । सेपुण्णठेन । कहिंयु मते । महायिदेहेवासे सीष्टाणु महाण्डणु उत्तरिस्त्रे सीधामुह
 वणेणाम वणे प० ? गो० । पीलवत्तस्स दक्खिणेण सीष्टाणु उत्तरेण पुरत्थिमल्लवणसमुद्रस्स पञ्चत्थिमेण पुरस्क
 छावहंविज्जयस्स पुरत्थिमेण एत्थण उत्तरिस्त्रे सीष्टामुहवणेणाम वणे प० ? उत्तरदाहिणायणु पाहंणपहंण
 विभिच्छेत्ते सीलस सीष्टणसहस्साह वज्जयवाणत्तणु जियणसणु दीप्पिस्स एणणवीसहंन्नाणु जौष्णणस्स क्षुयाया

श्रीमत्पादस्य चानामुक्तयत्नस्य परिभाषा एकधीलक्ष्णं पुनस्तथा एव अत्राविदेवैर्धर्मो पुनस्तथायतीनासायिजपः प्रपन्नः ? वस्तुदाक्षिणायत्ताः । एव यथा
 कच्छस्य विजयस्य, यावत् पुनस्तथायतीनायदेवः परित्वसति । एतेनायैव, नीताया । ॥ कृमदत्ता । महायिदेवैर्धर्मो सावधानामनुमत्या श्रीमत्पाद सी
 वानमनुक्तयत्नं नास्तीति प्रकृतं ? नीलवत्तादाक्षिणाया नीतायावत्तस्सा पीरत्थमल्लवणसमुद्रस्यपरिभाषाया पुनस्तथायती पञ्चत्थिमेण पुरस्कृत्यत्ता यत्न

सन्तोत्थितानां वसेहे । किंवा हे भगवन् । महायिदेव उत्तरमेव पुरत्थिमल्लवणस्य अथानीयजपये । हे नीलम । सीलवत्ता दक्षिणदिग्वा चानाम
 श्रीमत्पादस्य चानामुक्तयत्नस्य परिभाषा एकधीलक्ष्णं पुनस्तथा एव अत्राविदेवैर्धर्मो पुनस्तथायतीनासायिजपः प्रपन्नः ? वस्तुदाक्षिणायत्ताः । एव यथा
 कच्छस्य विजयस्य, यावत् पुनस्तथायतीनायदेवः परित्वसति । एतेनायैव, नीताया । ॥ कृमदत्ता । महायिदेवैर्धर्मो सावधानामनुमत्या श्रीमत्पाद सी
 वानमनुक्तयत्नं नास्तीति प्रकृतं ? नीलवत्तादाक्षिणाया नीतायावत्तस्सा पीरत्थमल्लवणसमुद्रस्यपरिभाषाया पुनस्तथायती पञ्चत्थिमेण पुरस्कृत्यत्ता यत्न

ययामभ्ये व्यापरीषधीतात रुमरेष दद्यात् । गीतम् । नीलवतीद्विषस्या गीतायाश्चरस्या पीरत्सलपञ्चमसुदृश्यपदिमाया पुष्पशाघतीषक्रमसि
 विषयस्य पूषसा अश्वारं गीतामुदयननाम वन प्रष्टम् ? चरद्विषयायतेत्यादि विषयोपयानि विषयवद्वाद्यापानि । इद्विषयवत्स्कारनिर्गन्धरमद्य
 सुयक्षुस्त्वयिस्काराः वनमुद्यानितु निपयवसीये नीलवत्समीपेयाभ्यधिक दानि गीतागीतोदीनपक्षुसपर्याप्तु पुष्पयिक नामि अगत्सुनरोषात् । यथाहि
 दुषस्यानपरस्याप दिवि यिपयाभीलवतीवारभ्य जयतीयकृत्या गीतागीतोदीया प्राप्ता । अगतीसरपयंयतीनिच भुसयमनि सतकायनुरायात् दर्थ
 यति । गीतामहानद्याते द्वेयावनवदृषे भवव ह्राविद्यन्विद्यानि पाद्यागतामि विषयमेव । अनीपवसिः । प्राश्नत् पिषापयसस्काराद्य तरमदी-
 नेरुपय द्दपूर्वापरमृशाक्षयनयान्नीलमे जातानि ८४१५ अस्याद्ये यंयुद्धीपपरिमाणात् शोयते यय ५८४४ अस्त्यगीतागीतोवयोरेकस्मिन् दक्षिणे-
 वसरया न मे द्वेभुक्तवनेदति ह्राभ्या भागेदत व्यापयानि ह्राविद्यत्ययिकान्त्वकोनविषययोषममन नि र्दंर प्रपथ त्वीसेदति यःठाऽमुष्टः । एमद्वपु
 त्यपरिमाद भवव गीतायातारयानुसप्रस्यावता । वैराकारावकाशादद्विष गद्विद्वद्वय-य चर्वीरुष्टयिद्याररगामादिन्याष्ट । सदनारय मात्रपा २
 यशमाक्षेस परिदीपमान २ व निमुपयद्द २ भासवद्वयपरयगताने रुक्मेकीनविषयतिमान ययमस्य विद्वन्तेन यकादका यायत् पूषत्येनेत्ययः ।
 प्रासाञ्चनाकासवित्यनेन द्वितीया । अत्र कतव नृकवनाना मयसपुविद्वभा ययपरपार्थे येन ययपरपीवात इदकारय वगनिष्टति । सयाहि-प्रस्तु

नेन सीध्यामहापद्धतेण दीकोष्ठणसहस्साह पावयन्नावीसेओयणसप विरकमेण ॥ तयाणतरवप मायाए २
 परिहायमाणे २ पीलवत्तवोसहरपष्टयतेण एण एगणवीसहदोग जीष्ठणरसविरकमेण । सेणएगाए पउमवव

सीतामुसवम नायायम प्रष्टम् ? चरद्विषयायन प्राचीनप्रतीचीपविकीर्ष पादय पीजनवद्व्यापिपथ य द्विगयतिपात्रमशतानि द्वात्रिंशत

विनासवचमुद्रने पदिमद पुष्पनायतीमे विषयमे पूषद्विषाह ईर्षा चरद्विषिजर्षी शायामुदयननामद वमत् । चर दक्षिणद साया पूषपक्षि
 पोष्टो सीसह आर्याजग पावसद्वयाष्टु १६१५ योणग धने येनगीवीसीप्राभाय योषन कार्यपद सायानरन्तर्दोने चगीपद यद द्वाकारपीजा यने

व्यासाविति श्रीभारतपरमहंसिनि । व्यासकृतसंकीर्णगीतासुब्रह्मसूत्रप्रभाष । अष्टाविंशतिः । क प्रश्नः । महाविदेहस्यै श्रीताम्रपदमया सप्त
 दिग्बलिं शीताया मुकुटमुद्रप्रदो यत्नशीतामुकुटम नाम बल प्रश्नः ? व्यासंतामुकुटमनेन श्रीसादायममसुदृष्य अर्हन्त्यनेनप दाचिच्छात्य शीतामु
 यन्मिरक्त । यथाविश्वसतिमुकुटमनालि एक शीतामीश्वरतामंभ्ये द्वितीयशान्तिप्रयोगः २ तृतीयगीतेनाभिप्रेतया ३ पञ्चमशीतादातालायताः ४

हस्य हस्यदेवे परित्यजह । सेपुण्णठेण । कहिंय मते । महाविदेहयासे सीष्ठाए महाणहप उस्तारिहं सीयामुह
 वणेणाम वणे प०० गो० । णोलवत्तस्स दाकिण्येय सीष्ठाए उस्तरेण पुरत्थिमलवणसमुहस्स पञ्चत्थिमेण पुरक
 छावहंविजयस्स पुरत्थिमेण पुरत्थण उत्तरिहं सीष्ठासुहवणेणाम वणे प० ? उत्तरदाहिणायए पाहंणपहंण
 थिहंखे सीलस जोष्णणसहस्साह पञ्चयवाणउए ओयणसए दीप्पिस्स एगाणधीसहन्ताए जोष्णणस्स झ्याया

श्रीभारतस शांतामुकुटमस परिभाषा एकविंशतः पूरुसा बल महाविदेहस्यै मुकुटापतीनावाविषय प्रश्नः ? सप्तपदा
 कञ्चस विजयस्य, यावत् पुष्कलावतीजायदेवः परित्यजति । एतेनार्थेन, गीता । ॥ इमस्स । महाविदेहस्यै सीतायाम्बामया श्रीभारत सी
 तानुव्रतन भावावल प्रश्नः ? नीलवतीवलिचला शीतायाउत्तरस्यै पीरन्वस्यपञ्चपुद्गस्यपदिभाषा मुकुटावती पञ्चयसिचिष्यस्य पूर्वस्या । यत्र

सनीस्सितनो बसेवे । किंवा हे भगवन् । महाविदेह क्षेत्रनिधिप पुरकसायतीनामव व्याहसोयिष्यपदि । हे गीतप । मोक्षयसो दधिचदियाह शीताम
 दीनेवत्तर चत्तरदिशोनी सीतामुपयमने पयिजदिधि एकवील बरकारपञ्चतमे पूयदित्ते पथां मयापिदेहस्यैयिप पुरकसायतीनामा पिजपट्टा ।
 उत्तरदिशिचर लीनो इम यथा कञ्चमिष्यपञ्चतो तिमलाचको यावत् पुष्कलावतीनाम च वा देयता बसवदे । तिमेषपथर = क्रिदा ए भगवा । महा
 विदेहस्यैभनेचिदे श्रीताम्रपदमदीन चत्तरदिशावर्ती श्रीतामुपयमनांनि बलब । ह गीतम । नीलवतपयपरपयतान दधिचदित्ते श्रीतामदाति चत्तर पूरुदि

सुपेः सचित्तम् । एतद्विधेन ह्येतद्विधेन विदितम् । द्वाविंशतिविधया । द्वाविंशत्यात्मयोगात्मकमसादी यत्र तद्वाच्यत्वात्मयोगात्मकमसादि । अनेन य

सुखदिविजय कुङ्कुमाद्यञ्जाला ५ तप्तजम्बाज्जतरादी भङ्गाव्यविविजय धूपरात्रिता रात्राय गी ३ येनमकुट्टनाभा भस्करावपत वस्त्रादत्तायैत्राय मभस्करा
 जयाभी ५ भगजम्बाज्जतरादी रस्यविविजय धाकाजलीराजयाभी ५ ध्वजमन्त्रोत्तरकापोपत रस्यविविजय पट्नायत्तरात्रायभा ६ रुन्मजयया भङ्गातदा
 जतरादी रस्यविविजय धुभातराजयाभी ७ भातजन्मान वरकापोपत भगजम्बादीविविजय रस्यविविजयाराजयाभा ८ दन्ध पूर्वोक्तप्रकारे त्रिनयने सौता
 भङ्गातदीने रुन्मदिविजये पासुवष्ट निमज द्युविविजयिग जीतापुपनधादिभ मङ्गलकाया पञ्चम, यवेदा विवदपत १

पापमविभागास्य कृद्विषय आदिकक्षाणां द्वितीयविभागस्य दाक्षिणात्यग्रीताभ्युद्यममादिकम्बन्धितः । तथा धर्मव्यवस्थापयकारणकृताः कृत्यपदे
 नात्र कृतान्तरासन्तीत्यत्रादित्यादप्रत्यये कृता पर्वताः । तथाच शिष्टकृत्यादिविभागानां राजधानीनाञ्च सद्यस्यापद्यमकैक इमानिच सगदभूनादि शु
 खप्रतिपत्तिहेतुमाति मपुनर्दन्ति विभाषाः । अप्य पूयपुत्रादभ्यापि धरसविषयविग्नित्यसे विधिप्रवृत्तात् सूत्रप्रयुक्तीत्यन्तरमाह । यदुस्त्वहत्यादि । धरस
 स्य विषयस्य निपणाद्विज्ञेन तथा स्वयैव ग्रीतावतरेत्येतादि स्पष्ट । मदीय निपणाद्व्याख्येयाः साधु धरसविषयप्रतिपत्तिर्याप्य एतस्यलक्षणावस्य काम
 चारात् प्रस्तुतेष्व प्रकरव्यवस्थान् धरस्यव्यवस्थिति । भुवीनाराधयानीप्रमाणं सदेयायोग्यासम्यज्येय प्रमाणाजिघासाय रीत्यात्म्याः पुनरुपस्थापनेन मपुन
 कर्त्तित्वाप । मदीय विषयपदीनां स्थानकमदयोग्यायाह । विज्ञाद्यमित्यादि । सुगममवर धारणात्मरश्मिकृतः पवित्रतत्त्वति दीप्य । प्रत्यया पूयलोदा
 शिवात्सगीगामुद्यमस्य प्रतिपत्तिः स्यादित्यभो द्वितीयोपदिष्टविभागः । अप्यक्रममायातं गजदत्तगिरि सौमनसाय्य लब्धयितमाह । कर्त्तव्यमित्यादि ।

मुहव॥पुरात्यमण तिवेठपञ्चस्थमण सुभीमारायह॥पम॥ण तथव वटा॥॥ तर तिवेठने ताखे सुत्रकु'वजए पुण
 कमेण तसुजलाणहं महाकळेविजए वेसमणकणे वरकारपहिएवळावहंविजए मसुजलाणहं रम्मेविजए ह्यजवस्का
 रपहिए रम्मेए विजयेउम्मेसुजलाणहं रमणिजेविजए म॥यजणे वरुनारपहिए मगळावहंविजए । कहिय भते । ज

नाप्रमाद्य सदय, धरशान्तराभपूर (पवित्रतः) तथा सुवर्षाविषय स्टैलकनेष्ट, तसुजलाणदा मद्याधराधविषयः धैर्यमयकृतापद्यन्तारपर्वत
 धासायलीविषयः मसुजलाणदीरम्याविषयः अश्लुगायवस्कारपयत रम्यकोविषयः समसुजलाणदीरम्योसा विषयः माससुलोपयवस्कारपयतः मर्ग

देममणकृतपयत र म्माह ३ मासजमपयत ४ । अन्तराणदी कर्त्तव्ये तसुजला १ मसुजला २ सुत्तमजला ३ विषयपद्वयक पटविषय १ मुचकविषय २
 मद्यापटविषय ३ वायोपदसगापदीविषय ४ रम्यविषय ५ रम्यकविषय ६ निर्वै रम्योपविषय ७ मगळावती ८ ॥ राजधानीकर्त्तव्ये । तेकद । सुभीमा १

श्रेयः भविष्यति । एतच्चिद्येन्यद्वारकस्ययद्वमाह । त्रिविधमिदमपार्थ । दार्ष्टिक्यात्मयोगात्मसुखजन्यादी यत्र सदाविद्यत्वात्मयोगात्मसुखवत्तादि । अन्तेन य
 कश्चिन्न सीध्यापु महाणहणु उन्नरिसे पास सहस्रेष्व दस्त्रिकणिस पिन्नाणस्यसि, दाहिणिसर्सास्यामुद्वेषाह क्षमे व
 स्कारपक्षपा । स० तितउने १ वेसमणकने २ स्यजणे ३ मायजणे ४ णर्हेतुं तसजला १ मसजला २ उम्मत
 जला ३ विजया । स० बले १ सुवस्ये २ महाधले ३ चउत्येवक्कुमावर्ह ४ रम्मे ५ रम्मापु ६ वेन्न रमणिज्जे
 ७ मगाजावह ८ ॥ १ ॥ दायहाणोस । स० सुचीमा १ कुकला २ वेन्न स्यवराहंस्या ३ पडकरा ४ स्यकावर्ह ५
 पनडावर्ह ६ सुत्ता ७ रयणसस्यया ८ बहुरसविजयरस णिसहेदाहिणेण सीध्यापु उत्तरेण दाहिणिससीया।

रकारपक्षपाः ७ मयलवतीविजयः १ कवचयाराजयाणी ८ सुव सदेववातायामहाभद्या कसरापायं तथैवदार्ष्टिक्यात्मपेत्तविमल्य दार्ष्टिक्यात्मयातामुच
 यनादी ॥ वनेनस कारकूट । १ लयपा मुनीमा १ कुकलाधिया २ पराजिता ३ मसकरा ४ ॥ स्यद्वायती ५ पट्टायती ६ मुभा ७ रवसवया ८ ॥ ६ ॥
 त्रिकूटो १ वैद्यमबहुट २ कम्मणा ३ पातङ्गिणः ४ ५ ॥ वरम १ सुपरसा २ महावरस ३ वृणीवरावती ४ ५ ॥ रम्मा १ रम्मावर्ह २ रमसा
 या ३ मकुलावती ४ ५ ॥ १ ॥ वरस्यन्यविजयरयनिपया दस्त्रियेन सीता कसराता । १ ॥ दस्त्रिया-योगात्मस्ययन परम त्रिकूट पविमलः १ लमागाराजया-

सुकलविजय कुकलाराजयाणा २ तसममज्जतरनदी महाबलविजय धापरजिता रागाय वी ३ वैद्यमबहुटनला ४ वरपातरावसस पट्टायतीविजय ५ मभकरा
 जयाणी ६ मलमलाभलरमदा रम्माविजय ककावतीराजयाणी ७ मज्जनात्ते वरकारोपकत रम्माविजय पट्टायतीराजयाणा ८ वल्लनयया मदागदा
 मगरनदी रम्माविजय सुमाराजयाणी ७ मालज्जनात्त वरकारापकत मयकावतीविजय रयमययाराजयाणा ८ वन पूर्वोक्तप्रकारे जिनपूर्वे साता
 महागदीने उन्नरदिविने पासुमका, तिमज दस्त्रिवदिविमु पावार्कवर्हो, दस्त्रिवदिविमा योगात्मपवनप्रादिक् सुद्वरकारा पवन, तवेरा त्रिकूटपकत १

सतकूटे सुपरसादेवी प्राप्समकूटे दारदतिमा स्थापयितुमुक्तपु कूटसदृशनामापादेयाः तेषां २। अथान्यो मेराधच्छिष्यावसि । पदार्थो देनकरव । कद्विचम
 तेहत्यादि । कभदस । सहाविदेवेयदे देनकुर्वोनाम करयाः प्रष्टमाः १ गीतस । धन्युरतिरेदशिष्यमो नियथादे कतरतो विद्यु प्रभावकस्कारादेनेष्टसभास
 स्थगवदभाकारपरिरेः पूयन सीमन्मयस्कारादेः पदिभाया स्थातरे देयकुर्वोनाम काय प्रष्टमाः २ स्वेपमाप्यत् इमाधोसरपुस्तमां पराजवातकाधयति
 सदतिदेशमाह । यथोत्तरककुत्ता वक्तव्यता । विषयद्वुरनित्याह । यावदावक्तव्यः सुतानेनामुपगतम नः सुस्ति यमसामनिर्देशः कालभयेप्यतेपा सप्तम
 विपादमाम् । केतेहत्याह । पद्यगत्याः १ गृगत्याः २ अमनाः ३ सहा ४ तेवाम्भस्तिमः ५ यदेनारिष ६ एने जमप्यजासिजेदा एतद्व्याख्याना दा

उदीणदाहणावाह्यता इक्षारस जोष्टणसहरसाह स्थयत्रयायाते जोष्टणसए दुस्सिष्य एगुणवीसइनाए जास्य
 णरम विरक्तमेण । जहा उत्तरकुराए ववस्यया जाय स्थणसज्जमाणा परहगाथा मिस्थगथा स्यमना सहो तेष्टुली
 सणीचारी ॥ कहियु जते । देवकुराए विस्तिविचिसकुनाणाम दूहि पस्यया प० १ गो० । णिसहरस वासहर

स्कारवर्तस्य पदिभाया अथ सहायिवदेयदे देवकुर्वोनामा करयाः प्रष्टमाः १ प्राथोणमर्धोयोगापता सतरदक्षिणधियोर्धोः, एकादशयाथापदस्य
 वि अष्टवट्टाः कत्वारिखानियोजनसत्तामि ह्यादेकोनयिषतिभागी योगस्य पिकम्भेन । यथा सप्तकुराया वक्तव्यता यावदमुसक्यन्त २ पद्यगत्या १
 सगत्याः २ अमनाः ३ सहा ४ तेवाम्भस्तिम ५ यदेनारिषः ६ । कभदन्त । देवदकुरायाविचिष्यकट्टी नाकाट्टीययती प्रष्टमाः १ गीतस । निययस्य

नैकपलकूटसह विरे दया गुरुभाज्यन्त वरसनिवाणासह देवी प्राकम्भो अयसंयकटने विरे कटसरिदेनासे देवता काणया राजधानी दक्षिणदिशाय । किन्ना
 दे प्रगवम । यथाविदेयकूटने विरे दयकराणासे कुराक्षय । हे गीतम । मेरुपर्वतने दक्षिणदिशाय निवयनामा ययपर पयानद सतरदिशय विष्टुप्रमना
 सा गयदस्य दयकारापयवने पुर्धदिशाय सामगसम सा २ जादस्य दयकारापयार्णे पदिगदिर्धो पहा सहायिदरुक्षेन दहो देयकूतान्तह कुरादे पुधपयि

एतत् प्राप्तिदेहितापि नास्त्यत्राप्यकूटाभायस्येन कूटाधिकारेऽवेष्टित इति । कूटातीति गृधिरश्च । अथा यथा जेते प्रजासम दधिषूप्रसादिणि सि
 दापयत्तकूट नरपद्विषयपूर्वभाया पञ्चमयिमलकूटस्य पातरपाद्विषि द्वितीयशौमलमकूट सरपापि दधिषूप्रसपा दिणि तृतीयमङ्गुसायतीकट द्वाभिमि श्री-
 विष्णुतापि विदिगुभायीनि नगलावतीकूटस्य दधिषूप्रसपा पञ्चमयिमलकूटस्य गारस्य चतुर्थ देवकूटकूट तस्य दधिषयः पञ्चमयिमलकूट तस्यापि दधि
 सतः पट् कान्तकूट प्रसापिषद्विषयनो निपयस्योत्तरस्य सप्तमवासिष्टकूट सर्वाविराजमयानि परिभाषणा द्वितीयकूटतस्यानि प्रासावादिद्वयसर्व नृद्वय वि

विदिंसापु भाणिअज्ञा, जहा गयभायणरस पञ्चर विमलकवणकूटसु देवयातु सुवडावठमिषाय सुवसिठे सु
 कूटसु सरिसणोमया देवा रायहाणीतुं दत्तिकेणेण । कहिसा भते ! महात्रिदेहेवासे देवकराणामकुरा प० ?
 गो० ! भदरसस पञ्चयस्स दाहिणेण णिसहस्स वासहरपञ्चयस्स जहरेण विज्जुप्पहस्स वरकारपञ्चयस्स पुरस्सिमेण
 सोमगसवस्कारपञ्चयस्स पञ्चस्सिमेण एत्थण महात्रिदेहेवासे देवकराणामकुरा प० ? पाहणपह्णायया

आत्तम इ वसिष्ठनूट ७ पाद्वस १ । एत्थवर्गविषयसुविधानिकूटानि, एवथां पुच्छानि दिग्विद्वु भवितव्यानि १ मया गत्यमादगस्य । विमलकापन
 कूटयो नवर, इवताः । सुवहा, वासविज्जवा २ क्वयसिष्टपुच्छपु ३ चतुशानमन्नादया राजयाम्य दधिषयतः क्लमदन्त ! नरापिदेद्वय देवकूटया
 नायाकूटस प्रजसा ? गीतस । मन्वरस्यमनस्य दधिषयकां निपयस्यवपयारपयत्तस्योत्तरभाया विरदुप्रभस्यपराकारपयसतपपुयस्या पीमनमस्यवसत

इहा देवता मयिद्वि ७ पापन वसद्वि । विषय ७य इ भौतस । पापत् मिमपक्क साममसगमा यथारपयममगदलोत्त क्कट साकट । हे गीतस ! सता
 नृद्वे । सेवेहा विद्यायसत १ सामनसकूट २ पापना वाचसु नगलावतीकूट ३ देवकरकूट ४ विमलकूट ५ कट्टकूट ६ पापिष्टकूट ७ आणय १ एतत्
 वपाचसु पाञ्चमलाकवपसु पोद्वेष्टपसु कूट एवमीपकादिणिदिशयकूट आणया जिगगपमादगनाकट्टा विमलकायमा । एतलाविषय विमरकूट स

सप्तकूटे सुयरादिषु कार्त्तमकूटे धानमिमा षड्यष्टिपुष्पकूटेषु कूटसदृशानामाद्याः तेषां २३ गणान्यो गिराद्विष्णुतावति । पदाभीं देवकरव । कद्रिस्तम
तत्त्वत्वादि । कभदन्त । मर्यादवेदेवयै देवकुरवोनास करव प्रष्टसाः १ गीतम । सन्तरिरेदन्तिजमो तिवपावैरुतरसो विद्युत्प्रपाद्वत्काराद्रेतैस्सतकाथ
स्यानन्दनाकारातिरेः पूयन सीमनयस्कराद्रेः पयिवापां अभातरे देवकुरवोनास काव प्रष्टसाः २ शोपमाग्र्यत् वनाद्याहारमुक्तपा यान्नबालकावयति
तदतिदेशनाह । यथोत्तरकफ्रया यत्तत्त्वात् । किंपद्वूरमित्याह । यावदगमयतः सन्तानेनानुपलभ नः सन्ति वल्लभानभिर्देवाः क्षात्रभवेप्यतेषां सप्तान
तिपाद्वत्त्वात् । केवेदित्याह । पद्वत्तान्याः १ भूगणान्याः २ अमनाः ३ सुखा ४ तेषामस्तिन ५ शनेद्यादिषु ६ सुने सनप्यमासिर्देवाः सतवृत्त्याख्याता मा

उदीपदाहणावाहृषा इक्कारस जोष्टुणसहस्राह सुष्ठयवायाहे जोष्टुणसए दुस्सिष्ट एगुणवीसहस्राए जाष्टु
णरस विरकभेण । जहा उत्तरकुराए वसव्वया जाअ ष्टुणसज्जमाणा पम्हगथा मिष्टुगथा ष्टुममा सही तेष्टुती
सणीचारी ॥ कहियं जते ! देवकुराए सिस्सियाचिसुकुलाणाम दुह्वे पञ्चया प० १ गो० । णिसहसस वासहर

स्कारवयतस्स पयिमाया षड मर्यादिवहेवयै देवकुरवोनासा करयः प्रष्टसा १ प्राथोगप्रतीयोगापता वनरद्विष्टवियसीधोः, स्कारवयतावापसहस्र
वि ष्टुष्टवद्व । अस्सारिशासिधोअमसतामि ह्वाचैवोमविजतिभागी योवजस्य विकम्भेन । यथा सत्तरकुराया यत्तत्त्वात् यावदगमयतः सन्तानेनानुपलभ नः सन्ति वल्लभानभिर्देवाः क्षात्रभवेप्यतेषां सप्तान
भूगणान्याः १ अमनाः २ सुखा ३ तेषामस्तिन ५ शनेद्यादिषु ६ सुने सनप्यमासिर्देवाः सतवृत्त्याख्याता मा

नैकवतकूटमह विर्ये दया सुदरमाष्टनह वरससिद्धागामह देवा जावकी अयस्यकटने विर्ये कटमरिर्वेनामै देवता आणया राजपाती दक्षिणतिष्ठाय । अद्वा
ने भगवम् । अद्यादिदेवद्वजमै विर्ये दयकराजामै कुराव्व । वे गीतम । सैकपयसर्गे दक्षिणतिष्ठाय निपयमासा पयपर पयातन स्यारदिष्टाय दिष्टाप्रमाणा
मा गमदत्ता वनकारापयवर्गे पुर्वदिष्टाय शासनपरा मा २ अद्वा द्यकार पयसर्गे पयिमादिर्वो वद्वा मर्यादिवहेवयै देवकुरवोनासा पुर्वदिष्टाय दिष्टाप्रमाणा

खेम प्रायतिदेयितापि शास्त्रशास्त्रयकूटप्रयत्नेन कूटपिकारेनवेष्टितवति । कूटान्तिप्रयतिदृष्ट्या यथा मेरो प्रचास्य दक्षिणपूर्वस्यादिभि वि
 द्वापतमकूट सरयदक्षिणपूर्वः पूर्वा पञ्चमविमलकूटस्यात्तरस्यादिभि द्वितीयधौमसकूट सरयापि दक्षिणपूर्वस्या दिभि तृतीयमभुसायतीकूट एवमिति चो-
 दिक्कूटानि त्रिभिर्गुणयोनि मगलायतीकूटस्य दक्षिणपूर्वस्या पञ्चमविमलकूटस्यात्तरस्या चतुर्थ देवकूटकूट तस्यदक्षिणतः पञ्चमविमलकूट मस्यापि दक्षि
 षतः पट् कान्तकूट मस्यापिदक्षिणततो निपचस्रोत्तरश्च सप्तमवायिपट्कट सर्वाविरामयानि परिगायना हिराण्यकूटतस्यानि प्रासादादिकस्यैवद्वत वि

त्रिदिसाण मणिब्रह्मा, जहा गधमायणरस णदर विमलकषणकूटसु देवयातं सुवहावहमिवाय ज्योतिष्ठं सु
 कूटसु सरिसणोमया देवा रायहाणंति दस्त्रिकेण । कहिसु भते । महात्रिदेहेवासे देवकराणामकुरा प० ?
 गो० । मन्दरस पञ्चयसदाहिणेण णिसहरस वासहरपञ्चयस उचरेण विज्जुप्पहरस वरकारपञ्चरस पुराल्यमेण
 सोमणसधस्कारपञ्चयसस पञ्चाल्यमेण एत्थण महात्रिदेहेवासे देवकराणामकुरा प० ? पार्हेणपार्हेणायया

काचल १ वसिष्ठकूट ३ धाद्वज ४ १ मण्डवर्गविपुलवतिजानिकूटानि, एतथां पुञ्चानिदग्धिदिषु भजितव्यानि मयया गन्धमादगस्य । विमलकाचल
 कूटयो नवर, दवताः । सुमरा, वरविमल २ कात्रमिटपुट्टपु ३ मनुजनामकाद्या राज्यास्य दक्षिणतः क्रमदत्त । महात्रिदेहेवर्षे देवकूटया
 भाषाकुराव प्रथमा १ गीतम । मन्दरमपवनस्य दक्षिणतः निपचस्यवयवरापवतस्योत्तरस्या दित्युप्रमस्यवसकारवयवतपपुत्रस्या धौमनध्वयवयव
 रथा देवता मन्दहि क यायन ससरहर्षे । तिस्रश्च ज्योह दे भीतम । यायत विमल्य सोमसगामा यथारपवसगमवसोम कट लादय । प गीतम । सता
 मूरहर्षे । संवेष्टा सिद्धापतम १ सामनसकूट २ धाया जालयु मगलायतीकूट ३ वेदकराण ४ विमलकूट ५ वरकूट ६ दाहिपकूट ७ जालय १ एत रा
 वयपुत्रसह यायननामध्वयवर्षे पोरुणवर्षे कूट एवभीपञ्चादिभिर्दियवकूट जालयना जिनगन्धमादगमाकृष्टा । विमलजालय । एतनाभिसेव निमलकूट म

मनकटे सुपरसादेवी प्रादमकटे धानमिमा धाद्यधिदुपुटुपु कृतसदृशमासादेयाः तेषा २॥ गणान्यो नेरादक्षिणतश्चि । इदानीं देनकरय । कर्दिशम
तद्वत्पावि । कभदल । महावदेवैयर्दे देनकरोभास करय मयसाः १ गीतम । मन्वरिरेदक्षिणमो निपयादेकतरलो विष्टुभभयदास्काराद्वैत्यसकाय
स्वगजदभाकारगिरेः पूर्वत शीमन्तवक्षस्कारादेः पदिभायां अथातर देयकुरधानाम करय मयसाः २ शेषमगन्धव् वसाधोक्षरगुरुपा पाणकजातकाशयति
सदतिदेशमाह । यथोजरकरका यकभला । क्षियद्वदुरमित्याह । यावदभयगतः सन्तोभेमानुयसस न सन्ति यस्तमानमिर्देय काशान्वेष्यतेपा सप्तम
विपादनामः । केनेरुत्याह । पट्टगन्थाः १ गुणगन्थाः २ अममाः ३ सहा ४ लेखनक्षिप्त ५ शनैरादिष ६ एने जगुप्यजातिजेदः । एतद्व्यवस्था पा

उदीणदाहणावाह्यसा इकारस जोष्टुणसहस्रसाह स्रुथयत्रायाले जोष्टुणसए तुष्टिश्च पुगणवीसहजए जाष्टु
णरम विरकभेण । अहा उत्तरकुराए वससिवा जाष स्रुणसञ्जमाणा पम्हगधा मिष्टुगधा झुममा सही तेष्टुही
सणीचारी ॥ कहिस्सं जते । देवकुराए सिस्सविचिसिक्कणाणाम दुस्से पसुया प० १ गो० । णिसहसस वासहर

स्कारपवतस्य पदिमाया धाम महविषवेयर्दे देयकुरोभासा करय मयसा १ प्राथीनमतीयोगापता सभरदक्षिणदिशोर्वा २ रुकादययासायहसा
वि अष्टवट्टावत्सारिशानिपोअमयानमि हावैकोनविशतिभागी योगस्य विकम्भेन । यथा सत्तरकुरया यकभला यावदनुसज्जन्तः २ पट्टगन्था १
गुणगन्थाः २ अममाः ३ सहा ४ लेखनक्षिप्त ५ शनैरादिषः ६ । कभदल । देयकुरपुष्टिप्रविष्टिप्रकटी नाञ्जाद्वैपयसी मयसी १ गीतम । निपयस्य

नेकधमकृतमह विर्दे यथा सुधरमाधमह यत्सन्निधामामह देयो जावही अजसपकटने । अर्धे कटमरिदेजाने देवता आणया राजभाली दक्षिणदिशए । किटा
दे जनावन् । मयाधिदेवधर्मे विर्दे दयकराजाने कुराएह । ३ गीतम । नेकपर्वतने यदियणि ग्रह निपयमासा मयधर पयान् सारादिगह द्विष्टुमप्रभगा
मा गजदल पाकारापयतने पुष्टदिशह सामलसम सा ४ अदल दारकार पयतने पदिमदिर्धो पदा मायापिदृष्टम प्रहो देयकुरनामव पुराते पुष्टपवि

स्थल प्रायतिदेशितापि नास्त्यथास्त्वकूटाभयस्येन कूटाधिकारोऽवेष्टित इति । कूटाणादिभ्यश्चिगुण्य रभ्यता यथा मेरो मन्थास्य दक्षिणपूर्वस्यादिभिश्च चि
 दापदानकूट तस्य दक्षिणपूर्वः पूर्वा पञ्चमविमलकूटस्यात्तरयादिभिश्च द्वितीयवीमलकूट तस्यापि दक्षिणपूर्वस्या दिभिश्च तृतीयमभुलायतीकूट रम्यानि श्री
 विष्णूनां चिद्विग्भाषीनि मगलायतीकूटस्य दक्षिणपूर्वः पूर्वा पञ्चमविमलकूटस्यात्तरस्या चतुर्थी देवकूटकूट तस्य दक्षिणः पञ्चमविमलकूट तस्यापि दक्षि
 षतः पट्टं कान्तकूट प्रस्थापितदक्षिणतो निपथस्योत्तरात् सप्तमविमलकूट सर्वाधिकरम्यानि परिसाधना विनायककूटस्य स्थितिं प्रासादादिदस्यैव गदस्य चि

विविदिषाणु मणिब्रह्मा, जहा गधमायणरस णवर विमलकवणकूटसु देवयातु सुवच्छावच्छामिहाय स्युर्वासिठसु
 कूटसु सरिसणोमया देवा रायहाणीतं दक्षिणोप । कटिस्था भवे । महाचिदेहेवासो देवकुराणामकुरा प० ?
 गो० ! मन्दरस पञ्चपरस दाहिणेन णिसहस्रस वासहरपञ्चपरस उत्तरेण विज्जुप्पहरस वरकारपञ्चपरस पुरात्यमेण
 सोमणसवरकारपञ्चपरस पञ्चत्यमेण एत्यण महाचिदेहेवासो देवकुराणामकुरा प० ? पाईणपईणायया

कावस ६ यत्तिष्ठकूट ३ यादव ३ १ मरुतयोचिपुत्रयतिजानिकूटाणि, एतपा पुच्छानिदिग्यदिदु भक्तिव्याप्ति ॥ यथा गन्धमादगस्य । विमलकापम
 कूटयो भवर, इवता । सुवरा, वरार्तिमहा ३ काव्यदिपुत्रदु ॥ सुवरागामकादा राक्षस्यः दक्षिणः कनदस्य । महाचिदेहेव देवकुराया
 नायाकूट मन्त्राः ? गीतस्य । मन्त्रस्यमन्त्रस्य दक्षिणस्यां निपथस्यपथपरस्योत्तरात् यिरदुप्रमस्यपथकारपथपरपथस्या सीमाप्रयममस्य

इहा द्यता सद्विह क मायन् ससहर्षे । तिष्ठ ३ र्थ ३ गीतस्य । मायन् निपथ सोमममगमा स्युत्तरपथमममन्त्रोत्तर कटलाकट । ४ गीतस्य । यता
 मरुते । सेकेहा विदुःपतन १ सामनसकूट २ माया काव्यु मगलायतीकूट ३ देवकारकूट ४ विमलकूट ५ कान्तकूट ६ माणिक्यकूट ७ माण्यु १ एत य
 वपावसह मायानाकवपर्वे पोहस्यपर्वे कूट एवमीपकादिभिश्चिदिग्यकूट काव्यु । विमलपथारमणाकस्या विमलकावया । सूरयादिसेव निमनकूट ज्ञा

यमः कार्यः । एव भीतो रामुस्तव न भयाहितम् । तद्विजागतादर्थयति । भीतादाया दार्ष्टिक्यात् भीतराह्वयति । अयं तदुपविभागगतविषयपरिसप
 रः । सीमुष्णाय इत्यादि । सप्रत्यनुक्तपुं पाद्यात्ययिनामद्वयगतोत्तरदीसपदगाह । सीमुष्णप्रत्यादि प्रोक्त्वा । तत्र चत्वारिंशद्विषयपञ्चदशति । यो न
 राह्वयिष्यतां अस्तराद्यति । 'अस्तरमद्याः तेभ्यः' इत्यनमन्तरपदशापः । यन् पुनर्विजागते विषयपरिसपह प्राप्यविभागद्वयेऽस्तरदीसपदय मो-
 क्तमुद्देशप्रकाराद्याप्रवृत्तिदेविष्य हेतुं अत्र विहितसुप्रतायेति । अयसरत्नयसकारकूटपुं पासश्रवस्योपायमाह । इत्यपरिवाही एहत्यादि । अत्रपरिवाह्या
 व्याप्योद्देशकारानुपपत्त्या द्वीद्वीकूटी विषयसदृशानामहौ भवितव्यौ । अयमाद्यः । प्रतिवत्तस्कारवत्त्वार्ति २ कूटाति तत्राद्यद्वय निपत तद्वृत्तकारण
 व्याप्योक्तरिप्यतीति । अत्ररत्नद्वयमितिपत तत्रपायापयस्कारगिरि र्थोयीविजागौ विभज्यतिसम्भयो योप पाद्यात्योविजापस्यप्राप्तक तस्मिन् यद्यःकारे
 नुतीयकूट पायद्यापिभो विजापस्यस्यानक तदुपकूट द्वीद्वीभावस्थितौ कूटी भद्याया एक सिद्धपायतकूट द्वितीयेपयससदृशानामहौ भवितव्यः । कस्मिन्
 वि तद्वत्कार इमेनाहौ नव्यमिषरत इत्यादिस्थितौ । नमसिद्धपायतकूटमयस्थितमितिश्रुत् पयनसदृशानामहौ भवितव्यः २ यत्तत्कारानामानुयायितयन कथ-
 न्यस्थितमित्युक्त पवनसदृशानामकत्येन धर्मव्याप्यायस्थितय एनादृशयसस्य सर्वत्रेति कथं कारद्वितीयकूटपुं अत्रमिषारत्न ॥ तप्य दार्ष्टिक्यपरकूटद्व

रा, त० चदप्यहं सुरपक्षे नानाप्यहं दधपक्षे । इमातुगद्वत् तस्मिन्माहिणी फेगमाहिणी गन्तीरमाहिणी ।
 इत्यपरिवाही देवोक्तो विजागमरिसणमया भाणस्यहं, इमेवेदोक्तो कूटा सुवन्ति । त० सिद्धपायगकूटे

अथान्यत्रः । तद्यथा विषयार्थेऽप्यपत्ती अपत्ती अपराजिता ॥ अकपुराह्वयपुरा न्यास अथान्य अपाया १ एत यत्तत्कारः, तद्यथा च-
 न्द्रपयस १ सुरपयसः २ भागपयसः ३ देवपयसः ४ सीतादायासदागद्या दार्ष्टिक्यात्केने कारादा १ गीतकाता २ इमा कस्तवार्थिनो नद्याः क-
 दिशित अन्तेनर दिशितपविजापया भीतोमदीह चत्वारिद्विर्धे पासे एह विजागद्वे । सेकेष्टा यम १ सुयप्रविजाप २ महायम ३ चापा यप्रकायती
 विजाप ४ दधग ५ सुद्रग ६ गपिष ७ गन्तिषावती ८ द्विषय १ राजधानी एह जाह्नवा ॥ सेकेष्टा विजापा १ गीतपत्ती २ कपत्ती ३ अत्रराजिता ४ च

दूतीपथतुपकूटधूमनामकावित्तयेः । तथाहि । विश्वकूटमहाकरे कूटचतुष्टयमथो ज्ञात्वा भिन्नायतनकूटं तत्र स्खलनकारणमात्रं ततश्चूलीपञ्चकृतान-
 कं चतुर्मुखकृत्तनामकं तैलं कटुयुक्तद्विजयावित्तयेः । एषं संवत् भागनायमिति, दिशः प्राच्याद्याः विपरीतदिशाधिदिग्धं भवितव्या यथाप्राच्याः ॥
 ताबीरदाप्याद्यापानी एयद्विद्यद्विद्यमित्यस्य कार्यः तथाहि कृत्ताविजयः शान्तायामहात्म्याः कृत्तरस्या नीलवतीपथपरस्य दक्षिणस्यां विश्वकूटसरस-
 मयं कारयवतस्य पश्चिमाया भास्ववतीनजवल्गाकारवल्गुकारपरवतस्य पूर्वस्यामिति । एयमकृत्ताविद्यविजयेष्वपि स्वस्वादिमयवत्समुच्चारेषु समदिग्गति-

श्वासीश्वसोश्च। श्वतेवाहिणी, पूषहस्यपरिवाकीपु दोदायिजयाकूटसरिसणामया नाणिपक्ष। दिशोविदिशान्
 नाणिअष्टान् । सीतेश्चामुहयपथ माणिअष्ट, सीतेश्चापुदाहिणिसे उत्तरिसेव । सीतेश्चापु उत्तरिसेपासे इमे
 विजयाः, त० यप्येसुवप्येमहावप्य चउत्तंयवप्यगावह ॥ यन्गुश्च सुवन्गुश्च गयिउं गयिछावह १ रायह्वाणीतं
 इमान्, त० विजयाय वेजयती जयती अपराजिया ॥ चक्रपरास्त्रगपूरा हयहस्यवज्रा श्वउज्जाय २ इमेवस्का

वीतशाकाय २ इमेवस्काकाः । तथाया-अङ्गायजमसायानि ७ सुकायहः । समाशान्तयोदिभ्यःतथाः । तथाया चारादायीवज्राः । अश्ववोहिनी एय
 सप्तपरिपाद्या द्वी द्वी विजयी कूटसदृशनामकी भवितव्यी दिशाविदिशयमवितव्याः । सीतादानुस्रयन्त य भवितव्य । सीतोदावाविजयात् ज्योत
 राह ७ ॥ सीतोदाया श्रीसराहे पायुं इमेविजयाः । तथाया-अप्र सुयप्राभवावप्य चतुर्गोत्रमकावती ॥ यन्गुपसुयसुगुय गयिउंगयिछावती १ रा

दपरा २ महापुरा ३ निधे इह विजयपुरा ४ अपराजिता ५ अरवा ६ अशका ७ वीतशाका ८ एह वरकारा पयत । सकेरा अकावती १ पट्याव
 ती २ अासीविजय ३ सुकायह ४ एह अन्तराजदी काविजयी ॥ तैलेहं वीरारा १ योसभाला २ अश्वरवाहिनी इम इहा परियाटीह यमप्युदीह येयद्विज
 य वरकारावजवना याआनामह जीवाकूटानि सरीय आश्रवा दिवि विविदिणि विजयनी कश्यपी शासादानुस्रयपयवि कश्यवा यासादानुस्रयगाह दविह

यमः कार्यः । एव गीतोदानुसूयनवभाषितव्य । सद्भिजागोदर्थयति । गीतोदापा दाक्षिणात्य श्रीधराहमेति । अय वसुधविभागसविजयादिसप्र
 दः । सीतोष्णादभ्यादि । समत्पनुक्तपूर्वं पाद्यात्ययिभाषद्वयगतासरसदीपप्रदाह । सीतोष्णादभ्यादि प्रोभवत् । नवर वसुधिरक्षपिजयाहवति । श्रीन
 राहदिवयाना अन्तरातीति । 'अन्तरमद्याः तेषुभा पत्यर्थमवसरपदत्तापः । यन् पुनर्विजनामे विजयादिसप्रह प्राप्यविभागद्वयैऽन्तरमदीपप्रहय गी-
 र्कसूत्रेसुप्रकाराद्यं प्रवृत्तिदेविष्य देतु व्यं वक्षिष्वसुप्रहायेति । अयसरसजयनरकारकृतेषु भासव्यस्थोपायमाह । इत्यपरिधाक्षीएहत्यादि । अथपरिधाक्षी
 अर्थाद्विषकारानपूना द्वीद्वीकृटी विजयवदृजनामश्री भवितव्ये । अयभाय । प्रतिपन्नस्कारवत्त्वारि ३ कृदाणि तन्नायाद्वय निपत तसुसुप्रकारस्य
 व्यक्तीकरिष्यतीति । अपरवद्वयमसिपन तस्यपापावसस्कारगिरि र्यौदीविजयो विभवतितत्समर्थो योयः पाद्यात्योविजयप्रकाशपाक तस्मिन् यद्यकारे
 तृतीयकृट पायद्यापिसो विजयप्रकाशपाक वसुधकृट द्वीद्वीभायस्थिनी कृटी नद्या एव विदुःपातनकृट द्वितीयपयनसदृशगानासकस्मित्यपः । कस्मिन्न
 वि वसुधकार वसुधकाश्री मध्यभिन्नरत्नतयस्थिनी । नमविदुःपातनकृटमध्यस्थिमितिभुक्त ययनसदृशगानासकम् भिष्य २ यद्यकारानात्तामुपाधिरयन कथं
 सयस्थिमित्युपयत यव नमदृगनामकन्येन यमेकापायास्थिगतस्य एनादृशयनस्य सर्वेवपि यत कारद्विगोपकटव अक्षभिन्नारत्न ॥ नय सद्भिन्नपरकृटद्व

रा, त० चदप्यह्ण सूरपक्षेण नागप्यव ९ दधपक्षे ९ । इमाद्वेणइत उमिभालिणी फेगमालिणी गनीरमालिणी ।
 इत्यपरिधाक्षी ९ दीदीकृटा विजणमरिसणमया भाणिष्वह्ण, इमेद्वीदीकृटा वृधठिञ्चा । त० सिरुययगकृते

अथाभ्यहताः तद्यथा विजयादीजयन्ती जयन्ती अथारक्षिता ॥ चक्रपुराणप्रमाणे प्रयात अथाभ्या अथभ्याय १ दस यद्यस्काराः, तद्यथा द-
 न्नप्रपयतः १ सूरपयतः २ नागपयतः ३ येषपयतः ४ सीतादापायनद्याद्या दाक्षिणात्येकमे दोराया १ गीतस्वाता ५ वना अन्तर्वापिन्योनय स
 दिशितु अन्तर्गमर दिशिनपञ्चभाषया गीतामदीय वसरदिशिर्मे पासि एह विजयपक्षे । मेकेहा अम १ सुप्रमाधप्रय २ नद्याप्रम ३ पापा यप्रकायसी
 विजय ४ ददृग ५ सुददृग ६ नापित ७ गतिप्रकाशती ८ विजय १ राजपाशी एह नाश्वरी ॥ यकेहा विजया १ विजयन्ती २ जयन्ती ३ अवरारक्षिता ४ च

मेऽसिद्धायतन मेरोरविचिपूयसा ५० योजनाति क्रमे देयकुरुवां बहिः शीतायादविचलत एवमासादः मेरोरविचलतः ५० योजनातिक्रमे देयकुरुवा
 सज्यं शीतोदाया पूयतः सिद्धायतन मेरोरपरदविचलतः १० योजनाभ्यगगास्य देवकुरुवां बहिः शीतोदायाः दविचलत मासादः मेरोर पदिमाया ५०
 योजनातिक्रमे शीतादायावसरत विद्धायतन मेरोरपरसां ५० योजनाभ्यगगाश्रोतरकुरुवां बहिः शीतोदाया वसरतएवमासादः मेरोरपरत ५०

उधरिस्त्रापु सीष्ठापु महास्रष्टपु पञ्चस्थिमेण एष्टुस्सयिधानिसादेवो रायहाणी उत्तरपञ्चस्थिमेण ७ एव रोष्टु
 णगिरीदिवाहस्थिकुंते मद्रस्स उत्तरपुरस्थिमेण उधरिस्त्रापु सीष्ठापु पुरस्थिमेण एष्टुस्सयिरोष्टुणानिरि
 देवो रायणीउत्तरपुरस्थिमेण ८ कहिस्स जते ! मदरेपक्षपु णदणवणंणाम वणे प० ? गो० ! भट्टसालवणस्स
 यङ्कासमरमणिज्जातं भूमिनागातं पचओष्टुणसयाह उहु उत्पइत्ता पत्थण मदरेपक्षपु णदणवणंणाम वणे

या इ एवमवतसम । पिरिगृहस्थिकुट मन्तरस्य वनरपदिगयाः शीतराहायाः शानायाभान्या पधिसायाः ए।स्य।पिचलसादेवा राजधानी
 वनारपधिसयोः ३ एव राजमगिरिदिग्गृहस्थिकुट मन्तरस्य वनरपूययाः शीतराहायाः शीताया पूयसां एव्यापिरोवमगिरिदेवा, राजधानी वन
 रपूययोः ८ क्रमवत्ता ! मन्तरस्य पर्वत नक्षत्र नामयस प्रकृतं ? गीतस ! भट्टशास्त्रपल्लव बहुरसमरमकीयात् नूमिभगागादृपक्षपाजमश्रुना नि

रेवपवतस सायुकाह पदिमदिशाभा शीतादार्से वनरदियि पधिसदिशाभा सिद्धायतन उर्ने सायुकाश्चिमासादायनवर्षावधिर्छे । एष्टुता पलास
 सार्से देवताऽर्छे राजधानी सायुहह ६ इम अवतसकलासह चालयु दिग्गोहस्थिकुट मेरुपवतानप सायुक्कयइ वनरदिशोनी सातामदीनह पदिम
 दिशि सायुकाश्चिमा मासादायनसकज्जमे वनरदिशिगा सिद्धायतनर्से दिग्गवह एष्टुगी अवतसकलासार्से देयमा राजधानी सायकास्ये ३ इम रोचमनि
 रिलामह एष्टु दिग्गोहस्थिकुट मेरुपवतानह इशाङ्कनर वनरदिशिनी शीतामह पूयदिसे वनरदिशिगा विद्धायतन यत्ने इशाजकोणिमा मा

मेचिगुपायतम मेरोदधिबभूव्यंसा ५० योजनाति क्रमे देवकुलजा बहिः शीतापादधिबभूव ययमासादः मेरोदधिबभूवः ५१ योजनातिक्रमे देवकुलजा
 बभूव्ये शीतोदापा पूषतः विद्वायतम मेरोदपरदधिबभूवः ५० योजनात्यवगादा देवकुलजा बहिः शीतोदापा दधिबभूवः मासादः मेरो पदिनापा ५०
 योजनातिक्रमे शीतादापावभूवतः विद्वायतम मेरोदपरसा ५० योजनात्यवगादाप्योत्तरकुलजा बहिः शीतोदापा वभूवतएवमासादः मेरोवभूवतः ५०

उत्तरिषाः पू सीष्ठाः पू महासाहू पू पञ्चत्यमेण एष्टस्वधियक्रिसादेवो रायहाणी उत्तरपञ्चत्यमेण ७ एव रीष्ठा
 पाणिरीदिवाहस्यिकृते मदस्व उत्तरपुरत्यमेण उत्तरिषाः पू सीष्ठाः पू पुरत्यमेण एष्टस्वधिरौष्ठाणागिरि
 देवो रायणीउत्तरपुरत्यमेण ८ कहिसा जते ! मदरेपष्टू णदणवर्णणाम वर्णे प० ? गो० ! भद्रसालवणस्व
 वज्रसमरमणिज्जातं भूमिनागातं पचओष्ठाणसयाह उहं उप्पइत्ता एत्थण मदरेपष्टू णदणवर्णणाम वर्णे

या इ सुवसवतवम । विदिग्हासिककूट मन्तरस्य उत्तरपदिनापा शीतारायाः शीतायामदानया पदिमाया ए । स्यादियतसादेवा राक्षसाना
 वारापदिमयोः १ एव राक्षसनिदिदिग्हासिककूट मन्तरस्य उत्तरपुषपाः शीतारायाः शीतायाः पूषसां एसाधिरौवमगिरिदेवा, राक्षसानो व
 एषुवयोः ८ क्रमनाम ! मन्तरस्य पर्वण मन्त्रम नामयम प्रथम ? गीतम ! भद्रशास्त्रपलप्य बहुममरमखीयात् भूमिनागादपष्टूपाज्जतश्वाने

भेरुपयतमे पायुकाह पदिमदिशाना शीतायाने उत्तरदिशि पदिमदिशाना विगुपयतम उमे पायुकाहपासादायतसकादधिदे । एवमा पलास
 मार्गे देयताहो राक्षसानो पायुकाह इ वम अयतसकपासह सातपु दिगीहसिककूट भेरुपयतमह मायुफुल्ल उत्तरदिशोभो सातानदीनह पदिम
 दिशि मायुकाहेना मासादायतसकपासे उत्तरदिशिना विद्वायतमर्गे दिवाहह माटगो अयतसकपासे देयता राक्षसानो पायुकाहो १ वम रौचमनि
 रिनामह छाठुं दिगीहसिककूट भेरुपयतमह एषाः कुन्तह उत्तरदिशिभो शीतायह पूषदिसे उत्तरदिशिना विद्वायतन् अने वशानकोविना मा

तस्यैवमप्यथा तदेव सर्वं ब्रह्मकृतमपि भवतु भगवन्तीदृशं साधनपरित्यक्तमपि । अथतुतीयवर्गोपक्रमः । कश्चिद्विस्तृतादि । ब्रह्महन्ता ! मेरोषीमन्-
 सवन्नाम यत्प्रपन्नम् ? भीतम् ! भगवन्तवत्काम्युत्पन्नमप्यधीयाद्भूतिभागाद्ब्रह्मिन्नुत्पादुद्भास्यदित्यस्य । योब्रह्ममहत्साक्षुर्ब्रह्मतत्परया उन्नालरे मदेरेप
 त्तव भीमजयन्त नाम यत्प्रपन्नम् ? पञ्चपात्रमप्यनानि चान्नमप्यधिक्रम्येत्यादि पदानि प्रापयत् । यत्तन्मदरयवत्तमवतः समन्तान् यपरिधिम् निरु-
 द्धि । एतद्विषयनाधिक्रम्येन विपत्ताय परिक्रयकोत्याह । यन्मारीत्यादि । प्रथममेवसाधयानिबद्धिनीयवैकल्यापासयि विज्यन्त्ययथाह । तत्रपद्विनिर्दि-

क्षणधयाह चक्षुश्चात्रविक्रमेण भट्टे वलयागारसन्धानसोऽपि जेण भवतपक्ष्य सञ्चतममता सपारारकनाण
 षिठह ॥ चक्षुःशिरजोऽप्युणसहस्साह दुःखेभ्य माधमरे कोऽप्युणसपु छठयहक्कारसन्नापु जोऽप्युणसस वाह्निगिरिर्वि
 रक्तेण तैरसजाकणसहस्साह पञ्चयहक्कारैरजोऽप्युणसपु छत्रहक्कारसभापु जोऽप्युणसस वाह्निगिरिपरिपुण
 तिसिञ्जोऽप्युणसहस्साह दुःखेभ्यमाधमरे जोऽप्युणसपु छठयहक्कारसभापु जोऽप्युणसस वाह्निगिरिर्विक्रमेण

तस्यैवमप्यथा तदेव सर्वं ब्रह्मकृतमपि भवतु भगवन्तीदृशं साधनपरित्यक्तमपि । अथतुतीयवर्गोपक्रमः । कश्चिद्विस्तृतादि । ब्रह्महन्ता ! मेरोषीमन्-
 सवन्नाम यत्प्रपन्नम् ? भीतम् ! भगवन्तवत्काम्युत्पन्नमप्यधीयाद्भूतिभागाद्ब्रह्मिन्नुत्पादुद्भास्यदित्यस्य । योब्रह्ममहत्साक्षुर्ब्रह्मतत्परया उन्नालरे मदेरेप
 त्तव भीमजयन्त नाम यत्प्रपन्नम् ? पञ्चपात्रमप्यनानि चान्नमप्यधिक्रम्येत्यादि पदानि प्रापयत् । यत्तन्मदरयवत्तमवतः समन्तान् यपरिधिम् निरु-
 द्धि । एतद्विषयनाधिक्रम्येन विपत्ताय परिक्रयकोत्याह । यन्मारीत्यादि । प्रथममेवसाधयानिबद्धिनीयवैकल्यापासयि विज्यन्त्ययथाह । तत्रपद्विनिर्दि-

विष्कम्भेन वस्यारिपाञ्चनस्यस्य विष्कम्भेन योजनयाने दिससतेदिससत्यभिन्ने प्रपौषिकादशभागा पाञ्चनस्य एतदुपपत्तिरेव परबोतनात् श्रीमन्नसपावद्भन
 ममरुद्रुपस्य ६३ सुवस्यपाञ्चनस्यतिष्करोतानि एपांषिकादशभिर्भायस्यस्य ५३२३ अस्मि पराशीपरबोतनागतमरुव्यासात्। दशसहस्रपौञ्चनप्रजाबोधिषे
 ज्ञात यजोक्त नानमिति ब्रह्मिणिरिवरियेववपराशयपौञ्चनसहस्रावि पञ्च ११ योजनयानानि एकादशान्ये वादश्याधिकानि नट्च एकादशभागापाञ्चनस्य
 वपानमिरिविष्कम्भेन श्रीविषोक्तनसहस्रावि द्वादशसतेदिससत्यभिन्ने पाञ्चनयाने एपांषिकादशभागा पाञ्चनस्य। उपपत्तिस्तुग्रहिमिरिविष्कम्भाद् शुभयतो
 नैकसाहस्रपाञ्चनस्यवपान २ पाञ्चनस्य उपनीते यथाक्त भाग। अन्तर्गिरिवरियेवसु दशसहस्रपौञ्चनानि श्रीविष्कम्भोक्तनयानानि एकानपञ्चाशदधिकानि
 नि जयदेकादशभागापाञ्चनस्येति। अथास्य अथक्कसूत्र। सेवेएणाएत्यादि। अथ नयर एवमन्तर्गिरिवरियेव कटवर्त्ता सेव नदनवसन्नकस्यता। मयित

दशश्रोष्टुणसहस्रसाह तिस्रिजउणापको जोष्टुणस ए तिस्रिष्ट एक्कारसन्ना ए जाष्टुणस्य श्रुताभिरिवरिपुण।
 सृण एगा ए पउमवरवेहस्य ए एगेणय वणसन्नेण सवृत्तसमता सपरिस्किचे वस्यत्तं किरहे किरहे। नानां सं ज्ञाव
 आसयति, एव कुरुवज्जा साचेन पदणवणयसस्यया ज्ञाणिष्टुजा सचेन तृगादिकण जात्र पासायवन्ति सना।

तरेपाञ्चनयाने एपांषिकादशभागात् पाञ्चनस्य अन्तर्गिरिविष्कम्भेन दशपौञ्चनसहस्रावि ब्रह्मिण्येकोनपञ्चाशद्विंशतिपाञ्चनयानानि प्रपौषिकादशभागात्
 योजनस्य अन्तर्गिरिवरियेव ॥ तद्विषया पट्टवरवेदिकया मुक्तेन च यनस्यवेलेन सर्वतः समन्तात् परिचितं यथोक्तः कृतं कृत्वायभास पावतागरेते

पञ्चर कीटान रक्तं ह्ये। अथारवजार पाञ्चन सवसह विज्ञात ५३३२ पाञ्चन आस दशपारीष्टाभागे योजनगा एतत्ता सामनस्यम सार्दिर पदस्यपञ्च
 ह्ये। नैकपवत वरुददशार पाञ्चन पाञ्चसह दशपारयोक्त १३।११ त्व दशपारीष्टा भागे एव योजनगा एतत्ता सामनस्यम सार्दिरपरिधिपञ्च

यककपुत्र । साय एषापुत्रमवरणायइत्यादि । प्राणवत् । अथास्यामृषुसमरमधीयभूमिमागयथं न सिद्धावतमयस्य मेषासिदेवीनाइ वपि यशुमनइ-
त्यादि । अथाष्टैककाया सुपरि यशुसमरमधीयभूमिमाग । प्रश्नतः ? यच्चवायव्यपदकरणात् शेकषाणामय आतिभिपरकरेइवा इत्यादिकोपास्त । तथा
तस्ययशुमन्यदेशभायं सिद्धावतमयस्य उभोश्चमायामेनादृक्काद्यिष्यन्ते न देशोमकाशगुणस्येन अनेकसम्प्राप्तसमिधियुक्तित्यादिकः । सिद्धावतमयस्य
कायस्य वायव्यपदकरणाभासदानरक्षणमिति । अयमवतनमवतनमासावादिभक्त्यप्येव नूनं मन्दरपूजिता इत्यादि । मन्दरपूजिकायाः पुत्रस्य प

साय पुगाए पउमवरयेईआए जाय सुपरितिक्रम । तीसें उप्पि वज्जनमरमणिजे भूमिनागे जाय वज्जमझ
देसभाए सिद्धाययण कोस स्यायामेण सुठकोस विरकनेण देसुणय कोस उहु उच्चैत्तेण सुणंगसखजसय सयेसु
थिठ जाय सुवकुलुङ्गा । मन्दरपूजिआएण पुरत्थिमेण पत्तमायण पय्यासजोआणाइ दंगाहिन्ता एत्थण मइ

मानि परितुपव मय्ये सगतिरेकाणि पक्कविशाल माज्जनाणि परिकुपव यपरिसाविरेकाणि द्वाइमायाज्जनाणि परिकुपेव भूमेविस्तीर्या मय्ये
सच्चिमा ऊपरितुलका गाणुच्छसस्थानसंस्थिता मन्ददीपनया अय्या एकया पट्टवरयेदिकया मायस् सच्चिमेति, सस्या उपरियशुसमरमधीयोनु

नेरुपवत्तमइ शिपरतमइ भाय पइकपममामइ ममय । अयसइ पाराधुं माज्ज पट्टमायायापरयेर पोइसपण वृत्तवाटको पसयन आकारइ सस्थितये ।
अनेकी नेरुपवत्तमा भूजिकामिति कापयेर पाटाइइ एत्थुके । भिक्षुइ इवाए पोयस एकया कायठि इत्थेइ योयस काइकअभिक्केरा पइकपम पाटिए
परिधिपवेहे । मइ पत्तकपम एकपट्टवर येदिक्काइ एकपमसुदेकरीण पाठयइ । मायस् कपमाणुइइ मायस् देवसा येवपयइ पइकपममइ पाणुमय्य
पागाइ यसे थियइ इवा नेरुपवत्तमी भूजिका पोटीकप मरुभूजिका भामइ भूजिकाइइ । नेरुभूजिकाइ एक भोजनमूलपकी करयाजगदेर तियादे पा
इसपवे कोजगमा पायमोनाग यदे इम पाय माज्ज एकपाज्जपटे आशास माज्जन छइ ऊपयणे मूअइ मारयोगस पोइसपवे सिधइ माठ माज्ज

ते चतुर्दिः सङ्घिताः अष्टौ एतावान्परितस्माद्गुणितयोः जगति कर्म विष्कम्भ एवमन्यथापि भावनीयः । यतान्तेषु प्रसूतान्या विदमभिमिश्रायाः तदायमुपा-
 यः । बुद्धिक्लामूलान् दुरपत्य यत्र योऽवभादौ विदमभिमिश्रायाः तस्मिन्कालिकालपाजनादिक्ले पञ्चभिर्भक्त्यै यज्ञस्य तावत्तत्प्रभादौ भूलाधिरक्लभादपनीते अथ
 वि । तत्र विदमः तदादि । भूलाधिरक्लभियतिर्योऽवभाप्यद्वौ गत स्तनाधिर्यतिर्यत्र यते तस्या पञ्चदिर्भागे क्लभाणि चत्वारि याजनाणि तान्निमृस्यधिक-
 स्य द्वादशयाजनाप्रभाद्वपनायते यथाऽप्यष्टौ एतावान्भूलाधिर्यत्र त्रिंशदति याजनाति कर्म विष्कम्भ एवमन्यथापि भावनीयः । यथाभेरीयुक्तादशभिर्भेरीकृताः य-
 ज्ञाद्व्यभिर्भेरीरैकयोऽत्र यथास्यधीयते अथधीयते च तथा आथर्वभिरदशैरर्कैश्चः पञ्चभिर्भेरीरैकयाजनाध्यानास्येति ता-न्वरीयः । अथर्थावद्विंशतया-
 जनाप्रभाद्वपनाध्यासादाराद्वैचत्वारिंशदाजनेषु तेषु अष्टौ याजनाणि शुच्यन्ति । अथरोहे च ताम्ययवद्वेते । ततस्त्रैरायिकस्यापना १०० १ सप्तराया-
 नस्यरायिनामुच्यते । एकनयनित नद्वैच भवतीति जानायादौ णस्यराहोदस्यादराता भवन्तीभावाऽप्राप्ती द्वयोराहयोदभिरवचते जान । १ अथास्या-

आष्टुणाहं विस्कम्भेण मस्रे अठञोष्टुणाह विरकनेण उऽप्य चम्रा रिजाष्टुणाह विरकम्भेण मूले साहरेगाह सप्त
 सीसजोष्टुणाह परिरकंघेण मस्रे नाहरेगाह पणनीसजाष्टुणाह परिरकंघेण उऽप्य साहरेगाह दारसजोष्टु
 णाह परिरकंघेण मूलेभिः छिद्यमाना मस्रे संस्किता उऽप्य सण्डा गोपच्छुसठाणसाठिष्टा सप्तयंकोलिष्टामहं छुद्यता ॥

यवदेवाजान्तरम्, पञ्चदशवत्सस्य बहुमन्यदेवभागे अत्र सप्तदशूलिकाणां च । पूर्वाका प्रज्जसा ? अथ रियाः ॥ योजनानि क्लभेभुस्तत्तन् मूले द्वा-
 रयपाजनानि विष्कम्भेण, नप्ये अष्टौ याजनानि विष्कम्भेण उपरिचत्वारिंशानि याजनानि विष्कम्भेण भूलेनातिरेकादि सप्तैव यानि योज-

नापिनाभागे याजन् प्राचारावत्सस्य सीसर्तेज्जगत् । किञ्च न भवत्यम् । अरुपयसर्ते द्विंशे पञ्चदशवत्सस्ये अथवा । द्वे गोतन । याजनाप्रभाद्वपना-
 ध्यासात् रत्नविष्कम्भे निमेषाप्रभाद्वपनाध्यासात् सप्तदशवत्सस्ये याजना नान्यदप्यनयापरम् आह्वयी अद्विद्विना अर्चनीय इकार याजना क्लभा करणकिञ्च अथवा ददौ

वेचमुद्रिः सविलाः प्रष्टी एतावानुपरितसादुश्रितियोजनानि कथं विष्कम्भ एवमन्यथापि भावनीय । यदागन्तुमुक्तान्ता । इति कथमात्रमात्र । १०००००
 यः कुलिकापानुला इत्येतस्य यक्षयोक्तवादी विष्कम्भजिज्ञासा लक्षितिकारणव्यक्तविवेके पक्षभिर्भवे यज्ञस्य नाथसप्रभावे भूलपिरक्तमादपनीते प्रय
 त्ति । तत्र विष्कम्भः तदादि । मूलारिक्तविद्यानिर्गोक्तवापुर्दे गत सनाधिसलित्ति प्रते तस्या पक्षनिर्भोग कथ्यानि वस्त्यादियावमभिलगामिभूमिपिरक्त
 म्नाः इदं दशपावनप्रमाणादपनयते यथास्पष्टी एतावानुपुलाः इति वाच्यतातिष्कमेपि कथम् । यक्षभयव्यापिभावनोय । यथाभेरीयुक्तादशाभिरष्टीरेकाशः य
 कादशभिर्विभने रक्तयोक्तवा व्यावृत्तयोयते अपथीयते तदा व्यापकमिरक्षीरेकोय पक्षभिर्योक्तनैरेकपावन व्यापकमेतिता-०००००० । अथ योक्तुदशपा-
 वनप्रमाणादपानावाहाराद्वैतस्य विमदावनेषु यतनु अष्टीयावतानि युयानि । अथ योक्तुव नाभ्यववर्तेते । ततस्वैराधिकस्यापमा १००१ सपरागा-
 वस्यरागिनमुचिते । एवमपचित नदेव भवतीति ज्ञानाद्यन्तरी एतदाहो वस्त्यादशला मज्जते भगताऽपामी इयोराद्योरष्टभिरपवर्ते ज्ञान । १ एतावता

कोष्ठपुण्ड्रं विस्कम्भेन मसुं अठञोष्ठपाह विस्कन्तेन उच्य स्वभारिजाष्टपाह विस्कम्भेन मसुं साहरेगाह सप्त
 स्वीसजोष्ठपाह परिस्कन्तेन मसुं नाहरेगाह पण्नीसजोष्ठपाह परिस्कन्तेन उच्य साहरेगाह दारसजोष्ठ
 पाह परिस्कन्तेन मसुं त्रिजिह्विष्टपाह मसुं सुस्विकता उच्य तण्णुना गोपक्षुसठागसठिष्टपाह सप्तयोरुचिष्टामह सुठ्ठा ॥

यदेवात्राचारम्, एवमकथनस्य बहुगम्यदेवगतो अत्र मन्त्रादुक्तिकासाया चूषिका प्रज्जमा ? अत्र विद्याऽन योजनानि अत्र भुवनेन मसुं द्वा-
 दशपावनानि विस्कम्भेन, मसुं अष्टीयावतानि विस्कम्भेन उपरिचर्यादिकाणि पावनानि विस्कम्भेन भुलेनातिरेकादि नमं चर्यानि पाव

वाचिनागानो पावत् मायादावतज्जक सीधमेवमाह । किदा इ भगवन् । भक्तपक्षमे विधे पक्षकथनगतो जगत् । दे गीतम् । वाचनकथन
 बहुवचन रचयित्वा मुनिनागावका वाचनचरणा व्यापला मन्त्रकथनगीतरह वाच्यो बहुविदिता उच्येव एताव मावन कथा उरवविह्वल जगत् एव

राजमनाहमुपलब्धौ चैव राजमनुमिभक्तपत्न्यादिभिर्देवीभारतकाजरसखा । मरसहेमोन्पक्षा स्त्रीयकतोभिपिप्यते । तन्तु पूर्वशास्त्रापात्रिहासमद्वय अश्वत्थ-
 एव विदुषाधमकिमिति वक्ष्यते । एषाद्विगिताद्विह्वलितभिमुक्तावर्णिगभिमुखः केननारताका तत्रदेककालमेकएव तीर्थकदुरपद्यते इति सदभिपेक्षा
 नुराधमेकस्य विहासमयेति न अपर्तनीयानिहा । कश्चिन्नित्यादि । इदं धूम पूर्वाग्रिहासनेनभाष्य कवसवसुतः स्वर्वात्मनातपनीयमयी रक्तयास-
 त्वाह विदुषावगदित्वनामभास्य । दयापयित्वात्तिमुक्तातद्विगभिमुखः केन पविममटाविदेहाका मीनादा दक्षिणोत्तररूपजागद्वयात्मक सभक्त प्रति-
 विनागसकैकहिमसक्तसम्भवः पूर्वापार्कनद्वयस्य पद्यते तत्रदाविहास्योविहासते दक्षिणभागगतपक्षः विविधपादकक्षातायिताः सक्त्ये स्त्रीभारद्वय तस्य

झवेसमाए पृथग्य मह एगे सीहासणे प० ? तवेव सीहासणप्यमाण तस्यण वद्वहि जवणवई जाव भारह
 गा तिस्ययरा झुनिसिद्ध तिस । कहिस्य मते पन्नावण रससिछाणाम सिछा प० ? गो० । मदरसूछिच्छाए पञ्च
 तियमेण पन्नावणपञ्चतियमपेरते पृथग्य पन्नावणे रससिछाणोम सिछा प० ? उन्नरदाहिणायया पाइण
 पइणअच्छिछा जाव तवेव पन्नाण सइसयणिज्जमई छच्छा जाव दुये सीहासणे । तस्यण जेसे दाहिणिह्वे

वाहन् भारतकासीयकरा झनिपिप्यन्ते । हृषयन्त । पण्डकयन् प रक्तगिभा नाध्यागिभा मन्त्रा ? मीसम । मन्दरसूक्ष्मकायाः पविनाया परद्वय
 वनस्य पविमपयते अत्र पण्डकयन् रक्तगिभा नाध्यागिभा मन्त्रा ? सत्तरदाविहासयता माध्यागमनीयोपविर्भाया यादस्तद्वेप्रगाप धक्तव्यमा च
 सयतपमापमयी अक्खा । तत्र पट्टासिखात्य विहासन् तत्र अश्वभिजममः परमादिकासीयकरा झनिपिप्यन्ते सययदीनराट मित्रासण तत्र

रूप ते सुप्रव ३ रक्तारूप ४ पयतिहा ५ भगवन् । केतल मन्त्रादे उह । ६ गीतस । एव मन्त्रान् सप्त श्रीपुण्डराकासुप्रवमयते । मन्त्राभा ७ प
 गवन् । पञ्चपन् वेठन् श्रीह कपन् आहपवे छापवे । ८ नीयन् । एव द्वा र पापन पण्डवे छापवे । ९ पुनःकवी पुनःजीयत कवे विविधन् श्रीह

रभागगलप्रति । स्विद्यपापकलाहति । यमनिबुधीशिका । कश्चिन्नित्यादि । प्रत्यःप्राप्यत् । कतरसुत्रे उपदिनीपनिष्ठाभापारेण वाच्य । यथा सद-
 नवतपनीयसा । यदीपुत्तैस्तपयं अज्जुनस्यस्य यथा । कलाहति । ऐरावतकाहति ऐरायतक्षेत्रभया । विहासस्यैकस्य । नरतक्षेत्रभयुत्पत्त्यावाप्य । अथ
 सेरीकाहस्यस्य । न विहासः । यति नमस्सस्वमित्यादि । करोर्नदन्त पयस्य कनिकाकाणि प्रष्टामि ? कायनाम विशिष्टपरिष्ठाभाभुगतो विष्टे
 दः पक्षराष्ट्रविभासा । श्रीविक्रिकाणि प्रष्टामि ? तदाया । अथस्वयं काह सव्यमकीह उपरितनकाह । अथप्रथमकाहानिप्रकारमिति
 मा

सीहासणे तस्येण प्रकम्पे भवण जाव पम्हाडस्यतिस्ययरा सुभिसिस्तुति । तस्यण जेसे उत्तरिह्ने सीहास
 णे तस्यण सल्लहि भवण जाव पेयास्यतिस्ययरा सुनिसिस्तुति ॥ कहिण जत । पढगवणे रत्तकवळसिछा
 णामसिछा प० ? गो । मद्दरवुछिछाए उन्नरेण पङ्गावणउन्नरवरिमते एत्यण पढगवणे रत्तकवळसिछाणा
 मसिछा प० ? पाईगपङ्गायया उदीणदाहिणाविछिछा।मावितवणिज्जमइ सुच्छा जाव मसुदेसजाए सीहासण,

मधुभिभवम० पमादिकासायकरा अभिपिप्यन्ते कभदन्त । पवककवन्त २ रत्तकम्यलजिण । नावायिका प्रष्टा ? गीतम । मन्दरवुछिक्काया उ-
 नरस्यं पङ्ककवमउन्नरवरमांसं स्या पयइकवन्ते रत्तकम्यलजिण । नावायिका प्रष्टा ? मापीमप्रवीचीनायता । उदीचीनदविषययिकीका सु-
 वेलपनीयमयी अज्ज्हा यावन्मप्यन्तायसिद्धिण प्रष्टा ? तत्र मधुभिभवम० मायईपदेकभिप ऐरावतकासीयकरा अभिपिप्यन्ते । मन्दरस्य भ
 दन्त । कनिकाकाणि प्रष्टामि ? गीतम । श्रीविक्रिकाणि प्रष्टामि ? तदाया । अथस्वयंकाह १ भव्यमकायह २ उपरितनकायह ३ मन्द

रभागगल । कलला काहपव अथपव न् गीतम । विसृष्टियाकन काहपव अथपवत् । पुद्गलास्यमयकी श्रीजाभोगमस्यम यत्ते । उपरितुकाह वे
 तपयन् । कैरासा काहपवत् । अथपवे दे गीतम । अथीच ईह वमार् याजम काहपवत् अथपवत् । सोमपयमयकी पढकनकास्य वप्तिरीति सपया

एतन्ममामुपलब्धादी श्रेयं तत्र बहु निभयगपयसादिभिर्देवीभिरत्यकातराणां सरतश्चेन्नोपका स्तीर्थकतोभिपिप्यते । तन्मु पूर्वगान्नायाचिदावन्नद्वय अत्र तु
 एक सिद्धावगन्निमिति वक्ष्यते । एवादिशिलादक्षिणदिशिभुज्जातद्वियमिमुक्तव केन्नतराणां तत्रथैककालमेकएव तीर्थकतुपयासे इति तदभिपेक्षा-
 नुरापनेकत्वं सिद्धावगमेति न अयत्नरीयाशिला । अद्विचमिन्त्यादि । इदं च मूलं पूर्वाशिलागमेनकाया कवसयस्य तः सर्वोत्सनातपनीयमपी रत्नयगु-
 णाद्य सिद्धावगन्निन्त्यावगत्यावय । एवायदिशान्तिमुक्तावद्वियमिमुक्तव केन पयिममदाविदेवाय यीनाया दक्षिणोत्तररूपयन्नागद्वयात्मक तत्र च प्रति-
 विम्बामलकैश्चित्तत्रल्लवभक्तवापुगपकिन्नद्वयं पयते तत्रदाचिन्त्यान्तेचिदावसे दक्षिणभागतपस्याद्विचिन्त्याएककालमितिनाः कल्पते स्त्रीमराइ च तत्र

भुवेसमाए एत्यप्य मह एगे सीहासणे प०१ चवेच सीहासणप्यमाप्य तस्यप यन्त्रहि तत्रपञ्चह जाव भारह
 गा तित्ययरा सृज्जिचिह्नं ति । कहिक्का मते पन्नायणे रसुचिछाणाम सिछा प०१ गं० । मदरखुलिह्वाए पञ्च
 त्सिमेष पन्नायणपञ्चत्सिमपेरते एत्यप्य पन्नायणे रसुचिछाणाम सिछा प०१ तन्नरदाहिणायया पाइण
 पइणायिछिक्का जाव तवेच पमाप्य सङ्खत्तवणिज्जमहं अक्का जाव दुये सीहासणे । तस्यप केसे दाहिणिगिसे

यावन् भारतकाटापकरा अभिपिप्यन्ते । अथदत्ता । पञ्चकवने २ रत्नचिन्ता भाषाशिला मन्त्रा १ नीतम । मन्दरखुलिक्काया पयिमाया पयइक
 वनस्य पयिपयमेतं अत्र पञ्चकवम रत्नचिन्ता भाषाशिला मन्त्रा १ तन्नरदक्षिणायता माथीनयनीपीपविभीया यापयत्तदेवममाद्य वत्तक्यता च
 ययत्तपमायमपी अक्का । तत्र पद्विचिन्त्यात्य चिदावगन् तत्र यगुमिन्नयनं पन्नादिकासीपकरा अभिपिप्यन्ते तत्रयदीनराए चिदावग तत्र
 रूप ते सुवय १ रत्नरूप ४ उपरिक्का हे भगवन् । केतल मकारे कइ । हे नीतम । एक मन्त्रान्न सद्य जोमूगदरायासुपञ्चमयत्ते । मकराया हे न
 मवन् । पञ्चवग्न हेइहु कीइ करवन् जाइपयत्ते करपयत्ते । हे नीतम । एक इन्न र याजान च ययत्ते करपयत्ते । मूलवकी पूर्वोत्तर तत्रे चिचिचूर्ण जाइ

सुखेनयापककालावति । ममतिषुप्येति । कश्चिन्नित्यादि । प्रथममयत् । यत्नरसुखे स्वयंदिनीयजिज्ञासुपारम्भे धाव्य । यत्नसद-
 र्भागतान्नमादि । श्रीपूज्येसमर्थे अन्वयस्यस्य यथा । वकावति । ऐरावतकावति ऐरायमक्षेपयथा । सिद्धासन्नस्यैकस्य परतद्वन्नाकमुत्पादाप्य । अथ
 मयत्तपनायमा । अत्रिषासुः गीतसः पृथिति मन्दरस्तवसित्यादि । मरीचदन्त पयसस्य कलिकाठानि प्रथमाणि ? कांठभास विविधप्रतिष्ठाभासगोपी विद्वे-
 संदीकावस्त्या । सुखवति यावत् गीतसः । श्रीकलाठानि प्रथमाणि ? तदाया । अथस्तम काठ मय्यनकीड उपरितनकाठ । अथप्रयत्नकाठ कलिनप्रकारमिति
 म । पञ्चमद्विधाभासा

सीहानये तस्ये^प प्रथ^म भवण जाव परहाडश्रुतिस्यपरा श्रुमिसिञ्चति । तस्य जेसे उत्तरिस्ते सीहास
 जे सत्यप वद्वहिं भवण जाव^{ये} प्या^र श्रुतिस्यपरा श्रुमिसिञ्चति ॥ कहिंसा नत ! पदगायणे रत्नकवलसिछा
 यामसिछा प० १ गे । मन्दरबुलिछाप उभरेण पढगायणउत्तरवरिमसे एत्यण पढगायणे रत्नकवलसिछाणे ।
 मसिछा प० ? पादंगपढगायया उदीणदाहिगायलिछासाहितवाणिजमइ शुक्का जाव मझुदेसनाए सीहासण,

महुभिजवत० प्रमादिकासायकरा अभिनिष्यन्ते कथदन्त । परवकवस र रत्नकमलशिखा । माध्यायिता प्रथमा ? गीतस । मन्दरबुलिकाया व-
 नरसा पढकवनउत्तरवरमसे अत्र परवकवने रत्नकमलशिखा । माध्यायिता प्रथमा ? माधीनमठीचीनायता । उदीर्वाणदाहिगविकीर्वां व-
 र्त्तवपनीयमयी अथवा यावत्तपनायगेसिद्धास प्रथम ? तव महुभिजवत० पायपुर्देर्वाभिय ऐरावतकासीयकरा अभिनिष्यन्ते । मन्दरस्य म-
 दन्त । कलिकाठानि प्रथमाणि ? गीतस । श्रीकलाठानि प्रथमाणि ? तदाया । अथस्तमकावड १ मय्यनकावड २ उपरितनकावड ३ मन्द-

रभायत् । कालसा जाडपथे अथपथ दे गीतस । त्रिसठियावत जाडपथे अथपथले । दूदशसायनयका श्रीजायोगनसयन मरी । उपरिस्तेकाव दे
 गायत् । केठसा जाडपथे । अथपथे दे गीतस । अथोष ३६ हजार यावत् जाडपथे अथपथले । सोमनसयनयकी पढद्वयनलग्न इतिरीति सपुया

दि यथा यथा भूयाः । नीतम् । विहितं योजनकृत्ता विहास्येन प्रकृतं २ एवेन भद्राश्रयन मद्गयन सीमनमवम दृष्टान्तरे येषन् मयमभ्युपग-
 न्ना यन्मूर्धनमिति । यन्मययापाने अष्टविद्यनमे मयवाय द्वितीयकाहविभागो ऽयुःश्रमलमहस्त्रयाश्रमामयप्रत्यम भयनीत्यम् सम्मगानरेखनि । इद-
 भूपरितने साकयकाश्रया पटविभापोऽनमयकावि विहास्येन प्रकृतं २ एवेनभक्तिः । मपुष्टापरप्रार्थपरमात्मन मन्दरपयनः एकयाश्रमगतसदृश च
 दापयप्रवचक्याया प्रकृतः २ अनभवात्तारायाश्रममकाशा विहास्यार्थुविभाः मरुप्रकाशमय्ये कथनकथिना यथ्ये वेदप्रवृत्ताश्रम मकाः एकाश्रमात् पु-
 वाश्रममकल मितगतकथापारास्येवति । इयसुवृत्तार्था यकाश्रमतिवहृत्वेन सप्तविधैवास्ति । एवमेतः मययप्रमिष्टाः मयाश्रमगानानि प्रत्येयनका-
 व । मन्दरस्यमिन्नादि । मन्दरपयप्रवचका भयवत् । अतिनामययानि नापानि प्रकृतानि २ नीतम् । आश्रमगानयेयानि प्रकृतानि २ मयाया मन्दरत्या-
 दि । मायाद्वय भद्रादेश्वरीनाम इतः एवेनैकदेश्वरीनाम इतः । मय्य मरा कासिमिष्टयनाययानेति वेदुष्यने एकस्यापि देवस्यमाभद्रय माभयनाति

वाद्विषेण प० १ उच्चरिषेकनपुष्का गो० लक्ष्मीसजोऽष्टममहस्त्राह वाद्विषेण प० पञ्च।मेव सपुष्टावरेण । मन्दर
 पञ्च १ एग जौष्टुगसयमहस्त्र सप्तमीण । मन्दरस्यम भते । पञ्चपस्म कङ्कणामयेका प० गो० । सौलसणासवे
 का प० १ त० मन्दर १ मेक २ मणोरम ३ सुदमण ४ सयपमेष्टु ५ गिरिराया ६ रयणोऽष्टु ७ मिसि
 मारमः ३ सुदमण ४ सयपमव ५ गिरिराजः ६ रयोयया ७ गिलोऽष्टु ८ मय्य लोकास ९ माभाय १० अकव ११ सूर्याश्रमः १२ सूर्या-
 श्रम इति च १३ वसमः १४ विजानादिः १५ मयनसक १६ एयकेनार्थेन मयन्त । एवपुष्यने मन्दरः पयनः २ पी० । मन्दरेपयने मन्दरोमाया

१० एकाष्टा आत्मनानमल पञ्चमाष्ट ११ सुयममार्थिक आयाग प्रद्विषाकाले सेनाटे १२ सूर्याश्रममयनमयनारापुष्टे प्रिरव मोटइकाव लनाटे सूर्याश्रम
 गाम १३ सयपमने सप्तमयेमाटे १४ नेकमय्यवर्गे अष्टमरेषिककथनका द्विषिबिद्विषिना कलाके सेनाटे १५ सयमिरीनादि मयपमे कटीनुकटयरीका

भकाद्याशुद्धः निर्भीतितस्तु बहुभुलभस्यति । तथाभनासि देवानासप्यतिसु कथयथा रसयथी मनीरसः, तथासुष्टुशाभन काधूनदसयतया रत्नपुलकतया
 च मनोनिवृत्तिकर इयम यस्याथी सुदेशमः । तथासुष्टुशुलया स्वयमादित्यादिभिरपेक्षा प्रभा प्रकाशो यस्याथी स्वयप्रभः चः समुधये । तथाचर्चया
 मयिगिरीचामुद्रास्यत तीव्रकरजभाभियकासयतया च राजानिराज तथा रत्नागामासिधियासामुद्रायाम्भेन ययःशुधयो यत्र सरजोधुयः । तथाधि
 क्षान्ता पाकुशियलादीनामूहे शिरसवपरिचयः सम्भवो यत्र शिखाधुयः । तथा लोकसमय्य भस्वसकलोक्कमप्ययतिस्थात् । तन्मयशोकशर्पेण यतुद्रशर
 वयासकलाक्षे व्याख्यातव्ये यस्माद्वशेनसम्प्राप्त आकलयस्सुकायादिवहति यथनात धमभूतसःद्रव्यप्रभायाभ्यसव्यातामि र्योजनकाटीणि रत्निकातानि सर्कि
 सप्य तत्र च करोरसमवेगवाचित व्याख्यात । अथ लोकशर्पेण तियगुलाकस्तस्याप्यट्टादशयसयाजनप्रभावाधुयः सिखोयातर्कीनस्यान् पुनस्तारासस्य
 लोकमप्यवसित्त्वमिति येदुष्यते तियगुलाकतिर्गुणागस्य स्वाहाकारैकरज्जुप्रमावायाभाविघ्नस्य च शोकशर्पेण यियययणात् । तस्यमप्य गैकस्तान्न
 व्यदर्शीत्ययः । अस्मात्तमवनीप्यलोकस्य पथमइत्यभाह रज्जुप्रमावेन दूरव्यवहितस्यात् अतएवो पकययःदशोक्तस्याप्यनीमथय अस्मात् स्वयतोप्य
 शाकस्यामलायोजनप्रमावात्यत् । एवमानीयान् एव इहलोप्रनापत्यायन लोकशर्पस्ययोजनात् शाकभाभि अथ नायनागुक्तकन्यायेनीय च समु-
 धये अथशोककथन । अष्टैकस्यादि । अतु सजिगल आयुगदरत्नपुलकस्यात् चार्थगेयोपशयचमयायेतु अष्टैकति पाठ स्तत्रयत्तेनस्य सरित नुयादिरसा
 वन्यजिजीयते इव च पूर्वोपरमहाजिदहाययथा अथ अनायसयि कारककार्योपचारादस्तावति । तथासुष्टुशुलयास्यनयनेसतन चम्प्रादययप्रदधियमयायनेते

इय ८ मसुंछागस्व ९ पादोअ १० ॥ १ ॥ अचक्य ११ सुरिस्थावसे १२ सुरिस्थावरणेतिथ्य १३ उषमे
 थ्य १४ तदसाहस्य १५ वाह्रिसेतिय १६ सोलस ॥ २ ॥ सेकेणठेण भते । एव बुद्धिहं मदरेपवृष्ट २ गो० । मदरे

देवः परिषयति भवद्विक याकारपस्यापमास्थितिक । अथतगार्थेन गीतम । एवमुच्यते सन्दरः पयमः २ भावन्तर सदेयेति ? कजदन्त । अ

तेपाट १६ एहसालमेरुपवतता नाम २ लोकाश्च भव्ये हे भगवन् । इम करोहल्ले । मन्दरपवत ९ पासे हे गीतम । सन्दरनासे मेरुपवसमे यियव सन्दर

दि क्वास्तयमभ्युत्था । मौलम ! विवर्हि योजनमहस्यादि बाह्यमेव प्रकृतं ? एमेव भद्रागमवम नदगायन वीमलमवमन द्रष्टाकारे वैमल मयमभ्युत्था
 न प्रकृतं भवेन्निति । यममययायाये अष्टविद्ययामे ममभ्याय द्वितीयकाद्विधाभागा उद्याभागतमहत्त्वपात्रात्म्यपुस्तकेन भवन्तीत्युक्तं सप्तमगतरेवमिति । एव-
 मप्यतिरेककापुष्टाहया एतन्निगद्योक्तमहत्त्वस्यादि बाह्यमेव प्रकृतं ? एवमभ्युत्थीत्या । मपुष्टावरकापयार्थपरमालम्बन मभ्युत्थयत् । मुरुयाअनगतसहस्रस्य
 यापयवयवसम्भवा प्रकृतं ? ननु अस्यारिपद्याज्जलप्रमाणा विराःस्यापुल्लिङ्गः सकप्रमाज्जमप्ये अयनकथितना सुख्यमे येनप्रमात्यन नस्याः स्याकवात् पुक्तं
 वास्तुपयवज्ज मिममनजगापायास्येवति । इयमुक्तुवचर्या यकावप्रतिपद्वृत्तेन सुमद्विनेमस्यसिद्धिः । स्यायमेवाः ममयवार्थमृष्टा।मयादृगतामाति प्रमथितम-
 ह । मन्तरस्यवमिभ्यादि । मन्तरस्यपयवतस्य भयवन् । कतिमाभययानि नात्तानि प्रकृतानि ? मौलम ! बाह्यमाभययानि प्रकृतानि ? तद्यथा मन्तरेत्या-
 दि । नायाद्वय मन्तरेवमोमाभ्य हरः एवमेवमृष्टययागमन्तरिति । मन्त्रस्य मरा स्यान्निद्रयमापयवति विदुष्यने एवस्यपि दिवस्यमाभद्रय ममयनानि

यादृक्षेण प० ? उच्चरिज्ञेकनुक्त्वा गो० तत्तोसजी।ष्टणमहत्साह बाह्येण प० पञ्च।मेव सपुष्टावरेण । मन्तरं
 पञ्च। एवम जी।ष्टणसयमहत्स सञ्चमणि । मन्तरस्यम भवे । पञ्चपयस्म कङ्कणमवेच्छा प० गो० । सोलसणामवे
 छा प० ? त० मन्तर ? मेक २ मणिरम ३ सुदमण ४ सयपमेष्ट ५ निरिराया ६ रयणोक्तु ७ नित्ये

भाषाः ३ सुदमणः ४ सयपमन ५ निरिरायाः ६ रयणोक्तु ७ मणिराया ८ मय्य सोकस्य ९ भाषाय १० अल्लव ११ सुपूर्वमभे, १२ सुपूर्व
 मन्त्र इति १३ मन्त्रमः १४ विगायादिः १५ अयनस्य १६ स्यावकेगावैम भद्रम । एवमुक्त्यने मन्तरः पयनः २ गो० । मन्तरेपयंते मन्तरोमायाः

१० प्याटा अत्यमनिमल पञ्चामाट ११ सुयवभ्यादिव आया । प्रदावाकाकरत्ते तेमाट १२ सयार्थिद्वयज्जलजलायापुते किरक्य मोटरकट तजाटे सुपावते
 भाषे १३ सयपवममे सयमवेमाटे १४ वेवमभ्यावर्ती अष्टमद्वियेककवचका दिविधिविविधिन । कलात्ते वेमाटे १५ जलविरीज्यादि जलपयत्त मरीजुक्तवरीज्या

मन्वाद्याः। निर्वीरितस्तु मनुभुतगम्यति । तथापनसि देवतागमप्यतिशुक्रपसया रसयती । मनोरम , तथासुदुर्गोभन जायुमदमपतया रसयपुलकया
न मनोनिवृत्ताकर दशम यस्यासी सुदशमः । तथापनसुलकया स्वयमादित्यादिरिपेष्टा प्रभा प्रकाशो यस्यासी स्वयप्रभः चः समुद्ये । तथापर्वया
मविगिरीकामुष्टयन सीयकरजन्मभिषकाभयतयाच राजानिरिवाः तथा रयागामाभिविषामामुद्राद्यन्येन चमाहपचयो यत्र सार्वोद्ययः । तथापि
साला पाहुनिनादीनामुद्दे शिरसवपरिचयः समयो यत्र शिखाद्ययः । तथा लोकसमप्य अस्यसकललोकमप्यदितित्यात् । मन्वप्रशकाशपदेन यतुद्रशर
वदात्मककावे व्याख्यातये यस्मादलोगमस्य काकजप्यस्तुकार्वाहवति यथनात समभुतसाम्राज्यप्रभायाअस्यभ्यागामि र्योअमकाटीभि रतिष्ठाताति स्त्रीक
मप्य लज्ज चरीरसमवेगकाचित व्याख्यात । अत्र लोकशपेन तियगुलाकसस्याप्यष्टादशशतपाकमप्रमाणाधस्या स्मिन्नेवातर्क्षीनस्यात् पुनरुदरानस्य
लोकमप्यवसित्यमिति वेदुष्यते तियगुलाकतियगुलागस्य स्यात्साकारैकरजुप्रमाणायागामादिकरास्या लोकाशपेन यियवद्यथात् । रास्यमप्य मेरुस्तान्न
व्यवर्त्तित्ययः । अस्मात्सर्वमोप्यलोकस्य पचमवयव भाद्र रजुप्रमाणेन दूरव्यवदितित्यात् अतएवो पलपय्यादलोकस्याप्यनीमप्य अस्मात् सद्यपाप्य
लोकस्य। गतायोअमप्रमाद्यत्यात् । एधनामीयान् अत्र इहलोप्रमाप्यायत् लोकशपेस्यसपाकगात् लोकमभिः अत्र नापमागुलकमामोनीय वाः। मनु-
खे एधमोकावयव । अहोइत्यादि । अत्र सुनिगल आयाग रजुप्रमास्यात् चार्धार्धोपपचमयायत् अहोइति पाठ सप्तधनेगल तरित नुयादिरस्त
इत्यनियीयते इदं प पूर्वोपरमजाविदद्यायनया एव अनायमपि कारककार्योपचारादस्त्विति । तथासुवार्धपलपययमेतन्न पन्नादयमवयवियज्जमापयते

इय ८ मस्रोछागस्व ९ षाओअ १० ॥ १ ॥ अष्टक्य ११ सुरिष्टावसे १२ सुरिष्टावरोतिष्ट १३ उत्तमे
ष्ट १४ ।दसार्हष्ट १५ वाक्रिसेतिय १६ सोत्तस ॥ २ ॥ सेकेणठेण भते । एव पुञ्जहं मदरेपष्ट ९ २ गो० । मदरे

देव परिपनसि मन्वादिभः पावरपस्यापनाप्यतिभः । अथतनायेन गीतम । मयमुप्यते मन्वरः पयनः २ अमन्तर सदेवेति १ कृप्रदन्त । अ
तेमाटे १६ एहशासनेवपवतगा नास २ सेकाव अर्धे दे भगवन् । इम कहीइत्ते । मन्दरपयस २ मार्से दे गीतम । मन्दरनात्ते मेरुपयतमे यिपर नभर

[illegible]

सकलमेतन्मन्मत्तारत्नात् पञ्चापुष्टं गुरुरारतः अथकेचरिद्रोमास ब्रह्मः अस्याश्च जीतामहागदीप्रख्या द्वासती उत्तरकुन्तलद्वयी २ परिगृह्यती २ यम
 कायती नासत्रदुर्गरकुलरक्षैरायलनास्थवज्जानकान् पञ्चापि ब्रह्माष्ट द्विषादिभगन्नी २ वत्सरशीम्यासलितासहस्रे रापुयमात्रा २ भद्राश्विनयतिप्रयती
 २ व्याण्डुली २ वत्सरपयन द्वाभ्यां पावनाभ्यां वसमासा पूयामिभुषीपारायुतासती मास्थयद्वयकस्यापर्वतमया विदाय मेरा पूयसा पूयमप्याविदेह
 द्विषादिभगन्नी २ एकीकस्यावकवसि विजयादष्टाविंशत्या २ सखिसावधस्ये रापुयमात्रा २ आसनासह पञ्चमिनदीकप्रीट्वात्रिणसावसहस्रैः समया
 काथेविजयसा द्वावसा जगन्निदाया पूर्वस्यां अववसमुद्रमुदीति । अथष्टिष्ट प्रवव्यासीहत्वादिह सदेवति निपयनिगतगीतादाप्रवरगीकमेव ।

रत्नगत्रावरस द्वास्केनेष पुरात्यमलघणसमुद्रसः पञ्चत्यमेग पञ्चत्यमलघणसमुद्रसः पुरात्यमेग पुष्ट्यण
 जम्बुद्वीपे २ फीलघनगाम वासहरपक्षिणं प० ? पादणपर्वणायां उदीणदाहिणायित्यस्ये णिसहस्रसप्तय
 णीलघतस्स जगिण्युवा, णवर जीयादाहिणेण यणउत्तरेण तस्यकेसरीद्वहे दाहिणेण सीञ्जामहाणर्हं पञ्चुत्ता

पविताया पाथास्तववचसमुद्रस्य पूषसा अथ वचमुद्रोमे २ नीलकाञ्चासा वयपरपवतः प्रजसः ? प्राचीनमतीयोनायतः वदीनीनदिकियिकायाः
 निपयवकव्यनगीतयती जलितया भवर, बीवाद्विचयसा यमरुतरसा । तस्यकेचरिद्रोमासाद्वहः । दक्षिणतः शीतामहागदी प्रख्या द्वासती
 उत्तरकुन्तलद्वयी २ यमवययनी नीलवपुताकुलरक्षैरायलनास्थवज्जानकान् द्विषादिभगन्नी २ वत्सरशीतिद्रिः सखिसामरस्यैरापुयमात्रा २ भ-

नीलवज्जनामह वयपरपवतः कवचह २ गीतम । सदाविदेहवचनह उत्तरव उत्तरदिर्गं रम्यकवचने दक्षिणदिगाह पूयदिशमा स्तयवसमुद्रमह पविम
 दिगाह पविमद्विगताः स्तयवसमुद्रने पूषविद्यो देहा जम्बुद्वीपमात्रा द्वीपमे षपिं नीलघनगामे वयपरपयतले । पूर्वं पविमह साया उत्तरदक्षिण
 पादसो निपयणा यकव्यता नीलवचनहपवि कवयो । एवलोदिसय एवनी बीवाद्विचयदिशि यमुपपुष्टसहस्र जाणयी, वहा केसरीनामे द्रवहे ।

ऋकमेव स्यन्त्यागारम्यात् प्रमुपुट पुरातरत अश्वकेमदिद्रोमाम द्रष्टुः अस्याश्च गीतामहागदीप्रष्टु द्वासती उभारकुर्मह्युनी ९ परिगुप्ती २ यम
 करवती मासवदुपरकुणभ्यैरायतमास्यवधामकाभ् पञ्चापि द्रष्टव्य द्विधाविभज्यन्ती २ धसरग्यीत्याससिस्तासुहृदे रापुयमाणा २ भग्नासिपमिपुनी
 २ धाःपुप्ती २ सन्दरपयत द्वाभ्यायाजनाभ्या सधमाता पूयोभिमुखीपरायुतासती आस्यवद्वसस्कारपर्यसंभया यिदाप्य मेराः पूषस्या पूषमहाविदेह
 द्विधाविभज्यन्ती २ एदीकस्यावृकवन्ति विजयावृथाविशत्या २ ससिस्तासुहृदे रापुयमाणा ९ आसनासह यन्मन्त्रिणीवापेद्रात्रिगतावसहस्रैः समया
 अयोत्रिजपस्य द्वारस्य जगतीविदाभ्यं पूर्वस्या अववमसद्रूपेति । अत्राष्टिष्ट प्रवृज्यासोहत्यादिक् नदीवति निपचन्निगतगीतादाप्रकरणीकमेव ।

रम्भावासरस दार्स्किणेन पुरत्यिमलवणसमुद्भूतस पञ्चत्यिमेन पञ्चत्यिमलवणसमुद्भूतस पुरत्यिमेन एत्यण
 जम्बूद्वीपे २ णीलवणनाम वासहरपक्षिर् प० ? पाह्णपर्वणायण उदीणदाहिणायित्यस्ये णिसहस्रवस्रया
 णीलवणरस ज्ञाणिष्ठाह्वा, णञ्च जीमादाहिणेन यणुजत्तरेण तल्यकेसरीहृदे दाहिणेण सीष्णामहाणई पवृद्धा

पश्चिमाया पाथात्यसवसमुद्भूतस पूषस्या अत्र अम्बुद्वीपे २ नीलमाणावा सपपरपवत प्रपत ? प्राचीनप्रतीचोनायत उदीर्धामदक्षिणविक्षाह्वा
 निपचयवज्जयनालीकवती ज्ञातितया मवरु, जीमादक्षिणस्या यमरुक्षरस्या । सश्वकेमदिद्रोमामयाह्वः । दक्षिणतः शातामहामदी प्रष्टु द्वासती
 उभारकुर्मह्युनी २ यमवपवती गीतामह्युताकुणभ्यैरायतमास्यवद्वृथाह द्विधात्रिप्रव्यन्ती २ यमरग्यीतिदि ससिस्तामहस्यैरापुयमाणा २ भ-

मीशवन्तामाम वपपरपवत अश्वके २ गौतम । महाविदेहवपमह उभारव उभारदिर्गो रम्भकृष्णमे दक्षिणदिग्वा यमदिश्यामं सवस्रसमुद्भूत पश्चिम
 दिग्वा पश्चिमदिश्या सवस्रसमुद्भूते पूषदिर्गो देहा अद्भुतोपमाणा द्वीपले प्रिये नीलवणमामं यपचरपयसठे । पूष पश्चिमह क्षायो सस्यरदक्षिणह
 पोदस्यो निपचया प्रकथ्यता नीलवणसहपक्षि करवती । एवमेविसय एह नी जीमादक्षिणदिशि यनुपपुटससरव आणयो, देहा कीसरीनामे द्रष्टव्ये ।

अथाम्नादिपोगराः प्रयुक्तां मारीकालाविति निर्दिष्टं । एवञ्चारिकलारत्यादि । एवमुक्त्यापेक्षया मारीकालाविति उक्तमभिमुखी भेदात् । कोष । मयाभीन-
वनि कवचिद्व्याप्यिष्यान्निमुखी योत्तामिगता तथागाराकालावुत्तराभिमुखी निगता तर्हि अस्या समुद्रमयभावि तद्वदेवेत्याशङ्कमानमाह । मयस्मि
दनामाल । मयावानिनयुमयेताद्वयवत् पाञ्चनेनाऽयमासा यदिनामिसखी आयुतासती इत्यादिकसवधिष्ट सर्वतदेव हरिकालासलिनायद्राव । त

१ उस्तरकुरं एज्जेमाणी २ जमगपस्यु णीलवसउस्तरकुरवदुराअयमालवतद्वहेस्य दुहाजिअयमाणी
१ साीए सलिलारसंइसेहि स्यापूरेमाणी २ जइजालवण एज्जेमाणी २ मदरपस्युय दीहि जोअणेहि
अपसा पुरत्याभिमुहो आअहासमाणी सहे मालवतवस्का रपस्युय दाहइत्ता मदरस पस्युयस्स पुरस्सिमेण

गालवत इदुती अन्तरं पयस इत्याद्या योजनाभ्यामसमासा पुनानिमुखीआवृता सती अथाभास्यद्वयवस्कारपवंत दारपित्यामन्तरस्य पवंतस्य
पुयस्या पुयविदेह ववे द्विधार्वावपज्जली २ एदेकस्सावृत्तकर्कशविजयावसाधियतिभिः सलिलावहस्वैरापूयमाणा २ पञ्चज्जिः सलिलावहस्वैर्द्विज्जिः

मदयासयन १	विद्वापयन ४	जम्भकयन २	सोमलपयन ३	पावकयन ४	पुसिआया	सेरीसर्पाप्रसस्या वि
माजादावतलस ४	विद्वापयन ४	विद्वापयन ४	विद्वापयन ४	विद्वापयन ४	विद्वापयन ४	दापयन १७ प्रासा
पुफरिजोवाया ११	माजादावतलस ४	माजादावतलस ४	माजाद ४	माजाद ४	माजाद ४	द १६ मायी ६४ क
दिसदसिक्कट ८	जापापूट ८	जायी १५	उमिपेकसिज्जा ४	जायी १५	उमिपेकसिज्जा ४	ट १७ उमिपेकसि जा ४

एदददपकी मातामदानरा दसिक्कटिक्क पञ्चदिवकी मीकसायकी ससरकुरमाह इ भावदावका वेपलकपयनप्रदं मीकलव १ जलरकुल २ जम्भ

ध्याया । रत्नगणास दुर्गाविजयमासी २ कल्पक्यापुथिलि सङ्गस्ते हि ममगा अहेजगद्दासवत् । पञ्चलिमेक हापञ्चसमुद् समप्येतिइति । प्रथमाऽध्यायि
 एतदस्यप्रथमवसुखयासादिक भवितित समुद्रप्रवेगावधिकस्येवाहापकस्य दर्शनात् । तेनतत्पञ्चगाए । प्रथमेऽमुस्ते यथाहरिकातासल्लिहा । तथाहि ।
 प्रथमे ५ याजनातिथिकमान आदयोऽजसमुद्देयेन सुखे ५५० योजनानि विजम्भेन ५ योजनान्यहेयेनेति यथाप्रहरिसल्लिहां विद्याय प्रथमसुखयाहेरि-
 ङ्गासतिदेश सत्कसत् हरिसल्लिहाप्रहरवि हरिकातादेशसाधन्यात् । अथाथकुटासिमपुथ्यानि । औलवलेखमित्यादि । लोनापतिभदन्त । वपभरवर्त्ते

पुष्टावदहवास दुर्गावन्नयमाणी २ एगमेगातं चक्रपट्टिविजयानं स्रुताधीसाए २ सल्लिहासहस्सेहि स्यापूरे
 माणी २ पचाहिसल्लिहासवसहस्सेहि वत्तीसाएष सल्लिहासहस्सेहि समगा स्रुहेविजयस दारसव जगह
 दालहहा पुरालिमेण लक्षणसमुद्भममप्यह । स्रुयसिठ ववेव, एव णारिकतावि उत्तरान्निमुही षेष्टुहाणधर
 सिमगाणत्त गथावहवहेष्टुपुष्टय जोयणेण स्रुसपत्ता पञ्चत्यान्निमुही आवसासमाणी स्रुवसिठ तचेव

ता स चर्वाकसासहमे समया अथाविजयस्य द्वारस्य अर्धार्धारविद्या पीरस्य स्रुयसमुद्भ एमुपसपति । अयजिपुसदयनि । एयनारीकान्ता-
 वि सतराभिमुसीनेसव्या । नयर इदमागाल्य कल्याणाति भूतवेताक्षपयव योक्तेलासमासापवशामुसी आदृसावती, अयजिपु सदेवप्रयाहेमुखेव
 यथा हरिकातामदी इति ३ लोकायता भदन्त । वयथरपवसस्य कतिमुटाभि प्रष्टामि २ गीतम् । भवज्जुनानि प्रष्टामि २ सद्यथा-निर्द्वायतन

दरावत ४ नासयन ५ पाञ्चदशमसि यइ मकारइ विहवसायकी विहयिपयवव इतरासी इअर नदीए पूरातीषकीषका ५ नद्वशास्रवमप्रति ध्याय
 तीषकी २ सेठपवतमति ये पाञ्चनइ स्रुयपोरुनीषकी पुष्टदिगि माइसी असीषकी हेठइ मासवन्नमासइ वरकारा पयनद मेदीनें सकपयतनइ
 पुष्टदिगइ पुष्टपिदइवेमवतव वेनागइ पियपीरपकी एफका अक्रयति ना पियजयषकी अठाविष एणार नदीनें पूरातीषकी २ पाप्यहाप नदीए

अपास्माद्देवोत्तरसः प्रथमं भारीकृतं लिखितं । एवञ्च लिखितं ह्येत्यादि । एवमुक्त्यायेन भारीकृतं लिखितं उत्तराभिमुखो नेत्रभ्या । क्रोश । मयान्नील
यति कमदिद्रुहृदिच्छातिमुखो यीशान्निपता मयान्नीलीकृतान्पुनराभिमुखी निपता तर्हि अथाः समुद्रप्रयत्नापि लङ्घयेत्त्याद्यक्रमानमाह । भवरनि
रनागात् । मत्स्यापालिमवृत्तदेशादयमवत माजनेनाऽवप्राप्तं पविनाभिमुखो आकृतासतो इत्यादिकमयमिष्ट सर्वतदेव एरिकानासन्निलायदाह । व
समाणी उत्तरकुर एज्जेमाणी २ कमगपक्ष ए गीलवतउत्तरकुरुचद्रप्राशयमालवतद्वेह्य दुहात्रिभयमाणी
२ चउरासीए सलिखारसंहसेहिं व्यापूरेमाणी २ नदमाखण एज्जेमाणी २ मद्रपक्षयं दोहिं जोअणेहिं
खसपक्षा पुरत्याभिमुखो आअसासमाणी खहे मालवतवस्का रपक्षयं दाउइत्ता मदरस्व पक्षयस्व पुरत्यिमेण

इयालवन इयली मद्र पवत इत्या योजनान्मात्रमासा पुनाभिमुखीआवृता सती अथाभाष्यद्वयस्कारपर्वत दारयित्यामन्तरस्य पयसस्य
पुष्पा पुणविदेह सर्वं विपाविमज्जन्तो २ एहेकसायुक्कर्तविलयादष्टाविधतिभिः सलिलावहस्यैरापूयताया २ पञ्चभिः सलिलावहस्यैर्द्वान्वित्य

भद्रमासवत १	विद्वापतन ४	मन्मथवत २	सोमजयवत ३	पादकपत ४	शुक्लिकाया	मेरीययापयस्य ५
मासादावतन ४	मिद्रापतन ४	सिद्रापतन ४	सिद्रापतन ४	सिद्रापतन ४	सिद्रापतन ४	दापतन १७ मासा
पुष्करिणीवाया ११	मासादावतवत ४	मासादावतवत ४	मासादावत ४	मासादावत ४	मासादावत ४	दा १६ मायो ६७ क
दिवससिद्ध ८	मापादुट ८	मापादुट ८	मापादुट ८	मापादुट ८	मापादुट ८	दा १७ अभिपेकवि

एतद्वयञ्च ज्योतिषशास्त्रेण दक्षिणदिश पञ्चविंशती नोक्तस्यापकी उत्तराश्विन्याह अथवापका येनमज्जपवनमर्ते नोक्तस्य २ अथवापका ३ अथवा

द्याया । रत्नगवासा दुर्हाविजयमासी २ सप्यसाएससिखा सहरस्से । इ समग्गा अहेजगहदासहत्ता । पय्यपिमेव लयणसमुद्धं समप्येतिइति । अत्रधाऽधयि
 एपदसपरेप्रयइमुक्कयासादिक् मयिचित्तं समद्धमेवाथपिकस्येवासापकस्य दर्शनात् तेषत्तत्पयगाए । प्रयहेदमुक्के यथाहरिकातासलिसा । सपाहि ।
 प्रयहे २५ याजगामिषिक्कमेन अदपोजसमुद्धेयेन सुत्ते २५० पोजगामि विक्कमेने ५ पोजगाम्यत्तेयेनेति यथाअएरिसलिलां यिएप मयइमुक्कयाइरि
 कातानिदेश सत्तत्तत् हरिचसिन्नापारवपि हरिकातादेशसासत्तात् । एथाअकूटानिमट्ठयानि । भीलवस्तेणमित्यादि । भीलपतिमदत्त । वपयरपयवेसे

पुष्टावदहवास दुर्हावनयमणी २ एगमेगात्तं चक्कयहि विजयात्तं अठ्ठावीसाए २ सलिसासहरसेहिं अ्यापूरे
 माणी २ पचहि सलिसासवसहरसेहिं वत्तीसाएअ सलिसासहरसेहिं समग्गा अहेविजयस दारसव जगह
 दालहत्ता पुरलियमेण छयणसमुद्धं समप्यह । अयसिठ तचेव, एव पारिकतावि उत्तरान्निमुही णेअह्हाणयर
 सिमणाणत्त गथावडवहवेअहुपह्वय जोयणेण अ्सपत्ता पञ्चल्यान्निमुही छावहासमाणी अ्ससिठ तचेव

ता अ सलिसासह्वये सप्तया अर्थाविकपका भारस अयत्तौदारयित्वा पीरत्त सपणसमुद्धं सप्तपसपति । अयगिटतद्वेति । एयमादीकाल्ता
 पि सत्ताभिमुसीनेसव्या । नयर इवमानात्थ मत्तापाति भूत्तेवेत्तावपयवत्तं योजनेत्तासमासापर्यत्तामुसी अावृभासती, अययिष्ट तदेवप्रयाहेमुद्धेप
 यथा हरिकात्ताजदी इति ॥ नीलपत्ता भवत्ता । वपयरपयवत्तस कतिकूटानि प्रज्जसानि १ गीतस । नयअगानि प्रज्जसानि १ सद्यापा-निद्रायत्तन

एरात्त ४ सासवत्त ५ पाअट्टमति यइ प्रकारइ विइवत्तायकी विइयियइमइ अठ्ठासी इकार मद्याए पुरासायकीयका २ अद्रशास्त्रममति, अ्याय
 तीयकी २ सेठपयत्तमति ये याजगह अणयोइतीयकी पूजदिग्गि पाअमी यत्तीयकी हेठइ सास्त्रजनागाइ वरकारा पव्वनइ मदीनें सेठपयत्तगाइ
 पूयदिग्गह पूयविदइवेत्तमत्तइ केनागाइ विइपतीरेयकी एकका अणयदि ना यिगपयकी अठ्ठाविष इकार मदीनें पूरातीयकी २ पाचक्काप नदीए

अथ। मन्त्रेणाहं । प्रवृत्तां भारीकांतमिति विवृति । एषा चारिकता इत्यादि । एषा मुक्त्यायेन भारीकातापि चक्षुराभिमुखी नेतव्या । कोप । यथा नीला-
यनि कमरिद्वाराद्विषयानि मुक्ता योता निगता तथा भारीकांताप्युत्तराभिमुखी निगता तर्हि अस्या समुद्रप्रवभापि तद्देवेत्याद्या काममाह । मयस्मि
रभासाय । यथापाति मयस्मिन्नेता इत्यप्यत यान्तेनाऽऽप्तमाप्ता पयिभाभिमुखी आगृह्यायती इत्यादि कमवधिष्ट सर्वतदेव इति कान्तावलिनायद्वाच्य । त

समाणी उहुरकुर पुज्जेमाणी २ कमभापस्यु णीलवतउहुरकुवदपरात्रयमालववदुहस्य दुहाविभयमाणी
२ चउरासीए सलिलारवहसेहि स्यापूरेमाणी २ नह्यालवण पुज्जेमाणी २ मदरपस्युय दीहि जीअणेहि
स्यसपसा पुरत्याभिमुखी आत्रभासमाणी स्यहे मालवतवस्का रपस्युय दाहइसा मदरस्व पस्युयस्व पुरत्यिनेण

इयस्सयन इपुली मस्सरं पयत द्वाभ्यां योत्राभास्यामसमाप्ता पूषाभिमुखी आगृह्या सती अथाभास्याद्वयवस्कारयवेत दारपित्यामस्सरस्व पर्यंतस्य
पूषसा पुषविदेह सर्वे द्विपावमजन्तो २ एकेकस्याहकर्मलविजयाद्याविजयतिभिः सलिलासहस्त्रैरापुपसाया २ पञ्चभिः सलिलासहस्त्रैर्द्वात्रिंश

अष्टयाजानम १	मिद्वापयन ४	मन्त्रमजान २	सोमलसजान ३	पादकपन ४	पुसिकाया	क्षीरीसयीयस्स्या वि
प्रालारवतज ४	मिद्वापयन ४	विद्वापयन ४	विद्वापयन ४	विद्वापयन ४	विद्वापयन ४	द्वायसल १७ प्रासा
पुकारिबीवाया ११	प्राकारावतसका ४	प्रासाद ४	प्रासाद ४	प्रासाद ४	प्रासाद ४	द १६ जापो ६४ क
दिसद्विषाकूट ८	जापाकूट ८	जापो १५	उभियेकसिजा ४	जापो १५	उभियेकसिजा ४	ट १७ उभियेकसिजा ४

एदददपका योतामहानदा दधिचद्विस् यमुद्विषकी नीलसायकी चक्षुराभाह्य आधवापका मयलकपजलमर्ते नीलजान १ चक्षुराभाह्य २ चक्षुराभाह्य ३

अष्टादशानि प्रपञ्चानि १ पौनस्य । मन्वन्तरानि प्रपञ्चानि १ तत्त्वानि । सिद्धायतनकूट आद्य भवतानामप्येकत्रयमष्टादशमेव न या निवृत्ति । निवृत्तकट सिद्धाय
 तनकट तस्यैव सिद्धिमुद्गाद्यय ततानीत्यवतकूट भास्यमद्वयस्काराधिपकूट पृथग्विद्येष्टाधिपकट शास्त्रकट शीतासाधकट अ एतन्मय कास्ति कट केसर
 द्रवमुदीकूट भारीकूट भारीकालगतगुराकूट वाःपृथक्कल व्यपराधिदेवकट अपरविद्येष्टाधिपकट रस्यकट रस्यककृशाधिपकूट सपटशास्त्रकट सपटशास
 नात्मककूट यत्नाभिष कुरास्ति द्विमन्वन्तकूटयत्न पञ्चशान्तिर्भास्ति पञ्चशान्त्योषमप्रमाशान्ति वाःअस्ति । वत्सव्यातादिलद्वत् कूटाधिपाना राध्याभ्या भेदा
 तनरस्या । अस्यास्य नासन्निवयन पृष्ठकाह । सेककठेष्टमिन्द्रादि । प्रम प्राग्वयन उभरन्तुर्भे यगुर्पय्यपरगिरिर्नीला नागप्रसयाग नीलायराणा नाग
 प्रकाशः आसक पात्यस्यदपि नीलवयनय करोति तेन नीलवयनया वासवान् नीलकांकाह मर्दिना देवः पत्नीपमस्त्वितिका पादपरविद्यमसि तेन
 तस्यागाहानीकयान । अथाऽप्योन्मदवैदूर्यराज्यपीपकनीसन्निधायनाभ्यासः शयमाश्रयत । अथपञ्चमवयमप्रमयकाह । कटिच मते । अथद्वयोद्योवरजस्य

पयद्विष्य मुह्यस्य, अहाइरिकताणर्ह ॥ नीलवसण मते । वासहरपक्षि कर्हकूटा प० ? गो० । नवकूटा प० ?
 त० सिद्धे १ पौते २ पुष्टिविद्वहे ३ सीआय ४ किस्ति ५ पारीश्व ६ सुखरायिदेहे ७ रत्नमकूटे ८ उन्नदसणे
 खेप १ २ ३ सवेपकूटा पयसइष्ट्या रायहाणीते उन्नरण ॥ सेकेणठेण जने । एय मुञ्चइ पीलववेवासरहर

कूट १ सिंह १ भीम २ पूजविद्वह ३ सीताय ४ कीर्ति ५ पारीश्व ६ व्यपराधिदेव ७ रस्यककूट ८ उन्नदयन ९ सर्वेष्टतकूटाः पयशितिकाः, रा
 वापान्यजतरका । अथकनार्थेन मदन्त । एतन्मुच्यते नीलवान् यथपरपयसः २ गो० । नीलः नीलाभभास नासकाद्यादद्वयोमर्दिनाः यावन्

१५-००० अष्टास द्वापर मदीय ३२००० संहितवका विप्रयनाभा जगुर्गोपना द्वारने केठर जगताप्रत देवीने पूजदिनाह सनकसगुहनादि भक्तवद्वि ।
 एवमथ जगद्वादि विमल यावाराणा परह मल भारीकानादी पञ्चि उन्नरकाहणी आकषी एतका विज्ञेय कन्यापाती गुणमाहणी शिला

दशिषसा । धूषणयसमुद्रस्येत्यादिप्राग्वत् । एष
 धाम धावेदत्यादि । प्रसःप्रतीतः उगरमुद्रे भीलवसवहरसा । काकगवाधस्यनाकस्य
 मवेपहरिवध तथैव रस्यकथये यद्य विद्याधः समवामित्यादिना सुश्रेष्ठ साक्षादाह । हरिकेशेभ्यः श्रीवेत्यादिकथनम् । अथपदुक्तम् भारीकासानदीरस्यप्रप
 पयसुस्त्री गन्धपातितम् वृक्षवैराह्य योक्षतेनाऽस्यप्राप्तिरिति सहेयस्यापातीकाकीर्तिपुष्टति । कश्चिद्वसित्यादि । कभदस । रस्यकथये गन्धपातीनाम् पृथ
 वेतकथः पयसःप्रसः ० गीतम् । नरकान्तायाःमहालयापयिमायाभारीकान्तायाःमहायाः पूषण्या रस्यकथयन्त्य द्युमन्थहेयमाने व्याघ्रास्तरेगन्धपाती

पक्ष्म २ गो० णालवते वासुहरपक्ष्मण् पीते णीछानासे णीलवतेषु हस्यदेवे महिहीण जाव परिवसहं सख
 वेकलिछामण् णीलवते जाव णिमे ॥ कहिक्क जते । जयूहीवे २ रम्भणाम धासे प०१ गो० । णीलवतरस उर
 रेण कप्पिरसदास्किणेण पुरस्त्रिमलवणसमुद्रस पञ्चस्त्रिमंण पञ्चस्त्रिमलवणसमुद्रस पुरस्त्रिमिणेण एव जह्वेव
 हरिवास तह्वेव रम्भगवास ज्ञाणिछुल्ल जवर दत्तिकेण जीवा उरुरेणवण् ह्ययसेस तवेव ॥ कहिक्क जते ।

एपरिचसति सबदीदुपत्तयः नासदाभू यावचित्तम् इति । कभदस । अस्मद्भूदे २ रस्यकान्ता वयं प्रपम १ गो २ भीलवस वसरसा कपिम
 कोदशिवल्ला वीररत्नलववसमुद्रस्य पयिमाया पाद्याल्लववसमुद्रस्य पूषसा । एव यथाधीयहरिवध तयाधीव रस्यकथयं जप्तिमथ्य । नयर द
 शिवस्यां कोवा वसरसा एव अल्लाप नदय । कभदस । रस्यकथये गन्धपातीनाम् अक्षवैराह्यपयसः प्रपमः १ गीतम् । नरकान्तायाः पयि-

प्रने एक पाजलद अल्लपाह्लावकी पयिम साहना यलायकी अयसापदाना तिमल जावया प्रयाहर्द गच्छद जिम मरिक्कान्तानदी तिमल जावयो नी
 सयत्तनाम् । हे भगवन् । पयपरपयसमे विपद केतसा कूटकह । हे गीतम् । नयकूटके । संकेदा सिद्धायतनकूट १ भीलायतनकूट २ पूषधिदेह
 कूट ३ भीलाकूट ४ कातिंदयोकूट ५ भारीकात्ताकूट ६ अपरविदेहकूट ७ रस्यकूट ८ उपदयनकूट ९ सयएरकूट पायसह योजनगा जादया

धूम द्वेतादयपयतःप्रशस्तः ? यदेवविद्वन्वापातिनो हरिवपन्मस्थितवृत्तयोवाक्यस्योद्यत्वादिक् तदेव गन्धापातिनापि अकम्प्य । यत्तु यद्विस्तारं निरुचितस्य य
 द्वापातिनोतिरेकं विहाय विद्वत्पातिनो तिरेकः कृत तदनुस्यूतेवस्थितिकस्य हेतुः । अथप्रापिमेवस्तमाह । अर्थदायकस्यसाधो बहुभूतपक्षानि पादशून्या
 पातिप्रकांनि वृत्तयोयद्वद्वैताद्यावत्कीनि गन्धापातीवर्धवदुपगतीत्याहः । एतदवस्त्यात् गन्धापातिप्रभापि गन्धापातिवृत्तवैताद्याकारावि सर्वप्रवृत्तस्यात्
 तेन ननुस्य त्यागदाहारास्याह यस्यापातीनीत्युच्यते । यद्वत्पादद्वयोपार्द्धिहः पक्षोपपत्तिस्तिकः पक्षिण्यति तेन तद्योगात्तास्यामिजन्याह गन्धापातीवि
 यथाह विद्वदुपगमनकस्यानिकत्वेन नाभास्यर्थोपपत्तिं साधामाशयिषि । अस्यापिपक्षराज्यत्वात्पुनरस्या । अथरस्यकहेननामनिवपनसाह । केकेपठे
 क्षिन्नादि । अथ केनायेन भवत् । एवमव्यक्ते रस्यकवर्धे यमीत्य । रस्यकवर्धे रस्यतेकोहपते नामाकल्पदुर्गैः अथ मन्त्रिण्यतिरेकं सिद्धीः प्रवेष्टीर-

रत्नप्रसासे गंधावहणाम अद्वैतस्यहृदयहृत् प० ? गो० । एतकतापु पक्षुत्थिमेण पारीकतापु पुरात्थिमेण रत्नग
 धासरस वक्त्रममृतसनाप एत्थण गंधावहणाम अद्वैतस्यहृदयहृत् प० ? अथेव त्रिषुदावहरस सखेव गंधावह
 रसापि ससस्य सुठो चहृयेउप्यलाह जाव गंधावहृदयस्यानाह पठमेस्य ईत्यदेवे महिहोपु जाव पठित्वमन्ति

ज्ञायां गारीकालापाः पूषसां रस्यकवर्धसा बहुलवर्धेयानने अथ गन्धापातिर्नाम । वृत्तवैतादयपक्षतः प्रशस्तः ? यदेवविद्वत्पातिनः यदेव ग
 न्धापातिर्नोतिरेकं अकम्प्य ? अथः बहुलितरपमानि पादहृत् अन्धापातिवर्धकीनि गन्धापातिप्रकांनि, पक्षराज्यद्वयोपार्द्धिहः पादरपक्षोपपत्तिरपि

राजधानी यत्तदावर्धो । तकाव अर्थे । हे भगवन् । एत कहीह नीलायत जगत्पर पञ्चम । हे नीलम । नीलवल्गवानने जगत्परपर्वत नीलोवर्ध नीलो
 प्रभाकान्ति वेदनी नीलवल्गवानने ईशं उचता ननुविषय पादहृत् जगद्वर्धे एव द्विपूर्ववल्गव नीलावर्ध नीलावर्ध नीलावर्ध पादहृत् निरुद्धे । निरुद्धं हे भगवन् ।
 यद्वद्वीपनाति दीपने विरे रस्यकवर्धने जगत्परः । (यदे रस्यकवर्धे जगद्वर्धे) । हे नीलम । नीलवल्गवानना जगद्वर्ध जगद्वीप नि नी पु

पुन विताह्यपर्वतः प्रकटः ? परदेविकृन्पातिभो हरियपुत्रस्त्रितपुत्रीषाह्यसोदृत्यादिक सदैव गन्धापातिनापि वरुण्य । पशु सपिस्तर निक्षिपितस्य य
 द्वापातिभोतिरेष्ट विहाय विहटापातिभो विवेष्टः कृत सश्रुस्युर्देवस्थितिकल्प हेतुः । अत्रपौत्रियशयस्तथाह । अथदाय वस्यमाद्यो मरुभूतपत्नानि मायद्भ्या
 पातिवर्कानि पुत्रीयवर्तरीताह्यवर्कानि गन्धापातीवर्कं वरुणानीत्यर्थः । रत्नमस्यत्वात् गन्धापातिप्रभावि गन्धापातिपुत्रीषाह्यकाराणि सद्यश्चमस्यत्
 सेन वरुण स्वान्नराकारस्याह मन्धापातीभोस्युक्ताने । पट्टाधामर्दयामर्दिकः पत्न्यापनस्थितिकः पतिवर्तितेन लटागान्नराकारानिकल्पाद्य गन्धापातीति
 यथाह विवरुणनामकस्यानिकल्पेन गन्धापातीवर्कानि स्यामागभिहितं । अस्यापिपस्यराजपाभ्युत्तरसा । अथरस्यकर्तृत्वनामनिशयनमाह । संकेतव
 र्त्तनि । अथ विनायेन भद्रम् । एवमक्यते रस्यकवर्त्तये रवीश्वर । रस्यकवर्त्तये रस्यकोदृपये माताकन्यदुभौः स्वय मक्षिप्यन्तिरैव मैत्रीः प्रदीर-

रत्नपुष्पाद्ये गन्धावहृणाम वहवेष्टुपक्ष्ण प० ? गो० ! णरकताप पञ्चस्त्रिमेण णारीकताप पुरस्त्रिमेण रत्नमग
 दासरस धन्तमस्रुदसनाप एत्यण गन्धावर्दणाम वहवेष्टुपक्ष्ण प० ? अथैव यिष्टुहावहरस सखैव गन्धावह
 रसाय वसव्व सुठो वहुमेउप्पलाह जाव गन्धावर्दयसानाह पउमेष्टु ईस्यदेवे महिठ्ठोए जाव पत्तिउवमठि

भाषां गारीकान्तापाः पूषसां रस्यकवर्त्तया मरुभूतपुत्रैश्चभावे अत्र गन्धापातिनामा पुत्रीषाह्यपक्षतः प्रकटः ? परदेविकृन्पातिना सदैव न
 भापातिभोतिरेष्टि वरुण्य न अत्रः मरुभूतिपापनामि यावद् गन्धापातिवर्कानि गन्धापातिप्रभावि पत्न्यापाद्यदवोत्पदिह्यः पाशरपस्योपमस्थिति

राक्षसाभी उल्लार्यो । लकाव अर्थः । हे जगन्नाथ । इमं कर्तुं नोक्तवत वरुणर पक्षतः । व गोीनन । नोक्तवन्तानां अथपरवन्त भोभोक्तवन् नोभी
 मनाकानि मेरुभी नोक्तवन्तानां ईशा देवता वावर्तुण यावत् जगत्तत्र एव विरुपराक्षसय नोक्ताह्वर नोक्तवन्त वावत् नित्यम् । विवर्त्तये अकल्पम् ।
 मरुभूतिपानां द्वीपने द्विरे रस्यकपाले वरुणह्वर । (वरुण रस्यकर्त्तृवत्त्वदेव) । हे नोीनन । नोक्तवन्तानां अथवर्त्तये नो कर्त्तव्यम् ।

रीकद्रदधुरीकूट रूप्यकुलागरीसुरीकूट देरस्ययसकूट देरस्ययसकूट देरस्ययसकूट सचिकाधगकूट । यतामिप्रागपरप्यतश्रेयम् । अथस्थिताणि । पञ्चशति
 क्रानिसुर्षाक्यपि रात्र्याभ्यः कूटाधिपदवाता भुक्तार्या । समस्त्यस्यतामनिदानपयमुपुच्छे । सुकण्ठेयमिन्त्यादि । अथ केनार्येनानदत्ता । एवमुप्यते
 कवसोदपपरपद्य ताः २ इति । गीतम् । कवसोदपपरपर्यता कवस रूप्य शार्दामानेकापास्तान् तदस्यास्तीति कवसो एव । सखदाकप्यमयः शार्दालिकह
 ते । नित्ययोगदधमत्तयः रूप्यायमासाकूप्यनिघ सधताऽधमासः प्रकाशो भास्वरत्वेन यस्यासौ तथा । एतदेवप्राप्यते । सपात्तनाकूप्यमयइति । कवसो

गच्छइ रूप्यकूला उभरेण णअह्ता । जहाहरिकता पञ्चत्थिमेण गच्छइ सुयसेस सवेअ, कप्यिमिण जत । वासहर
 पद्यः कइकूला प० ? गो० । छठकूला प० ? त० सिद्धे १ रूप्यो २ रम्भो ३ णरकता ४ बुद्धि ५ रूप्य
 कूलाय ६ हेरस्यत्र ७ मार्णकचण ८ छठ कप्यिमिकूटाह ९ सखिविण्ण पचसइअ रायहाणी उभरेण । सैकेण
 ठेण जन ! पुत्र सुसुहरे रूप्यायासहरपद्यः २ गो० । रूप्योण वासहरपद्यः रूप्यी रूप्यपठेरूप्यी रूप्यानासे

दधुरदरीकाद्रहः मरकान्ताया दधिसस्य मन्त्रः । यथासहितसापूर्वेण गच्छति तथाकस्मकूला ससरत् अतया । यथापरिकास्तापयिमेन ग
 च्छति तथा अयथाय सदेव । कस्मिन्चि जइत्ता । यथपरपयते कतिक्कूटानि प्रकाशानि ? गो० । अष्टौ कूटानि प्रकाशानि ? तदथा-सिद्ध १ रूप्यक २
 रूप्यक ३ मरकान्ता ४ बुद्धि ५ रूप्यकूलाय ६ हेरस्यपत ७ सखिकाशुन ८ कस्मिन्चि कूटानि ॥ १ म सर्वोप्यते पणशसिकाः राजधान्यदमरस्या ।

त्यापमनास्थिसिन्धुता रइत्ते जसहर्त्ते । राजधाना जसहर्त्ते । तकिच अर्थे । इ भगवन् । एत फहाइ रूप्यकच २ । हे गीतम् । रूप्यकतेन रूप्य धा
 नप्रपननाहरत्ते । मीरस्य रमशीकञ्च रूप्यकमाने इवा देवता यायत् यवहत्वा राजधानी ससरदिशइ । तेष अर्थे रूप्यकतेन एवोनाम (दिव्यैक्यमना
 मपपर पद्यतइत्ते । किहा इ जगवन् । जसूरीपनामि द्विपते विषय कवसोनासइ यथपर पद्यतइत्ते । इ गीतम् । रूप्यकचमन ससरदिशइ हेरस्य

साध्यपयत् प्रपत्तः गीतम् । सुखस्य कल्याणा अक्षिपदेवेपूर्यगतित्यामरासद्याः परिपत्तो रूप्यकूलायाः अक्षिपयित्वा नित्यपान्नाद्याः पुण्याः देवपयवत्स
यपस्यपुत्रमप्यदेशमात्रेऽत्रांतरमास्यवत्पर्यायोनाम सुखवैराग्यापयत्तः प्रपत्तः १ यथैव शृङ्गापाली सक्षिप सास्यवत्पर्यायः । विधोपस्यवत्तैव तितित्नाह अपर्याय
सपयत्तानिपट्यासि सुपयत्तवत्तातपत्रादिपद सास्यवत्प्रभाषि सास्यवत्सुखानिवास्त्यवत्सुखानिवाति प्राग्वत् प्रभासदात्रदेशः पश्योपमस्त्रिचिक्रः परि

हेरयवत् प्राप्तः सालवत्परिष्ठापणाम वद्वेष्यहृपक्ष्ण प० १ गी० । सुत्रयकूलाप पञ्चित्यमेण रूप्यकूलाप
पुरस्त्रिमेण सत्यण हरयवत्परम वासरस वक्तुमश्रुदेवभापु सालवत्परिष्ठापणाम वद्वेष्यहृपक्ष्ण प० १
कद्वेष्य सदावर्हं तद्वेष्य सालवत्परिष्ठापि सुठो उप्यलाहं पञ्चमाह सालवत्पर्यन्ताह सालवत्पर्यन्ताह पभा
सेष इत्यदेवे माहद्वीप पलिहवमठिहं पुरिप्रसहं ॥ सेतेणठेण० रायद्वीपाणि उहरेण ॥ सेकेणठेण नते ! पुव

प्रपत्तः १ एव यथावैव देवपत्त तपथैवदेवस्यवत्तमाप भविष्यत् । मयत् जीयाद्विषयत धनरुत्तरसा, अयवत्पत्तदपति ॥ कभदत्त । हे
रस्यवत्तै पर्ये सास्यवत्पर्यायान्ता वनधैराग्यापयत्तः प्रपत्तः १ गीतम् । सुययकूलाया पयिमाया रूप्यकलायाः पुवसा अय देवस्य-
वसयत्तस्य वहुमप्यदेशमात्रे सास्यय पर्यायान्ता भूगधैराग्यापयत्तः प्रपत्तः १ यथावैवगत्रापाता सपथेव सास्यपरपर्यायपि ॥ एवः सपयत्तानि

वित्तापदा पुवसावसी काह तिसपयि पुवदिशह काहल रूप्यकूला सुतरदिशि काहयो तिम ह्यैकास्या पयिमानिशह काहल, अययप तिसज
काहयो । रुक्मीनामा । हे भगवन् । प्रपथर पयत्तमे केतलाकूटलै । हे गीतम् । एता ८ कूटलै । सेकेरा सिद्धापत्तमकूट १ रुक्मीकूट १ रस्यकूट ३
सरकात्ताकूट ४ सुदिदवीकूट ५ रूप्यकूलाकूट ६ हेरस्यवत्कूट ७ मयिपकावत्कूट ८ एता ८ रुक्मीनामा प्रपथरपयत्तमे पिपेय कूटद्वय १ सर्वे ए
कट पावसे यावन्ता रात्र्यानी रुक्मरदिशह । सेकुलेऽर्थे । हे भगवन् । इम कद्वीहलै एवमीनामा प्रपथरपयत्त । हे गीतम् । रुक्मीनामो यपथर

स्यः स्थासमप्रदानादिना प्रयच्छति । अथवा रक्षणमभीष्टारितया तत्रतत्र प्रवेक्ष्ये हिरण्यवर्जनेभ्यः प्रकाशयति । तथाहि । बह्वयसाम् निमुनकमनुष्या-
 षामुपयेयतामपवादिकृपापभागयोग्यादिरसमयः । शिष्यापुत्रका सन्ति पश्यन्ति च विमनुष्या सात्रात्रप्रवेक्ष्ये मनाहारिकादिरयमपवादिवशान् । ततो
 हिरण्यमशस्य प्रभव मित्यप्यायितस्यासीति हिरण्यवत् । सर्वथैरस्यवत् स्वार्थेऽङ्गप्रत्ययः यद्विद्या हैरस्यवत्तमासः प्र य पत्न्योपसस्थितिकः आधि
 पत्य परिपालयति । तेनैतस्यासिद्धत्वा हेरस्यवत् । अथपुष्टयपरापमरः । कश्चिद्विन्त्यादि । कभदसः । अपूर्वोपेक्ष्ये शिष्यरीनामयपरापयतः प्र-

धासमदृस्स पञ्चाल्यमेव पञ्चाल्यमलक्षणसमदृस्स पुराल्यमेण पूव अहचैव चक्षुर्हिमवसो तहचैव सिंहरोवि
 षवर जीव । दाहिणेव यणुत्तरेण स्थित्तिं तवेव पुनरीपुठहे सुवसकृत्ता महाणहं दाहिणेण जेष्टुत्ता, जहा
 रोहिष्ठंसा पुराल्यमेण गच्छहं पूवं अहचैव गगासिधुतं तहचैव रत्तारत्तवर्द्धतं जेष्टुत्तातं पुराल्यमेण रत्ता पञ्च
 समयगृह मित्य हारस्यमुच्यतेमित्यं गृहस्य ददाति मित्याहैरस्यमकाशयति । हैरस्यवतोऽपदेवः परिवसति अथैवेनार्थेन । कभदसः । अपूर्वोपे
 क्ष्ये श्रीकरीनाम्ना यवपरपयतः प्रकृतः ? नीतम । हैरस्यवत्तस्य उत्तरस्यां देवावतस्य दक्षिणस्या पीरस्यवत्तस्यमुद्रस्य पश्चिमाया पश्चिमस्तपयव
 नुव्वरप पवस्या एव यथावैवत्तद्वैवत्तान् तथावैवत्तमिच्छयति । तवर जीवाहद्विचरणा यनूकसरणा, अवशिष्ट सन्नेव पूवहरीकोद्गः सयसकृत्ता-

प्राशया किञ्चा । हे जगद्यम् । हैरस्यवत् कर्त्तव्यं यिरे माण्यवत्त पर्यायानां यत्त वैनाट्यपयतर्त्त । हे नीतम । सुयणकृत्ता मरानदीनह पश्चिमदिग्द
 रस्यकृत्ता मरानदीनं पूषदिग्दह दहा हैरस्यवत्त कर्त्तव्यं यिरे माण्यवत्त पर्यायानामह यत्त वैनाट्यपयतर्त्त किमर्त्तगङ्गापाती
 दृस्यवताट्यपर्यवत्त पूर्वकट्यो तिमज्ज मास्यवत्त पर्याय पीव जाट्या अथपुष्टय वरपत्त कथञ्च मास्यवत्तसरीया यव मास्यवत्तसरीया प्रमादकरी मास्य
 वत्तसरीया प्रवेक्ष्ये प्रमासनांने देहा दयता भवविंश पत्न्योपसस्थितयत्त यवेत्तह । तिवे अर्थे कश्चिद्दलह राज्यामी उत्तरदिग्द । तेष्विच्छयार्थे ।

वमति । सेतेष्वटेष्वनित्यादि । निरुपलक्ष्य प्राप्नुवन् । राक्षसानीतयोग्योत्तरस्याः शृङ्गापातिनस्तु वचिषस्याभोरिति । अथ हेरस्यवतमात्राऽप्यत्रार्थं
 पृथुति । सेतेष्वटेष्वनित्यादि । अथकोनार्थेन नयन्त । एवमुच्यते हेरस्यवतमर्थहेरस्यवतमप्यनिति गीतम् । हेरस्यवतमर्थं कपिमपिचरिभ्यः । यथपरप
 यताभ्या द्विजात कथयोर्द्विवचोत्तरपादयोः समुपगृह्य समानिक्त्वा कतथाभावनित्यर्थः । अथ कथमाभ्या समानिक्त्वात्येमास्य हेरस्यवतमिति ना-
 न विदुः उच्यते । कथनीयिकरीच द्वावप्येवौ सङ्गोपायाक्रम कथ्यसुवक्ष्यमपी मयं यस्मय तत्र तद्विद्यते हेरस्यपादेन सुवच्येकप्यमपिच ततो हेरस्य
 सुवच्यं विद्यते यस्यापी चिरस्यवान् गिरसी हेरस्यवत्त्व विद्यते यस्यापी चिरस्यवान् कस्यो द्वयोः हेरस्यवतोर्दिहेरस्यवतम यदि यद्विरस्यमने

सुवच्यं हेरस्यवत्त्वार्थं २ गो० । हेरस्यवत्त्वार्थं वासे कथ्यसिहरीहि वासहरपक्षपुहि दुहत्तं समथगुटे णिञ्च हि
 रस्यमुच्चैर्णिञ्च हेरस्य पगासह णिञ्च हेरस्य दलह हेरस्यार्ष्य हस्य देये परिवसहं । सेतेणठेण० कटिहस्य भवे ।
 जगद्दीर्घं २ सिहरीणाम आसहरपक्षपु प० १ गो० । हेरस्यवत्त्वस उभरेण पुरावयत्त्वस दाहिणेण पुरात्वमल

निपद्यन्ति भास्वामप्रभावि साक्ष्यवृद्धानिभास्ववृद्धाभानि । प्रानासाग्रदेयोमवद्वि कः पक्ष्यापमस्थितिच परियसति । यदेतेनार्थेन, राक्षसानो
 कतरस्यां । अथकोनार्थेन नयन्त । एवमुच्यते हेरस्यवतमर्थं हेरस्यवतमर्थं । गीतम् । हेरस्यवतमर्थं यथ कथिमपिचरिभ्यो यथपरपयताभ्या द्विप ।

यवत कथनीतेष्वपु तेमपर्थे । कथानीपरि प्रमाकट्यै सवकप्यनप कथनागाने इहा इयता पस्यापमनीस्थिति असहर्षे । तिष्ठेन्नर्थं यावत् नित्यर्थे ।
 किरां हे मनवन् । अमुद्रोपने विवे हेरस्यवतमार्थं सेतव (इवहेरस्यवत् सेतवकट्ये । हे गीतम् । कथनीताभा इ यथपरपयतमे कतरत्वं विहरीणामव
 यथपरपयतमे रचिषवर्जु पक्षद्विभाना सवकवपुर्गने पक्षिणद्विषी पक्षिणद्विभाना सवकवपुर्गने पूषद्विभान इयते अमुद्रोपनाभा द्विषी हेरस्यवत्त्वाने
 सेतव । रचिषवर्जो विषय हेनवत्त्वार्थेन विज्ञाय हेरस्यवत्त्ववपचि आसवत्, एतयो विज्ञाय योय नवर्षे रचिषवर्षे कथपरिचि अमुद्रव अन्वर्थेन ।

यम् । कतिक्कूटानि प्रवृत्तानि ? गौतम । एकदशकूटानि प्रवृत्तानि ? तद्यथा पूर्वस्य । सिद्धापतककूट १ ततः क्रमेण त्रिंशत्कूटं त्रिंशत्त्रिंशत्परमांशकूटं च
 रस्यवत्क्षेत्रसुरकूटं सुवस्य कूटानदीसुरीकूटं सुरादेवीदिककमारीकूटं रक्तावतकूटं कल्मीकूटं पुनरीकूटं सुरीकूटं रक्तावत्यायनकूटं शकादेवीदिक् कु
 मरीकूटं एरायतकूटं पतिक्कूटं तिलिञ्जिद्रूपतिक्कूटं एषसर्वांशपथे भानि पञ्चशतिकाणि द्वाप्तव्यानि । नृद्रक्षिमथकूटं तु स्यात्तत्र द्वाप्तव्याकाणि द्वेयानि । एत
 र्द्वाभिराग राजधान्यवतारभ्यामिति । अथारण्यमागनिष्पन्नमनुमाह । सेकंण्ठे खधित्यादि । अथकेतार्येन भद्रन्तएव व्यप्यते । त्रिंशत्तरीयपरपथतः २ गौत
 म । त्रिंशत्त्रिंशत्परपथतमेन नृनि कूटानि त्रिंशत्त्रिंशत्परपथस्थानानि सप्तदशपरानि सन्तीति तद्योगाद्विंशत्तरी कोपः । अथमप्यराद्री यानि चि

कूटा पञ्चसहस्रा रायहोर्णानि उत्तरणेण ॥ सेकंण्ठेण ज्ञाते । एव युञ्जह सिहरी वासहरपक्ष २ गो ० । सिंह
 त्रिंशत्तरीसहरपक्ष ७ बह्वेककूटा सिहरिसठाणसठिञ्चा सव्वरयणामया सिहरीस्य इत्यदेवे जाव परिववहं । सेवे
 णठेण ॥ कहिस्य मने । जम्बूदीवे २ एरावयणामवासे प ० ? गो ० । सिहरिरस उत्तरेण उत्तरत्तवणसमुद्गरस

मकूटानि प्रवृत्तानि ? तद्यथा सिद्धापतककूट १ त्रिंशत्कूट २ श्वेत्स्यपतककूट ३ सुवर्णकूटाकूट ४ सुरादयाकूट ५ रक्ताकूट ६ कल्मीकूट ७ र
 कयवीकूट ८ शकादेवीकूट ९ श्वेत्स्यपतककूट १० तिलिञ्जिद्रूप ११ एव सर्वांशपथि कूटानि पञ्चशतिकाणि, राजधान्यवतारभ्या, अथकेतार्येन भ

क्षिमथस्य मप्यपरपथत पूर्वकूटाश्च तिस्रः त्रिपरी मप्यपरपथत पथि आश्रयो एतयो विसेप जीया दक्षिणदिसे अनुपट शतरदिसे अथसिद्धपा
 क्त तिस्रः सप्त आश्रयो पुनरीकमसे द्रव्य सुवस्य कूटा नदीनादी दक्षिणदिशि भोक्सी आश्रयो । किम राद्रीनाद्यासदातदी तिस्रः आश्रयो पू
 र्दिश सुमुद्रनां आश्रये इम एकप्रकार किम गगा साधुनदी भरतसेवमादि आश्रय तिस्रः रक्ता रक्तवत्यानदी श्वेत्स्य मापि आश्रयो पूर्वदिश
 रक्तागदी पश्चिमदिश रक्तवतीनदी अथसिद्धपाकतो तिस्रः सप्त आश्रयो । त्रिंशत्तरीनामा । एते भगवन् । मप्यपर पथतमप्य विष केतसाकूटके । ए

दसः ? गीतम् । हेरस्यवत्भोभरस्यो देरावत्सुखत्पमाहस्यसमक्षेपस्य दक्षिणस्यो पुरत्यभेत्पादि । मापूषम् । स्यमुक्ताभिस्तापेन यथावद्विषयान्
 लक्ष्येनविद्यपयि । भवर जीयःदक्षिण यमुक्तारेव अत्रापि तदेवनि सुद्विषयतप्रकारात्मनोय तत्र पुनराकादहः तस्मात् भुवस्य कला मदाभदी दक्षि
 णनियतामतया परिवारादिनाह यथागेहिताया साह यथिमाया समुद्रमविधाति । इयत्त पूषस्याभित्यत आह । पुरत्यभेत्पागृह्ण स्यमुक्ताभिन्नाये
 न भुवस्य कुलायाः रात्रितायातिदेशस्यायमं यथेवगङ्गाविन्त्यु तथैवराज्यवत्पी नेतव्ये । तत्रापि दिग्ब्यन्त्रिणाह । पूषस्यांरक्षा पथिमायाःरात्रयता स
 वधिष्ट तदव नङ्गाविन्त्युप्रकारयोक्तमेव सपूष नेतव्य । अथाभूतवत्कल्पमाह । विहसिस्मिन् प्रते । याभरपक्षमुदत्सादि । सिधिरिचिवयपरपयने भय

स्थिमेण रसवद् व्यञ्जितं तच्च य सप्तभाणस्य ॥ सिंहरिमिष मते । वासहरपक्षे कर्हंरुहा प० ? गी० । इ
 क्षारसुकुला प० ? तं० सिद्धाभापयकृते १ सिंहरिकृते २ हेरस्यययकृते ३ सुमयकृताकृते ४ सुरादेवीकृते ५
 रसाकृते ६ लछीकृते ७ रसवर्हकृते ८ इलादेवीकृते ९ पुरययकृते १० तिमिगिछिकृते ११ एव सप्तैविषते

नवाभदी दक्षिणेनवेतया । यथा रात्रितायापुनर्या गच्छति, तथा स्य यथाश्वे गङ्गाविन्त्यु, यथाश्वे रकाररक्तवत्सोमेतव्ये, पूषाया रक्षा
 पथिमाया रक्तवती, अत्रापि तदेव, सर्वे भवितव्यमिति । त्रिकिरिषि भदन्त । ययपरपयने कसिकटाति पद्यमिति ? गीतम् । यथाह

हे प्रयवन् । इम अशीवर्ते अ हेरस्यवत् प० नाभेत्पय । हे गीतम् । हेरस्यययनामेवेन कथमीयने सिधरी अयपर पयत ते यदपाहं छपगुट
 संहिततद्व नित्यह हिरस्यमुषस्य कथ्यामुक्त नित्यह हिरस्य मुषस्य कथ्याप्रकाशह नित्ये हिरस्यदिहह प्रकाशनादि केकरो हेरस्यवत्तनामे व वा
 दन्ता ययवह । तिरहह सर्वे हिरस्यवत्ता । किर्वा । हे भगवन् । अश्वदीपनामे द्विपमेजिषे त्रिकरीनाम अयपर पयतते । हे गीतम् । हेरस्यवत्त
 सेवन सधरदिषे यरावतसे यनह दक्षिण पूषद्विजिता अत्रययमुद्रने पथिनादिनाम अत्रययमुद्रने पूषदिहवह इति अत्रादे विजय

यन् । पतिक्कूटानि मज्झमाणि १ गौतम । सक्कावशक्कूटानि मज्झमाणि १ सद्यथा पुत्रस्य सिद्धायत्तककूट १ सद्यः कर्मणिशिरिकूट शिखरिधपपरमाश्रकूट हि
रथपवत्त्रेभसुरकूट सुवद्य कूलानदीसुरीकूट सुरादेवीरिफ्फुमारोक्कूट रक्कावत्तमकूट कण्ठीकूट पुत्तरीकद्वसुरीकूट रक्कावत्तमाधत्तमकूट दशादेवीरिफ्फु
परिकूट एरावत्तमपतिक्कूट तिनिगिद्धिद्वयतिक्कूट स्यसवात्सप्येवाणि पक्कमात्तिकानिआत्तव्याणि । लद्धिनिवसकूट तुल्यपक्कमात्तकानिअयोगानि । एतन्
रज्जानिना रक्कावत्तमत्तरमात्तानि । अथारथमात्तानिअपनप्रदुमाद । सेकेण्ठे अत्तित्यादि । अथकेमार्येत्तमदत्तस्यवप्यते । शिखरीधपपरपवसः २ गौत
म । शिखरिखिधपपरपवत्तमदुनि कूटानि शिखरिखिधस्यसत्स्यात्तवत्तित्यानि सद्यत्तममात्तानि सन्तीनि तथोगाश्रिखरी कोष । अन्नवपयत्तद्वी यानि चि

कूटा पवसहस्रा रायद्वाणीत्त उन्नरणेण ॥ सेकेण्ठेण ज्ञाते । एव तुत्तह सिद्धरी वासहरपवत्त २ गो० । सिद्ध
रिमिवासरपवत्त १ अहन्नेकूटा सिद्धरिसठाणसठिष्ठा सत्तरयणामया सिद्धरीष्ठा हत्तदेवे जाव परिवसह । सेवे
ण्ठेण ॥ कहिष्ठा भन्ते । जम्बूदीवे २ एरावयणामवासे प० १ गो० । सिद्धरिस उन्नरेण उत्तरलवणसमुद्दस

शक्कूटानि मज्झमाणि १ सद्यथा सिद्धायत्तककूट १ शिखरिक्कूट २ ईरक्कावत्तकूट ३ सुवत्तकूटाकूट ४ सुरादेवीकूट ५ रक्काकूट ६ कर्म्मकूट ७ रन्
क्कयसीकूट ८ दशादेवीकूट ९ ऐरावत्तकूट १० तिनिगिद्धिक्कूट ११ एव सर्वाण्यपि कूटानि पक्कमात्तिकानि, रक्कावत्तमत्तरमात्त, अथकेमार्येत्त भन्

हिमवत्तमपपरपवत्त पूजकद्वीप्प रतिमज्झ जिपरी मपपरपवत्त पणि काण्ठयो एतसो विसेप जीवा दत्तित्तिदित्ते धनुपट्ठ त्तरदिसे अयसिष्टया
कट्ट तिमज्झ सप आत्तमा पुत्तरीकणामे द्विह सुवद्य कूला मरामदी दत्तिवत्तिमि नीकली जाण्ठयो । जिप राद्योत्तमात्तमात्तदी सिमज्झ आण्ठयो पू
दियार सत्तुद्दमां जावदे इत्त उच्छपकार जिम मगा साधुत्तदी भत्तसो अमादि आरक्क सिमज्झ रक्का रक्कदत्तमात्तदी ऐरावत्त मादि काण्ठयो पूजदिग्गह
रक्कात्तदी पविमदियार रक्कदत्तमात्तदी अयश्रिष्टपाकसी तिमज्झ सप काण्ठयो । शिखरीमात्ता । हे भगवन् । यद्यपर पवत्तसद्य विप केत्तलाक्कूटके । हे

द्वापयनकूटादीन्मेकारमकूटान्युक्ताः। तेष्वोऽतिरिक्ताभिः भृगुनिधियरात्रिदशकाकारपरिचणानिगम्योति । अनेमजान्येभ्योऽपधर्मेभ्योऽप्यायुनिःकृताः ।
 अथपाठधामपि पदुतस्येन विह्वरित्यवधयेय स्यादिति अथवाविह्वरीबाध देवा नवद्विक्ता पापापव्यापमस्थितिः परित्यजति नेनतरस्यामिदमन्वात्
 यिह्वरीति । सेतेवतेवतित्यादि । निगमनबाध पूर्ववदिति । अथयसमवपावमर । अत्रिदशमित्यादि । क्षमदश । अमुद्रायेन्द्राये पुरायस नामधये म-
 दसः दीतस । यिह्वरिबोधमपरपादरयौ कनरदिवत्तिलो अथयसमुद्रस्य दक्षिणस्या परित्यमस्यादिम ययन । अथान्तरे अमुद्रायेन्द्राये देवायतनाग
 धर्मे मजसः स्यायुवहुल कटकवहुल यवममनमकारय वैद्य भगवत्य यत्तज्जानादीषाऽप्यापि सर्वो निरययवा नरक्या यना यम्मरादितिद्विधाग नविह्वर्य-
 द्वास्किण्ण पुरात्यमलवणसमुद्रस्य पञ्चत्यिमेण पञ्चत्यिमलवणममुद्रस्य पुरात्यमेण एत्यण जयुद्दीव २ पुरा-
 वपुणामवासे प० ? स्वाणुवज्जले कटगवज्जले पुन जावेध नरदस्य वज्रवृषा सावेध सव्वाणिरवसेसा णे
 सव्वा सव्वज्जवण । सपिस्कमणा सपरिणिस्रिणा णवर परावत्तं चक्राद्दी पुरावत्तदेशो । सेतेणठेण पराव-
 दस । एवमुच्यते यिह्वरीवपपरपवतः २ गीतस । विह्वरिद्वयपपरपवत भृगुमकूटाग । अथरिद्वयस्यमसास्थानाग सपरवमयानि, यिह्वरी-
 वाजदेवो पावापरिवहनि यथैतेनार्थेन, कनरदश । अथद्वीप २ सुरावतनाग । यथे मयसः ? गीतस । यिह्वरिद्वयनरदशया वज्रवज्रवयवमुद्राय

गीतस । इ भ्याकूट । एकदा सिद्धापतनकूट १ यिपरीकूट २ वैरस्यपतनकूट ३ सुमयकूटाकूट ४ सुरादयाकूट ५ रज्जाकूट ६ सान्माकूट ७ रज्जाकूट
 ८ रज्जादीकूट ९ सुरावतकूट १० तिमिलिकूट ११ इम सव एवकूट पौनसह पाञ्चनगा आञ्जना राजपांणो कनरदिगाव । सेविह्वर सवर्मे । वै-
 भयवत् । इम कवरीव गीहरी वपपरपवत २ एवमुच्यते । वै गीतस । यिपराजाना वपपर पवतमे विह्वर पवती कूट यिह्वरीवयने वस्यते क्विह्व-
 रवते चवरेवपवत्, यिह्वरीनामव २ वा देवता वावत् कवरेवत् । तेवैतेन इम कवरीवत् । किवरी वै भगवत् । अमुद्रायेने विह्वे देवावतनामे क्वेवत् ।

...the ...

[illegible]

सुदृढपदविभार्यापदिभगवत्सुदृढपदप्राप्य। अस्मद्भूयि २ द्योतनगाम्। अर्धे प्रथमः । स्यात्पुनरुक्तकटकपुनः । यद्वेनीतम् । विवरीकम् । अत्रैव स्यान्निरवयवः पञ्चमः । सुव्यवस्था (सदापन) यानि कृत्वा स्वपरिनिर्वाहान्तरं । सदापनादि । अमनुरूपं पञ्चदिनं वर्षा ३ ।
नष्टवली मलमला पुनःकरी

